Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

Diodori Siculi

XXIII DIOD. G. Basil.

1 6 638

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

1.P.6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

329

XXIII

DIOD. Gr.

Basil.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

1 · 6 · 638

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ ΙΣΤΟ ΡΙΩΝ ΒΙΒΛΙΑ ΤΙΝΑ

τὰ εὑρισκόμενα.

DIODORI SICVLI HISTO RIARVM LIBRI ALIQVOT, QVI

extant, opera & studio

VINCENTII OBSOPOEI

in lucem editi.

Cum gratia & priuilegio
ad triennium.

BASILEAE.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

REVERENDISS. IN CHRISTO PATRI AC DOMINO, DOMINO Christophoro Episcopo Augustensi, Domino suo clementissimo, Vincentius Obsopoeus. S.

INTER alia multa Reuerendissime in CHRISTO pater, et Domine Clementissime, quibus Deus Opt. Max. hoc sæculo Germaniam munificentissimè cumulauit, non infimum locũ obtinet Chalcographia. Huius enim diuinæ artis beneficio factum est, ut nostra quoq; patria optimis quibusq; autoribus tã Græcis quàm Latinis abundet. Nulla est professio, quę iam bonis & pristinis scriptoribus (quos uerè iam quispiam classicos nominare potest) non sit instructa. Non parum multis in locis iura multipliciter mutilata & deprauata, hodie antiquorũ codicum subsidio, emendatiora & integriora leguntur. Habent medicinæ professores iam ipsos fontes, nimirũ Hippocratem, Galenum, Aeginetã, Dioscoridem, & alios sua lingua loquentes, qui prius tantum ueteres & turbidas Arabum lacunas sunt consectati. Neq; desunt theologię candidatis utriusq; literaturæ Doctores, magno studio inuulgati. Porrò humanitatis & politiorum literarum studiosis ingens poëtarum, oratorum & historicorum extat copia, nec uideo quid possint etiam desiderare mathematici. Vtinam uerò, prioribus quoq; sæculis hęc imprimendorum codicum ars in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

uenta extitisset. neq; enim tantam optimorũ & uetustissimorum codicum iacturã fecissemus. Quanquam enim uerum est, quod dixi, maximam hodie doctorum scriptorũ multitudinem extare: tamen multo maior pars & temporũ culpa, & hominum incuria intercidit. Possum nominatim memorare ultra ducentos & amplius autores, quorũ testimonijs usus est Stobæus, de quibus ne paginam quidem extare uidemus. taceo quot citet Athenæus: & numerosissimum illorum catalogum, quorũ autoritate Plinius se usum testatur. Eadem calamitate & hic noster Diodorus Siculus est affectus, cuius modicas has, quas tua Celsitudo uidet, reliquias ab Iano Pannonio quondam Quinqueeclesiensi episcopo ab interitu uindicatas, ac deinceps ab eruditissimo uiro Ioanne Alexandro Brassicano (ne quem merita laude defraudemus) nobis per Ioan. Petreium cõmunicatas, & nũc tandem à me transscriptas edimus. Quo in autore ut iacturæ magnitudo intelligatur, omnium ille fermè gentium et populorum historiam quadraginta uoluminib. condidit: de quibus hos quinq; tantũ habemus superstites, cum illis quinq; Latinis prioribus, quorum uersio meo quidem iudicio Poggio non rectè adscribitur. Neq; enim uerisimile est, adeò spurciloquũ & uirulentũ sycophantam & uitiligatorẽ quicquam græcitatis calluisse, qui ne Latinam quidem linguam, cuius sibi uidebatur esse peritissimus, rectè calluit. Quia uero Diodorus singulari genio & gratia hisce libris potentissimorũ regum Macedoniæ, nempe Philippi & Alexandri, ac successorum eius res gestas, tũ Agathoclis Siciliæ tyranni & Carthaginensi-

ginensium mutua bella cæteris longè plenius in hi storiam contulit, ociosis narrationibus, & superuacuis descriptionibus, tum fictis & meditatis orationib. posthabitis (quibus Liuius inter Latinos, et plerique alij, tũ ex Græcis Thucydides & Xenophon sunt plenissimi. quod equidem ut non uituperandum duco, ita me nemo unquã adducet, ut credam Hannibalem aut alium aliquem imperatorẽ apud Liuium aut Thucydidem tam doctas et argutas habuisse conciones ad milites, quemadmodũ ipsi ad ostentationem rhetoricantur) libuit huius autoris doctissimas & purissimas reliquias tuo nomini longe lateque clarissimo consecrare. Ex quo enim primum intellexi tuam Celsitudinẽ id ætatis præsulũ unicum esse ornamentum, ac cum à Cæsarea Maiestate, tum à cæteris principibus & imperij proceribus propter mirificam ingenij industriam & prudentiam, atque etiam ob singularẽ in obeundis grauissimis negocijs dexteritatem, & componendis controuersijs promptam pacificationem, maximi fieri, ab Illustrissimo uero Principe nostro & domino, D. Georgio Marchione Brandenburgensi, etc. etiã summe coli & amari, subijt mihi statim quædã cupido tuæ Celsitudinis compellandæ. Cumque diu multumque aptam occasionem quæritatem, non potuit melior & optatior mihi offerri, quàm quòd D. Christophorus Straßer iuris utriusque Licentiatus ad tuam Celsitudinem est profectus. Huic cũ ita commodè cecidisset, hos Diodori libros tuæ Celsitudini offerendos & inspiciendos dedi, nõ alio certe nomine, quàm ut nominis tui, cuius famæ & laudi impensissime faueo, aliquod monumentũ apud

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

literarum studiosos relinquerem, quorum in manus, sat scio, hic autor Celsitudinis tuæ titulo nobilitatus longè acceptior ueniet. Debent uero hæc fragmenta uel hac de caussa Celsitudini tuæ esse gratiora, quod nunc primum in lucem exeant, nusquam antè hac edita, ut planè pro nouis & primum natis probari queant. Quanquam eius generis hic liber non est, ut sola nouitatis gratia ad tempus saltem arrideat. Siquidem uetusti scriptores ob summã eruditionem & eloquentiam, nouitatis gratiam nunquam exuunt, dum semper aliqua noua uoluptate lectores adficiũt. sicut neq; dulcis & limpidæ aquæ fonticulus sitientibus, quamlibet longo tempore potus, non facile nauseam excitat. Hunc itaq; Celsitudo tua serena fronte accipiat: et si quando per negotia, quibus Celsitudo tua multipliciter domi forisq; distinetur, uacauerit, animi laxandi gratia inspiciat, & hoc muneris gratiose susceptũ boni consulat. Celsitudinẽ tuam CHRISTVS multos in annos incolumem conseruet, cui me ut singulari studiosorũ patrono diligenter commendo. Onolczpachij, Mense Aprili.

Anno à CHRISTO nato

M. D. XXXIX.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ΝΙΚΗΤΗ ΟΨΟΠΟΙΩ.

Νικήτην θάνατος νικήσ᾽ ἰδὲ μοῖρα κραταιή,
  Οἴμοι λευγαλέη πρόσθε δαμέντα νόσῳ,
Παντοδαπὰς ἀρετῇ νικὰς μετ᾽, ἄεθλα τε μυσῶν,
  Καὶ νήεθμα φόβης στέμματα πυθιάδος.
Τίς νῦν τῶν προτέρων ἀνδρῶν ξυγγράμματα δείξει
  Ηελίῳ; σφετέραις χερσὶ κομισάμενος.
Νῦν τίνος ἀονίδας λιγυραὶ τέρψουσιν ἀοιδαί;
  Νῦν ἱλαροὺς στήσει τίς Βρομίοιο χορούς;
Ω θάνατ᾽ ὦ μόρ᾽ ἀνίκητον κακὸν ἀνδράσι πᾶσι,
  Τοὺς μὲν ἔχων ἤδη, τοὺς δὲ τ᾽ ἐπερχόμενος.
Νικῆτ᾽ ἀλλὰ σὺ χαῖρ᾽, οὐκ εἰν ἀΐδαο δόμοισι,
  Οὐκ ἔτι γὰρ πέλεται κεῖσ᾽ ἀγαθοῖσιν ὁδός,
Υψι δὲ χρυσοφαοῦς ὑπὲρ οὐλύμποιο καρήνων,
  Ναιετάων ἀνδρῶν οἰκία χριστοσεβῶν.

ΙΟΑΧΕΙΜΟΥ.

CLARISSIMO VIRO IOACHIMO Camerario, amico suo incomparabili, Thomas Venatorius S P D.

Iure sodalitij tu si noua forte requiris,
  Quæ ualeant certam commeruisse fidem,
Accipe non fictam à nobis Ioachime querelam,
  Et, uelut est, uere flebile carmen habe.
Ille tuus primos Vincentius inter amicos,
  Elatos inter nunc numeratur auos.
Cum quibus Elysios, sic credimus, incolit hortos,
  Et quæ sunt illis commoda iuncta locis.
Sæpe prius mecum, memini, cantare solebat,
  Quæ sunt de rebus prodita dicta sacris.
De cœlo, patria superum, de sede Tonantis,
  Vnde uenit, passim quicquid ubiq; patet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

Sæpe etiam uoluit Musis conferre salutem
Adflictis, istoc tempore non potuit.
Nec tamen abstinuit totis contendere neruis,
Vt posset studijs utilis esse bonis.
Et ueluti studuit nunquam non uiuere Musis,
Sic illi semper cura salutis erat.
Sed quæ cuncta rapit, nobis tot commoda laudis,
Eripuit sæua, Parca nouerca, manu.
Quam tu iure queas, uel duras dicere leges,
Vel certe inuisæ, ferrea iura, necis.
Mors etenim omne genus rerum rapit, omnia soluit,
Omnia ad occasum, perniciemq́; trahit.
Tempus obit, ruit ipsa dies, intercidit hora:
Et, quod uix sentis, mensis & annus obit.
Estq́; adeò firmum nihil, ut non uno & eodem
Sidera nascantur, stent´ue, cadant´ue loco.
Anxia turbinibus quassatur uita profundis:
Scyllam quæ fugiunt, sæpe Charybdis habet.
Haud toties Phœbus nebulis obducitur atris,
Nos quoties duræ mortis imago manet.
Hinc tot sunt tituli, sæuæ tot nomina mortis,
Quot perhibent celsum sidera ferre polum.
Tot sunt morborum genera, & portenta malorum,
Quot pater Oceanus fertur habere feras.
Hæc ideo dico, quia nos blandissima Syren
Ludens, immemores nos facit esse necis.
Imponitq́; huius nobis persona theatri,
Vt meliora uelit cognita nemo sequi.
Vires marcescunt, flos deflorescit, & ætas,
Cunctaq́; sunt instar prætereuntis aquæ.
Sæpe uices uariant animorum, & corporis ægri,
Sæpe redit maior quàm fuit antè uigor.

Prospera

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

CARMEN.

Prosspera nunc rident, duris miscenda querelis:
Et quæ nunc fuerant uisa superba, iacent.
Pondere sub uasto respublica pressa laborat,
Quæ tenuit reges pondere sæpe suo.
Nos tamen, ut cæci, sequimur sine fine tenebras:
Præferimus medicis, sæpe aconita, rosis.
Iam nobis falsa imponit sub imagine rerum,
Quæ furit in nostrum, clam fera Parca, caput.
Hæc tibi Venator misit lugubria Thomas,
Carmina Vincentis funere scripta: Vale.

ΤΕΛΟΣ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ΤΑ ΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΗ ις ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩ ΤΟΥ ΒΙΒΛΩ.

Ως φίλιππος ἀμύντου, παρέλαβε τὴν τῶν μακεδόνων βασιλείαν.
Ως ἀργαῖον ἀντιποιούμενον τῆς βασιλείας ἐνίκησεν.
Ως ἰλλυριοὺς καὶ παίονας καταπολεμήσας, ἐκτήσατο τὴν προγονικὴν ἀρχήν.
Περὶ τῆς ἀνανδρείας τοῦ νεωτέρου διονυσίου, καὶ τῆς δίωνος φυγῆς.
Ως δίων ἐλευθερώσας τοὺς συρακουσίους, διονύσιον κατεπολέμησε.
Ως ἐκπεσὼν ἐκ τῆς πατρίδος, πάλιν ἀνεκτήσατο τὰς συρακούσας.
Κτίσις ταυρομενίου κατὰ τὴν σικελίαν.
Τὰ πραχθέντα κατὰ τὴν εὔβοιαν, καὶ κατὰ τὸν συμμαχικὸν πόλεμον.
Πολιορκία ἀμφιπόλεως ὑπὸ φιλίππου, καὶ ἅλωσις.
Ως φίλιππος τοὺς πυδναίους ἐξανδραποδισάμενος, τὰ χρύσεια μέταλλα κατεσκεύασεν.
Κατάλυσις τοῦ συμμαχικοῦ πολέμου.
Συνδρομὴ τῶν βασιλέων ἐπὶ φίλιππον.
Ως φιλόμηλος ὁ φωκεὺς, δελφοὺς καὶ τὸ μαντεῖον καταλαβόμενος, τὸν ἱερὸν πόλεμον ἐξέκαυσεν.
Περὶ τῆς ἐξ ἀρχῆς εὑρέσεως τοῦ μαντείου.
Φιλομήλου τοῦ φωκέως ἧττα, καὶ θάνατος.
Ονομάρχου παράληψις τῆς ἀρχῆς, καὶ παρασκευὴ πρὸς πόλεμον.
Ως βοιωτοὶ ἀρταβάζῳ βοηθήσαντες, ἐνίκησαν τοὺς βασιλέως σατράπας.
Ως ἀθηναῖοι χερρονήσου κρατήσαντες, κατεκληρούχησαν αὐτήν.
Ως φίλιππος μεθώνην ἑλὼν κατέσκαψε.
Ως φίλιππος φωκεῖς νικήσας, ἐξέβαλεν ἐκ τῆς θετταλίας.

Ως

ΕΛΕΓΧΟΣ.

Ως ὀνόμαρχος ὁ φωκεὺς, φίλιππον δυσὶ μάχαις νικήσας, εἰς τοὺς ἐσχάτους κινδύνους ἤγαγεν.

Ως ὀνόμαρχος βοιωτοὺς νικήσας, κορώνειαν εἷλε.

Ως ὀνόμαρχος ἐν θετταλίᾳ παραταξάμενος πρὸς φίλιππον καὶ θετταλοὺς, ἡττήθη.

Ως αὐτὸς ἐκρεμάσθη, οἱ δ' ἄλλοι κατεποντίσθησαν, ὡς ἱερόσυλοι.

Ως φάϋλλος διαδεξάμενος τὴν ἀρχὴν, πολλὰ τῶν ἀργυρῶν καὶ χρυσῶν ἀναθημάτων κατέκοψεν.

Ως τὰς μισθοφορίας ἀναβιβάσας, ἤθροισε μισθοφόρων πλῆθος.

Ως τεταπεινωμένα τὰ τῶν φωκέων πράγματα διωρθώσατο.

Ως χρήμασι διαφθείρων τὰς πόλεις, καὶ τοὺς προεστηκότας αὐταῖς, πολλοὺς προσελάβετο συμμάχους.

Ως οἱ τῶν φεραίων τύραννοι, παραδόντες φιλίππῳ τὰς φερὰς, φωκέων ἐγένοντο σύμμαχοι.

Μάχη φωκέων πρὸς βοιωτοὺς περὶ ὀρχομενὸν, καὶ ἧττα φωκέων.

Αλλαι μάχαι τοῖς αὐτοῖς παρὰ τὸν κηφισὸν καὶ κορώνειαν, καὶ νίκη βοιωτῶν.

Ως φάϋλλος στρατεύσας εἰς τὴν λοκρίδα, πολλὰς πόλεις ἐχειρώσατο.

Ως φάϋλλος νόσῳ περιπεσὼν φθινάδι, τὸν βίον ἐπιπόνως κατέστρεψεν.

Ως φάλαικος διαδεξάμενος τὴν ἀρχὴν, καὶ ἀγεννῶς διοικῶν τὸν πόλεμον, ἐξέπεσεν.

Ως οἱ κατὰ τὴν πελοπόννησον ἐστασίασαν.

Ως ἀρταξέρξης ὁ ἐπικληθεὶς ὦχος, ἀνεκτήσατο αἴγυπτον καὶ φοινίκην καὶ κύπρον.

Ως φίλιππος τὰς χαλκιδικὰς πόλεις προσαγαγόμενος, τὴν ἐπισημοτάτην πόλιν κατέσκαψεν.

Ζήτησις τῶν ἀναλωθέντων ἱερῶν χρημάτων, καὶ κόλασις τῶν νοσφισαμένων.

Ως οἱ καταφυγόντες εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ ἀπόλλωνος φωκεῖς ὄντες φ', παραδόξως ἅπαντες ὑπὸ πυρὸς διεφθάρησαν.

Ως ὁ φωκικὸς πόλεμος διελύθη.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ΕΛΕΓΧΟΣ.

Ὡς οἱ μετασχόντες τῆς ἱεροσυλίας τοῖς φωκεῦσι, ἅπαντες ὑπὸ θείας τινὸς ἐνεργείας ἐκολάσθησαν.

Τιμολέοντος κατάπλους εἰς σικελίαν, καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ μέχρι τῆς τελευτῆς.

Περίνθου καὶ Βυζαντίου πολιορκία ὑπὸ Φιλίππου.

Φιλίππου παράταξις πρὸς ἀθηναίους ἐν χαιρωνείᾳ, καὶ ἧττα τῶν ἀθηναίων.

Ὡς οἱ ἕλληνες αὐτοκράτορα στρατηγὸν εἵλοντο Φίλιππον.

Ὡς Φίλιππος μέλλων διαβαίνειν εἰς τὴν ἀσίαν, ἀνῃρέθη.

ΤΕΛΟΣ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΝ ιϛ.

ΕΝ ΠΑΣΑΙΣ ΤΑΙΣ ΙΣΤΟρικαῖς πραγματείαις καθήκει τοὺς συγγραφεῖς περιλαμβάνειν ἐν ταῖς βίβλοις, ἢ πόλεων ἢ βασιλέων πράξεις αὐτοτελεῖς ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους. οὕτως γὰρ μάλιστα διαλαμβάνομεν τὴν ἱστορίαν εὐμνημόνευτον καὶ σαφῆ γίνεσθαι τοῖς ἀναγινώσκουσιν. αἱ μὲν γὰρ ἡμιτελεῖς πράξεις οὐκ ἔχουσαι συνεχὲς ταῖς ἀρχαῖς τὸ πέρας, μεσολαβοῦσι τὴν ἐπιθυμίαν τῶν φιλαναγνωστούντων. αἱ δὲ τὸ τῆς διηγήσεως συνεχὲς περιλαμβάνουσαι μέχρι τῆς τελευτῆς, ἀπηρτισμένην τὴν τῶν πράξεων ἔχουσιν ἀπαγγελίαν. ὅταν δ' ἡ φύσις αὐτὴ τῶν πραχθέντων συνεργῇ τοῖς συγγραφεῦσι, τότ' ἤδη παντελῶς οὐκ ἀποστατέον ταύτης τῆς προαιρέσεως. διόπερ καὶ ἡμεῖς παρόντες ἐπὶ τὰς φιλίππου τοῦ ἀμύντου πράξεις, πειρασόμεθα τούτῳ τῷ βασιλεῖ τὰ πραχθέντα περιλαβεῖν ἐν ταύτῃ τῇ βίβλῳ. οὗτος γὰρ εἴκοσι μὲν καὶ τέτταρα ἔτη τῶν μακεδόνων ἐβασίλευσεν. ἐλαχίσταις δὲ ἀφορμαῖς χρησάμενος, μεγίστην τῶν κατὰ τὴν εὐρώπην δυναστειῶν κατεσκεύασε τὴν ἰδίαν βασιλείαν. καὶ παραλαβὼν τὴν μακεδονίαν δουλεύουσαν ἰλλυριοῖς, πολλῶν καὶ μεγάλων ἐθνῶν καὶ πόλεων κυρίαν ἐποίησε. διὰ δὲ τὴν ἰδίαν ἀρετὴν, τῆς μὲν ἑλλάδος ἁπάσης παρέλαβε τὴν ἡγεμονίαν, ἑκουσίως τῶν πόλεων ὑποταττομένων. τοὺς δὲ τὸ ἐν δελφοῖς ἱερὸν συλήσαντας καταπολεμήσας, καὶ τῷ μαντείῳ βοηθήσας, μετέσχε τοῦ συνεδρίου τῶν ἀμφικτυόνων. καὶ διὰ τὴν εἰς θεοὺς εὐσέβειαν, ἔπαθλον ἔλαβε τὰς ψήφους τῶν κρατηθέντων φωκέων. ἰλλυρίους δὲ καὶ παίονας καὶ θρᾴκας καὶ σκύθας καὶ πάντα τὰ πλησιόχωρα τούτοις ἔθνη καταπολεμήσας, τὴν περσῶν βασιλείαν

ἐπεβάλετο καταλῦσαι. καὶ δυνάμεις μὲν εἰς τὴν ἀσίαν δια-
βιβάσας, τὰς ἑλληνίδας πόλεις ἠλευθέρου. μεσολαβηθεὶς δὲ
ὑπὸ τῆς πεπρωμένης, τηλικαύτας καὶ τοιαύτας δυνάμεις ἀπέ-
λιπε, ὥστε τὸν υἱὸν ἀλέξανδρον μὴ προσδεηθῆναι συμμάχων
εἰς τὴν κατάλυσιν τῆς περσῶν ἡγεμονίας. καὶ ταῦτ' ἔπραξεν,
οὐ διὰ τύχην, ἀλλὰ διὰ τὴν ἰδίαν ἀρετήν. γέγονε γὰρ ὁ βασι-
λεὺς οὗτος ἀγχινοίᾳ στρατηγικῇ καὶ ἀνδρείᾳ, καὶ λαμπρότητι
ψυχῆς διαφέρων. ἵνα δὲ μὴ διὰ τοῦ προοιμίου προλαμβάνωμεν
αὐτοῦ τὰς πράξεις, ἐπὶ τὸ συνεχὲς τῆς ἱστορίας πορευσόμεθα,
βραχέα τοῖς χρόνοις προσαναδραμόντες. ἐπάρχοντος γὰρ
ἀθήνησι καλλιμήδους, ὀλυμπιὰς μὲν ἤχθη πέμπτη πρὸς ταῖς
ρ̄, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον πῶρος κυρηναῖος. ῥωμαῖοι δὲ κατέστησαν
ὑπάτους, γναῖον γενύκιον καὶ λεύκιον αἰμίλιον. ἐπὶ δὲ τούτων
φίλιππος ὁ ἀμύντου υἱὸς, ἀλεξάνδρου δὲ τοῦ πέρσας καταπο-
λεμήσαντος πατὴρ, παρέλαβε τὴν τῶν μακεδόνων βασιλείαν
διὰ τοιαύτας αἰτίας. ἀμύντου καταπολεμηθέντος ὑπὸ ἰλλυ-
ριῶν, καὶ φόρους τοῖς κρατήσασι τελεῖν ἀναγκασθέντος, οἱ μὲν
ἰλλυριοὶ λαβόντες εἰς ὁμηρείαν φίλιππον τὸν νεώτατον τῶν υἱῶν,
παρέθεντο τοῖς θηβαίοις. οὗτοι δὲ τῷ ἐπαμινώνδου πατρὶ πα-
ρέθεντο τὸν νεανίσκον. καὶ προσέταξαν ἅμα τηρεῖν ἐπιμελῶς
τὴν παρακαταθήκην, καὶ προστατεῖν τῆς ἀγωγῆς καὶ παιδεί-
ας. τοῦ δ' ἐπαμινώνδου πυθαγόρειον ἔχοντος φιλόσοφον ἐπιστά-
την, συντρεφόμενος ὁ φίλιππος, μετέσχεν ἐπὶ πλεῖον τῶν πυ-
θαγορείων λόγων. ἀμφοτέρων δὲ τῶν μαθητῶν προσενεγκα-
μένων φύσιν τε καὶ φιλοπονίαν, ὑπῆρξαν ἑκάτεροι διαφέρον-
τες ἀρετῇ. ὧν ἐπαμινώνδας μὲν μεγάλους ἀγῶνας καὶ κιν-
δύνους ὑπομείνας, τῇ πατρίδι παραδόξως τὴν ἡγεμονίαν τῆς
ἑλλάδος περιέθηκεν. ὁ δὲ φίλιππος ταῖς αὐταῖς ἀφορμαῖς χρησά-
μενος, οὐκ ἀπελείφθη τῆς ἐπαμινώνδου δόξης. μετὰ γὰρ τὴν
ἀμύντου τελευτὴν, ἀλέξανδρος ὁ πρεσβύτατος τῶν υἱῶν διε-
δέξατο τὴν ἀρχήν. τοῦτον δὲ πτολεμαῖος ὁ ἀλωρίτης δολοφονή-
σας, παρέλαβε τὴν βασιλείαν. καὶ τοῦτον ὁμοίως περδίκκας ἐπα-
νελόμενος, ἐβασίλευσεν. τούτου δὲ παρατάξει μεγάλῃ λειφθέν-

τος ὑπὸ ἰλλυριῶν, καὶ πεσόντος ἐπὶ τῆς χρείας, φίλιππος ὁ ἀ-
δελφὸς διαδρὰς ἐκ τῆς ὁμηρείας, παρέλαβε τὴν βασιλείαν κα-
κῶς διακειμένην. ἀνήρηντο μὲν γὰρ ἐν τῇ παρατάξει μακεδόνων
πλείους τῶν τετρακισχιλίων, οἱ δὲ λοιποὶ καταπεπληγμένοι
τὰς τῶν ἰλλυριῶν δυνάμεις, περίφοβοι καθειστήκεισαν, καὶ πρὸς
τὸ διαπολεμεῖν ἀθύμως εἶχον. ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν παίονες
μὲν πλησίον τῆς μακεδονίας οἰκοῦντες, ἐπόρθουν τὴν χώραν κα-
ταφρονοῦντες τῶν μακεδόνων. ἰλλυριοὶ δὲ μεγάλας ἤθροιζον
δυνάμεις, καὶ στρατεύειν εἰς τὴν μακεδονίαν παρεσκευάζοντο.
παυσανίας δέ τις τῆς βασιλικῆς συγγενείας κοινωνῶν, ἐπε-
βάλλετο διὰ τοῦ θρακῶν βασιλέως ἐπὶ τὴν μακεδονικὴν βασι-
λείαν κατιέναι. ὁμοίως δὲ καὶ ἀθηναῖοι πρὸς φίλιππον ἀλλοτρίως
ἔχοντες, κατῆγον ἐπὶ τὴν βασιλείαν ἀργαῖον. καὶ στρατηγὸν
ἀπεστάλκεισαν μαντίαν, ἔχοντα τρισχιλίους μὲν ὁπλίτας, ναυ-
τικὴν δὲ δύναμιν ἀξιόλογον. οἱ δὲ μακεδόνες διά τε τὴν ἐν τῇ
μάχῃ συμφορὰν, καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῶν ἐπιφερομένων κινδύ-
νων, ἐν ἀπορίᾳ τῇ μεγίστῃ καθειστήκεισαν. ἀλλ᾽ ὅμως τηλικού-
των φόβων καὶ κινδύνων ἐφεστώτων, ὁ φίλιππος οὐ κατεπλά-
γη τὸ μέγεθος τῶν προσδοκωμένων δεινῶν. ἀλλὰ τοὺς μακεδό-
νας ἐν συνεχέσιν ἐκκλησίαις συνέχων, καὶ τῇ τοῦ λόγου δεινότη-
τι προτρεπόμενος ἐπὶ τὴν ἀνδρείαν, εὐθαρσεῖς ἐποίησε. τὰς
δὲ στρατιωτικὰς τάξεις ἐπὶ τὸ κρεῖττον διορθωσάμενος, καὶ τοὺς
ἄνδρας τοῖς πολεμικοῖς ὅπλοις δεόντως κοσμήσας, συνεχεῖς
ἐξοπλασίας καὶ γυμνασίας ἐναγωνίους ἐποιεῖτο. ἐπενόησε δὲ
καὶ τὴν τῆς φάλαγγος πυκνότητα καὶ κατασκευὴν, μιμησά-
μενος τὸν ἐν τροίᾳ τῶν ἡρώων συνασπισμὸν, καὶ πρῶτος συνε-
στήσατο τὴν μακεδονικὴν φάλαγγα. ἐν δὲ ταῖς ὁμιλίαις προση-
νὴς ἦν, καὶ διά τε τῶν δωρεῶν καὶ τῶν ἐπαγγελιῶν, εἰς τὴν με-
γίστην εὔνοιαν τὰ πλήθη προήγετο, πρός τε τὸ πλῆθος τῶν ἐπι-
φερομένων κινδύνων εὐστόχως ἀντεμηχανᾶτο. θεωρῶν γὰρ τοὺς
ἀθηναίους ὑπὲρ τοῦ τὴν ἀμφίπολιν ἀνακτήσασθαι, τὴν πᾶσαν
φιλοτιμίαν εἰσφερομένους, καὶ διὰ τοῦτο κατάγοντας τὸν ἀρ-
γαῖον ἐπὶ τὴν βασιλείαν, ἑκουσίως ἐξεχώρησε τῆς πόλεως, ἀφεὶς

αὐτὴν αὐτόνομον. πρὸς δὲ παιόνας διαπρεσβευσάμενος, καὶ
τοὺς μὲν δωρεαῖς διαφθείρας, τοὺς δ' ἐπαγγελίαις φιλανθρώ-
ποις πείσας, κατὰ τὸ παρὸν εἰρήνην ἄγειν πρὸς αὐτοὺς συνέθε-
το. ὁμοίως δὲ καὶ τὸν παυσανίαν ἀπέστησε τῆς καθόδου, τὸν κα-
τάγειν μέλλοντα βασιλέα δωρεαῖς πείσας. μαντίας δ' ὁ τῶν
ἀθηναίων στρατηγὸς καταπλεύσας εἰς μεθώνην, αὐτὸς μὲν ἐν-
ταῦθα κατέμεινε. τὸν ἀργαῖον δὲ μετὰ τῶν μισθοφόρων ἐπὶ τὰς
αἰγὰς ἀπέστειλεν. οὗτος δὲ προσελθὼν τῇ πόλει, παρεκάλει τοὺς
ἐν ταῖς αἰγαῖς προσδέξασθαι τὴν κάθοδον, καὶ γενέσθαι τῆς αὐ-
τοῦ βασιλείας ἀρχηγούς. οὐδενὸς δ' αὐτῷ προσέχοντος, οὗτος μὲν
ἀνέκαμψεν εἰς τὴν μεθώνην. ὁ δὲ φίλιππος ἐπιφανεὶς μετὰ
στρατιωτῶν, καὶ συνάψας μάχην, πολλοὺς μὲν ἀνεῖλε τῶν μι-
σθοφόρων. τοὺς δὲ λοιποὺς εἴς τινα λόφον καταφυγόντας, ὑπο-
σπόνδους ἀφῆκεν, λαβὼν παρ' αὐτῶν ἐκδότους τοὺς φυγάδας.
φίλιππος μὲν οὖν ταύτην πρώτην μάχην νικήσας, εὐθαρσεστέ-
ρους ἐποίησε τοὺς μακεδόνας πρὸς τοὺς ἐφεξῆς ἀγῶνας. ἅμα δὲ
τούτοις πραττομένοις, θάσιοι μὲν ᾤκισαν τὰς ὀνομαζομένας κρη-
νίδας. ἃς ὕστερον ὁ βασιλεὺς ἀφ' ἑαυτοῦ ὀνομάσας φιλίππους,
ἐπλήρωσεν οἰκητόρων. τῶν δὲ συγγραφέων θεόπομπος ὁ χῖος, τὴν
ἀρχὴν τῶν περὶ φίλιππον ἱστοριῶν ἐντεῦθεν ποιησάμενος, γέ-
γραφε βίβλους ὀκτὼ πρὸς ταῖς ν̄, ἐξ ὧν πέντε διαφωνοῦσιν.
ἐπάρχοντος δ' ἀθήνησιν εὐχαρίστου, ῥωμαῖοι μὲν κατέστησαν
ὑπάτους κόϊντον σερουίλιον, καὶ κόϊντον γενούκιον. ἐπὶ δὲ τού-
των ὁ φίλιππος πρέσβεις ἐκπέμψας εἰς ἀθήνας, ἔπεισε τὸν
δῆμον εἰρήνην πρὸς αὐτὸν συνθέσθαι, διὰ τὸ μηδὲν ἔτι προσποι-
εῖσθαι τὴν ἀμφίπολιν. ἀπολυθεὶς δὲ τοῦ πρὸς ἀθηναίους πολέμου,
καὶ πυνθανόμενος τὸν βασιλέα τῶν παιόνων ἄγιν τετελευτη-
κέναι, ὑπέλαβε καιρὸν ἔχειν ἐπιθέσθαι τοῖς παίοσι. στρατεύσας
οὖν εἰς τὴν παιονίαν, καὶ παρατάξει τοὺς βαρβάρους νικήσας, ἠ-
νάγκασε τὸ ἔθνος πειθαρχεῖν τοῖς μακεδόσιν. ὑπολειπομένων δὲ
πολεμίων τῶν ἰλλυριῶν, ἐφιλοτιμεῖτο καὶ τούτους καταπολεμῆ-
σαι. εὐθὺς οὖν συναγαγὼν ἐκκλησίαν, καὶ τοὺς στρατιώτας οἰ-
κείοις λόγοις προτρεψάμενος εἰς τὸν πόλεμον, ἐστράτευσεν εἰς
τὴν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

τὴν τῶν ἰλλυριῶν χώραν, πεζοὺς μὲν ἔχων οὐκ ἐλάττους μυρίων, ἱππεῖς δὲ ἑξακοσίους. βάρδυλις δ' ὁ τῶν ἰλλυριῶν βασιλεὺς, πυθόμενος τὴν παρουσίαν τῶν πολεμίων, τὸ μὲν πρῶτον πρέσβεις ἀπέστειλε περὶ διαλύσεως, ἐφ' ὅτῳ κυρίους ἀμφοτέρους εἶναι τῶν τότε κρατουμένων πόλεων. τοῦ δὲ φιλίππου φήσαντος ἐπιθυμεῖν μὲν τῆς εἰρήνης, μὴ μέντοι γε ταύτην συγχωρήσειν ἐὰν μὴ τῶν μακεδονικῶν πόλεων ἁπασῶν ἐκχωρήσωσιν οἱ ἰλλυριοὶ, οἱ μὲν πρέσβεις ἐπανῆλθον ἄπρακτοι, ὁ δὲ βάρδυλις πιστεύων ταῖς τε προγεγενημέναις νίκαις, καὶ ταῖς τῶν ἰλλυριῶν ἀνδραγαθίαις, ἀπήντα τοῖς πολεμίοις μετὰ δυνάμεως. εἶχε δὲ πεζοὺς μὲν μυρίους ἐπιλέκτους, ἱππεῖς δὲ εἰς φ. ὡς δ' ἤγγιζον ἀλλήλοις τὰ στρατεύματα, καὶ μετὰ βοῆς πολλῆς συνέρραξαν εἰς τὴν μάχην, ὁ μὲν φίλιππος ἔχων τὸ δεξιὸν κέρας, καὶ τοὺς ἀρίστους μακεδόνων συναγωνιζομένους, τοῖς μὲν ἱππεῦσι παρήγγειλε παριππεῦσαι, καὶ πλαγίοις ἐμβαλεῖν τοῖς βαρβάροις. αὐτὸς δὲ κατὰ στόμα τοῖς πολεμίοις ἐπιπεσὼν, καρτερὰν συνεστήσατο μάχην. οἱ δ' ἰλλυριοὶ συντάξαντες ἑαυτοὺς εἰς πλινθίον, ἐρρωμένως συνεστήσαντο τὸν κίνδυνον. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐπὶ πολὺν χρόνον ἦν ἰσόρροπος ἡ μάχη, διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς παρ' ἀμφοτέροις ἀνδραγαθίας. καὶ πολλῶν μὲν ἀναιρουμένων, ἔτι δὲ πλειόνων τιτρωσκομένων, ὁ κίνδυνος δεῦρο κἀκεῖσε τὰς ῥοπὰς ἐλάμβανε, ταλαντευόμενος ἀεὶ ταῖς τῶν ἀγωνιζομένων ἀρεταῖς. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν ἱππέων ἐκ πλαγίου καὶ κατὰ νώτου βιαζομένων, τοῦ δὲ φιλίππου μετὰ τῶν ἀρίστων ἡρωϊκῶς ἀγωνισαμένου, συνηναγκάσθη τὸ πλῆθος τῶν ἰλλυριῶν πρὸς φυγὴν ὁρμῆσαι. γενομένης δὲ τῆς διώξεως ἐπὶ πολὺν τόπον, καὶ πολλῶν κατὰ τὴν φυγὴν ἀναιρεθέντων, ὁ μὲν φίλιππος ἀνακαλεσάμενος τῇ σάλπιγγι τοὺς μακεδόνας, καὶ στήσας τρόπαιον, ἔθαψε τῶν ἰδίων τοὺς τετελευτηκότας. οἱ δ' ἰλλυριοὶ διαπρεσβευσάμενοι, καὶ τῶν μακεδονικῶν πόλεων πασῶν ἐκχωρήσαντες, ἔτυχον τῆς εἰρήνης. ἀνῃρέθησαν δὲ τῶν ἰλλυριῶν ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ πλείους τῶν ἑπτακισχιλίων. ἡμεῖς δ' ἐπεὶ τὰ κατὰ τὴν μακεδονικὴν καὶ τὴν ἰλλυρίδα διήλθομεν, μεταβησόμεθα πρὸς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

τὰς ἑτερογενεῖς πράξεις. κατὰ γὰρ τὴν συκελίαν διονύσιος ὁ τῶν
συρακοσίων τύραννος ὁ νεώτερος, παρειληφὼς μὲν τὴν δυνα-
στείαν ἐν τοῖς ἀνωτέρω καιροῖς, ἄπρακτος δ' ὢν, καὶ πολὺ τοῦ
πατρὸς καταδεέστερος, προσεποιεῖτο διὰ τὴν ἀπραγίαν εἰρη-
νικὸς εἶναι, καὶ πρᾶος τὸν τρόπον. διόπερ πρὸς καρχηδονίους
διαδεδεγμένος τὸν πόλεμον, πρός τε τούτους εἰρήνην συνέθετο,
καὶ πρὸς λευκανοὺς ὁμοίως διαπολεμήσας ἀργῶς ἐπί τινα χρό-
νον. καὶ ταῖς τελευταίαις μάχαις ἐπὶ τοῦ προτερήματος γενό-
μενος, ἀσμένως πρὸς αὐτοὺς κατελύσατο τὸν πόλεμον. κατὰ δὲ
τὴν ἀπουλίαν δύο πόλεις ἔκτισε, βουλόμενος ἀσφαλῆ τοῖς πλέ-
ουσι τὸν ἰώνιον πόρον ποιῆσαι. οἱ γὰρ τὴν παραθαλαττίαν οἰ-
κοῦντες βάρβαροι, λῃστρίσι πολλαῖς πλέοντες, ἄπλουν τοῖς ἐμ-
πόροις παρεσκεύαζον πᾶσαν τὴν περὶ τὸν ἀδρίαν θάλατταν.
μετὰ δὲ ταῦτα δοὺς ἑαυτὸν εἰς βίον εἰρηνικὸν, ἐξέλυσε μὲν τῶν
στρατιωτῶν τὰς ἐν τοῖς πολέμοις γυμνασίας. μεγίστην δὲ τῶν κατὰ
τὴν εὐρώπην δυναστείαν παραλαβὼν τὴν ἀρχὴν, καὶ τὴν
ὑπὸ τοῦ πατρὸς λεγομένην ἀδάμαντι δεδέσθαι τυραννίδα,
διὰ τὴν ἰδίαν ἀνανδρίαν παραδόξως ἀπέβαλε. τὰς δὲ αἰτί-
ας τῆς καταλύσεως, καὶ τὰς κατὰ μέρος πράξεις, ἀναγράφειν
πειρασόμεθα. Ἐπάρχοντος γὰρ ἀθήνησι κηφισοδότου, ῥωμαῖοι
κατέστησαν ὑπάτους γάϊον λικίννιον, καὶ γάϊον σουλπίκιον.
ἐπὶ δὲ τούτων δίων ἱππαρείνου, συρακοσίων ὑπάρχων ἐπιφανέ-
στατος, ἔφυγεν ἐκ τῆς σικελίας. καὶ διὰ τὴν λαμπρότητα τῆς
ψυχῆς, ἠλευθέρωσε συρακοσίους καὶ τοὺς ἄλλους σικελιώτας, διὰ
τοιαύτας τινὰς αἰτίας. ὁ πρεσβύτερος διονύσιος ἐκ δυοῖν γυναι-
κῶν ἦν πεπαιδοποιημένος, ἐκ μὲν τῆς πρώτης λοκρίδος οὔ-
σης τὸ γένος, διονύσιον τὸν διαδεξάμενον τὴν τυραννίδα. ἐκ
δὲ τῆς δευτέρας, ἱππαρείνου θυγατρὸς οὔσης, τοῦ δοκιμωτάτου
συρακοσίων, δύο παῖδας, ἱππαρεῖνον καὶ ναρσαῖον. ἐτύγχανε
δὲ τῆς δευτέρας γυναικὸς ἀδελφὸς ὢν δίων, ἀνὴρ ἐν φιλοσο-
φίᾳ μεγάλην ἔχων προκοπὴν, καὶ κατ' ἀνδρείαν καὶ στρατη-
γίαν πολὺ προέχων τῶν κατ' αὐτὸν συρακοσίων. οὗτος δὲ διὰ
τὴν εὐγένειαν καὶ τὴν λαμπρότητα τῆς ψυχῆς, εἰς ὑποψίαν

ἦλθε τῷ τυράννῳ, δόξας ἀξιόχρεως εἶναι καταλῦσαι τὴν τυ-
ραννίδα. φοβούμενος οὖν αὐτὸν ὁ διονύσιος, ἔκρινεν ἐκποδὼν
ποιήσασθαι τὸν ἄνδρα, συλλαβὼν ἐπὶ θανάτῳ. ὁ δὲ δίων αἰσθό-
μενος, τὸ μὲν πρῶτον ἐκρύφθη παρά τισι τῶν φίλων. μετὰ δὲ ταῦ-
τα ἔφυγεν ἐκ τῆς σικελίας εἰς πελοπόννησον, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ
τὸν ἀδελφὸν μεγακλῆν, καὶ χαρικλείδην τὸν ἐπὶ τῶν στρατιω-
τῶν ἐπιτεταγμένον ὑπὸ τοῦ τυράννου. καταπλεύσας δ' εἰς
τὴν κόρινθον, τοὺς μὲν κορινθίους ἠξίου συνεπιλαβέσθαι τῆς ἐ-
λευθερίας τῶν συρακοσίων. αὐτὸς δὲ μισθοφόρους συνῆγε, καὶ
πανοπλίας συνήθροιζε. ταχὺ δὲ πολλῶν ὑπακουόντων, πανο-
πλίας τε παρεσκεύαζε, καὶ μισθοφόρους συχνούς. καὶ φορτη-
γοὺς δύο ναῦς μισθωσάμενος, τά τε ὅπλα καὶ τοὺς μισθοφό-
ρους ἐνθέμενος, αὐτὸς μὲν ταύτας τὰς φορτίδας ἔχων, ἐξέπλευ-
σεν ἐκ ζακύνθου τῆς πρὸς κεφαλληνίαν εἰς τὴν σικελίαν. χαρι-
κλείδην δὲ ἀπέπεμπε τριήρεις τινὰς καὶ ἑτέρας φορτηγοὺς ἄξον-
τα κατόπιν εἰς τὰς συρακούσας. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις,
ἀνδρόμαχος ὁ ταυρομενίτης, τιμαίου μὲν τοῦ τὰς ἱστορίας συγ-
γράψαντος πατὴρ ὤν, πλούτῳ δὲ καὶ ψυχῆς λαμπρότητι δια-
φέρων, ἤθροισε τοὺς ἐκ τῆς νάξου τῆς κατασκαφείσης ὑπὸ διονυ-
σίου περιλειφθέντας. οἰκήσας δὲ τὸν ὑπὲρ τῆς νάξου λόφον, τὸν
ὀνομαζόμενον ταῦρον, καὶ μείνας κατ' αὐτὸν πλείω χρόνον, ἀπὸ
τῆς ἐπὶ τοῦ ταύρου μονῆς ὠνόμασε ταυρομένιον. ταχὺ δὲ τῆς
πόλεως ἐπίδοσιν λαμβανούσης, οἱ μὲν οἰκήτορες μεγάλους περι-
εποιήσαντο πλούτους. ἡ δὲ πόλις ἀξιόλογον ἀξίωμα περιποιησα-
μένη, τὸ τελευταῖον ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς βίῳ, καίσαρος ἀναστήσαν-
τος τοὺς ταυρομενίτας ἐκ τῆς πατρίδος, ῥωμαίων ἀποικίαν ἐδέ-
ξατο. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, οἱ τὴν εὔβοιαν κατοικοῦντες,
ἐστασίασαν πρὸς ἀλλήλους. καὶ τῶν μὲν τοὺς βοιωτούς, τῶν δὲ τοὺς
ἀθηναίους ἐπικαλεσαμένων, συνέστη πόλεμος κατὰ τὴν εὔβοιαν.
γινομένων δὲ πλειόνων συμπλοκῶν καὶ ἀκροβολισμῶν, ὁτὲ μὲν
οἱ θηβαῖοι ἐπροτέρουν, ὁτὲ δ' ἀθηναῖοι τὴν νίκην ἀπεφέροντο.
μεγάλη μὲν οὖν παράταξις οὐδεμία συνετελέσθη. τῆς δὲ νήσου διὰ
τὸν ἐμφύλιον πόλεμον καταφθαρείσης, καὶ πολλῶν ἀνθρώπων

παρ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

παρ' ἀμφοτέρων διαφθαρέντων, μόγις ταῖς συμφοραῖς νουθετηθέντες, εἰς ὁμόνοιαν ἦλθον, καὶ τὴν εἰρήνην συνέθεντο πρὸς ἀλλήλους. οἱ μὲν οὖν Βοιωτοὶ τὴν εἰς οἶκον ἐπάνοδον ποιησάμενοι, τὴν ἡσυχίαν ἦγον. οἱ δ' Ἀθηναῖοι χίων καὶ ῥοδίων καὶ κῴων, ἔτι δὲ Βυζαντίων ἀποστάντων, ἐνέπεσον εἰς πόλεμον, τὸν ὀνομασθέντα συμμαχικόν, ὃς διέμεινεν ἔτη γ'. ἑλόμενοι δὲ στρατηγοὺς χάρητα καὶ χαβρίαν, ἀπέστειλαν μετὰ δυνάμεως. οὗτοι δὲ πλεύσαντες ἐπὶ τὴν χίον, κατέλαβον παραγεγονότας συμμάχους τοῖς χίοις παρὰ Βυζαντίων καὶ ῥοδίων καὶ κῴων, ἔτι δὲ μαυσώλου τοῦ καρῶν δυνάστου. ἐκτάξαντες δὲ τὴν δύναμιν, ἐπολιόρκουν τὴν πόλιν κατὰ γῆν ἅμα καὶ κατὰ θάλατταν. ὁ μὲν οὖν χάρης τοῦ πεζοῦ στρατεύματος ἡγούμενος, κατὰ γῆν προσῄει τοῖς τείχεσι, καὶ πρὸς τοὺς τῆς πόλεως ἐκχυθέντας ἐπ' αὐτὸν διηγωνίζετο. ὁ δὲ χαβρίας προσπλεύσας τῷ λιμένι, ναυμαχίαν καρτερὰν συνεστήσατο. καὶ τῆς νεὼς τοῖς ἐμβόλοις ἀναρραγείσης, κατεπονεῖτο. οἱ μὲν οὖν ἐπὶ τῶν ἄλλων νεῶν εἴξαντες τῷ καιρῷ, διεσώθησαν. ὁ δ' ἀντὶ τῆς ἥττης ἀλλαξάμενος τὸν εὐκλεᾶ θάνατον, ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ τῆς νεώς, καὶ τρωθείς, ἐτελεύτησε. περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς φίλιππος ὁ τῶν μακεδόνων βασιλεύς, μεγάλῃ παρατάξει νενικηκὼς τοὺς ἰλλυριούς, καὶ πάντας τοὺς μέχρι τῆς λυχνίτιδος καλουμένης λίμνης κατοικοῦντας ὑπηκόους πεποιημένος, ἀνέκαμψεν εἰς τὴν μακεδονίαν, συντεθειμένος ἔνδοξον εἰρήνην πρὸς τοὺς ἰλλυριούς, περιβόητος ὑπάρχων παρὰ τοῖς μακεδόσιν, ἐπὶ τοῖς δι' ἀνδρείαν κατωρθωμένοις. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν τὴν ἀμφίπολιν οἰκούντων ἀλλοτρίως πρὸς αὐτὸν διατεθέντων, καὶ πολλὰς ἀφορμὰς διδόντων εἰς πόλεμον, ἐστράτευσεν ἐπ' αὐτοὺς ἀξιολόγῳ δυνάμει. προσαγαγὼν δὲ τοῖς τείχεσι μηχανάς, καὶ πολιορκίας ἐνεργοὺς καὶ συνεχεῖς ποιησάμενος, κατέβαλε μὲν τοῖς κριοῖς μέρος τι τοῦ τείχους. παρεισελθὼν δ' εἰς τὴν πόλιν διὰ τοῦ πτώματος, καὶ τῶν ἀντιστάντων πολλοὺς καταβαλών, ἐκυρίευσε τῆς πόλεως. καὶ τοὺς μὲν ἀλλοτρίως πρὸς αὐτὸν διακειμένους, ἐφυγάδευσε. τοῖς δ' ἄλλοις φιλανθρώπως προσηνέχθη. ἡ δὲ

πόλις

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

πόλις αὕτη κειμένη ἐπὶ τῆς θρᾴκης καὶ τῶν σύνεγγυς τόπων εὐφυῶς, πολλὰ συνεβάλετο τῷ φιλίππῳ πρὸς αὔξησιν. εὐθὺ γὰρ τὴν μὲν πύδναν ἐχειρώσατο. πρὸς δὲ ὀλυνθίους συμμαχίαν ἔθετο. καὶ ποτίδαιαν ὡμολόγησε περιποιήσειν αὐτοῖς, ὑπὲρ ἧς ὀλύνθιοι πολλὴν σπουδὴν ἔχον κυριεῦσαι τῆς πόλεως. τῶν δ᾽ ὀλυνθίων βαρεῖαν πόλιν οἰκούντων, καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν ταύτην ἐνοικούντων πολλὴν ἐχόντων ῥοπὴν εἰς τὸν πόλεμον, περιμάχητος ἦν ἡ πόλις, τοῖς ἡγεμονίας μείζονος ὀρεγομένοις. διόπερ οἵ τε ἀθηναῖοι καὶ ὁ φίλιππος, διεφιλοτιμοῦντο πρὸς ἀλλήλους περὶ τῆς τῶν ὀλυνθίων συμμαχίας. οὐ μὴν ἀλλ᾽ ὁ φίλιππος ποτίδαιαν ἐκπολιορκήσας, τὴν τῶν μὲν ἀθηναίων φρουρὰν ἐξήγαγεν ἐκ τῆς πόλεως. καὶ φιλανθρώπως αὐτῇ προσενεγκάμενος, ἐξαπέστειλεν εἰς τὰς ἀθήνας. σφόδρα γὰρ εὐλαβεῖτο τὸν δῆμον τῶν ἀθηναίων, διὰ τὸ βάρος καὶ τὸ ἀξίωμα τῆς πόλεως. τὴν δὲ πύδναν ἐξανδραποδισάμενος, παρέδωκε τοῖς ὀλυνθίοις, δωρησάμενος ἅμα καὶ τὰς ἐπὶ τὴν χώραν κτήσεις. μετὰ δὲ ταῦτα παρελθὼν ἐπὶ πόλιν κρηνίδας, ταύτην μὲν ἐπαυξήσας οἰκητόρων πλήθει, μετωνόμασε φιλίππους, ἀφ᾽ ἑαυτοῦ προσαγορεύσας. τὰ δὲ κατὰ τὴν χώραν χρύσεια μέταλλα παντελῶς ὄντα λιτὰ καὶ ἄδοξα ταῖς κατασκευαῖς ἐπὶ τοσοῦτον ηὔξησεν, ὥστε δύνασθαι φέρειν αὐτῷ πρόσοδον πλεῖον ἢ ταλάντων χιλίων. ἐκ δὲ τούτων ταχὺ σωρεύσας πλοῦτον, ἀεὶ μᾶλλον διὰ τὴν εὐπορίαν τῶν χρημάτων, εἰς ὑπεροχὴν μεγάλην ἦγε τὴν μακεδονικὴν βασιλείαν. νόμισμα γὰρ χρυσοῦν κόψας, τὸ προσαγορευθὲν ἀπ᾽ ἐκείνου φιλίππειον, μισθοφόρων τε δύναμιν ἀξιόλογον συνεστήσατο, καὶ τῶν ἑλλήνων πολλοὺς διὰ τούτων προετρέψατο προδότας γενέσθαι τῶν πατρίδων. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων, αἱ κατὰ μέρος πράξεις ἕκαστα δηλώσουσιν. ἡμεῖς δὲ ἐπὶ τὰς συνεχεῖς πράξεις μεταβιβάσομεν τὸν λόγον.

Ἐπάρχοντος γὰρ ἀθήνησιν ἀγαθοκλέους, ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους, μάρκον φάβιον καὶ γάιον πόπλιον. ἐπὶ δὲ τούτων δίων ὁ ἱππαρίνου κατέπλευσεν εἰς τὴν σικελίαν, καταλύσων τὴν διονυσίου τυραννίδα. ἐλαχίστοις δὲ τῶν πρὸ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

αὐτοῦ πάντων χρησάμενος ἀφορμαῖς, μεγίστην δυναστείαν τῶν κατὰ τὴν εὐρώπην κατέλυσεν ἀνελπίστως. τίς γὰρ ἂν πιστεύσειεν, ὅτι δυσὶ φορτηγοῖς ναυσὶ καταπλεύσας πρὸς ἡγεμόνα δυνάστην, ναῦς μὲν μακρὰς ἔχοντα υ, πεζοὺς δὲ στρατιώτας εἰς δέκα μυριάδας, ἱππεῖς δὲ μυρίους. ὅπλων δὲ καὶ σίτου καὶ χρημάτων τοσαύτην παρασκευήν, ὅσην εἰκὸς ἦν κεκτῆσθαι τὸν μέλλοντα χορηγήσειν δαψιλῶς ταῖς προειρημέναις δυνάμεσι. χωρὶς δὲ τῶν εἰρημένων, πόλιν μὲν ἔχοντα μεγίστην τῶν ἑλληνίδων, λιμένας δὲ καὶ νεώρια καὶ κατεσκευασμένας ἀκροπόλεις ἀναλώτους, ἔτι δὲ συμμάχων δυνατῶν ἔχοντα πλῆθος. αἴτια δ' ὑπῆρχε τῷ δίωνι τῶν προτερημάτων, μάλιστα μὲν ἡ ἰδία λαμπρότης τῆς ψυχῆς, καὶ ἀνδρεία, καὶ ἡ τῶν ἐλευθεροῦσθαι μελλόντων εὔνοια. τὸ δὲ τούτων ἁπάντων μεῖζον, ἥ τε ἀνανδρία τοῦ τυράννου, καὶ τὸ τῶν ἀρχομένων πρὸς αὐτὸν μῖσος. πάντα γὰρ ταῦτα πρὸς ἕνα καιρὸν συνδραμόντα παραδόξως, τὰς ἀπιστουμένας πράξεις πρὸς τέλος ἤγαγεν. ἡμεῖς δ' ἀφέμενοι τούτων τῶν λόγων, ἐπὶ τὴν ἀναγραφὴν τῶν κατὰ μέρος πεπραγμένων τρεψόμεθα. Δίων γὰρ ἐκ ζακύνθου τῆς πρὸς κεφαλληνίαν, δυσὶ φορτίσι ναυσὶν ἀναχθείς, κατέπλευσε τῆς ἀκραγαντίνης εἰς τὴν ὀνομαζομένην μίνωαν. αὕτη δὲ τὸ μὲν παλαιὸν ὑπὸ μίνωος ἐκτίσθη, τοῦ βασιλέως κρητῶν, καθ' ὃν καιρὸν ζητῶν δαίδαλον ἐπεξενώθη κωκάλῳ τῷ βασιλεῖ τῶν σικανῶν. κατὰ δὲ τοὺς ὑποκειμένους καιρούς, ἡ μὲν πόλις αὕτη τοῖς καρχηδονίοις ὑπήκουσεν. ὁ δὲ ἐπιστάτης αὐτῆς, ὄνομα πάραλος, φίλος ὢν δίωνος, προθύμως ὑπεδέξατο αὐτούς. ὁ δὲ δίων ἐξελόμενος ἐκ τῶν φορτηγῶν πανοπλίας πεντακισχιλίας, τῷ παράλῳ παρέδωκεν, καὶ παρεκάλεσεν αὐτὸν ἁμάξαις παρακομίσαι πρὸς τὰς συρακούσας. αὐτὸς δὲ τοὺς μισθοφόρους παραλαβών, ὄντας χιλίους, προῆγεν ἐπὶ τὰς συρακούσας. ἐν παρόδῳ δὲ τούς τε ἀκραγαντίνους, καὶ γελώους, καί τινας τῶν τὴν μεσόγειον οἰκούντων σικανῶν τε καὶ σικελῶν, ἔτι δὲ καμαριναίους καὶ μεδιναίους πείσας συνελευθερῶσαι τοὺς συρακουσίους, προῆγεν ἐπὶ τὴν κατάλυσιν τοῦ τυράννου. πολλῶν δὲ πάντοθεν συρρεόντων μετὰ τῶν

ὅπλων,

ὅπλων, ταχὺ πλείους τῶν δισμυρίων στρατιωτῶν ἠθροίσθησαν.
οὐδὲν ἧττον καὶ πολλοὶ τῶν ἐκ τῆς ἰταλίας ἑλλήνων καὶ μεσση-
νίων μετεπέμφθησαν, καὶ πάντες σὺν πολλῇ προθυμίᾳ κατὰ
σπουδὴν ἧκον. ὡς δ᾽ ἐπὶ τοὺς ὅρους τῆς συρακοσίας ὁ δίων ἦν,
ἀπήντα πρὸς αὐτὸν πλῆθος ἀνόπλων ἀνθρώπων ἔκ τε τῆς
χώρας καὶ τῆς πόλεως. ἀπίστως γὰρ διακείμενος ὁ διονύσιος
πρὸς τοὺς συρακοσίους, πολλῶν τὰ ὅπλα παρῃρεῖτο. κατὰ δὲ τοῦτον
τὸν καιρὸν ὁ μὲν τύραννος περὶ τὰς νεοκτίστους πόλεις κατὰ τὸν ἀ-
δρίαν διέτριβε μετὰ πολλῶν δυνάμεων. οἱ δ᾽ ἐπὶ τῆς φυλακῆς
τῶν συρακουσῶν ἀπολειφθέντες ἡγεμόνες, τὸ μὲν πρῶτον ἐπει-
ρῶντο μετακαλεῖσθαι τοὺς συρακουσίους ἀπὸ τῆς ὑποστάσεως.
ἀκατασχέτου δὲ τῆς ὁρμῆς τῶν ὄχλων οὔσης, ἀπογνόντες τοὺς
μισθοφόρους καὶ τοὺς τὰ τοῦ δυνάστου φρονοῦντας, ἤθροισαν. καὶ
τὰς τάξεις πληρώσαντες, τοῖς ἀφεστηκόσιν ἐπιθέσθαι διέγνω-
σαν. δίων δὲ τοῖς μὲν ἀνόπλοις τῶν συρακοσίων διέδωκε τὰς
πεντακισχιλίας πανοπλίας, τοὺς δὲ ἄλλους ἐκ τῶν δυνατῶν τοῖς
παρατυχοῦσιν ὅπλοις συνεσκεύασε. συναγαγὼν δ᾽ ἅπαντας
εἰς κοινὴν ἐκκλησίαν, ἀπεφαίνετο μὲν ἑαυτὸν ἥκειν ἐπὶ τὴν ἐ-
λευθέρωσιν τῶν σικελιωτῶν. παρεκάλει δὲ στρατηγοὺς αἱρεῖσθαι τοὺς
εὐθέτους, πρὸς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς αὐτονομίας, καὶ τὴν κατά-
λυσιν τῆς ὅλης τυραννίδος. τὸ δὲ πλῆθος ὥσπερ ἀπὸ μιᾶς φω-
νῆς ἀνεβόησε στρατηγοὺς αἱρεῖσθαι, τόν τε δίωνα καὶ τὸν ἀδελ-
φὸν αὐτοῦ μεγακλῆν, αὐτοκράτορας. εὐθὺς οὖν ἀπὸ τῆς ἐκκλη-
σίας ἐκτάξας τὴν δύναμιν, προῆγε τῇ πόλει. οὐδενὸς δ᾽ ἀντι-
ποιουμένου τῶν ὑπαίθρων, ἀδεῶς εἰσῆλθεν ἐντὸς τοῦ τείχους.
καὶ διὰ τῆς ἀχραδινῆς πορευθεὶς, εἰς τὴν ἀγορὰν κατεστρατο-
πέδευσεν, οὐδενὸς τολμῶντος ἐπεξιέναι. ὁ δὲ σύμπας ἀριθ-
μὸς ἦν τῶν μετὰ δίωνος στρατιωτῶν, οὐκ ἐλάττους τῶν πεντα-
κισμυρίων. οὗτοι δὲ πάντες ἐστεφανωμένοι, κατῆλθον εἰς τὴν
πόλιν, προηγουμένου τοῦ τε δίωνος καὶ τοῦ μεγακλέους, καὶ
μετὰ τούτων λ΄ συρακουσίων, οἳ μόνοι τῶν κατὰ τὴν πελοπόννη-
σον φυγάδων συρακουσίοις μετασχεῖν τῶν κινδύνων ἠθέλησαν.
τῆς δὲ πόλεως πάσης μετημφιασμένης ἀντὶ τῆς δουλείας τὴν

ἐλευθερίαν. καὶ τὸ σκυθρωπὸν τῆς τυραννίδος εἰς πανηγυρικὴν ἱλαρότητα τῆς τύχης ἀγούσης, πᾶσα οἰκία θυσιῶν καὶ χαρᾶς ἔγεμε. τῶν ἰδιωτῶν ἐπὶ ταῖς ἰδίαις ἑστίαις θυμιώντων, καὶ περὶ μὲν τῶν παρόντων ἀγαθῶν εὐχαριστούντων τοῖς θεοῖς, περὶ δὲ τῶν μελλόντων εὐχὰς ἀγαθὰς ποιουμένων. ἐγίνετο δὲ καὶ τῶν γυναικῶν ἐπὶ ταῖς ἀνελπίστοις εὐημερίαις ὀλολυγμὸς πολὺς, καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν πόλιν συνδρομαί. οὐδεὶς δ' ἦν ἐλεύθερος, οὐ δοῦλος, οὐ ξένος, ὃς οὐκ ἔσπευδεν ἰδεῖν τὸν δίωνα καὶ τὴν ἀρετὴν τἀνδρός. πάντες δ' ἀπέχοντο μειζόνως ἢ κατ' ἄνθρωπον. καὶ τοῦτ' εὐλόγως ἔπασχον, διὰ τὸ μέγεθος καὶ παράδοξον τῆς μεταβολῆς. πεντηκονταετοῦς γὰρ δουλείας πεπειραμένοι, καὶ τῆς ἐλευθερίας ἐπιλελησμένοι, δι' ἑνὸς ἀνδρὸς ἀρετὴν ἀπελύθησαν τῆς συμφορᾶς. διονύσιος δὲ κατὰ τούτους τοὺς καιροὺς, αὐτὸς μὲν ἔτυχε διατρίβων περὶ καυλωνίαν τῆς ἰταλίας. φίλιστον δὲ τὸν στρατηγὸν περὶ τὸν ἀδρίαν ὄντα μετεπέμψατο μετὰ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως, καὶ προσέταξε πλεῖν εἰς τὰς συρακούσας. ἀμφοτέρων δ' εἰς τὸν αὐτὸν τόπον ἐλθεῖν σπευδόντων, ὁ μὲν διονύσιος ἧκεν εἰς τὰς συρακούσας, ἡμέρας ὕστερον ἑπτὰ τῆς δίωνος καθόδου. εὐθὺς οὖν καταστρατηγῆσαι βουλόμενος τοὺς συρακουσίους, περὶ διαλύσεως ἐπρεσβεύετο. καὶ πολλὰς ἐμφάσεις ἐδίδου παραδώσειν τὴν τυραννίδα τῷ δήμῳ, καὶ τῆς δημοκρατίας ἀλλάξασθαι τιμὰς ἀξιολόγους. ἠξίου τε πρέσβεις ἀποστεῖλαι πρὸς αὐτὸν, μεθ' ὧν συνεδρεύσας καταλύσεται τὸν πόλεμον. οἱ μὲν οὖν συρακούσιοι, μετεωρισθέντες ταῖς ἐλπίσιν, ἐξαπέστειλαν πρέσβεις τοὺς ἀξιολογωτάτους τῶν ἀνδρῶν. ὁ δὲ διονύσιος τούτοις μὲν φυλακὴν περιστήσας, ἀνεβάλλετο τὴν ἔντευξιν. αὐτὸς δ' ὁρῶν τοὺς συρακουσίους διὰ τὴν ἐλπίδα τῆς εἰρήνης, τάς τε περὶ τὰς φυλακὰς ῥαθύμως ἔχοντας, καὶ τὰ πρὸς μάχην ἀπαρασκεύους, ἄφνω τὰς πύλας τῆς κατὰ τὴν νῆσον ἀκροπόλεως ἀνοίξας, ἐξεχύθη συντεταγμένῃ τῇ δυνάμει. τῶν δὲ συρακουσίων κατεσκευακότων ἀπὸ θαλάττης εἰς θάλατταν διατειχίσματα, προσέπεσον οἱ μισθοφόροι τῷ τείχει, μετὰ πολλῆς βοῆς καὶ καταπλήξεως. καὶ πολλοὺς μὲν τῶν

φυλάκων

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

φυλάκων ἀνεῖλον. τοῦ δὲ τείχους ἐντὸς γενόμενοι, πρὸς τοὺς ἐκ-
βοηθοῦντας διηγωνίζοντο. ὁ δὲ δίων ἀνελπίστως περιεσπονδη-
μένος, μετὰ τῶν ἀρίστων στρατιωτῶν ἀπήντα τοῖς πολεμίοις. καὶ
συνάψας μάχην, πολὺν ἐποίει φόνον ἐν σταδίῳ. ὀλίγῳ δὲ δια-
στήματι τῆς διατειχίσεως ἔσω μάχης οὔσης, συνέδραμε πλῆθος στρα-
τιωτῶν, εἰς στενὸν τόπον. διὸ καὶ παρ' ἀμφοτέροις οἱ ταῖς ἀνδρα-
γαθίαις πρωτεύοντες, συγκατέβησαν εἰς κίνδυνον. καὶ τῶν μὲν
τοῦ διονυσίου μισθοφόρων διὰ τὸ μέγεθος τῶν ἐπαγγελιῶν, τῶν δὲ
συρακοσίων διὰ τὴν ἐλπίδα τῆς ἐλευθερίας εἰς ὑπερβάλλουσαν
φιλοτιμίαν ἐκτραπέντων, τὸ μὲν πρῶτον ἰσόρροπος ἦν ἡ μά-
χη, τῆς παρ' ἀμφοτέροις ἀρετῆς οὔσης ἰσομάχου. καὶ πολλοὶ μὲν
ἔπιπτον. οὐκ ὀλίγοι δὲ κατετιτρώσκοντο, πάσας τὰς πληγὰς
ἐναντίας λαμβάνοντες. οἱ μὲν γὰρ πρωτοστάται τὸν ὑπὲρ τῶν
ἄλλων θάνατον ὑπέμενον εὐψύχως. οἱ δ' ἐπιτεταγμένοι τοὺς πί-
πτοντας ὑπερασπίζοντες, καὶ τοῖς δεινοῖς ἐγκαρτεροῦντες,
τοὺς ἐσχάτους κινδύνους ὑπὲρ τῆς νίκης ἀνεδέχοντο. μετὰ δὲ
ταῦτα δίων μὲν ἀριστεῦσαι βουλόμενος ἐν τῇ μάχῃ, καὶ αὐτὸς
δι' ἑαυτοῦ περιποιήσασθαι τὴν νίκην, εἰς μέσους ἐβιάσατο
τοὺς πολεμίους. ἡρωϊκῶς δ' ἀγωνιζόμενος, πολλοὺς μὲν ἐφόνευ-
σε. τὴν δ' ὅλην σύνταξιν τῶν μισθοφόρων διακόψας, ἐναπε-
λείφθη μόνος τῷ πλήθει. πολλῶν δ' ἐπ' αὐτὸν ῥιφέντων βελῶν
εἴς τε τὴν ἀσπίδα καὶ τὸ κράνος, ταῦτα μὲν ἐξέφυγε διὰ τὴν
τῶν ὅπλων κατασκευήν. εἰς δὲ τὸν δεξιὸν βραχίονα τρωθείς,
συγκατηνέχθη τῷ βάρει τῆς πληγῆς, καὶ τοῖς πολεμίοις παρ' ὀλί-
γον ὑποχείριος ἐγένετο. οἱ δὲ συρακούσιοι δείσαντες ὑπὲρ τῆς
περὶ τὸν στρατηγὸν σωτηρίας, ἐπέρραξαν τοῖς μισθοφόροις βα-
ρείᾳ συντάξει. καὶ τὸν μὲν δίωνα καταπονούμενον ἐξήρπα-
σαν ἐκ τῶν κινδύνων, τοὺς δὲ πολεμίους βιασάμενοι φυγεῖν ἠνάγ-
κασαν. ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τὸν ἄλλον τόπον τοῦ τείχους προτε-
ρούντων τῶν συρακουσίων, οἱ τοῦ τυράννου μισθοφόροι συνεδιώ-
χθησαν ἐντὸς πυλῶν τῶν ἐν τῇ νήσῳ. ἐπιφανεῖ δὲ μάχῃ νική-
σαντες οἱ συρακούσιοι, καὶ τὴν ἐλευθερίαν βεβαίως κτησά-
μενοι, τρόπαιον ἔστησαν κατὰ τοῦ τυράννου. μετὰ δὲ ταῦτα διο-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

νύσιος μὲν ἐπταικώς, καὶ τὴν δυναστείαν ἀπογιγνώσκων ἤδη,
ἐν μὲν ταῖς ἀκροπόλεσιν ἀπέλιπε φρουρὰς ἀξιολόγους. αὐτὸς
δὲ τοὺς τετελευτηκότας ω̄ ὄντας, λαβὼν τὴν ἀναίρεσιν αὐ-
τῶν, ἔθαψε λαμπρῶς, χρυσοῖς μὲν στεφάνοις ἐστεφανωμένους,
πορφυρίσι δὲ καλαῖς περιβεβλημένους. ἤλπιζε γὰρ διὰ τῆς τού-
των σπουδῆς προτρέψασθαι τοὺς ἄλλους, εἰς τὸ προθύμως κιν-
δυνεύειν ὑπὲρ τῆς τυραννίδος. τοὺς δ᾽ ἀνδραγαθήσαντας
μεγάλαις δωρεαῖς ἐτίμησε. πρὸς δὲ τοὺς συρακουσίους διεπέμ-
πετο περὶ διαλύσεως. ὁ δὲ δίων περὶ μὲν τῶν πρεσβειῶν ἀεί τι-
νας εὐλόγους προφάσεις ποριζόμενος ἀνεβάλλετο. ἐν τούτῳ
δὲ λοιπὸν τοῦ τείχους κατασκευάσας μεθ᾽ ἡσυχίας, τότε τὰς
πρεσβείας μετεπέμπετο, καταστρατηγηκὼς τοὺς πολεμίους
ταῖς τῆς εἰρήνης ἐλπίσιν. γενομένων δὲ λόγων περὶ συλλύσεως,
ὁ δίων ἀπεκρίθη τοῖς πρέσβεσιν, μίαν εἶναι σύλλυσιν, ἐὰν ἀποθέ-
μενος τὴν τυραννίδα, βούληται τυχεῖν τινῶν τιμῶν. ὁ δὲ διο-
νύσιος, ὑπερηφάνου τῆς ἀποκρίσεως γενομένης, συναγαγὼν
τοὺς ἡγεμόνας, ἐβουλεύετο πῶς χρὴ τοὺς συρακουσίους ἀμύνασθαι.
πάντων δ᾽ εὐπορῶν πλὴν σίτου, καὶ θαλαττοκρατῶν, ἐλῄστευε
τὴν χώραν. καὶ τὰς τροφὰς ἐκ τῶν προνομῶν κακῶς ποριζόμε-
νος, ἐξαπέστειλε ναῦς φορτίδας ἐπὶ χρήματα πρὸς τὸν τοῦ σίτου
καταγορασμόν. οἱ δὲ συρακούσιοι ναῦς μακρὰς οὐ πολλὰς ἔχον-
τες, ἐπὶ τοὺς εὐκαίρους τόπους ἐπιφαινόμενοι, πολλὴν τῆς ὑπὸ
τῶν ἐμπόρων κομιζομένης ἀγορᾶς περιηροῦντο. καὶ τὰ μὲν περὶ
τὰς συρακούσας ἐν τούτοις ἦν. Κατὰ δὲ τὴν ἑλλάδα ἀλέξαν-
δρος ὁ φερῶν τύραννος, ὑπὸ τῆς ἰδίας γυναικὸς θήβης, καὶ τῶν
ταύτης ἀδελφῶν λυκόφρονος καὶ τισιφόνου, ἐδολοφονήθη. οὗτοι
δὲ τὸ μὲν τὸ πρῶτον ὡς τυραννοκτόνοι μεγάλης ἐτύγχανον
ἀποδοχῆς. ὕστερον δὲ μετανοήσαντες, καὶ τοὺς μισθοφόρους χρή-
μασι πείσαντες, ἀνέδειξαν ἑαυτοὺς τυράννους, καὶ πολλοὺς μὲν
τῶν ἀντιπραττόντων ἀνεῖλον. κατασκευασάμενοι δὲ τὴν δύνα-
μιν ἀξιόλογον, βίᾳ κατεῖχον τὴν ἀρχήν. οἱ δ᾽ ἀλευάδαι καλού-
μενοι παρὰ τοῖς θετταλοῖς, δι᾽ εὐγένειαν δὲ ἀξίωμα ἔχοντες περι-
βόητον, ἀντέπραττον τοῖς τυράννοις. οὐκ ὄντες δὲ καθ᾽ ἑαυτοὺς

ἀξιόμαχοι,

ἀξιόμαχοι, προσελάβοντο φίλιππον σύμμαχον, τὸν μακεδόνων βασιλέα. οὗτος δ' ἐπανελθὼν εἰς τὴν θετταλίαν, κατεπολέμησε τοὺς τυράννους. καὶ ταῖς πόλεσιν ἀνακτησάμενος τὴν ἐλευθερίαν, μεγάλην εὔνοιαν εἰς τοὺς θετταλοὺς ἐνεδείξατο. διόπερ ἐν ταῖς μετὰ ταῦτα πράξεσιν, ἀεὶ συναγωνιστὰς εἶχεν, οὐ μόνον αὐτὸς, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα καὶ ὁ υἱὸς ἀλέξανδρος. τῶν δὲ συγγραφέων δημόφιλος μὲν ὁ ἐφόρου τοῦ ἱστοριογράφου υἱὸς, τὸν παραλειφθέντα πόλεμον ὑπὸ τοῦ πατρὸς, ὀνομασθέντα δὲ ἱερὸν συντεταγμένος, ἐντεῦθεν ἦρκται, ἀπὸ τῆς καταλήψεως τοῦ ἐν δελφοῖς ἱεροῦ, καὶ τῆς συλήσεως τοῦ μαντείου, ὑπὸ φιλομήλου τοῦ φωκέως. ἐγένετο δὲ ὁ πόλεμος οὗτος, ἔτη ιά, ἕως τῆς φθορᾶς τῶν διανειμαμένων τὰ ἱερὰ χρήματα. καλλισθένης δὲ τὴν τῶν ἑλληνικῶν πραγμάτων ἱστορίαν γέγραφεν ἐν βίβλοις ι΄. καὶ κατέστροφεν εἰς τὴν κατάληψιν τοῦ ἱεροῦ καὶ παρανομίαν φιλομήλου τοῦ φωκέως. δίυλλος δ' ὁ ἀθηναῖος ἦρκται τῆς ἱστορίας ἀπὸ τῆς ἱεροσυλήσεως, καὶ γέγραφεν βίβλους κζ΄, συμπεριλαβὼν πάσας τὰς ἐν τοῖς χρόνοις τούτοις γενομένας πράξεις περί τε τὴν ἑλλάδα καὶ τὴν σικελίαν. ἐπάρχοντος δ' ἀθήνησιν ἐλπίνου, ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους μάρκον πούπλιον λαινάτην, καὶ γναῖον μαμέλιον ἱμπεριόσον. ὀλυμπιὰς δ' ἤχθη ἕκτη πρὸς ταῖς ρ΄, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον πῶρος μαλιεύς. ἐπὶ δὲ τούτων, κατὰ μὲν τὴν ἰταλίαν ἠθροίσθη περὶ τὴν λευκανίαν πλῆθος ἀνθρώπων πανταχόθεν μιγάδων, πλείστων δὲ δούλων δραπετῶν. οὗτοι γὰρ τὸ μὲν πρῶτον λῃστρικὸν ἐνεστήσαντο βίον. καὶ διὰ τὴν ἐν ταῖς ἀγραυλίαις καὶ καταδρομαῖς συνήθειαν, ἔσχον τριβὴν καὶ μελέτην τῶν κατὰ πόλεμον ἔργων. διὸ καὶ τοῖς πολεμικοῖς ἀγῶσι περιοῦντες τῶν ἐγχωρίων, εἰς αὔξησιν ἀξιολογωτέραν κατέστησαν. καὶ πρῶτον μὲν τερίναν πόλιν ἐκπολιορκήσαντες, διήρπασαν. ἔπειτ' ἀρπώνιον. καὶ θουρίους, καὶ πολλὰς ἄλλας χειρωσάμενοι, κοινὴν πολιτείαν συνέθεντο. καὶ προσηγορεύθησαν βρέττιοι, διὰ τὸ πλείστους εἶναι δούλους. κατὰ γὰρ τὴν τῶν ἐγχωρίων διάλεκτον, οἱ δραπέται βρέττιοι προσηγορεύοντο. τὸ μὲν οὖν τῶν βρεττίων πλῆθος, οὕτω συνέστη κατὰ τὴν ἰταλίαν. κατὰ

δὲ

δὲ τὴν σικελίαν φίλιστος μὲν ὁ διονυσίου στρατηγὸς πλεύσας
εἰς ῥήγιον, διεκόμισε τοὺς ἱππεῖς εἰς συρακούσας, ὄντας πλείους
τῶν φ. προσθεὶς δὲ τούτοις ἱππεῖς τε ἄλλους πλείονας, καὶ πεζοὺς
δισχιλίους, ἐστράτευσεν ἐπὶ λεοντίνους, ἀφεστηκότας ἀπὸ διονυσίου.
νυκτὸς δὲ παρεισπεσὼν ἐντὸς τοῦ τείχους, κατελάβετο μέρος τῆς
πόλεως. γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς, καὶ τῶν συρακουσίων βοη-
θησάντων, ἡττηθεὶς ἐξέπεσεν ἐκ τῶν λεοντίνων. ἡρακλείδης δὲ
ὁ καταλελειμμένος ὑπὸ δίωνος ναύαρχος τῶν μακρῶν νεῶν
ἐν πελοποννήσῳ, διά τινας χειμῶνας ἐμποδισθείς, ὑστέρησε τῆς
καθόδου τῶν περὶ τὸν δίωνα, καὶ τῆς τῶν συρακουσίων ἐλευθε-
ρώσεως. ἧκε δ' ἄγων ναῦς μὲν μακρὰς κ, χιλίους δὲ στρατιώτας
καὶ φ. ὢν δὲ ἀνὴρ ἐπισημότατος, καὶ δόξας ἄξιος ὑπάρχειν,
ᾑρέθη ναύαρχος ὑπὸ τῶν συρακουσίων. καὶ μετὰ δίωνος τεταγ-
μένος, διεπολέμει πρὸς διονύσιον. μετὰ δὲ ταῦτα φίλιστος ἀπο-
δειχθεὶς στρατηγός, καὶ καταρτίσας τριήρεις ξ, πρὸς συρακου-
σίους ἐναυμάχησεν, ἔχοντας ναῦς παραπλησίους τὸν ἀριθμόν.
γενομένου δ' ἀγῶνος καρτεροῦ, καὶ τοῦ φιλίστου τὸ μὲν πρῶτον
διὰ τῆς ἰδίας ἀνδραγαθείας προτεροῦντος, ὕστερον δὲ ἀποληφ-
θέντος ὑπὸ τῶν πολεμίων, οἱ μὲν συρακούσιοι πανταχόθεν κυκλώ-
σαντες τὰς ναῦς, ἐφιλοτιμοῦντο ζωγρίᾳ λαβεῖν τὸν στρατηγόν.
ὁ δὲ φίλιστος εὐλαβηθεὶς τὴν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας αἰκίαν, ἑαυ-
τὸν ἀπέσφαξεν, πλείστας μὲν καὶ μεγίστας χρείας παρεσχημένος
τοῖς τυράννοις, πιστότατος δὲ τῶν φίλων τοῖς δυνάσταις γεγο-
νώς. οἱ δὲ συρακούσιοι νικήσαντες τῇ ναυμαχίᾳ, τὸ μὲν σῶμα
τοῦ φιλίστου διαμελείσαντες, καὶ δι' ὅλης τῆς πόλεως ἑλκύσαν-
τες, ἄταφον ἐξέρριψαν. διονύσιος δὲ τὸν μὲν πρακτικώτατον
τῶν φίλων ἀποβαλών, καὶ στρατηγὸν μὲν ἕτερον ἀξιόχρεων οὐκ
ἔχων, αὐτὸς δ' οὐ δυνάμενος φέρειν τὸ τοῦ πολέμου βάρος, ἐξέ-
πεμψε πρεσβευτὰς πρὸς τὸν δίωνα, τὸ μὲν πρῶτον τὴν ἡμί-
σειαν τῆς ἀρχῆς παραδιδοὺς, ὕστερον δὲ βουλόμενος ὅλην ἐγ-
χειρίζειν. τοῦ δὲ δίωνος ἀποκριθέντος, ὅτι τοῖς συρακουσίοις
δίκαιόν ἐστι παραδιδόναι τὴν ἀκρόπολιν ἐπί τισιν ἐξαιρέτοις χρή-
μασι καὶ τιμαῖς, ὁ μὲν διονύσιος ἕτοιμος ἦν τὴν ἄκραν παρα-

διδόναι

διδόναι τῷ δήμῳ, ὥστε τοὺς μισθοφόρους καὶ τὰ χρήματα λαβόν-
τα, εἰς τὴν ἰταλίαν μεταστῆναι. ὁ δὲ δίων συνεβούλευε τοῖς συ-
ρακουσίοις δέχεσθαι τὰ διδόμενα. ὁ δὲ δῆμος ὑπὸ τῶν ἀκαίρως
δημηγόρων πεισθεὶς, ἀντεῖπεν, νομίζων κατὰ κράτος ἐκπολιορ-
κήσειν τὸν τύραννον. μετὰ δὲ ταῦτα ὁ μὲν διονύσιος τοὺς ἀρί-
στους τῶν μισθοφόρων ἀπέλιπεν, φυλάξοντας τὴν ἄκραν. αὐτὸς
δ' ἐνθέμενος τὰ χρήματα, καὶ πᾶσαν τὴν βασιλικὴν παρα-
σκευὴν, ἔλαθεν ἐκπλεύσας, καὶ κατῆρεν εἰς τὴν ἰταλίαν. οἱ δὲ
συρακούσιοι πρὸς ἀλλήλους ἐστασίασαν· τῶν μὲν οἰομένων δεῖν
τὴν στρατηγίαν καὶ τὴν τῶν ὅλων ἐξουσίαν ἐγχειρίζειν ἡρακλείδῃ,
διὰ τὸ τοῦτον δοκεῖν μηδέποτ' ἂν ἀνθέξεσθαι τυραννίδι· τῶν δὲ
ἀποφαινομένων τὸν δίωνα δεῖν ἔχειν τὴν τῶν ἁπάντων ἡγεμονίαν,
πρὸς δὲ τούτοις πολλῶν ὀφειλομένων τοῖς ἐκ πελοποννήσου ξέ-
νοις τοῖς ἐλευθερωκόσι τὰς συρακούσας, καὶ χρημάτων σπανι-
ζούσης τῆς πόλεως, οἱ μὲν μισθοφόροι τῶν χρημάτων ἀποστερού-
μενοι, συνεστράφησαν, ὄντες πλείους τῶν τρισχιλίων. πάντες δ' ἐ-
πίλεκτοι ταῖς ἀρεταῖς, καὶ διὰ τὴν ἄθλησιν τῶν πολεμικῶν ἔργων
διαπεπονημένοι, πολὺ τῶν συρακουσίων ταῖς ἀρεταῖς ὑπερ-
βάλλοντο. ὁ δὲ δίων ἀξιούμενος ὑπὸ τῶν μισθοφόρων συναποστῆ-
ναι, καὶ παρὰ τῶν συρακουσίων κοινῶν ἐχθρῶν λαβεῖν τιμωρίαν,
τὸ μὲν πρῶτον ἀντεῖπεν· μετὰ δὲ ταῦτα συναναγκαζόμενος
ὑπὸ τῆς περιστάσεως, προσεδέξατο τὴν ἡγεμονίαν τῶν ξένων.
καὶ μετ' ἐκείνων ταχθεὶς, ἀνέζευξεν ἐπὶ τοὺς λεοντίνους. οἱ δὲ συ-
ρακούσιοι συστραφέντες, ἐδίωκον τοὺς μισθοφόρους. καὶ κατὰ τὴν
ὁδοιπορίαν συνάψαντες μάχην, καὶ πολλοὺς ἀποβαλόντες,
ἀπεχώρησαν. ὁ δὲ δίων λαμπρᾷ μάχῃ νικήσας, οὐδὲν ἐμνησικά-
κησε τοῖς συρακουσίοις. ἀποστειλάντων γὰρ πρὸς αὐτὸν κήρυκα
περὶ τῆς τῶν νεκρῶν ἀναιρέσεως, τήν τε τῶν νεκρῶν ἀναίρεσιν
ἔδωκεν, καὶ τοὺς ἁλόντας πολλοὺς ὄντας ἀπέλυσεν ἄνευ λύ-
τρων. πολλοὶ γὰρ ἐν τῇ φυγῇ μέλλοντες φονεύεσθαι, διηγόρευον
ἑαυτοὺς εἶναι τῶν τὰ δίωνος φρονούντων. καὶ πάντες διὰ ταύ-
την τὴν αἰτίαν ἐξέφυγον τὸν θάνατον. μετὰ δὲ ταῦτα διονύ-
σιος μὲν στρατηγὸν ἀπέστειλεν εἰς τὰς συρακούσας, νύψιον τὸν

νεαπολίτην, ἀνδρείᾳ καὶ συνέσει στρατηγικῇ διαφέροντα. συνεξέπεμψε δ' αὐτῷ καὶ φορτηγὰ πλοῖα, σίτου καὶ τῆς ἄλλης ἀγορᾶς γέμοντα. οὗτος μὲν οὖν ἐκ λοκρῶν ἀναχθεὶς, ἐτέλει τὸν εἰς συρακούσας πλοῦν. οἱ δὲ κατὰ τὴν ἀκρόπολιν μισθοφόροι τοῦ τυράννου κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἐπιλιπόντος τοῦ σίτου, καὶ τῇ σπάνει τῶν ἀναγκαίων δεινῶς πιεζόμενοι, μέχρι μέν τινος ὑπέμενον εὐψύχως τὴν ἔνδειαν. τῆς δὲ φύσεως ὑπὸ τῆς ἀνάγκης ἡττωμένης, καὶ τῆς σωτηρίας ἀπογιγνωσκομένης, συνδραμόντες εἰς ἐκκλησίαν νυκτὸς, ἐψηφίσαντο παραδοῦναι τὴν ἀκρόπολιν, καὶ σφᾶς αὐτοὺς τοῖς συρακουσίοις ἅμ' ἡμέρᾳ. ἤδη δὲ τῆς νυκτὸς ληγούσης, οἱ μὲν μισθοφόροι κήρυκας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς συρακουσίους περὶ τῆς διαλύσεως. ὁ δὲ νύψιος διαφαινούσης ἤδη τῆς ἡμέρας, κατέπλευσε μετὰ τοῦ στόλου, καὶ καθωρμίσθη περὶ τὴν ἀρέθουσαν. διόπερ τῆς ἐνδείας παραχρῆμα μεταβαλούσης εἰς πολλὴν δαψίλειαν τῶν ἐπιτηδείων, ὁ μὲν στρατηγὸς νύψιος ἐκβιβάσας τοὺς στρατιώτας, κοινὴν ἐκκλησίαν συναγαγὼν, καὶ διαλεχθεὶς οἰκείως τοῖς παροῦσι καιροῖς, προθύμους κατεσκεύασε πρὸς τοὺς μέλλοντας κινδύνους. ἡ μὲν οὖν ἀκρόπολις ἤδη παραδιδομένη τοῖς συρακουσίοις, τὸν εἰρημένον τρόπον ἀνελπίστως διεφυλάχθη. οἱ δὲ συρακούσιοι πληρώσαντες ἁπάσας τὰς τριήρεις, ἐπέπλευσαν τοῖς πολεμίοις, ἔτι περὶ τὴν ἐξαίρεσιν τῆς ἀγορᾶς διατρίβουσιν. ἀπροσδοκήτου δὲ τῆς ἐφόδου γενομένης, καὶ τῶν κατὰ τὴν ἀκρόπολιν μισθοφόρων τεθορυβημένων, ἀντιταχθέντων ταῖς πολεμικαῖς τριήρεσιν, ἐγένετο ναυμαχία καθ' ἣν οἱ συρακούσιοι ἐπροτέρησαν. καὶ τινὰς μὲν τῶν νεῶν κατέδυσαν, τινῶν δ' ἐγκρατεῖς κατέστησαν, τὰς δὲ λοιπὰς πρὸς τὴν γῆν κατεδίωξαν. μετεωρισθέντες δ' ἐπὶ τῷ προτερήματι, τοῖς μὲν θεοῖς μεγαλοπρεπῶς ἔθυσαν ἐπινίκια. αὐτοὶ δ' εἰς εὐωχίας καὶ πότους ἐκτραπέντες, καταφρονοῦντες τῶν ἡττημένων, ῥαθύμως εἶχον τὰ περὶ τὰς φυλακάς. νύψιος δ' ὁ τῶν μισθοφόρων στρατηγὸς, ἀναλαβεῖν καὶ † μαχέσθαι βουλόμενος τὴν ἧτταν, νυκτὸς ἐκτεταγμένῃ τῇ δυνάμει, παραδόξως προσέπεσε τῷ κατεσκευασμένῳ τείχει.

† μαχέσασθ.

εὑρὼν

εὑρὼν δὲ τοὺς φύλακας διὰ τὴν καταφρόνησιν καὶ μέθην εἰς
ὕπνον τετραμμένους, προσέθηκε τὰς παρασκευασμένας κλί-
μακας πρὸς τὴν χρείαν. διὰ δὲ τούτων οἱ κράτιστοι τῶν μισθοφόρων
ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ τεῖχος, καὶ τοὺς φύλακας φονεύσαντες, ἀνέῳξαν
τὰς πύλας. εἰσπεσόντων δὲ τῶν στρατιωτῶν εἰς τὴν πόλιν, οἱ
μὲν στρατηγοὶ τῶν συρακουσίων ἐκ τῆς μέθης μεθύοντες ἐπειρῶν-
το βοηθεῖν. ἐμποδιζόμενοι δὲ ταῖς ὁρμαῖς διὰ τὸν οἶνον, οἱ μὲν
ἀνῃρέθησαν, οἱ δὲ ἔφυγον. κατειλημμένης δὲ τῆς πόλεως, καὶ τῶν
ἐκ τῆς ἀκροπόλεως στρατιωτῶν σχεδὸν ἁπάντων εἰσπεσόντων
ἐντὸς τοῦ περιτειχίσματος, τῶν δὲ συρακουσίων διὰ τὸ παρά-
δοξον καὶ τὴν ἀταξίαν ἐκπεπληγμένων, πολὺς ἐγένετο φόνος.
τῶν δὲ τοῦ τυράννου στρατιωτῶν πλειόνων ἢ μυρίων ὄντων, καὶ
συντεταγμένων καλῶς, οὐδεὶς τὸ βάρος αὐτῶν ὑπομεῖναι
δυνατὸς ἦν, ἅτε τοῦ θορύβου καὶ τῆς ταραχῆς, ἔτι δὲ ἀναρχίας
τοὺς ἐλαττουμένους ἐμποδιζούσης. κρατηθείσης δὲ τῆς ἀγορᾶς
ὑπὸ τῶν πολεμίων, εὐθὺς ἐπὶ τὰς οἰκίας οἱ νενικηκότες ὥρμη-
σαν. καὶ πολλὰ μὲν χρήματα διεφορεῖτο· οὐκ ὀλίγα δὲ σώματα
γυναικῶν καὶ παίδων, ἔτι δ' οἰκετῶν ἐξηνδραποδίζετο. κατὰ
δὲ τοὺς στενωποὺς καὶ τὰς ἄλλας ὁδοὺς ἀντιταττομένων συρα-
κουσίων, ἐγίνοντο συνεχεῖς συμπλοκαί, καὶ πολλοὶ μὲν ἀπέ-
θνησκον, οὐκ ὀλίγοι δὲ τραύμασι περιέπιπτον. τὴν μὲν οὖν νύκ-
τα διετέλεσαν ἀλλήλους ἀναιροῦντες, ὡς ἔτυχε, διὰ τὸ σκό-
τος· καὶ πᾶς τόπος νεκρῶν ἔγεμεν. ἅμα δ' ἡμέρᾳ, τὸ μὲν τῆς
συμφορᾶς μέγεθος συνεωράθη. οἱ δὲ συρακούσιοι μίαν ἔχοντες
σωτηρίαν, τὴν παρὰ τοῦ δίωνος βοήθειαν, ἐξαπέστειλαν ἱππεῖς εἰς
λεοντίνους, δεόμενοι τοῦ δίωνος, μὴ περιϊδεῖν τὴν πατρίδα
δοριάλωτον γινομένην· καὶ τῶν μὲν ἡμαρτημένων δοῦναι συγ-
γνώμην αὐτοῖς, τὰς δὲ παρούσας δυστυχίας ἐλεήσαντα, διορ-
θώσασθαι τὴν τῆς πατρίδος συμφοράν. ὁ δὲ δίων λαμπρὸς
ὢν τὴν ψυχήν, καὶ διὰ τὴν ἐκ φιλοσοφίας παιδείαν ἐξημε-
ρωμένος τοὺς λογισμούς, οὐκ ἐμνησικάκησε τοῖς πολίταις. ἀλλὰ
τοὺς μισθοφόρους πείσας, παραχρῆμα ἀνέζευξε. καὶ διανύσας
ὀξέως τὴν εἰς συρακούσας ὁδόν, ἧκε πρὸς τὰ ἑξάπυλα. ἐνταῦ-

θα δὲ διατάξας τοὺς στρατιώτας, προσῆγε κατὰ τάχος. καὶ κα-
τέλαβεν ἐκ τῆς πόλεως τέκνα καὶ γυναῖκας καὶ τοὺς γεγηρα-
κότας, ὑπὲρ τοὺς μυρίους. οὗτοι δὲ πάντες ἀπαντῶντες, μετὰ
δακρύων ἱκέτευον ἀμύναι τοῖς ἰδίοις ἀκληρήμασιν. οἱ δὲ τῆς
ἀκροπόλεως μισθοφόροι, κεκρατηκότες ἤδη τῆς προθέσεως,
τὰς μὲν περὶ τὴν ἀγορὰν οἰκίας διαρπάσαντες ἐνέπρησαν.
ἐπὶ δὲ τὰς λοιπὰς ὁρμήσαντες, διήρπαζον τὰς ἐν ταύταις κτή-
σεις. καθ' ὃν δὴ καιρὸν δίων κατὰ πολλοὺς τόπους εἰσπεσὼν εἰς τὴν
πόλιν, καὶ τοῖς πολεμίοις περὶ τὰς ἁρπαγὰς ἀσχολουμένοις ἐ-
πιθέμενος, πάντας τοὺς περιτυγχάνοντας ἔκτεινε, κομίζοντας
ἐπὶ τῶν ὤμων παντοδαπὰς κατασκευάς, διὰ δὲ τὸ παράδο-
ξον τῆς παρουσίας, καὶ τὴν ἀταξίαν, καὶ τὴν ταραχὴν τῶν διαφο-
ρούντων τὰς κτήσεις, εὐχερῶς ἅπαντες ἐχειροῦντο. τέλος δὲ
πλειόνων ἢ τετρακισχιλίων φονευθέντων, τῶν μὲν ἐν ταῖς οἰ-
κείαις, τῶν δ' ἐν ταῖς ὁδοῖς, οἱ λοιποὶ συνέφυγον εἰς τὴν ἀκρό-
πολιν. καὶ τὰς πύλας κλείσαντες, ἐξέφυγον τὸν κίνδυνον. δί-
ων δὲ κάλλιστον τῶν προγεγενημένων ἔργον ὑπ' αὐτοῦ διαπραξά-
μενος, τὰς μὲν καιομένας οἰκίας διέσωσε, κατασβέσας τὴν
φλόγα. τὸ δὲ περιτείχισμα καλῶς κατεσκευασάμενος, μιᾷ
πράξει τήν τε πόλιν ὠχύρωσε· καὶ τοὺς πολεμίους ἀποτειχίσας,
εἶρξε τῆς ἐπὶ τὴν γῆν ἐξόδου. καθαρὰν δὲ τῶν νεκρῶν ποιήσας
τὴν πόλιν, καὶ τρόπαιον στήσας, ἔθυσε τοῖς θεοῖς ὑπὲρ τῆς σω-
τηρίας. συναχθείσης δ' ἐκκλησίας, ὁ μὲν δῆμος εὐχαριστῶν,
στρατηγὸν ἐχειροτόνησεν αὐτοκράτορα τὸν δίωνα, καὶ τιμὰς ἀπέ-
νειμεν ἡρωϊκάς. ὁ δὲ δίων ἀκολούθως τοῖς πεπραγμένοις, ἐπιει-
κῶς τοὺς μὲν ἐχθροὺς ἅπαντας ἀπέλυσε τῶν ἐγκλημάτων. καὶ
τὸ πλῆθος παραμυθησάμενος, εἰς κοινὴν ἤγαγεν ὁμόνοιαν. οἱ
δὲ συρακούσιοι πανδήμοις ἐπαίνοις καὶ ἀποδοχαῖς μεγάλαις ἐτί-
μων τὸν εὐεργέτην, ὡς μόνον σωτῆρα γεγονότα τῇ πατρίδι.
καὶ τὰ μὲν κατὰ σικελίαν ἐν τούτοις ἦν. Κατὰ δὲ τὴν ἑλλάδα,
χίων καὶ ῥοδίων καὶ κώων, ἔτι δὲ βυζαντίων διαπολεμούντων
πρὸς ἀθηναίους τὸν συμμαχικὸν πόλεμον, ἀμφότεροι μεγάλας
παρασκευὰς ἐποιοῦντο, βουλόμενοι ναυμαχίᾳ κρῖναι τὸν πόλε-
μον.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

μον. ἀθηναῖοι δὲ χάρητα μετὰ νεῶν ξ´ προαπεσταλκότες ἦσαν
ἐν τοῖς ἄνω καιροῖς. τότε δὲ ἄλλας ξ´ πληρώσαντες, καὶ στρατη-
γοὺς ἐπιστήσαντες τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν πολιτῶν, ἰφικρά-
την καὶ τιμόθεον. ἐξαπέστειλαν κοινῇ μετὰ χάρητος, διαπολε-
μεῖν τοῖς ἀφεστηκόσι τῶν συμμάχων. οἱ δὲ χῖοι καὶ ῥόδιοι καὶ βυ-
ζάντιοι μετὰ τῶν συμμάχων ρ´ ναῦς πληρώσαντες, ἴμβρον μὲν
καὶ λῆμνον, οὔσας ἀθηναίων, ἐπόρθησαν. εἰς δὲ σάμον πολλῇ
δυνάμει στρατεύσαντες, τὴν μὲν χώραν ἐδῄωσαν, τὴν δὲ πό-
λιν ἐπολιόρκουν κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. πολλὰς δὲ καὶ ἄλ-
λας νήσους οὔσας ὑπ᾽ ἀθηναίοις κακοποιήσαντες, χρήματα ἤ-
θροισαν εἰς τὰς τοῦ πολέμου χρείας. οἱ δὲ τῶν ἀθηναίων στρατη-
γοὶ πάντες ἀθροισθέντες, τὸ μὲν πρῶτον ὑπεβάλοντο πολιορ-
κῆσαι τὴν τῶν βυζαντίων πόλιν. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν χίων καὶ
τῶν συμμάχων τὴν μὲν πολιορκίαν τῆς σάμου λυσάντων, ἐπὶ
δὲ τὴν βοήθειαν τοῖς βυζαντίοις τρεπομένων, συνηθροίσθησαν
πάντες οἱ στόλοι περὶ τὸν ἑλλήσποντον, μελλούσης δὲ γίνεσθαι
τῆς ναυμαχίας, μέγας ἄνεμος ἐπιπεσὼν, διεκώλυσεν αὐτῶν
τὴν προαίρεσιν. τοῦ δὲ χάρητος παρὰ φύσιν βουλομένου ναυ-
μαχεῖν, καὶ τῶν περὶ τὸν ἰφικράτην καὶ τιμόθεον ἐναντιουμένων
διὰ τὸ μέγεθος τοῦ κλύδωνος, ὁ μὲν χάρης ἐπιμαρτυρόμενος
τοὺς στρατιώτας, διέβαλλε τοὺς συνάρχοντας ὡς προδότας. καὶ
πρὸς τὸν δῆμον ἔγραψε περὶ αὐτῶν, ὡς ἐγκαταλελειπότων
ἑκουσίως τὴν ναυμαχίαν. οἱ δ᾽ ἀθηναῖοι παροξυνθέντες, καὶ κρί-
σιν περὶ ἰφικράτει καὶ τιμοθέῳ προθέντες, ἐζημίωσαν αὐτοὺς
πολλοῖς ταλάντοις, καὶ τῆς στρατηγίας ἀπέστησαν. χάρης δὲ παρα-
λαβὼν παντὸς τοῦ στόλου τὴν ἡγεμονίαν, καὶ σπεύδων τῆς δα-
πάνης ἀπαλλάξαι τοὺς ἀθηναίους, ἐπεχείρησε πράξει παραβό-
λῳ. φαρναβάζου γὰρ ἀφεστάντος ἀπὸ τοῦ βασιλέως, καὶ μέλλον-
τος ὀλίγοις στρατιώταις πρὸς τοὺς σατράπας διαγωνίζεσθαι,
μυριάδας ἑπτὰ στρατιωτῶν ἔχοντας, συμμαχήσαντος αὐτῷ
χάρητος πάσῃ τῇ δυνάμει, καὶ νικήσαντος τὴν τοῦ βασιλέως
δύναμιν, ὁ μὲν φαρνάβαζος ἀποδιδοὺς τῆς εὐεργεσίας χάριτας
ἐδωρήσατο πλῆθος χρημάτων. ἐξ ὧν δυνατὸν ἦν πᾶσαν τὴν

δύναμιν ἀνταγωνίζεσθαι. οἱ δ' ἀθηναῖοι τὸ μὲν πρῶτον ἀπεδέξαντο
τὴν πρᾶξιν τοῦ χάρητος. ὕστερον δὲ τοῦ βασιλέως πρέσβεις
ἀποστείλαντος, καὶ κατηγοροῦντος τοῦ χάρητος, τὴν ἐναν-
τίαν ἔσχον γνώμην. διεδόθη γὰρ λόγος, ὅτι τοῖς πολεμίοις τῶν
ἀθηναίων βασιλεὺς ἐπηγγείλατο τριακοσίαις ναυσὶν, συγκα-
ταπολεμήσειν τοὺς ἀθηναίους. ταῦτ' οὖν ὁ δῆμος εὐλαβη-
θεὶς, ἔκρινε καταλύσασθαι τὸν πρὸς τοὺς ἀφεστηκότας πόλεμον.
εὑρὼν δὲ κἀκείνους ἐπιθυμοῦντας τῆς εἰρήνης, ῥαδίως πρὸς αὐ-
τοὺς διελύσατο. ὁ μὲν οὖν συμμαχικὸς ὀνομασθεὶς πόλεμος,
τοιοῦτον ἔσχε τὸ τέλος, διαμείνας ἔτη δ΄. Κατὰ δὲ τὴν μακε-
δονίαν, τρεῖς βασιλεῖς συνέστησαν ἐπὶ τὸν φίλιππον, ὅ, τε τῶν
θρακῶν, καὶ παιόνων, καὶ ἰλλυριῶν. ὄντες γὰρ ὅμοροι τοῖς μακε-
δόσι, καὶ τὴν αὔξησιν ὑφορώμενοι τοῦ φιλίππου, καθ' ἑαυτοὺς
μὲν οὐκ ἦσαν ἀξιόμαχοι προηττημένοι. κοινῇ δὲ πολεμούντων,
ὑπέβαλον ῥαδίως αὐτοῦ περιέσεσθαι. διόπερ ἀθροιζόντων τὰς
δυνάμεις, ἐπιφανεὶς ἀσυντάκτοις, καὶ καταπληξάμενος,
ἠνάγκασε προσθέσθαι τοῖς μακεδόσιν. Ἐπάρχοντος δ' ἀ-
θήνησιν καλλιστράτου, ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους, μάρκον φά-
βιον καὶ γάϊον πλώτιον. ἐπὶ δὲ τούτων ὁ κληθεὶς ἱερὸς πόλεμος
συνέστη, καὶ διέμεινεν ἔτη θ΄. φιλόμηλος γὰρ ὁ φωκεὺς, ἀνὴρ θρά-
σει καὶ παρανομίᾳ διαφέρων, κατελάβετο μὲν τὸ ἐν δελφοῖς ἱε-
ρόν. ἐξέκαυσε δὲ τὸν ἱερὸν πόλεμον, διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας.
λακεδαιμονίων πρὸς βοιωτοὺς διαπολεμησάντων τὸν λευκτρι-
κὸν πόλεμον, καὶ καταπολεμηθέντων, οἱ μὲν θηβαῖοι διὰ τὴν
κατάληψιν τῆς καδμείας, δίκας μεγάλας ἐπάγοντες τοῖς λα-
κεδαιμονίοις ἐν ἀμφικτύοσι, κατεδίκασαν αὐτοὺς πολλοῖς χρή-
μασι. οἱ δὲ φωκεῖς ἐπεργασάμενοι πολλὴν τῆς ἱερᾶς χώρας τῆς
ὀνομαζομένης κιῤῥαίας, δίκας ὑπέσχον ἐν ἀμφικτύοσι, καὶ πολ-
λοῖς ταλάντοις κατεκρίθησαν. οὐκ ἐκτινόντων δ' αὐτῶν τὰ ὀφ-
λήματα, οἱ μὲν ἱερομνήμονες ἐν ἀμφικτύοσι κατηγορούντων
φωκέων, καὶ τὸ συνέδριον ἠξίουν, ἐὰν μὴ τὰ χρήματα τῷ θεῷ
ἀποδῶσιν οἱ φωκεῖς, καθιερῶσαι τὴν χώραν τῶν ἀποστερούντων τὸν
θεόν. ὁμοίως δ' ἔφασαν δεῖν καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς καταδικασθέντας

ἐκτένειν

ἐκτίνειν τὰ ὀφλήματα, ἐν οἷς ὑπῆρχον οἱ λακεδαιμόνιοι. ἐὰν
δὲ μὴ ὑπακούσωσι, κοινῆς ὑπὸ τῶν ἑλλήνων μισοπονηρίας ἀξιωθῆναι.
τῶν δ' ἑλλήνων συνεπικυρούντων τὰ δόγματα τῶν ἀμφικ-
τυόνων, καὶ τῆς τῶν φωκέων χώρας μελλούσης καθιερωθῆναι, ὁ φι-
λόμηλος μέγιστον ἔχων ἐν τοῖς φωκεῦσι ἀξίωμα, διελέχθη τοῖς
ὁμοέθνοις, διδάσκων, ὡς ἐκτῖσαι μὲν οὐ δύνανται τὰ χρήματα,
διὰ τὸ μέγεθος τῆς καταδίκης. περιορᾶν δὲ καθιερωμένην τὴν
χώραν, οὐ μόνον ἄνανδρον ὑπάρχειν, ἀλλὰ καὶ κίνδυνον ἐπι-
φέρειν, καὶ περὶ τῶν πάντων βίων ἀνατροπήν. ἐπειρᾶτο δὲ καὶ
τὰς κρίσεις τῶν ἀμφικτυόνων ἀδίκους δεικνύναι κατὰ τὸ δυνατόν.
μικρᾶς γὰρ παντελῶς χώρας κατεργασθείσης, μεγίστας ζημίας
τεθεῖσθαι. συνεβούλευεν οὖν ταύτας ἀκύρους ποιῆσαι, καὶ με-
γάλας ἀφορμὰς ἔχειν ἀπέφαινε τοὺς φωκεῖς κατὰ τῶν ἀμφικ-
τυόνων. τὸ γὰρ παλαιὸν τοῦ μαντείου, τὴν ἐξουσίαν καὶ προ-
στασίαν ἐσχηκέναι τούτους. καὶ μάρτυρα τὸν ἀρχαιότατον καὶ
μέγιστον τῶν ποιητῶν ὅμηρον παρείχετο, λέγοντα,

Αὐτὰρ φωκήων σχέδιος καὶ ἐπίστροφος ἦρχον
οἳ κυπάρισσον ἔχον, πυθῶνά τε πετρήεσσαν.

διόπερ ἔφη δεῖν ἀμφισβητεῖν περὶ τῆς τοῦ μαντείου προστασίας, ὡς
οὔσης πατρίου τοῖς φωκεῦσιν. ἐπηγγέλλετο δὲ κατορθώσειν τὴν ἐπιβο-
λήν, ἐὰν αὐτὸν αὐτοκράτορα καταστήσωσι στρατηγὸν τῆς ὅλης ἐπι-
βολῆς, καὶ κύριον. τῶν δὲ φωκέων διὰ τὸν ἐκ τῆς καταδίκης φόβον ἑλο-
μένων αὐτὸν αὐτοκράτορα στρατηγόν, ὁ φιλόμηλος ἐνεργῶς ἐπετέ-
λει τὰς ἐπαγγελίας. πρῶτον μὲν γὰρ παρελθὼν εἰς τὴν σπάρτην, ἐν
ἀπορρήτοις διελέχθη τῷ βασιλεῖ τῶν λακεδαιμονίων ἀρχιδάμῳ,
ὅτι κοινὸς ὁ ἀγὼν ἐστὶν αὐτῷ περὶ τοῦ ποιῆσαι τὰς κρίσεις τῶν ἀμ-
φικτυόνων ἀκύρους. εἶναι γὰρ καὶ κατὰ τῶν λακεδαιμονίων μεγάλας
καὶ ἀδίκους ἀποφάσεις τῶν ἀμφικτυόνων. ἐδήλωσεν οὖν αὐτῷ.
διότι τοὺς δελφοὺς καταλαβέσθαι διέγνωκεν. καὶ τῆς προστασί-
ας ἐὰν ἐγκρατὴς γένηται, τὰ δόγματα τῶν ἀμφικτυόνων ἀ-
κυρώσει. ὁ δ' ἀρχίδαμος ἀποδεξάμενος τὸν λόγον, φανε-
ρῶς μὲν κατὰ τὸ παρὸν οὐκ ἔφησε βοηθήσειν· λάθρα δὲ πάν-
τα συμπράξειν, χορηγῶν καὶ χρήματα καὶ μισθοφόρους. ὁ δὲ

φιλό-

Φιλόμηλος παρὰ μὲν τούτου πεντεκαίδεκα λαβὼν τάλαντα, ἰδίᾳ δὲ προσθεὶς οὐκ ἐλάττω τούτων μισθοφόρους τε ξένους, ἐμισθώσατο, καὶ τῶν φωκέων ἐπέλεξε χιλίους, οὓς ὠνόμασε πελταστάς. ἀθροίσας δὲ στρατιωτῶν πλῆθος, καὶ καταλαβόμενος τὸ μαντεῖον, τούς τε θρακίδας καλουμένους τῶν δελφῶν ἐναντιουμένους ἀνεῖλεν, καὶ τὰς οὐσίας αὐτῶν ἐδήμευσε. τοὺς δ' ἄλλους ὁρῶν καταπεπληγμένους, παρεκάλει θαῤῥεῖν, ὡς οὐδενὸς ἐσομένου περὶ αὐτοὺς δεινοῦ. διαβοηθείσης δὲ τῆς περὶ τὸ ἱερὸν καταλήψεως, λοκροὶ μὲν οἱ πλησίον οἰκοῦντες, παραχρῆμα ἐστράτευσαν ἐπὶ τὸν Φιλόμηλον. γενομένης δὲ περὶ δελφοὺς μάχης, οἱ μὲν λοκροὶ λειφθέντες καὶ πολλοὺς ἀποβαλόντες τῶν στρατιωτῶν, ἔφυγον εἰς τὴν οἰκείαν. ὁ δὲ Φιλόμηλος ἐπαρθεὶς τῇ νίκῃ, τὰς τῶν ἀμφικτυόνων ἀποφάσεις ἔκ τε τῶν στηλῶν ἐξέκοψε, καὶ τὰ περὶ τῶν καταδίκων γράμματα κατέλυσεν. αὐτὸς δὲ διέδωκε λόγον, ὡς οὔτε συλᾶν τὸ μαντεῖον διέγνωκεν, οὔτ' ἄλλην οὐδεμίαν παράνομον πρᾶξιν συντελεῖν βεβούλευται. τῆς δὲ προγονικῆς προστασίας ἀμφισβητῶν, καὶ τὰς τῶν ἀμφικτυόνων ἀδίκους ἀποφάσεις ἀκυρῶσαι βουλόμενος, βοηθεῖ τοῖς πατρίοις νόμοις τῶν φωκέων. οἱ δὲ Βοιωτοὶ συνελθόντες εἰς ἐκκλησίαν, ἐψηφίσαντο βοηθεῖν τῷ μαντείῳ, καὶ παραχρῆμα στρατιώτας ἐξέπεμψαν. τούτων δὲ πραττομένων, ὁ Φιλόμηλος τεῖχός τε περιεβάλετο τῷ ἱερῷ, καὶ μισθοφόρους ἤθροισε πολλοὺς, ἀναβιβάσας τοὺς μισθοὺς, καὶ ποιήσας ἡμιολίους. καὶ τῶν φωκέων ἐπιλέγων τοὺς ἀρίστους, κατέγραφεν· καὶ ταχὺ δύναμιν ἀξιόλογον ἤθροισεν. οὐκ ἐλάττους γὰρ τῶν πεντακισχιλίων στρατιωτῶν ἔχων, προεκάθητο τῶν δελφῶν, φοβερὸς ὢν ἤδη τοῖς πρὸς αὐτὸν βουλομένοις. μετὰ δὲ ταῦτα στρατεύσας εἰς τὴν τῶν λοκρῶν χώραν, καὶ πολλὴν τῆς πολεμίας γῆς δῃώσας, κατεστρατοπεδεύσατο πλησίον ποταμοῦ τινὸς, ῥέοντος παρὰ φρούριον ὀχυρόν. τούτῳ δὲ προσβολὰς ποιησάμενος, καὶ μὴ δυνάμενος ἑλεῖν, τῆς μὲν πολιορκίας ἀπέστη. πρὸς δὲ τοὺς λοκροὺς συνάψας μάχην, ἀπέβαλε τῶν στρατιωτῶν κ̄. καὶ τῶν νεκρῶν οὐ δυνηθεὶς κρατῆσαι, τὴν ἀναίρεσιν αὐτῶν διὰ κήρυκος ᾐτήσατο.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ὑπήκουσε. οἱ δὲ Λοκροὶ τὴν ἀναίρεσιν οὐ συγχωροῦντες, ἀπόκρι-
σιν ἔδωκαν, ὅτι παρὰ πᾶσι τοῖς Ἕλλησι κοινὸς νόμος ἐστὶν, ἀτά-
φους ῥίπτεσθαι τοὺς ἱεροσύλους. ὁ δὲ Φιλόμηλος χαλεπῶς φέρων
τὸ συμβεβηκὸς, συνῆψε μάχην τοῖς Λοκροῖς. καὶ πᾶσαν εἰσενεγ-
κάμενος φιλοτιμίαν, ἀνεῖλε τινὰς τῶν πολεμίων. καὶ τῶν σω-
μάτων κυριεύσας, ἠνάγκασε τοὺς Λοκροὺς ἀλλαγὴν ποιήσασθαι
τῶν νεκρῶν. κρατῶν δὲ τῶν ὑπαίθρων, καὶ πολλὴν πορθήσας τῆς
Λοκρίδος, ἐπανῆλθεν εἰς Δελφοὺς, ἐμπεπληκὼς ὠφελείας τοὺς
στρατιώτας. μετὰ δὲ ταῦτα περὶ τοῦ πολέμου βουλόμενος χρή-
σασθαι τῷ μαντείῳ, τὴν πυθίαν ἠνάγκασεν, ἀναβᾶσαν ἐπὶ τὸν
τρίποδα δοῦναι τὸν χρησμόν. ἐπεὶ δὲ τοῦ τρίποδος ἐμνήσθην,
οὐκ ἄκαιρον προσαναλαβεῖν ἡγοῦμαι τὴν παλαιὰν περὶ αὐτοῦ
παραδεδομένην ἱστορίαν. λέγεται γὰρ τὸ παλαιὸν, αἶγας εὑ-
ρεῖν τὸ μαντεῖον· οὗ χάριν αἰξὶ μάλιστα χρηστηριάζονται μέχρι τοῦ
νῦν οἱ Δελφοί. τὸν δὲ τρόπον τῆς εὑρέσεως, γενέσθαι φασὶ τοιοῦ-
τον. ὄντος χάσματος ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ, καθ' ὃν ἐστὶ νῦν τοῦ
ἱεροῦ τὸ καλούμενον ἄδυτον· καὶ περὶ τοῦτο νεμομένων αἰγῶν,
διὰ τὸ μήπω κατοικεῖσθαι τοὺς Δελφοὺς, ἀεὶ τῷ χάσματι τὴν προ-
σιοῦσαν καὶ προσβλέψασαν αὐτῷ, σκιρτᾶν θαυμαστῶς καὶ προΐε-
σθαι φωνὴν διάφορον ἢ πρότερον εἰώθει φθέγγεσθαι. τὸν δ' ἐπιστα-
τοῦντα ταῖς αἰξὶ, θαυμάσαι τὸ παράδοξον. καὶ προσελθόντα
τῷ χάσματι, καὶ κατιδόντα οἷον ἦν, ταὐτὸ παθεῖν ταῖς αἰ-
ξίν. ἐκείνας τε γὰρ ὅμοια ποιεῖν τοῖς ἐνθουσιάζουσι, καὶ τοῦτον
προλέγειν τὰ μέλλοντα γίγνεσθαι. μετὰ δὲ ταῦτα τῆς φήμης
παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις διαδοθείσης, περὶ τοῦ πάθους τῶν προσιόν-
των τῷ χάσματι, πλείους ἀπαντᾶν ἐπὶ τὸν τόπον. διὰ δὲ τὸ
παράδοξον τῶν ἀποπειρωμένων, τοὺς ἀεὶ πλησιάζοντας ἐνθουσιά-
ζειν. δι' ἃς αἰτίας θαυμασθῆναί τε τὸ μαντεῖον, καὶ νομισθῆναι
τῆς γῆς εἶναι τὸ χρηστήριον. καὶ χρόνον μέν τινα τοὺς βουλομένους
μαντεύεσθαι, προσιόντας τῷ χάσματι ποιεῖσθαι τὰς μαντείας ἀλ-
λήλοις. μετὰ δὲ ταῦτα πολλῶν καθαλλομένων εἰς τὸ χάσμα
διὰ τὸν ἐνθουσιασμὸν, καὶ πάντων ἀφανιζομένων, δόξαι τοῖς
κατοικοῦσι περὶ τὸν τόπον, ἵνα μηδεὶς κινδυνεύῃ, προφῆτιν δὲ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

μίαν πᾶσι καταστῆσαι γυναῖκα, καὶ διὰ ταύτης γίνεσθαι τὴν χρησμολογίαν. ταύτῃ δὲ κατασκευασθῆναι μηχανήν, ἐφ᾽ ἣν ἀναβαίνουσαν ἀσφαλῶς, ἐνθουσιάζειν καὶ μαντεύεσθαι τοῖς βουλομένοις. εἶναι δὲ τὴν μηχανὴν τρεῖς ἔχουσαν βάσεις, ἀφ᾽ ὧν αὐτὴν τρίποδα κληθῆναι. σχεδὸν δὲ παντὸς τοῦ κατασκευάσματος ἀπομιμήματα γίνεσθαι, τοὺς ἔτι καὶ νῦν κατασκευαζομένους χαλκοῦς τρίποδας. ὃν μὲν οὖν τρόπον εὑρέθη τὸ μαντεῖον, καὶ δι᾽ ἃς αἰτίας ὁ τρίπους κατεσκευάσθη, ἱκανῶς εἰρῆσθαι νομίζω. θεσπιῳδεῖν δὲ τὸ ἀρχαῖον λέγεται παρθένους, διά τε τὸ τῆς φύσεως ἀδιάφθορον, καὶ τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ὁμογενές· ταύτας γὰρ εὐθετεῖν πρὸς τὸ τηρεῖν τὰ ἀπόρρητα τῶν χρησμῳδουμένων. ἐν δὲ τοῖς νεωτέροις χρόνοις φασὶν Ἐχεκράτην τὸν Θέτταλον, παραγενόμενον εἰς τὸ χρηστήριον, καὶ θεασάμενον τὴν χρησμολογοῦσαν παρθένον, ἐρασθῆναι διὰ τὸ κάλλος αὐτῆς, καὶ συναρπάσαντα βιάσασθαι. τοὺς δὲ Δελφοὺς διὰ τὸ γεγενημένον πάθος, εἰς τὸ λοιπὸν νομοθετῆσαι, μηκέτι παρθένον χρηστηριάζειν, ἀλλὰ γυναῖκα πρεσβυτέραν πεντήκοντα ἐτῶν χρησμολογεῖν. κοσμεῖσθαι δ᾽ αὐτὴν παρθενικῇ σκευῇ, καθάπερ ὑπομνήματι τῆς παλαιᾶς προφητείας. τὰ μὲν οὖν περὶ τῆς εὑρέσεως τοῦ μαντείου μυθολογούμενα, τοιαῦτ᾽ ἐστίν. ἡμεῖς δ᾽ ἐπανάξομεν ἐπὶ τὰς Φιλομήλου πράξεις. οὗτος γὰρ κρατῶν τοῦ μαντείου, προσέταττε τῇ Πυθίᾳ τὴν μαντείαν ἀπὸ τοῦ τρίποδος ποιεῖσθαι, καὶ τὰ πάτρια. ἀποκριναμένης δ᾽ αὐτῆς, ὅτι ταῦτά ἐστι τὰ πάτρια, διηπειλήσατο καὶ συνηνάγκασε τὴν ἀνάβασιν ποιεῖσθαι ἐπὶ τὸν τρίποδα. ἀποφθεγξαμένης δ᾽ αὐτῆς πρὸς τὴν ὑπεροχὴν τοῦ βιαζομένου, ὅτι ἔξεστιν αὐτῷ πράττειν ὃ βούλεται, ἀσμένως τὸ ῥηθὲν ἐδέξατο, καὶ τὸν προσήκοντα χρησμὸν ἔχειν ἀπεφήνατο. εὐθὺς δὲ καὶ τὸν χρησμὸν ἔγγραφον ποιήσας, καὶ προθεὶς εἰς τὸ συμφανές, ἅπασι ἐποίησε φανερόν· ὅτι ὁ θεὸς αὐτῷ δίδωσιν ἐξουσίαν, πράττειν, ὅ, τι βούλεται. συναγαγὼν δ᾽ ἐκκλησίαν, καὶ τὴν μαντείαν τοῖς πλήθεσι δηλώσας, καὶ παρακαλέσας θαρρεῖν, ἐτρέπετο πρὸς τὰς τοῦ πολέμου πράξεις. ἐγένετο δ᾽ αὐτῷ καὶ σημεῖον ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Ἀπόλλωνος· ἀετὸς γὰρ

ὑπὲρ

ὑπερπετόμενος τὸν νεὼν τοῦ θεοῦ, καὶ συγκυλισθεὶς ὑπὸ τὴν γῆν, τὰς τρεφομένας ἐν τῷ ἱερῷ περιστερὰς ἐθήρευεν. ὧν ἐνίας ἀπ' αὐτῶν ἥρπαζε τῶν βωμῶν. τὸ δὲ σημεῖον ἔφασαν οἱ περὶ ταῦτ' ἀσχολούμενοι, σημαίνειν τῷ φιλομήλῳ καὶ τοῖς φωκεῦσι, κρατήσειν τῶν περὶ δελφοὺς πραγμάτων. ἐπαρθεὶς οὖν ὑπὸ τούτοις, ἐπέλεξε τῶν φίλων τοὺς εὐθετωτάτους εἰς τὰς πρεσβείας. καὶ τούτων τοὺς μὲν εἰς τὰς ἀθήνας, τοὺς δ' εἰς λακεδαίμονα, τοὺς δ' εἰς τὰς θήβας ἐξέπεμψεν. ὁμοίως δὲ καὶ πρὸς τὰς ἄλλας τὰς ἐπισημοτάτους τῶν κατὰ τὴν ἑλλάδα πόλεων, ἀπέστειλεν ἀπολογούμενος, ὅτι κατείληπται τοὺς δελφοὺς, οὐ τοῖς ἱεροῖς χρήμασιν ἐπιβουλεύων, ἀλλὰ τῆς τοῦ ἱεροῦ προστασίας ἀμφισβητῶν. εἶναι γὰρ φωκέων αὐτὴν ἰδίαν ἐν τοῖς παλαιοῖς χρόνοις ἀποδεδειγμένην. τῶν δὲ χρημάτων τὸν λόγον ἔφη, πᾶσι τοῖς ἕλλησι ἀποδώσειν· καὶ τόν τε σταθμὸν καὶ ἀριθμὸν τῶν ἀναθημάτων, ἑτοιμὸς εἶναι παραδιδόναι τοῖς βουλομένοις ἐξετάζειν. ἠξίου δὲ, ἄν τις δι' ἔχθραν ἢ φθόνον πολεμῇ φωκεῦσι, μάλιστα μὲν συμμαχεῖν. εἰ δὲ μήγε, τὴν ἡσυχίαν ἄγειν. τῶν δὲ πρέσβεων τὸ προσαχθὲν πραξάντων, ἀθηναῖοι μὲν καὶ λακεδαιμόνιοι, καί τινες ἄλλοι, συμμαχίαν πρὸς αὐτὸν συνέθεντο, καὶ βοηθεῖν ἐπηγγείλαντο. βοιωτοὶ δὲ καὶ λοκροὶ καί τινες ἕτεροι, τἀναντία τούτοις ἐψηφίσαντο, καὶ τὸν πόλεμον ὑπὲρ τοῦ θεοῦ πρὸς τοὺς φωκεῖς ἐπανείλαντο. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' ἀθήνησι διοτίμου, ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους, γάϊον μάρκιον καὶ γνάιον μάλλιον. ἐπὶ δὲ τούτων, φιλόμηλος μὲν προορώμενος τὸ μέγεθος τοῦ πολέμου, μισθοφόρων τε πλῆθος ἤθροιζε, τῶν τε φωκέων τοὺς εὐθέτους κατέλεγεν εἰς τὴν στρατείαν. τοῦ δὲ πολέμου προσδεομένου χρημάτων, τῶν μὲν ἱερῶν ἀναθημάτων ἀπείχετο. τοὺς δὲ δελφοὺς εὐδαιμονίᾳ καὶ πλούτῳ διαφέροντας, ἐπράξατο πλῆθος χρημάτων ἱκανὸν εἰς τοὺς τῶν ξένων μισθούς. κατασκευάσας οὖν ἀξιόλογον δύναμιν, προήγαγεν εἰς ὕπαιθρον, καὶ φανερὸς ἦν ἑτοίμως ἔχων διαγωνίζεσθαι πρὸς τοὺς ἀλλοτρίως διακειμένους τοῖς φωκεῦσι. τῶν δὲ λοκρῶν στρατευσαμένων ἐπ' αὐτὸν, ἐγένετο μάχη περὶ τὰς φαι-

δριάδας καλουμένας πέτρας, ἣν νικήσας ὁ Φιλόμηλος, πολλοὺς μὲν ἀνεῖλε τῶν πολεμίων, οὐκ ὀλίγους δ' ἐζώγρησε· τινὰς δὲ κατὰ τὰς πέτρας συνηνάγκασεν ἑαυτοὺς κατακρημνίσαι. μετὰ δὲ τὴν μάχην ταύτην, οἱ φωκεῖς ἐπήρθησαν τοῖς φρονήμασι, διὰ τὴν εὐημερίαν· οἱ δὲ λοκροὶ ταπεινωθέντες, πρέσβεις ἐξέπεμψαν εἰς τὰς θήβας, ἀξιοῦντες τοὺς βοιωτοὺς βοηθεῖν αὑτοῖς τε καὶ τῷ θεῷ. οἱ δὲ βοιωτοὶ διά τε τὴν πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσέβειαν, καὶ διὰ τὸ συμφέρειν αὐτοῖς τὰς τῶν ἀμφικτυόνων κρίσεις βεβαίας εἶναι, πρός τε τοὺς θετταλοὺς ἐπρέσβευσαν, καὶ τοὺς ἄλλους ἀμφικτυόνας, ἀξιοῦντες κοινῇ πολεμῆσαι τοῖς φωκεῦσι. ψηφισαμένων δὲ τῶν ἀμφικτυόνων τὸν πρὸς φωκεῖς πόλεμον, πολλὴ ταραχὴ καὶ διάστασις ἦν καθ' ὅλην τὴν ἑλλάδα. οἱ μὲν γὰρ ἔκριναν βοηθεῖν τῷ θεῷ, καὶ τοὺς φωκεῖς ὡς ἱεροσύλους κολάζειν· οἱ δὲ πρὸς τὴν τῶν φωκέων βοήθειαν ἀπέκλινον. σχιζομένης δὲ τῆς τῶν ἐθνῶν καὶ πόλεων αἱρέσεως, τῷ μὲν ἱερῷ βοηθεῖν ἔγνωσαν βοιωτοὶ καὶ λοκροὶ καὶ θετταλοὶ καὶ περραιβοί, πρὸς δὲ τούτοις δωριεῖς καὶ δόλοπες, ἔτι δὲ ἀθαμᾶνες καὶ ἀχαιοὶ οἱ φθιῶται καὶ μάγνητες, ἔτι δὲ αἰνιᾶνες, καί τινες ἕτεροι· τοῖς δὲ φωκεῦσι, συνεμάχουν ἀθηναῖοι καὶ λακεδαιμόνιοι, καί τινες ἕτεροι τῶν πελοποννησίων. προθυμότατα δὲ συνέπραττον οἱ λακεδαιμόνιοι, καί τινες ἕτεροι, διὰ τοιαύτας αἰτίας. ἐν τῷ λευκτρικῷ πολέμῳ θηβαῖοι καταπολεμήσαντες τοὺς πολεμίους, δίκην ἐπήνεγκαν εἰς ἀμφικτυόνας κατὰ τῶν σπαρτιατῶν, ὅτι φοιβίδας ὁ σπαρτιάτης κατελάβετο τὴν καδμείαν, καὶ διετιμήσαντο τὸ ἀδίκημα ταλάντων φ. καταδικασθέντων δὲ τῶν λακεδαιμονίων, καὶ τὴν δίκην οὐκ ἐκτιννύντων κατὰ τὸν ὡρισμένον ἐκ τῶν νόμων καιρόν, οἱ θηβαῖοι πάλιν δίκην ἐπήνεγκαν διπλοῦ τοῦ ἀδικήματος. τῶν δ' ἀμφικτυόνων χιλίοις ταλάντοις καταδικ σάντων, οἱ λακεδαιμόνιοι διὰ τὸ μέγεθος τοῦ ὀφλήματος, ὁμοίας τοῖς φωκεῦσι τὰς ἀποφάσεις ἐποιοῦντο, λέγοντες ἀδίκως ὑπὸ τῶν ἀμφικτυόνων καταδεδικάσθαι. διόπερ κοινοῦ ὄντος τοῦ συμφέροντος, οἱ λακεδαιμόνιοι κατ' ἰδίαν μὲν ὤκνουν ὑπὲρ τῆς καταδίκης ἄρασθαι πόλεμον· διὰ δὲ τοῦ προ-

σώπου

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

σώπου τῶν Φωκέων, εὐσχημονέστερον ἐκεῖνον ἀκυρῶσαι τὰς κρί-
σεις τῶν Ἀμφικτυόνων. διὰ δὴ ταύτας τὰς αἰτίας ἑτοιμότατα
συνεμάχουν τοῖς Φωκεῦσι, καὶ τὴν προστασίαν τοῦ ἱεροῦ συγ-
κατασκευάζον αὐτοῖς. φανεροῦ δ' ὄντος, ὅτι καὶ Βοιωτοὶ μεγά-
λῃ δυνάμει στρατεύουσιν ἐπὶ τοὺς Φωκεῖς, ὁ Φιλόμηλος ἔκρινε μι-
σθοφόρων ἀθροίζειν πλῆθος. προσδεομένου δὲ τοῦ πολέμου χρη-
μάτων πλειόνων, ἠναγκάζετο τοῖς ἱεροῖς ἀναθήμασιν ἐπιβαλεῖν
τὰς χεῖρας, καὶ συλᾶν τὸ μαντεῖον. ὑποστησαμένου δ' αὐτοῦ
τοῖς ξένοις μισθοὺς ἡμιολίους, ταχὺ πλῆθος ἠθροίσθη μισθοφό-
ρων, πολλῶν ὑπακουόντων πρὸς τὴν στρατείαν, διὰ τὸ μέγεθος
τῶν μισθῶν. τῶν μὲν οὖν ἐπιεικῶν, οὐδεὶς ἀνδρῶν ἀπεγράψατο
πρὸς τὴν στρατείαν, διὰ τὴν πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσέβειαν. οἱ δὲ πο-
νηρότατοι, καὶ θεῶν διὰ τὴν πλεονεξίαν καταφρονοῦντες, προ-
θύμως συνέτρεχον πρὸς τὸν Φιλόμηλον· καὶ ταχὺ δύναμιν ἀ-
ξιόχρεων κατεσκευάσατο. εὐθὺς οὖν ἐστράτευσεν εἰς τὴν τῶν Λο-
κρῶν χώραν, ἔχων στρατιώτας ἱππεῖς τε καὶ πεζοὺς, πλείους τῶν
μυρίων. ἀντιταχθέντων δὲ τῶν Λοκρῶν, καὶ τῶν Βοιωτῶν βοηθη-
σάντων τοῖς Λοκροῖς, ἱππομαχία συνέστη, καθ' ἣν ἐπροτέρη-
σαν οἱ Φωκεῖς. μετὰ δὲ ταῦτα, οἱ μὲν Θετταλοὶ μετὰ τῶν πλησιο-
χώρων συμμάχων ἀθροισθέντες εἰς ἑξακισχιλίους, ἧκον εἰς τὴν
Λοκρίδα, καὶ συνάψαντες μάχην τοῖς Φωκεῦσι περὶ λόφον Ἀρ-
γόλαν ὀνομαζόμενον, ἡττήθησαν. ἐπιφανέντων δὲ Βοιωτῶν μυρίοις
καὶ τρισχιλίοις στρατιώταις, καὶ τῶν ἐκ Πελοποννήσου Ἀχαιῶν
χιλίοις καὶ φ̄ βοηθησάντων τοῖς Φωκεῦσι, ἀντεστρατοπέδευ-
σαν αἱ δυνάμεις, ἀμφοτέρων ἀθροισθέντων εἰς ἕνα τόπον. με-
τὰ δὲ ταῦτα οἱ μὲν Βοιωτοὶ ἐπὶ τὰς προνομὰς ζωγρήσαντες
οὐκ ὀλίγους τῶν μισθοφόρων, προαγαγόντες πρὸ τῆς πόλεως ἐκή-
ρυξαν· ὅτι τούσδε τοὺς ἄνδρας οἱ Ἀμφικτύονες στρατευσαμέ-
νους μετὰ τῶν ἱεροσύλων, θανάτῳ κολάζουσιν. εὐθὺ δὲ καὶ τοὺς
ἅπαντας κατηκόντισαν. ἔργων τοῖς λόγοις ἀκολουθούντων,
ἐπὶ δὲ τούτοις οἱ παρὰ τοῖς Φωκεῦσι μισθοφόροι παροξυνθέντες,
ἠξίουν τὸν Φιλόμηλον τῆς ὁμοίας τιμωρίας ἀξιῶσαι τοὺς πολε-
μίους. μεγάλην δὲ φιλονικείαν εἰσενεγκάμενοι, καὶ πολλοὺς τῶν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

κατὰ τὴν χώραν πλανωμένων παρὰ τοῖς πολεμίοις ζωγρήσαντες, ἀνήγαγον· οὓς ἅπαντας ὁ φιλόμηλος κατηκόντισεν. διὰ δὲ ταύτης τῆς κολάσεως, τοὺς ἐναντίους ἐποίησαν μεταθέσθαι τῆς ὑπερηφάνου καὶ δεινῆς τιμωρίας. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν δυνάμεων εἰς ἄλλην χώραν ἐμβαλουσῶν, καὶ τὴν ὁδοιπορείαν ποιουμένων διὰ τόπων καταδένδρων καὶ τραχέων, ἄφνω συνέμιξαν ἀλλήλοις οἱ προηγούμενοι τῆς στρατείας. γενομένης δὲ συμπλοκῆς, εἶτα μάχης ἰσχυρᾶς, οἱ Βοιωτοὶ τῷ πλήθει πολὺ προέχοντες ἐνίκησαν τοὺς φωκεῖς. τῆς δὲ φυγῆς γενομένης διὰ τόπου κρημνώδους καὶ δυσεξίτου, πολλοὶ τῶν φωκέων καὶ μισθοφόρων κατεκόπησαν. ὁ δὲ φιλόμηλος ἐκθύμως ἀγωνισάμενος, καὶ πολλοῖς τραύμασι περιπεσὼν, εἴς τινα κρημνώδη τόπον συνεκλείσθη. οὐκ ἔχων δὲ διέξοδον, καὶ φοβούμενος τὴν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας αἰκίαν, ἑαυτὸν κατεκρήμνισε. καὶ τοῦτον τὸν τρόπον δοὺς τῷ δαιμονίῳ δίκας, κατέστρεψε τὸν βίον. ὁ δὲ συνάρχων αὐτῷ στρατηγὸς ὀνόμαρχος, διαδεξάμενος τὴν ἡγεμονίαν, καὶ μετὰ τῆς ἀνασωζομένης δυνάμεως ἀναχωρήσας, ἀνελάμβανε τοὺς ἐκ τῆς φυγῆς ἐπανιόντας. Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Φίλιππος ὁ τῶν μακεδόνων βασιλεὺς, μεθώνην μὲν ἐκπολιορκήσας κατέσκαψεν. παγὰς δὲ χειρωσάμενος, ἠνάγκασεν ὑποταγῆναι. κατὰ δὲ τὸν πόντον, λεύκων ὁ τοῦ Βοσπόρου βασιλεὺς ἐτελεύτησεν, ἄρξας ἔτη μ̄. τὴν δὲ ἀρχὴν διαδεξάμενος σπάρτακος ὁ υἱὸς, ἐβασίλευσεν ἔτη ε̄. ῥωμαίοις δὲ πρὸς φαλίσκους συνέστη πόλεμος. καὶ μέγα μὲν οὐδὲν οὐδ᾽ ἄξιον μνήμης ἐπετελέσθη. καταδρομαὶ δὲ καὶ πορθήσεις τῆς χώρας τῶν φαλίσκων ἐγίνοντο. κατὰ δὲ τὴν σικελίαν δίωνος τοῦ στρατηγοῦ σφαγέντος ὑπὸ ζακυνθίων τῶν μισθοφόρων, τὴν ἡγεμονίαν διεδέξατο κάλλιππος, ὁ τούτους πρὸς τὸν φόνον παρασκευάσας. καὶ ἦρξε μῆνας τρεῖς καὶ δέκα. Ἐπ᾽ ἄρχοντος δ᾽ ἀθήνησιν θουδήμου, ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους, μάρκον φάβιον καὶ μάρκον πόπλιον. ἐπὶ δὲ τούτων Βοιωτοὶ νενικηκότες τοὺς φωκεῖς, καὶ νομίσαντες τὸν αἰτιώτατον τῆς ἱεροσυλίας Φιλόμηλον ὑπὸ θεῶν καὶ ἀνθρώπων κεκολασμένον, ἀποτρέψειν τοὺς ἄλλους ἀπὸ

τῆς

τῆς ὁμοίας κακίας, ἀνέζευξαν εἰς τὴν οἰκείαν. οἱ δὲ Φωκεῖς ἀπολυθέντος τοῦ πολέμου, καθ' ὃ παρὸν ἐπανῆλθον εἰς Δελφούς. καὶ συνελθόντες μετὰ τῶν συμμάχων εἰς κοινὴν ἐκκλησίαν, ἐβουλεύοντο περὶ τοῦ πολέμου. οἱ μὲν οὖν ἐπιεικέστατοι, πρὸς τὴν εἰρήνην ἔβλεπον· οἱ δ' ἀσεβεῖς, καὶ τόλμῃ καὶ πλεονεξίᾳ διαφέροντες, ἐφρόνουν τἀναντία. καὶ περιέβλεπον ζητοῦντες τὸν συνηγορήσαντα ταῖς σφετέραις παρανομίαις. Ὀνόμαρχος δὲ πεφροντισμένον λόγον διελθὼν ὑπὲρ τοῦ τηρεῖν τὴν ἐξ ἀρχῆς προαίρεσιν, προετρέψατο τὰ πλήθη πρὸς τὸν πόλεμον· οὐχ οὕτω τοῦ κοινῇ συμφέροντος προνοηθεὶς, ὡς τὸ ἴδιον λυσιτελὲς περὶ ἐκείνας. πολλαῖς γὰρ καὶ μεγάλαις δίκαις ὑπὸ τῶν Ἀμφικτυόνων ἦν καταδεδικασμένος, ὁμοίως τοῖς ἄλλοις, καὶ τὰ ὀφλήματα οὐκ ἐκτετικώς. διόπερ ὁρῶν αἱρετώτερον αὐτῷ τὸν πόλεμον ὄντα τῆς εἰρήνης, εὐλόγως τοὺς Φωκεῖς καὶ συμμάχους παρώξυνε, τηρεῖν τὴν ὑπόστασιν τοῦ Φιλομήλου. αἱρεθεὶς δὲ στρατηγὸς αὐτοκράτωρ, μισθοφόρων τε πλῆθος ἤθροιζε· καὶ τὰς τῶν τετελευτηκότων τάξεις ἀναπληρώσας, καὶ τῷ πλήθει τῶν ξενολογηθέντων αὐξήσας τὴν δύναμιν, μεγάλας παρασκευὰς ἐποιεῖτο συμμάχων, καὶ τῶν ἄλλων τῶν εἰς πόλεμον χρησίμων. ἐπῆρε δ' αὐτὸν πρὸς τὴν ὑπόστασιν ταύτην ὄνειρος, ἔμφασιν διδοὺς μεγάλης αὐξήσεώς τε καὶ δόξης. κατὰ γὰρ τὸν ὕπνον ἔδοξε τὸν κολοσσὸν τὸν χαλκοῦν, ὃν ἀνέθηκαν ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Ἀπόλλωνος οἱ Ἀμφικτύονες, ἀναπλάττειν εἰς ὕψος ταῖς ἰδίαις χερσὶ, καὶ ποιῆσαι πολὺ μείζονα. ὑπέλαβεν οὖν, αὐτῷ σημαίνεσθαι παρὰ τῶν θεῶν αὔξησιν δόξης ἔσεσθαι, διὰ τῆς αὐτοῦ στρατηγίας. τὸ δ' ἀληθὲς, οὐχ οὕτως εἶχε. τοὐναντίον δὲ παρεσημαίνετο. διὰ τοὺς Ἀμφικτύονας ἐκ τοῦ ζημιώματος τῶν Φωκέων εἰς τὸ ἱερὸν παρανομησάντων, καὶ διὰ τοῦτο ζημιωθέντων, ἐσημαίνετο ἡ ζημία τῶν Φωκέων αὔξησιν ἐπιλήψεσθαι ταῖς τοῦ Ὀνομάρχου χερσίν. ὅπερ καὶ συνέβη γενέσθαι. ὁ οὖν Ὀνόμαρχος αὐτοκράτωρ ᾑρημένος, ἐκ μὲν τοῦ χαλκοῦ καὶ σιδήρου, κατεσκεύασεν ὅπλων πλῆθος. ἐκ δὲ τοῦ ἀργυρείου καὶ χρυσίου νόμισμα κόψας, ταῖς τε συμμαχούσαις πόλεσι διεδίδου, καὶ μάλιστα τοὺς προεστηκότας

ἐδω

ἐδωροδόκει. διέφθειρε δὲ καὶ τῶν πολεμίων πολλούς, οὓς μὲν συμμαχεῖν πείθων, οὓς δὲ τὴν ἡσυχίαν ἔχειν ἀξιῶν. πάντα δὲ ῥᾳδίως ἐπετέλει, διὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων φιλαργυρείαν. καὶ γὰρ τοὺς θετταλοὺς μέγιστον ἔχοντας τῶν συμμάχων ἀξίωμα δωροδοκήσας, ἔπεισε τὴν ἡσυχίαν ἔχειν. καὶ τῶν μὲν φωκέων τοὺς ἐναντιουμένους συλλαμβάνων ἀνῄρει, καὶ τὰς οὐσίας ἐδήμευεν. εἰς δὲ τὴν πολεμίαν ἐμβαλὼν, θρόνιον μὲν ἐκπολιορκήσας ἐξηνδραποδίσατο. ἀμφισσεῖς δὲ καταπληξάμενος, ἠνάγκασεν ὑποτάσσεσθαι. τὰς δ' ἐν δωριεῦσι πόλεις πορθήσας, τὴν χώραν αὐτῶν ἐδήωσεν. εἰς δὲ τὴν βοιωτίαν ἐμβαλὼν, ὀρχόμενον μὲν εἷλεν. ἐπιχειρήσας δὲ πολιορκεῖν χερώνειαν, καὶ ἡττηθεὶς ὑπὸ θηβαίων, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν οἰκείαν. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, ἀρτάβαζος ἀποστάτης ὢν τοῦ βασιλέως, διεπολέμει πρὸς τοὺς ἀποσταλέντας ὑπὸ τοῦ βασιλέως σατράπας εἰς τὸν πόλεμον. καὶ τὸ μὲν πρῶτον συμμαχοῦντος αὐτῷ χάρητος τοῦ ἀθηναίων στρατηγοῦ, ἐρρωμένως ἀντετάττετο τοῖς σατράπαις. ἐκείνου δὲ ἀπελθόντος μονωθεὶς, ἔπεισε τοὺς θηβαίους συμμαχίαν αὐτῷ πέμψαι. οἱ δὲ παμμένη στρατηγὸν ἑλόμενοι, καὶ δόντες αὐτῷ στρατιώτας πεντακισχιλίους, ἐξέπεμψαν εἰς τὴν ἀσίαν. ὁ δὲ παμμένης βοηθήσας ἀρταβάζῳ, καὶ τοὺς σατράπας μεγάλαις μάχαις δυσὶ νικήσας, περιεποιήσατο μεγάλην δόξαν ἑαυτῷ τε καὶ τοῖς βοιωτοῖς. ἐφάνη γὰρ θαυμαστὸν, εἰ βοιωτοὶ τῶν μὲν θετταλῶν ἐγκαταλελειπότων, τοῦ δὲ φωκικοῦ πολέμου μεγάλους ἐπιφέροντος κινδύνους, διαποντίους δυνάμεις εἰς ἀσίαν ἐξέπεμπον, καὶ ἐπροτέρουν κατὰ τὸ πλεῖστον ἐν τοῖς κινδύνοις. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, συνέστη πόλεμος ἀργείοις πρὸς λακεδαιμονίους. καὶ γενομένης μάχης περὶ πόλιν ὀρνεὰς, ἐνίκων οἱ λακεδαιμόνιοι. καὶ τὰς ὀρνεὰς ἐκπολιορκήσαντες, ἐπανῆλθον εἰς τὴν σπάρτην. χάρης δὲ ὁ τῶν ἀθηναίων στρατηγὸς εἰσπλεύσας εἰς ἑλλήσποντον, καὶ σηστὸν πόλιν ἑλὼν, τοὺς μὲν ἡβῶντας ἀπέσφαξε, τοὺς δὲ ἄλλους ἐξηνδραποδίσατο. κερσοβλέπτου δὲ τοῦ κότυος, διά τε τὴν πρὸς φίλιππον ἀλλοτριότητα, καὶ τὴν πρὸς ἀθηναίους φιλίαν ἐγχειρείσαντος τοῖς ἀθηναίοις τὰς

τῶν χεῤῥονήσου πόλεις, πλὴν καρδίας, ἀπέστειλεν ὁ δῆμος κλη-
ρούχους εἰς τὰς πόλεις. Φίλιππος δ' ὁρῶν τοὺς μεθωναίους ὁρ-
μητήριον παρεχομένους τὴν πόλιν τοῖς πολεμίοις ἑαυτοῦ, πο-
λιορκίαν συνεστήσατο· καὶ μέχρι μέν τινος οἱ μεθωναῖοι διεκαρτέ-
ρουν. ἔπειτα κατισχυόμενοι, συνηναγκάσθησαν παραδοῦναι
τὴν πόλιν τῷ βασιλεῖ, ὥστε ἀπελθεῖν τοὺς πολίτας ἐκ τῆς μεθώ-
νης, ἔχοντας ἓν ἱμάτιον ἕκαστον. ὁ δὲ Φίλιππος τὴν μὲν πό-
λιν κατέσκαψε, τὴν δὲ χώραν διένειμε τοῖς μακεδόσι. ἐν δὲ τῇ
πολιορκίᾳ ταύτῃ, συνέβη τὸν Φίλιππον εἰς τὸν ὀφθαλμὸν πλη-
γέντα τοξεύματι, διαφθαρῆναι τὴν ὅρασιν. μετὰ δὲ ταῦτ' ὁ
Φίλιππος ὑπὸ θετταλῶν μετακληθεὶς, ἧκεν εἰς θετταλίαν, με-
τὰ τῆς δυνάμεως. καὶ τὸ μὲν πρῶτον πρὸς λυκόφρονα τὸν φερῶν
τύραννον διεπολέμει, βοηθῶν τοῖς θετταλοῖς. μετὰ δὲ ταῦτα τοῦ
λυκόφρονος μεταπεμπομένου παρὰ τῶν φωκέων συμμαχίαν, ἀ-
πεστάλη φάϋλλος ὁ ἀδελφὸς ὀνομάρχου μετὰ στρατιωτῶν ἑπτακισ-
χιλίων. ὁ δὲ Φίλιππος τοὺς φωκεῖς νικήσας, ἐξέβαλεν ἐκ τῆς θετ-
ταλίας. ὀνόμαρχος δ' ἀναλαβὼν πᾶσαν τὴν δύναμιν, καὶ νο-
μίζων ὅλης τῆς θετταλίας κυριεύσειν, ἧκεν ἐν τάχει βοηθήσων τοῖς
περὶ τὸν λυκόφρονα. τοῦ δὲ Φιλίππου μετὰ τῶν θετταλῶν ἀντι-
παραταξαμένου τοῖς φωκεῦσιν, ὀνόμαρχος ὑπερέχων τοῖς πλή-
θεσι, δυσὶ μάχαις ἐνίκησε, καὶ πολλοὺς τῶν μακεδόνων ἀνεῖλεν.
Φίλιππος δὲ εἰς τοὺς ἐσχάτους κινδύνους περικλεισθεὶς, καὶ τῶν
στρατιωτῶν διὰ τὴν ἀθυμίαν καταλιπόντων αὐτὸν, παραθαρ-
σύνας τὸ πλῆθος, μόλις ἐποίησεν αὐτοὺς εὐπειθεῖς. μετὰ δὲ ταῦ-
τα ὁ Φίλιππος μὲν ἀνεχώρησεν εἰς τὴν μακεδονίαν· ὀνόμαρχος
δὲ στρατεύσας εἰς βοιωτίαν, ἐνίκησε μάχῃ βοιωτοὺς, καὶ πόλιν εἷ-
λε κορώνειαν. περὶ δὲ τὴν θετταλίαν Φίλιππος μὲν ἐκ τῆς μακε-
δονίας μετὰ τῆς δυνάμεως ἄρτι κατηντηκὼς, ἐστράτευσεν ἐπὶ
λυκόφρονα τὸν φερῶν τύραννον. οὗτος δὲ οὐκ ὢν ἀξιόμαχος, με-
τεπέμψατο συμμαχίαν παρὰ φωκέων, ἐπαγγελλόμενος συγκα-
τασκευάσειν αὐτοῖς τὰ περὶ τὴν θετταλίαν. διόπερ ὀνομάρχου
πεζῇ βοηθήσαντος μετὰ πεζῶν δισμυρίων, καὶ φ ἱππέων, ὁ
μὲν Φίλιππος πείσας τοὺς θετταλοὺς κοινῇ τὸν πόλεμον ἄρα-

θαι, συνήγαγε τοὺς πάντας πεζοὺς μὲν ὑπὲρ τοὺς δισμυρίους, ἱππεῖς δὲ τρισχιλίους. γενομένης δὲ παρατάξεως ἰσχυρᾶς, καὶ τῶν θετταλῶν ἱππέων τῷ πλήθει καὶ ταῖς ἀρεταῖς διαφερόντων, ἐνίκησεν ὁ φίλιππος. τῶν δὲ περὶ τὸν ὀνόμαρχον καταφυγόντων εἰς τὴν θάλατταν, καὶ τυχικῶς παραπλέοντος τοῦ ἀθηναίου χάρητος μετὰ πολλῶν τριήρων, πολὺς ἐγένετο φόνος τῶν φωκέων. οἱ γὰρ φεύγοντες ῥίψαντες τὰς πανοπλίας, διενήχοντο πρὸς τὰς τριήρεις, ἐν οἷς ἦν καὶ αὐτὸς ὀνόμαρχος. τέλος δὲ τῶν φωκέων καὶ μισθοφόρων ἀνῃρέθησαν μὲν ὑπὲρ τοὺς ἑξακισχιλίους, ἐν οἷς ἦν καὶ αὐτὸς ὁ στρατηγός. ἥλωσαν δὲ οὐκ ἐλάττους τῶν τρισχιλίων. ὁ δὲ φίλιππος τὸν μὲν ὀνόμαρχον ἐκρέμασεν, τοὺς δ' ἄλλους ὡς ἱεροσύλους κατεπόντισεν. μετὰ δὲ τὴν ὀνομάρχου τελευτὴν, διεδέξατο τὴν φωκέων ἡγεμονίαν ὁ ἀδελφὸς φάϋλλος. οὗτος δὲ τὴν γεγενημένην συμφορὰν διορθούμενος, μισθοφόρων δὲ πλῆθος ἤθροιζε, διπλασιάσας τοὺς εἰωθότας μισθοὺς, καὶ παρὰ τῶν συμμάχων βοήθειαν μετεπέμπετο. κατεσκεύαζε δὲ καὶ ὅπλων πλῆθος, καὶ νόμισμα ἔκοπτε χρυσοῦν τε καὶ ἀργυροῦν. Ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς, μαύσωλος ὁ καρίας δυνάστης ἐτελεύτησεν, ἄρξας ἔτη κδ΄. τὴν δ' ἀρχὴν διαδεξαμένη ἀρτεμισία ἡ ἀδελφὴ καὶ γυνὴ, ἐδυνάστευσεν ἔτη β΄. κλέαρχος δὲ ὁ ἡρακλείας τύραννος, διονυσίων ὄντων, ἐπὶ θέαν βαδίζων ἀνῃρέθη, ἄρξας ἔτη ιβ΄. τὴν δὲ ἀρχὴν διαδεξάμενος ὁ υἱὸς τιμόθεος, ἦρξεν ἔτη ιε΄. τυρρηνοὶ δὲ διαπολεμοῦντες ῥωμαίοις, ἐπόρθησαν πολλὴν τῆς πολεμίας χώρας. καὶ μέχρι τοῦ τιβέρεως καταδραμόντες, ἐπανῆλθον εἰς τὴν οἰκείαν. ἐν δὲ ταῖς συρακούσαις, στάσεως γενομένης τοῖς δίωνος φίλοις πρὸς κάλλιππον, οἱ μὲν τοῦ δίωνος φίλοι ἡττηθέντες, ἔφυγον εἰς τοὺς λεοντίνους. μετὰ δέ τινα χρόνον ἱππαρίνου τοῦ διονυσίου καταπλεύσαντος εἰς τὰς συρακούσας μετὰ δυνάμεως, ὁ μὲν κάλλιππος ἡττηθεὶς, ἐξέπεσεν τῆς πόλεως. ἱππαρῖνος δὲ ἀνακτησάμενος τὴν πατρῴαν δυναστείαν, ἦρξεν ἔτη β΄. Ἐπ' ἄρχοντος δ' ἀθήνησιν ἀριστοδήμου, ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους, γάιον σολπίκιον καὶ μάρκον οὐαλέριον, ὀλυμπιὰς δ' ἤχθη ἑβ-

δόμη πρὸς ταῖς ρ̄, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον σμικρίνας ταραντῖνος.
ἐπὶ δὲ τούτων φάϋλλος μὲν ὁ φωκέων στρατηγὸς, μετὰ τὴν τοῦ
ἀδελφοῦ τελευτὴν τε καὶ ἧτταν, προσανέλαβε τὰ τῶν φωκέων
πράγματα, τεταπεινωμένα διά τε τὴν ἧτταν καὶ τὴν φθορὰν
τῶν στρατιωτῶν. ἔχων γὰρ χρημάτων πλῆθος ἀνέκλειπτον, πολ
λοὺς μὲν μισθοφόρους ἤθροισεν, οὐκ ὀλίγους δὲ συμμάχους ἔπει
σε συνεπιλαβέσθαι τοῦ πολέμου. τῇ γὰρ ἀφθονίᾳ τῶν χρημάτων
ἀναίδην χρώμενος, οὐ μόνον τοὺς ἰδιώτας πολλοὺς εἶχε προθύμους
συναγωνιστὰς, ἀλλὰ καὶ πόλεις τὰς ἐπιφανεστάτας ἐπεσπά-
σατο πρὸς τὴν κοινοπραγίαν. λακεδαιμόνιοι μὲν γὰρ ἀπέστει-
λαν αὐτῷ στρατιώτας χιλίους, ἀχαιοὶ δὲ δισχιλίους· ἀθηναῖοι δὲ
πεζοὺς μὲν πεντακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ ῡ, ὧν ἦν στρατηγὸς ναυ
σικλῆς. οἱ δὲ τῶν φεραίων τύραννοι λυκόφρων καὶ πειθόλαος,
μετὰ τὴν ὀνομάρχου τελευτὴν ἔρημοι συμμάχων ὄντες, τὰς
μὲν φερὰς παρέδωσαν τῷ φιλίππῳ· αὐτοὶ δ' ὑπόσπονδοι γενό
μενοι, συνήγαγον τοὺς μισθοφόρους ὄντας δισχιλίους. καὶ μετὰ
τούτων φυγόντες πρὸς φάϋλλον, συνεμάχουν τοῖς φωκεῦσι. ἐ-
βοήθησαν δὲ καὶ τῶν ἐλαττόνων πόλεων οὐκ ὀλίγαι τοῖς φωκεῦ
σι, διὰ τὸ πλῆθος τῶν διαδιδομένων χρημάτων. ὁ γὰρ χρυσὸς τὰς
πλεονεξίας τῶν ἀνθρώπων ἐκκαλούμενος, ἠνάγκασεν αὐτομο-
λεῖν πρὸς τὴν τοῦ κέρδους λυσιτέλειαν. ὁ δ' οὖν φαΰλλος με-
τὰ τῆς δυνάμεως ἐστράτευσεν εἰς τὴν βοιωτίαν. καὶ περὶ πό-
λιν ὀρχόμενον ἡττηθεὶς μάχῃ, πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν ἀπέβαλεν.
μετὰ δὲ ταῦτα ἄλλης γενομένης μάχης παρὰ τὸν κηφισὸν πο-
ταμὸν, ἐνίκησαν πάλιν βοιωτοὶ, καὶ ἀνεῖλον τῶν πολεμίων ὑ-
πὲρ τοὺς *. ἐζώγρησαν δ' εἰς φ̄. ὀλίγαις δ' ὕστερον ἡμέραις γε-
νομένης μάχης περὶ κορώνειαν, ἐνίκησαν οἱ βοιωτοί. καὶ ν̄ μὲν
ἀνεῖλον τῶν φωκέων, ρ̄ δὲ καὶ λ̄ ἐζώγρησαν. ἡμεῖς δὲ τὰ περὶ βοι
ωτοὺς καὶ φωκεῖς διεληλυθότες, ἐπάνιμεν ἐπὶ τὸν φίλιππον.
οὗτος γὰρ νικήσας τὸν ὀνόμαρχον ἐπιφανεῖ παρατάξει, τὴν δ' ἐν
φεραῖς τυραννίδα καθεῖλε. καὶ τῇ πόλει τὴν ἐλευθερίαν ἀποδοὺς,
καὶ τὰ ἄλλα τὰ κατὰ τὴν θετταλίαν καταστήσας, προῆγεν ἐπὶ
τὰς πύλας πολεμήσων τοῖς φωκεῦσι, κωλυσάντων δὲ τῶν ἀθη

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ναίων διελθεῖν τὰς παρόδους, ἐπανῆλθεν εἰς μακεδονίαν, ηὐξη-
κὼς ἑαυτοῦ τὴν βασιλείαν ταῖς τε πράξεσι, καὶ τῇ πρὸς τὸ θεῖον
εὐσεβείᾳ. φάϋλλος δὲ στρατεύσας εἰς λοκροὺς, τοὺς ὀνομαζομένους
ἐπικνημιδίους, τὰς μὲν ἄλλας πόλεις ἐχειρώσατο πάσας· μίαν δὲ
τὴν ὀνομαζομένην ἀρύκαν, διὰ προδοσίας νυκτὸς παραλαβὼν,
πάλιν ἐξέπεσεν. καὶ τῶν στρατιωτῶν ἀπέβαλεν οὐκ ἐλάττους
τῶν σ̄. μετὰ δὲ ταῦτα στρατοπεδεύοντος αὐτοῦ περὶ τοὺς ὀνο-
μαζομένους ἄβας, οἱ βοιωτοὶ νυκτὸς ἐπιθέμενοι τοῖς φωκεῦσιν,
ἀνεῖλον αὐτῶν οὐκ ὀλίγους. ἐπαρθέντες δὲ τῷ προτερήματι,
παρῆλθον εἰς τὴν τῶν φωκέων χώραν. καὶ πολλὴν αὐτῆς πορθή-
σαντες, ἤθροισαν λαφύρων πλῆθος. ἐπανιόντων δ᾽ αὐτῶν, καὶ
τῇ ἀρυκαίων πόλει πολιορκουμένῃ βοηθούντων, ἐπιφανεὶς ὁ
φάϋλλος, τούτους μὲν ἐτρέψατο, τὴν δὲ πόλιν ἑλὼν κατακρά-
τος διήρπασε, καὶ κατέσκαψεν. αὐτὸς δὲ περιπεσὼν νόσῳ φθι-
νάδι, καὶ πολὺν χρόνον ἀρρωστήσας ἐπιπόνως καὶ τῆς ἀσεβείας
οἰκείως, κατέστρεψε τὸν βίον, καταλιπὼν τῶν φωκέων στρατη-
γὸν φάλαικον, τὸν ὀνομάρχου υἱὸν, τοῦ τὸν ἱερὸν πόλεμον ἐκκαύσαν
τος, ἀντίπαιδα τὴν ἡλικίαν ὄντα. παρακατέστησεν δ᾽ αὐτῷ ἐπί-
τροπον καὶ στρατηγὸν ὄντα, μνασέαν τῶν ἑαυτοῦ φίλων. μετὰ
δὲ ταῦτα, οἱ βοιωτοὶ νυκτὸς ἐπιθέμενοι τοῖς φωκεῦσιν, τόν τε στρα
τηγὸν αὐτῶν μνασέαν ἀπέκτειναν, καὶ τῶν στρατιωτῶν εἰς σ̄.
μετ᾽ ὀλίγον δ᾽ ἱππομαχίας γενομένης περὶ χαιρώνειαν, ὁ φάλαι
κος ἡττηθεὶς, ἀπέβαλε τῶν ἱππέων οὐκ ὀλίγους. Ἅμα δὲ τούτοις
πραττομένοις, καὶ κατὰ τὴν πελοπόννησον ἐγένοντο ταραχαὶ καὶ
κινήσεις, διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας. λακεδαιμόνιοι πρὸς μεγα-
λοπολίτας διαφερόμενοι, τὴν χώραν αὐτῶν κατέδραμον, ἀρ-
χιδάμου τὴν ἡγεμονίαν ἔχοντος. οἱ δὲ μεγαλοπολῖται παροξυν-
θέντες ἐπὶ τοῖς πραχθεῖσι, καὶ καθ᾽ ἑαυτοὺς οὐκ ὄντες ἀξιόμαχοι,
παρὰ τῶν συμμάχων μετεπέμψαντο βοήθειαν. ἀργεῖοι μὲν οὖν καὶ συ
κιώνιοι καὶ μεσσήνιοι, πανδημεὶ κατὰ τάχος ἐβοήθησαν. θηβαῖοι
δ᾽ ἀπέστειλαν πεζοὺς μὲν τετρακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ φ̄, στρατηγὸν
ἐπιστήσαντες κηφισίωνα. μεγαλοπολῖται μὲν οὖν μετὰ τῶν
συμμάχων ἐκστρατεύσαντες, κατεστρατοπέδευσαν περὶ τὰς

πηγὰς τοῦ ἀλφειοῦ ποταμοῦ. οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι τρισχιλίους μὲν
πεζοὺς παρὰ φωκέων προσελάβοντο, ἱππεῖς δὲ ρ̄ καὶ ν̄ παρὰ λυκό-
φρονος καὶ πειθολάου, τῶν ἐκπεπτωκότων ἐκ τῆς ἐν φεραῖς τυ-
ραννίδος. συστησάμενοι δὲ δύναμιν ἀξιόμαχον, κατεστρατοπέ-
δευσαν περὶ μαντίνειαν. μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ πόλιν ὀρνεὰς τῆς
ἀργείας καταντήσαντες, ἔφθασαν αὐτὴν ἐκπολιορκήσαντες,
πρὸ τῆς τῶν πολεμίων παρουσίας οὖσαν σύμμαχον τῶν μεγαλο-
πολιτῶν. ἐπεξελθόντων δὲ τῶν ἀργείων, συνάψαντες μάχην
ἐνίκησαν, καὶ πλείους τῶν ϛ̄ ἀπέκτειναν. τῶν δὲ θηβαίων παραγε-
νομένων, καὶ τῷ μὲν πλήθει διπλασίων ὄντων, ταῖς δ' εὐταξί-
αις λειπομένων, συνέστη μάχη καρτερά. καὶ τῆς νίκης ἀμφιδό-
ξου γενομένης, οἱ μὲν ἀργεῖοι καὶ σύμμαχοι, τὴν εἰς τὰς οἰκείας
πόλεις ἐπάνοδον ἐποιήσαντο. λακεδαιμόνιοι δ' εἰς τὴν ἀρκαδί-
αν ἐμβαλόντες, καὶ πόλιν ἐλισσοῦντα κατὰ κράτος ἑλόντες,
καὶ διαρπάσαντες, ἐπανῆλθον εἰς τὴν σπάρτην. μετὰ δέ τινα
χρόνον οἱ θηβαῖοι μετὰ τῶν συμμάχων ἐνίκησαν τοὺς πολεμίους
περὶ τέλφουσαν, καὶ συχνοὺς ἀνελόντες, ἐζώγρησαν ἀνάξαν-
δρόν τε τὸν ἡγούμενον, καὶ τῶν ἄλλων πλείους τῶν ξ̄. μετ' ὀλί-
γον δὲ χρόνον ἄλλαις δυσὶ μάχαις ἐπροτέρησαν, καὶ τῶν ἐναν-
τίων οὐκ ὀλίγους κατέβαλον. τὸ δὲ τελευταῖον τῶν λακεδαι-
μονίων ἀξιολόγῳ μάχῃ νικησάντων, αἱ δυνάμεις ἀμφοτέρων
εἰς τὰς οἰκείας πόλεις ἐπανῆλθον. ἔπειτα τῶν λακεδαιμονίων
ποιησαμένων ἀνοχὰς πρὸς τοὺς μεγαλοπολίτας, ἐπανῆλθον εἰς
τὴν βοιωτίαν οἱ θυβαῖοι. φάλαικος δὲ περὶ τὴν βοιωτίαν διατρί-
βων, χερώνειαν εἷλε. καὶ τῶν θηβαίων ἐπιβοηθησάντων, ἐξέπε-
σεν ἐκ τῆς πόλεως. ἔπειθ' οἱ μὲν βοιωτοὶ πολλῇ δυνάμει στρατεύ-
σαντες εἰς τὴν φωκίδα, τὴν πλείστην αὐτῆς ἐπόρθησαν, καὶ τὰς
κατὰ τὴν χώραν κτήσεις ἐδῄωσαν. ἔνια δὲ καὶ τῶν μικρῶν πο-
λισμάτων ἑλόντες, καὶ λαφύρων πλῆθος ἀθροίσαντες, ἐπα-
νῆλθον εἰς τὴν βοιωτίαν. Ἐπ' ἄρχοντος δ' ἀθήνησιν θεσσαλοῦ,
ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους μάρκον φάβιον καὶ τῖτον κοΐντιον.
ἐπὶ δὲ τούτων θηβαῖοι κάμνοντες τῷ πρὸς φωκεῖς πολέμῳ, καὶ
χρημάτων ἀπορούμενοι, πρέσβεις ἐξέπεμψαν πρὸς τὸν τῶν περ-

σῶν βασιλέα, παρακαλοῦντες εἰσευπορῆσαι τῇ πόλει χρήμα-
τα. ὁ δ' ἀρταξέρξης προθύμως ὑπακούσας, ἔδωκεν αὐτοῖς
ἀργυρίου τάλαντα τ. τοῖς δὲ Βοιωτοῖς καὶ τοῖς φωκεῦσιν ἀκρο-
βολισμοὶ μὲν, καὶ χώρας καταδρομαὶ συνέστησαν. πράξεις δὲ
κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν ἄξιαι μνήμης οὐ συνετελέσθησαν. κατὰ δὲ
τὴν ἀσίαν βασιλεὺς τῶν περσῶν, ἐν μὲν τοῖς ἐπάνω χρόνοις στρα
τεύσας ἐπ' αἴγυπτον πολλοῖς πλήθεσι στρατιωτῶν, ἀπέτυχεν.
κατὰ δὲ τοὺς ὑποκειμένους καιροὺς, πάλιν ἐπολέμησε τοῖς αἰγυπ-
τίοις. καὶ πράξεις ἀξιολόγους κατεργασάμενος, διὰ τῆς ἰδίας
ἐνεργείας τὴν αἴγυπτον ἀνεκτήσατο, καὶ φοινίκην καὶ κύπρον.
ἵνα δὲ σαφῆ τὴν περὶ τούτων ἱστορίαν ποιήσωμεν, τὰς αἰτίας
τοῦ πολέμου προεκθησόμεθα, μικρὸν ἀναλαβόντες τοὺς οἰκείους
χρόνους. τῶν γὰρ αἰγυπτίων ἀπὸ περσῶν ἀποστάντων κατὰ τοὺς ἄνω
τέρω χρόνους, ἀρταξέρξης ὁ ἐπικληθεὶς ὦχος, αὐτὸς μὲν οὐκ ὢν φι-
λοπόλεμος, ἐφ' ἡσυχίας ἔμενεν. ἀποστέλλων δὲ δυνάμεις καὶ στρα
τηγούς, πολλάκις ἀπετύγχανε διὰ τὴν κακίαν καὶ ἀπειρίαν
τῶν ἡγεμόνων. διὸ καὶ καταφρονηθεὶς ὑπὸ τῶν αἰγυπτίων, ἠ-
ναγκάζετο καρτερεῖν διά τε τὴν ἀργίαν καὶ τὸ τῆς ψυχῆς εἰρη-
νικόν. κατὰ δὲ τοὺς ὑποκειμένους καιροὺς, τῶν φοινίκων καὶ τῶν ἐν
κύπρῳ βασιλέων μιμησαμένων τοὺς αἰγυπτίους, καὶ διὰ τὴν κα
ταφρόνησιν ἐπὶ τὴν ἀπόστασιν ὁρμησάντων, παροξυνθεὶς ἔκρινε
πολεμεῖν τοὺς ἀφεστηκότας. τοὺς μὲν οὖν στρατηγοὺς ἐκπέμπειν
ἀπεδοκίμασε, δι' ἑαυτοῦ δὲ τοὺς ὑπὲρ τῆς βασιλείας ἀγῶνας ποιή
σασθαι διέγνω. διόπερ ὅπλων καὶ βελῶν καὶ σίτου καὶ δυνάμε
ων μεγάλας παρασκευὰς ποιησάμενος, ἤθροισε πεζῶν μὲν λ
μυριάδας, ἱππέων δὲ τρεῖς, τριήρεις δὲ τ. φορτηγοὺς δὲ καὶ
τὰς ἄλλας τὰς κατὰ τὴν ἀγορὰν κομιζούσας φ. ἤρξατο δὲ πρὸς
φοίνικας πολεμεῖν, διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας. κατὰ τὴν φοινίκην
ἐστὶ πόλις ἀξιόλογος, ὄνομα τρίπολις, οἰκείαν ἔχουσα τῇ φύσει τὴν
προσηγορίαν. τρεῖς γὰρ εἰσὶν ἐν αὐτῇ πόλεις, σταδιαῖον ἀπ' ἀλλή
λων ἔχουσαι διάστημα. ἐπικαλεῖται δὲ τούτων ἡ μὲν ἀραδίων, ἡ
δὲ σιδωνίων, ἡ δὲ τυρίων. ἀξίωμα δ' ἔχει μέγιστον αὕτη, τῶν κατὰ τὴν
φοινίκην πόλεων. ἐν ᾗ συνέβαινε, τοὺς φοίνικας συνέδριον ἔχειν,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

καὶ βουλεύεσθαι περὶ τῶν μεγίστων. τῶν δὲ σατραπῶν καὶ στρατηγῶν ἐν τῇ σιδωνίων διατριβόντων, καὶ κατὰ τὰς τῶν πραγμάτων ἐπιταγὰς ὑβριστικῶς καὶ ὑπερηφάνως προσφερομένων τοῖς σιδωνίοις, οἱ κακούμενοι τὴν ἐπήρειαν χαλεπῶς φέροντες, ἔγνωσαν ἀποστῆναι τῶν περσῶν. πείσαντες δὲ τοὺς ἄλλους φοίνικας τῆς αὐτονομίας ἀντέχεσθαι, διεπρεσβεύσαντο πρὸς τὸν αἰγυπτίων βασιλέα νεκτανεβών, πολέμιον ὄντα περσῶν. καὶ πείσαντες προσλαβεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν συμμαχίαν, παρεσκευάζοντο τὰ πρὸς τὸν πόλεμον. τῆς δὲ σιδῶνος εὐδαιμονίᾳ διαφερούσης, καὶ τῶν ἰδιωτῶν διὰ τὰς ἐμπορείας μεγάλους περιπεποιημένων πλούτους, ταχὺ τριήρεις τε πολλαὶ κατεσκευάσθησαν, καὶ μισθοφόρων πλῆθος ἠθροίσθη· πρὸς δὲ τούτοις ὅπλα καὶ βέλη καὶ σῖτος, καὶ τἄλλα πάντα τὰ πρὸς πόλεμον χρήσιμα, συντόμως κατεσκευάσθη. κατάρχοντες δὲ τῆς ἔχθρας, τὸν μὲν βασιλικὸν παράδεισον, ἐν ᾧ τὰς καταλύσεις τῶν περσῶν οἱ βασιλεῖς εἰώθεισαν ποιεῖσθαι, δενδροτομήσαντες διέφθειραν· ἔπειτα τὸν ἠθροισμένον ὑπὸ τῶν σατραπῶν εἰς τὸν πόλεμον τοῖς ἵπποις χόρτον ἐνέπρησαν. τὸ δὲ τελευταῖον, τοὺς τὰς ὕβρεις ἐπιτελεσαμένους πέρσας συλλαβόντες, ἐτιμωρήσαντο. τοῦ δὲ πολέμου πρὸς τοὺς φοίνικας ταύτην τὴν καταρχὴν λαβόντος, ὁ βασιλεὺς πυθόμενος τά τε τολμημένα τοῖς ἀποστάταις, πᾶσι μὲν τοῖς φοίνιξιν ἠπείλει, μάλιστα δὲ τοῖς σιδωνίοις. ἐν δὲ τῇ βαβυλῶνι συνηθροικὼς τὰς πεζικὰς καὶ ἱππικὰς δυνάμεις, εὐθὺς ἀναλαβὼν προῆγεν ἐπὶ τοὺς φοίνικας. ἐν ὅσῳ δ᾽ οὗτος ἐπὶ τὴν ὁδοιπορείαν ἐβάδιζε, βασιλεὺς ὁ τῆς συρίας σατράπης, καὶ μαζαῖος ὁ τῆς κιλικίας ἄρχων, συνελθόντες ἐπολέμουν τοὺς φοίνικας. τέννης δ᾽ ὁ τῆς σιδῶνος βασιλεὺς, προσελάβετο παρ᾽ αἰγυπτίων στρατιώτας μισθοφόρους ἕλληνας τετρακισχιλίους· ὧν ἦν στρατηγὸς, μέντωρ ὁ ῥόδιος. μετὰ δὲ τούτων καὶ τῶν πολιτικῶν στρατιωτῶν, τοῖς προειρημένοις σατράπαις συμβαλὼν ἐνίκησεν, καὶ τοὺς πολεμίους ἐξέβαλεν ἐκ τῆς φοινίκης. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, καὶ περὶ τὴν κύπρον συνέστη πόλεμος, συμπεπλεγμένας ἔχων τὰς πράξεις τῷ ὑποκειμένῳ πολέμῳ. ἐν γὰρ τῇ νήσῳ

ταύτῃ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ταύτῃ πόλεις ἦσαν ἀξιόλογοι μὲν ἐννέα, ὑπὸ δὲ ταύτας ὑπῆρ-
χον τεταγμένα μικρὰ πολίσματα, τὰ προσκυροῦντα ταῖς ἐν-
νέα πόλεσιν. ἑκάστη δὲ τούτων εἶχε βασιλέα, τῆς μὲν πόλεως
ἄρχοντα, τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν περσῶν ὑποτεταγμένον. οὗτοι πάν-
τες συμφρονήσαντες, καὶ μιμησάμενοι τοὺς φοίνικας, ἀπέστη-
σαν. καὶ παρασκευασάμενοι τὰ πρὸς τὸν πόλεμον, αὐτοκρά-
τορας τὰς ἰδίας βασιλείας ἐποίησαν. ἐφ᾽ οἷς προξυνθεὶς ὁ ἀρτα-
ξέρξης, ἔγραψε πρὸς τὸν ἰδριέα, τὸν τῆς καρίας δυνάστην, ἄρτι
μὲν παρειληφότα τὴν ἀρχήν, φίλον δ᾽ ὄντα καὶ σύμμαχον περ-
σῶν ἐκ προγόνων, ἀθροῖσαι δύναμιν πεζικήν τε καὶ ναυτικήν,
διαπολεμήσουσαν τοῖς ἐν κύπρῳ βασιλεῦσιν. ὁ δὲ ὀξέως παρασκευ-
ασάμενος τριήρεις μ̄, στρατιώτας δὲ μισθοφόρους ὀκτακισχιλί-
ους, ἐξέπεμψεν εἰς τὴν κύπρον, ἐπιστήσας στρατηγοὺς φωκίωνα
τὸν ἀθηναῖον καὶ εὐαγόραν τὸν ἐν τοῖς ἐπάνω χρόνοις βεβασιλευ-
κότα κατὰ τὴν νῆσον. οὗτοι μὲν οὖν καταπλεύσαντες εἰς τὴν κύ-
προν, εὐθὺς ἐπὶ τὴν μεγίστην τῶν πόλεων σαλαμῖνα τὴν δύνα-
μιν ἤγαγον. βαλόμενοι δὲ χάρακα, καὶ τὴν παρεμβολὴν ὀχυρώ-
σαντες, ἐπολιόρκουν τοὺς σαλαμινίους κατὰ γῆν ἅμα, καὶ κατὰ θά-
λατταν. τῆς δὲ νήσου πάσης ἐν εἰρήνῃ πολὺν χρόνον γενομένης, καὶ
τῆς χώρας εὐδαιμονούσης, οἱ στρατιῶται κρατοῦντες τῶν ὑπαί-
θρων, πολλὰς ὠφελείας ἤθροισαν. τῆς δὲ τούτων εὐπορείας διαβοη-
θείσης, πολλοὶ τῶν ἐκ τῆς περαίας συρίας τε καὶ κιλικίας συνέ-
ρεον ἐθελοντὶ στρατιῶται, πρὸς τὴν ἐλπίδα τοῦ κέρδους. τέλος
δὲ διπλασιασθείσης τῆς μετ᾽ εὐαγόρου καὶ φωκίωνος δυνάμεως,
οἱ βασιλεῖς οἱ κατὰ τὴν κύπρον, εἰς ἀγωνίαν καὶ μεγίστους φόβους
ἐνέπιπτον. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν κύπρον ἐν τούτοις ἦν. μετὰ δὲ
ταῦτα ὁ μὲν περσῶν βασιλεὺς ἐκ τῆς βαβυλῶνος τὴν ἀνάζευ-
ξιν ποιησάμενος, μετὰ τῆς δυνάμεως προῆγεν ἐπὶ τὴν φοινί-
κην. ὁ δὲ τῆς σιδῶνος δυνάστης μέντωρ, πυνθανόμενος τὸ μέ-
γεθος τῆς τῶν περσῶν δυνάμεως, καὶ νομίζας τοὺς ἀφεστηκότας
οὐκ ἀξιομάχους εἶναι, τὴν σωτηρίαν ἰδίᾳ πορίζειν ἔκρινεν. διόπερ
τῶν ἑαυτοῦ θεραπόντων τὸν πιστότατον θετταλίωνα λάθρα τῶν
σιδωνίων ἐξέπεμψε πρὸς τὸν ἀρταξέρξην, ἐπαγγελόμενος αὐ-

περὶ τὴν μὲν σιδῶνα παραδώσειν, τὴν δ' αἴγυπτον ἐκπολεμή-
σειν, μεγάλα δ' αὐτῷ συνεργήσειν, ἔμπειρον ὄντα τῶν κατὰ τὴν
αἴγυπτον τόπων, καὶ τὰς κατὰ τὸν νεῖλον ἀποβάσεις ἀκριβῶς εἰδό-
τα. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀκούσας τοῦ θετταλίωνος τὰ κατὰ μέρος, ἥσθη
διαφερόντως. καὶ τῶν μὲν κατὰ τὴν ἀπόστασιν ἐγκλημάτων, ἀπο-
λύσειν ἔφη τὸν μέντορα. πράξαντος δ' αὐτοῦ τὰ καθωμολογη-
μένα, μεγάλας δωρεὰς δώσειν ἐπηγγείλατο. εἰπόντος δὲ τοῦ
θετταλίωνος, ὡς καὶ δεξιὰν λαβεῖν ὁ μέντωρ ἠξίωσεν, ὑπὲρ τού-
των ὁ μὲν βασιλεὺς ὀργισθεὶς ὡς οὐ πιστευόμενος, παρέδωκε
τὸν θετταλίωνα τοῖς ὑπηρέταις, καὶ προσέταξεν ἀφελεῖν τὴν
κεφαλήν. ἐπεὶ δὲ ἐπαγόμενος ὁ θετταλίων ὑπὲρ τὴν τιμωρίαν,
τοσοῦτον εἶπεν, ὅτι σὺ μὲν ὦ βασιλεῦ εὖ πράξεις ὃ θέλεις, ὁ μέν-
τοι μέντωρ δυνάμενος ἅπαντα καταπρᾶξαι, διὰ τὸ μὴ δοῦ-
ναί σε τὴν πίστιν, οὐδὲν μὴ συντελέσει τῶν ἐπηγγελμένων· πά-
λιν ἀκούσας τούτων, μετενόησε· καὶ μετακαλεσάμενος τοὺς
ὑπηρέτας, ἀφεῖναι προσέταξε, καὶ τὴν δεξιὰν ἔδωκε περὶ θε-
τταλίωνι. ἔστιν δ' ἡ πίστις αὕτη βεβαιοτάτη παρὰ τοῖς πέρσαις. οὗ-
τος μὲν οὖν παρελθὼν εἰς σιδῶνα, τὰ πεπραγμένα περὶ μὲν τού-
των λάθρα τῶν σιδωνίων ἀπήγγειλεν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐν μεγάλῳ
τιθέμενος τὸ κρατῆσαι τῆς αἰγύπτου, διὰ τὸ πρότερον ἐλάττω-
μα, πρεσβευτὰς ἀπέστειλε πρὸς τὰς μεγίστας τῶν κατὰ τὴν ἑλλά-
δα πόλεων, ἀξιῶν συστρατεῦσαι τοῖς πέρσαις ἐπ' αἰγυπτίους.
ἀθηναῖοι μὲν οὖν καὶ λακεδαιμόνιοι, τὴν φιλίαν ἔφασαν τὴν
πρὸς πέρσας τηρεῖν, συμμαχίαν δὲ ἀποστέλλειν ἀντεῖπαν. θηβαῖοι
δὲ στρατηγὸν ἑλόμενοι λακράτην, ἐξαπέστειλαν μετὰ χιλίων ὁ-
πλιτῶν. ἀργεῖοι δὲ τρισχιλίους στρατιώτας ἐξέπεμψαν, στρατηγὸν
δὲ αὐτοὶ μὲν οὐχ εἵλαντο. τοῦ δὲ βασιλέως κατ' ὄνομα νικόστρατον
στρατηγὸν αἰτησαμένου, συνεχώρησαν. ἦν γὰρ ὁ ἀνὴρ οὗτος ἀγα-
θός, καὶ πρᾶξαι καὶ βουλεύσασθαι, μεμιγμένην ἔχων τῇ φρονήσει μα-
νίαν. τῇ γὰρ τοῦ σώματος ῥώμῃ διαφέρων, ἐμιμεῖτο τὸν ἡρακλέα
κατὰ τὰς στρατείας, καὶ λεοντῆν ἐφόρει καὶ ῥόπαλον ἐν ταῖς μά-
χαις. ὁμοίως δὲ τούτοις οἱ τὴν παραθαλάττιον τῆς ἀσίας οἰκοῦν-
τες ἕλληνες, ἀπέστειλαν στρατιώτας ἑξακισχιλίους. ὥστε τοὺς πάν

τας ἕλληνας γενέσθαι συμμάχους μυρίους. πρὸ δὲ τῆς τούτων πα-
ρουσίας, ὁ μὲν βασιλεὺς διεληλυθὼς τὴν συρίαν, καὶ παραγενό-
μενος εἰς τὴν φοινίκην, ἐστρατοπέδευσεν οὐ μακρὰν τῆς σιδῶ-
νος. οἱ δὲ σιδώνιοι κεχρονικότος τοῦ βασιλέως περὶ τὰς κατα-
σκευὰς, σίτου τε καὶ ὅπλων καὶ βελῶν πολλὴν ἐπιμέλειαν ἐποι-
ήσαντο. ὁμοίως οὖν τὴν πόλιν τάφροις τριπλαῖς μεγάλαις καὶ
τειχῶν ὑψηλῶν κατασκευαῖς περιειλήφεισαν. εἶχον δὲ καὶ στρα-
τιωτῶν ἱκανὸν πλῆθος πολιτικῶν, ἐν γυμνασίοις καὶ πόνοις
ἐνηθληκὸς, καὶ ταῖς τῶν μάχων εὐεξίαις καὶ ῥώμαις διαφέρον.
πλούτῳ τε καὶ ταῖς ἄλλαις χορηγίαις ἡ πόλις πολὺ προεῖχε τῶν
κατὰ τὴν φοινίκην πόλεων. τὸ δὲ μέγιστον, τριήρεις καὶ πεντή-
ρεις εἶχε πλείους τῶν ρ. ὁ δὲ τέννης κοινωσάμενος τὴν προδοσί-
αν μέντορι τῷ στρατηγῷ τῶν ἐξ αἰγύπτου μισθοφόρων, τοῦτον μὲν
ἀπέλιπε τηροῦντα μέρος τῆς πόλεως, καὶ συνεργοῦντα τοῖς περὶ τὴν
προδοσίαν ἐγχειρουμένοις. αὐτὸς δὲ μετὰ στρατιωτῶν φ ἐκ τῆς πόλε-
ως προῆγεν, προσποιούμενος ἐπὶ κοινὴν τῶν φοινίκων σύνοδον
ἀπαντᾶν. ἦγε δὲ μεθ᾽ ἑαυτοῦ τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν πολιτῶν
ρ, ὡς συμβούλους. ἐπεὶ δὲ πλησίον ἦσαν τοῦ βασιλέως, συναρ-
πάσας τοὺς ρ, παρέδωκε τῷ ἀρταξέρξῃ. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀποδεξά-
μενος αὐτὸν ὡς φίλον, τοὺς μὲν ρ ὡς αἰτίους ὄντας τῆς ἀποστάσεως,
κατηκόντισε. πεντακοσίων δὲ τῶν πρώτων σιδωνίων μετ᾽ ἱκε-
τηριῶν ἀπαντησάντων, ἀνεκαλέσατο τὸν τέννην· καὶ ἐπη-
ρώτησεν, εἰ δύναιτο τὴν πόλιν αὐτῷ παραδοῦναι. σφόδρα γὰρ
ἔσπευδε, μὴ διὰ ὁμολογίας τὴν σιδῶνα παραλαβεῖν, ὅπως ἀπα-
ραιτήτοις συμφοραῖς περιβαλὼν τοὺς σιδωνίους, τῇ τούτων τιμω-
ρίᾳ καταπλήξηται τὰς ἄλλας πόλεις. τοῦ δὲ τέννου διαβεβαιω-
σαμένου παραδώσειν τὴν πόλιν, ὁ βασιλεὺς φυλάττων τὴν ὀργὴν
ἀπαραίτητον, ἅπαντας τοὺς πεντακοσίους ἔχοντας τὰς ἱκετηρίας
κατηκόντισεν. εἶθ᾽ ὁ μὲν τέννης προσελθὼν τοῖς ἐξ αἰγύπτου μι-
σθοφόροις, ἔπεισεν αὐτοὺς ἐντὸς τῶν τειχέων εἰσαγαγεῖν αὐτόν τε
καὶ τὸν βασιλέα. ἡ μὲν οὖν σιδὼν διὰ τοιαύτης προδοσίας ὑπο-
χείριος ἐγένετο τοῖς πέρσαις. ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπολαβὼν τὸν τέν-
νην μηκέτι χρήσιμον ὑπάρχειν, ἀνεῖλεν. οἱ δὲ σιδώνιοι πρὸ μὲν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

τῆς παρουσίας τοῦ βασιλέως, ἐνέπρησαν ἁπάσας τὰς ναῦς, ὅπως μηδεὶς δύνηται τῶν κατὰ τὴν πόλιν ἐκπλεύσας, ἰδίαν σωτηρίαν πορίζεσθαι. ἐπειδὴ δὲ τὴν πόλιν ἑώρων καὶ τὰ τείχη κατειλημμένα, καὶ πολλαῖς μυριάσι στρατιωτῶν περιεχόμενα, συγκλείσαντες ἑαυτοὺς μετὰ τὰ τέκνα καὶ γυναῖκας εἰς τὰς οἰκείας, ἐνέπρησαν. φασὶ δὲ τοὺς ὑπὸ τοῦ πυρὸς τότε διαφθαρέντας σὺν τοῖς ἱκετικοῖς σώμασι, γεγονέναι πλείους τῶν τετρακισμυρίων. τούτου δὲ τοῦ πάθους περὶ τοὺς σιδωνίους γενομένου, καὶ τῆς πόλεως ὅλης μετὰ τῶν ἐνοικούντων ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἀφανισθείσης, τὴν πυρκαΐαν ὁ βασιλεὺς ἀπέδοτο πολλῶν ταλάντων. διὰ γὰρ τὴν εὐδαιμονίαν τῶν ἐνῳκηκότων, εὑρέθη πολὺς ἄργυρός τε καὶ χρυσός, κεχωνευμένος ὑπὸ τοῦ πυρός. τὰ μὲν οὖν κατὰ σιδῶνα συμβάντα δυστυχήματα, τοιαύτην ἔσχε τὴν καταστροφήν. αἱ δ' ἄλλαι πόλεις καταπλαγεῖσαι, προσεχώρησαν τοῖς πέρσαις. Βραχὺ πρὸ τούτων τῶν χρόνων, ἀρτεμισία μὲν ἡ καρίας δυναστεύουσα μετήλλαξεν, ἄρξας ἔτη δύο. τὴν δὲ δυναστείαν ἰδριεὺς ὁ ἀδελφὸς διεδέξατο, καὶ ἦρξεν ἔτη ζ. κατὰ δὲ τὴν ἰταλίαν ῥωμαῖοι πρὸς μὲν πραινεστίνους ἀνοχάς, πρὸς δὲ σαμνίτας συνθήκας ἐποιήσαντο. ταρκυνίους δὲ ἄνδρας σ̄ καὶ ξ̄ δημοσίᾳ ἐθανάτωσαν ἐν τῇ ἀγορᾷ. κατὰ δὲ τὴν σικελίαν, λεπτίνης καὶ κάλλιππος οἱ συρακούσιοι, δύναμιν ἔχοντες, ἐπολιόρκησαν ῥήγιον, φρουρούμενον ὑπὸ διονυσίου τοῦ τυράννου τοῦ νεωτέρου. καὶ τὴν μὲν φρουρὰν ἐξέβαλον, τοῖς δὲ ῥηγίνοις τὴν αὐτονομίαν ἀποκατέστησαν. ἐπ' ἄρχοντος δ' ἀθήνησιν ἀπολλοδώρου, ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους, μάρκον οὐαλέριον καὶ γάϊον σουλπίκιον. ἐπὶ δὲ τούτων κατὰ τὴν κύπρον σαλαμινίων πολιορκουμένων ὑπ' εὐαγόρου καὶ φωκίωνος, αἱ μὲν ἄλλαι πόλεις ἅπασαι τοῖς πέρσαις ὑπετάγησαν· τῆς σαλαμῖνος βασιλεύων πρωταγόρας, μόνος ὑπέμεινε πολιορκίαν· ὁ δ' εὐαγόρας πατρῴαν ἀρχὴν τὴν σαλαμῖναν ἀνεκτᾶτο. καὶ διὰ τοῦ βασιλέως τῶν περσῶν, τὴν κάθοδον εἰς τὴν βασιλείαν ἐποιεῖτο. μετὰ δὲ ταῦτα διαβληθέντος αὐτοῦ πρὸς ἀρταξέρξην, καὶ τοῦ βασιλέως βοηθοῦντος τῷ πρωταγόρᾳ, ὁ μὲν εὐαγόρας ἀπογνοὺς τὴν κάθοδον,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

καὶ περὶ τῶν ἐγκλημάτων ἀπολογησάμενος, ἄλλης ἡγεμονίας
ἠξιώθη κατὰ τὴν Ἀσίαν μείζονος. κακῶς δὲ τὰ κατὰ τὴν ἀρχὴν
διοικήσας, ἔφυγε πάλιν εἰς Κύπρον. καὶ συλληφθεὶς, τιμωρίας
ἠξιώθη. ὁ δὲ Πρωταγόρας ἑκουσίως ὑποταγεὶς τοῖς Πέρσαις, τὸ
λοιπὸν ἀδεῶς ἐβασίλευε τῆς Σαλαμῖνος. ὁ δὲ τῶν Περσῶν βασι-
λεὺς, μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Σιδῶνος παραγενομένων αὐτῷ τῶν
συμμάχων, ἔκ τε Ἄργους καὶ Θηβῶν καὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἑλλη-
νίδων πόλεων, ἀθροίσας πᾶσαν δύναμιν, προῆγεν ἐπὶ τὴν Αἴ-
γυπτον. καταντήσας δ' ἐπὶ τὴν μεγάλην λίμνην, καθ' ἣν ἐστι
τὰ καλούμενα Βάραθρα, μέρος τῆς δυνάμεως ἀπέβαλε διὰ τὴν
ἀπειρίαν τῶν τόπων. περὶ δὲ τῆς κατὰ τὴν λίμνην φύσεως, καὶ
τοῦ περὶ αὐτὴν παραδόξου συμπτώματος, προειρηκότες ἐν τῇ
πρώτῃ βίβλῳ, τὸ διλογεῖν περὶ τῶν αὐτῶν παρήσομεν. διελθὼν
δὲ τὰ Βάραθρα, μετὰ τῆς δυνάμεως ἧκεν εἰς τὸ Πηλούσιον. αὕ-
τη δ' ἐστὶ πόλις ἐπὶ τοῦ πρώτου στόματος, καθ' ὃν τόπον ὁ Νεῖ-
λος ποιεῖται τὴν ἐκβολήν. οἱ μὲν οὖν Πέρσαι κατεστρατοπέ-
δευσαν ἀπὸ μ σταδίων τοῦ Πηλουσίου, οἱ δ' Ἕλληνες πρὸς αὐτῷ
τῷ πολίσματι. οἱ δ' Αἰγύπτιοι, δεδωκότων αὐτοῖς τῶν Περ-
σῶν πολὺν χρόνον εἰς τὴν παρασκευήν, πάντα μὲν τὰ στόμα-
τα τοῦ Νείλου καλῶς κατεσκευακότες ὑπῆρχον· μάλιστα δὲ τὸ
πρὸς τῷ Πηλουσίῳ, διὰ τὸ πρῶτον εἶναι τοῦτο, καὶ μάλιστα κείμε-
νον εὐκαίρως. ἐφρούρουν δὲ τὸ χωρίον στρατιῶται πεντακισχίλι-
οι, στρατηγοῦντος Φιλόφρονος τοῦ στρατηγοῦ. οἱ δὲ Θηβαῖοι σπεύ-
δοντες ἄριστοι φανῆναι τῶν στρατευομένων Ἑλλήνων, πρῶτοι καὶ
μόνοι διὰ στενῆς τινὸς καὶ βαθείας διώρυγος ἐτόλμησαν διαβῆ-
ναι παραβόλως. διαβάντων δ' αὐτῶν, οἱ φρουροῦντες τὸ Πηλού-
σιον, ἐκχυθέντες ἐκ τῆς πόλεως, συνῆψαν μάχην πρὸς τοὺς Θη-
βαίους. μεγάλου δ' ἀγῶνος γενομένου διὰ τὰς παρ' ἀμφοτέροις
φιλοτιμίας, τότε μὲν ἐν τῷ κινδύνῳ διημερεύσαντες, ὑπὸ τῆς
νυκτὸς διελύθησαν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ τοῦ βασιλέως εἰς τρία μέρη
τὴν Ἑλληνικὴν δύναμιν μερίσαντος, ἕκαστον μέρος εἶχε στρατη-
γὸν Ἕλληνα, καὶ τούτῳ παρακαθεσταμένον ἡγεμόνα ἄνδρα Πέρ-
σην προκεκριμένον ἐπ' ἀρετῇ τε καὶ εὐνοίᾳ. τὴν μὲν οὖν πρώ-

τὴν τάξιν ἐπεῖχον οἱ Βοιωτοί, στρατηγὸν μὲν ἔχοντες Λακρά-
την τὸν Θηβαῖον, ἡγεμόνα δὲ πέρσην Ῥωσάκην. οὗτος δὲ ἀπόγο-
νος μὲν ἦν τῶν ἑπτὰ περσῶν, τῶν τοὺς μάγους καταλυσάντων,
σατράπης δὲ Ἰωνίας καὶ Λυδίας. συνείπετο δὲ αὐτῷ πολλὴ μὲν
ἵππος, οὐκ ὀλίγη δὲ πεζικὴ στρατιὰ τῶν βαρβάρων. δευτέρα
δ' ἦν μερὶς ἡ τῶν Ἀργείων, Νικοστράτου στρατηγοῦντος, καὶ μετ'
αὐτοῦ πέρσου συνάρχοντος Ἀρισταζάνου. οὗτος δ' ἦν εἰσαγγε-
λεὺς τοῦ βασιλέως, καὶ πιστότατος τῶν φίλων μετὰ Βαγώαν.
προσωρίσθησαν δ' αὐτῷ στρατιῶται μὲν ἐπίλεκτοι πεντακισ-
χίλιοι, τριήρεις δὲ π. τῆς δὲ τρίτης μερίδος, ἐστρατήγει μὲν Μέν-
τωρ ὁ τὴν Σιδῶνα παραδοὺς, ἔχων τοὺς προϋπάρχοντας αὐτῷ
μισθοφόρους. συνεστρατεύετο δ' αὐτῷ Βαγώας, ᾧ μάλιστα βασι-
λεὺς ἐνεπίστευε, τόλμῃ καὶ παρανομίᾳ διαφέρων. εἶχε δ' οὗτος
τοὺς τοῦ βασιλέως Ἕλληνας, καὶ τῶν βαρβάρων ἱκανὸν πλῆθος, καὶ
ναῦς οὐκ ὀλίγας. αὐτὸς δὲ τὴν λοιπὴν δύναμιν ἔχων, ἐφήδρευε
τοῖς ὅλοις πράγμασι. τοιαύτης δὲ διαιρέσεως γενομένης παρὰ
τοῖς πέρσαις, ὁ μὲν τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς Νεκτανεβὼς, οὔτε τὸ
πλῆθος τῶν πολεμίων οὔτε τὴν ὅλην διάταξιν τῶν περσῶν
κατεπλάγη, καίπερ πολὺ λειπόμενος τοῦ πλήθους. εἶχε γὰρ
Ἕλληνας μὲν μισθοφόρους δισμυρίους, Λίβυας δὲ παραπλησίους τού-
τοις, Αἰγυπτίους δὲ τοὺς μαχίμους παρ' αὐτοῖς ὀνομαζομένους ἑξα-
κισμυρίους· πρὸς δὲ τούτοις πλοίων ποταμίων πρὸς τὰς κατὰ
τὸν Νεῖλον μάχας καὶ συμπλοκὰς εὐθέτων, ἄπιστον πλῆθος. ὠ-
χύρωτο δ' αὐτῷ καὶ ἡ πρὸς τὴν Ἀραβίαν νεύουσα πλευρὰ τοῦ πο-
ταμοῦ, πεπυκνωμένη πολίσμασιν, ἔτι δὲ τειχίσμασι καὶ τά-
φροις πᾶσα διειλημμένη. ἔχων δὲ καὶ ἄλλας παρασκευὰς πά-
σας πρὸς τὸν πόλεμον ἱκανὰς, διὰ τὴν ἰδίαν ἀβουλίαν ταχὺ τοῖς
ὅλοις ἔπταισεν. αἰτία δ' ἐγένετο τῆς ἥττης μάλιστα ἡ τοῦ στρατη-
γεῖν ἀπειρία, καὶ τὸ προνενικῆσθαι τοὺς πέρσας ὑπ' αὐτοῦ, κατὰ
τὴν πρὸ ταύτης γεγενημένην στρατείαν. ἐσχηκὼς γὰρ τοὺς τότε
στρατηγοὺς ἐπιφανεῖς ἄνδρας, καὶ διαφέροντας ἀρετῇ τε καὶ
ἀγχινοίᾳ στρατηγικῇ, Διόφαντον τὸν Ἀθηναῖον καὶ Λάμιον τὸν Σπαρ-
τιάτην, διὰ τούτων ἅπαντα κατώρθωσεν. τότε δὲ ὑπολαμβά-

νων ἑαυτὸν ἱκανὸν εἶναι στρατηγόν, οὐδενὶ τῆς ἡγεμονίας μεταδιδοὺς. καὶ διὰ τὴν ἀπειρίαν, οὐδὲν ἠδύνατο πράττειν τῶν ἐν τῷ πολέμῳ χρησίμων. τὰ μὲν οὖν πολίσματα φρουραῖς ἀξιολόγοις διαλαβὼν, παρεφύλαττεν. αὐτὸς δὲ τῶν αἰγυπτίων ἔχων τρισμυρίους, τῶν δ' ἑλλήνων πεντακισχιλίους, τῶν δὲ λιβύων τοὺς ἡμίσεις, ταῖς εὐκαιροτάταις τῶν εἰσβολῶν ἐφήδρευεν. τοιαύτης δὲ παρ' ἀμφοτέροις οὔσης τῆς διατάξεως, νικόστρατος μὲν ὁ τῶν ἀργείων στρατηγός, ἔχων ἡγεμόνας αἰγυπτίους, ὧν ἦσαν ὅμηροι παῖδες παρὰ τοῖς πέρσαις, καὶ γυναῖκες, παρέπλευσε μετὰ τοῦ στόλου διά τινος διώρυγος εἰς τόπον κεκρυμμένον. ἐκβιβάσας δὲ τοὺς στρατιώτας, καὶ περιεμβολὴν ὀχυρωσάμενος, κατεστρατοπέδευσεν. οἱ δὲ τὸν πλησίον τόπον παραφυλάττοντες μισθοφόροι τῶν αἰγυπτίων, ὡς ᾔσθοντο τὴν τῶν πολεμίων παρουσίαν, εὐθὺς ἐξεβοήθουν, ὄντες οὐκ ἐλάττους τῶν ἑπτακισχιλίων. ἔχων δ' αὐτῶν τὴν ἡγεμονίαν κλεινίας ὁ κῷος, συνέταξε τὴν δύναμιν εἰς μάχην. ἀντιταχθέντων δὲ τῶν καταπεπλευκότων, ἐγένετο καρτερὰ μάχη, καθ' ἣν οἱ μετὰ τῶν περσῶν ἕλληνες ἀγωνισάμενοι λαμπρῶς, τόν τε στρατηγὸν κλείνιον ἐφόνευσαν, καὶ τῶν ἄλλων στρατιωτῶν κατέκοψαν πλείους τῶν πεντακισχιλίων. νεκτανεβὼς δ' ὁ τῶν αἰγυπτίων βασιλεὺς, ἀκούσας τὴν τῶν ἰδίων ἀπώλειαν, κατεπλάγη, νομίσας καὶ τὴν λοιπὴν τῶν περσῶν δύναμιν ῥαδίως διαβήσεσθαι τὸν ποταμόν. ὑπολαβὼν δὲ τοὺς πολεμίους μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ἐπ' αὐτὴν ἥξειν τὴν μέμφιν, ἔκρινε ταύτης μάλιστα προνοήσασθαι. οὗτος μὲν οὖν μετὰ τῆς περὶ αὐτὸν στρατιᾶς ἐπανελθὼν εἰς μέμφιν, τὰ πρὸς πολιορκίαν παρασκεύαζεν. ὁ δὲ τῆς πρώτης μερίδος ἀφηγούμενος λακράτης ὁ θηβαῖος, ἐπὶ τὴν τοῦ πηλουσίου πολιορκίαν ὥρμησεν. ἀποστρέψας δὲ τῆς διώρυγος τὸ ῥεῦμα πρὸς ἕτερα μέρη, καὶ τὸν ἀναξηρανθέντα τόπον χώσας, μηχανὰς προσῆγε τῇ πόλει. ἐπὶ πολὺ δὲ μέρος πεσόντων τῶν τειχῶν, οἱ τὸ πηλούσιον φρουροῦντες, ὀξέως ἀντῳκοδόμησαν ἕτερα, καὶ πύργους ξυλίνους ἀξιολόγους ἀνέστησαν. ἐπὶ δέ τινας ἡμέρας συνεχοῦς γινομένης τειχομαχίας, τὸ μὲν πρῶτον οἱ τὸ πηλούσιον ἕλληνες, ἐῤῥω-

μένως

μένως ἠμύναντο τοὺς πολιορκοῦντας. ὡς δ' ἐπύθοντο τὴν τοῦ βασιλέως ἀναχώρησιν εἰς Μέμφιν, καταπλαγέντες, περὶ διαλύσεως ἐπρεσβεύοντο. τοῦ δὲ Λακράτους δόντος αὐτοῖς διὰ τῶν ὅρκων πίστεις, ὅτι παραδόντων αὐτῶν τὸ Πηλούσιον ἀποκομισθήσονται πάντες εἰς τὴν Ἑλλάδα, μεθ' ὧν ἂν ἐξενηνέγκωσιν, παρέδωκαν τὸ φρούριον. μετὰ δὲ ταῦτα, ὁ μὲν Ἀρταξέρξης ἀπέστειλε Βαγώαν μετὰ στρατιωτῶν βαρβάρων, παραληψόμενον τὸ Πηλούσιον. οἱ δὲ στρατιῶται παριόντες εἰς τὸ χωρίον, τῶν ἐξιόντων Ἑλλήνων, ἀφῃροῦντο πολλὰ τῶν ὑπ' αὐτῶν ἐκκομιζομένων. ἀγανακτούντων δὲ τῶν ἀδικουμένων, καὶ θεοὺς τοὺς ἐπόπτας τῶν ὅρκων ἐπιβοωμένων, παροξυνθεὶς ὁ Λακράτης, τροπὴν ἐποίησε τῶν βαρβάρων. καί τινας καταβαλών, ἐπεκούρησε τοῖς παρασπονδουμένοις. τοῦ δὲ Βαγώου φυγόντος πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ κατηγοροῦντος τοῦ Λακράτους, ὁ Ἀρταξέρξης ἐκεῖνον δίκαια πεπονθέναι τοὺς περὶ τὸν Βαγώαν, καὶ τῶν Περσῶν τοὺς αἰτίους τῆς ἁρπαγῆς ἀπέκτεινεν. τὸ μὲν οὖν Πηλούσιον, τοῦτον τὸν τρόπον παρεδόθη τοῖς Πέρσαις. Μέντωρ δὲ ὁ τοῦ τρίτου μέρους ἡγούμενος, καὶ Βούβαστον καὶ πολλὰς πόλεις χειρωσάμενος, ὑπηκόους ἐποίησε τῷ βασιλεῖ, δι' ἑνὸς στρατηγήματος. πασῶν γὰρ τῶν πόλεων φρουρουμένων ὑπὸ δυοῖν ἐθνῶν, Ἑλληνικῶν τε καὶ Αἰγυπτίων, ὁ Μέντωρ διέδωκε λόγον εἰς τοὺς στρατιώτας, ὅτι βασιλεὺς Ἀρταξέρξης τοῖς μὲν ἑκουσίως παραδιδοῦσι τὰς πόλεις, φιλανθρώπως χρήσασθαι διέγνωκε. τοῖς δὲ βίᾳ κρατηθεῖσι, τὴν αὐτὴν ἀπονέμειν τιμωρίαν, ἥνπερ τοῖς Σιδωνίοις ἐπέστησε. καὶ τοῖς φυλάττουσι τὰς πύλας παρήγγειλεν, ἐᾶν τοὺς βουλομένους παρ' αὐτῶν αὐτομολεῖν. διόπερ ἀκωλύτως τῶν ἡλωκότων Αἰγυπτίων, ἀπιόντων ἐκ τῆς παρεμβολῆς, ταχέως εἰς ἁπάσας τὰς κατὰ τὴν Αἴγυπτον πόλεις ὁ λόγος ὁ προειρημένος διεσπάρη. εὐθὺς οὖν οἱ μισθοφόροι πρὸς τοὺς ἐγχωρίους πανταχῇ διεφέροντο, καὶ στάσεως αἱ πόλεις ἐπληροῦντο· ἑκάτεροι γὰρ ἰδίᾳ διεφιλοτιμοῦντο παραδιδόναι τὰ φρούρια, καὶ τῆς χάριτος ταύτης ἰδίας ἀγαθῶν ἐλπίδας ἠλαττοῦντο, ὅπερ καὶ πρώτην τὴν Βούβαστον συνέβη γενέσθαι. ὡς γὰρ οἱ περὶ τὸν Μέντορα καὶ Βαγώαν πλησίον αὐτῆς κατεστρατοπέ

δευσαν

δευσαν, οἱ μὲν αἰγύπτιοι λάθρα τῶν ἑλλήνων διέπεμψαν τινὰς
πρὸς τὸν Βαγώαν, ἐπαγγελλόμενοι παραδώσειν τὴν πόλιν, ἐὰν
αὐτοῖς τὴν ἀσφάλειαν συγχωρήσωσιν. οἱ δ' ἕλληνες αἰσθόμενοι
τὸ γεγονός, κατεδίωξαν τοὺς ἀπεσταλμένους· καὶ φόβον ἐπικρεμά-
σαντες, ἤκουσαν τὴν ἀλήθειαν. ἐφ' οἷς προσοξυνθέντες, ἐπέθεντο
τοῖς αἰγυπτίοις. καὶ τινὰς μὲν ἀπέκτειναν, τινὰς δὲ τραυματί-
ας ποιήσαντες, τοὺς λοιποὺς συνήλασαν εἰς μέρος τι τῆς πό-
λεως. οἱ δ' ἡττηθέντες, δηλώσαντες τῷ Βαγώᾳ τὸ γεγονός, ἠξί-
ουν κατὰ τάχος ἐλθόντα παραλαβεῖν τὴν πόλιν παρ' αὐτῶν. τῶν
δὲ ἑλλήνων πρὸς τὸν μέντορα λάθρα διακηρυκευσαμένων, ὁ μέν-
τωρ ἐν ἀπορρήτοις παρεκάλεσεν αὐτούς, ὅταν Βαγώας εἰς τὴν πό-
λιν εἰσέλθῃ, τὴν ἐπίθεσιν τοῖς βαρβάροις ποιήσασθαι. μετὰ δὲ
ταῦτα τοῦ Βαγώου μετὰ τῶν περσῶν εἰσιόντος, ἄνευ τῆς τῶν ἑλλή-
νων συγκαταθέσεως, καὶ μέρους τῶν στρατιωτῶν εἰσεληλυθότος, οἱ
μὲν ἕλληνες ἄφνω τὰς πύλας κλείσαντες, ἐπέθεντο τοῖς ἐντὸς
τῶν τειχῶν ὑπάρχουσι· καὶ πάντας ἀνελόντες, τὸν Βαγώαν αὐ-
τὸν ἐζώγρησαν. ὁ δὲ τὰς τῆς σωτηρίας ἐλπίδας ἐν τῷ μέντορι
κειμένας ὁρῶν, ἐδεήθη σῶσαι. καὶ εἰς τὸ λοιπὸν κατεπηγγείλατο
μηδὲν πράξειν, ἄνευ τῆς ἐκείνου γνώμης. ὁ δὲ μέντωρ πείσας τοὺς
ἕλληνας ἀφεῖναι τὸν Βαγώαν, καὶ δι' ἑαυτοῦ γενέσθαι τὴν παρά-
δοσιν, τὴν μὲν ἀναγραφὴν τοῦ προτερήματος, αὐτὸς ἀπηνέγ-
κατο. τῷ δὲ Βαγώᾳ τῆς σωτηρίας αἴτιος γενόμενος, συνέθε-
το πρὸς αὐτὸν κοινοπραγίαν. καὶ δοὺς ὅρκους, καὶ λαβὼν περὶ
τούτων, συνετέλεσε τὴν σύνθεσιν, φυλάττων μέχρι τῆς τοῦ βίου
τελευτῆς. διὸ καὶ συνέβη τούτους παρὰ βασιλεῖ συμφρονοῦντας,
ὕστερον πλεῖστον ἰσχῦσαι τῶν φίλων καὶ συγγενῶν τῶν παρ' ἀρ-
ταξέρξῃ. ὁ μὲν γὰρ μέντωρ ἐν τοῖς παραθαλαττίοις μέρεσι τῆς ἀ-
σίας ἡγεμὼν μέγιστος ἀποδειχθείς, τῷ βασιλεῖ μεγάλας παρέχε-
το χρείας. ἐκ μὲν τῆς ἑλλάδος μισθοφόρους ἀθροίζων καὶ πέμπων
πρὸς ἀρταξέρξην, κατὰ δὲ τὰς πράξεις ἀνδρείως καὶ πιστῶς ἅ-
παντα διῳκηκώς. ὁ δὲ Βαγώας ἐν ταῖς ἄνω σατραπείαις ἅ-
παντα τῷ βασιλεῖ διοικῶν, τοσοῦτον ἴσχυσε διὰ τὴν πρὸς μέντο-
ρα κοινωνίαν τῶν πράξεων, ὥστε τῆς βασιλείας κύριον εἶναι,

καὶ

καὶ μηδὲν πράττειν τὸν ἀρταξέρξην ἄνευ τῆς ἐκείνου γνώμης. καὶ
μετὰ τὴν ἐκείνου τελευτὴν, τοὺς διαδόχους ἀεὶ τῆς βασιλείας οὗ-
τος ἀπεδείκνυε· καὶ πάντα βασιλέως εἶχε, πλὴν τῆς προσηγορί-
ας. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων, τὰ κατὰ μέρος ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις
ἀναγράψομεν. τότε δὲ μετὰ τὴν τῆς βουβάστου παράδοσιν, αἱ
λοιπαὶ πόλεις καταπλαγεῖσαι, καθ' ὁμολογίαν παρεδόθησαν
τοῖς πέρσαις. ἐν δὲ τῇ μέμφει διατρίβων ὁ βασιλεὺς νεκτανε-
βὼς, καὶ θεωρῶν τὴν τῶν πολεμίων ὁρμὴν, οὐκ ἐτόλμησεν ὑπο-
στῆναι τὸν ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας κίνδυνον. ἀπογνοὺς οὖν τὴν βασι-
λείαν, καὶ τὰ πλεῖστα τῶν χρημάτων ἀναλαβὼν, ἔφυγεν εἰς τὴν
αἰθιοπίαν. ἀρταξέρξης δὲ παραλαβὼν πᾶσαν τὴν αἴγυπτον, καὶ
τῶν ἀξιολογωτάτων πόλεων τὰ τείχη περιελὼν, τὰ μὲν ἱερὰ συ-
λήσας, ἤθροισεν ἀργύρου τε καὶ χρυσοῦ πλῆθος. ἀπήνεγκε δὲ καὶ
τὰς ἐκ τῶν ἀρχαίων ἱερῶν ἀναγραφὰς, ἃς ὕστερον βαγώας πολ-
λῶν χρημάτων ἀνελύτρωσε τοῖς ἱερεῦσι τῶν αἰγυπτίων. τοὺς δὲ
συστρατευσαμένους τῶν ἑλλήνων, κατὰ τὴν ἀξίαν ἕκαστον δωρεαῖς
ἀξιολόγοις τιμήσας, ἀπέλυσεν εἰς τὰς πατρίδας. τῆς δ' αἰγύπ-
του σατράπην καταστήσας φερενδάτην, ἐπανῆλθε μετὰ τῆς
δυνάμεως εἰς βαβυλῶνα, πολλὰ μὲν χρήματα καὶ λάφυρα κο-
μίζων, δόξαν τε μεγάλην ἐκ τῶν κατορθωμάτων περιπεποιημέ-
νος. Ἐπ' ἄρχοντος δ' ἀθήνησι καλλιμάχου, ῥωμαῖοι κατέστη-
σαν ὑπάτους, μάρκον φάβιον καὶ πόπλιον οὐαλέριον. ἐπὶ δὲ τού-
των ἀρταξέρξης ὁρῶν μεγάλας ἑαυτῷ παρεσχημένον χρείας ἐν
τῷ πρὸς αἰγυπτίους πολέμῳ, μέντορα τὸν στρατηγὸν, προῆγεν
αὐτὸν μάλιστα τῶν φίλων. τιμήσας δ' ἀριστείοις τὸν ἄνδρα, ἐ-
δωρήσατο αὐτῷ ἀργυρίου μὲν ρ̄ τάλαντα, τῆς δ' ἄλλης πολυ-
τελοῦς κατασκευῆς τὴν κρατίστην. ἀπέδειξε δὲ σατράπην τῆς
κατὰ τὴν ἀσίαν παραλίας, καὶ τὸν πρὸς ἀφεστηκότας πόλεμον ἐ-
πέτρεψεν, αὐτοκράτορα στρατηγὸν ἀποδείξας. ὁ δὲ μέντωρ ἔχων
οἰκειότητα πρὸς ἀρτάβαζον καὶ μέμνονα τοὺς διαπεπολεμηκό-
τας μὲν πρὸς πέρσας ἐν τοῖς ἐπάνω χρόνοις, τότε δὲ πεφευγό-
τας ἐκ τῆς ἀσίας, καὶ διατρίβοντας παρὰ φιλίππῳ. δεηθεὶς τοῦ
βασιλέως, ἔπεισεν αὐτὸν ἀπολῦσαι τοὺς ἄνδρας τῶν ἐγκλημά-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

τῶν. οὗτος δὲ καὶ μετεπέμψατο πρὸς ἑαυτὸν ἀμφοτέρους, μεθ' ὅλης τῆς συγγενείας. ἦσαν γὰρ Ἀρταβάζῳ γεγονότες ἐκ τῆς Μέντορος καὶ Μέμνονος ἀδελφῆς, υἱοὶ μὲν ἕνδεκα, θυγατέρες δὲ δέκα. ψυχαγωγούμενος δ' ὑπὸ τοῦ πλήθει τῶν τέκνων ὁ Μέντωρ, προῆγε τοὺς παῖδας, προδιδοὺς αὐτοῖς τὰς ἐπιφανεστάτας ἐν τοῖς στρατιώταις ἡγεμονίας. ἐστράτευσε δ' ἐπὶ πρῶτον Ἑρμείαν τὸν Ἀταρνέων τύραννον, ἀφεστηκότα τοῦ βασιλέως, καὶ πολλῶν ὀχυρωμάτων καὶ πόλεων κυριεύοντα. ἐπαγγειλάμενος δ' αὐτῷ πείσειν τὸν βασιλέα, καὶ τῶν ἐγκλημάτων ἀπολῦσαι, συνῆλθεν εἰς λόγους, καὶ παρακρουσάμενος αὐτὸν συνέλαβεν. κυριεύσας δὲ τοῦ δακτυλίου, καὶ γράψας εἰς τὰς πόλεις ὅτι διήλλακται τῷ βασιλεῖ διὰ Μέντορος, καὶ σφραγισάμενος τὰς ἐπιστολὰς τῷ τοῦ Ἑρμείου δακτυλίῳ, συνεξέπεμψε τοὺς παραληψομένους τὰ χωρία. οἱ δ' ἐν ταῖς πόλεσι πιστεύσαντες τοῖς γεγραμμένοις, καὶ τὴν εἰρήνην ἀγαπητῶς προσδεξάμενοι, παρέδωκαν πάντες τὰ φρούρια καὶ τὰς πόλεις. Μέντωρ μὲν οὖν διὰ τῆς ἀπάτης ταχὺ παραλαβὼν ἀκινδύνως τὰ τῶν ἀποστατῶν πολίσματα, μεγάλης ἀποδοχῆς ἔτυχε παρὰ τῷ βασιλεῖ, δόξας δύνασθαι στρατηγεῖν πραγματικῶς. ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς ἄλλους ἡγεμόνας, τοὺς ἀλλοτρίως διακειμένους τοῖς Πέρσαις, τοὺς μὲν βιασάμενος, τοὺς δὲ καταστρατηγήσας, ἅπαντας ταχέως διεπολέμησεν. Καὶ τὰ μὲν περὶ τὴν Ἀσίαν ἐν τούτοις ἦν. περὶ δὲ τὴν Εὐρώπην, Φίλιππος μὲν ὁ Μακεδόνων βασιλεὺς, στρατεύσας ἐπὶ τὰς Χαλκιδικὰς πόλεις, Γεῖραν μὲν φρούριον ἐκπολιορκήσας κατέσκαψε. τῶν δ' ἄλλων πολισμάτων ἔνια καταπληξάμενος, ἠνάγκασεν ὑποτάττεσθαι. ἐπὶ δὲ τὰς Φερὰς τῆς Θετταλίας προσελθὼν, Πειθόλαον δυναστεύοντα τῆς πόλεως ἐξέβαλεν. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, ἐν τῷ Πόντῳ Σπάρτακος ὁ τοῦ Πόντου βασιλεὺς ἐτελεύτησεν, ἄρξας ἔτη ε̄. τὴν δ' ἡγεμονίαν διαδεξάμενος ὁ ἀδελφὸς Παρυσάδης, ἐβασίλευσεν ἔτη λη̄. Τοῦ δ' ἔτους τούτου διελθόντος, Ἀθήνησι μὲν ἦρχε Θεόφιλος. ἐν Ῥώμῃ δὲ κατεστάθησαν ὕπατοι, Γάιος Σουλπίκιος καὶ Γάιος Κοΐντιος. ὀλυμπιὰς δ' ἤχθη ὀγδόη πρὸς ταῖς ρ̄, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Πολυκλῆς Κυρηναῖος.

κυρηναῖος. ἐπὶ δὲ τούτων Φίλιππος μὲν σπεύδων τὰς ἐφ'
Ἑλλησπόντῳ πόλεις χειρώσασθαι, Μηκύβερναν μὲν καὶ Τορώνην,
χωρὶς κινδύνων διὰ προδοσίας παρέλαβεν. ἐπὶ δὲ τὴν μεγίστην
τῶν περὶ τοὺς τόπους τούτους πόλεων Ὄλυνθον στρατεύσας μετὰ
πολλῆς δυνάμεως, τὸ μὲν πρῶτον νικήσας τοὺς Ὀλυνθίους δυσὶ
μάχαις, συνέκλεισεν εἰς πολιορκίαν. προσβολὰς δὲ συνεχεῖς
ποιούμενος, πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν ἀπέβαλεν ἐν ταῖς τειχομα-
χίαις. τὸ δὲ τελευταῖον φθείρας χρήμασι τοὺς προεστηκότας τῶν
Ὀλυνθίων, Εὐθυκράτην τε καὶ Λασθένην, διὰ τούτων προδοθεῖ-
σαν τὴν Ὄλυνθον εἷλεν. διαρπάσας δ' αὐτὴν, καὶ τοὺς ἐνοικοῦν-
τας ἐξανδραποδισάμενος, ἐλαφυροπώλησε. ταῦτα πράξας, χρη-
μάτων τε πολλῶν εἰς τὸν πόλεμον εὐπόρησε, καὶ τὰς ἄλλας
πόλεις τὰς ἐναντιουμένας κατεπλήξατο. τοὺς δ' ἀνδραγαθήσαν-
τας τῶν στρατιωτῶν, κατὰ τὴν μάχην ἀξίαις δωρεαῖς τιμήσας,
καὶ χρημάτων πλῆθος διαδοὺς, τοῖς ἐν ταῖς πόλεσιν ἰσχύουσι,
πολλοὺς ἔσχε προδότας τῶν πατρίδων. καὶ αὐτὸς δ' ἀπεφαίνετο
διὰ χρυσίου πολλοῦ μᾶλλον, ἢ διὰ τῶν ὅπλων ηὐξηκέναι τὴν ἰδίαν
βασιλείαν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι τὴν αὔξησιν ὑφορώμενοι τοῦ Φιλίπ-
που, τοῖς ἀεὶ πολεμουμένοις ὑπ' αὐτοῦ ἐβοήθουν, πρέσβεις ἀπο-
στέλλοντες ἐπὶ τὰς πόλεις, παρακαλοῦντες τηρεῖν τὴν αὐτονο-
μίαν, καὶ τοὺς ἐπὶ τὴν προδοσίαν ὁρμῶντας τῶν πολιτῶν, θανάτῳ
κολάζειν. ἐπηγγέλλοντο δὲ πᾶσι συμμαχήσειν· καὶ φανερῶς ἑαυ-
τοὺς πολεμίους ἀποδείξαντες τῷ βασιλεῖ, διεπολέμουν πρὸς Φί-
λιππον. μάλιστα δ' αὐτοὺς παρώξυνε προεστηκέναι τῆς Ἑλλάδος, Δη-
μοσθένης ὁ ῥήτωρ, δεινότατος ὢν τῶν κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους
Ἑλλήνων. οὐ μὴν ἡ πόλις γε ἀναστεῖλαι τῆς ἐπὶ τὴν προδοσίαν ὁρ-
μῆς ἠδυνήθη τοὺς πολίτας. τοιαύτη φορά τις προδοτῶν ὑπῆρχε
τότε κατὰ τὴν Ἑλλάδα. διὸ καί φασι τὸν Φίλιππον βουλόμενον ἑ-
λεῖν τινα πόλιν ὀχυρότητι διαφέρουσαν, εἰπόντος τινὸς αὐτῷ
τῶν ἐγχωρίων, ἀνάλωτον αὐτὴν ἐκ βίας ὑπάρχειν, ἐπερωτῆ-
σαι εἰ οὐδ' ὁ χρυσὸς τὸ τεῖχος ὑπερβῆναι δυνατός ἐστιν. ἦν γὰρ εἰ-
ληφὼς πεῖραν, ὅτι τὰ τοῖς ὅπλοις ἀδύνατα χειρωθῆναι, τῷ χρυ-
σῷ ῥᾴδιόν ἐστι καταπολεμῆσαι. ἐγκατασκευάζων οὖν ἐν ταῖς

πόλεσι προδότας διὰ τῆς δωροδοκίας, καὶ τοὺς δεχομένους τὸ χρυσίον ξένους καὶ φίλους ὀνομάζων, ταῖς πονηραῖς ὁμιλίαις διέφθειρε τὰ ἤθη τῶν ἀνθρώπων. μετὰ δὲ τὴν ἅλωσιν τῆς ὀλύνθου ὀλύμπια ποιήσας τοῖς θεοῖς ἐπινίκια, μεγαλοπρεπεῖς θυσίας συνετέλεσεν. πανήγυριν δὲ μεγάλην συστησάμενος, καὶ λαμπροὺς ἀγῶνας ποιήσας, πολλοὺς τῶν ἐπιδημούντων ξένων ἐπὶ τὰς ἑστιάσεις παρελάμβανε. παρὰ δὲ τοὺς πότους πολλαῖς ὁμιλίαις χρησάμενος, καὶ πολλοῖς μὲν ποτήρια διδοὺς κατὰ τὰς προπόσεις, οὐκ ὀλίγοις δὲ δωρεὰς ἀπονέμων, πᾶσι δὲ μεγάλας ἐπαγγελίας εὐχρήστως ποιούμενος, πολλοὺς ἔσχεν ἐπιθυμητὰς τῆς πρὸς αὐτὸν φιλίας. καὶ δή ποτ' ἐν τῷ συμποσίῳ κατανοήσας σάτυρον ὑποκριτὴν σκυθρωπὸν, ἤρετο, διὰ τί μόνος οὐκ ἀξιοῖ μεταλαβεῖν τῆς παρ' αὐτοῦ φιλανθρωπίας; τοῦ δ' εἰπόντος, ὅτι βούλεται παρ' αὐτοῦ τυχεῖν τινὸς δωρεᾶς, δεδοικέναι δὲ μή ποτε δηλώσας τὴν προσκεχειρισμένην ἔντευξιν ἀποτύχῃ, ὁ μὲν βασιλεὺς περιχαρὴς γενόμενος, διεβεβαιώσατο πᾶν ὅ, τι ἂν αἰτήσῃ χαριεῖσθαι. ὁ δ' εἶπεν, ξένου τινὸς ἑαυτοῦ δύο παρθένοι, τὴν ἡλικίαν ἔχουσαι γάμου, τυγχάνουσιν ἐν ταῖς αἰχμαλώτοις οὖσαι· ταύτας οὖν βούλεσθαι λαβεῖν, οὐχ ἵνα λυσιτέλειάν τινα περιποιήσηται τυχὼν τῆς δωρεᾶς, ἀλλ' ἵνα προικήσας ἀμφοτέρας συνοικίσῃ, καὶ μὴ περιίδῃ μηδὲν παθούσας ἀνάξιον τῆς ἡλικίας. μετὰ δὲ ταῦθ' ὁ φίλιππος ἀσμένως τὴν αἴτησιν προσδεξάμενος, παραχρῆμα τὰς παρθένους ἐδωρήσατο τῷ σατύρῳ. Πολλὰς δὲ καὶ ἄλλας παντοδαπὰς εὐεργεσίας καὶ δωρεὰς διαπειρῶν, ἐκομίζετο τοὺς μισθοὺς πολλαπλασίους τῆς χάριτος. πολλοὶ γὰρ ταῖς τῆς εὐεργεσίας ἐλπίσι προκληθέντες ἔφθασαν ἀλλήλους, προνέμοντες ἑαυτοὺς τῷ φιλίππῳ, καὶ τὰς πατρίδας ἐγχειρίζοντες. Ἐπ' ἄρχοντος δ' ἀθήνησι θεμιστοκλέους, ἐν ῥώμῃ τὴν ὑπατικὴν ἀρχὴν διεδέξαντο, γάιος κορνήλιος καὶ μάρκος ποπίλλιος. ἐπὶ δὲ τούτων βοιωτοὶ πολλὴν τῆς φωκίδος χώραν πορθήσαντες περὶ τὴν ὀνομαζομένην ὑάμπολιν, ἐνίκησαν τοὺς πολεμίους, καὶ κατέβαλλον αὐτῶν περὶ ο. μετὰ δὲ ταῦτα βοιωτοὶ περὶ κορώνειαν συμπλακέντες τοῖς φωκεῦσιν, ἡττήθησαν· καὶ

συχνοὺς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

συχνοὺς ἀπέβαλον. ἔπειτα τῶν Φωκέων κατεχόντων ἱκανοὺς τινας πόλεις ἐν τῇ Βοιωτίᾳ, στρατεύσαντες οἱ Βοιωτοὶ, καὶ τὸν σῖτον ἐκ τῆς χώρας τῶν πολεμίων φθείραντες, ἐπὶ τὴν ἐπάνοδον ἡττήθησαν. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Φάλαικος μὲν τῶν Φωκέων στρατηγὸς διαβληθεὶς, ὅτι πολλὰ τῶν ἱερῶν χρημάτων κέκλοφεν, ἐξέπεσεν ἐκ τῆς ἀρχῆς. ἀντὶ δὲ τούτου στρατηγῶν αἱρεθέντων τριῶν Δεινοκράτους καὶ Καλλίου καὶ Σωφάνους, ἐγίνετο ζήτησις τῶν ἱερῶν χρημάτων. καὶ λόγον τοὺς κεχειρικότας οἱ Φωκεῖς ἀπῄτουν. ἦν δὲ πλεῖστα διῳκηκὼς, Φίλων. οὗτος δ᾽ οὐ δυνάμενος ἀποδοῦναι τὸν λόγον, κατεδικάσθη. καὶ στρεβλωθεὶς ὑπὸ τῶν στρατηγῶν, τοὺς μετέχοντας τῆς κλοπῆς ἐμήνυσεν. αὐτὸς δὲ ταῖς ἐσχάταις αἰκίαις περιπεσὼν, οἰκείαν τῆς ἀσεβείας ἔσχε τὴν τοῦ βίου καταστροφήν. οἱ δὲ νοσφισάμενοι τὰ χρήματα τὰ σωζόμενα καὶ περίοντα τῆς ἐκ τῆς κλοπῆς ἀπέδωκαν. αὐτοὶ δὲ ἐθανατώθησαν, ὡς ἱερόσυλοι. τῶν δὲ προγεγενημένων στρατηγῶν ὁ μὲν πρῶτος ἄρξας Φιλόμηλος, ἀπέχετο τῶν ἀναθημάτων· ὁ δὲ δεύτερος προσαγορευόμενος μὲν Ὀνόμαρχος, ἀδελφὸς δ᾽ ὢν Φιλομήλου, πλεῖστα τῶν τοῦ θεοῦ χρημάτων κατεδαπάνησε· τρίτος δὲ Φάϋλλος, ὁ ἀδελφὸς Ὀνομάρχου στρατηγήσας, οὐκ ὀλίγα τῶν ἀναθημάτων κατέκοψεν εἰς τὰς τῶν ξένων μισθοφορίας. τὰς γὰρ ἀνατεθείσας ὑπὸ Κροίσου τοῦ Λυδῶν βασιλέως χρυσᾶς πλίνθους, οὔσας ρ΄ καὶ κ΄ διταλάντους, κατέκοψεν εἰς νόμισμα. φιάλας δὲ χρυσᾶς τ΄ καὶ ξ΄ διμναίους, καὶ λέοντα χρυσοῦν, καὶ γυναῖκα, λ΄ ταλάντων χρυσοῦ σταθμὸν ἀγόντων τῶν πάντων. ὥστε τὸ πᾶν κατακοπὲν χρυσίον, εἰς ἀργυρίου λόγον ἀναγομένων τῶν χρημάτων εὑρίσκεσθαι τάλαντα τετρακισχίλια· τῶν δὲ ἀργυρῶν ἀναθημάτων τῶν τε ὑπὸ Κροίσου καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ἀνατεθέντων, τοὺς πάντας στρατηγοὺς δεδαπανηκέναι τάλαντα πλείω τῶν ἑξακισχιλίων. προστιθεμένων δὲ καὶ τῶν χρυσῶν ἀναθημάτων, ὑπερβάλλειν τὰ μύρια τάλαντα. ἔνιοι δὲ τῶν συγγραφέων φασὶν, οὐκ ἐλάττω γενέσθαι τὰ συληθέντα τῶν ἐν τοῖς Περσικοῖς θησαυροῖς ὑπ᾽ Ἀλεξάνδρου κατακτηθέντων. ἐπεχείρησαν δ᾽ οἱ περὶ τὸν Φάλαικον στρατηγοὶ, καὶ τὸν ναὸν ὀρύττειν· εἰπόντος

τινός, ὡς ἐν αὐτῷ θησαυρὸς εἴη, πολὺν ἔχων ἄργυρόν τε καὶ χρυσόν. καὶ τὰ περὶ τὴν ἑστίαν καὶ τὸν τρίποδα, φιλοτίμως ἀνέσκαπτον. ὁ δὲ μηνύσας τὸν θησαυρόν, μάρτυρα παρείχετο τὸν ἐπιφανέστατον καὶ ἀρχαιότατον τῶν ποιητῶν ὅμηρον, ἐν οἷς λέγει,

Οὐδ' ὅσα λάϊνος οὐδὸς ἀφήτορος ἐντὸς ἐέργει,
Φοίβου ἀπόλλωνος πυθοῖ ἔνι πετρηέσσῃ.

τῶν δὲ στρατιωτῶν ἐγχειρούντων σκάπτειν τὰ περὶ τὸν τρίποδα, σεισμοὶ μεγάλοι γενόμενοι, τοῖς φωκεῦσιν φόβον ἐπέστησαν. φανερῶς δὲ τῶν θεῶν προσημαινόντων τὴν κατὰ τῶν ἱεροσύλων κόλασιν, ἀπέστησαν τῶν ἔργων. ὁ δὲ τῆς παρανομίας ταύτης ἡγεμὼν φίλων ὁ προειρημένος, ταχὺ τῷ δαιμονίῳ τὰς προσηκούσας δίκας ἐξέτισεν. τῆς δὲ τῶν ἱερῶν χρημάτων φθορᾶς τὴν μὲν ὅλην ἐπιγραφὴν εἶχον φωκεῖς. μετεῖχον δὲ τῆς αἱρέσεως ἀθηναῖοι καὶ λακεδαιμόνιοι, συμμαχήσαντες τοῖς φωκεῦσι, καὶ οὐ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐκπεμπομένων στρατιωτῶν τοὺς μισθοὺς λαβόντες. οὕτω δὲ τοῖς ἀθηναίοις ὁ χρόνος οὗτος ἤνεγκεν ἐξαμαρτάνειν εἰς τὸ δαιμόνιον, ὥστε μικρὸν ἀνώτερον τῶν δελφικῶν καιρῶν ἰφικράτους διατρίβοντος περὶ κόρκυραν μετὰ ναυτικῆς δυνάμεως, καὶ διονυσίου τοῦ συρακουσίων δυνάστου πέμψαντος εἰς ὀλυμπίαν καὶ δελφοὺς ἀγάλματα ἐκ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος δεδημιουργημένα, περιτυχὼν ταῖς κομιζούσαις αὐτὰ ναυσὶν ὁ ἰφικράτης, καὶ κρατήσας αὐτῶν, διεπέμψατο πρὸς τὸν δῆμον, ἐπερωτῶν τί χρὴ πράττειν. οἱ δ' ἀθηναῖοι προσέταξαν αὐτῷ, μὴ τὰ τῶν θεῶν ἐξετάζειν, ἀλλὰ σκοπεῖν ὅπως τοὺς στρατιώτας διαθρέψῃ. ἰφικράτης μὲν οὖν ὑπακούσας τῷ δόγματι τῆς πατρίδος, ἐλαφυροπώλησε τὸν τῶν θεῶν κόσμον. ὁ δὲ τύραννος ὀργισθεὶς τοῖς ἀθηναίοις, ἔγραψε πρὸς αὐτοὺς ἐπιστολὴν τοιαύτην. Διονύσιος ἀθηναίων τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ. Εὖ μὲν πράττειν, οὐκ ἐπιτήδειον ἐστὶ γράφειν, ἐπεὶ τοὺς θεοὺς καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ἱεροσυλεῖτε· καὶ τὰ ἀγάλματα τὰ εἰς ἀνάθεσιν ὑφ' ἡμῶν τοῖς θεοῖς ἀπεσταλμένα παρελόμενοι κατεκόψατε· καὶ περὶ τοὺς μεγίστους τῶν θεῶν ἠσεβήκατε, περὶ τὸν ἀπόλλωνα τὸν ἐν δελφοῖς, καὶ τὸν δία τὸν ὀλύμπιον. Ἀθηναῖοι μὲν οὖν περὶ τὸ θεῖ-

ον τοιαῦτ᾽ ἔπραξαν· καὶ ταῦτ᾽ εὐχόμενοι, τὸν ἀπόλλωνα πατρῷον αὐτῶν εἶναι καὶ πρόγονον. λακεδαιμόνιοι δὲ τῷ περὶ δελφοὺς μαντείῳ χρησάμενοι, καὶ τὴν θαυμαζομένην παρὰ πᾶσι πολιτείαν διὰ τούτου κτησάμενοι. καὶ περὶ τῶν μεγίστων ἔτι καὶ νῦν τὸν θεὸν ἐπερωτῶντες, ἐτόλμησαν τοῖς τὸ ἱερὸν συλήσασι κοινωνῆσαι τῆς παρανομίας. κατὰ δὲ τὴν Βοιωτίαν, οἱ μὲν φωκεῖς τρεῖς πόλεις ἔχοντες ὠχυρωμένας, ὀρχομενὸν καὶ κορώνειαν καὶ κορσιάς, ἐκ τούτων ἐποιοῦντο τὴν ἐπὶ τοὺς Βοιωτοὺς στρατείαν. εὐπορούμενοι δὲ μισθοφόρων, τήν τε χώραν ἐδῄουν, καὶ κατὰ τὰς ἐπιθέσεις καὶ συμπλοκὰς περιεγίνοντο τῶν ἐγχωρείων. διόπερ οἱ Βοιωτοὶ θλιβόμενοι μὲν τῷ πολέμῳ, καὶ πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν ἀπολωλεκότες, χρημάτων δὲ ἀπορούμενοι, πρέσβεις ἐξέπεμψαν πρὸς τὸν Φίλιππον, ἀξιοῦντες βοηθῆσαι. ὁ δὲ βασιλεὺς ἡδέως ὁρῶν τὴν ταπείνωσιν αὐτῶν, καὶ βουλόμενος τὰ λευκτρικὰ φρονήματα συστεῖλαι τῶν Βοιωτῶν, οὐκ ὀλίγους ἀπέστειλε στρατιώτας, αὐτὸ μόνον φυλαττόμενος, τὸ δοκεῖν μὴ περιορᾶν τὸ μαντεῖον σεσυλημένον. τῶν δὲ φωκέων οἰκοδομούντων φρούριον περὶ τὰς ὀνομαζομένας ἄβας, καθ᾽ ἃς ἦν ἀπόλλωνος ἅγιον ἱερόν, ἐστράτευσαν ἐπ᾽ αὐτοὺς οἱ Βοιωτοί. εὐθὺ δ᾽ αὐτῶν οἱ μὲν εἰς τὰς πόλεις φυγόντες διεσπάρησαν, οἱ δ᾽ εἰς τὸν νεὼ τοῦ ἀπόλλωνος καταφυγόντες, εἰς πεντακοσίους ἀπώλοντο. πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα θεῖα περὶ τοὺς φωκεῖς συνέβη γενέσθαι περὶ τούτους τοὺς χρόνους, μάλιστα δὲ τὸ μέλλον λέγεσθαι. οἱ γὰρ ἐπὶ τὸν νεὼ καταφυγόντες, ὑπέλαβον διὰ τῆς τῶν θεῶν ἐπικουρείας σωθήσεσθαι. τοὐναντίον δὲ θείᾳ τινὶ προνοίᾳ τῆς προσηκούσης τοῖς ἱεροσύλοις τιμωρείας ἔτυχον. πολλῆς γὰρ οὔσης στιβάδος περὶ τὸν νεὼ, καὶ πυρὸς ἐν ταῖς σκηναῖς τῶν πεφευγότων ἀπολελειμμένου, συνέβη τῆς στιβάδος ἐκκαυθείσης τοσαύτην ἐξαφθῆναι φλόγα παραδόξως, ὡς τὸν ναὸν καὶ τοὺς καταπεφευγότας εἰς αὐτὸν φωκεῖς, ζῶντας καταφλεχθῆναι. τοῖς γὰρ ἱεροσύλοις ἔδοξε τὸ θεῖον μὴ διδόναι τὴν ἐκ τῆς ἱκεσίας συγχωρουμένην ἀσφάλειαν. Ἐπ᾽ ἄρχοντος δ᾽ ἀθήνησιν ἀρχίου, ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους μάρκον αἰμίλιον καὶ τίτον κοΐντιον. ἐπὶ δὲ τούτων

ὑφ

ὁ φωκικὸς πόλεμος διαμείνας ἔτη δέκα, κατελύθη τόνδε τὸν τρόπον. Βοιωτῶν καὶ φωκέων τεταπεινωμένων διὰ τὸ μῆκος τοῦ πολέμου, φωκεῖς μὲν πρέσβεις ἐξαπέστειλαν εἰς λακεδαίμονα περὶ βοηθείας. σπαρτιᾶται δὲ χιλίους ὁπλίτας ἐξέπεμψαν, στρατηγὸν ἐπιστήσαντες ἀρχίδαμον τὸν βασιλέα. Βοιωτοὶ δὲ παραπλησίως τοὺς διαπρεσβευσαμένους πρὸς φίλιππον περὶ συμμαχίας, ὁ φίλιππος παραλαβὼν τοὺς θετταλοὺς, ἧκεν εἰς τὴν λοκρίδα μετὰ πολλῆς δυνάμεως. καταλαβὼν δὲ φάλαικον πάλαι τῆς στρατηγίας ἠξιωμένον, καὶ τὸ τῶν μισθοφόρων πλῆθος ἔχοντα, παρεσκευάζετο παρατάξει κρῖναι τὸν πόλεμον. ὁ δὲ φάλαικος ἐν τῇ νικαίᾳ διατρίβων, καὶ θεωρῶν αὑτὸν οὐκ ἀξιόμαχον ὄντα, διεπρεσβεύσατο πρὸς τὸν βασιλέα περὶ διαλύσεων. γενομένης δ᾿ ὁμολογίας, ὥστε τὸν φάλαικον μετὰ τῶν στρατιωτῶν ἀπελθεῖν ὅπου βούλοιτο, οὗτος μὲν ὑπόσπονδος εἰς τὴν πελοπόννησον ἀνεχώρησε μετὰ τῶν μισθοφόρων, ὄντων ὀκτακισχιλίων. οἱ δὲ φωκεῖς συντριβέντες ταῖς ἐλπίσι, παρέδωκαν ἑαυτοὺς τῷ φιλίππῳ. ὁ δὲ βασιλεὺς ἄνευ μάχης ἀνελπίστως καταλύσας τὸν ἱερὸν πόλεμον, συνήδρευε Βοιωτῶν καὶ θετταλῶν. ἔκρινεν οὖν συγκατάγειν τὸ τῶν ἀμφικτυόνων συνέδριον, καὶ τούτῳ τὴν περὶ τῶν ὅλων διάγνωσιν ἐπιτρέψαι. ἔδοξεν οὖν τοῖς συνέδροις μεταδοῦναι τῷ φιλίππῳ, καὶ τοῖς ἐγγόνοις αὐτοῦ, τῆς ἀμφικτυονίας. καὶ δύο ψήφους ἔχειν, ἃς πρότερον οἱ καταπολεμηθέντες φωκεῖς εἶχον. τῶν δ᾿ ἐν φωκεῦσι τριῶν πόλεων, περιελεῖν τὰ τείχη, καὶ μηδεμίαν κοινωνίαν εἶναι τοῖς φωκεῦσι τοῦ ἱεροῦ, μηδὲ τοῦ ἀμφικτυονικοῦ συνεδρίου· μὴ ἐξεῖναι δὲ αὐτοῖς μήθ᾿ ἵππους, μὴ δὲ ὅπλα κτήσασθαι, μέχρις ἂν οὗ τὰ χρήματα ἐκτίσωσι τῷ θεῷ τὰ σεσυλημένα. τοὺς δὲ πεφευγότας τῶν φωκέων καὶ τῶν ἄλλων τῶν μετεσχηκότων τῆς ἱεροσυλίας, ἐναγεῖς εἶναι καὶ ἀγωγίμους πάντοθεν. τὰς δὲ πόλεις ἁπάσας, τῶν φωκέων κατασκάψαι, καὶ μετοικῆσαι εἰς κώμας· ὧν ἑκάστην μὴ πλεῖον ἔχειν οἰκιῶν ν, μηδὲ διεστάναι ἔλαττον σταδίου τὰς κώμας ἀπ᾿ ἀλλήλων. ἔχειν δὲ φωκεῖς τὴν χώραν, καὶ φέρειν κατ᾿ ἐνιαυτὸν τῷ θεῷ φόρον τάλαντα ξ, μέχρις ἂν ἐκτίσωσι τὰ ἀ-

πογρα-

πογραφέντα χρήματα κατὰ τὴν ἱεροσυλίαν. τεθεῖναι δὲ καὶ τὸν
ἀγῶνα τῶν πυθίων Φίλιππον, μετὰ Βοιωτῶν καὶ θετταλῶν,
διὰ τὸ κορινθίους μετεσχηκέναι τοῖς φωκεῦσι τῆς εἰς τὸ θεῖον παρα-
νομίας. τοὺς δὲ ἀμφικτύονας καὶ τὸν Φίλιππον, τὰ ὅπλα τῶν
φωκέων καὶ τῶν μισθοφόρων καταπετροκοπῆσαι, καὶ τὰ λείψα-
να αὐτῶν κατακαῦσαι, καὶ τοὺς ἵππους ἀποδόσθαι. ἀκολούθως
δὲ τούτοις διέταξαν οἱ ἀμφικτύονες, τὰ περὶ τὴν ἐπιμέλειαν
τοῦ μαντείου. καὶ τἄλλα πάντα, τὰ πρὸς εὐσέβειαν καὶ κοινὴν
εἰρήνην καὶ ὁμόνοιαν τοῖς ἕλλησι ἀνήκοντα. μετὰ δὲ ταῦτα Φί-
λιππος μὲν τὰ δεδογμένα τοῖς ἀμφικτυόσι συγκαταστήσας,
καὶ πάντα φιλοφρονηθεὶς, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν μακεδονίαν· οὐ μό-
νον δόξαν εὐσεβείας καὶ ἀρετῆς στρατηγικῆς περιπεποιημένος,
ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν μέλλουσαν αὐτῷ αὔξησιν γενέσθαι, μεγάλα
προκατασκευασάμενος. ἐπεθύμει γὰρ τῆς ἑλλάδος ἀποδειχθῆ-
ναι στρατηγὸς αὐτοκράτωρ, καὶ τὸν πρὸς πέρσας διενεγκεῖν πό-
λεμον· ὅπερ καὶ συνέβη γενέσθαι. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐν τοῖς οἰ-
κείοις χρόνοις ἀναγράψομεν τὰ κατὰ μέρος· νῦν δ' ἐπὶ τὸ συνε-
χὲς τῆς ἱστορίας τρεψόμεθα. Δίκαιον δ' εἶναι νομίζομεν, πρῶτον
ἀναγράψαι τὴν ἐκ θεῶν γενομένην τοῖς εἰς τὸ μαντεῖον παρανο-
μήκοσι κόλασιν. ὅλως γὰρ οὐ μόνον τοῖς αὐθένταις τῆς ἱεροσυλί-
ας, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς προσαψαμένοις μόνον τῆς παρανομίας,
ἀπαραίτητος ἐκ τοῦ δαιμονίου ἐπηκολούθησε τιμωρία. ὁ μὲν
γὰρ ἀρχιτέκτων τῆς καταλήψεως τοῦ ἱεροῦ Φιλόμηλος, κατά τι-
να περίστασιν πολεμικὴν, ἑαυτὸν κατεκρήμνισεν. ὁ δὲ ἀδελφὸς
αὐτοῦ ὀνόμαρχος, διαδεξάμενος τὴν τῶν ἀπονοηθέντων στρατη-
γίαν, μετὰ τῶν συμπαραταξαμένων ἐν θετταλίᾳ φωκέων καὶ
μισθοφόρων κατακοπεὶς ἐσταυρώθη. ὁ δὲ τρίτος καὶ πλεῖστα τῶν
ἀναθημάτων κατακόψας φάϋλλος, πολυχρονίῳ νόσῳ νοσήσας,
οὐδ' ἀπολυθῆναι συντόμως τῆς τιμωρίας ἠδυνήθη. ὁ δ' ἐπὶ πᾶ-
σι φάλαικος τὰ λείψανα τῆς ἱεροσυλίας ἀναλαβὼν, ἐν πλα-
ναις καὶ μεγάλοις φόβοις καὶ κινδύνοις ἐφ' ἱκανὸν χρόνον ἐβίω-
σεν, οὐχ ἵνα μακαριώτερος γένηται τῶν συνασεβησάντων,
ἀλλ' ἵνα πλείω χρόνον στρεβλωθεὶς, καὶ πολλοῖς διὰ τὴν ἀτυχί-

αν γενόμενος γνώριμος περιβόητον ἔσχε τὴν συμφοράν. οὗτος γὰρ μετὰ τὴν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας φυγὴν μετὰ τῶν μισθοφόρων, τὸ μὲν πρῶτον διέτριβε περὶ τὴν πελοπόννησον, συνέχων τοὺς στρατιώτας ἐκ τῶν ἱεροσυληθέντων λειψάνων. μετὰ δὲ ταῦτα ἐν κορίνθῳ μισθωσάμενος πλοῖα φορτηγὰ μεγάλα, καὶ τέσσαρας ἔχων ἡμιολίας, παρεσκευάζετο πρὸς τὸν εἰς τὴν ἰταλίαν καὶ σικελίαν πλοῦν· νομίζων ἐν τούτοις τοῖς τόποις ἢ καταλήψεσθαί τινα πόλιν, ἢ τεύξεσθαι μισθοφορίας. ἐτύγχανε γὰρ λευκανοῖς πρὸς ταραντίνους συνεστηκὼς πόλεμος. πρὸς δὲ τοὺς συμπλέοντας ἔφη μετάπεμπτος πλεῖν, ὑπὸ τῶν ἐξ ἰταλίας καὶ σικελίας. ἐκπλεύσαντος δ' αὐτοῦ, καὶ πελαγίου γενομένου, στρατιῶται τινὲς τῶν ἐν τῷ μεγίστῳ πλοίῳ κομιζομένων, ὅπερ αὐτὸς ὁ φάλαικος ἐνέπλει, λόγον ἀλλήλοις ἐδίδοσαν, ὑπονοοῦντες μηδένα μεταπέμψασθαι σφᾶς· οὔτε γὰρ ἡγεμόνας ἑώρων ἐκ τῶν παρακαλουμένων συμπλέοντας, οὔτε ὁ πλοῦς ἦν ὀλίγος, ἀλλὰ πλοῦς ὑπέκειτο μέγας καὶ χαλεπός. διόπερ ἀπιστοῦντες ἅμα τοῖς λεγομένοις, καὶ φοβούμενοι τὴν διαπόντιον στρατείαν, συνίσταντο, καὶ μάλιστ' οἱ τὰς ἡγεμονίας ἔχοντες τῶν μισθοφόρων. τέλος δὲ σπασάμενοι τὰ ξίφη, καὶ καταπληξάμενοι τόν τε φάλαικον καὶ τὸν κυβερνήτην, ἠνάγκασαν εἰς τοὐπίσω πάλιν ἀποπλεῖν. τὸ δ' αὐτὸ καὶ τῶν ἐν τοῖς ἄλλοις πλοίοις κομιζομένων ποιησάντων, κατέπλευσαν εἰς τὴν πελοπόννησον. ἀθροισθέντες δ' εἰς μαλαίαν ἄκραν τῆς λακωνικῆς, ἐκεῖ κατέλαβον ἐκ κρήτης καταπεπλευκότας τοὺς κνωσίους πρέσβεις ἐπὶ συναγωγῇ μισθοφόρων. ὧν διαλεχθέντων φαλαίκῳ καὶ τοῖς ἡγεμόσι, καὶ διδόντων ἀξιολόγους μισθούς, μετὰ τούτων ἅπαντες ἐξέπλευσαν. κατάραντες δὲ τῆς κρήτης εἰς κνωσόν, εὐθὺς ἐξ ἐφόδου πόλιν κατελάβοντο, τὴν καλουμένην λύκτον. τοῖς δὲ λυκτίοις ἐκ τῆς πατρίδος ἐκπεπτωκόσι, παράδοξος καὶ σύντομος ἐφάνη βοήθεια. περὶ γὰρ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ταραντίνων διαπολεμούντων πρὸς λευκανοὺς, καὶ πρὸς λακεδαιμονίους ὄντας προγόνους ἑαυτῶν πεμψάντων πρέσβεις περὶ βοηθείας, οἱ μὲν σπαρτιᾶται διὰ τὴν συγγένειαν προθύμως ἔχοντες συμμαχῆσαι, ταχέως

δύναμιν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

δύναμιν ἤθροιζον πεζικήν τε καὶ ναυτικήν, καὶ ταύτης στρατηγὸν ἀπέδειξαν ἀρχίδαμον τὸν βασιλέα. μελλόντων δ' ἀπαίρειν εἰς τὴν ἰταλίαν, ἠξίωσαν οἱ λύκτιοι πρῶτον αὐτοῖς βοηθῆσαι. οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι πεισθέντες, καὶ πλεύσαντες εἰς τὴν κρήτην, τοὺς μισθοφόρους ἐνίκησαν, τοῖς δὲ λυκτίοις ἀνέσωσαν τὴν πατρίδα. μετὰ δὲ ταῦτα ὁ μὲν ἀρχίδαμος πλεύσας εἰς τὴν ἰταλίαν, καὶ συμμαχήσας τοῖς ταραντίνοις, ἔν τινι μάχῃ διαγωνισάμενος λαμπρῶς ἐτελεύτησεν· ἀνὴρ κατὰ μὲν τὴν στρατηγίαν καὶ τὸν ἄλλον βίον ἐπαινούμενος, κατὰ δὲ τὴν πρὸς φωκεῖς συμμαχίαν μόνην βλασφημούμενος, ὡς μάλιστα αἴτιος γεγονὼς τῆς τῶν δελφῶν καταλήψεως. ἀρχίδαμος μὲν οὖν ἐβασίλευσε τῶν λακεδαιμονίων, ἔτη τρία πρὸς τοῖς κ. τὴν δ' ἀρχὴν διαδεξάμενος ἆγις ὁ υἱὸς, ἐβασίλευσεν ἔτη ιε. ἔπειτα οἱ μὲν ἀρχιδάμου μισθοφόροι μετεσχηκότες τῆς τοῦ μαντείου συλήσεως, ὑπὸ τῶν λευκανῶν κατηκοντίσθησαν. ὁ δὲ φάλαικος ἐκπεσὼν ἐκ τῆς λύκτου, κυδωνίαν πολιορκεῖν ἐπεχείρησεν. κατασκευάσαντος δὲ αὐτοῦ μηχανὰς πολιορκητικὰς, καὶ προσάγοντος τῇ πόλει, κεραυνῶν πεσόντων, αὗται μὲν ὑπὸ τοῦ θείου πυρὸς κατεφλέχθησαν· τῶν δὲ μισθοφόρων πολλοὶ παραβοηθοῦντες ταῖς μηχαναῖς, ὑπὸ τοῦ πυρὸς διεφθάρησαν, ἐν οἷς ἦν καὶ ὁ στρατηγὸς φάλαικος. ἔνιοι δέ φασιν αὐτὸν προσκόψαντα τινὶ τῶν μισθοφόρων, ὑπὸ τούτου σφαγῆναι. οἱ δὲ περιλειφθέντες τῶν μισθοφόρων, ἀναληφθέντες ὑπὸ ἠλείων φυγάδων, εἰς τὴν πελοπόννησον ἐκομίσθησαν, καὶ μετὰ τούτων ἐπολέμουν πρὸς ἠλείους. ἀρκάδων δὲ συναγωνιζομένων τοῖς ἠλείοις, καὶ μάχῃ νικησάντων τοὺς φυγάδας, πολλοὶ τῶν μισθοφόρων ἀνῃρέθησαν. οἱ δὲ περιλειφθέντες, εἰς τετρακισχιλίους ἐζωγρήθησαν. διελομένων δὲ τῶν τε ἀρκάδων καὶ ἠλείων τοὺς αἰχμαλώτους, οἱ μὲν ἀρκάδες τοὺς ἑαυτοῖς μερισθέντας ἅπαντας ἐλαφυροπώλησαν, οἱ δ' ἠλεῖοι διὰ τὴν εἰς τὸ μαντεῖον παρανομίαν ἀπέσφαξαν. οἱ μὲν οὖν τῆς ἱεροσυλίας μετασχόντες, τοῦτον τὸν τρόπον ὑπὸ τοῦ δαιμονίου τιμωρίας ἠξιώθησαν· αἱ δ' ἐπισημόταται πόλεις κοινωνήσασαι τῆς παρανομίας, ὕστερον ὑπ' ἀντιπάτρου κατα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ταπολεμηθῆσαι, τὴν ἡγεμονίαν ἅμα καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἀ-
πέβαλον. αἱ δὲ τῶν φωκέων ἡγεμόνων γυναῖκες περιθέμεναι
τοὺς χρυσοῦς ἐκ δελφῶν ὅρμους, οἰκείας τῆς ἀσεβείας τιμωρίας ἔ-
τυχον. ἡ μὲν γὰρ τὸν τῆς ἑλένης γεγενημένον φορέσασα εἰς ἑται-
ρικὴν αἰσχύνην ἐνέπεσεν, καὶ τὸ κάλλος προέβαλε τοῖς ὑβρί-
ζειν προαιρουμένοις. ἡ δὲ τὸν τῆς ἐριφύλης περιθεμένη, τῆς οἰκίας
ὑπὸ τοῦ πρεσβυτάτου τῶν υἱῶν ὑπὸ μανίας ἐμπυρισθείσης, με-
τὰ ταύτης ζῶσα κατεφλέχθη. οἱ μὲν οὖν τοῦ δαιμονίου κατα-
φρονεῖν τολμήσαντες, τὸν εἰρημένον τρόπον ὑπὸ τῶν θεῶν τι-
μωρίας ἠξιώθησαν. ὁ δὲ τούτῳ τῷ μαντείῳ βοηθήσας φίλιπ-
πος, ἀπὸ τούτων τῶν χρόνων ἀεὶ μᾶλλον αὐξόμενος, τὸ τελευταῖ-
ον διὰ τὴν εἰς τὸ θεῖον εὐσέβειαν, ἡγεμὼν ἀπεδείχθη τῆς ἑλλάδος
πάσης. καὶ μεγάλην βασιλείαν τῶν κατὰ τὴν εὐρώπην περιε-
ποιήσατο. ἡμεῖς δὲ ἀρκούντως διεληλυθότες τὸν ἱερὸν πόλεμον,
ἐπάνιμεν ἐπὶ τὰς ἑτερογενεῖς πράξεις. Κατὰ γὰρ τὴν σικε-
λίαν συρακούσιοι στασιάζοντες πρὸς ἀλλήλους, καὶ τυραννίσι
πολλαῖς καὶ μεγάλαις καὶ ποικίλαις δουλεύειν ἀναγκαζόμενοι,
πρέσβεις ἐξέπεμψαν εἰς κόρινθον, ἀξιοῦντες αὐτοὺς ἀποστεῖλαι
στρατηγὸν τὸν ἐπιμελησόμενον τῆς πόλεως, καὶ καταλύσοντα τὴν
τῶν τυραννεῖν ἐπιβαλλομένων πλεονεξίαν. οἱ δὲ κρίνοντες δίκαι-
ον εἶναι τοῖς ἀπογόνοις βοηθεῖν, ἐψηφίσαντο πέμπειν στρατηγὸν,
τιμολέοντα τιμαινέτου πρωτεύοντα τῶν πολιτῶν, ἀνδρείᾳ τε
καὶ συνέσει στρατηγικῇ καὶ καθόλου πάσαις ταῖς ἀρεταῖς κε-
κοσμημένον. ἴδιον δέ τι συνέβη περὶ τὸν ἄνδρα συμπεσεῖν, ὃ
συνελάβετο αὐτῷ πρὸς τὴν τῆς στρατηγείας αἵρεσιν. τιμοφάνης
γὰρ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, προέχων τῶν κορινθίων πλούτῳ τε καὶ τόλ-
μῃ, πάλαι μὲν ἦν φανερὸς τυραννίδος ὀρεγόμενος. τότε δὲ τοὺς
ἀπόρους ἀναλαμβάνων, καὶ πανοπλίας κατασκευαζόμενος,
καὶ τοὺς πονηροτάτους ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ, κατὰ τὴν ἀγορὰν περιῄει·
οὐ προσποιούμενος, ὅτι τύραννός ἐστι, τὰ δὲ τῆς τυραννίδος ἔργα
διαπραττόμενος. ὁ δὲ τιμολέων ἀλλοτριώτατος ὢν μοναρχίας,
τὸ μὲν πρῶτον ἐπεχείρει πείθειν τὸν ἀδελφὸν, ἀποστῆναι τῆς ἐπι-
βολῆς. ὡς δ' οὐχ ὑπήκουεν, ἀλλ' ἀεὶ καὶ μᾶλλον ἐπετείνετο τῇ

τολμῆ ἀδυνατῶν αὐτὸν λόγῳ διορθώσασθαι, περιπατοῦντα κατὰ τὴν
ἀγορὰν ἀπέσφαξεν. θορύβου δὲ γενομένου, καὶ τῶν πολιτῶν συν
δραμόντων διά τε τὸ παράδοξον καὶ τὴν δεινότητα τῆς πρά-
ξεως, στάσις ἐγένετο. οἱ μὲν γὰρ ἔφασαν δεῖν ὡς ἐμφύλιον φόνον
πεπραχότα τὸν τιμολέοντα, τυγχάνειν τῆς ἐκ τῶν νόμων τιμω
ρίας· οἱ δὲ τοὐναντίον ἀπεφαίνοντο ἐπαινεῖν τὸν ἄνδρα, ὡς τυ
ραννοκτόνα. τῆς δὲ γερουσίας συνεδρευούσης ἐν τῷ βουλευτηρίῳ,
καὶ περὶ τὴν πρᾶξιν ἀμφισβητήσεως ἐπὶ τὸ συνέδριον ἀνα-
πεμφθείσης, οἱ μὲν ἐχθροὶ τοῦ τιμολέοντος κατηγόρουν· οἱ δὲ χα
ριέστεροι συνηγοροῦντες συνεβούλευον σώζειν τὸν ἄνδρα. ἀκεί
του δ᾽ ἔτι τῆς ζητήσεως οὔσης, κατέπλευσαν ἐκ τῶν συρακουσίων
οἱ πρέσβεις· καὶ τῇ γερουσίᾳ τὰς ἐντολὰς δηλώσαντες, ἠξίουν
τὴν ταχίστην ἀποστεῖλαι τὸν στρατηγόν. ἔδοξεν οὖν τῷ συνεδρίῳ
πέμπειν τὸν τιμολέοντα. καὶ πρὸς τὸ κατορθῶσαι τὴν πρᾶξιν,
ξένας τινὰς καὶ παραδόξους αἱρέσεις αὐτῷ προέθηκαν. διαβεβαιώ
σαντο γάρ, ἐὰν μὲν καλῶς ἄρξει τῶν συρακουσίων, κρίνειν αὐτὸν
τυραννοκτόνον· ἐὰν δὲ πλεονεκτικώτερον, ἀδελφοῦ φονέα. ὁ δὲ
τιμολέων οὐχ οὕτω διὰ τὸν ἐπικρεμασθέντα φόβον ὑπὸ τῆς γερου
σίας, ὡς διὰ τὴν ἀρετήν, καλῶς καὶ συμφερόντως προέστη τῶν
κατὰ τὴν σικελίαν πραγμάτων. καρχηδονίους μὲν γὰρ κατεπο-
λέμησεν, τὰς δὲ κατασκευασμένας ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἑλληνί
δας πόλεις παραλαβὼν ἐρήμους, ἐποίησε πολυανθρωπίᾳ διενεγ
κεῖν. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων τὰ κατὰ μέρος, μικρὸν ὕστερον ἐν τοῖς
οἰκείοις χρόνοις ἀναγράψομεν· νῦν δὲ ἐπὶ τὸ συνεχὲς τῆς ἱστορίας
μεταβιβάσομεν τὸν λόγον. Ἐπ᾽ ἄρχοντος γὰρ ἀθήνησιν εὐβού-
λου, ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους, μάρκον φάβιον καὶ σερούϊον
σουλπίκιον. ἐπὶ δὲ τούτων, τιμολέων ὁ κορίνθιος προκεχειρισ-
μένος ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἐπὶ τὴν ἐν συρακούσαις στρατηγίαν,
παρεσκευάζετο πρὸς τὸν εἰς τὴν σικελίαν ἔκπλουν. ἑπτακοσί-
ους μὲν οὖν ξένους ἐμισθώσατο· στρατιωτῶν δὲ τέσσαρας τριήρεις
πληρώσας, καὶ ταχὺ ναυτούσας τρεῖς, ἐξέπλευσεν ἐκ κορίνθου.
ἐν παράπλῳ δὲ παρὰ λευκαδίων καὶ κορκυραίων τρεῖς ναῦς
προσλαβόμενος, ἐπεραιοῦτο δέκα ναυσὶ τὸν ἰόνιον καλούμενον

πόρον. ἴδιον δέ τι καὶ παράδοξον συνέβη γενέσθαι περὶ τιμολέοντα
κατὰ τὸν πλοῦν, τοῦ δαιμονίου συνεπιλαβομένου τῆς ἐπιβολῆς, καὶ
προσημαίνοντος τὴν ἐσομένην περὶ αὐτὸν εὐδοξίαν καὶ λαμ-
πρότητα τῶν πράξεων. δι' ὅλης γὰρ τῆς νυκτὸς προηγεῖτο λαμ-
πὰς καιομένη κατὰ τὸν οὐρανόν, μέχρις οὗ συνέβη τὸν στόλον εἰς τὴν
ἰταλίαν καταπλεῦσαι. ὁ δὲ τιμολέων προακηκοὼς ἦν ἐν κορίν-
θῳ τῶν τῆς δήμητρος καὶ κόρης ἱερειῶν, ὅτι κατὰ τὸν ὕπνον αὐ-
ταῖς αἱ θεαὶ προσήγγειλαν, συμπλεύσεσθαι τοῖς περὶ τὸν τιμολέ-
οντα, κατὰ τὸν πλοῦν τὸν εἰς τὴν ἱερὰν αὐτῶν νῆσον. διόπερ ὁ τι-
μολέων, ὠνόμασεν αὐτὴν δήμητρος καὶ κόρης ἱεράν. καταπλεύ-
σαντος δὲ στόλου χωρὶς κινδύνων εἰς μεταπόντιον τῆς ἰταλίας,
ἐπικατέπλευσε καρχηδονία τριήρεις ἔχουσα πρεσβευτὰς καρ-
χηδονίους. οὗτοι δ' ἐντυχόντες τιμολέοντι, διεμαρτύραντο μὴ
κατάρχειν πολέμου, μηδ' ἐπιβαίνειν τῇ σικελίᾳ. ὁ δὲ τιμολέων
ἐπικαλουμένων αὐτὸν τῶν ῥηγίνων, καὶ συμμαχήσειν ἐπαγ-
γελλομένων, ἐξέπλευσεν εὐθέως ἐκ τοῦ μεταποντίου, σπεύδων
φθάσαι τὴν περὶ αὐτὸν φήμην. σφόδρα γὰρ εὐλαβεῖτο, μήπο-
τε καρχηδόνιοι θαλασσοκρατοῦντες, κωλύσωσιν αὐτὸν εἰς σικε-
λίαν διαπλεῦσαι. οὗτος μὲν οὖν κατὰ σπουδὴν ἐτέλει τὸν εἰς
ῥήγιον πλοῦν. καρχηδόνιοι δὲ βραχὺ πρὸ τούτων τῶν καιρῶν, πυ-
θόμενοι τὸ μέγεθος τοῦ κατὰ σικελίαν ἐσομένου πολέμου, ταῖς μὲν
κατὰ σικελίαν συμμαχίσι πόλεσι, φιλανθρώπως προσεφέροντο.
καὶ πρὸς τοὺς κατὰ τὴν νῆσον τυράννους τὴν διαφορὰν καταλύ-
σαντες, φιλίαν συνέθεντο· μάλιστα δὲ πρὸς ἱκέταν τὸν τῶν συ-
ρακουσίων δυναστεύοντα, διὰ τὸ τοῦτον πλεῖον ἰσχύειν. αὐτοὶ δὲ
πολλὴν δύναμιν ναυτικήν τε καὶ πεζικὴν κατασκευασάμε-
νοι, διεβίβασαν εἰς σικελίαν, ἄννωνα στρατηγὸν ἐπιστήσαντες,
εἶχον δὲ μακρὰς ναῦς ρ̄ καὶ ν̄, στρατιώτας δὲ πεζοὺς μὲν πεντα-
κισμυρίους, ἅρματα δὲ τ̄. συνωρίδας δὲ ὑπὲρ τὰς διχιλίας.
χωρὶς δὲ τούτων ὅπλα καὶ βέλη παντοδαπά, καὶ μηχανὰς πο-
λιορκητικὰς παμπληθεῖς, καὶ σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων
πλῆθος ἀνυπέρβλητον. ἐπὶ πρώτην δὲ τὴν τῶν ἐντελλίνων
πόλιν ἐλθόντες, τήν τε χώραν ἐδῄωσαν, καὶ τοὺς ἐγχωρίους εἰς

πολιορ-

πολιορκίαν συνέκλεισαν. οἱ δὲ τὴν πόλιν κατοικοῦντες καμ-
πανοὶ καταπλαγέντες τὸ μέγεθος τῆς δυνάμεως, ἐξέπεμψαν
εἰς τὰς ἄλλας πόλεις, ἀλλοτρίως διακειμένας πρὸς καρχηδονίους
διὰ βοηθείας. τῶν μὲν οὖν ἄλλων οὐδεὶς ὑπήκουσεν. οἱ δὲ τὴν γα
λερίαν πόλιν οἰκοῦντες, ἐξέπεμψαν αὐτοῖς στρατιώτας ὁπλί-
τας χιλίους. τούτοις δ' ὑπαντήσαντες οἱ φοίνικες, καὶ περιχυ-
θέντες τῷ πλήθει, πάντας κατέκοψαν. οἱ δὲ τὴν αἴτνην κατοι-
κοῦντες καμπανοί, τὸ μὲν πρῶτον παρεσκευάζοντο συμμα-
χίαν ἐκπέμπειν εἰς τὴν ἐντέλλαν, διὰ τὴν συγγένειαν. μετὰ δὲ
ταῦτα τὴν τῶν γαλερινῶν συμφορὰν ἀκούσαντες, ἔκριναν ἡ-
συχίαν ἄγειν. τοῦ δὲ διονυσίου κυριεύοντος τῶν συρακουσίων,
ἱκέτας ἔχων περὶ αὑτὸν ἀξιόλογον δύναμιν, ἐστράτευσεν ἐπὶ τὰς
συρακούσας. καὶ τὸ μὲν πρῶτον χάρακα βαλόμενος περὶ τὸ ὀ-
λύμπιον, διεπολέμει τῷ κρατοῦντι τῆς πόλεως τυράννῳ διονυ-
σίῳ. χρονιζούσης δὲ τῆς πολιορκίας, καὶ τῶν ἐπιτηδείων ἐκλιπόν-
των, ὁ μὲν ἱκέτας ἀνέζευξεν εἰς λεοντίνους· ἐκ ταύτης γὰρ ὡρ-
μᾶτο τῆς πόλεως. ὁ δὲ διονύσιος ἐπακολουθήσας αὐτοῖς, καὶ
καταλαβὼν τὴν οὐραγίαν, συνεστήσατο μάχην. ὁ δ' ἱκέτας ἐ-
πιστρέψας ἐπὶ τὸν διονύσιον, συνῆψε μάχην. καὶ πλείους τῶν
τρισχιλίων μισθοφόρων ἀνελὼν, τοὺς λοιποὺς φυγεῖν ἠνάγκασεν.
ὀξεῖ δὲ τῷ διωγμῷ χρησάμενος, καὶ συνεισπεσὼν τοῖς φεύγου-
σιν εἰς τὴν πόλιν, ἐκράτησε τῆς συρακουσῶν πλὴν τῆς νήσου. καὶ
τὰ μὲν περὶ τὸν ἱκέταν καὶ διονύσιον ἐν τούτοις ἦν. τιμολέων δὲ
μετὰ τὴν κατάληψιν τῶν συρακουσῶν, τρισὶν ἡμέραις ὕστερον
κατέπλευσεν εἰς τὸ ῥήγιον, καὶ καθωρμίσθη πλησίον τῆς πόλε-
ως. εὐθὺ καταπλευσάντων δὲ καὶ τῶν καρχηδονίων κ΄ τριήρεσι,
καὶ τῶν ῥηγίνων συνεργούντων τῷ τιμολέοντι, καὶ κοινὴν ἐκ-
κλησίαν ἐν τῇ πόλει συναγαγόντων, καὶ περὶ συλλύσεως κατη-
γορούντων, οἱ μὲν καρχηδόνιοι διαλαβόντες τὸν τιμολέοντα
πεισθήσεσθαι, τὸν εἰς κόρινθον ἀπόπλουν ποιήσασθαι, ῥαθύμως
εἶχον τὰ κατὰ τὰς φυλακάς. ὁ δὲ τιμολέων οὐδεμίαν ἔμφασιν δι-
δοὺς τοῦ δρασμοῦ, αὐτὸς μὲν πλησίον τοῦ βήματος ἔμεινε. λά-
θρα δὲ παρήγγειλε τὰς ι΄ ναῦς ἐκπλεῦσαι τὴν ταχίστην· πε-

ριπατῶ

ειαπωμένων τῶν καρχηδονίων ταῖς ψυχαῖς, τοὺς περὶ τὸν ἐγκαθέτως δημηγοροῦντας μακρῶς τῶν ῥηγίνων, ἔλαθεν ὁ τιμολέων διαδρὰς ἐπὶ τὴν ὑπολελειμμένην ναῦν, καὶ ταχέως ἐξέπλευσεν. οἱ δὲ καρχηδόνιοι καταστρατηγηθέντες, ἐπεβάλοντο διώκειν τοὺς περὶ τὸν τιμολέοντα. ἐκείνων δὲ προειληφότων ἱκανὸν διάστημα, καὶ τῆς νυκτὸς ὑπολαβούσης, ἔφθασαν οἱ περὶ τὸν τιμολέοντα καταπλεύσαντες εἰς τὸ ταυρομένιον. ὁ δὲ τῆς πόλεως ταύτης ἡγούμενος, ὑπεδέξατο τοὺς διωκομένους, καὶ πολλὰ συνεβάλετο πρὸς τὴν σωτηρίαν αὐτῶν. μετὰ δὲ ταῦτα, ὁ μὲν ἱκέτας ἀναλαβὼν τῶν στρατιωτῶν τοὺς ἀρίστους πεντακισχιλίους, ἐστράτευσεν ἐπὶ τοὺς ἀδρανίτας, ἀντιπράττοντας αὐτῷ· καὶ πλησίον τῆς πόλεως κατεστρατοπέδευσεν. ὁ δὲ τιμολέων προσλαβόμενος παρὰ τῶν ταυρομενίων στρατιώτας, ἀνέζευξεν ἐκ τοῦ ταυρομενίου τοὺς ἅπαντας, ἔχων οὐ πλείους χιλίων. ἀρχομένης δὲ τῆς νυκτὸς ἀφορμήσας, καὶ διανύσας ἐπὶ τὸν ἀδρανὸν δευτεραῖος, ἀνελπίστως ἐπέθετο τοῖς περὶ τὸν ἱκέταν δειπνοποιουμένοις. παρεισπεσὼν δ᾽ εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ φονεύσας πλείους τῶν τ̄, ζωγρήσας δὲ περὶ χ̄ τῆς παρεμβολῆς ἐκράτησε. τούτῳ δὲ τῷ στρατηγήματι ἕτερον ἐπεισάγων, παραχρῆμα ἐπὶ τὰς συρακούσας ἀφώρμησεν. καὶ δρομαῖος τὴν ὁδὸν διανύσας, ἀπροσδοκήτως προσέπεσε ταῖς συρακούσαις, καταταχήσας τοὺς ἀπὸ τῆς τροπῆς φεύγοντας. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

Ἐπ᾽ ἄρχοντος δ᾽ ἀθήνησι λυκίσκου, ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους μάρκον οὐαλλέριον καὶ μάρκον πόπλιον. ὀλυμπιὰς δὲ ἤχθη ρ̄ καὶ θ̄, καθ᾽ ἣν ἐνίκα στάδιον ἀριστόλοχος ἀθηναῖος. ἐπὶ δὲ τούτων ῥωμαίοις μὲν πρὸς καρχηδονίους πρῶτον συνθῆκαι ἐγένοντο. κατὰ δὲ τὴν καρίαν ἰδριεὺς ὁ δυνάστης τῶν καρῶν ἐτελεύτησεν, ἄρξας ἔτη ζ̄. τὴν δὲ ἀρχὴν διαδεξαμένη ἄδα ἡ ἀδελφὴ καὶ γυνὴ, ἐδυνάστευσεν ἔτη δ̄. κατὰ δὲ τὴν σικελίαν, τιμολέων μὲν ἀδρανίτας καὶ τυνδαρείτας εἰς συμμαχίαν προσλαβόμενος, στρατιώτας οὐκ ὀλίγους παρ᾽ αὐτῶν παρέλαβεν. ἐν δὲ ταῖς συρακούσαις πολλὴ ταραχὴ κατεῖχε τὴν πόλιν, διονυσίου μὲν τὴν νῆσον ἔχοντος, ἱκέτα δὲ τὴν ἀχραδινὴν καὶ νέας πόλεως κυριεύ-

οντος,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

τίονος, τιμολέοντος δὲ τὰ λοιπὰ τῆς πόλεως παρειληφότος. καὶ
καρχηδονίων τριήρεσι μὲν ρ΄ καὶ ν΄ καταπεπλευκότων εἰς τὸν
μέγαν λιμένα, πεζοῖς δὲ στρατιώταις πεντακισμυρίοις κατε-
στρατοπεδευκότων. διόπερ τῶν περὶ τὸν τιμολέοντα κατεπε-
πληγμένων τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων, ἄλογός τις καὶ παράδοξος
ἐγένετο μεταβολή. πρῶτον μὲν γὰρ μάρκος ὁ τῶν καταναίων
τύραννος, δύναμιν ἀξιόλογον ἔχων, προσέθετο τῷ τιμολέον-
τι. ἔπειτα πολλὰ τῶν φρουρίων ὀρεγόμενα τῆς ἐλευθερίας, ἀπέ-
κλινε πρὸς αὐτόν. τὸ δὲ τελευταῖον κορίνθιοι δέκα ναῦς πληρώ-
σαντες, χρήματά τε πορίσαντες, ἐξαπέστειλαν εἰς τὰς συρα
κούσας. ὧν πραχθέντων, τιμολέων μὲν ἐθάῤῥησεν· οἱ δὲ καρχη
δόνιοι φοβηθέντες, ἀπέπλευσαν ἐκ τοῦ λιμένος ἀλόγως, καὶ
μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως εἰς τὴν ἰδίαν ἐπικράτειαν ἀπηλλα-
γησαν. μονωθέντος δὲ τοῦ ἱκέτα τιμολέων περιγενόμενος τῶν
πολιτῶν, ἐκράτησε τῶν συρακουσῶν. εὐθὺς δὲ καὶ τὴν μεσσή-
νην, μετατιθεμένην πρὸς καρχηδονίους, ἀνεκτήσατο. καὶ τὰ μὲν
περὶ τὴν σικελίαν ἐν τούτοις ἦν. κατὰ δὲ τὴν μακεδονίαν φίλιπ-
πος πατρικὴν ἔχθραν διαδεδεγμένος πρὸς ἰλλυριοὺς, καὶ τὴν δια-
φορὰν ἀμετάθετον ἔχων, ἐνέβαλεν εἰς τὴν ἰλλυρίδα μετὰ πολ
λῆς δυνάμεως. πορθήσας δὲ τὴν χώραν, καὶ πολλὰ τῶν πολισμά
των χειρωσάμενος, μετὰ πολλῶν λαφύρων ἐπανῆλθε εἰς τὴν
μακεδονίαν. μετὰ δὲ ταῦτα παρελθὼν εἰς θετταλίαν, καὶ τοὺς τυ-
ράννους ἐκ τῶν πόλεων ἐκβαλὼν, ἰδίους ταῖς εὐνοίαις ἐποιήσα-
το τοὺς θετταλούς. ἤλπιζε γὰρ τούτους ἔχων συμμάχους, καὶ τοὺς
ἕλληνας ῥᾳδίως εἰς εὔνοιαν προτρέψασθαι. ὅπερ καὶ συνέβη γε
νέσθαι. εὐθὺ γὰρ οἱ πλησιόχωροι τῶν ἑλλήνων συναχθέντες, τῇ
τῶν θετταλῶν κρίσει συμμαχίαν πρὸς αὐτὸν ἐποιήσαντο. Ἐπ᾽
ἄρχοντος δ᾽ ἀθήνησι πυθοδώρου, ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους
γάϊον πλαύτιον, καὶ τίτον μάλλιον. ἐπὶ δὲ τούτων τιμολέων κα
ταπληξάμενος διονύσιον τὸν τύραννον, ἔπεισεν αὐτὸν παρα-
δοῦναι τὴν ἀκρόπολιν. καὶ τὴν ἀρχὴν ἀποθέμενον, ἀπελθεῖν εἰς
πελοπόννησον ὑπόσπονδον, ἔχοντα τὰ ἴδια χρήματα. οὗτος μὲν
οὖν διὰ ἀνανδρίαν καὶ ταπεινότητα ψυχῆς, τήν τε περιβόητον

τυραννίδα καὶ δεδεμένην ὥς ἔφασαν ἀδάμαντι, τὸν εἰρημένον τρόπον ἀπέλιπεν, καὶ κατεβίωσεν ἀπερχόμενος ἐν κορίνθῳ. τὸν δ᾽ ἴδιον βίον καὶ τὴν μεταβολὴν, ἔσχε παράδειγμα τοῖς καυχωμένοις ἀφρόνως ἐπὶ ταῖς εὐτυχίαις. ὁ γὰρ ἔχων υ᾽ τριήρεις, μετ᾽ ὀλίγον ἐν μικρῷ στρογγύλῳ πλοίῳ κατέπλευσεν εἰς τὴν κόρινθον, περίβλεπτον ἔχων τὴν τῆς μεταβολῆς ὑπερβολήν. τιμολέων δὲ παραλαβὼν τὴν νῆσον, καὶ φρούρια τὰ διονυσίῳ πρότερον ὑπακούοντα, τὰς μὲν κατὰ τὴν νῆσον ἀκροπόλεις καὶ τὰ τυραννεῖα κατέσκαψεν, τοῖς δὲ φρουρίοις ἀπέδωκε τὴν ἐλευθερίαν. εὐθὺς δὲ καὶ νομογραφεῖν ἤρξατο, τιθεὶς δημοκρατικοὺς νόμους. καὶ τὰ περὶ τῶν ἰδιωτικῶν συμβολαίων δίκαια. καὶ τἄλλα πάντα ἀκριβῶς διέταξε, πλείστην φροντίδα τῆς ἰσότητος ποιούμενος. κατέστησε δὲ καὶ τὴν κατ᾽ ἐνιαυτὸν ἐντιμοτάτην ἀρχὴν, ἣν ἀμφιπολίαν διὸς ὀλυμπίου οἱ συρακούσιοι καλοῦσι. καὶ ᾑρέθη πρῶτος ἀμφίπολος διὸς ὀλυμπίου καλλιμένης. καὶ τὸ λοιπὸν διετέλεσαν οἱ συρακούσιοι τοὺς ἐνιαυτοὺς ἐπιγράφοντες τούτοις τοῖς ἄρχουσι, μέχρι τῶνδε τῶν ἱστοριῶν γραφομένων, καὶ τῆς κατὰ τὴν πολιτείαν ἀλλαγῆς. τῶν γὰρ ῥωμαίων μεταδόντων τοῖς σικελιώταις τῆς πολιτείας, ἡ τῶν ἀμφιπόλων ἀρχὴ ἐταπεινώθη, διαμείνασα ἔτη πλείω τῶν τ᾽. καὶ τὰ μὲν κατὰ σικελίαν ἐν τούτοις ἦν. κατὰ δὲ τὴν μακεδονίαν, φίλιππος τὰς ἐπὶ θράκῃ πόλεις ἑλληνίδας εἰς εὔνοιαν προσκαλεσάμενος, ἐστράτευσεν ἐπὶ θράκην. κερσοβλέπτης γὰρ ὁ βασιλεὺς τῶν θρακῶν, διετέλει τὰς ἐφ᾽ ἑλλησπόντῳ πόλεις ὁμορούσας τῇ θράκῃ καταστρεφόμενος, καὶ τὴν χώραν καταφθείρων. βουλόμενος οὖν ἐμφράξαι τῶν βαρβάρων τὴν ὁρμὴν, ἐστράτευσεν ἐπ᾽ αὐτοὺς σὺν πολλῇ δυνάμει. νικήσας δὲ πλείοσι μάχαις τοὺς θράκας, τοῖς μὲν καταπολεμηθεῖσι βαρβάροις προσέταξε δεκάτας τελεῖν τοῖς μακεδόσιν. αὐτὸς δ᾽ ἐν τοῖς ἐπικαίροις τόποις κτίσας ἀξιολόγους πόλεις, ἔπαυσε τοῦ θράσους τοὺς θράκας. διόπερ αἱ τῶν ἑλλήνων πόλεις ἀπολυθεῖσαι τῶν φόβων, εἰς τὴν συμμαχίαν τοῦ φιλίππου προθυμότατα κατετάχθησαν. τῶν δὲ συγγραφέων θεόπομπος ὁ χῖος, ἐν τῇ τῶν φιλιππικῶν ἱστορίᾳ κατέταξε τρεῖς βίβλους, περιέ-

χούσας

χρύσας σικελικὰς πράξεις. ἀρξάμενος δὲ ἀπὸ τῆς διονυσίου τοῦ
πρεσβυτέρου τυραννίδος, διῆλθε χρόνων ἐτῶν ν̄. καὶ κατέστρε-
ψεν εἰς τὴν ἔκπτωσιν διονυσίου τοῦ νεωτέρου. εἰσὶ δὲ αἱ βίβλοι τρεῖς,
ἀπὸ τῆς μιᾶς τεσσαρακοστῆς ἄχρι τῆς τρίτης καὶ τεσσαρακοστῆς.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' ἀθήνησι σωσιγένους, ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑ-
πάτους μάρκον οὐαλέριον καὶ μάρκον πόπλιον. ἐπὶ δὲ τούτων ἀρύμ-
βας ὁ τῶν μολοττῶν βασιλεὺς ἐτελεύτησεν, ἄρξας ἔτη δέκα, ἀ-
πολιπὼν υἱὸν τὸν πύρρου πατέρα αἰακίδην. τὴν δ' ἀρχὴν διεδέξα-
το ἀλέξανδρος ὁ ἀδελφὸς ὀλυμπιάδος, συνεργήσαντος φι-
λίππου τοῦ μακεδόνος. κατὰ δὲ τὴν σικελίαν τιμολέων μὲν ἐστρά-
τευσεν ἐπὶ λεοντίνους. εἰς ταύτην γὰρ τὴν πόλιν ἱκέτας κατα-
πεφεύγει, μετὰ δυνάμεως ἀξιολόγου. τὸ μὲν οὖν πρῶτον προ-
σέβαλε τῇ νέᾳ καλουμένῃ πόλει. μετὰ δὲ ταῦτα πολλῶν στρα-
τιωτῶν ἐν τῇ πόλει συγκεκλεισμένων, καὶ ῥᾳδίως ἀπὸ τειχῶν
ἀμυνομένων, ἄπρακτος γενόμενος, ἔλυσε τὴν πολιορκίαν. πα-
ρελθὼν δὲ πρὸς πόλιν ἔγγυον, τυραννουμένην ὑπὸ λεπτίνου,
προσβολὰς συνεχεῖς ἐποιεῖτο, βουλόμενος τὸν μὲν λεπτίνην ἐκ-
βαλεῖν ἐκ τῆς πόλεως· τοῖς δ' ἐγγυηνοῖς τὴν ἐλευθερίαν ἀποδοῦ-
ναι. περὶ ταῦτα δὲ τοῦ τιμολέοντος ὄντος, ἱκέτας πανδημεὶ
στρατεύσας ἐκ τῶν λεοντίνων, ἐπολιόρκει τὰς συρακούσας. πολλοὺς
δὲ τῶν στρατιωτῶν ἀποβαλὼν, ταχέως ἐπανῆλθε εἰς τοὺς λεοντί-
νους. ὁ δὲ τιμολέων καταπληξάμενος τὸν λεπτίνην, τοῦτον μὲν ὑ-
πόσπονδον ἐξέπεμψεν εἰς πελοπόννησον, ἐνδεικνύμενος τοῖς
ἕλλησι τὰς τῶν καταπολεμηθέντων τυράννων ἐκπτώσεις. οὔσης
καὶ τῆς τῶν ἀπολλωνιατῶν πόλεως ὑπὸ λεπτίνην, παραλαβὼν τὴν
ἀπολλωνίαν, ταύτῃ τε καὶ τῇ τῶν ἐγγυηνῶν ἀπέδωκε τὴν αὐ-
τονομίαν. ἀπορούμενος δὲ χρημάτων εἰς τὰς τῶν ξένων μισθοδοσί-
ας, ἐξαπέστειλε στρατιώτας χιλίους μετὰ τῶν ἀξιολογωτάτων ἡ-
γεμόνων εἰς τὴν τῶν καρχηδονίων ἐπικράτειαν. οὗτοι δὲ πολλὴν
χώραν πορθήσαντες, καὶ λαφύρων πλῆθος κομίσαντες, πα-
ρέδωκαν τῷ τιμολέοντι. ὁ δὲ λαφυροπωλήσας τὴν λείαν, καὶ
χρημάτων πλῆθος ἀθροίσας, ἔδωκε τοῖς μισθοφόροις εἰς πλείω
χρόνον τοὺς μισθούς. ἐκράτησε δὲ καὶ τῆς ἐντέλλης· καὶ τοὺς τὰ καρ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

χηδονίων μάλιστα φρονοῦντας πεντεκαίδεκα θανατώσας, τοῖς ἄλλοις ἀπένειμε τὴν ἐλευθερίαν. τοῦ δὲ Τιμολέοντος αὐξομένου τῇ τε δυνάμει καὶ τῇ κατὰ τὴν στρατηγίαν δόξῃ, αἱ μὲν Ἑλληνίδες πόλεις αἱ κατὰ τὴν Σικελίαν ἅπασαι, προθύμως ὑπετάγησαν παρὰ Τιμολέοντι, διὰ τὸ πάσαις τὰς αὐτονομίας ἀποδιδόναι. τῶν δὲ Σικελῶν καὶ Σικανῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν ὑπὸ τοὺς Καρχηδονίους τεταγμένων, πολλαὶ διεπρεσβεύοντο πόλεις, σπεύδουσαι πάλιν παραληφθῆναι πρὸς τὴν συμμαχίαν. Καρχηδόνιοι δὲ τοὺς κατὰ τὴν Σικελίαν στρατηγοὺς ὁρῶντες ἀγεννῶς τὸν πόλεμον διοικοῦντας, ἔκριναν ἑτέρους ἀποστέλλειν μετὰ δυνάμεως μεγάλης. εὐθὺς οὖν τῶν πολιτῶν κατέλεγον τοὺς ἀρίστους εἰς τὴν στρατείαν, καὶ τῶν Λιβύων τοὺς εὐθέτους ἐστρατολόγουν. χωρὶς δὲ τούτων προχειρισάμενοι χρημάτων πλῆθος, μισθοφόρους ἐξενολόγουν Ἴβηρας καὶ Κελτοὺς καὶ Λίγυας. ἐναυπηγοῦντο δὲ καὶ ναῦς μακράς, καὶ φορτηγοὺς πολλὰς ἤθροιζον, καὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν ἀνυπέρβλητον ἐποιοῦντο. Ἐπ' ἄρχοντος δὲ Ἀθήνησι Νικομάχου, Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους, Γάϊον Μάρκιον καὶ Τίτον Μάλλιον Τορκουᾶτον. ἐπὶ δὲ τούτων Φωκίων μὲν ὁ Ἀθηναῖος κατεπολέμησε Κλείταρχον, τὸν Ἐρετρίας τύραννον, κατεσταμένον ὑπὸ Φιλίππου. κατὰ δὲ τὴν Καρίαν Πιξώδαρος ὁ νεώτερος τῶν ἀδελφῶν, ἐξέβαλεν ἐκ τῆς δυναστείας Ἄδαν, καὶ ἐδυνάστευσεν ἔτη ε', ἕως ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρου διάβασιν εἰς τὴν Ἀσίαν. Φίλιππος δὲ ἀεὶ μᾶλλον αὐξόμενος, ἐπὶ τὴν Πέρινθον ἐστράτευσεν, ἐναντιουμένην μὲν αὐτῷ, πρὸς δὲ Ἀθηναίους ἀποκλίνουσαν. συστησάμενος δὲ πολιορκίαν, καὶ μηχανὰς προσάγων τῇ πόλει καθημέραν, ἐκ διαδοχῆς προσέβαλλε τοῖς τείχεσιν ὀγδοήκοντα πηχῶν πύργους δὲ κατασκευάσας ὑπεραίροντας πολὺ τῶν κατὰ τὴν Πέρινθον πύργων, ἐξ ὑπεροχῆς κατεπόνει τοὺς πολιορκουμένους. ὁμοίως δὲ καὶ διὰ τῶν κριῶν σαλεύοντα τείχη, καὶ διὰ τῶν μεταλλείας ὑπορύττων ἐπὶ πολύ, μέρος τοῦ τείχους κατέβαλεν. ἀμυνομένων δὲ τῶν Περινθίων εὐρώστως, καὶ ταχὺ τεῖχος ἕτερον ἀντοικοδομησάντων, ἀγῶνες ἕτεροι θαυμαστοὶ καὶ τειχομαχίαι συνίσταντο. μεγάλης δὲ φιλοτιμίας ἐξ ἀμφοτέρων συνισταμένης, ὁ μὲν βα-

σιλεὺς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

πλεῦς πολλοὺς ἔχων καὶ παντοδαποὺς ὀξυβελεῖς, διὰ τούτων
τοὺς ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων ἀγωνιζομένους διέφθειρεν. οἱ δὲ Περίν-
θιοι πολλοὺς καθ' ἡμέραν ἀποβαλόντες, συμμαχίαν καὶ βέλη καὶ
καταπέλτας παρὰ τῶν Βυζαντίων προσελάβοντο. ἐξισωθέντες οὖν
πάλιν τοῖς πολεμίοις, ἀνεθάρρησαν, καὶ τετολμηκότως, τοὺς ὑ-
πὲρ τῆς πατρίδος κινδύνους ὑπέμενον. οὐ μὴν ὁ βασιλεὺς ἔληγε
τῆς φιλοτιμίας, ἀλλὰ διελόμενος τὰς δυνάμεις εἰς πλείω μέρη,
συνεχῶς ἐκ διαδοχῆς ἐτειχομάχει καθ' ἡμέραν καὶ νύκτωρ. τρισ-
μυρίους δ' ἔχων στρατιώτας, καὶ βελῶν καὶ μηχανῶν πολιορκη-
τικῶν πλῆθος, ἔτι δὲ τὰς ἄλλας μηχανὰς ἀνυπερβλήτους, κα-
τεπόνει τοὺς πολιορκουμένους. τῆς δὲ πολιορκίας πολυχρονίου γινο-
μένης, καὶ τῶν κατὰ τὴν πόλιν πολλῶν μὲν ἀναιρουμένων, οὐκ
ὀλίγων δὲ τραυματιζομένων, τῶν δὲ ἐπιτηδείων ἐκλειπόν-
των, προσδόκιμος ἦν ἡ τῆς πόλεως ἅλωσις. οὐ μὴν ἡ τύχη γε πε-
ριεῖδε τὴν τῶν κινδυνευόντων σωτηρίαν, ἀλλὰ παράδοξον αὐ-
τοῖς κατεσκεύασε βοήθειαν. τῆς γὰρ τοῦ βασιλέως αὐξήσεως δια-
βεβοημένης κατὰ τὴν ἀσίαν, ὁ βασιλεὺς ὑφορώμενος τὴν τοῦ Φι-
λίππου δύναμιν, ἔγραψε πρὸς τοὺς ἐπὶ θαλάττης σατράπας,
βοηθεῖν Περινθίοις παντὶ σθένει. διόπερ οἱ σατράπαι συμφρονή-
σαντες, ἐξέπεμψαν εἰς τὴν Πέρινθον μισθοφόρων πλῆθος, καὶ
χρήματα δαψιλῆ, καὶ σῖτον ἱκανὸν, καὶ βέλη, τἆλλα πάντα
πρὸς τὴν τοῦ πολέμου χρείαν. ὁμοίως δὲ καὶ Βυζάντιοι τοὺς ἀρίστους
τῶν παρ' ἑαυτοῖς ἡγεμόνων καὶ στρατιωτῶν ἐξαπέστειλαν. ἐφα-
μίλλων δὲ τῶν δυνάμεων γινομένων, καὶ τοῦ πολέμου καινοποι-
ηθέντος, πάλιν ἡ πολιορκία φιλοτιμίαν ἐλάμβανεν ἀνυπέρ-
βλητον. ὁ μὲν γὰρ Φίλιππος τοῖς κριοῖς τύπτων τὰ τείχη, συνε-
χῶς κατέβαλλε. καὶ διὰ τῶν ὀξυβελῶν ἀνείργων τοὺς ἐπὶ τῶν ἐ-
πάλξεων, ἅμα μὲν διὰ τῶν πεπτωκότων τειχῶν, ἀθρόως τοῖς
στρατιώταις εἰσέπιπτεν. ἅμα δὲ διὰ τῶν κλιμάκων πρὸς τὰ γε-
γυμνωμένα τῶν τειχῶν προσέβαινε. διὸ καὶ τῆς μάχης ἐκ χειρὸς
οὔσης, οἱ μὲν ἀπέθνησκον, οἱ δὲ τραύμασι πολλοῖς περιέπιπτον.
τὰ δὲ τῆς νίκης ἔπαθλα προεκαλεῖτο τὰς τῶν ἀγωνιζομένων ἀν-
δραγαθίας. οἱ μὲν γὰρ Μακεδόνες ἐλπίζοντες εὐδαίμονα πό-

λιν διαρπάσειν, καὶ δωρεαῖς ὑπὸ τοῦ Φιλίππου τιμηθήσεσθαι,
διὰ τὴν τοῦ λυσιτελοῦς ἐλπίδα τοῖς δεινοῖς ἐγκαρτεροῦσιν. οἱ
δὲ πολιορκούμενοι τὰ τῆς ἁλώσεως δεινὰ πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχον-
τες, ὑπέμενον εὐψύχως τὸν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας κίνδυνον. συνε-
βάλλετο δὲ τοῖς πολιορκουμένοις ἡ φύσις τῆς πόλεως πολλὰ, πρὸς
τὴν ὑπὲρ τῶν ὅλων νίκην. ἡ γὰρ Πέρινθος κεῖται μὲν παρὰ θά-
λατταν, ἐπί τινος αὐχένος ὑψηλοῦ χερρονήσου, σταδιαῖον ἐχού-
σης τὸν αὐχένα. τὰς δ' οἰκίας ἔχει πεπυκνωμένας, καὶ τοῖς ὕ-
ψεσι διαφερούσας. αὗται δὲ ταῖς οἰκοδομίαις ἀεὶ κατὰ τὴν εἰς τὸν
λόφον ἀνάβασιν, ἀλλήλων ὑπερέχουσι. καὶ τὸ σχῆμα τῆς ὅλης πό-
λεως, θεατροειδὲς ἀποτελοῦσι. διόπερ τῶν τειχῶν συνεχῶς κα-
ταβαλλομένων, οὐδὲν ἠλαττοῦτο. διοικοδομοῦντες γὰρ τοὺς στενω-
πούς, ταῖς ἀεὶ κατωτάταις οἰκίαις ὥσπερ ὀχυροῖς τισι τείχεσιν
ἐχρῶντο. διόπερ ὁ Φίλιππος μετὰ πολλῶν πόνων καὶ κινδύ-
νων τοῦ τείχους κρατήσας, ἰσχυρότερον ηὕρισκε τὸ τεῖχος, τὸ διὰ
τῶν οἰκιῶν αὐτομάτως ἡτοιμασμένον. πρὸς δὲ τούτοις ἐκ τοῦ Βυ-
ζαντίου πάντων τῶν πρὸς τὸν πόλεμον χρησίμων ἑτοίμως χορη-
γουμένων, ἐμέρισε τὰς δυνάμεις εἰς δύο μέρη· καὶ τοὺς μὲν ἡμί-
σεις τῶν στρατιωτῶν ἀπέλιπεν ἐπὶ τῆς πολιορκίας, ἐπιστήσας αὐ-
τοῖς τοὺς ἀρίστους ἡγεμόνας. τοὺς δ' ἄλλους παραλαβὼν αὐτὸς, προ-
σέπεσεν ἄφνω τῷ Βυζαντίῳ, καὶ πολιορκίαν ἰσχυρὰν συνεστή-
σατο. οἱ δὲ Βυζάντιοι τῶν τε στρατιωτῶν ἔτι τῶν βελῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν
χρησίμων παρὰ τοῖς Περινθίοις ὄντων, εἰς πολλὴν ἐνέπιπτον ἀ-
μηχανίαν. καὶ τὰ μὲν περὶ Περινθίους καὶ Βυζαντίους ἐν τούτοις
ἦν. τῶν δὲ συγγραφέων Ἔφορος μὲν ὁ Κυμαῖος, τὴν ἱστορίαν ἐν-
θάδε κατέστροφεν εἰς τὴν Περίνθου πολιορκίαν· περιείληφε δὲ
τῇ γραφῇ πράξεις, τάς τε τῶν Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων, ἀρξάμε-
νος ἀπὸ τῆς τῶν Ἡρακλειδῶν καθόδου. χρόνον δὲ περιέλαβε σχε-
δὸν ἐτῶν ἑπτακοσίων καὶ ν̄, καὶ βίβλους γέγραφε λ̄, προοίμιον ἑ-
κάστης προθείς, Δίυλλος δ' ὁ Ἀθηναῖος τῆς δευτέρας συντάξε-
ως ἀρχὴν πεποίηται, τῆς Ἐφόρου ἱστορίας τὴν τελευτὴν· καὶ τὰς
ἑξῆς πράξεις συνείρει, τάς τε τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων
μέχρι τῆς Φιλίππου τελευτῆς. Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Θεο-
φράστου,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

φράστου, ῥωμαῖοι μὲν ὑπάτους κατέστησαν μάρκον οὐαλέριον καὶ αὖλον κορνήλιον. ὀλυμπιὰς δ' ἤχθη δεκάτη πρὸς ταῖς ρ̄, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον ἀντικλῆς ἀθηναῖος. ἐπὶ δὲ τούτων φιλίππου βυζάντιον πολιορκοῦντος, ἀθηναῖοι μὲν ἔκριναν τὸν φίλιππον λελυκέναι τὴν πρὸς αὐτοὺς συντεθεῖσαν εἰρήνην. εὐθὺς δὲ καὶ δύναμιν ναυτικὴν ἐξέπεμψαν, βοηθοῦσαν τοῖς βυζαντίοις. ὁμοίως δὲ τούτοις χῖοι καὶ ῥόδιοι καί τινες ἕτεροι τῶν ἑλλήνων, συμμαχίαν ἐξέπεμψαν τοῖς βυζαντίοις. διόπερ φίλιππος καταπλαγεὶς τὴν συνδρομὴν τῶν ἑλλήνων, τήν τε πολιορκίαν τῆς πόλεως ἔλυσε, καὶ πρὸς ἀθηναίους καὶ τοὺς ἄλλους ἕλληνας τοὺς ἀντιταττομένους συνέθετο τὴν εἰρήνην. περὶ δὲ τὴν σικελίαν καρχηδόνιοι μὲν μεγάλας παρασκευὰς εἰς τὸν πόλεμον πεποιημένοι, διεβίβασαν τὰς δυνάμεις εἰς τὴν σικελίαν. εἶχον δὲ σύμπαντες σὺν τοῖς προϋπάρχουσιν ἐν τῇ νήσῳ, πεζοὺς μὲν πλείους τῶν ἑπτακισμυρίων· ἱππεῖς δὲ καὶ ἅρματα καὶ συνωρίδας, οὐκ ἐλάττους τῶν μυρίων. ναῦς δὲ μακρὰς μὲν σ, φορτηγοὺς δὲ τὰς τοὺς ἵππους καὶ βέλη καὶ σῖτον καὶ τἄλλα κομιζούσας, πλείους τῶν χιλίων. τιμολέων δὲ πυνθανόμενος τὸ μέγεθος τῆς τῶν πολεμίων δυνάμεως, οὐ κατεπλάγη τοὺς βαρβάρους, καίπερ εἰς ὀλίγους στρατιώτας συνεσταλμένος. ἔχων δὲ πόλεμον πρὸς ἱκέταν, διελύσατο πρὸς αὐτόν. καὶ προσλαβόμενος τοὺς μετ' αὐτοῦ στρατιώτας, οὐ μετρίως ηὔξησε τὴν ἰδίαν δύναμιν. ἔδοξε δ' αὐτῷ τὸν πρὸς τοὺς φοίνικας ἀγῶνα συστήσασθαι, ἐπὶ τὴν τῶν καρχηδονίων ἐπικράτειαν, ὅπως τὴν μὲν τῶν συμμάχων χώραν ἀσινῆ διαφυλάξῃ, τὴν δ' ὑπὸ τοὺς βαρβάρους οὖσαν καταφθείρῃ. εὐθὺς οὖν τούς τε μισθοφόρους καὶ συρακουσίους καὶ τοὺς ἄλλους συμμάχους ἀθροίσας, καὶ κοινὴν ἐκκλησίαν συναγαγών, παρώρμησε τοῖς οἰκείοις λόγοις τὰ πλήθη πρὸς τὸν τῶν ὅλων ἀγῶνα. πάντων δ' ἀποδεξαμένων τοὺς λόγους, καὶ βοώντων ἄγειν τὴν ταχίστην ἐπὶ τοὺς βαρβάρους, προήγαγεν ἔχων τοὺς σύμπαντας, οὐ πλείους τῶν μυρίων καὶ δισχιλίων. ἤδη δ' αὐτοῦ περὶ τὴν ἀκραγαντίνην ὄντος, παραδόξως ἐνέπεσε τῇ στρατιᾷ ταραχὴ καὶ στάσις. τῶν γὰρ μισθοφόρων τις ὄνομα θράσιος, σεσυληκὼς τὸ ἐν δελ-

φοῖς ἱερὸν μετὰ τῶν φωκέων, ἀγνοίᾳ δὲ καὶ θράσει διαφέρων, ἀκόλουθον τοῖς πρότερον τετολμημένοις πρᾶξιν ἐπετελέσατο. τῶν γὰρ ἄλλων σχεδὸν ἁπάντων τῶν μετασχόντων τῆς εἰς τὸ μαντεῖον παρανομίας, τετευχότων ὑπὸ τοῦ δαιμονίου τῆς προσηκούσης τιμωρίας, καθάπερ μικρῷ πρότερον ἀνεγράψαμεν, μόνος οὗτος διαλεληθὼς τὸ θεῖον, ἐπεχείρησε τοὺς μισθοφόρους παρορμᾶν πρὸς ἀπόστασιν. ἔφη γὰρ τὸν τιμολέοντα παραφρονοῦντα, πρὸς ὁμολογουμένην ἀπώλειαν ἄγειν τοὺς στρατιώτας. ἑξαπλασίους γὰρ ὄντας τοὺς καρχηδονίους, καὶ πάσαις ταῖς παρασκευαῖς ἀνυπερβλήτους ὑπάρχοντας, ἐπαγγέλλεται νικήσειν, ἐναποκυβεύων ταῖς τῶν μισθοφόρων ψυχαῖς, οὐ δὲ τοὺς ὀφειλομένους μισθοὺς πολλοῦ χρόνου διὰ ἀπορίαν ἀποδεδωκώς. συνεβούλευσεν οὖν ἀνακάμπτειν εἰς τὰς συρακούσας, καὶ τοὺς μισθοὺς ἀπαιτεῖν, τὴν δὲ στρατείαν ἀπεγνωσμένην μὴ συνακολουθεῖν. τῶν δὲ μισθοφόρων τοὺς λόγους ἀσμένως δεχομένων, καὶ νεωτερίζειν ἐπιχειρούντων, μόγις πολλὰ δεηθεὶς αὐτῶν, καὶ δωρεὰς ἐπαγγελλόμενος, κατέπαυσε τὴν ταραχήν. ὅμως δὲ τῶν θρασίου χιλίων συνακολουθησάντων, τὴν μὲν τούτων κόλασιν εἰς ἕτερον ἀνεβάλλετο καιρόν. γράψας δὲ πρὸς τοὺς ἐν συρακούσαις φίλους προσδέξασθαι αὐτοὺς φιλοφρόνως, καὶ τοὺς μισθοὺς ἀποδοῦναι, τὴν μὲν ταραχὴν πᾶσαν εἰς τέλος κατέσβεσεν. τῶν δ' ἀπειθησάντων, ἀφείλατο τὴν ἐκ τῆς νίκης εὐδοξίαν. αὐτὸς δὲ τοὺς ἄλλους ταῖς φιλανθρώποις ἐντεύξεσιν εἰς τὴν προϋπάρχουσαν εὔνοιαν ἀποκαταστήσας, προῆγεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, οὐ μακρὰν στρατοπεδεύοντας. συναγαγὼν δ' εἰς ἐκκλησίαν τοὺς στρατιώτας, καὶ διὰ τῶν λόγων θάρσος παραστήσας τοῖς πλήθεσι, διῆλθε μὲν τὴν τῶν φοινίκων ἀνανδρίαν· ὑπέμνησε δὲ τῆς γέλωνος εὐημερίας. πάντων δὲ καθάπερ τινὶ μιᾷ φωνῇ Βοώντων ἐπιθέσθαι τοῖς Βαρβάροις, καὶ κατάρχεσθαι τῆς μάχης, κατὰ τύχην ὑποζυγίων σέλινα κομιζόντων εἰς τὰς στιβάδας, ὁ τιμολέων ἔφη, δέχεσθαι τὸν οἰωνὸν τῆς νίκης· τὸν γὰρ ἰσθμιακὸν στέφανον ἐκ σελίνου συνίστασθαι. οἱ δὲ στρατιῶται παραγγείλαντος τοῦ τιμολέοντος, ἐκ τῶν σελίνων πλέξαντες στεφάνους, καὶ ταῖς κεφαλαῖς

λαῖς

λαῖς προσελθόντων, προῆγον μετὰ χαρᾶς, ὡς τῶν θεῶν σημαινόν-
των αὐτοῖς τὴν νίκην· ὅπερ καὶ συνέβη γενέσθαι. περιεγένοντο
γὰρ ἀνελπίστως τῶν πολεμίων, οὐ μόνον διὰ τὰς ἰδίας ἀνδρα-
γαθίας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν τῶν θεῶν συνεργίαν. ὁ μὲν γὰρ τιμο
λέων ἐκτάξας τὴν δύναμιν, κατέβαινεν ἀπό τινων λόφων ἐπὶ
τὸν ποταμόν. καὶ μυρίων ἤδη διαβεβηκότων, ἐξ ἐφόδου τούτοις
ἐπέρραξε, τεταγμένος αὐτὸς ἐπὶ μέσης τῆς φάλαγγος. γινομέ
νης δὲ μάχης καρτερᾶς, καὶ τῶν ἑλλήνων ὑπερεχόντων ταῖς τε
ἀρεταῖς καὶ ταῖς εὐχερείαις, πολὺς ἐγίνετο φόνος τῶν βαρβά
ρων. ἤδη δὲ φευγόντων τῶν διαβεβηκότων, ἡ πᾶσα δύναμις τῶν
καρχηδονίων περαιωθεῖσα τὸ ῥεῖθρον, διωρθώσατο τὴν τῶν ἰδί-
ων ἧτταν. καινοποιηθείσης δὲ τῆς μάχης, καὶ τῶν φοινίκων τῷ
πλήθει περιεχομένων τοὺς ἕλληνας, ἄφνω πολὺς ἐκ τοῦ περιέ-
χοντος ὄμβρος κατερράγη, καὶ χαλάζης ὑπερμεγέθους πλῆθος,
ἀστραπαί τε καὶ βρονταὶ μετὰ μεγάλων πνευμάτων κατέ-
σκηπτον. καὶ τούτων ἁπάντων θυελλοφορουμένων, τοῖς μὲν ἕλλη
σι κατὰ νώτου, τοῖς δὲ βαρβάροις κατὰ πρόσωπον, οἱ μὲν περὶ τὸν τι
μολέοντα τὸ σύμπτωμα ῥαδίως ὑπέμενον, οἱ δὲ φοίνικες τὸ
μέγεθος τῆς περιστάσεως φέρειν ἀδυνατοῦντες. ἅμα δὲ καὶ τῶν
ἑλλήνων ἐπικειμένων, πρὸς φυγὴν ὥρμησαν. πάντων δ᾽ ἐπὶ τὸν
ποταμὸν τρεπομένων ἀναμὶξ ἱππέων τε καὶ πεζῶν, ἔτι τῶν
ἁρμάτων ἅμα τούτοις φυρομένων, οἱ μὲν ὑπ᾽ ἀλλήλων συμπα-
τούμενοι καὶ τοῖς τῶν συμμάχων ξίφεσι καὶ λόγχαις περιπει-
ρόμενοι, τὴν συμφορὰν εἶχον ἀβοήθητον. οἱ δ᾽ ὑπὸ τῶν παρὰ τοῖς
πολεμίοις ἱππέων εἰς τὸ τοῦ ποταμοῦ ῥεῖθρον ἀγεληδὸν συνε-
λαυνόμενοι, καὶ κατὰ νώτου τὰς πληγὰς λαμβάνοντες, ἀπέθνη-
σκον. πολλοὶ δὲ ἄνευ πολεμίας πληγῆς διεφθείροντο, σωρευομέ
νων τῶν σωμάτων, διά τε τὸν φόβον, καὶ τὸ πλῆθος, καὶ διὰ τὰς ἐν
τῷ ῥείθρῳ δυσχερείας. τὸ δὲ μέγιστον λάβρων γεγενημένων τῶν
ὄμβρων, ὁ ποταμὸς βιαιτέρῳ τῷ ῥεύματι καταφερόμενος,
πολλοὺς ἐβάπτιζε, καὶ μετὰ τῶν ὅπλων διανηχομένους διέφθει
ρε. τέλος δὲ τῶν καρχηδονίων οἱ μὲν τὸν ἱερὸν λόχον ἀναπλη-
ροῦντες, καὶ τὸν μὲν ἀριθμὸν ὄντες δισχίλιοι καὶ φ. ταῖς δ᾽ ἀρε

k ταῖς

ταῖς καὶ δόξαις, ἔτι δὲ ταῖς οὐσίαις πρωτεύοντες, ἅπαντες ἀγωνισάμενοι λαμπρῶς κατέπεσον. τῶν δ' ἄλλων τῶν συστρατευομένων αὐτοῖς, ἀπέθανον πλείους τῶν μυρίων. αἰχμάλωτοι δὲ διελήφθησαν πλείους τῶν μυρίων καὶ πεντακισχιλίων. τῶν δὲ ἁρμάτων τὰ μὲν πολλὰ συνετρίβη κατὰ τὸν ἀγῶνα, διακόσια δ' ἥλω. τὰ δὲ σκευοφόρα καὶ τὰ ζεύγη καὶ τὰ πλήθη τῶν ἁμαξῶν, ὑποχείρια τοῖς Ἕλλησιν ἐγένετο. τῶν δ' ὅπλων τὰ πολλὰ μὲν ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ διεφθάρη. εἰς δὲ τὴν τοῦ Τιμολέοντος σκηνὴν, χίλιοι μὲν θώρακες, ἀσπίδες δὲ πλείους τῶν μυρίων ἀνηνέχθησαν. τούτων δ' ὕστερον τὰ μὲν ἐν τοῖς ἐν Συρακούσαις ναοῖς ἀνετέθη, τὰ δὲ τοῖς συμμάχοις διεμερίσθη. τινὰ δὲ εἰς Κόρινθον Τιμολέων ἀπέστειλε, προστάξας εἰς τὸ τοῦ Ποσειδῶνος ἱερὸν ἀναθεῖναι. πολλῶν δὲ χρημάτων καταληφθέντων, διὰ τὸ καὶ τοὺς Καρχηδονίους ἐσχηκέναι πλῆθος ἐκπωμάτων ἀργυρῶν τε καὶ χρυσῶν, ἔτι δὲ τὸν ἄλλον κόσμον ὑπερβάλλοντα διὰ τὸ μέγεθος τῆς παρ' αὐτοῖς εὐπορίας, ἅπαντα συνεχώρησε τοῖς στρατιώταις, ἔχειν ἔπαθλα τῆς ἀνδραγαθίας. τῶν δὲ Καρχηδονίων οἱ διαφυγόντες τὸν ἐκ τῆς μάχης κίνδυνον, μόλις εἰς τὸ Λιλύβαιον διεσώθησαν. τοσαύτη δ' αὐτοὺς κατάπληξις καὶ δέος κατεῖχεν, ὥστε μὴ τολμᾶν εἰς τὰς ναῦς ἐμβαίνειν, μὴ δ' ἀλλοτριότητα πρὸς αὐτοὺς ὑπὸ τοῦ Λιβυκοῦ πελάγους καταποθησομένους. οἱ δ' ἐν τῇ Καρχηδόνι πυθόμενοι τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς, συνετρίβησαν ταῖς ψυχαῖς, καὶ συντόμως ὑπελάμβανον ἥξειν ἐπ' αὐτοὺς τὸν Τιμολέοντα μετὰ τῆς δυνάμεως. εὐθὺ δὲ Γέσκωνα τὸν Ἄννωνος πεφυγαδευμένον κατήγαγον, καὶ στρατηγὸν ἀπέδειξαν, διὰ τὸ δοκεῖν τόλμῃ καὶ στρατηγίᾳ διαφέρειν. αὐτοὶ δ' ἔκριναν πολιτικοῖς μὲν σώμασι μὴ διακινδυνεύειν, μισθοφόρους δὲ ἀλλοεθνεῖς ἀθροίζειν, καὶ μάλιστα Ἕλληνας. ὑπακούσεσθαι δ' αὐτοῖς πρὸς τὴν στρατείαν πολλοὺς ὑπελάμβανον, διὰ τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς, καὶ τὴν εὐπορίαν τῆς Καρχηδόνος. εἰς δὲ τὴν Σικελίαν τοὺς εὐθέτους πρέσβεις ἐξέπεμψαν, προστάξαντες ἐφ' οἷς ἂν ᾖ δυνατὸν συνθέσθαι τὴν εἰρήνην. Τοῦ δ' ἔτους τούτου διελθόντος, Ἀθήνησι μὲν ἦρχε Λυσιμαχίδης. ἐν Ῥώμῃ δὲ ὕπατοι καθεστήκει-

σαν κόϊντος σερουίλιος καὶ μάρκος ῥουτίλιος. ἐπὶ δὲ τούτων
τιμολέων ἐπανελθὼν εἰς συρακούσας, πρῶτον μὲν τοὺς ἐγκα-
ταλιπόντας μισθοφόρους τοὺς μετὰ θρασίου, πάντας ἐκ τῆς πόλεως
ἐξέβαλεν, ὡς προδότας ὄντας. οὗτοι δ' εἰς τὴν ἰταλίαν διαβάν-
τες, καὶ χωρίον τι παραθαλάττιον ἐν τῇ βρεττίᾳ καταλαβόμε-
νοι, διήρπασαν. οἱ δὲ βρέττιοι παροξυνθέντες, εὐθὺς μετὰ δυνά-
μεως πολλῆς ἐστράτευσαν ἐπ' αὐτούς. καὶ τὸ χωρίον ἐκπολιορ-
κήσαντες, ἅπαντας κατηκόντισαν. οἱ μὲν οὖν καταλιπόντες
τὸν τιμολέοντα μισθοφόροι, τῆς ἰδίας παρανομίας ἔπαθλον τοιαύ-
της συμφορᾶς ἔτυχον. ὁ δὲ τιμολέων ποστόμιον τὸν τύραννον, δώ-
δεκα λῃστρίσι τοὺς πλέοντας λῃζόμενον, καὶ καταπλεύσαντα
εἰς συρακούσας ὡς φίλον, ἐθανάτωσεν. ἀπεδέξατο δὲ καὶ τοὺς
ὑπὸ κορινθίων ἐκπεμφθέντας οἰκήτορας φιλοφρόνως, ὄντας τὸν
ἀριθμὸν πεντακισχιλίους. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν καρχηδονίων δια-
πρεσβευσαμένων, καὶ πολλὰ δεηθέντων, συνεχώρησεν αὐτοῖς
τὴν εἰρήνην. ὥστε τὰς μὲν ἑλληνίδας πόλεις ἁπάσας ἐλευθέ-
ρας εἶναι, τὸν δὲ λύκον καλούμενον ποταμὸν, ὅριον εἶναι τῆς ἑκα-
τέρων ἐπικρατείας· μὴ ἐξεῖναι δὲ καρχηδονίοις βοηθῆσαι τοῖς
τυράννοις, πολεμοῦσι πρὸς συρακουσίους. μετὰ δὲ ταῦτα τὸν μὲν
ἱκέταν καταπολεμήσας, ἔθαψε· τοὺς δ' ἐν αἴτνῃ καμπανοὺς ἐκ-
πολιορκήσας, διέφθειρε· καὶ νικόδημον μὲν τὸν κεντοριππίνων
τύραννον καταπληξάμενος, ἐξέβαλεν ἐκ τῆς πόλεως. ἀπολλωνιά-
δην δὲ τὸν ἀγυρριναίων δυνάστην παύσας τῆς τυραννίδος,
τοὺς ἐλευθερωθέντας συρακουσίους ἐποίησε. καθόλου δὲ πάντας
τοὺς ἐπὶ τὴν νῆσον τυράννους ῥιζολογήσας, καὶ τὰς πόλεις ἐλευ-
θερώσας, εἰς τὴν συμμαχίαν προσεδέξατο. κηρύξαντος δ' αὐτοῦ
ἐπὶ τὴν ἑλλάδα, διότι οἱ συρακούσιοι διδόασι χώραν καὶ οἰκίας
τοῖς βουλομένοις μετέχειν τῆς ἐν συρακούσαις πολιτείας, πολ-
λοὶ πρὸς τὴν κληρουχίαν ἕλληνες ἀπήντησαν. τέλος δὲ οἰκήτο-
ρες ἀπεδείχθησαν, εἰς τὴν μὲν συρακουσίαν τὴν ἀδιαίρετον τε-
τρακισμύριοι· εἰς δὲ τὴν ἀγυριναίαν μύριοι, διὰ τὸ μέγεθος καὶ
κάλλος τῆς χώρας. εὐθὺ δὲ καὶ τοὺς προϋπάρχοντας νόμους ἐν ταῖς
συρακούσαις, οὓς συνέγραψε διοκλῆς, διώρθωσε. καὶ τοὺς μὲν

περὶ τῶν ἰδιωτῶν συμβολαίων ἢ κληρονομιῶν, εἴασεν ἀμεταθέ-
τους· τοὺς δὲ περὶ τῶν δημοσίων νενομοθετημένους, πρὸς τὴν ἰδίαν
ὑπόστασιν ὥς ποτ᾽ ἐδόκει συμφέρειν διώρθωσεν. ἐπιστάτης δ᾽
ἦν καὶ διορθωτὴς τῆς νομοθεσίας, κέφαλος ὁ κορίνθιος, ἀνὴρ ἐν
παιδείᾳ καὶ συνέσει δεδοξασμένος. ἀπὸ δὲ τούτων γινόμενος,
τοὺς μὲν λεοντίνους εἰς συρακούσας μετῴκισεν. εἰς δὲ τὴν καμαρι
ναίαν οἰκήτορας προσθεὶς, ἐπηύξησε τὴν πόλιν. καθόλου δὲ πάν
τα τὰ κατὰ τὴν σικελίαν εἰρηνικῶς καταστήσας, ἐποίησε τὰς πό
λεις ταχὺ λαβεῖν πολλὴν αὔξησιν πρὸς εὐδαιμονίαν. ἐκ πολλοῦ
γὰρ χρόνου διὰ τὰς στάσεις, καὶ τοὺς ἐμφυλίους πολέμους, ἔτι δὲ τὸ
πλῆθος τῶν ἐπανισταμένων ἀεὶ τυράννων, αἱ μὲν πόλεις ἔρη-
μοι τῶν οἰκητόρων ἦσαν· αἱ δὲ χῶραι διὰ τὴν ἀργίαν ἐξηγριωμέν-
αι, καὶ καρπῶν ἡμέρων ἄποροι καθειστήκεισαν. τότε δὲ διὰ τὸ
πλῆθος τῶν ἐπιπολασάντων οἰκητόρων, καὶ διὰ τὴν πολυχρό
νιον ἐπιγεγενημένην εἰρήνην, ἐξημερωθεῖσαι ταῖς ἐργασίαις,
πολλοὺς καὶ παντοδαποὺς ἐξήνεγκε καρπούς. τούτους δ᾽ οἱ σι
κελιῶται λυσιτελῶς πιπράσκοντες τοῖς ἐμπόροις, ταχὺ προ-
σανέδραμον ταῖς οὐσίαις. τοιγαροῦν διὰ τὴν ἐκ τούτων εὐπορί
αν, πολλὰ καὶ μεγάλα κατεσκευάσθη κατ᾽ ἐκείνους τοὺς χρό-
νους ἀναθήματα. ἐν μὲν ταῖς συρακούσαις, ὁ κατὰ τὴν νῆσον οἶκος, ὁ
ἑξηκοντάκλινος ὀνομαζόμενος, ὁ κατὰ τὴν σικελίαν ἔργων ὑ-
περαίρων τῷ μεγέθει, καὶ τῇ κατασκευῇ ὃν κατεσκεύασε μὲν
ἀγαθοκλῆς ὁ δυνάστης· διὰ δὲ τὸ βάρος τῶν ἔργων ὑπεραίρων
τοὺς τῶν θεῶν ναοὺς, ἐπισημασίας ἔτυχεν ὑπὸ τοῦ δαιμονίου κεραυ
νωθείς, οἵ τε παρὰ τὸν μικρὸν λιμένα πύργοι, τὰς μὲν ἐπιγρα-
φὰς ἔχοντες ἐξ ἑτερογενῶν λίθων, σημαίνοντες δὲ τὴν τοῦ κα
τασκευάσαντος αὐτοὺς προσηγορίαν ἀγαθοκλέους. ὁμοίως δὲ μι
κρὸν ὕστερον ὑπὸ ἱέρωνος τοῦ βασιλέως τότε κατὰ τὴν ἀγορὰν
ὀλύμπιον, καὶ ὁ πλησίον τοῦ θεάτρου βωμὸς, τὸ μὲν μῆκος ὢν στα
δίου, τὸ δ᾽ ὕψος καὶ πλάτος ἔχων τούτῳ κατὰ λόγον. ἐν δὲ ταῖς ἐ-
λάττοσι πόλεσιν, ἐν αἷς ἡ τῶν ἀργυριναίων καταριθμεῖται, με-
τασχοῦσα τῆς τότε κληρουχίας διὰ τὴν προειρημένην ἐκ τῶν καρ
πῶν εὐπορίαν, θέατρον μὲν κατεσκεύασε μετὰ τῶν συρακου

σίων,

σίων, κάλλιστον τῶν κατὰ τὴν Σικελίαν. θεῶν τε ναοὺς καὶ βουλευτήρι-
ον καὶ ἀγοράν, ἔτι δὲ πύργων ἀξιολόγων κατασκευάς, καὶ τά-
φους πυραμίδων πολλῶν καὶ μεγάλων διαφόρων ταῖς φιλο-
τέχναις. Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Χαιρώνδου, τὴν ὕπατον ἀρ-
χὴν διεδέξαντο, Λεύκιος Αἰμίλιος καὶ Γάϊος Πλώτιος. ἐπὶ δὲ
τούτων Φίλιππος ὁ βασιλεὺς τοὺς πλείστους τῶν Ἑλλήνων εἰς
φιλίαν προηγμένος, ἐφιλοτιμεῖτο καὶ τοὺς Ἀθηναίους κατα-
πληξάμενος, ἀδήριτον ἔχειν τὴν ἡγεμονίαν τῆς Ἑλλάδος. διό-
περ ἄφνω καταλαβόμενος Ἐλάτειαν πόλιν, καὶ τὰς δυνάμεις
εἰς ταύτην ἀθροίσας, διέγνω πολεμεῖν τοῖς Ἀθηναίοις. ἀπαρα-
σκεύων δ' ὄντων διὰ τὴν συντεθειμένην εἰρήνην, ἤλπιζε ῥαδί-
ως περιποιήσασθαι τὴν νίκην, ὅπερ καὶ συνετελέσθη. καταληφ-
θείσης γὰρ τῆς Ἐλατείας, ἧκόν τινες νυκτὸς ἀπαγγέλλοντες τὴν
κατάληψιν τῆς πόλεως· καὶ διότι ταχέως ἥξει Φίλιππος μετὰ
τῆς δυνάμεως εἰς τὴν Ἀττικήν. οἱ δὲ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων διὰ
τὸ παράδοξον τῆς πράξεως καταπλαγέντες, τοὺς σαλπικτὰς
μετεπέμποντο, καὶ σημαίνειν προσετάττοντο δι' ὅλης τῆς νυκ-
τός. τῆς δὲ φήμης εἰς πᾶσαν οἰκίαν διαδοθείσης, ἡ μὲν πόλις ὀρ-
θὴ διὰ τὸν φόβον ἦν. ὁ δὲ δῆμος ἅπας ἅμ' ἡμέρᾳ συνέδραμεν
εἰς τὸ θέατρον, πρὸ τοῦ συγκαλέσαι τοὺς ἄρχοντας, ὡς ἦν ἔθος.
ὡς δ' ἧκον οἱ στρατηγοί, καὶ τὸν μηνύσαντα παρῆγον, κἀκεῖνος
εἶπεν, σιωπὴ μὲν καὶ φόβος κατεῖχε τὸ θέατρον· καὶ τῶν εἰωθό-
των δημηγορεῖν, οὐδεὶς ἐτόλμα συμβουλεῦσαι. πλεονάκις δὲ τοῦ
κήρυκος καλέσαντος τοὺς ἐροῦντας ὑπὲρ τῆς κοινῆς σωτηρίας, οὐ-
δεὶς παρῄει σύμβουλος. ἀπορίας οὖν μεγάλης οὔσης καὶ καταπλή-
ξεως, ἀπέβλεπε τὸ πλῆθος ἐπὶ τὸν Δημοσθένην. ὁ δὲ καταβάς,
καὶ τὸν δῆμον παρακαλέσας θαρρεῖν, ἀπεφαίνετο δεῖν παρα-
χρῆμα πρέσβεις ἀποστέλλειν εἰς τὰς Θήβας, καὶ παρακαλεῖν τοὺς
Βοιωτούς, κοινὴν τὸν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγῶνα τίθεσθαι. πρὸς
γὰρ τοὺς ἄλλους συμμάχους ὁ καιρὸς οὐ συνεχώρει πέμπειν πρεσ-
βείας, περὶ τῆς συμμαχίας. ἐν ἡμέραις γὰρ δυσὶ προσδόκιμος
ἦν ὁ βασιλεύς, ἥξειν εἰς τὴν Ἀττικήν. καὶ τῆς ὁδοιπορίας οὔσης διὰ
τῆς Βοιωτίας, ἡ παρὰ τῶν Βοιωτῶν συμμαχία μόνη κατελείπετο.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

φανεροῦ δ' ὄντος, ὅτι Φίλιππος φίλος ὢν καὶ σύμμαχος Βοιωτοῖς, τούτους ἐν προόδῳ πειράσεται παραλαβεῖν εἰς τὸν κατ' Ἀθηναίων πόλεμον. τοῦ δὲ δήμου τὸν λόγον ἀποδεξαμένου, καὶ τοῦ περὶ τῆς πρεσβείας ψηφίσματος ὑπὸ Δημοσθένους γραφέντος, ὁ μὲν δῆμος ἐζήτει τὸν δεινότατον εἰπεῖν· ὁ δὲ Δημοσθένης ὑπήκουσε προθύμως πρὸς τὴν χρείαν. τέλος δ' ὀξέως πρεσβεύσας, καὶ πείσας, ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας. ὁ δὲ δῆμος τῇ τῶν Βοιωτῶν συμμαχίᾳ διπλασιάσας τὴν προϋπάρχουσαν δύναμιν, ἀνεθάρρησε ταῖς ἐλπίσιν. εὐθὺς δὲ καὶ στρατηγοὺς κατέστησε, τοὺς περὶ Χάρητα καὶ Λυσικλέα. καὶ πανδημεὶ μετὰ τῶν ὅπλων ἐξέπεμψε τοὺς στρατιώτας εἰς τὴν Βοιωτίαν. τῶν δὲ νέων ἁπάντων προθύμως εἰς τὸν ἀγῶνα καταντώντων, οὗτοι μὲν κατὰ σπουδὴν ὁδοιπορήσαντες, ἧκον εἰς Χαιρώνειαν τῆς Βοιωτίας. οἱ δὲ Βοιωτοὶ θαυμάσαντες τὴν ὀξύτητα τῆς τῶν Ἀθηναίων παρουσίας, καὶ αὐτοὶ σπουδῆς οὐδὲν ἐλλείποντες, ἀπήντησαν μετὰ τῶν ὅπλων. καὶ κοινῇ στρατοπεδεύσαντες, ὑπέμενον τὴν τῶν πολεμίων ἔφοδον. Φίλιππος δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἐξέπεμψεν ἐπὶ τὸ κοινὸν τῶν Βιωτῶν πρέσβεις. ὧν ἦν ἐπιφανέστατος Πύθων. οὗτος γὰρ διαβεβοημένος ἐπὶ τῇ τοῦ λόγου δεινότητι, καὶ συγκριθεὶς παρὰ τοῖς Βοιωτοῖς περὶ τὴν περὶ τῆς συμμαχίας δημηγορίαν πρὸς Δημοσθένην, τῶν μὲν ἄλλων ἐπρώτευεν, τούτου δὲ ἐφάνη καταδεέστερος. καὶ Δημοσθένης δὲ αὐτὸς ὡς μέγα τι κατειργασμένος ἐν τοῖς συγγεγραμμένοις ὑπ' αὐτοῦ λόγοις, σεμνύνεται τῇ πρὸς τὸν ῥήτορα τοῦτον δημηγορίᾳ· ἐν οἷς λέγει,

» Τότ' ἐγὼ μὲν τῷ Πύθωνι θρασυνομένῳ, καὶ πολλῷ ῥέοντι καθ'
» ὑμῶν, οὐχ ὑπεχώρησα. μετὰ δὲ ταῦθ' ὁ Φίλιππος ἀποτυχὼν τῆς τῶν Βοιωτῶν συμμαχίας, οὐδὲν ἧττον ἔκρινε πρὸς ἀμφοτέρους διαγωνίσασθαι. διὸ καὶ προσαναμείνας τοὺς ἀφυστεροῦντας τῶν συμμάχων, ἧκεν εἰς τὴν Βοιωτίαν, ἔχων πεζοὺς μὲν πλείους τῶν τρισμυρίων, ἱππεῖς δὲ οὐκ ἐλάττω δισχιλίων. ἀμφοτέρων δὲ πρὸς τὴν μάχην εὐτρεπῶν γινομένων, τοῖς μὲν φρονήμασι καὶ ταῖς προθυμίαις, ἔτι δὲ ταῖς ἀνδραγαθίαις, ἐφάμιλλοι καθειστήκεισαν. τῷ δὲ πλήθει καὶ τῇ περὶ τὴν στρατηγίαν ἀρετῇ

προεῖ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

περιεῖχεν ὁ βασιλεὺς. πολλὰς γὰρ καὶ ποικίλας πράξεις ἠγωνισμένος, καὶ ἐν ταῖς πλείσταις μάχαις νενικηκὼς, μεγάλην εἶχεν ἐμπειρίαν τῶν κατὰ πόλεμον ἔργων. παρὰ δὲ τοῖς ἀθηναίοις οἱ μὲν ἀγαθώτατοι τῶν στρατηγῶν ἐτετελευτήκεισαν, ἰφικράτης καὶ χαβρίας, ἔτι δὲ τιμόθεος. τῶν δ᾽ ὑπολελειμμένων χάρης πρωτεύων, οὐδὲν διέφερε τῶν τυχόντων ἰδιωτῶν, κατὰ τὴν ἐν τῷ στρατηγεῖν ἐνέργειαν καὶ βουλήν. ἅμα δ᾽ ἡμέρᾳ τῶν δυνάμεων ἐκτασσομένων, ὁ μὲν βασιλεὺς τὸν υἱὸν ἀλέξανδρον ἀντίπαιδα τὴν ἡλικίαν ὄντα, κατέστησεν ἐπὶ θάτερον τῶν κεράτων, παρακαταστήσας αὐτῷ τῶν ἡγεμόνων τοὺς ἀξιολογωτάτους. αὐτὸς δὲ τοὺς ἐπιλέκτους ἔχων μεθ᾽ ἑαυτοῦ, τὴν ἡγεμονίαν εἶχε τοῦ ἑτέρου μέρους, καὶ τὰς κατὰ μέρος πράξεις οἰκείως τοῖς παροῦσι καιροῖς διεκόσμησεν. οἱ δ᾽ ἀθηναῖοι κατ᾽ ἔθνος τὴν διαίρεσιν τῆς τάξεως ποιησάμενοι, τοῖς μὲν βοιωτοῖς τὸ ἕτερον μέρος παρέδωκαν. αὐτοὶ δὲ τοῦ λοιποῦ τὴν ἡγεμονίαν εἶχον. γενομένης δὲ μάχης καρτερᾶς ἐπὶ πολὺν χρόνον, καὶ πολλῶν πιπτόντων παρ᾽ ἀμφοτέροις, μέχρι μέν τινος ὁ ἀγὼν ἀμφιδοξουμένας εἶχε τὰς ἐλπίδας τῆς νίκης. μετὰ δὲ ταῦτα τοῦ ἀλεξάνδρου φιλοτιμουμένου τῷ πατρὶ τὴν ἰδίαν ἀνδραγαθίαν ἐνδείξασθαι, καὶ φιλοτιμίας ὑπερβολὴν οὐκ ἀπολείποντος, ὁμοίως δὲ καὶ πολλῶν ἀγωνιζομένων ἀνδρῶν ἀγαθῶν, πρῶτος τὸ συνεχὲς τῆς τῶν πολεμίων τάξεως ἔρρηξε. καὶ πολλοὺς καταβαλὼν, κατεπόνει τοὺς καθ᾽ ἑαυτὸν τεταγμένους. τὸ δ᾽ αὐτὸ καὶ τῶν παραστατῶν αὐτῷ ποιησάντων, τὸ συνεχὲς ἀεὶ τῆς τάξεως παρερρήγνυτο. πολλῶν δὲ σωρευομένων νεκρῶν, οἱ περὶ τὸν ἀλέξανδρον πρῶτοι βιασάμενοι, τοὺς καθ᾽ ἑαυτοὺς ἔτρεψαν. μετὰ δὲ ταῦτα καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτὸς προκινδυνεύων, καὶ τῆς νίκης τὴν ἐπιγραφὴν οὐδ᾽ αὐτῷ παραχωρῶν ἀλεξάνδρῳ, τὸ μὲν πρῶτον ἐξέωσε τῇ βίᾳ τοὺς ἀντιτεταγμένους. ἔπειτα δὲ καὶ φεύγειν συναναγκάσας, αἴτιος ἐγένετο τῆς νίκης. τῶν δ᾽ ἀθηναίων ἔπεσον μὲν ἐν τῇ μάχῃ πλείους τῶν χιλίων, ἥλωσαν δὲ οὐκ ἐλάττους δισχιλίων. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν βοιωτῶν πολλοὶ μὲν ἀνῃρέθησαν, οὐκ ὀλίγοι δὲ ἐζωγρήθησαν. μετὰ δὲ τὴν μάχην ὁ φίλιππος τρόπαιον στή-

σας,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

σας, καὶ τοὺς νεκροὺς εἰς ταφὴν συγχωρήσας, ἐπινίκια τοῖς θεοῖς ἔθυε, καὶ τοὺς ἀνδραγαθήσαντας κατὰ τὴν ἀξίαν ἐτίμησε. λέγουσι δέ τινες, ὅτι καὶ παρὰ τὸν πότον πολὺν ἐμφορησάμενος ἄκρατον, καὶ μετὰ τῶν φίλων τὸν ἐπινίκιον ἄγων κῶμον, διὰ μέσων τῶν αἰχμαλώτων ἐνεβάδιζεν, ὑβρίζων διὰ λόγων τὰς τῶν ἀκληρούντων δυστυχίας. δημάδην δὲ τὸν ῥήτορα κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἐν τοῖς αἰχμαλώτοις ὄντα, χρήσασθαι παρρησίᾳ, καὶ λόγον ἀποφθέγξασθαι δυνάμενον ἀποστεῖλαι τὴν τοῦ βασιλέως ἀσέλ-
» γειαν. φασὶ γὰρ εἰπεῖν αὐτόν· βασιλεῦ, τῆς τύχης σοι περιθείσης
» πρόσωπον ἀγαμέμνονος, αὐτὸς οὐκ αἰσχύνῃ πράττων ἔργα θερ-
» σίτου. τὸν δὲ Φίλιππον τῇ τῆς ἐπιπλήξεως εὐστοχίᾳ κινηθέντα, τοσοῦτον μεταβαλεῖν τὴν ὅλην διάθεσιν, ὥστε τοὺς μὲν στεφάνους ἀπορρίψαι, τὰ δὲ συνακολουθοῦντα κατὰ τὸν κῶμον σύμβολα τῆς ὕβρεως ἀποτρίψασθαι, τὸν δ' ἄνδρα τὸν χρησάμενον τῇ παρρησίᾳ θαυμάσαι. καὶ τῆς αἰχμαλωσίας ἀπολύσαντα, πρὸς ἑαυτὸν ἀναλαβεῖν ἐντίμως. τέλος δ' ὑπὸ τοῦ δημάδου καθομιληθέντα ταῖς ἀττικαῖς χάρισι, πάντας ἀπολῦσαι τοὺς αἰχμαλώτους ἄνευ λύτρων. καθόλου δ' ἀποθέμενον τὴν ἐκ τῆς νίκης ὑπερηφανίαν, πρέσβεις ἀποστεῖλαι πρὸς τὸν δῆμον τῶν ἀθηναίων, καὶ συνθέσθαι πρὸς αὐτοὺς φιλίαν τε καὶ συμμαχίαν. εἰς δὲ τὰς θήβας φρουρὰν ἐγκαταστήσαντα, συγχωρῆσαι τὴν εἰρήνην τοῖς βοιωτοῖς. οἱ δ' ἀθηναῖοι μετὰ τὴν ἧτταν, λυσικλέους μὲν τοῦ στρατηγοῦ θάνατον κατέγνωσαν, λυκούργου τοῦ ῥήτορος κατηγορήσαντος. οὗτος γὰρ τῶν τότε ῥητόρων μέγιστον ἔχων ἀξίωμα, καὶ δώδεκα μὲν ἔτη τὰς προσόδους τῆς πόλεως διοικήσας ἐπαινουμένως, βίον δὲ ἐζηκὼς ἐπ' ἀρετῇ περιβόητον, πικρότατος ἦν ἐν τοῖς λόγοις κατήγορος. γνοίη δ' ἄν τις αὐτοῦ τὴν ἐν τοῖς λόγοις ἀξί-
» αν καὶ πικρείαν, ἐν οἷς τοῦ λυσικλέους κατηγορῶν λέγει· Ἐστρατή-
» γεις ὦ λυσίκλεις, καὶ χιλίων μὲν πολιτῶν τετελευτηκότων, δισ-
» χιλίων δ' αἰχμαλώτων γεγονότων, τροπαίου δὲ κατὰ τῆς πόλεως
» ἑστηκότος, τῆς δ' ἑλλάδος ἁπάσης δουλευούσης· καὶ τούτων ἁπάν-
» των γεγενημένων σοῦ ἡγουμένου καὶ στρατηγοῦντος, τολμᾷς ζῆν
» καὶ τὸ τοῦ ἡλίου φῶς ὁρᾶν, καὶ εἰς τὴν ἀγορὰν ἐμβάλλειν, ὑπόμνη-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

μα γεγονὼς αἰσχύνης καὶ ὀνείδους πατρίδι. ἴδιον δέ τι συνέ-
βη γενέσθαι κατὰ τοὺς ὑποκειμένους χρόνους. καθ' ὃν γὰρ καιρὸν ἡ
περὶ τὴν χαιρώνειαν ἐγένετο μάχη, ἑτέρα παράταξις συνέστη
κατὰ τὴν ἰταλίαν, τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ καὶ ὥρᾳ, διαπολεμούντων μὲν
ταραντίνων πρὸς λευκανούς, συναγωνιζομένου δὲ τοῖς ταραντί-
νοις ἀρχιδάμου τοῦ λακεδαιμονίων βασιλέως, ὅτε συνέβη καὶ
αὐτὸν ἀναιρεθῆναι τὸν ἀρχίδαμον. οὗτος μὲν οὖν ἦρξε τῶν λακε
δαιμονίων ἔτη κγ. τὴν δὲ βασιλείαν διαδεξάμενος υἱὸς ἆγις,
ἦρξεν ἔτη θ. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, τιμόθεος ὁ τῆς ἡρακλεί
ας τῆς ἐν τῷ πόντῳ τύραννος, δυναστεύσας ἔτη ιε ἐτελεύτη-
σεν. τὴν δὲ τυραννίδα διαδεξάμενος ὁ υἱὸς διονύσιος, ἦρξεν ἔτη
δυσὶ πλείω τῶν λ. Ἐπ' ἄρχοντος δ' ἀθήνησι φρυνίχου, ῥω-
μαῖοι κατέστησαν ὑπάτους, τίτον μάλλιον τορκουάτον καὶ πόπλι
ον δέκιον. ἐπὶ δὲ τούτων φίλιππος ὁ βασιλεὺς πεφρονηματισ-
μένος τῇ περὶ χαιρώνειαν νίκῃ, καὶ τὰς ἐπιφανεστάτας πόλεις
καταπεπληγμένος, ἐφιλοτιμεῖτο γενέσθαι πάσης τῆς ἑλλάδος
ἡγεμών. διαδοὺς δὲ λόγον, ὅτι βούλεται πρὸς πέρσας ὑπὲρ τῶν
ἑλλήνων πόλεμον ἄρασθαι, καὶ λαβεῖν παρ' αὐτῶν δίκας ὑπὲρ
τῆς εἰς τὰ ἱερὰ γενομένης παρανομίας, ἰδίους τοὺς ἕλληνας ταῖς
εὐνοίαις ἐποιήσατο. φιλοφρονούμενος δὲ πρὸς ἅπαντας καὶ ἰδίᾳ
καὶ κοινῇ, ταῖς πόλεσιν ἀπεφαίνετο βούλεσθαι διαλεχθῆναι πε
ρὶ τῶν συμφερόντων. διόπερ ἐν κορίνθῳ τοῦ κοινοῦ συνεδρίου συν-
αχθέντος, διαλεχθεὶς περὶ τοῦ πρὸς πέρσας πολέμου, καὶ μεγά-
λας ἐλπίδας ὑποθείς, προετρέψατο τοὺς συνέδρους εἰς πόλε-
μον. τέλος δὲ τῶν ἑλλήνων ἑλομένων αὐτὸν στρατηγὸν αὐτοκρά-
τορα τῆς ἑλλάδος, μεγάλας παρασκευὰς ἐποιεῖτο πρὸς τὴν ἐπὶ
τοὺς πέρσας στρατείαν. διατάξας δ' ἑκάστῃ πόλει τὸ πλῆθος τῶν
εἰς συμμαχίαν στρατιωτῶν, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν μακεδονίαν. καὶ
τὰ μὲν περὶ φίλιππον, ἐν τούτοις ἦν. κατὰ δὲ τὴν σικελίαν τιμολέ
ων ὁ κορίνθιος, ἅπαντα τοῖς συρακουσίοις καὶ τοῖς σικελιώταις
κατωρθωκώς, ἐτελεύτησεν στρατηγήσας ἔτη ὀκτώ. οἱ δὲ συρα
κούσιοι μεγάλως ἀποδεδεγμένοι τὸν ἄνδρα, διά τε τὴν ἀρετὴν
καὶ τὸ μέγεθος τῶν εὐεργεσιῶν, μεγαλοπρεπῶς ἔθαψαν αὐτόν.

καὶ ἐπὶ τὴν ἐκφορὰν ἀθροισθέντος τοῦ πλήθους, τόδε τὸ ψήφισ-
μα ἀνηγόρευσεν ὁ δῆμος τῶν συρακουσίων, τιμολέοντα τιμαι-
ετήσιον, τοῦτον δὲ θάπτειν ἀπὸ διακοσίων μνῶν, τιμᾶσθαι δὲ εἰς
τὸν ἅπαντα χρόνον ἀγῶσι μουσικοῖς καὶ ἱππικοῖς καὶ γυμνικοῖς·
ὅτι τοὺς βαρβάρους καταπολεμήσας, καὶ τὰς μεγίστας τῶν ἑλλη-
νίδων πόλεων ἐνοικήσας, αἴτιος ἐγενήθη τῆς ἐλευθερίας τοῖς σι-
κελιώταις. περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς καιρούς, ἀριοβαρζάνης μὲν ἐτελεύ-
τησεν, βασιλεύσας ἔτη κ΄ καὶ ϛ΄. τὴν δὲ βασιλείαν διαδεξάμε-
νος μιθριδάτης, ἦρξεν ἔτη ε΄, πρὸς τοῖς λ΄. ῥωμαῖοι δὲ πρὸς λατίνους
καὶ καμπανοὺς παραταξάμενοι περὶ πόλιν σύεσσαν, ἐνίκησαν,
καὶ τῶν ἡττηθέντων μέρος τῆς χώρας ἀφείλαντο. ὁ δὲ κατορθω-
κὼς τὴν μάχην μάλλιος ὁ ὕπατος, ἐθριάμβευσε. Ἐπὶ ἄρχον-
τος δ' ἀθήνησι πυθοδώρου, ῥωμαῖοι μὲν κατέστησαν ὑπάτους,
κόϊντον πόπλιον καὶ τιβέριον αἰμίλιον μάμερκον. ὀλυμπιὰς δ'
ἤχθη πρώτη πρὸς ταῖς ρ΄ καὶ δέκα, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον κλεό-
μαντις κλιτώριος. ἐπὶ δὲ τούτων φίλιππος ὁ βασιλεὺς ἡγεμὼν
ὑπὸ τῶν ἑλλήνων καθεσταμένος, καὶ τὸν πρὸς πέρσας πόλεμον ἐνστη-
σάμενος, ἄτταλον μὲν καὶ παρμενίωνα προαπέστειλεν εἰς τὴν ἀ-
σίαν, μέρος τῆς δυνάμεως δούς, καὶ προστάξας ἐλευθεροῦν τὰς ἑλλη-
νίδας πόλεις. αὐτὸς δὲ σπεύδων μετὰ τῆς τῶν θεῶν γνώμης ἐ-
πανελέσθαι τὸν πόλεμον, ἐπηρώτησε τὴν πυθίαν, εἰ κρατήσει
τοῦ βασιλέως τῶν περσῶν· ἡ δὲ ἔχρησεν αὐτῷ τόνδε τὸν χρησμόν,

» Ἔστεπται μὲν ὁ ταῦρος, ἔχει τέλος, ἔστιν ὁ θύσων.

ὁ μὲν οὖν φίλιππος σκολιῶς ἔχοντος τοῦ χρησμοῦ, πρὸς τὸ ἴδιον
συμφέρον ἐξεδέχετο τὸ λόγιον, ὡς τοῦ μαντείου προλέγοντος,
τεθήσεσθαι τὸν πέρσην ἱερείου τρόπον τυθήσεσθαι. τὸ δ' ἀληθὲς οὐχ οὕτως εἶ-
χεν, ἀλλὰ τοὐναντίον ἐσήμαινεν ἐν πανηγύρει καὶ θεῶν θυσίαις,
τὸν φίλιππον ὥσπερ τὸν ταῦρον ἐστεμμένον σφαγήσεσθαι. οὐ
μὴν ἀλλὰ δόξας συμμαχεῖν αὐτῷ τοὺς θεούς, περιχαρὴς ἦν, ὡς τῆς
ἀσίας ὑπὸ μακεδόνας ἐσομένης αἰχμαλώτου. εὐθὺς οὖν θυσίας
μεγαλοπρεπεῖς ἐπετέλει τοῖς θεοῖς, καὶ τῆς θυγατρὸς κλεοπά-
τρας τῆς ἐξ ὀλυμπιάδος συνετέλει γάμους. καὶ ταύτην μὲν ἀ-
λεξάνδρῳ συνῴκισε, τῷ βασιλεῖ τῶν ἠπειρωτῶν, ἀδελφῷ δὲ

ἐπὶ γνησίῳ τῆς Ὀλυμπιάδος. ἅμα δὲ ταῖς τῶν θεῶν τιμαῖς βουλόμενος ὡς πλείστους τῶν Ἑλλήνων μεταχεῖν τῆς εὐωχίας, ἀγῶνας τε μουσικοὺς καὶ μεγαλοπρεπεῖς ἐποίει, καὶ λαμπρὰς ἑστιάσεις τῶν φίλων καὶ ξένων. διόπερ δὴ ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος μεταπέμπων τοὺς ἰδιοξένους, καὶ τοῖς ἑαυτοῦ φίλοις παρήγγελλε παραλαμβάνειν τῶν ἐκ τῆς ξένης γνωρίμων ὡς πλείστους. σφόδρα γὰρ ἐφιλοτιμεῖτο φιλοφρονεῖσθαι πρὸς τοὺς Ἕλληνας. καὶ διὰ τὰς δεδομένας αὐτῷ τῆς ὅλης ἡγεμονίας τιμὰς, προσηκούσαις ὁμιλίαις ἀμείβεσθαι. τέλος δὲ πολλῶν πανταχόθεν πρὸς τὴν πανήγυριν συρρεόντων, καὶ τῶν ἀγώνων καὶ γάμων συντελουμένων ἐν Αἰγαῖς τῆς Μακεδονίας, οὐ μόνον κατ᾽ ἄνδρα τῶν ἐπιφανῶν ἐστεφάνωσαν αὐτὸν χρυσοῖς στεφάνοις, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀξιολόγων πόλεων αἱ πλείους, ἐν αἷς ἦν καὶ ἡ τῶν Ἀθηναίων. ἀναγορευομένου δὲ τοῦ στεφάνου τούτου διὰ τοῦ κήρυκος, τὸ τελευταῖον εἶπεν· ἄν τις ἐπιβουλεύσας Φιλίππῳ τῷ βασιλεῖ καταφύγῃ πρὸς Ἀθηναίους, παραδόσιμον εἶναι τοῦτον. διὰ δὲ τῆς αὐτοματιζούσης φήμης, ὥσπερ θείᾳ τινὶ προνοίᾳ διεσήμαινε τὸ δαιμόνιον τὴν ἐσομένην ἐπιβουλὴν εὐθὺς τῷ Φιλίππῳ. ἀκολούθως δὲ τούτοις καὶ ἕτεραι τινὲς ὥσπερ ἔνθεοι ἄρξασαι ἐγένοντο φωναὶ, προδηλοῦσαι τὴν τοῦ βασιλέως καταστροφήν. ἐν γὰρ τῷ βασιλικῷ πότῳ, Νεοπτόλεμος ὁ τραγῳδὸς πρωτεύων τῇ μεγαλοφωνίᾳ καὶ τῇ δόξῃ, προστάξαντος αὐτῷ τοῦ Φιλίππου προενέγκασθαι τῶν ἐπιτετευγμένων ποιημάτων, καὶ μάλιστα τῶν ἀνηκόντων πρὸς τὴν ἐπὶ τῶν Περσῶν στρατείαν, ὁ μὲν τεχνίτης κρίνας οἰκεῖον ὑπολήψεσθαι τὸ ποίημα τῇ διαβάσει τοῦ Φιλίππου, καὶ τὴν εὐδαιμονίαν ἐπιπλῆξαι βουλόμενος τοῦ Περσῶν βασιλέως, καίπερ οὖσαν μεγάλην καὶ περιβόητον, ὅπως μεταπέσοι ποτὲ εἰς τοὐναντίον ὑπὸ τῆς τύχης, ἤρξατο λέγειν τόδε τὸ ποίημα· φρονεῖτε νῦν αἰθέρος ὑψηλότερον καὶ μεγάλων πεδίων ἀρούρας· φρονεῖτε ὑπερβαλλόμενοι δόμων δόμους. ἀφροσύνᾳ πρόσω βίοταν τεκμαιρόμενοι. ὁ δ᾽ ἀμφιβάλλει ταχύπουν κέλευθον ἕρπων σκοτίαν. ἄφνω δ᾽ ἄφαντος προσέβα μακρὰς ἀφαιρούμενος ἐλπίδας θανάτων πολύμοχθος ἀΐδας. καὶ τὰ τούτων ἑξῆς συνεῖρε πάντα πρὸς τὴν ὁμοίαν φερόμενα

διάνοιαν. ὁ δὲ Φίλιππος ἡσθεὶς, ἐπὶ τοῖς ἀπηγγελμένοις ὅλος ἦν
καὶ τελέως φερόμενος τῇ διανοίᾳ πρὸς τὴν τοῦ περσῶν βα-
σιλέως καταστροφὴν, ἅμα δὲ καὶ τὸν πυθόχρηστον χρησμὸν ἀνελο
γίζετο, παραπλησίαν ἔχοντα διάνοιαν τοῖς ὑπὸ τοῦ τραγῳδοῦ
ῥηθεῖσι. τέλος δὲ τοῦ πότου διαλυθέντος, καὶ τῶν ἀγώνων κατὰ
τὴν ὑστεραίαν τὴν ἀρχὴν λαμβανόντων, τὸ μὲν πλῆθος ἔτι νυκ
τὸς οὔσης συνέτρεχεν εἰς τὸ θέατρον. ἅμα δ' ἡμέρᾳ τῆς πομπῆς
γινομένης σὺν ταῖς ἄλλαις μεγαλοπρεπέσι κατασκευαῖς, εἴ-
δωλα τῶν ιβ´ θεῶν ἐπόμπευε. ταῖς τε δημιουργίαις περὶ τὰ εἰρ
γασμένα, καὶ τῇ λαμπρότητι τοῦ πλούτου θαυμαστῶς κεκοσμη
μένα. σὺν δὲ τούτοις αὐτοῦ τοῦ Φιλίππου τρισκαιδέκατον ἐπόμ
πευε θεοπρεπὲς εἴδωλον, σύνθρονον ἑαυτὸν ἀποδεικνύντος τοῦ
βασιλέως τοῖς ιβ´ θεοῖς. τοῦ δὲ θεάτρου πληρωθέντος, αὐτὸς ὁ Φί
λιππος ᾔει, λευκὸν ἔχων ἱμάτιον. καὶ προστεταχὼς τοὺς δορυ
φόρους μακρὰν ἀφεστῶτας, ἀφ' ἑαυτοῦ συνακολουθεῖν. ἐνεδείκνυ
το γὰρ πᾶσιν, ὅτι τηρούμενος τῇ κοινῇ τῶν ἑλλήνων εὐνοίᾳ, τῆς
τῶν δορυφόρων φυλακῆς οὐκ ἔχει χρείαν. τηλικαύτης δ' οὔσης περὶ
αὐτὸν ὑπεροχῆς, καὶ πάντων ἐπαινούντων ἅμα καὶ μακαριζόν-
των τὸν ἄνδρα, παράδοξος καὶ παντελῶς ἀνέλπιστος ἐφάνη
κατὰ τοῦ βασιλέως ἐπιβουλὴ καὶ θάνατος. ἵνα δὲ σαφὴς ὁ περὶ τού
των γένηται λόγος, προεκθησόμεθα τὰς αἰτίας τῆς ἐπιβουλῆς.
παυσανίας ἦν τὸ μὲν γένος μακεδὼν, ἐκ τῆς ὀρεστίδος καλου
μένης. τοῦ δὲ βασιλέως σωματοφύλαξ, καὶ διὰ τὸ κάλλος φίλος
γεγονὼς τοῦ Φιλίππου. οὗτος ὁρῶν ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀγαπώ-
μενον ἕτερον παυσανίαν ὁμώνυμον ἑαυτοῦ, ὀνειδιστικοῖς πρὸς αὐτὸν
ἐχρήσατο λόγοις, φήσας ἀνδρόγυνον εἶναι, καὶ τοὺς βουλομένους ἐ-
ρωτὰς ἑτοίμως προσδέχεσθαι. ὁ δὲ τὴν ἐκ τῆς λοιδορίας ὕβριν οὐκ
ἐνέγκας, τὸ μὲν παρὸν κατεσιώπησεν. ἀττάλῳ δέ τινι τῶν φίλων
ἀνακοινωσάμενος περὶ τῶν μελλόντων πράττεσθαι, ἑκουσίως καὶ
παραδόξως ἑαυτὸν ἐκ τοῦ ζῆν μετέστησε. μετ' ὀλίγας γὰρ ἡμέρας
τοῦ Φιλίππου πρὸς πλευρίαν τὸν τῶν ἰλλυριῶν βασιλέα διαγω
νιζομένου, πρὸ τοῦ βασιλέως στὰς, ἁπάσας τὰς φερομένας ἐπ' αὐ
τὸν πληγὰς ἀνεδέξατο τῷ ἰδίῳ σώματι, καὶ μετήλλαξεν. διαβοη
θείσης

θείσης δὲ τῆς πράξεως, ὁ μὲν ἄτταλος εἷς ὢν τῶν ἐξ αὐλῆς καὶ πολὺ δυναμένων παρὰ τῷ βασιλεῖ, ἐκάλεσεν ἐπὶ δεῖπνον τὸν παυσανίαν. καὶ πολὺ ἐμφορήσας ἄκρατον, παρέδωκεν αὐτοῦ τὸ σῶμα τοῖς ὀρεωκόμοις εἰς ὕβριν καὶ παροινίαν ἑταιρικήν. ὁ δὲ ἀνανήψας ἐκ τῆς μέθης, καὶ τῇ τοῦ σώματος ὕβρει περιαλγὴς γενόμενος, τοῦ ἀττάλου κατηγόρησεν ἐπὶ τοῦ βασιλέως. ὁ δὲ φίλιππος παρωξύνθη μὲν ἐπὶ τῇ παρανομίᾳ τῆς πράξεως· διὰ δὲ τὴν πρὸς ἄτταλον οἰκειότητα, καὶ τὴν εἰς τὸ παρὸν αὐτοῦ χρείαν, οὐκ ἐβούλετο μισοπονηρεῖν. ἦν γὰρ ἄτταλος τῆς μὲν ἐπιγαμηθείσης γυναικὸς ὑπὸ τοῦ βασιλέως κλεοπάτρας ἀδελφιδοῦς. ἐπὶ δὲ τῆς προαπεσταλμένης δυνάμεως εἰς τὴν ἀσίαν, στρατηγὸς προκεχειρισμένος, ὢν δὲ τοῖς πολεμικοῖς ἀγῶσιν ἀνδρεῖος. διόπερ ὁ βασιλεὺς πραΰνας, βουλόμενος τοῦ παυσανίου τὴν ἐπὶ τῷ πάθει γεγενημένην δικαίαν ὀργήν, δωρεὰς ἀξιολόγους ἀπένειμεν αὐτῷ, καὶ κατὰ τὴν σωματοφυλακίαν προῆγεν αὐτὸν ἐντίμως. ὁ δὲ παυσανίας ἀμετάθετον φυλάττων τὴν ὀργήν, ἔσπευδε μὴ μόνον παρὰ τοῦ πράξαντος λαβεῖν τιμωρίαν, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῦ μὴ τιμωροῦντος αὐτῷ. συνεπελάβετο δὲ ταύτης τῆς προαιρέσεως μάλιστα ὁ σοφιστὴς ἑρμοκράτης. τοῦ γὰρ παυσανίου σχολάζοντος αὐτῷ, καὶ κατὰ τὴν διατριβὴν πυνθανομένου, πῶς ἄν τις γένοιτο ἐπιφανέστατος, σοφιστὴς ἀπεκρίθη, εἰ τὸν τὰ μέγιστα πράξαντα ἀνέλοι. τῇ γὰρ περὶ τούτου μνήμῃ συμπεριληφθήσεσθαι καὶ τὸν τὴν ἀναίρεσιν αὐτοῦ ποιησάμενον. ἀνενέγκας δὲ πρὸς τὴν ἰδίαν ὀργὴν τὸν λόγον, καὶ διὰ τὸν θυμὸν οὐδεμίαν τῆς γνώμης ὑπέρθεσιν ποιησάμενος, ἐν αὐτοῖς τοῖς ὑποκειμένοις ἀγῶσι τὴν ἐπιβουλὴν συνεστήσατο τοιῷδέ τινι τρόπῳ. ἵππους παραστησάμενος ταῖς πύλαις, παρῆλθε πρὸς τὰς εἰς τὸ θέατρον εἰσόδους, ἔχων κεκρυμμένην κελτικὴν μάχαιραν. τοῦ δὲ φιλίππου τοὺς παρακολουθοῦντας φίλους κελεύσαντος προεισελθεῖν εἰς τὸ θέατρον, καὶ τῶν δορυφόρων διεστώτων, ὁρῶν τὸν βασιλέα μεμονωμένον, προσέδραμε. καὶ διὰ τῶν πλευρῶν διαντιαίαν ἐνέγκας πληγήν, τὸν μὲν βασιλέα νεκρὸν ἐξέτεινεν. αὐτὸς δ' ἐπὶ τὰς πύλας καὶ τοὺς ἡτοιμασμένους πρὸς τὴν φυγὴν ἔθεε

ἵππους. εὐθὺς δὲ τῶν σωματοφυλάκων, οἱ μὲν πρὸς τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως ὥρμησαν, οἱ δ᾽ ἐπὶ τὸν τοῦ σφαγέως διωγμὸν ἐξεχύθησαν, ἐν οἷς ὑπῆρχον Λεόννατος καὶ Περδίκκας καὶ Ἄτταλος. ὁ δὲ Παυσανίας προλαβὼν τῆς διώξεως, ἔφθασεν ἐπὶ τὸν ἵππον ἀναπηδήσας, εἰ μὴ τῆς ὑποδέσεως περὶ ἄμπελόν τινα περιπλακεὶς ἔπεσεν. οἱ δὲ περὶ τὸν Περδίκκαν, καταλαβόντες αὐτὸν ἐκ τῆς γῆς ἀνιστάμενον, καὶ συγκεντήσαντες, ἀνεῖλον. Φίλιππος μὲν οὖν μέγιστος γενόμενος τῶν καθ᾽ ἑαυτὸν ἐπὶ τῆς Εὐρώπης βασιλέων, καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῆς ἀρχῆς ἑαυτὸν τοῖς ιβ΄ θεοῖς σύνθρονον καταριθμήσας, τοιαύτης ἔτυχε τῆς τοῦ βίου καταστροφῆς, ἄρξας ἔτη δ΄ πρὸς τοῖς κ΄. δοκεῖ δ᾽ οὗτος βασιλεὺς ἐλαχίστας μὲν εἰς μοναρχίαν ἀφορμὰς παρειληφέναι, μεγίστην δὲ τῶν παρ᾽ Ἕλλησι μοναρχιῶν κατακτήσασθαι· ηὐξηκέναι δὲ τὴν ἡγεμονίαν, οὐχ οὕτω διὰ τῆς ἐν τοῖς ὅπλοις ἀνδραγαθίας, ὡς διὰ τῆς ἐν τοῖς λόγοις ὁμιλίας καὶ φιλοφροσύνης. φασὶ δὲ καὶ αὐτὸν τὸν Φίλιππον σεμνύνεσθαι μᾶλλον ἐπὶ τῇ στρατηγικῇ συνέσει, καὶ τοῖς διὰ τῆς ὁμιλίας ἐπιτεύγμασιν, ἤπερ ἐπὶ τῇ κατὰ τὰς συμμαχίας ἀνδρείᾳ. τῶν μὲν γὰρ κατὰ τοὺς ἀγῶνας κατορθωμάτων, μετέχειν ἅπαντας τοὺς στρατευομένους· τῶν δὲ διὰ τῆς ὁμιλίας γινομένων ἐπιτευγμάτων, αὐτὸν μόνον λαμβάνειν τὴν ἐπιγραφήν. ἡμεῖς δ᾽ ἐπειδὴ πάρεσμεν ἐπὶ τὴν Φιλίππου τελευτήν, ταύτην μὲν τὴν βίβλον αὐτοῦ παραγράψομεν κατὰ τὴν ἐν ἀρχῇ πρόθεσιν. τῆς δ᾽ ἐχομένης ἀρχῆς, τὴν Ἀλεξάνδρου παράληψιν τῆς βασιλείας ποιησάμενοι, πειρασόμεθα περιλαβεῖν ἁπάσας αὐτοῦ τὰς πράξεις ἐν μιᾷ βίβλῳ.

ΤΩΝ ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΒΙΒΛΩΝ ΤΗΣ ΕΠΤΑΚΑΙΔΕΚΑΤΗΣ ΕΙΣ ΔΥΟ ΔΙΗΡΗΜΕΝΗΣ, Η ΠΡΩΤΗ ΠΕΡΙΕΧΕΙ ΤΑΔΕ.

Ὡς Ἀλέξανδρος διαδεξάμενος τὴν βασιλείαν, κατέστησε τὰ κατὰ τὴν ἀρχήν.

Ὡς τὰ νεωτερίζοντα τῶν ἐθνῶν ἀνεκτήσατο.

Ὡς θή

Ὡς θήβας κατασκάψας, καὶ φόβον ἐπιστήσας τοῖς ἕλλησι, στρατηγὸς αὐτοκράτωρ τῆς ἑλλάδος ᾑρέθη.

Ὡς διαβὰς εἰς τὴν ἀσίαν, τοὺς σατράπας ἐνίκησε, περὶ τὸν ἐν φρυγίᾳ γρανικὸν ποταμόν.

Ὡς μίλητον καὶ ἁλικαρνασσὸν ἐξεπολιόρκησε.

Μάχη δαρείου πρὸς ἀλέξανδρον, ἐν ἰσσῷ τῆς κιλικίας, καὶ νίκη ἀλεξάνδρου.

Τύρου πολιορκία, καὶ αἰγύπτου παράληψις, καὶ πάροδος εἰς ἄμμωνα τοῦ βασιλέως.

Παράταξις ἐν ἀρβήλοις ἀλεξάνδρου πρὸς δαρεῖον, καὶ νίκη ἀλεξάνδρου.

Μάχη ἀντιπάτρου πρὸς λακεδαιμονίους, καὶ νίκη ἀντιπάτρου.

Η ΔΕΥΤΕΡΑ ΠΕΡΙΕ-
ΧΕΙ ΤΑΔΕ.

Ἀρβήλων ἅλωσις ὑπὸ ἀλεξάνδρου, καὶ κατάληψις πολλῶν χρημάτων.

Ἀνάληψις τῆς δυνάμεως ἐν βαβυλῶνι, καὶ δωρεαὶ τοῖς ἀνδραγαθήσασιν.

Παρουσία τῶν ἀποσταλέντων μισθοφόρων καὶ συμμάχων.

Διάταξις καὶ κατασκευὴ τῆς δυνάμεως.

Ὡς ἀλέξανδρος παρέλαβε σοῦσαν, καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ θησαυρούς.

Ὡς τῶν παρόδων ἐγκρατὴς ἐγένετο, καὶ τῶν ὀνομαζομένων πυλῶν ἐκράτησε.

Ὡς τοὺς ἀκρωτηριασθέντας ἑλλήνων εὐηργέτησε, καὶ τὴν περσέπολιν παραλαβὼν διήρπασεν.

Ὡς κωμάσας ἐνέπρησε τὰ βασίλεια.

Δαρείου θάνατος ὑπὸ βήσσου.

Ἀλεξάνδρου στρατεία εἰς τὴν ὑρκανίαν, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ φυομένων παραδόξων ἀπαγγελία.

Ὡς ἀλέξανδρος ἐπὶ μάρδους στρατεύσας, κατεπολέμησε τὸ ἔθνος.

Ὡς θάληστρις, ἡ τῶν ἀμαζονίδων βασιλεύουσα, συνέμιξεν ἀλεξάνδρῳ.

Ὡς ὁ βασιλεὺς ἀνίκητον ἑαυτὸν εἶναι νομίσας, ἐζήλωσε τὴν τῶν περσῶν τρυφήν.

Στρατεία

Στρατεία ἀλεξάνδρου πρὸς τοὺς ἀφεστηκότας ἀρρίους, καὶ ἅλωσις τῆς πέτρας.

Ἐπιβουλὴ τοῦ βασιλέως, καὶ κόλασις τῶν ἐπιθεμένων, ὧν οἱ ἐπιφανέστατοι παρμενίων καὶ φιλώτας.

Στρατεία ἀλεξάνδρου εἰς παροπαμισάδας, καὶ τὰ πραχθέντα κατ' αὐτήν.

Ηγεμόνη ἐν ἀρρίοις μονομαχία, καὶ παράληψις τοῦ ἔθνους.

Βήσσου τοῦ ἀνελόντος δαρεῖον θάνατος.

Ὡς ἀλέξανδρος διὰ τῆς ἀνύδρου πορευθεὶς, πολλοὺς ἀπέβαλε τῶν στρατιωτῶν.

Ὡς τοὺς βραγχίδας τὸ παλαιὸν ὑπὸ περσῶν μετοικισθέντας, εἰς τὰ ἔσχατα τῆς βασιλείας, ὡς προδότας τῶν ἑλλήνων ἀνεῖλεν ἀλέξανδρος.

Ὡς ὁ βασιλεὺς ἐπὶ σογδιανοὺς καὶ σκύθας ἐστράτευσεν.

Ὡς οἱ πρωτεύοντες σογδιανῶν ἀπαγόμενοι πρὸς θάνατον, παραδόξως ἐσώθησαν.

Ὡς ἀλέξανδρος ἀποστάντας τοὺς σογδιανοὺς κατεπολέμησε, καὶ κατέσφαξεν αὐτῶν πλείους τῶν ιβ΄ μυριάδων.

Ὡς βακτριανοὺς ἐκόλασε, καὶ σογδιανοὺς τὸ δεύτερον ἐχειρώσατο, καὶ πόλεις ἔκτισεν εὐκαίρως πρὸς τὰς τῶν ἀφισταμένων κολάσεις.

Ἀπόστασις τρίτη σογδιανῶν, καὶ ἅλωσις τῶν εἰς τὴν πέτραν καταφυγόντων.

Περὶ τοῦ ἐν βασίστοις κυνηγίου, καὶ τοῦ πλήθους τῶν ἐν αὐτῷ θηρίων.

Περὶ τῆς εἰς τὸν διόνυσον ἁμαρτίας, καὶ τῆς παρὰ τὸν πότον ἀναιρέσεως κλείτου.

Περὶ τῆς καλλισθένους τελευτῆς.

Στρατεία τοῦ βασιλέως εἰς τοὺς καλουμένους ναύτακας, καὶ φθορὰ τῆς δυνάμεως ὑπὸ πολλῆς χιόνος.

Ὡς ἀλέξανδρος ἐρασθεὶς ῥωξάνης τῆς ὀξυάρτου, ἔγημεν αὐτήν, καὶ τῶν φίλων πολλοὺς ἔπεισε γῆμαι τὰς ἐπισήμων βαρβάρων θυγατέρας.

Παρασκευὴ τῆς ἐπ' ἰνδοὺς στρατείας.

Ἐμβολὴ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

Εμβολὴ εἰς τὴν ἰνδικὴν, καὶ ἀναίρεσις ἄρδην τοῦ πρώτου ἔθνους πρὸς κατάπληξιν τῶν ἄλλων.

Ως τὴν νυσίαν ὀνομαζομένην πόλιν εὐεργέτησε, διὰ τὴν ἀπὸ διονύσου συγγένειαν.

Ως μάσσακα πόλιν ἰσχυρὰν ἐκπορθήσας, τοὺς μισθοφόρους ἅπαντας λαμπρῶς ἀγωνισαμένους κατέκοψεν.

Ως τὴν ἄορνον καλουμένην πέτραν, ἀνάλωτον ἀεὶ γεγενημένην, ἐξεπολιόρκησεν.

Ως ταξίλην μὲν τὸν βασιλέα τῶν ἰνδῶν, προσηγάγετο· πῶρον δὲ μεγάλῃ παρατάξει νικήσας, καὶ τοῦ σώματος κρατήσας, ἀπέδωκε τὴν βασιλείαν δι' ἀνδραγαθίαν.

Απαγγελία τῶν κατὰ τὴν χώραν παραδόξων, ὄφεων τε καὶ τῶν φυομένων καρπῶν.

Ως τὰ πλησιόχωρα τῶν ἐθνῶν τὰ μὲν προσηγάγετο, τὰ δὲ κατεπολέμησεν.

Ως τὴν ὑπὸ σωπείθην τεταγμένην ἐχειρώσατο.

Περὶ τῆς εὐνομίας τῶν ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ πόλεων.

Περὶ τῆς ἀρετῆς τῶν δωρηθέντων ἀλεξάνδρῳ κυνῶν.

Περὶ τῆς ἀφηγήσεως τοῦ ἰνδῶν βασιλέως.

Ως τοῦ ἀλεξάνδρου βουλομένου διαβῆναι τὸν γάγγην ποταμὸν, καὶ στρατηγεῖν ἐπὶ τοὺς γαγγαρίδας ὀνομαζομένους, οἱ μακεδόνες οὐχ ὑπήκουσαν.

Ως ὅρια θέμενος τῆς στρατείας ὁ βασιλεὺς, ἐπῆλθε τὰ λοιπὰ τῶν ἰνδῶν, καὶ τρωθεὶς ἐκινδύνευσεν.

Ως διὰ τοῦ ἰνδοῦ ποταμοῦ κατέπλευσεν, ἐπὶ τὸν ἐπὶ μεσημβρίαν ὠκεανόν.

Περὶ τῆς γενομένης μονομαχίας ἐκ προκλήσεως.

Περὶ τῶν καταπολεμηθέντων ἰνδῶν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τοῦ ποταμοῦ, μέχρι τοῦ ὠκεανοῦ.

Περὶ τῶν παραδόξων, καὶ νομίμων παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις, καὶ τὸν θηριώδη βίον ἐχόντων.

Ως οἱ τὸν ὠκεανὸν πλεύσαντες, συνέμιξαν ἀλεξάνδρῳ παρὰ θάλατταν ἐστρατοπεδευκότι, καὶ τὰ κατὰ τὸν πλοῦν ἀπήγγειλαν.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

Ὡς πάλιν ἐκπλεύσαντες, πολλὴν τῆς παραθαλαττίας χώρας περιέπλευσαν.

Ὡς τῶν περσῶν τρισμυρίους νεανίσκους ἐπιλέξας, καὶ παιδεύσας τὰ πολεμικὰ τῶν ἔργων, ἀντίταγμα κατεσκεύασε τῇ μακεδονικῇ φάλαγγι.

Ὡς ἅρπαλος διὰ τὴν τρυφὴν καὶ τὰς ὑπερβολὰς τῶν δαπανημάτων διαβληθεὶς, ἔφυγεν ἐκ Βαβυλῶνος, καὶ τοῦ δήμου τῶν ἀθηναίων ἱκέτης ἐγένετο.

Ὡς διαδρὰς ἐκ τῆς ἀττικῆς ἀνῃρέθη, καὶ τῶν χρημάτων ἑπτακόσια μὲν τάλαντα παρέθετο τοῖς ἀθηναίοις· τετρακισχίλια δὲ καὶ μισθοφόρους ὀκτακισχιλίους, περὶ ταίναρον τῆς λακωνικῆς ἀπέλιπεν.

Ὡς ἀλέξανδρος τοὺς γεγηρακότας τῶν μακεδόνων χρεολυτήσας, καὶ καταναλώσας μύρια τάλαντα, ἀπέλυσεν εἰς τὰς πατρίδας.

Ὡς στασιαζόντων τῶν μακεδόνων, ἐκόλασε τοὺς αἰτίους.

Ὡς πευκέστης ἤγαγε πρὸς ἀλέξανδρον ἐκ τῶν περσῶν, ἐπιλέξας τοξότας καὶ σφενδονήτας μυρίους.

Ὡς τὰς τάξεις ὁ Βασιλεὺς ἐποίησε, ἀναμίξας τοῖς μακεδόσι τοὺς (πέρσας.

Ὡς τοῖς ἐπιγόνοις παισὶ μυρίοις οὖσι τὰς δαπάνας, καὶ παιδείας ἅπασι ἐχορήγει.

Ὡς λεωσθένης ἤρξατο κινεῖν τὸν πρὸς λακεδαιμονίους πόλεμον.

Ὡς ἀλέξανδρος ἐπὶ κοσσαίους ἐστράτευσεν.

Ὡς πορευομένου τοῦ Βασιλέως εἰς Βαβυλῶνα, προεῖπον οἱ χαλδαῖοι, τελευτήσειν αὐτὸν, ἐὰν εἰς τὴν Βαβυλωνίαν εἰσέλθῃ.

Ὡς ὁ Βασιλεὺς ἐν ἀρχῇ μὲν κατεπλάγη, καὶ παρήλλαξε τὴν Βαβυλῶνα· ὕστερον δ' ὑπὸ τῶν ἑλληνικῶν φιλοσόφων πεισθεὶς κατήντησεν εἰς τὴν πόλιν.

Περὶ τοῦ πλήθους τῶν παραγενομένων πρεσβειῶν.

Περὶ τῆς ἡφαιστίωνος ταφῆς, καὶ τοῦ πλήθους τῶν εἰς αὐτὴν δαπανηθέντων χρημάτων.

Περὶ τῶν σημείων τῶν γεγενημένων ἀλεξάνδρῳ, καὶ τῆς τελευτῆς αὐτοῦ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΙΖ.

ἩΜΕΝ πρὸ ταύτης βίβλος, οὖσα τῆς ὅλης συντάξεως ἑκκαιδεκάτη, τὴν ἀρχὴν ἔσχεν ἀπὸ τῆς Φιλίππου τοῦ ἀμύντου βασιλείας· περιελήφθησαν δ' ἐν αὐτῇ πράξεις, αἵ τε τοῦ Φιλίππου πᾶσαι μέχρι τῆς τελευτῆς, αἱ δὲ τῶν ἄλλων βασιλέων τε καὶ ἐθνῶν καὶ πόλεων, ὅσαι γεγόνασι ἐπὶ τοὺς τῆς βασιλείας ταύτης χρόνους, ὄντας ἐτῶν κ̄ καὶ τεσσάρων. ἐν ταύτῃ δὲ τὰς συνεχεῖς πράξεις ἀναγράφοντες, ἀρξόμεθα μὲν ἀπὸ τῆς ἀλεξάνδρου βασιλείας. περιλαβόντες δὲ τὰ τούτῳ τῷ βασιλεῖ πραχθέντα μέχρι τῆς τελευτῆς, συναναγράψομεν καὶ τὰ ἅμα τούτοις συντελεσθέντα, ἐν τοῖς γνωριζομένοις μέρεσι τῆς οἰκουμένης. οὕτω γὰρ μάλιστα ὑπολαμβάνομεν τάς τε πράξεις εὐμνημονεύτους ἔσεσθαι, κεφαλαιωδῶς τεθείσας, καὶ συνεχὲς ἐχούσας ταῖς ἀρχαῖς τὸ τέλος. ἐν ὀλίγῳ δὲ χρόνῳ μεγάλας πράξεις οὗτος ὁ βασιλεὺς κατειργάσατο, καὶ διὰ τὴν ἰδίαν σύνεσίν τε καὶ ἀνδρείαν, ὑπερεβάλετο τῷ μεγέθει τῶν ἔργων πάντας τοὺς ἐξ αἰῶνος τῇ μνήμῃ τῶν ἔργων παραδεδομένους βασιλεῖς. ἐν ἔτεσι γὰρ δώδεκα καταστρεψάμενος τῆς μὲν εὐρώπης οὐκ ὀλίγα, τὴν δὲ ἀσίαν σχεδὸν ἅπασαν, εἰκότως περιβόητον ἔσχε τὴν δόξαν, καὶ τοῖς παλαιοῖς ἥρωσι καὶ ἡμιθέοις ἰσάζουσαν. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἀναγκαῖον ἡμῖν, ἐν τῷ προοιμίῳ προλαμβάνειν τι τῶν κατωρθωμένων τῷ βασιλεῖ· αὐταὶ γὰρ αἱ κατὰ μέρος πράξεις, ἱκανῶς μηνύσουσι τὸ μέγεθος τῆς δόξης αὐτοῦ. Ἀλέξανδρος οὖν γεγονὼς ἐπὶ πατέρα μὲν ἀφ' ἡρακλέους, ἐπὶ δὲ μητέρα τῶν αἰακιδῶν, οἰκείαν ἔσχε τὴν φύσιν καὶ τὴν ἀρετὴν, τῆς τῶν προγόνων εὐδοξίας. ἡμεῖς δὲ τοὺς ἁρμόττοντας τῇ γραφῇ χρόνους παραθέντες, ἐπὶ τὰς οἰκείας τῆς ὑποκειμένης ἱστορίας πράξεις τρεψόμεθα. Ἐπ' ἄρχοντος γὰρ ἀθήνησιν εὐαινέτου, ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους, λεύκιον φούριον

καὶ γάιον μάνλιον. ἐπὶ δὲ τούτων ἀλέξανδρος διαδεξάμενος τὴν βασιλείαν, πρῶτον μὲν τοὺς φονεῖς τοῦ πατρὸς, τῆς ἁρμοζούσης τιμωρείας ἠξίωσε. μετὰ δὲ ταῦτα τῆς ταφῆς τοῦ γονέως, τὴν μὲν ἐνδεχομένην ἐπιμέλειαν ποιησάμενος, κατέστησε τὰ κατὰ τὴν ἀρχὴν πολὺ κάλλιον ἢ πάντες προσεδόκησαν. νέος γὰρ ὢν παντελῶς, καὶ διὰ τὴν ἡλικίαν ὑπό τινων καταφρονούμενος, πρῶτον μὲν τὰ πλήθη οἰκείοις λόγοις παρεστήσατο πρὸς εὔνοιαν. ἔφη γὰρ ὄνομα μόνον διηλλάχθαι βασιλέως· τὰς δὲ πράξεις χειρισθήσεσθαι, μηδὲν καταδεέστερον τῆς ἐπὶ τοῦ πατρὸς γενομένης οἰκονομίας. ἔπειτα ταῖς πρεσβείαις χρηματίσας φιλανθρώπως, παρεκάλεσε τοὺς ἕλληνας τηρεῖν τὴν πρὸς αὐτὸν πατροπαράδοτον εὔνοιαν. τῶν δὲ στρατιωτῶν πυκνὰς ποιησάμενος ἐξοπλισίας, μελέτας τε καὶ γυμνασίας πολεμικὰς, εὐπειθῆ κατεσκεύασε τὴν δύναμιν. ἔχων δὲ τῆς βασιλείας ἔφεδρον ἄτταλον, τὸν ἀδελφὸν κλεοπάτρας, τῆς ἐπιγαμηθείσης ὑπὸ φιλίππου, τοῦτον ἐκεῖνον ἐν τοῦ ζῆν μεταστῆσαι. καὶ γὰρ ἐτύγχανε παιδίον ἐκ τῆς κλεοπάτρας γεγονὸς τῷ φιλίππῳ, τῆς τελευτῆς τοῦ βασιλέως ὀλίγαις πρότερον ἡμέραις. ὁ δ᾽ ἄτταλος προαπεσταλμένος εἰς τὴν ἀσίαν στρατηγὸς τῆς δυνάμεως μετὰ παρμενίωνος, εὐεργετικὸς δὲ ὢν, καὶ ταῖς ὁμιλίαις ἐκθεραπεύων τοὺς στρατιώτας, μεγάλης ἐτύγχανεν ἀποδοχῆς ἐν τῷ στρατοπέδῳ. εὐλόγως οὖν τοῦτον εὐλαβεῖτο, μήποτε τῆς ἀρχῆς ἀντιποιήσηται συνεργοὺς λαβὼν τῶν ἑλλήνων τοὺς ἐναντιουμένους αὐτῷ. διόπερ τῶν φίλων προχειρισάμενος ἑκαταῖον, ἐξαπέστειλεν εἰς τὴν ἀσίαν μετὰ τῶν ἱκανῶν στρατιωτῶν, δοὺς ἐντολὰς μάλιστα μὲν ἀγαγεῖν ζῶντα τὸν ἄτταλον· ἐὰν δὲ τοῦτο μὴ δύνηται κατεργάσασθαι, δολοφονῆσαι τὸν ἄνδρα τὴν ταχίστην. οὗτος μὲν οὖν διαβὰς εἰς τὴν ἀσίαν, καὶ συμμίξας τοῖς περὶ τὸν παρμενίωνα καὶ ἄτταλον, ἐπετήρει τὸν καιρὸν τῆς προκεχειρισμένης πράξεως. ἀλέξανδρος δὲ πυνθόμενος πολλοὺς τῶν ἑλλήνων μετεώρους εἶναι πρὸς καινοτομίαν, εἰς πολλὴν ἀγωνίαν ἐνέπιπτεν. ἀθηναῖοι μὲν γὰρ δημοσθένους δημαγωγοῦντος κατὰ τῶν μακεδόνων, τήν τε φιλίππου τελευτὴν ἀσμένως ἤκουσαν, καὶ τῆς ἡγεμονίας τῶν ἑλλήνων οὐκ ἐξε-

χώρουν

χώρους τοῖς μακεδόσι. διαπρεσβευσάμενοι δὲ πρὸς ἄτταλον, ἐν
ἀπορρήτοις συνετίθεντο κοινοπραγίαν, καὶ πολλαὶ τῶν πόλεων
προετρέποντο τῆς ἐλευθερίας ἀντέχεσθαι. αἰτωλοὶ δὲ κατά-
γειν τοὺς ἐξ ἀκαρνανίας φυγάδας ἐψηφίσαντο, διὰ φίλιππον
πέραν εἰληφότας τῆς φυγῆς. ἀμβρακιῶται δὲ πεισθέντες ἀρι-
στάρχῳ, τὴν μὲν ὑπὸ φιλίππου κατασταθεῖσαν φρουρὰν ἐξέβα-
λον, τὴν δὲ πόλιν ἐποίησαν δημοκρατεῖσθαι. ὁμοίως δὲ τούτοις
θηβαῖοι, τὴν μὲν ἐν τῇ καδμείᾳ φρουρὰν ἐκβαλεῖν ἐψηφίσαντο,
περὶ δ' ἀλεξάνδρῳ μὴ συγχωρεῖν τὴν τῶν ἑλλήνων ἡγεμονίαν.
ἀρκάδες δὲ, οὔτε φιλίππῳ συνεχώρησαν τὴν ἡγεμονίαν τῶν
ἑλλήνων, οὔτ' ἀλεξάνδρῳ προσεῖχον. τῶν δ' ἄλλων πελοποννη-
σίων ἀργεῖοι καὶ ἠλεῖοι καὶ λακεδαιμόνιοι, καί τινες ἕτεροι, πρὸς
τὴν αὐτονομίαν ὥρμησαν. τῶν δὲ ὑπερκειμένων τὴν μακεδονί-
αν ἐθνῶν, οὐκ ὀλίγα πρὸς ἀπόστασιν ὥρμα· καὶ πολλὴ ταραχὴ κα-
τεῖχε τοὺς τῇδε κατοικοῦντας βαρβάρους. ἀλλ' ὅμως τηλικούτων
πραγμάτων καὶ τοσούτων φόβων κατεχόντων τὴν βασιλείαν,
ἀλέξανδρος νέος ὢν παντελῶς, ἅπαντά τε τὰ περὶ τὴν ἀρ-
χὴν δυσχερῆ, παραδόξως καὶ συντόμως κατέστησε. οὓς μὲν
γὰρ πειθοῖ διὰ τῆς ὁμιλίας προσηγάγετο, οὓς δὲ φόβῳ διωρθώ-
σατο. τινὰς δὲ βίᾳ χειρωσάμενος, ὑπηκόους ἐποιήσατο. πρώτους
δὲ θετταλοὺς ὑπομνήσας τῆς ἀρχαίας ἀφ' ἡρακλέους συγγενείας,
καὶ λόγοις φιλανθρώποις, ἔτι δὲ μεγάλαις ἐπαγγελίαις μετεω
ρίσας, ἔπεισε τὴν πατροπαράδοτον ἡγεμονίαν τῆς ἑλλάδος,
αὐτῷ συγχωρῆσαι κοινῷ τῆς θετταλίας δόγματι. μετὰ δὲ τού-
τους τοὺς συνορίζοντας τῶν ἐθνῶν εἰς τὴν ὁμοίαν εὔνοιαν προ-
σαγαγόμενος, παρῆλθεν εἰς πύλας. καὶ τὸ τῶν ἀμφικτυόνων
συνέδριον συναγαγὼν, ἔπεισε κοινῷ δόγματι δοθῆναι τὴν
τῶν ἑλλήνων ἡγεμονίαν. τοῖς δ' ἀμβρακιώταις διαπρεσβευσά-
μενος, καὶ φιλανθρώπως ὁμιλήσας, ἔπεισεν αὐτοὺς βραχὺ προ
ειληφέναι τὴν μέλλουσαν ὑπ' αὐτοῦ δίδοσθαι μετὰ προθυμίας
αὐτονομίαν. πρὸς δὲ τὴν κατάπληξιν τῶν ἀπειθούντων, ἦγε
τὴν δύναμιν τῶν μακεδόνων κεκοσμημένην καταπληκτικῶς.
ὀξείαις δὲ ταῖς ὁδοιπορίαις χρησάμενος, ἧκεν εἰς τὴν βοιωτίαν.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

καὶ πλησίον τῆς καδμείας καταστρατοπεδεύσας, ἐπέστησε τῇ
πόλει τὸν φόβον τῶν θηβαίων. καθ' ὃν δὴ χρόνον ἀθηναῖοι πυ-
θόμενοι τὴν εἰς βοιωτίαν πάροδον τοῦ βασιλέως, τῆς προϋπαρ-
χούσης καταφρονήσεως ἀπέστησαν. ἡ γὰρ ὀξύτης τοῦ νεανίσκου,
καὶ ἡ διὰ τῶν πράξεων ἐνέργεια, τοὺς ἀλλοτριοφρονοῦντας με-
γάλως ἐξέπληττεν. διόπερ ἀθηναῖοι τὰ μὲν ἀπὸ τῆς χώρας ἐψη-
φίσαντο κατακομίζειν, τῶν δὲ τειχῶν τὴν ἐνδεχομένην ἐπιμέλει-
αν ποιεῖσθαι. πρὸς δὲ τὸν ἀλέξανδρον πρέσβεις ἐξαπέστειλαν,
ἀξιοῦντες συγγνώμην ἔχειν, εἰ τὴν ἡγεμονίαν μὴ ταχέως συγ-
χωροῦσιν. ἐν δὲ τοῖς πρέσβεσι καὶ δημοσθένης ἐκπεμφθεὶς, οὐ συ-
νῆλθε μετὰ τῶν ἄλλων πρὸς τὸν ἀλέξανδρον, ἀλλ' ἐκ τοῦ κιθαι-
ρῶνος ἀνέκαμψεν εἰς τὰς ἀθήνας· εἴτε διὰ τὰ πεπολιτευμένα
κατὰ μακεδόνων φοβηθεὶς, εἴτε βουλόμενος τῷ βασιλεῖ τῶν περ-
σῶν ἄμεμπτον αὑτὸν διαφυλάττειν. πολλὰ γὰρ χρήματα φασὶν
αὐτὸν εἰληφέναι παρὰ περσῶν, ἵνα πολιτεύηται κατὰ μακεδό-
νων. περὶ ὧν καὶ τὸν αἰσχίνην φασὶν ὀνειδίζοντα τῷ δημοσθένει
» κατά τινα λόγον τὴν δωροδοκίαν, εἰπεῖν· νῦν μὲν τοι τὴν δαπά-
» νην ἐπικέκληκεν τὸ βασιλικὸν χρυσίον. ἔσται δὲ οὐδὲ τοῦτο ἱκανόν.
» οὐδεὶς γὰρ πώποτε πλοῦτος τρόπου πονηροῦ περιεγένετο. ὁ δὲ ἀλέξαν-
» δρος τοῖς πρέσβεσι τῶν ἀθηναίων φιλανθρώπους ἀποκρίσεις δοὺς,
ἀπέλυσε τοῦ πολλοῦ φόβου τὸν δῆμον. τοῦ δ' ἀλεξάνδρου παραγγείλαν-
τος, εἰς κόρινθον ἀπαντᾶν τάς τε πρεσβείας καὶ τοὺς συνέδρους,
ἐπειδὴ συνῆλθον οἱ συνεδρεύειν εἰωθότες, διαλεχθεὶς ὁ βασι-
λεὺς, καὶ λόγοις ἐπιεικέσι χρησάμενος, ἔπεισε τοὺς ἕλληνας, ψη-
φίσασθαι στρατηγὸν αὐτοκράτορα τῆς ἑλλάδος εἶναι τὸν ἀλέξαν-
δρον, καὶ συστρατεύειν ἐπὶ τοὺς πέρσας, ὑπὲρ ὧν εἰς τοὺς ἕλληνας
ἐξήμαρτον. τυχὼν δὲ ταύτης τῆς τιμῆς ὁ βασιλεὺς, ἐπανῆλθε
μετὰ δυνάμεως εἰς μακεδονίαν. ἡμεῖς δ' ἐπεὶ τὰ κατὰ τὴν ἑλλά-
δα διήλθομεν, μεταβιβάσομεν τὸν λόγον ἐπὶ τὰς κατὰ τὴν ἀσίαν
πράξεις. μετὰ γὰρ τὴν φιλίππου τελευτὴν, ἄτταλος τὸ μὲν
πρῶτον ἐπεχείρει νεωτερίζειν, καὶ πρὸς ἀθηναίους συνετίθετο
κοινοπραγίαν κατ' ἀλεξάνδρου. ὕστερον δὲ μετανοήσας, τὴν μὲν
ἀποδοθεῖσαν αὐτῷ παρὰ δημοσθένους ἐπιστολὴν τηρήσας, ἀπέστει

κε πρὸς ἀλέξανδρον, καὶ λόγοις φιλανθρώποις ἐπειρᾶτο τὰς καθ' ἑαυτοῦ διαβολὰς ἀποτρίβεσθαι. τοῦ δ' ἑκαταίου κατὰ τὰς τοῦ βασιλέως ἐντολὰς δολοφονήσαντος τὸν ἄτταλον, ἡ μὲν κατὰ τὴν ἀσίαν τῶν μακεδόνων δύναμις, ἐπαύσατο τοῦ μετεωρίζεσθαι πρὸς ἀπόστασιν, τοῦ μὲν ἀττάλου πεφονευμένου, τοῦ δὲ παρμενίωνος οἰκειότατα διακειμένου πρὸς ἀλέξανδρον. περὶ δὲ τῆς τῶν περσῶν βασιλείας μέλλοντας ἡμᾶς ἀναγράφειν, ἀναγκαῖόν ἐστι βραχὺ τοῖς χρόνοις προαναλαβεῖν τὴν ἱστορίαν. φιλίππου γὰρ ἔτι βασιλεύοντος, ἦρχε τῶν περσῶν ὦχος· καὶ προσεφέρετο τοῖς ὑποτεταγμένοις ὠμῶς καὶ βιαίως. μισουμένου δὲ αὐτοῦ διὰ τὴν χαλεπότητα τῶν τρόπων, βαγώας ὁ χιλίαρχος εὐνοῦχος μὲν ὢν τὴν ἕξιν, πονηρὸς δὲ καὶ πολεμικὸς τὴν φύσιν, ἀνεῖλε φαρμάκῳ τὸν ὦχον, διά τινος ἰατροῦ. τὸν δὲ νεώτατον τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως ἄρσην, εἰσήγαγεν εἰς τὴν βασιλείαν. ἀνεῖλε δὲ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς τοῦ βασιλέως, ὄντας νέους παντελῶς· ὅπως μονωθεὶς ὁ νεανίσκος, μᾶλλον ὑπήκοος αὐτῷ γένηται. τοῦ δὲ μειρακίου ταῖς γινομέναις παρανομίαις προσκόπτοντος, καὶ φανεροῦ καθεστῶτος, ὅτι τιμωρήσεται τὸν αὐθέντην τῶν ἀνομημάτων, φθάσας αὐτοῦ τὰς ἐπιβουλὰς ὁ βαγώας, ἀνεῖλε τὸν ἄρσην μετὰ τῶν τέκνων, τρίτον ἔτος ἤδη βασιλεύοντα. ἐρήμου δ' ὄντος τοῦ βασιλέως οἴκου, καὶ μηδενὸς ὄντος τοῦ κατὰ γένος διαδεξομένου τὴν ἀρχὴν, προχειρισάμενος ἕνα τῶν φίλων, δαρεῖον ὄνομα, τούτῳ συγκατεσκεύασε τὴν βασιλείαν. οὗτος δ' ἦν υἱὸς μὲν ἀρσάνου, ὃς ἦν ἀδελφὸς ἀρταξέρξου τοῦ περσῶν βασιλεύσαντος. ἴδιον δέ τι συνέβη περὶ τὸν βαγώαν γενέσθαι, καὶ μνήμης ἄξιον. χρώμενος γὰρ τῇ συνήθει μιαιφονίᾳ, τὸν δαρεῖον ἐπεβάλλετο διὰ φαρμακείας ἀνελεῖν. μηνυθείσης δὲ τῆς ἐπιβουλῆς, ὁ βασιλεὺς ὡς ἐπί τινι φιλανθρωπίᾳ προσκαλεσάμενος τὸν βαγώαν, καὶ δοὺς τὸ ποτήριον, ἠνάγκασε πιεῖν τὸ φάρμακον. ἠξιώθη δὲ τῆς βασιλείας ὁ δαρεῖος, δοκῶν πολὺ προέχειν ἀνδρείᾳ περσῶν. ἀρταξέρξου γάρ ποτε τοῦ βασιλέως πολεμοῦντος πρὸς καδουσίους, καί τινος τῶν καδουσίων ἐπ' ἀλκῇ καὶ ἀνδρείᾳ διαβεβοημένου, καὶ προκαλεσαμένου τὸν βουλόμενον περσῶν

μονομαχῆ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

μονομαχῆσαι, ἄλλος μὲν οὐδεὶς ἐτόλμησεν ὑπακοῦσαι. μόνος δὲ Δαρεῖος ὑποστὰς τὸν κίνδυνον, τὸν προσκαλεσάμενον ἀπέκτεινεν. καὶ ὑπὸ μὲν τοῦ βασιλέως μεγάλαις ἐτιμήθη δωρεαῖς, παρὰ δὲ τοῖς Πέρσαις τὸ πρωτεῖον τῆς ἀνδρείας ἀπηνέγκατο. διὰ ταύτην δὴ τὴν ἀνδραγαθίαν ἄξιος τῆς βασιλείας νομισθεὶς, παρέλαβε τὴν ἀρχὴν περὶ τούτους τοὺς χρόνους. ἐν οἷς Φιλίππου τελευτήσαντος, διεδέξατο τὴν βασιλείαν Ἀλέξανδρος. τοιοῦτον δ' ἄνδρα τῆς τύχης παραδούσης ἀντίπαλον τῇ καθ' Ἀλέξανδρον ἀρετῇ, συνέβη πολλοὺς καὶ μεγάλους ἀγῶνας συστῆναι περὶ τοῦ πρωτείου. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων αἱ κατὰ μέρος πράξεις, ἕκαστα δηλώσουσιν. ἡμεῖς δ' ἐπὶ τὸ συνεχὲς τῆς ἱστορίας τρεψόμεθα. Δαρεῖος γὰρ παραλαβὼν τὴν βασιλείαν, πρὸ μὲν τῆς Φιλίππου τελευτῆς, ἐφιλοτιμεῖτο τὸν μέλλοντα πόλεμον εἰς τὴν Μακεδονίαν ἀποστρέψαι. ἐκείνου δὲ τελευτήσαντος, ἀπελύθη τῆς ἀγωνίας, καταφρονήσας τῆς Ἀλεξάνδρου νεότητος. ἐπεὶ δ' ἡ τῆς πράξεως ἐνέργεια καὶ ὀξύτης, ἐποίησε μὲν τὴν τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίαν πᾶσαν ἀναλαβεῖν, καὶ τὴν ἀρετὴν τοῦ νεανίσκου γενέσθαι περιβόητον, τότε νουθετηθεὶς τοῖς ἔργοις ὁ Δαρεῖος, ἐπιμέλειαν μεγάλην ἐποιεῖτο τῶν δυνάμεων. τριήρεις δὲ πολλὰς κατασκευαζόμενος, καὶ πολλὰς δυνάμεις ἀξιολόγους συνιστάμενος, ἡγεμόνας τε τοὺς ἀρίστους προκρίνων, ἐν οἷς ὑπῆρχε καὶ Μέμνων ὁ Ῥόδιος διαφέρων ἀνδρείᾳ καὶ συνέσει στρατηγικῇ. τούτῳ δὲ δοὺς ὁ βασιλεὺς μισθοφόρους πεντακισχιλίους, προσέταξε παρελθεῖν ἐπὶ πόλιν Κύζικον, καὶ πειρᾶσθαι ταύτην χειρώσασθαι. οὗτος μὲν οὖν μετὰ τοσούτων στρατιωτῶν προῆγε διὰ τῆς Ἴδης. τὸ δ' ὄρος τοῦτο μυθολογοῦσι τινὲς τυχεῖν ταύτης τῆς προσηγορίας, ἀπὸ τῆς Μελισσέως Ἴδης. μέγιστον δὲ ὑπάρχον τῶν κατὰ τὸν Ἑλλήσποντον, ἔχει κατὰ τὸ μέσον ἄντρον θεοπρεπὲς, ἐν ᾧ φασι κριθῆναι τὰς θεὰς ὑπ' Ἀλεξάνδρου. γενέσθαι δ' ἐν τούτῳ λέγεται καὶ τοὺς Ἰδαίους Δακτύλους, οὓς σίδηρον ἐργάσασθαι πρώτους, μαθόντας τὴν ἐργασίαν παρὰ τῆς τῶν θεῶν μητρός. ἴδιον δέ τι καὶ παράδοξον συμβαίνει γίνεσθαι περὶ τοῦτο τὸ ὄρος. κατὰ γὰρ τὴν τοῦ κυνὸς ἐπιτολὴν ἐπ' ἄκρας τῆς κορυφῆς, διὰ τὴν νηνεμίαν τοῦ

περιέχον-

περιέχοντος τοῦ ἀέρος, ὑποφερομένη γίνεσθαι τὴν ἄκραν ὑπὸ τῶν ἀνέμων πνοῆς. ὁρᾶσθαι δὲ τὸν ἥλιον ἔτι τῆς νυκτὸς οὔσης, ἀνατέλλοντα τὰς ἀκτῖνας, οὐκ ἐν κυκλοτερεῖ σχήματι πετραμμένον, ἀλλὰ τὴν φλόγα κατὰ πολλοὺς τόπους ἔχοντα διεσπαρμένην. ὥστε δοκεῖν πυρὰ πλείω θιγγάνειν τοῦ τῆς γῆς ὁρίζοντος· μετ' ὀλίγον δὲ συνάγεσθαι ταῦτα πρὸς ἓν μέγεθος, ἕως ἂν γένηται τριπλεθρον διάστημα. καὶ τότε ἤδη τῆς ἡμέρας ὑπολαβούσης, τὸ φαινόμενον τοῦ ἡλίου μέγεθος πληρωθὲν, τὴν τῆς ἡμέρας διάθεσιν κατασκευάζει. ὁ δ' οὖν μέμνων διελθὼν τὴν ὀρεινὴν, ἄφνω τῇ πόλει τῶν κυζικηνῶν προσέπεσεν, καὶ παρ' ὀλίγον αὐτῆς ἐκυρίευσεν. ἀποπεσὼν δὲ τῆς ἐπιβολῆς, τὴν χώραν αὐτῶν ἐπόρθησε, καὶ πολλῶν λαφύρων ἐκυρίευσεν. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, παρμενίων γρύνιον μὲν πόλιν ἑλὼν κατὰ κράτος, ἐξηνδραποδίσατο. πιτάνην δὲ πολιορκοῦντος αὐτοῦ, μέμνων ἐπιφανεὶς, καὶ καταπληξάμενος τοὺς μακεδόνας, ἔλυσε τὴν πολιορκίαν. μετὰ δὲ ταῦτα κάλλας μὲν ἔχων μακεδόνας καὶ μισθοφόρους στρατιώτας ἐν τῇ τρωάδι, συνῆψε μάχην πρὸς τοὺς πέρσας, ὄντας πολλαπλασίους· καὶ λειφθεὶς ἀπεχώρησε εἰς τὸ ῥοίτιον. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν ἀσίαν ἐν τούτοις ἦν. Ἀλέξανδρος δὲ τὰς κατὰ τὴν ἑλλάδα ταραχὰς καταπαύσας, ἐστράτευσεν ἐπὶ τὴν θράκην. καὶ πολλὰ μὲν ἔθνη θράκια ταραττόμενα καταπληξάμενος, ὑποταγῆναι κατηνάγκασεν. ἐπῆλθε δὲ καὶ τὴν παιονίαν, καὶ τὴν ἰλλυρίδα, καὶ τὰς ὁμόρους ταύταις χώρας. καὶ πολλοὺς τῶν κατοικούντων βαρβάρων ἀφεστηκότας χειρωσάμενος, ὑπηκόους πάντας τοὺς πλησιοχώρους βαρβάρους ἐποιήσατο. περὶ ταῦτα δ' ὄντος αὐτοῦ, παρῆσάν τινες ἀπαγγέλλοντες, πολλοὺς τῶν ἑλλήνων νεωτερίζειν, καὶ πολλὰς τῆς ἑλλάδος πόλεις, πρὸς ἀπόστασιν ὡρμηκέναι, μάλιστα δὲ θηβαίους. ἐπὶ δὲ τούτοις ὁ βασιλεὺς παροξυνθεὶς, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν μακεδονίαν, σπεύδων τὰς κατὰ τὴν ἑλλάδα παῦσαι ταραχάς. θηβαίων δὲ τὴν ἐν τῇ καδμείᾳ φρουρὰν ἐκβάλλειν φιλοτιμουμένων, καὶ πολιορκούντων τὴν ἄκραν, ἧκεν ὁ βασιλεὺς ἄφνω πρὸς τὴν πόλιν, καὶ κατεστρατοπέδευσε πλησίον τῶν θηβῶν μετὰ πάσης τῆς

δυνάμεως. οἱ δὲ θηβαῖοι πρὸ μὲν τῆς τοῦ βασιλέως παρουσίας, τὴν καδμείαν τάφροις βαθείαις καὶ σταυρώμασι πυκνοῖς περιέβαλον, ὥστε μήτε βοήθειαν αὐτοῖς δύνασθαι, μήτ᾽ ἀγορὰν εἰσπέμψαι. πρὸς δὲ ἀρκάδας καὶ ἀργείους, ἔτι δὲ ἠλείους, πρεσβεύσαντες, ἠξίουν βοηθεῖν. ὁμοίως δὲ καὶ πρὸς ἀθηναίους περὶ συμμαχίας ἐπρέσβευον. καὶ παρὰ δημοσθένους ὅπλων πλῆθος ἐν δωρεᾷ λαβόντες, τοὺς ἀνόπλους καθώπλιζον. τῶν δ᾽ ἐπὶ τὴν βοήθειαν παρακεκλημένων, οἱ μὲν ἐν πελοποννήσῳ στρατιώτας ἐξέπεμψαν ἐπὶ τὸν ἰσθμόν, καὶ διατρίβοντες ἐκαραδόκουν, προσδοκίμου τοῦ βασιλέως ὄντος. ἀθηναῖοι δ᾽ ἐψηφίσαντο μὲν βοηθεῖν τοῖς θηβαίοις, πεισθέντες ὑπὸ δημοσθένους· οὐ μήν γε τὴν δύναμιν ἐξέπεμψαν, καραδοκοῦντες τὴν ῥοπὴν τοῦ πολέμου. ὁ δὲ τῆς ἐν τῇ καδμείᾳ φρουρᾶς ἡγούμενος φιλώτας, ὁρῶν τοὺς θηβαίους μεγάλας παρασκευὰς ποιουμένους πρὸς τὴν πολιορκίαν, τὰ τείχη φιλοτιμότερον κατεσκεύασεν· καὶ βελῶν παντοδαπῶν πλῆθος ἡτοίμαζεν. ἐπεὶ δ᾽ ὁ βασιλεὺς ἀνελπίστως ἐκ τῆς θρᾴκης ἧκε μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως, αἱ μὲν συμμαχίαι τοῖς θηβαίοις δισταζομένην εἶχον τὴν παρουσίαν· ἡ δὲ τῶν πολεμίων δύναμις, ὁμολογουμένην καὶ φανερὰν ἐποιεῖτο τὴν ὑπεροχήν. τότε δὲ συνεδρεύσαντες οἱ ἡγεμόνες, προεβουλεύσαντο περὶ τοῦ πολέμου. καὶ πᾶσιν ἔδοξεν, ὑπὲρ τῆς αὐτονομίας διαγωνίζεσθαι. τοῦ δὲ πλήθους ἐπικυρώσαντος τὴν γνώμην, ἅπαντες μετὰ πολλῆς προθυμίας εἶχον ἑτοίμως διακινδυνεύειν. ὁ δὲ βασιλεὺς τότε μὲν ἡσυχίαν ἦγεν, διδοὺς μετανοίας χρόνον εἰς τὸ βουλεύσασθαι, καὶ νομίζων μὴ τολμήσειν μίαν πόλιν πρὸς τηλικαύτην δύναμιν παρατάξασθαι. εἶχε γὰρ ὁ ἀλέξανδρος κατὰ τὸν τότε καιρὸν πεζοὺς μὲν πλείους τῶν τρισμυρίων, ἱππεῖς δ᾽ οὐκ ἐλάττους τρισχιλίων, πάντας δ᾽ ἐνηθληκότας τοῖς πολεμικοῖς κινδύνοις, καὶ συνεστρατευμένους φιλίππῳ, καὶ σχεδὸν ἐν πάσαις ταῖς μάχαις ἀηττήτους γεγονότας. ὧν δὴ ταῖς ἀρεταῖς καὶ προθυμίαις πεποιθὼς ἀλέξανδρος, ἐπεβάλετο καταλῦσαι τὴν τῶν περσῶν ἡγεμονίαν. εἰ μὲν οὖν θηβαῖοι τοῖς καιροῖς εἴξαντες, διεπρεσβεύοντο πρὸς τοὺς μακεδόνας ὑπὲρ εἰρήνης καὶ

συμβάσεως,

συνθέσεως, ἡδέως ἂν ὁ βασιλεὺς προσεδέξατο τὰς ἐντεύξεις, καὶ πάντα ἂν ἀξιούμενος συνεχώρησε· ἐπεθύμει γὰρ τὰς κατὰ τὴν Ἑλλάδα ταραχὰς ἐκτριψάμενος, ἀπερίσπαστον ἔχειν τὸν πρὸς τοὺς Πέρσας πόλεμον. νῦν δὲ δόξας ὑπὸ τῶν Θηβαίων καταφρονεῖσθαι, διέγνω τὴν πόλιν ἄρδην ἀνελεῖν, καὶ διὰ τοῦ φόβου τούτου τὰς ὁρμὰς τῶν ἀφίστασθαι τολμώντων ἀποτρέψαι. διόπερ τὴν δύναμιν ἑτοίμην κατασκευάσας πρὸς τὸν κίνδυνον, ἐκήρυξε τὸν βουλόμενον Θηβαίων ἀπιέναι πρὸς αὐτὸν, καὶ μετέχειν τῆς κοινῆς τοῖς Ἕλλησιν εἰρήνης. οἱ δὲ Θηβαῖοι διαφιλοτιμηθέντες, ἀντεκήρυξαν ἀπό τινος ὑψηλοῦ πύργου, τὸν βουλόμενον μετὰ τοῦ βασιλέως τοῦ μεγάλου καὶ Θηβαίων, ἐλευθεροῦν τοὺς Ἕλληνας, καὶ καταλύειν τὸν τῆς Ἑλλάδος τύραννον, παρεῖναι πρὸς αὐτούς. ὅθεν Ἀλέξανδρος περιαλγὴς γενόμενος, εἰς ὑπερβάλλουσαν ὀργὴν προῆλθεν. καὶ πάσῃ τιμωρίᾳ τοὺς Θηβαίους μετελθεῖν ἔκρινεν. οὗτος μὲν οὖν ἀποθηριωθεὶς τὴν ψυχὴν, μηχανάς τε πολιορκητικὰς συνεστήσατο, καὶ τἄλλα πρὸς τὸν κίνδυνον παρεσκεύαζεν. οἱ δ᾽ Ἕλληνες πυνθανόμενοι τὸ μέγεθος τῶν περὶ τοὺς Θηβαίους κινδύνων, ἐδυσφόρουν ἐπὶ ταῖς προσδοκωμέναις περὶ αὐτῶν συμφοραῖς. οὐ μὴν βοηθεῖν γε ἐτόλμων τῇ πόλει, διὰ τὸ προπετῶς καὶ ἀβούλως εἰς ὁμολογουμένην ἀπώλειαν ἑαυτὴν δεδωκέναι. οἱ δὲ Θηβαῖοι ταῖς μὲν εὐτολμίαις προθύμως ἀνεδέχοντο τοὺς κινδύνους, φήμαις δέ τισι μάντεων καὶ θεῶν σημείοις ἠπόρουν τό. πρῶτον μὲν γὰρ ἐν τῷ τῆς Δήμητρος ἱερῷ, λεπτὸν ἀράχνης ὕφασμά τι διαπεπετασμένον ὤφθη, τὸ μὲν μέγεθος ἱματίου, κύκλῳ δὲ περιφαῖνον ἶριν, τῇ κατ᾽ οὐρανὸν ἐοικυῖαν. περὶ οὗ τὸ μὲν ἐν Δελφοῖς χρηστήριον ἔδωκεν αὐτοῖς τόνδε τὸν χρησμόν·

Σημεῖον τόδε πᾶσι θεοὶ φαίνουσι βροτοῖσι,
Βοιωτοῖς δὲ μάλιστα, καὶ οἳ περιναιετάουσι.

τὸ δὲ πάτριον τῶν Θηβαίων μαντεῖον, τοῦτον ἐξήνεγκε τὸν χρησμόν·

Ἱστὸς ὑφαινόμενος, ἄλλῳ κακόν, ἄλλῳ ἄμεινον.

τοῦτο μὲν οὖν τὸ σημεῖον ἐγένετο τρισὶ μησὶν ἀνώτερον τῆς Ἀλεξάνδρου παρουσίας ἐπὶ τὰς Θήβας. ὑπ᾽ αὐτὴν δὲ τὴν ἔφοδον τοῦ βασιλέως, οἱ κατὰ τὴν ἀγορὰν ἀνδριάντες, ἐφάνησαν ἱδρῶτας

ἀφιέντες, καὶ μεστοὶ σταλαγμῶν μεγάλων. χωρὶς δὲ τούτων ἧκόν τινες, τοῖς ἄρχουσιν ἀπαγγέλλοντες τὴν ἐν ὀρχηστῷ λίμνην, μυκήματι παραπλήσιον φωνὴν ἀφιέναι· τῇ δὲ δίρκῃ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος, αἱματοειδῆ φρίκην ἐπιτρέχειν. ἕτεροι δὲ ἧκον ἐκ δελφῶν, μηνύοντες ὅτι ἀπὸ φωκέων ναὸς, ὃν ἱδρύσαντο θηβαῖοι, ἡματωμένην ἔχων τὴν ὀροφὴν ὁρᾶται. οἱ δ' ἐπὶ τῶν σημείων διάκρισιν ἀσχολούμενοι, σημαίνειν ἔφασαν τὸ μὲν ὕφασμα, θεῶν ἀπὸ τῆς πόλεως χωρισμόν· τὸ δὲ τῆς ἱερείας χρῶμα, πραγμάτων ποικίλων χειμῶνα· τὸν δὲ τῶν ἀνδριάντων ἱδρῶτα, ὑπερβάλλουσαν κακοπάθειαν· τὸ δ' ἐν πλείοσι τόποις φαινόμενον αἷμα, φόνον πολὺν κατὰ τὴν πόλιν ἐσόμενον. συνεβούλευον οὖν τῶν θεῶν φανερῶς σημαινόντων τὴν ἐσομένην τῇ πόλει συμφορὰν, μὴ συγκαταβαίνειν εἰς τὸ διὰ μάχης κρίνειν τὸν πόλεμον· ἑτέραν δὲ διάλυσιν ζητεῖν διὰ λόγων ἀσφαλεστέραν. οὐ μὴν θηβαῖοί γε ταῖς ψυχαῖς ἐμαλακώοντο. τοὐναντίον δὲ τοῖς θυμοῖς παραχθέντες, ἀνεμίμνησκον ἀλλήλους τὴν ἐν λεύκτροις εὐημερίαν, καὶ τῶν ἄλλων παρατάξεων, ἐν αἷς θαυμαστῶς ταῖς ἰδίαις ἀνδραγαθίαις, ἀνελπίστους νίκας περιεποιήσαντο. οἱ μὲν οὖν θηβαῖοι τοῖς παραστήμασιν ἀνδρειότερον μᾶλλον ἢ φρονιμώτερον χρησάμενοι, προέπεσον εἰς πάνδημον τῆς πατρίδος ὄλεθρον. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐν τρισὶ ταῖς πάσαις ἡμέραις ἑτοιμασάμενος τὰ πρὸς τὴν πολιορκίαν καὶ τὰς δυνάμεις, διεῖλε τὴν στρατιὰν εἰς τρία μέρη. καὶ τὸ μὲν τοῖς χαρακώμασι τοῖς πρὸ τῆς πόλεως κατεσκευασμένοις προσβάλλειν ἔταξε, τὸ δὲ τοῖς θηβαίοις ἀντιτάττεσθαι, τὸ δὲ τρίτον ἐφεδρεύειν τῷ πονοῦντι μέρει τῆς δυνάμεως, καὶ διαδέχεσθαι τὴν μάχην. οἱ δὲ θηβαῖοι τοὺς μὲν ἱππεῖς ἐντὸς τοῦ χαρακώματος ἔταξαν· τοὺς δ' ἐλευθερωθέντας οἰκέτας, καὶ τοὺς φυγάδας, καὶ τοὺς μετοίκους, τοῖς πρὸς τὰ τείχη βιαζομένοις ἀντέταξαν. αὐτοὶ δὲ τοῖς μετὰ βασιλέως μακεδόσιν πολλαπλασίοις οὖσι, συνάπτειν μάχην πρὸ τῆς πόλεως ἡτοιμάζοντο. τέκνα δὲ καὶ γυναῖκες συνέτρεχον εἰς τὰ ἱερὰ, καὶ τοὺς θεοὺς ἱκέτευον, σῶσαι τὴν πόλιν ἐκ τῶν κινδύνων. ὡς δ' ἤγισαν οἱ μακεδόνες, καὶ τοῖς τεταγμένοις μέρεσιν ἕκαστοι προσ-

σέπεσον,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

σέπεσον, αἱ μὲν σάλπιγγες ἐσημαίνοντο τὸ πολεμικόν, αἱ δὲ
παρ' ἀμφοτέροις δυνάμεις ὑφ' ἕνα καιρὸν συνηλάλαξαν, καὶ
τὰ κοῦφα τῶν βελῶν ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἔβαλλον. ταχὺ δὲ τούτων
ἐξαναλωθέντων, καὶ πάντων εἰς τὴν ἐκ τοῦ ξίφους μάχην συμ
πεσόντων, μέγας ἀγὼν συνίστατο. οἱ μὲν γὰρ μακεδόνες, διὰ τὸ
πλῆθος τῶν ἀνδρῶν καὶ τὸ βάρος τῆς φάλαγγος, δυσυπόστα
τον εἶχον τὴν βίαν. οἱ δὲ θηβαῖοι ταῖς τῶν σωμάτων ῥώμαις ὑ-
περέχοντες, καὶ τοῖς ἐν τοῖς γυμνασίοις συνεχέσιν ἀθλήμασιν,
ἔτι δὲ τῷ φρονήματι τῆς ψυχῆς πλεονεκτοῦντες, ἐνεκαρτέρουν
τοῖς δεινοῖς. διὸ καὶ παρ' ἀμφοτέροις πολλοὶ μὲν κατετιτρώ-
σκοντο. οὐκ ὀλίγοι δὲ ἔπιπτον, ἐναντίας λαμβάνοντες πληγάς.
ὁμοῦ δ' ἦν περὶ τὰς ἐν τοῖς ἀγῶσι συμπλοκάς, μυγμὸς καὶ βοὴ
καὶ παρακελευσμός· παρὰ μὲν τοῖς μακεδόσι, μὴ καταισχῦναι
τὰς προγεγενημένας ἀνδραγαθίας· παρὰ δὲ τοῖς θηβαίοις, μὴ πε
ριιδεῖν τέκνα καὶ γονεῖς, ὑπὲρ ἀνδραποδισμοῦ κινδυνεύοντας,
καὶ τὴν πατρίδα πανοίκιον ὑπὸ τοὺς μακεδόνων θυμοὺς ὑπο-
πεσοῦσαν. μνησθῆναι δὲ τῆς ἐν λεύκτροις καὶ ἐν μαντινείᾳ μά-
χης, καὶ τῶν παρὰ πᾶσι περιβοήτων ἀνδραγαθημάτων. ἐπὶ πο
λὺν μὲν οὖν χρόνον ἰσόρροπος ἦν ἡ μάχη, διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς
τῶν ἀγωνιζομένων ἀνδρείας. μετὰ δὲ ταῦτα ὁ ἀλέξανδρος ὁ-
ρῶν τοὺς μὲν θηβαίους ἐντίμως ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγωνιζομένους,
τοὺς δὲ μακεδόνας κάμνοντας τῇ μάχῃ, προσέταξε τοὺς ἐπὶ τῆς
ἐφεδρείας τεταγμένους, διαδέξασθαι τὸν ἀγῶνα. οἱ μὲν οὖν μακε
δόνες ἄφνω προσπεσόντες τοῖς θηβαίοις κατακόποις, βαρεῖς
ὑπέστησαν τοῖς πολεμίοις, καὶ πολλοὺς ἀνῄρουν. οὐ μὴν οἱ θηβαῖοι τῆς
νίκης ἐξεχώρουν. τοὐναντίον δὲ τῇ φιλοτιμίᾳ προαχθέντες,
πάντων τῶν δεινῶν κατεφρόνουν. ἐπὶ τοσοῦτο δὲ ταῖς ἀνδραγα
θίαις προέβησαν, ὥστε βοᾶν ὅτι μακεδόνες ὁμολογοῦσιν ἥττους εἶ-
ναι θηβαίων, καὶ τῶν ἄλλων πάντων εἰωθότων ἐν ταῖς διαδοχαῖς
πολεμίων δεδιέναι τοὺς ἀκραιφνεῖς τῶν ἐφεδρευόντων, οὗτοι μόνοι
τότε θρασύτεροι πρὸς τοὺς κινδύνους ὑπῆρξαν· ὅθ' οἱ πολέμιοι
διαδοχὴν ἐξέπεμψαν τοῖς καταπονουμένοις ὑπὸ τῆς κακοπαθεί
ας. ἀνυπερβλήτου δὲ τῆς φιλοτιμίας γινομένης, ὁ βασιλεὺς κα-

τανοήσας τινὰ πυλίδα καταλελειμμένην ὑπὸ τῶν φυλάκων,
ἐξαπέστειλε περδίκκαν μετὰ στρατιωτῶν ἱκανῶν, καταλαβέσθαι
ταύτην, καὶ παρεισπεσεῖν εἰς τὴν πόλιν. τούτου δὲ ταχὺ τὸ
προσταχθὲν ποιήσαντος, οἱ μὲν μακεδόνες διὰ τῆς πυλίδος
παρεισέπεσον εἰς τὴν πόλιν. οἱ δὲ θηβαῖοι καταπεπονηκότες
τὴν πρώτην φάλαγγα τῶν μακεδόνων, ἀντιταχθέντες δ' εὐ
ρώστως τῇ δευτέρᾳ, εὐέλπιδες ἦσαν περὶ τῆς νίκης. ὡς δὲ κα-
τενόησαν μέρος τῆς πόλεως κατειλημμένον, εὐθὺς ἀνεχώρησαν
ἐντὸς τῶν τειχῶν. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, οἱ μὲν τῶν θηβαί
ων ἱππεῖς ὁμοίως τοῖς πεζοῖς συνέτρεχον εἰς τὴν πόλιν, καὶ πολ
λοὺς μὲν τῶν ἰδίων συμπατοῦντες διέφθειρον· αὐτοὶ δὲ τετα-
ραγμένως εἰσίππευον εἰς τὴν πόλιν. ἐν δὲ ταῖς διεξόδοις καὶ
τάφροις, τοῖς οἰκείοις ὅπλοις περιπίπτοντες ἐτελεύτων. οἱ δὲ
τὴν καδμείαν φρουροῦντες, ἐκχυθέντες ἐκ τῆς ἀκροπόλεως, ἀ-
πήντων τοῖς θηβαίοις. καὶ τεταραγμένοις ἐπιπεσόντες, πο-
λὺν ἐποίουν φόνον. τῆς δὲ πόλεως τοῦτον τὸν τρόπον καταλαμ
βανομένης, πολλαὶ καὶ ποικίλαι περιστάσεις ἐντὸς τῶν τειχῶν ἐ-
γίνοντο. οἱ μὲν γὰρ μακεδόνες διὰ τὴν ὑπερηφανίαν τοῦ κηρύ-
γματος, πικρότερον ἢ πολεμικώτερον προσεφέροντο τοῖς θη-
βαίοις. καὶ μετὰ πολλῆς ἀπειλῆς ἐπιφερόμενοι τοῖς ἠτυχηκόσιν,
ἀφειδῶς ἀνῄρουν πάντας τοὺς περιτυγχάνοντας. οἱ δὲ θηβαῖοι
τὸ φιλελεύθερον τῆς ψυχῆς διαφυλάττοντες, τοσοῦτον ἀπεῖ-
χον τοῦ φιλοζωεῖν, ὥστ' ἐν ταῖς ἀπαντήσεσι συμπλέκεσθαι, καὶ
τὰς παρὰ τῶν πολεμίων ἐπισπᾶσθαι πληγάς. ἑαλωκυίας γὰρ τῆς
πόλεως, οὐδεὶς θηβαίων ἑωράθη δεηθεὶς τῶν μακεδόνων φείσασθαι
τοῦ ζῆν, οὐδὲ προσέπιπτον τοῖς τῶν κρατούντων γόνασιν ἀγεννῶς·
ἀλλ' οὔτε τὸ τῆς ἀρετῆς πάθος ἠλεεῖτο παρὰ τοῖς πολεμίοις, οὔτε
τὸ τῆς ἡμέρας μῆκος ἤρκει πρὸς τὴν ὠμότητα τῆς τιμωρίας. πᾶ
παιδίων. σα δ' ἡ πόλις διεφορεῖτο, † παίδων ὁμοῦ καὶ παρθένων ἑλκομέ-
νων, καὶ τὸ τῆς τεκούσης οἰκτρὸν ἐπιβοωμένων ὄνομα. καθ' ὅ-
λων δὲ τῶν οἴκων, σὺν ὅλαις ταῖς συγγενείαις ἁρπαζομένων,
πάνδημος ὑπῆρχε τῆς πόλεως ἀνδραποδισμός. τῶν δ' ὑπο-
λελειμμένων θηβαίων οἱ μὲν κατατετρωμένοι τὰ σώματα, καὶ

λιποψυχοῦν-

λιποψυχούντων, συνεπλέκοντο τοῖς πολεμίοις, συναποθνή-
σκοντες τῇ τῶν ἐχθρῶν ἀκλείᾳ. οἱ δὲ κλάσματι δόρατος ἐρει-
δόμενοι, συνῄεσαν τοῖς ἐπιφερομένοις. καὶ διαγωνιζόμενοι τὸν
ὕστατον ἀγῶνα, προετίμων τὴν ἐλευθερίαν τῆς σωτηρίας. πολ-
λοῦ δὲ φόνου γινομένου, καὶ τῆς πόλεως κατὰ πάντα τόπον νεκρῶν
πληρουμένης, οὐκ ἦν ὅστις ἰδὼν οὐκ ἂν ἠλέησε τὰς τύχας τῶν
ἀκληρούντων. καὶ γὰρ τῶν ἑλλήνων θεσπιεῖς καὶ πλαταιεῖς, ἔτι
δ᾽ ὀρχομένιοι, καί τινες ἄλλοι τῶν ἀλλοτρίως διακειμένων
πρὸς τοὺς θηβαίους, συστρατευόμενοι τῷ βασιλεῖ, συνεισέπεσον εἰς
τὴν πόλιν. καὶ τὴν ἰδίαν ἔχθραν ἐν τοῖς τῶν ἠτυχηκότων ἀκλη-
ρήμασιν ἐναπεδείκνυντο. διὸ καὶ πάθη πολλὰ καὶ δεινὰ κατὰ
τὴν πόλιν ὁρᾶν ἦν γινόμενα. ἕλληνες γὰρ ὑφ᾽ ἑλλήνων ἀνηλε-
ῶς ἀνῃροῦντο, καὶ συγγενεῖς ὑπὸ τῶν κατὰ γένος προσηκόντων ἐ-
φονεύοντο, μηδεμίαν ἐντροπὴν τῆς ὁμοφώνου διαλέκτου παρεχο-
μένης. τέλος δὲ τῆς νυκτὸς ἐπικαταλαβούσης, αἱ μὲν οἰκίαι διηρ-
πάγησαν· τέκνα δὲ καὶ γυναῖκες καὶ οἱ γεγηρακότες εἰς τὰ
ἱερὰ καταπεφευγότες, μετὰ τῆς ἐσχάτης ὕβρεως ἀπήγοντο.
τῶν δὲ θηβαίων ἀνῃρέθησαν μὲν ὑπὲρ τοὺς ἑξακισχιλίους· αἰχμά-
λωτα δὲ σώματα συνήχθη, πλείω τῶν τρισμυρίων· χρημάτων
δὲ ἄπληστον πλῆθος διεφορήθη. ὁ δὲ βασιλεύς, τοὺς μὲν τελευτή-
σαντας τῶν μακεδόνων ἔθαψε, πλείους ὄντας τῶν φ´. τοὺς δὲ
συνέδρους τῶν ἑλλήνων συναγαγών, ἐπέτρεψε τῷ κοινῷ
συνεδρίῳ, πῶς χρηστέον τῇ πόλει τῶν θηβαίων. προτεθείσης οὖν
βουλῆς τῶν ἀλλοτρίως διακειμένων τοῖς θηβαίοις, τινὲς ἐπεχεί-
ρουν συμβουλεύειν, ἀπαραιτήτοις τιμωρίαις δεῖν περιβαλεῖν
αὐτούς· ἀπεδείκνυον αὐτοὺς τὰ τῶν βαρβάρων πεφρονηκότας κατὰ
τῶν ἑλλήνων. καὶ γὰρ ἐπὶ ξέρξου συμμαχοῦντας τοῖς πέρσαις, ἐ-
στρατευκέναι κατὰ τῆς ἑλλάδος, καὶ μόνους τῶν ἑλλήνων ὡς
εὐεργέτας τιμᾶσθαι παρὰ τοῖς βασιλεῦσι τῶν περσῶν· καὶ πρὸ
τῶν βασιλέων τοῖς πρεσβεῦσι τῶν θηβαίων τίθεσθαι θρόνους.
πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα διελθόντες, παρώξυναν τὰς τῶν
συνέδρων ψυχὰς κατὰ τῶν θηβαίων. καὶ πέρας ἐψηφίσαν-
το, τὴν μὲν πόλιν κατασκάψαι, τοὺς δ᾽ αἰχμαλώτους ἀποδό-

σθαι,

σθαι, τοὺς δὲ φυγάδας τῶν θηβαίων ἀγωγίμους ὑπάρχειν ἐξ ἁ-
πάσης τῆς ἑλλάδος, καὶ μηδ' ἕνα τῶν ἑλλήνων ὑποδέχεσθαι θη-
βαῖον. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀκολούθως τῇ τοῦ συνεδρίου γνώμῃ, τὴν
μὲν πόλιν κατασκάψας, πολὺν ἐπέστησε φόβον τοῖς ἀφισταμέ-
νοις τῶν ἑλλήνων. τοὺς δ' αἰχμαλώτους λαφυροπωλήσας, ἤθροι-
σεν ἀργυρίου τάλαντα τετρακόσια καὶ τεσσαράκοντα. Μετὰ
δὲ ταῦτα εἰς τὰς ἀθήνας ἐξαπέστειλε τοὺς ἐξαιτήσοντας τῶν ῥη-
τόρων δέκα, τοὺς κατ' αὐτοῦ πεπολιτευμένους. ὧν ὑπῆρχον ἐπι-
φανέστατοι, δημοσθένης καὶ λυκοῦργος. συναχθείσης οὖν ἐκκλη
σίας, καὶ τῶν πρεσβευτῶν εἰσαχθέντων εἰς τὸ πλῆθος, ὁ μὲν δῆ-
μος ἀκούσας τῶν λόγων, εἰς πολλὴν ἀγωνίαν καὶ ἀπορίαν ἐνέπε-
σεν. ἅμα μὲν ἐσπούδαζε τὸ τῆς πόλεως ἀξίωμα τηρεῖν, ἅμα δὲ διὰ
τὴν θηβαίων ἀπώλειαν ἐκπεπληγμένος τὸ δεινόν, περίφοβος
καθειστήκει, νουθετούμενος τοῖς τῶν πλησιοχώρων ἀτυχήμασι. πολ-
λῶν δὲ λόγων γινομένων κατὰ τὴν ἐκκλησίαν, φωκίων μὲν ὁ χρη-
στὸς ἀντιπολιτευόμενος τοῖς περὶ τὸν δημοσθένην, ἔφη δεῖν
τοὺς ἐξαιτουμένους μιμήσασθαι τὰς λεωκόρας καὶ τὰς ὑακινθί-
δας, καὶ τὸν θάνατον ἑκουσίως ὑπομεῖναι, ἕνεκα τοῦ μηδὲν ἀ-
νήκεστον παθεῖν τὴν πατρίδα. καὶ τὴν ἀνανδρίαν καὶ δειλί-
αν ὠνείδιζε, τῶν μὴ βουλομένων ὑπὲρ τῆς πόλεως τελευτᾶν. ὁ δὲ
δῆμος τοῦτον μὲν τοῖς θορύβοις ἐξέβαλε, προσάντως ἀκούων
τοὺς λόγους. δημοσθένους δὲ λόγον πεφροντισμένον διελθόντος, ὁ
δῆμος συμπάθειαν τῶν ἀνδρῶν προσαχθείς, φανερὸς ἦν, σώ-
ζειν βουλόμενος τοὺς ἄνδρας. τὸ τελευταῖον δὲ δημάδης πεπεισ-
μένος ὑπὸ τῶν περὶ δημοσθένην ὥς φασὶ πέντε ταλάντοις ἀρ-
γυρίου, συνεβούλευε μὲν σώζειν τοὺς κινδυνεύοντας. παρέγνω δὲ
ψήφισμα γεγραμμένον φιλοτέχνως. περιεῖχε γὰρ παραίτησιν
τῶν ἀνδρῶν, καὶ ἐπαγγελίαν τοῦ κολάζειν κατὰ τοὺς νόμους, ἂν
ὦσιν ἄξιοι τιμωρίας. ὁ μὲν οὖν δῆμος ἀποδεξάμενος τὴν ἐπί-
νοιαν τοῦ δημάδου, τό, τε ψήφισμα ἐκύρωσε, καὶ τὸν δημάδην
μεθ' ἑτέρων ἀπέστειλε πρεσβευτὴν πρὸς τὸν βασιλέα, δοὺς ἐν-
τολὴν καὶ περὶ τῶν θηβαίων φυγάδων ἀξιῶσαι τὸν ἀλέξανδρον,
συγχωρῆσαι τῷ δήμῳ τοὺς πεφευγότας θηβαίους ὑποδέχεσθαι.

ὁ δὲ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ὁ δὲ δημάδης πρεσβεύσας, καὶ τῇ τοῦ λόγου δεινότητι πάντα κατεργασάμενος, ἔπεισε τὸν ἀλέξανδρον ἀπολῦσαι τοὺς ἄνδρας τῶν ἐγκλημάτων, καὶ τἄλλα ἅπαντα συγχωρῆσαι τοῖς ἀθηναίοις. μετὰ δὲ ταῦτα ὁ μὲν βασιλεὺς ἐπανελθὼν μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς τὴν μακεδονίαν, συνήγαγε τοὺς ἡγεμόνας τῶν στρατιωτῶν, καὶ τοὺς ἀξιολογωτάτους τῶν φίλων. καὶ προέθηκε βουλὴν περὶ τῆς εἰς τὴν ἀσίαν διαβάσεως, πότε χρὴ στρατεύειν, καὶ τινὶ τρόπῳ χρηστέον τὸν πόλεμον. τῶν δὲ περὶ τὸν ἀντίπατρον καὶ παρμενίωνα συμβουλευόντων πρότερον παιδοποιήσασθαι, καὶ τότε τοῖς τηλικούτοις ἐγχειρεῖν ἔργοις, δραστικὸς ὢν, καὶ πρὸς πᾶσαν πράξεως ἀναβολὴν ἀλλοτρίως διακείμενος, ἀντεῖπε τούτοις. αἰσχρὸν γὰρ ὑπάρχειν ἀπεφαίνετο, τὸν ὑπὸ τῆς ἑλλάδος ἡγεμόνα καθεσταμένον τοῦ πολέμου, καὶ πατρικὰς ἀνικήτους δυνάμεις παρειληφότα, καθῆσθαι γάμους ἐπιτελοῦντα, καὶ τέκνων γενέσεις ἀναμένοντα. διδάξας οὖν αὐτοὺς περὶ τοῦ συμφέροντος, καὶ παρορμήσας διὰ τῶν λόγων πρὸς τοὺς ἀγῶνας, θυσίας μεγαλοπρεπεῖς τοῖς θεοῖς συνετέλεσεν ἐν δίῳ τῆς μακεδονίας, καὶ σκηνικοὺς ἀγῶνας διὶ καὶ μούσαις, οὓς ἀρχέλαος ὁ προβασιλεύσας πρῶτος κατέδειξε. τὴν δὲ πανήγυριν ἐφ' ἡμέρας ἐννέα συνετέλεσεν, ἑκάστῃ τῶν μουσῶν ἐπώνυμον ἡμέραν ἀναδείξας. σκηνὴν δὲ κατασκευασάμενος ἑκατοντάκλινον, τούς τε φίλους καὶ τοὺς ἡγεμόνας, ἔτι δὲ τοὺς ἀπὸ τῶν πόλεων πρέσβεις παρέλαβεν ἐπὶ τὴν εὐωχίαν· λαμπραῖς δὲ παρασκευαῖς χρησάμενος, καὶ πολλοὺς μὲν ἑστιάσας, πάσῃ δὲ τῇ δυνάμει διαδοὺς ἱερεῖα, καὶ τἄλλα τὰ πρὸς τὴν εὐωχίαν ἀνήκοντα, προσανέλαβε τὸ στρατόπεδον. Ἐπ' ἄρχοντος δ' ἀθήνησι κτησικλέους, ῥωμαῖοι μὲν ὑπάτους κατέστησαν γάϊον σουλπίκιον καὶ λεύκιον παπίριον. ἀλέξανδρος δὲ μετὰ δυνάμεως πορευθεὶς ἐπὶ τὸν ἑλλήσποντον, διεβίβασε τὴν δύναμιν ἐκ τῆς εὐρώπης εἰς τὴν ἀσίαν. αὐτὸς δὲ μακραῖς ναυσὶν ξ΄ καταπλεύσας πρὸς τὴν τρῳάδα χώραν, πρῶτος τῶν μακεδόνων ἀπὸ τῆς νεὼς ἠκόντισε μὲν τὸ δόρυ. πήξας δ' εἰς τὴν γῆν, καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῆς νεὼς ἀφαλλόμενος, παρὰ τῶν θεῶν ἀπεφαίνετο τὴν ἀσίαν δέχεσθαι δορύκτη-

τον. καὶ τοὺς μὲν τάφους τῶν ἡρώων ἀχιλλέως τε καὶ αἴαντος, καὶ τῶν ἄλλων, ἐναγίσμασι καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς πρὸς εὐδοξίαν ἀνήκουσιν ἐτίμησεν· αὐτὸς δὲ τὸν ἐξετασμὸν τῆς ἀκολουθούσης δυνάμεως ἀκριβῶς ἐποιήσατο. εὑρέθησαν δὲ πεζοὶ μακεδόνες μὲν μύριοι καὶ τρισχίλιοι, σύμμαχοι δὲ ἑπτακισχίλιοι, μισθοφόροι δὲ πεντακισχίλιοι. καὶ τούτων ἁπάντων παρμενίων εἶχε τὴν ἡγεμονίαν. ὀδρύσαι δὲ καὶ τριβαλλοὶ καὶ ἰλλυριοὶ συνηκολούθουν πεντακισχίλιοι, τοξοτῶν δὲ καὶ ἀγριάνων καλουμένων χίλιοι. ὥστε τοὺς ἅπαντας εἶναι πεζοὺς τρισμυρίους, ἱππεῖς δὲ ὑπῆρχον μακεδόνες μὲν χίλιοι καὶ ω̄, ὧν ἡγεῖτο κάλλας ὁ ἁρπάλου· τῶν δὲ ἄλλων ἑλλήνων πάντων χ̄, ὧν ἡγεῖτο εὐρύγυιος· θρᾳκῶν δὲ πρόδρομοι καὶ παίονες ἐννακόσιοι, κάσανδρον ἔχοντες ἡγεμόνα, ὥστε σύμπαντας ὑπάρχειν ἱππεῖς τετρακισχιλίους καὶ πεντακοσίους. οἱ μὲν οὖν μετ' ἀλεξάνδρου διαβάντες εἰς τὴν ἀσίαν, τοσοῦτοι τὸ πλῆθος ἦσαν. οἱ δ' ἐπὶ τῆς εὐρώπης ἀπολελειμμένοι στρατιῶται, ὧν ἀντίπατρος εἶχε τὴν ἡγεμονίαν, πεζοὶ μὲν ὑπῆρχον μύριοι καὶ δισχίλιοι, ἱππεῖς δὲ μύριοι καὶ χίλιοι καὶ πεντακόσιοι. τοῦ δὲ βασιλέως ἀναζεύξαντος ἐκ τῆς τρῳάδος, καὶ καταντήσαντος πρὸς τὸ τέμενος τῆς ἀθηνᾶς, ὁ μὲν θύτης ἀλέξανδρος κατανοήσας πρὸ τοῦ νεὼ κειμένην εἰκόνα χαμαὶ τοῦ φρυγίας ποτὲ σατραπεύσαντος ἀριοβαρζάνου, καί τινων οἰωνῶν αἰσίων ἄλλων ἐπιγινομένων, προσῆλθε τῷ βασιλεῖ· καὶ νικήσειν αὐτὸν ἱππομαχίᾳ μεγάλῃ διεβεβαιοῦτο, καὶ μάλιστ' ἂν τύχῃ περὶ τὴν φρυγανίαν ἀγωνισάμενος· προσετίθει δὲ καὶ διότι ταῖς ἰδίαις χερσὶν ἀποκτείνει μαχόμενος ἐν παρατάξει, στρατηγὸν ἐπιφανῆ τῶν πολεμίων. ταῦτα γὰρ αὐτῷ προσημαίνειν τοὺς θεούς, καὶ μάλιστα τὴν ἀθηνᾶν, ἣν καὶ συνεργήσειν τοῖς εὐημερήμασιν. ὁ δ' ἀλέξανδρος ἀποδεξάμενος τὴν τοῦ μάντεως πρόρρησιν, τῇ μὲν ἀθηνᾷ λαμπρὰν ἐπετέλεσε θυσίαν. καὶ τὸ μὲν ἴδιον ὅπλον ἀνέθηκε τῇ θεῷ. τῶν δ' ἐν τῷ νεῷ κειμένων ὅπλων τὸ κράτιστον ἀναλαβών, καὶ τούτῳ καθοπλισθείς, ἐχρήσατο κατὰ τὴν πρώτην μάχην, ἣν διὰ τῆς ἰδίας ἀνδραγαθίας κρίνας, περιβόητον ἔσχε τὴν νίκην. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερον ἡμέ

ραις

ῥας ὀλίγας ἐπράχθη. οἱ δὲ τῶν περσῶν σατράπαι καὶ στρατηγοὶ, τοῦ μὴ κωλῦσαι τῶν μακεδόνων τὴν διάβασιν ὑστερήσαντες, ἀθροισθέντες ἐβουλεύοντο, πῶς χρὴ διαπολεμεῖν τοῖς περὶ ἀλέξανδρον. μέμνων μὲν οὖν ὁ ῥόδιος διαβεβοημένος ἐπὶ συνέσει στρατηγικῇ, συνεβούλευσε κατὰ τὸ σῶμα μὲν μὴ διακινδυνεύειν, τὴν δὲ χώραν φθείρειν, καὶ τῇ σπάνει τῶν ἀναγκαίων εἴργειν τοὺς μακεδόνας τῆς εἰς τοὔμπροσθεν πορείας, διαβιβάζειν δὲ καὶ δυνάμεις εἰς τὴν μακεδονίαν ναυτικάς τε καὶ πεζικὰς, καὶ τὸν ὅλον πόλεμον εἰς τὴν εὐρώπην μεταγαγεῖν. ὁ δ' ἀνὴρ οὗτος ἄριστα μὲν συνεβούλευσεν, ὡς ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων ἐγενήθη φανερόν. οὐ μὴν ἔπεισε τοὺς ἄλλους ἡγεμόνας, ὡς ἀνάξια συμβουλεύων τῆς περσῶν μεγαλοψυχίας. διόπερ ἐπικρατούσης τῆς τοῦ διαγωνίζεσθαι γνώμης, οὗτοι μὲν τὰς πανταχόθεν δυνάμεις μεταπεμψάμενοι, καὶ πολλαπλάσιοι γινόμενοι τῶν μακεδόνων, προῆγον ἐπὶ φρυγίας τῆς ἐφ' ἑλλήσποντον. κατεστρατοπέδευσαν δὲ παρὰ τὸν γράνικον ποταμὸν, προβαλλόμενοι τὸ ῥεῖθρον τοῦ προειρημένου ποταμοῦ. ὁ δ' ἀλέξανδρος πυθόμενος τὴν συνδρομὴν τῶν βαρβαρικῶν δυνάμεων, προῆγε καὶ σύντομον τὴν πορείαν ποιησάμενος, ἀντεστρατοπέδευσε τοῖς πολεμίοις, ὥστε ἀνὰ μέσον ῥεῖν τῶν παρεμβολῶν τὸν γράνικον. οἱ μὲν οὖν βάρβαροι τὴν ὑπώρειαν κατειλημμένοι, τὴν ἡσυχίαν ἦγον, κεκρικότες τοῖς πολεμίοις ἐπιθέσθαι κατὰ τὴν διάβασιν τοῦ ποταμοῦ. καὶ διεσπασμένης τῆς τῶν μακεδόνων φάλαγγος, ῥᾳδίως προτερήσειν ὑπελάμβανον ἐν τῇ μάχῃ. ὁ δὲ ἀλέξανδρος τεθαρρηκὼς, ἅμ' ἡμέρᾳ περαιώσας τὴν δύναμιν, ἔφθασε τοὺς πολεμίους, ἐκτάξας τὴν δύναμιν ἡρμοσμένως πρὸς τὸν ἀγῶνα. οἱ δὲ βάρβαροι πρὸς ὅλην τὴν τάξιν τῶν μακεδόνων ἔστησαν τὸ πλῆθος τῶν ἱππέων, καὶ διὰ τούτων προσκινεῖν τὴν μάχην διεγνώκεισαν. τὸ μὲν οὖν εὐώνυμον μέρος εἶχε μέμνων ὁ ῥόδιος, καὶ ἀρσαμένης ὁ σατράπης, ἔχοντες τοὺς ἰδίους ἱππεῖς. μετὰ δὲ τούτους ἀρσίτης ἐτέτακτο, τοὺς ἐκ παφλαγονίας ἔχων ἱππεῖς. ἔπειτα σπιθροβάτης ὁ ἰωνίας σατράπης, ὑρκανῶν ἱππέων ἡγούμενος. τὸ δὲ δεξιὸν κέρας ἐπεῖχον χίλιοι μὲν μῆδοι, δισχίλιοι δὲ οἱ μετὰ ῥεομί-

ῥεομίθρους ἱππεῖς, καὶ Βακτριανοὶ τούτοις ἴσοι. τὸν δὲ μέσον τόπον ἐπεῖχον οἱ τῶν ἄλλων ἐθνῶν ἱππεῖς, πολλοὶ μὲν τὸν ἀριθμὸν ὄντες, ἐπίλεκτοι δὲ ταῖς ἀρεταῖς· οἱ δὲ πάντες ἱππεῖς ὑπῆρχον πλείους τῶν μυρίων. οἱ δὲ πεζοὶ τῶν περσῶν, ἦσαν μὲν οὐκ ἐλάττους τῶν δέκα μυριάδων. ὄπισθε δ' ἐπιτεταγμένοι, τὴν ἡσυχίαν ἦγον, ὡς τῶν ἱππέων ἱκανῶν ὄντων καταπονῆσαι τοὺς μακεδόνας. τῶν δ' ἱππέων παρ' ἀμφοτέροις προθύμως εἰς τὸν κίνδυνον συμπεσόντων, τὸ μὲν εὐώνυμον μέρος ἐπέχοντες οἱ τῶν θετταλῶν ἱππεῖς, παρμενίωνος ἡγουμένου, τεθαῤῥηκότως ἐδέχοντο τὴν ἐπιφορὰν τῶν καθ' ἑαυτοὺς τεταγμένων. ἀλέξανδρος δὲ τοὺς ἀρίστους τῶν ἱππέων ἐπὶ τὸ δέξιον κέρας ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ, πρῶτος ἐφίππευσε τοῖς πέρσαις· καὶ συμπλακεὶς τοῖς πολεμίοις, πολὺν ἐποιεῖτο φόνον. τῶν δὲ βαρβάρων εὐρώστως ἀγωνιζομένων, καὶ τοὺς ἑαυτῶν θυμοὺς ταῖς τῶν μακεδόνων ἀρεταῖς ἀντιταττόντων, ἡ τύχη συνήγαγεν εἰς ἕνα τόπον τοὺς ἀρίστους, εἰς τὴν ὑπὲρ τῆς νίκης κρίσιν. ὁ γὰρ τῆς ἰωνίας σατράπης σπιθροβάτης, γένει μὲν ὢν πέρσης, δαρείου δὲ τοῦ βασιλέως γαμβρός, ἀνδρείᾳ δὲ διαφέρων, μετὰ μεγάλης δυνάμεως ἱππέων ἐπέῤῥαξε τοῖς μακεδόσιν. ἔχων δὲ συναγωνιστὰς τεταγμένους τετταράκοντα συγγενεῖς ἀρεταῖς διαφόρους, ἐνέκειτο τοῖς ἀνθεστηκόσι. καὶ θρασέως ἀγωνιζόμενος, οὓς μὲν ἀνῄρει τῶν ἀνθισταμένων, οὓς δὲ κατετραυμάτιζε. δυσυποστάτου δὲ τῆς περὶ αὐτὸν οὔσης βίας, ὁ ἀλέξανδρος ἐπιστρέψας τὸν ἵππον ἐπὶ τὸν σατράπην, ἐφίππευσεν τῷ βαρβάρῳ. ὁ δὲ πέρσης νομίσας παρὰ τῶν θεῶν αὐτῷ δεδόσθαι τὸν τῆς μονομαχίας καιρόν, εἰ συμβήσεται διὰ τῆς ἰδίας ἀνδραγαθίας ἐλευθερωθῆναι τῶν μεγίστων φόβων τὴν ἀσίαν, καὶ τὴν περιβόητον ἀλεξάνδρου τόλμαν ταῖς ἰδίαις χερσὶν διαλυθῆναι, φθάνει βαλὼν τὸ σαυνίον ἐπὶ τὸν ἀλέξανδρον· καὶ τὴν δεξιὰν ἐπωμίδα διήλασε διὰ τοῦ θώρακος. ὁ δὲ βασιλεὺς τὸ βέλος τῷ βραχίονι περιελκόμενον ἀπέῤῥιψε. τῷ δ' ἵππῳ προσβαλὼν τὰ κέντρα, καὶ τῇ ῥώμῃ τῆς φορᾶς συνεργῷ χρησάμενος, εἰς μέσον τοῦ σατράπου στῆθος ἐνήρεισε τὸ ξυστόν. τοῦ συντελεσθέντος, αἱ μὲν πλησίον τάξεις παρ' ἀμφοτέροις διὰ τὴν

ὑπερβο-

ὑπερβολὴν τῆς ἀνδρείας ἀνεβόησαν. τῆς δ' ἐπιδορατίδος πε-
ρὶ τὸν θώρακα συντριβείσης, καὶ τοῦ θραύσματος ἀποπηδή-
σαντος, ὁ μὲν πέρσης σπασάμενος τὸ ξίφος, ἐπὶ τὸν ἀλέξαν-
δρον ἐπεφέρετο. ὁ δὲ βασιλεὺς διαλαβὼν τὸ ξυστὸν, ἔφθασεν ἐ-
νερεῖσαι τῷ προσώπῳ. καὶ διήλασε τὴν πληγήν. καθ' ὃν δὴ
χρόνον ὁ ἀδελφὸς τοῦ πεσόντος ῥωσάκης προσιππεύσας, κατή-
νεγκε τῷ ξίφει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς οὕτως ἐπικίνδυνον πληγὴν,
ὥστε τὸ μὲν κράνος διαπτύξαι, τοῦ δὲ χρωτὸς βραχέως ἐπιψαῦ-
σαι. ἐπὶ δὲ τὴν αὐτὴν διαίρεσιν ἐπιφέροντος ἄλλην πληγὴν
τοῦ ῥωσάκου, κλεῖτος ὁ μέλας ἐπικαλούμενος, προσελάσας τῷ ἵπ-
πῳ, ἀπέκοψε τὴν χεῖρα τοῦ βαρβάρου. περὶ δ' ἀμφοτέρων τῶν
πεσόντων οἱ συγγενεῖς ἀθρόοι συστραφέντες, τὸ μὲν πρῶτον ἠ-
κόντιζον ἐπὶ τὸν ἀλέξανδρον. ἔπειτα δὲ καὶ συστάδην μαχόμε-
νοι, πάντα κίνδυνον ὑπέμενον ὑπὲρ τοῦ φονεῦσαι τὸν βασι-
λέα. ὁ δὲ καίπερ πολλοῖς καὶ μεγάλοις κινδύνοις συνεχόμενος,
ὅμως οὐκ ἐνικᾶτο τοῖς πλήθεσι τῶν πολεμίων. ἀλλὰ δύο μὲν ἔχων
εἰς τὸν θώρακα πληγὰς, μίαν δὲ εἰς τὸ κράνος, τρεῖς δ' εἰς τὸ κα-
θαιρεθὲν ὅπλον ἐκ τοῦ νεὼ τῆς ἀθηνᾶς, ὅμως οὐκ ἐνεδίδου. ἀλλὰ
τῷ παραστήματι τῆς ψυχῆς ἐπαιρόμενος, παντὸς δεινοῦ κατε-
ξανίστατο. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν ἄλλων ἐπιφανῶν ἡγεμόνων περὶ
αὐτὸν ἐν τοῖς πέρσαις ἔπεσον πλείους· ὧν ἦσαν ἐπιφανέστατοι ἀ-
τυξύης καὶ φαρνάκης, ὁ τῆς δαρείου γυναικὸς ἀδελφός· ἔτι δὲ
μιθροβαρζάνης, ὁ καππαδοκῶν ἡγούμενος. διὸ καὶ πολλῶν ἡ-
γεμόνων ἀναιρεθέντων, καὶ τῶν περσικῶν τάξεων ἁπασῶν ὑ-
πὸ τῶν μακεδόνων ἡττωμένων, πρῶτον μὲν οἱ ἐπὶ τὸν ἀλέξαν-
δρον τεταγμένοι, φυγεῖν ἠναγκάσθησαν. μετὰ δὲ ταῦτα καὶ
τῶν ἄλλων τραπέντων, ὁ μὲν βασιλεὺς ὁμολογουμένως τῆς ἀν-
δραγαθίας τὸ πρωτεῖον ἀπηνέγκατο· καὶ τῆς ὅλης νίκης ἔδοξε
μάλιστα αἴτιος γεγονέναι. μετὰ δὲ τοῦτον οἱ τῶν θετταλῶν ἱππεῖς
ἄριστα ταῖς ἴλαις χρώμενοι, καὶ διαφόρως ἀγωνισάμενοι, μεγά-
λην ἐπ' ἀνδρείᾳ δόξαν ἔσχον. μετὰ δὲ τὴν τῶν ἱππέων τρο-
πὴν, οἱ πεζοὶ συμβαλόντες ἀλλήλοις, ὀλίγον χρόνον ἠγωνίσαν-
το. οἱ γὰρ βάρβαροι διὰ τὴν τῶν ἱππέων τροπὴν καταπλα-

γόντων, καὶ ταῖς ψυχαῖς ἐνδόντων, πρὸς φυγὴν ὥρμησαν. ἀνῃ-
ρέθησαν δὲ τῶν περσῶν οἱ πάντων, πεζοὶ μὲν πλείους τῶν μυ-
ρίων, ἱππεῖς δ' οὐκ ἐλάττους δισχιλίων. ἐζωγρήθησαν δ' ὑπὲρ
τοὺς δισμυρίους. μετὰ δὲ τὴν μάχην ὁ βασιλεὺς τετελευτηκό-
τας ἔθαψε μεγαλοπρεπῶς, σπεύδων διὰ ταύτης τῆς τιμῆς,
τοὺς στρατιώτας προθυμοτέρους κατασκευάσαι πρὸς τοὺς ἐν
ταῖς μάχαις κινδύνους. αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν, προῆ-
γε διὰ τῆς λυδίας. καὶ τὴν μὲν τῶν σαρδιανῶν πόλιν καὶ τὰς
ἀκροπόλεις, ἔτι δὲ τοὺς ἐν αὐταῖς θησαυροὺς παρέλαβε, μιθρίνους
τοῦ σατράπου παραδόντος ἑκουσίως. εἰς δὲ τὴν μίλητον συμπε-
φευγότων τῶν διασωθέντων ἐκ τῆς μάχης περσῶν μετὰ μέμνο-
νος τοῦ στρατηγοῦ, ὁ μὲν βασιλεὺς πλησίον τῆς πόλεως στρατο-
πεδεύσας, καθημέραν συνεχεῖς προσβολὰς τοῖς τείχεσιν ἐκ
διαδοχῆς ἐποιεῖτο. οἱ δὲ πολιορκούμενοι, τὸ μὲν πρῶτον ῥαδίως
ἀπὸ τῶν τειχῶν ἠμύνοντο, πολλῶν μὲν στρατιωτῶν ἠθροισμέ-
νων εἰς τὴν πόλιν, βελῶν δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῶν εἰς τὴν πολιορ-
κίαν χρησίμων, δαψιλῆ χορηγίαν ἐχόντων. ἐπεὶ δὲ ὁ βασιλεὺς φι-
λοτιμότερον ταῖς τε μηχαναῖς ἔσειε τὰ τείχη, καὶ τὴν πο-
λιορκίαν ἐνεργεστάτην ἐποιεῖτο κατὰ γῆν ἅμα καὶ κατὰ θάλατταν,
οἵ τε μακεδόνες διὰ τῶν πιπτόντων τειχῶν εἰσεβιάζοντο, τηνι-
καῦτα κατισχυόμενοι, πρὸς φυγὴν ἐτρέποντο. εὐθὺς δ' οἱ μι-
λήσιοι μεθ' ἱκετηριῶν τῷ βασιλεῖ προσπίπτοντες, παρέδωκαν
σφᾶς αὐτοὺς καὶ τὴν πόλιν. τῶν δὲ βαρβάρων οἱ μὲν ὑπὸ τῶν
μακεδόνων ἀνῃρέθησαν, οἱ δὲ τῆς πόλεως ἐκπίπτοντες ἔφυγον,
οἱ δ' ἄλλοι πάντες ἥλωσαν. ὁ δ' ἀλέξανδρος τοῖς μὲν μιλησί-
οις φιλανθρώπως προσηνέχθη· τοὺς δ' ἄλλους ἅπαντας ἐξηνδ-
ραποδίσατο. τῆς δὲ ναυτικῆς δυνάμεως οὔσης ἀχρήστου, καὶ δα-
πάνας μεγάλας ἐχούσης, κατέλυσε τὸ ναυτικὸν, πλὴν ὀλίγων
νεῶν, αἷς ἐχρῆτο πρὸς τὴν παρακομιδὴν τῶν πολιορκητικῶν ὀρ-
γάνων· ἐν αἷς ἦσαν αἱ παρ' ἀθηναίων νῆες συμμαχίδες κ. ἔ-
νιοι δὲ λέγουσι, τὸν ἀλέξανδρον στρατηγικῶς ἐπινοῆσαι τὴν τοῦ
στόλου κατάλυσιν. προσδοκίμου γὰρ ὄντος τοῦ δαρείου, καὶ μελ-
λούσης μεγάλης παρατάξεως συντελεῖσθαι, νομίσαι τοὺς μακε-
δόνας

δύνας ἐκθυμότερον ἀγωνιεῖσθαι, περιαιρεθείσης τῆς κατὰ τὴν φυγὴν ἐλ-
πίδος. τὸ δ᾽ αὐτὸ πρᾶξαι καὶ κατὰ τὴν περὶ γρανικὸν μάχην. καὶ νῶ-
τον γὰρ λαβεῖν τὸν ποταμόν, ὅπως μηδεὶς ὑποβάλλητε φεύγειν,
προδήλου τῆς ἀπωλείας οὔσης τοῖς διωκομένοις ἐν τοῖς τοῦ ποταμοῦ
ῥεέθροις. καὶ γὰρ κατὰ τοὺς ὕστερον χρόνους ἀγαθοκλέα τὸν συρακο-
σίων βασιλέα μιμησάμενον τὴν ἀλεξάνδρου στρατηγίαν, ἀνέλπι-
στον καὶ μεγάλην νίκην περιποιήσασθαι. διαβάντα γὰρ αὐτὸν
εἰς λιβύην μετ᾽ ὀλίγης δυνάμεως, καὶ τὰς ναῦς ἐμπρήσαντα,
παρελέσθαι μὲν τῶν στρατιωτῶν τὰς ἐκ τοῦ φεύγειν ἐλπίδας,
συναναγκάσαι δὲ γενναίως ἀγωνίσασθαι. καὶ διὰ τοῦτο καρχηδονί-
ων ἀντιταχθέντων, πολλαῖς μυριάσι νικῆσαι. μετὰ δὲ τὴν ἅλω-
σιν τῆς μιλήτου, τὸ πλῆθος τῶν περσῶν καὶ τῶν μισθοφόρων, ἔτι δ᾽
οἱ πρακτικώτατοι τῶν ἡγεμόνων, συνέδραμον εἰς τὴν ἁλικαρ-
νασσόν. αὐτὴ δὲ ἡ πόλις, μεγίστη τῶν κατὰ τὴν καρίαν οὖσα, βασί-
λεια μὲν ἐσχηκυῖα τῶν καρῶν, ἀκροπόλεσι δὲ καλαῖς κεκοσμημένη.
κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν μέμνων μὲν τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκ-
να πρὸς δαρεῖον ἔπεμψε. καὶ τούτῳ παραθέμενος, ἅμα μὲν ὑπέ-
λαβε τῆς ἀσφαλείας αὐτῶν καλῶς πεπρονοῆσθαι· ἅμα δὲ τὸν βασι-
λέα καλοὺς ὁμήρους ἔχοντα, προθυμότερον ἐμπιστεύειν αὐτῷ
τὴν τῶν ὅλων ἡγεμονίαν. ὅπερ καὶ συνέβη γενέσθαι. εὐθὺς γὰρ
ὁ δαρεῖος ἔπεμψεν ἐπιστολὰς πρὸς τοὺς κατὰ θάλατταν οἰκοῦν-
τας, προστάττων ἅπαντας ὑπακούειν τῷ μέμνονι. διόπερ οὗ-
τος παραλαβὼν τὴν τῶν ὅλων ἡγεμονίαν, παρεσκεύαζε πάν-
τα τὰ χρήσιμα πρὸς πολιορκίαν ἐν τῇ πόλει τῶν ἁλικαρνασέ-
ων. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀλέξανδρος τὰ μὲν πολιορκητικὰ τῶν ὀργά-
νων, καὶ σῖτον κατὰ θάλατταν ἐκόμισεν ἐπὶ τὴν ἁλικαρνασσόν. αὐ-
τὸς δὲ μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως προῆγεν ἐπὶ τῆς καρίας. καὶ τὰς
ἐν τῇ παρόδῳ πόλεις προσήγετο ταῖς φιλανθρωπίαις. μάλιστα
δ᾽ εὐεργέτει τὰς ἑλληνίδας πόλεις, ποιῶν αὐτὰς αὐτονόμους καὶ
ἀφορολογήτους, προσεπιλέγων, ὅτι τῆς ἑλλήνων ἐλευθερώσεως
ἕνεκα τὸν πρὸς πέρσας πόλεμον ἐπανῄρηται. ὄντι δ᾽ αὐτῷ
κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν, ἀπήντησεν τι γύναιον ὄνομα μὲν ἄδα, γέ-
νει δὲ προσήκουσα τῇ καρῶν ἀρχῇ. ἐντυχούσης δ᾽ αὐτῆς περὶ
τῆς

τῆς προγονικῆς δυναστείας, καὶ δεηθείσης βοηθῆσαι, ταύτην μὲν
ἐκέλευσε παραλαβεῖν τὴν τῆς καρίας ἀρχὴν, τοὺς κᾶρας ἰδίους ἐ-
ποιήσατο ταῖς εὐνοίαις, διὰ τὴν τῆς γυναικὸς ταύτης εὐεργεσί-
αν. εὐθὺς γὰρ αἱ πόλεις ἅπασαι πρεσβείας ἀποστείλασαι, χρυ-
σοῖς στεφάνοις ἐτίμησαν τὸν βασιλέα, καὶ πάντα συμπράττειν
ἐπηγγείλαντο. ὁ δ' ἀλέξανδρος πλησίον τῆς πόλεως στρατοπε-
δεύσας, συνεστήσατο πολιορκίαν ἐνεργὸν καὶ καταπληκτικήν.
τὸ μὲν γὰρ πρῶτον τοῖς τείχεσι προσβολὰς συνεχεῖς ἐκ διαδο-
χῆς ἐποιεῖτο, καὶ διημέρευεν ἐν τοῖς κινδύνοις. μετὰ δὲ ταῦτα παν-
τοδαπὰς μηχανὰς ἐπιστήσας, καὶ τὰς πρὸ τῆς πόλεως τάφρους τρι-
σὶ χελώναις ἀναπληρώσας, διὰ τῶν κριῶν ἐσάλευε τοὺς πύργους
καὶ τὰ μεταξὺ μεσοπύργια. καταβαλὼν δὲ μέρος τι τοῦ τεί-
χους, τὸ λοιπὸν ἤδη διὰ τῆς ἐκ χειρὸς μάχης ἐβιάζετο διὰ τοῦ πτώ-
ματος εἰς τὴν πόλιν εἰσπεσεῖν. μέμνων δὲ τὸ μὲν πρῶτον τοὺς
προσβαλόντας τοῖς τείχεσι μακεδόνας, ῥᾳδίως ἠμύνετο, πολ-
λῶν ὄντων ἐν τῇ πόλει στρατιωτῶν. κατὰ δὲ τὰς τῶν ὀργάνων
προσβολὰς μετὰ πολλῶν στρατιωτῶν ἐξερχόμενος ἐκ τῆς πόλε-
ως νυκτὸς, πῦρ ἐνέβαλε ταῖς μηχαναῖς. μεγάλων δ' ἀγώνων
πρὸ τῆς πόλεως συνισταμένων, οἱ μὲν μακεδόνες ταῖς ἀρεταῖς
πολὺ προεῖχον. οἱ δὲ πέρσαι τῷ πλήθει καὶ ταῖς παρασκευαῖς
ἐπλεονέκτουν. συνήργουν γὰρ αὐτοῖς οἱ ἀπὸ τῶν τειχῶν συναγω-
νιζόμενοι· καὶ τοῖς ὀξυβελέσι καταπέλταις, οὓς μὲν ἀπέκτεινον
τῶν πολεμίων, οὓς δὲ κατετίτρωσκον. ὁμοῦ δὲ αἵ τε σάλπιγγες
ἐσήμαινον παρ' ἀμφοτέροις τὸ πολεμικόν. καὶ βοὴ πανταχόθεν
ἐγίνετο, συνεπισημαινομένων τῶν στρατιωτῶν ταῖς παρ' ἑκα-
τέρων ἀνδραγαθίαις· οἱ μὲν γὰρ τὴν ἐν ταῖς μηχαναῖς αἰρομέ-
νην εἰς ὕψος φλόγα κατέπαυον. οἱ δὲ εἰς χεῖρας συμπλεκόμε-
νοι, πολὺν ἐποίουν φόνον. ἄλλοι δ' ἐντὸς τῶν πιπτόντων τειχῶν,
ἀντῳκοδόμουν ἕτερα τείχη, πολὺ τῶν προϋπαρχόντων βαρύτε-
ρα ταῖς παρασκευαῖς. τῶν δ' ἡγεμόνων τῶν περὶ τὸν μέμνονα
προκινδυνευόντων, καὶ μεγάλας διδόντων δωρεὰς τοῖς ἀνδρα-
γαθοῦσιν, ἀνυπέρβλητος φιλοτιμία παρ' ἀμφοτέροις ἐγίνετο
περὶ τῆς νίκης. διὸ καὶ παρῆν ὁρᾶν τοὺς μὲν τραύμασιν ἐναντίοις

περιπίπτον-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

περιπίπτοντας, καὶ περὶ τὰς λειποψυχίας ἀποφερομένους ἐκ τῆς μάχης· τοὺς δὲ περιβαίνοντας τὰ πίπτοντα σώματα, καὶ περὶ τῆς τούτων ἀναιρέσεως μεγάλους ἀγῶνας συνισταμένους. ἄλλους δὲ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῶν δεινῶν ἐκδιδόντας ἤδη, καὶ διὰ τῆς τῶν ἡγεμόνων παρακλήσεως πάλιν θαρροῦντας, καὶ νεαροὺς ταῖς ψυχαῖς γινομένους. τέλος δὲ πρὸς αὐταῖς ταῖς πύλαις ἔπεσον τινὲς τῶν μακεδόνων, καὶ σὺν αὐτοῖς νεοπτόλεμος ἡγεμών, ἀνὴρ ἐπιφανής. μετὰ δὲ ταῦτα δύο μὲν πύργων εἰς ἔδαφος καθῃρημένων, καὶ δυοῖν μεσοπυργίων ἐρριμμένων, τῶν μὲν περδίκκου στρατιωτῶν τινὲς μεθυσθέντες, προπετῶς νυκτὸς προσέβαλλον τοῖς τῆς ἀκροπόλεως τείχεσιν. οἱ δὲ περὶ τὸν μέμνονα συννοήσαντες τὴν ἀπειρίαν τῶν προσβαλλόντων, ἐπεξελθόντες, καὶ τῷ πλήθει πολὺ προέχοντες, ἔτρεψαν τοὺς μακεδόνας, καὶ πολλοὺς ἀνῄρουν. γνωσθέντος δὲ τοῦ συμβεβηκότος, ἐξεβοήθουν πολλοὶ τῶν μακεδόνων. καὶ μεγάλης μάχης γενομένης, καὶ τῶν περὶ τὸν ἀλέξανδρον ἐπιφανέντων, οἱ μὲν πέρσαι βιασθέντες, συνεκλείσθησαν εἰς τὴν πόλιν. ὁ δὲ βασιλεὺς τοὺς πεσόντας πρὸ τοῦ τείχους μακεδόνας διακηρυκευσάμενος, ᾔτησεν ὑποσπόνδους. ἐφιάλτης μὲν οὖν καὶ θρασύβουλος οἱ ἀθηναῖοι, συμμαχοῦντες τοῖς πέρσαις συνεβούλευον, μὴ διδόναι τοὺς νεκροὺς πρὸς ταφήν. ὁ δὲ μέμνων συνεχώρησε. μετὰ δὲ ταῦτα ἐφιάλτης βουλευομένων τῶν ἡγεμόνων, συνεβούλευε μὴ περιμένειν, ἕως ἂν ἁλούσης τῆς πόλεως αἰχμάλωτοι καταστῶσιν. ἀλλὰ αὐτοὺς τοὺς ἡγεμόνας προκινδυνεύοντας τῶν μισθοφόρων, ἐπιθέσθαι τοῖς πολεμίοις. ὁ δὲ μέμνων ὁρῶν τὸν ἐφιάλτην πρὸς ἀρετὴν ὁρμώμενον, καὶ μεγάλας ἔχων ἐλπίδας ἐν αὐτῷ διὰ τὴν ἀνδρείαν καὶ τὴν τοῦ σώματος ῥώμην, συνεχώρησεν αὐτῷ πράττειν ὃ βούλοιτο. ὁ δὲ δισχιλίους τῶν μισθοφόρων ἐπιλέκτους ἀναλαβών, καὶ τοῖς ἡμίσεσι δοὺς δᾷδας ἡμμένας, τοὺς ἄλλους ἀντιτάξας τοῖς πολεμίοις, ἄφνω τὰς πύλας πάσας ἀνεπέτασεν. ἅμα δ' ἡμέρᾳ μετὰ τούτων ἐκχυθείς, τοῖς μὲν μηχανήμασιν ἐνέβαλε πῦρ, καὶ παραχρῆμα πολλὴν συνέβη γενέσθαι φλόγα. τῶν δ' ἄλλων ἐν βαθείᾳ φάλαγγι πεπυκνωμένων, αὐτὸς προηγεῖτο. καὶ τοῖς ἐκβοη-

θοῦσι μακεδόσιν ἐπέῤῥαξεν. ὁ δὲ βασιλεὺς κατανοήσας τὸ γινό-
μενον, τοὺς μὲν προμάχους τῶν μακεδόνων προώθους ἔταξε· τοὺς
δ' ἐφέδρους ἔστησε τοὺς ἐπιλέκτους. ἐπὶ δὲ τούτοις τρίτους ἐπέτα-
ξεν ἑτέρους, τοὺς ταῖς ἀνδραγαθίαις ὑπεράγοντας. αὐτὸς δὲ πάν-
των τούτων ἡγούμενος, ὑπέστη τοὺς πολεμίους, δόξαντας διὰ τὸ
βάρος ἀκαταγωνίστους εἶναι. ἐξέπεμψε δὲ καὶ τοὺς κατασβέ-
σοντας τὴν φλόγα, καὶ βοηθήσαντας ταῖς μηχαναῖς. ἅμα δὲ
παρ' ἀμφοτέροις τῆς τε βοῆς ἐξαισίου γινομένης, καὶ τῶν σαλπίγ-
γων σημαινουσῶν τὸ πολεμικόν, μέγας ἀγὼν συνέστη διὰ τὰς
ἀρετὰς τῶν ἀγωνιζομένων, καὶ τὴν ὑπερβολὴν τῆς φιλοτιμίας.
τὸ μὲν οὖν πῦρ ἐκώλυσαν οἱ μακεδόνες ἐπινεμηθῆναι· κατὰ
δὲ τὴν μάχην ἐπλεονέκτουν οἱ περὶ τὸν ἐφιάλτην. οὗτος γὰρ
πολὺ προέχων τῶν ἄλλων τῇ τοῦ σώματος ῥώμῃ, πολλοὺς ἀνῄ-
ρει τῶν εἰς χεῖρας ἐρχομένων. οἵ τε ἐφεστῶτες ἐπὶ τῷ προσφάτως
ἀντικατασκευασθέντι τείχει πολλοὺς ἀνῄρουν πυκνοῖς τοῖς βέ-
λεσι χρώμενοι. ρ΄ γὰρ πηχῶν τὸ ὕψος πύργος ξύλινος κατε-
σκεύαστο, πλήρης καταπελτῶν ὀξυβελῶν. πολλῶν δὲ μακεδόνων
πιπτόντων, καὶ τῶν ἄλλων ἀναχωρούντων διὰ τὸ πλῆθος τῶν
βελῶν, τοῦ τε μέμνονος πολλαπλασίοις στρατιώταις ἐπιβοη-
θοῦντος, καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς εἰς πολλὴν ἀμηχανίαν ἐνέπιπ-
τεν. ἔνθα δὴ τῶν ἐκ τῆς πόλεως κατισχυόντων, παραδόξως ὁ κίν-
δυνος παλίντροπον τὴν μάχην ἔσχεν. οἱ γὰρ πρεσβύτατοι τῶν
μακεδόνων διὰ μὲν τὴν ἡλικίαν ἀπολελυμμένοι τῶν κινδύνων,
συνεστρατευμένοι δὲ φιλίππῳ, καὶ πολλὰς μάχας κατωρθω-
κότες, ὑπὸ τῶν καιρῶν εἰς ἀλκὴν προεκλήθησαν. φρονήματι δὲ
καὶ ταῖς κατὰ πόλεμον ἐμπειρίαις πολὺ προέχοντες, τοῖς μὲν
φυγομαχοῦσι νεωτέροις, πικρῶς ὠνείδισαν τὴν ἀνανδρείαν.
αὐτοὶ δὲ συναθροισθέντες καὶ συνασπίσαντες, ὑπέστησαν τοὺς
δοκοῦντας ἤδη νενικηκέναι. τέλος δὲ τὸν δὲ ἐφιάλτην καὶ πολ-
λοὺς ἀνελόντες, τοὺς λοιποὺς ἠνάγκασαν εἰς τὴν πόλιν συμ-
φυγεῖν. οἱ δὲ μακεδόνες τῆς νυκτὸς ἐπιλαβούσης, τοῖς φεύγουσι
συνεισέπεσον ἐντὸς τῶν τειχῶν. τοῦ δὲ βασιλέως κελεύσαντος
σημῆναι τὸ ἀνακλητικόν, ἀνεχώρησαν εἰς τὸ στρατόπεδον. οἱ δὲ

περὶ

περὶ τὸν μέμνονα στρατηγοὶ καὶ σατράπαι συνελθόντες, ἔγνωσαν τὴν μὲν πόλιν ἐκλιπεῖν. εἰς δὲ τὴν ἀκρόπολιν τοὺς ἀρίστους τῶν στρατιωτῶν καταστήσαντες μετὰ τῆς ἁρμοζούσης χορηγίας, καὶ τὸν λοιπὸν ὄχλον καὶ τὰ χρήματα ἀπεκόμισαν εἰς τὴν κῶν. ὁ δ' ἀλέξανδρος ἅμ' ἡμέρᾳ γνοὺς τὸ γεγενημένον, τὴν μὲν πόλιν κατέσκαψε, τῇ δ' ἀκροπόλει περιέθηκε τεῖχος καὶ τάφρον ἀξιόλογον. αὐτὸς δὲ μέρος τῆς δυνάμεως μετὰ στρατηγῶν ἐξέπεμψεν εἰς τὴν μεσόγειον, προστάξας τὰ συνεχῆ τῶν ἐθνῶν χειροῦσθαι. οὗτοι μὲν οὖν ἐνεργῶς πολεμήσαντες, πᾶσαν τὴν χώραν μέχρι τῆς μεγάλης φρυγίας καταστρεψάμενοι, διέτρεψαν τοὺς στρατιώτας ἐκ τῆς πολεμίας. ὁ δ' ἀλέξανδρος τὴν παραθαλάττιον πᾶσαν μέχρι κιλικίας χειρωσάμενος, πολλὰς πόλεις κατεκτήσατο· τὰ δὲ φρούρια καρτερὰ φιλοτιμότερον πολιορκήσας τῇ βίᾳ κατεπόνησεν, ὧν ἑνὸς παραδόξως ἐκράτησε. περὶ οὗ διὰ τὴν ἰδιότητα τῆς περιπετείας, οὐκ ἄξιον παραλιπεῖν. τῆς γὰρ λυκίας περὶ τὰς ἐσχατιὰς πέτραν μεγάλην ὀχυρότητι διαφέρουσαν, ᾤκουν οἱ μαρμαρεῖς ὀνομαζόμενοι· οἵτινες παριόντος ἀλεξάνδρου τὸ χωρίον, ἐπέθεντο τοῖς ἐπὶ τὴν οὐραγίαν μακεδόσι. καὶ συχνοὺς ἀνελόντες, πολλὰ τῶν σωμάτων καὶ τῶν ὑποζυγίων ἀφήρπασαν. ἐπὶ δὲ τούτοις ὁ βασιλεὺς παροξυνθεὶς, συνεστήσατο πολιορκίαν. καὶ πᾶσαν εἰσεφέρετο σπουδὴν, βίᾳ κρατῆσαι τοῦ χωρίου. οἱ δὲ μαρμαρεῖς ἀνδρείᾳ διαφέροντες, καὶ τῇ τῶν τόπων ὀχυρότητι πιστεύοντες, ὑπέμενον εὐρώστως τὴν πολιορκίαν. ἐπὶ μὲν οὖν ἡμέρας δύο, συνεχεῖς ἐγίνοντο προσβολαί. καὶ φανερὸς ἦν ὁ βασιλεὺς οὐκ ἀποστησόμενος, ἕως ἂν ἕλῃ τὴν πέτραν. οἱ δὲ πρεσβύτεροι τῶν μαρμαρέων, τὸ μὲν πρῶτον συνεβούλευον τοῖς νέοις παυσαμένοις τῆς βίας, ἐφ' οἷς ἦν δυνατὸν συλλυθῆναι πρὸς τὸν βασιλέα. οὐ πειθομένων δ' αὐτῶν, ἀλλὰ πάντων φιλοτιμουμένων συναποθανεῖν τῇ τῆς πατρίδος ἐλευθερίᾳ, παρεκάλεσαν αὐτοὺς τέκνα μὲν καὶ γυναῖκας καὶ τοὺς γεγηρακότας ἀνελεῖν. αὐτοὺς δὲ τοὺς δυναμένους διὰ τῆς ἀλκῆς σώζεσθαι, νυκτὸς διὰ μέσων τῶν πολεμίων διεκφυγεῖν καὶ καταφυγεῖν εἰς τὴν πλησίον ὀρεινήν. συγκαταθεμέ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

νων δὲ τῶν νέων, καὶ προσταξάντων κατ' οἰκίαν ἑκάστους μετὰ τῆς
συγγενείας, ἀπολαύσαντας τῶν προσηνεστάτων βρωτῶν τε καὶ πο-
τῶν ὑπομεῖναι τὸ δεινόν, ἔδοξε τοῖς νέοις οὖσιν ὡς ἑξακοσίοις, τοῦ
μὲν φονεύειν τοὺς προσήκοντας ἀπέχεσθαι, τὰς δ' οἰκίας ἐμπρῆ-
σαι· καὶ διὰ τῶν πυλῶν ἐκχυθέντας, εἰς τὴν ὀρεινὴν ἀναχωρῆσαι.
οὗτοι μὲν οὖν τὰ δεδογμένα συντελέσαντες, ταῖς ἰδίαις ἑστί-
αις ἑκάστους ἐποίησαν ἐνταφῆναι. αὐτοὶ δὲ διὰ μέσων τῶν περι-
στρατοπεδευκότων, ἔτι νυκτὸς οὔσης διεκπεσόντες, ἔφυγον εἰς
τὴν πλησίον ὀρεινήν. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνι-
αυτόν. Ἐπ' ἄρχοντος δ' ἀθήνησι νικοκράτους, ἐν ῥώμῃ τὴν
ὕπατον ἀρχὴν διεδέξατο καίσων οὐαλλέριος, καὶ λεύκιος πα-
πίριος. ἐπὶ δὲ τούτων δαρεῖος χρημάτων πλῆθος ἐξέπεμψε
τῷ μέμνονι, καὶ τοῦ πολέμου παντὸς ἀπέδειξε στρατηγόν. ὁ δὲ μισθο-
φόρων πλῆθος ἀθροίσας, καὶ τὰς ναῦς πληρώσας, ἐνεργῶς διῴκει τὰ
κατὰ τὸν πόλεμον. χίον μὲν οὖν προσηγάγετο· πλεύσας δ' ἐπὶ λέσβον,
ἄντισσαν μὲν καὶ μήθυμναν καὶ πύρραν καὶ ἔρεσον, ῥαδίως ἐχειρώ-
σατο. τὴν δὲ μιτυλήνην καὶ λέσβον μεγάλην οὖσαν, καὶ παρασκευαῖς
μεγάλαις, καὶ πλήθει τῶν ἀμυνομένων ἀνδρῶν κεχορηγημένην,
πολλὰς ἡμέρας πολιορκήσας, καὶ πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν ἀποβα-
λών, μόλις εἷλε κατὰ κράτος. εὐθὺς δὲ τῆς περὶ τὸν στρατηγὸν
ἐνεργείας διαβοηθείσης, αἱ πλείους τῶν κυκλάδων νήσων διε-
πρεσβεύοντο. προσπεσούσης δὲ φήμης εἰς τὴν ἑλλάδα, διότι
μέμνων μετὰ τοῦ στόλου μέλλει πλεῖν ἐπ' εὐβοίας, αἱ μὲν κατὰ
τὴν νῆσον ταύτην πόλεις περίφοβοι καθειστήκεσαν. οἱ δὲ τὰ τῶν
περσῶν αἱρούμενοι τῶν ἑλλήνων, ἐν οἷς ὑπῆρχον καὶ σπαρτιᾶται,
μετέωροι ταῖς ἐλπίσιν ἐγίγνοντο πρὸς καινοτομίαν. ὁ δὲ μέμνων
χρήμασι διαφθείρων πολλοὺς τῶν ἑλλήνων, ἔπεισε κοινωνεῖν τῶν περ-
σικῶν ἐλπίδων, οὐ μὴν ἡ τύχη εἴασεν ἐπὶ πλεῖον προελθεῖν τὴν
τοῦ ἀνδρὸς ἀρετήν. ὁ γὰρ μέμνων περιπεσὼν ἀρρωστίᾳ, καὶ πάθει
παραβόλῳ συσχεθεὶς μετήλλαξε. καὶ τῇ τούτου τελευτῇ συνέ-
βη καὶ τὰ τοῦ δαρείου πράγματα. προσεδόκησε μὲν γὰρ ὁ βασι-
λεὺς μεταθήσεσθαι τὸν πάντα πόλεμον ἐκ τῆς ἀσίας εἰς τὴν εὐ-
ρώπην. ὡς δ' ἤκουσε τὴν μέμνονος τελευτήν, συνήγαγε τῶν

φίλων

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

φίλων συνέδριον, καὶ προέθηκε βουλὴν, πότερον δεῖ στρατηγοὺς καὶ στρατιὰν καταπέμπειν ἐπὶ θάλατταν, ἢ τὸν βασιλέα μετὰ πάσης δυνάμεως καταβάντα διαγωνίζεσθαι τοῖς μακεδόσιν. ἔνιοι μὲν οὖν ἔφασαν, δεῖν αὐτὸν τὸν βασιλέα παρατάττεσθαι, καὶ τὸ πλῆθος τῶν περσῶν ἀπεφαίνοντο προθυμότερον ἀγωνιεῖσθαι. χαρίδημος δ' ὁ ἀθηναῖος ἀνὴρ θαυμαζόμενος ἐπ' ἀνδρείᾳ καὶ δεινότητι στρατηγίας, συνεστρατευκὼς μὲν φιλίππῳ τῷ βασιλεῖ καὶ πάντων τῶν ἐπιτηδευμάτων ἀρχηγὸς καὶ σύμβουλος γεγονὼς ἦν, συνεβούλευε τῷ δαρείῳ, μὴ προπετῶς ἀποκινδυνεῦσαι περὶ τῆς βασιλείας, ἀλλ' αὐτὸν μὲν τὸ βάρος καὶ τὴν τῆς ἀσίας ἀρχὴν συνέχειν. ἐπὶ δὲ τὸν πόλεμον ἀποστέλλειν στρατηγὸν, πεῖραν δεδωκότα τῆς ἰδίας ἀρχῆς. δύναμιν δ' ἱκανὴν εἶναι δέκα μυριάδων· ἧς τὸ τρίτον, ἕλληνας ποιῆσαι μισθοφόρους. καὶ δι' ἐμφάσεως αὐτὸς ἀνεδέχετο κατορθώσειν τὴν ἐπιβολὴν ταύτην. τὸ μὲν οὖν πρῶτον ὁ βασιλεὺς συγκατετίθετο τοῖς λεγομένοις. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν φίλων γενναιότερον ἀντειπόντων, καὶ τὸν χαρίδημον εἰς ὑποψίαν ἀγόντων, ὅτι τῆς στρατηγίας ὀρέγεται τυχεῖν, ὅπως τοῖς μακεδόσι προδῷ τὴν περσῶν ἡγεμονίαν, ὁ μὲν χαρίδημος παροργισθεὶς, καὶ προχειρότερον ὀνειδίσας τὴν περσῶν ἀνανδρείαν, ἐποίησεν ἐπιπλεῖον προσκόψαι τὸν βασιλέα τοῖς λόγοις. τοῦ δὲ θυμοῦ τὸ συμφέρον ἀφαιρουμένου, ὁ μὲν δαρεῖος ἐπιλαβόμενος τῆς τοῦ χαριδήμου ζώνης κατὰ τὸν τῶν περσῶν νόμον, παρέδωκε τοῖς ὑπηρέταις, καὶ προσέταξεν ἀποκτεῖναι. ὁ δὲ χαρίδημος ἀπαγόμενος ἐπὶ τὸν θάνατον, ἀνεβόησε μεταμελήσειν ταῦτα ταχὺ τῷ βασιλεῖ. καὶ τῆς ἀδίκου τιμωρίας αὐτὸν σύντομον ἕξειν τὴν κόλασιν, ἐπιδόντα τὴν κατάλυσιν τῆς βασιλείας. χαρίδημος οὖν μεγάλων ἐκπεσὼν ἐλπίδων διὰ παῤῥησίαν ἄκαιρον, τοιαύτην ἔσχε τὴν τοῦ βίου καταστροφήν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀνέντος τοῦ θυμοῦ τὴν ψυχὴν, εὐθὺς μετενόησε. καὶ κατεμέμψατο ἑαυτὸν, ὡς τὰ μέγιστα ἡμαρτηκότα. ἀλλ' οὐ γὰρ ἦν δυνατὸν τὸ γεγονὸς διὰ τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας ἀγένητον κατασκευάσαι. διόπερ ὀνειροπολούμενος τὰς μακεδόνων ἀρετὰς, καὶ τὴν ἐνέργειαν τὴν ἀλεξάνδρου

πρὸ ὀφθαλμῶν λαμβάνων, ἐζήτει στρατηγὸν ἀξιόχρεων τὸν δια-
δεξάμενον τὴν μέμνονος ἡγεμονίαν. οὐ δυνάμενος δ᾽ εὑρεῖν, αὐ-
τὸς ἠναγκάζετο καταβαίνειν εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς βασιλείας κίνδυ-
νον. εὐθὺς οὖν μετεπέμπετο τὰς πανταχόθεν δυνάμεις, καὶ
προσέταξεν ἀπαντᾶν εἰς βαβυλῶνα. καὶ τῶν φίλων καὶ τῶν
συγγενῶν ἐπελέγετο τοὺς εὐθέτους· ὧν τοῖς μὲν τὰς ἁρμοζούσας
ἡγεμονίας κατεμέριζε, τοὺς δὲ μετ᾽ ἑαυτοῦ κινδυνεύειν προσέ-
ταττεν. ὡς δ᾽ ὁ τῆς στρατείας ἀφωρισμένος χρόνος προσεγγίε
το, κατήντησαν ἅπαντες εἰς τὴν βαβυλῶνα. ὁ δ᾽ ἀριθμὸς ἦν
τῶν στρατιωτῶν πεζοὶ μὲν πλείους τῶν τετταράκοντα μυριά-
δων, ἱππεῖς οὐκ ἐλάττους τῶν δέκα μυριάδων. δαρεῖος μὲν οὖν
μετὰ τοσαύτης δυνάμεως ἀναζεύξας ἐκ βαβυλῶνος, προῆγεν
ἐπὶ κιλικίας, ἔχων μεθ᾽ ἑαυτοῦ τήν τε γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα, υἱὸν
καὶ δύο θυγατέρας, καὶ τὴν μητέρα. ἀλέξανδρος δὲ πρὸ μὲν
τῆς μέμνονος τελευτῆς πυνθανόμενος χῖον καὶ τὰς ἐν λέσβῳ
πόλεις κεχειρῶσθαι, τὴν δὲ μιτυλήνην κατὰ κράτος ἡλωκυῖαν,
πρὸς δὲ τούτοις τὸν μέμνονα τριακοσίαις τριήρεσι καὶ πεζικῇ
δυνάμει μέλλοντα στρατεύειν ἐπὶ μακεδονίαν, τῶν δ᾽ ἑλλήνων
τοὺς πλείους ἑτοίμους εἶναι πρὸς ἀπόστασιν, οὐ μετρίως ἠγωνία. ὡς
δ᾽ ἧκόν τινες ἀπαγγέλλοντες τὴν μέμνονος τελευτήν, ἀπε-
λύθη τῆς πολλῆς ἀγωνίας. μετ᾽ ὀλίγον δὲ εἰς ἀρρωστίαν βαρυτέ-
ραν ἐμπεσών, καὶ χαλεπῷ πάθει συνεχόμενος, συνεκάλεσε
τοὺς ἰατρούς. τῶν μὲν οὖν ἄλλων ἕκαστος, δυσχερῶς εἶχε πρὸς τὴν
θεραπείαν. φίλιππος δ᾽ ἀκαρνὰν τὸ γένος, παραβόλοις καὶ
συντόμοις θεραπείαις χρώμενος, ἐπηγγείλατο διὰ φαρμακεί-
ας λύειν τὴν νόσον. ἀσμένως δὲ τοῦ βασιλέως ὑπακούσαντος
διὰ τὸ λέγεσθαι δαρεῖον μετὰ τῆς δυνάμεως ἐκ βαβυλῶνος
ὡρμηκέναι, ὁ μὲν ἰατρὸς δοὺς φάρμακον πιεῖν, καὶ συνεργὸν λα-
βὼν τὴν φύσιν τοῦ κάμνοντος, καὶ τὴν τέχνην, εὐθὺς ἀπήλλα-
ξε τῆς νόσου τὸν ἀλέξανδρον. οὗτος μὲν οὖν παραδόξως ἐκφυ-
γὼν τὸν κίνδυνον. καὶ τοῦτον τιμήσας μεγαλοπρεπῶς, κατέτα-
ξεν αὐτὸν εἰς τοὺς εὐνουστάτους τῶν φίλων. ἡ δὲ μήτηρ τοῦ βασιλέ-
ως ἔγραψε πρὸς τὸν ἀλέξανδρον τά τε ἄλλα τῶν χρησίμων, καὶ

διότι

διότι φυλάξασθαι προσήκει τὸν Λυγκηστὴν Ἀλέξανδρον. οὗτος δ' ὢν ἀνδρείᾳ διάφορος, καὶ φρονήματος πλήρης, καὶ συμπαρακολουθῶν τῷ βασιλεῖ, μετὰ τῶν ἄλλων φίλων ἐπιστεύετο. πολλῶν δὲ καὶ ἄλλων λόγων συνδραμόντων πρὸς ταύτην τὴν διαβολήν, συλληφθεὶς καὶ δεθεὶς, εἰς φυλακὴν παρεδόθη, ὡς τευξόμενος δικαστηρίου. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος πυθόμενος τὸν Δαρεῖον ὀλίγων ἡμερῶν ὁδὸν ἀπέχειν, Παρμενίωνα μετὰ τῆς δυνάμεως ἀπέστειλε, προκαταληψόμενον τὰς παρόδους καὶ τὰς ὀνομαζομένας πύλας. οὗτος δ' ἐπιβαλὼν τοῖς τόποις, καὶ τοὺς προκατειληφότας τὰς δυσχωρίας βαρβάρους βιασάμενος, κύριος ἐγένετο τῶν παρόδων. Δαρεῖος δὲ βουλόμενος εὔζωνον ποιῆσαι τὴν δύναμιν, τὰ μὲν σκευοφόρα καὶ τὸν περιττὸν ὄχλον εἰς Δαμασκὸν τῆς Συρίας ἀπέθετο. τὸν δ' Ἀλέξανδρον πυθόμενος τὰς δυσχωρίας κατειληφέναι, καὶ νομίσας αὐτὸν μὴ τολμᾶν ἐν τῷ πεδίῳ διαγωνίζεσθαι, προῆγεν ἐπ' αὐτὸν σύντομον τὴν ὁδοιπορίαν ποιούμενος. οἱ δ' ἐγχώριοι τῆς μὲν τῶν Μακεδόνων ὀλιγότητος καταφρονήσαντες, τὸ δὲ πλῆθος τῆς τῶν Περσῶν στρατιᾶς καταπεπληγμένοι, καταλιπόντες τὸν Ἀλέξανδρον, προσέθεντο τῷ Δαρείῳ· καὶ τάς τε τροφὰς καὶ τὴν ἄλλην παρασκευήν, μετὰ πολλῆς προθυμίας ἐχορήγουν τοῖς Πέρσαις· καὶ διὰ τῆς ἰδίας κρίσεως, προεσήμαινον τοῖς βαρβάροις τὴν νίκην. ὁ δ' Ἀλέξανδρος τὴν μὲν Ἰσσὸν πόλιν ἀξιόλογον καταπληξάμενος, ἐχειρώσατο. τῶν δὲ κατασκόπων ἀπαγγειλόντων αὐτῷ λ' σταδίους ἀπέχειν Δαρεῖον, καὶ συντεταγμένην τῇ δυνάμει προσιέναι καταπληκτικῶς, ὑπολαβὼν παρὰ τῶν θεῶν αὐτῷ δεδόσθαι τὸν καιρόν, ὥστε μιᾷ παρατάξει νικήσαντα καταλῦσαι τὴν Περσῶν ἡγεμονίαν, τοὺς μὲν στρατιώτας τοῖς οἰκείοις λόγοις παρεκάλεσεν ἐπὶ τὸν περὶ τῶν ὅλων ἀγῶνα. τὰ δὲ τάγματα τῶν στρατιωτῶν καὶ τὰς τῶν ἱππέων εἴλας οἰκείως τοῖς ὑποκειμένοις τόποις διατάξας, τοὺς μὲν ἱππεῖς ἐπέστησε πρὸ πάσης τῆς στρατιᾶς. τὴν δὲ τῶν πεζῶν φάλαγγα κατόπιν ἐφεδρεύειν προσέταξεν. αὐτὸς δὲ προηγούμενος τοῦ δεξιοῦ μέρους, ἀπήντα τοῖς πολεμίοις, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ τοὺς κρατίστους τῶν ἱππέων. τὸ δ' εὐώνυμον

μέρος.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

μέρος ἐπεῖχον οἱ τῶν θετταλῶν ἱππεῖς, πολὺ τῶν ἄλλων διαφέροντες ταῖς τε ἀνδραγαθίαις, καὶ ταῖς ἐμπειρίαις. ὡς δ' αἱ δυνάμεις ἐντὸς βέλους ἐγίνοντο, τοῖς μὲν περὶ τὸν ἀλέξανδρον ἐπέρριψαν οἱ βάρβαροι τοσοῦτον πλῆθος βελῶν, ὥς τε διὰ τὴν πυκνότητα τῶν βαλλομένων ἀλλήλοις συγκρουόντων, ἀσθενεστέρας γενέσθαι τὰς πληγάς. τῶν δὲ σαλπιγκτῶν παρ' ἀμφοτέροις τὸ πολεμικὸν σημαινόντων, οἱ μακεδόνες πρῶτοι συναλαλάξαντες, βοὴν ἐξαίσιον ἐποίησαν. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν βαρβάρων ἀντιφθεγξαμένων, συνήχησε μὲν ἡ συνεγγὺς ὀρεινὴ πᾶσα. τὸ δὲ μέγεθος τῆς βοῆς, ὑπερῆρε τὴν προγεγενημένην κραυγήν, ὡς ἂν ν̄ μυριάδων μιᾷ φωνῇ συνηχουσῶν. ὁ δ' ἀλέξανδρος πάντῃ τὴν ὄψιν βάλλων, καὶ σπεύδων καὶ ἰδεῖν τὸν δαρεῖον, ἅμα τῷ κατανοῆσαι, παραχρῆμα μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν ἱππέων, ἐπ' αὐτὸν ἐφέρετο τὸν βασιλέα· σπεύδων οὐχ οὕτω περιγενέσθαι τῶν περσῶν, ὡς τὸ δι' αὐτοῦ περιποιήσασθαι τὴν νίκην. ἅμα δὲ τούτῳ καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ἱππέων συμπεσόντων ἀλλήλοις, καὶ πολλοῦ φόνου γινομένου, ἡ μὲν μάχη διὰ τὰς τῶν ἀγωνιζομένων ἀρετὰς, ἀμφίδοξον εἶχε τὴν τῶν ὅλων κρίσιν. ἐταλαντεύετο γὰρ δεῦρο κἀκεῖσε, τῆς ῥοπῆς ἐναλλὰξ γινομένης. οὔτε γὰρ ἀκοντίσας, οὔτε πατάξας, οὐδεὶς ἄπρακτον εἶχε τὴν πληγήν. ὡς ἂν διὰ τὸ πλῆθος ἑτοίμου τοῦ σκοποῦ κειμένου. διὸ καὶ πολλοὶ τραύμασιν ἐναντίοις περιτυγχάνοντες ἔπιπτον. μέχρι τῆς ἐσχάτης ἀναπνοῆς θυμομαχοῦντες, τὸ ζῆν πρότερον, ἢ τὴν ἀρετὴν ἐξέλιπον. οἱ δὲ ἑκάστης τάξεως ἡγεμόνες, τῶν ὑποτεταγμένων προαγωνιζόμενοι, διὰ τῆς ἰδίας ἀρετῆς τοὺς πολλοὺς ἀνδραγαθεῖν προετρέψαντο. διὸ καὶ ἦν ὁρᾶν, πολλὰς μὲν διαθέσεις τραυμάτων γινομένας. ποικίλους δὲ καὶ μεγάλους ἀγῶνας συνισταμένους ὑπὲρ τῆς νίκης, ὀξάθρης δ' ὁ πέρσης, ἀδελφὸς μὲν ὢν δαρείου, κατὰ δὲ τὴν ἀνδρείαν ἐπαινούμενος, ὡς εἶδε τὸν ἀλέξανδρον ἀκατασχέτως ἱέμενον ἐπὶ τὸν δαρεῖον, ἐφιλοτιμήθη τῆς αὐτῆς τύχης κοινωνῆσαι τἀδελφῷ. ἀναλαβὼν οὖν τοὺς ἀρίστους τῶν ἱππέων τῶν μεθ' ἑαυτοῦ τεταγμένων, μετὰ τούτων ἐπέρραξε τοῖς περὶ τὸν ἀλέξανδρον. καὶ νομίσας τὸ φιλά-

δελφον

δελφὸν τῆς ψυχῆς οἴσειν αὐτῷ περιβόητον παρὰ πέρσαις δόξαν, προεμάχετο τοῦ δαρείου τεθρίππου. καὶ μετ' ἐμπειρίας καὶ τόλμως τοῖς πολεμίοις συμπλεκόμενος, πολλοὺς ἀπέκτεινε. τῶν δὲ περὶ τὸν ἀλέξανδρον ὑπερβαλλομένων ταῖς ἀνδραγαθίαις, περὶ μὲν τὸ τοῦ δαρείου τέθριππον, ταχὺ νεκρῶν ἐσωρεύθη πλῆθος. πάντες γὰρ ἐφιέμενοι τοῦ βασιλέως ψαῦσαι, πρὸς ἀλλήλους ἐκθυμότατα διηγωνίζοντο. καὶ τῆς ζωῆς οὐδεμίαν ἐποιοῦντο φειδώ. ἔπεσον δ' ἐν κινδύνῳ τούτῳ, πολλοὶ τῶν παρὰ πέρσαις ἐπιφανῶν ἡγεμόνων. ἐν οἷς ὑπῆρχον ἀντιξύης καὶ ῥεομίθρης, καὶ ὁ τῆς αἰγύπτου σατράπης τασιάκης. ὁμοίως δὲ πολλῶν καὶ παρὰ μακεδόσι πεσόντων, συνέβη καὶ αὐτὸν τὸν ἀλέξανδρον τρωθῆναι τὸν μηρόν, περιχυθέντων αὐτῷ τῶν πολεμίων. οἱ δὲ τὸ τοῦ δαρείου τεθρίππου ζυγὸν ἐπέχοντες ἵπποι, τραυματιζόμενοι πυκνῶς, καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν περὶ αὐτοὺς σωρευομένων νεκρῶν πτυρόμενοι, τὰ μὲν χαλινὰ διεσείοντο. παρ' ὀλίγον δὲ καὶ αὐτὸν τὸν δαρεῖον εἰς τοὺς πολεμίους ἐξήνεγκαν. διὸ καὶ κινδυνεύων ἐσχάτως ὁ βασιλεύς, αὐτὸς ἥρπασε τοὺς ῥυτῆρας, συναναγκαζόμενος λῦσαι τὴν σεμνότητα τῆς προστασίας, καὶ τὸν παρὰ πέρσαις βασιλεῦσι κείμενον νόμον ὑπερβῆναι. προσήχθη δὲ καὶ τέθριππον ἕτερον ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν τῷ δαρείῳ. καὶ περὶ τὴν εἰς τοῦτο μετάβασιν ταραχῆς γινομένης, ὁ μὲν δαρεῖος ἐπικειμένων τῶν πολεμίων, εἰς ἔκπληξιν καὶ δέος ἀνέπιπτεν. οἱ δὲ πέρσαι τὸν βασιλέα κατανοήσαντες ταραττόμενον, εἰς φυγὴν ὥρμησαν. τὸ δ' αὐτὸ καὶ τῶν ἐχομένων ἱππέων ποιησάντων, ταχὺ πάντες ἐτράπησαν, τῆς φυγῆς οὔσης ἐν τόποις στενοῖς καὶ τραχέσι, συμπίπτοντες ἀλλήλους συνεπάτουν. καὶ πολλοὶ χωρὶς πολεμίας πληγῆς ἀπέθνησκον. ἔκειντο γὰρ ὁμοῦ σωρευθέντες οἱ μὲν ἄνευ τῶν ὅπλων, οἱ δὲ τηροῦντες τὰς πανοπλίας. τινὲς δὲ γεγυμνωμένα τὰ ξίφη διαφυλάξαντες, τοὺς περὶ ταῦτα ἀναπειρωμένους ἀνῄρουν. οἱ δὲ πλεῖστοι εἰς τὰ πεδία διεκπεσόντες, διὰ τούτων ἀκράτους ἐλαύνοντες τοὺς ἵππους, εἰς τὰς συμμαχίδας πόλεις κατέφευγον. ἡ δὲ τῶν μακεδόνων φάλαγξ, καὶ τὸ τῶν περσῶν στράτευμα, βραχὺν χρόνον ἐν τῇ μάχῃ διέμεινεν. προηττημέ-

νων γὰρ ἱππέων, οἱονεί τις προαγὼν ἐγεγόνει τῆς ὅλης νίκης. πάν-
των δὲ τῶν βαρβάρων ταχὺ τραπέντων, καὶ τοσούτων μυρι-
άδων ἐν στενοῖς τόποις τὴν φυγὴν ποιουμένων, ταχὺ πᾶς ὁ συ-
νεχὴς τόπος νεκρῶν ἐπληρώθη. νυκτὸς δ' ἐπιλαβούσης, οἱ μὲν
πέρσαι ῥαδίως διεσπάρησαν εἰς πολλοὺς τόπους. οἱ δὲ μακεδό-
νες παυσάμενοι τοῦ διωγμοῦ, πρὸς ἁρπαγὴν ὥρμησαν. καὶ μά-
λιστα περὶ τὰς βασιλικὰς σκηνὰς, διὰ τὸ πλῆθος τῆς πολυτε-
λείας ἠσχολοῦντο. διόπερ πολὺς μὲν ἄργυρος, οὐκ ὀλίγος δὲ χρυ-
σός, παμπληθεῖς δὲ καὶ πολυτελεῖς ἐσθῆτες ἐκ τῆς βασιλικῆς
σκηνῆς διεφοροῦντο· ὁμοίως δὲ καὶ τῶν τοῦ βασιλέως φίλων καὶ
συγγενῶν καὶ τῶν ἄλλων ἡγεμόνων οὐκ ὀλίγος διηρπάγη πλοῦτος.
οὐ μόνον γὰρ αἱ τῆς βασιλικῆς οἰκίας, ἀλλὰ καὶ τῶν συγγενῶν καὶ
φίλων γυναῖκες ἐφ' ἁρμαμαξῶν ὀχούμεναι καταχρύσων συνη-
κολούθουν κατά τι πάτριον ἔθος τῶν περσῶν. ἑκάστη δὲ τούτων
διὰ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ πλούτου καὶ τῆς τρυφῆς, περιῆγε πλῆ-
θος πολυδαπάνου κατασκευῆς καὶ γυναικείου κόσμου. πάθος
δ' ἦν δεινότατον περὶ τὰς αἰχμαλωτιζομένας γυναῖκας. αἱ
γὰρ πρότερον διὰ τρυφὴν ἐπ' ἀπήναις πολυτελέσι μόγις κα-
τακομιζόμεναι, καὶ γυμνὸν μέρος τοῦ σώματος οὐδὲν φαίνου-
σαι, τότε μονοχίτωνες, καὶ τὰς ἐσθῆτας περιρρήττουσαι, μετ'
ὀδυρμῶν ἐκ τῶν σκηνῶν ἐξεπήδων, ἐπιβοώμεναι θεούς, καὶ προσ-
πίπτουσαι τοῖς τῶν κρατούντων γόνασι. περιαιρούμεναι δὲ ταῖς
χερσὶ τρεμούσαις τὸν τοῦ σώματος κόσμον, καὶ τὰς κόμας ἀνει-
μέναι, διὰ τόπων τραχέων ἔθεον. καὶ πρὸς ἀλλήλας συντρέ-
χουσαι, βοηθοὺς ἐπεκαλοῦντο τὰς παρ' ἑτέρων ἐπικουρείας δεο-
μένας. ἦγον δ' οἱ μὲν ἀπὸ τῆς κόμης ἐπισπώμενοι τὰς ἠτυχηκυί-
ας· οἱ δὲ τὰς ἐσθῆτας περιρρηγνύντες, καὶ γυμνοῖς τοῖς σώμασιν
ἐπιβαλόντες τὰς χεῖρας, καὶ ταῖς στάθμαις τῶν δοράτων τύπτον-
τες, καὶ τὰ τιμιώτατα καὶ περιβόητα τῶν βαρβάρων ταῖς
τῆς τύχης δωρεαῖς ὑβρίζοντες. οἱ δὲ ἐπιεικέστατοι τῶν μακεδό-
νων τὴν μεταβολὴν τῆς τύχης ὁρῶντες, συμπαθεῖς ἐγίνοντο, καὶ
τὰς τῶν ἀκληρούντων συμφορὰς ἠλέουν· ὡς τὰ μὲν προσήκον-
τα καὶ μεγάλα, μακρὰν ἀπήρτητο· τὰ δ' ἀλλόφυλα καὶ πολέ-

μια,

μία, περὶ τὴν σύνεγγυς, καὶ πρὸς ἀτυχῆ καὶ ἐπονείδιστον αἰχμα-
λωσίαν παρώρμητο. μάλιστα δὲ τοὺς παρόντας εἰς δάκρυα καὶ συμ-
πάθειαν ἤγαγεν, ἡ δαρείου μήτηρ καὶ γυνὴ καὶ δύο θυγατέρες
ἐπίγαμοι, καὶ υἱὸς, παῖς τὴν ἡλικίαν. ἐπὶ γὰρ τούτων ἡ μεταβο-
λὴ τῆς τύχης καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἀνελπίστων ἀκληρημάτων
ἐν ὄψει κείμενον, εὐλόγως τοὺς ὁρῶντας ἐποίει συμπάσχειν τοῖς ἠτυ-
χηκόσι. περὶ μὲν γὰρ δαρείου πότερον ζῇ καὶ περίεστιν, ἢ καὶ με-
τὰ τῆς τῶν ἄλλων φθορᾶς ἀπόλωλεν, οὐκ ἐγίνωσκον. ἑώρων δὲ
τὴν σκηνὴν διαρπάζοντας, ἐνόπλους πολεμίους ἄνδρας, ἀγνο-
οῦντας μὲν τὰς ἡλωκυίας, πολλὰ δὲ διὰ τὴν ἄγνοιαν ἀπρεπῆ
πράττοντας, καὶ τὸ σύνολον ὅλην τὴν ἀσίαν αἰχμάλωτον μεθ'
ἑαυτῶν γεγενημένην, καὶ ταῖς μὲν τῶν σατραπῶν γυναιξὶ
προσπιπτούσαις καὶ δεομέναις βοηθεῖν οὐχ οἷον συνεπιλαβέσθαι
τινὸς ἴσχυον· ἀλλὰ καὶ αὐταὶ ταύτας ἠξίουν συνεπικουρῆσαι
τοῖς ἑαυτῶν ἀκληρήμασιν. οἱ δὲ τοῦ βασιλέως παῖδες κατα-
λαβόμενοι τὴν τοῦ δαρείου σκηνὴν, τὰ κείνου λουτρὰ καὶ δεῖπνα
παρεσκεύαζον· καὶ λαμπάδων πολλὴν πυρὰν ἅψαντες,
προσεδέχοντο τὸν ἀλέξανδρον, ὅπως ἀπὸ τοῦ διωγμοῦ γινόμενος,
καὶ καταλαβὼν ἑτοίμην πᾶσαν τὴν παρασκευὴν τοῦ δαρεί-
ου, οἰωνίσηται τὴν ὅλην τῆς ἀσίας ἡγεμονίαν. κατὰ δὲ τὴν μάχην
ἐτελεύτησαν τῶν βαρβάρων πεζοὶ μὲν πλείους τῶν ιβ μυριάδων·
ἱππεῖς δ' οὐκ ἐλάττους τῶν μυρίων. τῶν δὲ μακεδόνων, πεζοὶ μὲν εἰς
τριακοσίους, ἱππεῖς δὲ περὶ ρ καὶ ν. ἡ μὲν οὖν ἐν ἰσσῷ τῆς κιλικίας μά-
χη, τοιοῦτον ἔσχε τὸ τέλος. τῶν δὲ βασιλέων, δαρεῖος μὲν κατα-
κράτος ἡττώμενος, εἰς φυγὴν ὥρμησεν. καὶ μεταλαμβάνων ἄλ-
λον ἐπ' ἄλλου τῶν ἀρίστων ἵππων, ἀκρατοὺς ἤλαυνε, διαφυ-
γεῖν σπεύδων τὰς ἀλεξάνδρου χεῖρας, καὶ τῶν ἄνω σατραπει-
ῶν ἅψασθαι προαιρούμενος. ἀλέξανδρος δὲ μετὰ τῆς ἑταιρι-
κῆς ἵππου, καὶ τῶν ἄλλων ἀρίστων ἱππέων, ἐποιεῖτο τὸν διωγμὸν,
σπεύδων ἐγκρατὴς γενέσθαι τοῦ δαρείου. διανύσας δὲ σταδίους
σ, ἀνέκαμψεν εἰς τὴν παρεμβολὴν περὶ μέσας νύκτας. τοῖς δὲ
λουτροῖς θεραπεύσας τὸν ἐκ τῆς κακοπαθείας κόπον, ἐτρέπετο
πρὸς ἄνεσιν καὶ δειπνοποιίαν. πρὸς δὲ τὴν γυναῖκα καὶ τὴν

μητέρα τοῦ Δαρείου προσελθὼν ἀπήγγειλεν, ὅτι πάρεστιν ἀλέξανδρος ἐκ τοῦ διωγμοῦ τὸν Δαρεῖον ἐσκυλευκώς. ἔνθα δὴ κραυγῆς μεγάλης καὶ κλαυθμοῦ περὶ τὰς γυναῖκας γενομένου, καὶ τοῦ πλήθους τῶν αἰχμαλώτων διὰ τὴν ἐπαγγελίαν συμπενθοῦντος, καὶ πολὺν ὀδυρμὸν ποιουμένου, πυθόμενος ὁ βασιλεὺς τὸ περὶ τὰς γυναῖκας πάθος, ἐξέπεμψεν ἕνα τῶν φίλων λεοννάτον, καταπαύσοντα τὴν ταραχὴν, καὶ παραμυθησόμενον τὰς περὶ τὴν σισύγγαμβριν, καὶ δηλώσοντα διότι Δαρεῖος μὲν ζῇ, ὁ δ᾽ ἀλέξανδρος ἐπιμέλειαν αὐτῶν ποιήσεται τὴν προσήκουσαν, καὶ διότι πρωῒ βούλεται προσαγορεῦσαί τε αὐτὰς, καὶ διὰ τῶν ἔργων ἀποδείξασθαι τὴν ἰδίαν φιλανθρωπίαν. αἱ μὲν οὖν αἰχμαλωτίδες προσπεσούσης αὐταῖς παραδόξου καὶ παντελῶς ἀπηλπισμένης εὐτυχίας, τόν τε ἀλέξανδρον ὡς θεὸν προσεδέξαντο, καὶ τῶν ὀδυρμῶν ἀπηλλάγησαν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἅμ᾽ ἡμέρᾳ λαβὼν ἕνα τῶν φίλων, τὸν μάλιστα τιμώμενον, ἡφαιστίωνα, προῆλθε πρὸς τὰς γυναῖκας. ἐχόντων δ᾽ ἀμφοτέρων ἐσθῆτας μὲν ὁμοίας, τῷ μεγέθει δὲ καὶ κάλλει προέχοντος τοῦ ἡφαιστίωνος, ἡ σισύγγαμβρις τοῦτον ὑπολαβοῦσα εἶναι τὸν βασιλέα, προσεκύνησεν. διανευόντων δ᾽ αὐτῇ τῶν παρεστώτων, καὶ τῇ χειρὶ δεικνυόντων τὸν ἀλέξανδρον, ἡ μὲν σισύγγαμβρις αἰδεσθεῖσα τὴν ἄγνοιαν, πάλιν ἐξ ἀρχῆς προσεκύνει τὸν ἀλέξανδρον. ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπολαβὼν εἶπεν, μηδὲν φροντίσῃς ὦ μῆτερ· καὶ οὗτος ἀλέξανδρός ἐστιν. οὐ μὴν ἀλλὰ τὴν πρεσβύτην μητέρα προσαγορεύσας, διὰ τῆς φιλανθρωποτάτης προσηγορίας προεσήμαινε τοῖς προητυχηκόσι τὴν μέλλουσαν ἔσεσθαι φιλανθρωπίαν. διαβεβαιωσάμενος δ᾽ αὐτὴν ὑπάρξειν δευτέραν μητέρα, τοῖς ἔργοις εὐθὺς ἐκύρωσε τὴν διὰ τῶν λόγων ἐπαγγελίαν. περιέθηκε γὰρ αὐτῇ κόσμον τε βασιλικὸν, καὶ τὸ προγεγονὸς ἀξίωμα ταῖς προσηκούσαις τιμαῖς ἀποκατέστησε. τὴν μὲν γὰρ θεραπείαν αὐτῇ πᾶσαν τὴν δοθεῖσαν ὑπὸ Δαρείου προσέδωκεν, ἰδίαν δ᾽ ἄλλην οὐκ ἐλάττονα τῆς προϋπαρχούσης προσεδωρήσατο. καὶ τῆς μὲν τῶν θυγατέρων ἐκδόσεως, βέλτιον τῆς Δαρείου κρίσεως ἐπηγγείλατο προνοήσασθαι· τὸν παῖδα δὲ θρέ-

ψειν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ψει ὡς υἱὸν ἴδιον, καὶ βασιλικῆς τιμῆς ἀξιώσειν. προσκαλεσάμε-
νος δ' αὐτὸν καὶ φιλήσας, ὡς εἶδεν ἀδεῶς βλέψαντα, καὶ μη-
δὲν ὅλως καταπλαγέντα, πρὸς τὸν περὶ τὸν ἡφαιστίωνα εἶπεν,
ὅτι ὁ παῖς ὢν ἓξ ἐτῶν, καὶ τὴν ἀρετὴν ὑπὲρ τὴν ἡλικίαν προ-
φαίνων, πολλῷ βελτίων ἐστὶ τοῦ πατρός. περὶ δὲ τῆς δαρείου γυ-
ναικός, καὶ τῆς περὶ αὐτὴν σεμνότητος, πρόνοιαν ἕξειν ἔφησεν,
ὅπως μηδὲν ἀνάξιον πάθῃ τῆς προγεγενημένης εὐδαιμονίας.
πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα πρὸς ἔλεον καὶ φιλανθρωπίαν διαλεχθείς, ἐποίη-
σε τὰς γυναῖκας διὰ τὸ μέγεθος τῆς ἀνελπίστου χαρᾶς, εἰς ἀκα-
τάσχετα προσπεσεῖν δάκρυα. ἐπὶ δὲ πᾶσι τοῖς προειρημένοις
δοὺς τὴν δεξιάν, οὐ μόνον ὑπὸ τῶν εὐπαθόντων ἐπαίνων ἐτύγ-
χανεν, ἀλλὰ καὶ παρὰ πᾶσι τοῖς συστρατευομένοις περιβόητον ἔσ-
χε τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἐπιεικείας. καθόλου δ' ἔγωγε νομίζω πολ-
λῶν καὶ καλῶν ἔργων ὑπ' ἀλεξάνδρου συντετελεσμένων, μη-
δὲν τούτων μεῖζον ὑπάρχειν, μηδὲ μᾶλλον ἄξιον ἀναγραφῆς καὶ
μνήμης ἱστορικῆς εἶναι. αἱ μὲν γὰρ τῶν πόλεων πολιορκίαι καὶ
παρατάξεις, καὶ τὰ ἄλλα τὰ κατὰ τὸν πόλεμον προτερήματα, τὰ
πλείονα διὰ τύχην ἢ δι' ἀρετὴν ἐπιτυγχάνεται. ὁ δ' ἐν ταῖς
ἐξουσίαις εἰς τοὺς ἐπταικότας ἔλεος μεριζόμενος, διὰ μόνης τῆς
φρονήσεως γίνεται. οἱ πλεῖστοι γὰρ διὰ τὴν εὐτυχίαν ἐπαίρον-
ται μὲν ταῖς εὐπραξίαις· ὑπερήφανοι δ' ἐν ταῖς εὐτυχίαις
γιγνόμενοι, τῆς ἀνθρωπίνης καὶ κοινῆς ἀσθενείας ἐπιλανθάνον-
ται· διὸ καὶ τοὺς πλείστους ὁρᾶν ἐστι, τὴν εὐτυχίαν ὥσπερ βαρὺ φορ-
τίον φέρειν ἀδυνατοῦντας. ἀλέξανδρος μὲν οὖν καίπερ πολ-
λαῖς γενεαῖς προγεγονὼς τοῦ καθ' ἡμᾶς βίου, τυγχανέτω καὶ πα-
ρὰ τῶν μεταγενεστέρων, δικαίου καὶ πρέποντος ταῖς ἰδίαις ἱ-
στορίαις ἐπαίνου. δαρεῖος δὲ διανύσας εἰς βαβυλῶνα, καὶ τοὺς ἀ-
πὸ τῆς ἐν ἰσσῷ μάχης διασωζομένους ἀναλαβών, οὐκ ἔπεσε τῷ
φρονήματι, καίπερ μεγάλῃ περιπεπτωκὼς συμφορᾷ· ἀλλὰ πρὸς
τὸν ἀλέξανδρον ἔγραψεν, ἀνθρωπίνως φέρειν τὴν εὐτυχίαν,
καὶ τοὺς αἰχμαλώτους ἀλλάξασθαι, χρημάτων πλῆθος λαβόν-
τα. προσετίθει δὲ καὶ τῆς ἀσίας τὴν ἐντὸς ἅλυος χώραν, καὶ πό-
λεις συνεχώρησεν ἐὰν βουληθῇ γενέσθαι φίλος. ὁ δ' ἀλέξανδρος

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

συναγαγὼν τοὺς φίλους, καὶ τὴν μὲν ἀληθινὴν ἐπιστολὴν ἀποκρυψάμενος, ἑτέραν δὲ γράψας, ῥέπουσαν πρὸς τὸ ἑαυτῷ συμφέρον, προσήνεγκε τοῖς συνέδροις· καὶ τοὺς πρέσβεις ἀπράκτους ἐξαπέστειλεν. διόπερ ὁ δαρεῖος ἀπογνοὺς τὴν διὰ τῶν ἐπιστολῶν σύνθεσιν, παρασκευὰς μεγάλας ἐποιεῖτο πρὸς τὸν πόλεμον. καὶ τοὺς μὲν κατὰ τὴν τροπὴν ἀποβεβληκότας τὰς πανοπλίας καθώπλιζεν· ἄλλους δ' ἐπιλεγόμενος, εἰς στρατιωτικὰς τάξεις κατέγραφε. τὰς δ' ἐκ τῶν ἄνω σατραπειῶν δυνάμεις, ἃς ἀπολελοιπὼς ἦν διὰ τὴν ὀξύτητα τῆς στρατείας, μετεπέμπετο. καὶ τέλος τοσαύτην εἰσηνέγκατο σπουδὴν εἰς τὴν κατασκευὴν τῆς δυνάμεως, ὥς τε διπλασίαν γενέσθαι τῆς ἐν ἰσσῷ παραταξαμένης. π̄ μὲν γὰρ μυριάδες πεζῶν, κ̄ δ' ἱππέων ἠθροίσθησαν· καὶ χωρὶς ἁρμάτων δρεπανηφόρων πλῆθος. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν. Ἐπ' ἄρχοντος δ' ἀθήνησι νικηράτου, ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους, μάρκον ἀτίλιον καὶ μάρκον οὐαλέριον. ὀλυμπιὰς δ' ἤχθη δευτέρα πρὸς ταῖς ρ̄, καὶ δέκα, καθ' ἣν ἐνίκα γρύλος χαλκιδεύς. ἐπὶ δὲ τούτων ἀλέξανδρος μετὰ τὴν ἐν ἰσσῷ νίκην, τοὺς μὲν τελευτήσαντας ἔθαψεν· ἐν οἷς καὶ τῶν πολεμίων τοὺς ἐν ταῖς ἀνδραγαθίαις θαυμασθέντας. μετὰ δὲ ταῦτα τοῖς θεοῖς μεγαλοπρεπεῖς θυσίας συντελέσας, καὶ τοὺς ἐν τῇ μάχῃ κατ' ἀρετὴν διαφόρους γενομένους τιμήσας ταῖς ἀξίαις ἑκάστους δωρεαῖς, ἐφ' ἡμέρας τινὰς ἀνέλαβε τὴν δύναμιν. ἔπειτα προάγων ἐπ' αἰγύπτου, καὶ καταντήσας εἰς τὴν φοινίκην, τὰς μὲν ἄλλας πόλεις παρέλαβεν, ἑτοίμως τῶν ἐγχωρίων προσδεξαμένων αὐτόν. οἱ δὲ τύριοι βουλομένου τοῦ βασιλέως τῷ ἡρακλεῖ τῷ τυρίῳ θῦσαι, προπετέστερον διεκώλυσαν αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν εἴσοδον. τοῦ δ' ἀλεξάνδρου χαλεπῶς ἐνεγκόντος, καὶ διαπειλησαμένου πολεμήσειν τὴν πόλιν, οἱ τύριοι τεθαρρηκότες ὑπέμενον τὴν πολιορκίαν· ἅμα μὲν δαρείῳ χαριζόμενοι, καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν εὔνοιαν βεβαίαν τηροῦντες, καὶ νομίζοντες μεγάλας δωρεὰς ἀντὶ ταύτης τῆς χάριτος ἀντιλήψεσθαι παρὰ τοῦ βασιλέως, ἐπισπώμενοι μὲν τὸν ἀλέξανδρον εἰς πολυχρόνιον καὶ ἐπικίνδυνον πολιορκίαν, διδόντες δ' ἄνεσιν

δαρείῳ

δαρείῳ πρὸς τὰς παρασκευάς· ἅμα δὲ καὶ πιστεύοντες τῇ τε
ὀχυρότητι τῆς νήσου, καὶ ταῖς ἐν αὐτῇ παρασκευαῖς, ἔτι δὲ τοῖς ἀ-
πογόνοις αὐτῶν καρχηδονίοις. ὁ δὲ βασιλεὺς ὁρῶν ἐπὶ θαλάττῃ μὲν
δυσπολιόρκητον οὖσαν τὴν πόλιν, διά τε τὴν παρασκευὴν τῶν
ἐπὶ τὸ τεῖχος ἔργων, καὶ τὴν ὑπάρχουσαν ἐν αὐτῇ δύναμιν ναυ-
τικήν, ἐπὶ δὲ γῆν σχεδὸν ἀπραγμάτευτον οὖσαν, διὰ τὸ τέτταρ-
σι σταδίοις διείργεσθαι τῆς ἠπείρου, ὅμως ἔκρινε συμφέρειν, πάν-
τα κίνδυνον καὶ πόνον ὑπομένειν, ὑπὸ τοῦ μὴ καταφρονηθῆναι
τὴν τῶν μακεδόνων δύναμιν ὑπὸ μιᾶς καὶ τῆς τυχούσης πόλε-
ως. εὐθὺς οὖν καθαιρῶν τὴν παλαιὰν λεγομένην τύρον, καὶ
πολλῶν μυριάδων κομιζουσῶν τοὺς λίθους, χῶμα κατεσκεύαζε
δίπλεθρον τῷ πλάτει. πανδημεὶ δὲ προσλαβόμενος τοὺς κα-
τοικοῦντας τὰς πλησίον πόλεις, ταχὺ διὰ τῆς πολυχειρίας ἠνύ-
ετο τὰ τῶν ἔργων. οἱ δὲ τύριοι τὸ μὲν πρῶτον προσπλέοντες
τῷ χώματι, κατεγέλων τοῦ βασιλέως, εἰ τοῦ ποσειδῶνος ἑαυ-
τὸν δοκεῖ περιέσεσθαι. μετὰ δὲ ταῦτα παραδόξως τοῦ χώματος
αὐξομένου, τέκνα μὲν καὶ γυναῖκας καὶ τοὺς γεγηρακότας εἰς
καρχηδόνα διακομίζειν ἐψηφίσαντο· τοὺς δ' ἀκμάζοντας ταῖς
ἡλικίαις, ἐπέλεξαν πρὸς τὴν τειχομαχίαν. καὶ ναυμαχίαν ἑτοί-
μως κατεσκεύαζον, ἔχοντες τριήρεις π΄. τέλος δὲ τῶν τέκνων καὶ
γυναικῶν μέρος μὲν ἔφθασαν ὑπεκθέμενοι πρὸς τοὺς καρχη-
δονίους. καταταχούμενοι δὲ ὑπὸ τῆς πολυχειρίας, καὶ ταῖς ναυσὶν
οὐκ ὄντες ἀξιόμαχοι, συνηναγκάσθησαν ὑπομεῖναι πανδημεὶ
τὴν πολιορκίαν. ἔχοντες δὲ πολλὴν δαψίλειαν καταπελτῶν,
καὶ τῶν ἄλλων μηχανῶν τῶν πρὸς πολιορκίαν χρησίμων, ἑτέρας
πολλαπλασίους κατεσκεύασαν ῥᾳδίως διὰ τῶν ἐν τῇ τύρῳ μη-
χανοποιῶν, καὶ τῶν ἄλλων τεχνιτῶν παντοδαπῶν. διὰ δὲ τούτων
τῶν ὀργάνων παντοδαπῶν, καὶ ξένων ταῖς ἐπινοίαις κατασκευ-
αζομένων, ἅπας μὲν ὁ περίβολος τῆς πόλεως ἐπληρώθη τῶν μη-
χανῶν· μάλιστα δὲ ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον, ἐν ᾧ τὸ χῶμα συνήγγι-
ζε τῷ τείχει. ὡς δ' εἰς τὴν ἄφεσιν τοῦ βέλους διέτεινε τὸ κατα-
σκευαζόμενον ὑπὸ τῶν μακεδόνων ἔργον, καὶ παρὰ τῶν θεῶν τι-
νὰ προεσημαίνετο τοῖς κινδυνεύουσιν. ἐκ μὲν γὰρ τοῦ πελάγους ὁ
κλύδων

κλύδων προσέπελασε τοῖς ἔργοις κῆτος ἄπιστον τὸ μέγεθος. ὃ προσπεσὸν τῷ χώματι, κακὸν μὲν οὐδὲν εἰργάσατο· τῷ δὲ ἑτέρῳ μέρει τοῦ σώματος προσανακεκλιμένον, ἐπὶ πολὺν χρόνον ἔμεινε. καὶ πολλὴν κατάπληξιν παρείχετο τοῖς θεωμένοις τὸ παράδοξον. πάλιν δ᾽ εἰς τὸ πέλαγος νηξάμενον, εἰς δεισιδαιμονίαν ἀμφοτέρους προηγάγετο. ἑκάτεροι γὰρ ὡς τοῦ ποσειδῶνος αὐτοῖς βοηθήσειν μέλλοντος, διέκρινον τὸ σημεῖον, ῥέποντες ταῖς γνώμαις πρὸς τὸ ἴδιον συμφέρον. ἐγίνετο δὲ καὶ ἄλλα σημεῖα παράδοξα, δυνάμενα διατροπὴν καὶ φόβον τοῖς ὄχλοις παρασχέσθαι. κατὰ γὰρ τὰς τροφὰς παρὰ τοῖς μακεδόσιν οἱ διακλώμενοι τῶν ἄρτων, αἱματοειδῆ τὴν πρόσοψιν εἶχον. ἑωρακέναι δέ τις ἔφησεν ὄψιν, καθ᾽ ἣν ὁ ἀπόλλων ἔλεγε μέλλειν ἑαυτὸν ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν. τοῦ δὲ πλήθους ὑπονοήσαντος, ὅτι πεπλακὼς εἴη τὸν λόγον χαριζόμενος ἀλεξάνδρῳ, καὶ διὰ τοῦτο τῶν νεωτέρων ὁρμησάντων ἐπὶ τὸ λιθοβολῆσαι τὸν ἄνθρωπον, οὗτος μὲν διὰ τῶν ἀρχόντων κλαπείς, καὶ καταφυγὼν εἰς τὸ τοῦ ἡρακλέους ἱερόν, διέφυγε τὴν τιμωρίαν διὰ τὴν ἱκεσίαν. οἱ δὲ τύριοι δεισιδαιμονήσαντες, χρυσαῖς σειραῖς περιέδησαν τὸ τοῦ ἀπόλλωνος ξόανον, τῇ βάσει ἐμποδίζοντες ὡς ᾤοντο τοῦ θεοῦ τὸν ἐκ τῆς πόλεως χωρισμόν. μετὰ δὲ ταῦτα οἱ μὲν τύριοι τὴν αὔξησιν τοῦ χώματος εὐλαβηθέντες, ἐπλήρωσαν πολλὰ τῶν ἐλαττόνων σκαφῶν ὀξυβελῶν τε καὶ καταπελτῶν καὶ τοξοτῶν καὶ σφενδονητῶν ἀνδρῶν. καὶ προσπλεύσαντες τοῖς ἐργαζομένοις τὸ χῶμα, πολλοὺς μὲν κατέτρωσαν· οὐκ ὀλίγους δὲ ἀπέκτειναν. εἰς ἀνόπλους γὰρ πυκνοὺς πολλῶν καὶ παντοίων βελῶν φερομένων, οὐδεὶς ἡμάρτανε, ἑτοίμων καὶ ἀφυλάκτων τῶν σκοπῶν κειμένων. συνέβαινε γὰρ οὐ μόνον κατὰ πρόσωπον τὰ φερόμενα βέλη προσπίπτειν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰ νῶτα τῶν ἀντιπροσώπων ὄντων ἐν στενῷ χώματι δικνῦσθαι, καὶ μηδένα δύνασθαι διαφυλάξασθαι τοὺς ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν κατατιτρώσκοντας. ὁ δὲ ἀλέξανδρος τὸ παράλογον τῆς συμφορᾶς βουλόμενος ὀξέως διορθώσασθαι, πληρώσας πάσας τὰς ναῦς, καὶ καθηγούμενος αὐτὸς ἔπλει κατὰ σπουδὴν ἐπὶ τὸν λιμένα τῶν τυρίων· καὶ τὴν ἐπάνοδον τῶν φοινίκων ὑπετέμνετο.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

περιέμενε. οἱ δὲ βάρβαροι φοβηθέντες μή ποτε κυριεύσας τῶν
λιμένων καταλάβηται τὴν πόλιν ἔρημον οὖσαν στρατιωτῶν,
ἐπὶ πολλὴν σπουδὴν ἀνέπλεον εἰς τὴν τύρον πόλιν. ἀμφοτέρων
δὲ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς φιλοτιμίας ταῖς εἰρεσίαις πυκναῖς
χρωμένων, καὶ τῶν μακεδόνων ἤδη πλησιαζόντων τοῖς λιμέσιν,
οἱ φοίνικες παρ' ὀλίγον μὲν ἦλθον τοῦ παντὸς ἀπολέσθαι. παρεισ-
πεσόντες δ' ὅμως τῇ βίᾳ, καὶ τὰς τελευταίας ναῦς ἀποβαλόν-
τες, διεσώθησαν εἰς τὴν πόλιν. ὁ δὲ βασιλεὺς μεγάλης ἐπιβο-
λῆς ἀποτυχών, πάλιν προσεκαρτέρει τῷ χώματι· καὶ τῷ πλή-
θει τῶν νεῶν, παρεῖχε τοῖς ἐργαζομένοις τὴν ἀσφάλειαν. τῶν δ'
ἔργων πλησιαζόντων τῇ πόλει, καὶ τῆς ἁλώσεως προσδοκωμένης,
ἀργέστης ἄνεμος μέγας ἐπεγένετο, καὶ τοῦ χώματος πολὺ μέ-
ρος ἐλυμήνατο. ὁ δ' ἀλέξανδρος εἰς ἀμηχανίαν ἐμπίπτων
διὰ τὴν αὐτόματον τῶν ἔργων φθοράν, μετεμέλετο μὲν ἐπὶ τῇ τῆς
πολιορκίας ἐπιβολῇ. ὅμως δὲ τῇ φιλοτιμίᾳ προαγόμενος, ἐκ τῆς
ὀρεινῆς ἐκκόπτων ὑπερμεγέθη δένδρα παρεκόμιζε· καὶ σὺν
αὐτοῖς τοῖς κλάδοις ἐγχώσας, ἐνέφραξε τὴν βίαν τοῦ κλύδωνος.
ταχὺ δ' ἀποκαταστήσας τὰ πεπονηκότα τοῦ χώματος, καὶ
τῇ πολυχειρίᾳ προκόψας εἰς βέλους ἄφεσιν, ἐπέστησε τὰς μη-
χανὰς ἐπ' ἄκρον τὸ χῶμα. καὶ τοῖς μὲν πετροβόλοις κατέβαλ-
λε τὰ τείχη, τοῖς δ' ὀξυβελέσιν εἶργε τοὺς ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων ἐφε-
στῶτας. συνηγωνίζοντο δὲ τούτοις οἵ τε τοξόται καὶ σφενδονῆ-
ται, καὶ πολλοὺς τῶν ἐν τῇ πόλει παραβοηθοῦντας κατετίτρω-
σκον. οἱ δὲ τύριοι ἁλιεῖς, ἔχοντες τεχνίτας καὶ μηχανοποιούς,
κατεσκεύασαν φιλότεχνα βοηθήματα. πρὸς μὲν γὰρ τὰ κα-
ταπελτικὰ βέλη, τροχοὺς κατεσκεύασαν διειλημμένους πυκ-
νοῖς διαφράγμασιν. τούτους δὲ διά τινος μηχανῆς δινεύοντες,
τὰ μὲν συνέτριβον, τὰ δὲ παρέσυρον τῶν βελῶν, πάντων δὲ τὴν
ἐκ τῆς βίας φορὰν ἐξέλυον. τοὺς δ' ἐκ τῶν πετροβόλων φερομέ-
νους λίθους δεχόμενοι, μαλακαῖς τισι καὶ συνενδιδούσαις κατα-
σκευαῖς ἐπράϋνον τὴν ἐκ τῆς ὀργανικῆς βίας δύναμιν. ὁ δὲ βα-
σιλεὺς ἅμα τῇ ἐπὶ τὸ χῶμα προσβολῇ, παντὶ τῷ στόλῳ περιέ-
πλει τὴν πόλιν, καὶ τὰ τείχη περιεσκέπτετο. καὶ φανερὸς ἦν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

πολιορκήσων τὴν πόλιν, κατὰ γῆν ἅμα καὶ κατὰ θάλατταν. τῶν δὲ
τυρίων ἀνταναχθῆναι μὲν τῷ στόλῳ μηκέτι τολμώντων, τρισὶ
δὲ ναυσὶν ὁρμώντων πρὸ τοῦ λιμένος, ὁ βασιλεὺς ἐπιπλεύσας
αὐταῖς, καὶ πάσας συντρίψας, ἐπανῆλθεν ἐπὶ τὴν ἰδίαν στρα
τοπεδείαν. οἱ δὲ τύριοι βουλόμενοι διπλασιάσαι τὴν ἀπὸ τῶν τει
χῶν ἀσφάλειαν, ἀποστήσαντες πέντε πήχεις, ἕτερον τεῖχος ᾠ-
κοδόμουν, δέκα πηχῶν τὸ πλάτος· καὶ τὴν ἀναμέσον τῶν τει
χῶν σύριγγα, λίθων καὶ χώματος ἐπλήρουν. ὁ δ᾽ ἀλέξανδρος
τὰς τριήρεις ζευγνύων, καὶ μηχανὰς παντοδαπὰς αὐταῖς ἐ-
πιστήσας, κατέβαλεν ἐπὶ πλέθρον τοῦ τείχους· καὶ διὰ τοῦ πτώ
ματος εἰσέπιπτον εἰς τὴν πόλιν. οἱ δὲ τύριοι τοὺς βιαζομένους
πυκνοῖς βέλεσι βάλλοντες, μόλις ἀπετρέψαντο· καὶ τὸ πεπτω
κὸς μέρος τοῦ τείχους ἀνῳκοδόμησαν νυκτὸς ἐπιλαβούσης. με-
τὰ δὲ ταῦτα τοῦ χώματος συνάψαντος τῷ τείχει, καὶ τῆς πό
λεως χερρονήσου γενομένης, πολλοὺς μεγάλους ἀγῶνας συνέβαι
νε γίνεσθαι κατὰ τὴν τειχομαχίαν. οἱ μὲν γὰρ τὸ δεινὸν ἔχοντες
ἐν ὀφθαλμοῖς, καὶ τὴν ἐκ τῆς ἁλώσεως συμφορὰν ἀναλογιζόμε
νοι, ταῖς ψυχαῖς οὕτω παρέστησαν πρὸς τὸν κίνδυνον, ὥστε τοῦ
θανάτου καταφρονῆσαι. τῶν γὰρ μακεδόνων προσαγόντων πύρ
γους ὑψηλούς, ἴσους τοῖς τείχεσι, καὶ διὰ τούτων τὰς ἐπιβάθρας
ἐπιβαλλόντων, καὶ θρασέως ταῖς ἐπάλξεσιν ἐπιβαινόντων, οἱ
μὲν τύριοι διὰ τὴν ἐπίνοιαν τῶν ὀργανοποιῶν, πολλὰ πρὸς τὴν
τειχομαχίαν εἶχον βοηθήματα. χαλκευσάμενοι γὰρ εὐμεγέθεις
τριόδοντας παρηγκιστρωμένους, τούτοις ἔτυπτον ἐκ χειρὸς τοὺς
ἐπὶ τῶν πύργων καθεστῶτας. ἐμπηγνυμένων δὲ εἰς τὰς ἀσπί-
δας τούτων, καὶ κάλους ἐχόντων προσδεδεμένους, εἷλκον πρὸς
ἑαυτούς, ἐπιλαμβανόμενοι τῶν κάλων. ἀναγκαῖον οὖν ἦν ἢ προΐε
σθαι τὰ ὅπλα, καὶ γυμνουμένους τὰ σώματα κατατιτρώσκεσθαι
πολλῶν φερομένων βελῶν, ἢ τηροῦντας τὰ ὅπλα διὰ τὴν αἰ
σχύνην, πίπτειν ἀφ᾽ ὑψηλῶν πύργων καὶ τελευτᾶν. ἄλλοι δ᾽
ἁλιευτικὰ δίκτυα τοῖς ἐπὶ τῶν ἐπιβαθρῶν διαμαχομένοις ἐ-
πιρριπτοῦντες, καὶ τὰς χεῖρας ἀχρήστους ποιοῦντες, κατέσπων
καὶ περιεκύλιον ἀπὸ τῆς ἐπιβάθρας ἐπὶ τὴν γῆν. ἕτερον δ᾽ ἐπι

νόησαν

ἐνόησαν εὕρεμα φιλότεχνον, ἐπὶ τῆς τῶν μακεδόνων ἀνδρείας· διὸ καὶ τοὺς ἀρίστους τῶν πολεμίων, ἀμηχάνοις καὶ δειναῖς περιέβαλον τιμωρίαις. κατασκευάσαντες γὰρ ἀσπίδας χαλκᾶς καὶ σιδηρᾶς, καὶ ταύτας πληρώσαντες ἄμμου, φλογὶ πολλῇ συνεχῶς ὑπέκαιον, καὶ διάπυρον κατεσκεύαζον τὴν ἄμμον. ταύτην δὲ διά τινος μηχανῆς τοῖς θρασύτατα μαχομένοις ἐπέρριπτον, καὶ ταῖς ἐσχάταις συμφοραῖς περιέβαλλον τοὺς ὑποπεσόντας. διὰ γὰρ τῶν θωράκων, καὶ τῶν ὑποδυτῶν παρεισέπιπτεν ἡ ἄμμος, καὶ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς θερμασίας λυμαινομένη τὰς σάρκας, ἀβοήθητον ἐποίει τὸ ἀτύχημα. διὸ καὶ παραπλησίως τοῖς βασανιζομένοις πᾶσαν δεητικὴν φωνὴν προϊέμενοι, τοὺς ἐπικουρήσοντας οὐκ εἶχον. αὐτοὶ δὲ διὰ τὴν δεινότητα τοῦ πάθους εἰς μανιώδεις διαθέσεις ἐμπίπτοντες, ἐτελεύτων ἐλεεινῶς καὶ ἀμηχάνῳ πάθει περιπίπτοντες. ἅμα δὲ καὶ πῦρ ἐπέρριπτον, καὶ σαυνία καὶ λίθους ἐπέβαλον οἱ φοίνικες. καὶ τῷ πλήθει τῶν βελῶν κατεπόνουν τὰς ἀρετὰς τῶν ἀνθισταμένων. καὶ ταῖς μὲν δρεπανηφόροις κεραίαις τὰς τῶν κριῶν ὁρμητηρίας ὑποτέμνοντες, ἄχρηστον τὴν τῶν ὀργάνων βίαν ἐποίουν. ταῖς δὲ πυρφόροις, μύδρους μεγάλους διαπύρους ἐπέβαλλον εἰς τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων· καὶ διὰ τὴν πυκνότητα τῶν ἀνδρῶν, οὐχ ἡμάρτανον τῶν σκοπῶν. τοῖς δὲ κόραξι καὶ ταῖς σιδηραῖς χερσὶν, ἀνήρπαζον τοὺς θωρακίοις ἐφεστῶτας. τῇ δὲ πολυχειρίᾳ πάσας τὰς μηχανὰς ἐνεργεῖς ποιοῦντες, πολλοὺς τῶν βιαζομένων ἀπέκτεινον. ἀνυπερβλήτου δὲ τῆς ἐκπλήξεως οὔσης, καὶ τῆς ἐν τοῖς ἀγῶσι δεινότητος ἀνυποστάτου γινομένης, οὐδ᾽ ὡς ἔληγον τῆς τόλμης οἱ μακεδόνες, ἀλλὰ τοὺς ἀεὶ πίπτοντας ὑπερβαίνοντες, οὐκ ἐνουθετοῦντο ταῖς τῶν ἄλλων συμφοραῖς. ὁ δ᾽ ἀλέξανδρος ἐπιστήσας τοὺς πετροβόλους καταπέλτας, καὶ λίθους μεγάλους ἀφιείς, ἐσάλευε τὰ τείχη. τοῖς δ᾽ ὀξυβελέσιν ἀπὸ τῶν πύργων τῶν ξυλίνων ἐκβάλλων βελῶν παντοδαπῶν πλῆθος, δεινῶς κατετίτρωσκε τοὺς ἐφεστῶτας τοῖς τείχεσιν. ἀντιμηχανώμενοι δὲ πρὸς ταῦτα οἱ τύριοι, πρὸ μὲν τῶν τειχῶν μαρμαρίνους τροχοὺς ἵστανον. καὶ διά τινων ὀργάνων δινοῦντες, τὰ φερόμενα βέλη κατα-

πελτικὰ συνέτριβον. ἢ εἰς τὰ πλάγια μέρη παράγοντες, ἀπράκτους ἐποίουν τὰς τῶν ἀφιεμένων πληγάς. πρὸς δὲ τοὺς κριοὺς βύρσας ἢ διπλᾶς διφθέρας πεφυκωμένας καταρράπτοντες, εἰς ταύτας ἀπεδέχοντο τὰς ἀπὸ τῶν πετροβόλων πληγάς. ἢ μαλακῆς τῆς ἐνδόσεως γινομένης, ἐξελύετο τῶν φερομένων πετρῶν ἡ βία. καθόλου δὲ οἱ Τύριοι πάντα τρόπον εὐρώστως ἀμυνόμενοι, καὶ κατευποροῦντες τοῖς βοηθήμασι, κατεθάρρησαν τῶν πολεμίων. ἢ τὸ τεῖχος ἢ τὰς ἐπὶ τῶν πύργων στάσεις ἐκλιπόντες, ἐπ᾽ αὐτὰς ὤθουν τὰς ἐπιβάθρας, καὶ ταῖς τῶν πολεμίων ἀνδραγαθίαις ἀντέταττον τὰς ἑαυτῶν ἀρετάς. διὸ καὶ συμπλεκόμενοι τοῖς πολεμίοις, καὶ τὴν μάχην ἐκ χειρὸς συνιστάμενοι, μέγαν ἀγῶνα τὸν ὑπὲρ τῆς πατρίδος συνίσταντο. καί τινες πελέκεσι τῶν ἀπαντώντων τὸ προσπεσὸν μέρος τοῦ σώματος ἀπέκοπτον. ἔνθα δὴ τῶν παρὰ τοῖς Μακεδόσιν ἡγεμόνων τις, ὄνομα μὲν Ἄδμητος, διαφέρων δὲ ἀνδρείᾳ καὶ σώματος ῥώμῃ, τεθαρρηκὼς τὴν βίαν τῶν Τυρίων ὑπέστη. καὶ πληγεὶς πελέκει μέσην τὴν κεφαλήν, παραχρῆμα κατέστρεψε τὸν βίον ἡρωϊκῶς. ὁ δ᾽ Ἀλέξανδρος ὁρῶν τῇ μάχῃ τῶν Τυρίων κατισχυομένους τοὺς Μακεδόνας, ἀνεκαλέσατο τῇ σάλπιγγι τοὺς στρατιώτας, νυκτὸς ἤδη γινομένης. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἔκρινε λῦσαι τὴν πολιορκίαν, καὶ τὴν στρατείαν ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον ποιεῖσθαι. μετανοήσας δὲ πάλιν, καὶ νομίσας αἰσχρὸν εἶναι παραχωρῆσαι Τυρίοις τὴν ἐπὶ τὴν πολιορκίαν δόξης, καὶ τῶν φίλων ἕνα μόνον ὁμογνωμονοῦντα λαβών, Ἀμύνταν τὸν Ἀνδρομένους, πάλιν πρὸς τὴν πολιορκίαν ἐτρέπετο. παρακαλέσας δὲ τοὺς Μακεδόνας ἑαυτοῦ μὴ λειφθῆναι κατ᾽ ἀνδρείαν, ἁπάσας τὰς ναῦς πολεμικῶς κατασκευάσας, προσέβαλλε τοῖς τείχεσιν ἐκθύμως κατὰ γῆν ἅμα καὶ κατὰ θάλατταν. κατανοήσας δὲ περὶ τὰ νεώρια τὸ τεῖχος ἀσθενέστερον ὑπάρχειν, οὕτω προσήγαγε τὰς τριήρεις ἐζευγμένας, καὶ φερούσας τὰς ἀξιολογωτάτας μηχανάς. ἐν ταύταις δὲ ἐτόλμα ἐπιτελέσεσθαι πρᾶξιν, οὐδὲ αὐτοῖς τοῖς ὁρῶσι πιστευομένην. ἐπιβάθραν γὰρ ἀπὸ τοῦ ξυλίνου πύργου τοῖς τῆς πόλεως τείχεσιν ἐπιβαλών, διὰ ταύτης μόνος ἐπέβη τῷ τείχει. οὔτε τὴν

ἀπὸ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

καὶ τὸν τῆς τύχης φθόνον εὐλαβηθείς, οὔτε τὴν τῶν τυρίων δεινότητα καταπλαγείς. ἀλλὰ τὴν κατηγωνισμένην τοὺς πέρσας δύναμιν ἔχων θεωρὸν τῆς ἰδίας ἀνδραγαθίας, τοῖς μὲν ἄλλοις μακεδόσιν ἀκολουθεῖν προσέταξεν. αὐτὸς δὲ καθηγούμενος, τῶν εἰς χεῖρας βιαζομένων, τοὺς μὲν τῷ δόρατι, τοὺς δὲ τῇ μαχαίρᾳ τύπτων ἀπέκτεινεν. ἐνίους δ᾽ αὐτῇ τῇ περιφορᾷ τῆς ἀσπίδος ἀνατρέπων, ἐπισχεῖν τοῦ πολλοῦ θράσους ἐποίησε τοὺς πολεμίους. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, καθ᾽ ἕτερον μέρος ὁ κριὸς τύπτων, κατέβαλε πολὺ μέρος τοῦ τείχους. διὰ δὲ τοῦ πτώματος εἰσπεσόντων τῶν μακεδόνων. καὶ τῶν περὶ τὸν ἀλέξανδρον διὰ τῆς ἐπιβάθρας διαβάντων ἐπὶ τὸ τεῖχος, ἡ μὲν πόλις κατειλήπτο· οἱ δὲ τύριοι πρὸς ἀλκὴν τραπέντες, καὶ παρακαλέσαντες ἀλλήλους, ἐνέφραξαν τοὺς στενωπούς, καὶ μαχόμενοι πλὴν ὀλίγων ἅπαντες κατεκόπησαν, ὄντες πλείους τῶν ἑπτακισχιλίων. ὁ δὲ βασιλεὺς τέκνα μὲν καὶ γυναῖκας ἐξηνδραποδίσατο· τοὺς δὲ νέους πάντας, ὄντας οὐκ ἐλάττους τῶν δισχιλίων, ἐκρέμασε. σώματα δ᾽ αἰχμάλωτα τοσαῦτα τὸ πλῆθος εὑρέθη, ὥστε τῶν πλείστων εἰς καρχηδόνα κεκομισμένων, τὰ ὑπολειφθέντα γενέσθαι πλείω τῶν μυρίων καὶ τρισχιλίων. τύριοι μὲν οὖν γενναιότερον μᾶλλον ἢ φρονιμώτερον ὑποστάντες τὴν πολιορκίαν, τοσαύταις περιέπεσον συμφοραῖς, πολιορκηθέντες μῆνας ἑπτά. ὁ δὲ βασιλεὺς τοῦ μὲν ἀπόλλωνος τὰς χρυσᾶς σειρὰς καὶ τὰ δεσμὰ περιελόμενος, προσήγγειλεν ὀνομάζειν τὸν θεὸν τοῦτον ἀπόλλω φιλαλέξανδρον. τῷ δὲ ἡρακλεῖ μεγαλοπρεπεῖς θυσίας συντελέσας, καὶ τοὺς ἀνδραγαθήσαντας τιμήσας, ἔτι δὲ τοὺς τετελευτηκότας μεγαλοπρεπῶς θάψας, τῇ μὲν τυρίων πόλει κατέστησε βασιλέα, τὸν ὀνομαζόμενον βαλλώνυμον· περὶ οὗ τὰ κατὰ μέρος οὐκ ἄξιον παραλιπεῖν, διὰ τὸ τῆς περιπετείας παράδοξον. τοῦ γὰρ προϋπάρχοντος βασιλέως στράτωνος διὰ τὴν πρὸς δαρεῖον φιλίαν ἐκπεσόντος ἐκ τῆς ἀρχῆς, ὁ ἀλέξανδρος ἔδωκεν ἐξουσίαν ἡφαιστίωνι, καταστῆσαι βασιλέα τῆς τύρου τῶν ἰδιοξένων, ὃν ἂν προαιρῆται. τὸ μὲν οὖν πρῶτον οὗτος εὐδοκήσας τῷ ξένῳ, παρ᾽ ᾧ τὴν ἐπισταθμίαν ἐπεποίητο κε-

χαρισάμενος, τοῦτον ἐπέβαλε κύριον ἀναγορεῦσαι τῆς πόλεως. ὁ
δὲ πλούτῳ μὲν καὶ δόξῃ διαφέρων τῶν πολιτῶν, οὐδεμίαν δὲ
συγγένειαν ἔχων πρὸς τοὺς γεγονότας βασιλεῖς, οὐκ ἐδέξατο τὴν
δωρεάν. τοῦ δ' ἡφαιστίωνος ἐπιτρέψαντος αὐτῷ τὴν ἐκλο-
γὴν ποιήσασθαι ἐκ τοῦ γένους τῶν βασιλέων, ἔφησεν εἶναί τινα
τῆς βασιλικῆς οἰκίας ἀπόγονον, τὰ μὲν ἄλλα σώφρονα καὶ ἀγα-
θὸν ἄνδρα, πένητα δὲ καθ' ὑπερβολήν. συγχωρήσαντος δὲ
τοῦ ἡφαιστίωνος τούτῳ τὴν δυναστείαν, ὁ λαβὼν τὴν ἐπιτρο-
πὴν, κατήντησεν ἐπὶ τὸν ὠνομασμένον μετὰ βασιλικῆς ἐσθῆ-
τος. καὶ κατέλαβεν αὐτὸν ἔν τινι κήπῳ, μισθοῦ μὲν ἀντλοῦντα,
ῥάκεσι δὲ τοῖς τυχοῦσιν ἐσθῆτι χρώμενον. δηλώσας δὲ τὴν περι-
πέτειαν, καὶ περιθεὶς τὴν βασιλικὴν στολὴν, καὶ τὸν ἄλλον τὸν
ἁρμόζοντα κόσμον, ἀνήγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν ἀγορὰν, καὶ ἀπέ-
δειξε βασιλέα τῶν τυρίων. ἀσμένως δὲ τοῦ πλήθους προσδεξα-
μένου, καὶ τὸ παράδοξον τῆς τύχης θαυμάσαντος, οὗτος μὲν φί-
λος γενόμενος ἀλεξάνδρῳ, τὴν βασιλείαν ἔσχε, παράδειγμα
τοῖς ἀγνοοῦσι τὴν τῆς τύχης παράδοξον μεταβολήν. ἡμεῖς δ' ἐ-
πεὶ τὰ περὶ τὸν ἀλέξανδρον διήλθομεν, μεταληψόμεθα τὴν
διήγησιν. περὶ γὰρ τὴν εὐρώπην ἄγις μὲν ὁ τῶν λακεδαιμονί-
ων βασιλεὺς, τῶν ἐκ τῆς ἐν ἰσσῷ μάχης διασωθέντων μισθοφό-
ρων ἀναλαβὼν ὀκτακιχιλίους, νεωτέρων πραγμάτων ἀντείχε-
το, χαριζόμενος δαρείῳ. προσλαβὼν δὲ παρὰ τούτου καὶ ναῦς
καὶ χρημάτων πλῆθος, ἔπλευσεν εἰς κρήτην. καὶ τῶν πόλεων
τὰς πλείους χειρωσάμενος, ἠνάγκασε τὰ περσῶν αἱρεῖσθαι. ἀ-
μύντας δὲ φυγὼν ἐκ μακεδονίας, καὶ πρὸς δαρεῖον ἀναβὰς,
συνηγωνίσατο μὲν τοῖς πέρσαις. διασωθεὶς δ' ἐκ τῆς ἐν ἰσσῷ πα-
ρατάξεως μετὰ τετρακιχιλίων μισθοφόρων, καὶ πρὸ τῆς ἀλεξάν-
δρου παρουσίας διανύσας εἰς τρίπολιν τῆς φοινίκης, ἐπέλεξεν ἐκ
τοῦ παντὸς στόλου τὰς ἀρκούσας ναῦς εἰς τὸν πλοῦν τοῖς ἰδίοις
στρατιώτους· τὰς δ' ἄλλας ἐνέπρησε. διαπλεύσας δ' εἰς τὴν
κύπρον, καὶ προσλαβόμενος στρατιώτας καὶ ναῦς, διέπλευ-
σεν εἰς τὸ πηλούσιον. τῆς δὲ πόλεως ἐγκρατὴς γενόμενος, ἀπέφαι-
νεν ἑαυτὸν ὑπὸ δαρείου τοῦ βασιλέως ἀπεστάλθαι στρατηγὸν, διὰ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

τὸν ἡγούμενον τῆς Αἰγύπτου σατράπην συναγωνιζόμενον ἐν Ἰσσῷ τῆς Κιλικίας πεπτωκέναι. ἀναπλεύσας δ' εἰς Μέμφιν, τὸ μὲν πρῶτον πρὸ τῆς πόλεως παραταξαμένοις τοῖς ἐγχωρίοις ἐνίκησε. μετὰ δὲ ταῦτα πρὸς ἁρπαγὴν τῶν στρατιωτῶν τραπέντων, ἐπεξελθόντες ἐκ τῆς πόλεως, ἐπέθεντο τοῖς ἀτάκτως διαρπάζουσι τὰς ἐπὶ τῆς χώρας κτήσεις· καὶ τόν τε Ἀμύνταν ἀπέκτειναν, καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ πάντας ἄρδην ἀνεῖλον. Ἀμύντας μὲν οὖν μεγάλαις ἐπιβολαῖς ἐγχειρήσας, καὶ παρ' ἐλπίδα σφαλεὶς, τοιοῦτον ἔσχε τοῦ βίου τέλος. ὁμοίως δὲ τούτῳ καὶ τῶν ἄλλων ἡγεμόνων καὶ στρατηγῶν τινὲς ἐκ τῆς ἐν Ἰσσῷ μάχης μετὰ στρατιωτῶν διασωθέντες, ἀντείχοντο τῶν περσικῶν ἐλπίδων. οἱ μὲν γὰρ πόλεις ἐπικαίρους καταλαμβανόμενοι, διεφύλαττον ταύτας τῷ Δαρείῳ. οἱ δ' ἔθνη προσαγόμενοι, καὶ δυνάμεις περὶ αὑτοὺς κατασκευαζόμενοι, τὰς ἁρμοζούσας χρείας τοῖς ὑποκειμένοις καιροῖς παρείχοντο. οἱ δὲ σύνεδροι τῶν Ἑλλήνων ἐψηφίσαντο, πέμψαι πρέσβεις πέντε καὶ δέκα, στέφανον φέροντας χρυσοῦν παρὰ τῆς Ἑλλάδος ἀριστεῖον Ἀλεξάνδρῳ, καὶ συνησθησομένους τῇ περὶ Κιλικίαν νίκῃ. Ἀλέξανδρος δὲ στρατεύσας ἐπὶ Γάζαν, φρουρουμένην ὑπὸ Περσῶν, καὶ δίμηνον προσεδρεύσας, εἷλε κατὰ κράτος τὴν πόλιν. Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀριστοφάνους, ἐν Ῥώμῃ κατεστάθησαν ὕπατοι, Σπούριος Ποστόμιος καὶ Τίτος Οὐετούριος. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς τὰ περὶ τὴν Γάζαν διοικήσας, Ἀμύνταν μὲν μετὰ δέκα νεῶν εἰς Μακεδονίαν ἐξέπεμψε. προστάξας τῶν νέων τοὺς εὐθέτους ἐπιλέξαι πρὸς στρατείαν. αὐτὸς δὲ μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως παρῆλθεν εἰς Αἴγυπτον, καὶ παρέλαβε πάσας τὰς ἐν αὐτῇ πόλεις χωρὶς κινδύνων. οἱ γὰρ Αἰγύπτιοι τῶν Περσῶν ἠσεβηκότων εἰς τὰ ἱερὰ, καὶ βιαίως ἀρχόντων, ἄσμενοι προσεδέξαντο τοὺς Μακεδόνας. καταστήσας δὲ τὰ περὶ τὴν Αἴγυπτον, προῆλθεν εἰς Ἄμμωνος, βουλόμενος χρήσασθαι τῷ θεῷ. περὶ μέσην δὲ τὴν ὁδὸν, ἀπήντησαν αὐτῷ πρέσβεις παρὰ Κυρηναίων στέφανον κομίζοντες, καὶ μεγαλοπρεπῆ δῶρα. ἐν οἷς ἦγον ἵππους πολεμιστὰς τ̄, καὶ πέντε τέθριππα τὰ κράτιστα. ὁ δὲ τούτους μὲν ἀποδεξάμενος

φιλίαν

φιλίαν καὶ συμμαχίαν ἔθετο πρὸς αὐτούς. αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν
συναποδημούντων προῆγεν ἐπὶ τὸ ἱερόν· καὶ διανύσας ἐπὶ τὴν
ἔρημον καὶ ἄνυδρον, ὑδρευσάμενος διῄει τὴν χώραν, ἔχουσαν
ἄμμου μέγεθος ἄπειρον. ἐν ἡμέραις δὲ τέτταρσιν ἀναλωθέντων τῶν
κομιζομένων ὑδάτων, εἰς δεινὴν σπάνιν παρεγένοντο. εἰς ἀθυ-
μίαν δὲ πάντων ἐμπεσόντων, ἄφνω πολὺς ὄμβρος ἐξ οὐρανοῦ κα-
τερράγη, τὴν ὑπάρχουσαν τῶν ὑγρῶν ἔνδειαν παραδόξως δι-
ορθούμενος. διὸ καὶ τὸ συμβὰν ἔδοξεν ἀνελπίστως σωθεῖσι θεῶν
προνοίᾳ γεγονέναι. ὑδρευσάμενοι δ' ἔκ τινος κοιλάδος, ἐπὶ
τέτταρας ἡμέρας ἔχοντες ἀρκοῦσαν τὴν βοήθειαν, καὶ διελθόν
τες ἡμέρας τέσσαρας, διεξέπεσον τὴν ἄνυδρον. ἀδήλου δὲ τῆς
ὁδοῦ καθεστώσης διὰ τὸ πλῆθος τῆς ἄμμου, οἱ καθηγούμενοι τῆς ὁ-
δοῦ προσήγγειλαν τῷ βασιλεῖ, διότι κόρακες δεξιοὶ κλάζοντες,
τὴν τρίβον τῆς ἐπὶ τὸ ἱερὸν φερούσης ἀτραποῦ προσημαίνουσιν.
οἰωνισάμενος δὲ τὸ συμβαῖνον ὁ ἀλέξανδρος, καὶ διαλαβὼν
δέχεσθαι τὸν θεὸν ἀσμένως τὴν παρουσίαν αὐτοῦ, προῆγε κατὰ
σπουδήν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον κατήντησεν ἐπὶ τὴν πικρὰν κα-
λουμένην λίμνην. μετὰ δὲ ταῦτα πορευθεὶς σταδίους ρ̄, παρήλλα
ξε τὰς ἐπικαλουμένας ἄμμωνος πόλεις. ἐντεῦθεν ὁδοιπορήσας
μίαν ἡμέραν, συνήγγισε τῷ τεμένει. ἡ δὲ περὶ τὸ ἱερὸν χώρα πε
ριέχεται ὑπὸ ἐρήμου, καὶ ἀνύδρου τῆς ἄμμου, πάσης φιλανθρω-
πίας ἐστερημένη. αὕτη δ' ἐπὶ μῆκος καὶ πλάτος ἐπὶ σταδίους ν̄
παρήκουσα, πολλοῖς μὲν καὶ καλοῖς ὕδασι ναματιαίοις διαρρεῖ-
ται, δένδρων δὲ παντοδαπῶν καὶ μάλιστα καρπίμων πληθύ
ει· καὶ τὸν μὲν ἀέρα τῇ κράσει παραπλήσιον ἔχει ταῖς ἐαριναῖς
ὥραις. τόποις δὲ καυματώδεσι περιεχομένη, μόνη παρηλλαγμέ
νην παρέχεται τοῖς ἐνδιατρίβουσι τὴν εὐκρασίαν. τὸ μὲν οὖν τέ
μενος φασὶν ἱδρύσασθαι δαναὸν τὸν αἰγύπτιον· τὴν δὲ ἱερὰν
τοῦ θεοῦ χώραν περιοικοῦσι, κατὰ μὲν τὴν μεσημβρίαν καὶ δύσιν
αἰθίοπες, κατὰ δὲ τὴν ἄρκτον λιβύων νομαδικὸν ἔθνος. καὶ πρὸς
τὴν μεσόγειον ἀνῆκον, τὸ τῶν νασαμόνων ὀνομαζόμενον ἔθνος.
τῶν δ' ἀμμωνίων κωμηδὸν οἰκούντων, κατὰ μέσην αὐτῶν τὴν
χώραν ἀκρόπολις ὑπάρχει, τριπλοῖς ὠχυρωμένη τοῖς τείχεσι. καὶ

ταύτης

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ταύτης ὁ μὲν πρῶτος περίβολος ἔχει τῶν ἀρχαίων δυναστῶν βα-
σίλεια. ὁ δ' ἕτερος τὴν γυναικωνῖτιν αὐλὴν, καὶ τὰς τῶν τέκ-
νων καὶ γυναικῶν καὶ συγγενῶν οἰκήσεις, καὶ φυλακτήρια τῶν
τόπων. ἔτι τὸν τοῦ θεοῦ σηκὸν, καὶ τὴν ἱερὰν κρήνην, ἀφ' ἧς τὰ
τῷ θεῷ προσφερόμενα τυγχάνει τῆς ἁγνείας. ὁ δὲ τρίτος τὰς τῶν
δορυφόρων καταλύσεις, καὶ τὰ φυλακτήρια τῶν τὸν τύραννον
δορυφορούντων. καθίδρυται δὲ τῆς ἀκροπόλεως ἐκτὸς οὐ μακρὰν,
ἕτερος ναὸς ἄμμωνος, πολλοῖς καὶ μεγάλοις δένδροις σύσκι-
ος. τούτου δὲ πλησίον ὑπάρχει κρήνη, διὰ τὸ συμβεβηκὸς ὀνο-
μαζομένη ἡλίου κρήνη. αὕτη δὲ τὸ ὕδωρ ἔχει, συμμεταβαλλόμενον
ἀεὶ ταῖς ἡμεριναῖς ὥραις παραδόξως. ἅμ' ἡμέρᾳ γὰρ ἐξίησι τὴν
πηγὴν χλιαράν. προϊούσης δὲ τῆς ἡμέρας τῇ προσθέσει τῶν ὡρῶν,
ἀνάλογον καταψύχεται. τοῦ μεσημβρινοῦ δὲ καύματος, ἀκμά-
ζει τῇ ψυχρότητι. πάλιν δὲ ἀνάλογον ἀπολήγει πρὸς τὴν ἑσπέ-
ραν. καὶ τῆς νυκτὸς ἐπιλαβούσης, ἀναθερμαίνεται μέχρι μέσων
νυκτῶν. καὶ τὸ λοιπὸν ἀπολήγει, μέχρι ἂν ἅμα τῷ φωτὶ πρὸς τὴν
ἐξ ἀρχῆς ἀποκατασταθῇ τάξιν. τὸ δὲ τοῦ θεοῦ ξόανον, ἐκ σμαράγ-
δων καὶ τινων ἄλλων περιέχεται· καὶ τὴν μαντείαν ἰδιάζουσαν
παντελῶς ποιεῖται. ἐπὶ νεὼς γὰρ περιφέρεται χρυσῆς ὑπὸ ἱε-
ρέων π̄. οὗτοι δ' ἐπὶ τῶν ὤμων φέροντες τὸν θεὸν, προάγουσιν
αὐτομάτως, ὅπου ποτ' ἂν ἄγοι τὸ τοῦ θεοῦ νεῦμα τὴν πορείαν.
συνακολουθεῖ δὲ πλῆθος παρθένων καὶ γυναικῶν, παιᾶνας
ᾀδόντων κατὰ πᾶσαν τὴν ὁδὸν, καὶ πατρίῳ καθυμνουσῶν ᾠ-
δῇ τὸν θεόν. τοῦ δ' ἀλεξάνδρου διὰ τῶν ἱερέων εἰσαχθέντος εἰς
τὸν νεὼν, καὶ τὸν θεὸν κατανοήσαντος, ὁ μὲν προφητεύων ἀ-
νὴρ πρεσβύτερος τὴν ἡλικίαν, προσελθὼν αὐτῷ, χαῖρε (εἶπεν)
ὦ παῖ. καὶ ταύτην παρὰ τοῦ θεοῦ ἔχε τὴν πρόσρησιν. ὁ δ' ὑπο-
λαβὼν, δέχομαι (φησὶν) ὦ πάτερ, καὶ τὸ λοιπὸν κεκλήσομαι
σός. ἀλλ' εἰ μοι δίδως τὴν ἁπάσης γῆς ἀρχήν; τοῦ δ' ἱερέως προ-
σελθόντος τῷ σηκῷ, καὶ τῶν ἀνδρῶν τῶν αἰρόντων τὸν θεὸν, κι-
νηθέντων τεταγμένοις τισὶ τῆς φωνῆς συμβόλοις, ὁ μὲν ἂν εἶπεν
βεβαίως αὐτῷ διδόναι τὸν θεὸν τὴν αἴτησιν. ὁ δ' ἀλέξανδρος
ὑπολαβὼν, τὸ λοιπὸν (εἶπεν) ὦ δαῖμον ἀπόφηναί μοι τῶν ζη-

τουμένων, εἰ πάντας ἤδη μετελήλυθε τοὺς γενομένους φονεῖς τοῦ
πατρός, ἤ τινες διαλελήθασιν; ὁ δὲ προφήτης ἀνεβόησεν, εὐφη-
μεῖν· οὐδένα γὰρ ἀνθρώπων ὑπάρχειν, τὸν δυνησόμενον ἐπιβου-
λεῦσαι τῷ γεννήσαντι αὐτόν. τοὺς δὲ τοῦ Φιλίππου φονεῖς ἅπαν-
τας τετευχέναι τιμωρίας. τεκμήρια δ' ἔσεσθαι τῆς ἐκ τοῦ θεοῦ γε-
νέσεως, τὸ μέγεθος τῶν ἐν ταῖς πράξεσι κατορθωμάτων· καὶ γὰρ
πρότερον ἀήττητον αὐτὸν γεγονέναι, καὶ μετὰ ταῦτ' ἔσεσθαι
διαπαντὸς ἀνίκητον. ὁ δ' ἀλέξανδρος ἡσθεὶς τοῖς κεχρησμῳ-
δημένοις, καὶ τὸν θεὸν μεγαλοπρεπέσιν ἀναθήμασι τιμήσας,
ἐπανῆλθεν εἰς τὴν αἴγυπτον. κρίνας δ' ἐν ταύτῃ πόλιν μεγά-
λην κτίσαι, προσέταξε τοῖς ἐπὶ τὴν ἐπιμέλειαν ταύτην κα-
ταλειπομένοις, ἀναμέσον τῆς τε λίμνης καὶ τῆς θαλάσσης οἰ-
κίσαι τὴν πόλιν. διαμετρήσας δὲ τὸν τόπον, καὶ ῥυμοτομήσας
φιλοτέχνως τὴν πόλιν, ἀφ' ἑαυτοῦ προσηγόρευσεν ἀλεξάνδρει-
αν, εὐκαιρότατα μὲν κειμένην, πλησίον τοῦ φάρου λιμένος· εὐ-
στοχίᾳ δὲ τῆς ῥυμοτομίας, ποιήσας διαπνεῖσθαι τὴν πόλιν τοῖς ἐ-
τησίοις ἀνέμοις. καὶ τούτων πνεόντων μὲν διὰ τοῦ μεγίστου πε-
λάγους, καταψυχόντων δὲ τὸν κατὰ τὴν πόλιν ἀέρα, πολλὴν
τοῖς κατοικοῦσιν εὐκρασίαν καὶ ὑγίειαν κατεσκεύασεν. καὶ τὸν
μὲν περίβολον αὐτῆς ὑπεστήσατο τῷ μεγέθει διαφέροντα, καὶ
κατὰ τὴν ὀχυρότητα θαυμάσιον. ἀναμέσον γὰρ ὢν μεγάλης λίμ-
νης καὶ θαλάττης, δύο μόνον ἀπὸ τῆς γῆς ὁδοὺς στενὰς ἔχει, καὶ παν-
τελῶς εὐφυλάκτους. τὸν δὲ τύπον ἀποτελῶν χλαμύδι παρα-
πλήσιον, ἔχει πλατεῖαν μέσην σχεδὸν τὴν πόλιν τέμνουσαν, καὶ
τῷ μεγέθει καὶ κάλλει θαυμαστήν. ἀπὸ γὰρ πύλης ἐπὶ πύλην
διήκουσα, μ̄ μὲν σταδίων ἔχει τὸ μῆκος, πλέθρου δὲ τὸ πλάτος·
οἰκιῶν δὲ καὶ ἱερῶν πολυτελέσι κατασκευαῖς, πᾶσα κεκόσμη-
ται. προσέταξεν δ' ἀλέξανδρος, καὶ βασίλεια κατασκευά-
σαι θαυμαστὰ κατὰ τὸ μέγεθος καὶ βάρος τῶν ἔργων. οὐ μόνον δ'
ἀλέξανδρος, ἀλλὰ καὶ οἱ μετ' αὐτὸν βασιλεύσαντες αἰγύπ-
του, μέχρι τοῦ καθ' ἡμᾶς βίου σχεδὸν ἅπαντες, πολυτελέσι κα-
τασκευαῖς ηὔξησαν τὰ βασίλεια. καθόλου δὲ ἡ πόλις τοσαύτην
ἐπίδοσιν ἔλαβεν ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις, ὥστε παρὰ πολλοῖς αὐ-
τὴν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

τὴν πρώτην ἀριθμεῖσθαι τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην· καὶ γὰρ κάλλει καὶ μεγέθει καὶ προσόδων πλήθει, καὶ τῶν πρὸς τροφὴν ἀνηκόντων, πολὺ διαφέρει τῶν ἄλλων. τὸ δὲ τῶν κατοικούντων οἰκητόρων αὐτὴν πλῆθος, ὑπερβάλλει τοὺς ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν οἰκήτορας. καθ' ὃν γὰρ ἡμεῖς παρεβάλομεν χρόνον εἰς αἴγυπτον, ἔφασαν οἱ τὰς ἀναγραφὰς ἔχοντες, τῶν κατοικούντων εἶναι τοὺς ἐν αὐτῇ διατρίβοντας ἐλευθέρους, πλείους τῶν λ΄ μυριάδων. ἔκ τε τῶν προσόδων τῶν κατ' αἴγυπτον λαμβάνειν τὸν βασιλέα, πλείω τῶν ἑξακισχιλίων ταλάντων. ὁ δ' οὖν βασιλεὺς ἀλέξανδρος ἐπιστήσας τινὰς τῶν φίλων ἐπὶ τὴν κατασκευὴν τῆς ἀλεξανδρείας, καὶ διοικήσας ἅπαντα τὰ κατὰ τὴν αἴγυπτον, ἐπανῆλθε μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς τὴν συρίαν. δαρεῖος δὲ πυθόμενος αὐτοῦ τὴν παρουσίαν, συνήθροιζε μὲν τὰς πανταχόθεν δυνάμεις· καὶ πάντα τὰ πρὸς τὴν παράταξιν χρήσιμα κατεσκεύαζε. τὰ μὲν γὰρ ξίφη καὶ τὰ ξυστὰ, πολὺ μείζω τῶν προγεγενημένων ἐποίησε, διὰ τὸ δοκεῖν διὰ τούτων πολλὰ τὸν ἀλέξανδρον ἐν τῇ περὶ κιλικίαν μάχῃ πεπλεονεκτηκέναι. κατεσκεύασε δὲ καὶ ἅρματα δρεπανηφόρα σ΄, πρὸς κατάπληξιν καὶ φόβον τῶν πολεμίων εὐθέτως ἐπινενοημένα. τούτων γὰρ ἑκάστου παρ' ἑκάτερον τῶν σειροφόρων ἵππων ἐξέκειτο, προσηλωμένα τοῖς ζυγοῖς ξυστρα, παραμήκη τρισπίθαμα, τὴν ἐπιστροφὴν τῆς ἀκμῆς ἔχοντα πρὸς τὴν κατὰ πρόσωπον ἐπιφάνειαν. πρὸς δὲ ταῖς κατακλίσεσι τῶν ἀξόνων, ἐπ' εὐθείας ἄλλα δύο, τὴν μὲν τομὴν ὁμοίαν ἔχοντα πρὸς τὴν κατὰ πρόσωπον ἐπιφάνειαν τοῖς πρότερον, τὸ δὲ μῆκος μείζω καὶ πλατύτερα. συνήρμοστο δὲ ταῖς τούτων ἀρχαῖς δρέπανα. πᾶσαν δὲ τὴν δύναμιν ἔν τε ὅπλοις ἐπισήμοις καὶ ἡγεμόνων ἀρεταῖς κοσμήσας, ἀνέζευξεν ἐκ τῆς βαβυλῶνος, ἔχων πεζοὺς μὲν περὶ π΄ μυριάδας, ἱππεῖς δ' οὐκ ἐλάττους τῶν κ΄ μυριάδων. κατὰ δὲ τὴν ὁδοιπορίαν δεξιὸν μὲν ἔχων τὸν τίγριν, ἀριστερὸν δὲ τὸν εὐφράτην, προήει διὰ χώρας εὐδαίμονος, καὶ δυναμένης τοῖς κτήνεσι δαψιλῆ χορτάσματα παρέχεσθαι, τῷ τε πλήθει τῶν στρατιωτῶν ἱκανὰς τροφὰς χορηγῆσαι. ἔσπευδε γὰρ περὶ τὴν νίνου ποιήσασθαι τὴν παράταξιν, εὐθετωτάτων ὄντων τῶν περὶ αὐτὴν

πεδίων, καὶ πολλὴν εὐρυχωρίαν παρεχομένων τῷ μεγέθει τῶν ἠθροισμένων ὑπ' αὐτοῦ δυνάμεων. καταστρατοπεδεύσας δὲ περὶ κώμην τὴν ὀνομαζομένην ἄρβηλα, τὰς δυνάμεις ἐνταῦθα καθ' ἡμέραν ἐξέταζε, καὶ τῇ συνεχεῖ διατάξει καὶ μελέτῃ κατεσκεύαζεν εὐπειθεῖς. σφόδρα γὰρ ἠγωνία, μήποτε πολλῶν καὶ ἀσυμφώνων ἐθνῶν ἠθροισμένων ταῖς διαλέκτοις, ταραχή τις γένηται κατὰ τὴν παράταξιν. περὶ δὲ διαλύσεως καὶ πρότερον μὲν ἐξέπεμψε πρεσβευτὰς πρὸς ἀλέξανδρον, ἐκχωρῶν αὐτῷ τῆς ἐντὸς ἅλυος ποταμοῦ χώρας· καὶ προσεπηγγέλλετο δώσειν ἀργυρίου τάλαντα δισχίλια. ὡς δ' οὐ προσεῖχεν αὐτῷ, πάλιν ἐξέπεμψεν ἄλλους πρέσβεις, ἐπαινῶν μὲν αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ καλῶς κεχρῆσθαι τῇ μητρὶ, καὶ τοῖς ἄλλοις αἰχμαλώτοις. ἀξιῶν δὲ φίλον γενέσθαι, καὶ λαβεῖν τὴν ἐντὸς εὐφράτου χώραν, καὶ τάλαντ' ἀργυρίου τρισχίλια, καὶ τὴν ἑτέραν τῶν ἑαυτοῦ θυγατέρων γυναῖκα· καθόλου δὲ γενόμενον γαμβρὸν, καὶ τάξιν υἱοῦ λαβόντα, καθάπερ κοινωνὸν γενέσθαι τῆς ὅλης βασιλείας. ὁ δ' ἀλέξανδρος εἰς τὸ συνέδριον παραλαβὼν πάντας τοὺς φίλους, καὶ περὶ τῶν προτιθεμένων αἱρέσεων ἀνακοινωσάμενος, ἠξίου τὴν ἰδίαν γνώμην ἕκαστον μετὰ παῤῥησίας ἀποφαίνεσθαι. τῶν μὲν οὖν ἄλλων οὐδεὶς ἐτόλμα συμβουλεῦσαι, διὰ τὸ μέγεθος τῆς ὑποκειμένης ζητήσεως. παρμενίων δὲ πρῶτος εἶπεν· ἐγὼ μὲν ὢν ἀλέξανδρος, ἔλαβον ἂν τὰ διδόμενα, καὶ τὴν σύνθεσιν ἐποιησάμην. ὁ δ' ἀλέξανδρος ὑπολαβὼν, εἶπε· κἀγὼ, εἰ παρμενίων ἦν, ἔλαβον ἄν. καθόλου δὲ καὶ ἄλλοις μεγαλοψύχοις λόγοις χρησάμενος, καὶ τοὺς μὲν λόγους τῶν περσῶν ἀποδοκιμάσας, προτιμήσας δὲ τὴν εὐδοξίαν τῶν προτεινομένων δωρεῶν, τοῖς μὲν πρέσβεσιν ἀπόκρισιν ἔδωκεν· ὡς οὔθ' ὁ κόσμος δυοῖν ἡλίων ὄντων τηρῆσαι δύναται τὴν ἰδίαν διακόσμησίν τε καὶ τάξιν, οὔθ' ἡ οἰκουμένη δύο βασιλέων ἐχόντων τὴν ἡγεμονίαν, ἀταράχως καὶ ἀστασιάστως διαμένειν ἂν δύναιτο. διόπερ ἀπαγγέλλειν αὐτοὺς ἐκέλευσε τῷ δαρείῳ· εἰ μὲν οὖν τῶν πρωτείων ὀρέγεται, διαμάχεσθαι πρὸς αὐτὸν περὶ τῆς τῶν ὅλων μοναρχίας· εἰ δὲ δόξης καταφρονῶν προκρίνει τὴν λυσιτέλειαν, καὶ τὴν ἐκ

τῆς

τῆς ῥαστώνης τρυφὴν, αὐτὸς μὲν ἀλεξάνδρῳ ποιείτω τὸ προσ-
ταττόμενον, ἄλλων δὲ ἄρχων βασιλευέτω, συγχωρουμένης αὐ-
τῷ τῆς ἐξουσίας ὑπὸ τῆς ἀλεξάνδρου χρηστότητος. τὸ δὲ συνέδρι-
ον διαλύσας, καὶ τὴν δύναμιν ἀναλαβὼν, προῆγεν ἐπὶ τὴν τῶν
πολεμίων στρατοπεδείαν. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, τῆς δαρεί-
ου γυναικὸς ἀποθανούσης, ὁ ἀλέξανδρος ἔθαψεν αὐτὴν μεγαλο-
πρεπῶς. δαρεῖος δὲ τῶν ἀποκρίσεων ἀκούσας, καὶ τὴν διὰ τῶν
λόγων σύνθεσιν ἀπογνοὺς, τὴν μὲν δύναμιν καθημέραν συνέ-
ταττε, καὶ πρὸς τὴν ἐν τοῖς κινδύνοις εὐηκοΐαν ἑτοίμην κατε-
σκεύαζε. τῶν δὲ φίλων μαζαῖον μὲν μετὰ στρατιωτῶν ἐπιλέκ-
των ἐξαπέστειλε, παραφυλάξοντα τὴν διάβασιν τοῦ ποταμοῦ,
καὶ τὸν πόρον προκαταληψόμενον· ἑτέρους δ' ἐξέπεμψε τὴν
χώραν πυρπολήσαντας, δι' ἧς ἀναγκαῖον ἦν διελθεῖν τοὺς πο-
λεμίους. ἐνόμιζε γὰρ, τῷ μὲν ῥεύματι τοῦ ποταμοῦ προβλήματι
χρῆσθαι πρὸς τὴν ἔφοδον τῶν μακεδόνων. τούτων δ' ὁ μὲν μα-
ζαῖος ὁρῶν ἀδιάβατον ὄντα τὸν ποταμὸν, διὰ τὸ βάθος καὶ
τὴν σφοδρότητα τοῦ ῥεύματος, τῆς μὲν τόπου φυλακῆς ἠμέ-
λησε. τοῖς δὲ τὴν χώραν πυρπολοῦσι συνεργήσας, καὶ πολλὴν
χώραν διαφθείρας, ὑπέλαβεν ἄβατον ἔσεσθαι τοῖς πολεμίοις,
διὰ τὴν σπάνιν τῆς τροφῆς. ὁ δ' ἀλέξανδρος παραγενόμενος
πρὸς τὴν διάβασιν τοῦ τίγρεως ποταμοῦ, καὶ τὸν πόρον ὑπό τι-
νων ἐγχωρείων μαθὼν, διεβίβασε τὴν δύναμιν, οὐ μόνον ἐπιπό-
νως, ἀλλὰ καὶ παντελῶς ἐπικινδύνως. τοῦ γὰρ πόρου τὸ μὲν βά-
θος ἦν ὑπὲρ τῶν μαστῶν, τοῦ δὲ ῥεύματος ἡ ὀξύτης πολλοὺς τῶν
διαβαινόντων παρέσυρεν, καὶ τὴν βάσιν τῶν σκελῶν παρῃρεῖτο·
τό, τε ῥεῦμα τοῖς ὅπλοις ἐμπίπτον, πολλούς τε παρέφερε, καὶ τοῖς
ἐσχάτοις κινδύνοις περιέβαλλεν. ὁ δ' ἀλέξανδρος πρὸς τὴν σφο-
δρότητα τοῦ ῥεύματος ἀντιμαχόμενος, παρήγγειλε πᾶσι τὰς
χεῖρας ἀλλήλοις συμπλέκειν, καὶ τὴν ὅλην τῶν σωμάτων πυκ-
νότητα ποιεῖν ζεύγματι παραπλησίαν. παραβόλου δὲ γινομέ-
νης τῆς διαβάσεως, καὶ τῶν μακεδόνων μόλις διασωθέντων, τὴν
μὲν ἡμέραν ταύτην προσανέλαβε τὴν δύναμιν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ
συντεταγμένην ἔχων τὴν στρατιὰν, προῆγεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

καὶ συνεγγὺς γινόμενος τῶν περσῶν, κατεστρατοπέδευσεν.
ἀναλογιζόμενος δὲ τὸ πλῆθος τῆς τῶν περσῶν δυνάμεως, καὶ
τὸ μέγεθος τῶν ἐπικειμένων κινδύνων, ἔτι δὲ τὴν περὶ τῶν ὅ-
λων ἀγώνων κρίσιν ἐν χερσὶν οὖσαν, διηγρύπνησε τὴν νύκτα,
συνεχόμενος τῇ περὶ τοῦ μέλλοντος φροντίδι. ὑπὸ δὲ ἑωθινὴν
φυλακὴν πεσὼν εἰς ὕπνον, οὕτως ἐκοιμήθη βαθέως, ὥστε τῆς
ἡμέρας γινομένης, μὴ δύνασθαι διεγερθῆναι. τὸ μὲν οὖν πρῶ-
τον οἱ φίλοι τὸ συμβὰν ἡδέως ἑώρων, νομίζοντες τὸν βασιλέα
πρὸς τὸν ὑποκείμενον κίνδυνον εὐτονώτερον ἔσεσθαι, τετυχό-
τα πολλῆς ἀνέσεως. ὡς δ᾽ ὁ μὲν χρόνος προέβαινεν, ὁ δ᾽ ὕπνος
συνεῖχε τὸν βασιλέα, παρμενίων πρεσβύτατος ὢν τῶν φίλων,
ἀφ᾽ ἑαυτοῦ πρόσταγμα διέδωκε τοῖς πλήθεσιν, ἑτοιμάζεσθαι πρὸς
τὴν μάχην. οὐκ ἀνιεμένου δ᾽ αὐτοῦ, προσελθόντες οἱ φίλοι, μό-
γις διήγειραν τὸν ἀλέξανδρον. θαυμαζόντων δ᾽ ἐπὶ τῷ συμβε-
βηκότι πάντων, καὶ τὴν αἰτίαν ἀκοῦσαι βουλομένων, ἔφησεν ἀλέ-
ξανδρος· δαρεῖον εἰς ἕνα τόπον ἠθροικότα τὰς δυνάμεις, ἀπηλ-
λυκέναι πάσης ἀγωνίας αὐτόν. μία γὰρ ἡμέρᾳ κριθέντα περὶ τῶν
ὅλων, παύσεσθαι πόνων, καὶ πολυχρονίων κινδύνων. οὐ μὴν ἀλ-
λὰ παρακαλέσας τοὺς ἡγεμόνας τοῖς οἰκείοις λόγοις, καὶ πρὸς ἐ-
πιφερομένους κινδύνους εὐθαρσεῖς καταστήσας, προῆγε τὴν δύ-
ναμιν συντεταγμένην ἐπὶ τοὺς βαρβάρους τῆς τῶν πεζῶν φά-
λαγγος, τὰς τῶν ἱππέων ἴλας προτάξας. ἐπὶ μὲν οὖν τὸ δεξιὸν
κέρας ἔταξε τὴν ἴλην, ἧς εἶχε τὴν ἡγεμονίαν κλεῖτος ὁ μέλας ὀνο-
μαζόμενος. ἐχομένους δὲ ταύτης τοὺς ἄλλους φίλους, ὧν ἡγεῖτο φι-
λώτας ὁ παρμενίωνος, ἑξῆς δὲ τὰς ἄλλας ἱππαρχίας ἑπτὰ τε-
ταγμένας ὑπὸ τὸν αὐτὸν ἡγεμόνα, ὄπισθεν δὲ τούτων ὑπετά-
γη τὸ τῶν ἀργυρασπίδων πεζῶν τάγμα, διαφέρον τῇ τε τῶν
ὅπλων λαμπρότητι, καὶ τῇ τῶν ἀνδρῶν ἀρετῇ· καὶ τούτων ἡ-
γεῖτο νικάνωρ ὁ παρμενίωνος. ἐχομένην δὲ τούτων ἔστησε, τὴν ἐλι-
μιῶτιν καλουμένην στρατείαν, ἧς κοῖνος ἡγεῖτο. ἑξῆς δὲ τὴν τῶν
ὀρεστῶν τάξιν ἔστησε, περδίκκου τὴν στρατηγίαν ἔχοντος. καὶ τὴν
μὲν ἐχομένην στρατηγίαν, μελέαγρος εἶχε· τὴν δὲ συνεχῆ ταύ-
της, πολυπέρχων, τεταγμένων ὑπ᾽ αὐτὸν τῶν ὀνομαζομένων
συμφαίων.

συμμάχων. φίλιππος δὲ ὁ βαλάκρου, τὴν συνεχῆ ταύτης στρατη-
γίαν ἐπλήρου· καὶ τῆς μετ' αὐτὴν, κρατερὸς ἡγεῖτο. τῶν δὲ προει-
ρημένων ἱππέων τὴν συνεχῆ τάξιν ἀνεπλήρουν οἱ ἀπὸ πελο-
ποννήσου καὶ ἀχαΐας συστρατεύσαντες ἱππεῖς, καὶ φθιῶται
καὶ μαλιεῖς, ἔτι δὲ λοκροὶ καὶ φωκεῖς, ὧν ἡγεῖτο ἐρίγυος ὁ μιτυ-
ληναῖος. ἑξῆς δ' εἱστήκεισαν θετταλοὶ, φίλιππον μὲν ἔχοντες
ἡγεμόνα, ἀνδρείᾳ καὶ τῇ τῶν εἰλῶν ἱππασίᾳ πολὺ προέχον-
τες τῶν ἄλλων. ἐχομένους δὲ τούτων τοὺς ἐκ κρήτης τοξότας ἔτα-
ξε, καὶ τοὺς ἐκ τῆς ἀχαΐας μισθοφόρους. ἑκατέρου δὲ τοῦ κέρατος,
ἐπικάμπιον ἐποίησε τάξιν, ὅπως μὴ δύνωνται κυκλοῦν οἱ πο-
λέμιοι τῷ πλήθει τῶν στρατιωτῶν τὴν ὀλιγότητα τῶν μακεδόνων.
πρὸς δὲ τὰς τῶν δρεπανηφόρων ἁρμάτων ἐπιφορὰς μηχανώ-
μενος ὁ βασιλεὺς, παρήγγειλε τοῖς ἐν τῇ φάλαγγι πεζοῖς, ὅταν
πλησιάζῃ τὰ τέθριππα, συνασπίσαι, καὶ ταῖς σαρίσσαις τὰς
ἀσπίδας τύπτειν· ὅπως διὰ τὸν ψόφον πτυρόμενα, τὴν εἰς τοὔπι-
σω ποιῆται φοράν· τοῖς δὲ βιαζομένοις διδόναι διαστήματα, δι'
ὧν ποιήσονται τὴν διέξοδον, ἀκίνδυνον τοῖς μακεδόσιν. αὐτὸς δὲ
τοῦ δεξιοῦ μέρους ἡγούμενος, καὶ λοξὴν τὴν τάξιν ποιούμενος, δι' ἑ-
αυτοῦ τὴν ὅλην κρίσιν τοῦ κινδύνου ποιεῖσθαι διεγνώκει. ὁ δὲ δαρεῖ-
ος κατὰ τὰς τῶν ἐθνῶν περιοχὰς τὴν ἔκταξιν πεποιημένος, κατὰ τε
τὸν ἀλέξανδρον τεταγμένος, προῆγεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους. ὡς δ'
ἐπλησίαζον ἀλλήλαις αἱ δυνάμεις, οἱ μὲν σαλπιγκταὶ παρ' ἀμ-
φοτέροις ἐσήμαινον τὸ πολεμικὸν, οἱ δ' ἄνδρες μετὰ βοῆς ἀλ-
λήλοις ἐπεφέροντο. καὶ πρῶτον τὰ δρεπανηφόρα τῶν ἁρμάτων
ἀπὸ κράτους ἐλαυνόμενα, πολλὴν ἔκπληξιν καὶ φόβον τοῖς μα-
κεδόσιν ἐπέστησεν. καὶ γὰρ μαζαῖος τῶν ἱππέων ἡγούμενος, πυκ-
ναῖς ταῖς εἴλαις σὺν τοῖς δρεπανηφόροις ἐπήλαυνε, καταπληκ-
τικωτέραν ποιῶν τὴν ἐπιφορὰν τῶν δρεπανηφόρων. τῆς δὲ φα-
λαγγος συνασπιζούσης, καὶ κατὰ τὰς τοῦ βασιλέως παραγγελίας ταῖς
σαρίσσαις πάντων τυπτόντων τὰς ἀσπίδας, συνέβαινε ψό-
φον πολὺν γίγνεσθαι. διόπερ τὰ πολλὰ τῶν ἁρμάτων πτυρομέ-
νων τῶν ἵππων, ἐστρέφετο· καὶ τὴν ῥύμην ἀκατάσχετον ποιοῦν-
τα, πρὸς τοὺς ἰδίους βιαίως ἀνέστρεφε. τῶν δ' ἄλλων προσπεσόν-
τωn

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

τῶν τῇ φάλαγγι, καὶ τῶν μακεδόνων ποιούντων ἀξιόλογα δια-
στήματα, διὰ τούτων τὰ μὲν συνηκοντίσθη, τὰ δὲ
διεξέπεσεν. ἔνια δὲ τῇ βίᾳ τῆς ῥύμης φερόμενα, καὶ ταῖς τῶν σι
δήρων ἀκμαῖς ἐνεργῶς χρησάμενα, πολλὰς καὶ ποικίλας διαθέ
σεις θανάτων ἀπειργάζετο. τοιαύτη γὰρ ἡ ὀξύτης καὶ βία τῶν
κεχαλκευμένων πρὸς ἀπώλειαν ὅπλων, ὥς τε πολλῶν μὲν βρα
χίονας σὺν αὐταῖς ταῖς ἀσπίσιν ἀποκόπτεσθαι, οὐκ ὀλίγων δὲ τρα
χήλους παρασύρεσθαι. καὶ τὰς κεφαλὰς πίπτειν ἐπὶ τὴν γῆν,
βλεπόντων ἔτι τῶν ὀμμάτων, καὶ τῆς τοῦ προσώπου διαθέσεως
διαφυλαττομένης. ἐνίων δὲ τὰς πλευρὰς ὑπερκαιρίοις τομαῖς ἀ-
ναρρηττόντων, καὶ θανάτους ὀξεῖς ὑποφερόντων, ὡς δ' ἤγγισαν
ἀλλήλαις αἱ δυνάμεις, καὶ διὰ τῶν τόξων καὶ σφενδονῶν, ἔτι δὲ τῶν
ἀκοντιζομένων σαυνίων τὰ ῥιπτούμενα βέλη παρανήλωτο, πρὸς
τὴν ἐκ χειρὸς μάχην κατήντησαν. καὶ πρῶτον τῶν ἱππέων συ
στησαμένων ἀγῶνα, καὶ τῶν μακεδόνων ἐπὶ δεξιῷ κέρατι διαγω
νιζομένων, ὁ μὲν δαρεῖος τοῦ λαιοῦ κέρατος ἡγούμενος, συνα
γωνιστὰς εἶχε τοὺς συγγενεῖς ἱππεῖς ἐπιλέκτους ταῖς ἀρεταῖς καὶ
ταῖς εὐνοίαις χιλίους, ἐν μιᾷ περιειλημμένους ἴλῃ. οὗτοι δὲ θεατὴν
ἔχοντες τῆς ἰδίας ἀνδραγαθίας τὸν βασιλέα, τὸ πλῆθος τῶν
ἐπ' αὐτὸν φερομένων βελῶν, προθύμως ἐξεδέχοντο. συνῆσαν
δὲ τούτοις οἵ τε μηλοφόροι ταῖς ἀνδραγαθίαις, καὶ πολλοὶ κατὰ
τὸ πλῆθος. πρὸς δὲ τούτοις μάρδοι καὶ κισσαῖοι, ταῖς τε τῶν σω
μάτων ὑπεροχαῖς, καὶ ταῖς λαμπρότησι τῶν ψυχῶν θαυμαζό
μενοι. συνηγωνίζοντο δὲ τούτοις, οἵ τε περὶ τὰ βασίλεια διατρί
βοντες, καὶ τῶν ἰνδῶν οἱ κράτιστοι κατ' ἀνδρείαν. οὗτοι μὲν οὖν
μετὰ πολλῆς βοῆς ὑπερράξαντες τοῖς πολεμίοις, ἐκθύμως ἠγω
νίζοντο, καὶ τοῖς πλήθει κατεπόνουν τοὺς μακεδόνας. μαζαῖος δὲ
τὸ δέξιον ἔχων κέρας, καὶ μετὰ τῶν ἀρίστων ἱππέων ἀγωνιζόμε
νος, εὐθὺς κατὰ τὴν πρώτην ἔφοδον τῶν ἀνθεστώτων ἀνεῖλεν
οὐκ ὀλίγους. δισχιλίους δὲ καδουσίους, καὶ χιλίους τῶν σκυθῶν ἱππεῖς
ἐπιλέκτους ἐξέπεμψε, προστάξας περιιππεῦσαι τὸ κέρας τὸ
τῶν πολεμίων, καὶ προσελάσαντας τῇ παρεμβολῇ τῆς ἀποσκευ-
ῆς κυριεῦσαι. ὧν ὀξέως ποιησάντων τὸ προσταχθὲν, καὶ παρεισ

πεσόντων εἰς τὴν στρατοπεδείαν τῶν μακεδόνων, τῶν αἰχμαλώτων τινὲς ἁρπάσαντες ὅπλα, συνήργουν τοῖς σκυθαῖς, καὶ διήρπαζον τὰς ἀποσκευάς. βοὴ δ' ἦν καὶ ταραχὴ διὰ τὸ παράδοξον, καθ' ὅλην τὴν παρεμβολήν. αἱ μὲν οὖν ἄλλαι τῶν αἰχμαλωτίδων, πρὸς τοὺς βαρβάρους ἀπεχώρουν. ἡ δὲ μήτηρ τοῦ δαρείου σισύγγαμβεις, παρακαλουσῶν αὐτὴν τῶν αἰχμαλωτίδων, οὐ προσεῖχεν· ἀλλ' ἐφ' ἡσυχίας ἔμεινε φιλοφρόνως, οὔτε τῷ παραδόξῳ λόγῳ τῆς τύχης πιστεύουσα, οὔτε τὴν πρὸς ἀλέξανδρον εὐχαριστείαν λυμαινομένη. τέλος δὲ οἱ σκύθαι πολλὴν τῆς ἀποσκευῆς διαρπάσαντες, ἀφίππευσαν πρὸς τοὺς περὶ μάζαιον, καὶ τὴν εὐημερίαν ἀπήγγελλον. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν περὶ δαρεῖον τεταγμένων ἱππέων τινὲς καταπονήσαντες τῷ πλήθει, τοὺς ἀνθεστῶτας μακεδόνας φεύγειν ἠνάγκασαν. δευτέρου δὲ προτερήματος τοῖς πέρσαις γενομένου, ὁ μὲν ἀλέξανδρος σπεύδων δι' ἑαυτοῦ τὴν ἧτταν διορθώσασθαι τῶν ἰδίων μετὰ βασιλικῆς ἴλης, καὶ τῶν ἐπιφανεστάτων ἱππέων, ἐπ' αὐτὸν ἤλαυνε τὸν δαρεῖον. ὁ δὲ τῶν περσῶν βασιλεύς, δεξάμενος τὴν ἐπιφορὰν τῶν πολεμίων, αὐτὸς μὲν ἐφ' ἅρματος ἀγωνιζόμενος, ἠκόντιζεν εἰς τοὺς ἐπιφερομένους. πολλῶν δ' αὐτῷ συναγωνιζομένων, καὶ τῶν βασιλέων ἐπ' ἀλλήλους ἱεμένων, ὁ μὲν ἀλέξανδρος ἀκοντίσας ἐπὶ τὸν δαρεῖον, τούτου μὲν ἥμαρτεν· τοῦ δὲ παρεστῶτος ἡνιόχου τοῦ βασιλέως κατατυχών, κατέβαλεν. τῶν δὲ περὶ τὸν δαρεῖον ἀναβοησάντων, οἱ πορρώτερον ἀφεστηκότες, ὑπέλαβον αὐτὸν τὸν βασιλέα πεπτωκέναι. καὶ τούτων τῆς φυγῆς ἀρξαμένων, οἱ συνεχεῖς συνείποντο. καὶ τὸ συνεχὲς τοῦ δαρείου σύνταγμα, κατ' ὀλίγον ἀεὶ παρερρήγνυτο. διὸ καὶ τῆς ἑτέρας πλευρᾶς παραγυμνωθείσης τῶν συναγωνιζομένων, καὶ αὐτὸς καταπλαγεὶς πρὸς φυγὴν ὥρμησεν. τούτων δὲ οὕτως φευγόντων, καὶ τοῦ κονιορτοῦ τῶν ἱππέων πρὸς ὕψος αἰρομένου, καὶ τῶν περὶ τὸν ἀλέξανδρον ἐκ ποδὸς ἑπομένων, διὰ τὸ πλῆθος καὶ τὴν πυκνότητα τοῦ κονιορτοῦ, συνιδεῖν οὐκ ἦν τὸν δαρεῖον, ὅπου ποιεῖται τὴν φυγήν. στεναγμὸς δὲ τῶν πιπτόντων ἀνδρῶν, καὶ κτύπος τῶν ἱππέων, ἔτι δὲ τῶν μαστίγων συνεχὴς ψόφος ἐγίνετο. ἅμα

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

δὲ τοῖς προτεταγμένοις μαζαῖος ὁ τοῦ δεξιοῦ κέρατος ἡγούμε-
νος, πλείστους ἔχων καὶ κρατίστους ἱππεῖς, βαρὺς ἐπέκειτο τοῖς
κατ' αὐτὸν τεταγμένοις. παρμενίων δὲ μετὰ τῶν θετταλῶν ἱπ-
πέων, καὶ τῶν ἄλλων τῶν μετ' αὐτοῦ κινδυνευόντων, ὑπέστη
τοὺς πολεμίους. τὸ μὲν οὖν πρῶτον λαμπρῶς ἀγωνιζόμενος, διὰ
τὰς ἀρετὰς τῶν θετταλῶν ἐπροτέρει. τῶν δὲ περὶ τὸν μαζαῖον
ὑπέρ τε πλήθει καὶ βάρει τοῦ συστήματος ἐγκειμένων, κατεπό-
νει τὸ τῶν μακεδόνων ἱππικόν. πολλοῦ δὲ φόνου γινομένου, καὶ τῆς
τῶν βαρβάρων βίας δυσυποστάτου γινομένης, ὁ παρμενίων ἐξέ-
πεμψέ τινας τῶν περὶ αὐτὸν ἱππέων πρὸς τὸν ἀλέξανδρον,
λέγων κατὰ τάχος βοηθῆσαι. ὀξέως δὲ τούτων τὸ παραγγελθὲν
πραττόντων, καὶ τὸν ἀλέξανδρον πυθομένων πολὺ τῆς τάξε-
ως ἀπεσπάσθαι κατὰ τὸν διωγμόν, οὗτοι μὲν ἐπανῆλθον ἄπρακ-
τοι. ὁ δὲ παρμενίων ταῖς τῶν θετταλῶν εἴλαις χρώμενος ἐμπει-
ρότατα, καὶ πολλοὺς καταβαλών, μόλις ἐτρέψατο τοὺς βαρβά-
ρους, μάλιστα καταπλαγέντας τῇ κατὰ τὸν δαρεῖον φυγῇ. ὁ δὲ δα-
ρεῖος τῇ στρατηγίᾳ διαφέρων, καὶ συνεργὸν ἔχων τὸ πλῆθος
τοῦ κονιορτοῦ, τὴν ἀναχώρησιν οὐχ ὁμοίαν τοῖς ἄλλοις βαρβάροις
ἐποιεῖτο. εἰς τοὐναντίον δὲ μέρος ὁρμήσας, καὶ κρυπτομένην ἔ-
χων διὰ τὸν ἐξαιρόμενον κονιορτὸν τὴν ἰδίαν ἀναχώρησιν, ἀκιν-
δύνως αὐτός τε διέφυγεν, τούς τε μεθ' ἑαυτοῦ πάντας εἰς τὰς
κατόπιν κειμένας τῶν μακεδόνων κώμας διέσωσε. τέλος δὲ πάν-
των τῶν βαρβάρων πρὸς φυγὴν ὁρμησάντων, καὶ τῶν μακεδό-
νων τοὺς ἐσχάτους ἀεὶ κτεινόντων, ταχὺ πᾶς ὁ πλησίον τοῦ πεδί-
ου τόπος νεκρῶν ἐπληρώθη. διὸ καὶ τῶν βαρβάρων ἐν ταύτῃ τῇ
μάχῃ, κατεκόπησαν οἱ πάντες ἱππεῖς τε καὶ πεζοί, πλείους
τῶν ἐννέα μυριάδων. τῶν δὲ μακεδόνων ἀνῃρέθησαν μὲν εἰς
φ. τραυματίαι δ' ἐγένοντο παμπληθεῖς. ἐν οἷς καὶ τῶν ἐπιφα-
νεστάτων ἡγεμόνων ἡφαιστίων μὲν εἰς τὸν βραχίονα ξυστῷ βληθεὶς
ἐτρώθη, τῶν σωματοφυλάκων ἡγούμενος· τῶν δὲ στρατη-
γῶν περδίκκας καὶ κοῖνος, ἔτι δὲ μινίδας, καί τινες ἕτεροι
τῶν ἐπιφανῶν ἡγεμόνων. ἡ μὲν οὖν γενομένη περὶ ἄρβη-
λα παράταξις, τοιοῦτον ἔσχε τὸ πέρας. Ἐπ' ἄρχοντος δ' ἀθή-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

νησιν ἀριστοφῶντος, ἐν ῥώμῃ διεδέξαντο τὴν ὑπατικὴν ἀρχὴν,
γάϊος δομέτιος καὶ αὖλος κορνήλιος. ἐπὶ δὲ τούτων εἰς τὴν
ἑλλάδα τῆς περὶ ἄρβηλα μάχης διαδοθείσης, πολλαὶ τῶν πόλε-
ων ὑφορώμεναι τὴν αὔξησιν τῶν μακεδόνων, ἔγνωσαν ἕως ἔτι
τὰ περσῶν πράγματα διαμένει τῆς ἐλευθερίας ἀντέχεσθαι. βοη
θήσειν γὰρ αὐτοῖς τὸν δαρεῖον, καὶ χρημάτων δὲ πλῆθος χορη-
γήσειν πρὸς τὸ δύνασθαι ξενικὰς μεγάλας δυνάμεις συνίστασθαι,
καὶ τὸν ἀλέξανδρον μὴ δυνήσεσθαι διαιρεῖν τὰς δυνάμεις. εἰ δὲ
περιόψονται τοὺς πέρσας καταπολεμηθέντας, μονωθέντων μὴ
δύνασθαι φροντίσαι τῆς αὐτῶν ἐλευθερίας. προεκαλέσατο δὲ πρὸς
τὴν ἀπόστασιν τοὺς ἕλληνας, καὶ ὁ περὶ τὴν θρᾴκην νεωτερισμὸς,
κατὰ τοὺς ὑποκειμένους καιροὺς γενόμενος. μέμνων γὰρ ὁ καθεστα-
μένος στρατηγὸς τῆς θρᾴκης, ἔχων δύναμιν, καὶ φρονήματος
ὢν πλήρης, ἀνέσεισε μὲν τοὺς βαρβάρους. ἀποστάτης δὲ γενόμενος τοῦ
ἀλεξάνδρου, καὶ ταχὺ μεγάλης δυνάμεως κυριεύσας, φανερῶς
ἀπεκαλύψατο πρὸς τὸν πόλεμον. διόπερ ἀντίπατρος πᾶσαν
ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν, προῆλθεν διὰ μακεδονίας εἰς θρᾴ-
κην, καὶ διεπολέμει πρὸς τὸν μέμνονα. τούτου δὲ περὶ ταῦτ᾽ ὄν-
τος, οἱ λακεδαιμόνιοι καιρὸν ἔχειν ὑπολαβόντες τοῦ παρασκευ
άσασθαι τὰ πρὸς τὸν πόλεμον, παρεκάλουν τοὺς ἕλληνας, συμ-
φρονῆσαι περὶ τῆς ἐλευθερίας. ἀθηναῖοι μὲν οὖν παρὰ πάν-
τας τοὺς ἄλλους ἕλληνας ὑπ᾽ ἀλεξάνδρου προτιμώμενοι, τὴν ἡ-
συχίαν ἦγον. πελοποννησίων δ᾽ οἱ πλείους καὶ τῶν ἄλλων τινὲς
συμφρονήσαντες, ἀπεγράψαντο πρὸς τὸν πόλεμον. καὶ κατὰ δύ-
ναμιν τῆς πόλεως καταγράφοντες τῶν νέων τοὺς ἀρίστους, κατέλε
ξαν στρατιώτας πεζοὺς μὲν οὐκ ἐλάττους τῶν δισμυρίων, ἱππεῖς δὲ
περὶ δισχιλίους. τὴν δ᾽ ἡγεμονίαν ἐχόντων λακεδαιμόνιοι, παν
δημεὶ πρὸς τὸν ὑπὲρ τῶν ὅλων κίνδυνον ὥρμησαν, ἄγιδος τοῦ
βασιλέως τὴν πάντων ἔχοντος ἡγεμονίαν. ἀντίπατρος δὲ πυ
θόμενος τὴν τῶν ἑλλήνων συνδρομὴν, τὸν μὲν ἐν τῇ θρᾴκῃ πόλε
μον, ὡς ποτ᾽ ἦν δυνατὸν διέλυσε· εἰς δὲ τὴν πελοπόννησον ἧκε
μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως. προσλαβόμενος δὲ καὶ παρὰ τῶν
συμμαχούντων ἑλλήνων στρατιώτας, ἤθροισε τοὺς πάντας οὐκ

ἐλάττους τῶν τετρακισμυρίων. γενομένης δὲ παρατάξεως μεγάλης, ὁ μὲν ἄγις μαχόμενος ἔπεσεν. οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι πολὺν μὲν ἐκθύμως χρόνον ἀγωνιζόμενοι, διεκαρτέρουν. τῶν δὲ συμμάχων βιασθέντων, καὶ αὐτοὶ τὴν ἀναχώρησιν εἰς τὴν σπάρτην ἐποιήσαντο. ἀνῃρέθησαν δ' ἐν τῇ μάχῃ τῶν μὲν λακεδαιμονίων καὶ τῶν συμμάχων πλείους τῶν πεντακισχιλίων καὶ τ̄ · τῶν δὲ μετ' ἀντιπάτρου, τρισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι. ἴδιον δέ τι συνέβη καὶ περὶ τὴν τοῦ ἄγιδος τελευτὴν γενέσθαι. ἀγωνισάμενος γὰρ λαμπρῶς, καὶ πολλοῖς τραύμασιν ἐναντίοις πεπτωκὼς, ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν εἰς τὴν σπάρτην ἀντεκομίσθη. περικατάληπτος δὲ γενόμενος, καὶ τὰ καθ' ἑαυτὸν ἀπογνοὺς, τοῖς μὲν ἄλλοις στρατιώταις προσέταξε ἀπιέναι τὴν ταχίστην, καὶ διασώζειν αὐτοὺς εἰς τὴν τῆς πατρίδος χρείαν · αὐτὸς δὲ καθοπλισθεὶς, καὶ εἰς γόνυ διαναστὰς, ἠμύνατο τοὺς πολεμίους. καί τινας καταβαλὼν καὶ συνακοντισθεὶς, κατέστρεψε τὸν βίον, ἄρξας ἔτη θ̄. ἡμεῖς δὲ διεληλυθότες τὰ πραχθέντα περὶ τὴν εὐρώπην ἐν μέρει, τὰ περὶ τὴν ἀσίαν συντελεσθέντα δίειμεν.

ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ
ΤΗΣ ΙΖ. ΕΙΣ ΔΥΟ ΔΙΗΡΗΜΕΝΗΣ
ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΔΑρεῖος ἡττηθεὶς ἐν τῇ περὶ ἄρβηλα παρατάξει, τὴν φυγὴν ἐπὶ τὰς ἄνω σατραπείας ἐποιήσατο, σπεύδων τοῖς διαστήμασι τῶν τόπων λαβεῖν ἀναστροφὴν, καὶ χρόνον ἱκανὸν εἰς παρασκευὴν δυνάμεως. τὸ μὲν οὖν πρῶτον εἰς ἐκβάτανα τῆς μηδείας διανύσας, ἐνταῦθα διέτριβεν· καὶ τοὺς μὲν ἐκ τῆς φυγῆς ἀνασωζομένους ἀνεδέχετο, τοὺς δὲ ἀνόπλους καθώπλιζεν. μετεπέμπετο δὲ καὶ στρατιώτας ἐκ τῶν πλησιοχώρων ἐθνῶν · καὶ πρὸς τοὺς ἐν βάκτροις καὶ ταῖς ἄνω σατραπείαις, σατράπας καὶ στρατηγοὺς διεπέμπετο, παρακαλῶν διαφυλάττειν τὴν πρὸς αὐτὸν εὔνοιαν. ἀλέξανδρος δὲ μετὰ τὴν νίκην θάψας τοὺς τετελευτηκότας, ἐπέβαλε τοῖς ἀρβήλοις· καὶ πολλὴν μὲν εὗρεν ἀφθο-

νίαν

νίαν τῆς τροφῆς, οὐκ ὀλίγον δὲ κόσμον καὶ γάζαν βαρβαρικὴν,
ἀργυρίου δὲ τάλαντα τρισχίλια. συλλογισάμενος δὲ τὴν μέλ
λουσαν ἔσεσθαι φθορὰν τοῦ περιέχοντος ἀέρος, διὰ τὸ πλῆθος
τῶν νεκρῶν, εὐθὺς ἀνέζευξε, καὶ κατήντησε μετὰ πάσης τῆς δυ
νάμεως εἰς βαβυλῶνα. τῶν δ' ἐγχωρίων προθύμως ὑποδεξαμέ
νων αὐτὸν, καὶ ἐπὶ τὰς ἐπισταθμίας λαμπρῶς ἑστιώντων τοὺς μα
κεδόνας, ἀνέλαβε τὴν δύναμιν ἐκ τῆς προγεγενημένης ταλαι-
πωρίας. πλείους δὲ τῶν λ' ἡμερῶν ἐνδιέτριψε τῇ πόλει, διά τε
τὴν δαψίλειαν τῶν ἐπιτηδείων, καὶ τὴν φιλοξενίαν τῶν ἐγχω
ρίων. μετὰ δὲ ταῦτα τὴν μὲν ἄκραν παρέδωκε τηρεῖν ἀγάθω
νι τῷ πυδναίῳ, συστήσας αὐτῷ μακεδόνας στρατιώτας ἑπτακο
σίους. ἀπολλόδωρον δὲ τὸν ἀμφιπολίτην, καὶ μένητα τὸν πελ-
λαῖον, ἀπέδειξε στρατηγοὺς τῆς τε βαβυλῶνος, καὶ τῶν σατρα
πειῶν μέχρι κιλικίας. δοὺς δὲ αὐτοῖς ἀργυρίου τάλαντα χίλια,
προσέταξε ξενολογεῖν στρατιώτας ὡς πλείστους, μιθρίνῃ δὲ τῷ
παραδόντι τὴν ἐν σάρδεσιν ἄκραν, ἀρμενίαν ἔδωκεν. ἐκ δὲ τῶν
ληφθέντων χρημάτων τῶν μὲν ἱππέων ἑκάστῳ ἓξ μνᾶς ἐδωρήσα
το, τῶν δὲ συμμάχων πέντε, τῶν δ' ἐκ τῆς φάλαγγος μακε-
δόνων δύο· τοὺς δὲ ξένους διμηνίοις μισθοφοραῖς ἐτίμησε πάντας.
τοῦ δὲ βασιλέως ἀναζεύξαντος ἐκ τῆς βαβυλῶνος ἐπὶ τὴν πο
ρείαν ὄντος, ἧκον πρὸς αὐτὸν παρὰ μὲν ἀντιπάτρου πεμφθέν-
τες, ἱππεῖς μὲν μακεδόνες φ', πεζοὶ δὲ ἑξακισχίλιοι. ἐκ δὲ θρᾳ
κης ἱππεῖς μὲν χ', τραλλεῖς δὲ τρισχίλιοι καὶ φ'. ἐκ δὲ πελοπον
νήσου πεζοὶ μὲν τετρακισχίλιοι, ἱππεῖς δὲ βραχὺ λείποντες
τῶν χιλίων. ἐκ δὲ τῆς μακεδονίας τῶν φίλων τοῦ βασιλέως υἱοὶ
πεντήκοντα, πρὸς τὴν σωματοφυλακίαν ὑπὸ τῶν πατέρων ἀ-
πεσταλμένοι. ὁ δὲ βασιλεὺς τούτους παραλαβὼν, προῆγε· καὶ
κατήντησεν ἑκταῖος εἰς τὴν σιττακηνὴν ἐπαρχίαν. τῆς δὲ χώ-
ρας ταύτης πολλὴν ἀφθονίαν ἐχούσης τῶν ἐπιτηδείων πάν-
των, ἐν ταύτῃ πλείους ἡμέρας ἔμεινεν· ἅμα μὲν σπεύδων ἐκ τῆς
ἐπὶ τὴν ὁδοιπορίαν ταλαιπωρίας ἀναλαβεῖν τὴν δύναμιν, ἅ
μα δὲ τῆς στρατιωτικῆς τάξεως διανοούμενος ἐπιμεληθῆναι, καὶ
τὰς ἡγεμονίας ἀναβιβάσαι, καὶ τὴν δύναμιν ἰσχυροποιῆσαι,

τῷ τε πλήθει καὶ ταῖς ἀρεταῖς τῶν ἡγεμόνων. συντελέσας δὲ τὰ δεδογμένα, καὶ μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας περὶ τῶν ἀρίστων κρίσιν ποιησάμενος, καὶ πολλοὺς ἀπὸ τῆς μεγάλης ἡγεμονίας ἐπὶ μεγάλας ἐξουσίας ἀναβιβάσας, πάντας τοὺς ἡγεμόνας εἰς ἀξίωμα μεῖζον καὶ στοργὴν ἰσχυρὰν πρὸς ἑαυτὸν προήγαγεν. ἐπεμελήθη δὲ καὶ τῆς ἰδιωτικῆς τῶν στρατιωτῶν τάξεως, καὶ πολλὰ πρὸς τὴν εὐχρηστίαν ἐπινοησάμενος, ἐπὶ τὸ κρεῖττον διωρθώσατο. κατασκευάσας δὲ πᾶσαν τὴν στρατιὰν, εὔνοιάν τε πρὸς τὸν ἡγούμενον διαφέρουσαν, καὶ πρὸς τὰ παραγγελλόμενα πειθαρχοῦσαν, ἔτι δὲ ταῖς ἀνδραγαθίαις ὑπερβάλλουσαν, ἐπὶ τοὺς ὑπολειπομένους ἀγῶνας ὥρμησεν. εἰς δὲ τὴν σουσιανὴν καταντήσας, ἀκινδύνως παρέλαβε τὰ περιβόητα ἐν σούσοις βασίλεια, ἑκουσίως ἀβουλεύτου τοῦ σατράπου παραδόντος αὐτῷ τὴν πόλιν· ὡς μὲν ἔνιοι γεγράφασι, προστάξαντος δαρείου τοῖς πεπιστευμένοις ὑπ' αὐτοῦ. τοῦτο δὲ πρᾶξαι τὸν βασιλέα τῶν περσῶν, ὅπως ὁ μὲν ἀλέξανδρος εἰς περισπασμοὺς ἀξιολόγους, καὶ παραλήψεις ἐπιφανεστάτας τῶν πόλεων καὶ θησαυρῶν μεγάλων ἐμπεσὼν, ἐν ἀσχολίαις ὑπάρχῃ. ὁ δὲ δαρεῖος τῇ φυγῇ λαμβάνῃ χρόνον εἰς τὴν τοῦ πολέμου παρασκευήν. ὁ δὲ ἀλέξανδρος παραλαβὼν τὴν πόλιν, καὶ τοὺς ἐν τοῖς βασιλείοις θησαυροὺς εὗρεν ἀσήμου χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, πλείω τῶν τετρακισμυρίων ταλάντων. ταῦτα δὲ ἐκ πολλῶν χρόνων οἱ βασιλεῖς ἄθικτα διετήρησαν, πρὸς τὰ παράλογα τῆς τύχης ἀπολιπόντου αὑτοῖς καταφυγάς. χωρὶς δὲ τούτων ὑπῆρχεν ἐνακισχίλια τάλαντα χρυσοῦ, χαρακτῆρα δαρεικὸν ἔχοντα. ἴδιον δέ τι συνέβη γενέσθαι τῷ βασιλεῖ κατὰ τὴν παράληψιν τῶν χρημάτων. καθίσαντος γὰρ αὐτοῦ ἐπὶ τὸν βασιλικὸν θρόνον, καὶ τούτου μείζονος ὄντος ἢ κατὰ τὴν συμμετρίαν τοῦ σώματος, τῶν παίδων τις ἰδὼν τοὺς πόδας ἀπολείποντας πολὺ τοῦ κατὰ τὸν θρόνον ὑποβάθρου, βαστάσας τὴν δαρείου τράπεζαν, ὑπέθηκε τοῖς ποσὶν ἑωρουμένοις. ἁρμοστῆς δὲ γενομένης, ὁ μὲν βασιλεὺς ἀπεδέξατο τὴν τοῦ πράξαντος εὐστοχίαν. τῶν δὲ παρεστώτων τις τῷ θρόνῳ εὐνοῦχος, κινηθεὶς τὴν ψυχὴν τῇ μεταβολῇ τῆς τύχης, ἐδάκρυσεν. ὃν ἰδὼν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ὁ Ἀλέξανδρος ἤρετο, τί κακὸν ἰδὼν γεγονὸς κλαίεις; ὁ δὲ εὐνοῦ-
χος ἔφησε· νῦν μὲν σός εἰμι δοῦλος, πρότερον δὲ Δαρείου. καὶ φύ-
σει φιλοδέσποτος ὤν, ἤλγησα ἰδὼν τὸν παρ' ἐκείνῳ μάλιστα τι-
μώμενον, νῦν ἄτιμον γεγονὸς σκεῦος. ὁ δὲ βασιλεὺς διὰ τῆς ἀπο-
κρίσεως λαβὼν ἔννοιαν τῆς ὅλης περὶ τὴν Περσικὴν βασιλείαν με-
ταβολῆς, ὑπέλαβεν ἑαυτὸν ὑπερήφανόν τι πεποιηκέναι καὶ τῆς
πρὸς τὰς αἰχμαλωτίδας ἐπιεικείας ἀλλοτριώτατον. διόπερ
προσκαλεσάμενος τὸν θέντα τὴν τράπεζαν, ἐπέταξεν ἆραι
πάλιν. ἐνταῦθα παρεστὼς Φιλώτας, ἀλλ' οὐχ ὕβρις οὐδέν, εἶπεν,
τὸ μὴ ὑπὸ σοῦ προσταχθέν, ἀλλὰ δαίμονός τινος ἀγαθοῦ προνοίᾳ
καὶ βουλήσει. ὁ δὲ βασιλεὺς οἰωνισάμενος τὸ ῥηθέν, προσέταξεν
ἐᾶν κειμένην ὑπὸ τὸν θρόνον τράπεζαν. μετὰ δὲ ταῦτα τὴν μὲν
Δαρείου μητέρα, καὶ τὰς θυγατέρας, καὶ τὸν υἱὸν ἀπέλιπεν ἐν
Σούσοις· καὶ παρακατέστησε τοὺς διδάξοντας τὴν ἑλληνικὴν
διάλεκτον. αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως ἀναζεύξας, τεταρταῖος
ἐπὶ τὸν Τίγριν ποταμὸν ἀφίκετο· ὃς ῥέων ἀπὸ τῆς οὐξίων ὀρεινῆς,
τὸ μὲν πρῶτον φέρεται διὰ χώρας τραχείας, καὶ χαράδραις
μεγάλαις διειλημμένης, ἐπὶ σταδίους χιλίους· ἔπειτα διαῤῥεῖ χώ-
ραν πεδιάδα, πραϋνόμενος ἀεὶ μᾶλλον. καὶ διελθὼν σταδίους χ̄,
ἐξίησιν εἰς τὴν κατὰ Πέρσας θάλασσαν. διαβὰς δὲ τὸν Τίγριν, προῆγεν
ἐπὶ τὴν οὐξίων χώραν, οὖσαν πάμφορον δαψιλέσιν ὕδασι διαῤ-
ῥεομένην, καὶ πολλοὺς καὶ παντοδαποὺς ἐκφέρουσαν καρπούς.
διὸ καὶ τοῦ θέρους ξηραινομένης ὀπώρας, παντοδαπὰ * κατα
χρήσιμα πρὸς ἀπόλαυσιν, οἱ τὸν Τίγριν πλέοντες ἔμποροι κατά-
γουσιν εἰς τὴν Βαβυλωνίαν. καταλαβὼν δὲ τὰς παρόδους φυλατ-
τομένας ὑπὸ μέτου, συγγενοῦς μὲν ὄντος Δαρείου, δύναμιν δὲ ἔχον-
τος ἀξιόλογον, κατεσκέψατο τὴν ὀχυρότητα τοῦ τόπου. ἀπροσδό-
των δ' ὄντων κρημνῶν, τῶν ἐγχωρίων τις ἀνήρ, οὔξιος μὲν τὸ γένος,
ἔμπειρος δὲ τῶν τόπων, ἐπηγγείλατο τῷ βασιλεῖ, διά τινος στε-
νῆς ἀτραποῦ καὶ παραβόλου ἄξειν τοὺς στρατιώτας, ὥστε ὑπερ-
δεξίους γενέσθαι τῶν πολεμίων. ὁ δ' Ἀλέξανδρος προσδεξάμε-
νος τοὺς λόγους, τούτῳ μὲν συναπέστειλεν τοὺς ἱκανοὺς στρατιώ-
τας· αὐτὸς δὲ τὴν δίοδον κατασκευάς, ἐφ' ὧν ἦν ἐνδεχόμενον,

προσέβαλε

προσέβαλε τοῖς ἐπὶ τῶν παρόδων ἐφεστηκόσιν. ἐκ διαδοχῆς δὲ ἐνερ-
γῶς τοῦ κινδύνου συνεστῶτος, καὶ τῶν βαρβάρων περισπωμένων
περὶ τὸν ἀγῶνα, παραδόξως οἱ πεμφθέντες ἐφάνησαν ὑπερ-
δέξιοι τοῖς τὴν πάροδον φυλάττουσι. καταπλαγέντων δὲ τῶν βαρ-
βάρων, καὶ πρὸς φυγὴν ὁρμησάντων, ἐγκρατὴς ἐγένετο τῆς διεξό-
δου, καὶ ταχέως πασῶν τῶν κατὰ τὴν οὐξιανὴν πόλεων. ἐντεῦθεν
ἀναζεύξας προῆγεν ἐπὶ τὴν περσίδα, καὶ πεμπταῖος ἧκεν ἐπὶ τὰς
σουσιάδας καλουμένας πέτρας. ταύτας δὲ προκατειληφὼς
ἦν ὁ ἀριοβαρζάνης, μετὰ στρατιωτῶν πεζῶν μὲν δισμυρίων καὶ
πεντακισχιλίων, ἱππέων δὲ τ. ὁ δὲ βασιλεὺς δόξας τῇ βίᾳ κρα-
τήσειν τῆς πύλης, προῆγε διὰ τόπων στενῶν καὶ τραχέων, οὐδε-
νὸς παρενοχλοῦντος. οἱ δὲ βάρβαροι, μέχρι μέν τινος εἴων αὐτὸν
διαπορεύεσθαι τὰς παρόδους. ἐπεὶ δὲ εἰς μέσας τὰς δυσχωρείας ἧ-
κον, ἄφνω τὴν ἐπίθεσιν ἐποιοῦντο. καὶ πολλοὺς μὲν ἁμαξιαίους λί-
θους ἐπεκύλιον, οἳ προσπίπτοντες ἄφνω τοῖς μακεδόσι, πολ-
λοὺς διέφθειρον. οὐκ ὀλίγοι δ' ἀπὸ τῶν κρημνῶν ἀκοντίζοντες εἰς
πεπυκνωμένους, οὐκ ἀπετύγχανον τῶν σκοπῶν. ἄλλοι δ' ἐκ χειρὸς
τοῖς λίθοις βάλλοντες, τοὺς βιαζομένους τῶν μακεδόνων ἀνέστελ-
λον, πολλὰ δ' αὐτοῖς τῆς δυσχωρείας συνεργούσης ἐπλεονέκ-
τουν. καὶ συχνοὺς μὲν ἀπέκτεινον, οὐκ ὀλίγους δὲ κατετίτρω-
σκον. ὁ δ' ἀλέξανδρος τῇ δεινότητι τοῦ πάθους ἀδυνατῶν βοηθεῖν,
καὶ θεωρῶν μηδένα τῶν πολεμίων μήτε τεθνηκότα μήτε ὅλως
τετρωμένον, τῶν δὲ ἰδίων ἀπολωλότας μὲν πολλούς, κατετρωμέ-
νους δὲ σχεδὸν ἅπαντας τοὺς προσβάλλοντας, ἀνεκαλέσατο τῇ
σάλπιγγι τοὺς στρατιώτας ἀπὸ τῆς μάχης. ἀναχωρήσας δὲ ἀπὸ τῶν
παρόδων σταδίους τ, κατεστρατοπέδευσε. καὶ παρὰ τῶν ἐγχωρείων
ἐπυνθάνετο, μή τις ἑτέρα ἐστὶ διεκβολή. πάντων δ' ἀποφαινο-
μένων, δίοδον μὲν μηδεμίαν ἄλλην ὑπάρχειν, περίοδον δὲ εἶναι
πολλῶν ἡμερῶν· αἰσχρὸν εἶναι νομίσας ἀτάφους ἀπολιπεῖν τοὺς
τετελευτηκότας, καὶ τὴν αἴτησιν τῶν νεκρῶν οὖσαν ὁρῶν ἀσχήμονα,
καὶ περιέχουσαν ἥττης ὁμολόγησιν, προσέταξεν ἀπαγαγεῖν ἅ-
παντας τοὺς αἰχμαλώτους. ἐν δὲ τούτοις ἧκεν ἀπαγόμενος ἀνὴρ
δίγλωττος, εἰδὼς τὴν περσικὴν διάλεκτον. οὗτος δὲ ἑαυτὸν ἀπε-
φαίνετο,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

φαίνετο, λύκιον μὲν εἶναι τὸ γένος· αἰχμάλωτον δὲ γενόμενον,
ποιμαίνειν ἐπὶ τὴν ὑποκειμένην ὀρεινὴν ἔτη πλείω. διὰ δὲ ταύτην τὴν αἰ-
τίαν, ἔμπειρον γενέσθαι τῆς χώρας, καὶ δύνασθαι τὴν δύναμιν ἀ-
γαγεῖν διὰ τῆς καταδένδρου, καὶ κατόπιν ποιῆσαι τῶν τηρούν-
των τὰς προόδους. ὁ δὲ βασιλεὺς μεγάλαις δωρεαῖς τιμήσειν ἐ-
παγγειλάμενος τὸν ἄνδρα, τούτου καθηγουμένου διῆλθεν ἐπι-
πόνως τὴν ὀρεινὴν νυκτὸς, πολλὴν μὲν πατήσας χιόνα, πᾶσαν
δὲ κρημνώδη χώραν περάσας χαράδραις βαθείαις, καὶ πολ-
λαῖς φάραγξι διειλημμένην. ἐπιφανεὶς δὲ ταῖς προφυλακαῖς τῶν
πολεμίων, τοὺς μὲν πρώτους κατέκοψε, τοὺς δ' ἐπὶ τῆς δευτέρας
φυλακῆς τεταγμένους ἐζώγρησε· τοὺς δὲ τρίτους τρεψάμενος,
ἐκράτησε τῶν προόδων. καὶ τοὺς πλείστους τῶν περὶ τὸν ἀριοβαρ-
ζάνην ἀπέκτεινε. μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ τὴν περσέπολιν προά-
γων, ἐπὶ τὴν ὁδὸν ἐπιστολὴν ἐκομίσατο παρὰ τοῦ κυριεύοντος
τῆς πόλεως τηριδάτου. ἐν ταύτῃ δ' ἦν γεγραμμένον, ἐὰν πα-
ραγενόμενος φθάσῃ τοὺς ἐπιβαλλομένους διατηρῆσαι δαρείῳ
τὴν περσέπολιν, κύριος ἔσται ταύτης ὑπ' αὐτοῦ προδοθείσης.
διόπερ ὁ ἀλέξανδρος κατασπουδὴν ἦγε τὴν δύναμιν· καὶ τὸν
ἀράξην ποταμὸν ζεύξας, διεβίβασε τοὺς στρατιώτας. προάγον-
τος δὲ τοῦ βασιλέως, θέαμα παράδοξον καὶ δεινὸν ὤφθη, μισοπο-
νηρίαν μὲν περιέχον ἐπὶ τῶν πραξάντων, ἔλεον δὲ καὶ συμπά-
θειαν ἐπιφέρον πρὸς τοὺς ἀνήκεστα πεπονθότας. ἀπήντησαν γὰρ
αὐτῷ μεθ' ἱκετηριῶν ἕλληνες, ὑπὸ τῶν πρότερον βασιλέων ἀ-
νάστατοι γεγονότες, ὀκτακόσιοι μὲν σχεδὸν τὸν ἀριθμὸν ὄντες,
ταῖς δ' ἡλικίαις οἱ πλεῖστοι γεγηρακότες. ἠκρωτηριασμένοι δὲ
πάντες, οἱ μὲν χεῖρας, οἱ δὲ πόδας, οἱ δὲ ὦτα καὶ ῥῖνας. τῶν δ'
ἐπιστήμας ἢ τέχνας εἰδότων, καὶ ἐν παιδείᾳ προκεκοφότων,
τὰ μὲν τῶν ἀκρωτηρίων ἀπέκοπτον, αὐτὰ δὲ μόνα τὰ συνερ-
γοῦντα πρὸς τὰς ἐπιστήμας ἀπελέλειπτο. ὥστε πάντας ὁρῶν-
τας τὰ τῆς ἡλικίας ἀξιώματα, καὶ τὰς περιεχούσας τὰ σώμα-
τα συμφορὰς, ἐλεεῖν τὰς ψυχὰς τῶν ἀκληρούντων· μάλιστα δὲ
αὐτὸν τὸν ἀλέξανδρον συμπαθῆ γενέσθαι τοῖς ἠτυχηκόσι, καὶ
μὴ δύνασθαι κατασχεῖν τὰ δάκρυα. ἀναβοησάντων δὲ ἅμ' ἁπάν

τῶν, καὶ τὸν ἀλέξανδρον ἀξιούντων ἀμῦναι ταῖς ἰδίαις συμφοραῖς, ὁ μὲν βασιλεὺς προσκαλεσάμενος τοὺς προεστηκότας, ἐπηγγείλατο πολλὴν πρόνοιαν ποιήσασθαι· καὶ περὶ αὐτοῦ μεγαλοψυχίας ἀξίως τιμήσας, φροντίδα ποιήσειν τῆς ἐπ' οἶκον ἀνακομιδῆς. οἱ δὲ συνελθόντες, καὶ βουλευσάμενοι, προέκριναν τὴν αὐτόθι μονὴν, τῆς εἰς οἶκον ἀνακομιδῆς. ἀνασωθέντας μὲν γὰρ αὐτοὺς, διασπαρήσεσθαι κατ' ὀλίγους· καὶ περιιόντας ἐν ταῖς πόλεσιν, ἐπονείδιστον ἕξειν τὴν ἐκ τῆς τύχης ἐπήρειαν· μετ' ἀλλήλων δὲ βιοῦντας, τὴν ὁμοίαν συμφορὰν ἔχοντας, παραμύθιον ἕξειν τῆς ἰδίας ἀκληρείας, τὴν τῶν ἄλλων τῆς ἀκληρείας ὁμοιότητα. διὸ καὶ πάλιν ἐντυχόντες τῷ βασιλεῖ, καὶ τὴν ἰδίαν κρίσιν δηλώσαντες, ἐδέοντο πρὸς ταύτην τὴν ὑπόστασιν, οἰκείαν παρέχεσθαι τὴν βοήθειαν. ὁ δὲ ἀλέξανδρος συγκαταθέμενος τοῖς δεδογμένοις, τρισχιλίας μὲν ἑκάστῳ δραχμὰς ἐδωρήσατο, καὶ στολὰς ἀνδρείας πέντε, καὶ γυναικείας ἴσας, ζεύγη δὲ βοϊκὰ δύο, καὶ πρόβατα ν̄, καὶ πυρῶν μεδίμνους ν̄. ἐποίησεν δὲ καὶ ἀτελεῖς αὐτοὺς παντὸς βασιλικοῦ φόρου· καὶ τοῖς ἐπιστάταις προσέταξε φροντίζειν, ὅπως μηδ' ὑφ' ἑνὸς ἀδικῶνται. ἀλέξανδρος μὲν οὖν ἀκολούθως τῇ κατ' αὐτὸν ἐπιεικείᾳ, τοιαύταις εὐεργεσίαις τὰς τῶν ἠτυχηκότων συμφορὰς διωρθώσατο. τὴν δὲ περσέπολιν, μητρόπολιν οὖσαν τῆς περσῶν βασιλείας, ἀπέδειξε τοῖς μακεδόσιν, πολεμίαν τῶν κατὰ τὴν ἀσίαν πόλεων· καὶ τοῖς στρατιώταις ἔδωκεν εἰς διαρπαγὴν, χωρὶς τῶν βασιλείων. πλουσιωτάτης δ' οὔσης τῶν ὑπὸ τὸν ἥλιον, καὶ τῶν ἰδιωτικῶν πεπληρωμένων ἐκ πολλῶν χρόνων παντοίας εὐδαιμονίας, οἱ μακεδόνες ἐποίησαν, τοὺς μὲν ἄνδρας πάντας φονεύοντες, τὰς δὲ κτήσεις διαρπάζοντες, πολλὰς μὲν τοῖς πλήθεσιν ὑπαρχούσας, κατασκευῆς δὲ καὶ κόσμου παντοίου γεμούσας. ἔνθα δὴ πολὺς μὲν ἄργυρος διεφορεῖτο, οὐκ ὀλίγος δὲ χρυσὸς διηρπάζετο, πολλαὶ δὲ καὶ πολυτελεῖς ἐσθῆτες, αἱ μὲν θαλασσίαις πορφύραις, αἱ δὲ χρυσοῖς ἐνυφάσμασι πεποικιλμέναι, τοῖς κρατοῦσι ἔπαθλα καθίσταντο. τὰ δὲ μεγάλα καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην περιβόητα βασίλεια, πρὸς ὕβριν καὶ παντελῆ φθορὰν ἀπεδέδεικτο.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

οἱ δὲ μακεδόνες ἐνημερεύσαντες ταῖς ἁρπαγαῖς, τὴν ἄπλη-
στον τοῦ πλείονος ἐπιθυμίαν οὐκ ἐδύναντο πληρῶσαι. τοσαύτη
γὰρ ἦν τῆς πλεονεξίας ὑπερβολὴ κατὰ τὰς τούτων ἁρπαγάς, ὥς
τε καὶ πρὸς ἀλλήλους διαμάχεσθαι, καὶ πολλοὺς ἀναιρεῖν τῶν
τὰ πολλὰ τῆς ἁρπαγῆς ἐξιδιοποιουμένων. τινὲς δὲ τὰ πολυ-
τελέστατα τῶν εὑρισκομένων τοῖς ξίφεσι διακόπτοντες, τὰς ἰδί-
ας ἀπεκόμιζον μερίδας. ἔνιοι δὲ τὰς τῶν ἐπιβαλλόντων τοῖς ἀμ-
φισβητοῦσι χεῖρας ἀπέκοπτον, συνεκφερόμενοι τοῖς θυμοῖς. τὰς
δὲ γυναῖκας σὺν αὐτοῖς τοῖς κόσμοις πρὸς βίαν ἀπῆγον, τὴν
αἰχμαλωσίαν δουλαγωγοῦντες. ἡ μὲν οὖν περσέπολις, ὅσῳ τῶν ἄλ-
λων πόλεων ὑπερεῖχεν εὐδαιμονίᾳ, τοσοῦτον ὑπερέβαλλε
τὰς ἄλλας τοῖς ἀτυχήμασιν. ὁ δὲ ἀλέξανδρος παρελθὼν εἰς τὴν
ἄκραν, παρέλαβε τοὺς ἐν αὐτῇ θησαυρούς. οὗτοι δὲ ἀπὸ κύρου τοῦ
πρώτου περσῶν βασιλεύσαντος, μέχρι τῶν ὑποκειμένων και-
ρῶν ἠθροισμένων τῶν προσόδων, ἔγεμον ἀργύρου τε καὶ χρυσοῦ.
εὑρέθησαν γὰρ ἐν αὐτοῖς ιβ΄ μυριάδες ταλάντων, εἰς ἀργυρί-
ου λόγον ἀγομένου τοῦ χρυσοῦ. βουλόμενος δὲ τῶν χρημάτων, ἃ μὲν
μεθ' ἑαυτοῦ κομίζειν πρὸς τὰς εἰς τὸν πόλεμον χρείας, ἃ δ' εἰς
σοῦσα καταθέσθαι, καὶ φυλάττειν ἐν αὐτῇ τῇ πόλει, μετεπέμ-
ψατο ἐκ βαβυλῶνος καὶ μεσοποταμίας, ἔτι δὲ ἐκ σούσων ἡμιό-
νων πλῆθος, τῶν μὲν ἀχθοφόρων, τῶν δὲ ζευγιτῶν· πρὸς δὲ τούτοις
καμήλους ἀχθοφόρους τρισχιλίας· καὶ διὰ τούτων πάντα ἀπεκό-
μισεν, εἰς τοὺς προκειμένους τόπους. σφόδρα γὰρ ἀλλοτρίως ἔ-
χων πρὸς τοὺς ἐγχωρίους, ἠπίστει τε αὐτοῖς, καὶ τὴν περσέπολιν
εἰς τέλος ἔσπευδε καταφθεῖραι. οὐκ ἀνοίκειον δ' εἶναι νο-
μίζομεν, περὶ τῶν ἐν ταύτῃ τῇ πόλει βασιλείων, διὰ τὴν πολυ
τέλειαν τῆς κατασκευῆς, βραχέα διελθεῖν. οὔσης γὰρ ἄκρας ἀξιο
λόγου, περιείληφεν αὐτὴν τριπλοῦν τεῖχος. οὗ τὸ μὲν πρῶτον
ἀναλήμματι πολυδαπάνῳ κατεσκεύαστο· καὶ τὸ ὕψος εἶχε
πηχῶν ἑκκαίδεκα ἐπάλξεσι κεκοσμημένον. τὸ δὲ δεύτερον τὴν
μὲν ἄλλην κατασκευὴν ὁμοίαν ἔχει τῷ προειρημένῳ, τὸ δ' ὕ-
ψος διπλάσιον. ὁ δὲ τρίτος περίβολος, τῷ σχήματι μὲν ἦν
τετράπλευρος. τὸ δὲ τοῦ τεῖχος, ὕψος ἔχει πηχῶν ξ΄, λίθῳ

κλήρῳ καὶ πρὸς διαμονὴν αἰωνίαν εὖ πεφυκότι κατεσκευασμένου. ἑκάστη δὲ τῶν περιβόλων ἔχει πύλας χαλκᾶς, καὶ παρ' αὐτὰς σταυροὺς χαλκοῦς εἰκοσιπήχεις, οὓς μὲν πρὸς τὴν ἐκ τῆς θέας κατάπληξιν, ἃς δὲ πρὸς ἀσφάλειαν ἡρμοσμένας. ἐν δὲ τοῖς πρὸς ἀνατολὰς μέρει τῆς ἄκρας, τέτταρα πλέθρα διεστηκὸς ὄρος ἐστὶν, τὸ καλούμενον βασιλικὸν, ἐν ᾧ τῶν βασιλέων ὑπῆρχον οἱ τάφοι. πέτρα γὰρ ἦν κατεξαμμένη, καὶ κατὰ μέσον οἴκους ἔχουσα πλείονας, ἐν οἷς σηκοὶ τῶν τετελευτηκότων ὑπῆρχον, πρόσβασιν μὲν οὐδεμίαν ἔχοντες χειροποίητον, ὑπ' ὀργάνων δέ τινων χειροποιήτων ἐξαιρουμένων, τὰ νεκρῶν δεχόμενοι τὰς ταφάς. κατὰ δὲ τὴν ἄκραν ταύτην, ἦσαν καταλύσεις βασιλικαὶ καὶ στρατηγικαὶ πολυτελεῖς ταῖς κατασκευαῖς, καὶ θησαυροὶ πρὸς τὴν τῶν χρημάτων παραφυλακὴν εὐθέτως κατεσκευασμένοι. ὁ δ' ἀλέξανδρος ἐπινίκια τῶν κατορθωμάτων ἐπιτελῶν, θυσίας τε μεγαλοπρεπεῖς τοῖς θεοῖς συνετέλεσε, καὶ τῶν φίλων λαμπρὰς ἑστιάσεις ἐποιήσατο. καὶ δή ποτε τῶν ἑταίρων εὐωχουμένων, καὶ τοῦ μὲν πότου προβαίνοντος, τῆς δὲ μέθης προϊούσης, κατέσχε λύσσα ἐπιπολὺ τὰς ψυχὰς τῶν οἰνωμένων. ὅτε δὴ καὶ μία τῶν παρουσῶν γυναικῶν, ὄνομα μὲν θαΐς, ἀττικὴ δὲ τὸ γένος, εἶπεν· κάλλιστον ἀλεξάνδρῳ τῶν κατὰ τὴν ἀσίαν πεπραγμένων ἔσεσθαι, ἐὰν κωμάσας μετ' αὐτῶν ἐμπρήσῃ τὰ βασίλεια, καὶ τὰ περσῶν περιβόητα, γυναικῶν χεῖρες ἐν βραχεῖ καιρῷ ποιήσωσιν ἄφαντα. τούτων δὲ ῥηθέντων εἰς ἄνδρας νέους, καὶ διὰ τὴν μέθην ἀλόγως μετεωριζομένους ὡς εἰκὸς, ἄγειν τις ἀνεβόησε, καὶ λαμπάδας ἅπτειν. καὶ τὴν εἰς τὰ τῶν ἑλλήνων ἱερὰ παρανομίαν ἀμύνασθαι παρεκελεύετο. συνεπευφημούντων δὲ καὶ ἄλλων, καὶ λεγόντων, μόνῳ τὴν πρᾶξιν ταύτην προσήκειν ἀλεξάνδρῳ, καὶ τοῦ βασιλέως συνεξαρθέντος τοῖς λόγοις, πάντες ἀνεπήδησαν ἐκ τοῦ πότου, καὶ τὸν ἐπινίκιον κῶμον ἄγειν διονύσῳ παρήγγειλαν. ταχὺ δὲ πλήθους λαμπάδων ἀθροισθέντος, καὶ γυναικῶν μουσουργῶν εἰς τὸν πότον παρειλημμένων, μετ' ᾠδῆς καὶ αὐλῶν καὶ συρίγγων προῆγεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν κῶμον, καθηγουμένης τῆς πράξεως θαΐδος τῆς ἑταίρας. αὕτη μετὰ τὸν βασιλέα

πρώτη τὴν δᾷδα καιομένην ἠκόντισεν εἰς τὰ βασίλεια. καὶ τῶν ἄλλων ταὐτὰ πραξάντων, ταχὺ πᾶς ὁ περὶ τὰ βασίλεια τόπος κατεφλέχθη, διὰ τὸ μέγεθος τῆς φλογός. καὶ τὸ πάντων παραδοξότατον, τὸ ξέρξου τοῦ περσῶν βασιλέως γενόμενον ἀσέβημα περὶ τὴν ἀκρόπολιν τῶν ἀθηναίων, μία γυνὴ πολίτις τῶν ἀδικηθέντων, ἐν παιδιᾷ πολλοῖς ὕστερον ἔτεσι μετῆλθε τοῖς αὐτοῖς πάθεσιν. ἀλέξανδρος δὲ ἀπὸ τούτων γενόμενος, τὰς κατὰ τὴν περσίδα πόλεις ἐπῆλθε· καὶ τὰς μὲν βίᾳ χειρωσάμενος, τὰς δὲ διὰ τὴν ἰδίαν ἐπιείκειαν προσαγόμενος, ἀνέζευξε ἐπὶ τὸν δαρεῖον. οὗτος δ' ἐπεβάλετο μὲν ἀθροίζειν ἐκ τῆς βακτριανῆς, καὶ τῶν ἄλλων σατραπειῶν δυνάμεις. καταταχούμενος δὲ, καὶ μετὰ τρισμυρίων περσῶν τε καὶ μισθοφόρων ἑλλήνων τὴν φυγὴν εἰς βάκτρα ποιούμενος, ὑπὸ βήσσου τοῦ βάκτρων σατράπου κατὰ τὴν ἀναχώρησιν συλληφθεὶς ἐδολοφονήθη. ἄρτι δ' αὐτοῦ τετελευτηκότος, ἀλέξανδρος μετὰ τῶν ἱππέων ἐπιδιώκων, καὶ τὸν δαρεῖον τετελευτηκότα καταλαβὼν, τῆς βασιλικῆς ταφῆς ἠξίωσεν. ὡς δ' ἔνιοι γεγράφασιν, ἔμπνουν ἔτι καταλαβὼν, τοῖς μὲν ἀτυχήμασιν αὐτοῦ συνήλγησε. παρακληθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ δαρείου μετελθεῖν τὸν φόνον, καὶ καθομολογήσας, ἐδίωξε τὸν βῆσσον. ἐκείνου δὲ πολὺ προειληφότος, καὶ συμφυγόντος εἰς τὴν βακτριανὴν, ἐπανῆλθεν ἀπογνοὺς τὸν τῶν πολεμίων διωγμόν. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν ἀσίαν ἐν τούτοις ἦν. κατὰ δὲ τὴν εὐρώπην λακεδαιμόνιοι μὲν ἐπταικότες μεγάλῃ παρατάξει, διὰ τὴν συμφορὰν ἠναγκάσθησαν διαπρεσβεύεσθαι πρὸς ἀντίπατρον. ἐκείνου δὲ ἐπὶ τὸ κοινὸν τῶν ἑλλήνων συνέδριον τὴν ἀπόκρισιν ἀποστείλαντος, οἱ μὲν σύνεδροι συνήχθησαν εἰς κόρινθον. ἐπὶ πολλῶν ῥηθέντων λόγων πρὸς ἑκάτερον μέρος, ἔδοξεν αὐτοῖς ἀκέραιον τὴν κρίσιν ἐπὶ τὸν ἀλέξανδρον ἀναπέμψαι. ὁ μὲν οὖν ἀντίπατρος ὁμήρους ἔλαβε τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν σπαρτιατῶν πεντήκοντα. οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι πρέσβεις ἐξέπεμψαν εἰς τὴν ἀσίαν, ἀξιοῦντες αὐτοῖς δοῦναι συγγνώμην ἐπὶ τοῖς ἠγνοημένοις. Τοῦ δ' ἔτους τούτου διεληλυθότος, ἀθήνησι μὲν ἦρχε κηφισοφῶν. ἐν ῥώμῃ δὲ κατεστάθησαν ὕ-

πατοι, γάϊος οὐαλέριος καὶ μάρκος κλώδιος. ἐπὶ δὲ τούτων Βῆσ-
σος μὲν μετὰ τὴν δαρείου τελευτὴν μετὰ ναβάρνου καὶ βαρ-
ξάεντος καὶ πολλῶν ἄλλων διαφυγὼν τὰς ἀλεξάνδρου χεῖρας,
ἧκεν μὲν εἰς τὴν βακτριανήν. ἀποδεδειγμένος δὲ ταύτης σα-
τράπης ὑπὸ δαρείου, καὶ τοῖς πλήθεσι γεγονὼς γνώριμος διὰ
τὴν ἀρχήν, παρεκάλει τὰ πλήθη τῆς ἐλευθερίας ἀντέχεσθαι. ἀ-
πεδείκνυε δὲ τήν τε χώραν αὐτοῖς πολλὰ συνεργήσειν, οὖσαν
δυσείσβολον, καὶ πλῆθος ἱκανὸν ἔχουσαν ἀνδρῶν εἰς κατάκ-
τησιν τῆς αὐτονομίας. ἐπαγγελλόμενος δὲ καθηγήσασθαι τοῦ πο-
λέμου, καὶ τὸ πλῆθος ἱκανῶς πείσας, ἀνέδειξεν ἑαυτὸν βασι-
λέα. οὗτος μὲν οὖν στρατιώτας τε κατέγραψε, καὶ πλῆθος ὅπλων
κατεσκεύαζε, καὶ τὰ ἄλλα φιλοτίμως πρὸς τὴν κατεπείγου-
σαν χρείαν παρεσκεύαζεν. ἀλέξανδρος δ' ὁρῶν τοὺς μακεδό-
νας, τέλος τῆς στρατείας τὴν δαρείου τελευτὴν τάττοντας, καὶ
μετεώρους ὄντας πρὸς τὴν εἰς πατρίδα ἐπάνοδον, τούτους μὲν
ἀθροίσας εἰς ἐκκλησίαν, καὶ λόγοις οἰκείοις παρορμήσας, εὐπει-
θεῖς πρὸς τὴν ὑπολειπομένην στρατείαν παρεσκεύασεν. τοὺς δ'
ἀπὸ τῶν ἑλληνίδων πόλεων συμμαχήσαντας συναγαγὼν, καὶ
περὶ τῶν πεπραγμένων ἐπαινέσας, ἀπέλυσε μὲν τῆς στρατεί-
ας. ἐδωρήσατο δὲ τῶν μὲν ἱππέων ἑκάστῳ τάλαντον, τῶν δὲ πεζῶν
μνᾶς δέκα. χωρὶς δὲ τούτων τούς τε ὀφειλομένους μισθοὺς ἀπέλυ-
σε, καὶ τοὺς ἐπὶ τὴν ἀνακομιδὴν μέχρι τῆς εἰς τὰς πατρίδας κα-
θόδου προσετέθηκεν. τῶν δ' ἑλομένων μὲν ἐν τῇ στρατιᾷ τῇ με-
τὰ τοῦ βασιλέως μένειν, ἔδωκεν ἑκάστῳ τρία τάλαντα. μεγά-
λαις δὲ δωρεαῖς ἐτίμησε τοὺς στρατιώτας, ἅμα μὲν φύσει μεγα-
λόψυχος ὤν, ἅμα δὲ διώξει τοῦ δαρείου πολλῶν χρημάτων κεκυ-
ριευκώς. παρὰ μὲν γὰρ τῶν γαζοφυλακούντων παρέλαβεν ὀκτα-
κιχιλίων ταλάντων ἀριθμόν· χωρὶς δὲ τούτων τὰ νεμηθέντα
τοῖς στρατιώταις, σὺν τῷ κόσμῳ καὶ τοῖς ἐκπώμασιν, ὑπῆρχε
μύρια καὶ τριχίλια τάλαντα. τὰ δὲ διακλαπέντα καὶ ἁρπαχ-
θέντα, πλείω τῶν εἰρημένων ὑπενοεῖτο. ὁ δὲ ἀλέξανδρος, ἀναζεύ-
ξας ἐπὶ τὴν ὑρκανίαν τριταῖος, κατεστρατοπέδευσε πλησίον
πόλεως τῆς ὀνομαζομένης ἑκατονταπύλου. εὐδαίμονος δ' αὐ-

τῆς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

τῆς ὁδοῦ, καὶ πάντων τῶν πρὸς ἀπόλαυσιν ἀνηκόντων, πολλῆς
ἀφθονίας ὑπαρχούσης, ἐνταῦθα τὴν δύναμιν ἀνέλαβεν ἐπί τι-
νας ἡμέρας. διελθὼν δὲ σταδίους ρ̄ καὶ ν̄, κατεστρατοπέδευσεν
πλησίον πέτρας μεγάλης. ὑπὸ δὲ τὴν ῥίζαν αὐτῆς, ἄντρον ὑ-
πῆρχεν θεοπρεπές, ἐξ οὗ μέγας ποταμὸς ἐξέπιπτεν, ὁ καλού-
μενος στιβοίτης. οὗτος δὲ λάβρῳ τῷ ῥεύματι φερόμενος ἐπὶ τρεῖς
σταδίους, σχίζεται διπλοῦς περί τινα πέτραν μαστοειδῆ, ἔχουσαν
ὑπ' αὐτὴν χάσμα γῆς παμμέγεθες. εἰς δὲ τοῦτο καταράττων
μετὰ πολλοῦ ψόφου, καὶ γιγνόμενος ἀφρώδης διὰ τῆς πρὸς τὴν
πέτραν πληγῆς, φέρεται ὑπὸ γῆν σταδίους τ̄. ἔπειτα πάλιν
ἀνοίγει τὰς ἐκβολάς. ὁ δ' ἀλέξανδρος μετὰ τῆς δυνάμεως ἐμ-
βαλὼν εἰς τὴν τῶν ὑρκανῶν χώραν, πάσας τὰς ἐν αὐτῇ πόλεις ἐ-
χειρώσατο, μέχρι τῆς κασπίας καλουμένης θαλάττης, ἣν ὑρκανίαν
τινὲς ὀνομάζουσιν. ἐν ταύτῃ δὲ φασὶν πολλοὺς μὲν καὶ μεγάλους
ὄφεις γεννᾶσθαι, ἰχθῦς δὲ παντοδαπούς, πολὺ τῇ χροιᾷ τῶν παρ' ἡ-
μῖν διαλλάττοντας. διεξιὼν δὲ τὴν ὑρκανίαν, κατήντησε πρὸς
τὰς καλουμένας εὐδαίμονας, καὶ πρὸς ἀλήθειαν οὔσας, κώμας.
πολὺ γὰρ τοῖς καρποῖς ἡ χώρα τούτων ὑπεραίρει τῶν παρὰ τοῖς ἄλ-
λοις. τῶν μὲν γὰρ ἀμπέλων φασὶν ἑκάστην μετρητὴν φέρειν οἴνου,
τῶν δὲ συκίνων δένδρων ἔνια καρποφορεῖν ἰσχάδων ξηρῶν με-
δίμνους δέκα· τὸν δ' ἐν τῷ θερισμῷ παραλειφθέντα σῖτον, ἐπὶ
τὴν γῆν πεσόντα, βλαστάνειν ἄσπορον ὄντα, καὶ πρὸς τὸ τέλος
ἄγειν δαψιλῆ καρπόν. ἔστι δὲ καὶ δένδρον παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις,
παραπλήσιον δρυῒ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, ἀπὸ δὲ τῶν φύλλων ἀπολεῖ-
βον μέλι· καὶ τοῦτό τινες συνάγοντες, δαψιλῆ τὴν ἀπόλαυσιν
αὐτοῦ ποιοῦνται. ἔστι δὲ καὶ ζῶον κατὰ τὴν χώραν ἐπτερωμένον, ὃ
καλεῖται μὲν ἀνθρηδών· λειπόμενον δὲ μεγέθει μελίττης, μεγίστην
ἔχει τὴν ἐπιφάνειαν. ἀθνεμόμενον γὰρ τὴν ὀρεινήν, ἄνθη παν-
τοῖα δρέπεται, καὶ τοῖς κοιλάσι πέτραις καὶ τοῖς κεραυνοβό-
λοις τῶν δένδρων ἐνδιατρίβων κηροπλαστεῖ, καὶ κατασκευάζει
χυμὸν διάφορον, τῇ γλυκύτητι τοῦ παρ' ἡμῖν μέλιτος οὐ πολὺ λει-
πόμενον. ἀλέξανδρος δὲ τὴν ὑρκανίαν, καὶ τὰ συνορίζοντα
τῶν ἐθνῶν ταύτῃ τῇ χώρᾳ προσηγάγετο, καὶ πολλοὶ τῶν συμ-

πεφευγό

πεφευγότων ἡγεμόνων τῶν δαρείου παρέδωκαν αὑτούς· οἷς ἐπι-
εικῶς προσενεχθεὶς, μεγάλην δόξαν ἐπιεικείας ἀπηνέγκατο. εὐ-
θὺς γὰρ οἱ δαρείῳ συστρατευόμενοι τῶν ἑλλήνων, ὄντες περὶ χι-
λίους καὶ φ, ἀνδρείᾳ τε διαφέροντες, παρέδωσαν ἑαυτοὺς ἀλε-
ξάνδρῳ· καὶ συγγνώμης ἀξιωθέντες, κατετάχθησαν εἰς τὰς
τάξεις ἐπὶ ταῖς αὐταῖς μισθοφοραῖς. ὁ δ' ἀλέξανδρος ἐπελθὼν
τὴν παραθαλάττιον τῆς ὑρκανίας, ἐνέβαλεν εἰς τὴν χώραν τῶν
ὀνομαζομένων μάρδων. οὗτοι γὰρ ἀλκῇ διαφέροντες, ὑπερεφρό-
νησαν τὴν αὔξησιν τοῦ βασιλέως, καὶ οὐδεμιᾶς ἐντεύξεως ἢ τιμῆς
ἠξίωσαν αὐτόν· προκαταλαβόμενοι δὲ τὰς εἰσβολὰς στρατιώ-
ταις ὀκτακισχιλίοις, τεθαρρηκότως τὴν τῶν μακεδόνων ἔφο-
δον ὑπέμενον. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπιπεσὼν αὐτοῖς, καὶ συνάψας μά-
χην, τοὺς πλείους μὲν κατέκοψε, τοὺς δὲ λοιποὺς εἰς τὰς δυσχωρίας
κατεδίωξε. πυρπολοῦντος δ' αὐτοῦ τὴν χώραν, καὶ τῶν τοὺς βα-
σιλικοὺς ἵππους ἀγόντων παίδων βραχὺ τοῦ βασιλέως χωρι-
σθέντων, ἐπιβαλόντες τινὲς τῶν βαρβάρων, ἀφήρπασαν τὸν
ἄριστον τῶν ἵππων. οὗτος δ' ἐδόθη δῶρον μὲν ὑπὸ δημαράτου τοῦ
κορινθίου, συνηγώνιστο δὲ βασιλεῖ πάντας τοὺς κατὰ τὴν ἀσίαν ἀ-
γῶνας. γυμνὸς δ' ὢν, ἐπὶ τὸν πωλοδαμαστὴν μόνον προσεδέ-
χετο. τυχὼν δὲ τῆς βασιλικῆς σκευῆς, οὐδὲ τοῦτον ἔτι προσίετο·
μόνῳ δὲ ἀλεξάνδρῳ παρίστατο, καὶ συγκαθίει τὸ σῶμα πρὸς
τὴν ἀνάβασιν. ὁ δὲ βασιλεὺς διὰ τὴν ἀρετὴν τοῦ ζῴου δυσφορήσας,
τὴν μὲν χώραν δενδροτομεῖν προσέταξε· διὰ δὲ τῶν ὁμοφώνων τοῖς
ἐγχωρίοις κηρύττειν, ὡς ἂν μὴ τὸν ἵππον ἀποδῶσι, τήν τε χώραν
εἰς τέλος ὄψονται κατεφθαρμένην, τοὺς δ' ἐνοικοῦντας πανδη-
μεὶ κατεσφαγμένους. τῶν δ' ἀπειλῶν ὀξέως ἐπιτελουμένων,
καταπλαγέντες οἱ βάρβαροι, τὸν ἵππον ἀποκατέστησαν· καὶ
μετ' αὐτοῦ πολυτελέστατα δῶρα προσεκόμισαν. πρὸς δὲ τού-
τοις καὶ πεντήκοντ' ἄνδρας ἀπέστειλαν, δεόμενοι τυχεῖν συγ-
γνώμης. ὁ δ' ἀλέξανδρος, τοὺς μὲν ἀξιολογωτάτους τῶν ἀνδρῶν
ἔλαβεν ὁμήρους. ἐπανελθόντος δ' αὐτοῦ πάλιν εἰς τὴν ὑρκανίαν,
ἧκεν πρὸς αὐτὸν ἡ βασίλισσα τῶν ἀμαζόνων, ὄνομα μὲν θαλη-
στρις, βασιλεύουσα δὲ τῆς μεταξὺ τοῦ φάσιδος καὶ θερμώδοντος
χώρας.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

χώρας. ἦν δὲ κάλλει καὶ τῇ τοῦ σώματος ῥώμῃ διαφέρουσα, καὶ
παρὰ τοῖς ὁμοεθνέσι θαυμαζομένη κατ' ἀνδρείαν. καὶ τὸ μὲν πλῆ
θος τῆς στρατιᾶς ἐπὶ τῶν ὅρων τῆς ὑρκανίας ἀπολελοιπυῖα, μετὰ δὲ
τʹ ἀμαζονίδων κεκοσμημένων πολεμικοῖς ὅπλοις παραγενομέ-
νη. τοῦ δὲ βασιλέως θαυμάζοντος τό τε παράδοξον τῆς παρουσίας,
καὶ τὸ ἀξίωμα τῶν γυναικῶν, καὶ τὴν θάληστριν ἐρομένου, τίνα
χρείαν ἔχουσα πάρεστιν· ἀπεφαίνετο, παιδοποιίας ἕνεκεν ἥκειν·
ἐκεῖνον μὲν γὰρ τῶν ἁπάντων ἀνδρῶν διὰ τὰς πράξεις ἄριστον
ὑπάρχειν, αὐτὴν δὲ τῶν γυναικῶν ἀλκῇ τε καὶ ἀνδρείᾳ διαφέ-
ρειν. εἰκὸς οὖν, τὸ γεννηθὲν ἐκ δυοῖν γονέων πρωτευόντων, ὑ-
περέξειν ἀρετῇ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. καὶ πέρας ἡσθεὶς ὁ βασι
λεύς, καὶ προσδεξάμενος τὴν ἔντευξιν αὐτῆς, καὶ συμπεριε-
νεχθεὶς ἡμέρας τρισκαίδεκα, τιμήσας ἀξιολόγοις δώροις ἐξα
πέστειλεν εἰς τὴν οἰκείαν. μετὰ δὲ ταῦτα δόξας ἤδη κεκρατηκέ
ναι τῆς ἐπιβολῆς, καὶ τὴν βασιλείαν ἀδήριτον ἔχειν, ἤρξατο ζη-
λοῦν τὴν περσικὴν τρυφὴν, καὶ τὴν πολυτέλειαν τῶν ἀσιανῶν
βασιλέων. καὶ πρῶτον μὲν περὶ τὴν αὐλὴν εἶχε ῥαβδούχους ἀ-
σιαγενεῖς, ἔπειτα τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν ἀνδρῶν δορυφορεῖν
ἔταξεν· ἐν οἷς ἦν καὶ ὁ δαρείου ἀδελφὸς ὀξάθρης. εἶτα τό, τε
περσικὸν διάδημα περιέθετο, καὶ τὸν διάλευκον ἐνεδύσατο
χιτῶνα, καὶ τὴν περσικὴν ζώνην, καὶ τἆλλα, πλὴν τῶν ἀναξυ
ρίδων καὶ τοῦ κάνδυος. διέδωκε δὲ καὶ τοῖς ἑταίροις περιπορ-
φύρους στολάς, καὶ τοῖς ἵπποις περσικὰς σκευὰς περιέθηκε. πρὸς
δὲ τούτοις τὰς παλλακίδας ὁμοίως τῷ δαρείῳ περιῆγε, τὸν μὲν
ἀριθμὸν οὔσας οὐκ ἐλάττους πλήθει τῶν κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν ἡμερῶν, κάλλει
δὲ διαπρεπεῖς, ὡς ἂν ἐξ ἁπασῶν τῶν κατὰ τὴν ἀσίαν γυναικῶν
ἐπιλελεγμένας. αὗται δὲ ἑκάστης νυκτὸς περιῄεσαν τὴν κλίνην
τοῦ βασιλέως, ἵνα τὴν ἐκλογὴν αὐτὸς ποιήσηται τῆς μελλούσης
αὐτῷ συγγῖναι. τούτοις μὲν οὖν τοῖς ἐθισμοῖς ἀλέξανδρος σπα
νίως ἐχρῆτο. τοῖς δὲ ὑπάρχουσι κατὰ τὸ πλεῖστον ἐνδιέτριβε, φοβού
μενος τὸ προσκόπτειν τοῖς μακεδόσιν. ὅμως δὲ πολλῶν αὐτῷ
μεμψιμοιρούντων, τούτους μὲν ταῖς δωρεαῖς ἐθεράπευεν. αὐ-
τὸς δὲ πυθόμενος τὸν μὲν δαρείου σατράπην σατιβαρζάνην

ἀνῃρηκέναι μὲν τοὺς καταλελειμμένους ὑπ' αὐτοῦ στρατιώτας, συμ-
φρονεῖν δὲ βήσσῳ, καὶ κεκρικέναι μετ' αὐτοῦ διαπολεμεῖν μα-
κεδόσιν, ἐστράτευσεν ἐπ' αὐτόν. ὁ δὲ σατιβαρζάνης τὴν μὲν δύ-
ναμιν ἤθροισεν εἰς χορτάκανα πόλιν ἐπιφανεστάτην τῶν ἐν τού-
τοις τοῖς τόποις, καὶ φυσικῇ διαφέρουσαν ὀχυρότητι. τοῦ δὲ βασι-
λέως ἐπιστάντος, κατεπλάγη τὸ μέγεθος τῆς δυνάμεως, καὶ τὰς
διαβεβοημένας τῶν μακεδόνων ἀνδραγαθίας. διόπερ αὐτὸς μὲν
μετὰ δισχιλίων ἱππέων ἐξίππευσε πρὸς βῆσσον, παρακαλέσων
βοηθεῖν κατὰ τάχος. τοῖς δ' ἄλλοις παρήγγειλε καταφυγεῖν εἰς
ὄρος τὸ καλούμενον † ἔχον πολλὰς δυσχωρίας, καὶ φυγὰς εὐθέ-
τους, τοῖς μὴ τολμῶσι κατὰ στόμα διακινδυνεύειν. ὧν πραξάντων
τὸ παραγγελθέν, ὁ βασιλεὺς τῇ συνήθει φιλοτιμίᾳ χρησάμενος,
καὶ τοὺς καταφυγόντας εἴς τινα πέτραν ὀχυρὰν καὶ μεγάλην
πολιορκήσας ἐνεργῶς, ἠνάγκασεν ἑαυτοὺς παραδοῦναι. μετὰ δὲ
ταῦτα πάσας τὰς κατὰ τὴν σατραπείαν ταύτην πόλεις ἐν τριά-
κονθ' ἡμέραις κατακτησάμενος, προῆγεν ἐκ τῆς ὑρκανίας. καὶ
διανύσας εἰς τὰ βασίλεια τῆς δραγγινῆς, ἐνταῦθα διέτριβε, καὶ
τὴν δύναμιν ἀνελάμβανε. κατὰ δὲ τούτους τοὺς καιροὺς περιέπε-
σε πράξει μοχθηρᾷ, καὶ τῆς ἰδίας χρηστότητος ἀλλοτρίᾳ. τῶν γὰρ
φίλων τις τοῦ βασιλέως ὄνομα δίμνος, μεμψιμοιρήσας τῷ βα-
σιλεῖ περί τινων, καὶ τῷ θυμῷ προπεσών, ἐπιβουλὴν συνεστή-
σατο κατ' αὐτοῦ. ἔχων δὲ ἐρώμενον νικόμαχον, τοῦτον ἔπεισε κοι-
νωνῆσαι τῆς ἐπιβουλῆς. οὗτος δὲ νέος ὢν παντελῶς, ἀνεκοινώ-
σατο τὴν πρᾶξιν τῷ ἀδελφῷ κεβαλίνῳ. ὁ δὲ φοβηθεὶς μὴ φθά-
σῃ τις τῶν συνειδότων, καὶ δηλώσῃ τὴν ἐπιβουλὴν τῷ βασι-
λεῖ, αὐτὸς ἔκρινε μηνῦσαι. προσελθὼν οὖν ἐπὶ τὴν αὐλήν, καὶ συν-
τυχὼν φιλώτᾳ, καὶ διαλεχθείς, παρεκελεύετο τὴν ταχίστην ἀ-
παγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ τὴν πρᾶξιν. ὁ δὲ φιλώτας εἴτε καὶ διὰ
τὸ κοινωνεῖν τῆς ἐπιβουλῆς, εἴτε καὶ διὰ ῥαθυμίαν, τὸν ῥηθέντα
λόγον ἀργῶς ἐδέξατο. καὶ προσελθὼν πρὸς τὸν ἀλέξανδρον, καὶ
πολλῆς καὶ παντοδαπῆς κοινολογίας μετασχών, οὐδὲν τῶν ὑπὸ
κεφαλίνου ῥηθέντων ἀπήγγειλεν. ἐξελθὼν δὲ πρὸς κεβαλῖνον, εἶ-
πεν, ὅτι καιρὸν ἐπιτήδειον οὐκ ἔσχε διασαφῆσαι. ἐπηγγέλλετο

δὲ

δὲ τῇ ὑστεραίᾳ συντεύξεσθαι μόνῳ τῷ βασιλεῖ, καὶ πάντα δη-
λώσειν τὰ ῥηθέντα. τοῦτο δὲ αὐτὸ πράξαντος τοῦ φιλώτου καὶ
τῇ ὑστεραίᾳ, ὁ κεβαλῖνος εὐλαβηθεὶς μὴ δι' ἑτέρων μηνύσεως
γενομένης αὐτὸς κινδυνεύσῃ, τὸν μὲν φιλώταν παρέπεμψεν.
τῶν δὲ βασιλικῶν τινι παίδων προσελθὼν, καὶ κατὰ μέρος ἀ-
παγγείλας, ἠξίωσε τὴν ταχίστην ἀπαγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ
τὸν μὲν κεβαλῖνον εἰς τὴν ὁπλοθήκην εἰσαγαγὼν, ἀπέκρυψεν.
αὐτὸς δὲ τῷ βασιλεῖ μεταξὺ λουομένῳ προσελθὼν, ἀπήγγειλε
τὰ ῥηθέντα· καὶ διότι τὸν κεβαλῖνον παρ' ἑαυτῷ φυλάττει. ὁ δὲ
βασιλεὺς καταπλαγεὶς, εὐθὺς τόν τε δίμνον συνέλαβε· καὶ μα-
θὼν ἅπαντα, μετεπέμψατο τόν τε κεβαλῖνον καὶ τὸν φιλώ-
ταν. ἀνακρινομένων δ' ἁπάντων, καὶ τῆς πράξεως ἐξεταζο-
μένης, ὁ μὲν δίμνος ἑαυτὸν κατέσφαξεν· τοῦ δὲ φιλώτου ῥαθυ-
μίαν μὲν ἑαυτοῦ προσομολογήσαντος, τὴν δ' ἐπιβουλὴν ἀπαρ-
νουμένου, τὴν κρίσιν ὑπὲρ τούτων τοῖς μακεδόσιν ἐπέτρεψε.
πολλῶν δὲ ῥηθέντων λόγων, οἱ μακεδόνες κατέγνωσαν τοῦ φι-
λώτου, καὶ τῶν καταιτιαθέντων θάνατον· ἐν οἷς ὑπῆρχε παρμε-
νίων, ὁ πρῶτος εἶναι δοκῶν τῶν ἀλεξάνδρου φίλων, τότε δὲ οὐ
παρὼν, ἀλλὰ δόξας διὰ τοῦ ἰδίου υἱοῦ φιλώτου πεποιῆσθαι τὴν
ἐπιβουλήν. ὁ μὲν οὖν φιλώτας βασανισθεὶς πρότερον, καὶ ὁμο-
λογήσας τὴν ἐπιβουλὴν, κατὰ τὸ τῶν μακεδόνων ἔθος μετὰ τῶν συγ-
καταγνωσθέντων ἐθανατώθη· ὁμοίως δὲ τούτῳ καὶ ὁ λυγκιστὴς
ἀλέξανδρος, αἰτίαν ἔχων ἐπιβεβουλευκέναι τῷ βασιλεῖ. τριε-
τῆ μὲν οὖν χρόνον ἐν φυλακῇ τηρούμενος διετέλεσε, διὰ τὴν
πρὸς ἀντίγονον οἰκειότητα τετευχὼς ἀναβολῆς. τότε δ' εἰς τὴν
μακεδόνων κρίσιν παραχθεὶς, καὶ κατὰ τὴν ἀπολογίαν ἀπορηθεὶς
λόγων, ἐθανατώθη. ὁ δ' ἀλέξανδρος ἐκπέμψας τινὰς ἐπὶ δρο-
μάδων καμήλων, καὶ φθάσας τὴν φήμην τῆς περὶ τὸν φιλώ-
ταν τιμωρίας, τὸν πατέρα τοῦ φιλώτου παρμενίωνα ἐδολοφόνη-
σεν, τεταγμένον μὲν τῆς μηδείας ἄρχοντα, πεπιστευμένον δὲ καὶ τοὺς
τοῦ βασιλέως θησαυροὺς ἐν ἐκβατάνοις, ἔχοντας ταλάντων ὀκ-
τωκαίδεκα μυριάδων. ὁ δ' ἀλέξανδρος ἐπιλεξάμενος ἐκ τῶν
μακεδόνων τοὺς ἀλλοτρίας, κατ' αὐτοῦ προϊεμένους φωνὰς, καὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

τοὺς ἠγανακτηκότας ἐπὶ τῷ τοῦ παρμενίωνος θανάτῳ, πρὸς δὲ τούτοις τοὺς ἐν ταῖς ἀποσταλείσαις εἰς μακεδονίαν ἐπιστολαῖς, ἀλλότριόν τι γεγραφότας τοῖς οἰκείοις περὶ τῶν τῷ βασιλεῖ συμφερόντων, εἰς ἕνα κατέλεξε σύστημα, καὶ προσηγόρευσεν ἀτάκτων τάγμα, ὅπως μὴ διὰ τὰς τούτων ἀκαίρους φωνὰς καὶ παῤῥησίας, τὸ λοιπὸν πλῆθος τῶν μακεδόνων συνδιαφθείρηται. ἀπὸ δὲ τούτων γενόμενος, καὶ τὰ κατὰ τὴν δραγγινὴν καταστήσας, ἀνέζευξε μετὰ τῆς δυνάμεως, ἐπὶ τοὺς πρότερον μὲν ἀριμασποὺς, νῦν δ' εὐεργέτας ὀνομαζομένους, διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας. κῦρος ὁ τὴν μήδων ἀρχὴν μεταστήσας εἰς πέρσας, ἔν τινι στρατείᾳ περιειληφθεὶς ἐν ἐρήμῳ χώρᾳ, καὶ πάσῃ σπάνει τῶν ἀναγκαίων, ἦλθε μὲν ἐπὶ τοὺς ἐσχάτους κινδύνους, διὰ τὴν ἔνδειαν τῆς τροφῆς ἀναγκαζομένων τῶν στρατιωτῶν ἀλλήλους σαρκοφαγεῖν. τῶν δ' ἀριμασπῶν τρισμυρίας ἁμάξας σίτου γεμούσας παρακομισάντων, σωθεὶς παραδόξως, ἀτελείαις τε καὶ ἄλλαις δωρεαῖς ἐτίμησε τὸ ἔθνος, καὶ τὴν προϋπάρχουσαν προσηγορίαν ἀφελόμενος, προσηγόρευσεν εὐεργέτας. τότε δὲ ἀλέξανδρος εἰς τὴν τούτων χώραν στρατοπεδεύσας, καὶ τῶν ἐγχωρίων φιλοφρόνως αὐτὸν προσδεξαμένων, ἐτίμησε τὸ ἔθνος ταῖς ἁρμοζούσαις δωρεαῖς. τὸ δ' αὐτὸ καὶ τῶν ὁμόρων τῶν ὀνομαζομένων κεδρωσίων ποιησάντων, καὶ τούτους ταῖς πρεπούσαις χάρισιν ἠμείψατο. ἀμφοτέρων δὲ τῶν εἰρημένων ἐθνῶν τὴν στρατηγίαν, τηριδάτῃ παρέδωκεν. περὶ ταῦτα δὲ αὐτοῦ διατρίβοντος, ἧκόν τινες ἀπαγγέλλοντες, ὅτι σατιβαρζάνης ἐκ τῆς βακτριανῆς μετὰ δυνάμεως πολλῆς ἱππικῆς παραγενόμενος εἰς τὸ τῶν ἀρείων ἔθνος, ἀπέστησε τοὺς ἐγχωρίους ἀπ' ἀλεξάνδρου. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀκούσας τὸ γεγονὸς, ἀπέστειλεν ἐπ' αὐτὸν μέρος τῆς δυνάμεως, στρατηγοὺς ἐπιστήσας ἐρύγιον καὶ στασάνορα. αὐτὸς δὲ τὴν ἀραχωσίαν καταστρεψάμενος ὀλίγαις ἡμέραις, ὑπήκοον ἐποίησεν. Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος, ἀθήνησι μὲν ἦρχεν εὐθύκριτος· ἐν ῥώμῃ δὲ τὴν ὑπατικὴν ἀρχὴν διεδέξαντο, λεύκιος πλώτιος καὶ λεύκιος παπίριος· ὀλυμπιὰς δ' ἤχθη τρίτη πρὸς ταῖς ρ̄ δέκα. ἐπὶ δὲ τούτων, ἀλέξανδρος ἐστράτευσεν ἐπὶ τοὺς ὀνομαζομένους παρο-

παμισάδας. ἡ δὲ τούτων χώρα κεῖται μὲν ὑπ' αὐτὰς τὰς ἄρκ-
τους· χιονοβολεῖται δὲ πᾶσα, καὶ τοῖς ἄλλοις ἔθνεσι δυσεπίβα-
τός ἐστι διὰ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ ψύχους. ἡ πλείστη δὲ πεδιὰς οὖ-
σα καὶ ἄξυλος, πολλαῖς κώμαις διείληπται. αὗται δὲ τὰς τῶν οἰ-
κιῶν στέγας ἔχουσιν ἐκ πλίνθων, εἰς ὀξὺ συνηγμένας, ἐχού-
σας καμάραν· κατὰ δὲ μέσην τὴν ὀροφὴν ἀπολελειμμένης διαυ-
γείας, διὰ ταύτης ὁ καπνὸς ἐκφέρεται· καὶ πανταχόθεν τῆς οἰ-
κοδομίας περιεχούσης, οἱ κατοικοῦντες πολλῆς σκέπης τυγχά-
νουσιν. οἱ δ' ἐγχώριοι διὰ τὸ πλῆθος τῆς χιόνος, τὸ πλεῖον μέρος
τοῦ ἐνιαυτοῦ ταῖς οἰκίαις ἐνδιατρίβουσι, παρεσκευασμένας ἔχον-
τες τὰς ἰδίας τροφάς. τὰς δ' ἀμπέλους καὶ τὰ καρποφόρα
τῶν δένδρων περιχώσαντες, καὶ τὴν τοῦ χειμῶνος ὥραν ἐάσαν-
τες, πάλιν ἀναστέλλουσι τὴν γῆν κατὰ τὸν τοῦ βλαστοῦ καιρόν. ἅ-
πασα δ' ἡ τῆς χώρας φύσις οὔτε χλωρὰν οὔθ' ἥμερον ἔχει πρόσο-
ψιν. ἀλλὰ λευκὴν καὶ ἀνταυγῆ τὴν χιόνα καὶ τὸν ἐν αὐτῇ πηγ-
νύμενον κρύσταλλον. διόπερ οὔτ' ὄρνεον προσκαθίζοντος, οὔτε θηρίου
διοδεύοντος, ἄξενα καὶ ἀνεπίβατα πάντα τὰ μέρη τῆς χώ-
ρας ὑπῆρχεν. ἀλλ' ὅμως ὁ βασιλεὺς τούτων ἁπάντων ἀντιπρατ-
τόντων τῇ στρατιᾷ, τῇ συνήθει τόλμῃ καὶ καρτερίᾳ τῶν μακεδό-
νων περιεγίνετο τῆς τοπικῆς δυστραπελείας. διὸ δὴ πολλοὶ τῶν
στρατιωτῶν, καὶ τῶν ἐκτὸς τῆς τάξεως συνακολουθούντων, ἐξα-
δυναμοῦντες ἀπελείποντο. ἔνιοι δὲ τὴν τῆς χιόνος ἀνταύγει-
αν, καὶ σκληρότητα τῆς ἀναβαλλομένης ἀνακλάσεως ἐφθείρον-
το. σαφὲς δ' οὐδὲν ἐκ διαστήματος ἦν ἰδεῖν· ἀλλὰ μόνον διὰ κα-
πνῶν δηλουμένων τῶν κωμῶν, ἐλάμβανον οἱ μακεδόνες, οὗ κατοι-
κοῦσιν ἐφιστάμενοι. τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ τῶν κωμῶν ἁλισκομένων,
καὶ τῶν στρατιωτῶν διὰ τὸ πλῆθος τῆς ὠφελείας διορθουμένων τὴν
κακοπάθειαν, ταχὺ πάντων τῶν ἐγχωρίων ὁ βασιλεὺς ἐκυρί-
ευσεν. μετὰ δὲ ταῦτα προελθὼν πλησίον τοῦ καυκάσου, κατε-
στρατοπέδευσεν· ὃ τινὲς παροπάμισον ὄρος προσαγορεύουσι. τὸ
δ' ὄρος τοῦτο κατὰ πλάτος διελθὼν ἐν ἡμέραις ἑκκαίδεκα, πό-
λιν ἔκτισε κατὰ τὴν εἰσβολὴν, τὴν φέρουσαν εἰς τὴν μηδικὴν,
ἣν ὠνόμασεν ἀλεξάνδρειαν. κατὰ δὲ μέσον τὸν καύκασον, ἔστι πέ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

τρακαίδεκα σταδίων ἔχουσα τὴν περίμετρον, τεττάρων δὲ σταδίων τὸ ὕψος· ἐν ᾗ καὶ τὸ προμηθέως σπήλαιον ἐδείκνυτ' ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων, καὶ ἡ τοῦ μυθολογηθέντος ἀετοῦ κοίτη, καὶ τὰ τῶν δεσμῶν σημεῖα. ὁ δ' ἀλέξανδρος, καὶ ἄλλας πόλεις ἔκτισεν, ἡμέρας ὁδὸν ἀπεχούσας τῆς ἀλεξανδρείας. κατῴκισε δ' εἰς αὐτὰς τῶν μὲν βαρβάρων ἑπτακισχιλίους, τῶν δ' ἐκτὸς τάξεως συνακολουθούντων τρισχιλίους, καὶ τῶν μισθοφόρων τοὺς βουλομένους. αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν, προῆγεν εἰς τὴν βακτριανήν· ἀκούων τὸν βῆσον διάδημά τε εἰληφέναι, καὶ δυνάμεις ἀθροίζειν. καὶ τὰ μὲν περὶ ἀλέξανδρον ἐν τούτοις ἦν. οἱ δ' εἰς τὴν ἀρείαν ἀποσταλμένοι στρατηγοὶ, καταλαβόντες τοὺς ἀφεστηκότας δυνάμεις ἀξιολόγους ἠθροικότας, καὶ στρατηγὸν ἔχοντας σατιβαρζάνην, ἄνδρα στρατηγικὸν, καὶ ἀνδρείᾳ διαφέροντα, κατεστρατοπέδευσαν πλησίον τῶν πολεμίων. γινομένων δὲ πολλάκις ἀκροβολισμῶν, μέχρι μέν τινος, μάχαι κατ' ὀλίγους ἐγίνοντο. μετὰ δὲ ταῦτα παρατάξεως γινομένης, καὶ τῶν βαρβάρων ἰσόμαχον ποιούντων τὸν κίνδυνον, ὁ τῶν ἀποστατῶν στρατηγὸς σατιβαρζάνης, ἀφελὼν ταῖς χερσὶ τὸ περὶ τὴν κεφαλὴν κράνος, καὶ δείξας αὐτὸν ὅς ἦν, προεκαλέσατο τὸν βουλόμενον τῶν στρατηγῶν μονομαχῆσαι. ὑπακούσαντος δὲ τοῦ ἐριγυίου, καὶ γενομένης μάχης ἡρωϊκῆς, συνέβη νικῆσαι τὸν ἐρίγυιον. οἱ δὲ βάρβαροι διὰ τὸν τοῦ στρατηγοῦ θάνατον καταπλαγέντες, καὶ λαβόντες τὴν ἀσφάλειαν, παρέδωκαν ἑαυτοὺς τῷ βασιλεῖ. βῆσος δὲ ἑαυτὸν ἀναδεδειχὼς βασιλέα, τοῖς θεοῖς ἔθυσε· καὶ τοὺς φίλους παραλαβὼν εἰς τὴν εὐωχίαν, κατὰ τὸν πότον διηνέχθη πρός τινα τῶν ἑταίρων, ὄνομα βαγωδάραν. τῆς δὲ φιλοτιμίας ἐπὶ πλέον προελθούσης, ὁ μὲν βῆσος παροξυνθεὶς, ἐπεβάλετο τὸν βαγωδάραν ἀνελεῖν· καὶ ὑπὸ τῶν φίλων πεισθεὶς, μετενόησεν. ὁ δὲ τὸν κίνδυνον ἐκφυγὼν, νυκτὸς ἔφυγε πρὸς τὸν ἀλέξανδρον. τῇ δὲ τούτου σωτηρίᾳ καὶ ταῖς δοθησομέναις ὑπ' ἀλεξάνδρου δωρεαῖς, προκληθέντες οἱ μέγιστοι τῶν ἡγεμόνων, συνεφρόνησαν, καὶ συλλαβόντες τὸν βῆσον, ἀπήγαγον πρὸς ἀλέξανδρον. ὁ δὲ βασιλεὺς, τούτους μὲν ἐτίμησεν ἀξιολόγοις δωρεαῖς·

τὸν

τὸν δὲ Βῆσσον παρέδωκε τῷ ἀδελφῷ τοῦ Δαρείου, καὶ τοῖς ἄλλοις συγγενέσιν εἰς τιμωρίαν. οἱ δὲ πᾶσαν ὕβριν καὶ αἰκίαν προσενεγκάμενοι, καὶ τὸ σῶμα κατὰ λεπτὸν συγκόψαντες, τὰ μέλη διεσφενδόνησαν. τῶν δὲ τούτοις γενομένων τῶν ὅρκων, ἡ μὲν Βασίλισσα τὴν μεγαλοψυχίαν τοῦ Ἀλεξάνδρου θαυμάσασα, δῶρα τε κράτιστα ἐξέπεμψε, καὶ πᾶν τὸ προσταττόμενον ποιήσειν ἐπηγγείλατο + οἱ δὲ μισθοφόροι παραχρῆμα κατὰ τὰς ὁμολογίας ἐκ τῆς πόλεως ἀπελθόντες, καὶ σταδίους π΄ προελθόντες, ἀνεπικωλύτως κατεστρατοπέδευσαν, οὐδεμίαν ἔννοιαν λαμβάνοντες τοῦ μέλλοντος. ὁ δ᾽ Ἀλέξανδρος ἀμετάθετον ἔχων τὴν πρὸς τοὺς μισθοφόρους ἀλλοτριότητα, διεσκευασμένην ἔχων τὴν δύναμιν, ἐπηκολούθησε τοῖς βαρβάροις· καὶ προσπεσὼν αὐτοῖς ἄφνω, πολὺν ἐποίει φόνον. οἱ δὲ μισθοφόροι τὸ μὲν πρῶτον ἐβόων παρὰ τοὺς ὅρκους αὐτοὺς πολεμεῖσθαι· καὶ τοὺς ἀσεβουμένους ὑπ᾽ αὐτοῦ θεοὺς ἐπεκαλοῦντο. ὁ δ᾽ Ἀλέξανδρος μεγάλῃ τῇ φωνῇ πρὸς αὐτοὺς ἀνεβόησεν, ὅτι συνεχώρησεν αὐτοῖς ἐκ τῆς πόλεως ἀπελθεῖν, οὐ φίλους εἶναι διαπαντὸς Μακεδόνων. οἱ δὲ μισθοφόροι τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου οὐ καταπλαγέντες, συνεφράξαντο· καὶ τὴν ὅλην τάξιν ποιήσαντες κυκλοτερῆ, τὰ τέκνα καὶ τὰς γυναῖκας εἰς μέσον ἀπέλαβον, ὥστε πανταχόθεν τοῖς μαχομένοις ἀσφαλῶς ἀντιτάττεσθαι. ἀπονοηθέντων δ᾽ αὐτῶν καὶ διὰ τὴν τόλμαν, καὶ διὰ τὴν ἐν τοῖς ἀγῶσιν ἀρετὴν ἰσχυρὰν μάχην συνισταμένων, καὶ τῶν Μακεδόνων φιλοτιμουμένων μὴ λειφθῆναι τῆς τῶν βαρβάρων ἀνδραγαθίας, μεγάλην κατάπληξιν εἶχεν ὁ κίνδυνος. ἐκ χειρὸς γὰρ τῆς μάχης οὔσης, καὶ συμπλεκομένων τῶν ἀγωνιζομένων ἀλλήλοις, πολλαὶ καὶ παντοῖαι διαθέσεις θανάτων καὶ τραυμάτων ἐγίγνοντο. οἱ γὰρ Μακεδόνες ταῖς σαρίσαις ἀναρρηγνύοντες τὰς τῶν βαρβάρων πέλτας, τὰς ἀκμὰς τῶν σιδήρων τοῖς πνεύμασιν ἐνήρειδον. οἱ δὲ μισθοφόροι τὰς λόγχας ἀκοντίζοντες εἰς ἀθρόους τοὺς πολεμίους, οὐχ ἡμάρτανον, σύνεγγυς κειμένου τοῦ σκοποῦ. διὸ καὶ πολλῶν μὲν τραυματιζομένων, οὐκ ὀλίγων δὲ τελευτώντων, αἱ γυναῖκες τὰ τῶν πεσόντων ὅπλα λαμβάνουσαι, συνηγωνίζοντο τοῖς ἀνδράσιν. ἡ γὰρ ὀξύτης τοῦ κινδύνου, καὶ τὸ

τῆς

Videtur hic non pauca deesse.

+ multa desunt

τῆς ἐνεργείας δεινόν, ἠνάγκαζον αὐτὰς παρὰ φύσιν ἐπιτρέπεσθαι
πρὸς ἀλκήν. διὸ καί τινες μὲν αὐτῶν καθοπλισθεῖσαι, συνήσπι-
ζον τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν. τινὲς δὲ ἄνευ ὅπλων ἐμπίπτουσαι, τῶν
ἀσπίδων ἐπελαμβάνοντο, καὶ πολλὰ τοὺς πολεμίους ἐνεπόδιζον.
τέλος δὲ πάντες μετὰ τῶν γυναικῶν ἀγωνισάμενοι, καὶ κατα-
κοπέντες ὑπὸ τοῦ πλήθους, τὸν ἔνδοξον θάνατον τῆς ἀγεννοῦς φι-
λοζωΐας ἠλλάξαντο. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος τόν τε ἀχρεῖον καὶ ἄνοπλον
ὄχλον, καὶ τῶν γυναικῶν τὰς ὑπολειφθείσας ἀπαγαγών, τοὺς ἱππεῖς
συνεπέστησεν. πολλὰς δὲ καὶ ἄλλας πόλεις ἐκπολιορκήσας, καὶ τοὺς
ἀντιταττομένους ἀνελών, προῆγεν ἐπὶ τὴν πέτραν τὴν Ἄορνιν
καλουμένην. εἰς γὰρ ταύτην οἱ περιλειφθέντες τῶν ἐγχωρίων
διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ὀχυρότητος, κατεπεφεύγεισαν. λέγε-
ται γὰρ τὸν παλαιὸν Ἡρακλέα ταύτην τὴν πέτραν ἐπιβαλό-
μενον πολιορκεῖν, ἀποστῆναι διά τινας ἐπιγενομένους σεισμοὺς με-
γάλους, καὶ διοσημείας. ὁ δ' Ἀλέξανδρος πυθόμενος περὶ τού-
των, ἔτι μᾶλλον παρωξύνθη πολιορκῆσαι τὸ ὀχύρωμα, καὶ δια-
μιλληθῆναι τῇ τοῦ θεοῦ δόξῃ. ἡ δὲ πέτρα τὸν μὲν περίβολον εἶχε
σταδίων ξ̄, τὸ δ' ὕψος ἑκκαίδεκα, τὴν δ' ἐπιφάνειαν ὁμα-
λὴν καὶ πάντῃ περιφερῆ· καὶ τὸ μὲν πρὸς μεσημβρίαν μέρος
αὐτῆς, προσέκλυζεν ὁ Ἰνδὸς ποταμός, μέγιστος ὢν τῶν κατὰ τὴν Ἰν-
δικήν· τὰ δ' ἄλλα μέρη περιεῖχε φάραγξι βαθείαις, καὶ κρημ-
νοῖς ἀπροσίτοις. τοῦ δ' Ἀλεξάνδρου κατασκεψαμένου τὴν δυσχω-
ρίαν, καὶ τὴν ἐκ βίας ἅλωσιν ἀπογνόντος, ἧκέ τις πρὸς αὐτὸν
πρεσβύτης μετὰ δυοῖν υἱῶν· οὗτος δ' ὢν πένης παντελῶς,
καὶ πολὺν χρόνον ἐντεθραμμένος τοῖς τόποις, κατῴκει μὲν ἔν
τινι σπηλαίῳ, τρεῖς στιβάδας ἔχοντι κατὰ τὴν πέτραν ἐντετμη-
μένας. ἐν αἷς ὁ γέρων μετὰ τῶν υἱῶν ἐναυλιζόμενος, ἐμπειρίαν
περιεποιεῖτο τῶν τόπων. οὗτος οὖν προσελθὼν τῷ βασιλεῖ, καὶ
περὶ ἑαυτοῦ δηλώσας, ἐπηγγείλατο καθηγήσεσθαι διὰ τῆς δυσχω-
ρίας, καὶ ποιήσειν αὐτὸν ὑπερδέξιον γενέσθαι τῶν κατειλημμέ-
νων τὴν πέτραν βαρβάρων. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἐπαγγειλάμενος
μεγάλας δωρεὰς δώσειν, καὶ τῷ πρεσβύτῃ χρησάμενος ὁδη-
γῷ, πρῶτον μὲν τὴν πάροδον τὴν εἰς τὴν πέτραν φέρουσαν κατε-
λάβε-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

λαβε· καὶ μηδὲ μιᾶς οὔσης ἄλλης ἐξόδου, συνέκλεισε τοὺς βαρ-
βάρους εἰς ἀβοήθητον πολιορκίαν. ἔπειτα τῇ πολυχειρίᾳ χώσας
τὸν φάραγγα, καὶ τὴν ῥίζαν τῆς πέτρας, προσελθὼν ἐνεργῆ πο-
λιορκίαν συνεστήσατο, συνεχῶς ἐπὶ ἡμέρας ζ' καὶ τὰς ἴσας νύκ-
τας ἐκ διαδοχῆς τὰς προσβολὰς ποιούμενος. τὸ μὲν οὖν πρῶ-
τον οἱ βάρβαροι διὰ τὰς τῶν τόπων ὑπεροχὰς ἐπλεονέκτουν, καὶ
πολλοὺς ἀνῄρουν τῶν προπετῶς βιαζομένων. τοῦ δὲ χώματος συν-
τελεσθέντος, καὶ τῶν ὀξυβελῶν καταπελτῶν, καὶ τῶν ἄλλων ὀρ-
γάνων ἐπισταθέντων, πρὸς δὲ τούτοις τοῦ βασιλέως φανεροῦ κα-
θεστῶτος, ὡς οὐκ ἀποστήσεται τῆς πολιορκίας, οἱ μὲν ἰνδοὶ κατεπλά-
γησαν. ὁ δ' ἀλέξανδρος ἐμφρόνως προειδόμενος τὸ μέλλον,
ἐξέλιπεν τὴν ἐν παρόδῳ καταλελειμμένην φυλακήν, διδοὺς
ἔξοδον τοῖς βουλομένοις ἐκ τῆς πέτρας ἀναχωρεῖν. οἱ δὲ βάρβα-
ροι φοβηθέντες τάς τε τῶν μακεδόνων ἀρετάς, καὶ τὴν τοῦ βα-
σιλέως φιλοτιμίαν, νυκτὸς ἐξέλιπον τὴν πέτραν. ὁ δ' ἀλέξαν-
δρος τοῖς κενοῖς τοῦ πολέμου καταστρατηγήσας τοὺς ἰνδούς,
χωρὶς κινδύνων ἐκυρίευσε τῆς πέτρας. καὶ τῷ μὲν ὁδηγήσαντι
τὰς ὡμολογημένας δωρεὰς ἀπέδωκεν· αὐτὸς δὲ ἀνέζευξε με-
τὰ τῆς δυνάμεως, καθ' ὃν καιρὸν ἀφρίκης τις ἰνδός, ἔχων μὲν
στρατιώτας δισμυρίους, ἐλέφαντας δὲ πεντεκαίδεκα, διέτρι-
βε περὶ τὸν τόπον. τούτου δέ τινων ἀνελόντων, καὶ τὴν κεφαλὴν
αὐτοῦ πρὸς ἀλέξανδρον ἐνεγκάντων, διὰ ταύτης τῆς εὐεργεσί-
ας περιεποιήσαντο τὰς ἰδίας σωτηρίας. ὁ δὲ βασιλεὺς τούς τε
προσηγάγετο, καὶ τῶν ἐλεφάντων πλανωμένων κατὰ τὴν χώραν
ἐκυρίευσεν. αὐτὸς δὲ προσελθὼν ἐπὶ τὸν ἰνδὸν ποταμόν, καὶ κα-
ταλαβὼν τάς τε τριακοντόρους κατεσκευασμένας, καὶ τὸν πό-
ρον ἐζευγμένον, τριάκοντα μὲν ἡμέρας ἀνέλαβε τὴν δύναμιν.
καὶ τοῖς θεοῖς μεγαλοπρεπεῖς συντελέσας θυσίας, διεβίβασε
τὴν στρατιὰν καὶ περιέπεσε παραδόξῳ περιπετείᾳ. ταξίλου γὰρ
τοῦ βασιλέως προτετελευτηκότος, υἱὸς αὐτοῦ μῶφις διαδεξά-
μενος τὴν ἀρχήν, διεπέμψατο μὲν καὶ πρότερον πρὸς ἀλέ-
ξανδρον ἐν τῇ σογδιανῇ διατρίβοντα, ἐπαγγελλόμενος αὐτῷ
συστρατεύειν ἐπὶ τοὺς ἀντιταττομένους τῶν ἰνδῶν. καὶ τότε πρέσ-

θεὶς ἀκριβείας, ἔφησεν αὐτῷ παραδιδόναι τὴν βασιλείαν. ἀπέ-
χοντος δὲ μ̄ σταδίους τοῦ βασιλέως, ἐκτάξας τὴν δύναμιν ὡς
εἰς πόλεμον, καὶ τοὺς ἐλέφαντας κοσμήσας, ἀπήντα μετὰ τῶν
φίλων. ὁ δὲ ἀλέξανδρος ὁρῶν προσιοῦσαν μεγάλην δύναμιν,
ἐκτεταγμένην πολεμικῶς, καὶ δόξας τὸν ἰνδὸν ἐπὶ δόλῳ
πεποιῆσθαι τὰς ἐπαγγελίας, ὅπως ἀπαρασκεύοις τοῖς μακεδό-
σιν ἐπίθηται, τοῖς μὲν σαλπιγκταῖς προσεκέλευσε σημαίνειν
τὸ πολεμικόν· τοὺς δὲ στρατιώτας ἐκτάξας, ἀπήντα τοῖς ἰνδοῖς.
ὁ δὲ μῶφις ὁρῶν τὴν ταραχὴν μακεδόνων, καὶ τὸ γεγονὸς συλλο-
γιζόμενος, τὴν μὲν δύναμιν κατέλιπεν. αὐτὸς δὲ μετ' ὀλίγων
προσιππεύσας, καὶ τὴν ἄγνοιαν τῶν μακεδόνων διορθωσάμε-
νος, παρέδωκεν ἑαυτόν τε καὶ τὴν δύναμιν τῷ βασιλεῖ. ἡσθεὶς
δὲ ὁ ἀλέξανδρος, τήν τε βασιλείαν ἀπέδωκεν αὐτῷ· καὶ τὸ
λοιπὸν διετέλει τούτῳ φίλῳ καὶ συμμάχῳ χρώμενος, καὶ με-
τωνόμασεν αὐτὸν ταξίλην. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον
τὸν ἐνιαυτόν. Ἐπ' ἄρχοντος δ' ἀθήνησι χρέμητος, ῥωμαῖοι
κατέστησαν ὑπάτους πόπλιον κορνήλιον, καὶ αὖλον ποστούμιον.
ἐπὶ δὲ τούτων ἀλέξανδρος ἐν τῇ ταξίλου χώρᾳ προσαναλα-
βὼν τὴν δύναμιν, ἐστράτευσεν ἐπὶ πῶρον, τὸν τῶν πλησιοχώ-
ρων ἰνδῶν βασιλέα. οὗτος δ' εἶχε πεζοὺς μὲν πλείους τῶν πεν-
τακισμυρίων, ἱππεῖς δὲ περὶ τρισχιλίους, ἅρματα δὲ πλείω χι-
λίων, ἐλέφαντας δὲ ρ̄ καὶ λ̄. ἐπεποίητο δὲ καὶ ἕτερον τῶν πλη-
σιοχώρων βασιλέα σύμμαχον, ὃς ὠνομάζετο ἐμβίσαρος· εἶχε δὲ
δύναμιν οὐ πολὺ λειπομένην τῆς τοῦ πώρου. ὁ δὲ ἀλέξανδρος ἀ-
κούσας τοῦτον τὸν βασιλέα τετρακοσίους ἀπέχειν σταδίους, ἔκρι-
νε πρὸ τῆς τούτου παρουσίας, ἐπιβαλεῖν τῷ πώρῳ. ἐγγίσαντος δὲ
αὐτοῦ τοῖς ἰνδοῖς, ὁ πῶρος πυθόμενος πλησίον εἶναι τοὺς πολε-
μίους, εὐθὺς ἐξέταξε τὴν δύναμιν. καὶ τοὺς μὲν ἱππεῖς ἐπὶ τὰ
κέρατα διεμέρισεν· τοὺς δ' ἐλέφαντας καταπληκτικῶς κεκοσ-
μημένους κατὰ μέτωπον, ἐν ἴσοις διαστήμασιν ἔστησεν. ἀναμέσον δὲ
τῶν θηρίων, τοὺς λοιποὺς ὁπλίτας ἔταξεν· οἷς συντεταγμένον
ἦν, παραβοηθεῖν τοῖς θηρίοις, καὶ διακωλύειν ἐκ τῶν πλαγίων
εἰσακοντίζειν. ἡ μὲν οὖν ὅλη σύνταξις αὐτῷ ὑπῆρχε, πόλει παραπλή-

σιῳ τὴν πρόσοψιν. ἡ μὲν γὰρ τῶν ἐλεφάντων στάσις τοῖς πύργοις,
οἱ δὲ ἀναμέσον τούτων στρατιῶται τοῖς μεσοπυργίοις ὡμοίωντο. ὁ
δὲ ἀλέξανδρος κατανοήσας τὴν τῶν πολεμίων τάξιν, πρὸς ταύ-
την τὴν διακόσμησιν, οἰκείως ἐξέταξε τὴν δύναμιν. γενομέ-
νης δὲ μάχης, τὸ μὲν πρῶτον τοῖς ἱππεῦσιν ἅπαντα σχεδὸν τὰ
ἅρματα τῶν ἐλεφάντων ταῖς τε τῶν σωμάτων ὑπεροχαῖς καὶ
ταῖς ἀλκαῖς δεόντως χρωμένων, οἱ μὲν ὑπὸ τῶν θηρίων συμπα-
τούμενοι μετὰ τῶν ὅπλων θραυομένων τῶν ὀστῶν ἀπώλλυντο. οἱ
δὲ ταῖς προνομαίαις περιλαμβανόμενοι, καὶ πρὸς ὕψος ἐξαρ-
θέντες, πάλιν πρὸς τὴν γῆν ἠράσσοντο, καὶ δεινοῖς θανάτοις
περιέπιπτον. πολλοὶ δὲ τοῖς ὀδοῦσι συγκεντούμενοι, καὶ δι' ὅλων
τῶν σωμάτων τιτρωσκόμενοι, παραχρῆμα τοῦ ζῆν ἐστερίσκοντο.
τῶν δὲ μακεδόνων εὐρώστως ὑπομενόντων τὸ δεινόν, καὶ τοὺς ἀ-
ναμέσον τῶν θηρίων ταῖς σαρίσαις ἀναιρούντων, ἰσόῤῥοπος
ἦν ἡ μάχη. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν θηρίων συνακοντιζομένων, καὶ
διὰ τὸ πλῆθος τῶν τραυμάτων περιοδυνῶν γινομένων, οἱ μὲν
περιβεβηκότες αὐτοῖς ἰνδοὶ κρατεῖν τῆς ὁρμῆς τῶν ζώων οὐκ ἴσχυ-
ον. ἐκκλίνοντα γὰρ, εἰς τοὺς ἰδίους ταῖς ὁρμαῖς ἀκατασχέτως ἐφέ-
ρετο, καὶ τοὺς φίλους συνεπάτει. ταραχῆς δὲ πολλῆς γινομένης,
ὁ πῶρος συνιδὼν τὸ γιγνόμενον, καὶ τεταγμένος ἐπὶ τοῦ κρα
τίστου τῶν ἐλεφάντων, ἤθροισε περὶ αὐτὸν τεσσαράκοντα τῶν θη
ρίων τὰ μήπω τεταραγμένα. καὶ τῷ βάρει τῶν ἐλεφάντων
ἐπιβαλὼν τοῖς πολεμίοις, πολὺν ἐποίει φόνον, ἅτε καὶ τῇ ῥώ-
μῃ τοῦ σώματος πολὺ προέχων τῶν συστρατευομένων. τὸ γὰρ
μῆκος ἦν πηχῶν ε. τὸ δ' εὖρος ὑπῆρχε ὁ θώραξ αὐτοῦ διπλάσι
ος τῶν ἄλλων, τῶν εὐρωστίᾳ διαφερόντων. διόπερ τὰ βαλλόμενα
σαυνία τοιαύτην εἶχε δύναμιν, ὥστε μὴ πολὺ λείπεσθαι τῶν
καταπελτικῶν βελῶν. τῶν δ' ἀντιτεταγμένων μακεδόνων
καταπεπληγμένων τὴν ἀνδραγαθίαν τοῦ πώρου, ὁ ἀλέξαν-
δρος μεταπεμψάμενος τοὺς τοξότας, καὶ τὰ ψιλικὰ τῶν ταγ-
μάτων, προσέταξεν ἅπαντας βάλλειν ἐπὶ τὸν πῶρον. ταχὺ δὲ
τῶν στρατιωτῶν πραξάντων τὸ παραγγελθὲν, καὶ βελῶν ἅμα πολ
λῶν ἐνεχθέντων ἐπὶ τὸν ἰνδὸν, καὶ πάντων ἐπιτυγχανόντων

διὰ τὸ μέγεθος τοῦ σκοποῦ, ὁ μὲν πῶρος ἡρωϊκῶς ἀγωνισάμενος, καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν τραυμάτων γενόμενος ἔξαιμος, ἐλιποψύχησε. καὶ περικλασθεὶς περὶ τὸ θηρίον, πρὸς τὴν γῆν κατηνέχθη. διαδοθείσης δὲ φήμης, ὅτι τετελεύτηκεν ὁ βασιλεύς, τὸ λοιπὸν πλῆθος τῶν ἰνδῶν πρὸς φυγὴν ὥρμησεν. ἐν δὲ τῇ φυγῇ πολλοῦ φόνου γενομένου, ὁ μὲν ἀλέξανδρος ἐπιφανεῖ μάχῃ νικήσας, ἀνεκαλέσατο τῇ σάλπιγγι τοὺς στρατιώτας. ἔπεσον δ' ἐν τῇ μάχῃ τῶν ἰνδῶν, πλείους τῶν μυρίων καὶ δισχιλίων· ἐν οἷς ὑπῆρχον καὶ δύο υἱοὶ τοῦ πώρου, καὶ στρατηγοί, καὶ οἱ ἐπιφανέστατοι τῶν ἡγεμόνων. ζῶντες δὲ ἄνδρες ἑάλωσαν ὑπὲρ τοὺς ἐννακισχιλίους· ἐλέφαντες δὲ π. αὐτὸς δὲ ὁ πῶρος ἔμπνους ὤν, παρεδόθη τοῖς ἰνδοῖς πρὸς τὴν θεραπείαν. τῶν δὲ μακεδόνων ἔπεσον μὲν ἱππεῖς σ καὶ π, πεζοὶ δὲ πλείους τῶν ἑπτακοσίων. ὁ δὲ βασιλεὺς τοὺς μὲν τετελευτηκότας ἔθαψε, τοὺς δὲ ἀνδραγαθήσαντας κατὰ τὴν ἀξίαν ἐτίμησεν. αὐτὸς δὲ ἡλίῳ ἔθυσεν, ὡς δεδωκότι τὰ πρὸς ἀνατολὴν μέρη καταστρέψασθαι. τῆς δὲ πλησίον ὀρεινῆς, ἐχούσης πολλὴν μὲν ἐλάτην εὔτροφον, οὐκ ὀλίγην δὲ κέδρον καὶ πεύκην, ἔτι δὲ τῆς ἄλλης ὕλης ναυπηγησίμου πλῆθος ἄφθονον, κατεσκεύασε ναῦς ἱκανάς. διενοεῖτο γὰρ ἐπὶ τὸ τέρμα τῆς ἰνδικῆς παραγενόμενος, καὶ πάντας τοὺς ἐγχωρίους καταστρεψάμενος, διὰ τὸν ποταμὸν καταπλεῖν εἰς τὸν ὠκεανόν. ἔκτισε δὲ δύο πόλεις, τὴν μὲν πέραν τοῦ ποταμοῦ, καθ' ὃν τόπον αὐτὸς διέβη· τὴν δ' ἄλλην, ἐν ᾧ τόπῳ τὸν πῶρον ἐνίκησεν. ταχὺ δὲ τῶν ἔργων κατασκευασθέντων διὰ τὴν πολυχειρίαν, τὸν μὲν πῶρον θεραπευθέντα, βασιλέα κατέστησε διὰ τὴν ἀρετήν, ἧς πρότερον ἦρχε χώρας· τὴν δὲ δύναμιν ἐπὶ λ ἡμέρας ἀνέλαβε, πολλῆς ἀφθονίας οὔσης τῶν ἐπιτηδείων. ἴδιον δέ τι καὶ κατὰ τὴν ὀρεινὴν τὴν πλησίον ὑπῆρχε. χωρὶς γὰρ τῆς πρὸς ναυπηγίαν ὕλης, εἶχεν ἡ χώρα πολλοὺς καὶ παρηλλαγμένους τοῖς μεγέθεσιν ὄφεις ὄντας ἑκκαίδεκα πηχεῖς· πιθήκων δὲ γένη πολλῶν, καὶ τοῖς μεγέθεσι διαλλαττόντων, ὧν τὴν τέχνην τῆς θήρας αὐτὸ τὸ ζῷον ὑφηγεῖτο. μιμητικὸν γὰρ ὑπάρχον πάσης πράξεως, βίᾳ μὲν οὐ ῥᾳδίως χειροῦται, διὰ τὴν ἰσχὺν τῶν σωμάτων, καὶ διὰ τὴν τῆς

ψυ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ψυχῆς ἀγχίνοιαν. τῶν δὲ κυνηγῶν οἱ μὲν μέλιτι τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀλείφονται, οἱ δὲ βλεπόντων τῶν θηρίων ὑποδοῦνται· τινὲς δὲ ταῖς κεφαλαῖς κάτοπτρα περιτιθέασιν, καὶ τοῖς μὲν ὑποδήμασιν παραθέντες δεσμοὺς ἀπολείπουσιν. ἀντὶ δὲ τοῦ μέλιτος, ἰξὸν ὑποβάλλουσι· τοῖς δὲ κατόπτροις, ἐπίπαστρα καθάπτουσι. διόπερ ὅταν βούλωνται τὰ ζῶα τὰς πράξεις τῶν ὁραθέντων ἐπιτελεῖν, ἀδυνατεῖ, τῶν μὲν βλεφάρων κεκολλημένων, τῶν δὲ ποδῶν δεδεμένων, τῶν δὲ σωμάτων κατεχομένων. ὁ δὲ ἀλέξανδρος τὸν ὑστερηκότα τῆς τοῦ πώρου συμμαχίας βασιλέα, ὄνομα σαβισάρην, καταπληξάμενος, ἠνάγκασε ποιεῖν τὸ προσταττόμενον. αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως περάσας τὸν ποταμόν, προῆγε διὰ χώρας ἀρετῇ διαφερούσης. δένδρων γὰρ εἶχε γένη διαλλάττοντα, καὶ τὸ μὲν ὕψος ἔχοντα πηχῶν ο̄, τὸ δὲ πάχος μόγις ὑπὸ τεττάρων ἀνδρῶν περιλαμβανόμενον, τριῶν δὲ πλέθρων σκιὰν ποιούντων. εἶχε δὲ καὶ ἡ χώρα ὄφεων πλῆθος, μικρῶν μὲν τοῖς μεγέθεσι, ταῖς δὲ ποικιλίαις διηλλαγμένων. οἱ μὲν γὰρ χαλκοειδεῖς ῥάβδους ἐπέβαινον, οἱ δὲ τὴν λόφην δασεῖαν εἶχον τριχώδη, διά τε τῶν δηγμάτων ὀξεῖς θανάτους ἀπειργάζοντο. τὸν δὲ πληγέντα, πόνοι δεινοὶ συνεῖχον, καὶ ῥύσις ἱδρῶτος αἱματώδους κατεῖχε. διόπερ οἱ μακεδόνες δεινῶς ἀπαλλάττοντες, τὰς κλίνας ἀπὸ τῶν δένδρων ἐξήρτων· καὶ τὸ πλεῖστον τῆς νυκτὸς διηγρύπνουν. μετὰ δὲ ταῦτα παρὰ τῶν ἐγχωρίων μαθόντες τὴν ἀντιφάρμακον ῥίζαν, ἀπελύθησαν τῶν δεινῶν. προϊόντος δὲ αὐτοῦ μετὰ τῆς δυνάμεως, ἧκόν τινες ἀπαγγέλλοντες, ὅτι πῶρος ὁ βασιλεύς, ἀνεψιὸς ὢν τοῦ καταπεπολεμημένου πώρου, τὴν βασιλείαν ἀπολιπὼν πέφευγεν εἰς τὸ τῶν γαγγαριδῶν ἔθνος. ὁ δ' ἀλέξανδρος παροξυνθείς, ἡφαιστίωνα μὲν ἐξέπεμψεν εἰς τὴν τούτου χώραν μετὰ δυνάμεως, καὶ προσέταξε τὴν βασιλείαν παραδοῦναι τῷ μεθ' ἑαυτοῦ πώρῳ· αὐτὸς δ' εἰς τὸ τῶν ἀνδρεστῶν καλούμενον ἔθνος στρατεύσας, καὶ τῶν πόλεων ἃς μὲν βίᾳ χειρωσάμενος, ἃς δὲ πειθοῖ προσαγόμενος, εἰς τὴν τῶν καθαρῶν χώραν παρεγένετο. παρὰ δὲ τούτοις νόμιμον ἦν, τὰς γυναῖκας τοῖς ἀνδράσι συγκατακαίεσθαι. τοῦτο δ' ἐκυρώθη τὸ δόγμα

παρὰ τοῖς βαρβάροις, διὰ μίαν γυναῖκα φαρμάκοις ἀνελοῦσαν
τὸν ἄνδρα. ὁ δ' οὖν βασιλεὺς τὴν μεγίστην καὶ ὀχυρωτάτην
πόλιν μετὰ πολλῶν κινδύνων ἐκπολιορκήσας, ἐνέπρησεν. ἄλ-
λην δ' ἀξιόλογον πολιορκοῦντος αὐτοῦ, καὶ μεθ' ἱκετηριῶν δεη-
θέντων τῶν ἰνδῶν, ἀπέλυσε τῶν κινδύνων αὐτούς. μετὰ δὲ ταῦτ'
ἐστράτευσεν ἐπὶ τὰς ὑπὸ σωπείθην τεταγμένας πόλεις, εὐνο-
μουμένας καθ' ὑπερβολήν. τά τε γὰρ ἄλλα πρὸς δόξαν πολιτεύ
ονται, καὶ τὸ κάλλος παρ' αὐτοῖς τιμιώτατον νενόμισται. διό-
περ ἐκ νηπίων παρ' αὐτοῖς τὰ βρέφη διακρίνεται· καὶ τὰ μὲν ἄρ-
τια, καὶ τὴν φύσιν ἔχοντα πρὸς εὐπρέπειαν καὶ ἰσχὺν εὔθετον,
τρέφεται· τὰ δὲ καταδεῆ τοῖς σώμασιν, ἀνάξια τροφῆς ἡγούμε
νοι, διαφθείρουσιν. ἀκολούθως δὲ τούτοις καὶ τοὺς γάμους ποιοῦν-
ται, προικὸς μὲν καὶ τῆς ἄλλης πολυτελείας ἀφροντιστοῦντες,
κάλλους δὲ καὶ τῆς τοῦ σώματος ὑπεροχῆς μόνον φροντίζοντες. διόπερ
οἱ πλεῖστοι τῶν ἐν ταύταις ταῖς πόλεσι κατοικούντων διαφέρουσι τῶν
ἄλλων ἀξιώμασι. παρὰ δὲ πάντας ὁ βασιλεὺς σωπείθης, περί-
βλεπτος ὢν ἐπὶ τῷ κάλλει, καὶ τῷ μήκει τοὺς τέτταρας πήχεις ὑπερ
άγων, προῆλθε μὲν ἐκ τῆς πόλεως ἐχούσης τὰ βασίλεια. παραδοὺς δ'
αὑτὸν, καὶ τὴν βασιλείαν ἀλεξάνδρῳ, πάλιν ταύτην ἀπέλαβε, διὰ
τὴν τοῦ κρατοῦντος ἐπιείκειαν. ὁ δὲ σωπείθης μετὰ πολλῆς προθυμί
ας, τὴν μὲν δύναμιν ἅπασαν ἐπί τινας ἡμέρας λαμπρῶς εἱστίασε·
τῷ δ' ἀλεξάνδρῳ πολλὰ καὶ μεγάλα δῶρα παραστήσας, κύνας
ἔδωκεν ρ̄ ν̄, τοῖς μεγέθεσι καὶ ταῖς ἀλκαῖς καὶ τοῖς ἄλλοις προ-
τερήμασι θαυμαζομένους, οὓς ἔφασαν ταῖς τίγρεσιν ἐπιμεμίχ-
θαι. βουλόμενος δὲ τὸν ἀλέξανδρον διὰ τῶν ἔργων λαβεῖν πεῖ-
ραν τῆς τῶν κυνῶν ἀρετῆς, εἰσήγαγεν εἴς τι περίφραγμα λέοντα τέ-
λειον, καὶ τῶν δοθέντων κυνῶν δύο τοὺς εὐτελεστάτους προσέβα-
λε τῷ λέοντι. τούτων δὲ κατισχυομένων ὑπὸ τοῦ θηρίου, δύο ἑτέ-
ρους ἀφῆκεν· τῶν δὲ τεττάρων περιγινομένων τοῦ λέοντος, πεμφ-
θείς τις ὑπ' αὐτοῦ μετὰ μαχαίρας, ἀφῄρει τὸ δεξιὸν σκέλος ἑνὸς
τῶν κυνῶν. τοῦ δὲ βασιλέως ἀναβοήσαντος, καὶ τῶν σωματοφυλα-
κων προσδραμόντων, καὶ τῆς τοῦ ἰνδοῦ χειρὸς ἐπιλαβομένων, ὁ
μὲν σωπείθης τρεῖς ἀντὶ τούτου δώσειν ἐπηγγείλατο. ὁ δὲ κυνη-
γός

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

γὸς ἐπιλαβόμενος τοῦ σκέλους, ἔτεμνεν ἡσυχῇ κατ᾽ ὀλίγον. ὁ δὲ κύων οὔτε κλαγγὴν οὔτε μυγμὸν προϊέμενος, ἀλλὰ τοὺς ὀδόντας ἐμπεπηρικὼς, ἔμενεν ἕως οὗ γενόμενος ἔξαιμος, ἐναπέθανε τῷ θηρίῳ. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις ἧκεν ἡφαιστίων, μετὰ τῆς συναπεσταλμένης δυνάμεως, πολλὴν τῆς ἰνδικῆς καταπεπολεμηκώς. τοῦτον μὲν οὖν διὰ τῆς ἀνδραγαθίας ἐπῄνεσεν. αὐτὸς δὲ εἰς τὴν φηγέως δυναστείαν ἐμβαλὼν, καὶ τῶν ἐγχωρίων ἀσμένως τὴν τῶν μακεδόνων παρουσίαν προσδεξαμένων, καὶ τοῦ φηγέως μετὰ δώρων πολλῶν ἀπαντήσαντος, τήν τε βασιλείαν ἔχειν συνεχώρησεν· καὶ ξενισθεὶς μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπὶ δύο ἡμέρας λαμπρῶς, ἐπὶ τὸν ὕφασιν ποταμὸν προῆγεν, οὗ τὸ μὲν πλάτος ἦν σταδίων ἑπτὰ, τὸ δὲ βάθος ἐξ ὀργυιῶν, τὸ δὲ ῥεῦμα σφοδρὸν καὶ δυσδιάβατον. ἀκούσας δὲ τοῦ φηγέως περὶ τῆς πέραν τοῦ ἰνδοῦ ποταμοῦ χώρας, ὅτι δώδεκα μὲν ἡμερῶν ἔχει δίοδον ἔρημον, μετὰ δὲ ταύτην εἶναι ποταμὸν τὸν ὀνομαζόμενον γάγγην, τὸ μὲν πλάτος λ΄ καὶ δυοῖν σταδίων, τὸ δὲ βάθος μέγιστον τῶν κατὰ τὴν ἰνδικὴν, πέραν δὲ τούτου κατοικεῖν τό τε τῶν ταβραισίων καὶ γαγγαριδῶν ἔθνος, τούτων δὲ βασιλεύειν ξανδράμην ἔχοντα δισμυρίους μὲν ἱππεῖς, πεζῶν κ΄ μυριάδας, ἅρματα δὲ δισχίλια, ἐλέφαντας δὲ πολεμικῶς κεκοσμημένους τετρακισχιλίους· ἀπιστήσας δὲ τοῖς λεγομένοις, προσεκαλέσατο τὸν πῶρον, καὶ περὶ τῶν προσαγγελλομένων τἀκριβὲς διεπυνθάνετο. ὁ δὲ τἄλλα μὲν ὑπάρχειν ἅπαντα ἀληθῆ διεβεβαιοῦτο, τὸν δὲ βασιλέα τῶν γαγγαριδῶν ἔφησεν εὐτελῆ παντελῶς εἶναι, καὶ ἄδοξον, ὡς ἂν κουρέως υἱὸν νομιζόμενον εἶναι. εὐπρεπῆ γὰρ ὄντα τὸν τούτου πατέρα, μεγάλως ὑπὸ τῆς βασιλίσσης ἀγαπηθῆναι· καὶ τοῦ βασιλέως διὰ τῆς γυναικὸς δολοφονηθέντος, εἰς τοῦτον περιστῆναι τὴν βασιλείαν. ὁ δ᾽ ἀλέξανδρος καίπερ ὁρῶν δυσεπίτευκτον τὴν ἐπὶ τοὺς γαγγαρίδας στρατείαν οὖσαν, ὅμως οὐκ ἀφίστατο τῆς φιλοτιμίας· ἀλλὰ πρωτεύων ταῖς τῶν μακεδόνων ἀρεταῖς, ἔτι τοῖς χρησμοῖς, ἐλπίδας εἶχε κρατήσειν τῶν βαρβάρων. τὴν μὲν γὰρ πυθίαν, ἀνίκητον αὐτὸν ὠνομακέναι, τὸν δὲ ἄμμωνα συγκεχωρηκέναι τὴν ἁπάσης τῆς γῆς ἐξουσίαν. ὁρῶν δὲ τοὺς στρατιώτας ταῖς

συν-

συνεχέσι στρατείαις καταπεπονημένους, καὶ σχεδὸν ὀκταετῆ χρόνον ἐν πόνοις καὶ κινδύνοις τεταλαιπωρηκότας, ὑπέλαβεν ἀναγκαῖον εἶναι τὰ πλήθη τοῖς ἁρμόζουσι λόγοις προτρέψασθαι, πρὸς τὴν ἐπὶ τοὺς γαγγαρίδας στρατείαν. πολλὴ μὲν γὰρ φθορὰ τῶν στρατιωτῶν ἐγεγόνει, καὶ λύσις οὐδεμία τῶν πολέμων ἠλπίζετο. καὶ τῶν μὲν ἵππων διὰ τὴν συνέχειαν τῆς ὁδοιπορίας τὰς ὁπλὰς ὑποτετρῖφθαι συνέβαινε, τῶν δὲ ὅπλων τὰ πλεῖστα κατεξάνθαι, καὶ τὸν μὲν ἑλληνικὸν ἱματισμὸν ἐκλελοιπέναι· συναναγκάζεσθαι δὲ βαρβαρικοῖς ὑφάσμασι χρῆσθαι, συντεμόντας τὰ τῶν ἰνδῶν περιβλήματα. κατὰ τύχην δὲ καὶ χειμῶνες ἄγριοι κατερράγησαν ἐφ' ἡμέρας ο' καὶ βρονταὶ συχνεῖς, καὶ κεραυνοὶ κατέσκηπτον. ἃ δὴ λογιζόμενος ἐναντιοῦσθαι ταῖς ἰδίαις ἐπιβολαῖς, μίαν εἶχε ἐλπίδα τῆς ἐπιθυμίας εἰς τοὺς στρατιώτας, διὰ τὰς εὐεργεσίας εἰς εὔνοιαν μεγάλην προσαγάγοιτο. διόπερ λεηλατεῖν μὲν αὐτοῖς συνεχώρησε τὴν πολεμίαν χώραν, γέμουσαν παντοίας ὠφελείας. ἐν δ' αἷς ἡμέραις ἡ δύναμις περὶ τὴν προνομὴν ἠσχολεῖτο, συναγαγὼν τὰς γυναῖκας τῶν στρατιωτῶν, καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν γεγονότας παῖδας, ταύταις μὲν συνεστήσατο κατὰ μῆνα διδόναι σῖτον· τοῖς δὲ παισὶν ἐπιφορὰς ταγματικὰς ἀπένειμε, κατὰ τοὺς τῶν πατέρων συλλογισμούς. ὡς δ' ἐπανῆλθον οἱ στρατιῶται πολλῶν πλῆθος ἀγαθῶν ἐκ τῆς προνομῆς εὑρηκότες, συνῆγε πάντας εἰς ἐκκλησίαν. διελθὼν δὲ λόγον πεφροντισμένον περὶ τῆς ἐπὶ τοὺς γαγγαρίδας στρατείας, οὐ τῶν μακεδόνων οὐδαμῶς συγκατατιθεμένων, ἀπέστη τῆς ἐπιβολῆς. κρίνας δ' ἐπὶ ταύτης τοὺς ὅρους θέσθαι τῆς στρατείας, πρῶτον μὲν τῶν δώδεκα θεῶν βωμοὺς πεντήκοντα πηχῶν ᾠκοδόμησεν· ἔπειτα τριπλασίαν τῆς προϋπαρχούσης στρατοπεδείαν περιβαλόμενος, ὤρυξε τάφρον τὸ μὲν πλάτος πεντήκοντα ποδῶν, τὸ δὲ βάθος μ'· τὴν δ' ἀναβολὴν ἐντὸς τῆς τάφρου σωρεύσας, τεῖχος ἀξιόλογον ᾠκοδόμησεν. προσέταξε δὲ τοῖς μὲν πεζοῖς, κατασκηνώσεις ἑκάστῳ δύο στιβάδας πενταπήχεις οἰκοδομῆσαι· τοῖς δ' ἱππεῦσι, πρὸς ταύταις καὶ δύο φάτναις, τῶν ἠθισμένων διπλασίας· ἀκολούθως δὲ, καὶ τἄλλα τὰ καταλείπεσθαι

μέλ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

μέλλοντα τοῖς μεγέθεσιν αὐξῆσαι. ταῦτα δὲ πράττειν ἤμελ-
λεν, ἅμα μὲν ἡρωϊκὴν βουλόμενος ποιήσασθαι στρατοπεδείαν,
ἅμα δὲ τοῖς ἐγχωρείοις ἀπολιπεῖν σημεῖα μεγάλων ἀνδρῶν, ἀπο-
φαίνοντα ῥώμας σωμάτων ὑπερφυεῖς. ἀπὸ δὲ τούτων γενόμενος,
μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ταῖς αὐταῖς ὁδοῖς πορευθεὶς, ἀνέκαμ-
ψεν ἐπὶ τὸν ἀκεσίνην ποταμόν. καταλαβὼν δὲ τὰ σκάφη ἐ-
ναυπηγημένα, καὶ ταῦτα καταρτίσας, ἕτερα προσεναυπη-
γήσατο. ἐπὶ δὲ τοῦτον τὸν χρόνον, ἧκον ἐκ τῆς ἑλλάδος σύμμαχοι καὶ
μισθοφόροι, διὰ τῶν στρατηγῶν ἡγεμόνοι, πεζοὶ μὲν πλείους τρισ-
μυρείων, ἱππεῖς δ' οὐ πολὺ λείποντες τῶν ἑξακισχιλίων. ἐκομί-
σθησαν δὲ καὶ πανοπλίαι διαπρεπεῖς, πεζοῖς μὲν δισμυρείοις
καὶ πεντακισχιλίοις, φαρμάκων δ' ἰατρικῶν ἑκατὸν τάλαν-
τα. ταῦτα μὲν οὖν διέδωκε τοῖς στρατιώταις. τῆς δὲ ναυτικῆς
παρασκευῆς συντελεσθείσης, καὶ διακοσίων μὲν ἀφράκτων ἡ-
τοιμασμένων, ω̄ δὲ ὑπηρετικῶν, τὰς μὲν παρὰ τὸν ποταμὸν
κτισθείσας πόλεις ὠνόμασε, τὴν μὲν διὰ τὸ πολέμῳ κρατῆ-
σαι, νικαίαν· τὴν δ' ἀπὸ τοῦ τελευτήσαντος ἵππου κατὰ τὴν πρὸς
πῶρον μάχην, βουκεφάλαν. αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν φίλων ἐμβὰς εἰς
τὰς ναῦς, τὸν διὰ τοῦ ποταμοῦ πλοῦν, ἐπὶ τὸν ὠκεανὸν, τὸν κατὰ
μεσημβρίαν ἐποιεῖτο. τὸ δὲ πολὺ μέρος τῆς δυνάμεως παρὰ τὸν
ποταμὸν ὡδοιπόρει, προηγουμένου κρατεροῦ καὶ ἡφαιστίωνος. ὡς
δ' ἦλθον ἐπὶ τὴν ἀκεσίνου καὶ ὑδάσπου συμβολὴν, ἐκβιβάσας
τοὺς στρατιώτας, προῆγεν ἐπὶ τοὺς ὀνομαζομένους ἴβους. τούτους δέ
φασιν ἀπογόνους εἶναι τῶν μεθ' ἡρακλέους ἐπὶ τὴν ἄορνον πέτραν
στρατευσάντων, καὶ τῆς μὲν πολιορκίας ἀποτυχόντων. ἐν τούτῳ
δὲ τῷ τόπῳ κατοικισθέντων ὑφ' ἡρακλέους, τοῦ δ' ἀλεξάνδρου
καταστρατοπεδεύσαντος πλησίον ἐπιφανεστάτης πόλεως, προ-
ῆλθον οἱ δόξῃ πρωτεύοντες τῶν πολιτῶν· ἐντυχόντες δὲ τῷ βα-
σιλεῖ, καὶ τὴν συγγένειαν ἀνανεωσάμενοι, πάντα ποιήσειν ἔφα-
σαν μετὰ προθυμίας, ὡς ἂν συγγενεῖς ὄντες· καὶ δῶρα προσε-
κόμισαν μεγαλοπρεπῆ. ὁ δὲ ἀλέξανδρος ἀποδεξάμενος αὐτῶν
τὴν εὔνοιαν, καὶ τὰς πόλεις ἀφεὶς ἐλευθέρας, προῆγεν ἐπὶ
τὰ συνορίζοντα τῶν ἐθνῶν. καταλαβὼν δὲ τοὺς ὀνομαζομένους

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ἀγαλασσεῖς, ἠθροικότας πεζοὺς μὲν τετρακισμυρίους, ἱππεῖς δὲ τρισχιλίους, συνάψας αὐτοῖς μάχην, καὶ νικήσας, τοὺς μὲν πλείστους κατέκοψεν· τοὺς δὲ λοιποὺς συμφυγόντας εἰς τὰς πλησίον πόλεις ἐκπολιορκήσας, ἐξηνδραποδίσατο. τῶν δὲ ἄλλων ἐγχωρείων συναθροισθέντων, δισμυρίους μὲν καταφυγόντας εἰς πόλιν μεγάλην, κατὰ κράτος εἷλε· τῶν δ᾽ ἰνδῶν διαφραξάντων τοὺς στενωποὺς, καὶ ἀπὸ τῶν οἰκιῶν μαχομένων εὐρώστως, βιαζόμενος ἀπέβαλε τῶν μακεδόνων οὐκ ὀλίγους. διὰ δὲ τὴν ὀργὴν ἐμπρήσας τὴν πόλιν, συγκατέκαυσε τοὺς πλείστους. τῶν δ᾽ ἐγχωρείων ὑπολειπομένων εἰς τρισχιλίους, συμφυγόντας εἰς τὴν ἀκρόπολιν, καὶ μεθ᾽ ἱκετηριῶν δεηθέντας ἀπέλυσεν. αὐτὸς δὲ πάλιν μετὰ τῶν φίλων ἐμβὰς εἰς τὰς ναῦς, διὰ τοῦ ποταμοῦ τὸν πλοῦν ἐποιεῖτο μέχρι τῆς συμβολῆς τῶν προειρημένων ποταμῶν, καὶ τοῦ ἰνδοῦ. μεγάλων δὲ ῥείθρων εἰς ἕνα τόπον συρραττόντων, ἴλιγγοι πολλαὶ καὶ φοβεραὶ συνίσταντο, καὶ τὰ σκάφη συστρέφουσαι διέφθειρον. τῆς δὲ τοῦ ῥεύματος βίας ὀξείας καὶ σφοδρᾶς οὔσης, καὶ τῆς τῶν κυβερνητῶν τύχης κατισχυομένης, δύο μὲν μακραὶ ναῦς κατέδυσαν, τῶν δὲ ἄλλων πλοίων οὐκ ὀλίγα πρὸς τὴν γῆν ἐξέπεσε. τῆς δὲ ναυαρχίδος καταῤῥάκτῃ μεγάλῳ περιπεσούσης, ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν ἔσχατον ἦλθε κίνδυνον. διὸ καὶ τοῦ θανάτου πρὸ ὀφθαλμῶν ὄντος, ὁ μὲν ἀλέξανδρος ἀποθέμενος τὴν ἐσθῆτα, γυμνῷ τῷ σώματι τῆς ἐνδεχομένης ἀντείχετο βοηθείας. οἱ δὲ φίλοι παρενήχοντο, συνδέοντες διεξαγαγεῖν περιτρεπομένης τῆς νεὼς τὸν βασιλέα. πολλῆς δὲ ταραχῆς περὶ τὴν ναῦν οὔσης, καὶ τῶν μὲν ἀνδρῶν ἀντιταττομένων τῇ τοῦ ῥεύματος βίᾳ, τοῦ δὲ ποταμοῦ κατισχύοντος πᾶσαν ἀνθρωπίνην ἐπίνοιάν τε καὶ δύναμιν, μόγις ὁ ἀλέξανδρος μετὰ τῶν νεῶν εἰς τὴν γῆν ἐξέπεσε. σωθεὶς δὲ παραδόξως, τοῖς θεοῖς ἔθυσεν, ὡς μεγίστους ἐκπεφευγὼς κινδύνους, καὶ πρὸς ποταμὸν ὁμοίως ἀχιλλεῖ διαγωνισάμενος. μετὰ δὲ ταῦτα στρατεύσας ἐπὶ συρακούσας, καὶ τοὺς ὀνομαζομένους μάλλους, ἔθνη πολυάνθρωπα καὶ μάχιμα, κατέλαβε τοὺς ἐγχωρείους ἠθροικότας, πεζοὺς μὲν πλείους τῶν ὀκτακισμυρίων, ἱππεῖς δὲ μυρίους, ἅρματα δὲ ψ´. οὗτοι πρὸ μὲν τῆς ἀλεξάνδρου

παρ-

ἐξουσίας ἐπολέμουν ἀλλήλοις. ὡς δ' ὁ βασιλεὺς ἤγγισε τῇ χώρᾳ,
συνεφρόνησαν· καὶ μυρίας παρθένους δόντες καὶ λαβόντες, διὰ
τῆς ἐπιγαμίας ταύτης διηλλάγησαν. οὐ μὴν συγκατέβησαν εἰς
παράταξιν, ἀλλὰ πάλιν στασιάσαντες ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας, εἰς
τὰς συνεγγὺς πόλεις ἀπεχώρησαν. ὁ δ' ἀλέξανδρος τῇ πρώ-
τῃ πόλει πλησιάσας, ἐξ ἐφόδου διενοεῖτο πολιορκεῖν ταύτην.
ἔνθα δή τις τῶν τερατοσκόπων τις, δημοφῶν ὄνομα, προσελθὼν
αὐτῷ, διά τινων οἰωνῶν ἔφη προδηλοῦσθαι τῷ βασιλεῖ μέγαν
κίνδυνον, ἐκ τραύματος ἐσόμενον ἐν τῇ πολιορκίᾳ. διόπερ ἠξί-
ου τὸν ἀλέξανδρον, ἀφεῖναι μὲν ταύτην τὴν πόλιν ἐπὶ τοῦ παρ-
όντος· ἐφ' ἑτέρας δὲ πράξεις ἐπιβάλλειν τὸν νοῦν. ὁ δὲ βασιλεὺς τού-
τῳ μὲν ἐπέπληξεν, ὡς ἐμποδίζοντι τὴν ἀρετὴν τῶν ἀγωνιζο-
μένων. αὐτὸς δὲ διατάξας τὰ περὶ τὴν πολιορκίαν, πρῶτος ἡ-
γεῖτο πρὸς τὴν πόλιν, φιλοτιμούμενος αὐτὴν διὰ τῆς βίας
χειρώσασθαι, τῶν δὲ μηχανικῶν ὀργάνων ὑστερούντων, πρῶ-
τος διακόψας πυλίδα, καὶ παρεισπεσὼν εἰς τὴν πόλιν,
πολλοὺς μὲν κατέβαλε· τοὺς δὲ λοιποὺς τρεψάμενος, συνε-
δίωξεν εἰς τὴν ἀκρόπολιν. τῶν δὲ μακεδόνων περὶ τὴν τει-
χομαχίαν ἔτι διατριβόντων, ἁρπάσας κλίμακα, καὶ τοῖς
τῆς ἄκρας τείχεσι προσερείσας, καὶ τὴν πέλτην ὑπὲρ τῆς κε-
φαλῆς ἔχων, προσανέβαινε. τῆς δὲ κατὰ τὴν ἐνέργειαν ὀξύ-
τητος φθανούσης τοὺς προμαχομένους τῶν βαρβάρων, ταχέως
ἐπέβη τῷ τείχει. τῶν δ' ἰνδῶν εἰς χεῖρας μὲν ἐλθεῖν οὐ τολμών-
των, ἐκ διαστήματος δὲ ἀκοντιζόντων καὶ τοξευόντων, ὁ μὲν
βασιλεὺς ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν βελῶν κατεπονεῖτο. οἱ δὲ μακεδό-
νες δύο κλίμακας προσθέντες, διὰ τούτων προσανέβαινον· ὧν
συντριβεισῶν ἀμφοτέρων, ἐπὶ τὴν γῆν κατηνέχθησαν. ὁ δὲ
βασιλεὺς ἐρημωθεὶς πάσης βοηθείας, ἐτόλμησεν ἐπιτελέσαι
πρᾶξιν παράδοξον, καὶ μνήμης ἀξίαν. τὸ γὰρ ἀπὸ τοῦ τείχους ἀ-
πελθεῖν ἄπρακτον πρὸς τοὺς ἰδίους, ἀνάξιον κρίνας ὑπάρχειν
τῆς ἰδίας εὐπραξίας, καθήλατο μετὰ τῶν ὅπλων εἰς τὴν πόλιν.
συνδραμόντων δ' ἐπ' αὐτὸν τῶν ἰνδῶν, ὑπέστη τεθαρρηκό-
τως τὴν τῶν βαρβάρων ἐπιφοράν. προβαλλόμενος δ' ἐκ τῶν

δεξιῶν δένδρον τι, παρ' αὐτὸ τὸ τεῖχος ἐρριζωμένον, ἐκ δὲ τῶν
εὐωνύμων αὐτὸ τὸ τεῖχος ἠμύνετο τοὺς ἰνδοὺς. τούτῳ περὶ θυμῷ
παραστὰς, ὡς ἂν τις βασιλεὺς τηλικούτων ἤδη ἀπειργασμέ-
νων ἀνδραγαθήσειε, τὴν ἐσχάτην τοῦ βίου καταστροφὴν εὐκλεε-
στάτην γενέσθαι φιλοτιμούμενος. πολλὰς μὲν γὰρ εἰς κράνος ἐ-
λάμβανε πληγὰς, οὐκ ὀλίγας δὲ εἰς τὴν πέλτην ἐδέχετο. τέλος
δὲ τοξευθεὶς ὑπὸ τὸν μαστὸν, ἔπεσεν εἰς γόνυ κατισχυθεὶς ὑπὸ τῆς
πληγῆς. εὐθὺς δ' ὁ μὲν τοξεύσας ἰνδὸς καταφρονήσας προσέ-
δραμε, καὶ καταφέροντος αὐτοῦ πληγὴν, ὁ ἀλέξανδρος ὑπέ-
θηκεν τῇ λαγόνι τὸ ξίφος. καὶ καιρίου γενομένου τοῦ τραύματος,
ὁ μὲν βάρβαρος ἔπεσεν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπιλαβόμενος τοῦ πλησί-
ον κλάδου, καὶ διαναστὰς, προεκαλεῖτο τῶν ἰνδῶν τοὺς βουλομέ-
νους διαγωνίσασθαι. κατὰ δὲ τοῦτον τὸν χρόνον πευκέστης, εἷς τῶν ὑ-
πασπιστῶν, δι' ἑτέρας κλίμακος προσαναβὰς, πρῶτος ὑπερήσ-
πισε τὸν βασιλέα. μετὰ δὲ τοῦτον ἕτεροι πλείους ἐπιφανέντες,
καὶ καταπληξάμενοι τοὺς βαρβάρους, διέσωσαν τὸν ἀλέξανδρον.
τῆς δὲ πόλεως ἁλούσης κατακράτος, οἱ μὲν μακεδόνες διὰ τὸν
ὑπὲρ τοῦ βασιλέως θυμὸν, πάντας τοὺς περιτυχόντας ἀνῄρουν.
καὶ τὴν πόλιν νεκρῶν ἐπλήρουν. ἐπὶ πολλὰς δὲ ἡμέρας τοῦ βα-
σιλέως ἀσχοληθέντος περὶ τὴν θεραπείαν, οἱ κατὰ τὴν βακτρια-
νὴν καὶ σογδιανὴν καθοικισθέντες ἕλληνες, ἐκ πολλοῦ μὲν τὸν
ἐν τοῖς βαρβάροις κατοικισμὸν χαλεπῶς ἔφερον. τότε δὲ φήμης
προσπεσούσης αὐτοῖς, ὅτι τρωθεὶς ὁ βασιλεὺς τετελεύτηκεν,
ἀπέστησαν ἀπὸ τῶν μακεδόνων. ἀθροισθέντες δὲ εἰς τρισχιλίους, κατὰ
τὴν εἰς οἶκον ἀνακομιδὴν πολλὰ πονήσαντες, ὕστερον ὑπὸ τῶν
μακεδόνων κατεκόπησαν μετὰ τὴν ἀλεξάνδρου τελευτήν. ὁ
δὲ ἀλέξανδρος διασωθεὶς ἐκ τοῦ τραύματος, καὶ θύσας τοῖς θε-
οῖς σωτήρια, μεγάλας ἑστιάσεις τῶν φίλων ἐποιεῖτο. παρὰ δὲ
τὸν πότον ἴδιόν τι συνέβη γενέσθαι, καὶ μνήμης ἄξιον. ἐν γὰρ τοῖς
ἑταίροις παραληφθείς τις μακεδὼν, ὄνομα κόραγος, ῥώμῃ σώμα-
τος διαφέρων, καὶ πολλάκις ἐν ταῖς μάχαις ἠνδραγαθηκὼς, παρο-
ξυνθεὶς ὑπὸ τῆς μέθης, προεκαλέσατο μονομαχῆσαι διώξιππον
τὸν ἀθηναῖον ἀθλητὴν ἄνδρα, καὶ ταῖς ἐπιφανεστάτοις νίκαις ἐστε-

φανω

φαινόμενον. τῶν δὲ παρακεκλημένων, ἐπὶ τὸν πότον, ὡς εἰκὸς συνεπιλαβομένων τῆς φιλοτιμίας· καὶ τοῦ μὲν διωξίππου συγκατατιθεμένου, τοῦ δὲ βασιλέως ἡμέραν τῆς μάχης τάξαντος, ὡς ὁ τῆς μονομαχίας χρόνος ἧκεν, πολλαὶ μυριάδες ἀνδρῶν συνήχθησαν ἐπὶ τὴν θέαν. καὶ τῶν μὲν μακεδόνων ὁμοεθνῶν ὄντων τῷ κοράγῳ, καὶ τοῦ βασιλέως συμφιλοτιμουμένου, τῶν δὲ ἑλλήνων τῷ διωξίππῳ συναγωνιζόντων, προῆλθον εἰς τὸν ἀγῶνα, ὁ μὲν μακεδὼν πολυτελέσιν ὅπλοις κεκοσμημένος, ὁ δ᾽ ἀθηναῖος γυμνὸς ὑπαληλειμμένος, ἔχων πῖλον σύμμετρον. ἀμφοτέρων δὲ τῇ τε τοῦ σώματος ῥώμῃ καὶ τῇ τῆς ἀλκῆς ὑπεροχῇ θαυμαζομένων, οἱονεί τι θεομαχία μέλλουσα γίνεσθαι προσεδοκήθη. ὁ μὲν γὰρ μακεδὼν διά τε τὴν φύσιν τοῦ σώματος, καὶ τὴν λαμπρότητα τῶν ὅπλων μεγάλην ἐπιφέρων κατάπληξιν, ἄρει παρεμφερὴς ὑπελαμβάνετο. ὁ δὲ διώξιππος ὑπερέχων τε τῇ ῥώμῃ, καὶ διὰ τὴν ἐκ τῆς ἀθλήσεως μελέτην, ἔτι δὲ διὰ τὴν περὶ τὸ ῥόπαλον ἰδιότητα, τὴν πρόσοψιν ἡρακλεωτικὴν εἶχεν. ὡς δ᾽ ἐπῆγον ἀλλήλοις, ὁ μὲν μακεδὼν ἐκ συμμέτρου διαστήματος, λόγχην ἠκόντισεν. ὁ δ᾽ ἕτερος βραχὺ παρεγκλίνας, τὴν ἐπιφερομένην πληγὴν ἐξέκλινεν. εἶθ᾽ ὁ μὲν τὴν μακεδονικὴν σάρισαν προβεβλημένος ἐπεπορεύετο. ὁ δ᾽ ἐγγίσαντος αὐτοῦ, τῷ ῥοπάλῳ πατάξας τὴν σάρισαν ἀπέθραυσεν. ὁ δὲ δυσὶν ἐλαττώμασι περιπεσὼν, ἐπὶ τὴν ἀπὸ τοῦ ξίφους μάχην κατήντησεν. μέλλοντος δ᾽ αὐτοῦ σπᾶσθαι τὴν μάχαιραν, ἔφθασε προσπηδήσας· καὶ τῇ μὲν εὐωνύμῳ κατέλαβε τὴν ἕλκουσαν τὸ ξίφος χεῖρα· τῇ δ᾽ ἄλλῃ κινήσας ἐκ τῆς βάσεως τὸν ἀντίπαλον, ὑπέσυρε τὰ σκέλη. ῥιφέντος δ᾽ ἐπὶ τὴν γῆν, ἐπιβὰς ἐπὶ τὸν τράχηλον τῷ ποδὶ, καὶ τὸ ῥόπαλον ἀνατεινόμενος, ἀνέβλεψεν ἐπὶ τοὺς θεωμένους. ἀναβοήσαντος δὲ τοῦ πλήθους διά τε τὸ παράδοξον, καὶ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀνδραγαθίας, ὁ μὲν βασιλεὺς προσέταξεν ἀφεῖναι, καὶ τὴν θέαν διαλύσας ἀπηλλάγη, δυσφορῶν ἐπὶ τοῦ μακεδόνος ἥττῃ. ὁ δὲ διώξιππος ἀφεὶς τὸν πεπτωκότα, καὶ περιβόητον νίκην ἀπενηνεγμένος, ἀπῄει ταινιούμενος ὑπὸ τῶν ὁμοφώνων, ὡς κοινὴν πᾶσι τοῖς ἕλλησι περιπεποιη-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

μενος ἀδοξίαν. οὐ μὴν ἡ τύχη γε εἴασεν ἐπὶ πολὺν χρόνον καυ-
χήσασθαι τὸν ἄνδρα τῇ νίκῃ· ὅ τε γὰρ βασιλεὺς ἀλλοτριότερον
ἀεὶ διετέθη πρὸς αὐτόν, οἵ τε φίλοι τοῦ ἀλεξάνδρου, καὶ πάντες
οἱ περὶ τὴν αὐλὴν μακεδόνες φθονοῦντες αὐτοῦ τῇ ἀρετῇ, ἔπει-
σαν μέν τινα τῶν περὶ διακονίας τεταγμένων, ὑποβαλεῖν ὑπὸ τὸ
προσκεφάλαιον χρυσοῦν ποτήριον. αὐτοὶ δὲ κατὰ τὸν ἑξῆς πότον
καταιτιασάμενοι κλοπὴν, καὶ ποτήριον εὑρηκέναι προσποιη-
θέντες, εἰς αἰσχύνην καὶ ἀδοξίαν ἤγαγον τὸν διώξιππον. ὁ δὲ
θεωρῶν τὴν ἐπ' αὐτὸν συνδρομὴν τῶν μακεδόνων, τότε μὲν
ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ πότου· μετ' ὀλίγον δὲ ἐπὶ τὴν ἰδίαν κατάλυσιν
παραγενόμενος, καὶ γράψας πρὸς τὸν ἀλέξανδρον ἐπιστολὴν
περὶ τῶν κατ' αὐτοῦ μεμηχανημένων, ταύτην μὲν ἐνετείλατο
τοῖς ἰδίοις δοῦναι τῷ βασιλεῖ· αὐτὸν δ' ἐκ τοῦ ζῆν μετέστησεν,
ἀβούλως μὲν εἰς τὴν μονομαχίαν συγκαταβάς, πολὺ δ' ἀφρο-
νεστέραν τὴν τοῦ βίου καταστροφὴν ποιησάμενος. διὸ καὶ πολ-
λοὶ τῶν καταμεμφομένων αὐτοῦ τὴν ἄνοιαν, ἐπιπλήττοντες ἔ-
„ φασαν, χαλεπὸν εἶναι δύναμιν μὲν σώματος ἔχειν μεγάλην,
„ νοῦ δὲ μικρόν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀναγνοὺς τὴν ἐπιστολὴν, χαλεπῶς
μὲν ἤνεγκεν ἐπὶ τῇ τἀνδρὸς τελευτῇ· καὶ πολλάκις ἐπεζήτη-
σε τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ. καὶ παρόντι μὲν οὐ χρησάμενος, ἀπόντα δ'
ἐπιποθήσας, ὅτε οὐδὲν ὄφελος, ἔγνω τὴν καλοκαγαθίαν τἀν-
δρὸς, ἐκ τῆς τῶν διαβαλόντων κακίας. ὁ δ' οὖν ἀλέξανδρος τὴν
μὲν στρατιὰν προσέταξεν ἐπὶ τὸν ποταμόν, ἀντιπαράγειν ταῖς
ναυσίν· αὐτὸς δὲ τὸν διὰ τοῦ ποταμοῦ κατὰ τὸν ὠκεανὸν πλοῦν
ποιούμενος, κατῆρεν εἰς τὴν χώραν τῶν ὀνομαζομένων σαμβα-
στῶν. οὗτοι δὲ καὶ τῷ πλήθει τῶν ἀνδρῶν, καὶ ταῖς ἀρεταῖς, οὐδε-
νὸς τῶν ἰνδικῶν ἐθνῶν λείπονται. οἰκοῦντες δὲ πόλεις δημοκρα-
τουμένας, καὶ τὴν ἔφοδον τῶν μακεδόνων πυνθανόμενοι, στρατιώ-
τας ἤθροισαν πεζοὺς μὲν ἑξακισμυρίους, ἱππεῖς δὲ ἑξακισχιλίους,
ἅρματα δὲ φ. τοῦ δὲ στόλου πλέοντος, παρὰ ξένῳ καὶ παραδόξῳ τῆς
παρουσίας πτοηθέντες, καὶ τὴν διαβεβοημένην δόξαν τῶν μακε-
δόνων καταπλαγέντες, ἔτι δὲ τῶν πρεσβυτέρων συμβουλευσάν-
των μὴ διαγωνίζεσθαι, πεντήκοντα τοὺς ἐπιφανεστάτους πρεσ-

βύτας

βύτας ἐξαπέστειλαν, ἀξιοῦντες φιλανθρώπως αὐτοῖς προσενεχθῆναι. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπαινέσας τοὺς ἄνδρας, καὶ συγχωρήσας τὴν εἰρήνην, δωρεαῖς τε μεγάλαις καὶ τιμαῖς ἡρωϊκαῖς ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων ἐτιμήθη. μετὰ δὲ ταῦτα τοὺς παρὰ τὸν ποταμὸν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν κατοικοῦντας, ὀνομαζομένους σόδρας καὶ μασσανοὺς, προσηγάγετο. περὶ δὲ τούτους τοὺς τόπους ἔκτισε πόλιν ἀλεξάνδρειαν, παρὰ τὸν ποταμὸν, μυρίους καταλέξας οἰκήτορας. μετὰ δὲ ταῦτα εἰς τὴν τοῦ μουσικανοῦ βασιλέως χώραν καταντήσας, τόν τε δυνάστην ὑποχείριον λαβὼν ἀπέκτεινε, καὶ τὸ ἔθνος ὑποχείριον ἐποίησε. ἑξῆς δ' εἰς τὴν πορτικάνου δυναστείαν ἐμβαλὼν, δύο μὲν ἐξ ἐφόδου πόλεις ἐξεπολιόρκησε· καὶ τοῖς στρατιώταις ἐφεὶς διαρπάσαι, τὰς οἰκίας ἐνέπρησεν. αὐτὸν δὲ τὸν πορτικάνον εἰς χωρίον ὀχυρὸν καταφυγόντα χειρωσάμενος, ἀπέκτεινε μαχόμενον· τὰς δὲ πόλεις ἁπάσας τὰς ὑπὸ τοῦτον τεταγμένας, ἐκπολιορκήσας κατέσκαψε, καὶ πολὺν φόβον τοῖς πλησιοχώροις ἐπέστησεν. ἑξῆς δὲ τήν τε σάμβου βασιλείαν ἐξεπόρθησε· καὶ τὰς πλείστας πόλεις ἐξανδραποδισάμενος καὶ κατασκάψας, κατέκοψε τῶν βαρβάρων ὑπὲρ τὰς ὀκτὼ μυριάδας. τὸ μὲν οὖν ἔθνος τῶν ὀνομαζομένων βραχμάνων, τοιαύταις περιέπεσε συμφοραῖς. τῶν δὲ λοιπῶν μεθ' ἱκετηρίας δεηθέντων, τοὺς αἰτιωτάτους κολάσας, τοὺς λοιποὺς ἀπέλυσε τῶν ἐγκλημάτων. ὁ δὲ βασιλεὺς σάμβος μετὰ λ' ἐλεφάντων φυγὼν εἰς τὴν πέραν τοῦ ἰνδοῦ χώραν, διέφυγε τὸν κίνδυνον. τῆς δ' ἐσχάτης τῶν βραχμάνων πόλεως, ἣν ὀνομάζουσι ἅρματα πεφρονηματισμένης ἐπ' ἀνδρείᾳ καὶ δυσχωρίᾳ, ἀπέστειλεν ὀλίγους τῶν φίλων, προστάξας ἐξάπτεσθαι τῶν πολεμίων, καὶ ἐὰν ὑπεξίωσιν, ὑποφεύγειν. οὗτοι μὲν οὖν ὄντες φ', καὶ προσμαχόμενοι τοῖς τείχεσι, κατεφρονήθησαν. ἐπεξελθόντων δ' ἐκ τῆς πόλεως στρατιωτῶν τρισχιλίων, προσποιηθέντες καταπεπλῆχθαι, πρὸς φυγὴν ὥρμησαν. ὁ δὲ βασιλεὺς μετ' ὀλίγον ὑποστὰς τοὺς διώκοντας τῶν βαρβάρων, καὶ μάχην καρτερὰν συστησάμενος, οὓς μὲν ἀπέκτεινε τῶν βαρβάρων, οὓς δ' ἐζώγρησε. τῶν δὲ μετὰ τοῦ βασιλέως οὐκ ὀλίγοι τρωθέντες, εἰς τοὺς ἐσχάτους ἦλ-

θον

θον κινδύνους. ὁ γὰρ τῶν βαρβάρων σίδηρος, κεχρισμένος ἦν φαρ-
μάκου θανασίμου δυνάμει· ᾧ πεποιθότες, κατέβησαν εἰς τὴν τῆς
μάχης κρίσιν. κατεσκεύαστο δὲ ἡ τοῦ φαρμάκου δύναμις, ἔκ τι-
νων ὄφεων θηρευομένων, καὶ τούτων εἰς τὸν ἥλιον νεκρῶν τιθεμέ-
νων. τῆς δ' ἐκ τοῦ καύματος θερμασίας τηκούσης τὴν τῆς σαρκὸς
φύσιν, ἱδρῶτας ἐκπέμπεσθαι συνέβαινε, καὶ διὰ τῆς νοτίδος ἐκκρί-
νεσθαι τὸν θηρείων ἰόν. διὸ καὶ τοῦ τρωθέντος εὐθὺς ἐνάρκα τὸ σῶ-
μα, καὶ μετ' ὀλίγον ὀξεῖαι συνηκολούθουν ὀδύναι, καὶ σπασ-
μὸς καὶ τρόμος τὸν ὅλον ὄγκον κατεῖχεν. ὅ, τε χρὼς, ψυχρὸς καὶ
πελιὸς ἐγίνετο. καὶ διὰ τῶν ἐμέτων ἐξέπιπτεν χολή. πρὸς δὲ τού-
τοις ἀπὸ τοῦ τραύματος μέλας ἀφρὸς ἀπέρρει, καὶ σηπεδὼν
ἐγεννᾶτο. αὕτη δὲ γενομένη, ταχέως ἐπέτρεχε τοῖς κυρίοις τό-
ποις τοῦ σώματος, καὶ δεινοὺς θανάτους ἀπειργάζετο. διὸ συν-
έβαινε τὰ ἴσα τοῖς μεγάλα τραύματα εἰληφόσι, καὶ τοῖς μικρὰν
καὶ τὴν τυχοῦσαν ἀμυχὴν ἀναδεξαμένοις. τοιαύτῃ δ' ἀπω-
λείᾳ τῶν τρωθέντων ἀπολλυμένων, ἐπὶ μὲν τοῖς ἄλλοις οὐχ οὕτως
ὁ βασιλεὺς ἐλυπήθη· ἐπὶ δὲ πτολεμαίῳ ὕστερον μὲν βασιλεύ-
σαντι, τότε δὲ ἀγαπωμένῳ, μεγάλως ἠχθέσθη. ἴδιον γάρ τι καὶ
παράδοξον συνέβη γενέσθαι περὶ τὸν πτολεμαῖον, ὅ, τινες εἰς θε-
ῶν πρόνοιαν ἀνέπεμπον. ἀγαπώμενος γὰρ ὑφ' ἁπάντων διά
τε τὴν ἀρετὴν καὶ ὑπερβολὴν τῆς εἰς τοὺς εὐεργεσίας, οἰκεί-
ας τῆς φιλανθρώπου βοηθείας ἔτυχεν. ὁ γὰρ βασιλεὺς εἶδεν ὄψιν
κατὰ τὸν ὕπνον, καθ' ἣν ἔδοξεν ὁρᾶν δράκοντα, βοτάνην ἐν τῷ
στόματι κρατεῖν, καὶ δεῖξαι ταύτης τὴν φύσιν καὶ τὴν δύνα-
μιν καὶ τὸν τόπον ἐν ᾧ φύεται. ἐγερθεὶς οὖν ἀλέξανδρος, καὶ
τὴν βοτάνην ἀναζητήσας, καὶ τρίψας, τό, τε σῶμα τοῦ πτολε-
μαίου κατέπλασε, καὶ πιεῖν δοὺς, ὑγιῆ κατέστησεν. γνωσθείσης
δὲ τῆς εὐχρηστίας, καὶ οἱ λοιποὶ τυχόντες τῆς ὁμοίας θεραπείας,
διεσώθησαν. τὴν δὲ πόλιν τῶν ἁρματηλίων, οὖσαν ὀχυρὰν καὶ
μεγάλην, ἐπεβάλετο μὲν πολιορκεῖν. τῶν δ' ἐγχωρείων ἀπαν-
τησάντων μεθ' ἱκετηριῶν, καὶ παραδόντων ἑαυτοὺς, ἀπέλυσεν
αὐτοὺς τῆς τιμωρίας. αὐτὸς δὲ καταπλεύσας εἰς τὸν ὠκεανὸν με-
τὰ τῶν φίλων, καὶ δύο νήσους ἐνταῦθα κατιδὼν, εὐθὺς ἐν αὐ-

αὐταῖς τοῖς θεοῖς μεγαλοπρεπῶς ἔθυσεν. καὶ μεγάλα μὲν καὶ
πολλὰ ἐκπώματα χρυσᾶ κατεπόντισε ταῖς σπονδαῖς συν-
αφείς· βωμοὺς δὲ Τηθύος καὶ ὠκεανοῦ κατασκευάσας, ὑ-
πέλαβε τετελευτηκέναι τὴν προκεχειρισμένην στρατεί-
αν. ἀναζεύξας δ' ἐντεῦθεν εἰς τοὐπίσω διὰ τοῦ ποταμοῦ, πα-
ρέπλευσεν εἰς τὰ ὕαλα, πόλιν ἐπίσημον. αὕτη δὲ τὴν πολιτεί-
αν εἶχε διατεταγμένην, ὁμοίαν τῇ σπάρτῃ· ἐκ δύο γὰρ οἴκων ἐν
αὐτῇ διεδέχοντο δύο βασιλεῖς, αἰεὶ τὰ κατὰ πόλεμον ἡγούμενοι.
πραττομένων δὲ τῶν γερόντων, ἀρχεῖον τῶν ὅλων προειστήκει. ὁ
δ' οὖν ἀλέξανδρος τὰ πεπονηκότα τῶν σκαφῶν ἐνέπρησε.
τὸν δὲ λοιπὸν στόλον παραδοὺς νεάρχῳ, καί τισιν ἄλλοις τῶν φί-
λων, προσέταξε τὴν παραλίαν πᾶσαν παραπλεῦσαι δι' ὠκε-
ανοῦ, καὶ πάντα κατασκεψαμένους, ἀπαντᾶν περὶ τὰς ἐκβολὰς
τοῦ εὐφράτου ποταμοῦ. αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν, ἐπῆλ-
θε πολλὴν χώραν· καὶ τοὺς μὲν ἐναντιουμένους κατεπολέμησε,
τοὺς δὲ πειθαρχοῦντας φιλανθρώπως προσεδέχετο· τοὺς ἀβεί-
τας ὀνομαζομένους, καὶ τοὺς τὴν κεδρωσίαν οἰκοῦντας, χωρὶς κιν-
δύνων προσηγάγετο. μετὰ δὲ ταῦτα πολλὴν μὲν ἄνυδρον, οὐκ
ὀλίγην δὲ ἔρημον διελθὼν, περὶ τὰ νεωτερίδος ὅρια κατήντη-
σεν, εἰς τρία μέρη τὴν δύναμιν διελόμενος. καὶ τοῦ μὲν πρώ-
του μέρους ἀπέδειξεν ἡγεμόνα πτολεμαῖον, τοῦ δὲ δευτέρου λε-
οννάτον. καὶ τὴν μὲν παραθαλαττίαν λεηλατεῖν προσέταξε πτο-
λεμαῖον, τὴν μεσόγειον δὲ κατασύρει λεοννάτον, τὴν δ' ὑπω-
ρείαν καὶ τὴν ὀρεινὴν αὐτὸς ἐπόρθησεν. ἅμα δ' ὑφ' ἕνα καὶ τὸν
αὐτὸν καιρὸν πολλῆς χώρας δῃουμένης, ἔγεμε πᾶς τόπος πυρὸς
καὶ διαρπαγῆς, καὶ πολλῶν φόνων. διόπερ ταχέως οἱ μὲν στρα-
τιῶται πολλῆς λείας ἐκυρίευσαν· τῶν δ' ἀναιρεθέντων σωμά-
των ἀριθμὸς ἐγένετο πολλῶν μυριάδων. τῇ δὲ τῶν ἐθνῶν τούτων
ἀπωλείᾳ, πάντες οἱ πλησιόχωροι περίφοβοι γενόμενοι, προσε-
χώρησαν τῷ βασιλεῖ. ὁ δ' ἀλέξανδρος παρὰ θάλατταν ἐφιλο-
τιμήθη κτίσαι πόλιν, λιμένα μὲν εὑρὼν ἄκλυστον, πλησίον δ'
αὐτοῦ τόπον εὔθετον, ἔκτισεν ἐν αὐτῷ πόλιν ἀλεξάνδρειαν. εἰς
δὲ τὴν τῶν νεωρειτῶν χώραν διὰ τῶν παρόδων παρεισελθὼν, ταχέ-

ὡς ἅπασαν ὑπήκοον ἐποιήσατο. οἱ δὲ νεωρεῖται τὰ μὲν ἄλλα παραπλήσια τοῖς ἰνδοῖς ἔχουσιν, ἓν δὲ ἐξηλλαγμένον καὶ παντελῶς ἄπιστον. τῶν γὰρ τελευτησάντων παρ' αὐτοῖς τὰ σώματα, φέρουσιν οἱ συγγενεῖς γυμνοί, λόγχας ἔχοντες· εἰς δὲ τοὺς ὑπὲρ τῆς χώρας δρυμοὺς τιθέντες τὸ σῶμα, τὸν μὲν περικείμενον τῶν νεκρῶν κόσμον περιαιροῦνται. τὸ δὲ σῶμα τοῦ τετελευτηκότος, καταλείπουσι βορὰν τοῖς θηρίοις. τὰς δ' ἐσθῆτας διελόμενοι, θύουσι τοῖς κατὰ γῆν ἥρωσι, καὶ τῶν οἰκείων ἀποδοχὴν ποιοῦνται. μετὰ δὲ ταῦτ' ὁ ἀλέξανδρος προῆγεν ἐπὶ τὴν κεδρωσίαν, παρὰ θάλατταν τὴν πορείαν ποιούμενος. καὶ κατήντησεν εἰς ἔθνος ἄξενον, καὶ παντελῶς θηριῶδες· τούς τε γὰρ ὄνυχας οἱ τῇδε κατοικοῦντες ἐκ γενετῆς αὔξουσι μέχρι γήρως, καὶ τὸ τρίχωμα διὰ τὴν τοῦ ἡλίου θερμότητα κατακεκαυμένον ἔχουσι, καὶ δορὰς θηρείων περιβέβληνται· σιτοῦνται δὲ τὰ ἐκβαλλόμενα κήτη σαρκοφαγοῦντες, καὶ τὰς οἰκήσεις κατασκευάζουσι, τοὺς μὲν τοίχους ἀνοικοδομοῦντες, τὰς δ' ὀροφὰς ἐκ τῶν τοῦ κήτους πλευρῶν, ἐξ ὧν ὀκτωκαίδεκα πήχεις δοκοὶ κατηρτίζοντο· ἀντὶ δὲ τοῦ κεράμου, ταῖς φολίσι τῶν ζώων τὰς στέγας κατεκάλυπτον. ὁ δὲ ἀλέξανδρος διελθὼν διὰ τὸ ἔθνος, ἐπιπόνως διὰ σπάνιν τροφῆς, ἐνέβαλεν εἰς χώραν ἔρημον, καὶ πάντων τῶν εἰς τὸ ζῆν χρησίμων σπανίζουσαν. τῶν πολλῶν δὲ διὰ τὴν ἔνδειαν διαφθειρομένων, ἥ τε δύναμις τῶν μακεδόνων ἠθύμησεν. καὶ ὁ ἀλέξανδρος ἐνέπεσεν οὐκ εἰς τὴν τυχοῦσαν λύπην τε καὶ φροντίδα· δεινὸν γὰρ ἐφαίνετο, τοὺς ἀρετῇ καὶ τοῖς ὅπλοις ἅπαντας ὑπερβαλομένους, ἐν ἐρήμῳ χώρᾳ πάντων σπανίζοντας, ἀκλεῶς ἀπόλλυσθαι. διόπερ εὐζώνους ἄνδρας ἐξέπεμψεν εἰς τὴν παρθυαίαν, καὶ δραγγίνην, καὶ ἀρίαν, καὶ τὰς ἄλλας τὰς πλησιοχώρας τῇ ἐρήμῳ, προστάξας ταχέως ἀγαγεῖν ἐπὶ τὰς ἐμβολὰς τῆς καρμανίας δρομάδας καμήλους, καὶ τὰ νωτοφορεῖν εἰωθότα τῶν φορτίων γεμίσαντας σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων. οὗτοι μὲν οὖν ὀξέως διανύσαντες πρὸς τοὺς σατράπας τούτων τῶν ἐπαρχιῶν, ἐποίησαν παρακομισθῆναι πολλὴν ἀγορὰν ἐπὶ τοὺς ὡρισμένους τόπους. ὁ δὲ ἀλέξανδρος τὸ μὲν πρῶτον διὰ τὴν ἀβοηθη-

χρῶν ἐνδείαν πολλοὺς ἀπέβαλε τῶν στρατιωτῶν. μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ τὴν πορείαν ὄντος αὐτοῦ, τῶν ὠρειτῶν τινὲς ἐπιθέμενοι τοῖς περὶ τὸν λεοννάτον τεταγμένοις, καὶ συχνοὺς καταβαλόντες, ἀπέφυγον εἰς τὴν ἑαυτῶν χώραν. μόγις δὲ περάσας τὴν ἔρημον, ἧκεν εἰς χώραν οἰκουμένην, καὶ πάντων τῶν χρησίμων εὔπορον. ἐν ταύτῃ δὲ προσαναλαβὼν τὴν δύναμιν, ἐφ᾽ ἑπτὰ μὲν ἡμέρας προῆγε, κεκοσμημένος τῇ δυνάμει πανηγυρικῶς. καὶ διονύσῳ κῶμον ἤγαγεν ἑορτάζων, καὶ μέθῃ καὶ πότοις χρώμενος ἐπὶ τὴν ὁδοιπορίαν. ἐκ τούτων δὲ γενόμενος, ἀκούσας ὅτι πολλοὶ τῶν βιαίως καὶ ὑβριστικῶς κεχρημένων ταῖς ἐξουσίαις παρανενομήκασι, πολλοὺς τῶν τε σατραπῶν καὶ στρατηγῶν τιμωρίας ἠξίωσεν. τῆς δ᾽ εἰς τοὺς παρανενομηκότας ἡγεμόνας μισοπονηρίας διαβοηθείσης, πολλοὶ τῶν στρατηγῶν συνειδότες ἑαυτοῖς ὕβρεις καὶ παρανομίας, εἰς φόβον ἐνέπιπτον. καί τινες μὲν μισθοφόρους ἔχοντες, ἀφίσταντο τοῦ βασιλέως. τινὲς δὲ χρήματα συσκευασάμενοι, δρασμοὺς ἐποιοῦντο. ταῦτα δὲ πυθόμενος βασιλεὺς, πρὸς πάντας τοὺς ἐπὶ τὴν ἀσίαν στρατηγοὺς καὶ σατράπας ἔγραψεν· ἐπειδὰν ἀναγνῶσι τὴν ἐπιστολὴν, παραχρῆμα πάντας τοὺς μισθοφόρους ἀπολῦσαι. ἐπὶ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν τοῦ βασιλέως διατρίβοντος ἔν τινι παραθαλαττίῳ πόλει, ὀνομαζομένῃ σαλμοῦντι, καὶ σκηνικοὺς ἀγῶνας ἐν τῷ θεάτρῳ ποιοῦντος, κατέπλευσαν οἱ δι᾽ ὠκεανοῦ τὴν παραθαλάττιον ἀπεσταλμένοι. καὶ παραχρῆμα εἰς τὸ θέατρον παρελθόντες, τόν τε ἀλέξανδρον ἠσπάσαντο, καὶ περὶ τῶν πεπραγμένων ἀπήγγειλαν. οἱ δὲ μακεδόνες ἡσθέντες τῇ παρουσίᾳ τῶν ἀνδρῶν, κρότῳ μεγάλῳ τὸ γεγονὸς ἐπεσημήναντο, καὶ πᾶν τὸ θέατρον μεστὸν ἦν χαρᾶς ἀνυπερβλήτου. οἱ δὲ καταπεπλευκότες ἀπήγγελλον, ἀμπώτεις τε καὶ πλήμας παραδόξους γίνεσθαι ἐπὶ τὸν ὠκεανόν. καὶ ἐπὶ μὲν τὰς ἀμπώτεις, παραδόξους νήσους τε ὁρᾶσθαι, μεγάλας καὶ πολλὰς ἐπ᾽ ἄκρας τῆς παραθαλαττίου χώρας· ἐπὶ δὲ τὰς πλήμας, ἅπαντας τοὺς προειρημένους τόπους κατακλύζεσθαι, πολλοῦ καὶ βιαίου πνεύματος φερομένου πρὸς τὴν χέρσον· τῆς δ᾽ ἐπιφανείας ἀφρῷ πολλῷ λευκαινομένης, τὸ δὲ παραδοξότατον, κἀ-

τέσι πολλοῖς καὶ τὸ μέγεθος ἀπίστοις συγκεκυρηκέναι. ταῦτα δὲ φοβηθέντας αὐτούς, τὸ μὲν πρῶτον ἀπελπίσαι τὸ ζῆν, ὡς αὐτίκα μάλα μετὰ τῶν σκαφῶν διαφθαρησομένους. μετὰ δὲ ταῦτα δ' ἐξ ἁπάντων μιᾶς φωνῆς γιγνομένης, καὶ διὰ τῶν ὅπλων πολλοῦ συντελουμένου ψόφου, πρὸς δὲ τούτοις τῶν σαλπίγγων ἐνιεμένων, τοῦ παραδόξου πτοηθῆναι τὰ θηρία, καὶ δῦναι πρὸς βυθόν. ὁ δὲ βασιλεὺς περὶ τούτων διακούσας, τοῖς μὲν ἡγουμένοις τοῦ στόλου παρήγγειλεν ἐπὶ τὸν Εὐφράτην καταπλεῦσαι· αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως πολλὴν χώραν διελθὼν, συνῆψε τοῖς Σουσιανοῖς ὅροις. περὶ δὲ τοὺς καιροὺς τούτους, Κάλανος ὁ Ἰνδός, ἐν φιλοσοφίᾳ μεγάλην ἔχων προκοπὴν, καὶ τιμώμενος ὑπ' Ἀλεξάνδρου, παράδοξον ἐποιήσατο τὴν τοῦ βίου καταστροφήν. βεβιωκὼς γὰρ ἔτη τρία πρὸς τοῖς ο̅, καὶ πάντα τὸν χρόνον ἄπειρος γεγονὼς ἀρρωστίας, ἔκρινεν ἑαυτὸν ἐκ τοῦ ζῆν μεταστῆσαι, ὡς τὸ τέλειον τῆς εὐδαιμονίας παρά τε τῆς φύσεως καὶ τῆς τύχης ἀπειληφώς· καταπειραθεὶς ὑπ' ἀρρωστίας, καὶ καθ' ἡμέραν ἀεὶ μᾶλλον βαρυνόμενος, ἠξίωσε τὸν βασιλέα πυρὰν αὐτοῦ μεγάλην κατασκευάσαι· καὶ προσαναβάντος ἐπὶ ταύτην, αὐτὸν προστάξαι τοῖς ὑπηρέταις πῦρ ἐνεῖναι. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος τὸ μὲν πρῶτον αὐτὸν ἀποτρέπειν ἐπειρᾶτο ταύτης τῆς ἐπιβολῆς. ὡς δ' οὐχ ὑπήκουσεν, ὡμολόγησεν συντελέσειν περὶ ὧν ἠξιωκὼς ἦν. διαγγελθείσης δὲ τῆς πράξεως, ἡ μὲν πυρὰ κατεσκευάσθη· τὸ δὲ πλῆθος κατήντησεν ἐπὶ τὴν παράδοξον θέαν. ὁ δὲ Κάλανος ἀκολουθήσας τοῖς ἰδίοις δόγμασιν, τεθαρρηκότως ἐπέστη τῇ πυρᾷ· καὶ μετὰ ταύτης καταφλεχθεὶς, ἐτελεύτησεν. τῶν δὲ παρόντων οἱ μὲν μανίαν αὐτοῦ κατέγνωσαν, οἱ δὲ κενοδοξίαν ἐπὶ καρτερίᾳ, τινὲς δὲ τὴν εὐψυχίαν καὶ τὴν τοῦ θανάτου καταφρόνησιν ἐθαύμασαν. ὁ δὲ βασιλεὺς τοῦτον μὲν ἔθαψε πολυτελῶς· αὐτὸς δὲ παρελθὼν εἰς Σοῦσαν, τὴν μὲν πρεσβυτέραν τῶν Δαρείου θυγατέρων Στάτειραν ἔγημεν· τὴν δὲ νεωτέραν, Ἡφαιστίωνι συνῴκισε Δρυπῆτιν. ἔπεισε δὲ καὶ τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν φίλων, γῆμαι· καὶ συνῴκισεν αὐτοῖς τὰς εὐγενεστάτας παρθένους Περσίδας. κατὰ τοῦτον τὸν καιρόν, ἧκον εἰς τὰ Σοῦσα τρισμύριοι τῶν Περσῶν, νέοι μὲν παν-

τελῶς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

τελῶς ταῖς ἡλικίαις, ἐπιλελεγμένοι δὲ ταῖς τῶν σωμάτων εὐ-
πρεπείαις τε καὶ ῥώμαις. ἐπὶ δέ τινας ἐν σχολαῖς τοῦ βασιλέως
ἠθροισμένοι χρόνον ἱκανὸν, ἐπιστάτας καὶ διδασκάλους ἐσχηκό-
τες τῶν πολεμικῶν ἔργων· πάντες δὲ μακεδονικαῖς πανοπλί-
αις πολυτελῶς κεκοσμημένοι, παρεμβολὴν μὲν ἐποιήσαντο
πρὸ τῆς πόλεως. ἐπιδεξάμενοι δὲ τῷ βασιλεῖ τὴν ἐν τοῖς ὅπλοις
ἄσκησιν καὶ μελέτην, ἐτιμήθησαν διαφερόντως. τῶν γὰρ μακε-
δόνων πρὸς τὴν τοῦ γάγγου ποταμοῦ διάβασιν ἀντειπόντων, καὶ
πολλάκις ἐν ταῖς ἐκκλησίαις καταβοώντων, καὶ τὴν ἐξ ἄμμω-
νος γένεσιν διασυρόντων, τοῦτο τὸ σύστημα κατεσκεύασεν, ἐκ
μιᾶς μὲν ἡλικίας τῶν περσῶν καὶ ὁμοίας συνεστηκὸς, δυνάμε-
νον δὲ ἀντίταγμα γενέσθαι τῇ μακεδονικῇ φάλαγγι. καὶ τὰ μὲν
περὶ ἀλέξανδρον ἐν τούτοις ἦν. ἅρπαλος δὲ τῶν ἐν βαβυλῶνι θη-
σαυρῶν καὶ τῶν προσόδων τὴν φυλακὴν πεπιστευμένος, ἐπεὶ
δὴ τάχιστα ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν ἰνδικὴν ἐστράτευσεν, ἀπέγνω
τὴν ἐπάνοδον αὐτοῦ· δοὺς δ' ἑαυτὸν εἰς τρυφὴν, καὶ πολλῆς χώ-
ρας ἀποδεδειγμένος σατράπης, τὸ μὲν πρῶτον εἰς ὕβρεις γυναι-
κῶν, καὶ παρανόμους ἔρωτας βαρβάρων ἐξετράπη, καὶ πολ-
λὰ τῆς γάζης ἀκρατεστάτους ἡδοναῖς κατανάλωσεν. ἀπὸ δὲ τῆς ἐ-
ρυθρᾶς θαλάσσης πολὺ διάστημα κομίζων ἰχθύων πλῆθος, καὶ
δίαιταν πολυδάπανον ἐνιστάμενος, ἐβλασφημεῖτο. μετὰ δὲ
ταῦτ' ἐκ τῶν ἀθηνῶν τὴν ἐπιφανεστάτην τῶν ἑταιρῶν, ὄνομα
πυθιονίκην, μετεπέμψατο· καὶ ζῶσαν τε αὐτὴν βασιλικαῖς δω-
ρεαῖς ἐτίμησεν, καὶ μεταλλάξασαν ἔθαψε πολυτελῶς, καὶ τά-
φον ἐπὶ τῆς ἀττικῆς κατεσκεύασε πολυδάπανον. μετὰ δὲ ταῦ-
τα ἄλλην ἑταίραν ἀττικὴν, ᾗ ὄνομα γλυκέρα, μεταπεμψάμε-
νος, ἐν ὑπερβαλλούσῃ τρυφῇ καὶ πολυδαπάνῳ διαιτήματι
διεξῆγεν. εἰς δὲ τὰς παραλόγους τῆς τύχης καταφυγὰς ποριζόμε-
νος, εὐεργέτει τὸν τῶν ἀθηναίων δῆμον. τοῦ δὲ ἀλεξάνδρου με-
τὰ τὴν ἐξ ἰνδῶν ἐπάνοδον πολλοὺς τῶν σατραπῶν κατηγο-
ρηθέντας ἀνελόντος, φοβηθεὶς τὴν τιμωρίαν, καὶ συσκευασά-
μενος ἀργυρίου μὲν τάλαντα πεντακισχίλια, μισθοφόρους δ'
ἀθροίσας ἑξακισχιλίους, ἀπῆρεν ἐκ τῆς ἀσίας, καὶ κατέπλευσεν

εἰς τὴν ἀττικήν. οὐδενὸς δ' αὐτῷ προσέχοντος, τοὺς μὲν μισθο-
φόρους ἀπέλιπε περὶ ταίναρον τῆς λακωνικῆς. αὐτὸς δὲ μέρος
τῶν χρημάτων ἀναλαβὼν, ἱκέτης ἐγένετο τοῦ δήμου. ἐξαιτούμε-
νος δὲ ὑπὸ ἀντιπάτρου καὶ ὀλυμπιάδος, καὶ πολλὰ χρήματα
διαδοὺς τοῖς ὑπὲρ αὐτοῦ δημηγοροῦσι ῥήτορσι, διέδρα καὶ κα-
τῆρεν εἰς ταίναρον πρὸς τοὺς μισθοφόρους. ἐκεῖθεν δὲ πλεύσας εἰς
κρήτην, ὑπὸ θίβρωνος ἑνὸς τῶν φίλων ἐδολοφονήθη. οἱ δ' ἀθη-
ναῖοι τὸν τοῦ ἁρπάλου χρημάτων λόγον ἀναζητοῦντες, δημοσθέ-
νην καὶ ἄλλους τινὰς τῶν ῥητόρων κατεδίκασαν, ὡς εἰληφότας
τῶν ἁρπάλου χρημάτων. ὁ δὲ ἀλέξανδρος τῶν ὀλυμπίων ὄντων,
ἐκήρυξεν ἐν ὀλυμπίᾳ, τοὺς φυγάδας πάντας εἰς τὰς πατρίδας
κατιέναι, πλὴν τῶν ἱεροσύλων καὶ φονέων. αὐτὸς δ' ἐπιλέξας
τοὺς πρεσβυτάτους τῶν πολιτῶν, ἀπέλυσε τῆς στρατείας, ὄντας ὡς
μυρίους. πυνθανόμενος δὲ πολλοὺς αὐτῶν εἶναι καταδανείους,
ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τὰ δάνεια βραχὺ λείποντα τῶν μυρίων ταλάντων
διέλυσεν. τῶν δ' ἀπολειπομένων μακεδόνων ἀπειθούντων, καὶ
ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν καταβοώντων, παροξυνθεὶς κατηγόρησεν αὐ-
τῶν τεθαῤῥηκότως. καταπληξάμενος δὲ τὸ πλῆθος, ἐτόλμη-
σεν αὐτὸς καταβὰς ἀπὸ τοῦ βήματος τοὺς αἰτίους τῆς ταραχῆς,
ταῖς ἰδίαις χερσὶ παραδοῦναι τοῖς ὑπηρέταις πρὸς τὴν τιμωρί-
αν. ἐπὶ δὲ τῆς διαφορᾶς αὐξανομένης, ὁ μὲν βασιλεὺς ἐκ τῶν ἐκλε-
λεγμένων περσῶν ἡγεμόνας κατέστησε, καὶ τούτους προῆγεν ἐ-
πὶ τὸ πρωτεῖον. οἱ δὲ μακεδόνες μετανοήσαντες, καὶ πολλὰ
μετὰ δακρύων δεηθέντες, μόγις ἔπεισαν τὸν ἀλέξανδρον αὐ-
τοῖς διαλλαγῆναι. Ἐπ' ἄρχοντος δ' ἀθήνησιν ἀντικλέους, ῥω-
μαῖοι κατέστησαν ὑπάτους, λεύκιον κορνήλιον καὶ κόϊντον πο-
πίλιον. ἐπὶ δὲ τούτων ἀλέξανδρος εἰς τὸν τῶν ἀπολελυμένων ἀ-
ριθμὸν, ἀνεπλήρωσεν ἐκ τῶν περσῶν· καὶ χιλίους αὐτῶν εἰς τοὺς πε-
ρὶ τὴν αὐλὴν ἔταξεν ὑπασπιστάς· καὶ τὸ σύνολον οὐχ ἧττους
εἰς πίστιν τῶν μακεδόνων ὑπέλαβεν. ἧκεν δὲ ἐπὶ τοῦτον τὸν καιρὸν
καὶ πευκέστης, ἄγων πέρσας τοξότας καὶ σφενδονήτας δισμυ-
ρίους. καταμίξας δὲ τούτους τοῖς προϋπάρχουσι στρατιώταις, τῇ
καινότητι τῆς καινοτομίας, κατεσκεύασε τὴν ὅλην δύναμιν κε-

κρα-

κεχρημένην καὶ ἁρμόζουσαν τῇ ἰδίᾳ προαιρέσει. τῶν δὲ Μακεδόνων ἐκ τῶν αἰχμαλωτίδων γεγεννηκότων υἱούς, τὸν ἀριθμὸν τῶν παίδων ἀκριβῶς ἐσκέψατο. ὄντων δ' αὐτῶν σχεδὸν μυρίων, ἅπασι τὰς ἁρμοζούσας πρὸς τροφὴν ἐλευθερίους συντάξεις ἀπεμέρισε, τούτοις μὲν παιδευτὰς ἐπέστησε, τοὺς διδάξοντας τὴν ἁρμόζουσαν παιδείαν. αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν, προῆγεν ἐκ τῶν σούσων. καὶ διαβὰς τὸν τίγριν, ἐν ταῖς κάραις καλουμέναις κώμαις κατεστρατοπέδευσεν. ἑξῆς δ' ἐν ἡμέραις τέτταρσι τὴν σίτταν διανύσας, ἧκεν εἰς τὰ καλούμενα σάμβανα. ἐνταῦθα δὲ μείνας ἡμέρας ἑπτά, καὶ προσαναλαβὼν τὴν δύναμιν, τριταῖος εἰς τοὺς κέλωνας προσαγορευομένους ἧκεν· ἐν ᾧ μέχρι νῦν διαμένει γένος Βοιώτιον, κατὰ μὲν τὴν ξέρξου στρατείαν ἀνάστατον γεγονός. μεμνημένων δέ τι τῶν πατρίων νόμων, ὄντες γὰρ οὗτοι δίφωνοι, τῇ μὲν ἑτέρᾳ διαλέκτῳ ἐξωμοιώθησαν τοῖς ἐγχωρίοις· τῇ δ' ἑτέρᾳ πλείστας τῶν ἑλληνικῶν λέξεων διετήρουν, καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἔνια διεφύλαττον. τέλος δὲ προσμείνας, ἡμέρας ἀνέζευξε. καὶ παρεγκλίνας τὴν ὑποκειμένην ὁδόν, θέας ἕνεκεν ἦλθεν εἰς τὴν ὀνομαζομένην Βαγιστάνην· θεοπρεπεστάτην δὲ χώραν οὖσαν, καὶ πλήρη καρπίμων δένδρων, καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων πρὸς ἀπόλαυσιν ἀνηκόντων· μετὰ δὲ ταῦτα, παρελθὼν εἴς τινα χώραν δυναμένην ἐκτρέφειν ἀγέλας παμπληθεῖς τῶν ἵππων, ἐν ᾗ τὸ παλαιὸν ἔφασαν ἑκκαίδεκα μυριάδας ἵππων γεγονέναι φορβάδων· κατὰ δὲ τὴν ἀλεξάνδρου παρουσίαν, ἓξ μόναι μυριάδες ἠριθμήθησαν· ἐνταῦθα διαμείνας ἡμέρας λ', ἑβδομαῖος διήνυσεν εἰς ἐκβάτανα τῆς μηδείας. ταύτης δὲ φασὶ διακοσίων μὲν καὶ ν σταδίων τὴν περίμετρον ὑπάρχειν, βασίλεια δ' ἔχειν τῆς ὅλης μηδείας, καὶ θησαυροὺς πολλῶν χρημάτων. ἔνθα δὴ χρόνον τινὰ τὴν δύναμιν ἀναλαβών, ἀγῶνάς τε θυμελικοὺς ἐποίει, καὶ πότους συνεχεῖς. ἐν οἷς καιροῖς τῶν φίλων ἡφαιστίων μέθαις χρησάμενος, καὶ περιπεσὼν ἀρρωστίᾳ, τὸν βίον ἐξέλιπεν. ὁ δὲ βασιλεὺς χαλεπῶς ἐνέγκας τὸ συμβάν, τὸ σῶμα τοῦ τετελευτηκότος περδίκκᾳ παρέδωκεν εἰς Βαβυλῶνα κομίσαι, βουλόμενος ἐπιφανεστάτην αὐτοῦ ποιήσασθαι τὴν ταφήν.

ἅμα

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, κατὰ τὴν ἑλλάδα ταραχαὶ συνίσταν-
το, καὶ πραγμάτων καινῶν κινήσεις· ἐξ ὧν ὁ λαμιακὸς πόλεμος
κληθεὶς, ἔλαβε τὴν ἀρχὴν, ἐκ τοιαύτης τινὸς αἰτίας. τοῦ βασιλέως
προστάξαντος τοῖς σατράπαις ἅπασιν, ἀπομίσθους ποιῆσαι τοὺς μι-
σθοφόρους, καὶ τούτων τὸ σύνταγμα συντελεσάντων, πολλοὶ τῆς
στρατείας ἀπολελυμένοι ξένοι, διέτρεχον καθ' ὅλην τὴν ἀσίαν πλα
νώμενοι, καὶ τὰς ἀναγκαίας τροφὰς ἐκ τῶν προνομῶν ποριζόμε
νοι· μετὰ δὲ ταῦτα πανταχόθεν διῆραν ἐπὶ ταίναρον τῆς λακω
νικῆς. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν περσικῶν σατραπῶν, καὶ τῶν ἄλλων ἡγε
μόνων οἱ περιλειφθέντες, χρήματά τε καὶ στρατιώτας ἀθροίζον-
τες, ἔπλεον ἐπὶ ταίναρον, καὶ κοινὴν δύναμιν ἤθροιζον. τὸ δὲ
τελευταῖον λεωσθένην τὸν ἀθηναῖον, ἄνδρα ψυχῆς λαμπρό-
τητι διάφορον, καὶ μάλιστ' ἀντικείμενον τοῖς ἀλεξάνδρου πράγ
μασιν, εἵλοντο στρατηγὸν αὐτοκράτορα. οὗτος δὲ τῇ βουλῇ διαλεχ-
θεὶς ἐν ἀπορρήτοις, πεντήκοντα μὲν ἔλαβε τάλαντα πρὸς τὴν
μισθοδοσίαν· ὅπλων δὲ πλῆθος ἱκανὸν πρὸς τὰς κατεπειγούσας
χρείας. πρὸς δὲ αἰτωλοὺς ἀλλοτρίως ἔχοντας πρὸς βασιλέα, περὶ
συμμαχίας διεπρεσβεύσατο· καὶ πάντα τὰ πρὸς τὸν πόλεμον
παρεσκεύαζεν. λεωσθένης μὲν οὖν προορώμενος τὸ μέγεθος τοῦ
πολέμου, περὶ ταῦτα διέτριβεν. ὁ δ' ἀλέξανδρος τῶν κοσσαί-
ων ἀπειθούντων, ἐστράτευσεν ἐπ' αὐτοὺς εὐζώνῳ τῇ δυνάμει.
τοῦτο δὲ τὸ ἔθνος ἀλκῇ διαφέρον, κατοικεῖ μὲν τῆς μηδείας τὴν ὀρει
νήν. πεποιθὸς δὲ τῇ τῶν τόπων δυσχωρίᾳ, καὶ ταῖς κατὰ πόλεμον
ἀρεταῖς, οὐδέποτε δεσπότην ἔπηλυν προσεδέχετο· ἀλλὰ καὶ κατὰ
τὴν τῶν περσῶν βασιλείαν διέμεινεν ἀνάλωτον. καὶ τότε πεφρο
νηματισμένον, οὐ κατεπλάγη τὴν τῶν μακεδόνων ἀρετήν. ὁ δὲ βα-
σιλεὺς προκαταλαβόμενος τὰς παρόδους, καὶ τῆς κοσσαίας τὴν
πλείστην πορθήσας, καὶ κατὰ πάσας τὰς συμπλοκὰς προτερῶν,
πολλοὺς μὲν ἀπέκτεινε τῶν βαρβάρων, πολλαπλασίους δ' ἐζώ-
γρησεν. οἱ δὲ κοσσαῖοι πάντῃ νικώμενοι, καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἑα
λωκότων χαλεπῶς φέροντες, ἠναγκάσθησαν τῆς τῶν αἰχμα-
λώτων σωτηρίας τὴν δουλείαν ἀλλάξασθαι. διὸ καὶ τὰ καθ' ἑ-
αυτοὺς ἐπιτρέψαντες, ἐτύγχανον εἰρήνης σὺν τῷ ποιεῖν τὸ

προ-

προστεταγμένον τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ ἀλέξανδρος ἐν ἡμέραις ταῖς
πάσαις μ̄ καταπολεμήσας τὸ ἔθνος, καὶ πόλεις ἀξιολόγους ἐν
ταῖς δυσχωρίαις κτίσας, ἀνελάμβανε τὴν δύναμιν. Ἐπ' ἄρ-
χοντος δ' ἀθήνησι σωσικλέους, ἐν ῥώμῃ κατεστάθησαν ὕπατοι,
λεύκιος κορνήλιος λέντλος καὶ κόϊντος ποπίλλιος. ἐπὶ δὲ
τούτων ἀλέξανδρος καταπεπολεμηκὼς τὸ τῶν κοσσαίων ἔθ-
νος, ἀνέζευξε μετὰ τῆς δυνάμεως, καὶ προῆγεν ἐπὶ βαβυλῶ-
νος. ἀεὶ δὲ ἐπὶ τὰς στρατοπεδείας διαλείπων, καὶ τὴν δύναμιν
ἀναλαμβάνων, ἡσυχῇ προῆγεν. ἀπέχοντος δ' αὐτοῦ τ̄ στα-
δίους τῆς βαβυλῶνος, οἱ χαλδαῖοι καλούμενοι, μεγίστην μὲν δό-
ξαν ἐν ἀστρολογίᾳ περιπεποιημένοι, διὰ δέ τινος αἰωνίου παρα-
τηρήσεως προλέγειν εἰωθότες τὰ μέλλοντα, προεχειρίσαντο μὲν
ἐξ αὐτῶν τοὺς πρεσβυτάτους, καὶ μεγίστην ἐμπειρίαν ἔχοντας.
διὰ δὲ τῆς τῶν ἄστρων μαντείας γνόντες τὴν μέλλουσαν γίγνε-
σθαι τοῦ βασιλέως τελευτὴν ἐν βαβυλῶνι, προσέταξαν μηνῦ-
σαι τῷ βασιλεῖ τὸν κίνδυνον, καὶ παρακελεύσασθαι μηδενὶ τρό-
πῳ τὴν εἰς τὴν πόλιν εἴσοδον ποιήσασθαι· δύνασθαι δὲ αὐτὸν ἐκ-
φυγεῖν τὸν κίνδυνον, ἐὰν ἀναστήσῃ τὸν καθῃρημένον ὑπὸ περσῶν
τοῦ βήλου τάφον. καὶ βεβουλευμένην ὁδὸν ὠθιστήσας, παρέλθῃ
τὴν πόλιν. τῶν δὲ ἀποσταλέντων χαλδαίων, ὁ προκριθεὶς ὄνομα
βελεφάντης, τῷ μὲν βασιλεῖ συνελθεῖν εἰς λόγους οὐκ ἐτόλμη-
σε διὰ τὸν φόβον. νεάρχῳ δ' ἑνὶ τῶν ἀλεξάνδρου φίλων κατ' ἰδί-
αν ἐντυχὼν, καὶ ἐπὶ μέρος ἀπαγγείλας, ἠξίου δηλῶσαι τῷ βα-
σιλεῖ. ὁ δ' ἀλέξανδρος ἀκούσας παρὰ τοῦ νεάρχου τὴν χαλδαί-
ων πρόῤῥησιν, κατεπλάγη. καὶ μᾶλλον ἀεὶ τὴν ἀγχίνοιαν τῶν
ἀνδρῶν καὶ δόξαν ἀναλογιζόμενος, ἐταράττετο τὴν ψυχήν.
τέλος δὲ τοὺς πολλοὺς τῶν φίλων ἀποστείλας εἰς τὴν πόλιν, αὐτὸς
ἄλλην ἀτραπὸν παρήλλαξε τὴν βαβυλῶνα. καὶ καταστρατοπε-
δεύσας ἀπὸ σταδίων σ̄, ἡσυχίαν εἶχεν. πάντων δὲ θαυμαζόντων,
ἧκον πρὸς αὐτὸν ἄλλοι τε πλείους τῶν ἑλλήνων, καὶ τῶν φιλοσό-
φων οἱ περὶ τὸν ἀνάξαρχον. οὗτοι δὲ μαθόντες τὴν αἰτίαν, καὶ
τοῖς ἐκ φιλοσοφίας λόγοις χρησάμενοι ἐναργῶς, τοσοῦτον μετέ-
θηκαν αὐτὸν, ὥστε καταφρονῆσαι μὲν πάσης μαντικῆς, μάλι-

σα δὲ τῆς παρὰ χαλδαίοις προτιμωμένης. διόπερ ὁ βασιλεὺς ὥσ-
περεὶ τετρωμένος τὴν ψυχὴν, καὶ τοῖς τῶν φιλοσόφων λόγοις
ὑπαχθεὶς, εἰς τὴν βαβυλῶνα μετὰ τῆς δυνάμεως εἰσῆλθεν. τῶν
δ' ἐγχωρίων καθάπερ καὶ πρότερον φιλανθρώπως ὑποδεχο-
μένων τοὺς στρατιώτας, ἅπαντες ὥρμησαν πρὸς ἄνεσιν καὶ τρυ-
φὴν, πολλῆς τῶν ἐπιτηδείων παρεσκευασμένης δαψιλείας.
ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν. Ἐπ' ἄρχον-
τος δ' ἀθήνησι συναγησίου, ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους, γά-
ϊον πόπλιον καὶ παπίριον. ὀλυμπιὰς δ' ἤχθη τετάρτη πρὸς
ταῖς ρ̄ καὶ δέκα, καθ' ἣν ἐνίκα μικίνας ῥόδιος. ἐπὶ δὲ τούτων τοῦ
χρόνου, ἐξ ἁπάσης σχεδὸν οἰκουμένης ἧκον πρέσβεις, οἱ μὲν συγ-
χαίροντες ἐπὶ τοῖς κατορθώμασιν, οἱ δὲ στεφανοῦντες· ἄλλοι δὲ
φιλίας καὶ συμμαχίας τιθέμενοι, πολλοὶ δὲ δωρεὰς μεγαλο-
πρεπεῖς κομίζοντες· τινὲς δὲ ὑπὲρ τῶν ἐγκαλουμένων ἀπολογού-
μενοι. χωρὶς γὰρ τῶν κατὰ τῆς ἀσίας ἐθνῶν καὶ πόλεων, ἔτι δὲ δυ-
ναστῶν, πολλοὶ καὶ τῶν ἐκ τῆς εὐρώπης καὶ λιβύης κατήντησαν·
ἐκ μὲν λιβύης, καρχηδόνιοι καὶ λιβοφοίνικες, καὶ πάντες οἱ τὴν
παράλιον οἰκοῦντες μέχρι τῶν ἡρακλείων στηλῶν· ἐκ δὲ τῆς εὐρώ-
πης αἵ τε τῶν ἑλλήνων πόλεις ἐξέπεμψαν, καὶ μακεδόνες· ἔτι
δὲ ἰλλύριοι, καὶ τῶν περὶ τὸν ἀδρίαν οἰκούντων οἱ πλείους, τά τε
θράκια γένη, καὶ τῶν πλησιοχώρων γαλατῶν, ὧν τότε πρῶτον
τὸ γένος ἐγνώσθη παρὰ τοῖς ἕλλησιν. ὁ δὲ ἀλέξανδρος ἀναγρα-
φὴν λαβὼν τῶν πρέσβεων, διέταξε τοῖς μὲν πρώτοις διδόναι
τὰς ἀποκρίσεις, καὶ τοῖς ἑξῆς ἅπασι. καὶ πρώτοις μὲν ἐχρημάτι-
σε, τοῖς ὑπὲρ τῶν ἱερῶν παραγεγενημένοις, δευτέροις δὲ τοῖς πε-
ρὶ τῶν δωρεῶν ἥκουσιν, ἑξῆς δὲ τοῖς ἀμφισβητήσεις ἔχουσι
πρὸς τοὺς ὁμόρους· τετάρτοις δὲ, τοῖς περὶ τῶν ἰδιωτικῶν ἥκουσι·
πέμπτοις δὲ, τοῖς ἀντιλέγουσι περὶ τῆς καθόδου τῶν φυγάδων.
τοῖς μὲν οὖν ἠλείοις πρώτοις ἐχρημάτισεν, εἶτ' ἀμμωνιεῦσι καὶ
δελφοῖς, καὶ κορινθίοις, ἔτι δὲ ἐπιδαυρίοις, καὶ τοῖς ἄλλοις, κατὰ
τὴν δόξαν τῶν ἱερῶν προκρίνων τὰς ἐντεύξεις. πάσαις δὲ ταῖς
πρεσβείαις φιλοτιμηθεὶς κεχαρισμένας δοῦναι τὰς ἀποκρίσεις,
εὐαρεστουμένας ἀπέλυσε κατὰ τὸ δυνατόν. ἀπολύσας δὲ τὰς πρεσ-

βείας,

βείας, περὶ τὴν ταφὴν ἐγίνετο τοῦ ἡφαιστίωνος. τοσαύτην δὲ σπουδὴν ἐποιήσατο πρὸς τὴν τῆς ἐκφορᾶς ἐπιμέλειαν, ὥστε μὴ μόνον τὰς προγεγενημένας παρ' ἀνθρώποις ταφὰς ὑπερβαλέσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐσομένοις μηδεμίαν ὑπέρθεσιν καταλιπεῖν. καὶ γὰρ ἠγάπησεν αὐτὸν τοῖς τῶν ἐν στοργῇ φίλων δοξαζομένων, καὶ μετὰ τὴν τελευτὴν ἐτίμησεν αὐτὸν ἀνυπερβλήτως. ζῶντα μὲν γὰρ προετίμησε πάντων τῶν φίλων, καίπερ κρατεροῦ φιλίαν ἔχοντος ἐνάμιλλον. ἐπεὶ γάρ τις τῶν ἑταίρων εἶπε, μηδὲν καταδεέστερον ἡφαιστίωνος τὸν κρατερὸν στέργεσθαι, ἐπεφθέγξατο, κρατερὸν μὲν γὰρ εἶναι φιλοβασιλέα, ἡφαιστίωνα δὲ φιλαλέξανδρον. τῆς δὲ δαρείου μητρὸς ἐπὶ τῆς πρώτης ἐντεύξεως διὰ τὴν ἄγνοιαν προσκυνούσης τὸν ἡφαιστίωνα, ὡς ὄντα βασιλέα, καὶ μετὰ τὴν ἐπίγνωσιν διατρεπομένης, εἶπεν, μηδὲν φροντίσῃς ὦ μῆτερ, καὶ γὰρ οὗτος ἀλέξανδρος. καθόλου γὰρ ὁ ἡφαιστίων τοσαύτης ἐξουσίας καὶ φιλικῆς ἐκοινώνει παρρησίας, ὥστε τῆς ὀλυμπιάδος ἀλλοτρίως ἐχούσης πρὸς αὐτὸν διὰ τὸν φθόνον, καὶ ἐπὶ τὰς ἐπιστολὰς ἐπιτιμώσης αὐτῷ σκληρότερον, καὶ ἀπειλούσης, τά τε ἄλλα γράψαι πρὸς αὐτὴν ἐπιπληκτικῶς, καὶ ἐπὶ τὴν ἐπιστολὴν ἐπὶ τελευτῇ θεῖναι ταῦτα· Καὶ πρὸς ἡμᾶς παύου διαβαλλομένη, καὶ μὴ χαλέπαινε, μηδὲ ἀπείλει· εἰ δὲ μή, μετρίως ἡμῖν μελήσει. οἶδας γάρ, ὅτι ἀλέξανδρος κρείττων ἁπάντων. ὁ δ' οὖν βασιλεὺς τὰ πρὸς τὴν ἐκφορὰν παρασκευαζόμενος, ταῖς μὲν πλησίον πόλεσι προσέταξε, κατὰ δύναμιν συμβάλλεσθαι πρὸς τὸν τῆς ἐκφορᾶς κόσμον. πᾶσι δὲ τοῖς κατὰ τὴν ἀσίαν οἰκοῦσι προσέταξεν, τὸ παρὰ τοῖς πέρσαις ἱερὸν πῦρ καλούμενον ἐπιμελῶς σβέσαι, μέχρι ἂν τελέσῃ τὴν ἐκφοράν. τοῦτο δὲ εἰώθασιν οἱ πέρσαι ποιεῖν κατὰ τὰς τῶν βασιλέων τελευτάς. τὸ δὲ πλῆθος, χαλεπὸν οἰωνὸν ἐτίθετο τὸ πρόσταγμα· καὶ τὸ θεῖον ὑπελάμβανον, προσημαίνειν τὸν τοῦ βασιλέως θάνατον. ἐγένετο δὲ καὶ ἄλλα σημεῖα παράδοξα, προδηλοῦντα τὴν ἀλεξάνδρου τελευτήν, περὶ ὧν μικρὸν ὕστερον ἐροῦμεν, ὅταν τὸν περὶ τῆς ἐκφορᾶς λόγον διέλθωμεν. τῶν γὰρ ἡγεμόνων καὶ φίλων ἕκαστος στοχαζόμενος τῆς τοῦ βασιλέως ἀρεσκείας, κατεσκεύα-

χεν εἴδωλα δι' ἐλέφαντος καὶ χρυσοῦ, καὶ τῶν ἄλλων τῶν θαυ-
μαζομένων παρ' ἀνθρώποις. αὐτὸς δὲ τοὺς ἀρχιτέκτονας ἀθροί-
σας, καὶ λεπτουργῶν πλῆθος, τοῦ μὲν τείχους καθεῖλεν ἐπὶ δέ-
κα σταδίους. τὴν δ' ὀπτὴν πλίνθον ἀναλεξάμενος, καὶ τὸν δεξό-
μενον τὴν πυρὰν τόπον ὁμαλὸν κατασκευάσας, ᾠκοδόμησε
τετράπλευρον πυράν, σταδιαίας οὔσης ἑκάστης πλευρᾶς, εἰς λ̄
δόμους διελόμενος τὸν τόπον· καὶ κατασρώσας τὰς ὀροφὰς φοι-
νίκων στελέχεσι, τετράγωνον ἐποίησε τὸ κατασκεύασμα. με-
τὰ δὲ ταῦτα περιετίθει περὶ τὸν περίβολον παντὶ κόσμον. οὗ τὴν μὲν
κρηπῖδα, χρυσαῖ πεντηρικαὶ πρῷραι συνεπλήρουν, οὖσαι τὸν
ἀριθμὸν σ̄μ̄, ἐπὶ δὲ τῶν ἐπωτίδων ἔχουσαι δύο μὲν τοξότας
εἰς γόνυ κεκαθικότας τετραπήχεις, ἀνδριάντας δὲ πενταπήχεις
καθωπλισμένους. τοὺς δὲ μεταξὺ τόπους, φοινικίδες ἀνεπλήρουν
πιληταί. ὑπεράνω δὲ τούτων τὴν δευτέραν ἐπεῖχον χώραν
λαμπάδες, πεντεκαιδεκαπήχεις, κατὰ μὲν τὴν λαβὴν ἔχου-
σαι χρυσοῦς στεφάνους, κατὰ δὲ τὴν ἐκφλόγωσιν ἀετούς, διαπε-
πετακότας τὰς πτέρυγας, καὶ κατανεύοντας· παρὰ δὲ τὰς βάσεις,
δράκοντας ἀφορῶντας τοὺς ἀετούς· κατὰ δὲ τὴν τρίτην περίφο-
ραν, κατεσκεύαστο ζώων παντοδαπῶν πλῆθος κυνηγουμέ-
νων· ἔπειτα ἡ μὲν τετάρτη χώρα, κενταυρομαχίαν χρυσῆν εἶ-
χεν· ἡ δὲ πέμπτη, λέοντας καὶ ταύρους ἐναλλὰξ χρυσοῦς. τὸ δ'
ἀνώτερον μέρος ἐπεπλήρωτο μακεδονικῶν καὶ βαρβαρικῶν ὅ-
πλων, ὧν μὲν τὰς ἀνδραγαθίας, ὧν δὲ τὰς ἥττας σημαινόντων.
ἐπὶ πᾶσι δὲ ἐφεστήκεισαν σειρῆνες διάκοιλοι, καὶ δυνάμεναι
λεληθότως δέξασθαι τοὺς ἐν αὐταῖς ὄντας, καὶ ᾄδοντας ἐπικήδει-
ον θρῆνον περὶ τὸν τετελευτηκότα. τὸ δ' ὕψος ἦν ὅλου τοῦ κατα-
σκευάσματος, πήχεις πλείους τῶν ρ̄λ̄. καθόλου δὲ τῶν τε ἡγε-
μόνων καὶ τῶν στρατιωτῶν ἁπάντων καὶ τῶν πρέσβεων, ἔτι δὲ
τῶν ἐγχωρίων φιλοτιμηθέντων εἰς τὸν τῆς ἐκφορᾶς κόσμον, φα-
σὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀναλωθέντων χρημάτων γεγονέναι πλείω τῶν
μυρίων καὶ δισχιλίων ταλάντων. ἀκολούθως δὲ ταύτῃ τῇ με-
γαλοπρεπείᾳ καὶ τῶν ἄλλων γινομένων κατὰ τὴν ἐκφορὰν τι-
μῶν, τὸ τελευταῖον προσέταξεν ἅπασι, θύειν ἡφαιστίωνι θεῷ

προσ

προέδρῳ. καὶ γὰρ κατὰ τύχην ἧκεν εἷς τῶν φίλων Φίλιππος, χρησμὸν φέρων παρ' Ἄμμωνος, θύειν Ἡφαιστίωνι θεῷ. διόπερ γενόμενος περιχαρὴς ἐπὶ τῷ, καὶ τὸν θεὸν κεκυρωκέναι τὴν αὐτοῦ γνώμην, πρῶτος τὴν θυσίαν ἐπετέλεσεν· καὶ τὸ πλῆθος λαμπρῶς ὑπεδέξατο, μύρια τὸν ἀριθμὸν θύσας ἱερὰ παντοδαπά. μετὰ δὲ τὴν ἐκφορὰν, εἰς ἀνέσεις καὶ πανηγυρικὸν βίον ἐκτραπέντος τοῦ βασιλέως, δοκοῦντος ἰσχύειν τότε πλεῖστον, καὶ μάλιστ' εὐδαιμονεῖν, ἡ πεπρωμένη συνῄρει τὸν ὑπὸ τῆς φύσεως αὐτῷ συγκεχωρημένον τοῦ ζῆν χρόνον. εὐθὺς δὲ καὶ τὸ θεῖον ἐσήμαινε τὴν τελευτὴν αὐτοῦ, πολλῶν καὶ παραδόξων οἰωνῶν καὶ σημείων συντελουμένων. τοῦ γὰρ βασιλέως ἀλειφομένου, καὶ τῆς βασιλικῆς ἐσθῆτος καὶ διαδήματος ἐπί τινος θρόνου τεθέντος, τῶν ἐγχωρίων τις δεδεμένος, ἐλύθη τὰς πέδας αὐτομάτως. καὶ λαθὼν τοὺς φύλακας, διῆλθε διὰ τῶν τῆς αὐλῆς θυρῶν ἀνεπικωλύτως. προσελθὼν δὲ τῷ θρόνῳ, καὶ τὴν βασιλικὴν ἐνδυσάμενος ἐσθῆτα, καὶ τὸ διάδημα περιθέμενος, ἐκάθισεν ἐπὶ τὸν θρόνον, καὶ τὴν ἡσυχίαν ἦγε. γνωσθείσης δὲ τῆς πράξεως, ὁ βασιλεὺς καταπλαγεὶς τὸ παράδοξον, προσῆλθε τῷ θρόνῳ· καὶ χωρὶς καταπλήξεως, ἡσυχῇ τὸν ἄνθρωπον ἀνέκρινε, τίς ὢν, καὶ τί βουλόμενος τοῦτο ἔπραξε; τοῦ δὲ εἰπόντος, μηδὲν ἁπλῶς γινώσκειν, τοῖς μάντεσι προσαναθέμενος περὶ τοῦ σημείου, τοῦτον μὲν κατὰ τὴν ἐκείνων κρίσιν ἀπέκτεινεν, ὅπως τὰ σημαινόμενα δυσχερῆ, εἰς ἐκεῖνον τρέπηται. αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν τὴν ἐσθῆτα, καὶ θεοῖς ἀποτροπαίοις θύσας, ἐν ἀγωνίᾳ καθειστήκει· καὶ τῆς τῶν Χαλδαίων προρρήσεως ἐμνημόνευσε, καὶ τοὺς μὲν συμπείσαντας φιλοσόφους παρελθεῖν εἰς τὴν Βαβυλῶνα κατεμέμφετο. τὴν δὲ τέχνην τῶν Χαλδαίων, καὶ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἀγχίνοιαν ἐθαύμαζε· καθόλου δὲ τοὺς ταῖς εὑρησιλογίαις κατασοφιζομένους, τὴν δύναμιν τῆς πεπρωμένης ἐβλασφήμει. μετ' ὀλίγον δὲ ἄλλο σημεῖον αὐτῷ περὶ τῆς βασιλείας τὸ δαιμόνιον ἐπέστησε. βουλομένου γὰρ αὐτοῦ θεάσασθαι τὴν περὶ τὴν Βαβυλωνίαν λίμνην, καὶ πλέοντος μετὰ τῶν φίλων ἔν τισιν ἀκάτοις, ἐφ' ἡμέρας μέν τινας ἀποσχισθείσης τῆς νέως ἀπὸ τῶν ἄλλων σκαφῶν, ἐ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

πλάνη μόνος, ὥστε καὶ τὴν σωτηρίαν ἀγνοῆσαι. ἔπειτα διά τινος αὐλῶνος στενοῦ, καὶ συμπεπυκνασμένοις δένδρεσι διαπλέοντος, καὶ τῶν μὲν ὑποκειμένων, τὸ δὲ διάδημα ὑπὸ τούτων ἀφθέντος, καὶ πάλιν εἰς τὴν λίμνην πεσόντος, εἷς τῶν ἐρετῶν προσνηξάμενος, καὶ βουλόμενος ἀσφαλῶς σῶσαι τὸ διάδημα, προσέθετο τῇ κεφαλῇ, καὶ προσενήξατο πρὸς τὸ πλοῖον. τρεῖς δὲ ἡμέρας καὶ τὰς ἴσας νύκτας διαπλανηθεὶς, διεσώθη· καὶ τὸ διάδημα περιθέμενος ἀνελπίστως, πάλιν τοῖς μάντεσι προσανέφερε περὶ τῶν προσημαινομένων. τούτων δὲ παρακελευομένων θυσίας ἐπιτελεῖν τοῖς θεοῖς μεγαλοπρεπεῖς. μετὰ πάσης σπουδῆς, παρεκλήθη πρός τινα τῶν φίλων μήδιον τὸν θετταλὸν ἐπὶ κῶμον ἐλθεῖν. κἀκεῖ πολὺν ἄκρατον ἐμφορηθεὶς, ἐπὶ τελευτῇ ἡρακλέους μέγα ποτήριον πληρώσας, ἐξέπιεν. ἄφνω δὲ ὥσπερ ὑπό τινος πληγῆς ἰσχυρᾶς πεπληγμένος, ἀνεστέναξε μέγα βοήσας· καὶ ὑπὸ τῶν φίλων ἀπηλλάττετο, χειραγωγούμενος. εὐθὺς δ᾽ οἱ μὲν περὶ τὴν θεραπείαν ἐκδεξάμενοι, κατέκλιναν αὐτὸν, καὶ προσήδρευον ἐπιμελῶς. τοῦ δὲ πάθους ἐπιτείνοντος, καὶ τῶν ἰατρῶν συγκληθέντων, βοηθῆσαι μὲν οὐδεὶς ἐδυνήθη. πολλοῖς δὲ πόνοις καὶ δειναῖς ἀλγηδόσι συνεχεθεὶς, ἐπειδὴ τὸ ζῆν ἀπέγνω, περιελόμενος τὸν δακτύλιον, ἔδωκε περδίκκα. τῶν δὲ φίλων ἐπερωτώντων, τίνι τὴν βασιλείαν ἀπολείπει; εἶπε, τῷ κρατίστῳ. καὶ προσεφθέγξατο, ταύτην τελευταίαν φωνὴν προέμενος· ὅτι μέγαν ἀγῶνα αὐτῷ ἐπιτάφιον συστήσονται πάντες οἱ πρωτεύοντες τῶν φίλων. οὗτος μὲν οὖν τὸν προειρημένον τρόπον ἐτελεύτησε, βασιλεύσας ἔτη ιβ΄, καὶ μῆνας ζ΄, πράξεις δὲ μεγίστας κατεργασάμενος, οὐ μόνον τῶν πρὸ αὐτοῦ βασιλευσάντων, ἀλλὰ καὶ τῶν ὕστερον ἐσομένων μέχρι τοῦ καθ᾽ ἡμᾶς βίου. ἐπεὶ δέ τινες τῶν συγγραφέων περὶ τῆς τελευτῆς τοῦ βασιλέως τούτου διαπεφωνήκασιν, ἀποφαινόμενοι διὰ φαρμάκου θανασίμου γεγονέναι τὸν θάνατον, ἀναγκαῖον ἡγούμεθα δεῖν, μὴ παραλιπεῖν αὐτῶν τοὺς λόγους. φασὶ γὰρ, ἀντίπατρον ἐπὶ τῆς εὐρώπης στρατηγὸν ὑπ᾽ αὐτοῦ καταλειφθέντα, διενεχθῆναι πρὸς ὀλυμπιάδα τὴν μητέρα τοῦ βασιλέως· καὶ τὸ

μὲν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

μὲν πρῶτον καταφρονεῖν αὐτῆς, διὰ τὸ μὴ παραδέχεσθαι τὸν ἀ-
λέξανδρον τὰς κατ' αὐτῆς διαβολάς. ὕστερον δ' ἀεὶ τῆς ἔχθρας
αὐξομένης, τοῦ βασιλέως διὰ τὸ πρὸς τὸ θεῖον εὐσεβὲς πάντα
βουλομένου τῇ μητρὶ χαρίζεσθαι, πολλὰς ἐμφάσεις διδόναι τῆς
πρὸς αὐτὸν ἀλλοτριότητος. πρὸς δὲ τούτοις τῆς παρμενίωνος καὶ
φιλώτου σφαγῆς φρίκην ἐμποιούσης τοῖς φίλοις, διὰ τοῦ ἰδίου
υἱοῦ τεταγμένου περὶ τὸν κύαθον, δοῦναι πιεῖν θανάσιμον φάρ-
μακον τῷ βασιλεῖ. μετὰ δὲ τὴν τελευτὴν πλεῖστον ἰσχύσαν-
τος τῶν κατὰ τὴν εὐρώπην, καὶ μετὰ ταῦτα κασάνδρου τοῦ υἱοῦ
διαδεξαμένου τὴν βασιλείαν, πολλοὺς συγγραφεῖς μὴ τολμᾶν
γράψαι περὶ τῆς φαρμακείας. φανερὸν δὲ γεγονέναι κάσαν-
δρον, δι' αὐτῶν τῶν πραγμάτων ἀλλοτριώτατα διακείμενον
τοῖς ἀλεξάνδρου πράγμασι· τήν τε γὰρ ὀλυμπιάδα φονεύσαν-
τα, ἄταφον ῥῖψαι· καὶ τὰς ὑπ' ἐκείνου κατασκαφθείσας θήβας
οἰκῆσαι μετὰ πολλῆς σπουδῆς. μετὰ δὲ τὴν τοῦ βασιλέως τελευ-
τὴν σισίγαμβεις ἡ δαρείου μήτηρ, πολλὰ καταθρηνήσασα τήν
τε ἀλεξάνδρου τελευτὴν, καὶ τὴν ἑαυτῆς ἐρημίαν, ἐπὶ τῆς ἐ-
σχάτης τοῦ βίου γραμμῆς ἐγκαρτερήσασα, πεμπταία κατέστρε-
ψε τὸν βίον, ἐπιλύπως μὲν, οὐκ ἀκλεῶς δὲ προεμένη τὸ ζῆν. ἡ-
μεῖς δὲ ἐπὶ τὴν ἀλεξάνδρου τελευτὴν παρόντες, κατὰ τὴν
ἐν ἀρχῇ τῆς βίβλου πρόθεσιν, τὰς τῶν διαδεξαμέ-
νων πράξεις ἐν ταῖς ἑπομέναις βίβλοις
πειρασόμεθα διεξιέναι.

ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΗ ΙΗ ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΒΙΒΛΩΝ.

Ἡ γενομένη ταραχὴ, καὶ στάσις, μετὰ τὴν ἀλεξάνδρου τελευτὴν, ἐν ταῖς δυνάμεσιν.

Περδίκκου παράληψις τῆς κατὰ τὴν βασιλείαν ἐπιμελείας, καὶ διαίρεσις τῶν σατραπειῶν.

Ἀπόστασις τῶν ἐν ταῖς ἄνω σατραπείαις ἑλλήνων, καὶ ἀποστολὴ στρατηγοῦ πίθωνος ἐπ' αὐτούς.

Ἀπαγγελία τῆς κατὰ τὴν ἀσίαν θέσεως, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ σατραπειῶν.

Ὡς πίθων κατεπολέμησε τοὺς ἀποστάντας ἕλληνας.

Ὡς ἀθηναῖοι πόλεμον διήνεγκαν πρὸς ἀντίπατρον, τὸν ὀνομασθέντα λαμιακόν.

Ὡς λεωσθένης ἀναδειχθεὶς στρατηγὸς, καὶ συστησάμενος δύναμιν, ἐνίκησε μάχῃ τὸν ἀντίπατρον, καὶ συνέκλεισεν εἰς πόλιν λαμιανόν.

Λεωσθένους τοῦ στρατηγοῦ τελευτὴ, καὶ ἐπιτάφιος.

Παράληψις τῶν σατραπειῶν, ὑπὸ τῶν μεμερισμένων αὐτάς.

Ἱππομαχία τῶν ἑλλήνων πρὸς λεοννάτον, καὶ νίκη τῶν ἑλλήνων.

Ὡς ἀντίπατρος λεοννάτου σφαγέντος ἐν τῇ μάχῃ, παρέλαβε τὴν λεοννάτου δύναμιν.

Ὡς κλεῖτος ὁ τῶν μακεδόνων ναύαρχος, ἐνίκησε δυσὶ ναυμαχίαις τοὺς ἕλληνας.

Ὡς περδίκκας ἀριαράθην τὸν βασιλέα παρατάξει μεγάλῃ νικήσας, ἐζώγρησε τὸν βασιλέα, μετὰ καὶ πολλῶν ἄλλων.

Ὡς κρατερὸς βοηθήσας ἀντιπάτρῳ, ἐνίκησε τοὺς ἕλληνας, καὶ κατέλυσε τὸν λαμιακὸν πόλεμον.

Περὶ τῶν ὑπ' ἀντιπάτρου πραχθέντων πρὸς ἀθηναίους, καὶ τοὺς ἄλλους ἕλληνας.

Περὶ τῶν πραχθέντων ἐν τῷ κατὰ κυρήνην τόπῳ πτολεμαίῳ.

Ὡς περδίκκας ἐμβαλὼν εἰς τὴν πισιδίαν, λαρανδεῖς μὲν ἐξηνδραποδίσατο· ἰσαυρεῖς δὲ πολιορκήσας, ἠνάγκασεν ἑαυτοὺς κατασφάξαι, καὶ τὴν πόλιν ἐμπρῆσαι.

Ἀντιπά-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

Ἀντιπάτρου καὶ κρατεροῦ στρατεία, εἰς αἰτωλείαν.

Κατακομιδὴ τοῦ ἀλεξάνδρου σώματος, ἐκ βαβυλῶνος εἰς ἀλεξάνδρειαν· καὶ τῆς περὶ τὴν ἁρμάμαξαν πολυτελείας ἀπαγγελία.

Ὡς εὐμένης παρατάξει νικήσας κρατερὸν, κατέσφαξεν ἐν τῇ μάχῃ.

Ὡς περδίκκας εἰς αἴγυπτον στρατεύσας, ὑπὸ τῶν φίλων ἀνῃρέθη.

Ὡς τῶν βασιλέων ἐπιμελητὴς ἡρέθη πίθων, καὶ μετ' αὐτὸν ἀρριδαῖος, ὕστερον δ' ἀντίπατρος.

Ὡς ἀντίπατρος ἡγεμὼν κατασταθεὶς τῶν ὅλων, ἐπεμερίσατο τὰς σατραπείας ἐξ ἀρχῆς, ἔν τινι παραδείσῳ τῆς συρίας.

Ὡς ἀντίγονος ὑπὸ ἀντιπάτρου κατασταθεὶς στρατηγός, κατεπολέμησε τὸν εὐμένη.

Περὶ εὐμένους, καὶ τῶν περὶ αὐτὸν γενομένων παραδόξων μεταβολῶν.

Ὡς πτολεμαῖος τήν τε φοινίκην, καὶ τὴν κοίλην συρίαν προσεκτήσατο.

Ὡς ἀντίγονος ἀλκέταν ἐνίκησεν ἐπιφανεῖ παρατάξει.

Ἀντιπάτρου θάνατος, καὶ τῆς βασιλικῆς δυνάμεως παράληψις ὑπὸ πολυσπέρχοντος.

Ὡς ἀντίγονος μετεωρισθεὶς ἐπί τε τῇ ἀντιπάτρου τελευτῇ, καὶ τοῖς ὑφ' αὐτοῦ κατειργασμένοις, ἀντεποιήσατο τῆς βασιλείας.

Εὐμένους αὔξησις παράδοξος, καὶ παράληψις τῆς τε τῶν βασιλέων ἐπιμελείας, καὶ τῆς μακεδονικῆς δυνάμεως.

Κασάνδρου αὔξησις, καὶ πόλεμος πρὸς πολυσπέρχοντα τὸν ἐπιμελητὴν τῶν βασιλέων· καὶ κοινοπραγία πρὸς ἀντίγονον.

Ὡς εὐμένης ἐν κιλικίᾳ τοὺς ἀργυράσπιδας παραλαβὼν, εἰς τὰς ἄνω σατραπείας ἀπῆλθε, καὶ δύναμιν ἀξιόλογον παρεσκευάσατο.

Περὶ τῆς εὐμένους ἀγχινοίας, καὶ στρατηγίας, καὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ πραχθέντων μέχρι τῆς τελευτῆς, διὰ τὰ συμβάντα περὶ κάσανδρον κατὰ τὴν ἀττικὴν, καὶ νικάνορα τὸν φρουροῦντα τὴν μουνιχίαν.

φωκίωνος τοῦ χρηστοῦ προσαγορευθέντος θάνατος.

Ὡς πολυσπέρχων μεγαλοπολίτας πολιορκήσας, καὶ πολλὰ παθὼν καὶ δράσας, ἄπρακτος ἐπανῆλθεν.

Ὡς κλεῖτος ὁ πολυσπέρχοντος ναύαρχος, ἐνίκησε ναυμαχίᾳ νικάνορα τὸν κασάνδρου ναύαρχον.

Ὡς ἀντίγονος ἐπιφανῶς νικήσας ναυμαχίᾳ τὸν κλεῖτον ἐθαλαττοκράτησεν.

Ὡς εὐμένης ὑπὸ σελεύκου περὶ τὴν βαβυλῶνα συγκλεισθεὶς, εἰς τοὺς ἐσχάτους κινδύνους, ἐσώθη διὰ τὴν ἰδίαν ἀγχίνοιαν.

Ὡς πολυσπέρχων καταφρονηθεὶς ὑπὸ τῶν ἑλλήνων, καὶ ταπεινωθεὶς, διεπολέμει πρὸς κάσανδρον.

ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΙΗ ΛΟΓΟΣ.

ΥΘΑΓΟΡΑΣ ὁ σάμιος, καί τινες ἕτεροι τῶν παλαιῶν φυσικῶν, ἀπεφήναντο τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων ὑπάρχειν ἀθανάτους. ἀκολούθως δὲ δόγματι τούτῳ, καὶ προγιγνώσκειν αὐτὰς τὰ μέλλοντα, καθ' ὃν ἂν καιρὸν ἐν τῇ τελευτῇ τὸν ἀπὸ τοῦ σώματος χωρισμὸν ποιῶνται. τούτοις δὲ ἔοικεν συμφωνεῖν καὶ ὁ ποιητὴς ὅμηρος, παρεισάγων τὸν ἕκτορα ἐπὶ τὸν τῆς τελευτῆς καιρὸν προλέγοντα τῷ ἀχιλλεῖ, τὸν μέλλοντα συντόμως αὐτῷ συνακολουθήσειν θάνατον. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τοὺς νεωτέρους χρόνους, ἐπὶ πολλῶν καταστρεφόντων τὸν βίον ἱστορεῖται γεγονέναι τὸ προειρημένον, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῆς ἀλεξάνδρου τοῦ μακεδόνος τελευτῆς. οὗτος γὰρ ἐν βαβυλῶνι μεταλλάττων τὸν βίον, ἐπὶ τὴν ἐσχάτην ἀναπνοὴν ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τῶν φίλων, τίνι τὴν βασιλείαν ἀπολείπει; εἶπεν, τῷ ἀρίστῳ· προορῶμαι γὰρ ἐπιτάφιον μέγαν ἀγῶνα γενησόμενόν μοι τῶν φίλων. ὅπερ καὶ πρὸς ἀλήθειαν ἐξέβη· οἱ γὰρ ἐπιφανέστατοι τῶν φίλων ὑπὲρ τοῦ πρωτείου διενεχθέντες, πολλοὺς πολέμους καὶ μεγάλους

γάλους

γάλους ἀγῶνας συνεστήσαντο μετὰ τὴν ἀλεξάνδρου τελευτήν.
τὰς δὲ συντελεσθείσας ὑπ' αὐτῶν πράξεις, ἡ βίβλος αὕτη περιέ-
χουσα, ποιήσει φανερὸν τὸ ῥηθὲν τοῖς φιλαναγνωστοῦσιν. ἡ μὲν
γὰρ πρὸ ταύτης συντελεσθεῖσα βίβλος, τὰς ἀλεξάνδρου πρά-
ξεις ἁπάσας περιείληφε, μέχρι τῆς τελευτῆς· αὕτη δὲ τὰ διαδε-
ξαμένοις τὴν τούτου βασιλείαν πεπραγμένα περιέχουσα, τε-
λευτὴν μὲν ἔχει τὸν προηγούμενον ἐνιαυτὸν τῆς ἀγαθοκλέους
τυραννίδος, περιείληφεν δ' ἔτη ἑπτά. Ἐπ' ἄρχοντος γὰρ ἀ-
θήνησι κηφισοδώρου, ῥωμαῖοι μὲν κατέστησαν ὑπάτους, λεύκιον
φούριον καὶ δέκιον ἰούνιον. ἐπὶ δὲ τούτων ἀλεξάνδρου τοῦ βασι-
λέως τετελευτηκότος ἄπαιδος, ἀναρχία καὶ πολλὴ στάσις ἐγέ-
νετο περὶ τῆς ἡγεμονίας. ἡ μὲν γὰρ τῶν πεζῶν φάλαγξ ἀρριδαῖ-
ον τὸν φιλίππου μὲν υἱόν, ψυχικοῖς δὲ πάθεσι συνεχόμενον ἀνι-
άτοις, προῆγεν ἐπὶ τὴν βασιλείαν. οἱ δὲ μέγιστον ἔχοντες ἀξίω-
μα τῶν φίλων καὶ σωματοφυλάκων, συνεδρεύσαντες, καὶ
προσλαβόμενοι τὸ τῶν ἱππέων τῶν ἑταίρων ὀνομαζομένων σύστη-
μα, τὸ μὲν πρῶτον διαγωνίζεσθαι τοῖς ὅπλοις πρὸς τὴν φάλαγ-
γα διέγνωσαν· καὶ πρέσβεις ἀπέστειλαν πρὸς τοὺς πεζούς, ἐκ τῶν
ἀξίωμα ἐχόντων ἀνδρῶν, ὧν ἦν ἐπιφανέστατος μελέαγρος, ἀξι-
οῦντες πειθαρχεῖν αὐτοῖς. ὁ δὲ μελέαγρος ὡς ἧκεν πρὸς τοὺς πεζοὺς
ἐκ τῶν ἀξίωμα ἐχόντων ἀνδρῶν, ὧν ἦν ἐπιφανέστατος φαλαγγί-
της, τῆς μὲν πρεσβείας οὐδεμίαν ἐποιήσατο μνείαν· τοὐναντίον δ'
ἐπαινέσας αὐτοὺς ἐπὶ τοῖς δεδογμένοις, παρώξυνε κατὰ τῶν ἐναντι-
ουμένων. διόπερ οἱ μακεδόνες ἡγεμόνα καταστήσαντες ἑαυτῶν
τὸν μελέαγρον, προῆγον πρὸς τοὺς ἀντιλέγοντας μετὰ τῶν ὅ-
πλων. τῶν δὲ σωματοφυλάκων ἀποχωρησάντων ἐκ τῆς βαβυλῶ-
νος, καὶ παρασκευαζομένων πόλεμον, οἱ χαριέστατοι τῶν ἀνδρῶν,
ἔπεισαν αὐτοὺς ὁμονοῆσαι. εὐθὺς δὲ βασιλέα κατέστησαν τὸν φι-
λίππου υἱὸν ἀρριδαῖον, καὶ μετωνόμασαν φίλιππον· ἐπιμελη-
τὴν δὲ τῆς βασιλείας περδίκκαν, ᾧ καὶ ὁ βασιλεὺς τὸν δακτύ-
λιον τελευτῶν ἐδεδώκει. τοὺς δὲ ἀξιολογωτάτους τῶν φίλων καὶ
σωματοφυλάκων, παραλαβεῖν τὰς σατραπείας, καὶ ὑπακού-
ειν τῷ τε βασιλεῖ καὶ τῷ περδίκκᾳ. οὗτος δὲ παραλαβὼν τὴν τῶν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ὅλων ἡγεμονίαν, καὶ συνεδρεύσας μετὰ τῶν ἡγεμόνων, πτολε-
μαίῳ μὲν τῷ λάγου τὴν αἴγυπτον ἔδωκεν, λαομέδοντι δὲ τῷ
μιτυληναίῳ συρίαν, φιλώτᾳ δὲ κιλικίαν, καὶ πίθωνι μὲν μη-
δίαν· εὐμένει δὲ παφλαγονίαν, καὶ καππαδοκίαν, καὶ πάσας
τὰς συνορίζουσας ταύταις χώρας, ἃς ἀλέξανδρος οὐκ ἐπῆλθεν,
ἐκκλεισθεὶς ὑπὸ τῶν καιρῶν, ὅτε διεπολέμει πρὸς δαρεῖον· ἀντιγό-
νῳ δὲ παμφυλίαν, καὶ λυκίαν, καὶ τὴν μεγάλην καλουμένην
φρυγίαν· μετὰ δὲ ταῦτα κασάνδρῳ μὲν καρίαν, μελεάγρῳ
δὲ λυδίαν, λεοννάτῳ δὲ τὴν ἐφ' ἑλλησπόντῳ φρυγίαν. αὗται
μὲν οὖν αἱ σατραπεῖαι, τοῦτον τὸν τρόπον ἐμερίσθησαν. κατὰ δὲ
τὴν εὐρώπην λυσιμάχῳ μὲν ἐδόθη θράκη, καὶ τὰ συνορίζοντα
τῶν ἐθνῶν παρὰ τὴν ποντικὴν θάλασσαν. ἡ δὲ μακεδονία, καὶ
τὰ πλησιόχωρα τῶν ἐθνῶν, ἀντιπάτρῳ προσωρίσθη. τὰς δὲ κατὰ
τὴν ἀσίαν παραλελειμμένας σατραπείας, ἔδοξε μὴ κινεῖν, ἀλλ'
ἐᾶν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ἡγεμόνας τεταγμένας. τούτων δὲ τὴν συ-
νορίζουσαν σατραπείαν, τοῖς περὶ ταξίλην βασιλεῦσι συνεχώ-
ρησε. τὴν δὲ παρὰ τὸν καύκασον κειμένην, ὀνομαζομένην δὲ
παροπαμισάδων, προσώρισεν ὀξυάρτῃ τῷ βακτριανῷ βασι-
λεῖ, οὗ τὴν θυγατέρα ῥωξάνην γεγαμηκὼς ἦν ἀλέξανδρος. καὶ
σιβυρτίῳ μὲν ἔδωκεν ἀραχωσίαν καὶ κεδρωσίαν, στασάνορι δὲ
σολίῳ τὴν ἀρίαν καὶ δραγγίνην, φιλίππῳ δὲ προσώρισε βακ-
τριανὴν καὶ σαρδιανήν, φραταφέρνῃ δὲ παρθυαίαν καὶ ὑρκανί-
αν· καὶ πευκέστῃ μὲν περσίδα, τληπολέμῳ δὲ καρμανίαν· ἀτρά-
πῃ δὲ μηδίαν, ἀρχῶνι δὲ τὴν βαβυλωνίαν· ἀρκεσιλάῳ δὲ μεσοπο-
ταμίαν. σέλευκον δ' ἔταξεν ἐπὶ τὴν ἱππαρχίαν τῶν ἑταίρων,
οὖσαν ἐπιφανεστάτην. ταύτης γὰρ ἡφαιστίων πρῶτος μὲν ἡγήσα-
το· μετὰ δὲ τοῦτον περδίκκας· τρίτος δ' ὁ προειρημένος σέλευκος·
ὁμοίως δὲ καὶ ταξίλην καὶ πῶρον κυρίους εἶναι τῶν ἰδίων βασιλει-
ῶν, καθάπερ αὐτὸς ἀλέξανδρος ἦν τεταχώς. ἐπὶ δὲ τὴν κατακο-
μιδὴν τοῦ σώματος, καὶ τὴν κατασκευὴν τῆς ἁρμαμάξης, τῆς μελ-
λούσης κομίζειν τὸ σῶμα τοῦ τετελευτηκότος βασιλέως εἰς ἄμ-
μωνα, ἔταξαν ἀρριδαῖον. κρατερὸς δὲ τῶν ἐπιφανεστάτων ὑπάρ-
χων, ἔτυχε προαπεσταλμένος εἰς κιλικίαν ἀπ' ἀλεξάνδρου, με-

τὰ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

τὰ τῶν ἀπολυθέντων τῆς στρατείας, ὄντων μυρίων· ἅμα δὲ εἰληφὼς
ἐντολὰς τὰς ἐγγράπτους, ἃς ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς αὐτῷ συντελέ-
σαι. μεταλλάξαντος δ᾽ ἀλεξάνδρου, τοῖς διαδόχοις ἔδοξε μὴ συντε-
λεῖν τὰ βεβουλευμένα. ὁ γὰρ περδίκκας παραλαβὼν ἐν τοῖς ὑπο-
μνήμασι τοῦ βασιλέως, τήν τε συντέλειαν τῆς ἡφαιστίωνος πυρᾶς,
πολλῶν δεομένην χρημάτων, τάς τε λοιπὰς αὐτοῦ ἐπιβολὰς
πολλὰς καὶ μεγάλας οὔσας, καὶ δαπάνας ἀνυπερβλήτους ἐχού-
σας, ἔκρινε συμφέρειν ἀκύρους ποιῆσαι. ἵνα δὲ μὴ δόξῃ διὰ τῆς
ἰδίας δόξης καθαιρεῖν τι τῆς ἀλεξάνδρου δόξης, ἐπὶ τὸ κοινὸν τῶν
μακεδόνων πλῆθος ἀνήνεγκε τὴν περὶ τούτων βουλήν. ἦν δὲ
τῶν ὑπομνημάτων τὰ μέγιστα καὶ μνήμης ἄξια, τάδε· χιλίας μὲν
ναῦς μακρὰς μείζους τριήρων ναυπηγήσασθαι κατὰ τὴν φοινίκην
καὶ συρίαν καὶ κιλικίαν καὶ κύπρον, πρὸς τὴν στρατηγείαν τὴν
ἐπὶ καρχηδονίους, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς παρὰ θάλατταν κατοικοῦν-
τας· τῆς δὲ λιβύης καὶ ἰβηρίας, καὶ τῆς ὁμόρου χώρας παραθαλατ-
τίου μέχρι σικελίας. ὁδοποιῆσαι δὲ τὴν παραθαλάττιον τῆς λιβύ-
ης, μέχρι στηλῶν ἡρακλείων· ναῦς τε κατασκευάσας πολυτε-
λεῖς ἕξ, ἀπὸ ταλάντων χιλίων καθ᾽ ἕκαστον· ἀκολούθως δὲ τῷ
τηλικούτῳ στόλῳ λιμένας καὶ νεώρια κατασκευάσας, κατὰ τοὺς
ἐπικαίρους τῶν τόπων· πρὸς δὲ τούτοις πόλεων συνοικισμοὺς, καὶ
σωμάτων μεταγωγὰς ἐκ τῆς ἀσίας εἰς τὴν εὐρώπην, καὶ κατὰ
τοὐναντίον ἐκ τῆς εὐρώπης εἰς τὴν ἀσίαν· ὅπως τὰς μεγίστας
ἠπείρους ταῖς ἐπιγαμίαις καὶ ταῖς οἰκειώσεσιν, εἰς κοινὴν ὁμόνοι-
αν καὶ συγγενικὴν φιλίαν καταστήσῃ. τοὺς δὲ προειρημένους ναοὺς
ἔδει κατασκευασθῆναι ἐν δήλῳ, καὶ δελφοῖς, καὶ δωδώνῃ.
κατὰ δὲ τὴν μακεδονίαν, ἐν δίῳ μὲν τοῦ διός, ἐν ἀμφιπόλει δὲ τῆς
ταυροπόλου, ἐν κύρνῳ δὲ τῆς ἀθηνᾶς· ὁμοίως δὲ καὶ ἐν ἰλίῳ ταύ-
της τῆς θεᾶς κατασκευασθῆναι ναὸν, ὑπερβολὴν ἑτέρῳ μὴ κα-
ταλείποντα. τοῦ δὲ πατρὸς φιλίππου τάφον πυραμίδι παρα-
πλήσιον μιᾷ τῇ μεγίστῃ κατὰ τὴν αἴγυπτον, ἃς ἐν τοῖς ἑπτὰ τινὲς
μεγίστοις ἔργοις καταριθμοῦσιν. ἀναγνωσθέντων δὲ τῶν ὑπομνη-
μάτων, οἱ μακεδόνες καίπερ προδεδεγμένοι καλῶς τὸν ἀλέ-
ξανδρον, ὅμως ὑπερόγκους καὶ δυσεφίκτους τὰς ἐπιβολὰς ὁ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ρῶντας, ἐκείνων μηδὲν τῶν εἰρημένων συντελεῖν. περδίκκας δὲ τὸ μὲν πρῶτον τοὺς ταραχώδεις τῶν στρατιωτῶν, καὶ μάλιστα ἀλλοτρίως ἔχοντας τὰ πρὸς αὐτὸν, ἀπέκτεινεν, ὄντας λ. μετὰ δὲ ταῦτα καὶ μελέαγρον ἐν τῇ στάσει καὶ πρεσβείᾳ προδότην γεγενημένον ἐπιλαβόμενος οἰκείας διαβολῆς καὶ κατηγορίας, ὡς ἐπιβουλὴν κατ' αὐτοῦ πεποιημένον ἐκόλασεν. μετὰ δὲ ταῦτα ἐν ταῖς ἄνω σατραπείαις τῶν κατοικισθέντων ἑλλήνων ἀπάντων, καὶ δύναμιν ἀξιόλογον συστησαμένων, ἕνα τῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν ἐξέπεμψε πίθωνα, διαπολεμήσοντα πρὸς αὐτούς. ἡμεῖς δὲ πρὸς τὰς μελλούσας ἱστορεῖσθαι πράξεις, οἰκεῖον εἶναι νομίζομεν ἐκθεῖναι πρότερον, τάς τε αἰτίας τῆς ἀποστάσεως, καὶ τῆς ὅλης ἀσίας τὴν θέσιν, καὶ τῶν σατραπειῶν τὰ μεγέθη καὶ τὰς ἰδιότητας. οὕτως γὰρ μάλιστα εὐπαρακολούθητος τοῖς ἀναγινώσκουσιν ἡ διήγησις ἔσται, πρὸ ὀφθαλμῶν τεθείσης τῆς ὅλης ὑποθέσεως, καὶ τῶν διαστημάτων. ἀπὸ γὰρ τοῦ κατὰ κιλικίαν ταύρου, συνεχὲς ὄρος δι' ὅλης τῆς ἀσίας διήκει, μέχρι τοῦ καυκάσου καὶ τοῦ πρὸς ἀνατολὰς ὠκεανοῦ. τοῦτο δὲ παντοδαποῖς ἀναστήμασι λόφων διειλημμένον, ἰδίας καθ' ἕκαστον ἔχει προσηγορίας. τοῦτον δὴ τὸν τρόπον εἰς δύο μέρη διῃρημένης τῆς ἀσίας, τὸ μὲν πρὸς τὰς ἄρκτους αὐτῆς νένευκεν, τὸ δὲ πρὸς τὴν μεσημβρίαν. ἀκολούθως δὲ τούτοις τοῖς κλίμασι τῶν ποταμῶν τὰς ῥύσεις ἐχόντων ἀντιπροσώπους, οἱ μὲν εἰς τὴν κασπίαν θάλατταν, οἱ δὲ εἰς τὸν εὔξεινον πόντον, ἔνιοι δ' εἰς τὸν ὑπὸ τὰς ἄρκτους ὠκεανὸν ἐξερεύγονται. οἱ δ' ἀντικείμενοι τούτοις, οἱ μὲν εἰς τὸν κατὰ τὴν ἰνδικὴν, οἱ δὲ ἐπὶ τὴν συνεχῆ τῆς ἠπείρου ταύτης κείμενον ὠκεανὸν ἐκβάλλουσιν· ἔνιοι δ' εἰς τὴν καλουμένην ἐρυθρὰν θάλατταν καταφέρονται. ὁμοίως δὲ τούτοις, διειλημμένων σατραπειῶν, αἱ μὲν ἐπὶ τὴν ἄρκτον, αἱ δὲ ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν ἔχουσι τὰς κλίσεις. καὶ πρώτη μὲν τῶν πρὸς τὴν ἄρκτον ἐστραμμένων κεῖται παρὰ τὸν τάναϊν ποταμὸν, σογδιανὴ καὶ βακτριανή. καὶ τούτων ἐχομένη ἀρεία καὶ παρθυαία, δι' ἧς συμβαίνει περιέχεσθαι τὴν ὑρκανίαν θάλατταν, οὖσαν καθ' αὑτήν. μετὰ δὲ ταῦτα μηδία, πολλὰς μὲν ἔχουσα τόπων προσηγορίας, μεγίστη δ' οὖσα πασῶν τῶν σατραπειῶν.

τραπειῶν. ἑξῆς δ' ἀρμενία καὶ λυκαονία καὶ καππαδοκία,
πᾶσαι τὸν ἀέρα δυσχείμερον ἔχουσαι. ταύταις δὲ συνορίζου-
σαι κατ' εὐθεῖαν μὲν ἥτε μεγάλη φρυγία, καὶ ἡ ἐφ' ἑλλησπόν-
τῳ κειμένη. ἐκ δὲ τῶν πλαγίων, λυδία καὶ καρία. ὑπερδέξιος δὲ
τῆς φρυγίας καὶ παράλληλος, ἡ πισιδική, καὶ ταύτης ἐχομένη
λυκία. ἐν δὲ τοῖς παρὰ θάλατταν τόποις, τούτων τῶν σατραπειῶν,
αἱ τῶν ἑλλήνων πόλεις καθίδρυνται, ὧν τὰς προσηγορίας γρά-
φειν οὐκ ἀναγκαῖον πρὸς τὴν ὑποκειμένην ὑπόθεσιν. αἱ μὲν οὖν
πρὸς τὴν ἄρκτον ἐστραμμέναι σατραπεῖαι, τὸν εἰρημένον τρό-
πον καθίδρυνται. τῶν δὲ πρὸς μεσημβρίαν ἐστραμμένων, πρώτη
μὲν παρὰ τὸν καύκασον ἐστὶν ἰνδική, βασιλεία μεγάλη καὶ πολυ
άνθρωπος, οἰκουμένη ὑπὸ πλειόνων ἰνδικῶν ἐθνῶν· ὧν ἐστὶ μέγι-
στον τὸ τῶν γαγγαριδῶν ἔθνος, ἐφ' οὓς διὰ τὸ πλῆθος τῶν παρ'
αὐτοῖς ἐλεφάντων, οὐκ ἐπεστράτευσεν ὁ ἀλέξανδρος. ὁρίζει δὲ
τὴν χώραν ταύτην τὴν ἑξῆς ἰνδικήν, ποταμὸς ὁ μέγιστος ὢν τῶν
περὶ τοὺς τόπους, καὶ τὸ πλάτος ἔχων σταδίων λ'. ἐχομένη δὲ
ταύτης ἡ λοιπὴ τῆς ἰνδικῆς, ἣν κατεπολέμησεν ἀλέξανδρος,
παραποταμίοις ὕδασι κατάρρυτος, καὶ κατὰ τὴν εὐδαιμονίαν
ἐπιφανεστάτη. καθ' ἣν ὑπῆρχε σὺν ἄλλαις πλείοσι βασιλείαις,
ἥτε τοῦ πώρου καὶ ταξίλου δυναστεία, δι' ἧς συμβαίνει ῥεῖν τὸν ἰν-
δὸν ποταμόν, ἀφ' οὗ τὴν προσηγορίαν ἔχει ἡ χώρα. ἐχομένη δὲ
τῆς ἰνδικῆς, ἀφώριστο σατραπείας, ἀραχωσία καὶ κεδρωσία καὶ
καρμανία. πρὸς δὲ ταύταις πέρσις, ἐν ἣ τὴν σουσιανὴν καὶ σι-
τακηνὴν κεῖσθαι συμβέβηκεν. ἑξῆς δὲ βαβυλωνία, μέχρι τὴν κα-
τὰ τὴν ἀραβίαν ἀοικήτου. ἐκ δὲ θατέρου μέρους, ἀφ' οὗ ποιούμεθα
τὴν ἀνάβασιν, μεσοποταμία περιειλημμένη δυσὶ ποταμοῖς,
τῷ τε εὐφράτῃ καὶ τίγριδι, δι' οὓς τέτευχε ταύτης τῆς προσηγο-
ρίας. ἐχομένη δὲ τῆς βαβυλωνίας, συρία ἡ ἄνω καλουμένη· καὶ αἱ
συνεχεῖς ταύτῃ παραθαλάττιοι, κιλικία καὶ παμφυλία, καὶ ἡ
κοίλη συρία, καθ' ἣν ἡ φοινίκη περιείληπται. παρὰ δὲ τὰ πέρα-
τα τῆς κοίλης συρίας, καὶ τὴν συνεχῶς κειμένην ἔρημον, καθ' ἣν
ὁ νεῖλος φερόμενος ὁρίζει συρίαν τε καὶ τὴν αἴγυπτον, ἀπεδέ-
δεικτο σατραπεία πασῶν ἀρίστη, καὶ προσόδους ἔχουσα μεγά

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

λας αἰγύπτου. πᾶσαι δ' αὗται καυματώδεις εἰσίν, ὡς ἂν ἀντι-
πεπονθότος τοῦ κατὰ μεσημβρίαν ἀέρος πρὸς ἄρκτους κα-
θήκοντι. αἱ μὲν οὖν ὑπ' ἀλεξάνδρου καταπολεμηθεῖσαι σατρα-
πεῖαι, τὸν εἰρημένον τρόπον κείμεναι, διεμερίσθησαν τοῖς ἀξιο-
λογωτάτοις τῶν ἀνδρῶν. οἱ δ' ἐν ταῖς ἄνω καλουμέναις σατραπεί-
αις κατοικισθέντες ἕλληνες ὑπ' ἀλεξάνδρου, ποθοῦντες μὲν
τὴν ἑλληνικὴν ἀγωγὴν καὶ δίαιταν, ἐν δὲ ταῖς ἐσχατιαῖς τῆς βασι-
λείας ἐξερριμμένοι, ζῶντος μὲν τοῦ βασιλέως ὑπέμενον διὰ
τὸν φόβον, τελευτήσαντος δὲ ἀπέστησαν. συμφρονήσαντες δὲ,
καὶ ἑλόμενοι στρατηγὸν φίλωνα τὸν αἰνιᾶνα, δύναμιν ἀξιόλο-
γον συνεστήσαντο. πεζοὺς μὲν γὰρ εἶχον, πλείους τῶν δισμυρίων, ἱπ-
πεῖς δὲ τρισχιλίους. πάντας δὲ τῶν κατὰ τὸν πόλεμον ἀγώνων πολλά-
κις πεῖραν εἰληφότας, καὶ διαφόρους ταῖς ἀνδραγαθίαις. περ-
δίκκας δὲ πυθόμενος τὴν τῶν ἑλλήνων ἀπόστασιν, ἐκλήρωσεν ἐκ
τῶν μακεδόνων πεζοὺς μὲν τρισχιλίους, ἱππεῖς δὲ ω. τοῦ δὲ πλήθους
ἑλόμενος στρατηγὸν πίθωνα, τὸν σωματοφύλακα μὲν ἀλεξάν-
δρου γεγονότα, φρονήματος δὲ πλήρη, καὶ δυνάμενον στρατηγεῖν,
παρέδωκε τούτῳ τοὺς ἀποκληρωθέντας. δοὺς δ' αὐτῷ πρὸς τοὺς
σατράπας ἐπιστολάς, ἐν αἷς γεγραμμένον ἦν, στρατιώτας δοῦ-
ναι τῷ πίθωνι, μυρίους μὲν πεζούς, ἱππεῖς δὲ ὀκτακισχιλίους, ἐξα-
πέστειλεν ἐπὶ τοὺς ἀφεστῶτας. ὁ δὲ πίθων μεγαλεπίβουλος ὤν, ἀσ-
μένως ὑπήκουσεν εἰς τὴν στρατείαν διανοούμενος, τοὺς μὲν ἕλλη-
νας φιλανθρωπίαις προσάγεσθαι. τὴν δὲ δύναμιν τῇ τούτων συμμα-
χίᾳ μεγάλην ποιήσας, ἰδιοπραγεῖν, καὶ τῶν ἄλλων σατραπειῶν
δυναστεύειν. ὁ δὲ περδίκκας ὑφορώμενος αὐτοῦ τὴν ἐπιβολήν,
διεκελεύσατο καταπολεμήσαντα τοὺς ἀφεστηκότας ἀποκτεῖναι,
καὶ τὰ λάφυρα διαδοῦναι τοῖς στρατιώταις. ὁ δὲ πίθων ἀναζεύ-
ξας μετὰ τῶν δεδομένων αὐτῷ στρατιωτῶν, καὶ παρὰ τῶν σατραπῶν
προσλαβόμενος τοὺς συμμάχους, ἧκεν μετὰ πάσης τῆς δυνάμε-
ως ἐπὶ τοὺς ἀφεστηκότας. διὰ δέ τινος αἰνιᾶνος διαφθείρας λι-
πόδωρον, ἐπὶ τρισχιλίων στρατιωτῶν παρὰ τοῖς ἀποστάταις τεταγ-
μένον, τοῖς ὅλοις ἐπεκράτησε. γινομένης γὰρ τῆς παρατάξεως, καὶ
τῆς νίκης ἀμφιδοξουμένης, ὁ προδότης ἐγκαταλιπὼν τοὺς συμμά-

χους,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

χους, ἀλόγως ἀπῆλθεν ἐπί τινα λόφον, ἔχων τρισχιλίους. οἱ δὲ ἄλλοι δόξαντες τούτους πρὸς φυγὴν ὡρμηκέναι, διεταράχθησαν· καὶ τραπέντες ἔφυγον. ὁ δὲ Πίθων νικήσας τῇ μάχῃ, διεκηρύξατο τοῖς ἡττημένοις, κελεύων τὰ μὲν ὅπλα καταθέσθαι, αὐτοὺς δὲ τὰ πλεῖστα λαβόντας, ἐπὶ τὰς ἰδίας κατοικίας ἀναχωρῆσαι. γενομένων δ' ἐπὶ τούτοις ὅρκων, καὶ τῶν Ἑλλήνων ἀναμιχθέντων τοῖς Μακεδόσιν, ὁ μὲν Πίθων περιχαρὴς ἦν, κατὰ νοῦν αὐτῷ προχωρούντων τῶν πραγμάτων. οἱ δὲ Μακεδόνες μνησθέντες μὲν τῆς τοῦ Περδίκκου παραγγελίας, οὐδὲν δὲ φροντίσαντες τῶν γεγενημένων ὅρκων, παρεσπόνδησαν τοὺς Ἕλληνας. ἀπροσδοκήτως γὰρ αὐτοῖς ἐπιθέμενοι, καὶ λαβόντες ἀφυλάκτους, ἅπαντας κατηκόντισαν, καὶ τὰ χρήματα διήρπασαν. ὁ μὲν οὖν Πίθων διαψευσθεὶς τῶν ἐλπίδων, ἀπῆλθε μετὰ τῶν Μακεδόνων πρὸς τὸν Περδίκκαν. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Ἀσίαν ἐν τούτοις ἦν. κατὰ δὲ τὴν Εὐρώπην, Ῥόδιοι μὲν ἐκβαλόντες τὴν Μακεδονικὴν φρουρὰν, ἠλευθέρωσαν τὴν πόλιν. Ἀθηναῖοι δὲ πρὸς Ἀντίπατρον πόλεμον ἐξήνεγκαν, τὸν ὀνομασθέντα Λαμιακόν. τούτου δὲ τὰς αἰτίας ἀναγκαῖον ἐστὶ προεκθέσθαι, χάριν τοῦ σαφεστέρας γενέσθαι τὰς ἐν αὐτῷ συντελεσθείσας πράξεις. Ἀλέξανδρος γὰρ βραχεῖ χρόνῳ πρότερον τῆς τελευτῆς, ἔκρινε κατάγειν ἅπαντας τοὺς ἐν ταῖς Ἑλληνίσι πόλεσι φυγάδας, ἅμα μὲν δόξης ἕνεκεν, ἅμα δὲ βουλόμενος ἔχειν ἐν ἑκάστῃ πόλει πολλοὺς ἰδίους ταῖς εὐνοίαις, πρὸς τοὺς νεωτερισμοὺς καὶ τὰς ἀποστάσεις τῶν Ἑλλήνων. διόπερ ὑπογύων ὄντων τῶν Ὀλυμπίων, ἐξέπεμψεν εἰς τὴν Ἑλλάδα Νικάνορα τὸν Σταγειρίτην, δοὺς ἐπιστολὴν περὶ τῆς καθόδου. ταύτην δὲ προσέταξεν ἐν τῇ πανηγύρει διὰ τοῦ νικήσαντος κήρυκος ἀναγνωσθῆναι τοῖς πλήθεσι. τούτου δὲ ποιήσαντος τὸ προσταχθὲν, λαβὼν ὁ κῆρυξ ἀνέγνω τὴν ἐπιστολὴν τήνδε· Βασιλεὺς Ἀλέξανδρος, τοῖς ἐκ τῶν Ἑλληνίδων φυγάσι· « τοῦ μὲν φεύγειν ὑμᾶς, οὐχ ἡμεῖς αἴτιοι γεγόναμεν· τοῦ δὲ κατελ- « θεῖν εἰς τὰς ἰδίας πατρίδας, ἡμεῖς ἐσόμεθα· πλὴν τῶν ἐναγῶν. « γεγράφαμεν δὲ Ἀντιπάτρῳ περὶ τούτων, ὅπως τὰς μὴ βουλο- « μένας τῶν πόλεων, κατάγειν ἀναγκάσῃ. κηρυχθέντων δὲ τού- « των,

τῶν, μεγάλῳ κρότῳ ἐπεσήμαινε τὸ πλῆθος. ἀποδεξάμενοι γὰρ οἱ κατὰ τὴν πανήγυριν τὴν χάριν τοῦ βασιλέως, διὰ τῆς χαρᾶς ἠμείβοντο τὴν εὐεργεσίαν τοῖς ἐπαίνοις. ἦσαν δ' οἱ φυγάδες ἀπηντηκότες ἅπαντες ἐπὶ τὴν πανήγυριν, ὄντες πλείους τῶν δισμυρίων. οἱ μὲν οὖν πολλοὶ τὴν κάθοδον τῶν φυγάδων, ὡς ἐπ' ἀγαθῷ γινομένην ἀπεδέχοντο. αἰτωλοὶ δὲ καὶ ἀθηναῖοι δυσχεραίνοντες τῇ πράξει, χαλεπῶς ἔφερον. αἰτωλοὶ μὲν γὰρ τοὺς οἰνιάδας ἐκβεβληκότες ἐκ τῆς πατρίδος, προσεδόκων τὴν ἀξίαν τοῖς παρανομήμασιν ἐπακολουθήσειν κόλασιν· καὶ γὰρ ὁ βασιλεὺς ἠπειληκὼς ἦν, ὡς οὐχ οἱ οἰνιαδῶν παῖδες, ἀλλ' αὐτὸς ἐπιθήσει τὴν δίκην αὐτοῖς. ὁμοίως δὲ τούτοις ἀθηναῖοι τὴν σάμον κατακεκληρουχηκότες, οὐδαμῶς τὴν νῆσον ταύτην προΐεντο. οὐκ ὄντες δ' ἀξιόμαχοι ταῖς τούτου δυνάμεσι, κατὰ μὲν τὸ παρὸν ἡσυχίαν ἦγον, ἐπιτηροῦντες καιρὸν εὔθετον, ὃν ἡ τύχη ταχέως αὐτοῖς παρεσκεύασε. μετ' ὀλίγον γὰρ τελευτήσαντος ἀλεξάνδρου, καὶ τῆς βασιλείας υἱοὺς διαδόχους οὐκ ἐχούσης, ἐτόλμησαν ἀντιλαβέσθαι τῆς ἐλευθερίας, καὶ τῆς κοινῆς τῶν ἑλλήνων ἡγεμονίας. ἀφορμὰς δ' εἶχον εἰς τὸν πόλεμον, τότε πλῆθος καταλειφθέντων ὑφ' ἁρπάλου χρημάτων, περὶ ὧν τὰ κατὰ μέρος ἐν τῇ πρὸ ταύτης βίβλῳ διήλθομεν· ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς κατὰ τὴν ἀσίαν ἀμίσθους γινομένους ὑπὸ τῶν σατραπῶν μισθοφόρους, ὄντας μὲν ὀκτακισχιλίους, διατρίβοντας δὲ περὶ ταίναρον τῆς πελοποννήσου. διὸ καὶ τούτους προσέταξαν ἐν ἀπορρήτοις λεωσθένει τῷ ἀθηναίῳ, τὸ μὲν πρῶτον ἀναλαβεῖν αὐτούς, ὡς ἰδιοπραγοῦντας χωρὶς τῆς τοῦ δήμου γνώμης· ὅπως ὁ μὲν ἀντίπατρος ῥαθυμότερον διατεθῇ πρὸς τὰς παρασκευάς, καταφρονῶν τοῦ λεωσθένους· οἱ δ' ἀθηναῖοι σχολὴν λάβωσι, καὶ χρόνον, προκατασκευάσασθαί τι τῶν εἰς τὸν πόλεμον χρησίμων. διὸ καὶ λεωσθένης μετὰ πολλῆς ἡσυχίας μισθωσάμενος τοὺς προειρημένους, παραδόξως ἑτοίμην εἶχε πρὸς τὰς πράξεις ἀξιόλογον δύναμιν. ἐστρατευμένοι γὰρ κατὰ τὴν ἀσίαν πολὺν χρόνον, καὶ πολλῶν καὶ μεγάλων ἀγώνων μετεσχηκότες, ἀθληταὶ τῶν κατὰ πόλεμον ἔργων ἐγεγόνεισαν. ταῦτα μὲν οὖν οὕτως ἐπράχθη, μήπω καλῶς ἐγνωσμένης τῆς ἀλε-

ξάν-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ξανδρου ἀλλοτρίως. ἐπεὶ δέ τινες ἐκ βαβυλῶνος ἧκον, αὐτόπται
γεγονότες τῆς τοῦ βασιλέως μεταλλαγῆς, τότε φανερῶς ὁ δῆ-
μος ἀπεκαλύψατο πρὸς τὸν πόλεμον. καὶ τῶν μὲν ἁρπάλου
χρημάτων μέρος ἐξέπεμψε τῷ λεωσθένει, καὶ πανοπλίας οὐκ
ὀλίγας· καὶ παρήγγειλε, μηκέτι παρακρύπτειν, ἀλλὰ φανερῶς
πράττειν τι τῶν συμφερόντων. ὁ δὲ διαδοὺς τοῖς μισθοφόροις τὰς
συντάξεις, καὶ καθοπλίσας τοὺς ἀνόπλους, παρῆλθεν εἰς αἰτωλί-
αν, συνθησόμενος κοινοπραγίαν. ἀσμένως δὲ τῶν αἰτωλῶν
συνυπακουσάντων, καὶ δόντων αὐτῷ στρατιώτας ἑπτακι-
σχιλίους, ὁ μὲν λεωσθένης διαπεμπόμενος πρός τε τοὺς λοκροὺς
καὶ φωκεῖς, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς πλησιοχώρους, παρεκάλει τῆς αὐτο-
νομίας ἀντέχεσθαι, καὶ τῆς τῶν μακεδόνων δεσποτείας ἐλευθερῶ-
σαι τὴν ἑλλάδα. ὁ δὲ δῆμος τῶν ἀθηναίων, τῶν μὲν κτημα-
τικῶν συμβουλευόντων, τὴν ἡσυχίαν ἄγειν. τῶν δὲ δημοκόπων
ἀνασειόντων τὰ πλήθη, καὶ παρακαλούντων ἐρρωμένως ἔχε-
σθαι τοῦ πολέμου, πολὺ τοῖς πλήθεσιν ὑπερεῖχον οἱ τὸν πόλεμον
αἱρούμενοι, καὶ τὰς τροφὰς εἰωθότες ἔχειν ἐκ τοῦ μισθοφορεῖν·
οἷς ποτ' ἔφησεν ὁ φίλιππος, τὸν μὲν πόλεμον εἰρήνην ὑπάρ-
χειν, τὴν δὲ εἰρήνην πόλεμον. εὐθὺς οὖν οἱ μὲν ῥήτορες τὰς τῶν
δημοτικῶν ὁρμὰς σωματοποιοῦντες, ἔγραψαν ψήφισμα τῆς
κοινῆς τῶν ἑλλήνων ἐλευθερίας, φροντίσαι τὸν δῆμον, καὶ τὰς
μὲν φρουρουμένας πόλεις ἐλευθερῶσαι· ναῦς δὲ παρασκευάσαι
τριήρεις μὲν μ´, καὶ τρεῖς μὲν φυλὰς τὴν ἀττικὴν παραφυλάτ-
τειν, τὰς δ' ἑπτὰ πρὸς τὰς ὑπερορίους στρατείας ἑτοίμους εἶναι· ἐκ-
πέμψαι δὲ καὶ πρέσβεις τοὺς ἐπελευσομένους τὰς ἑλληνίδας
πόλεις, καὶ διδάξοντας, ὅτι καὶ πρότερον μὲν ὁ δῆμος τὴν
ἑλλάδα πᾶσαν κοινὴν εἶναι πατρίδα κρίνων τῶν ἑλλήνων, τοὺς
ἐπὶ δουλείᾳ στρατευσαμένους βαρβάρους ἠμύνατο κατὰ θάλατ-
ταν, καὶ νῦν οἴεται δεῖν ὑπὲρ τῆς κοινῆς τῶν ἑλλήνων σωτηρί-
ας, καὶ σώμασι, καὶ χρήμασι καὶ ναυσὶ προκινδυνεύειν. κυρω-
θέντος δὲ τοῦ ψηφίσματος προχειρότερον ἢ συνέφερεν, οἱ μὲν
συνέσει διαφέροντες τῶν ἑλλήνων, ἔφασαν τὸν δῆμον τῶν ἀθηναί-
ων τὰ μὲν πρὸς εὐδοξίαν εὖ βεβουλεῦσθαι, τοῦ δὲ συμφέροντος

δημαρτηκέναι· προεξανίστασθαι γὰρ αὐτὸν τῶν καιρῶν, καὶ πρὸς ἀνικήτους καὶ μεγάλας δυνάμεις ἐπιβάλλεσθαι διακινδυνεύειν, μὴ δὲ μιᾶς ἀνάγκης κατεπειγούσης· καὶ φρονήσει δοκοῦντα διαφέρειν, μὴ δὲ ταῖς περιβοήτοις τῶν θηβαίων συμφοραῖς νενουθετῆσθαι. οὐ μὴν ἀλλὰ τῶν πρέσβεων ἐπιπορευομένων τὰς πόλεις, καὶ τῇ συνήθει τῶν λόγων δεινότητι παρορμώντων πρὸς τὸν πόλεμον, αἱ πλεῖσαι μὲν συνέθεντο τὴν συμμαχίαν· αἱ μὲν κατ' ἔθνος, αἱ δὲ κατὰ πόλιν. τῶν δ' ἄλλων ἑλλήνων οἱ μὲν πρὸς μακεδόνας ἀπέκλινον, οἱ δὲ τὴν ἡσυχίαν εἵλοντο. αἰτωλοὶ μὲν οὖν ἁπάντων πρῶτοι συνέθεντο τὴν συμμαχίαν, καθάπερ προείρηται· μετὰ δὲ τούτους, θετταλοὶ μὲν πάντες, πλὴν πελιναίων· οἰταῖοι δὲ, πλὴν ἡρακλεωτῶν· ἀχαιῶν δὲ φθιῶται, πλὴν θηβαίων· μηλιεῖς δὲ, πλὴν λαμιέων· ἑξῆς δὲ δωριεῖς ἅπαντες, καὶ λοκροὶ, καὶ φωκεῖς· ἔτι δ' αἰνιᾶνες, καὶ ἀλυζαῖοι, καὶ δόλοπες· πρὸς δὲ τούτοις ἀθαμᾶντες καὶ λευκάδιοι· καὶ μολοττῶν οἱ περὶ ἀρυπταῖον. οὗτος δ' ὕπουλον συμμαχίαν συνθέμενος, ὕστερον διὰ προδοσίας συνήργησε τοῖς μακεδόσι. τῶν τ' ἰλλυριῶν καὶ θρακῶν ὀλίγοι συνέθεντο συμμαχίαν, διὰ τὸ πρὸς τοὺς μακεδόνας μῖσος. ἑξῆς δὲ συνελάβοντο τοῦ πολέμου καρύστιοι μὲν ἐξ εὐβοίας, τελευταῖοι δὲ τῶν πελοποννησίων ἀργεῖοι, σικυώνιοι, ἠλεῖοι, μεσσήνιοι, καὶ οἱ τὴν ἀκτὴν κατοικοῦντες. οἱ μὲν οὖν συμμαχίαν συνθέμενοι τῶν ἑλλήνων, ὑπῆρχον οἱ προειρημένοι. ὁ δὲ δῆμος ἀπέστειλε στρατιώτας τῷ λεωσθένει βοηθήσαντας, πολιτικοὺς μὲν πεζοὺς πεντακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ φ, μισθοφόρους δὲ δισχιλίους. τούτων δὲ πορευομένων διὰ τῆς βοιωτίας, ἀλλοτρίως συνέβαινεν ἔχειν τοὺς βοιωτοὺς τοῖς ἀθηναίοις, διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας. ἀλέξανδρος θήβας κατασκάψας, τὴν χώραν τοῖς περιοικοῦσι βοιωτοῖς ἔδωκεν. οὗτοι δὲ κατακληρουχήσαντες τὰς τῶν ἀτυχησάντων κτήσεις, ἐκ τῆς χώρας μεγάλας ἐλάμβανον προσόδους. διόπερ εἰδότες ὅτι κρατήσαντες ἀθηναῖοι τῷ πολέμῳ, τοῖς θηβαίοις ἀποκαταστήσουσι τήν τε πατρίδα καὶ τὴν χώραν, ἀπέκλινον πρὸς τοὺς μακεδόνας. στρατοπεδευόντων δ' αὐτῶν περὶ τὰς πλαταιάς, ὁ λεωσθένης μέρος τῆς ἰδίας δυνάμεως ἀνα

λαβὼν,

λαβὼν, ἧκεν εἰς τὴν βοιωτίαν. μετὰ δὲ τῶν ἀθηναίων παραταξάμενος πρὸς τοὺς ἐγχωρίους, μάχῃ τε ἐνίκησε καὶ τρόπαιον στήσας, ταχέως ἐπανῆλθεν εἰς πύλας. ἐνταῦθα γὰρ διατρίβων χρόνον τινὰ, προκατείληπτο τὰς παρόδους καὶ τὴν τῶν μακεδόνων δύναμιν ἀνεδέχετο. ἀντίπατρος δ' ἀπολελειμμένος ὑπ' ἀλεξάνδρου στρατηγὸς τῆς εὐρώπης, ὡς ἐπύθετο τήν τε τοῦ βασιλέως ἐν βαβυλῶνι τελευτὴν, τήν τε τῶν σατραπειῶν διαίρεσιν, πρὸς μὲν κρατερὸν εἰς κιλικίαν διεπέμπετο, παρακαλῶν τὴν ταχίστην βοηθῆσαι. οὗτος γὰρ προαπεσταλμένος εἰς κιλικίαν, ἤμελλε κατάγειν εἰς μακεδονίαν τοὺς ἀπολελυμένους τῆς στρατείας μακεδόνας, ὄντας ὑπὲρ τρισμυρίους. πρὸς δὲ φιλώταν τὸν εἰληφότα σατραπείαν ἐφ' ἑλλησπόντῳ φρυγίαν, ὁμοίως ἀξιῶν καὶ τοῦτον βοηθῆσαι, καὶ μίαν τῶν αὐτοῦ θυγατέρων συνοικιεῖν ἐπαγγελλόμενος, πυθόμενος δὲ τὴν ὑπὸ τῶν ἑλλήνων συνδρομὴν ἐπ' αὐτὸν γεγενημένην, τῆς μὲν μακεδονίας ἀπέλιπε στρατηγὸν σίππαν, δοὺς στρατιώτας τοὺς ἱκανοὺς, καὶ παραγγείλας στρατολογεῖν ὡς πλείστους. αὐτὸς δ' ἀναλαβὼν μακεδόνας μὲν μυρίους καὶ τρισχιλίους, ἱππεῖς δὲ ἑξακοσίους (ἐσπάνιζε γὰρ ἡ μακεδονία στρατιωτῶν πολιτικῶν, διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπεσταλμένων εἰς τὴν ἀσίαν, ἐπὶ διαδοχὴν τῆς στρατείας) ἀνέζευξεν ἐκ τῆς μακεδονίας εἰς θετταλίαν, συμπαραπλέοντος αὐτῷ τοῦ στόλου παντὸς, ὃν ἀπεσταλκὼς ἦν ἀλέξανδρος, παραπέμψαντα πλῆθος χρημάτων ἐκ τῶν βασιλικῶν θησαυρῶν εἰς τὴν μακεδονίαν, οὐσῶν πασῶν τῶν τριήρων ρ̄ καὶ δέκα. οἱ δὲ θετταλοὶ τὸ μὲν πρῶτον συμμαχοῦντες αὐτῷ ἀντιπάτρῳ, πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ἱππεῖς ἐξέπεμψαν αὐτῷ. ὕστερον δ' ὑπὸ τῶν ἀθηναίων μεταπεισθέντες, ἀφίππευσαν πρὸς λεωσθένην· καὶ μετὰ τῶν ἀθηναίων ταχθέντες, διεπολέμουν ὑπὲρ τῆς τῶν ἑλλήνων ἐλευθερίας. μεγάλης δὲ δυνάμεως ταύτης τοῖς ἀθηναίοις προσγεγενημένης, οἱ μὲν ἕλληνες ἐκράτουν, πολὺ τῶν μακεδόνων ὑπερέχοντες. ὁ δὲ ἀντίπατρος μάχῃ λειφθεὶς, καὶ τὸ λοιπὸν οὔτε παρατάξασθαι τολμῶν, οὔτ' εἰς τὴν μακεδονίαν ἐπανελθεῖν ἀσφαλῶς δυνάμενος, κατέφυγεν εἰς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

πόλιν λαμίαν. ἐν ταύτῃ δὲ τὴν δύναμιν συνέχων, καὶ τὰ τείχη κατασκευάζων, ἔτι δὲ παρασκευὰς ὅπλων, καὶ καταπελτῶν καὶ σίτου ποιούμενος, ἐκαραδόκει τοὺς ἀπὸ τῆς ἀσίας συμμάχους. λεωσθένης δὲ μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως παρελθὼν πλησίον τῆς λαμίας, καὶ τὴν παρεμβολὴν ὀχυρωσάμενος τάφρῳ βαθείᾳ καὶ χάρακι, τὸ μὲν πρῶτον ἐκτάξας τὴν δύναμιν, προσῆγε τῇ πόλει, καὶ τοὺς μακεδόνας εἰς μάχην προυκαλεῖτο. μὴ τολμώντων δὲ αὐτῶν διαγωνίσασθαι, προσβολὰς καθ' ἡμέραν τοῖς τείχεσιν ἐκ διαδοχῆς ἐποιεῖτο. ἀμυνομένων δὲ τῶν μακεδόνων εὐρώστως, πολλοὶ τῶν προπετῶς βιαζομένων ἑλλήνων ἀπώλλυντο. δυνάμεως γὰρ ἀξιολόγου περὶ τὴν πόλιν οὔσης, καὶ βελῶν παντοδαπῶν ἀφθονίας, ἔτι δὲ τείχους πολυτελοῦς κατεσκευασμένου, ῥᾳδίως οἱ πολιορκούμενοι περιεγίνοντο. ὁ δὲ λεωσθένης ἀπογνοὺς τὴν ἐκ βίας ἅλωσιν τῆς πόλεως, τὰς ἀγομένας εἰς αὐτὴν ἀγορὰς παρῃρεῖτο, νομίζων ῥᾳδίως τῇ σιτοδείᾳ καταπολεμήσειν τοὺς ἐγκεκλεισμένους ἐν τῇ πόλει. κατεσκεύαζε δὲ καὶ τεῖχος, καὶ τάφρον ὤρυττεν μεγάλην καὶ βαθεῖαν, εἴργων τοὺς πολιορκουμένους ἀπὸ τῆς ἐξόδου. μετὰ δὲ ταῦτα αἰτωλοὶ μὲν ἀξιώσαντες τὸν λεωσθένην, διά τινας ἐθνικὰς χρείας κατὰ τὸ παρὸν ἀπελθεῖν ἐπ' οἴκου, πάντες ἐπανῆλθον εἰς τὴν αἰτωλίαν. οὕτως δὲ τῶν περὶ ἀντίπατρον καταπονηθέντων, καὶ τῆς πόλεως κινδυνευούσης ἁλῶναι διὰ τὴν προσδοκωμένην σιτοδείαν, ἡ τύχη τὸ παράδοξον ἀπένειμε τοῖς μακεδόσιν εὐκλήρημα. τοῦ γὰρ ἀντιπάτρου τοῖς τὰς τάφρους ὀρύττουσιν ἐπιθεμένου, καὶ συμπλοκῆς γινομένης, ὁ μὲν λεωσθένης παραβοηθῶν τοῖς ἰδίοις, καὶ πληγεὶς εἰς τὴν κεφαλὴν λίθῳ, παραχρῆμα μὲν ἔπεσεν· καὶ λιποψυχήσας, εἰς τὴν παρεμβολὴν ἀπεκομίσθη. τῇ τρίτῃ δ' ἡμέρᾳ τελευτήσαντος αὐτοῦ, καὶ ταφέντος ἡρωϊκῶς διὰ τὴν ἐν τῷ πολέμῳ δόξαν, ὁ μὲν δῆμος τῶν ἀθηναίων τὸν ἐπιτάφιον ἔπαινον εἰπεῖν προσέταξεν ὑπερείδῃ, τῷ πρωτεύοντι τῶν ῥητόρων τῇ τοῦ λόγου δεινότητι, καὶ τῇ κατὰ τῶν μακεδόνων ἀλλοτριότητι. κατ' ἐκεῖνον γὰρ τὸν καιρόν, ὁ μὲν κορυφαῖος τῶν ἀθήνησι ῥητόρων δημοσθένης ἐπεφεύγει, καταδεδικασμένος

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

δικασμένος ὡς εἰληφὼς τῶν ἁρπαλείων χρημάτων. ἀντὶ δὲ τοῦ
λεωσθένους κατεστάθη στρατηγὸς ἀντίφιλος, ἀνὴρ συνέσει στρα-
τηγικῇ καὶ ἀνδρείᾳ διαφέρων. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν εὐρώπην
ἐν τούτοις ἦν. Κατὰ δὲ τὴν ἀσίαν, τῶν μεμερισμένων τὰς σα-
τραπείας, πτολεμαῖος μὲν ἀκινδύνως παρέλαβε τὴν αἴγυπ-
τον, καὶ τοῖς μὲν ἐγχωρίοις φιλανθρώπως προσεφέρετο. παρα-
λαβὼν δὲ ὀκτακισχίλια τάλαντα, μισθοφόρους ἤθροιζε, καὶ δυ-
νάμεις παρεσκευάζετο. συνέτρεχε δὲ καὶ φίλων πλῆθος ἐπ᾽
αὐτὸν, διὰ τὴν ἐπιείκειαν. πρὸς δὲ ἀντίπατρον διαπρεσβευό-
μενος, κοινοπραγίαν συνέθετο· σαφῶς εἰδὼς, ὅτι περδίκκας
ἐπιβαλεῖται παρελέσθαι τὴν τῆς αἰγύπτου σατραπείαν. λυσί-
μαχος δ᾽ ἐπιβαλὼν τοῖς κατὰ τὴν θρᾴκην τόποις, καὶ καταλα-
βὼν σεύθην τὸν βασιλέα, κατεστρατοπεδευκότα πεζοῖς μὲν
δισμυρίοις, ἱππεῦσι δ᾽ ὀκτακισχιλίοις, οὐ κατεπλάγη τὸ μέγε-
θος τῆς δυνάμεως. ἔχων δὲ τοὺς σύμπαντας πεζοὺς μὲν οὐ πλεί-
ους τῶν τετρακισχιλίων, ἱππεῖς δὲ δισχιλίους, συνῆψε μάχην τοῖς
βαρβάροις. ταῖς μὲν οὖν ἀνδραγαθίαις προεῖχεν αὐτῶν· τοῖς δὲ
πλήθεσι λειπόμενος, καρτερὰν μάχην συνεστήσατο. καὶ πολλοὺς
μὲν τῶν ἰδίων ἀποβαλὼν, πολλαπλασίους δ᾽ ἀποκτείνας, ἐπα-
νῆλθεν εἰς τὴν στρατοπεδείαν, ἀμφίδοξον ἔχων τὴν νίκην. τό-
τε μὲν οὖν ἐχωρίσθησαν ἐκ τῶν τόπων αἱ παρ᾽ ἀμφοτέροις δυ-
νάμεις, καὶ παρασκευὰς μείζους ἐποιοῦντο πρὸς τὴν τῶν ὅλων
διάθεσιν. λεόννατος δὲ παραγινομένου πρὸς αὐτὸν ἑκαταίου
πρεσβευτοῦ, καὶ δεομένου βοηθῆσαι τὴν ταχίστην ἀντιπάτρῳ
καὶ μακεδόσιν, ἐπηγγείλατο συμμαχήσειν. διαβὰς οὖν εἰς τὴν
εὐρώπην, καὶ καταντήσας εἰς μακεδονίαν, προσελάβετο πολ-
λοὺς στρατιώτας μακεδόνας. ἀθροίσας δὲ τοὺς ἅπαντας πεζοὺς
μὲν πλείους τῶν δισμυρίων, ἱππεῖς δὲ χιλίους καὶ φ, προῆγε διὰ
τῆς θετταλίας ἐπὶ τοὺς πολεμίους. οἱ δὲ ἕλληνες λύσαντες τὴν
πολιορκίαν, καὶ τὴν στρατοπεδείαν ἐμπρήσαντες, τὸν μὲν ἀχρεῖ-
ον εἰς παράταξιν ὄχλον καὶ τὰς παρασκευὰς, εἰς μελιτίαν πό-
λιν ἐξέπεμψαν. αὐτοὶ δ᾽ εὔζωνοι, καὶ πρὸς μάχην ὄντες ἕτοι-
μοι, προῆγον ἀπαντήσαντες τοῖς περὶ λεόννατον, πρὸ τοῦ τὸν

ἀντι-

ἀντίπατρον συμμῖξαι, καὶ τὰς δυνάμεις ἀμφοτέρας εἰς ἕνα τόπον συνελθεῖν. εἶχον δὲ τοὺς σύμπαντας πεζοὺς μὲν δισμυρίους καὶ δισχιλίους· οἱ γὰρ αἰτωλοὶ πάντες προαπηλλαχότες ἦσαν εἰς τὴν οἰκείαν, καὶ τῶν ἄλλων ἑλλήνων οὐκ ὀλίγοι κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ὑπῆρχον εἰς τὰς πατρίδας κεχωρισμένοι· ἱππεῖς δὲ συνεστρατεύοντο πλείους τῶν τρισχιλίων καὶ φ, ὧν ἦσαν θετταλοὶ δισχίλιοι, διάφοροι ταῖς ἀρεταῖς, ἐν οἷς εἶχον μάλιστα τὰς τῆς νίκης ἐλπίδας. γενομένης δ' ἱππομαχίας ἰσχυρᾶς ἐπὶ πολὺν χρόνον, καὶ τῶν θετταλῶν διὰ τὰς ἀρετὰς ἐπικρατούντων, ὁ μὲν λεόννατος λαμπρῶς ἀγωνισάμενος, καὶ διακλεισθεὶς εἰς τόπον τελματώδη, τοῖς ὅπλοις ἠλαττοῦτο. πολλοῖς δὲ τραύμασι περιπεσὼν, καὶ τελευτήσας, ὑπὸ τῶν ἰδίων ἤρθη· καὶ πρὸς τὴν ἀποσκευὴν ἀπηνέχθη τετελευτηκώς. τῇ δ' ἱππομαχίᾳ λαμπρῶς τῶν ἑλλήνων νενικηκότων, μένωνος ὑπάρχοντος τοῦ θετταλοῦ, εὐθὺς ἡ τῶν μακεδόνων φάλαγξ φοβουμένη τοὺς ἱππεῖς, ἀπεχώρησεν ἐκ τοῦ πεδίου πρὸς τὰς ὑπερκειμένας δυσχωρίας, καὶ τῶν τόπων ὀχυρότητι, τὴν ἀσφάλειαν περιεποίησαντο. τῶν δὲ θετταλῶν ἱππέων προσμαχομένων, καὶ διὰ τὴν δυσχωρίαν ἀπράκτων γινομένων, οἱ μὲν ἕλληνες τρόπαιον στήσαντες, καὶ τῶν νεκρῶν κυριεύσαντες, ἀπηλλάγησαν ἐκ τῆς μάχης. τῇ δ' ὑστεραίᾳ παραγενηθέντος ἀντιπάτρου μετὰ τῆς δυνάμεως, καὶ συμμίξαντος τοῖς ἡττημένοις, μίαν οἱ πάντες μακεδόνες ἐποιήσαντο τὴν στρατοπεδείαν· καὶ τὴν τῶν ὅλων στρατηγίαν παρέλαβεν ἀντίπατρος. οὗτος δὲ κρίνας ἐπὶ τοῦ παρόντος ἡσυχίαν ἔχειν, καὶ θεωρῶν τοὺς πολεμίους ἱπποκρατοῦντας, τὴν μὲν διὰ τῶν ὅπλων ἀναχώρησιν ἀπέγνω. διὰ δὲ τῆς δυσχωρίας προάγων, καὶ τοὺς ὑπερδεξίους τόπους προκαταλαμβανόμενος, ἀπεχώρησεν ἐκ τούτων τῶν τόπων. ἀντίφιλος δὲ ὁ τῶν ἑλλήνων στρατηγὸς, ἐπιφανεῖ μάχῃ νικήσας τοὺς μακεδόνας, ἐφήδρευε περὶ θετταλίαν διατρίβων, καὶ καραδοκῶν τὴν τῶν πολεμίων ὁρμήν, καὶ τὰ μὲν κατὰ τοὺς ἕλληνας ἐν τοιαύταις εὐημερίαις ὑπῆρχε. τῶν δὲ μακεδόνων θαλαττοκρατούντων, οἱ ἀθηναῖοι πρὸς ταῖς ὑπαρχούσαις ναυσὶν, ἄλλας κατεσκεύασαν,

ὥστε

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ὥς τε γενέσθαι τὰς πάσας ρο̄. τῶν δὲ μακεδονικῶν οὐσῶν νεῶν
σ̄ καὶ μ̄, τὴν ναυαρχίαν εἶχε κλεῖτος. οὗτος δὲ ναυμαχήσας
πρὸς ἠετίωνα τὸν ἀθηναίων ναύαρχον, ἐνίκησε δυσὶ ναυμαχί-
αις· καὶ συχνὰς τῶν πολεμίων νεῶν διέφθειρε, περὶ τὰς καλου-
μένας ἐχινάδας νήσους. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, περ-
δίκκας ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ τόν τε βασιλέα φίλιππον, καὶ
τὴν βασιλικὴν δύναμιν, ἐστράτευσεν ἐπὶ ἀριαράθην τὸν
καππαδοκίας δυνάστην. οὗτος γὰρ οὐ προσέχων τοῖς μα-
κεδόσιν, ὑπὸ μὲν ἀλεξάνδρου παρεωράθη διὰ τοὺς περὶ δα-
ρεῖον ἀγῶνας, καὶ περισπασμούς. ἀναστροφὴν δὲ πολυχρόνι-
ον εἶχε, κυριεύων τῆς καππαδοκίας. διὸ καὶ πολλὰ μὲν ἐκ τῶν
προσόδων χρήματα ἤθροισε, δυνάμεις δ' ἐγχωρίους καὶ ξενι-
κὰς καὶ μεγάλας συνεστήσατο. διὸ καὶ βασιλείας ἀντιποιούμε-
νος, ἕτοιμος ἦν πρὸς τὸν περδίκκαν διαγωνίζεσθαι, πεζοὺς μὲν
ἔχων τρισμυρίους, ἱππεῖς δὲ μυρίους. ὁ δὲ περδίκκας συνάψας
αὐτῷ μάχην, καὶ τῇ παρατάξει νικήσας, ἀνεῖλε μὲν εἰς τετρα-
κισχιλίους. ἐζώγρησε δὲ ὑπὲρ τοὺς πεντακισχιλίους, ἐν οἷς ἦν καὶ
αὐτὸς ἀριαράθης. τοῦτον μὲν οὖν, καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ πάν-
τας, αἰκισάμενος ἀνεσταύρωσε. τοῖς δ' ἡττηθεῖσι συγχωρήσας
τὴν ἀσφάλειαν, παρέδωκε τὴν σατραπείαν εὐμενεῖ τῷ καρ-
διανῷ, καθάπερ ἐξ ἀρχῆς ἦν μεμερισμένος. Ὑπὸ δὲ τοὺς αὐ-
τοὺς καιροὺς καὶ κρατερὸς ἐκ κιλικίας ἀναζεύξας, ἧκεν εἰς μακε-
δονίαν, βοηθήσων τοῖς περὶ τὸν ἀντίπατρον, καὶ διορθωσόμενος
τὰς γεγενημένας ἥττας τῶν μακεδόνων. ἦγε δὲ πεζοὺς μὲν τῶν
εἰς ἀσίαν ἀλεξάνδρῳ συνδιαβεβηκότων ἑξακισχιλίους, πέρσας
δὲ τοξότας καὶ σφενδονήτας χιλίους, ἱππεῖς δὲ χιλίους καὶ φ̄. πα-
ρελθὼν δ' εἰς τὴν θετταλίαν, καὶ τοῦ πρωτείου παραχωρήσας ἑκου-
σίως ἀντιπάτρῳ, κοινῇ μετ' αὐτοῦ κατεστρατοπέδευσε παρὰ
τὸν πηνειὸν ποταμόν. οἱ δὲ πάντες ἠθροίσθησαν σὺν τοῖς μετὰ λε-
οννάτου παραγεγενημένοις, πεζοὶ μὲν πλείους τῶν τετρακισμυρίων
ἐν τοῖς βαρέσιν ὅπλοις, τοξόται δὲ καὶ σφενδονῆται τρισχίλιοι,
ἱππεῖς δὲ πεντακισχίλιοι. οἱ δὲ ἕλληνες κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἀν-
τεστρατοπέδευσαν, πολὺ τοῖς πλήθεσι λειπόμενοι. πολλοὶ γὰρ

αὐτῶν διὰ τὰς προγεγενημένας εὐημερίας καταφρονούντων τῶν πολεμίων, εἰς τὰς πατρίδας ἦσαν ἀπεληλυθότες πρὸς τὴν τῶν ἰδίων σκέψιν. δι' ἃς αἰτίας πολλοὶ τῶν στρατιωτῶν ἀτακτούντων, ὑπολοίπους εἶχον ἐν τῇ παρεμβολῇ, πεζοὺς μὲν δισμυρίους καὶ πεντακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ τρισχιλίους καὶ φ. ἐν οἷς μάλιστα εἶχον τὰς τῆς νίκης ἐλπίδας, διά τε τὰς τῶν ἀνδρῶν ἀρετὰς, καὶ διὰ τὸ πεδινὴν ὑποκεῖσθαι χώραν. τέλος δὲ τῶν περὶ Ἀντίπατρον καθ' ἡμέραν προσαγόντων τὰς δυνάμεις, καὶ προσκαλουμένων εἰς μάχην, τὸ μὲν πρῶτον ἀνέμενον, τοὺς ἐκ τῶν πόλεων παραγενησομένους. τῶν δὲ καιρῶν κατεπειγόντων, ἠναγκάζοντο συγκαταβαίνειν εἰς τὸν ὑπὲρ τῶν ὅλων κίνδυνον. ἐκτάξαντες δὲ τὴν δύναμιν, προθέμενοι διὰ τῶν ἱππέων κρῖναι τὸν πόλεμον, τούτους πρὸ τῆς τῶν πεζῶν φάλαγγος ἔστησαν. γινομένης δὲ ἱππομαχίας, καὶ τῶν Θετταλῶν ἱππέων πλεονεκτούντων διὰ τὰς ἀρετὰς, οἱ περὶ τὸν Ἀντίπατρον ἐπήγαγον τὴν ἰδίαν φάλαγγα. καὶ τοῖς πεζοῖς τῶν πολεμίων ἐπιρράξαντες, πολὺν ἐποιοῦντο φόνον. οἱ δ' Ἕλληνες τὸ βάρος καὶ τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων οὐ δυνάμενοι φέρειν, εὐθὺς ἀπεχώρησαν πρὸς τὰς δυσχωρίας, τηροῦντες τὰς τάξεις ἐπιμελῶς. διὸ καὶ δραξάμενοι τόπων ὑπερδεξίων, ῥᾳδίως ἠμύναντο τοὺς Μακεδόνας, ὑπερδέξιον ἔχοντες τὴν στάσιν. οἱ δὲ τῶν Ἑλλήνων ἱππεῖς ἐπὶ τοῦ προτερήματος ὄντες, ὡς ἔγνωσαν τὴν τῶν πεζῶν ἀναχώρησιν, εὐθὺς πρὸς ἐκείνους ἀφίππευσαν. τότε μὲν οὖν τοῦτον τὸν τρόπον ἀγωνισάμενοι διελύθησαν, ῥεπούσης τῆς νίκης πρὸς τοὺς Μακεδόνας. ἀπέθανον δ' ἐν τῇ μάχῃ τῶν μὲν Ἑλλήνων πλείους τῶν φ, τῶν δὲ Μακεδόνων ρ καὶ λ. τῇ δ' ὑστεραίᾳ Μένων μὲν καὶ Ἀντίφιλος οἱ τῶν Ἑλλήνων ἡγεμόνες συνεδρεύσαντες, ἐβουλεύσαντο, πότερον ἀναμείναντες τοὺς ἐκ τῶν πόλεων συμμάχους, καὶ καταστάντες ἀξιόμαχοι περὶ τῶν ὅλων διακρίνονται, ἢ τῷ παρόντι καιρῷ συνείξαντες, πρεσβεύωνται περὶ διαλύσεως. ἔδοξεν οὖν ἀποστέλλειν κήρυκας περὶ τῆς τοῦ πολέμου καταλύσεως. πραξάντων δ' αὐτῶν τὸ δόξαν, ἀπεκρίθησαν οἱ περὶ τὸν Ἀντίπατρον κατὰ πόλεις πρεσβεύειν. οὐδενὶ γὰρ τρόπῳ κοινὴν

σύλλυ-

σύλλυσιν ποιήσασθαι. τῶν δὲ ἑλλήνων οὐ προσδεχομένων τὰς
κατὰ πόλιν διαλύσεις, οἱ μὲν περὶ τὸν ἀντίπατρον καὶ κρατερὸν
ἐπολιόρκουν τὰς κατὰ θετταλίαν πόλεις, καὶ κατακράτος ᾕρουν,
μὴ δυναμένων τῶν ἑλλήνων βοηθεῖν. διὸ καὶ τῶν πόλεων περιφό-
βων οὐσῶν, καὶ κατ' ἰδίαν ἑκάστης πρεσβευούσης περὶ διαλύσε-
ως, πάσαις συγχωρῶν τὴν εἰρήνην, φιλανθρώπως προσεφέρετο. διό-
περ ἐμπεσούσης ὁρμῆς εἰς τὰς πόλεις ἰδίᾳ ποιεῖσθαι τὴν σω-
τηρίαν, ταχὺ πᾶσαι τῆς εἰρήνης ἔτυχον. οἱ δ' ἀλλοτριώτατα
διακείμενοι πρὸς τοὺς μακεδόνας αἰτωλοὶ καὶ ἀθηναῖοι, συμμά-
χων ὄντες ἔρημοι, μετὰ τῶν ἰδίων στρατηγῶν ἐβουλεύοντο περὶ
τοῦ πολέμου. ἀντίπατρος δὲ διὰ ταύτης τῆς στρατηγίας διαλύ-
σας τὸ σύστημα τῶν ἑλλήνων, ἤγαγε τὴν δύναμιν πᾶσαν ἐπὶ
τοὺς ἀθηναίους. ὁ δὲ δῆμος ἐρημωθεὶς τῆς τῶν συμμάχων βοηθεί-
ας, ἐν ἀπορίᾳ πολλῇ καθειστήκει. πάντων δὲ καταφερομένων ἐ-
πὶ τὸν δημάδην, καὶ βοώντων δεῖν ἐκπέμπειν πρεσβευτὴν
πρὸς ἀντίπατρον ὑπὲρ τῆς εἰρήνης, οὗτος μὲν καλούμενος σύμ-
βουλος οὐχ ὑπήκουσεν· ἦν γὰρ τρὶς ἡλωκὼς παρανόμων, καὶ διὰ
τοῦτο γεγονὼς ἄτιμος, καὶ κωλυόμενος ὑπὸ τῶν νόμων συμβου-
λεύειν. ἀπολαβὼν δὲ τὴν ἐπιτιμίαν ὑπὸ τοῦ δήμου, παραχρῆμα
ἐξεπέμφθη πρεσβευτὴς μετὰ φωκίωνος, καί τινων ἑτέρων.
τοῦ δ' ἀντιπάτρου διακούσαντος τῶν λόγων, καὶ δόντος ἀ-
πόκρισιν, ὡς ἄλλως οὐ μὴ συλλύσηται τὸν πρὸς ἀθηναίους πόλε-
μον, ἐὰν μὴ τὰ καθ' ἑαυτοὺς ἐπιτρέψωσιν αὐτῷ· καὶ γὰρ ἐκεί-
νους συγκλείσαντας εἰς λαμίαν τὸν ἀντίπατρον, τὰς αὐτὰς ὑ-
ποκρίσεις πεποιῆσθαι πρεσβεύσαντος αὐτοῦ περὶ τῆς εἰρήνης.
ὁ δὲ δῆμος οὐκ ὢν ἀξιόμαχος, ἠναγκάσθη τὴν ἐπιτροπὴν καὶ
τὴν ἐξουσίαν πᾶσαν ἀντιπάτρῳ δοῦναι περὶ τῆς πόλεως. ὁ δὲ
φιλανθρώπως αὐτοῖς προσενεχθεὶς, συνεχώρησεν ἔχειν τήν τε
πόλιν καὶ τὰς κτήσεις, καὶ τἆλλα πάντα· τὴν δὲ πολιτείαν
μετέστησεν ἐκ τῆς δημοκρατίας. καὶ προσέταξεν ἀπὸ τιμήσεως,
εἶναι τὸ πολίτευμα· καὶ τοὺς μὲν κεκτημένους πλείω δραχμῶν δισ-
χιλίων, κυρίους εἶναι τοῦ πολιτεύματος, καὶ τῆς χειροτονίας. τοὺς δὲ
κατωτέρω τῆς τιμήσεως, ἅπαντας ὡς ταραχώδεις ὄντας καὶ πο-

πολεμικοὺς, ἀπήλασε τῆς πολιτείας· καὶ τοῖς βουλομένοις χώραν
ἔδωκεν εἰς κατοίκησιν ἐν τῇ θρᾴκῃ. οὗτοι μὲν οὖν ὄντες πλείους τῶν
δισμυρίων καὶ δισχιλίων, μετεστάθησαν ἐκ τῆς πατρίδος. οἱ δὲ τὴν
ὡρισμένην τίμησιν ἔχοντες περὶ ἐννακισχιλίους, ἀπεδείχθησαν
κύριοι τῆς τε πόλεως καὶ χώρας, καὶ κατὰ τοὺς σόλωνος νόμους ἐπο
λιτεύοντο· πάντες δὲ τὰς οὐσίας εἰάθησαν ἔχειν ἀναφαιρέτους.
φρούραρχον δὲ μένυλλον, καὶ φρουρὰν ἠναγκάσθησαν δέξασθαι, τὴν
οὐκ ἐπιτρέψουσαν οὐδενὶ νεωτερίζειν. περὶ δὲ τῆς σάμου, τὴν ἀναφο
ρὰν ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς ἐποιήσαντο. ἀθηναῖοι μὲν οὖν παρ' ἐλπίδα
φιλανθρωπευθέντος, ἔτυχον τῆς εἰρήνης. καὶ τὸ λοιπὸν ἀταρά-
χως πολιτευόμενοι, καὶ τὴν χώραν ἀδεῶς καρπούμενοι, ταχὺ
ταῖς οὐσίαις προσανέδραμον. ὁ δ' ἀντίπατρος ἐπανελθὼν εἰς
τὴν μακεδονίαν, τὸν μὲν κρατερὸν ταῖς ἁρμοζούσαις τιμαῖς τε
καὶ δωρεαῖς ἐκόσμησε. καὶ τῶν θυγατέρων μίαν συνοικίσας αὐ-
τῷ τὴν πρεσβυτάτην φίλαν, τὴν εἰς τὴν ἀσίαν ἐπάνοδον συγ
κατεσκεύασεν. ὁμοίως δὲ καὶ ταῖς ἄλλαις ἑλληνίσι πόλεσιν ἐπιει-
κῶς προσενεχθεὶς, καὶ τὰ πολιτεύματα συναγαγὼν καλῶς, καὶ
καταστήσας, ἐπαίνων καὶ στεφάνων ἔτυχεν. ὁ δὲ περδίκκας ἀπο-
καταστήσας τοῖς σαμίοις τὴν τε πόλιν καὶ χώραν, κατήγαγεν
αὐτοὺς εἰς τὴν πατρίδα, πεφευγότας ἔτη βισὶ πλείω καὶ μ̄.

Ἡμεῖς δ' ἐπεὶ τὰς κατὰ τὸν λαμιακὸν πόλεμον ἐπιτελεσθείσας
πράξεις διήλθομεν, μεταβησόμεθα πρὸς τὸν ἐν τῇ κυρήνῃ γενό
μενον πόλεμον, ἵνα μὴ μακρὰν τοῖς χρόνοις ἀποπλανῶμεν τὸ συ-
νεχὲς τῆς ἱστορίας. ἀναγκαῖον δ' ἐστὶ βραχὺ τοῖς χρόνοις προσανα-
δραμεῖν, ὅπως σαφεστέρας ποιήσωμεν τὰς κατὰ μέρος πράξεις.
ἁρπάλου γὰρ τὸν ἐκ τῆς ἀσίας δρασμὸν ποιησαμένου, καὶ κατα-
πλεύσαντος εἰς κρήτην μετὰ τῶν μισθοφόρων, καθάπερ ἐν τῇ
πρὸ ταύτης βίβλῳ δεδηλώκαμεν, θίβρων εἷς τῶν φίλων νομι
ζόμενος, δολοφονήσας τὸν ἅρπαλον, κύριος ἐγένετο τῶν τε χρη-
μάτων καὶ τῶν στρατιωτῶν, ὄντων ἑπτακισχιλίων. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν
νεῶν ἐγκρατὴς γενόμενος, καὶ τοὺς στρατιώτας εἰς ταύτας θέμε
νος, κατέπλευσεν εἰς τὴν χώραν τῶν κυρηναίων. ἀνειληφὼς
δὲ μετ' αὐτοῦ τοὺς ἐκ τῆς κυρήνης φυγάδας, καὶ τούτους ἔχων κα-

θηγου

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

θηγουμένους τῆς ἐπιβολῆς διὰ τὴν τῶν τόπων ἐμπειρίαν, ἀπαντησάντων τῶν κυρηναίων, καὶ μάχης γενομένης, ὁ θίβρων νικήσας, πολλοὺς μὲν ἀπέκτεινεν, οὐκ ὀλίγους δ' ἐζώγρησε. κυριεύσας δὲ τοῦ λιμένος, ἐκπολιορκήσας καὶ καταπληξάμενος τοὺς κυρηναίους, ἠνάγκασεν ὁμολογίας ποιήσασθαι, ὥστε αὐτοὺς δοῦναι ἀργυρίου τάλαντα φ, τῶν δὲ ἁρμάτων ἥμισυ πρὸς τὰς στρατείας συνεκπέμπειν. διεπρεσβεύσατο δὲ καὶ πρὸς τὰς ἄλλας πόλεις, ἀξιῶν συμμαχεῖν, ὡς μέλλοντος αὐτοῦ τὴν πλησιόχωρον λιβύην καταστρέφεσθαι. διήρπασε δὲ καὶ τῶν ἐμπόρων τὰ καταλειφθέντα χρήματα ἐν τῷ λιμένι· καὶ τοῖς στρατιώταις εἰς διαρπαγὴν ἔδωκεν, ἐκκαλούμενος αὐτῶν τὰς προθυμίας εἰς τὸν πόλεμον. οὕτω δὲ τῶν πραγμάτων τῷ θίβρωνι προχωρούντων, ἡ τύχη ταχὺ μεταβαλοῦσα, ἐταπείνωσεν αὐτὸν, διὰ τοιαύτας αἰτίας. τῶν ἡγεμόνων τῶν παρ' αὐτῷ τις κρὴς μὲν τὸ γένος, ὄνομα δὲ μνασικλῆς, ἐμπειρίαν δ' ἔχων τῶν πολεμικῶν πράξεων, διηνέχθη πρὸς αὐτὸν, ἐγκαλέσας μὲν περὶ τῶν λαφύρων. καὶ φύσει ταραχώδης ὢν καὶ θρασὺς, ηὐτομόλησε πρὸς τοὺς κυρηναίους. κατηγορήσας δὲ πολλὰ τοῦ θίβρωνος εἰς ὠμότητα καὶ ἀπιστίαν, ἔπεισε λῦσαι τὰς ὁμολογίας, καὶ τῆς ἐλευθερίας ἀντέχεσθαι. διὸ καὶ ταλάντων ξ μόνων ἀποδεδομένων, ὁ μὲν θίβρων ἐγκαλέσας τοῖς ἀφεστηκόσι, συνέλαβε τῶν κυρηναίων τοὺς παρόντας ἐν τῷ λιμένι, ὄντας περὶ π. εὐθὺ δὲ τὴν δύναμιν ἐπαγαγὼν ἐπὶ τὴν πόλιν, ἐπολιόρκει τὴν κυρήνην. οὐδὲν δὲ δυνάμενος πρᾶξαι, πάλιν πρὸς τὸν λιμένα ἐπανῆλθε. τῶν δὲ βαρβαρικῶν καὶ τῶν ἑσπεριτῶν συμμαχούντων τῷ θίβρωνι, κυρηναῖοι μέρος μὲν τῆς δυνάμεως ἀπέλιπον ἐν τῇ κυρήνῃ. τῷ μέρει δὲ στρατεύσαντες, ἐπόρθουν τὴν τῶν ἀσυγειτόνων χώραν. τούτων δ' ἐπικαλεσαμένων βοηθεῖν τὸν θίβρωνα, ἅπαντας τοὺς στρατιώτας ἐξήγαγον ἐπὶ τὴν συμμαχίαν. καθ' ὃν δὴ χρόνον ὁ κρὴς συλλογισάμενος τὴν ἐρημίαν τοῦ λιμένος, ἔπεισε τοὺς ἐν κυρήνῃ καταλειφθέντας, ἐπιθέσθαι τῷ λιμένι. ὑπακουσάντων δ' εὐθὺς, αὐτὸς καθηγούμενος, ἐπέθετο τῷ λιμένι. καὶ διὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ θίβρωνος ῥαδίως ἐγκρατὴς γενόμενος, τὰ περιλ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

πολλὰ τῶν φορτίων ἀποκατέστησε τοῖς ἐμπόροις· καὶ τὸν λιμένα
φιλοτίμως ἐτήρει. ὁ δὲ θίβρων τὸ μὲν πρῶτον ἀθύμως εἶχεν, ἀπο-
λωλεκὼς τόπον ἐπίκαιρον, καὶ τὰς τῶν στρατιωτῶν ἀποσκευάς.
μετὰ δὲ ταῦτα θαρσήσας, καὶ τὴν πόλιν τὴν ὀνομαζομένην
ταύχειρα ἐκπολιορκήσας, ἀνέδραμε ταῖς ἐλπίσι. μετ᾽ ὀλίγον δὲ
πάλιν αὐτὸν συνέβη περιπεσεῖν μεγάλοις ἐλαττώμασιν. οἱ γὰρ
ἐν ταῖς ναυσὶν ὄντες, τοῦ λιμένος ἐστερημένοι, τροφῆς δὲ ἀπο-
ροῦντες, εἰώθεισαν καθ᾽ ἡμέραν ἐπὶ τὴν χώραν ἐξιέναι, καὶ τὰς
τροφὰς ἐκ ταύτης ποιεῖσθαι. οἱ δὲ λίβυες ἐνεδρεύσαντες αὐ-
τοὺς πλανωμένους κατὰ τὴν χώραν, πολλοὺς μὲν ἀπέκτειναν, οὐκ ὀ-
λίγους δ᾽ ἐζώγρησαν. οἱ δὲ περιλειφθέντες ἐκ τοῦ κινδύνου, κα-
ταφυγόντες εἰς τὰς ναῦς, ἀπέπλεον εἰς τὰς συμμαχίδας πό-
λεις. ἐπιγενομένου δὲ μεγάλου πνεύματος, αἱ πλεῖσται μὲν ὑ-
πὸ τῆς θαλάσσης κατεποντίσθησαν. τῶν δ᾽ ἄλλων αἱ μὲν εἰς κύ-
προν, αἱ δ᾽ εἰς αἴγυπτον ἀπερρίφησαν. ὁ δὲ θίβρων τηλικαύ-
τῃ συμφορᾷ περιπεσὼν, ὅμως ἀντείχετο τοῦ πολέμου. προχειρι-
σάμενος δὲ τῶν φίλων τοὺς εὐθέτους, ἔπεμψεν εἰς τὴν πελοπόν-
νησον, ἀναληψομένους τῶν ξένων τοὺς ἐνδιατρίβοντας περὶ ταί-
ναρον. ἔτι γὰρ ἀμισθώτων γενομένων πολλοὶ διεπλανῶντο, ζη-
τοῦντες τοὺς μισθοδοτήσοντας. καὶ τό τε περὶ ταίναρον ὑπῆρ-
χον πλείους τῶν δισχιλίων καὶ φ. τούτους δὲ οἱ πεμφθέντες ἀνέ-
λαβον, τὸν δὲ εἰς κυρήνην πλοῦν ἐποιοῦντο. τῇ δὲ τούτων παρου-
σίᾳ οἱ μὲν κυρηναῖοι θαρρήσαντες τοῖς γεγονόσι προτερήμα-
σι, μάχην συνῆψαν. καὶ νικήσαντες τὸν θίβρωνα, πολλοὺς τῶν
στρατιωτῶν ἀπέκτειναν. διὰ δὲ τὰς ἐλαττώσεις ὁ θίβρων ἀπογι-
νώσκων ἤδη τὰ κατὰ τὴν κυρήνην, παραδόξως πάλιν ἐθάρρησε.
τῶν γὰρ ἀπὸ ταινάρου στρατιωτῶν ἀποπλευσάντων, καὶ μεγά-
λης αὐτῷ χειρὸς προσγενομένης, εὔελπις ἐγένετο τῇ ψυχῇ. οἱ δὲ
κυρηναῖοι πάλιν θεωροῦντες τὸν πόλεμον αὐξόμενον, μετεπέμ-
ψαντο τὴν συμμαχίαν παρὰ τῶν πλησιοχώρων λιβύων, καὶ
παρὰ τῶν καρχηδονίων. ἀθροίσαντες δὲ τοὺς ἅπαντας μετὰ τῶν
πολιτικῶν στρατιώτας τρισμυρίους, ἡτοιμάζοντο παρατάξει πε-
ρὶ τῶν ὅλων διακριθῆναι. γενομένης δὲ παρατάξεως μεγάλης, ὁ

μὲν

μὲν θίβρων νικήσας τῇ μάχῃ, καὶ πολλοὺς ἀνελὼν, περιχαρὴς ἦν, ὡς αὐτίκα μάλα κυριεύσων τῶν πλησίον πόλεων. οἱ δὲ κυρηναῖοι τὸν στρατηγὸν ἁπάντων ἀνῃρημένων ἐν τῇ μάχῃ, τὸν κρῆτα μνασικλῆν μεθ᾽ ἑτέρων εἵλοντο στρατηγόν. θίβρων δ᾽ ἐπαρθεὶς τῇ νίκῃ, τὸν λιμένα τῶν κυρηναίων ἐπολιόρκησε, καὶ τῇ κυρήνῃ καθ᾽ ἡμέραν προσβολὰς ἐποιεῖτο. χρονίζοντος δὲ τοῦ πολέμου, κυρηναῖοι μὲν ἀπανίζοντες τροφῆς, ἐστασίασαν πρὸς ἀλλήλους. ἐπικρατούντων δὲ τῶν δημοτικῶν, καὶ τοὺς κτηματικοὺς ἐκβαλλόντων, οἱ τῆς πατρίδος στερηθέντες ἔφυγον, οἱ μὲν πρὸς θίβρωνα, οἱ δ᾽ εἰς αἴγυπτον. οὗτοι δὲ πείσαντες τὸν πτολεμαῖον κατάγειν αὐτούς, ἧκον ἄγοντες δύναμιν ἀξιόλογον, πεζικήν τε καὶ ναυτικὴν, καὶ στρατηγὸν ὀφέλλαν. ὧν τὴν παρουσίαν ἀκούσαντες οἱ παρὰ τῷ θίβρωνι φυγάδες, ἅπαντες κατεκόπησαν. οἱ δὲ τῆς κυρήνης στρατηγοῦντες δημοτικοὶ, φοβηθέντες τὴν τῶν φυγάδων κάθοδον, διελύσαντο πρὸς τὸν θίβρωνα καὶ κοινῇ πολεμεῖν πρὸς τὸν ὀφέλλαν παρεσκευάζοντο. ὀφέλλας δὲ καταπολεμήσας τὸν θίβρωνα, καὶ ζωγρήσας, ἔτι δὲ τῶν πόλεων ἐγκρατὴς γενόμενος, παρέδωκε τάς τε πόλεις καὶ τὴν χώραν πτολεμαίῳ τῷ βασιλεῖ. οἱ μὲν οὖν κυρηναῖοι, καὶ αἱ περιοικοῦσαι πόλεις, τοῦτον τὸν τρόπον ἀποβαλοῦσαι τὴν ἐλευθερίαν, ὑπὸ τὴν πτολεμαϊκὴν βασιλείαν ἐτάχθησαν. περδίκκας δὲ, καὶ ὁ βασιλεὺς φίλιππος, καταπεπολεμηκότες ἀριαράθην, καὶ τὴν σατραπείαν αὐτοῦ εὐμενεῖ παραδόντες, ἐχωρίσθησαν ἐκ τῆς καππαδοκίας. καταντήσαντες δὲ εἰς τὴν πισιδικὴν, ἔκριναν ἀναστάτους ποιῆσαι δύο πόλεις, τήν τε τῶν λαρανδαίων καὶ τὴν τῶν ἰσαυρέων. αὗται γὰρ ἔτι ζῶντος ἀλεξάνδρου, βάλακρον τὸν νικάνορος ἀπέκτειναν, ἀποδεδειγμένον στρατηγὸν καὶ σατράπην. τὴν μὲν τῶν λαρανδαίων πόλιν ἐξ ἐφόδου χειρωσάμενοι, κατέσκαψαν· τὴν δὲ τῶν ἰσαυρέων, οὖσαν ὀχυρὰν καὶ μεγάλην, ἔτι δὲ πλήθουσαν ἀλκίμων ἀνδρῶν, ἐπὶ μὲν ἡμέραις δύο πολιορκήσαντες ἐρρωμένως, καὶ πολλοὺς τῶν ἰδίων ἀποβαλόντες, ἀνεχώρησαν. οἱ γὰρ ἐγχώριοι βελῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν πρὸς πολιορκίαν ἀνηκόντων εὐποροῦντες, ἔτι δὲ ταῖς ψυχαῖς

ὑπο-

ὑπομένοντες τὸ δεινὸν παραστατικῶς, ἑτοίμως ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀπέθνησκον. τῇ δὲ τρίτῃ πολλῶν μὲν ἀνῃρημένων, τῶν δὲ τειχῶν ἐλλιπεῖς ἐχόντων τὰς φυλακὰς διὰ τὴν σπάνιν τῶν ἀνδρῶν, ἐπετελέσαντο πρᾶξιν οἱ κατὰ τὴν πόλιν ἡρωϊκὴν, καὶ μνήμης ἀξίαν. ὁρῶντες γὰρ ἀπαραίτητον οὖσαν τὴν κατ᾽ αὐτῶν τιμωρίαν, καὶ δύναμιν οὐκ ἔχοντες ἀξιόλογον τὴν ἀμυνουμένην, τὸ μὲν ἐγχειρίσαι τὴν πόλιν, καὶ τὰ κατ᾽ αὐτοὺς ἐπιτρέψαι τοῖς πολεμίοις, οὐκ ἔκριναν, ἐμφανοῦς οὔσης τῆς μεθ᾽ ὕβρεως τιμωρίας. νυκτὸς δ᾽ ὁμοθυμαδὸν πρὸς τὸν εὐγενῆ θάνατον ὁρμήσαντες, τέκνα μὲν καὶ γυναῖκας καὶ γονεῖς εἰς τὰς οἰκίας ἐγκλείσαντες, ἐνέπρησαν, κοινὸν θάνατον καὶ τάφον διὰ τοῦ πυρὸς ἑλόμενοι. τῆς δὲ φλογὸς ἄφνω πρὸς ὕψος αἰρομένης, οἱ μὲν Ἰσαυρεῖς τὰ κτήματα, καὶ πάντα τὰ δυνάμενα τοῖς κρατοῦσιν ὠφελείας παρέχεσθαι, τῷ πυρὶ παρέβαλον. οἱ δὲ περὶ τὸν Περδίκκαν θαυμάσαντες τὸ γινόμενον, περιέστησαν τὴν δύναμιν, καὶ κατὰ πάντα τόπον ἐβιάζοντο παρεισπεσεῖν εἰς τὴν πόλιν. τῶν δ᾽ ἐγχωρίων ἀπὸ τῶν τειχῶν ἀμυνομένων, καὶ πολλοὺς τῶν Μακεδόνων καταβαλλόντων, ἔτι μᾶλλον ὁ Περδίκκας καταπληττόμενος, ἐζήτει τὴν αἰτίαν, δι᾽ ἣν οἱ τὰς οἰκίας καὶ τὰ λοιπὰ πάντα τῷ πυρὶ παραδεδωκότες, φιλοτίμως τὰ τείχη φυλάττουσι. τέλος δὲ τοῦ Περδίκκου καὶ τῶν Μακεδόνων ἀπὸ τῆς πόλεως ἀναχωρησάντων, οἱ Ἰσαυρεῖς εἰς τὸ πῦρ ἑαυτοὺς ῥίψαντες ἐν ταῖς οἰκίαις, συνετάφησαν τοῖς οἰκείοις. Περδίκκας δὲ νυκτὸς διελθούσης, ἔδωκε τοῖς στρατιώταις τὴν πόλιν εἰς διαρπαγήν. οὗτοι δὲ φλόγα κατασβέσαντες, πολὺν ἄργυρόν τε καὶ χρυσὸν εὗρον, ὡς ἂν πόλεως γεγενημένης εὐδαίμονος ἐκ πολλῶν χρόνων. μετὰ δὲ τὴν ἀπώλειαν τῶν πολεμίων, ἧκον δύο γυναῖκες εἰς συνοικισμὸν τῷ Περδίκκᾳ· Νίκαιά τε ἡ Ἀντιπάτρου θυγάτηρ, ἣν αὐτὸς ὁ Περδίκκας ἦν μεμνηστευμένος· καὶ Κλεοπάτρα, ἡ Ἀλεξάνδρου μὲν ἀδελφὴ γνησία, θυγάτηρ δὲ Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου. ὁ δὲ Περδίκκας πρότερον μὲν ἦν κεκρικὼς κοινοπραγίαν Ἀντιπάτρῳ, καὶ διὰ τοῦτο τὴν μνηστείαν ἐπεποίητο, μήπω τῶν κατ᾽ αὐτὸν πραγμάτων βεβαίως ἐστερεωμένων. ὡς δὲ παρέλαβε τάς τε βασιλικὰς δυνάμεις, καὶ τὴν

τῶν

τῶν βασιλέων προστασίαν, μετέπεσε τοῖς λογισμοῖς. ὀρεγόμενος γὰρ βασιλείας, ἔσπευδε τὴν Κλεοπάτραν γῆμαι, νομίζων διὰ ταύτης προτρέψασθαι τοὺς Μακεδόνας, συγκατασκευάζειν αὐτῷ τὴν τῶν ὅλων ἐξουσίαν. οὔπω δὲ βουλόμενος ἀποκαλύψασθαι πρὸς τὴν ἐπιβολήν, κατὰ μὲν τὸ παρὸν ἔγημε τὴν Νίκαιαν, ὅπως μὴ τὸν Ἀντίπατρον ἔχῃ ταῖς ἰδίαις ἐπιβολαῖς ἀλλότριον. μετὰ δὲ ταῦτα Ἀντιγόνου τὴν προαίρεσιν αὐτοῦ κατανοήσαντος, καὶ φιλίαν ἔχοντος πρὸς Ἀντίπατρον, ἔτι δὲ ὄντος τοῦ ἀνδρὸς τούτου πρακτικωτάτου τῶν ἡγεμόνων, ἔκρινεν αὐτὸν ἐκποδὼν ποιήσασθαι. ἐπιβαλὼν οὖν αὐτῷ διαβολὰς ψευδεῖς, καὶ κατηγορίας ἀδίκους, φανερὸς ἦν ἀναιρήσων αὐτόν. ὁ δ' Ἀντίγονος συνέσει καὶ τόλμῃ διαφέρων, φανερῶς μὲν ἀπεφαίνετο βούλεσθαι περὶ τῶν ἐγκαλουμένων ἀπολογήσασθαι. λάθρα δὲ παρασκευασάμενος τὰ πρὸς τὸν δρασμόν, ἔλαθε μετὰ τῶν ἰδίων φίλων καὶ τοῦ υἱοῦ Δημητρίου νυκτὸς εἰσβὰς εἰς τὰς Ἀττικὰς ναῦς· ἐν δὲ ταύταις κομισθεὶς εἰς τὴν Εὐρώπην, προῆγε συμμίξων Ἀντιπάτρῳ. κατὰ δὲ τούτους τοὺς καιροὺς Ἀντίπατρος καὶ Κρατερὸς ἐπὶ τοὺς Αἰτωλοὺς ἐστράτευσαν, ἔχοντες πεζοὺς μὲν τρισμυρίους, ἱππεῖς δὲ χιλίους καὶ φ. οὗτοι γὰρ τῶν ἐν τῷ Λαμιακῷ πολέμῳ διαπολεμησάντων, ὑπόλοιποι διέμενον ἀχείρωτοι. οἱ δὲ Αἰτωλοὶ τηλικούτων δυνάμεων ἐπ' αὐτοὺς ὡρμημένων, οὐ κατεπλάγησαν ταῖς ψυχαῖς, ἀλλὰ τοὺς μὲν ἀκμάζοντας ταῖς ἡλικίαις ἀθροίσαντες εἰς μυρίους, κατέφυγον εἰς τοὺς ὀρεινοὺς καὶ τραχεῖς τόπους, εἰς οὓς τέκνα καὶ γυναῖκας καὶ τοὺς γεγηρακότας καὶ τὸ τῶν χρημάτων πλῆθος ἀπέθεντο. καὶ τὰς μὲν ἀνοχύρους πόλεις ἐξέλιπον, τὰς δὲ ὀχυρότητι διαφερούσας φρουραῖς ἀξιολόγοις διαλαβόντες, εὐτόλμως ὑπέμενον τὴν τῶν πολεμίων ἔφοδον. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀντίπατρον καὶ Κρατερὸν εἰσβαλόντες εἰς Αἰτωλίαν, καὶ τὰς εὐχειρώτους πόλεις ὁρῶντες ἐρήμους, ὥρμησαν ἐπὶ τοὺς ἀνακεχωρηκότας εἰς τὰς δυσχωρίας. τὸ μὲν οὖν πρῶτον οἱ Μακεδόνες πρὸς τόπους ὀχυροὺς καὶ τραχεῖς βιαζόμενοι, πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν ἀπέβαλον· ἡ γὰρ τόλμα τῶν Αἰτωλῶν, προσλαβοῦσα τὴν ἐν τοῖς τόποις ὀχυρότητα, ῥᾳδίως ἠμύνετο τοὺς διὰ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

τὴν προπέτειαν εἰς ἀβοηθήτους κινδύνους περιπίπτοντας. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν περὶ κρατερὸν στεγνὰ κατασκευασάντων, καὶ συναναγκαζόντων τοὺς πολεμίους μένειν τὸν χειμῶνα, καὶ διακαρτερεῖν ἐν τοῖς χιονοβολουμένοις, καὶ τροφῆς ἐνδεεῖς, εἰς τοὺς ἐσχάτους ἦλθον κινδύνους. ἀναγκαῖον γὰρ ἦν, ἢ καταβάντας ἀπὸ τῶν ὀρέων, διαγωνίσασθαι πρὸς δυνάμεις πολλαπλασίους καὶ στρατηγοὺς ἐπιφανεῖς, ἢ μένοντας, ὑπὸ ἐνδείας καὶ κρυμοῦ διαφθαρῆναι. ἤδη δ᾽ αὐτῶν ἀπογινωσκόντων τὴν σωτηρίαν, αὐτόματός τις λύσις τῶν κακῶν ἐφάνη, καθάπερ θεῶν τινὸς ἐλεούντος αὐτῶν τὴν εὐψυχίαν. ἀντίγονος γὰρ ὁ πεφευγὼς ἐκ τῆς ἀσίας, συμμίξας τοῖς περὶ τὸν ἀντίπατρον, ἐδίδαξεν αὐτοὺς περὶ τῆς ὅλης ἐπιβουλῆς τοῦ περδίκκου. καὶ διότι τὴν κλεοπάτραν γαμήσας, εὐθὺς ἥξει μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς μακεδονίαν, ὡς βασιλεὺς καὶ τὴν ἡγεμονίαν αὐτῶν παραιρήσεται. οἱ δὲ περὶ τὸν κρατερὸν καὶ ἀντίπατρον, διὰ τὸ παράδοξον τῆς προσαγγελίας καταπλαγέντες, συνήδρευσαν μετὰ τῶν ἡγεμόνων. προτεθείσης οὖν βουλῆς περὶ τούτων, ἔδοξεν ὁμογνωμόνως, πρὸς μὲν αἰτωλοὺς ἐφ᾽ οἷς ἦν δυνατὸν διαλυθῆναι, τὰς δὲ δυνάμεις κατὰ τάχος περαιοῦν εἰς τὴν ἀσίαν, καὶ τῷ μὲν κρατερῷ τὴν τῆς ἀσίας ἡγεμονίαν περιτεθῆναι, τῷ δ᾽ ἀντιπάτρῳ τὴν τῆς εὐρώπης. πρεσβεύειν δὲ καὶ πρὸς πτολεμαῖον περὶ κοινοπραγίας, ὄντα τοῦ μὲν περδίκκου παντελῶς ἀλλότριον, ἑαυτοῖς δὲ φίλον, κοινῇ δὲ ἐπιβουλευόμενον. εὐθὺς οὖν πρὸς μὲν αἰτωλοὺς διάλυσιν ἐποιήσαντο, διεγνωκότες ὕστερον αὐτοὺς καταπολεμῆσαι, καὶ μεταστῆσαι πανοικίους ἅπαντας εἰς τὴν ἐρημίαν, καὶ πορρωτάτω τῆς ἀσίας κειμένην χώραν. αὐτοὶ δὲ δόγμα γράψαντες ἀκόλουθον τοῖς προειρημένοις, παρεσκευάζοντο τὰ πρὸς τὴν στρατείαν. περδίκκας δὲ τούς τε φίλους καὶ τοὺς ἡγεμόνας ἀθροίσας, προέθηκε βουλήν· πότερον ἐπὶ τὴν μακεδονίαν χρὴ στρατεύειν, ἢ πρότερον ἐπὶ τὸν πτολεμαῖον ὁρμῆσαι. πάντων δ᾽ ἐπενεχθέντων ἐπὶ τὸ πρότερον καταπολεμῆσαι τὸν πτολεμαῖον, ὅπως μηδὲν ἐμπόδιον ἔχωσι τῆς ἐπὶ τὴν μακεδονίαν ὁρμῆς, εὐμένη μὲν ἐξέπεμψε μετὰ δυνάμεως ἀξιολόγου, προστάξας ἐφεδρεύειν

τοῖς περὶ τὸν ἑλλήσποντον τόποις, καὶ τὴν διάβασιν κωλύειν. αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν ἐκ τῆς πισιδικῆς, τὴν πορείαν ἐπὶ τὴν αἴγυπτον ἐποιεῖτο. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν. Ἐπ' ἄρχοντος δ' ἀθήνησι φιλοκλέους, ἐν ῥώμῃ κατεστάθησαν ὕπατοι γάιος σουλπίκιος, καὶ γάιος αἴλιος. ἐπὶ δὲ τούτων ἀρριδαῖος κατασταθεὶς ἐπὶ τὴν κομιδὴν τοῦ ἀλεξάνδρου σώματος, συντετελεκὼς τὴν ἁρμάμαξαν, ἐφ' ἧς ἔδει κατακομισθῆναι τὸ βασιλικὸν σῶμα, παρεσκευάζετο τὰ πρὸς τὴν κομιδήν. ἐπεὶ δὲ τὸ κατασκευασθὲν ἔργον ἀξιόλογον ὑπάρχον τῆς ἀλεξάνδρου δόξης, οὐ μόνον κατὰ τὴν δαπάνην διήνεγκε τῶν ἄλλων, ὡς ἂν πολλῶν ταλάντων κατασκευασθὲν, ἀλλὰ καὶ τῇ κατὰ τὴν τέχνην περιττότητι περιβόητον ὑπῆρξε, καλῶς ἔχειν ὑπολαμβάνομεν ἀναγράψαι περὶ αὐτοῦ. πρῶτον μὲν γὰρ τῷ σώματι κατεσκευάσθη χρυσοῦν σφυρήλατον ἁρμόζον, καὶ τοῦτ' ἀναμέσον ἐπλήρωσαν ἀρωμάτων τῶν ἅμα δυναμένων τὴν εὐωδίαν καὶ διαμονὴν παρέχεσθαι τῷ σώματι· ἐπάνω δὲ τῆς θήκης ἐπετίθετο καλυπτὴρ χρυσοῦς, ἁρμόζων ἀκριβῶς καὶ περιλαμβάνων τὴν ἀνωτάτω περιφέρειαν. ταύτης δ' ἐπάνω περιέκειτο φοινικὶς διαπρεπὴς χρυσοποίκιλτος, παρ' ἣν ἔθεσαν τὰ τοῦ μετηλλαχότος ὅπλα, βουλόμενοι συνοικειοῦν τὴν ὅλην φαντασίαν ταῖς προκατειργασμέναις πράξεσι. μετὰ δὲ ταῦτα παρέστησαν τὴν κομιοῦσαν ἁρμάμαξαν, ἧς κατεσκεύαστο κατὰ μὲν τὴν κορυφὴν καμάρα χρυσῆ, ἔχουσα φολίδα λιθοκόλλητον· ἧς ἦν τὸ μὲν πλάτος ὀκτὼ πηχῶν, τὸ δὲ μῆκος ιβ'. ὑπὸ δὲ τὴν ὑπωροφίαν παρ' ὅλον τὸ ἔργον θρόνος χρυσοῦς, τῷ σχήματι τετράγωνος, ἔχων τραγελάφων προτομὰς ἐκτύπους, ἐξ ὧν ἤρτηντο κρίκοι χρυσοῖ διπάλαιστοι. δι' ὧν κατακεκρέμαστο στέμμα πομπικὸν, χρώμασι παντοδαποῖς διαπρεπέσι κατηνθισμένον. ἐπὶ δὲ τῶν ἄκρων ὑπῆρχε θύσανος δικτυωτὸς, ἔχων εὐμεγέθεις κώδωνας, ὥστε ἐκ πολλοῦ διαστήματος προσαίπτειν τὸν ψόφον τοῖς ἐγγίζουσι. κατὰ δὲ τὰς τῆς καμάρας γωνίας, ἐφ' ἑκάστης ἦν πλευρᾶς νίκη χρυσῆ τροπαιοφόρος. τὸ δ' ἐκδεχόμενον τὴν καμάραν, περίστυλον χρυσοῦν ὑπῆρχεν ἔχον ἰωνικὰ κιονόκρανα.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ἐν δὲ τῷ περιστύλῳ δίκτυον ἦν χρυσοῦν, τὸ πάχος τῇ πλοκῇ δακτυλιαῖον· καὶ πίνακας παραλλήλους ζωοφόρους τέτταρας ἴσους τοῖς τείχοις ἔχον. τούτων δ' ὁ μὲν πρῶτος ἦν ἔχων ἅρμα τορευτὸν, καὶ καθήμενον ἐπὶ τούτου τὸν ἀλέξανδρον μετὰ χεῖρας ἔχοντα σκῆπτρον διαπρεπές. περὶ δὲ τὸν βασιλέα μία μὲν ὑπῆρχε θεραπεία, καθωπλισμένη μακεδόνων, ἄλλη δὲ περσῶν μηλοφόρων· καὶ πρὸ τούτων ὁπλοφόροι. ὁ δὲ δεύτερος εἶχε τοὺς ἐπακολουθοῦντας τῇ θεραπείᾳ ἐλέφαντας, κεκοσμημένους πολεμικῶς, ἀναβάτας ἔχοντας ἐκ μὲν τῶν ἔμπροσθεν ἰνδοὺς, ἐκ δὲ τῶν ὄπισθεν μακεδόνας καθωπλισμένους τῇ συνήθει σκευῇ. ὁ δὲ τρίτος ἱππέων ἴλας, μιμουμένας τὰς ἐν ταῖς παρατάξεσι συναγωγάς. ὁ δὲ τέταρτος, ναῦς κεκοσμημένας πρὸς ναυμαχίαν. καὶ παρὰ μὲν τὴν εἰς καμάραν εἴσοδον ὑπῆρχον λέοντες χρυσοῖ, δεδορκότες πρὸς τοὺς εἰσπορευομένους. ἀνὰ μέσον δὲ ἑκάστου τῶν κιόνων ὑπῆρχε χρυσοῦς ἄκανθος, ἀνατείνων ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον μέχρι τῶν κιονοκράνων. ἐπάνω δὲ τῆς καμάρας κατὰ μέσην τὴν κορυφὴν, φοινικὶς ὑπῆρχεν ὑπαίθριος, ἔχουσα χρυσοῦν στέφανον ἐλαίας εὐμεγέθη· πρὸς ὃν ὁ ἥλιος προσβάλλων τὰς ἀκτῖνας κατεσκεύαζε τὴν αὐγὴν ἀποστίλβουσαν καὶ σειομένην, ὥστ' ἐκ μακροῦ διαστήματος ὁρᾶσθαι τὴν πρόσοψιν ἀστραπῇ παραπλησίαν. ἡ δ' ὑπὸ τὴν καμάραν καθέδρα, δύο εἶχεν ἄξονας. οὓς περιεδίνουν τροχοὶ περσικοὶ τέτταρες, ὧν ὑπῆρχε τὰ μὲν πλάγια καὶ αἱ κνημίδες κατακεχρυσωμέναι. τὸ δὲ προσαπτόμενον τοῖς ἐδάφεσι μέρος, σιδηροῦν. τῶν δ' ἀξόνων τὰ προέχοντα χρυσᾶ κατεσκεύαστο, προτομὰς ἔχοντα λεόντων, σιβύνην ὀδὰξ κατεχούσας. κατὰ δὲ μέσον τὸ μῆκος εἶχον πόλον ἐνηρμοσμένον μηχανικῶς, ἐν μέσῃ τῇ καμάρᾳ· ὥστε δύνασθαι διὰ τούτου τὴν καμάραν ἀσάλευτον εἶναι, κατὰ τοὺς σεισμοὺς καὶ ἀνωμάλους τόπους. τεττάρων δ' ὄντων ῥυμῶν, ἑκάστῳ τετραστοιχία ζευγῶν ὑπέζευκτο, τεττάρων ἡμιόνων ἑκάστῳ ζεύγει προσδεδεμένων. ὥστε τοὺς ἅπαντας ἡμιόνους εἶναι ξ καὶ δ, ἐπιλελεγμένους ταῖς τε ῥώμαις, καὶ τοῖς ἀναστήμασιν. ἕκαστος δὲ τούτων ἐστεφάνωτο κεχρυσωμένῳ στεφάνῳ, καὶ παρ' ἑκατέραν τῶν σιαγόνων ἐξηρτημένον

νον

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

νου κώδωνας χρυσοῦν, περὶ δὲ τοὺς τραχήλους χλιδῶνας λιθοκολλήτους. ἡ μὲν οὖν ἁρμάμαξα τοιαύτην ἔχουσα τὴν κατασκευὴν, καὶ διὰ τῆς ὁράσεως μᾶλλον ἢ τῆς ἐπαγγελίας φαινομένη μεγαλοπρεπεστέρα, πολλοὺς ἐπεσπᾶτο θεωροὺς διὰ τὴν περιβόητον δόξαν. οἱ γὰρ ἐκ τῶν πόλεων καθ᾽ ἃς ἀεὶ ἐγίνοντο, πανδημεὶ συναντῶντες, καὶ πάλιν προέπεμπον, οὐκ ἐμπιμπλάμενοι τῆς κατὰ τὴν θεωρίαν τέρψεως. ἀκολούθως δὲ ταύτῃ τῇ μεγαλοπρεπείᾳ, παρηκολούθει πλῆθος ὁδοποιῶν καὶ τεχνιτῶν, ἔτι δὲ τῶν στρατιωτῶν τῶν παραπεμπόντων. ἀρριδαῖος μὲν οὖν σχεδὸν ἔτη δύο ἀναλώσας περὶ τὴν κατασκευὴν τῶν ἔργων, ἀπεκόμισε τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως ἐκ βαβυλῶνος εἰς αἴγυπτον. πτολεμαῖος δὲ τιμῶν τὸν ἀλέξανδρον, ἀπήντησε μετὰ δυνάμεως μέχρι τῆς συρίας. καὶ παραλαβὼν τὸ σῶμα, τῆς μεγίστης φροντίδος ἠξίωσεν. ἔκρινε γὰρ ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς μὲν ἄμμωνα μὴ παρακομίζειν, κατὰ δὲ τὴν ἐκτισμένην ὑπ᾽ αὐτοῦ πόλιν ἐπιφανεστάτην οὖσαν σχεδὸν τι τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην ἀποθέσθαι. κατεσκεύασεν οὖν τέμενος κατὰ τὸ μέγεθος, καὶ κατὰ τὴν σκευὴν τῆς ἀλεξάνδρου δόξης ἄξιον. ἐν ᾧ κηδεύσας αὐτὸν, καὶ θυσίαις ἡρωϊκαῖς καὶ ἀγῶσι μεγαλοπρεπέσι τιμήσας, οὐ παρ᾽ ἀνθρώπων μόνον, ἀλλὰ καὶ παρὰ θεῶν καλὰς ἀμοιβὰς ἔλαβεν. οἱ μὲν γὰρ ἄνθρωποι διὰ τὸ τῆς ψυχῆς εὐχάριστον καὶ μεγαλόψυχον, συνέτρεχον πάντοθεν εἰς τὴν ἀλεξάνδρειαν· καὶ προθύμως ἑαυτοὺς εἰς τὴν στρατείαν παρείχοντο. καίπερ τῆς βασιλικῆς δυνάμεως μελλούσης πολεμεῖν πρὸς πτολεμαῖον, καὶ κινδύνων προδήλων καὶ μεγάλων ὄντων, ὅμως ἅπαντες τὴν τούτου σωτηρίαν τοῖς ἰδίοις κινδύνοις ἑκουσίως περιεποιήσαντο. οἱ δὲ διὰ τὴν ἀρετὴν, καὶ εἰς πάντας τοὺς φίλους ἐπιείκειαν, ἐκ τῶν μεγίστων κινδύνων παραδόξως αὐτὸν διέσωσαν. περδίκκας γὰρ ὑφορώμενος αὐτοῦ τὴν αὔξησιν, αὐτὸς μὲν ἔκρινε μετὰ τῶν βασιλέων καὶ τὸ πλεῖστον μέρος τῆς δυνάμεως στρατεύειν ἐπὶ τὴν αἴγυπτον. εὐμενῆ δ᾽ ἐξέπεμψεν ἐπὶ τὸν ἑλλήσποντον, κωλύσοντα τοὺς περὶ τὸν ἀντίπατρον καὶ κρατερὸν διαβαίνειν εἰς τὴν ἀσίαν, δοὺς αὐτῷ τὴν ἁρμόζουσαν δύναμιν. συνεξέπεμψε δὲ καὶ τῶν ἀξιολόγων ἡγεμόνων τοὺς ἱκα-

νοῦς, ὧν ἦσαν ἐπιφανέστατοι, ἀλκέτας ὁ ἀδελφός, καὶ νεοπτόλεμος. καὶ τούτοις προσέταξε πάντα πειθαρχεῖν εὐμενεῖ, διά τε τὴν στρατηγίαν αὐτοῦ, καὶ διὰ τὴν τῆς πίστεως βεβαιότητα. ὁ δ' εὐμενὴς μετὰ τῆς δοθείσης δυνάμεως προσελθὼν ἐπὶ τὸν ἑλλήσποντον, καὶ προκατασκευασάμενος ἐκ τῆς ἰδίας σατραπείας ἵππων πλῆθος, ἐκόσμησε τὴν στρατείαν ἐλλειπῆ καθεστῶσαν κατὰ τοῦτο τὸ μέρος. τῶν δὲ περὶ κρατερὸν καὶ ἀντίπατρον περαιωσάντων τὰς δυνάμεις ἐκ τῆς εὐρώπης, ὁ μὲν νεοπτόλεμος φθονήσας τῷ εὐμενεῖ, καὶ περὶ αὐτὸν ἔχων μακεδονικὴν δύναμιν ἀξιόλογον, λάθρα διεπρεσβεύσατο πρὸς τοὺς περὶ τὸν ἀντίπατρον· καὶ συνθέμενος κοινοπραγίαν, ἐπεβούλευσε τῷ εὐμενεῖ. καταφανὴς δὲ γενόμενος, συναναγκασθεὶς μάχην συνάψαι, αὐτός τε ἐκινδύνευσεν ἀναιρεθῆναι· καὶ τὴν δύναμιν σχεδὸν ἅπασαν ἀπέβαλεν. ὁ γὰρ εὐμενὴς νικήσας, καὶ πολλοὺς ἀνελών, τὸ λοιπόν τε πλῆθος τῶν στρατιωτῶν προσηγάγετο, καὶ τὴν δύναμιν τὴν ἰδίαν οὐ μόνον διὰ τῆς νίκης ἐπηύξησεν, ἀλλὰ καὶ προσλαβόμενος μακεδόνων ἀγαθῶν ἀνδρῶν πλῆθος. νεοπτόλεμος μὲν οὖν μετὰ τριακοσίων ἱππέων διασωθεὶς ἐκ τῆς παρατάξεως, ἀφίππευσε μετὰ τούτων πρὸς τοὺς περὶ τὸν ἀντίπατρον. οὗτοι δὲ συνεδρεύσαντες περὶ τοῦ πολέμου, διέγνωσαν τὰς δυνάμεις εἰς δύο μέρη διελεῖν. καὶ τὸ μὲν ἕτερον ἀντίπατρον ἀναλαβόντα, προάγειν ἐπὶ κιλικίας, διαπολεμήσοντα πρὸς περδίκκαν· τὸ δὲ ἄλλον μέρος ἔχοντα κρατερόν, ἐπιβαλεῖν τοῖς περὶ τὸν εὐμενῆ· καὶ τούτους καταπολεμήσαντα, καταντᾶν πρὸς ἀντίπατρον, ὅπως εἰς ταὐτὸ συναχθεισῶν τῶν δυνάμεων, καὶ τοῦ πτολεμαίου προσληφθέντος εἰς τὴν συμμαχίαν, δυνατοὶ γένωνται περιγενέσθαι τῶν βασιλικῶν δυνάμεων. εὐμενὴς δὲ πυνθανόμενος προάγειν ἐπ' αὐτὸν τοὺς πολεμίους, ἤθροιζε πανταχόθεν τὰς δυνάμεις, καὶ μάλιστα τὴν ἱππικήν. τοῖς γὰρ πεζοῖς οὐ δυνάμενος ἐξισωθῆναι τῇ μακεδονικῇ φάλαγγι, κατεσκεύαζεν ἀξιόλογον σύστημα τῶν ἱππέων, δι' ὧν ἤλπιζε κρατήσειν τῶν ἐναντίων. ὡς δ' ἤγγισαν ἀλλήλαις αἱ δυνάμεις, ὁ μὲν κρατερὸς συναγαγὼν εἰς ἐκκλησίαν τὸ πλῆθος,

παρ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

παρορμήσας εἰς τὸν ἀγῶνα τοῖς οἰκείοις λόγοις, ἔφησε διδόναι τοῖς στρατιώταις, ἐὰν κρατήσωσι τὴν μάχην, διαρπάσαι τῶν πολεμίων πάσας τὰς ἀποσκευάς. πάντων δὲ προθύμων γινομένων, ἔταξε τὴν δύναμιν, τοῦ μὲν δεξιοῦ κέρατος αὐτὸς ἡγούμενος, τοῦ δ' εὐωνύμου τὴν ἡγεμονίαν παραδοὺς νεοπτολέμῳ. εἶχε δὲ τοὺς σύμπαντας, πεζοὺς μὲν δισμυρίους, ὧν ἦσαν οἱ πλείους μακεδόνων διαβεβοημένοι ταῖς ἀνδραγαθίαις, ἐν οἷς εἶχε μάλιστα τὰς ἐλπίδας τῆς νίκης· ἱππεῖς δὲ συνηκολούθουν πλείους τῶν δισχιλίων. εὐμένης δ' εἶχε πεζοὺς μὲν δισμυρίους παντοδαποὺς τοῖς γένεσιν, ἱππεῖς δὲ πεντακισχιλίους, δι' ὧν τὸν κίνδυνον κρίνειν διεγνώκει. ἀμφοτέρων δὲ τοὺς ἱππεῖς ἑλομένων ἐπὶ τὰ κέρατα, καὶ πολὺ πρὸ τῆς φάλαγγος προϊππευσάντων, ὁ μὲν κρατερὸς πρῶτος μετὰ τῶν ἐπιλέκτων ἐπιῤῥάξας τοῖς πολεμίοις, ἠγωνίσατο μὲν περιβλέπτως. σφαλέντος δὲ τοῦ ἵππου, ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν. διὰ δὲ τὸν φυρμόν, καὶ τὴν πυκνότητα τῶν ἀφιππευόντων ἀγνοηθεὶς ὃς ἦν, συνεπατήθη, καὶ τὸν βίον ἀλόγως κατέστρεψεν. τῇ δὲ τούτου τελευτῇ τῶν πολεμίων ἐπαρθέντων, καὶ τῷ πλήθει πανταχόθεν περιεχομένων, πολὺς ἐγίνετο φόνος. καὶ τὸ μὲν δέξιον κέρας τοῦτον τὸν τρόπον θλιβόμενον, ἠναγκάσθη καταφυγεῖν πρὸς τὴν τῶν πεζῶν φάλαγγα, κατακράτος ἡττημένον. κατὰ δὲ τὸ εὐώνυμον νεοπτολέμου κατὰ τὸν εὐμένη τεταγμένου, συνέστη φιλοτιμία μεγάλη, τῶν ἡγεμόνων ἐπ' ἀλλήλους ὁρμησάντων. γνωρισθέντων γὰρ ἀπό τε τῶν ἵππων καὶ τῶν ἄλλων ἐπισήμων, συνεπλάκησαν ἀλλήλοις. καὶ τῇ καθ' αὑτοὺς μονομαχίᾳ, τὴν νίκην ἐποίησαν ἀκολουθῆσαι. τὸ μὲν οὖν πρῶτον τοῖς ξίφεσιν ἀλλήλων καθικόμενοι, παράδοξον καὶ παντελῶς ἐξηλλαγμένην μονομαχίαν συνεστήσαντο. ἐκφερόμενοι γὰρ ὑπὸ τοῦ θυμοῦ, καὶ τῇ πρὸς ἀλλήλους δυσμενείᾳ, ταῖς ἀριστεραῖς χερσὶν ἀφέντες τὰς ἡνίας, ἀλλήλων ἐδράξαντο. οὗ συμβάντος, οἱ μὲν ἵπποι κατὰ τὴν ὁρμὴν ἐξέδραμον, αὐτοὶ δ' ἔπεσον ἐπὶ τὴν γῆν. τῆς δ' ἐπαναστάσεως διὰ τὴν ὀξύτητα καὶ βίαν τοῦ πτώματος χαλεπῶς γινομένης ἀμφοτέροις, ἅτε καὶ τῶν ὅπλων ἐμποδιζόντων τὰ σώματα, ὁ μὲν εὐμένης ἔφθασε πρότε-

ρος διαναστὰς, τοῦ νεοπτολέμου τὴν ἰγνύν πατάξας. μεγάλης δὲ
γενομένης διαιρέσεως, καὶ σφαλείσης τῆς βάσεως, ὁ μὲν πλη-
γεὶς παραλελυμένος ἔκειτο, κωλυόμενος ὑπὸ τοῦ τραύματος
διαναστῆναι· ὅμως δὲ τῆς εὐψυχίας ὑπεραγούσης τὴν τοῦ σώμα-
τος ἐλάττωσιν, ἐν γόνασι βεβηκὼς, ἔτρωσε τὸν ἀντίπαλον εἴς
τε τὸν βραχίονα καὶ τοὺς μηροὺς τρισὶ πληγαῖς. οὐδεμιᾶς δ' οὔσης
πληγῆς καιρίου, καὶ τῶν τραυμάτων ἔτι θερμῶν ὄντων, ὁ εὐμε-
νὴς δευτέραν πληγὴν ἐπὶ τὸν τράχηλον ἐπενέγκας, ἀπέκτει-
νε τὸν νεοπτόλεμον. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, καὶ τὸ λοιπὸν
πλῆθος τῶν ἱππέων συμπεσὸν εἰς μάχην, πολὺν ἐποίει φόνον.
διὸ καὶ τῶν μὲν πιπτόντων, τῶν δὲ τραυματιζομένων, τὸ μὲν
πρῶτον ἰσόρροπος ἦν ὁ κίνδυνος. μετὰ ταῦτα δὲ φανερῶς γε-
νομένης τοῦ νεοπτολέμου τελευτῆς, καὶ τῆς ἐπὶ θατέρου κέρατος
τροπῆς, ἅπαντες πρὸς φυγὴν ὥρμησαν· καὶ καθάπερ πρὸς
τεῖχος ὀχυρὸν, τὴν τῶν πεζῶν φάλαγγα κατέφυγον. ὁ δ' εὐμε-
νὴς ἀρκεσθεὶς τῷ προτερήματι, καὶ τῶν στρατηγικῶν σωμάτων
ἀμφοτέρων κυριεύσας, ἀνεκαλέσατο τῇ σάλπιγγι τοὺς στρατιώ-
τας. στήσας δὲ τρόπαιον, καὶ τοὺς νεκροὺς θάψας, διεπέμψατο
πρὸς τὴν τῶν ἡττημένων φάλαγγα, παρακαλῶν ἑαυτῷ προσθέ-
σθαι, καὶ διδοὺς ἐξουσίαν ἑκάστοις ὅσοι βούλονται τὴν ἀναχώρησιν
ποιήσασθαι. δεξαμένων δὲ τὰς διαλύσεις τῶν μακεδόνων, καὶ
δόντων τὰς διὰ τῶν ὅρκων πίστεις, ἔλαβον ἐξουσίαν ἔν τισι κώ-
μαις πλησίον κειμέναις ἐπισιτίσασθαι, καὶ παρεκρούσαντο τὸν
εὐμενῆ. ἀναλαβόντες γὰρ ἑαυτοὺς, καὶ τὰς τροφὰς παρασκευα-
σάμενοι, νυκτὸς ἀπηλλάγησαν, καὶ λαθραίως ἀπεχώρουν πρὸς
τὸν ἀντίπατρον. ὁ δ' εὐμενὴς ἐπεβάλετο μὲν κολάσαι τὴν ἀ-
θεσίαν τῶν παραβεβηκότων τοὺς ὅρκους, καὶ διώκειν ἐκ ποδῶν
τὴν φάλαγγα. οὐδὲν δὲ δυνάμενος πρᾶξαι διά τε τὰς ἀρετὰς
τῶν ἀναχωρούντων, καὶ διὰ τὴν ἐκ τῶν τραυμάτων ἐλάττωσιν,
ἀπέγνω τὸν διωγμόν. οὗτος μὲν οὖν ἐπιφανεῖ μάχῃ νικήσας,
καὶ δύο μεγάλους ἡγεμόνας ἀνελὼν, μεγάλης ἔτυχε δόξης. ἀν-
τίπατρος δὲ τοὺς ἐκ τῆς φυγῆς διασωθέντας ἐκδεξάμενος καὶ
προσαναλαβὼν, προῆγεν ἐπὶ κιλικίαν, σπεύδων βοηθῆσαι τῷ

πτολε

πτολεμαίῳ. περδίκκας δὲ πυθόμενος τὴν περὶ τὸν εὐμένη νίκην, πολλῷ θρασύτερος ἐγένετο πρὸς τὴν εἰς αἴγυπτον στρατείαν. ὡς δ' ἐγγὺς ἐγένετο τοῦ νείλου, κατεστρατοπέδευσεν οὐ μακρὰν πόλεως πηλουσίου. ἐπιχειρήσας δὲ διώρυγα τινὰ παλαιὰν καθαίρειν, καὶ τοῦ ποταμοῦ λάβρως ἐκραγέντος, καὶ τὰ ἔργα λυμηναμένου, πολλοὶ τῶν φίλων ἐγκαταλείποντες αὐτὸν ἀπεχώρησαν πρὸς τὸν πτολεμαῖον. καὶ γὰρ φονικὸς ἦν, καὶ τῶν ἄλλων ἡγεμόνων περιαιρούμενος τὰς ἐξουσίας, καὶ καθόλου πάντων βουλόμενος ἄρχειν βιαίως. ὁ δὲ πτολεμαῖος τοὐναντίον εὐεργετικὸς, καὶ ἐπιεικὴς, καὶ μεταδιδοὺς πᾶσι τοῖς ἡγεμόσι τῆς παρρησίας, πρὸς δὲ τούτοις διειληφὼς πάντας τοὺς ἐπικαιροτάτους αἰγύπτου τόπους φυλακαῖς ἀξιολόγοις καὶ βέλεσι παντοδαποῖς, καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν εὖ κατεσκευασμένοις. διὸ καὶ περὶ τὰς ἐπιβολὰς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπλεονέκτει, πολλοὺς ἔχων εὐνοοῦντας, καὶ προθύμως διακινδυνεύοντας. ὁ δ' οὖν περδίκκας διορθούμενος τὰς ἐλαττώσεις, συνήγαγε τοὺς ἡγεμόνας· καὶ τοὺς μὲν δωρεαῖς, τοὺς δ' ἐπαγγελίαις μεγάλαις, πάντας δὲ φιλανθρώποις ὁμιλίαις ἐξιδιοποιησάμενος, προετρέψατο πρὸς τοὺς ἐπιφερομένους κινδύνους. παραγγείλας δὲ ἑτοίμους εἶναι πρὸς ἀναζυγὴν, ὥρμησε μετὰ τῆς δυνάμεως ἀφ' ἑσπέρας, οὐδενὶ δηλώσας τὸν τόπον, εἰς ὃν διεγνωκὼς ἦν καταντᾶν. τὴν δὲ νύκτα πᾶσαν ὁδοιπορήσας ἐν τάχει, κατεστρατοπέδευσε παρὰ τὸν νεῖλον πλησίον φρουρίου τινὸς, ὃ προσηγορεύετο καμήλων τεῖχος. διαφαινούσης δὲ τῆς ἡμέρας, διεβίβαζε τὴν δύναμιν ἡγουμένων τῶν ἐλεφάντων. ἐπακολουθούντων δὲ τῶν ὑπασπιστῶν, καὶ κλιμακοφόρων, καὶ τῶν ἄλλων δι' ὧν ἔμελλε τὴν τειχομαχίαν ποιεῖσθαι. ἐπὶ πᾶσι δὲ ἐπεβάλοντο οἱ κράτιστοι τῶν ἱππέων, οὓς διενοεῖτο πέμπειν τοῖς περὶ τὸν πτολεμαῖον, ἐὰν τύχωσιν ἐπιφαινόμενοι. μεσοπορούντων δ' αὐτῶν, ἐπεφάνησαν οἱ περὶ τὸν πτολεμαῖον, δρόμῳ προσιόντες πρὸς τὴν πολίσματος ἐπικουρίαν. φθασάντων δ' αὐτῶν, καὶ παρεισπεσόντων εἰς τὸ χωρίον, καὶ διά τε τῶν σαλπίγγων καὶ βοῆς φανερὰν ποιησάντων τὴν ἑαυτῶν παρουσίαν, οἱ μὲν περὶ τὸν περδίκκαν οὐ κατεπλάγησαν· ἀλλὰ τολμη-

ρῶς προσῆγον τοῖς τειχίσμασι. εὐθὺ δ' οἱ μὲν ὑπασπισταὶ προθέ-
μενοι τὰς κλίμακας ἀνέβαινον· οἱ δ' ἐπὶ τῶν ἐλεφάντων, τόν χά-
ρακα διέσπων, καὶ τὰς ἐπάλξεις ἔρριπτον. ὁ δὲ Πτολεμαῖος ἔ-
χων περὶ αὐτὸν τοὺς ἀρίστους, καὶ βουλόμενος προτρέψασθαι
τοὺς ἄλλους ἡγεμόνας καὶ φίλους προσιέναι τοῖς δεινοῖς, αὐτὸς
ἀναλαβὼν τὴν σάρισαν, καὶ στὰς ἐπ' ἄκρου τοῦ προτειχίσμα-
τος, τὸν μὲν ἡγούμενον τῶν ἐλεφάντων ἐξετύφλωσεν, ὑπερδέ-
ξιον ἔχων τὴν στάσιν. τὸν δ' ἐπικαθήμενον ἰνδὸν, τραυματίαν
ἐποίησεν. τοὺς δὲ διὰ τῆς κλίμακος ἀναβαίνοντας, καταπε-
φρονηκότως τύπτων, καὶ κατατραυματίζων, περιεκύλισεν εἰς
τὸν ποταμὸν μετὰ τῶν ὅπλων. ἀκολούθως δὲ τούτῳ καὶ τῶν
φίλων τοῦ Πτολεμαίου διαγωνιζομένων, τὸ μὲν ἐχόμενον θηρίον
κατακοντισθέντος τοῦ κυβερνῶντος αὐτὸ ἰνδοῦ, παντελῶς
ἄχρηστον ἐγένετο. ἐπὶ πολὺν δὲ χρόνον τῆς τειχομαχίας συνεστώ-
σης, οἱ μὲν περὶ τὸν περδίκκαν ἐκ διαδοχῆς προσβάλλοντες,
πᾶσαν σπουδὴν εἰσεφέροντο ἐπὶ τὸ κράτος, ἑλεῖν τὸ χωρίον. ὁ δὲ
Πτολεμαῖος αὐτὸς ἀριστεύων, καὶ τοὺς φίλους παρακαλῶν ἐνδεί-
ξασθαι τὴν εὔνοιαν ἅμα καὶ τὴν ἀρετὴν, ἡρωϊκοὺς ἀγῶνας συ-
νεστήσατο. πολλῶν δ' ἀπολλυμένων παρ' ἀμφοτέροις διὰ τὴν ὑ-
περβολὴν τῆς τῶν ἡγεμόνων φιλοτιμίας, καὶ τῶν περὶ τὸν Πτολε-
μαῖον ταῖς ὑπεροχαῖς τῶν τόπων πλεονεκτούντων, τῶν δὲ πε-
ρὶ τὸν περδίκκαν τοῖς πλήθεσιν ὑπερεχόντων, τὸ τελευταῖον
ἀμφοτέρων διημερευσάντων τοῖς κινδύνοις, ὁ μὲν περδίκκας
λύσας τὴν πολιορκίαν, ἐπανῆλθε εἰς τὴν ἰδίαν στρατοπεδείαν.
νυκτὸς δ' ἀναζεύξας, λαθραίαν ἐποιεῖτο τὴν πορείαν, καὶ κα-
τήντησεν εἰς τὸν ἀπεναντίον τόπον τῆς μέμφεως, πρὸς ᾧ συμ-
βαίνει σχίζεσθαι τὸν νεῖλον, καὶ ποιεῖν νῆσον δυναμένην ἀσφα-
λῶς δέξασθαι στρατοπεδείαν τε καὶ δύναμιν τὴν μεγίστην. εἰς
ταύτην οὖν διεβίβασε τὴν δύναμιν, ἐπιπόνως τῶν στρατιωτῶν
περαιουμένων, διὰ τὸ βάθος τοῦ ποταμοῦ. μέχρι γὰρ τοῦ γενείου
τὸ ῥεῦμα προσπίπτον, ἐσάλευσε τὰ σώματα τῶν διαβαινόντων,
ἅτε καὶ τῶν ὅπλων ἐμποδιζόντων τοὺς ἄνδρας. ὁ δὲ περδίκκας
κατανοήσας τὴν δυσκολίαν τοῦ ῥείθρου, τοὺς μὲν ἐλέφαντας τῶν

ποτα

ποταμοῦ ἐκ τῶν εὐωνύμων ἐπέστησεν, ἐκδεχόμενον τὴν κατὰ φορὰν τοῦ ποταμοῦ καταπραΰνοντας τὸ ῥεῖθρον. τοὺς δ' ἱππεῖς ἐκ τοῦ δεξιοῦ μέρους ἔταξε, δι' ὧν ἐξεδέχετο τοὺς παραφερομένους ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ, καὶ διέσωζεν εἰς τὸ πέραν. ἴδιον δέ τι καὶ παράδοξον συνέβη γενέσθαι κατὰ τὴν διάβασιν τῆς δυνάμεως ταύτης. τῶν πρώτων γὰρ ἀσφαλῶς διαβάντων, οἱ μετὰ ταῦτα περαιούμενοι, μεγάλοις περιέπιπτον κινδύνοις. ὁ γὰρ ποταμὸς οὐδεμιᾶς οὔσης αἰτίας φανερᾶς, πολλῷ βαθύτερος ἐγίνετο· καὶ τῶν σωμάτων ὅλων καταδυομένων, ἅπαντες εἰς πολλὴν ἀμηχανίαν περιέπιπτον. τῆς δὲ κατὰ τὴν πλήρωσιν αἰτίας ἐπιζητουμένης, τὸ μὲν ἀληθὲς ἀσυλλόγιστον ἦν. ἔφασαν δ' οἱ μὲν ἐν τοῖς ἄνω ἐγκεχωσμένην διώρυγα, πάλιν ἐκφραχθῆναι· καὶ συμμιχθεῖσαν τῷ ποταμῷ, βαθύτερον πεποιηκέναι τὸν πόρον· οἱ δ' ὄμβρους ἐν τοῖς ἄνω τόποις γενομένους, αὐξῆσαι τὸ μέγεθος τοῦ νείλου. τούτων δ' οὐδέτερον ἦν. ἀλλὰ τοῦ πόρου τὴν μὲν πρώτην διάβασιν ἀσφαλεστέραν συνέβαινε γεγονέναι, ἀκεραίου τῆς κατὰ τὴν διάβασιν ἄμμου γεγενημένης· κατὰ δὲ τὰς ἄλλας ὑπὸ τῶν προδιαβεβηκότων ἵππων τε καὶ ἐλεφάντων, ἔτι δὲ πεζῶν, τοῖς μὲν ποσὶ τὴν ἄμμον πατουμένην καὶ κινουμένην, ὑπὸ τοῦ ῥείθρου κατενεχθῆναι. καὶ διὰ τοῦτο κοιλωθέντος τοῦ πόρου, βαθυτέραν γενέσθαι τὴν διάβασιν κατὰ μέσον τὸν ποταμόν. διὰ δὲ ταύτην τὴν αἰτίαν ἀδυνατούσης τῆς λοιπῆς δυνάμεως διαβῆναι τὸν ποταμόν, ὁ περδίκκας εἰς πολλὴν ἀπορείαν ἐνέπιπτεν· τῶν μὲν διαβεβηκότων, οὐκ ἀξιομάχων ὄντων τοῖς πολεμίοις· τῶν δ' ἐν τῷ πέραν μὴ δυναμένων βοηθεῖν τοῖς ἰδίοις, προσέταξεν εἰς τοὐπίσω πάλιν ἀπιέναι πάντας. διόπερ ἀναγκασθέντων ἁπάντων περαιοῦσθαι τὸ ῥεῖθρον, οἱ μὲν ἐπιστάμενοι καλῶς νεῖν, καὶ τοῖς σώμασιν ἰσχυρότατοι, μετὰ πολλῆς κακοπαθείας διενήξαντο τὸν νεῖλον, πολλὰ τῶν ὅπλων ἀποβαλόντες. τῶν δ' ἄλλων διὰ τὴν ἀπειρίαν, οἱ μὲν ὑπὸ τοῦ ῥείθρου κατεπόνθησαν, οἱ δὲ πρὸς τοὺς πολεμίους ἐξέπεσον, οἱ πλεῖστοι δὲ παρενεχθέντες ἐπὶ πολὺν χρόνον ὑπὸ τῶν ἐν τῷ ποταμῷ θηρίων κατεβρώθησαν. ἀπολομένων δὲ πλειόνων ἢ δισχιλίων, ἐν οἷς καὶ τῶν ἐπιφανῶν τινες ἡγεμόνων

ὑπῆρχον. ἀλλοτρίως δὲ τὸ πλῆθος εἶχε πρὸς τὸν περδίκκαν. ὁ δὲ
πτολεμαῖος τὰ σώματα τῶν πρὸς αὐτὸν ἐκπεσόντων καύσας,
καὶ τῆς ἁρμοζούσης κηδείας ἀξιώσας, ἀπέστειλε τὰ ὀστᾶ πρὸς τοὺς
οἰκείους τε καὶ φίλους τῶν τετελευτηκότων. τούτων δὲ πραχθέν-
των, οἱ παρὰ τῷ περδίκκᾳ μακεδόνες, πρὸς μὲν τοῦτον πολλῷ
μᾶλλον ἀπεθηριώθησαν, πρὸς δὲ τὸν πτολεμαῖον ἀπέκλιναν
ταῖς εὐνοίαις. ἐπιγενομένης δὲ νυκτὸς, πλήρης ἦν ἡ παρεμβο-
λὴ κλαυθμοῦ καὶ πένθους, τοσούτων μὲν ἀνδρῶν ἀλόγως ἀπολω-
λότων ἄνευ πολεμίας πληγῆς, καὶ τούτων οὐκ ἐλαττόνων ἢ χι-
λίων θηριοβρώτων γεγονότων, πολλοὶ μὲν τῶν ἡγεμόνων συ-
νίσταντο, καὶ κατηγόρουν τοῦ περδίκκου· πᾶσα δ' ἡ φάλαγξ τῶν
πεζῶν ἀπαλλοτριωθεῖσα, φανερὰν διὰ τῆς ἀπειλούσης φωνῆς
τὴν ἰδίαν κατεσκεύασεν ἀλλοτριότητα. διόπερ πρῶτοι τῶν
ἡγεμόνων, ἀπέστησαν ὡς ρ̄. ὧν ἦν ἐπιφανέστατος πίθων, ὁ τοὺς
ἅπαντας ἕλληνας καταπολεμήσας, οὐδενὸς δὲ τῶν ἀλεξάνδρου
λειπόμενος φίλων ἀρετῇ τε καὶ δόξῃ. μετὰ δὲ ταῦτα καὶ τῶν
ἱππέων τινὲς συμφρονήσαντες, ἐπὶ τὴν σκηνὴν τοῦ περδίκκου
κατήντησαν· καὶ προσπεσόντες ἀθρόοι, κατέσφαξαν τὸν περ-
δίκκαν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ γενομένης ἐκκλησίας, ὁ πτολεμαῖος κα-
ταβὰς, καὶ τοὺς μακεδόνας ἀσπασάμενος, περί τε τῶν καθ' αὑ-
τὸν ἀπελογήσατο, καὶ τῶν ἐπιτηδείων ἐκλελοιπότων ἐχορή-
γησε σῖτον δαψιλῆ ταῖς δυνάμεσι, καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων
ἐπλήρωσε τὴν παρεμβολήν. μεγάλης δὲ τυγχάνων ἀποδοχῆς,
καὶ δυνάμενος παραλαβεῖν τὴν ἐπιμέλειαν τῶν βασιλέων διὰ
τὴν τοῦ πλήθους εὔνοιαν, τούτου μὲν οὐκ ὠρέχθη. τῷ δὲ πίθωνι καὶ
ἀρριδαίῳ χάριτας ὀφείλων, συγκατεσκεύασε τὴν τῶν ὅλων ἡ-
γεμονίαν. οἱ γὰρ μακεδόνες, βουλῆς προτεθείσης περὶ τῆς ἡγεμονί-
ας, καὶ συμβουλεύσαντος πτολεμαίου, πάντες προθύμως εἵλαν-
το τῶν βασιλέων ἐπιμελητὰς αὐτοκράτορας πίθωνα καὶ ἀρριδαῖ-
ον, ὃς τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως κατακομίσαντα. περδίκκας μὲν
οὖν ἄρξας ἔτη γ̄, τοῦτον τὸν τρόπον ἀπέβαλε τὴν ἡγεμονίαν ἅ-
μα καὶ τὴν ψυχήν. μετὰ δὲ τὴν τούτου τελευτὴν εὐθὺς ἧκον τι-
νὲς ἀπαγγέλλοντες, ὅτι παρατάξεως γενομένης περὶ καππα-
δοκί-

δοκίαν, Εὐμενὴς νενίκηκε, Κρατερὸς δὲ καὶ Νεοπτόλεμος ἡττηθέν-
τες ἀνῄρηνται. τοῦτο δ' εἰ δυσὶ πρότερον ἡμέραις ἐγνώσθη τῆς Περ-
δίκκου τελευτῆς, οὐδεὶς ἂν ἐτόλμησε τὰς χεῖρας Περδίκκᾳ προ-
σενεγκεῖν, διὰ τὸ μέγεθος τῆς εὐημερίας. οἱ δ' οὖν Μακεδόνες
πυθόμενοι τὰ περὶ τὸν Εὐμενῆ, κατέγνωσαν αὐτοῦ θάνατον, καὶ
τῶν περὶ αὐτὸν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν ν̄. ἐν οἷς ἦν καὶ Ἀλκέτας, ὁ ἀ-
δελφὸς τοῦ Περδίκκου. ἀπέκτειναν δὲ καὶ τῶν φίλων τοῦ Περδίκ-
κου τοὺς μάλιστα πιστοτάτους, καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Ἀταλάν-
την, ἣν ἦν γεγαμηκὼς Ἄτταλος, ὁ τοῦ στόλου τὴν ἡγεμονίαν παρει-
ληφώς. μετὰ δὲ τὴν ἀναίρεσιν τοῦ Περδίκκου, Ἄτταλος τοῦ στό-
λου τὴν ἡγεμονίαν ἔχων, διέτριβε μὲν περὶ τὸ Πηλούσιον. ὡς
δ' ἐπύθετο τὴν τῆς γυναικὸς ἀναίρεσιν, καὶ τοῦ Περδίκκου, τὸν
στόλον ἀναλαβὼν ἐξέπλευσε, καὶ κατήντησεν εἰς Τύρον. ὁ δὲ
τῆς πόλεως ταύτης φρούραρχος Ἀρχέλαος, Μακεδὼν τὸ γένος,
τὸν Ἄτταλον φιλοφρόνως ὑπεδέξατο· καὶ τήν τε πόλιν παρέδω-
κεν αὐτῷ, καὶ τὰ χρήματα δεδομένα μὲν ὑπὸ Περδίκκου φυ-
λάττειν, τότε δὲ δικαίως ἀποδεδομένα, τὸ δὲ πλῆθος ὂν ταλάν-
των ω̄. ὁ δ' Ἄτταλος ἐν τῇ Τύρῳ διατρίβων, ἀνελάμβανε τῶν
Περδίκκου φίλων τοὺς διασωζομένους ἐκ τῆς πρὸς τῇ Μέμφει στρα-
τοπεδείας. Ἀντιπάτρου δ' εἰς τὴν Ἀσίαν διαβεβηκότος, Αἰτω-
λοὶ κατὰ τὰς πρὸς Περδίκκαν συνθήκας, ἐστράτευσαν εἰς τὴν Θετ-
ταλίαν, ἀντιπερισπάσαι βουλόμενοι τὸν Ἀντίπατρον. εἶχον δὲ
στρατιώτας πεζοὺς μὲν μυρίους καὶ δισχιλίους, ἱππεῖς δὲ τετρακι-
σχιλίους, ὧν ἦν στρατηγὸς Ἀλέξανδρος Αἰτωλός. ἐν παρόδῳ δὲ
τοὺς Ἀμφισσεῖς Λοκροὺς πολιορκήσαντες, τήν τε χώραν αὐτῶν κα-
τέδραμον, καί τινα τῶν πλησίον πολισμάτων εἷλον. ἐνίκησαν
δὲ μάχῃ τὸν Ἀντιπάτρου στρατηγὸν Πολυκλῆν, καὶ τοῦτόν τε καὶ
τῶν στρατιωτῶν οὐκ ὀλίγους ἀνεῖλον. τῶν δὲ ζωγρηθέντων οὓς μὲν
ἀπέδοντο, οὓς δὲ ἀπελύτρωσαν. μετὰ δὲ ταῦτα εἰς Θετταλίαν
ἐμβαλόντες, τοὺς πλείστους τῶν Θετταλῶν ἔπεισαν, κοινωνεῖν τοῦ
πρὸς Ἀντίπατρον πολέμου. καὶ ταχέως ἠθροίσθησαν οἱ πάντες
πεζοὶ μὲν δισμύριοι καὶ πεντακισχίλιοι, ἱππεῖς δὲ χίλιοι φ̄.
τούτων δὲ προσαγομένων τὰς πόλεις, Ἀκαρνᾶνες ἀλλοτρίως

ἔχοντος πρὸς αἰτωλούς, ἐνέβαλον εἰς τὴν αἰτωλίαν· καὶ τήν τε χώραν ἐδῄουν, καὶ τὰς πόλεις ἐπολιόρκουν. οἱ δὲ αἰτωλοὶ πυθόμενοι τὰς ἰδίας πατρίδας διακινδυνεύειν, τοὺς μὲν ἄλλους στρατιώτας ἀπέλιπον ἐν θετταλίᾳ, μένωνα τὸν φαρσάλιον ἐπιστήσαντες στρατηγόν· αὐτοὶ δὲ τοὺς πολιτικοὺς ἀναλαβόντες, ἧκον συντόμως εἰς τὴν αἰτωλίαν. καὶ τοὺς ἀκαρνᾶνας καταπληξάμενοι, τὰς πατρίδας ἠλευθέρωσαν τῶν κινδύνων. τούτων δὲ περὶ ταῦτα ἀσχολουμένων, πολυπέρχων ὁ καταλελειμμένος ἐν μακεδονίᾳ στρατηγός, ἧκεν εἰς θετταλίαν μετὰ δυνάμεως ἀξιολόγου. νικήσας δὲ παρατάξει τοὺς πολεμίους, τόν τε στρατηγὸν μένωνα ἀνεῖλε, καὶ τῶν ἄλλων κατέκοψε τοὺς πλείστους. καὶ τὴν θετταλίαν ἀνεκτήσατο. κατὰ δὲ τὴν ἀσίαν ἀρριδαῖος καὶ πίθων, οἱ τῶν βασιλέων ἐπιμεληταί, ἀναζεύξαντες ἀπὸ τοῦ νείλου μετὰ τῶν βασιλέων, καὶ τῆς δυνάμεως, ἧκον εἰς τριπαράδεισον τῆς ἄνω συρίας. ἐνταῦθα δὲ εὐρυδίκης τῆς βασιλίσσης πολλὰ περιεργαζομένης, καὶ ταῖς τῶν ἐπιμελητῶν ἐπιβολαῖς ἀντιπραττούσης, οἱ μὲν περὶ τὸν πίθωνα δυσχερησούμενοι, καὶ τοὺς μακεδόνας ὁρῶντες τοῖς ἐκείνης προστάγμασιν ἀεὶ μᾶλλον προσέχοντας, συνήγαγον ἐκκλησίαν, καὶ τὴν ἐπιμέλειαν ἀπείπαντο. οἱ δὲ μακεδόνες ἐπιμελητὴν εἵλαντο τὸν ἀντίπατρον αὐτοκράτορα. οὗτος δὲ μετ᾽ ὀλίγας ἡμέρας καταντήσας εἰς τριπαράδεισον, κατέλαβε τὴν εὐρυδίκην στασιάζουσαν, καὶ τοὺς μακεδόνας ἀπαλλοτριοῦσαν ἀπὸ τοῦ ἀντιπάτρου. ταραχῆς δὲ μεγάλης οὔσης ἐν ταῖς δυνάμεσι, καὶ κοινῆς ἐκκλησίας συναχθείσης, ὁ μὲν ἀντίπατρος διαλεχθεὶς τοῖς πλήθεσι, τὴν μὲν ταραχὴν κατέπαυσε· τὴν δ᾽ εὐρυδίκην καταπληξάμενος, ἔπεισε τὴν ἡσυχίαν ἄγειν. μετὰ δὲ ταῦτα τὰς σατραπείας ἐξ ἀρχῆς ἐμερίσατο· καὶ πτολεμαίῳ μὲν τὴν προϋπάρχουσαν προσώρισεν. ἀδύνατον γὰρ ἦν τοῦτον μεταθεῖναι, διὰ τὸ δοκεῖν τὴν αἴγυπτον διὰ τῆς ἰδίας ἀνδραγαθίας ἔχειν οἱονεὶ δορίκτητον· καὶ λαομέδοντι μὲν τῷ μιτυληναίῳ, συρίαν ἔδωκε· φιλοξένῳ δὲ τὴν κιλικίαν. τῶν δ᾽ ἄλλων σατραπειῶν, μεσοποταμίαν μὲν καὶ τὴν ἀρβηλῖτιν ἀμφιμάχῳ, τὴν δὲ βαβυλωνίαν σελεύκῳ· ἀντιγόνῳ δὲ

τὴν

τὴν σουσιανὴν, διὰ τὸ τοῦτον πρῶτον πεποιῆσθαι τὴν ἐπὶ τὸν
περδίκκαν ἐπίθεσιν· πευκέστᾳ δὲ τὴν περσίδα, τληπολέμῳ δὲ
τὴν καρμανίαν, πίθωνι δὲ μηδίαν, φιλίππῳ δὲ τὴν παρθυαίαν·
ἀρίαν δὲ καὶ δραγκινὴν, στασάνδρῳ τῷ κυπρίῳ. τὴν δὲ βακ-
τριανὴν καὶ σογδιανὴν, στασάνορι τῷ σολίῳ, ἀπὸ τῆς αὐτῆς ὄντι
νήσου. παροπαμισάδας δὲ ὀξυάρτῃ προσώρισε, τῷ ῥωξάνης πα-
τρὶ, τῆς ἀλεξάνδρου γυναικός· τῆς δὲ ἰνδικῆς τὰ μὲν συνορίζον-
τα παροπανισάδαις, πίθωνι τῷ ἀγήνορος. τὰς δ' ἐχομένας
βασιλείας, τὴν μὲν παρὰ τὸν ἰνδὸν ποταμὸν, πώρῳ· τὴν δὲ παρὰ τὸν
ὑδάσπην, ταξίλῃ. οὐ γὰρ ἦν τούτους τοὺς βασιλεῖς μετακινῆσαι
χωρὶς βασιλικῆς δυνάμεως, καὶ ἡγεμονίας ἐπιφανοῦς. τῶν δὲ
πρὸς τὴν ἄρκτον κεκλιμένων, καππαδοκίαν μὲν νικάνορι, φρυ-
γίαν δὲ τὴν μεγάλην καὶ λυκίαν ἀντιγόνῳ, καθάπερ πρότερον
εἶχε. καρίαν δὲ κασάνδρῳ, λυκίαν δὲ κλείτῳ, φρυγίαν δὲ τὴν
ἐφ' ἑλλησπόντῳ ἀρριδαίῳ. στρατηγὸν δὲ τῆς βασιλικῆς δυνάμε-
ως ἀπέδειξεν ἀντίγονον· ᾧ προστεταγμένον ἦν, καταπολεμῆ-
σαι εὐμενῆ τε καὶ ἀλκέταν. παρέζευξε δὲ τῷ ἀντιγόνῳ χιλίαρ-
χον τὸν υἱὸν κάσανδρον, ὅπως μὴ δύνηται διαλαθεῖν ἰδιοπρα-
γῶν. αὐτὸς δὲ τοὺς βασιλεῖς ἀναλαβὼν, καὶ τὴν ἰδίαν δύναμιν,
προῆγεν ἐπὶ τὴν μακεδονίαν, κατάξων τοὺς βασιλεῖς ἐπὶ τὴν πα-
τρίδα. ἀντίγονος δὲ ἐπὶ τῆς ἀσίας ἀποδεδειγμένος στρατηγὸς δια-
πολεμῆσαι πρὸς εὐμενῆ, ἤθροισεν ἐκ τῆς χειμασίας τὰς δυνά-
μεις. παρασκευασάμενος δὲ τὰ πρὸς τὴν μάχην, προῆγεν ἐπὶ τὸν
εὐμενῆ, διατρίβοντα περὶ καππαδοκίαν. ὁ δ' εὐμενὴς ἀποστάν-
τος ἀπ' αὐτοῦ τινὸς τῶν ἐπιφανῶν ἡγεμόνος ὀνόματι περδίκ-
κου, στρατοπεδεύοντος ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν ὁδοῦ μετὰ τῶν συ-
ναποστάντων στρατιωτῶν, πεζῶν μὲν τρισχιλίων, ἱππέων δὲ φ,
ἐξέπεμψεν ἐπ' αὐτὸν φοίνικα τὸν τενέδιον, ἔχοντα πεζοὺς μὲν
ἐπιλέκτους τετρακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ χιλίους. οὗτος δὲ νυκτοπο-
ρίᾳ συντόνῳ χρησάμενος, προσέπεσε τοῖς ἀποστάταις ἀπροσ-
δοκήτως περὶ δευτέραν φυλακὴν νυκτερινήν. καταλαβὼν
δ' αὐτοὺς κοιμωμένους, τόν τε περδίκκαν ἐζώγρησε, καὶ τῆς δυ-
νάμεως ἐγκρατὴς ἐγένετο. εὐμενὴς δὲ τοὺς αἰτιωτάτους τῆς ἀπο-

στάσε-

στάσεως ἡγεμόνας ἐθανάτωσε· τοὺς δὲ στρατιώτας τοῖς ἄλλοις ἀναμίξας, καὶ φιλανθρώπως προσενεχθεὶς, ἰδίους ταῖς εὐνοίαις ἐποιήσατο. μετὰ δ᾽ ταῦθ᾽ ὁ μὲν ἀντίγονος διαπεμψάμενος πρὸς ἀπολλωνίδην τινὰ τῶν ἱππέων, ἀφηγούμενον παρ᾽ εὐμενεῖ, μεγάλαις ἐπαγγελίαις δι᾽ ἀπορρήτων ἔπεισε προδότην γενέσθαι, καὶ κατὰ τὴν μάχην αὐτομολῆσαι. τοῦ δ᾽ εὐμενοῦς στρατοπεδεύοντος τῆς καππαδοκίας ἔν τισιν εὐθέτοις πεδίοις πρὸς ἱππομαχίαν, ὁ ἀντίγονος μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως κατελάβετο τὴν ὑποκειμένην τῶν πεδίων ὑπωρείαν. εἶχε ὁ μὲν ἀντίγονος κατ᾽ ἐκείνους τοὺς καιροὺς πεζοὺς μὲν πλείους τῶν μυρίων, ὧν ἦσαν οἱ ἡμίσεις μακεδόνες θαυμαστοὶ κατὰ τὰς ἀνδραγαθίας, ἱππεῖς δὲ δισχιλίους, ἐλέφαντας δὲ λ. ὁ δ᾽ εὐμενὴς πεζοὺς μὲν ἐλάττους τῶν δισμυρίων, ἱππεῖς δὲ πεντακισχιλίους. γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς, καὶ τοῦ ἀπολλωνίδου μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν ἱππέων ποιήσαντος ἀλόγως ἀπὸ τῶν ἰδίων διάστασιν, ἐνίκησεν ὁ ἀντίγονος, καὶ ἀνεῖλεν τῶν ἐναντίων εἰς ὀκτακισχιλίους. ἐκυρίευσε δὲ καὶ τῆς ἀποσκευῆς ἁπάσης, ὥστε τοὺς περὶ τὸν εὐμενῆ στρατιώτας διὰ μὲν τὴν ἧτταν καταπλαγῆναι, διὰ δὲ τὴν ἀπώλειαν τῆς ἀποσκευῆς οὐκ ἀθυμῆσαι. μετὰ δὲ ταῦθ᾽ ὁ μὲν εὐμενὴς, ἐπεβάλετο φεύγειν εἰς ἀρμενίαν, καὶ τῶν ἐν ταύτῃ κατοικούντων τινὰς πρὸς τὴν συμμαχίαν συλλαβέσθαι. καταταχούμενος δὲ, καὶ τοὺς στρατιώτας ὁρῶν ἀποχωροῦντας πρὸς τὸν ἀντίγονον, κατελάβετο χωρίον ὀχυρὸν, ὃ προσηγορεύετο μῶρα. ἦν δὲ τὸ φρούριον τοῦτο παντελῶς μικρὸν, διὰ τὸ τὸν περίβολον ἔχειν μὴ πλείω δυοῖν σταδίων, κατὰ δὲ τὴν ὀχυρότητα θαυμαστόν. ἐπὶ γὰρ πέτρας ὑψηλῆς εἶχε τὰς οἰκίας συνῳκοδομημένας, καὶ τὰ μὲν ὑπὸ τῆς φύσεως, τὰ δ᾽ ὑπὸ τῆς ἐκ τῶν χειρῶν κατασκευῆς, θαυμαστῶς ὠχύρωτο. εἶχε δὲ καὶ παραθέσεις σίτου πολλοῦ, καὶ ξύλων, καὶ ἄλλων, ὥστ᾽ εἰς ἔτη πολλὰ δύνασθαι χορηγῆσαι πάντα τοῖς εἰς αὐτὴν καταφυγοῦσι. συνέφυγον δὲ μετ᾽ αὐτοῦ τῶν φίλων, οἱ ταῖς εὐνοίαις διαφέροντες, καὶ κεκρικότες συναποθνήσκειν αὐτῷ κατὰ τοὺς ἐσχάτους κινδύνους. οἱ δὲ πάντες ὑπῆρχον ἱππεῖς τε καὶ πεζοὶ περὶ ἑξακοσίους. ἀντίγονος δὲ παραλαβὼν τὴν μετ᾽ εὐμένους δύναμιν,

ναμιν,

ναμιν, καὶ τῶν σατραπειῶν, καὶ τῶν ἐν ταύταις προσόδων κύριος γενόμενος, ἔτι δὲ παραλαβὼν πλῆθος χρημάτων, μειζόνων πραγμάτων ὠρέγετο. οὐκέτι γὰρ οὐδεὶς τῶν κατὰ τὴν ἀσίαν ἡγεμόνων ἀξιόμαχον εἶχε δύναμιν, διαγωνίσασθαι πρὸς αὐτὸν περὶ τῶν πρωτείων. διὸ καὶ πρὸς ἀντίπατρον κατὰ μὲν τὸ παρὸν προσεποιεῖτο φιλικῶς διακεῖσθαι. διεγνώκει δὲ τὸ κατ' αὐτὸν ἀσφαλισάμενος, μηκέτι προσέχειν μήτε τοῖς βασιλεῦσι μήτε ἀντιπάτρῳ. τὸ μὲν οὖν πρῶτον περιέλαβε τοὺς καταπεφευγότας εἰς τὸ φρούριον διπλοῖς τοῖς τείχεσι, καὶ τάφροις καὶ χαρακώμασι θαυμαστοῖς. μετὰ ταῦτα δ' εἰς σύλλογον ἐλθὼν εὐμενεῖ, καὶ τὴν προϋπάρχουσαν φιλίαν ἀνανεωσάμενος, ἔπειθεν αὐτὸν κοινοπραγεῖν. ὁ δὲ εἰδὼς τὴν τύχην ὀξέως μεταβάλλουσαν, μείζονας ᾔτει φιλανθρωπίας τῆς περὶ αὐτὸν οὔσης περιστάσεως. ᾤετο γὰρ δεῖν αὐτῷ συγχωρηθῆναι τὰς ἐξ ἀρχῆς δεδομένας σατραπείας, καὶ τῶν ἐγκλημάτων ἁπάντων ἀπόλυσιν. ὁ δὲ ἀντίγονος περὶ μὲν τούτων, ἐπὶ τὸν ἀντίπατρον τὴν ἀναφορὰν ἐποιήσατο. τοῦ δὲ χωρίου τὴν ἱκανὴν φυλακὴν ἀπολιπὼν, ὥρμησεν ἐπὶ τοὺς πορθουμένους ἡγεμόνας τῶν πολεμίων, καὶ δυνάμεις ἔχοντας, ἀλκέταν τε τὸν ἀδελφὸν τοῦ περδίκκου, καὶ ἄτταλον τὸν τοῦ στόλου παντὸς κυριεύοντα. μετὰ δὲ ταῦτα εὐμενὴς πρὸς ἀντίπατρον πρεσβευτὰς ἀπέστειλε περὶ τῶν ὁμολογιῶν, ὧν ἦν ἡγούμενος ἱερώνυμος, ὁ τὰς τῶν διαδόχων ἱστορίας γεγραφώς. οὗτος δὲ πολλαῖς καὶ ποικίλαις κεχρημένος τοῦ βίου μεταβολαῖς, οὐκ ἐταπεινοῦτο τῷ φρονήματι, σαφῶς εἰδὼς τὴν τύχην ὀξείας τὰς εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη ποιουμένην μεταβολάς. ἑώρα γὰρ τοὺς μὲν τῶν μακεδόνων βασιλεῖς κενὸν ἔχοντας τὸ τῆς βασιλείας πρόσχημα, πολλοὺς δὲ καὶ μεγάλους τοῖς φρονήμασιν ἄνδρας, διαδεχομένους τὰς ἡγεμονίας, πάντας δὲ ἰδιοπραγεῖν βουλομένους. ἤλπιζεν οὖν ὅπερ ἦν πρὸς ἀλήθειαν, πολλοὺς αὐτοῦ χρείαν ἕξειν διά τε τὴν φρόνησιν, καὶ τὴν ἐμπειρίαν τῶν πολεμικῶν, ἔτι δὲ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἐν τῇ πίστει βεβαιότητος. ὁρῶν δὲ τοὺς ἵππους διὰ τὴν ἐν τῇ στενοχωρίᾳ βραχύτητα μὴ δυναμένους γυμνάζεσθαι, πρὸς τὴν ἐν ταῖς ἱππομαχίαις χρείαν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ἀχρήστους ἐσομένους, ἐπενόησέ τινα ξένην καὶ παρηλλαγμένην
τῶν ἵππων γυμνασίαν. τὰς γὰρ κεφαλὰς αὐτῶν ταῖς σειραῖς ἀ-
ναδεσμένων ἔκ τινων δοκίων ἢ πασσάλων, δύο ἢ τρεῖς δοκίδας
ἑωρήσας, καὶ συναναγκάζων τοῖς ὀπισθίοις ποσὶν ἐπιβεβηκέ-
ναι, τοῖς δ' ἐμπροσθίοις μόνοις ψαύειν τῆς γῆς μικρὸν ἀπολείποντας.
εὐθὺς οὖν ὁ μὲν ἵππος βουλόμενος στηρίζεσθαι τοῖς ἐμπροσθί-
οις, διεπονεῖτο ὅλῳ τε σώματι παντὶ καὶ τοῖς σκέλεσι, συμπα-
σχόντων ἁπάντων τῶν κατὰ τὸν ὄγκον μελῶν. τοιαύτης δὲ γινομέ-
νης κινήσεως, ἱδρώς τε πολὺς ἐκ τοῦ σώματος ἐξεχεῖτο, καὶ τῇ
τῶν πόνων ὑπερβολῇ τὴν ἀκρότητα τῶν γυμνασίων τοῖς ζώοις
ἐποιεῖτο. τοῖς δὲ στρατιώταις ἅπασι τὰς αὐτὰς τροφὰς παρείχε-
το, μετέχων αὐτὸς λιτότητος· καὶ διὰ τῆς ὁμοίας συμπεριφορᾶς,
πολλὴν εὔνοιαν ἑαυτῷ, τοῖς δὲ συμπεφευγόσι πᾶσιν ὁμόνοιαν
συγκατεσκεύασε. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὸν εὐμενῆ, καὶ τοὺς συμπε-
φευγότας εἰς τὴν πέτραν, ἐν τούτοις ἦν. κατὰ δὲ τὴν αἴγυπτον
πτολεμαῖος παραδόξως ἀποτετριμμένος τὸν περδίκκαν, καὶ
τὰς βασιλικὰς δυνάμεις, τὴν μὲν αἴγυπτον ὡσανεί τινα δορίκ-
τητον εἶχεν. ὁρῶν δὲ τὴν φοινίκην καὶ τὴν κοίλην ὀνομαζομέ-
νην συρίαν εὐφυῶς κειμένας κατὰ τῆς αἰγύπτου, πολλὴν ἱκανὴν
δύναμιν καὶ στρατηγὸν ἕνα τῶν φίλων προχειρισάμενος νικά-
νορα. οὗτος δὲ στρατεύσας εἰς τὴν συρίαν, λαομέδοντα μὲν τὸν
σατράπην ἐζώγρησε, τὴν δὲ συρίαν ἅπασαν ἐχειρώσατο. ὁμοί-
ως δὲ καὶ τὰς κατὰ τὴν φοινίκην πόλεις προσαγαγόμενος, καὶ
ποιήσας ἐμφρούρους, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν αἴγυπτον, σύντομον τὴν
στρατείαν καὶ πρακτικὴν πεποιημένος. Ἐπ' ἄρχοντος δ'
ἀθήνησιν ἀπολλοδώρου, ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους κόϊντον
ποπίλλιον, καὶ κόϊντον πόπλιον. ἐπὶ δὲ τούτων ἀντίγονος κα-
ταπεπολεμηκὼς τοὺς περὶ τὸν εὐμενῆ, ἔκρινε στρατεύειν ἐπὶ τὸν
ἀλκέταν καὶ ἄτταλον. οὗτοι γὰρ ὑπελείποντο τῶν περδίκκου φί-
λων καὶ οἰκείων, ἡγεμόνες μὲν ἀξιόλογοι, στρατιώτας δ' ἔχον-
τες ἱκανοὺς ἀμφισβητῆσαι πραγμάτων. ἀναζεύξας οὖν μετὰ
πάσης τῆς δυνάμεως ἐκ καππαδοκίας, προῆγεν ἐπὶ τὴν πισιδι-
κήν, ἐν ᾗ συνέβαινε διατρίβειν τοὺς περὶ τὸν ἀλκέταν. ὀξείαν δὲ

καὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

καὶ παντελῶς ὑδιατεταγμένην τὴν πορείαν ποιούμενος, ἐν ἡμέ-
ραις ἑπτὰ καὶ ταῖς ἴσαις νυξὶ διήνυσε σταδίους δισχιλίους καὶ φ,
εἰς τὴν ὀνομαζομένην κρητῶν πόλιν. λαθὼν δὲ τοὺς πολεμίους διὰ
τὴν ὀξύτητα τῆς πορείας, καὶ γενόμενος πλησίον αὐτῶν ἀγνο-
ούντων τὴν παρουσίαν, ἔφθασεν ἀκρολοφίας τινὰς καὶ δυσχωρί-
ας προκαταλαβόμενος. οἱ δὲ περὶ τὸν ἀλκέταν πυθόμενοι τὴν
παρουσίαν τῶν πολεμίων, τὴν μὲν φάλαγγα ταχέως ἐξέταξαν.
τοῖς δ' ἱππεῦσι προσπεσόντες τοῖς τὴν ἀκρώρειαν προκα-
τέχουσιν, ἐφιλοτιμοῦντο βίᾳ κρατῆσαι, καὶ ἀπὸ τῆς ἀκρολοφί-
ας ἐκβαλεῖν. γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς, καὶ πολλῶν παρ' ἀμ-
φοτέρων πεσόντων, ὁ μὲν ἀντίγονος ἔχων ἱππεῖς ἑξακισχιλί-
ους, ἀπὸ κράτους ἤλαυνεν ἐπὶ τὴν τῶν ἐναντίων φάλαγγα, σπεύ-
δων ἀποκόψαι τῶν περὶ τὸν ἀλκέταν τὴν ἐπὶ ταύτην καταφυ-
γήν. οὗ συντελεσθέντος, οἱ μὲν ἐπὶ τῆς ἀκρωρείας ὄντες πολὺ
τοῖς τε πλήθεσιν ὑπερέχοντες, καὶ τῇ δυσχωρίᾳ τῶν τόπων
πλεονεκτοῦντες, ἐτρέψαντο τοὺς μαχομένους. οἱ δὲ περὶ τὸν ἀλ-
κέταν τῆς μὲν ἐπὶ τοὺς πεζοὺς καταφυγῆς ἀποκεκλεισμένοι, τῷ
δὲ πλήθει τῶν πολεμίων εἰς μέσον ἀπειλημμένοι, πρόδηλον εἶ-
χον τὴν ἀπώλειαν. διὸ καὶ τῆς σωτηρίας δυσβοηθήτου γενομένης,
ὁ μὲν ἀλκέτας πολλοὺς ἀποβαλὼν, μόλις διεξέπεσε πρὸς τὴν τῶν
πεζῶν φάλαγγα. ὁ δ' ἀντίγονος ἐξ ὑπερδεξίων τόπων ἐπα-
γαγὼν τούς τε ἐλέφαντας, καὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν, κατεπλή-
ξατο τοὺς πολεμίους πολὺ τοῖς πλήθεσι λειπομένους. ἦσαν γὰρ οἱ
σύμμαχοι πάντες πεζοὶ μὲν μύριοι καὶ ἑξακισχίλιοι, ἱππεῖς
δ' ἐννακόσιοι. οἱ δ' ἀντιγόνου χωρὶς τῶν ἐλεφάντων, πεζοὶ μὲν
πλείους τῶν τετρακισμυρίων, ἱππεῖς δὲ ὑπὲρ τοὺς ἑπτακισχιλίους.
ἅμα δὲ τῶν ἐλεφάντων ἐπιόντων κατὰ μέτωπον, καὶ τῶν ἱππέ-
ων διὰ τὸ πλῆθος πανταχῇ περιεχομένων, ἔτι δὲ τῶν πεζῶν
πολλαπλασίων καὶ κρειττόνων ὄντων ταῖς ἀρεταῖς, καὶ τὴν στά-
σιν ὑπερδέξιον ἐχόντων, πολὺς θόρυβος καὶ φόβος κατεῖχε
τοὺς περὶ τὸν ἀλκέταν. διὰ δὲ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ὀξύτητος καὶ
ἐνεργείας, οὐδ' ἐκτάξαι καλῶς τὴν φάλαγγα κατίσχυσε. ῥοπῆς
δὲ παντελοῦς γενομένης, ἄπταλος μὲν, καὶ δόκιμος, καὶ πολέ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

μων, καὶ πολλοὶ τῶν ἀξιολόγων ἡγεμόνων ἐζωγρήθησαν. ἀλκέ-
τας δὲ μετὰ τῶν ἰδίων ὑπασπιστῶν καὶ παίδων ἔφυγε μετὰ
τῶν πισιδῶν τῶν συστρατευομένων, εἰς πόλιν πισιδικὴν ὄνομα
τερμησσόν. ὁ δ' ἀντίγονος τοὺς μὲν καθ' ὁμολογίαν παραλα-
βών, τοὺς λοιποὺς εἰς τὰ ἴδια τάγματα κατέταξε. καὶ φιλαν-
θρώπως αὐτοῖς χρησάμενος, ηὔξησε τὴν ἰδίαν δύναμιν οὐ μετρίως.
οἱ δὲ πισίδαι τὸν ἀριθμὸν ὄντες εἰς ἑξακισχιλίους, καὶ ταῖς ἀλκαῖς
διαφέροντες, παρεκάλουν τὸν ἀλκέταν θαρρεῖν, ἐπαγγελλόμενοι
μηδ' ἑνὶ τῷ τρόπῳ ἐγκαταλείψειν αὐτόν. διέκειντο γὰρ πρὸς
αὐτὸν εὐνοϊκῶς καθ' ὑπερβολήν, διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας.
ἀλκέτας μετὰ τὸν περδίκκου θάνατον οὐκ ἔχων συμμάχους κατὰ
τὴν ἀσίαν, ἔκρινε τοὺς πισίδας εὐεργετεῖν, νομίζων ἕξειν συμμά-
χους πολεμικοὺς ἄνδρας, καὶ χώραν ἔχοντας δυσέμβολον, καὶ
μεστὴν ὀχυρῶν φρουρίων. διόπερ ταῖς στρατείαις, παρὰ πάντας τοὺς
συμμάχους ἐτίμα περιττότερον τούτους. καὶ τὰς μὲν ἐκ τῆς πο-
λεμίας ὠφελείας ἐμέριζεν αὐτοῖς, διδοὺς τῶν λαφύρων τὰ ἡμί-
ση. κατὰ δὲ τὰς ὁμιλίας λόγοις φιλανθρώποις χρώμενος, καὶ κατὰ
τὰ συνδεῖπνα καθ' ἡμέραν τοὺς ἀξιολογωτάτους ἐν μέρει παρα-
λαμβάνων ἐπὶ τὰς ἑστιάσεις. ἔτι δὲ τιμῶν πολλοὺς δωρεαῖς ἀξιο-
λόγοις, ἰδίους ταῖς εὐνοίαις κατεσκεύασεν. διόπερ καὶ τότε τὰς
ἐλπίδας ἔχοντος ἐν τούτοις ἀλκέτου, τῶν ἐλπίδων αὐτὸν οὐ διέ-
ψευσαν. τοῦ γὰρ ἀντιγόνου μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως πλησί-
ον τῆς τερμησσοῦ καταστρατοπεδεύσαντος, καὶ τὸν ἀλκέταν ἐξ-
αιτοῦντος, ἔτι δὲ τῶν πρεσβυτέρων συμβουλευόντων ἐκδοῦναι,
συστραφέντες οἱ νεώτεροι, τῶν γονέων διαστάντων, ἐψηφί-
σαντο πᾶν ὑπομένειν δεινόν, ἕνεκα τῆς τούτου σωτηρίας. οἱ δὲ
πρεσβύτεροι τὸ μὲν πρῶτον πείθειν ἐπεχείρουν τοὺς νέους, μὴ δι'
ἕνα μακεδόνα περιιδεῖν τὴν πατρίδα, γινομένην δοριάλωτον.
ἐπεὶ δ' ἀμετάθετον αὐτῶν τὴν ὁρμὴν ἑώρων, λάθρα συμφρονή-
σαντες, ἐξέπεμψαν νυκτὸς πρεσβείαν πρὸς ἀντίγονον, ἐπαγ-
γελλόμενοι τὸν ἀλκέταν ἢ ζῶντα παραδώσειν, ἢ τετελευτηκό-
τα. ἠξίουν δ' αὐτὸν ἐφ' ἡμέρας τινάς, προσβάλλοντα τῇ πόλει,
καὶ δι' ἀκροβολισμῶν ἐλαφρῶν προσαγόμενον τοὺς ἐκ τῆς πόλε-

ως.

ως, ὑποχωρεῖν ὡς φεύγοντα. τούτου γὰρ γενομένου, καὶ τῶν νεω-
τέρων περὶ τὴν μάχην ἐκτὸς τῆς πόλεως ἀσχολουμένων, λήψε-
σθαι καιρὸν οἰκεῖον ταῖς ἰδίαις ἐπιβολαῖς. ὁ δ᾽ ἀντίγονος πει-
σθεὶς ὑπ᾽ αὐτῶν, καὶ μακρὰν τῆς πόλεως μεταστρατοπεδεύσας, διὰ
τῶν ἀκροβολισμῶν προεσπᾶτο τοὺς νέους εἰς τὸν ἐκ τῆς πόλεως ἀ-
γῶνα. οἱ δὲ πρεσβύτεροι μεμονωμένον ὁρῶντες τὸν ἀλκέταν,
καὶ τῶν τε δούλων τοὺς πιστοτάτους, καὶ τῶν ἀκμαζόντων πολι-
τῶν ἐπιλέξαντες τοὺς μὴ συστρατευομένους μετὰ ἀλκέτα, τὴν ἐ-
πίθεσιν ἐποιήσαντο κατὰ τὴν ἀπουσίαν τῶν νέων. ζωγρῆσαι μὲν
οὖν αὐτὸν οὐ κατίσχυσαν· ἔφθασε γὰρ αὐτὸν διαχειρισάμενος,
ὅπως μὴ ζῶν ὑποχείριος γένηται τοῖς πολεμίοις. τὸ δὲ σῶμα
αὐτοῦ θέντες ἐπὶ κλινιδίου, καὶ συγκαλύψαντες εὐτελεῖ
τρίβωνι, κατὰ τὰς πύλας, ἐξενήνεγκαν. καὶ λαθόντες τοὺς ἀκροβο-
λιζομένους, παρέδωκαν ἀντιγόνῳ. διὰ δὲ τῆς ἰδίας ἐπινοίας, ἐκ τῶν
κινδύνων ἐξελόμενοι τὴν πατρίδα, τὸν μὲν πόλεμον ἀπεστρέ-
ψαντο· τὴν δὲ πρὸς τοὺς νέους ἀλλοτριότητα, φυγεῖν οὐ κατίσχυ-
σαν. οὗτοι γὰρ ἀπὸ τῆς μάχης ἐπανελθόντες, καὶ τὸ πεπραγμέ-
νον ἀκούσαντες πρὸς τοὺς ἰδίους ἀπηγριώθησαν, διὰ τὴν πρὸς
ἀλκέταν ὑπερβολὴν τῆς εὐνοίας. καὶ τὸ μὲν πρῶτον καταλα-
βόμενοι μέρος τῆς πόλεως, ἐψηφίσαντο τὰς μὲν οἰκίας ἐμπρῆ-
σαι. μετὰ δὲ τῶν ὅπλων ἐκχυθέντας ἐκ τῆς πόλεως, καὶ τῆς ὀρει-
νῆς ἐχομένους πορθεῖν τὴν ὑπ᾽ ἀντίγονον τεταγμένην χώραν·
ὕστερον δὲ μετανοήσαντες, τοῦ μὲν ἐμπρῆσαι τὴν πόλιν ἀπέ-
σχοντο. δόντες δ᾽ ἑαυτοὺς εἰς λῃστείας καὶ καταδρομὰς, πολλὴν
τῆς πολεμίας χώραν κατέφθειραν. ὁ δ᾽ ἀντίγονος παραλαβὼν
τὸ σῶμα, καὶ καταικισάμενος ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, καὶ τοῦ νεκροῦ
σῆψιν λαβόντος, ἀφεὶς αὐτὸν ἄταφον, ἀνέζευξεν ἐκ τῆς πισι-
δικῆς. οἱ δὲ τῶν τερμησέων νέοι, φυλάττοντες τὴν πρὸς τὸν ἠ-
κισμένον εὔνοιαν, τό τε σῶμα ἀνείλαντο, καὶ λαμπρῶς ἐκή-
δευσαν. οὕτως ἡ τῆς εὐεργεσίας φύσις, ἴδιόν τι φίλτρον ἔχουσα «
πρὸς τοὺς εὖ πεποιηκότας, ἀμετάθετον διαφυλάττει τὴν εἰς αὐ- «
τοὺς εὔνοιαν. ὁ δ᾽ οὖν ἀντίγονος ἀναζεύξας ἐκ τῆς πισιδικῆς,
προῆγεν ἐπὶ φρυγίας μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως. ὡς δὲ κατὴν-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

τησεν εἰς κρητῶν πόλιν, ἧκεν πρὸς αὐτὸν ἀριστόδημος ὁ μιλήσιος, ἀπαγγέλλων ὅτι ἀντίπατρος μὲν τετελεύτηκεν. ἡ δὲ τῶν ὅλων ἡγεμονία καὶ τῶν βασιλέων ἐπιμέλεια, μεταπέπτωκεν εἰς πολυπέρχοντα τὸν μακεδόνα. ἡσθεὶς δ' ἐπὶ τοῖς γεγονόσι, μετέωρος ἦν ταῖς ἐλπίσι. καὶ διενοεῖτο τῶν κατὰ τὴν ἀσίαν ἔχεσθαι πραγμάτων, καὶ τῆς κατ' αὐτὴν ἡγεμονίας μηδενὶ παραχωρεῖν. καὶ τὰ μὲν περὶ τὸν ἀντίγονον ἐν τούτοις ἦν. Κατὰ δὲ τὴν μακεδονίαν ἀντιπάτρου περιπεσόντος ἀῤῥωστίᾳ βαρυτέρᾳ, καὶ τοῦ γήρως συνεργοῦντος πρὸς τὴν ἀπόλυσιν τοῦ βίου, ἀθηναῖοι μὲν ἐξέπεμψαν πρεσβευτὴν πρὸς ἀντίπατρον δημάδην, δοκοῦντα καλῶς πολιτεύεσθαι τὰ πρὸς τοὺς μακεδόνας, ἀξιοῦντες τὸν ἀντίπατρον καθάπερ ἦν ἐξ ἀρχῆς ὡμολογηκὼς, ἐξαγαγεῖν τὴν φρουρὰν ἐκ τῆς μουνυχίας. ὁ δ' ἀντίπατρος τὸ μὲν πρῶτον εὐνοϊκῶς διέκειτο πρὸς τὸν δημάδην. ὕστερον δὲ περδίκκου τελευτήσαντος, καί τινων βασιλικῶν ἐπιστολῶν εὑρεθεισῶν ἐν τοῖς βασιλικοῖς γράμμασιν, ἐν οἷς ἦν ὁ δημάδης παρακαλῶν τὸν περδίκκαν, κατὰ τάχος διαβαίνειν εἰς τὴν εὐρώπην ἐπ' ἀντίπατρον, ἀπηλλοτριώθη πρὸς αὐτὸν, καὶ κεκρυμμένην ἐτήρει τὴν ἔχθραν. διόπερ τοῦ δημάδου κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ δήμου δεδομένας ἐντολὰς ἀπαιτοῦντος τὴν ἐπαγγελίαν, καὶ παῤῥησιωδέστερον ἀπειλήσαντος περὶ τῆς φρουρᾶς, ὁ μὲν ἀντίπατρος οὐδεμίαν δοὺς ἀπόκρισιν, παρέδωκε τοῖς ἐπὶ τὰς τιμωρίας τεταγμένοις αὐτόν τε τὸν δημάδην, καὶ τὸν υἱὸν δημέαν συμπρεσβεύοντα τῷ πατρί. οὗτοι μὲν οὖν ἀπαχθέντες εἴς τι οἴκημα ἐντελὲς, ἐθανατώθησαν διὰ τὰς προειρημένας αἰτίας. ὁ δ' ἀντίπατρος ἐσχάτως ἤδη διακείμενος, ἀπέδειξεν ἐπιμελητὴν τῶν βασιλέων πολυπέρχοντα, καὶ στρατηγὸν αὐτοκράτορα πρεσβύτατον σχεδὸν ὄντα τῶν ἀλεξάνδρῳ συνεστρατευμένων, καὶ τιμώμενον ὑπὸ τῶν κατὰ τὴν μακεδονίαν· τὸν δ' υἱὸν κάσανδρον, χιλίαρχον καὶ δευτερεύοντα κατὰ τὴν ἐξουσίαν. ἡ δὲ τοῦ χιλιάρχου τάξις καὶ προσαγωγὴ, τὸ μὲν πρῶτον ὑπὸ τῶν περσικῶν βασιλέων εἰς ὄνομα καὶ δόξαν προήχθη. μετὰ δὲ ταῦτα πάλιν ὑπ' ἀλεξάνδρου μεγάλης ἔτυχεν ἐξου-

σίας

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

σίας καὶ τιμῆς, ὅτε καὶ τῶν ἄλλων τῶν περσικῶν νομίμων ζηλωτὴς ἐγέ-
νετο. διὸ καὶ ἀντίπατρος κατὰ τὴν αὐτὴν ἀγωγὴν τὸν υἱὸν κάσσαν-
δρον ὄντα νέον, ἀπέδειξε χιλίαρχον. οὐ μὴν ὁ κάσσανδρός γε τῇ
τοῦ πατρὸς τάξει συνευδοκήθη· δεινὸν ἡγούμενος, εἰ τὴν τοῦ
πατρὸς ἡγεμονίαν ὁ μὴ προσήκων κατὰ γένος διαδέξεται. καὶ
ταῦθ' υἱοῦ δυναμένου πραγμάτων ἡγεῖσθαι, καὶ δεδωκότος ἤ-
δη πεῖραν ἱκανὴν ἀρετῆς τε καὶ ἀνδρείας. τὸ μὲν οὖν πρῶτον
εἰς ἀγρὸν βαδίσας μετὰ τῶν φίλων, τούτοις δὲ διελέγετο πολλὴν
ἔχων εὐκαιρίαν καὶ σχολὴν περὶ τῆς τῶν ὅλων ἡγεμονίας. ἕκα-
στον δ' αὐτῶν ἐκλαμβάνων κατ' ἰδίαν, προετρέπετο συγκα-
τασκευάζειν αὐτῷ τὴν δυναστείαν. καὶ μεγάλαις ἐπαγγελίαις
πείσας, ἑτοίμους ἐποιήσατο πρὸς τὴν κοινοπραγίαν. ἐξαπέστει-
λε δὲ καὶ πρὸς πτολεμαῖον λάθρα πρεσβευτάς, τήν τε φιλίαν
ἀνανεούμενος, καὶ παρακαλῶν συμμαχεῖν αὐτῷ, καὶ ναυτικὴν
δύναμιν πέμψαι τὴν ταχίστην ἐκ τῆς φοινίκης ἐπὶ τὸν ἑλλήσπον-
τον· ὁμοίως δὲ καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἡγεμόνας καὶ πόλεις ἐξέπεμ-
ψε τοὺς προτρεψομένους ἑαυτῷ συμμαχεῖν. αὐτὸς δὲ κυνηγίαν
ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας συστησάμενος, ἀνύποπτον ἑαυτὸν ἐποίει τῆς
ἀποστάσεως. πολυπέρχων δὲ παραλαβὼν τὴν τῶν βασιλέων ἐ-
πιμέλειαν, καὶ συνεδρεύσας μετὰ τῶν φίλων, ὀλυμπιάδα
μὲν σὺν τῇ τῶν συνέδρων γνώμῃ μετεπέμπετο, παρακαλῶν
τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ ἀλεξάνδρου υἱοῦ παιδὸς ὄντος παραλαβεῖν,
καὶ διατρίβειν ἐν μακεδονίᾳ, τὴν βασιλικὴν ἔχουσαν προστασί-
αν. ἡ δ' ὀλυμπιὰς ἐν τοῖς ἐπάνω χρόνοις ἐτύγχανεν εἰς ἤπειρον
πεφευγυῖα, διὰ τὴν πρὸς ἀντίπατρον ἀλλοτριότητα. καὶ τὰ
μὲν κατὰ τὴν μακεδονίαν ἐν τούτοις ἦν. κατὰ δὲ τὴν ἀσίαν
διαβοηθείσης τῆς ἀντιπάτρου τελευτῆς, ἀρχὴ πραγμάτων και-
νῶν ἐγίνετο. τούτων δὲ πρῶτος μὲν ὁ ἀντίγονος προσυνενικηκὼς εὐ-
μενῆ περὶ καππαδοκίαν, καὶ τὰς μετ' αὐτοῦ δυνάμεις παρειλη-
φώς, καταπεπολεμηκὼς δ' ἀλκέταν καὶ ἄτταλον περὶ τὴν
πισιδικήν, καὶ τὰς δυνάμεις τὰς μετ' αὐτῶν ἀνειληφώς, πρὸς
δὲ τούτοις ὑπ' ἀντιπάτρου τῆς ἀσίας στρατηγὸς αὐτοκράτωρ ἡρη-
μένος, ἅμα δὲ καὶ μεγάλης δυνάμεως ἡγέμων ἀποδεδειγμένος,

πλη-

πλήρης ἦν ὄγκου καὶ φρονήματος. περιβαλλόμενος δὲ ταῖς ἐλπίσι τὴν τῶν ὅλων ἡγεμονίαν, ἔγνω μὴ προσέχειν μήτε τοῖς βασιλεῦσι, μήτε τοῖς ἐπιμεληταῖς αὐτῶν. ὑπελάμβανε γὰρ αὐτὸν κρείττω δύναμιν ἔχοντα, τῶν κατὰ τὴν ἀσίαν θησαυρῶν κύριον ἔσεσθαι, μηδενὸς ὄντος δυναμένου πρὸς αὐτὸν ἀντιτάξασθαι. εἶχε γὰρ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον στρατιώτας πεζοὺς ἑξακισμυρίους, ἱππεῖς δὲ μυρίους, ἐλέφαντας δὲ λ΄. χωρὶς δὲ τούτων ἑτοίμας ποιήσασθαι καὶ ἄλλας δυνάμεις ἢ πίεζεν ἂν ἡ χρεία, δυναμένης τῆς ἀσίας χορηγεῖν ἀνεκλείπτως τοῖς στρατολογουμένοις ξένοις μισθοφορίας. ταῦτα δὲ διανοηθεὶς, ἱερώνυμον μὲν τὸν τὰς ἱστορίας γράψαντα μετεπέμψατο, φίλον ὄντα καὶ πολίτην εὐμένους τοῦ καρδιανοῦ, τοῦ συμπεφευγότος εἰς τὸ χωρίον τὸ καλούμενον νῶρα. τοῦτον δὲ μεγάλαις δωρεαῖς προκαλεσάμενος, ἐξαπέστειλε πρεσβευτὴν πρὸς τὸν εὐμενῆ, παρακαλῶν τῆς μὲν περὶ καππαδοκίαν μάχης γενομένης πρὸς αὐτὸν ἐπιλαθέσθαι. γενέσθαι δὲ φίλον καὶ σύμμαχον αὐτοῦ, καὶ λαβεῖν δωρεὰς πολλαπλασίους, ὧν πρότερον ἦν ἐσχηκὼς καὶ σατραπείαν μείζονα, καὶ καθόλου πρωτεύοντα τῶν παρ' ἑαυτοῦ φίλων, κοινωνὸν ἔσεσθαι τῆς ὅλης ἐπιβολῆς. εὐθὺς δὲ καὶ τῶν φίλων συναγαγὼν συνέδριον, καὶ περὶ τῆς τῶν ὅλων ἐπιβολῆς κοινωνησάμενος, διέγραψε τῶν ἀξιολόγων φίλων, οἷς μὲν σατραπείας, οἷς δὲ στρατηγίας. πᾶσι δὲ μεγάλας ἐλπίδας ὑποθεὶς, προθύμους κατεσκεύασε πρὸς τὰς ἰδίας ἐπιβολάς. διενοεῖτο γὰρ ἐπελθεῖν τὴν ἀσίαν, καὶ τοὺς μὲν προϋπάρχοντας σατράπας ἐκβαλεῖν, πρὸς δὲ τῶν ἑαυτοῦ φίλων καθεστάναι τὰς ἡγεμονίας. τούτου δὲ περὶ ταῦτ' ὄντος, ἀρριδαῖος ὁ τῆς ἐφ' ἑλλησπόντῳ φρυγίας σατράπης, γνοὺς αὐτοῦ τὴν ἐπιβολὴν, ἔκρινεν ἀσφαλίσασθαι τὰ κατὰ τὴν ἰδίαν σατραπείαν, καὶ τὰς ἀξιολογωτάτας πόλεις φρουραῖς περιλαμβάνειν. οὔσης δὲ τῆς τῶν κυζικηνῶν πόλεως ἐπικαιροτάτης καὶ μεγίστης, ἀνέζευξεν ἐπ' αὐτὴν ἔχων πεζοὺς μὲν μισθοφόρους πλείους τῶν μυρίων, μακεδόνας δὲ χιλίους, πέρσας δὲ τοξότας καὶ σφενδονήτας φ΄, ἱππεῖς δὲ ω΄. βέλη δὲ παντοδαπὰ καὶ καταπέλτας, ὀξυβελεῖς τε καὶ πετροβόλους, καὶ τὴν ἄλλην χορηγίαν πᾶσαν τὴν

ἀνή-

συνήθροισαν πρὸς πολιορκίαν. ἄφνω δὲ προσπεσὼν τῇ πόλει, καὶ
τὸν πολὺν ὄχλον ἀναλαβὼν ἐπὶ τῆς χώρας, εἶχε τὴν πολιορκί-
ας. καὶ τοὺς ἐν τῇ πόλει καταπληξάμενος, ἠνάγκασε δέχεσθαι
φρουράν. οἱ δὲ κυζικηνοὶ παραδόξου τῆς ἐπιθέσεως γενομένης, καὶ
τῶν μὲν πλείστων ἐπὶ τῆς χώρας ἀπειλημμένων, ὀλίγων δ' ὄντων
τῶν ὑπολελειμμένων, ἀπαράσκευοι παντελῶς ὑπῆρχον πρὸς
τὴν πολιορκίαν. ὅμως δὲ κρίναντες ἀντέχεσθαι τῆς ἐλευθερί-
ας, φανερῶς μὲν πρέσβεις ἐξέπεμψαν, τοὺς διαλεξομένους τῷ
ἀῤῥιδαίῳ λῦσαι τὴν πολιορκίαν. ποιήσειν γὰρ πάντα τὴν πό
λιν ἀῤῥιδαίῳ, πλὴν τοῦ δέξασθαι φρουράν. λάθρα δὲ τοὺς νέους ἀ-
θροίζοντες, καὶ τῶν οἰκετῶν τοὺς εὐθέτους ἐπιλεγόμενοι, καθώπλι
ζον, καὶ τὸ τεῖχος ἀνεπλήρουν τῶν ἀμυνομένων. τοῦ δὲ ἀῤῥιδαίου
βιαζομένου δέχεσθαι φρουράν, ἔφησαν βούλεσθαι τῷ δήμῳ προσα-
νενεγκεῖν περὶ τούτου. συγχωρήσαντος δὲ τοῦ σατράπου, λα-
βόντες ἀνοχὴν, ταύτην δὲ τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ἐπιοῦσαν νύκ-
τα, βέλτιον παρεσκευάσαντο τὰ πρὸς τὴν πολιορκίαν. ὁ δ' ἀῤ-
ῥιδαῖος καταστρατηγηθεὶς, καὶ τὸν οἰκεῖον ἑαυτῷ περιέμενος
καιρὸν, διεσφάλη τῆς ἐλπίδος. οἱ γὰρ κυζικηνοὶ πόλιν ἔχοντες
ὀχυρὰν, καὶ παντελῶς εὐφύλακτον ἀπὸ τῆς γῆς, διὰ τὸ χεῤῥόνη-
σον αὐτὴν εἶναι, καὶ θαλαττοκρατοῦντες, ῥαδίως ἠμύνοντο τοὺς
πολεμίους. μετεπέμποντο δὲ καὶ παρὰ βυζαντίων στρατιώτας,
καὶ βέλη, καὶ τἄλλα τὰ χρήσιμα πρὸς τὴν πολιορκίαν. ὧν ἅ-
παντα συντόμως καὶ προθύμως χορηγησάντων, ἀνέλαβον ἑ-
αυτοὺς ταῖς ἐλπίσι, καὶ πρὸς τοὺς κινδύνους εὐθαρσεῖς κατέστη-
σαν. εὐθὺ δὲ καὶ μακρὰς ναῦς καθελκύσαντες, περιέπλεον τὴν
παραθαλάττιον· καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς χώρας ἀναλαμβάνοντες, ἀπε-
κόμιζον εἰς τὴν πόλιν. ταχὺ δὲ στρατιωτῶν εὐπορήσαντες,
καὶ πολλοὺς τῶν πολιορκούντων ἀποκτείναντες, ἀπετρίψαντο
τὴν πολιορκίαν. ἀῤῥιδαῖος μὲν οὖν καταστρατηγηθεὶς ὑπὸ τῶν
κυζικηνῶν, ἄπρακτος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἰδίαν σατραπείαν.
ἀντίγονος δὲ πυθόμενος τὴν τῶν κυζικηνῶν πόλιν πολιορκουμέ-
νην, ἔτυχε μὲν ἐν κελαιναῖς διατρίβων. κρίνας δὲ κινδυνεύου-
σαν πόλιν ἰδίαν κατασκευάσασθαι πρὸς τὰς μελλούσας ἐπιβο-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

λὰς, ἀπέλεξεν ἐξ ἁπάσης τῆς δυνάμεως τοὺς ἀρίστους, πεζοὺς μὲν δισμυρίους, ἱππεῖς δὲ τρισχιλίους. τούτους δὲ ἀναλαβὼν, ἐν τάχει προῆγε βοηθήσων τοῖς κυζικηνοῖς· βραχὺ δὲ τῶν καιρῶν ὑστερήσας, φανερὰν μὲν ἔσχε τὴν εἰς τὴν πόλιν εὔνοιαν, τῆς δὲ ὅλης ἐπιβολῆς ἀπέτυχεν. πρὸς δὲ ἀρριδαῖον ἐξέπεμψε πρεσβευτὰς, ἐγκαλῶν, ὅτι πρῶτον μὲν ἑλληνίδα πόλιν σύμμαχον οὖσαν, καὶ μηδὲν ἀδικοῦσαν, ἐτόλμησε πολιορκεῖν· ἔπειθ' ὅτι φανερός ἐστιν ἀποστατήσων, καὶ τὴν σατραπείαν ἑαυτοῦ δυναστείαν κατασκευαζόμενος. τὸ δὲ τελευταῖον, προσέταττε τῆς σατραπείας παραχωρεῖν, καὶ μίαν λαβόντα πόλιν εἰς καταβίωσιν, τὴν ἡσυχίαν ἄγειν. ὁ δ' ἀρριδαῖος διακούσας τῶν πρέσβεων, καὶ τὸ τῶν λόγων ὑπερήφανον καταμεμψάμενος, οὐκ ἔφη παραχωρήσειν τῆς σατραπείας. τὰς δὲ πόλεις φρουραῖς διαλαμβάνων, πειρᾶσθαι τοῖς ὅπλοις διαγωνίζεσθαι πρὸς αὐτόν. ἀκολούθως δὲ ταῖς ἀποκρίσεσι τὰς πόλεις ἀσφαλισάμενος, μέρος τῆς δυνάμεως ἐξέπεμψε, καὶ στρατηγὸν ἐπ' αὐτῆς. τούτῳ δὲ προσέταξε συνάπτειν τοῖς περὶ τὸν εὐμενῆ, καὶ λύειν τὴν πολιορκίαν τοῦ φρουρίου, καὶ τὸν εὐμενῆ τῶν κινδύνων ἀπαλλάξαντα ποιήσασθαι σύμμαχον. ἀντίγονος δὲ σπεύδων ἀμύνασθαι τὸν ἀρριδαῖον, ἐξέπεμψεν ἐπ' αὐτὸν δύναμιν διαπολεμήσουσαν. αὐτός τε τὴν ἱκανὴν στρατιὰν ἀναλαβὼν, προῆγεν ἐπὶ λυδίας, βουλόμενος ἐκβαλεῖν τὸν ἐν αὐτῇ σατράπην κλεῖτον. ὁ δὲ προϊδόμενος τὴν ἔφοδον αὐτοῦ, τὰς μὲν ἀξιολογωτάτας πόλεις, φρουραῖς ἠσφαλίσατο. αὐτὸς δὲ εἰς μακεδονίαν ἐξέπλευσε, δηλώσων τοῖς βασιλεῦσι καὶ πολυπέρχοντι τὴν ἀντιγόνου τόλμαν καὶ ἀπόστασιν, καὶ ἀξιώσων ἑαυτῷ βοηθεῖν. ὁ δ' ἀντίγονος τὴν μὲν ἔφεσον ἐξ ἐφόδου παρέλαβε, συνεργησάντων αὐτῷ τινῶν ἐκ τῆς πόλεως. μετὰ δὲ ταῦτα, καταπλεύσαντος εἰς ἔφεσον αἰσχύλου τοῦ ῥοδίου, καὶ κομίζοντος ἐκ κιλικίας ἐν τέσσαρσι ναυσὶν ἀργυρείου τάλαντα χ̄ ἀπεσταλμένα εἰς μακεδονίαν πρὸς τοὺς βασιλεῖς, παρείλετο, φάσκων ἑαυτῷ χρείαν ἔχειν πρὸς τὰς τῶν ξένων μισθοφορίας. τοῦτο δὲ πράξας, φανερὸς ἐγένετο πρὸς ἰδιοπραγίαν ὡρμημένος, καὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἐναντιούμενος. μετὰ

δὲ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

δὲ ταύτην συμπολιορκήσας, ἔπειτα τὰς ἑξῆς πόλεις, ἃς μὲν βίᾳ χειρούμενος, ἃς δὲ πειθοῖ προσαγόμενος. ἡμεῖς δὲ διεληλυθότες τὰ περὶ ἀντίγονον, μεταβιβάσομεν τὴν ἀναγραφὴν ἐπὶ τὰ συμβάντα περὶ εὐμενῆ. οὗτος γὰρ μεγάλαις καὶ παραδόξοις μεταβολαῖς χρώμενος διετέλεσεν ἀεὶ, παρ' ἐλπίδας ἀγαθῶν τε καὶ κακῶν μεταλαμβάνων. πρὸ μὲν γὰρ τούτων τῶν καιρῶν συναγωνιζόμενος περδίκκᾳ τε καὶ τοῖς βασιλεῦσιν, ἔλαβε σατραπείαν καππαδοκίαν. καὶ τοὺς συνορίζοντας ταύτῃ τόπους. ἐν οἷς μεγάλων δυνάμεων καὶ πολλῶν χρημάτων κυριεύσας, περιβόητον ἔσχε τὴν εὐτυχίαν. κρατερὸν μὲν γὰρ καὶ νεοπτόλεμον διωνομασμένους ἡγεμόνας, καὶ τὰς ἀνικήτους τῶν μακεδόνων ἔχοντας δυνάμεις, ἐνίκησε παρατάξει, καὶ αὐτοὺς κατὰ τὴν μάχην ἀνεῖλεν. δόξας δὲ ἀνυπόστατος εἶναι, τηλικαύτης ἐπειράθη μεταβολῆς, ὥστε ὑπ' ἀντιγόνου μεγάλῃ παρατάξει λειφθῆναι. καὶ μετ' ὀλίγων φίλων ἀναγκασθῆναι καταφυγεῖν εἴς τι χωρίον παντελῶς μικρόν. εἰς τοῦτο δ' ἐγκλεισθεὶς, καὶ περιληφθεὶς ὑπὸ τῶν πολεμίων διπλοῖς τείχεσιν, οὐδένα βοηθὸν εἶχε τῆς ἰδίας συμφορᾶς. ἐνιαυσίου δ' οὔσης τῆς πολιορκίας, καὶ τῆς σωτηρίας ἀπεγνωσμένης, ἄφνω παράδοξος λύσις ἐφάνη τῶν ἀτυχημάτων. ὁ γὰρ πολιορκῶν τὸν εὐμενῆ, καὶ σπεύδων ἀνελεῖν ἀντίγονος, ἐκ μεταβολῆς παρεκάλεσεν αὐτὸν πρὸς κοινοπραγίαν. καὶ λαβὼν διὰ τῶν ὅρκων τὰς πίστεις, τῆς πολιορκίας ἀπελύθη. μετὰ δέ τινα χρόνον ἀνελπίστως διασωθεὶς, τότε μὲν περὶ τὴν καππαδοκίαν διέτριβεν, ἀναλαμβάνων τούς τε προγεγονότας φίλους, καὶ τοὺς κατὰ τὴν χώραν πλανωμένους τῶν συνεστρατευκότων αὐτῷ πρότερον. ἀγαπώμενος δὲ διαφερόντως, ταχὺ πολλοὺς ἔσχε κοινωνοὺς τῶν αὐτῶν ἐλπίδων, καὶ πρὸς τὴν μετ' αὐτοῦ στρατείαν ὑπακούοντας. τέλος δὲ ἐν ὀλίγαις ἡμέραις χωρὶς τῶν ἐν τῷ φρουρίῳ συμπεπολιορκημένων φίλων φ, ἔσχε στρατιώτας ἐθελοντὶ ὑπακούοντας πλείους τῶν δισχιλίων, τῆς τύχης δ' αὐτῷ συνεργούσης, τηλικαύτην ἔλαβεν αὔξησιν, ὥστε παραλαβεῖν τὰς βασιλικὰς δυνάμεις, καὶ προστῆναι τῶν βασιλέων, πρὸς τοὺς καταλύειν αὐτῶν τὴν ἀρχὴν τετολμηκότας.

ἀλλὰ ταῦτα μὲν μικρὸν ὕστερον ἀκριβέστερον διέξιμεν, ἐν τοῖς οἰκείοις καιροῖς. νυνὶ δ' ἀρκούντως τὰ κατὰ τὴν ἀσίαν διεληλυθότες, μεταβησόμεθα πρὸς τὰς κατὰ τὴν εὐρώπην συντελεσθείσας πράξεις. Κάσανδρος γὰρ ἀποτετευχὼς τῆς κατὰ τὴν μακεδονίαν ἡγεμονίας, οὐκ ἔπτηξεν· ἀλλὰ ἔκρινεν ἀντέχεσθαι ταύτης, αἰσχρὸν εἶναι διαλαμβάνων, τὴν τοῦ πατρὸς ἀρχὴν ὑφ' ἑτέρων διοικεῖσθαι. ὁρῶν δὲ τὴν τῶν μακεδόνων ὁρμὴν κεκλισμένην πρὸς τὸν πολυσπέρχοντα, τῶν μὲν φίλων οἷς ἐπίστευε κατ' ἰδίαν προσδιαλεγόμενος, ἐξέπεμπεν ἐπὶ τὸν ἑλλήσποντον ἀνυπόπτως. αὐτὸς δ' ἐφ' ἡμέρας τινὰς σχολάσας ἐπὶ τῆς χώρας, καὶ κυνηγίας συνιστάμενος, ἐγέννησε περὶ αὐτοῦ διάληψιν, ὡς οὐκ ἀντιποιούμενος τῆς ἀρχῆς. ὡς δ' εὐπρεπῆ πάντα ἦν αὐτῷ τὰ πρὸς τὴν ἀποδημίαν, ἔλαθεν ἀναζεύξας ἐκ τῆς μακεδονίας. καταντήσας δ' εἰς τὴν χερρόνησον, κἀκεῖθεν ἀναζεύξας, προῆλθεν εἰς ἑλλήσποντον. διαπλεύσας δ' εἰς τὴν ἀσίαν πρὸς ἀντίγονον, ἠξίου βοηθεῖν αὐτῷ, φήσας καὶ πτολεμαῖον ἐπηγγέλθαι συμμαχήσειν. ὁ δ' ἀντίγονος προθύμως αὐτὸν προσδεξάμενος, ἐπηγγείλατο πάντα συμπράξειν προθύμως. καὶ δύναμιν παραχρῆμα δώσειν πεζικήν τε καὶ ναυτικήν. ταῦτα δ' ἔπραττε προσποιούμενος διὰ τὴν πρὸς ἀντίπατρον φιλίαν συνεργεῖν· τῇ δ' ἀληθείᾳ βουλόμενος τὸν περὶ πολυσπέρχοντα, πολέμους καὶ μεγάλους περισπασμοὺς ἔχειν, ὅπως αὐτὸς ἀκινδύνως τὴν ἀσίαν ἐπέλθῃ, καὶ τὴν τῶν ὅλων ἡγεμονίαν ὡς αὐτὸν περιστήσῃ. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, κατὰ μὲν τὴν μακεδονίαν πολυσπέρχων ὁ τῶν βασιλέων ἐπιμελητής, μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ κασάνδρου, προεώρα μὲν τὸ μέγεθος τοῦ πρὸς κάσανδρον ἐσομένου πολέμου. οὐδὲν δ' ἄνευ τῆς τῶν φίλων γνώμης κρίνων πράττειν, συνήγαγε τούς τε ἡγεμόνας ἅπαντας, καὶ τῶν ἄλλων μακεδόνων τοὺς ἀξιολογωτάτους. φανεροῦ δ' ὄντος, ὅτι κάσανδρος μὲν συμμαχοποιηθεὶς ὑπ' ἀντιγόνου, τῶν κατὰ τὴν ἑλλάδα πόλεων ἀνθέξεται, διὰ τὸ τὰς μὲν αὐτῶν πατρικαῖς φρουραῖς φυλάττεσθαι, τὰς δ' ὑπ' ὀλιγαρχίαν διοικεῖσθαι, κυριευομένας ὑπὸ τῶν ἀντιπάτρου φίλων καὶ ξένων· πρὸς δὲ τούτοις συμμαχήσειν αὐτῷ

κα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

Κάσανδρον Πτολεμαῖόν τε τὸν Αἰγύπτου κρατοῦντα, καὶ Ἀντίγο-
νον τὸν φανερῶς ἤδη γινόμενον ἀποστάτην τῶν βασιλέων· ἀμφο-
τέρους δὲ καὶ δυνάμεις μεγάλας καὶ χρημάτων ἔχειν πλῆθος,
ἔτι δὲ πολλῶν ἐθνῶν καὶ πόλεων ἀξιολόγων κυριεύειν. προτε-
θείσης οὖν βουλῆς, πῶς τούτοις πολεμητέον ἐστί, καὶ πολλῶν καὶ
ποικίλων λόγων περὶ τοῦ πολέμου ῥηθέντων, ἔδοξεν αὐτοῖς τὰς
μὲν κατὰ τὴν Ἑλλάδα πόλεις ἐλευθεροῦν, τὰς δ' ἐν αὐταῖς ὀλι-
γαρχίας καθεσταμένας ὑπ' Ἀντιπάτρου καταλύειν. οὕτω γὰρ ἂν
μάλιστα τὸν μὲν Κάσανδρον ταπεινώσειν, ἑαυτοῖς δὲ μεγάλην
δόξαν καὶ πολλὰς συμμαχίας ἀξιολόγους περιποιήσειν. εὐθὺς οὖν
τοὺς ἐκ τῶν πόλεων παρόντας πρεσβευτὰς προσκαλεσάμενοι, καὶ
θαρρεῖν παρακαλέσαντες, ἐπηγγείλαντο τὰς δημοκρατίας ἀπο-
καταστήσειν ταῖς πόλεσι. καὶ τὸ κυρωθὲν δόγμα γράψαντες, ἔδω-
καν τοῖς πρεσβευταῖς, ὅπως κατὰ τάχος εἰς τὰς πατρίδας ἐπα-
νελθόντες, ἀπαγγείλωσι τοῖς δήμοις τὴν τῶν βασιλέων καὶ τῶν
δήμων εἰς τοὺς Ἕλληνας εὔνοιαν. ἦν δὲ τὸ διάγραμμα τοιοῦτον. ἐπεὶ
δὴ συμβέβηκε τοῖς προγόνοις ἡμῶν πολλὰ τοὺς Ἕλληνας εὐεργε-
τηκέναι, βουλόμεθα διαφυλάττειν τὴν ἐκείνων προαίρεσιν, καὶ
πᾶσι φανερὰν ποιῆσαι τὴν ἡμετέραν εὔνοιαν, ἣν ἔχοντες δια-
τελοῦμεν πρὸς τοὺς Ἕλληνας. πρότερον μὲν οὖν Ἀλεξάνδρου με-
ταλλάξαντος ἐξ ἀνθρώπων, καὶ τῆς βασιλείας εἰς ἡμᾶς καθηκού-
σης, ἡγούμενοι δεῖν ἐπαναγαγεῖν πάντας ἐπὶ τὴν εἰρήνην, καὶ
τὰς πολιτείας ἃς Φίλιππος ὁ ἡμέτερος πατὴρ κατέστησεν, ἐ-
πεστείλαμεν εἰς ἁπάσας τὰς πόλεις περὶ τούτων. ἐπεὶ δὲ συνέ-
βη μακρὰν ἀπόντων ἡμῶν τῶν Ἑλλήνων, τινὰς μὴ ὀρθῶς γινώ-
σκοντας, πόλεμον ἐξενεγκεῖν πρὸς Μακεδόνας, καὶ κρατηθῆναι
ὑπὸ τῶν ἡμετέρων στρατηγῶν, καὶ πολλὰ καὶ δυσχερῆ ταῖς πό-
λεσι συμβῆναι· τούτων μὲν οὖν τοὺς στρατηγοὺς αἰτίους ὑπολά-
βετε γεγενῆσθαι. ἡμεῖς δὲ τιμῶντες τὴν ἐξ ἀρχῆς προαίρεσιν, κα-
τασκευάζομεν ὑμῖν εἰρήνην· πολιτείας δὲ τὰς ἐπὶ Φιλίππου
καὶ Ἀλεξάνδρου, καὶ τἆλλα πράττειν κατὰ τὰ διαγράμματα,
τὰ πρότερον ὑπ' ἐκείνων γραφέντα. καὶ τοὺς μεταστάντας ἢ
φυγόντας ὑπὸ τῶν ἡμετέρων στρατηγῶν ἐκ τῶν πόλεων, ἀφ' ὧν

„ χρόνων ἀλέξανδρος εἰς τὴν ἀσίαν διέβη, κατάγομεν. καὶ τοὺς ὑφ'
„ ἡμῶν κατελθόντας, πάντα τὰ αὑτῶν ἔχοντας, καὶ ἀστασιάστους,
„ καὶ ἀμνησικακουμένους ἐν ταῖς ἑαυτῶν πατρίσι πολιτεύεσθαι.
„ καὶ εἴ τι κατὰ τούτων ἐψήφισται, ἄκυρον ἔστω· πλὴν εἴ τινες ἐφ'
„ αἵματι ἢ ἀσεβείᾳ κατὰ νόμον πεφεύγασι. μὴ κατιέναι δέ, μὴ δὲ
„ μεγαλοπολιτῶν τοὺς μετὰ πολυαινέτου ἐπὶ προδοσίᾳ φεύγον-
„ τας, μὴ δ' ἀμφισσεῖς, μὴ δὲ τρικκαίους, μὴ δὲ φαρκαδωνίους, μὴ
„ δὲ ἡρακλεώτας· τοὺς δ' ἄλλους καταδεχέσθωσαν, πρὸ τῆς τρια-
„ κάδος τοῦ ξανθικοῦ μηνός. εἰ δέ τινα τῶν πολιτευμάτων φίλιπ-
„ πος ἢ ἀλέξανδρος ἀπέδειξαν ἑαυτοῖς ὑπεναντία, παραγινέ-
„ σθωσαν πρὸς ἡμᾶς· ἵνα διορθωσάμενοι, τὰ συμφέροντα καὶ ἡ-
„ μῖν καὶ ταῖς πόλεσι πράττωσιν. ἀθηναίοις δ' εἶναι τὰ μὲν ἄλλα
„ καθάπερ ἐπὶ φιλίππου καὶ ἀλεξάνδρου. ὠρωπὸν δὲ ὠρωπίους
„ ἔχειν, καθάπερ νῦν. σάμον δίδομεν ἀθηναίοις, ἐπειδὴ καὶ φί-
„ λιππος ἔδωκεν ὁ πατήρ. ποιήσασθαι δὲ δόγματα πάντας τοὺς
„ ἕλληνας, μηδένα μήτε στρατεύειν μήτε πράττειν ὑπεναντία ἡ-
„ μῖν, εἰ δὲ μὴ φεύγειν αὐτὸν καὶ γενεάν, καὶ τῶν ὄντων στέρεσθαι.
„ προστετάχαμεν δὲ καὶ περὶ τούτων καὶ τῶν λοιπῶν πολυπέρ-
„ χοντι πραγματεύεσθαι. ὑμεῖς οὖν καθάπερ ὑμῖν καὶ πρότε-
„ ρον ἐγράψαμεν, ἀκούετε τούτου· τοῖς γὰρ μὴ ποιοῦσι τι τῶν γεγραμ-
„ μένων, οὐκ ἐπιτρέψομεν. τούτου δὲ τοῦ διαγράμματος ἐκδοθέν-
τος, καὶ πρὸς ἁπάσας τὰς πόλεις ἀποσταλέντος, ἔγραψεν ὁ πο-
λυπέρχων πρός τε τὴν ἀργείων πόλιν, καὶ τὰς λοιπάς, προστάτ-
των τοὺς ἀφηγησαμένους ἐπ' ἀντιπάτρου τῶν πολιτευμάτων φυγα-
δεῦσαι, τινῶν δὲ καὶ θάνατον καταγνῶναι, καὶ δημεῦσαι τὰς
οὐσίας, ὅπως ταπεινωθέντες εἰς τέλος, μηδὲν ἰσχύσωσι συνερ-
γεῖν κασάνδρῳ. ἔγραψε δὲ καὶ πρὸς ὀλυμπιάδα τὴν ἀλεξάν-
δρου μητέρα, διατρίβουσαν ἐν ἠπείρῳ διὰ τὴν πρὸς κάσανδρον
ἔχθραν, ἵνα τὴν ταχίστην εἰς μακεδονίαν καταντήσῃ, καὶ παρα-
λαβοῦσα τὸ ἀλεξάνδρου παιδίον, ἐπιμέλειαν αὐτοῦ ποιήσαι, μέ-
χρι ἂν εἰς ἡλικίαν ἔλθῃ, καὶ τὴν πατρῴαν βασιλείαν παραλά-
βῃ. ἔπεμψε δὲ καὶ πρὸς εὐμενῆ γράψας ἐπιστολὴν ἐκ τοῦ τῶν
βασιλέων ὀνόματος, ὅπως πρὸ μὲν ἀντίγονον μὴ διαλύσηται

τὴν

τὴν ἀλλοτριότητα. πρὸς δὲ τοὺς βασιλεῖς ἀπέκλινας, εἴτε βούλε-
ται καταντᾶν εἰς μακεδονίαν, καὶ μετ' αὐτοῦ κοινοπραγῶν ἐ-
πιμελητὴς εἶναι τῶν βασιλέων. εἴτε μᾶλλον προαιρεῖται μένειν
περὶ τῆς ἀσίας, καὶ λαβὼν δύναμιν καὶ χρήματα διαπολεμεῖν
πρὸς ἀντίγονον, φανερῶς ἤδη γεγενημένον ἀποστάτην τῶν βασι-
λέων. ἀποκαθιστάνειν δ' αὐτῷ τοὺς βασιλεῖς τήν τε σατραπείαν,
ἣν ἀντίγονος ἀφῄρηται, καὶ τὰς δωρεὰς ἁπάσας, ὅσας πρότε-
ρον εἶχε κατὰ τὴν ἀσίαν. τὸ δ' ὅλον ἀπεφαίνετο μάλιστα πάντων
πρέπειν εὐμενεῖ, τῆς βασιλικῆς οἰκίας κήδεσθαι καὶ φροντίζειν,
ἀκολουθοῦντα τοῖς ὑπ' αὐτοῦ πεπολιτευμένοις πρὸς τὴν βα-
σιλικὴν οἰκίαν. ἐὰν δὲ μείζονος δυνάμεως προσδέηται, καὶ αὐ-
τὸς μετὰ βασιλέων ἀναζεύξειν ἐκ μακεδονίας μετὰ πάσης τῆς
βασιλικῆς δυνάμεως. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐ-
νιαυτόν. Ἐπ' ἄρχοντος δ' ἀθήνησιν ἀρχίππου, ῥωμαῖοι κα-
τέστησαν ὑπάτους, κόϊντον αἴλιον καὶ λεύκιον παπίριον. ἐπὶ
δὲ τούτων, εὐμενὴς μὲν ἄρτι τὴν ἐκ τοῦ φρουρίου πεποιημένος
τὴν ἀποχώρησιν, ἐκομίσατο τὰς ἐπιστολὰς τὰς ἀποσταλείσας ἀπὸ πο-
λυσπέρχοντος, ἐν αἷς ἦν γεγραμμένον χωρὶς τῶν προειρημέ-
νων, ὅτι φ μὲν τάλαντα δεδώκασιν αὐτῷ δωρεὰν οἱ βασιλεῖς εἰς
ἐπανόρθωσιν τῶν γεγενημένων περὶ αὐτὸν ἐλαττωμάτων. καὶ διό-
τι γράμματα ἀπέστειλαν οἱ βασιλεῖς, πρὸς τοὺς ἐν τῇ κιλικίᾳ
στρατηγοὺς καὶ θησαυροφύλακας, ὅπως αὐτῷ τὰ φ τάλαντα
δῶσι, καὶ τῶν ἄλλων χρημάτων ὅσα ἂν αἰτήσῃ πρός τε τὰς ξενο-
λογίας, καὶ τὰς ἄλλας τὰς κατεπειγούσας χρείας. τούς τε τῶν
ἀργυρασπίδων μακεδόνων τρισχιλίων ἀφηγουμένους, ἵνα παρα-
δῶσιν αὑτοὺς εὐμενεῖ, καὶ τἄλλα συμπράττωσι προθύμως, ἀπο-
δεδειγμένῳ στρατηγῷ τῆς ὅλης ἀσίας αὐτοκράτορι. ἧκον δὲ καὶ
παρ' ὀλυμπιάδος αὐτῷ γράμματα, δεομένης καὶ λιπαρούσης
βοηθεῖν τοῖς βασιλεῦσι καὶ ἑαυτῇ. μόνον γὰρ ἐκεῖνον πιστότατον
ἀπολελεῖφθαι τῶν φίλων, καὶ δυνάμενον διορθώσασθαι τὴν ἐρη-
μίαν τῆς βασιλικῆς οἰκίας. ἠξίου δ' αὐτὸν ἡ ὀλυμπιὰς, συμβου-
λεῦσαι πότερον αὐτῷ δοκεῖ συμφέρειν, μένειν αὐτὴν ἐν ἠπεί-
ρῳ, καὶ μὴ πιστεύειν τοῖς ἀεὶ δοκοῦσι μὲν ἐπιμεληταῖς εἶναι, τῇ δ'

ἀληθείᾳ τὴν βασιλείαν εἰς ἑαυτοὺς μεθιστῶσιν. ὁ δὲ Εὐμενὴς πρὸς μὲν Ὀλυμπιάδα πρᾶγμα ἀντέγραψε, συμβουλεύων κατὰ τὸ παρὸν μένειν ἐν Ἠπείρῳ, μέχρι ἂν ὁ πόλεμος λάβῃ τινὰ κρίσιν. αὐτὸς δ᾽ ἀεὶ τὴν εὔνοιαν βεβαιοτάτην πρὸς τοὺς βασιλεῖς τετηρηκώς, ἔκρινεν Ἀντιγόνῳ μὲν μὴ προσέχειν ἐξιδιαζομένῳ τὴν βασιλείαν· τοῦ δὲ Ἀλεξάνδρου παιδὸς προσδεομένου βοηθείας, διά τε τὴν ὀρφανίαν, καὶ διὰ τὴν τῶν ἡγεμόνων πλεονεξίαν, διέλαβεν ἁρμόζειν ἑαυτῷ πάντα κίνδυνον ἀναδέχεσθαι τῆς τῶν βασιλέων σωτηρίας ἕνεκα. εὐθὺς οὖν παραγγείλας τοῖς περὶ αὐτὸν ἀναζευγνύειν, προῆγεν ἐκ Καππαδοκίας, ἔχων ἱππεῖς μὲν περὶ πεντακοσίους, πεζοὺς μὲν πλείους τῶν διχιλίων. οὐ γὰρ εἶχεν ἀναστροφὴν προσδέξασθαι τοὺς ἀφυστεροῦντας τῶν ἐπηγγελμένων συστρατεύεσθαι, διὰ τὸ προσάγειν παρ᾽ Ἀντιγόνου δύναμιν ἀξιόλογον, καὶ στρατηγοὺς τοὺς περὶ Μένανδρον, κωλύσοντας αὐτὸν ἐνδιατρίβειν τῇ Καππαδοκίᾳ, πόλεμον γινόμενον τοῖς περὶ Ἀντίγονον. ἀλλὰ γὰρ ἡ δύναμις αὕτη τρισὶν ὕστερον ἡμέραις παραγενομένη, καὶ τῶν καιρῶν ὑστεροῦσα, ἐπεβάλετο μὲν διώκειν τοὺς μετ᾽ Εὐμενοῦς προσάγοντας. οὐ δυναμένη δὲ καταλαβεῖν, ἐπανῆλθεν εἰς Καππαδοκίαν. ὁ δ᾽ Εὐμενὴς συντόνους τὰς ὁδοιπορίας ποιησάμενος, καὶ ταχὺ τὸν Ταῦρον ὑπερβαλών, ἧκεν εἰς τὴν Κιλικίαν. οἱ δὲ τῶν ἀργυρασπίδων ἡγεμόνες Ἀντιγένης καὶ Τεύταμος, πειθαρχοῦντες ταῖς παρὰ τῶν βασιλέων ἐπιστολαῖς, ἀπάντησιν ἐποιήσαντο τῷ Εὐμενεῖ μετὰ τῶν φίλων ἐκ πολλοῦ διαστήματος. ἀσπασάμενοι δὲ φιλοφρόνως, καὶ συγχαρέντες ἐπὶ τῷ διασεσῶσθαι παραδόξως αὐτὸν ἐκ τῶν μεγίστων κινδύνων, ἐπαγγέλλοντο πάντες συμπράξειν αὐτῷ προθύμως. οἵ τε γὰρ ἀργυράσπιδες Μακεδόνες, ὄντες περὶ τρισχιλίους, ὁμοίως ἀπήντησαν μετὰ φιλοφροσύνης τε καὶ ὁρμῆς. πάντες δ᾽ ἐθαύμαζον τῆς τύχης τὸ μετάβολον καὶ παράδοξον, ὁρῶντες τούς τε βασιλεῖς καὶ τοὺς Μακεδόνας ὀλίγῳ μὲν χρόνῳ πρότερον κατεγνωκότας Εὐμενοῦς καὶ τῶν φίλων αὐτοῦ θάνατον· τότε δ᾽ ἐπιλαθομένους τῆς ἰδίας κρίσεως, μὴ μόνον ἀθῷον ἀφηκότας τῆς τιμωρίας, ἀλλὰ καὶ πάσης τῆς βασιλείας τὴν ἡγεμονί-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

μονίαν αὐτῷ παραδεδωκότας. καὶ τότ' εὐλόγως ἔπασχον ἅπαν
τες, οἱ τότε τὰς Εὐμενοῦς ἀποσκοπούμενοι περιπετείας. τίς γὰρ
οὐκ ἂν λαβὼν ἔννοιαν τῆς περὶ τὸν ἀνθρώπινον βίον ἀνωμαλίας,
καταπλαγείη τὴν ἐπ' ἀμφότερα τὰ μέρη τῆς τύχης παλίῤῥοι
αν; ἢ τίς ἂν ταῖς περὶ τὴν εὐτυχίαν ἐξουσίαις πιστεύσας, ἀναλά
βοι φρόνημα μεῖζον τῆς ἀνθρωπίνης ἀσθενείας; ὁ γὰρ κοινὸς βίος
ὥσπερ ὑπὸ θεῶν τινὸς οἰακιζόμενος, ἐναλλὰξ ἀγαθοῖς τε καὶ
κακοῖς κυκλεῖται πάντα τὸν αἰῶνα. διόπερ παράδοξόν ἐστιν οὐκ
εἰ γέγονέν τι παράλογον, ἀλλ' εἰ μὴ πᾶν ἐστὶ τὸ γινόμενον ἀνέλπι
στον. διὸ καὶ τὴν ἱστορίαν προσηκόντως ἄν τις ἀποδέξαιτο. τῇ γὰρ
τῶν πράξεων ἀνωμαλίᾳ καὶ μεταβολῇ διορθοῦται, τῶν μὲν εὐ-
τυχούντων τὴν ὑπερηφανίαν, τῶν δ' ἀκληρούντων τὴν ἀτυ-
χίαν. Ἃ καὶ τότε διανοούμενος Εὐμενής, ἐμφρόνως τὰ καθ' ἑ-
αυτὸν μὲν ξένον ὄντα, καὶ μηδὲν προσήκοντα βασιλικαῖς ἐξου
σίαις, τοὺς δ' ὑποταττομένους μακεδόνας θάνατον αὐτοῦ προκα
τεγνωκότας, τοὺς δ' ἐν ταῖς στρατιωτικαῖς ἡγεμονίαις διατρί-
βοντας, φρονήματος πλήρεις ὑπάρχοντας, καὶ μεγάλων πραγ
μάτων ὀρεγομένους, ὑπέλαβεν ἔσεσθαι περὶ αὐτὸν συντόμως
καταφρόνησιν ἅμα καὶ φθόνον, καὶ τὸ τελευταῖον τὸν περὶ τοῦ
ζῆν κίνδυνον. μηδένα γὰρ ποιήσειν ἑκουσίως τὸ προσταττόμε-
νον, ὑπὸ τῶν ἡττόνων εἶναι δοκούντων· μὴ δὲ καρτερήσειν, δεσποζό
μενον ὑπὸ τῶν ὀφειλόντων ἑτέροις ὑποτάττεσθαι. δοὺς δὲ αὐτῷ
περὶ τούτων λόγον, πρῶτον μὲν διδομένων αὐτῷ τῶν φ' τα-
λάντων ἐπὶ τὰς τῶν βασιλέων ἀποστολάς, εἰς ἀνάληψιν καὶ κα-
τασκευήν, οὐκ ἔφησε λήψεσθαι· μὴ γὰρ προσδεῖσθαι τηλικαύτης
δωρεᾶς, ὡς ἂν μηδὲ μιᾶς αὐτοῦ σπεύδοντος τυχεῖν ἡγεμο-
νίας. καὶ γὰρ νῦν οὐχ ἑκουσίως αὐτὸν ὑπακηκοέναι πρὸς ταύτην
τὴν χρείαν· ἀλλ' ὑπὸ τῶν βασιλέων συνηναγκάσθαι, προσδέξα
σθαι τὴν τοιαύτην λειτουργίαν. καθόλου γὰρ διὰ τὴν συνέχει-
αν τῆς στρατείας μηκέτι δύνασθαι φέρειν τὰς κακοπαθείας καὶ
πλάνας, καὶ ταῦτα μηδὲ μιᾶς ὑποκειμένης ἀρχῆς, ξένῳ, καὶ
τῆς ὁμοεθνοῦς τοῖς μακεδόσιν ἐξουσίας κεχωρισμένῳ. ἀπεφαίνετο
γὰρ αὐτὸν ἑωρακέναι περὶ τὸν ὕπνον ὄψιν παράδοξον, ἣν ἀναγ-

καιρὸν ἡγεῖσθαι δηλῶσαι πᾶσι. δοκεῖν γὰρ αὐτῷ πολλὰ συνεργήσειν
πρός τε ὁμόνοιαν, καὶ τὸ κοινῇ συμφέρον. δόξαι γὰρ κατὰ τὸν ὕπνον ὁ-
ρᾶν ἀλέξανδρον τὸν βασιλέα ζῶντα, καὶ τῇ βασιλικῇ σκευῇ κεκοσ-
μημένον χρηματίζειν, καὶ τὰ προστάγματα διδόναι τοῖς ἡγεμόσι,
καὶ πάντα τὰ κατὰ τὴν βασιλείαν διοικεῖν ἐνεργῶς. διόπερ οἶμαι
δεῖν ἐκ τῆς βασιλικῆς γάζης κατασκευάσαι χρυσοῦν θρόνον, ἐν ᾧ
τεθέντος διαδήματος καὶ σκήπτρου καὶ στεφάνου καὶ τῆς ἄλλης
κατασκευῆς, ἐπιθύειν ἅμ᾽ ἡμέρᾳ πάντας αὐτῷ τοὺς ἡγεμόνας,
καὶ πλησίον τοῦ θρόνου συνεδρεύειν, καὶ τὰ προστάγματα λαμ-
βάνειν ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ βασιλέως, ὡς ζῶντος καὶ προεστη-
κότος τῆς ἰδίας βασιλείας. πάντων δ᾽ ἀποδεξαμένων τοὺς λόγους,
ταχέως ἅπαντα κατεσκευάσθη τὰ πρὸς τὴν χρείαν, ὡς ἂν πο-
λυχρύσου τῆς βασιλικῆς οὔσης γάζης. εὐθὺς οὖν κατασκευασθεί-
σης μεγαλοπρεποῦς σκηνῆς, ὅ τε θρόνος ἔχων τὸ διάδημα
καὶ τὸ σκῆπτρον ἐτέθη, καὶ τὰ ὅπλα οἷς εἰώθει χρῆσθαι· καὶ κειμέ-
νης ἐσχάρας ἐχούσης πῦρ, ἐπέθυον ἐκ κυβωτίου χρυσοῦ πάντες
οἱ ἡγεμόνες τόν τε λιβανωτὸν, καὶ τῶν ἄλλων εὐωδῶν τὰ πολυ-
τελέστατα. καὶ προσεκύνουν ὡς θεὸν τὸν ἀλέξανδρον· ἀκολού-
θως δὲ τούτοις δίφρων πολλῶν κειμένων, ἐκάθιζον ἐπὶ τούτων
οἱ τὰς ἡγεμονίας ἔχοντες. καὶ συνεδρεύοντες, ἐβουλεύοντο περὶ
τῶν ἀεὶ κατεπειγόντων. ὁ δ᾽ εὐμενὴς ἐν πᾶσι τοῖς χρηματιζομέ-
νοις ἴσον ἑαυτὸν τοῖς ἄλλοις ἡγεμόσιν ἀποδεικνύων, καὶ πάντας
ταῖς φιλανθρωποτάταις ὁμιλίαις δημαγωγῶν, τόν τε καθ᾽
ἑαυτοῦ φθόνον ἀπετρίψατο, καὶ πολλὴν εὔνοιαν ἐν τοῖς ἡγεμό-
σι πρὸς ἑαυτὸν κατεσκεύασεν. ἅμα δὲ καὶ τῆς κατὰ τὸν βασιλέα
δεισιδαιμονίας ἐνισχυούσης, ἀγαθῶν ἐλπίδων ἅπαντες ἐπλη-
ροῦντο, καθάπερ θεοῦ τινὸς αὐτῶν ἡγουμένου. ὁμοίως δὲ τούτοις
καὶ πρὸς τοὺς ἀργυράσπιδας μακεδόνας πολιτευόμενος, ἀπο-
δοχῆς μεγάλης ἐτύγχανε παρ᾽ αὐτοῖς, ὡς ἄξιος ὢν τῆς τῶν βα-
σιλέων φροντίδος. προχειρισάμενος δὲ τῶν φίλων τοὺς εὐθετω-
τάτους, καὶ δοὺς χρήματα δαψιλῆ πρὸς τὴν ξενολογίαν, ἐξέ-
πεμψεν, ὁρίσας ἀξιολόγους μισθούς. εὐθὺς δ᾽ οἱ μὲν εἰς τὴν πισι-
δικὴν καὶ λυκίαν καὶ τὴν πλησιόχωρον παρελθόντες, ἐξενολό-

γουν

γοῦν ἐπιμελῶς. οἱ δὲ τὴν Κιλικίαν ἐπεπορεύοντο, ἄλλοι δὲ τὴν κοίλην Συρίαν καὶ Φοινίκην, τινὲς δὲ τὰς ἐν τῇ Κύπρῳ πόλεις. διαβοηθείσης δὲ τῆς ξενολογίας, καὶ τῆς μισθοφορᾶς ἀξιολόγου προκειμένης, πολλοὶ καὶ τῶν ἐκ τῆς Ἑλλάδος πόλεων ἐθελονταὶ κατήντων, καὶ πρὸς τὴν στρατείαν ἀπεγράφοντο. ἐν ὀλίγῳ δὲ χρόνῳ συνήχθησαν πεζοὶ μὲν πλείους τῶν μυρίων, ἱππεῖς δὲ δισχίλιοι, χωρὶς τῶν ἀργυρασπίδων, καὶ τῶν μετ' Εὐμενοῦς κατηντηκότων. παραδόξου δὲ καὶ ταχείας τῆς περὶ τὸν Εὐμενῆ γινομένης αὐξήσεως, Πτολεμαῖος μὲν μετὰ στόλου πλεύσας εἰς Ζεφύριον τῆς Κιλικίας, διέπεμπε πρὸς τοὺς τῶν ἀργυρασπίδων ἡγεμόνας, παρακαλῶν μὴ προσέχειν τῷ Εὐμενεῖ, καθ' οὗ πάντες Μακεδόνες θάνατον κατέγνωσαν. ὁμοίως δὲ πρὸς τοὺς ἐπὶ τῶν ἐν Κυΐνδοις φρουρίων τεταγμένους διέπεμψε, διαμαρτυρόμενος μὴ διδόναι μηδὲν τῶν χρημάτων Εὐμενεῖ. καὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτοῖς ἐπηγγείλατο παρέξεσθαι. ἀλλὰ τούτων μὲν οὐδεὶς προσεῖχε, διὰ τὸ τοὺς βασιλεῖς, καὶ τὸν ἐπιμελητὴν αὐτῶν Πολυπέρχοντα, ἔτι δὲ Ὀλυμπιάδα τὴν Ἀλεξάνδρου μητέρα γεγραφέναι πάντα ὑπηρετεῖν Εὐμενεῖ, ὡς ὄντι τῆς βασιλείας αὐτοκράτορι στρατηγῷ. μάλιστα δ' Ἀντίγονος δυσηρέστει τότε τὰ περὶ τὴν Εὐμενοῦς προαγωγήν, καὶ τὸ μέγεθος τῆς περὶ αὐτὸν συνισταμένης ἐξουσίας. ὑπελάμβανε γὰρ ὑπὸ τῶν περὶ Πολυπέρχοντα, τοῦτον ἑαυτῷ κατασκευάζεσθαι μέγιστον ἀντίπαλον, ἀφεστάτῃ γεγονότι τῆς βασιλείας. διόπερ ἐκείνας ἐπιβουλὴν συνίστασθαι κατ' αὐτοῦ, προχειρισάμενος τῶν φίλων Φιλώταν. καὶ τούτῳ μὲν ἔδωκεν ἐπιστολὴν, γεγραμμένην πρός τε τοὺς ἀργυρασπίδας καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς μετ' Εὐμενοῦς Μακεδόνας. συνεξέπεμψε δὲ αὐτῷ καὶ ἄλλους λʹ Μακεδόνας τῶν περιέργων καὶ λάλων, οἷς ἦν προστεταγμένον, κατ' ἰδίαν ἐντυχεῖν τοῖς ἡγεμόσι τῶν ἀργυρασπίδων, Ἀντιγένει καὶ Τευτάμῳ, καὶ διὰ τούτων συστήσασθαι τινὰ κατ' Εὐμενοῦς ἐπιβουλήν. τῶν μὲν οὖν ἄλλων οὐδένα πεῖσαι κατίσχυσαν. Τεύταμος δὲ ὁ τῶν ἀργυρασπίδων ἡγεμὼν διαφθαρείς, ἐπεβάλετο καὶ τὸν συνάρχοντα Ἀντιγένην πεῖσαι, κοινωνῆσαι τῆς πράξεως. ὁ δ' Ἀντιγένης συνέσει καὶ πίστεως βεβαιότητι διαφέρων, οὐ μόνον ἀντεῖπεν, ἀλλὰ καὶ μετέπεισε τὸν προδιεφθαρμένον.

ἐδίδαξε γὰρ αὐτὸν, συμφέρειν ἦν τὸν εὐμενῆ μᾶλλον ἢ τὸν ἀντίγονον· ἐκεῖνον μὲν γὰρ εἰς πλεῖον ἰσχύσαντα, παρελέσθαι τὰς σατραπείας αὐτοῦ, καὶ ἀντικαταστήσειν ἐκ τῶν αὐτοῦ φίλων· εὐμενῆ δὲ ξένον ὄντα, μηδέποτ᾽ ἰδιοπραγῆσαι τολμῆσαι, ἀλλὰ στρατηγὸν ὄντα, φίλοις αὐτοῖς χρήσεσθαι· καὶ συμπράξαι, φυλάξειν αὐτοῖς τὰς σατραπείας, τάχα δὲ καὶ ἄλλας προσδώσειν. οἱ μὲν οὖν τὰς κατ᾽ εὐμενοῦς ἐπιβουλὰς κατασκευάζοντες, ἀπέτυχον τὸν προειρημένον τρόπον. τοῦ δὲ φιλώτου τὴν κοινὴν ἐπιστολὴν ἀναδιδόντος τοῖς ἡγεμόσι, συνήχθησαν οἵ τε ἀργυράσπιδες καὶ οἱ ἄλλοι μακεδόνες κατιδίαν ἄνευ τοῦ εὐμενοῦς, καὶ τὴν ἐπιστολὴν προσέταξαν ἀναγνωσθῆναι. ἦν δ᾽ ἐν αὐτῇ γεγραμμένη κατηγορία μὲν τοῦ εὐμενοῦς, παράκλησις δὲ τῶν μακεδόνων, συλλαβεῖν τὸν εὐμενῆ ταχέως, καὶ ἀποκτεῖναι. ἐὰν δὲ ταῦτα πράξωσιν, ὅτι μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ἥξει πολεμήσων αὐτοῖς, καὶ τοῖς μὴ πειθαρχοῦσι τὴν προσήκουσαν ἐπιθήσει τιμωρίαν. ἀναγνωσθείσης δὲ τῆς ἐπιστολῆς, εἰς πολλὴν ἀπορίαν ἐνέπεσον οἵ τε ἡγεμόνες, καὶ οἱ μακεδόνες πάντες. ἀναγκαῖον γὰρ ἦν αὐτοὺς ἢ πρὸς τοὺς βασιλεῖς ἀποκλίναντας, ὑπὸ ἀντιγόνου τιμωρίας τυχεῖν, ἢ πειθαρχήσαντας ἀντιγόνῳ, ὑπὸ πολυπέρχοντος καὶ τῶν βασιλέων κολασθῆναι. τοιαύτης δὲ συγχύσεως ἐπεχούσης τὰ πλήθη, ἧκεν ὁ εὐμενὴς, καὶ τὴν ἐπιστολὴν ἀναγνοὺς, παρεκάλεσε τοὺς μακεδόνας πράττειν τὰ τοῖς βασιλεῦσι δεδογμένα, τῷ δὲ ἀποστάτῃ γεγονότι μὴ προσέχειν. πολλὰ δὲ διαλεχθεὶς οἰκεῖα τῆς ὑποθέσεως, οὐ μόνον αὐτὸς ἀπελύθη τῶν ἐνεστώτων κινδύνων, ἀλλὰ καὶ τὸ πλῆθος εἰς εὔνοιαν μείζονα τῆς προϋπαρχούσης παρεστήσατο. οὗτος μὲν οὖν πάλιν εἰς ἀνελπίστους κινδύνους ἐμπεσὼν, παραδόξως ἰσχυροτέραν κατεσκεύασε περὶ αὐτὸν δύναμιν. διὸ καὶ τοῖς στρατιώταις παραγγείλας ἀναζευγνύειν, προῆγεν ἐπὶ φοινίκης, σπεύδων τὰς ναῦς ἐξ ἁπασῶν τῶν πόλεων ἀθροῖσαι, καὶ στόλον ἀξιόλογον κατασκευάσαι. ὅπως πολυπέρχων μὲν προσλαβόμενος τὰς ἐκ τῆς φοινίκης ναῦς θαλαττοκρατῇ, καὶ δύνηται διαβιβάζειν ἀσφαλῶς, ὅταν βούληται τὰς ἐκ τῆς μακεδονίας δυνάμεις, εἰς τὴν ἀσίαν

ἐπ' ἀντίγονον. οὗτος μὲν οὖν ἐν φοινίκῃ διέτριβεν, κατασκευα-
ζόμενος τὴν ναυτικὴν δύναμιν. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις,
νικάνωρ ὁ τὴν μουνυχίαν κατέχων, ἀκούων τὸν μὲν κάσανδρον
ἐκ μακεδονίας κεχωρίσθαι πρὸς ἀντίγονον, τὸν δὲ πολυπέρχον-
τα προσδόκιμον εἶναι συντόμως ἥξειν εἰς τὴν ἀττικὴν μετὰ τῆς
δυνάμεως, ἠξίου τοὺς ἀθηναίους διαφυλάττειν τὴν πρὸς κάσαν-
δρον εὔνοιαν. οὐδενὸς δὲ αὐτῷ προσέχοντος, ἀλλὰ καὶ τὴν φρου-
ρὰν πάντων οἰομένων δεῖν ἐξάγειν τὴν ταχίστην, τὸ μὲν πρῶ-
τον παρακρουσάμενος τὸν δῆμον, ἔπεισεν ὀλίγας ἡμέρας ἐπισχεῖν.
πράξειν γὰρ αὐτὸν τὰ συμφέροντα τῇ πόλει. μετὰ δὲ ταῦτα
τῶν ἀθηναίων ἐπί τινας ἡμέρας ἡσυχίαν ἐχόντων, ἔλαθε νυκτὸς
κατ' ὀλίγους στρατιώτας εἰσάγων εἰς τὴν μουνυχίαν, ὥστε γε-
νέσθαι δύναμιν ἀξιόχρεων τηρεῖν τὴν φυλακὴν, καὶ διαγωνίζε-
σθαι πρὸς τοὺς ἐπιβαλλομένους πολιορκεῖν τὴν φρουράν. οἱ δὲ ἀθη-
ναῖοι γνόντες τὸν νικάνορα μηδὲν ὑγιὲς πράττοντα, πρὸς μὲν
τὸν βασιλέα καὶ πολυπέρχοντα πρεσβείαν ἐξέπεμψαν, ἀξι-
οῦντες βοηθεῖν αὐτοῖς, κατὰ τὸ διάγραμμα τὸ γραφὲν ὑπὲρ τῆς
τῶν ἑλλήνων αὐτονομίας. αὐτοὶ δὲ πλεονάκις ἐκκλησίαν συνα-
γαγόντες, ἐβουλεύοντο πῶς χρηστέον εἴη περὶ τοῦ πρὸς νικάνορα
πολέμου. τούτων δ' ἔτι περὶ ταῦτ' ἀσχολουμένων, ὁ νικάνωρ πολ-
λοὺς ἐξενολογηκὼς λάθρα, νυκτὸς ἐξαγαγὼν τοὺς στρατιώτας,
κατελάβετο τὰ τείχη πειραιῶς, καὶ τοῦ λιμένος τὰ κλεῖθρα.
οἱ δ' ἀθηναῖοι τὴν μὲν μουνυχίαν οὐκ ἀπειληφότες, τὸν δὲ πει-
ραιᾶ προσαποβεβληκότες, χαλεπῶς ἔφερον. διόπερ ἑλόμενοι
πρέσβεις τῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν, καὶ φιλίαν ἐχόντων πρὸς νι-
κάνορα, φωκίωνα τὸν φώκου, καὶ κόνωνα τὸν τιμοθέου, καὶ κλέ-
αρχον τὸν ναυσικλέους, ἐξαπέστειλαν, ἐγκαλοῦντες μὲν ἐπὶ τοῖς
πεπραγμένοις, ἀξιοῦντες δὲ ἀποδοῦναι τὴν αὐτονομίαν αὐτοῖς
κατὰ τὸ γεγενημένον διάταγμα. ὁ δὲ νικάνωρ ἀποκρίσεις ἔδωκε,
πρεσβεύειν αὐτοὺς πρὸς κάσανδρον· ὑπ' ἐκείνου γὰρ καθεσταμέ-
νον φρούραρχον, μηδαμῶς ἔχειν ἐξουσίαν ἰδιοπραγεῖν. κατὰ δὲ τοῦ-
τον τὸν καιρὸν ἧκεν ἐπιστολὴ νικάνορι παρ' ὀλυμπιάδος, ἐν ᾗ
προσέταττεν ἀποδοῦναι ἀθηναίοις τήν τε μουνυχίαν καὶ τὸν πει

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ραιᾶ. ὁ δὲ νικάνωρ ἀκούων ὅτι μέλλουσιν οἱ βασιλεῖς καὶ πολυ-
πέρχων εἰσάγειν εἰς μακεδονίαν ὀλυμπιάδα, καὶ τούτῃ παι-
δὸς τὴν ἐπιμέλειαν ἐκείνῃ παραδιδόναι, καὶ τὴν προϋπάρχου-
σαν ἀποδοχὴν καὶ τιμὴν ἀλεξάνδρου ζῶντος ἀποκαθιστάναι ὀ-
λυμπιάδι, φοβηθεὶς, ἐπηγγείλατο μὲν παραδώσειν. ἀεὶ δὲ προ-
φάσεις τινὰς ποιούμενος, παρῆγε τὴν πρᾶξιν. οἱ δὲ ἀθηναῖοι πε-
πολυωρηκότες ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις τὴν ὀλυμπιάδα, καὶ
νομίσαντες τὰς μὲν ταύτῃ δεδογμένας τιμὰς ὄντως γεγονέ-
ναι, τὴν δὲ ἀπόληψιν τῆς αὐτονομίας διὰ ταύτης ἐλπίζοντες
ἀκινδύνως ἔσεσθαι, περιχαρεῖς ἦσαν. ἀτελέστων δὲ τινῶν ἐπαγ-
γελιῶν οὐσῶν, ἧκεν ἀλέξανδρος ὁ πολυπέρχοντος υἱὸς μετὰ
δυνάμεως εἰς τὴν ἀττικήν. οἱ μὲν οὖν ἀθηναῖοι διέλαβον αὐτὸν
ἥκειν, ἀποκαταστήσοντα τῷ δήμῳ τήν τε μουνυχίαν καὶ τὸν πει-
ραιᾶ· τὸ δ' ἀληθὲς οὐχ οὕτως εἶχεν. ἀλλὰ τοὐναντίον ἰδίᾳ παραλη-
ψόμενος ἀμφότερα πρὸς τὰς ἐν τῷ πολέμῳ χρείας· τῶν γε ἀν-
τιπάτρῳ γεγονότων φίλων τινὲς ὑπῆρχον. καὶ οἱ περὶ φωκίω-
να φοβούμενοι τὰς ἐκ τῶν νόμων τιμωρίας, ἀπήντησαν τῷ ἀλε-
ξάνδρῳ· καὶ διδάξαντες τὸ συμφέρον, ἔπεισαν αὐτὸν ἰδίᾳ κα-
τέχειν τὰ φρούρια, καὶ μὴ παραδιδόναι τοῖς ἀθηναίοις, μέχρι
ἂν ὁ κάσανδρος καταπολεμηθῇ. ὁ δὲ ἀλέξανδρος πλησίον τοῦ
πειραιέως καταστρατοπεδεύσας, τοὺς μὲν ἀθηναίους οὐ παρελάμ-
βανε πρὸς τὰς ἐντεύξεις τὰς πρὸς τὸν νικάνορα. ἰδίᾳ δὲ συνιὼν
εἰς λόγους, καὶ ἐν ἀπορρήτοις διαπραττόμενος, φανερὸς ἦν ἀδι-
κεῖν μέλλων τοὺς ἀθηναίους. ὁ δὲ δῆμος εἰς ἐκκλησίαν συνελθὼν,
τὰς μὲν ὑπαρχούσας ἀρχὰς κατέλυσεν. ἐκ δὲ τῶν δημοτικωτά-
των τὰ ἀρχεῖα καταστήσας, τοὺς ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας γεγονότας
ἄρχοντας κατεδίκασε, τοὺς μὲν θανάτῳ, τοὺς δὲ φυγῇ καὶ δη-
μεύσει τῆς οὐσίας· ἐν οἷς ἦν καὶ φωκίων, ὁ ἐπ' ἀντιπάτρου τὴν τῶν
ὅλων ἀρχὴν ἐσχηκώς. οὗτοι μὲν οὖν ἐκβληθέντες ἐκ τῆς πόλεως,
κατέφυγον πρὸς ἀλέξανδρον τὸν πολυπέρχοντος. καὶ διὰ τού-
του τὴν σωτηρίαν ἑαυτοῖς πορίζειν ἐφιλοτιμοῦντο. προσδεχ-
θέντες δὲ ὑπ' αὐτοῦ φιλοφρόνως, γράμματα ἔλαβον πρὸς τὸν
πατέρα πολυπέρχοντα, ὅπως μηδὲν πάθωσιν οἱ περὶ φωκίω

να τἀκείνου πεφρονηκότες, καὶ νῦν ἐπαγγελλόμενοι πάντα συμ
πράξειν. ἀποστείλαντος δὲ τοῦ δήμου πρεσβείαν πρὸς τὸν πολυ
πέρχοντα, τὴν κατηγοροῦσαν μὲν τῶν περὶ φωκίωνα, παρακαλοῦ
σαν δὲ τὴν μουνυχίαν αὐτοῖς δοῦναι μετὰ τῆς αὐτονομίας, ὁ πο-
λυπέρχων ἔσπευδε μὲν φρουρᾷ κατέχειν τὸν πειραιᾶ, διὰ τὸ
πολλὰ δύνασθαι χρησιμεύειν τὸν λιμένα πρὸς τὰς ἐν τοῖς πολέ-
μοις χρείας. αἰσχυνόμενος δ' ἐναντία πράττειν τῷ ὑφ' ἑαυτοῦ
γεγραμμένῳ διαγράμματι, καὶ νομίζων ἄπιστος κριθήσεσθαι
παρὰ τοῖς ἕλλησιν, ἐὰν εἰς τὴν ἐπιφανεστάτην παρανομήσῃ πόλιν,
μετενόησε τῇ γνώμῃ. διακούσας δὲ τῶν πρέσβεων, τοῖς μὲν παρὰ
τοῦ δήμου πρεσβεύουσι φιλανθρώπως κεχαρισμένας ἔδωκεν
ἀποκρίσεις· τοὺς δὲ περὶ φωκίωνα συλλαβὼν, ἀπέστειλε δεσμίους
εἰς τὰς ἀθήνας, διδοὺς τὴν ἐξουσίαν τῷ δήμῳ, εἴτε βούλεται θα
νατοῦν, εἴτ' ἀπολῦσαι τῶν ἐγκλημάτων. συναχθείσης οὖν ἐκκλη
σίας ἐν ταῖς ἀθήναις, καὶ προτεθείσης κρίσεως τοῖς περὶ τὸν φω
κίωνα, πολλοὶ τῶν τε φυγάδων γεγονότων ὑπ' ἀντιπάτρου, καὶ
τῶν ἀντιπολιτευομένων, κατηγόρησαν αὐτῶν θανάτου. ἦν δ' ὁ
σύμπας τῆς κατηγορίας λόγος, ὅτι οὗτοι παραίτιοι γεγένηνται
μετὰ τὸν λαμιακὸν πόλεμον, τῆς τε δουλείας τῇ πατρίδι, καὶ
τῆς καταλύσεως τοῦ δήμου καὶ τῶν νόμων. ὡς δὲ τοῖς ἀπολογουμέ
νοις ὁ καιρὸς παρεδόθη τῆς ἀπολογίας, ὁ μὲν φωκίων ἤρξατο ποιεῖ
σθαι ὑπὲρ αὑτοῦ λόγον. τὸ δὲ πλῆθος τοῖς θορύβοις ἐξέσεισε τὴν
ἀπολογίαν, ὥστ' εἰς πολλὴν ἀπορίαν παραγενέσθαι τοὺς ἀπολογου
μένους. λήξαντος δὲ τοῦ θορύβου, πάλιν ὁ μὲν φωκίων ἀπελογεῖ
το· ὁ δὲ ὄχλος κατεβόα, καὶ τὴν φωνὴν τοῦ κινδυνεύοντος ἐκώ
λυεν ἐξακούεσθαι. τὸ γὰρ πλῆθος τῶν δημοτικῶν ἀπωσμένον
τῆς πολιτείας, καὶ παρ' ἐλπίδας τετευχὸς καθόδου, πικρῶς διέ
κειτο πρὸς τοὺς ἀφῃρημένους τὴν αὐτονομίαν. βιαζομένου δὲ τοῦ
φωκίωνος, καὶ πρὸς περίστασιν ἀπεγνωσμένην ὑπὲρ τοῦ ζῆν
ἀγωνιζομένου, οἱ μὲν πλησίον ὄντες ἤκουον τῶν τῆς ὑποθέσεως
δικαίων. οἱ δὲ μακρότερον διεστηκότες, διὰ τὸ μέγεθος τῆς κραυ
γῆς τῶν θορυβούντων, ἤκουον μὲν οὐδέν· αὐτὴν δὲ μόνην ἐθεώρουν
τὴν τοῦ σώματος κίνησιν, γινομένην ἐναγώνιον καὶ ποικίλην,

διὰ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

διὰ τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου. τέλος δὲ ἀπογνοὺς τὴν σωτηρίαν ὁ
φωκίων, ἀνεβόησε δεόμενος, αὐτοῦ μὲν καταψηφίσασθαι τὸν
θάνατον, τῶν δ' ἄλλων φείσασθαι. ἀμεταθέτου δὲ τῆς τοῦ πλήθους
ὁρμῆς καὶ βιαίας οὔσης, παρεστῶντο τινὲς τῶν φίλων, συνηγορή
σοντος περὶ φωκίωνι, ὧν τὰς μὲν ἀρχὰς τῶν λόγων ἤκουον. ὁπό-
τε δὲ προβαίνοντος, φανεροὶ καθίσταντο, τὴν ἀπολογίαν διεξι
όντος, ἐξεβάλλοντο τοῖς θορύβοις καὶ ταῖς ἐναντιουμέναις κραυ
γαῖς. τὸ δ' ἔσχατον πανδήμῳ φωνῇ καταχειροτονηθέντος, εἰς
τὸ δεσμωτήριον ἤγοντο ἐπὶ θανάτῳ. συνηκολούθουν δὲ αὐτοῖς
πολλοὶ τῶν σπουδαίων ἀνδρῶν, ὀδυρόμενοι καὶ συμπάσχοντες
ἐπὶ τῷ μεγέθει τῶν ἀτυχημάτων. τὸ γὰρ πρωτεύοντας ἄνδρας
ταῖς δόξαις καὶ ταῖς εὐγενείαις, πολλὰ πεπραχότας ἐν τῷ
ζῆν φιλάνθρωπα, μήτε λόγου μήτε κρίσεως δικαίας τυγχά-
νειν, πολλοὺς ἦγεν εἰς ἐπίστασιν καὶ φόβον. ἀστάτου δὲ καὶ κοινῆς
ἅπασι τῆς τύχης οὔσης, πολλοὶ καὶ τῶν δημοτικῶν καὶ πικρῶς δια
κειμένων πρὸς αὐτὸν, ἐλοιδόρουν τε ἀνηλεῶς, καὶ πικρῶς ὠνεί-
„ διζον αὐτῷ τὰς συμφοράς. τὸ γὰρ ἐν ταῖς εὐτυχίαις σιωπόμε-
„ νον μίσος, ὅταν ἐκ μεταβολῆς ἐν ταῖς ἀτυχίαις ἐκραγῇ ταῖς ὀρ
γαῖς, ἀποθηριοῦται πρὸς τοὺς μισουμένους. διὰ δὲ τῆς τοῦ κωνείου
πόσεως, κατὰ τὸ πάτριον ἔθος τὸν βίον καταλύσαντος, ἐῤῥίφη
σαν ἄταφοι πάντες, ἐκ τῶν τῆς ἀττικῆς ὅρων. ὁ μὲν οὖν φωκίων
καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ διαβληθέντες, τοιαύτην ἔσχον τὴν τοῦ βίου
καταστροφήν. κάσανδρος δὲ παρ' ἀντιγόνου λαβὼν ναῦς μα-
κρὰς λ' καὶ πέντε, στρατιώτας δὲ τετρακισχιλίους, κατέπλευ-
σεν εἰς τὸν πειραιᾶ. προσδεχθεὶς δ' ὑπὸ νικάνορος τοῦ φρουράρ
χου, παρέλαβε τὸν πειραιᾶ, καὶ τὰ κλεῖθρα τοῦ λιμένος. τὴν
δὲ μουνυχίαν αὐτὸς ὁ νικάνωρ κατεῖχε, ἔχων ἰδίους στρατιώτας ἱ-
κανοὺς εἰς τὸ τηρεῖν τὸ φρούριον. πολυπέρχων δὲ μετὰ τῶν βασιλέ
ων ἔτυχε μὲν διατρίβων περὶ τὴν φωκίδα. πυθόμενος δὲ τὸν
εἰς πειραιᾶ κατάπλουν τοῦ κασάνδρου, παρῆλθεν εἰς τὴν ἀττι-
κήν, καὶ πλησίον τοῦ πειραιέως κατεστρατοπέδευσεν. εἶχε δὲ μεθ'
ἑαυτοῦ στρατιώτας πεζοὺς μὲν μακεδόνας δισμυρίους, τῶν δ' ἄλ
λων συμμάχων περὶ τετρακισχιλίους, ἐλέφαντας δὲ ξε'. ἐπεβα

λὼν

λετο μὲν οὖν πολιορκεῖν τοὺς περὶ τὸν κάσανδρον. σπανιζόντων δὲ τροφῆς, καὶ τὴν πολιορκίαν ὑπολαμβάνων ἔσεσθαι πολυχρόνιον, ἠναγκάσθη μέρος τῆς δυνάμεως ἀπολιπεῖν ἐπὶ τὴν ἀττικὴν, τὸ δυνάμενον ἔχειν τὴν τοῦ σίτου χορηγίαν, ἡγουμένου τοῦ υἱοῦ ἀλεξάνδρου. αὐτὸς δὲ τὸ πλεῖστον τῆς δυνάμεως ἀναλαβὼν, παρῆλθεν εἰς πελοπόννησον, συναναγκάζων τοὺς μεγαλοπολίτας πειθαρχεῖν τοῖς βασιλεῦσιν, οἳ ἐτύγχανον μὲν τὰ κασάνδρου φρονοῦντες, καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀντιπάτρου καθεσταμένης ὀλιγαρχίας διοικούμενοι. τοῦ δὲ πολυπέρχοντος περὶ ταῦτα διατρίβοντος, ὁ κάσανδρος ἀναλαβὼν τὸν στόλον, αἰγινήτας μὲν προσηγάγετο· τοὺς δὲ σαλαμινίους ἀλλότρια φρονοῦντας, εἰς πολιορκίαν συνέκλεισε. καθ' ἡμέραν δὲ συνεχεῖς ποιούμενος προσβολὰς, καὶ βελῶν στρατιωτικῶν εὐπορῶν, εἰς τοὺς ἐσχάτους κινδύνους ἤγαγε τοὺς σαλαμινίους. κινδυνευούσης δὲ τῆς πόλεως ἁλῶναι κατακράτος, ὁ πολυπέρχων ἐξέπεμψε δύναμιν ἀξιόλογον, πεζικήν τε καὶ ναυτικὴν, ἐπιθησομένην τοῖς πολιορκοῦσι. διόπερ ὁ κάσανδρος καταπλαγεὶς, καὶ λύσας τὴν πολιορκίαν, ἀπέπλευσεν εἰς τὸν πειραιᾶ. πολυπέρχων δὲ βουλόμενος τὰ κατὰ τὴν πελοπόννησον διοικῆσαι συμφερόντως, παρῆλθε. καὶ συναγαγὼν ἐκ τῶν πόλεων συνέδρους, διελέχθη περὶ τῆς πρὸς αὐτὸν συμμαχίας. ἐξέπεμψε δὲ καὶ πρὸς τὰς πόλεις πρεσβευτὰς, προστάττων τοὺς μὲν δι' ἀντιπάτρου καθεσταμένους ἄρχοντας ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας θανατῶσαι, τοῖς δὲ δήμοις ἀποδοῦναι τὴν αὐτονομίαν. πολλῶν δ' ὑπακουσάντων, καὶ κατὰ τὰς πόλεις φόνων γινομένων, καὶ τινῶν φυγαδευομένων, οἱ μὲν ἀντιπάτρου φίλοι διεφθάρησαν. τὰ δὲ πολιτεύματα τὴν ἐκ τῆς αὐτονομίας παῤῥησίαν ἀπέλαβον, καὶ συνεμάχουν τοῖς περὶ τὸν πολυπέρχοντα. μόνων δὲ μεγαλιπολιτῶν διατηρούντων τὴν πρὸς κάσανδρον φιλίαν, ἔκρινε πολιορκῆσαι τὴν πόλιν αὐτῶν. οἱ δὲ μεγαλοπολῖται γνόντες τὴν ἐπιβολὴν τοῦ πολυπέρχοντος, ἐψηφίσαντο τὰ μὲν ἀπὸ τῆς χώρας κατάγειν εἰς τὴν πόλιν· τῶν δὲ πολιτῶν καὶ ξένων καὶ δούλων ἀριθμὸν ποιησάμενοι, μυρίους καὶ πεντακισχιλίους εὗρον, τοὺς δυναμένους παρέχε-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

θαι τὰς πολεμικὰς χρείας. εὐθὺς οὖν τοὺς μὲν εἰς τάξεις κατελόχιζον, τοὺς δὲ πρὸς τὰς ὑπηρεσίας τοῖς ἔργοις καθίστανον, τοὺς δ᾽ ἐπὶ τῆς ἐπιμέλειαν τῶν τειχῶν ἔταττον. ὑφ᾽ ἕνα δὲ καὶ τὸν αὐτὸν καιρὸν, οἱ μὲν περὶ τὴν πόλιν τάφρον ὤρυττον βαθεῖαν, οἱ δὲ ἐκ τῆς χώρας χάρακα παρεκόμιζον. τινὲς δὲ τὰ πεπονηκότα τῶν τειχῶν κατεσκεύαζον, ἄλλοι δὲ περὶ τὰς ὁπλοποιίας καὶ τὴν κατασκευὴν τῶν ὀξυβελῶν καὶ καταπελτῶν ἐγίγνοντο. πᾶσα δ᾽ ἡ πόλις ἐν ἔργοις καθειστήκει, διά τε τὴν προθυμίαν τῶν ἀνδρῶν, καὶ διὰ τοὺς προσδοκωμένους κινδύνους. διεβεβόητο γὰρ τὸ μέγεθος τῆς βασιλικῆς δυνάμεως, καὶ τὸ πλῆθος τῶν συνακολουθούντων ἐλεφάντων, καὶ δοκούντων ἀνυπόστατον ἔχειν τήν τε ἀλκὴν, καὶ τὴν τοῦ σώματος ὁρμήν. ταχὺ δὲ πάντων εὐτρεπῶν γενομένων, ὁ μὲν πολυσπέρχων ἧκε μετὰ πάσης δυνάμεως, καὶ πλησίον τῆς πόλεως ἐστρατοπέδευσε, δύο θέμενος παρεμβολὰς, τὴν μὲν τῶν μακεδόνων, τὴν δὲ τῶν συμμάχων. κατασκευάσας δὲ πύργους ξυλίνους ὑψηλοτέρους τῶν τειχῶν, προσῆγε τῇ πόλει κατὰ τοὺς εὐθέτους τόπους, καὶ βέλη παντοδαπὰ, καὶ τοὺς ἀγωνιζομένους ἐπιστήσας, ἀνέστελλε τοὺς ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων ἀντιτεταγμένους. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, διὰ τῶν μεταλλευόντων ὑπορύξας τὰ τείχη, καὶ τὰς τε ῥιπὰς ἐμπρήσας, κατέβαλε τρεῖς πύργους τοὺς μεγίστους, καὶ μεσοπύργια τὰ ἴσα. μεγάλου δὲ τοῦ πτώματος καὶ παραδόξου γενομένου, τὸ μὲν πλῆθος τῶν μακεδόνων ἀνεβόησεν. οἱ δὲ κατὰ τὴν πόλιν διὰ τὴν δεινότητα τῆς πράξεως κατεπλάγησαν. ἔνθα δὴ τῶν μακεδόνων διὰ τοῦ πτώματος εἰσπιπτόντων εἰς τὴν πόλιν, οἱ μεγαλοπολῖται διεῖλον σφᾶς αὐτούς· καὶ τοῖς μὲν ἐνὶ μέρει τοὺς πολεμίους ὑποστάντες, καὶ τὴν ἐν τῷ πτώματι δυσχωρίαν συνεργὸν ἔχοντες, καρτερὰν μάχην συνίσταντο. τοῖς δ᾽ ἑτέροις χάρακι διελάμβανον τὸν ἐντὸς τοῦ πτώματος τόπον· καὶ τεῖχος ἕτερον ἀντῳκοδόμουν, συνεχῶς ἐργαζόμενοι καὶ μεθημέραν καὶ νύκτωρ. ταχὺ δὲ τῶν ἔργων συντελουμένων διά τε τὴν πολυχειρίαν, καὶ τὸ πλῆθος τῆς εἰς ἅπαντα παρασκευῆς, τὸ μὲν διὰ τοῦ πτώματος ἐλάττωμα συντόμως οἱ μεγαλοπολῖται διωρθώ-

σαν.

σαν. πρὸς δὲ τοὺς ἐπὶ τῶν ξυλίνων πύργων ἀγωνιζομένους, οἷς τε ὀ-
ξυβελέσι καταπέλταις ἐχρῶντο. καὶ τοῖς σφενδονήταις καὶ τοξό-
ταις πολλοὺς τῶν πολεμίων κατετίτρωσκον. πολλῶν δὲ πι-
πτόντων παρ' ἀμφοτέροις, καὶ κατατραυματιζομένων, καὶ τῆς νυκ-
τὸς ἐπικαταλαβούσης, ὁ μὲν πολυσπέρχων ἀνακαλεσάμενος
τῇ σάλπιγγι τοὺς στρατιώτας, ἐπανῆλθεν ἐπὶ τὴν ἰδίαν στρατο-
πεδείαν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ τὸν τοῦ πτώματος τόπον ἀνακαθάρας,
ἐποίησε βάσιμον τοῖς θηρίοις· καὶ διενοεῖτο χρήσασθαι ταῖς τού-
των ῥώμαις, πρὸς τὴν ἅλωσιν τῆς πόλεως. οἱ δὲ μεγαλοπολῖται
δάμιδος ἡγουμένου, καὶ τούτου γεγονότος ἐπὶ τὴν ἀσίαν μετ'
ἀλεξάνδρου, καὶ περὶ τὰς φύσεις καὶ χρείας τῶν ἐλεφάντων ἐμ-
πειρίαν ἔχοντος, οὐ μετρίως ἐπερετέρησαν. οὗτος γὰρ τὴν ἰδί-
αν ἐπίνοιαν ἀντίταγμα τῇ τῶν θηρίων βίᾳ κατασκευάσας,
ἀχρήστους ἐποίησε τὰς τῶν σωμάτων ῥώμας. θύρας γὰρ μεγά-
λας πλείονας ἥλοις ὀξέσι καταπυκνώσας, καὶ ταύτας ἐν ὀρύγμα-
σι ταπεινοῖς καταστρώσας, καὶ τὰς ἐξοχὰς τῶν κέντρων ἐπικρυψά-
μενος, κατέλιπε διὰ τούτων δίοδον εἰς τὴν πόλιν. καὶ κατὰ μέ-
τωπον μὲν οὐδένα τῶν στρατιωτῶν ἔστησεν. ἐκ δὲ τῶν πλαγίων ἔ-
ταξε πλῆθος ἀκοντιστῶν καὶ τοξοτῶν, ἔτι τῶν καταπελτικῶν
βελῶν. τοῦ δὲ πολυσπέρχοντος ἀνακαθαίροντος πάντα τὸν τό-
πον τοῦ πτώματος, καὶ τοῖς θηρίοις ἀθρόοις διὰ τούτου τὴν ἔ-
φοδον ποιουμένου, παράδοξος ἐγένετο πρᾶξις περὶ τοὺς ἐλέφαντας.
οὐδενὸς γὰρ ἀπαντῶντος κατὰ στόμα τοῖς θηρίοις, οἱ μὲν ἰνδοὶ συ-
νηνάγκαζον εἰσπίπτειν εἰς τὴν πόλιν· οἱ δ' ἐλέφαντες τῇ ῥώ-
μῃ προσπίπτοντες, ἐνέπιπτον εἰς τὰς κατακεκεντρωμένας
θύρας. τραυματιζόμενοι δὲ τοὺς πόδας ὑπὸ τῶν ἥλων, καὶ
διὰ τὸ βάρος περιπειρόμενοι τοῖς κέντροις, οὔτε προϊέναι
πορρώτερον, οὔτ' ἀναστρέφειν διὰ τὴν δυσκινησίαν ἠδύναντο. ἅ-
μα δὲ καὶ βελῶν παντοδαπῶν ἐκ πλαγίων φερομένων, οἱ μὲν
ἀπέθνησκον τῶν ἰνδῶν, οἱ δὲ κατατραυματιζόμενοι τῆς ἐνδεχο-
μένης χρείας ὑστεροῦντο. τὰ δὲ θηρία, διά τε τὸ πλῆθος τῶν βε-
λῶν, καὶ τὴν ἰδιότητα τῆς τῶν ἥλων χρείας περιώδυνα γινόμε-
να, τὴν διὰ τῶν φιλίων ἐπιστροφὴν ἐποιοῦντο, καὶ πολλοὺς αὐ-

τῶν κατὰ πάχους. τέλος δὲ τὸ μὲν ἀνδρειότατον αὐτῶν καὶ πλείστην ἔχον κατάπληξιν, ἔπεσε. τῶν δὲ ἄλλων, τὰ μὲν ἄχρηστα παντελῶς ἐγένετο, τὰ δὲ πολλοῖς τῶν ἰδίων θάνατον ἐπήνεγκεν. μετὰ δὲ τὴν συμφορὰν ταύτην, οἱ μεγαλοπολῖται ταῖς ψυχαῖς ἐθάρρησαν. ὁ δὲ πολυπέρχων μετανοηθεὶς ἐπὶ τῇ πολιορκίᾳ, καὶ πολὺν χρόνον ἐπιμένειν οὐ δυνάμενος, ἐπὶ μὲν τῆς πολιορκίας ἀπέλιπε μέρος τῆς δυνάμεως· αὐτὸς δ' ἐφ' ἑτέρας ἀναγκαιοτέρας πράξεις ἐτρέπετο. καὶ κλεῖτον μὲν τὸν ναύαρχον μετὰ τοῦ στόλου παντὸς ἐξέπεμψε, προστάξας ἐφεδρεύειν τοῖς περὶ τὸν ἑλλήσποντον τόποις, καὶ κωλύειν τὰς ἐκ τῆς ἀσίας διαβιβαζομένας δυνάμεις εἰς τὴν εὐρώπην· προσλαβέσθαι δὲ καὶ ἀρριδαῖον, τὸν συμπεφευγότα μὲν μετὰ τῶν στρατιωτῶν εἰς τὴν τῶν κιανῶν πόλιν, ἐχθρὸν δ' ὄντα τοῖς περὶ τὸν ἀντίγονον. τούτου δὲ πλεύσαντος ἐπὶ τὸν ἑλλήσποντον, καὶ προσαγομένου τὰς ἐν τῇ προποντίδι πόλεις, ἔτι δὲ προσδεξαμένου τὴν μετ' ἀρριδαίου δύναμιν, κατέπλευσεν εἰς τοὺς τόπους ἐκείνους νικάνωρ ὁ τῆς μουνυχίας φρούραρχος, ἐξαπεσταλμένος ὑπὸ κασάνδρου μετὰ παντὸς τοῦ στόλου. προσελάβετο δὲ καὶ τὰς παρ' ἀντιγόνου ναῦς, ὥστε τὰς πάσας ἔχειν πλείους τῶν ρ̄. γενομένης δὲ ναυμαχίας οὐ μακρὰν τῆς τῶν βυζαντίων πόλεως, ἐνίκα ὁ κλεῖτος, καὶ κατέδυσε μὲν τῶν ἐναντίων ναῦς ἑπτακαίδεκα· εἷλε δὲ σὺν αὐτοῖς τοῖς ἀνδράσιν οὐκ ἐλάττω τῶν μ̄. αἱ δὲ λοιπαὶ κατέφυγον εἰς τὸν τῶν χαλκηδονίων λιμένα. τοιαύτης δ' εὐημερίας γενομένης τοῖς περὶ τὸν κλεῖτον, οὗτος μὲν ὑπέλαβε μηκέτι τολμήσειν τοὺς πολεμίους ναυμαχήσειν διὰ τὸ μέγεθος τῆς ἥττης. ὁ δ' ἀντίγονος πυθόμενος τὰ περὶ τὸν στόλον ἐλαττώματα, παραδόξως διὰ τῆς ἰδίας ἀγχινοίας καὶ στρατηγίας ἀνεμάχετο τὸ γεγονὸς ἐλάττωμα. παρὰ γὰρ βυζαντίων μεταπεμψάμενος νυκτὸς ναῦς ὑπηρετικάς, ταύτας μὲν διεβίβαζεν εἰς τὸ πέραν, τοξότας τε καὶ σφενδονήτας, καὶ τῶν ἄλλων τῶν ψιλικῶν ταγμάτων τοὺς ἱκανούς. οὗτοι δὲ πρὸ ἡμέρας ἐπιθέμενοι τοῖς ἐκ τῶν πολεμίων νεῶν ἀποβεβηκόσι ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ πεζῇ κατεστρατοπεδευκόσι, κατέπληξαν τοὺς περὶ τὸν κλεῖτον. ταχὺ δὲ πάν-

των

τῶν διὰ τὸν φόβον τεταραγμένων, καὶ εἰς τὰς ναῦς ἐμπηδών-
των, πολὺς ἐγίνετο θόρυβος, διά τε τὰς ἀποσκευὰς, καὶ τὸ πλῆ-
θος τῶν αἰχμαλώτων. ἐν τοσούτῳ δὲ ἀντίγονος ἐξαρτύσας
τὰς μακρὰς ναῦς, καὶ τῶν ἀλκιμωτάτων πεζοὺς πολλοὺς ἐμβιβά-
τας ἐπιβάτας, ἀπέστειλε παρακαλέσας τεθαῤῥηκότως ἐπιθέσθαι
τοῖς πολεμίοις, ὡς πάντας καθ' ἑαυτοὺς ἐσομένους τοῦ νικήματος.
τοῦ δὲ νικάνορος νυκτὸς ἀναχθέντος, καὶ διαφωσκούσης τῆς ἡ-
μέρας, ἔτι μὲν ἐπιπεσόντες ἄφνω τοῖς πολεμίοις τεθορυβημέ-
νοις, εὐθὺς κατὰ τὴν πρώτην ἐπίπλουν ἐτρέψαντο. καὶ τὰς μὲν τοῖς
ἐμβόλοις τύπτοντες ἀνέῤῥηττον· ὧν δὲ τοὺς ταρσοὺς παρέσυρον,
ὧν δὲ αὐτάνδρων παραδιδομένων ἀκινδύνως ἐκυρίευον. τέλος
δὲ πλὴν μιᾶς τῆς ναυαρχίδος, τῶν λοιπῶν πασῶν αὐτάνδρων ἐ-
κυρίευσαν. ὁ δὲ κλεῖτος φυγὼν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ καταλιπὼν
τὴν ναῦν, ἐπεβάλετο μὲν διὰ μακεδονίας ἀνασώζεσθαι. περι-
πεσὼν δὲ στρατιώταις τισὶ τοῦ λυσιμάχου, διεφθάρη. ἀντίγο-
νος μὲν οὖν τηλικαύτῃ συμφορᾷ περιβαλὼν τοὺς πολεμίους,
μεγάλην ἐπὶ στρατηγίᾳ καὶ συνέσει δόξαν ἀπηνέγκατο. θα-
λαττοκρατῆσαι δὲ ἔσπευδε, καὶ τὴν τῆς ἀσίας ἡγεμονίαν ἀδή-
ριτον περιποιήσασθαι. διόπερ ἐξ ἁπάσης τῆς δυνάμεως ἐπιλέ-
ξας τοὺς εὐζώνους, πεζοὺς μὲν δισμυρίους, ἱππεῖς δὲ τετρακισχιλίους,
προῆγεν ἐπὶ κιλικίαν, σπεύδων τοὺς περὶ τὸν εὐμενῆ καταλῦ-
σαι, πρὶν τὴν δύναμιν ἁδροτέραν ἀθροίσειν. εὐμενὴς δὲ πυθό-
μενος τὴν ὁρμὴν τῶν περὶ τὸν ἀντίγονον, ἐπεβάλετο μὲν τὴν φοι-
νίκην ἀνακτᾶσθαι τοῖς βασιλεῦσι, κατειλημμένην ἀδίκως ὑ-
πὸ πτολεμαίου. καταταχούμενος δ' ὑπὸ τῶν καιρῶν, ἀνέζευξεν ἐκ
τῆς φοινίκης. καὶ διὰ τῆς κοίλης συρίας προῆγε μετὰ τῆς δυνάμε-
ως, σπεύδων τῶν ἄνω σατραπειῶν ἅψασθαι. περὶ δὲ τὸν τίγριν
ποταμὸν, ἐπιθεμένων αὐτῷ τῶν ἐγχωρίων νυκτὸς, ἀπέβαλε τι-
νὰς τῶν στρατιωτῶν. παραπλησίως δὲ καὶ κατὰ τὴν βαβυλωνίαν
ἐπιθεμένου τοῦ σελεύκου παρὰ τὴν εὐφράτην ποταμὸν, ἐκινδύ-
νευσε μὲν ἅπασαν ἀποβαλεῖν τὴν δύναμιν, διώρυγος τινὸς ἐκ-
ραγείσης, καὶ τῆς στρατοπεδείας ὅλης συγκλυσθείσης. ὅμως δὲ διὰ
τῆς ἰδίας στρατηγίας ἐπί τι χῶμα καταφυγὼν, καὶ τὴν διώρυ-

γα πάλιν ἀποστρέψας, διέσωσεν αὐτόν τε καὶ δύναμιν. παραδό-
ξως δὲ τὰς τοῦ σελεύκου χεῖρας διαφυγὼν, διήνυσεν εἰς τὴν
περσίδα μετὰ τῆς δυνάμεως, ἔχων πεζοὺς μὲν μυρίους καὶ πεν-
τακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ τρισχιλίους. ἀναλαβὼν δὲ τοὺς στρατιώτας
ἐκ τῆς κακοπαθείας, διεπέμπετο πρός τε τοὺς σατράπας καὶ
στρατηγοὺς, τοὺς ἐν ταῖς ἄνω σατραπείαις, μεταπεμπόμενος
στρατιώτας τε καὶ χρήματα. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν ἀσίαν, μέχρι τού-
του προέβη κατὰ τὸν ἐνιαυτόν. κατὰ δὲ τὴν εὐρώπην, πολυ-
πέρχοντος διὰ τὴν ἐλάττωσιν τὴν κατὰ τοὺς μεγαλοπολίτας πο
λιορκίας καταφρονηθέντος, αἱ πλεῖσται τῶν ἑλληνίδων πόλε-
ων ἀφιστάμεναι τῶν βασιλέων, πρὸς κάσανδρον ἀπέκλιναν. ἀ-
θηναίων δὲ μὴ δυναμένων ἀποτρίψασθαι τὴν φρουρὰν μήτε διὰ
τοῦ πολυπέρχοντος, μήτε διὰ ὀλυμπιάδος, ἀπετόλμησέ τις
τῶν ἐπαινουμένων πολιτῶν εἰπεῖν ἐν ἐκκλησίᾳ, διότι συμφέ-
ρει πρὸς κάσανδρον διαλύσασθαι. τὸ μὲν οὖν πρῶτον ἐγένετο
θόρυβος, τῶν μὲν ἀντιλεγόντων, τῶν δὲ συγκατατιθεμένων
τοῖς λόγοις. ὡς δὲ ἀνεθεωρήθη τὸ συμφέρον, ἔδοξε τοῖς πᾶσι πρεσ
βεύειν πρὸς κάσανδρον, καὶ τίθεσθαι τὰ πρὸς αὐτὸν, ὡς ἂν ᾖ
δυνατόν. γενομένων δὲ πλειόνων ἐντεύξεων, συνέθεντο τὴν εἰ
ρήνην, ὥστε τοὺς ἀθηναίους ἔχειν πόλιν τε καὶ χώραν καὶ προ-
σόδους καὶ ναῦς καὶ τἄλλα πάντα, φίλους ὄντας καὶ συμμά-
χους κασάνδρου· τὴν δὲ μουνυχίαν κατὰ τὸ παρὸν κρατεῖν κάσαν-
δρον, ἕως ἂν διαπολεμήσῃ πρὸς τοὺς βασιλεῖς· καὶ τὸ πολίτευ-
μα διοικεῖσθαι ἀπὸ τιμήσεως ἄχρι μνῶν δέκα. καταστῆσαι δ' ἐ-
πιμελητὴν τῆς πόλεως, ἕνα ἄνδρα ἀθηναῖον, ὃν ἂν δόξῃ κασάν
δρῳ, καὶ ᾑρέθη δημήτριος ὁ φαληρεύς. οὗτος δὲ παραλαβὼν
τὴν ἐπιμέλειαν τῆς πόλεως, ἦρχεν εἰρηνικῶς, καὶ πρὸς τοὺς πολί
τας φιλανθρώπως. μετὰ δὲ ταῦτα, νικάνορος καταπλεύσαν
τος εἰς τὸν πειραιᾶ κεκοσμημένῳ τῷ στόλῳ, τοῖς ἀπὸ τῆς νίκης ἀ-
κροστολίοις, τὸ μὲν πρῶτον ἀποδοχῆς αὐτὸν ἠξίωσε μεγάλης ὁ κά-
σανδρος, διὰ τὰς εὐημερείας· μετὰ δὲ ταῦτα ὁρῶν αὐτὸν ὄγκου
πλήρη, καὶ πεφρονηματισμένον, ἔτι δὲ τὴν μουνυχίαν διὰ τῶν
ἑαυτοῦ στρατιωτῶν φρουροῦντα, κρίνας αὐτὸν ἀλλότρια φρονεῖν, ἐδο-

λοφό-

λοπόννησον. ἐστράτευσε δὲ καὶ εἰς μακεδονίαν, καὶ πολλοὺς εἶχε τῶν ἐγχωρίων, ἀφισταμένους πρὸς αὐτόν. ὁμοίως δὲ καὶ εἰς τὰς ἑλληνίδας πόλεις ἐνέπεσέν τις ὁρμὴ τῆς ἀντιπάτρου συμμαχίας. ὁ μὲν γὰρ πολυπέρχων ἀργῶς ἐδόκει καὶ ἀφρόνως προστατεῖν τῆς τε βασιλείας, καὶ τῶν συμμάχων· ὁ δὲ κάσανδρος ἐπιεικῶς προσφερόμενος πᾶσι, καὶ περὶ τὰς πράξεις ἐνεργὸς ὤν, πολλοὺς εἶχεν αἱρετιστὰς τῆς αὐτοῦ δυναστείας. ἐπεὶ δὲ περὶ τὸν ἑπόμενον ἐνιαυτὸν ἀγαθοκλῆς ἐγένετο τύραννος τῶν συρακουσίων, ταύτην μὲν τὴν βίβλον αὐτοῦ περιγράψομεν, κατὰ τὴν ἐν ἀρχῇ πρόθεσιν. τῆς δ' ἐχομένης τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς ἀγαθοκλέους τυραννίδος ποιησάμενοι, διέξιμεν τὰς οἰκείας τῇ γραφῇ πράξεις.

ΤΑ ΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΗΙ ΙΘ ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΒΙΒΛΩΝ.

Περὶ τῶν ἀφορμῶν, αἷς χρησάμενος ἀγαθοκλῆς, τύραννος ἐγένετο τῶν συρακουσίων.

Ὡς οἱ κροτονιατῶν φυγάδες ἐπιστρατεύσαντες ἐπὶ τὴν πατρίδα, πάντες ἀνῃρέθησαν.

Ὀλυμπιάδος μετὰ τοῦ παιδὸς κάθοδος ἐπὶ τὴν βασιλείαν.

Εὐρυδίκης καὶ φιλίππου τοῦ βασιλέως ἅλωσις, καὶ θάνατος.

Ὡς εὐμενὴς ἔχων τοὺς ἀργυράσπιδας, ἀνέβη εἰς τὰς ἄνω σατραπείας, συνήγαγε δὲ τούς τε σατράπας καὶ τὰς δυνάμεις εἰς τὴν περσίδα.

Ὡς ἄτταλος καὶ πολέμων μετὰ τῶν συνεπιθεμένων τῇ φυλακῇ ληφθέντες, ἀνῃρέθησαν.

Ὡς ἀντίγονος διώξας εὐμενῆ περὶ τὸν κοπράτην ποταμὸν, ἠλαττώθη.

Ὡς εἰς μηδίαν ἀναζεύξας, ἐν ταῖς παρόδοις πολλοὺς ἀπέβαλε τῶν στρατιωτῶν.

Παράταξις ἀντιγόνου πρὸς εὐμενῆ, καὶ τοὺς σατράπας ἐν παραιτακηνοῖς.

Ἀποχώρησις ἀντιγόνου μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς μηδίαν πρὸς χειμασίαν.

Κα-

Κασάνδρου στρατεία εἰς μακεδονίαν, καὶ πολιορκία ὀλυμπιάδος ἐν πύδνῃ.

Ἀντιγόνου πορεία διὰ τῆς ἐρήμου ἐπὶ τοὺς πολεμίους, καὶ ἐπίθεσις τοῖς ἐν τῇ παραχειμασίᾳ θηρίοις.

Ὡς κατεστρατήγησεν εὐμένης τοὺς περὶ ἀντίγονον, διὰ τῆς ἐρήμου πορευομένους.

Ὡς παρατάξεως γενομένης, ἀντίγονος ἐκυρίευσε πάσης τῆς τῶν ἀντιταχθέντων δυνάμεως.

Ὡς εὐμένη, καὶ τῶν ἄλλων ἡγεμόνων τοὺς ἀλλοτρίως πρὸς αὐτὸν διατεθέντας, ἀνεῖλε.

Ὁ γενόμενος ἐν ῥόδῳ κατακλυσμός, καὶ τὰ συμβάντα περὶ τὴν πόλιν ἀτυχήματα.

Πίθωνος ὑπὸ ἀντιγόνου θάνατος, καὶ τῶν δι' αὐτὸν ἀποστάντων εἰς τὴν μηδίαν ἀναίρεσις.

Ὀλυμπιάδος ἅλωσις ὑπὸ κασάνδρου, καὶ θάνατος.

Ὡς κάσανδρος θεσσαλονίκην ἔγημε, τὴν φιλίππου τοῦ ἀμύντου, ἐπώνυμον δ' ἑαυτοῦ πόλιν ἔκτισεν ἐπὶ τῆς παλλήνης.

Ὡς πολυπέρχων ἀπογνοὺς τὰ πρὸς τοὺς βασιλεῖς, ἔφυγεν εἰς τὴν αἰτωλίαν.

Ὡς κάσανδρος τὴν τῶν θηβαίων πόλιν ὑπὸ ἀλεξάνδρου κατεσκαμμένην, ἀποκατέστησεν.

Περὶ τῶν ἐν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις συμβάντων τῇ πόλει τῶν θηβαίων, καὶ ποσάκις ἀνάστατος ἐγένετο.

Περὶ τῶν πραχθέντων κασάνδρῳ κατὰ πελοπόννησον.

Ἀντιγόνου μετὰ τῆς δυνάμεως κατάβασις ἐπὶ θάλατταν, καὶ φυγὴ σελεύκου πρὸς πτολεμαῖον εἰς αἴγυπτον.

Σύνθεσις πτολεμαίου καὶ σελεύκου καὶ κασάνδρου, πρὸς δὲ τούτοις λυσιμάχου, πρὸς τὸν κατ' ἀντιγόνου θάνατον.

Ὡς ἀντίγονος ναῦς τε πολλὰς ἐναυπηγήσατο, καὶ στρατηγοὺς ἀπέστειλεν εἰς τὴν ἑλλάδα καὶ τὸν πόντον.

Ὡς πρὸς ἀλέξανδρον τὸν πολυπέρχοντος φιλίαν συνέθετο, καὶ τύρον ἐξεπολιόρκησε· καὶ ὡς ἀλέξανδρος μετέθετο πρὸς κάσανδρον.

Ὡς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

Ὡς πολύκλειτος ὁ πτολεμαίου ναύαρχος ἐνίκησε τοὺς ἀντιγόνου στρατηγοὺς, καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν.

Περὶ τῆς ἀγαθοκλέους στρατείας ἐπὶ μεσσηνίους, καὶ τῆς μεσιτευθείσης εἰρήνης ὑπὸ καρχηδονίων.

Νουκερίας ἀπόστασις ἀπὸ ῥωμαίων.

Τὰ πραχθέντα τοῖς ἀντιγόνου καὶ κασάνδρου στρατηγοῖς περὶ τὴν ἑλλάδα.

Κασάνδρου στρατεία εἰς τὴν αἰτωλίαν, καὶ τοὺς κατὰ τὸν ἀδρίαν τόπους.

Ἅλωσις περὶ καρείαν τῆς ἀποσταλείσης ὑπὸ κασάνδρου δυνάμεως.

Ὡς οἱ φυγάδες τῶν συρακουσίων ἀκραγαντίνους πείσαντες πολεμεῖν ἀγαθοκλεῖ, στρατηγὸν ἐκ λακεδαιμονίας ἀκρότατον μετεπέμψαντο.

Ὡς οὗτος μὲν παραλαβὼν τὴν ἡγεμονίαν, οὐκ εἰρηνικῶς ἄρχων διεγένετο· οἱ δ' ἀκραγαντῖνοι τὴν εἰρήνην ἐποιήσαντο πρὸς τὸν δυνάστην.

Τὰ προσταχθέντα ῥωμαίοις περὶ τὴν ἰαπυγίαν.

Κολλατίνων ἀπόστασις ἀπὸ λυσιμάχου, καὶ τὰ συμβάντα τοῖς ἐπὶ τὴν βοήθειαν ἀποσταλεῖσιν ὑπ' ἀντιγόνου.

Ὡς φίλιππος ἀποσταλεὶς ὑπὸ κασάνδρου στρατηγὸς εἰς τὴν αἰτωλίαν, ἐνίκησεν αἰτωλοὺς ἅμα καὶ ἠπειρώτας.

Ὡς ῥωμαῖοι μάχῃ νικήσαντες σαμνίτας, μετ' ὀλίγον καμπανοὺς ἀποστάντας προσηγάγοντο.

Ὡς ἀντίγονος πολέμωνα στρατηγὸν ἐξαπέστειλε μετὰ δυνάμεως, ἐλευθερώσοντα τοὺς ἕλληνας· καὶ τὰ πραχθέντα περὶ τὴν ἑλλάδα.

Ἀπόστασις κυρηναίων, καὶ ἅλωσις· ἔτι δὲ πτολεμαίου στρατεία εἰς κύπρον καὶ συρίαν.

Μάχη δημητρίου πρὸς πτολεμαῖον, καὶ νίκη πτολεμαίου.

Ἀπόστασις τελεσφόρου τοῦ στρατηγοῦ ὑπὸ ἀντιγόνου.

Τὰ περὶ τὴν ἤπειρον, καὶ τὴν ἀδρίαν πραχθέντα κασάνδρῳ.

Ὡς σέλευκος παρὰ πτολεμαίου λαβὼν δύναμιν ὀλίγην, ἐκρά-

τῆς βαβυλῶνος, καὶ τὴν προϋπάρχουσαν αὐτῷ σατραπείαν ἀνεσώσατο.

Ὡς ἀντίγονος ἀκινδύνως παραλαβὼν κοίλην συρίαν, δύναμιν ἐξέπεμψεν εἰς τὴν ἀραβίαν.

Περὶ τῶν νομίμων, οἷς χρῶνται τὰ ἔθνη τῶν ἀράβων.

Περὶ τῆς καλουμένης ἀσφαλτίτιδος λίμνης.

Ὡς ἀντίγονος τὸν υἱὸν δημήτριον ἐξαπέστειλε μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς τὴν βαβυλῶνα.

Περὶ τῶν πραχθέντων ῥωμαίοις καὶ σαμνίταις.

Ὡς ἀγαθοκλῆς μεσσηνίους παρακρουσάμενος, τῆς πόλεως ἐκυρίευσεν.

Ὡς τοὺς ἀντιταξαμένους μεσσηνίων καὶ ταυρομενιτῶν, ἔτι δὲ κεντοριππίνων, ἀπέσφαξεν.

Ὡς ἀγαθοκλῆς δεινοκράτη, καὶ τοὺς φυγάδας περὶ γαλαρίαν ἐνίκησεν.

Ῥωξάνης καὶ ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως θάνατος.

Τὰ πραχθέντα ῥωμαίοις κατὰ τὴν ἰταλίαν, περὶ τῆς γενομένης τοῖς καρχηδονίοις ναυαγίας.

Ὡς καρχηδόνιοι περὶ τὸν ἱμέραν ἀγαθοκλέα παρατάξει νικήσαντες, συνέκλεισαν εἰς τὰς συρακούσας.

ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ ΒΙΒΛΟΣ ΙΘ.

ΠΑΛΑΙΟΣ τις παραδέδοται λόγος, ὅτι τὰς δημοκρατίας οὐχ οἱ τυχόντες τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' οἱ ταῖς ὑπεροχαῖς προέχοντες καταλύουσι. διὸ καὶ τῶν πόλεων ἔνιαι, τοὺς ἰσχύοντας μάλιστα τῶν πολιτευομένων ὑποπτεύουσαι, καθαιροῦσι αὐτῶν τὰς ἐπιφανείας. σύνεγγυς γὰρ ἡ μετάβασις εἶναι δοκεῖ τοῖς ἐν ἐξουσίᾳ μένουσιν ἐπὶ τὴν τῆς πατρίδος καταδούλωσιν. καὶ δυσχερὲς ἀπέχεσθαι μοναρχίας, τοῖς δι' ὑπεροχὴν
εὐ τὰς τοῦ κρατήσειν ἐλπίδας περιπεποιημένοις. ἔμφυτον γὰρ εἶ-

ναι

ναι τὸ πλεονεκτεῖν τοῖς μείζονος ὀρεγομένοις, καὶ τὰς ἐπιθυμίας ἔχουσιν ἀτερματίστους. τοιγὰρ οὖν ἀθηναῖοι μὲν διὰ ταύτας τὰς αἰτίας τοὺς πρωτεύοντας τῶν πολιτῶν ἐφυγάδευσαν, τὸν λεγόμενον παρ᾽ αὐτοῖς ἐξοστρακισμὸν νομοθετήσαντες. καὶ τοῦτ᾽ ἔπραττον, οὐχ ἵνα τῶν προγεγενημένων ἀδικημάτων λαμβάνωσι τιμωρίαν, ἀλλ᾽ ὅπως τοῖς δυναμένοις παρανομεῖν, ἐξουσία μὴ γένηται κατὰ τῆς πατρίδος ἐξαμαρτεῖν. τῆς γὰρ σόλωνος φωνῆς ὥσπερ χρησμοῦ τινὸς ἐμνημόνευον, ἐν οἷς περὶ τῆς πεισιστράτου τυραννίδος προλέγων, ἔθηκε τόδε τὸ ἐλεγεῖον·

Ἀνδρῶν ἐκ μεγάλων πόλις ὄλλυται. εἰς δὲ τυράννου
Δῆμος ἀϊδρίῃ δουλοσύνην ἔπεσεν.

μάλιστα δὲ πάντων ἐπεπόλασεν ἡ πρὸς τὰς μοναρχίας ὁρμὴ περὶ σικελίαν, πρὸ τοῦ ῥωμαίους κυριεῦσαι ταύτης τῆς νήσου. αἱ γὰρ πόλεις ταῖς δημαγωγίαις ἐξαπατώμεναι, μέχρι τούτου τοὺς ἀσθενεῖς ἰσχυροὺς κατεσκεύαζον, ἕως δεσπόται γένωνται τῶν ἐξαπατηθέντων. ἰδιώτατα δὲ πάντων ἀγαθοκλῆς ἐτυράννησε τῶν συρακουσίων, ἀφορμαῖς μὲν ἐλαχίσταις χρησάμενος, ἀτυχήμασι δὲ μεγίστοις περιβαλὼν, οὐ τὰς συρακούσας μόνον, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν σικελίαν τε καὶ λιβύην. δι᾽ ἀπορίαν γὰρ βίου, καὶ πραγμάτων ἀσθένειαν τὴν κεραμευτικὴν τέχνην μεταχειρισάμενος, εἰς τοῦτο προῆλθε δυνάμεως ἅμα καὶ μιαιφονίας, ὥστε καταδουλώσασθαι μὲν τὴν μεγίστην καὶ καλλίστην τῶν πασῶν νήσων, κατακτήσασθαι δὲ χρόνον τινὰ τῆς τε λιβύης τὴν πλείστην, καὶ μέρη τῆς ἰταλίας, ὕβρεως δὲ καὶ σφαγῆς ἐμπλῆσαι τὰς κατὰ σικελίαν πόλεις. οὐδεὶς γὰρ τῶν πρὸ τούτου τυράννων ἐπετελέσατό τι τοιοῦτον, οὔτε τοιαύτην ὠμότητα κατὰ τῶν ὑποτεταγμένων ἔσχε. τοὺς μὲν γὰρ ἰδιώτας ἐκόλαζε, πᾶσαν τὴν συγγένειαν ἀποσφάττων· παρὰ δὲ τῶν πόλεων τὰς εὐθύνας ἐλάμβανεν, ἡβηδὸν μιαιφονῶν. καὶ δι᾽ ὀλίγους τῶν ἐγκαλουμένων, τοὺς πολλοὺς καὶ μηδοτιοῦν ἀδικήσαντας, ἀναγκάζων τὴν αὐτὴν ἀναδέχεσθαι συμφορὰν, πανδημεὶ τῶν πόλεων θάνατον κατεγίνωσκεν. ἀλλὰ γὰρ τῆς βίβλου ταύτης σὺν τοῖς ἄλλοις περιεχούσης, καὶ τὴν τυραννίδα τὴν ἀγαθοκλέους, ἀφιέμενοι τὸ περὶ αὐ-

τοῦ προλέγειν, τὰ συνεχῆ τοῖς προειρημένοις προσθήσομεν, παραθέντες πρότερον τοὺς οἰκείους τῇ γραφῇ χρόνους. ἐν μὲν οὖν ταῖς προειρημέναις ὀκτωκαίδεκα βίβλοις ἀνεγράψαμεν τὰς ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων πράξεις, τὰς γεγενημένας ἐν τοῖς γνωριζομένοις μέρεσι τῆς οἰκουμένης, ἐφ' ὅσον ἡμῖν δύναμις ἄχρι πρὸς τὸν ἐνιαυτὸν τὸν πρὸ τῆς ἀγαθοκλέους τυραννίδος, εἰς ὃν ἀπὸ τροίας ἁλώσεως ἔτη συνάγεται ω̄ ξ̄ ϛ̄. ἐν δὲ ταύτῃ τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς δυναστείας ταύτης ποιησάμενοι, καταλήξομεν εἰς τὴν ἐφ' ἡμέρᾳ μάχην ἀγαθοκλεῖ πρὸς καρχηδονίους ἔτη ζ̄ περιλαβόντες. Ἐπ' ἄρχοντος γὰρ ἀθήνησι δημογένους, ῥωμαῖοι μὲν κατέστησαν ὑπάτους λεύκιον πλώτιον καὶ μάνιον φούλβιον. ἀγαθοκλῆς δ' ὁ συρακούσιος, τύραννος ἐγένετο τῆς πόλεως. ἕνεκα δὲ τοῦ σαφεστέρας τὰς κατὰ μέρος πράξεις γενέσθαι, βραχέα προσαναληψόμεθα περὶ τοῦ προειρημένου δυνάστου. καρκῖνος ὁ ῥηγῖνος, φυγὰς γενόμενος ἐκ τῆς πατρίδος, κατῴκησεν ἐν θέρμοις τῆς σικελίας, τεταγμένης τῆς πόλεως ταύτης ὑπὸ καρχηδονίους. ἐμπλακεὶς δὲ τῶν ἐγχωρείων τινὶ γυναικί, καὶ ποιήσας αὐτὴν ἔγκυον, συνεχῶς κατὰ τοὺς ὕπνους ἐταράττετο. διόπερ ἀγωνιῶν ὑπὲρ τῆς παιδοποιΐας, ἔδωκεν ἐντολὰς καρχηδονίοις θεωροῖς ἀγομένοις εἰς δελφούς, ἐπερωτῆσαι τὸν θεὸν περὶ τοῦ γενησομένου βρέφους. ὧν ἐπιμελῶς τὸ παρακληθὲν πραξάντων, ἐξέπεσε χρησμός, ὅτι μεγάλων ἀτυχημάτων ὁ γεννηθεὶς αἴτιος ἔσται καρχηδονίοις, καὶ πάσῃ σικελίᾳ. ἃ δὴ πυθόμενος καὶ φοβηθείς, ἐξέθηκε τὸ παιδίον δημοσίᾳ, καὶ τοὺς τηρήσοντας ἵνα τελευτήσῃ παρακατέστησε. διελθουσῶν δέ τινων ἡμερῶν, τὸ μὲν οὐ κατέθνησκεν, οἵ τε τεταγμένοι ἐπὶ τῆς φυλακῆς ὠλιγώρουν. καθ' ὃν δὴ χρόνον ἡ μήτηρ νυκτὸς παρελθοῦσα, λάθρα τὸ παιδίον ἀνείλετο· καὶ πρὸς αὐτὴν μὲν οὐκ ἀπήνεγκε, φοβουμένη τὸν ἄνδρα· πρὸς δὲ τὸν ἀδελφὸν ἡρακλείδην καταθεμένη, προσηγόρευσεν ἀγαθοκλέα, τὴν ὁμωνυμίαν εἰς τὸν ἑαυτῆς ἀνενέγκασα πατέρα. παρ' ᾧ τρεφόμενος ὁ παῖς, ἐξέβη τήν τε ὄψιν εὐπρεπής, καὶ τὸ σῶμα εὔρωστος πολὺ μᾶλλον ἢ κατὰ τὴν ἡλικίαν. ἑπταέτους δ' ὄντος αὐτοῦ, παρακληθεὶς ὁ καρκῖνος ὑφ' ἡρακλείδου πρός

τινα

τινα θυσίαν, καὶ θεασάμενος τὸν ἀγαθοκλέα παίζοντα μετά τινων ἡλικιωτῶν, ἐθαύμαζε τό τε κάλλος καὶ τὴν ῥώμην. τῆς δὲ γυναικὸς εἰπούσης, ὅτι τηλικοῦτος ἂν ἦν ὁ ἐκτεθεὶς εἴπερ ἐτράφη, μεταμέλεσθαί τε ἔφη τοῖς πραχθεῖσι, καὶ συνεχῶς ἐδάκρυεν. εἶθ' ἡ μὲν γνοῦσα τὴν ὁρμὴν τἀνδρὸς, συμφωνοῦσαν τοῖς πεπραγμένοις, ἐξέθηκε πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. ὁ δ' ἀσμένως προσδεξάμενος τοὺς λόγους, τὸν μὲν υἱὸν ἀπέλαβε· τοὺς δὲ καρχηδονίους φοβούμενος, μετῴκισεν εἰς συρακούσας πανοίκιος. πένης δ' ὢν, ἐδίδαξε τὸν ἀγαθοκλέα τὴν κεραμευτικὴν τέχνην, ἔτι παῖδα τὴν ἡλικίαν ὄντα, καθ' ὃν δὴ χρόνον τιμολέων μὲν ὁ κορίνθιος νικήσας τὴν περὶ κριμισσῷ μάχην τοὺς καρχηδονίους, μετέδωκε τῆς ἐν συρακούσαις πολιτείας πᾶσι τοῖς βουλομένοις. ὁ δὲ καρκῖνος μετ' ἀγαθοκλέους πολιτογραφηθεὶς, καὶ μετὰ ταῦτα ὀλίγον βιώσας χρόνον ἐτελεύτησεν. ἡ δὲ μήτηρ ἀνέθηκε λιθίνην εἰκόνα τοῦ παιδὸς ἔν τινι τεμένει, πρὸς ἣν μελισσῶν ἑσμὸς προσκαθίσας, ἐκηροπλάστησεν ἐπὶ τῶν ἰσχίων. τοῦ δὲ σημείου προσενεχθέντος τοῖς περὶ ταῦτ' ἀσχολουμένοις, ἀπεφήναντο πάντες κατὰ τὴν ἀκμὴν ἥξειν αὐτὸν εἰς μεγάλην ἐπιφάνειαν· ὅπερ καὶ συνετελέσθη. δάμας γάρ τις τῶν ἐνδόξων ἀριθμούμενος ἐν συρακούσαις, ἐρωτικῶς διετέθη πρὸς τὸν ἀγαθοκλέα. καὶ τὸ μὲν πρῶτον δαψιλῶς ἅπαντα χορηγῶν, αἴτιος ἐγένετο σύμμετρον αὐτὸν οὐσίαν συλλέξασθαι. μετὰ δὲ ταῦτα αἱρεθεὶς ἐπ' ἀκράγαντα στρατηγὸς, ἐπειδὴ τῶν χιλιάρχων τις ἀπέθανεν, τοῦτον εἰς τὸν ἐκείνου τόπον κατέστησεν. ὁ δὲ καὶ πρὸ τῆς στρατείας μὲν ἦν πολὺ σεμνὸς, διὰ τὸ μέγεθος τῶν ὅπλων. ἐπετήδευσε γὰρ ἐν ταῖς ἐξοπλασίαις φορεῖν πανοπλίαν τηλικαύτην τὸ μέγεθος, ὥστε μηδένα τῶν ἄλλων δύνασθαι ῥᾳδίως χρῆσθαι διὰ βάρος τῶν ὅπλων. πολὺ δ' ἔτι μᾶλλον, γενόμενος χιλίαρχος, περιεποιήσατο δόξαν, φιλοκίνδυνος μὲν ὢν καὶ παράβολος ἐν ταῖς μάχαις, ἰταμὸς δὲ καὶ πρόχειρος ἐν ταῖς δημηγορίαις. τοῦ δὲ δάμαντος νόσῳ τελευτήσαντος, καὶ τὴν οὐσίαν καταλιπόντος τῇ γυναικὶ, ταύτην ἔγημε· καὶ τῶν πλουσιωτάτων εἷς ἠριθμεῖτο. μετὰ δὲ ταῦτα κροτωνιάταις πολιορκουμένοις ὑπὸ βρεττίων,

οἱ συρακούσιοι δύναμιν ἁδρὰν ἔπεμψαν, ἧς ἐστρατήγει μὲν,
μεθ' ἑτέρων ἄντανδρος ὁ ἀγαθοκλέους ἀδελφός. τῶν δ' ὅλων εἶχε
τὴν ἡγεμονίαν ἡρακλείδης καὶ σωσίστρατος, ἄνδρες ἐν ἐπιβου-
λαῖς καὶ φόνοις καὶ μεγάλοις ἀσεβήμασι γεγονότες περὶ πλείω
τοῦ βίου· περὶ ὧν τὰ κατὰ μέρος ἡ πρὸ ταύτης περιέχει βίβλος. συνε-
στρατεύετο δ' αὐτοῖς καὶ ἀγαθοκλῆς, ἐγνωσμένος ὑπὸ τοῦ δήμου, καὶ
τεταγμένος ἐπὶ χιλιαρχικῆς ἡγεμονίας. ὃς τὸ μὲν πρῶτον ἐν
ταῖς πρὸς τοὺς βαρβάρους μάχαις γενόμενος κράτιστος, ὑπὸ τῶν
περὶ σώστρατον ἀφῃρέθη τὴν τῶν ἀριστείων τιμὴν διὰ τὸν φθό-
νος, ἐφ' οἷς περιαλγὴς γενόμενος αὐτοὺς διεγνωκότας ἐπιθέσθαι
τυραννίδι, κατηγόρησεν ἐν τῷ δήμῳ. οὐ προσεχόντων δὲ τῶν συ
ρακοσίων ταῖς διαβολαῖς, οἱ μὲν περὶ σώστρατον ἐδυνάστευσαν
τῆς πατρίδος, μετὰ τὴν ἐκ κρότωνος ἐπάνοδον. ὁ δ' ἀγαθοκλῆς
ἀλλοτρίως ἔχων τὰ πρὸς αὐτοὺς, τὸ μὲν πρῶτον κατέμεινεν ἐν
ἰταλίᾳ μετὰ τῶν κοινοπραγούντων. καὶ καταλαμβάνεσθαι τὴν
τῶν κροτωνιατῶν πόλιν ἐπιχειρήσας, ἐξέπεσε· καὶ μετ' ὀλίγων
εἰς τάραντα διεσώθη. ταχθεὶς δὲ παρὰ τοῖς ταραντίνοις ἐν τῇ τῶν
μισθοφόρων τάξει, καὶ πολλὰς καὶ παραβόλους ἐγχειρῶν πράξε-
σιν, εἰς ὑποψίαν ἦλθε καινοτομεῖν. διόπερ ἀπολυθεὶς καὶ ταύτης
τῆς στρατείας, συνήθροισε τοὺς κατὰ τὴν ἰταλίαν φυγάδας. καὶ ῥη
γίνοις πολεμουμένοις ὑπὸ τῶν περὶ τὸν ἡρακλείδην καὶ σωσί-
στρατον, ἐβοήθησεν. ἔπειτα τῆς ἐν συρακούσαις δυναστείας κα-
ταλυθείσης, καὶ τῶν περὶ τὸν σώστρατον φυγόντων, κατῆλθεν
εἰς τὴν πατρίδα. συνεκπεσόντων δὲ τοῖς δυνάσταις, πολλῶν
ἐνδόξων ἀνδρῶν ὡς ἂν τῆς ὀλιγαρχίας κεκοινωνηκότων ἑξακο-
σίων τῶν ἐπιφανεστάτων, ἐνέστη πόλεμος τοῖς φυγάσι πρὸς τοὺς
ἀντεχομένους τῆς δημοκρατίας. συμμαχούντων δὲ τῶν καρχηδο
νίων τοῖς περὶ τὸν σώστρατον φυγάσιν, ἐγίνοντο κίνδυνοι συνε-
χεῖς, καὶ παρατάξεις ἀνδρῶν καὶ δυνάμεων. ἐν αἷς ἀγαθοκλῆς
ποτὲ μὲν ἰδιώτης ὤν, ποτὲ δὲ ἐφ' ἡγεμονίας τεταγμένος, ὑ-
πελήφθη δραστικὸς εἶναι καὶ φιλότεχνος, ἐκ τοῦ πρὸς ἕκαστον τῶν
καιρῶν ἐπινοεῖσθαί τι τῶν χρησίμων· ὧν ἓν ἔπραξε, καὶ μάλα μνή
μης ἄξιον. στρατοπεδευόντων γὰρ ποτὲ τῶν συρακοσίων πλη-
σίον

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

σίου τῆς γέλας, αὐτὸς μὲν νυκτὸς παρεισέπεσεν εἰς τὴν πόλιν μετὰ χιλίων στρατιωτῶν. οἱ δὲ περὶ τὸν σωσίστρατον ἐπιφανέντες μετὰ μεγάλης καὶ τεταγμένης δυνάμεως, ἔτρεψαν παρεισπεπτωκότας, καὶ κατέβαλλον εἰς τ̄. τῶν δ' ἄλλων ἀποβιαζομένων μὲν φεύγειν διά τινος στενοῦ τόπου, καὶ τὴν σωτηρίαν ἀπεγνωκότων, παραδόξως αὐτοὺς ἀγαθοκλῆς ἐκ τῶν κινδύνων ἐρρύσατο. αὐτὸς μὲν γὰρ λαμπρότατα πάντων ἀγωνισάμενος, ἑπτὰ τραύμασι περιέπεσε· καὶ διὰ τὸ πλῆθος τοῦ ῥυέντος αἵματος, τὸ σῶμα παρελύετο. τῶν δὲ πολεμίων ἐπικειμένων, παρήγγειλε καὶ τοῖς σαλπιγκταῖς ἐπ' ἀμφότερα τὰ μέρη τοῦ τείχους παρελθόντας, σημαίνειν τὸ πολεμικόν. ὧν ταχέως τὸ ῥηθὲν πραξάντων, οἱ προσβοηθήσαντες ἐκ τῆς γέλας, τὸ μὲν ἀληθὲς διὰ τὸ σκότος οὐκ ἠδύναντο συνιδεῖν. ὑπολαβόντες δὲ τὴν ἄλλην δύναμιν τῶν συρακοσίων κατ' ἀμφότερα τὰ μέρη παρεισπεπτωκέναι, τοῦ μὲν ἔτι διώκειν ἀπέστησαν. διελόμενοι δὲ τὰς τάξεις δίχη, ταχέως ἐβοήθουν, συντρέχοντες πρὸς τὸν ἦχον τῶν σαλπιγκτῶν. ἐν τοσούτῳ δὲ τυχόντες ἀνοχῆς οἱ περὶ τὸν ἀγαθοκλέα, μετὰ πάσης ἀσφαλείας διεσώθησαν εἰς τὸν χάρακα. ἐνταῦθα μὲν οὖν τοῦτον τὸν τρόπον καταστρατηγήσας τοὺς πολεμίους, οὐ μόνον τοὺς σὺν αὐτῷ παραδόξως ἔσωσεν, ἀλλὰ καὶ τῶν συμμάχων ψ̄ ἄνδρας. μετὰ δὲ ταῦτα ἐν ταῖς συρακούσαις αἱρεθέντος ἀκεστορίδου τοῦ κορινθίου στρατηγοῦ, δόξας ἐπιθέσθαι τυραννίδι, διὰ τὴν σύνεσιν διέφυγε τὸν κίνδυνον. ὁ μὲν γὰρ ἀκεστορίδης εὐλαβηθεὶς τὴν στάσιν, καὶ διὰ τοῦτο οὐ βουλόμενος αὐτὸν φανερῶς ἀνελεῖν, ἐκέλευσεν ἐκ τῆς πόλεως μεταστῆναι. καὶ τοὺς νυκτὸς κατὰ τὴν ὁδὸν ἀποκτενοῦντας, διαπέστειλεν. ἀγαθοκλῆς δὲ καταστοχασάμενος πιθανῶς τὴν ἐπίνοιαν τοῦ στρατηγοῦ, τῶν παίδων διεδέξατο τὸν ἑαυτῷ μάλιστα ἐοικότα, καὶ κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ σώματος καὶ κατὰ τὴν ὄψιν. τούτῳ δὲ δοὺς τὴν ἑαυτοῦ πανοπλίαν, καὶ τὸν ἵππον, ἔτι δὲ τὴν ἐσθῆτα, παρεκρούσατο τοὺς ἐπὶ τὴν ἀναίρεσιν ἀποσταλέντας· αὐτὸς δὲ ῥάκη περιβαλόμενος, ἀνοδίᾳ τὴν ὁδοιπορίαν ἐποιήσατο. ἐκεῖνοι δὲ ἀπὸ τῶν ὅπλων καὶ τῶν ἄλλων συσσήμων ὑπολαβόντες εἶναι τὸν

ἀγαθοκλέα, καὶ τἀκριβὲς διὰ τὸ σκότος οὐ συνιδόντες, τὸν μὲν
φόνον ἐπετέλεσαν, τῆς δὲ προκεχειρισμένης πράξεως διήμαρ-
τον. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν συρακοσίων καταδεξαμένων τοὺς με-
τὰ σωστράτου φυγάδας, καὶ πρὸς καρχηδονίους εἰρήνην συνθε-
μένων, ἀγαθοκλῆς φυγὰς ὢν, ἰδίαν δύναμιν ἐν τῇ μεσογείῳ συ
νεστήσατο. γενόμενος δὲ φοβερὸς οὐ μόνον τοῖς πολίταις, ἀλλὰ καὶ
τοῖς καρχηδονίοις, ἐπείσθη κατελθεῖν εἰς τὴν πατρίδα. καὶ πα
ραχθεὶς εἰς τὸ τῆς δήμητρος ἱερὸν ὑπὸ τῶν πολιτῶν, ὤμοσε μη-
δὲν ἐναντιωθήσεσθαι τῇ δημοκρατίᾳ· προσποιηθεὶς δὲ τῆς δημοκρα
τίας προΐστασθαι, καὶ δημαγωγήσας ποικίλως τὰ πλήθη, στρα-
τηγὸς κατεστάθη καὶ φύλαξ τῆς εἰρήνης, μέχρι ἂν γνησίως ὁμονοή
σουσιν οἱ συνεληλυθότες εἰς τὴν πόλιν. εἰς πολλὰ γὰρ μέρη συ
νέβαινε διαιρεῖσθαι τὰς ἑταιρείας τῶν συνιόντων, καὶ πρὸς ἀλ
λήλους ἑκάστοις εἶναι μεγάλας διαφοράς. μέγιστον δ' ἦν ἀντίταγ-
μα τοῖς περὶ τὸν ἀγαθοκλέα, τὸ τῶν χ΄ συνέδριον μετὰ τὴν ὀ-
λιγαρχίαν ὑφηγημένον τῆς πόλεως. οἱ προέχοντες γὰρ τῶν συ-
ρακουσίων ταῖς δόξαις καὶ ταῖς οὐσίαις, ἐν τούτοις ὑπῆρχον κα-
ταλελεγμένοι. ὁ δ' οὖν ἀγαθοκλῆς ἐπιθυμητὴς ὢν δυναστείας,
πολλὰς ἀφορμὰς εἶχεν εἰς τὸ συντελέσαι τὸ βούλευμα. οὐ μόνον
γὰρ στρατηγὸς ὢν κύριος τῆς δυνάμεως ἦν, ἀλλὰ καὶ προσαγγελ
θέντος ὅτι τινὲς τῶν ἀποστατῶν ἐν τῇ μεσογείῳ πρὸς ἐρβίτῃ συνά-
γουσι δύναμιν, ἐξουσίαν ἔλαβεν ἀνυπόπτως καταγράφειν οὓς
προαιροῖτο στρατιώτας. διὸ καὶ προσποιηθεὶς στρατεύειν ἐπὶ τὴν
ἐρβίταν, κατέλεξεν εἰς τάξεις τούς τε ἐκ μοργαντίνης καὶ τῶν
ἄλλων τῶν ἐν τῇ μεσογείῳ πόλεων, καὶ τοὺς αὐτῷ πρότερον συμ-
πορευθέντας πρὸς καρχηδονίους. οὗτοι γὰρ πάντες πρὸς ἀγαθο-
κλέα μὲν εὐνούστατα διέκειντο, πολλὰ προσευεργετημένοι κατὰ
τὰς στρατείας. πρὸς δὲ τοὺς ἐν συρακούσαις ὀλιγαρχίας κεκοινω
νηκότας χ΄, ἀεὶ πολεμικῶς εἶχον· καὶ καθόλου τὸν δῆμον ἐμίσουν,
ἀναγκαζόμενοι ποιεῖν τὸ προσταττόμενον. τούτων δ' ὄντων
μὲν τὸν ἀριθμὸν εἰς τρισχιλίους, ταῖς δ' ὁρμαῖς καὶ ταῖς προαι-
ρέσεσιν εὐθετωτάτων πρὸς τὴν κατάλυσιν τῆς δημοκρατίας,
προσεπελέξατο καὶ τῶν πολιτῶν τοὺς διὰ πενίαν καὶ φθόνον ἐ-

ναντι

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ἐναντιουμένους ταῖς τῶν ἰσχυόντων ἐπιφανείαις. ὡς δ' αὐτῷ πάντ' ἦν εὐτρεπῆ, τοῖς μὲν στρατιώταις παρήγγειλεν ἀπαντᾶν ἅμ' ἡμέρᾳ εἰς τὸ Τιμολεόντιον· αὐτὸς δὲ μεταπεμψάμενος τοὺς περὶ Πίσαρχον καὶ Διοκλέα τοὺς δοκοῦντας προεστάναι τῆς τῶν χ΄ ἑταιρείας, ὡς περὶ τῶν κοινῇ συμφερόντων διαλεξόμενος, ἐπειδὴ παρεγένοντο παραλαβόντες τῶν φίλων εἰς μ΄, προσποιηθεὶς ἑαυτὸν ἐπιβουλεύεσθαι, συνέλαβεν ἅπαντας. καὶ κατηγορήσας μὲν αὐτῶν ἐν τοῖς στρατιώταις, φήσας ὑπὸ τῶν χ΄ ἁρπάζεσθαι διὰ τὴν πρὸς τὸν δῆμον εὔνοιαν· καὶ κατοδυρόμενος τὴν περὶ αὐτὸν τύχην. παροξυνομένου δὲ τοῦ πλήθους, καὶ βοῶντος μηκέτι μέλλειν, ἀλλ' ἐκ χειρὸς ἐπιθεῖναι τοῖς ἀδικήσασι τὴν δίκην, τοῖς μὲν σαλπικταῖς παρήγγειλε σημαίνειν τὸ πολεμικόν, τοῖς δὲ στρατιώταις ἀναιρεῖν τοὺς αἰτίους, καὶ διαρπάζειν τὰς κτήσεις τῶν χ΄, καὶ τῶν τούτοις κοινοπραγούντων. ὁρμησάντων δὲ πάντων ἐπὶ τὴν ἁρπαγήν, ἡ πόλις ἐπληρώθη ταραχῆς, καὶ μεγάλων ἀτυχημάτων. οἱ γὰρ χαριέστατοι τῶν πολιτῶν ἀγνοοῦντες τὸν καθ' αὐτῶν κεκυρωμένον ὄλεθρον, ἐξεπήδων ἐκ τῶν οἰκιῶν εἰς τὰς ὁδούς, μαθεῖν σπεύδοντες τὸν θόρυβον. οἱ δὲ στρατιῶται τὰ μὲν διὰ τὴν πλεονεξίαν, τὰ δὲ διὰ τὸν θυμὸν ἠγριωμένοι τὰς ψυχάς, ἀνῄρουν τοὺς διὰ τὴν ἄγνοιαν γυμνὰ τὰ σώματα τῶν ἀμυνομένων ὅπλων παρεχομένους. διαληφθέντων δὲ τῶν στενωπῶν κατὰ μέρος ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν, οἱ μὲν κατὰ τὰς ὁδούς, οἱ δ' ἐν ταῖς οἰκίαις ἐφονεύοντο. πολλοὶ δ' οὖν καὶ τῶν μηδεπώποτε διαβεβλημένων ἀνῃροῦντο, δεόμενοι μαθεῖν τὴν αἰτίαν τῆς ἀπωλείας. καθωπλισμένον γὰρ πλῆθος ἐξουσίαν λαβόν, οὐ διέκρινε φίλον ἢ πολέμιον· ἀλλὰ παρ' οὗ πλέον ὠφεληθήσεσθαι διειλήφει, τοῦτον ἐχθρὸν ἡγεῖτο. διὸ καὶ παρῆν ὁρᾶν πᾶσαν τὴν πόλιν πεπληρωμένην ὕβρεως, καὶ φόνων, καὶ παντοίων ἀνομημάτων. οἱ μὲν γὰρ διὰ τὰς προϋπαρχούσας ἔχθρας, οὐδεμιᾶς ἐπηρείας ἀπείχοντο κατὰ τῶν μισουμένων, ἔχοντες ἐξουσίαν διατιθέναι πᾶν τὸ κεχαρισμένον τῷ θυμῷ. οἱ δὲ ταῖς τῶν εὐπόρων σφαγαῖς οἰόμενοι τὰς ἰδίας εὐπορίας ἐπανορθώσασθαι, πᾶν ἐμηχανῶντο πρὸς τὸν κατ' αὐτῶν ὄλεθρον. οἱ μὲν γὰρ τὰς αὐλείους θύρας ἐξέκοπτον, οἱ δὲ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

διὰ κλιμάκων ἐπὶ τὰς ὀροφὰς προσανέβαινον, ἄλλοι δὲ διηγω-
νίζοντο πρὸς τοὺς ἀπὸ τῶν στεγῶν ἀμυνομένους. οὐ μὴν οὐδὲ τοῖς εἰς τὰ
τεμένη καταφυγοῦσιν ἡ τῶν θεῶν ἱκετεία παρείχετο τὴν ἀσ-
φάλειαν. ἀλλ' ἡ πρὸς θεοὺς ἀσέβεια, ἐνίκα τὸ πρὸς ἀνθρώπων. ¶
ταῦτ' ἐτόλμων ἐν εἰρήνῃ καὶ πατρίδι παρανομεῖν Ἕλληνες
καθ' Ἑλλήνων, οἰκεῖοι κατὰ συγγενῶν· οὐ φύσιν, οὐ σπονδάς, οὐ θεοὺς
ἐντρεπόμενοι· ἐφ' οἷς οὐχ ὅτι φίλος, ἀλλὰ καὶ παντελῶς ἐχθρὸς
μέτριός γε τὴν ψυχὴν οὐκ ἔστιν, ὅστις οὐκ ἂν τὴν τῶν πασχόντων
τύχην ἐλεήσειεν. πᾶσαι μὲν γὰρ αἱ πύλαι τῆς πόλεως ἐκλείσθη-
σαν. πλείους δὲ τῶν τετρακισχιλίων ἀνῃρέθησαν αὐθήμερον. τοῦ-
το μόνον ἐγκληθέντες, ὅτι χαριέστεροι τῶν ἄλλων ἦσαν. τῶν δὲ
φυγόντων οἱ μὲν ἐπὶ τὰς πύλας ὁρμήσαντες, συνελήφθησαν.
οἱ δὲ κατὰ τῶν τειχῶν ῥίπτοντες αὐτούς, εἰς τὰς ἀστυγείτονας πόλεις
διεσώθησαν. τινὲς δὲ διὰ τὸν φόβον ἀπονενοημένως ἀλλόμενοι, κατεκρη-
μνίσθησαν. τὸ δὲ πλῆθος ἦν τῶν ἐκπεσόντων ἐκ τῆς πατρίδος, ὑπὲρ
τοὺς ἑξακισχιλίους· ὧν οἱ πλεῖστοι κατέφυγον πρὸς τοὺς Ἀκραγαντί-
νους, κἀκεῖ τῆς καθηκούσης ἐπιμελείας ἠξιώθησαν. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀγα-
θοκλέα διημερεύσαντες ἐν τοῖς τῶν πολιτῶν φόνοις, οὔτε τῆς εἰς γυ-
ναῖκας ὕβρεως καὶ παρανομίας ἀπείχοντο· ἀλλὰ παρὰ τῶν ἐκπεφευ-
γότων τὸν θάνατον ἱκανὴν ὑπελάμβανον λήψεσθαι τιμωρίαν, τὴν
εἰς τοὺς συγγενεῖς ἐπήρειαν. δεινότερά γε θανάτου τοὺς μὲν ἄνδρας
καὶ πατέρας εἰκὸς ἦν πείσεσθαι, γυναικῶν ὕβρεις καὶ παρθέ-
νων αἰσχύνας ἀναλογιζομένους· ἀφ' ὧν ἡμῖν περιαιρετέον ἐστί, τὸ
ἐπίθετον καὶ συνήθη τοῖς συγγραφεῦσι τραγῳδίαν· μάλιστα
μὲν διὰ τὸν τῶν παθόντων ἔλεον, ἔπειτα καὶ διὰ τὸ μηδένα τῶν
ἀναγινωσκόντων ἐπιζητεῖν ἀκοῦσαι τὰ κατὰ μέρος ἐν ἑτοίμῳ
τῆς γνώσεως οὔσης. οἱ γὰρ μεθημέραν ἐν ταῖς ὁδοῖς καὶ κατὰ τὴν ἀ-
γορὰν σφάττειν τολμῶντες τοὺς μηδὲν ἀδικοῦντας, οὐ προσδέ-
ονταί τινος δηλώσοντος τί νύκτωρ ἔπραττον καθ' αὑτοὺς ἐν ταῖς
οἰκίαις, καί πως προσεφέροντο παρθένοις ὀρφαναῖς καὶ γυναιξὶν,
ἐρήμοις μὲν οὔσαις τῶν βοηθησόντων, πεπτωκυίαις δ' ὑπὸ ἐξου-
σίαν αὐτοκράτορα τῶν ἐχθίστων. ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς δυεῖν ἡμερῶν
διελθουσῶν, ἐπειδή ποτ' ἐπληρώθη τοῦ κατὰ τῶν πολιτῶν φόνου,

τοὺς ζωγρηθέντας ἀθροίσας, Δεινοκράτην μὲν ἀφῆκε διὰ τὴν
προγεγενημένην φιλίαν· τῶν ἄλλων δὲ τοὺς μὲν ἀλλοτριώτατα
διακειμένους ἀνεῖλε, τοὺς δὲ λοιποὺς ἐφυγάδευσε. μετὰ δὲ ταῦ-
τα συναγαγὼν ἐκκλησίαν, κατηγόρησε μὲν τῶν ἑξακοσίων, καὶ τῆς ὑπ'
αὐτῶν προγεγενημένης ὀλιγαρχίας. καθαρὰν δὲ φήσας τὴν πό-
λιν πεποιηκέναι τῶν δυναστεύειν ἐπιχειρούντων, ἀπεφαίνετο
τῷ δήμῳ τὴν αὐτονομίαν εἰλικρινῆ παραδιδόναι, καὶ βούλεσθαι
ποτὲ τῶν πόνων ἀπολυθεὶς, ἰδιωτεύειν ἴσος ὢν πᾶσι. καὶ ταῦτα
λέγων, τὸ μὲν χλαμύδιον αὐτοῦ περιέσπασε, τὸ δ' ἱμάτιον με-
ταλαβὼν ἀπήει τῶν πολλῶν ἑαυτὸν ἀποδείξας ἕνα. ταῦτα δ'
ἔπραττε, τὸν δημοτικὸν ὑποκρινόμενος, καὶ σαφῶς εἰδὼς τοὺς
πλείους τῶν ἐκκλησιαζόντων μετεσχηκότας τῶν ἀσεβημάτων,
καὶ διὰ τοῦτο μηδέποτ' ἂν βουληθέντας ἄλλῳ τὴν στρατηγίαν
ἐγχειρίσαι. εὐθὺ γοῦν οἱ διαπεφορηκότες τὰ τῶν ἠτυχηκότων,
ἐβόων μὴ καταλιπεῖν ἑαυτοὺς, ἀλλὰ προσδέξασθαι τὴν τῶν ὅ-
λων ἐπιμέλειαν. ὁ δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἡσυχίαν εἶχεν. εἶτα τοῦ πλή-
θους βιαιότερον ἐγκειμένου, προσδέξασθαι μὲν ἔφησε τὴν στρατη-
γίαν, μὴ μέντοιγε μετ' ἄλλων ἄρξειν. οὐ γὰρ ὑπομένειν ὧν ἂν ἕ-
τεροι παρανομήσωσι, τούτων αὐτὸν συνάρχοντα λόγον ἀποδιδό-
ναι κατὰ τοὺς νόμους. συγχωρήσαντος δὲ τοῦ πλήθους μοναρχεῖν, οὗ-
τος μὲν ἐχειροτονήθη στρατηγὸς αὐτοκράτωρ. καὶ τὸ λοιπὸν φα-
νερῶς ἐδυνάστευε, καὶ τῆς πόλεως ἐπιμέλειαν ἐποιεῖτο. τῶν δ'
ἀκεραίων Συρακοσίων, οἱ μὲν διὰ τὸν φόβον ἠναγκάζοντο καρ-
τερεῖν, οἱ δὲ ὑπὸ τοῦ πλήθους κατισχυόμενοι, τὴν ἔχθραν εἰς κενὸν
οὐκ ἐτόλμων ἐνδείκνυσθαι. πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἀπόρων καὶ κατα-
χρέων, ἄσμενοι τὴν μεταβολὴν προσεδέξαντο. ἐπηγγέλλετο
γὰρ ὁ Ἀγαθοκλῆς κατὰ τὴν ἐκκλησίαν, καὶ χρεῶν ἀποκοπὰς ποιή-
σασθαι, καὶ τοῖς πένησι χώραν δωρήσεσθαι. ἀπὸ δὲ τούτων γενόμε-
νος, τοῦ μὲν ἔτι φονεύειν ἢ κολάζειν τινὰς ἀπέστη. μεταβαλό-
μενος δ' εἰς τοὐναντίον εὐγνωμόνως τοῖς πλήθεσι προσεφέρε-
το. καὶ πολλοὺς μὲν εὐεργετῶν, οὐκ ὀλίγους δ' ἐπαγγελίαις με-
τεωρίζων, πάντας δὲ λόγοις φιλανθρώποις δημαγωγῶν, οὐ με-
τρίας ἀποδοχῆς ἐτύγχανεν. ἔχων δὲ τηλικαύτην δυναστείαν, οὔ-

τε διάδημα ἔλαβεν, οὔτε δορυφόρους εἶχεν, οὔτε δυσεντευξίαν ἐζήλωσεν· ἅπερ εἰώθασι ποιεῖν σχεδὸν ἅπαντες οἱ τύραννοι. ἐπεμελήθη δὲ καὶ τῶν προσόδων, καὶ τῆς τῶν ὅπλων καὶ βελῶν παρασκευῆς. ἔτι δὲ πρὸς ταῖς ὑπαρχούσαις μακραῖς ναυσὶν, ἑτέρας ἐναυπηγήσατο. προσελάβετο δὲ καὶ τῶν ἐν τῇ μεσογείῳ χωρίων καὶ πόλεων τὰς πλείστας. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν σικελίαν ἐν τούτοις ἦν. Κατὰ δὲ τὴν ἰταλίαν, ῥωμαῖοι μὲν ἔνατον ἔτος διεπολέμουν πρὸς σαμνίτας. καὶ κατὰ μὲν τοὺς ἔμπροσθεν χρόνους, μεγάλαις δυνάμεσιν ἦσαν διαγωνισμένοι· τότε δὲ εἰς τὰς πολεμίας εἰσβολὰς ποιούμενοι, καὶ τὴν χώραν λεηλατοῦντες. ἐπόρθησαν δὲ καὶ τῆς ἀπουλίας τὴν δαυνίαν πᾶσαν. καὶ προσαγαγόμενοι κανυσίους, ὁμήρους παρ᾽ αὐτῶν ἔλαβον. προσέθηκαν δὲ καὶ δύο φυλὰς ταῖς προϋπαρχούσαις, τήν τε φαλέρναν καὶ τὴν ὠφελτίναν. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, κροτωνιᾶται πρὸς μὲν βρεττίους διελύσαντο. πρὸς δὲ τοὺς ἐκπεπτωκότας τῶν πολιτῶν ὑπὸ τῆς δημοκρατίας, διὰ τὴν πρὸς ἡρακλείδην καὶ σωσίστρατον κοινωνίαν, περὶ ἧς ἐν τῇ προτέρᾳ βίβλῳ τὰ κατὰ μέρος διήλθομεν, δεύτερον ἔτος ἤδη πολεμοῦντες, πάρωνα καὶ μενέδημον ἄνδρας ἐπιφανεῖς, στρατηγοὺς ἐχειροτόνησαν. οἱ δὲ φυγάδες ἐκ θουρίων ὁρμήσαντες καὶ προσλαβόντες μισθοφόρους τ̄, ἐπεχείρησαν μὲν νυκτὸς παρεισπίπτειν εἰς τὴν πατρίδα. ἀποκρουσθέντες δ᾽ ὑπὸ τῶν κροτωνιατῶν, κατεστρατοπέδευσαν ἐπὶ τῶν μεθορίων τῆς βρεττίων χώρας. μετ᾽ ὀλίγον δὲ τῆς πολιτικῆς δυνάμεως ἐπελθούσης πολλαπλασίου, πάντες μαχόμενοι κατεσφάγησαν. ἡμεῖς δὲ ἐπεὶ τὰ περὶ σικελίαν καὶ τὴν ἰταλίαν διεληλύθαμεν, διαβιβάσομεν τὸν λόγον ἐπὶ τὰ λοιπὰ μέρη τῆς εὐρώπης. κατὰ γὰρ τὴν μακεδονίαν εὐρυδίκη τῆς βασιλείας προεστηκυῖα, καὶ πυνθανομένη τὴν ὀλυμπιάδα παρασκευάζεσθαι πρὸς τὴν κάθοδον, πρὸς μὲν κάσανδρον εἰς πελοπόννησον ἀπέστειλε βιβλιαφόρον, ἀξιοῦσα βοηθεῖν τὴν ταχίστην. τῶν δὲ μακεδόνων τοὺς πρακτικωτάτους ἀνακαλουμένη δωρεαῖς, καὶ μεγάλαις ἐπαγγελίαις, ἰδίους ταῖς εὐνοίαις κατεσκεύαζε. πολυπέρχων δὲ δύναμιν ἤθροισε, προσλαβόμενος αἰα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

κίδην τὸν ἠπειρώτην· καὶ κατήγαγεν ὀλυμπιάδα μετὰ τοῦ ἀλεξάνδρου παιδὸς ἐπὶ τὴν βασιλείαν. ἀκούων οὖν εὐρυδίκην ἐν εὐΐοις τῆς μακεδονίας οὖσαν μετὰ τῆς δυνάμεως, ὥρμησεν ἐπ᾽ αὐτὴν σπεύδων, μιᾷ μάχῃ κρῖναι τὰ πράγματα. ἀντιταχθέντων δὲ ἀλλήλοις τῶν στρατοπέδων, οἱ μακεδόνες ἐντραπέντες τὸ τῆς ὀλυμπιάδος ἀξίωμα, καὶ τῶν εὐεργεσιῶν ἀναμιμνησκόμενοι τῶν ἀλεξάνδρου, μετεβάλλοντο. φίλιππος μὲν οὖν βασιλεὺς, εὐθὺς ἥλω μετὰ τῆς θεραπείας. ἡ δ᾽ εὐρυδίκη μετὰ πολυκλέους ἑνὸς τῶν συμβούλων, εἰς ἀμφίπολιν ἀποχωροῦσα συνελήφθη. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον ὀλυμπιὰς τῶν βασιλικῶν σωμάτων κυριεύσασα, καὶ χωρὶς κινδύνων τὴν βασιλείαν παραλαβοῦσα, τὴν βασιλείαν οὐκ ἤνεγκεν ἀνθρωπίνως. ἀλλὰ τήν τ᾽ εὐρυδίκην καὶ τὸν ἄνδρα φίλιππον, τὸ μὲν πρῶτον εἰς φυλακὴν καταθεμένη, κακουχεῖν ἐπεχείρησε. περιοικοδομήσασα γὰρ αὐτῶν ἐν βραχεῖ τόπῳ τὰ σώματα, διὰ μιᾶς στενῆς ὑποδοχῆς ἐχορήγει τὰ δίκαια. ἐπὶ πολλὰς δ᾽ ἡμέρας παρανομήσασα τοὺς ἠτυχηκότας, ἐπειδὴ παρὰ τοῖς μακεδόσιν ἠδόξει διὰ τὸν πρὸς τοὺς πάσχοντας ἔλεον, τὸν μὲν φίλιππον προσέταξε θρᾳξί τισιν ἐκκεντῆσαι, βασιλέα γεγενημένον ἓξ ἔτη καὶ μῆνας τέτταρας· τὴν δ᾽ εὐρυδίκην παρρησιαζομένην, καὶ βοῶσαν αὐτῇ μᾶλλον προσήκειν ἤπερ ὀλυμπιάδι τὴν βασιλείαν, ἔκρινε μείζονος ἀξιῶσαι τιμωρείας. εἰσέπεμψεν οὖν αὐτῇ ξίφος, καὶ βρόχον, καὶ κώνειον, καὶ συνέταξε τούτων ᾧ βούλοιτο καταχρήσασθαι πρὸς τὸν θάνατον· οὔτε τὸ προγεγενημένον ἀξίωμα τῆς παρανομουμένης ἐντραπεῖσα τὸ παράπαν, οὔτε τῆς κοινῆς τύχης εἰς οἶκτον ἐλθοῦσα. τοιγαροῦν ὁμοίας μεταβολῆς τυχοῦσα, τῆς ὠμότητος ἀξίαν ἔσχε τὴν τοῦ βίου καταστροφήν. εὐρυδίκη μὲν γὰρ κατευξαμένη παρόντος τοῦ κομίσαντος, τῶν ὁμοίων δωρεῶν ὀλυμπιάδα τυχεῖν, τὸν μὲν ἄνδρα περιέστειλεν ἐπιμεληθεῖσα τῶν τραυμάτων, ὡς ποθ᾽ ὁ καιρὸς συνεχώρει· ἑαυτὴν δ᾽ ἀνακρεμάσασα τῇ ζώνῃ, κατέστρεψε τὸν βίον, οὔτε δακρύσασα τὴν αὑτῆς τύχην, οὔτε τῷ μεγέθει τῶν συμπτωμάτων ταπεινωθεῖσα. ὀλυμπιὰς δὲ τούτων διαπραχθέντων, ἀνεῖλε μὲν τὸν νικάνορα τὸν ἀδελφὸν τοῦ

κασάνδρου, κατέστρεψε δὲ τὸν ἰόλλου τάφον, μετερχομένη καθάπερ ἔφησε τὸν ἀλεξάνδρου θάνατον. ἐπέλεξε δὲ καὶ τῶν κασάνδρου φίλων τοὺς ἐπιφανεστάτους ἑκατὸν μακεδόνας, οὓς ἅπαντας ἀπέσφαξεν. ἐν τοιούτοις δὲ παρανομήμασι πληροῦσα τὸν ἑαυτῆς θυμόν, ταχὺ πολλοὺς τῶν μακεδόνων ἐποίησε μισῆσαι τὴν ὠμότητα. πάντες γὰρ ἀνεμιμνήσκοντο τῶν ἀντιπάτρου λόγων· ὡς καθάπερ χρησμῳδῶν ἐπὶ τῆς τελευτῆς παρεκελεύσατο, μηδέποτε συγχωρῆσαι γυναικὶ τῆς βασιλείας προστατῆσαι. τὰ μὲν οὖν κατὰ μακεδονίαν τοῦτον τὸν τρόπον διοικηθέντα, πρόδηλον εἶχε τὴν ἐσομένην μεταβολήν. κατὰ δὲ τὴν ἀσίαν εὐμενὴς μὲν ἔχων τοὺς ἀργυράσπιδας μακεδόνας, καὶ τὸν ἀφηγούμενον αὐτῶν ἀντιγένην, παρεχείμασε μὲν τῆς βαβυλωνίας ἐν ταῖς ὀνομαζομέναις καρῶν κώμαις. πρὸς δὲ σέλευκον καὶ πίθωνα πρέσβεις ἀπέστειλεν, ἀξιῶν βοηθεῖν τοῖς βασιλεῦσι, καὶ μετ᾽ αὐτῶν συναγωνίσασθαι πρὸς ἀντίγονον. τούτων δ᾽ ὁ μὲν πίθων τῆς μηδίας, ὁ δ᾽ ἕτερος τῆς βαβυλωνίας σατράπης ἀπεδέδεικτο, καθ᾽ ὃν καιρὸν ἡ δευτέρα διαίρεσις ἐγενήθη τῶν σατραπειῶν ἐν τριπαραδείσῳ. οἱ δὲ περὶ σέλευκον τοῖς μὲν βασιλεῦσιν ἔφασαν βούλεσθαι παρέχεσθαι χρείας, εὐμενεῖ μέντοιγε μηδέποθ᾽ ὑπομένειν ποιοῦντας τὸ προσταττόμενον, οὗ μακεδόνες συνελθόντες κατέγνωσαν θάνατον. πολλὰ δὲ πρὸς ταύτην τὴν προαίρεσιν διαλεχθέντες, συνέπεμψαν παρ᾽ αὐτῶν πρεσβευτὴν πρὸς ἀντιγένην, καὶ τοὺς ἀργυράσπιδας, ἀξιοῦντες ἀφιστᾶναι τῆς ἡγεμονίας εὐμενῆ. τῶν δὲ μακεδόνων οὐ προσεχόντων τοῖς λόγοις, εὐμενὴς ἐπαινέσας αὐτῶν τὴν προθυμίαν, ἀνέζευξε μετὰ τῆς δυνάμεως. καὶ παραγενηθεὶς ἐπὶ τὸν τίγριν ποταμόν, κατεστρατοπέδευσε, τῆς βαβυλῶνος ἀπέχων σταδίους τ̄. καὶ πρόθεσιν μὲν εἶχεν εἰς σοῦσα ποιεῖσθαι τὴν πορείαν, διανοούμενος τὰς ἐκ τῶν ἄνω σατραπειῶν δυνάμεις μεταπέμπεσθαι, καὶ τοῖς βασιλικοῖς θησαυροῖς χρήσασθαι πρὸς τὰς ἐπειγούσας χρείας. ἠναγκάζετο δὲ τὸν ποταμὸν διαβαίνειν, διὰ τὸ τὴν μὲν κατόπιν χώραν προνενομεῦσθαι, τὴν δὲ πέραν ἀκέραιον εἶναι, καὶ δαψιλεῖς δύνασθαι παρέχεσθαι τροφὰς τῷ στρατοπέδῳ.

συναγαγόντος οὖν αὐτοῦ πλοῖα πανταχόθεν πρὸς τὴν διάβασιν, οἱ περὶ Σέλευκον καὶ Πίθωνα κατέπλευσαν δυσὶ μὲν τριήρεσι, κοντωτοῖς δὲ πλείοσιν· ἔτι γὰρ τὰ σκάφη ταῦτα περιῆν, ἐκ τῶν ὑπ' Ἀλεξάνδρου ναυπηγηθέντων περὶ Βαβυλῶνα. ταῦτα προσαγαγόντες πρὸς τὴν ἔκβασιν, πάλιν ἐπεχείρουν τοὺς Μακεδόνας πείθειν ἀποστῆσαι τὸν Εὐμενῆ τῆς στρατηγίας, καὶ μὴ προάγειν καθ' αὑτῶν ἄνδρα ξένον, καὶ πλείστους Μακεδόνων ἀνῃρηκότα. οὐδενὶ δὲ τρόπῳ τῶν περὶ τὸν Ἀντιγένην πειθομένων, οἱ περὶ Σέλευκον προσπλεύσαντες πρός τινα διώρυγα παλαιάν, ἀνέρρηξαν τὴν ἀρχὴν αὐτῆς ὑπὸ τοῦ χρόνου συγκεχωσμένην. περικλυσθείσης δὲ τῆς τῶν Μακεδόνων στρατοπεδείας, καὶ πάντη τοῦ συνεχοῦς τόπου λιμνάσαντος, ἐκινδύνευσεν ἅπαν ἀπολέσθαι τὸ στρατόπεδον ὑπὸ τῆς πλήμμης. ἐκείνην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν ἔμειναν ἐφ' ἡσυχίας, ἀπορούμενοι πῶς χρηστέον τοῖς πράγμασι. τῇ δ' ὑστεραίᾳ παρασκευασάμενοι τὰ κοντωτὰ πλοῖα περὶ τ̄ τὸν ἀριθμὸν ὄντα, διεβίβασαν τὸ κράτιστον τῆς δυνάμεως, οὐδενὸς παρενοχλοῦντος κατὰ τὴν ἔκβασιν. οἱ γὰρ περὶ Σέλευκον, ἱππεῖς μόνον εἶχον, καὶ τούτους πολὺ τοῖς ἀριθμοῖς λειπομένους τῶν ἐναντίων. νυκτὸς δὲ ἤδη καταλαμβανούσης, Εὐμενὴς μὲν ἀγωνιῶν ὑπὲρ τῆς ἀποσκευῆς, πάλιν εἰς τοὔπισω διεβίβασε τοὺς Μακεδόνας. εἰσηγησαμένου δέ τινος τῶν ἐγχωρίων, ἐπεβάλετό τινα τόπον ἀνακαθαίρειν, δι' οὗ ῥᾴδιον ἦν ἀποστρέψαι τὴν διώρυγα, καὶ βάσιμον κατασκευάσαι τὴν πλησίον χώραν. ἃ δὴ συνιδόντες οἱ περὶ Σέλευκον, καὶ βουλόμενοι τὴν ταχίστην αὐτοὺς ἐκ τῆς ἰδίας σατραπείας ἀπαλλάξαι, πρέσβεις ἀπέστειλαν ὑπὲρ ἀνοχῶν, συγχωρήσαντες τὴν διάβασιν. εὐθὺ δὲ καὶ βιβλιαφόρους ἀπέστειλαν πρὸς Ἀντίγονον εἰς Μεσοποταμίαν, ἀξιοῦντες ἥκειν τὴν ταχίστην μετὰ τῆς δυνάμεως, πρὶν ἢ καταβῆναι τοὺς σατράπας μετὰ τῶν δυνάμεων. Εὐμενὴς δὲ διαβὰς τὸν Τίγριν, καὶ παραγενόμενος εἰς τὴν Σουσιανήν, εἰς τρία μέρη διεῖλε τὴν δύναμιν, διὰ τὴν τοῦ σίτου σπάνιν. ἐπιπορευόμενος δὲ τὴν χώραν κατὰ μέρος, σίτου μὲν παντελῶς ἐσπάνιζεν. ὄρυζαν δὲ, καὶ σήσαμον, καὶ φοίνικα διέδωκε τοῖς στρατιώταις, δαψιλῶς ἐχούσης τῆς χώ-

ρας

ρας τοὺς ζιύτους καρπούς. πρὸς δὲ τοὺς ἐν ταῖς ἄνω σατραπείαις
ἡγεμόνας, ἦν μὲν πρότερον ἀπεσταλκὼς τὰς παρὰ τοῦ βασιλέως
ἐπιστολάς, ἐν αἷς ἦν γεγραμμένον πάντα πειθαρχεῖν εὐμενεῖ.
καὶ τότε δὲ βιβλιαφόρους ἀπέστειλεν, ἀξιῶν ἀπαντᾶν εἰς τὴν
σουσιανὴν ἅπαντας μετὰ τῶν ἰδίων δυνάμεων. καθ' ὃν δὴ χρό-
νον συνέβη κἀκείνους ἠθροικέναι τὰ στρατόπεδα, καὶ συνδεδρα-
μηκέναι πρὸς ἀλλήλους δι' ἑτέρας αἰτίας, ὅπερ ἀναγκαῖον προ-
ειπεῖν. πίθων σατράπης μὲν ἀπεδέδεικτο μηδίας· στρατηγὸς
δὲ τῶν ἄνω σατραπειῶν ἁπασῶν, γένει παρθυαῖος, ὡς φιλώ-
ταν μὲν τὸν προϋπάρχοντα στρατηγὸν ἀπέκτεινεν, τὸν δὲ αὐ-
τοῦ ἀδελφὸν εὔδαμον ἀντὶ τούτου κατέστησεν. οὗ γενομένου,
συνέδραμον οἱ λοιποὶ σατράπαι πάντες, φοβηθέντες μὴ τὸ
παραπλήσιον πάθωσιν, ὄντος τοῦ πίθωνος κινητικοῦ, καὶ μεγά-
λαις ἐπιβολαῖς περιβαλλομένου. περιγενόμενοι δὲ αὐτοῦ μάχῃ,
καὶ πολλοὺς τῶν συναγωνισαμένων ἀνελόντες, ἐξήλασαν ἐκ τῆς
παρθυαίας. κἀκεῖνος τὸ μὲν πρῶτον ἀνεχώρησεν εἰς μηδίαν. μετ'
ὀλίγον δὲ εἰς τὴν βαβυλῶνα παραγενόμενος, παρεκάλει τὸν σέ-
λευκον βοηθεῖν αὐτῷ, καὶ κοινωνεῖν τῶν αὐτῶν ἐλπίδων. διὰ δὴ
ταύτας τὰς αἰτίας τῶν ἄνω σατραπειῶν συνηθροικότων εἰς τὸ αὐ-
τὸ στρατόπεδα, παρῆσαν οἱ παρ' εὐμενοῦς βιβλιαφόροι πρὸς ἑ-
τοίμας τὰς δυνάμεις. ἦν δὲ τῶν ἡγεμόνων ἐπιφανέστατος μὲν,
καὶ κοινῷ δόγματι πάντων τὴν στρατηγίαν παραλαβὼν, πευ-
κέστης, γεγενημένος ἀλεξάνδρου σωματοφύλαξ, καὶ προηγμέ-
νος ὑπὸ τοῦ βασιλέως δι' ἀνδρείαν· σατραπείαν δ' εἶχεν ἔτη
πλείονα τῆς περσίδος, καὶ μεγάλης ἀποδοχῆς ἐτύγχανε παρὰ
τοῖς ἐγχωρείοις, δι' ἃς αἰτίας φασὶ καὶ τὸν ἀλέξανδρον αὐτῷ μό-
νῳ συγχωρῆσαι περσικὴν φορεῖν στολὴν, χαρίζεσθαι βουλόμενον
τοῖς πέρσαις, καὶ διὰ τούτου νομίζοντα κατὰ πάνθ' ἕξειν τὸ ἔθνος
ὑπήκοον. εἶχε δὲ τότε πέρσας τοξότας μὲν καὶ σφενδονήτας μυ-
ρίους, τοὺς δ' εἰς τὴν μακεδονικὴν τάξιν καθωπλισμένους παντο-
δαποὺς τρισχιλίους, ἱππεῖς δὲ ἕλληνας καὶ θρᾶκας χ̄, πέρσας δὲ
πλείους τῶν ῡ. πολέμων δ' ὁ μακεδὼν, καρμανίας σατράπης
ἀποδεδειγμένος, εἶχε πεζοὺς μὲν χιλίους φ, ἱππεῖς δὲ ψ. καὶ σι-

βύρτι

βύρτιος μὲν τῆς ἀραχωσίας ἡγούμενος, παρείχετο πεζοὺς μὲν χιλίους, ἱππεῖς δὲ δέκα πρὸς τοῖς ϛ̄ ἑξ. ἀνδροβάζῳ δ' ἐκ παροπαμισάδων, ὃς ὀξυάρτου κυριεύοντος τῆς σατραπείας, ἀπέσταλτο μετὰ πεζῶν χιλίων καὶ σ̄, ἱππέων δὲ τετρακοσίων. στάσανδρος δ' ὁ τῆς ἀρίας καὶ δραγγινῆς σατράπης, προσειληφὼς καὶ τοὺς ἐκ τῆς βακτριανῆς, εἶχε πεζοὺς μὲν χιλίους φ̄, ἱππεῖς δὲ χιλίους. ἐκ δὲ τῆς ἰνδικῆς, εὔδαμος παρεγένετο, μεθ' ἱππέων μὲν φ̄, πεζῶν δὲ τ̄, ἐλεφάντων δὲ ρ̄κ̄. τὰ δὲ θηρία ταῦτα παρέλαβε μετὰ τὴν ἀλεξάνδρου τελευτήν, δολοφονήσας πῶρον τὸν βασιλέα. οἱ δὲ πάντες μετὰ τῶν σατραπῶν ἠθροίσθησαν, πεζοὶ μὲν πλείους τῶν μυρίων ὀκτακισχιλίων ψ̄, ἱππεῖς δὲ τετρακισχίλιοι χ̄. ἐπεὶ δὲ παρεγενήθησαν εἰς τὴν σουσιανὴν πρὸς τοὺς περὶ τὸν εὐμενῆ, συνήγαγον ἐκκλησίαν κοινήν, ἐν ᾗ πολλὴ συνέβη γενέσθαι φιλοτιμία ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας. πευκέστης μὲν γὰρ διά τε τὸ πλῆθος τῶν συναγωνιζομένων, καὶ τὴν παρ' ἀλεξάνδρου προαγωγήν, ἑαυτὸν ᾤετο δεῖν ἔχειν τὴν τῶν πάντων ἡγεμονίαν. ἀντιγένης τῶν ἀργυρασπίδων μακεδόνων στρατηγῶν, ἔφη δεῖν δοθῆναι τὴν ἐξουσίαν τῆς αἱρέσεως, τοῖς μετ' αὐτοῦ μακεδόσιν συγκαταπεπολεμηκόσιν ἀλεξάνδρῳ τὴν ἀσίαν, καὶ γεγονόσι διὰ τὰς ἀρετὰς ἀνικήτοις. εὐμενὴς δὲ φοβούμενος μὴ διὰ τὴν πρὸς ἀλλήλους στάσιν εὐχείρωτοι καταστῶσιν ἀντιγόνῳ, συνεβούλευεν ἕνα μὲν μὴ καθιστᾶν ἡγεμόνα. πάντας δὲ τοὺς προκεκριμένους ὑπὸ τοῦ πλήθους σατράπας καὶ στρατηγούς, εἰς τὴν βασιλικὴν αὐλὴν συνιόντας καθημέραν βουλεύεσθαι κοινῇ περὶ τῶν συμφερόντων. ἵστατο γὰρ ἀλεξάνδρῳ τετελευτηκότι σκηνή· καὶ κατὰ ταύτην θρόνος, πρὸς ᾧ θύοντες, εἰώθεισαν συνεδρεύειν περὶ τῶν κατεπειγόντων. πάντων δὲ διασημαινομένων τὸ ῥηθὲν ὡς συμφέρον εἰρημένον, συνῆγε καθημέραν συνέδριον οἷον τινὸς δημοκρατουμένης πόλεως. μετὰ δὲ ταῦτα παρελθόντων αὐτῶν εἰς σοῦσα, παρὰ τῶν θησαυροφυλακούντων εὐμενὴς ἔλαβε χρημάτων πλῆθος, ὅσον ἦν ἱκανὸν εἰς τὰς χρείας. μόνῳ γὰρ τούτῳ διὰ τῶν ἐπιστολῶν οἱ βασιλεῖς συνετετάχεισαν διδόναι, καθ' ὅτι ἂν αὐτὸς προαιρῆται. μισθοδοτήσας δὲ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

τοὺς μακεδόνας εἰς ἓξ μῆνας, εὐδάμῳ, τῷ τοὺς ἐλέφαντας κατάγοντι ἐκ τῆς ἰνδικῆς, ἔδωκε σ' τάλαντα τῷ μὲν λόγῳ πρὸς τὰς τῶν θηρίων δαπάνας, τῷ δὲ ἔργῳ διὰ τῆς δωρεᾶς ταύτης θεραπεύων τὸν ἄνδρα. ὧν γὰρ αὐτῶν στασιαζόντων ὁπότερος προσθοῖτο, μεγίστην ἐποιεῖτο ῥοπήν, καταπληκτικῆς οὔσης τῆς τῶν θηρίων χρείας. τῶν δὲ ἄλλων σατραπῶν ἕκαστος ἔτρεφε τοὺς ἐκ τῆς ὑφ' ἑαυτὸν χώρας συνηκολουθηκότας. εὐμενὴς μὲν οὖν ἐν τῇ σουσιανῇ διατρίβων, ἀνελάμβανε τὴν δύναμιν. ἀντίγονος δὲ παραχειμάσας ἐν τῇ μεσοποταμίᾳ, τὸ μὲν πρῶτον διενοήθη τοὺς περὶ τὸν εὐμενῆ διώκειν ἐκ ποδός, πρὶν αὐξηθῆναι. ὡς δ' ἤκουσε τοὺς σατράπας, καὶ τὰς μετ' αὐτῶν δυνάμεις συνεληλυθυίας τοῖς μακεδόσιν, ἐπέσχε τὴν σπουδήν. καὶ τήν τε δύναμιν ἀνελάμβανε, καὶ προσκατέγραφε τοὺς στρατιώτας· ἑώρα γὰρ τὸν πόλεμον μεγάλων στρατοπέδων, καὶ παρασκευῆς οὐ τῆς τυχούσης προσδεόμενον. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις ἄτταλος καὶ πολέμων καὶ δόκιμος, ἔτι δὲ ἀντίπατρος καὶ φιλώτας, οἱ μετὰ τῆς ἀλκέτου δυνάμεως ἁλόντες ἡγεμόνες, ἐφυλάττοντο μὲν ἔν τινι φρουρίῳ καθ' ὑπερβολὴν ὀχυρῷ. ἀκούσαντες δὲ τοὺς περὶ τὸν ἀντίγονον εἰς τὰς ἄνω σατραπείας ποιεῖσθαι τὴν πορείαν, νομίζοντες εὔθετον ἔχειν καιρόν, ἔπεισαν τινὰς τῶν τηρούντων αὐτοὺς λῦσαι. κυριεύσαντες δ' ὅπλων, ἐπέθεντο τῇ φυλακῇ περὶ μέσας νύκτας· αὐτοὶ μὲν ὀκτὼ τὸν ἀριθμὸν ὄντες, τηρούμενοι δὲ ὑπὸ στρατιωτῶν υ'. διαφέροντες δὲ ταῖς τόλμαις καὶ ταῖς εὐχερείαις διὰ τὴν μετ' ἀλεξάνδρου στρατείαν, ξενοπείθη μὲν τὸν φρούραρχον συναρπάσαντες, ὑπὲρ τὸ τεῖχος ἔρριψαν, σταδιαῖον ἐχούσης τῆς πέτρας ὕψος. τῶν δ' ἄλλων τοὺς μὲν κατασφάξαντες, τοὺς δ' ἐκβαλόντες, ἐνεπύρισαν τὰς οἰκίας. τῶν δ' ἔξωθεν καραδοκούντων, προσελάβοντο τὸν ἀριθμὸν εἰς ν'. τοῦ δὲ φρουρίου σίτου τε πλῆθος καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων ἔχοντος, ἐβουλεύοντο, πότερον ἐχρῆν μένειν, καὶ χρῆσθαι τῇ τῶν τόπων ὀχυρότητι, καραδοκοῦντας τὴν παρ' εὐμενοῦς βοήθειαν, ἢ φεύγοντας τὴν ταχίστην ἀλᾶσθαι κατὰ τὴν χώραν, καιροτηροῦντας τὰς μεταβολάς. γιγνομένης δὲ πλείονος ἀντιλογίας, δόκιμος μὲν ἐκχωρεῖν συνεβούλευεν. οἱ δὲ περὶ

τὸν

τὸν ἄτταλον οὐκ ἔφασαν δυνήσεσθαι κακοπαθεῖν, διὰ τὴν ἐν τοῖς
δεσμοῖς γινομένην κακουχίαν. τούτων δὲ πρὸς ἀλλήλους διϊστα-
μένων, ἔφθασαν ἐκ τῶν σύνεγγυς φρουρίων συνδραμόντες στρα-
τιῶται πεζοὶ μὲν πλείους τῶν φ΄, ἱππεῖς δὲ υ΄· χωρὶς δὲ τούτων
ἐκ τῶν ἐγχωρίων ἄλλοι παντοδαποὶ, πλείους τῶν τρισχιλίων, οἳ
στρατηγὸν ἐξ ἑαυτῶν καταστήσαντες, περιεστρατοπέδευσαν
τὸ χωρίον. παραδόξως δὲ πάλιν αὐτῶν κατακλεισθέντων, δόκι-
μος μὲν κατάβασιν τινὰ κατανοήσας ἀφύλακτον, διεπρεσβεύ-
σατο πρὸς τὴν ἀντιγόνου γυναῖκα στρατονίκην, οὖσαν πλησίον τῶν
τόπων. καὶ δεύτερος διὰ ταύτης ἐκπηδήσας, αὐτὸς μὲν οὐκ
ἔτυχε πίστεως, ἀλλ᾽ εἰς φυλακὴν παρεδόθη. ὁ δὲ συγκαταβὰς αὐ-
τῷ καθηγησάμενος τοῖς πολεμίοις, ἀνήγαγεν εἰς τὸ χωρίον οὐκ
ὀλίγους, καὶ κατελάβετο μίαν τῶν ὀρθίων πετρῶν. οἱ δὲ περὶ
τὸν ἄτταλον πολὺ λειπόμενοι τοῖς πλήθεσι, διὰ τὰς ἀρετὰς ἀν-
τεῖχον, καὶ καθημέραν ἀγωνιζόμενοι διεκαρτέρουν. πολιορκη-
θέντες δὲ ἐνιαυτὸν καὶ μῆνας τέσσαρας, ἥλωσαν κατακράτος.

Ἐπ᾽ ἄρχοντος δ᾽ ἀθήνησι δημοκλείδου, ῥωμαῖοι μὲν ὑπά-
τους κατέστησαν, γάιον ἰούνιον καὶ κοΐντον αἰμίλιον· ὀλυμπι-
ὰς δ᾽ ὑπῆρχεν ἕκτη πρὸς ταῖς ρ΄ καὶ δέκα, καθ᾽ ἣν ἐνίκα δίαυλον
δεινομένης λάκων. περὶ δὲ τούτους τοὺς καιροὺς, ἀντίγονος μὲν ἐκ
τῆς μεσοποταμίας ἀναζεύξας, ἧκεν εἰς τὴν βαβυλωνίαν· κἀκεῖ
συνέθετο κοινοπραγίαν σελεύκῳ καὶ πίθωνι. προσλαβόμενος
δὲ καὶ παρὰ τούτων στρατιώτας, ἔζευξε πλοίοις τὸν τίγριν πο-
ταμόν. καὶ περαιώσας τὰς δυνάμεις, ὥρμησεν ἐπὶ τοὺς πολεμί-
ους. οἱ δὲ περὶ τὸν εὐμενῆ πυνθανόμενοι τὰ πεπραγμένα, ξενοφίλῳ
μὲν τῷ τὴν ἐν σούσοις ἄκραν φυλάττοντι, ἐκέλευσαν μήτε τῶν
χρημάτων ἀντιγόνῳ δοῦναι τι, μήτε εἰς λόγους ἔρχεσθαι. αὐτοὶ δὲ
τὰς δυνάμεις ἀναλαβόντες, ὥρμησαν ἐπὶ τὸν τίγριν ποταμὸν,
ἀπέχοντα σούσων ὁδὸν ἡμέρας, ᾗ τῆς ὀρεινῆς ἔχεται τῆς ὑπὸ τῶν
αὐτονόμων κατεχομένης, οὓς οὐξίους προσαγορεύουσι, πλάτος μὲν
ἐπὶ πολλοὺς τόπους τριῶν σταδίων, ἔστι δὲ ὅτε καὶ τεττάρων· βά-
θος δὲ κατὰ μέσον τὸ ῥεῦμα, πρὸς τὰ μεγέθη τῶν ἐλεφάντων. καὶ φε-
ρόμενος μὲν ἀπὸ τῆς ὀρεινῆς ἐπὶ σταδίους ψ΄, εἰς τὴν ἐρυθρὰν ἐξε-

ἐρεύγεται θάλασσαν. ἔχει δὲ καὶ θαλάττιον ἰχθὺν πολύν, καὶ θηρία τῶν πελαγίων, ἃ φαίνεται μάλιστα περὶ κυνὸς ἀνατολάς. τοῦτον δὲ τὸν ποταμὸν προβαλόμενοι, καὶ πᾶσαν τὴν παραποταμίαν ἀπὸ τῶν πηγῶν ἕως τῆς θαλάττης φυλακαῖς διαλαβόντες, ἀνέμενον τὴν τῶν πολεμίων ἔφοδον. προσδεομένης δὲ τῆς φυλακῆς διὰ τὸ μῆκος στρατιωτῶν οὐκ ὀλίγων, οἱ περὶ τὸν εὐμενῆ καὶ ἀντιγένη, ἠξίωσαν τὸν πευκέστην ἐκ τῆς περσίδος μεταπέμψασθαι τοξότας μυρίους. ὁ δὲ τὸ μὲν πρῶτον οὐ προσεῖχεν αὐτοῖς, μεμψιμοιρῶν περὶ τοῦ μὴ τετευχέναι τῆς στρατείας. ὕστερον δὲ δοὺς αὐτῷ λόγον, συνεχώρησεν· ὅτι κρατήσαντος ἀντιγόνου, συμβήσεται καὶ τὴν σατραπείαν αὐτὸν ἐκβαλεῖν, καὶ περὶ τοῦ σώματος κινδυνεῦσαι. ἀγωνιῶν οὖν ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ τῆς στρατηγίας μᾶλλον τεύξεσθαι νομίζων, ὡς πλείστους ἔχων στρατιώτας, προσήγαγεν καθάπερ ἠξίουν τοξότας μυρίους. ἀπεχόντων δ' ἐνίοι τῶν περσῶν ὁδὸν ἡμερῶν λ', τὸ παράγγελμα αὐθημερὸν ἤκουον διὰ φιλοτεχνηθὲν περὶ τὰς φυλακάς, ὅπερ οὐ καλῶς ἔχει παραδραμεῖν. τῆς γὰρ περσίδος οὔσης αὐλωνοειδοῦς, καὶ σκοπὰς ἐχούσης ὑψηλὰς καὶ πυκνάς, ἐπὶ τούτων ἐφειστήκεισαν οἱ μέγιστον φθεγγόμενοι τῶν ἐγχωρίων. διῃρημένων γὰρ τῶν τόπων εἰς ἀκοῆς φωνήν, οἱ παραλαμβάνοντες τὸ παράγγελμα, ὁμοίως ἑτέροις παρεδίδοσαν· εἶτ' ἐκεῖνοι πάλιν ἄλλοις, ἕως εἰς τὸ τέρμα τῆς σατραπείας τὸ δοθὲν παραδοθῇ. τῶν δὲ περὶ τὸν εὐμενῆ καὶ πευκέστην ταῦτα διοικούντων, ἀντίγονος ἐπειδὴ προσάγων μετὰ δυνάμεως ἧκεν εἰς σοῦσα τὸ βασίλειον, σέλευκον μὲν ἀπέδειξε τῆς χώρας σατράπην. καὶ δοὺς αὐτῷ στρατιώτας, προσέταξε πολιορκεῖν τὴν ἄκραν. ἀπειθοῦντος δὲ ξενοφίλου τοῦ θησαυροφύλακος, αὐτὸς μετὰ τῆς στρατιᾶς ἀνέζευξεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, οὔσης τῆς ὁδοῦ καυματώδους, καὶ παντελῶς ἐπικινδύνου ξενικαῖς δυνάμεσι διελθεῖν. διὸ καὶ τὰς πορείας ἠναγκάζοντο νυκτὸς ποιεῖσθαι, καὶ στρατοπεδεύεσθαι περὶ τὸν ποταμόν, πρὶν ἥλιον ἀνατέλλειν. οὐ μὴν ἠδυνήθη γε κατὰ πάντα ἄθικτος γενέσθαι τῶν κατὰ τὴν χώραν κακῶν· ἀλλὰ καίπερ ἐνδεχομένως ἅπαντα πράξας, συχνοὺς ἀπέβαλε τῶν στρατιωτῶν, διὰ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ καύ-

καύματος, ἅτε καὶ τῆς ὥρας οὔσης περὶ κυνὸς ἀνατολάς. ἐπεὶ δὲ προεγγίνθη πρὸς τὸν κοπράτην ποταμόν, τὰ πρὸς τὴν διάβασιν παρεσκευάζετο. οὗτος δὲ ἔκ τινος ὀρεινῆς ῥέων, ἐξέπιπτεν εἰς τὸν πασιτίγριν, ὃς ἀπεῖχε τῆς μὲν Εὐμενοῦς στρατοπεδείας σταθμοὺς π̄. καὶ τὸ μὲν πλάτος εἶχεν ὡς ἂν τεσσάρων πλέθρων. ὀξὺς δὲ ὢν ἐν τῇ καταφορᾷ, προσεδεῖτο πλοίων ἢ ζεύγματος. καταλαβὼν δ᾽ ὀλίγα πλοῖα κοντωτά, διεβίβασεν ἐν τούτοις τινὰς τῶν πεζῶν, προστάξας τάφρον ὀρύττειν, καὶ χάρακα βαλλομένους ὑποδέχεσθαι τὴν λοιπὴν δύναμιν. Εὐμενὴς δὲ πυθόμενος παρὰ τῶν κατασκόπων τὴν ἐπιβολὴν τῶν πολεμίων, διαβὰς τὸ ζεῦγμα τοῦ τίγριδος μετὰ στρατιωτῶν μὲν πεζῶν τετρακισχιλίων, ἱππέων δὲ χιλίων τ̄, κατέλαβε διαβεβηκότας τοῦ ἀντιγόνου, πεζοὺς μὲν πλείους τῶν τρισχιλίων, ἱππεῖς δὲ ῡ, καὶ τῶν εἰωθότων σποράδην διαβαίνειν ἐπὶ τὰς προνομὰς οὐκ ἐλάττους ἑξακισχιλίων. ἄφνω δὲ προσπεσὼν τεθορυβημένοις, τοὺς μὲν ἄλλους εὐθὺς ἐτρέψατο, τῶν δὲ μακεδόνων τοὺς ὑποστάντας τῇ βίᾳ καὶ τῷ πλήθει κατισχύσας, φυγεῖν εἰς τὸν ποταμὸν πάντας κατηνάγκασε. πάντων δὲ ὁρμησάντων ἐπὶ τὰ πλοῖα, ταῦτα μὲν ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἐπιβατῶν κατεποντίσθη· τῶν δὲ διανήχεσθαι τολμησάντων, οἱ πλεῖστοι μὲν ὑπὸ τοῦ ῥεύματος περιενεχθέντες διεφθάρησαν, ὀλίγοι δὲ διεσώθησαν. οἱ δὲ ἄπειροι τοῦ κολυμβᾶν ὄντες, τὴν αἰχμαλωσίαν τῆς ἐν τῷ ποταμῷ προκρίναντες τελευτῆς, ἥλωσαν εἰς τετρακισχιλίους ὄντες. ἀντίγονος δὲ θεωρῶν τοσοῦτο πλῆθος ἀπολλύμενον, βοηθῆσαι μὲν οὐκ ἴσχυσε, διὰ τὴν τῶν πλοίων σπάνιν. ἀδύνατον δὲ εἶναι γεγονέναι τὴν διάβασιν, ἀνέζευξεν ἐπὶ πόλεως Βαδάκης, ἣ κεῖται παρὰ τὸν εὔλαιον ποταμόν. οὔσης δὲ τῆς ὁδοιπορίας ἐμπύρου διὰ τὸ μέγεθος τῶν καυμάτων, διεφθάρη τε πολλὰ σώματα, καὶ τὸ στρατόπεδον εἰς ἀθυμίαν ἔπεσεν. οὐ μὴν ἀλλ᾽ ἐν τῇ προειρημένῃ πόλει μείνας ἡμέρας τινάς, καὶ τὸ στρατόπεδον ἐκ τῆς κακοπαθείας ἀναλαβών, ἔκρινε συμφέρειν ἀναζευγνύειν εἰς ἐκβάτανα τῆς μηδικῆς, κἀκεῖθεν ὁρμώμενος κατακτᾶσθαι τὰς ἄνω σατραπείας. οὐσῶν δ᾽ ὁδῶν δύο τῶν φερουσῶν εἰς μηδίαν, ἑκα-

τρία πρὸς ἃ ἦν τι δυσχερές. ἡ μὲν γὰρ ἐπὶ Σούσων ὑπῆρχε κα-
λὴ καὶ βασιλικὴ, καυματώδης δὲ καὶ μακρὰ, παρεκτείνουσα σχε-
δὸν ἐφ' ἡμέρας μ. ἡ δὲ διὰ τῶν Κοσσαίων ἐθνῶν, χαλεπὴ μὲν καὶ
στενὴ, καὶ παράκρημνος, καὶ διὰ πολεμίας. ἔτι δὲ τῶν ἀναγκαί-
ων σπανίζουσα, σύντομος δὲ καὶ κατεψυγμένη. οὐ ῥᾴδιον δ' ἐστὶ
ταύτην παρελθεῖν στρατοπέδῳ, ἄνευ τοῦ πεῖσαι τοὺς τὴν ὀρει-
νὴν οἰκοῦντας βαρβάρους. αὐτόνομοι γὰρ ὄντες ἐκ παλαιῶν χρό-
νων, κατοικοῦσιν ἐν σπηλαίοις· προσφέρονται δὲ βαλάνους καὶ
μύκητας, ἔτι δὲ τὰ ταριχευόμενα κρέα τῶν ἀγρίων ζώων. τού-
τους Ἀντίγονος πεῖσαι μὲν ἢ δωροδοκεῖν ἀγεννὲς ἡγεῖτο,
τηλικαύτης αὐτῷ δυνάμεως συνακολουθούσης, προχειρι-
σάμενος δὲ τῶν πελταστῶν τοὺς ἐπισημοτάτους, καὶ τοὺς το-
ξότας, καὶ τοὺς σφενδονήτας, καὶ τοὺς ἄλλους εἰς δύο μέρη διε-
λόμενος, τοὺς μὲν Νεάρχῳ παρέδωκε, προστάξας προάγειν,
καὶ τὰ στενὰ καὶ τὰς δυσχωρίας προκαταλαμβάνεσθαι. τοὺς δὲ
ἄλλους παρ' ὅλην τὴν ὁδὸν τάξας, αὐτὸς μὲν μετὰ τῆς φάλαγγος
προῆγεν· ἐπὶ δὲ τῆς οὐραγίας ἔταξε Πίθωνα. οἱ μὲν οὖν μετὰ Νε-
άρχου προαποστελέντες, ὀλίγας μὲν σκοπιὰς προκατελάβοντο. τῶν
δὲ πολλῶν καὶ μάλιστα ἀναγκαίων τόπων ὑστερήσαντες, συχ-
νοὺς ἀπέβαλον, καὶ μόλις διεξέπεσον ἐπικειμένων τῶν βαρβά-
ρων. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀντίγονον, ἐπειδὴ παρῆλθον ἐπὶ τὰς δυσχω-
ρίας, ἀβοηθήτοις κινδύνοις περιέπιπτον. οἱ γὰρ ἐγχώριοι τῶν τό-
πων ἔμπειροι καθεστῶτες, καὶ τοὺς κρημνοὺς προκατειληφότες,
ἐπεκύλιον τοῖς ὁδοιποροῦσι πέτρας συνεχεῖς καὶ μεγάλας· ἅμα δὲ
καὶ τοῖς τόξοις πυκνοῖς χρώμενοι, κατετίτρωσκον τοὺς μήτε ἀ-
μύνασθαι μήτ' ἐκκλῖναι τὰ βέλη δυναμένους, διὰ τὴν δυσχωρί
αν τῶν τόπων. κρημνώδους δ' οὔσης καὶ δυσβάτου τῆς ὁδοῦ, συ
νέβαινε τούς τε ἐλέφαντας, καὶ τοὺς ἱππεῖς. ἔτι δὲ τοὺς ἐν τοῖς βα-
ρέσιν ὅπλοις κινδυνεύειν ἅμα καὶ πονεῖν, ἀδυνατοῦντας ἑαυ-
τοῖς βοηθῆσαι. εἰς τοιαύτην δ' ἀμηχανίαν συγκλεισθεὶς Ἀντίγο
νος, μετεμέλετο μὲν ἐπὶ τῷ μὴ πεισθῆναι τοῖς περὶ Πίθωνα, συμ
βουλεύουσι χρημάτων πρίασθαι τὴν πάροδον. οὐ μὴν ἀλλὰ πολλοὺς
ἀποβαλὼν, καὶ τοῖς ἄλλοις κινδυνεύσας, διεσώθη μόγις ἐννα-
ταῖος

ταῦος εἰς τὴν οἰκουμένην τῆς μηδίας. τὸ δὲ στρατόπεδον διὰ τὴν
συνέχειαν τῶν κακῶν, καὶ τὴν ὑπερβολὴν τῆς κακοπαθείας ἐν
αἰτίαις εἶχε τὸν ἀντίγονον, ὥστε φωνὰς προΐεσθαι δυσχερεῖς. ἐν ἡ-
μέραις γὰρ μ΄ τρισὶ, μεγάλοις ἀτυχήμασι περιεπεπτώκεισαν.
οὐ μὴν ἀλλὰ φιλανθρώπως ὁμιλήσας τοῖς στρατιώταις ὁ ἀντίγο-
νος, κατασκευασάμενος δαψιλῆ χορηγίαν πάντων τῶν ἐπι-
τηδείων, ἀνέλαβε τὴν δύναμιν ἐκ τῆς κακοπαθείας. πίθωνα
δ᾽ ἐξαπέστειλε, κελεύσας περιελθεῖν πᾶσαν τὴν μηδίαν, καὶ
συνάγειν ὡς πλείστους ἱππεῖς τε καὶ πολεμιστὰς ἵππους, ἔτι δὲ
ὑποζυγίων πλῆθος. τῆς δὲ χώρας ταύτης ἀεὶ τετραπόδων γε-
μούσης, ῥαδίως τὸ παραγγελθὲν συντελέσας ὁ πίθων, ἧκεν ἄγων
ἱππεῖς μὲν δισχιλίους, ἵππους δὲ σὺν ταῖς κατασκευαῖς πλείους
χιλίων. τῶν δ᾽ ὑποζυγίων τοσοῦτον ἀριθμὸν, ὥστε δύνασθαι κα-
θοπλίσαι πᾶν τὸ στρατόπεδον· καὶ προσέτι τάλαντα φ΄ τῶν
βασιλικῶν χρημάτων. ὁ δ᾽ ἀντίγονος τοὺς μὲν ἱππεῖς εἰς τάξεις
κατέστησε. τοὺς δ᾽ ἵππους τοῖς ἀπολωλεκόσι διαδοὺς, καὶ τὸ πλῆ-
θος τῶν ὑποζυγίων διαχαρισάμενος, ἀνεκτήσατο τὴν παρὰ τῶν
στρατιωτῶν εὔνοιαν. οἱ δὲ περὶ τὸν εὐμενῆ σατράπαι καὶ στρα-
τηγοὶ, πυθόμενοι τοὺς πολεμίους ἐν τῇ μηδίᾳ στρατοπεδεύειν,
διέστησαν πρὸς ἀλλήλους. εὐμενὴς μὲν γὰρ καὶ ἀντιγένης ὁ τῶν
ἀργυρασπίδων ἡγούμενος, καὶ πάντες οἱ τὴν ἀπὸ θαλάσσης
ἀνάβασιν πεποιημένοι, πάλιν ᾤοντο δεῖν ἐπὶ θάλασσαν κατα-
βαίνειν. οἱ δ᾽ ἐκ τῶν ἄνω σατραπειῶν καταβεβηκότες, ἀγωνι-
ῶντες ὑπὲρ τῶν ἰδίων, ἔφασαν δεῖν ἀντέχεσθαι τῶν ἄνω τόπων.
αὐξομένης δὲ τῆς διαφορᾶς, εὐμενὴς μὲν ὁρῶν ὅτι διαιρεθέντος
τοῦ στρατοπέδου κατ᾽ ἰδίαν ἑκάτερον τῶν μερῶν οὐκ ἀξιόμαχόν ἐστι,
συνεχώρησε τοῖς καταβεβηκόσι σατράπαις. ἀναζεύξαντες οὖν
ἀπὸ τοῦ πασιτίγριος, προῆγον τῆς περσίδος εἰς περσέπολιν τὸ
βασίλειον, οὔσης τῆς ὁδοιπορίας ἡμερῶν κδ΄. ἧς ἡ πρώτη μὲν
ἕως τῆς καλουμένης κλίμακος, κοίλη καυματώδης δὲ, καὶ σπανί-
ζουσα τῶν ἐπιτηδείων. ἡ λοιπὴ δὲ μετέωρος, καὶ τὸν ἀέρα παντε-
λῶς ὑγιεινὸν ἔχουσα, καὶ πλήρης τῶν ἐφεσίων καρπῶν. αὐλῶνας
τε γὰρ εἶχε πυκνοὺς καὶ συσκίους, καὶ παραδείσων φυτείας ποι-
κίλας,

κίλας, ἔτι δὲ παντοδαπῶν δένδρων φυσικὰς συναγκείας, καὶ φύσεις ὑδάτων· ὥστε τοὺς ὁδοιποροῦντας μετὰ πολλῆς τέρψεως ἐνδιατρίβειν τόποις ἡδίστοις πρὸς ἀνάπαυσιν. ἦν δὲ καὶ λείας παντοδαπῆς πλῆθος, ἣν μεταπεμπόμενος εὐμένης παρὰ τῶν ἐγχωρίων, διεδίδου δαψιλῆ τοῖς στρατιώταις, ἐκκαλούμενος αὐτῶν τὴν εὔνοιαν. κατοικοῦσι δὲ ταύτην τὴν χώραν τῶν περσῶν οἱ μαχιμώτατοι, πάντων ὄντων τοξοτῶν καὶ σφενδονητῶν· πολυανθρωπίᾳ τε πολὺ διαφέρειν συμβαίνει τὴν χώραν ταύτην, τῶν ἄλλων σατραπειῶν. ὡς δὲ ποθ' ἧκον εἰς περσέπολιν τὸ βασίλειον, πευκέστης μὲν ὢν ταύτης τῆς χώρας σατράπης καὶ στρατηγός, θυσίαν ἐπετέλεσε μεγαλοπρεπῆ τοῖς θεοῖς καὶ ἀλεξάνδρῳ καὶ φιλίππῳ. μεταπεμψάμενος δὲ ἐξ ὅλης σχεδὸν τῆς περσίδος ἱερείων, καὶ τῶν ἄλλων τῶν εἰς εὐωχίαν καὶ πανήγυριν χρησίμων πλῆθος, εἱστίασε τὴν δύναμιν. ἐπλήρωσε δὲ τῆς τῶν πανηγυριζόντων θυσίας κύκλους δ΄. ἐντὸς ἀλλήλων ὄντας, καὶ περιεχομένους ὑφ' ἑνὸς τοῦ μεγίστου. εἶναι δὲ συνέβαινε τοῦ μὲν ἐκτὸς τὴν περίμετρον, δέκα σταδίων· ἣν ἀνεπλήρουν οἵ τε μισθοφόροι, καὶ συμμάχων τὸ πλῆθος. τοῦ δὲ δευτέρου σταδίων ὀκτώ, καθ' ὃν ὑπῆρχον οἵ τε ἀργυράσπιδες μακεδόνες, καὶ τῶν ἑταίρων οἱ μετ' ἀλεξάνδρου στρατεύσαντες. τοῦ δ' ἑξῆς τὴν μὲν περιφέρειαν σταδίων δ΄. τὸν δὲ τόπον ἀναπληροῦσθαι κατακειμένων τῶν τε δευτέρων ἡγεμόνων, καὶ τῶν ἔξω τάξεως καὶ φίλων καὶ στρατηγῶν καὶ τῶν ἱππέων. τοῦ δ' ἐπὶ πᾶσιν ὄντος δυεῖν σταδίων διειλήφεισαν τὰς κλισίας οἵ τε στρατηγοί, καὶ οἱ τὰς ἱππαρχίας ἔχοντες· ἔτι δὲ τῶν περσῶν οἱ μάλιστα τιμώμενοι. ἐν μέσῳ δὲ τούτων ὑπῆρχον βωμοὶ θεῶν καὶ ἀλεξάνδρου καὶ φιλίππου· καὶ τὰς μὲν κλισίας συνέβαινεν ἐκ φυλλάδος κατεσκευάσθαι, κεκαλυμμένας αὐλαίαις καὶ παντοδαποῖς περιστρώμασι, χορηγούσης δὲ τῆς περσίδος δαψιλῆ πάντα τὰ πρὸς τρυφὴν καὶ ἀπόλαυσιν. διεστηκέναι δὲ τοὺς κύκλους ἀπ' ἀλλήλων ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε μηδὲν μὲν παρενοχλεῖσθαι τοὺς ἑστιωμένους· πλησίον δ' εἶναι πάσας τὰς παρασκευάς. πάντων δὲ κατὰ τρόπον ὑπηρετουμένων, ἐπεσημαίνετο τὸ πλῆθος τὴν τοῦ εὐμένους

προθυμίαν, καὶ φανερὸν ἦν ὑποδεδωκὼς πολὺ πρὸς εὔνοιαν. ἃ
δὴ θεωρῶν εὐμενής, καὶ συλλογιζόμενος τὸν πευκέστην πολι
τεύεσθαι πρὸς τὸ πλῆθος τῆς στρατηγίας ὀρεγόμενον, ἐπλάσατο
ψευδεῖς ἐπιστολάς. διὰ δὲ τούτων τούς τε στρατιώτας εὐθαρ-
σεῖς πρὸς τὰς μάχας κατεσκεύασε· καὶ τοῦ πευκέστου τὸν ὄγ
κον καὶ πρόσχημα ταπεινώσας, ἑαυτὸν εἰς ὕψος ἤγαγε, καὶ
προσδοκίαν ἐλπίδων ἀγαθῶν παρὰ τοῖς πλήθεσιν. ἦν δ᾽ ὁ νοῦς
τῶν γεγραμμένων, ὅτι τὸ μὲν ἀλεξάνδρου παιδίον ὀλυμπιὰς πα-
ραλαβοῦσα, κεκόμισται καὶ τὴν μακεδονίας βασιλείαν κυρίως, ἀ
ναιρεθέντος κασάνδρου. πολυπέρχων δὲ διαβέβηκεν εἰς ἀσίαν
πρὸς ἀντίγονον, ἔχων τῆς βασιλικῆς δυνάμεως τὴν κρατίστην,
καὶ τοὺς ἐλέφαντας· ἔτι δὲ προσάγων ἤδη περὶ καππαδοκίαν·
ἡ δ᾽ ἐπιστολὴ συρίοις γεγραμμένη γράμμασιν, ἀπέσταλτο παρὰ
ὀρόντου, σατραπείαν μὲν ἔχοντος ἀρμενίας, φίλου δ᾽ ὄντος
πευκέστῃ. πιστευθείσης δὲ τῆς ἐπιστολῆς διὰ τὴν συνήθειαν τὴν
προϋπάρχουσαν τοῖς σατράπαις, ὁ μὲν εὐμενὴς ἐκέλευσε πε
ριενεγκεῖν, καὶ δεῖξαι τοῖς τε ἡγεμόσι, καὶ τῶν ἄλλων στρατιωτῶν
τοῖς πλείστοις. τὸ δὲ στρατόπεδον ἅπαν μετετέθη ταῖς διανοίαις,
καὶ πάντες ἀπέβλεπον πρὸς τὰς εὐμενοῦς ἐλπίδας, ὡς τού-
του δυνησομένου καὶ προάγειν διὰ τῶν βασιλέων, οὓς ἂν βούλη-
ται, καὶ δίκας λαβεῖν παρὰ τῶν ἀδικούντων. μετὰ δὲ τὴν εὐωχί-
αν εὐμενὴς βουλόμενος καταπλήξασθαι τοὺς ἀπειθοῦντας, ἢ
στρατηγίας ὀρεγομένους, προήγαγεν εἰς κρίσιν σιβύρτιον, ὃς ἦν
τῆς ἀραχωσίας σατράπης, πευκέστου δὲ μάλιστα φίλος. ἔλαθε
δὲ αὐτὸν τῶν ἱππέων τινὰς ἀποστείλας εἰς ἀραχώτους· καὶ τὰς
ἀποσκευὰς κελεύσας παρελέσθαι, εἰς τηλικούτους περιέστησε κινδύ
νους, ὥστε εἰ μὴ λαθὼν διέδρα, θανάτῳ περιέπεσεν ἂν ὑπὸ τοῦ
πλήθους. τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ τοὺς μὲν ἄλλους καταπληξάμενος,
ἑαυτῷ δ᾽ ὄγκον καὶ πρόσχημα μέγα περιποιήσας, μετεβάλε-
το πάλιν. καὶ τὸν πευκέστην λόγοις φιλανθρώποις καὶ μεγά-
λαις ἐπαγγελίαις προσαγαγόμενος, εὔνουν ἑαυτῷ καὶ πρόθυ
μον κατεσκεύασεν εἰς τὸ τοῖς βασιλεῦσι συναγωνίζεσθαι. σπεύ-
δων δὲ καὶ παρὰ τῶν ἄλλων σατραπῶν καὶ στρατηγῶν, ὥσπερ ὅ

μηρα λαβεῖν τοῦ μὴ καταλήψεσθαι αὐτὸν, προσεποιήθη χρημάτων
σπανίζειν· καὶ παρεκάλεσεν ἕκαστον κατὰ δύναμιν δανεῖσαι τοῖς
βασιλεῦσι. λαβὼν δὲ παρ᾽ ὧν ἐδόκει συμφέρειν ἡγεμόνων ῡ τά-
λαντα, τοὺς πρότερον ὑπόπτους ὄντας ἐπιβουλεύειν ἢ καταλεί-
ψειν, πιστοτάτους φύλακας εἶχε τοῦ σώματος, καὶ συναγωνι-
στάς. οὕτως δὲ αὐτοῦ περὶ τούτων πρὸς τὸ μέλλον στρατηγοῦντος,
ἧκόν τινες ἐκ μηδίας, ἀπαγγέλλοντες ὅτι μετὰ τῆς δυνάμεως
ἀντίγονος τὴν ἀνάζευξιν ἐπὶ τῆς περσίδος εἴη πεποιημένος. ὃ
δὴ πυθόμενος καὶ αὐτὸς ἀνέζευξε, διεγνωκὼς ἀπαντᾶν τοῖς
πολεμίοις, καὶ διακινδυνεύειν. κατὰ δὲ τὴν ὁδοιπορίαν δευτε-
ραῖος θυσίαν ἐπετέλεσε τοῖς θεοῖς. καὶ τὴν δύναμιν εὐωχήσας
πολυτελῶς, τὰ μὲν πλήθη πρὸς εὔνοιαν προεκαλέσατο. αὐτὸς
δὲ μετὰ τὴν μέθην συμπεριενεχθεὶς τῶν παραληφθέντων τισὶν εἰς τὸ
πίνειν ὁρμήμασιν, ἐνέπεσεν εἰς ἀρρωστίαν. διόπερ ἡμέρας τινὰς
ἐπέσχε τῆς πορείας, καταβαρούμενος ὑπὸ τοῦ πάθους. ἡ δὲ δύνα-
μις ἐν τῇ ἀθυμίᾳ καθειστήκει, τῶν μὲν πολεμίων προσδοκω-
μένων ταχέως συνάψειν, τοῦ δ᾽ ἱκανωτάτου τῶν στρατηγῶν ὑπὸ
τῆς νόσου πιεζομένου. οὐ μὴν ἀλλὰ τοῦ πάθους κριθέντος, ἐπειδὴ
βραχέως αὐτὸν προσανέλαβε, προῆγε μετὰ τῆς δυνάμεως, ἀφη-
γουμένου πευκέστου καὶ ἀντιγένους. αὐτὸς δὲ φορείῳ κομιζόμενος,
ἐπηκολούθει τοῖς οὐραγοῦσιν, ὅπως μὴ διὰ τὸν θόρυβον καὶ τὴν
στενοχωρίαν παρενοχλοῖτο. ὡς δ᾽ ἡμέρας ὁδὸν ἀπεῖχον ἀπ᾽ ἀλλή-
λων τὰ στρατόπεδα, κατασκόπους ἔπεμψαν ἀμφότεροι· καὶ
μαθόντες τὰ πλήθη, καὶ τὰς προαιρέσεις τῶν πολεμίων, παρεσκευ-
άσαντο μὲν πρὸς τὸν κίνδυνον, διελύθησαν δὲ χωρὶς μάχης. προ-
βεβλημένοι γὰρ ἀμφότεροι ποταμόν τινα καὶ χαράδραν, διέ-
ταξαν μὲν τὰς δυνάμεις. διὰ δὲ τὰς τῶν τόπων δυσχωρίας, οὐκ
ἠδυνήθησαν διαγωνίσασθαι. καταστρατοπεδεύσαντες δ᾽ ἀλλή-
λων ἀπὸ σταδίων τριῶν, ἐπὶ μὲν ἡμέρας δ̄ ἀκροβολιζόμενοι, καὶ
προνομεύοντες τὴν χώραν διετέλεσαν, πάντων σπανίζοντες.
τῇ πέμπτῃ δὲ ἀντίγονος πρεσβευτὰς διαπέστελλε πρός τε τοὺς
σατράπας καὶ τοὺς μακεδόνας, ἀξιῶν εὐμενεῖ μὴ προσέχειν, ἐ-
κείνῳ δὲ πιστεύειν, συγχωρήσειν γὰρ ἔφη τοῖς μὲν σατράπας

ἔχειν

ἔχειν τὰς ἰδίας σατραπείας, τῶν δὲ ἄλλων τοῖς μὲν χώραν πολ-
λὴν δώσειν, τοὺς δὲ εἰς τὰς πατρίδας ἀποστελεῖν μετὰ τιμῆς καὶ
δωρεῶν, τοὺς δὲ στρατεύεσθαι βουλομένους διανέμειν εἰς τὰς ἑκάστῳ
καθηκούσας τάξεις. τῶν δὲ μακεδόνων οὐ προσεχόντων τοῖς λόγοις,
ἀλλὰ καὶ προσαπειλούντων τοῖς πρεσβευταῖς, εὐμενὴς παρελ-
θὼν, ἐπῄνεσέ τε αὐτοὺς, καὶ λόγον εἶπε τὸν παραδεδομένον μὲν
καὶ παλαιὸν, οὐκ ἀνοίκειον δὲ τῆς περιστάσεως. ἔφη γάρ· ἐρασθέν-
τα λέοντα παρθένου, διαλεχθῆναι τῷ πατρὶ τῆς κόρης ὑπὲρ τοῦ “
γάμου. τὸν δὲ πατέρα λέγειν, ὡς ἕτοιμος μὲν ἐστὶν αὐτῷ δοῦ- “
ναι, δεδοικέναι δὲ τοὺς ὄνυχας καὶ τοὺς ὀδόντας· μή ποτε γήμας, “
καὶ παροξυνθεὶς διά τινα αἰτίαν, προσενέγκηται τὴν παρθέ- “
νον θηριωδῶς. τοῦ δὲ λέοντος ἐξελόντος τούς τε ὄνυχας καὶ “
τοὺς ὀδόντας, τὸν πατέρα θεωρήσαντα πάντα δι' ὧν ἦν φοβε- “
ρὸς ἀποβεβληκότα, ἄπλοντα τῷ ξύλῳ ῥᾳδίως ἀποκτεῖναι. τὸ γὰρ
πλήσιον οὖν ποιεῖν καὶ τὸν ἀντίγονον. μέχρι τούτου γὰρ ποιεῖ-
σθαι τὰς ἐπαγγελίας, ἕως ἂν τῆς δυνάμεως κυριεύσῃ, καὶ κολά-
σει τοὺς ἀφηγουμένους. ἐπισημαινομένου δὲ τοῦ πλήθους ὡς ὀρθῶς λέ-
γοντος, τότε μὲν ἔλυσε τὴν ἐκκλησίαν. νυκτὸς δ' ἐπιγενομέ-
νης, ἧκόν τινες ηὐτομοληκότες μὲν ἐκ τῆς ἀντιγόνου στρατοπε-
δείας· λέγοντες δὲ, ὅτι παρήγγειλε τοῖς στρατιώταις ἀντίγονος
ἀναζευγνύειν περὶ δευτέραν φυλακήν. ὁ δ' εὐμενὴς συλλογι-
ζόμενος, ἀληθῶς ὑπέλαβε τοὺς πολεμίους ἀποχωρήσειν εἰς τὴν
γαβιηνήν. αὕτη γὰρ ἀπέχουσα τριῶν ἡμερῶν ὁδὸν, ἀκέραιος
ἦν, καὶ πλήρης καρπῶν καὶ χορτασμάτων, καὶ καθόλου τῶν
δυναμένων χορηγῆσαι τὰ ἐπιτήδεια μεγάλαις δυνάμεσι δα-
ψιλῶς. πρὸς δὲ τούτοις τοῖς ἀγαθοῖς, ὁ τόπος αὐτὸς συνήργει,
ποταμοὺς ἔχων καὶ χαράδρας δυσεξόδους. σπεύδων οὖν φθά-
σαι τοὺς πολεμίους, τὸ ὅμοιον ἔπραξε. τῶν μὲν μισθοφόρων τινὰς
χρήμασι πείσας, ἐξέπεμψεν ὡς αὐτομόλους, συντάξας λέγειν
ὅτι διέγνωκεν εὐμενὴς νυκτὸς ἐπιτίθεσθαι τῷ χάρακι. αὐτὸς δὲ
τὴν μὲν ἀποσκευὴν προαπέστειλε, τοῖς δὲ στρατιώταις παρήγ-
γειλε τὴν ταχίστην δειπνοποιησαμένοις ἀναζευγνύειν. ὧν ἁ-
πάντων ὀξέως συντελεσθέντων, ἀντίγονος ἀκούσας τῶν αὐτο-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

μόλων ὅτι μάχεσθαι νυκτὸς διεγνώκασιν οἱ πολέμιοι, τῆς μὲν πορείας ἀπέσχετο, διέταξε δὲ τὴν δύναμιν εἰς τὸν κίνδυνον. τῶν δὲ περὶ ταῦτα θορυβουμένων, καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος ἀγωνιώντων, ἔλαθον οἱ περὶ τὸν Εὐμενῆ προλαβόντες, καὶ τὴν ὁδοιπορίαν ποιούμενοι κατὰ τάχος εἰς τὴν Γαβιηνήν. ὁ δ' Ἀντίγονος μέχρι μέν τινος ἐν τοῖς ὅπλοις συνεῖχε τὴν δύναμιν. ὡς δὲ παρὰ τῶν κατασκόπων ἐπύθετο τὴν ἀναχώρησιν τῶν ἐναντίων, γνοὺς αὐτὸν κατεστρατηγημένον, οὐδὲν ἧττον ἀντείχετο τῆς αὐτῆς προαιρέσεως. παραγγείλας οὖν τοῖς στρατιώταις ἀναζευγνύειν, προῆγε, σύντονον τὴν πορείαν ποιούμενος, καὶ διωγμῷ παραπλήσιον. προέχοντος δ' Εὐμενοῦς δύο φυλακάς, ὁρῶν ὅτι καταλαβεῖν οὐ ῥᾴδιόν ἐστι τῇ δυνάμει πάσῃ τοὺς τοσοῦτον προειληφότας, ἐπενόησε τοιοῦτο· τὴν μὲν ἄλλην δύναμιν παραδοὺς Πίθωνι, προσέταξε κατὰ σχολὴν ἀκολουθεῖν. αὐτὸς δὲ τοὺς ἱππεῖς ἀναλαβών, ἤλαυνεν ἀπὸ ῥυτῆρος. καὶ περιλαβὼν ἅμ' ἡμέρᾳ τὴν οὐραγίαν τῶν πολεμίων καταβαίνουσαν ἀπό τινος ἀκρολοφίας, ἐπέστη ταῖς ἀκρωρείαις φανερὸς ὢν τοῖς ἐναντίοις. οἱ δὲ περὶ τὸν Εὐμενῆ θεωρήσαντες ἐξ ἱκανοῦ διαστήματος τῶν πολεμίων ἱππεῖς, καὶ δόξαντες εἶναι πλησίον ἅπασαν τὴν δύναμιν, τῆς μὲν πορείας ἐπέσχον· τὴν δὲ στρατιὰν διέταξαν, ὡς αὐτίκα τῆς παρατάξεως γινομένης. οἱ μὲν οὖν ἡγεμόνες ἀμφοτέρων τῶν στρατοπέδων, τὸν προειρημένον τρόπον ἀλλήλους κατεστρατήγησαν, ὥσπερ προαγωνιζόμενοι περὶ συνέσεως, καὶ δεικνύοντες ὅτι τὰς ἐλπίδας ἐν αὑτοῖς ἀντέχουσι τῆς νίκης. ὁ δ' οὖν Ἀντίγονος διὰ ταύτης τῆς ἐπινοίας, ἐκώλυσε μὲν τοὺς πολεμίους προάγειν εἰς τοὔμπροσθεν· αὐτῷ δὲ δοὺς ἄνεσιν εἰς τὸ προσδέξασθαι τὴν δύναμιν, ἐπειδὴ τὸ στρατόπεδον ἧκεν ἄγων, ἐξέταξεν εἰς μάχην, καὶ κατέβαινε συντεταγμένος ἐπὶ τοὺς πολεμίους καταπληκτικῶς. εἶχε δὲ τοὺς σύμπαντας σὺν τοῖς διὰ Πίθωνος καὶ Σελεύκου προσγεγενημένοις, πεζοὺς μὲν πλείους τῶν δισμυρίων ὀκτακισχιλίων, ἱππεῖς δ' ὀκτακισχιλίους φ', ἐλέφαντας δὲ ξε'. διηλλαγμέναις δὲ ἐχρήσαντο ταῖς τάξεσιν οἱ στρατηγοί, διαμιλλώμενοι καὶ περὶ τῆς ἐν τούτοις ἐμπειρίας πρὸς ἀλλήλους.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

λήλους. Εὐμενὴς μὲν γὰρ ἐπὶ τοῦ λαιοῦ κέρατος ἔταξεν Εὔδαμον,
τὸν καταγαγόντα τοὺς ἐλέφαντας ἐξ Ἰνδῶν, ἔχοντα τὸ περὶ αὐ-
τὸν ἄγημα τῶν ἱππέων, ὄντων ρν΄. πρόταγμα δὲ τούτων εἴ-
λας δύο ξυστοφόρων ἐπιλέκτων, βάθος ἐχούσας ἱππέων ν΄. καὶ
συνῆψε τούτους τοῖς ὑπερδεξίοις τῆς ὑπερωρείας. ἑξῆς δὲ τούτοις
Στάσανδρον τὸν στρατηγὸν ἔταξεν, ἔχοντα τοὺς ἰδίους ἱππεῖς ἐν-
νακοσίους ν΄. μετὰ δὲ τούτους ἔστησεν Ἀμφίμαχον τὸν Μεσοποτα-
μίας σατράπην, ᾧ συνηκολούθουν ἱππεῖς χ΄. συνάπτοντας δὲ
τούτοις τοὺς Ἀραχωτῶν ἱππεῖς χ΄. ὧν ἡγεῖτο πρότερον μὲν Σιβύρτι-
ος· διὰ δὲ τὴν ἐκείνου φυγὴν μετειλήφει τὴν ἡγεμονίαν Κέφαλ-
λος. ἑξῆς δὲ ἦσαν φ΄ μὲν ἐκ Παροπαμισαδῶν· οἱ δὲ τούτων ἴσοι
Θρᾶκες ἐκ τῶν ἄνω κατοικιῶν. πρὸ δὲ τούτων ἁπάντων ἔταξεν
ἐλέφαντας μὲν ἐν ἐπικαμπίῳ με΄, τοξότας τε καὶ σφενδονήτας
ἐν τοῖς τῶν θηρίων διαστήμασι τοὺς ἱκανούς. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον
ὀχυρωσάμενος τὸ δεξιὸν κέρας, συνῆψεν αὐτῷ τὴν φάλαγγα.
ταύτης δὲ τὸ ἄκρον ἐπεῖχον οἱ ξένοι, πλείους ὄντες τῶν ἑξακι-
σχιλίων. τὸ δ᾿ ἑξῆς οἱ καθωπλισμένοι μὲν εἰς τὰ Μακεδονικά, παν-
τοδαποὶ δ᾿ ὄντες τοῖς ἔθνεσιν, εἰς πεντακισχιλίους. μετὰ δὲ τού-
τους ἐτάχθησαν οἱ Μακεδόνες ἀργυράσπιδες, ὄντες μὲν πλείους
τρισχιλίων, ἀνίκητοι δέ, καὶ διὰ τὰς ἀρετὰς πολὺν φόβον παρε-
χόμενοι τοῖς πολεμίοις. ἐπὶ πᾶσι δὲ τοὺς ἐκ τῶν ὑπασπιστῶν ὄν-
τας πλείους τρισχιλίων, ἀφηγουμένους τούτων τε ἅμα καὶ τῶν
ἀργυρασπίδων. πρὸ δὲ πάσης τῆς φάλαγγος ἔστησεν ἐλέφαντας
μ΄. καὶ τὰ τούτων διαστήματα τοῖς ψιλικοῖς τὴν τάξιν ἀνεπλή-
ρωσεν. ἐπὶ δὲ τοῦ δεξιοῦ κέρατος ἐξέταξε τοὺς ἱππεῖς, ἐχομένους
μὲν τῆς φάλαγγος τοὺς ἐκ Καρμανίας ὀκτακοσίους· ὧν Τληπόλεμος
σατράπης ἡγεῖτο. ἑξῆς δὲ τοὺς καλουμένους ἑταίρους ἐννακοσίους·
καὶ τὸ Πευκέστου καὶ Ἀντιγένους ἄγημα, τ΄ ἔχον ἱππεῖς, μίαν πε-
ρειλημμένους εἴλην. ἐπ᾿ ἄκρου δὲ τοῦ κέρατος, τὸ Εὐμένους ἄγημα
τοὺς ἴσους ἔχον ἱππεῖς. καὶ τούτων πρόταγμα τῶν Εὐμένους παί-
δων εἴλας δύο, συνεστηκυίας ἑκατέρας ἐξ ἱππέων ν΄. καὶ πλα-
γίας φυλαττούσας ἔξω τοῦ κέρατος εἴλας τέσσαρας, ἐν αἷς ἦσαν
ἱππεῖς ἐπίλεκτοι σ΄. χωρὶς δὲ τούτων ἀπὸ πασῶν τῶν ἱππαρχι-

τῶν ἐπιλελεγμένων τοῖς τάχεσι καὶ ταῖς ῥώμαις ἱππεῖς τ΄, ἔστησε κατόπιν τοῦ περὶ αὐτὸν ἀγήματος. πρὸ δὲ τῆς ὅλης τοῦ κέρατος, προέταξεν ἐλέφαντας μ΄. ἡ δὲ πᾶσα δύναμις ἦν τῶν περὶ τὸν εὐμενῆ πεζοὶ μὲν τρισμύριοι πεντακισχίλιοι, ἱππεῖς δὲ ἑξακισχίλιοι ς΄, ἐλέφαντες δὲ ρ΄ι΄δ΄. ἀντίγονος δ᾽ ἐκ μετεώρων τόπων κατιδὼν τὴν τῶν πολεμίων τάξιν, πρὸς ταύτην ἁρμοζόντως διεκόσμησε τὴν δύναμιν τὴν ἰδίαν. ὁρῶν γὰρ τὸ τῶν ἐναντίων δεξιὸν κέρας ὀχυρωμένον τοῖς τε θηρίοις, καὶ τοῖς κρατίστοις τῶν ἱππέων, ἀντέταξε τοὺς ἐλαφροτάτους τῶν ἱππέων, οἳ κατὰ στόμα μὲν ἤμελλον φυγομαχήσειν ἀραιοὶ διαστάντες, ἐκ μεταβολῆς δὲ διαγωνίζεσθαι· καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ ποιήσειν ἄπρακτον τῶν ἐναντίων τοῦτο τὸ μέρος, ᾧ μάλιστα ἐπίστευον. ἔστησε δ᾽ ἐπὶ ταύτης τῆς φάλαγγος, τούς τε ἐκ μηδίας καὶ παρθυλίας ἀφιπποτοξότας καὶ λογχοφόρους, ὄντας μὲν χιλίους, πεφυκότας δ᾽ εὖ πρὸς τὴν ἐκ μεταβολῆς κρίσιν. ἑξῆς δὲ τοὺς ἀπὸ θαλάσσης συναναβεβηκότας ταραντίνους, δισχιλίους καὶ διακοσίους, ἐπιλέκτους ἐν ἐνέδραις, καὶ καλῶς διακειμένους ταῖς εὐνοίαις πρὸς αὐτόν· τοὺς δ᾽ ἀπὸ φρυγίας καὶ λυδίας χιλίους· τοὺς δὲ μετὰ πίθωνος, χιλίους φ΄. καὶ τοὺς μετὰ λυσανίου ξυστοφόρους υ΄. ἐπὶ πᾶσι δὲ τούς τε ἀθίππους ὀνομαζομένους, καὶ τοὺς ἄνω κατοικούντων ω΄. καὶ τὸ μὲν εὐώνυμον κέρας ὑπὸ τούτων ἐπληροῦτο τῶν ἱππέων, ὧν ἁπάντων πίθων εἶχε τὴν ἡγεμονίαν. τῶν δὲ πεζῶν, πρῶτοι μὲν ἐτάχθησαν οἱ ξένοι, πλείους ὄντες τῶν ἐννακισχιλίων. μετὰ δὲ τούτους, λύκιοι καὶ παμφύλιοι. τρισχίλιοι παντοδαποὶ δ᾽ εἰς τὰ μακεδονικὰ καθωπλισμένοι, πλείους τῶν ὀκτακισχιλίων. ἐπὶ πᾶσι δὲ μακεδόνες, οὐ πολὺ ἐλάττους τῶν ὀκτακισχιλίων, οὓς ἔδωκεν ἀντίπατρος, καθ᾽ ὃν καιρὸν ἐπιμελητὴς ἀπεδείχθη τῆς βασιλείας. τῶν δ᾽ ἱππέων πρῶτοι μὲν ἦσαν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ κέρατος, συναπτόντες τῇ φάλαγγι μισθοφόροι παντοδαποὶ φ΄. ἑξῆς δὲ θρᾷκες χίλιοι. παρὰ δὲ τῶν συμμάχων, φ΄. ἐχόμενοι δὲ τούτων οἱ προσαγορευθέντες ἑταῖροι χίλιοι, δημήτριον ἔχοντες ἡγεμόνα τὸν ἀντιγόνου, τότε πρώτως μέλλοντα συναγωνίζεσθαι τῷ πατρί. ἐπ᾽ ἄκρου δὲ τοῦ κέρατος ἦν τὸ ἄγημα τῶν ἱππέων

πέων τ´, μεθ' ὧν καὶ αὐτὸς ἐκινδύνευε. τὸ τάγμα δ' ἦν τοῦτο, ἐκ τῶν
ἰδίων παίδων εἶλε τρεῖς ὑπῆρχον, καὶ ταύτους ἴσοι παράλλη-
λοι, συναγωνιζομένων αὐτοῖς ταραντίνων ρ´. πρὸ δὲ τοῦ κέρας
πᾶν ἐξέταξε τοὺς κρατίστους τῶν ἐλεφάντων λ´. ποιήσας δ' ἐπι-
κάμπιον, καὶ τὰ διαστήματα τούτων συνεπλήρωσε τοῖς ψιλοῖς
τάγμασιν ἐπιλέκτοις. τῶν δ' ἄλλων θηρίων τὰ πλείω μὲν τῆς
φάλαγγος προέστησεν, ὀλίγα δὲ μετὰ τῶν ἱππέων, τῶν ἐν τοῖς εὐ-
ωνύμοις μέρεσι. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον ἐκτάξας τὸ στρατόπεδον,
κατέβαινεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, λοξὴν ποιήσας τὴν τάξιν. τὸ μὲν
γὰρ δεξιὸν κέρας, ᾧ μάλιστα ἐπίστευσε, προεβάλετο· τὸ δ' ἕτε-
ρον ὑπεστείλατο, διεγνωκὼς ᾧ μὲν φυγομαχεῖν, ᾧ δ' ἀγωνίζε-
σθαι. ἐπεὶ δὲ σύνεγγυς ἀλλήλων ἐγένετο τὰ στρατόπεδα, καὶ τὸ
σύσσημον ἤρθη παρ' ἀμφοτέροις, ἐπηλάλαξαν μὲν αἱ δυνάμεις
ἐπαλλὰξ πλεονάκις, ἐσήμαινον δ' οἱ σαλπιγκταὶ τὸ πολεμι-
κόν. πρῶτοι δ' οἱ μετὰ πίθωνος ἱππεῖς, ἕτερον μὲν οὐδὲν ἀξιό-
λογον ἔχοντες πρόφραγμα περὶ αὐτοὺς, ὑπερέχοντες δὲ τῶν ἀν
τιτεταγμένων τῷ τε πλήθει καὶ ταῖς ἐλαφρότησιν, ἐπειρῶν-
το χρήσασθαι τοῖς ἰδίοις προτερήμασι. τὸ μὲν γὰρ κατὰ στόμα δια-
κινδυνεύειν πρὸς ἐλέφαντας, οὐκ ἀσφαλὲς ἐνόμιζον. περιϊππεύ
σαντες δὲ τὸ κέρας, καὶ πλαγίοις ἐμβαλόντες πυκνοῖς τοῖς
βέλεσι, κατετίτρωσκον· αὐτοὶ μὲν διὰ τὰς ἐλαφρότητας οὐδὲν
πάσχοντες, μεγάλα δὲ βλάπτοντες τοὺς διὰ τὰ βάρη μήτ' ἐκ-
διῶξαι δυναμένους, μήτ' ἀναχωρεῖν, ὅταν καιρὸς παραγγέλλῃ.
εὐμένης δ' ὁρῶν πιεζόμενον τὸ κέρας τῷ πλήθει τῶν ἀφιπποτοξο-
τῶν, μετεπέμψατο παρ' εὐδάμου τοῦ τὸ λαιὸν κέρας ἔχοντος,
τοὺς ἐλαφροτάτους τῶν ἱππέων. ἐξαγαγὼν δὲ ἐπὶ κέρας τὴν ὀ
λίγην τάξιν, τοῖς μὲν ψιλοῖς καὶ τοῖς ἐλαφροτάτοις τῶν ἱππέων
εἰσέβαλεν εἰς τοὺς ἐναντίους. ἐπακολουθούντων δὲ καὶ τῶν θηρίων,
ῥαδίως τρεψάμενος τοὺς περὶ τὸν πίθωνα, κατεδίωξε μέχρι τῆς
ὑπωρείας. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, συνέβη καὶ τοὺς πεζοὺς
ἐφ' ἱκανὸν μὲν χρόνον φαλαγγομαχεῖν πρὸς ἀλλήλους. τὸ δὲ τε-
λευταῖον πολλῶν πεσόντων παρ' ἀμφοτέροις, ἐπικρατῆσαι
τοὺς παρ' εὐμένει τεταγμένους διὰ τὰς τῶν ἀργυρασπίδων μακε
δόνων

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

δύνων ἀρετάς. οὗτοι γὰρ ταῖς μὲν ἡλικίαις ἤδη προβεβήκεισαν.
διὰ δὲ τὸ πλῆθος τῶν κινδύνων, διέφερον ταῖς τόλμαις καὶ ταῖς
εὐχειρίαις, ὥστε μηδένα δύνασθαι κατὰ στόμα τὴν βίαν ὑποστῆ-
ναι. διὸ καὶ τότε τρισχίλιοι μὲν ὄντες, οἱονεὶ στόμωμα καθειστήκει-
σαν πάσης τῆς δυνάμεως. ἀντίγονος δ' ὁρῶν τό τε εὐώνυμον
κέρας τῶν ἰδίων πεφευγότας, καὶ τὴν φάλαγγα πᾶσαν τετραμ-
μένην, τοῖς μὲν συμβουλεύουσιν ἀποχωρεῖν πρὸς τὴν ὀρεινὴν, καὶ
τοὺς ἀπὸ τῆς φυγῆς σωζομένους ἀναλαμβάνειν, ἄθραυστον ἔχοντα
τὸ περὶ αὐτὸν μέρος τῆς δυνάμεως, οὐ προσεῖχε. ἰδίᾳ δὲ παρὰ τοῦ ὄ-
ρους δοθέντι προτερήματι δεξιῶς χρησάμενος, καὶ τοὺς φεύγον-
τας τῶν ἰδίων ἔσωσε, καὶ τῆς νίκης ἔτυχεν. οἱ μὲν γὰρ ἀργυρασ-
πίδες οἱ παρ' εὐμενεῖ, καὶ τὸ λοιπὸν πλῆθος τῶν πεζῶν, ὡς τάχι-
στα ἔτρεψαν τοὺς ἀντιτεταγμένους, ἐπεδίωκε μέχρι τῆς προτέρου
ὑπωρείας. ὁ δ' ἀντίγονος γενομένου διαστήματος ἐν τῇ τῶν πολε-
μίων τάξει, διιππεύσας μέρει τῶν ἱππέων, ἐνέβαλεν εἰς πλαγίους
τοὺς περὶ τὸν εὔδαμον τεταγμένους ἐπὶ τοῦ λαιοῦ κέρατος. ταχὺ
δὲ διὰ τὸ παράδοξον τρεψάμενος τοὺς ἐναντίους, καὶ πολλοὺς ἀνε-
λὼν διαπέστειλε τῶν ἱππέων τοὺς ἐλαφροτάτους, καὶ διὰ τού-
των ἀνεκαλέσατο τοὺς φεύγοντας. καὶ παρὰ τὴν ὑπωρείαν πά-
λιν εἰς τάξιν κατέστησε. καὶ γὰρ οἱ περὶ τὸν εὐμενῆ πυθόμενοι
τὴν τῶν ἰδίων τροπὴν, ἀνεκαλοῦντο τῇ σάλπιγγι τοὺς διώκοντας,
σπεύδοντες βοηθῆσαι τοῖς περὶ τὸν εὔδαμον. ἤδη δὲ τῆς ὥρας οὔσης
περὶ λύχνων ἁφὰς ἀμφότεροι τοὺς φεύγοντας ἀνακαλεσάμενοι,
πάλιν ἐξέταττον πᾶσαν τὴν δύναμιν. τοσαύτης φιλονεικίας
ὑπῆρχον πλήρεις, οὐχ οἱ στρατηγοὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ πλήθη τῶν
ἀγωνιζομένων. τῆς δὲ νυκτὸς οὔσης αἰθρίου καὶ πανσελήνου, καὶ
τῶν δυνάμεων ἀντιπαραγουσῶν ἀλλήλαις, ὡς ἂν τέτταρσι πλέ-
θροις, ὁ ψόφος τῶν ὅπλων, καὶ τῶν ἱππέων ὁ φρυαγμὸς, ἐν χερσὶν
ἐδόκει πᾶσιν εἶναι τοῖς ἀντιτεταγμένοις. ὡς δὲ παράγοντες ἀπέ-
χον ἀπὸ τῶν ἐν τῇ μάχῃ πεπτωκότων, ὡς τριάκοντα σταδί-
ους, ἡ μὲν ὥρα κατελάμβανε μεσονύκτιος. κακῶς δὲ διέκειντο ἀμ-
φότεροι, διά τε τὴν ὁδοιπορίαν, καὶ τὴν ἐν τῇ μάχῃ κακοπάθει-
αν, ἔτι δὲ τὴν ἀσιτίαν· ὥστε ἠναγκάσθησαν ἀφέμενοι τῆς μα-

χῆς κατεστρατοπεδεῦσαι. εὐμενὴς μὲν οὖν ἐπεχείρει ἀναζευ-
γνύειν ἐπὶ τῶν νεκρῶν, σπεύδων κρατεῖν τῆς τούτων ἀναιρέσε-
ως, καὶ τὴν νίκην ἀναμφισβήτητον ποιήσασθαι. οὐ προσε-
χόντων δὲ τῶν στρατιωτῶν, ἀλλὰ βοώντων ἐπὶ τὴν ἰδίαν ἀπο-
σκευὴν ἀναχωρεῖν, μακρὰν ἀπέχουσαν, ἠναγκάσθη πεισθῆναι
τῷ πλήθει. οὔτε γὰρ τοῖς στρατιώταις δυνατὸν ἦν, πικρῶς ἐπι-
τιμᾶν ἀμφισβητούντων πολλῶν τῆς στρατηγίας, οὔτε τὸν και-
ρὸν ἐπιτήδειον ἑώρα κολάζειν τοὺς ἀπειθοῦντας. ὁ δ᾽ ἀντίγονος
τοὐναντίον χωρὶς δημαγωγίας βεβαίως ἔχων τὴν ἡγεμονίαν,
ἐβιάσατο μὲν τὸ πλῆθος ἐπὶ τῶν νεκρῶν στρατοπεδεῦσαι. κύ-
ριος δὲ γενόμενος τῆς τούτων ταφῆς, ἠμφισβήτει τῆς νίκης, ἀ-
ποφαινόμενος προτερεῖν ἐν ταῖς μάχαις, τὸ τῶν πεσόντων κυ-
ριεῦσαι. ἀνῃρέθησαν δ᾽ ἐν τῇ μάχῃ, τῶν μὲν ἀντιγόνου, πεζοὶ
μὲν εἰς τρισχιλίους ἑπτακοσίους, ἱππεῖς δὲ νδ΄. τραυματίαι δ᾽ ἐ-
γένοντο πλείους τῶν τετρακισχιλίων. τῶν δ᾽ εὐμενοῦς ἔπεσον πε-
ζοὶ μὲν φμ΄, ἱππεῖς δ᾽ ὀλίγοι παντελῶς· τραυματίαι δ᾽ ἐγένον-
το πλείους τῶν ἐννακοσίων. ὁ δ᾽ ἀντίγονος μετὰ τὴν ἐκ τῆς
μάχης ἀναχώρησιν ὁρῶν τοὺς στρατιώτας ἀθυμοῦντας, διέγνω τὴν
ταχίστην ἀναζευγνύειν, ὡς πορρωτάτω τῶν πολεμίων. βουλόμε-
νος δ᾽ εὔζωνον ποιῆσαι τὴν δύναμιν πρὸς τὴν ἀναχώρησιν,
τοὺς μὲν τραυματίας καὶ τὰ βαρύτατα τῆς ἀποσκευῆς, προαπέ-
στειλεν εἴς τινα τῶν πλησίον πόλεων. τοὺς δὲ νεκροὺς ἅμ᾽ ἡμέρᾳ θά-
ψας, καὶ παρακατασχὼν τὸν παρὰ τῶν πολεμίων ἥκοντα κήρυ-
κα περὶ τῆς τῶν νεκρῶν ἀναιρέσεως, παρήγγειλε τῆς ὥρας δειπνο-
ποιεῖσθαι. τῆς δ᾽ ἡμέρας διελθούσης, τὸν μὲν κήρυκα ἔπεμψε, δοὺς
εἰς τὴν αὔριον τὴν ἀναίρεσιν. αὐτὸς δὲ πρώτης φυλακῆς ἀρχο-
μένης, ἀνέζευξε μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως. καὶ συντόμους τὰς
πορείας ποιούμενος, ἀπέστη μὲν τῶν πολεμίων μακράν. εἶχε δὲ
χώραν καὶ ἀκέραιαν, εἰς ἀνάληψιν τοῦ στρατοπέδου. διῆλθε
γὰρ ἕως γαμάργων τῆς μηδίας, οὔσης τῆς χώρας ὑπὸ πίθωνα, καὶ
δυναμένης μεγάλαις δυνάμεσι πρὸς διατροφὴν δαψιλῶς ἅ-
παντα χορηγῆσαι. εὐμενὴς δὲ διὰ τῶν κατασκόπων πυθόμε-
νος τὴν ἀναχώρησιν τῶν περὶ ἀντίγονον, τοῦ μὲν διώκειν ἀπέ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ση, διὰ τὸ καὶ τοὺς ἰδίους στρατιώτας ἐν ἀσιτίᾳ καὶ κακοπαθείαις
μεγάλαις γεγονέναι. περὶ δὲ τὴν ἀναίρεσιν τῶν τετελευτηκότων
γινόμενος, ἐπεμελήθη τῆς ταφῆς μεγαλοπρεπῶς. ἔνθα δὴ συ-
νέβη γενέσθαι πρᾶγμα παράδοξον, καὶ πολὺ τῶν παρ' ἕλλησι νο-
μίμων διηλλαγμένον. κητεὺς γὰρ ὁ τῶν ἐκ τῆς ἰνδικῆς ἀπηντη-
κότων στρατηγὸς ἀνῃρέθη μὲν ἐν τῇ μάχῃ λαμπρῶς ἀγωνισάμε-
νος. ἀπέλιπε δὲ δύο γυναῖκας, συνακολουθούσας ἐν τῷ στρα-
τοπέδῳ, τὴν μὲν νεόγαμον, τὴν δὲ ὀλίγοις ἔτεσι πρότερον συ-
νοικήσασαν· ἀμφοτέρας δὲ φιλοστόργως πρὸς αὐτὸν διακειμένας,
ὄντος δὲ πάλαι νόμου παρὰ τοῖς ἰνδοῖς, τοὺς γαμοῦντας καὶ τὰς
γαμουμένας παρθένους, μὴ διὰ τῆς τῶν γονέων κρίσεως ποιεῖσθαι
τὸν γάμον, ἀλλὰ πείσαντας ἀλλήλους, τὸν μὲν ἔμπροσθεν χρόνον
τῆς μνηστείας γινομένης διὰ νεωτέρων ταῖς ἡλικίαις, ὡς ἐπιπο-
λὺ συνέβαινε διαπίπτειν τὰς κρίσεις. καὶ ταχὺ μεταμελο-
μένων ἀμφοτέρων, πολλὰς τῶν γυναικῶν διαφθείρεσθαι, καὶ δι'
ἀκρασίαν φιλοστοργεῖν ἑτέρους. τέλος δὲ μὴ δυναμένας εὐσχημό-
νως ἀπολιπεῖν τοὺς ἐξ ἀρχῆς προκριθέντας, διὰ φαρμάκων ἀναι-
ρεῖν τοὺς συνοικοῦντας, καὶ τὴν χώραν δ' οὐκ ὀλίγας ἀφορμὰς
αὐταῖς δοῦναι, πολλὰς καὶ ποικίλας φέρουσαν φθαρτικὰς δυ-
νάμεις. ἐξ ὧν ἐνίας προσχρωσθείσας μόνον τοῖς ἐδέσμασιν ἢ πο-
τηρίοις, ἐπιφέρειν τὴν ἀπώλειαν. ἐπιπολαζούσης δὲ τῆς ῥαδιουρ-
γίας, καὶ πολλῶν ἀναιρουμένων τοῦτον τὸν τρόπον, ἐπειδὴ κο-
λάζοντες τὰς αἰτίας τῶν κακῶν οὐκ ἠδυνήθησαν ἀποστρέψαι
τὰς ἄλλας ἀδικημάτων, νόμον ἔθεσαν ὅπως συγκατακάωνται τοῖς
τετελευτηκόσιν ἀνδράσιν αἱ γυναῖκες, πλὴν τῶν ἐγκύων, ἢ τῶν
ἐχουσῶν τέκνα. τὴν δὲ μὴ βουλομένην τῷ δόγματι πειθαρχεῖν, χή-
ραν μὲν εἶναι διὰ τέλους, καὶ θυσιῶν καὶ τῶν ἄλλων νομίμων εἴρ-
γεσθαι διαπαντὸς ὡς ἀσεβοῦσαν. τούτων δὲ νομοθετηθέντων, εἰς
τοὐναντίον τὴν παρανομίαν τῶν γυναικῶν μεταβαλεῖν συνέ-
βη. διὰ γὰρ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀτιμίας, ἑκάστης ὑπομενούσης ἑ-
κουσίως τὸν θάνατον, οὐ μόνον προνοεῖσθαι τῆς τῶν συνοικούν-
των ἀσφαλείας, ὡς κοινῆς οὔσης, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀλλήλας ἁμιλ-
λᾶσθαι, καθάπερ ὑπὲρ τῆς μεγίστης εὐδοξίας. ὃ καὶ τότε συνέ-
βη.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

βη. τοῦ γὰρ νόμου μίαν κελεύοντος συγκατακαίεσθαι, ἤρισαν ἀμφότεραι πρὸς τὴν τοῦ Κητέως ταφὴν, ὥσπερ τοῦ συναποθανεῖν ὑπὲρ ἀριστείου συμφιλοτιμούμεναι. τῶν δὲ στρατηγῶν διακρινόντων, ἡ νεωτέρα μὲν ἀπεφαίνετο τὴν ἑτέραν ἔγκυον εἶναι, διὸ μὴ δύνασθαι χρήσασθαι τῷ νόμῳ. ἡ δὲ πρεσβυτέρα δικαιότερον ἀπεφαίνετο εἶναι τὴν προέχουσαν τοῖς χρόνοις, προέχειν καὶ τῇ τιμῇ. καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων θεωρεῖσθαι τοὺς πρεσβυτέρους πολὺ προέχοντας τῶν νεωτέρων εἰς ἐντροπὴν καὶ τιμήν. οἱ δ᾽ οὖν στρατηγοὶ διὰ τῶν μαιεύεσθαι δυναμένων γνόντες τὴν πρεσβυτέραν ἔγκυον οὖσαν, προέκριναν τὴν νεωτέραν. οὗ συμβάντος, ἡ μὲν ἀποτυχοῦσα τῆς κρίσεως, ἀπῄει μετὰ κλαυθμοῦ, καταρρήξασα περὶ τὴν κεφαλὴν διάδημα, καὶ τὰς τρίχας σπαράττουσα, καθάπερ εἴ τινος συμφορᾶς μεγάλης προσηγγελμένης. ἡ δὲ ἐπὶ τῇ νίκῃ περιχαρὴς ἀπῄει πρὸς τὴν πυράν, στεφανουμένη μὲν μίτραις ὑπὸ τῶν οἰκείων γυναικῶν, κεκοσμημένη δὲ διαπρεπῶς ὥσπερ εἴς τινα γάμον, προπεμπομένη ὑπὸ τῶν συγγενῶν, ᾀδόντων ὕμνον εἰς τὴν ἀρετὴν αὐτῆς. ὡς δὲ ἐγγὺς ἐγενήθη τῆς πυρᾶς, περιαιρουμένη τὸν κόσμον ἑαυτῆς, διεδίδου τοῖς οἰκείοις καὶ φίλοις, ὡς ἂν εἴποι τις, καταλείπουσα τοῖς ἀγαπῶσι μνημεῖον. ὁ δὲ κόσμος ἦν, περὶ μὲν τὰς χεῖρας δακτυλίων τι πλῆθος ἐνδεδεμένων λίθοις πολυτελέσι, καὶ διηλλαγμένοις τοῖς χρώμασι· περὶ δὲ τὴν κεφαλὴν, χρυσῶν ἀστερισμῶν οὐκ ὀλίγος ἀριθμός, παντοδαποῖς λίθοις διειλημμένος. περὶ δὲ τὸν τράχηλον, ὅρμων πλῆθος, τῶν μὲν ἐλασσόνων, τῶν δ᾽ ἐκ τοῦ κατ᾽ ὀλίγον ἀεὶ καθ᾽ ὑπέρθεσιν μειζόνων. τὸ δὲ τελευταῖον ἀσπασαμένη τοὺς οἰκείους, ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ μὲν ἐπὶ τὴν πυρὰν ἀνεβιβάσθη. ὑπὸ δὲ τοῦ συνδραμόντος ἐπὶ τὴν θέαν πλήθους θαυμασθεῖσα, κατέστρεψεν ἡρωϊκῶς τὸν βίον. ἡ μὲν γὰρ δύναμις ἐν τοῖς ὅπλοις πᾶσα πρὶν ἅπτεσθαι τὴν πυράν, τρὶς περιῆλθεν. αὕτη δ᾽ ἀνδρὶ παρακλιθεῖσα, καὶ κατὰ τὴν τοῦ πυρὸς ὁρμὴν οὐδεμίαν φωνὴν ἀγεννῆ προεμένη, προεκαλέσατο τῶν ὁρώντων τοὺς μὲν εἰς ἔλεον, τοὺς δὲ εἰς ὑπερβολὴν ἐπαίνων. οὐ μὴν ἀλλ᾽ ἔνιοι τῶν Ἑλλήνων, ἐπετίμων τοῖς νομίμοις, ὡς ἀγρίοις οὖσι καὶ χαλεποῖς. ὁ δ᾽ Εὐμέ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

νὴς ἐπὶ τῆς τῶν τετελευτηκότων ταφῆς γενόμενος, ἀνέζευξεν ἐκ τῶν παραιτακηνῶν εἰς τὴν γαβηνήν, οὖσαν ἀκέραιον, καὶ δυναμένην πάντα δαψιλῆ ταῖς δυνάμεσι παρέχεσθαι. ἀπέχειν δὲ συνέβαινε τὴν χώραν ταύτην τῶν περὶ ἀντίγονον ἐκ μὲν τῆς οἰκουμένης πορευομένων, σταθμοὺς κε΄. διὰ δὲ τῆς ἐρήμου, καὶ τῆς ἀνύδρου, σταθμοὺς θ΄. οἱ μὲν οὖν περὶ εὐμενῆ καὶ τὸν ἀντίγονον, τοσοῦτον ἀλλήλων διεστῶτες, ἐν τούτοις τοῖς τόποις παρεχείμαζον ἅμα, καὶ τὰς δυνάμεις ἀνελάμβανον. κατὰ δὲ τὴν εὐρώπην κάσανδρος μὲν ἐν πελοποννήσῳ τέγεαν πολιορκῶν, καὶ πυθόμενος τήν τε ὀλυμπιάδος κάθοδον εἰς μακεδονίαν, καὶ τὴν εὐρυδίκης καὶ φιλίππου τοῦ βασιλέως ἀναίρεσιν, ἔτι δὲ τὰ περὶ τὸν ἰόλλα τὸν ἀδελφοῦ τάφον συμβεβηκότα, πρὸς μὲν τοὺς τεγεάτας διελύσατο. τὴν δὲ δύναμιν ἀναλαβὼν, προῆγεν ἐπὶ μακεδονίαν, καταλιπὼν τοὺς συμμάχους ἐν πολλῇ ταραχῇ. ἐφήδρευε γὰρ ταῖς ἐν πελοποννήσῳ πόλεσιν, ἀλέξανδρος ὁ πολυπέρχοντος ἔχων στρατόπεδον. αἰτωλοὶ δὲ χαρίζεσθαι βουλόμενοι τῇ τε ὀλυμπιάδι καὶ πολυπέρχοντι, τὰ περὶ τὰς πύλας στενὰ κατελάβοντο, καὶ τῆς παρόδου τὸν κάσανδρον ἀπέκλεισαν. ὁ δὲ βιάζεσθαι μὲν πρὸς τόπους δυσεμβόλους ἀπέγνω. παρασκευασάμενος δὲ πλοῖα καὶ σχεδίας, ἔκ τε τῆς εὐβοίας καὶ τῆς λοκρίδος, ἐπεραίωσε τὴν δύναμιν εἰς τὴν θετταλείαν. ἀκούων δὲ περὶ τὴν περραιβίαν προσκαθῆσθαι πολυπέρχοντα μετὰ στρατοπέδου, κάλλαν μὲν ἀπέστειλε στρατηγὸν μετὰ τῆς δυνάμεως, προστάξας διαπολεμεῖν τοῖς μετὰ πολυπέρχοντος. δεινίας δὲ τὰ στενὰ προκαταληψόμενος, ἀπαντήσας τοῖς ὑπ' ὀλυμπιάδος ἐξαποσταλεῖσι στρατιώταις, ἔφθασε τῶν παρόδων κυριεύσας. ὀλυμπιὰς δὲ πυθομένη κάσανδρον μετὰ μεγάλης δυνάμεως πλησίον εἶναι τῆς μακεδονίας, ἀριστόνουν μὲν ἀπέδειξε στρατηγόν, κελεύσασα διαπολεμεῖν τοῖς περὶ κάσανδρον. αὐτὴ δὲ παρῆλθεν εἰς πύδναν, ἔχουσα τὸν υἱὸν τὸν ἀλεξάνδρου, καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ ῥωξάνην, καὶ θετταλονίκην τὴν φιλίππου ἀμύντου θυγατέρα· πρὸς δὲ τούτοις δηιδάμειαν τε τὴν αἰακίδου θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῶν ἠπειρωτῶν, πύρρου τε τοῦ πρὸς ῥωμαίους ὕστερον πολεμήσαντος.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

μὴ ὄντος ἀδελφήν, καὶ τὰς ἀττάλου θυγατέρας· ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἀξιολογωτάτων φίλων τοὺς συγγενεῖς. ὥστ' ἀθροισθῆναι περὶ αὐτὴν πλῆθος μὲν πολὺ σωμάτων, ἀχρείων δ' εἰς πόλεμον τῶν πλείστων. οὐδὲ γὰρ τροφῆς ἱκανὸν ἦν πλῆθος, τοῖς μέλλουσι πολιορκίαν ὑπομένειν πολυχρόνιον. ὧν ἁπάντων πρόδηλον ἐχόντων τὸν κίνδυνον, οὐδὲν ἧττον ἐνταῦθα διέγνω μένειν, ἐλπίζουσα αὐτῇ βοηθήσειν κατὰ θάλατταν, ἑλλήνων τε καὶ μακεδόνων πολλούς. συνῆσαν δ' αὐτῇ τῶν τ' ἐξ ἀμβρακίας ἱππέων τινὲς, καὶ τῶν περὶ τὴν αὐλὴν εἰωθότων διατρίβειν στρατιωτῶν οἱ πλείους· ἔτι δὲ τῶν μετὰ πολυπέρχοντος ἐλεφάντων οἱ καταλειφθέντες. τῶν μὲν γὰρ ἄλλων θηρείων τῶν κατὰ τὴν προτέραν ἐμβολὴν εἰς μακεδονίαν, κάσανδρος ἐκεκυριεύκει. ὃς τότε διελθὼν τὰ κατὰ περραιβίαν στενά· καὶ παραγενόμενος πλησίον τῆς πύδνης, τὴν μὲν πόλιν περιεχαράκωσεν ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν. παρὰ δὲ τῶν συμμαχεῖν βουλομένων, μετεπέμπετο ναῦς, καὶ βέλη παντοδαπὰ, καὶ μηχανὰς, διανοούμενος πολιορκεῖν τοὺς μετ' ὀλυμπιάδος καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. πυθόμενος δ' αἰακίδην τὸν ἠπειρωτῶν βασιλέα μετὰ δυνάμεως μέλλειν βοηθήσειν ὀλυμπιάδι, στρατηγὸν ἐξέπεμψεν ἀταρρίαν, δοὺς στρατόπεδον, καὶ συντάξας ἀπαντᾶν τοῖς ἠπειρώταις. οὗ ταχὺ τὸ προσταχθὲν ποιήσαντος, καὶ τὰς ἐξ ἠπείρου παρόδους προκαταλαβομένου, συνέβη τὸν αἰακίδην ἄπρακτον γενέσθαι. καὶ γὰρ τὸ πλῆθος τῶν ἠπειρωτῶν ἀκουσίως ἐστράτευσεν ἐπὶ μακεδονίαν, καὶ στάσιν ἐποίει κατὰ τὴν παρεμβολήν. ὁ δ' αἰακίδης ἐκ παντὸς τρόπου βουλόμενος βοηθεῖν ὀλυμπιάδι, τοὺς μὲν ἀλλοτρίως διακειμένους ἀπέλυσε τῆς στρατείας· τοὺς δὲ συγκινδυνεύειν βουλομένους ἀναλαβὼν, προθυμίαν μὲν εἶχε τοῦ διακινδυνεύειν. οὐκ ἀξιόμαχος δ' ἦν, ὡς ἂν ὀλίγου καταλελειμμένου τοῦ περὶ αὐτὸν συστήματος. οἱ δὲ χωρισθέντες τῶν ἠπειρωτῶν εἰς τὰς πατρίδας, κατεστασίασαν ἀπόντα τὸν βασιλέα· καὶ κοινῷ δόγματι φυγὴν αὐτοῦ καταγνόντες, πρὸς κάσανδρον ἐποιήσαντο συμμαχίαν. ὅπερ οὐδέποτε γενέσθαι συνέβη κατὰ τὴν ἤπειρον, ἀφ' οὗ νεοπτόλεμος ὁ ἀχιλλέως ἐβασίλευσε τῆς χώρας. ἀεὶ γὰρ παῖς παρὰ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

πατρὸς διαδεχόμενος τὴν δυναστείαν, ἐναπέθνησκε ταῖς βασιλεί-
αις μέχρι τῶνδε τῶν καιρῶν. κασάνδρου δὲ παραλαβόντος τὴν
ἤπειρον τῇ συμμαχίᾳ, καὶ πέμψαντος εἰς αὐτὴν ἐπιμελητὴν ἅμα
καὶ στρατηγὸν λυκίσκον, οἱ πρότερον κατὰ μακεδονίαν διστάζον-
τες περὶ τῆς συμμαχίας, ἀπήλπισαν μὲν κατ' ὀλυμπιάδα
πράγματα, τῷ δὲ κασάνδρῳ προσέθεντο. μιᾶς δ' οὔσης αὐτῇ
βοηθείας τῆς παρὰ πολυπέρχοντος, συνέβη καὶ ταύτην συντρι-
βῆναι παραδόξως. ὁ γὰρ ἀπὸ κασάνδρου πεμφθεὶς στρατηγὸς κάλ-
λας, ἐπειδὴ πλησίον γενόμενος τοῦ πολυπέρχοντος κατε-
στρατοπέδευσεν ἐν τῇ περραιβίᾳ, διέφθειρε τῶν μετ' αὐτοῦ
στρατιωτῶν τοὺς πλείστους χρήμασιν, ὥς τε ὀλίγους τοὺς μάλιστα
πιστοὺς ἀπολειφθῆναι. αἱ μὲν οὖν ὀλυμπιάδος ἐλπίδες ἐν ὀλί-
γῳ χρόνῳ τοῦτον τὸν τρόπον ἐταπεινώθησαν. κατὰ δὲ τὴν ἀσί-
αν ἀντίγονος μὲν χειμάζων ἐν γαδαμάλοις τῆς μηδίας, καὶ θεω-
ρῶν τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν ἀσθενεστέραν οὖσαν τῆς τῶν πολεμίων,
ἔσπευδεν ἀνελπίστως αὐτοῖς ἐπιθέσθαι καὶ καταστρατηγῆσαι.
ἐτύγχανον δ' οὗτοι τὴν χειμασίαν ἔχοντες ἐν πολλοῖς μέρεσι
διεζευγμένην· ὥστ' ἐνίους ἀπ' ἀλλήλων ἀπέχειν ὁδὸν ἡμερῶν
ἕξ. τὸ μὲν οὖν διὰ τῆς οἰκουμένης χώρας ὁδοιπορεῖν, ἀπεδοκίμα-
σε, διά τε τὸ καὶ μακρὰν εἶναι, καὶ τοῖς πολεμίοις εὐθεώρητον. τὸ δὲ
τολμῆσαι διὰ τῆς ἐρήμου καὶ ἀνύδρου προάγειν, ἐπίπονον μὲν
ἦν ἐκεῖνο, εἰς δὲ τὴν βεβουλευμένην ἐπιβολὴν χρησιμώτατον. οὐ
μόνον γὰρ διὰ ταύτης συντόμως ἦν ἐλθεῖν, ἀλλὰ καὶ ῥᾳδίως λα-
θεῖν, ἀπροσδοκήτως ἐπιπεσόντος τοῖς διὰ τὴν ἄγνοιαν διεῤῥιμ-
μένοις κατὰ κώμας, καὶ ῥαθυμοῦσι. ταῦτα δὲ διανοηθεὶς, τοῖς μὲν
στρατιώταις παρήγγειλεν ἑτοίμους εἶναι πρὸς ἀνάζευξιν, καὶ παρα-
σκευάσασθαι δέχ' ἡμερῶν ἄπυρα σιτία. αὐτὸς δὲ δοὺς λόγον, ἐπ'
ἀρμενίας προάξειν ἄφνω παρὰ τὴν πάντων ὑπόληψιν, ὥρμη-
σε διὰ τῆς ἐρήμου, τῆς ὥρας οὔσης περὶ χειμερινὰς τροπάς. κατὰ δὲ τὰς
στρατοπεδείας παρήγγειλε τῆς ἡμέρας μὲν τὰ πυρὰ κάειν, τῆς δὲ
νυκτὸς κατασβεννύναι τελέως, ὅπως μή τινες νυκτὸς ἐκ τῶν με-
τεώρων κατανοήσαντες, ἀπαγγείλωσι τὸ γινόμενον τοῖς πολε-
μίοις. ἦν γὰρ ἡ μὲν ἔρημος πᾶσα σχεδὸν πεδιάς· περιείχετο δὲ

ὑπὸ λόφων ὑψηλῶν, ἀφ' ὧν ῥᾴδιον ἦν ἐκ πολλοῦ διαστήματος συνορᾶν τὴν αὐγὴν τοῦ πυρός. ἐπιπόνως δὲ τῆς δυνάμεως πέντε ἡμέρας ὁδοιπορούσης, οἱ μὲν στρατιῶται διά τε τὸ ψῦχος καὶ τὰς ἀναγκαίας χρείας ἔκαιον πῦρ μεθημέραν τε καὶ νύκτωρ ἐν ταῖς στρατοπεδείαις. ὃ δὴ συνιδόντες τινὲς τῶν παρὰ τὴν ἔρημον οἰκούντων, ἔπεμψαν τοὺς ἀπαγγελοῦντας αὐθημερὸν τοῖς περὶ Εὐμενῆ καὶ Πευκέστην, δόντες δρομάδας καμήλους. διατείνει γὰρ τὸ ζῷον τοῦτο σταδίους οὐ πολὺ ἐλάττους χιλίων φ. οἱ δὲ περὶ τὸν Πευκέστην πυθόμενοι κατὰ μέσην τὴν ὁδὸν ἑωρᾶσθαι τὴν στρατοπεδείαν, διέγνωσαν ἀναχωρεῖν εἰς τοὺς ἐσχάτους τόπους τῆς χειμασίας, φοβούμενοι μὴ καταληφθῶσιν ὑπὸ τῶν πολεμίων, πρὶν ἢ συνελθεῖν πανταχόθεν τὴν συμμαχοῦσαν δύναμιν. ὧν ὁρῶν τὴν ἀθυμίαν Εὐμενής, θαρρεῖν παρεκελεύετο, καὶ μένειν ἐπὶ τῶν ὅρων τῆς ἐρήμου. εὑρηκέναι γὰρ τρόπον, δι' οὗ ποιήσει τὸν Ἀντίγονον, ὕστερον ἡμέραις τρισὶν ἢ τέτταρσι παραγενέσθαι· τούτου δὲ γενομένου, τὴν μὲν ἑαυτῶν δύναμιν ῥᾳδίως ἀθροισθήσεσθαι· τοὺς δὲ πολεμίους καταπεπονημένους, καὶ πάντων ἐνδεεῖς ὄντας, ὑποχειρίους γενήσεσθαι. πάντων δὲ θαυμασάντων τὸ παράδοξον τῆς ἐπαγγελίας, καὶ ζητούντων μαθεῖν τί ποτ' ἔσται τὸ δυνάμενον κωλῦσαι προάγειν τοὺς ἐναντίους, προσέταξεν ἀκολουθεῖν ἑαυτῷ πάντας τοὺς ἡγεμόνας μετὰ τῶν ἰδίων στρατιωτῶν, ἔχοντας ἐν ἀγγείοις πλείοσι πῦρ. ἐκλεξάμενος δὲ τῆς μετεώρου χώρας τόπον ἐστραμμένον ἐπὶ τὴν ἔρημον, καὶ πρὸς τὴν ἀποθεώρησιν πανταχόθεν εὐφυῆ σημεῖα θέμενος, περιέλαβεν ὡς ἂν ο̄ σταδίων περιφέρειαν. διελὼν δὲ τόπους ἑκάστῳ τῶν συνακολουθούντων, συνέταξε νυκτὸς πῦρ καίειν, διϊστάντας δ' ὡς ἂν κ̄ πήχεις, καὶ τὴν μὲν πρώτην φυλακὴν πολλὴν φλόγα ποιεῖν, ὡς ἂν ἐγρηγορότων ἔτι, καὶ πρὸς θεραπείαν καὶ δεῖπνον παρασκευαζομένων. τῆς δὲ δευτέρας ἐλάττω, καὶ τῆς τρίτης ἀπολιπεῖν ὀλίγα παντελῶς· ὥστε δοκεῖν εἶν τοῖς ἐξ ἀποστήματος θεωροῦσιν ἀληθινὴν στρατοπεδείαν. τῶν δὲ στρατιωτῶν ποιησάντων τὸ προσταχθέν. κατενόησαν τινὲς τὰ πυρὰ τῶν νεμομένων μὲν τὴν ἀπεναντίον ὀρεινήν, φίλων δ'

ὄντων

ὄντων Πίθωνι τῷ Μηδίας σατράπῃ. δόξαντες δὲ πρὸς ἀλήθει-
αν εἶναι στρατοπεδείαν, καταδραμόντες εἰς τὸ πεδίον, ἀπήγγει-
λαν τοῖς περὶ τὸν Ἀντίγονον καὶ Πίθωνα. οἱ δὲ διὰ τὸ παράδο-
ξον καταπλαγέντες, καὶ τῆς ὁδοιπορίας κατισχόντες, ἐβουλεύ-
οντο πῶς χρηστέον τοῖς προσηγγελμένοις. ἦν γὰρ ἐπικίνδυνον,
τοὺς πεπονηκότας καὶ πάντων ἐνδεεῖς, συνηγμένοις ἤδη τοῖς
πολεμίοις, καὶ πάντων εὐποροῦσι συμβαλεῖν. ὑπολαβόντες δὲ
προδοσίαν γεγενῆσθαι, καὶ πρὸς ἀκηκοότας τὸ μέλλον τοὺς πολε-
μίους ἠθροῖσθαι, τὸ μὲν ἐπ' εὐθείας προάγειν ἀπέγνωσαν. εἰς δε-
ξιὰ δὲ κλίναντες, προῆγον ἐφ' ἑκάτερα μέρη τῆς οἰκουμένης χώ-
ρας, βουλόμενοι τὴν δύναμιν ἐκ τῆς κακοπαθείας ἀναλαβεῖν. Εὐ-
μενὴς δὲ τὸν προειρημένον τρόπον καταστρατηγήσας τοὺς πολε-
μίους, μετεπέμπετο πανταχόθεν τοὺς διερριμμένους τῶν στρατιω-
τῶν, καὶ χειμάζοντας ἐν ταῖς κώμαις. βαλόμενος δὲ χάρακα,
καὶ τάφρῳ βαθείᾳ τὴν παρεμβολὴν ὀχυρώσας, ὑπεδέχετο μὲν
τοὺς ἀεὶ καταντῶντας τῶν συμμάχων, ἐπλήρωσε δὲ τὴν στρατο-
πεδείαν πάντων τῶν ἐπιτηδείων. ὁ δ' Ἀντίγονος διελθὼν τὴν
ἔρημον, καὶ πυθόμενος παρὰ τῶν ἐγχωρείων σχεδὸν τὴν μὲν ἄλ-
λην δύναμιν ἅπασαν συνεληλυθέναι τοῖς περὶ τὸν Εὐμενῆ,
τοὺς δ' ἐλέφαντας μέλλειν ἀναζευγνύειν ἐκ τῆς χειμασίας, καὶ
πλησίον εἶναι μεμονωμένους πάσης βοηθείας, ἀπέστειλεν ἐπ' αὐτοὺς
ἱππεῖς λογχοφόρους μὲν δισχιλίους, Ταραντίνους δὲ σ̄, τῶν δὲ πε-
ζῶν τοὺς ψιλοὺς ἅπαντας. ἤλπιζε γὰρ μεμονωμένοις τοῖς θηρί-
οις τὴν ἐπίθεσιν ποιησάμενος, τούτων δὲ ῥαδίως κυριεύσειν,
καὶ κατὰ τῶν πολεμίων παρελέσθαι τὸ κράτιστον μέρος τῆς δυνά-
μεως. ὁ δ' Εὐμενὴς καταστοχασάμενος τὸ μέλλον, ἀπέστειλεν ἐ-
πὶ τὴν βοήθειαν, ἱππεῖς μὲν τοὺς κρατίστους χιλίους καὶ φ̄, πεζοὺς
δὲ ψιλοὺς τρισχιλίους. ἐπιφανέντων δὲ πρότερον τῶν Ἀντιγόνου
στρατιωτῶν, οἱ τῶν ἐλεφάντων ἡγεμόνες τάξαντες εἰς πλινθί-
ον τὰ θηρία προῆγον· ἐν μέσῳ μὲν ἀπειληφότες τὰ σκευοφό-
ρα, κατὰ δὲ τὴν οὐραγίαν ἔχοντες συναγωνιζομένους ἱππεῖς οὐ πλεί-
ους ῡ. ἐπιπεσόντων δ' αὐτοῖς τῶν πολεμίων παντὶ τῷ βάρει, καὶ
βιαιότερον ἐπικειμένων, οἱ μὲν ἱππεῖς ἐτράπησαν ὑπὸ τοῦ

πλή-

πλῆθος καταπονηθέντος. οἱ δ᾽ ἐπὶ τῶν ἐλεφάντων ἐφεστηκότες, τὸ μὲν πρῶτον ἀντεῖχον, καὶ διεκαρτέρουν πανταχόθεν κατατιτρωσκόμενοι, βλάψαι δ᾽ οὐδὲν τοὺς πολεμίους δυνάμενοι ἤδη δ᾽ αὐτῶν κατανυομένων, ἀνελπίστως ἐπιφανέντος οἱ περὶ Εὐμενῆ, ἐξήρπασαν αὐτοὺς ἐκ τῶν κινδύνων. μετὰ δ᾽ ἡμέρας ὀλίγας, τεσσαράκοντα σταδίοις ἀντιστρατοπεδευσάντων τῶν δυνάμεων, ἐξέταξαν ἀμφότεροι τὰ στρατόπεδα εἰς μάχην, ὡς περὶ τῶν ὅλων κρίσεως ἐσομένης. Ἀντίγονος μὲν οὖν τοὺς ἱππεῖς ἐπὶ τὰ κέρατα διελόμενος, τὸ μὲν εὐώνυμον μέρος Πύθωνι παρέδωκε, τὸ δὲ δεξιὸν Δημητρίῳ τῷ υἱῷ, μεθ᾽ οὗ καὶ αὐτὸς διαγωνίζεσθαι διεγνώκει, τοὺς δὲ πεζοὺς εἰς μέσον κατέστησε, παρέταξε παρ᾽ ὅλην τὴν δύναμιν, τοὺς δ᾽ ἐλέφαντας πληρώσαντος τὰ διαστήματα τοῖς ψιλικοῖς τάγμασιν. ὁ δὲ πᾶς ἀριθμὸς ἦν αὐτοῦ τῆς δυνάμεως, πεζοὶ μὲν δισμύριοι δισχίλιοι, ἱππεῖς δ᾽ ἐννακισχίλιοι, σὺν τοῖς ἐκ Μηδίας προσκαταγραφεῖσι· θηρία δὲ ξ̄ καὶ πέντε. ὁ δ᾽ Εὐμενὴς πυθόμενος τὸν Ἀντίγονον ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ κέρατος τετάχθαι μετὰ τῶν ἀρίστων ἱππέων, καὶ αὐτὸς ἀντετάξατο, ἐπὶ τὸ λαιὸν κέρας ἐπιστήσας τοὺς ἀρίστους. καὶ γὰρ τῶν σατραπῶν τοὺς πλείστους ἐνταῦθα κατέστησε, μετὰ τῶν συναγωνιζομένων αὐτοῖς ἱππέων ἐπιλέκτων· καὶ αὐτὸς μετὰ τούτων ἔμελλε κινδυνεύειν. συνῆν δ᾽ αὐτοῖς καὶ Μιθριδάτης, ὁ Ἀριοβαρζάνου μὲν υἱός, ἀπόγονος δὲ τῶν ἑπτὰ Περσῶν, ἀνὴρ ἀνδρείᾳ διαφέρων, καὶ τεθραμμένος ἐκ παιδὸς στρατιωτικῶς. πρὸ δὲ τοῦ κέρατος παντὸς ἔταξεν ἐν ἐπικαμπίῳ τοὺς κρατίστους τῶν ἐλεφάντων ξ̄. καὶ τὰ διαστήματα τοῖς ψιλοῖς διέλαβε τάγμασι. τῶν δὲ πεζῶν πρώτους μὲν ἔταξε τοὺς ὑπασπιστάς, εἶτα τοὺς ἀργυράσπιδας, ἐπὶ πᾶσι δὲ τοὺς ξένους, καὶ τῶν ἄλλων τοὺς εἰς τὰ μακεδονικὰ καθωπλισμένους· καὶ πρὸ τούτων ἐλέφαντας, καὶ τῶν ψιλῶν τοὺς ἱκανούς. ἐπὶ δὲ τὸ δεξιὸν κέρας τάξας τῶν ἱππέων καὶ τῶν ἐλεφάντων τοὺς ἀσθενεστέρους, ἀπέδειξεν ἡγεμόνα τῶν πάντων Φίλιππον· τούτῳ δὲ διεκελεύσατο φυγομαχεῖν, καὶ τὴν ἀπὸ θατέρου μέρους κρίσιν ἀποθεωρεῖν. οἱ δὲ σύμπαντες ἦσαν μετ᾽ Εὐμενοῦς κατὰ τοῦτον τὸν καιρόν, πεζοὶ μὲν τρισμύριοι ἑξακισχίλι-

οι χ̄. ἐλέφαντες δὲ ρ̄ιδ̄. μικρὸν δὲ πρὸ τῆς παρατάξεως Ἀντιγέ-
νης ὁ τῶν ἀργυρασπίδων στρατηγὸς, ἔπεμψεν ἕνα τῶν μακε-
δόνων ἱππέων ἐπὶ τὴν φάλαγγα τῶν ἐναντίων, προστάξας πλη-
σίον παραγενόμενον ἀναβοῆσαι. οὗτος δὲ προσιππεύσας μόνος
εἰς φωνῆς ἀκοὴν, καθ' ὃ μέρος ἡ φάλαγξ ἦν τῶν παρ' Ἀντιγόνου
μακεδόνων, ἀνεβόησεν· ἐπὶ τοὺς πατέρας ὦ κακαὶ κεφαλαὶ, τοὺς
μετὰ Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου τὰ ὅλα κατειργασμένους, οὓς
μετ' ὀλίγον ὄψονται, καὶ τῶν βασιλέων καὶ τῶν προγεγονότων
ἀγώνων ἀξίους. καὶ γὰρ ἐτύγχανον κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν τῶν ἀργυ-
ρασπίδων οἱ νεώτατοι μὲν περὶ τὰ ξ̄ ἔτη, τῶν δ' ἄλλων οἱ
πλείους μὲν περὶ τὰ ο̄. τινὲς δὲ καὶ πρεσβύτεροι, πάντες δὲ
ταῖς ἐμπειρίαις καὶ ταῖς ῥώμαις ἀνυπόστατοι. τοσαύτη περὶ
αὐτοὺς ἦν ἐγχειρεία, καὶ τόλμα διὰ τὴν συνέχειαν τῶν κινδύνων.
γενομένου δὲ τοῦ κηρύγματος, καθότι προείρηται, παρὰ μὲν τοῖς
περὶ Ἀντίγονον ἐγίνοντο φωναὶ δυσχερεῖς, ὅτι συναναγκάζοιντο
πρὸς συγγενεῖς καὶ πρεσβυτέρους διαμάχεσθαι. παρὰ δὲ τοῖς μετ'
Εὐμένους παρατασσομένοις, παρακελευσμὸς καὶ βοὴ τὴν ταχί-
στην ἄγειν ἐπὶ τοὺς πολεμίους. ὧν Εὐμένης ὁρῶν τὴν προθυμίαν,
ἦρε τὸ σύσσημον, δι' οὗ παρεστήσατο τοὺς μὲν σαλπιγκτὰς τὸ πο-
λεμικὸν σημαίνειν, τὴν δὲ δύναμιν ἀλαλάξαι πᾶσαν. συνῆψε
δὲ μάχην πρῶτον μὲν τὰ θηρία, μετὰ δὲ ταῦτα τὸ τῶν ἱππέ-
ων πλῆθος. τοῦ δὲ πεδίου πολλὴν εὐρυχωρίαν ἔχοντος, καὶ
παντὸς ὑπάρχοντος ἀργοῦ διὰ τὴν ἐν αὐτῷ διήκουσαν ἁλμυ-
ρίδα, τοσοῦτον συνέβη ὑπὸ τῶν ἱππέων ἐξαίρεσθαι κονιορτὸν,
ὥστε μὴ δύνασθαι ῥᾳδίως συνορᾶν ἐξ ὀλίγου διαστήματος τὸ γι-
νόμενον. ὁ δὴ κατανοήσας Ἀντίγονος, ἀπέστειλε τοὺς ἐκ Μηδίας
ἱππεῖς, καὶ τῶν Ταραντίνων τοὺς ἱκανοὺς ἐπὶ τὴν ἀποσκευὴν τῶν
πολεμίων. ἤλπιζε γὰρ, ὅπερ ἦν ἀληθὲς, διὰ μὲν τὸν κονιορτὸν
λήσεσθαι· διὰ δὲ τὴν ἅλωσιν τῆς ἀποσκευῆς, ἀκονιτὶ κρατῆσαι τῶν
πολεμίων. οἱ δὲ πεμφθέντες, περιιππεύσαντες τὸ κέρας τῶν
ἐναντίων, καὶ λαθόντες, ἐπέθεντο τοῖς σκευοφόροις, ἀπέχουσι
τῆς μάχης ὡς πέντε σταδίους. εὑρόντες δ' αὐτὴν πλήρη μὲν ὄχλου
πρὸς μάχην ἀχρήστου, τοὺς δ' ἀμυνομένους ὀλίγους, ταχὺ τοὺς ἀν-

τιστάν

πιεσθέντες τρεψάμενοι, τῶν ἄλλων ἁπάντων ἐκυρίευσαν. ἅμα
δὲ τούτοις πραττομένοις, ἀντίγονος μὲν συνάψας μάχην τοῖς
ἀντιτεταγμένοις, καὶ μετὰ πλήθους ἱππέων ἐπιφανείς, κατε-
πλήξατο πευκέστην τὸν τῆς περσίδος σατράπην· ὃς μετὰ τῶν
περὶ ἑαυτὸν ἱππέων ἔξω τοῦ κονιορτοῦ διδοὺς ἑαυτόν, συνεπε-
σπάσατο καὶ τῶν ἄλλων εἰς χιλίους φ. εὐμένης δὲ μετ' ὀλίγων ἀ-
πολειφθεὶς ἐπ' ἄκρου τοῦ κέρατος, τὸ μὲν εἶξαι τῇ τύχῃ καὶ φυ-
γεῖν, αἰσχρὸν διέλαβε. τὸ δὲ τηροῦντα τὴν δεδομένην ὑπὸ τῶν
βασιλέων πίστιν γενναίᾳ προαιρέσει συναποθανεῖν προκεί-
νας, ἐπ' αὐτὸν ἔωσε τὸν ἀντίγονον. γενομένης δὲ ἱππομαχί-
ας καρτερᾶς, καὶ τῶν μὲν μετ' εὐμένους ταῖς προθυμίαις προε-
χόντων, τῶν δὲ μετ' ἀντιγόνου τῷ πλήθει περιγινομένων, πολ-
λοὶ παρ' ἀμφοτέρων ἔπιπτον. ὅτε δὲ συνέβη καὶ τῶν ἐλεφάν-
των πρὸς ἀλλήλους ἀγωνιζομένων, πεσεῖν τὸν εὐμένους προη-
γούμενον, συμπλακέντα τῷ κρατίστῳ τῶν ἀντιτεταγμένων.
διόπερ εὐμένης ὁρῶν τοὺς μετ' αὐτοῦ πανταχόθεν ἐλαττουμένους,
ἐξῆγεν ἐκ τῆς μάχης τοὺς ὑπολελειμμένους ἱππεῖς. καὶ περιελθὼν
ἐπὶ θάτερον κέρας, ἀνελάμβανε τοὺς μετὰ φιλίππου τεταγ-
μένους, οἷς ἦν παρηγγελκὼς φυγομαχεῖν. ἡ μὲν οὖν τῶν ἱππέων
μάχη, τοιοῦτον ἔσχε τὸ τέλος. τῶν δὲ πεζῶν οἱ μὲν ἀργυράσπιδες
συμφράξαντες, καὶ βιαιότερον τοῖς ἀντιτεταγμένοις ἐπιπε-
σόντες, τοὺς μὲν ἐν χειρῶν νόμῳ διέφθειραν, τοὺς δὲ συνηνάγκα-
σαν φυγεῖν. ἀκατάσχετοι δὲ ταῖς ὁρμαῖς γενόμενοι, καὶ πρὸς
πᾶσαν τὴν τῶν ἐναντίων φάλαγγα διαγωνισάμενοι, τοσοῦτον
ταῖς εὐχειρίαις καὶ ῥώμαις ὑπερεῖχον, ὥσθ' ἑαυτῶν μὲν ἀποβα-
λεῖν μηδ' ἕνα, τῶν δ' ἐναντίων ἀνελεῖν τοὺς μὲν ὑπὲρ τοὺς πεντα-
κισχιλίους. τρέψασθαι δὲ τοὺς πεζοὺς πάντας, ὄντας πολλαπλασί-
ους. εὐμένης δὲ πυθόμενος τὴν μὲν ἀποσκευὴν ἡλωκέναι, τοὺς δ'
ἱππεῖς τοὺς μετὰ πευκέστου μὴ μακρὰν ἀπέχειν, ἐπεχείρησεν
ἀθροίζειν ἅπαντας, καὶ πάλιν ἱππομαχεῖν πρὸς ἀντίγονον. ἤλ-
πιζε γὰρ μάχῃ κρατήσας, οὐ μόνον τὴν ἰδίαν ἀποσκευὴν σώσειν,
ἀλλὰ καὶ τὴν τῶν πολεμίων προσλήψεσθαι. τῶν δὲ περὶ τὸν πευ-
κέστην οὐχ ὑπακουόντων, ἀλλὰ καὶ τοὐναντίον πορρωτέρω τὴν

ἀποχώρησιν ποιουμένων ἐπί τινα τόπον· ἅμα δὲ τῆς νυκτὸς κατα-
λαμβανούσης, ἠναγκάσθησαν εἶξαι τῷ καιρῷ. ἀντίγονος δὲ τοὺς
ἱππεῖς εἰς δύο μέρη διελόμενος, τοὺς μὲν αὐτὸς ἔχων ἐφήδρευε
τοῖς περὶ τὸν εὐμενῆ, τὴν ὁρμὴν αὐτῶν ἀποθεωρῶν· τοὺς δ' ἄλ-
λους παραδοὺς πίθωνι, προσέταξεν ἐπιθέσθαι τοῖς ἀργυρασπι-
σι, μεμονωμένοις τῆς τῶν ἱππέων βοηθείας. ταχὺ δ' αὐτοῦ τὸ
προσταχθὲν συντελοῦντος, οἱ μακεδόνες εἰς πλινθίον ἑαυτοὺς
ποιήσαντες, ἀσφαλῶς ἀπεχώρησαν ἐπὶ τὸν ποταμόν. καὶ τῶν
περὶ τὸν πευκέστην κατηγόρουν, ὡς αἰτίων γεγενημένων τῆς
τῶν ἱππέων ἥττης. καταντησάντων δὲ καὶ τῶν περὶ τὸν εὐ-
μενῆ περὶ λύχνων ἁφὰς, συνελθόντες συνεβουλεύοντο τί
χρὴ πράττειν. οἱ μὲν οὖν σατράπαι τὴν ταχίστην ἔφησαν δεῖν
ἀποχωρεῖν εἰς τὰς ἄνω σατραπείας. ὁ δ' εὐμενὴς ἀπεφαίνετο
μένειν καὶ διαγωνίζεσθαι, τῆς μὲν τῶν ἐναντίων φάλαγγος συν-
τετριμμένης, τῆς δὲ τῶν ἱππέων δυνάμεως ἐφαμίλλου παρ' ἀμ-
φοτέροις οὔσης. οἱ δὲ μακεδόνες, οὐδετέροις ἔφασαν ὑπακούσε-
σθαι, τῆς ἀποσκευῆς αὐτῶν ἡλωκυίας· καὶ παρὰ τοῖς πολεμίοις ὄν-
των τέκνων καὶ γυναικῶν, καὶ πολλῶν ἄλλων ἀναγκαίων σωμά-
των. τότε μὲν οὖν διελύθησαν, οὐδεμίαν συμπεφωνημένην γνώ-
μην βεβαιώσαντες. μετὰ δὲ ταῦθ' οἱ μακεδόνες λάθρα διαπρεσ-
βευσάμενοι πρὸς ἀντίγονον, τὸν μὲν εὐμενῆ συναρπάσαντες,
παρέδωκαν· τὰς δ' ἀποσκευὰς κομισάμενοι, καὶ πίστεις λαβόν-
τες, κατετάχθησαν εἰς τὸ στρατόπεδον. τὸ παραπλήσιον δ' οἵ-
τε σατράπαι καὶ τῶν ἄλλων ἡγεμόνων τε καὶ στρατιωτῶν οἱ πλεῖ-
στοι τῶν στρατηγῶν ἐγκαταλιπόντες, τῆς ἰδίας ἀσφαλείας μόνον
ἐφρόντισαν. ἀντίγονος δὲ παραδόξως κυριεύσας τοῦ τ' εὐμενοῦς,
καὶ πάσης τῆς ἀντιτεταγμένης δυνάμεως, ἀντιγένην μὲν τὸν
τῶν ἀργυρασπίδων ἡγούμενον συλλαβὼν, καὶ καταθέμενος εἰς
συρὸν, ζῶντα κατέκαυσεν. εὔδημον δὲ τὸν ἐξ ἰνδῶν καταγα-
γόντα τοὺς ἐλέφαντας, καὶ κελβανὸν, καί τινας ἄλλους τῶν ἀλλο-
τρίως ἀεὶ πρὸς αὐτὸν ἐχόντων ἀνεῖλεν. εὐμενῆ δὲ παραδοὺς εἰς
φυλακὴν, ἐβουλεύετο πῶς αὐτῷ χρηστέον εἴη. ἐσπούδαζε γὰρ ἔχειν
μεθ' αὑτοῦ στρατηγὸν ἀγαθὸν, καὶ χάριτος ὑπόχρεων. οὐ λίαν

δ'

δ' ἐπίστευεν αὐτοῦ ταῖς ἐπαγγελίαις διὰ τὴν πρὸς ὀλυμπιά-
δα καὶ τοὺς βασιλεῖς φιλίαν. καὶ γὰρ πρότερον σωθεὶς ὑπ' αὐτῶν
περὶ νῶρα τῆς φρυγίας, οὐδὲν ἧττον τοῖς βασιλεῦσι προθυμότατα
συνηγωνίσατο. ὁρῶν δὲ καὶ τὴν τῶν μακεδόνων ὁρμὴν ἀπαραί-
τητον οὖσαν πρὸς τὴν κατ' εὐμενοῦς τιμωρίαν, ἀνεῖλε τὸν ἄνδρα.
διὰ δὲ τὴν προγεγενημένην φιλίαν καύσας τὸ σῶμα, καὶ κα-
ταθέμενος εἰς ἀγγεῖον τὰ ὀστᾶ, πρὸς τοὺς οἰκείους ἀπέστειλεν. ἀ-
νήχθη δ' ἐν τοῖς τραυματίαις αἰχμάλωτος, καὶ ὁ τὰς ἱστορίας
συνταξάμενος ἱερώνυμος ὁ καρδιανός· ὃς τὸν μὲν ἔμπροσθεν
χρόνον ὑπ' εὐμενοῦς τιμώμενος διετέλεσε· μετὰ δὲ τὸν ἐκείνου
θάνατον, ὑπ' ἀντιγόνου ἐτύγχανε φιλανθρωπίας καὶ πίστεως.
ὁ δ' ἀντίγονος τὴν δύναμιν ἅπασαν ἀναλαβὼν εἰς μηδίαν,
αὐτὸς μὲν ἔν τινι κώμῃ παρεχείμασεν, οὔσῃ πλησίον ἐκβατάνων,
ἐν ᾗ τῆς χώρας ἐκείνης ἐστὶ τὰ βασίλεια. τοὺς δὲ στρατιώτας ἐπιδι-
εῖλεν εἰς ἅπασαν τὴν σατραπείαν, καὶ μάλιστα εἰς τὴν ἐπαρ-
χίαν τὴν προσαγορευομένην ῥάγας, ἣ ταύτην τὴν προσηγορί-
αν ἔσχεν ἀπὸ τῶν γενομένων περὶ αὐτὴν ἀτυχημάτων ἐν τοῖς ἔμ-
προσθεν χρόνοις. πλείστας γὰρ ἔχουσα πόλεις τῶν ἐν ἐκείνοις τοῖς
τόποις, καὶ μάλιστ' εὐδαιμονούσας, τηλικούτους ἔσχε σεισμούς,
ὥστε καὶ τὰς πόλεις καὶ τοὺς ἐνοικοῦντας ἅπαντας ἀφανισθῆ-
ναι, καθόλου δὲ τὴν χώραν ἀλλοιωθῆναι, καὶ ποταμοὺς ἀντὶ τῶν
προϋπαρχόντων ἄλλους φανῆναι καὶ λίμνας. κατὰ δὲ τούτους τοὺς χρό-
νους συνέβη γενέσθαι περὶ τὴν ῥοδίων πόλιν τὸν τρίτον κατακλυσ-
μόν, ὃς πολλοὺς τῶν ἐνοικούντων διέφθειρεν. ὧν ὁ μὲν πρῶτος ὀλί-
γα τοῖς ἀνθρώποις ἐνόχλησεν, ὡς ἂν τῆς πόλεως οὔσης νεοκτίστου,
καὶ διὰ τοῦτο πολλὴν εὐρυχωρίαν ἐχούσης. ὁ δὲ δεύτερος μεί-
ζων ἐγένετο, καὶ πλείω σώματα διέφθειρεν. ὁ δὲ τελευταῖος,
ἐπέπεσε μὲν ἔαρος ἀρχομένου, καταρραγέντων ἐξαίφνης με-
γάλων ὄμβρων, καὶ χαλάζης ἀπίστου τὸ μέγεθος. μναῖαι γὰρ ἔ-
πιπτον, ἔστι δ' ὅτε καὶ μείζους, ὥστε πολλὰς μὲν τῶν οἰκιῶν συμ-
πίπτειν διὰ τὸ βάρος· οὐκ ὀλίγους δὲ τῶν ἀνθρώπων ἀπόλλυσθαι.
θεατροειδοῦς δ' οὔσης τῆς ῥόδου, καὶ τὰς ἐγκλίσεις τῶν ὑδάτων
κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς ἕνα τόπον ποιουμένης, εὐθὺς τὰ ταπεινὰ τῆς

πόλεως ἐπληροῦτο. τῶν μὲν ὀχετῶν διὰ τὸ δοκεῖν παρεληλυθέ-
ναι τὸν χειμῶνα κατημελημένων, τῶν δ' ἐν τοῖς τείχεσιν ὀβελί-
σκων συμφραχθέντων, τοῦ δ' ὕδατος παραδόξως ἀθροιζομέ-
νου, πᾶς μὲν ὁ περὶ τὸ δεῖγμα καὶ διονύσιον τόπος ἐπεπλήρω-
το. περὶ δὲ τὸ ἀσκληπιεῖον ἤδη τοῦ λιμνάζοντος τόπου προσι-
όντος, ἐκπλαγεῖς μὲν ἦσαν ἅπαντες· περὶ δὲ τὴν σωτηρίαν
διαφόροις ἐχρῶντο κρίσεσιν. οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν εἰς τὰ πλοῖα συ-
νέφυγον, οἱ δὲ ἐπὶ τὸ θέατρον ἀνέδραμον. τινὲς δὲ τῶν περικα-
ταλαμβανομένων ὑπὸ τοῦ δεινοῦ, διαποροῦντες, ἐπὶ τοὺς ὑψη-
λοτάτους βωμοὺς καὶ τὰς τῶν ἀνδριάντων βάσεις προσανέβη-
σαν. κινδυνευούσης δὲ τῆς πόλεως ἄρδην μετὰ τῶν κατοικού-
των ἀπολέσθαι, βοήθειά τις αὐτόματος ἐγένετο. τοῦ γὰρ τείχους
ῥαγέντος ἐπὶ πολὺν τρόπον, ἐξέπεσε ταύτῃ τὸ συνεστηκὸς ὕ-
δωρ εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ταχὺ πάλιν ἕκαστος εἰς τὴν προϋ-
πάρχουσαν τάξιν ἀποκατέστη. συνήργησε δὲ τοῖς κινδυνεύουσι
καὶ τὸ μεθημβρίαν γενέσθαι τὸν κατακλυσμόν. οἱ γὰρ πλεῖστοι
φθάσαντες, ἐξεπήδησαν ἐκ τῶν οἰκιῶν εἰς τοὺς μετεώρους τό-
πους τῆς πόλεως. πρὸς δὲ τούτοις τὸ μὴ πλινθίνας εἶναι τὰς οἰκίας,
ἀλλὰ λιθίνας, καὶ διὰ τοῦτο τοὺς ἐπὶ τὰ στέγη καταφυγόντας, ἀσ-
φαλῶς διασωθῆναι. ὅμως δὲ τηλικούτων ἀτυχημάτων γενομέ-
νων, σώματα μὲν διεφθάρη πλείω τῶν φ· οἰκίαι δὲ αἱ μὲν τε-
λείως ἔπεσον, αἱ δὲ διεσείσθησαν. καὶ τὰ μὲν περὶ τὴν ῥόδον
συμβάντα, τοιοῦτον ἔσχε τὸν κίνδυνον. ἀντίγονος δὲ χειμά-
ζων ἐν τῇ μηδίᾳ, καὶ πυθόμενος πείθωνα πολλοὺς τῶν ἐν
τῇ χειμασίᾳ στρατιωτῶν ἐπαγγελίαις καὶ δωρεαῖς ἰδίους κα-
τασκευάζειν καὶ διανοεῖσθαι νεωτερίζειν, τὴν μὲν ἰδίαν προαί-
ρεσιν ἐπεκρύψατο. προσποιηθεὶς δὲ ἀπιστεῖν τοῖς διαβάλλουσι,
τούτοις μὲν πολλῶν ἀκουόντων ἐπετίμησεν, ὡς διϊστᾶσι τὴν
φιλίαν. πρὸς δὲ τοὺς ἐκτὸς διέδωκε λόγον, ὅτι μέλλει καταλι-
πεῖν τῶν ἄνω σατραπειῶν στρατηγὸν πείθωνα, καὶ δύναμιν ἱ-
κανὴν τὴν παρέξουσαν τὴν ἀσφάλειαν. ἔγραψε δὲ καὶ πρὸς αὐ-
τὸν ἐπιστολὴν, ἀξιῶν ἥκειν τὴν ταχίστην· ὅπως κατὰ πρόσωπον
περὶ τῶν ἀναγκαίων κοινολογησάμενος, ταχέως τὴν ἐπὶ θάλασ-

σαν

σαν κατάβασιν ποιήσαιντο. ταῦτα δ' ἐμηχανήσατο, σπεύδων
τῆς μὲν ἀληθοῦς ὑποψίας αὐτὸν ἀποστῆσαι, πεῖσαι δ' ὡς σατρα-
πείαν καταλειφθησόμενον ἐλθεῖν εἰς χεῖρας. μετὰ βίας γὰρ συλ-
λαβεῖν οὐ ῥάδιον ἦν ἄνδρα, καὶ παρ' ἀλεξάνδρῳ προαγωγῆς
διὰ ἀρετὴν τετυχότα, καὶ κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν σατράπην
μὲν ὄντα τῆς μηδίας, πεπολιτευμένον δὲ πρὸς ἅπαν τὸ στρατό-
πεδον. ὁ δὲ πείθων ἐτύγχανε μὲν ἐν τοῖς ἐσχάτοις μέρεσι τῆς μη-
δίας χειμάζων, καὶ πλῆθος ἤδη διεφθαρκὼς τῶν ἐπαγγελλο-
μένων συναποστήσεσθαι. γραφόντων δ' αὐτῷ τῶν φίλων περὶ
τῶν ἀντιγόνου προαιρέσεων, καὶ μεγάλας ὑπογραφόντων ἐλ-
πίδας, ἐξαπατηθεὶς καιναῖς προσδοκίαις, ἧκε πρὸς ἀντίγονον.
ὁ δὲ κυριεύσας τοῦ σώματος, καὶ κατηγορίαν ποιησάμενος
ἐν τοῖς μετέχουσι τοῦ συνεδρίου, ῥαδίως κατεδίκασε, καὶ παρα-
χρῆμα ἀπέκτεινε. συναγαγὼν δὲ τὸ στρατόπεδον εἰς ἕνα τόπον,
σατράπην μὲν ἀπέδειξε τῆς μηδίας ὀροντοβάτην μῆδον, στρα-
τηγὸν δὲ ἱππόστρατον, ἔχοντα πεζοὺς μὲν ξένους τρισχιλίους φ.
αὐτὸς δὲ παραλαβὼν τὴν δύναμιν, παρῆλθεν εἰς ἐκβάτανα.
ἐνταῦθα δὲ παραλαβὼν ἀσήμου ἀργυρίου τάλαντα πεντακι-
σχίλια, προῆγεν ἐπὶ τῆς περσίδος, οὔσης τῆς ἀναβάσεως ὡς ἂν κ̄ ἡ-
μερῶν εἰς τὸ βασίλειον, ὃ καλεῖται περσέπολις. τοῦ δ' ἀντιγό-
νου καθ' ὁδὸν ὄντος, οἱ τοῦ πείθωνος φίλοι, καὶ μετεσχηκότες
τῆς ἐπιβουλῆς, ὧν ἦσαν ἐπιφανέστατοι μελέαγρος καὶ μένοιτας,
ἤθροισαν τοὺς πλανωμένους τῶν εὐμενοῦς τε καὶ πείθωνος συ-
νήθων, εἰς ω̄ ἱππεῖς. καὶ τὸ μὲν πρῶτον τὴν χώραν ἐλεηλάτουν,
τῶν μὴ βουλομένων συναφίστασθαι μήδων. μετὰ δὲ ταῦτα πυ-
θόμενοι στρατοπεδεύειν τόν τε ἱππόστρατον καὶ τὸν ὀροντοβά-
την, ἐπέθεντο νυκτὸς τῇ παρεμβολῇ· καὶ παρ' ὀλίγον μὲν ἐκρά-
τησαν τῆς ἐπιβολῆς. ὑπὸ δὲ τοῦ πλήθους κατισχυόμενοι, καὶ τινὰς
τῶν στρατιωτῶν πείσαντες συναποστῆναι, πάλιν ἀπεχώρη-
σαν. εὔζωνοι δ' ὄντες, καὶ πάντες ἵπποις χρώμενοι, τάς τε κα-
ταδρομὰς ἀπροσδοκήτους ἐποιοῦντο, καὶ τὴν χώραν ταραχῆς
ἐπλήρωσαν. μετὰ δέ τινα χρόνον συγκλεισθέντες εἴς τινα τό-
πον κρημνοῖς περιεχόμενον, οἱ μὲν αὐτῶν ἀνῃρέθησαν, οἱ δ' ἐ-
ζωγρήθη

ζωγρήθησαν. τῶν δὲ ἡγεμόνων Μελέαγρος, καὶ ὁ Κράνης ὁ Μῆδος καὶ τινὲς ἀξιολόγων ἀνδρῶν ὑποστάντες ἀνῃρέθησαν. καὶ τὰ μὲν περὶ τοὺς ἀποστάντας ἐν Μηδίᾳ, τοιαύτην ἔσχε τὴν κατάστασιν. ὁ δ᾽ Ἀντίγονος ἐπειδὴ τάχιστ᾽ ἦλθεν εἰς τὴν Περσίδα, τιμῆς μὲν ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων ἠξιώθη βασιλικῆς, ὡς ἂν κύριος ὢν ὁμολογουμένως τῆς Ἀσίας. αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν φίλων συνεδρεύσας, ἐβουλεύετο περὶ τῶν σατραπειῶν. τὴν μὲν οὖν Καρμανίαν εἴασεν ἔχειν Τληπόλεμον, καὶ τὴν Βακτριανὴν ὁμοίως Στασάνορα. οὐ γὰρ ῥᾴδιον ἦν τούτους δι᾽ ἐπιστολῆς ἐκβαλεῖν, εὖ τὰ πρὸς τοὺς ἐγχωρίους πεπολιτευμένους, καὶ πολλοὺς ἔχοντας συναγωνιστάς. εἰς δὲ τὴν Ἀρίαν ἀπέστειλεν Εὔιτον. τελευτήσαντος δὲ μετ᾽ ὀλίγον χρόνον, ἀντικατέστησεν Εὐαγόραν, ἄνδρα καὶ κατ᾽ ἀνδρείαν καὶ σύνεσιν θαυμαζόμενον. Ὀξυάρτην δὲ τὸν Ῥωξάνης πατέρα, τὴν ἐν Παροπαμισάδαις σατραπείαν εἴασεν ἔχειν, ἣν καὶ πρότερον εἶχεν. οὔτε γὰρ τοῦτον ἦν ἐκβαλεῖν δυνατὸν, ἄνευ χρόνου πολλοῦ καὶ δυνάμεως ἁδρᾶς. μετεπέμψατο δὲ καὶ Σιβύρτιον ἐξ Ἀραχωτῶν, εὖ διακείμενον τὰ πρὸς αὐτόν. καὶ τήν τε σατραπείαν ἔχειν συνεχώρησε· καὶ τῶν ἀργυρασπίδων συνέστησε τοὺς ταραχωδεστάτους, ὑπὲρ μὲν λόγῳ πρὸς τὰς ἐν πολέμῳ χρείας, ὑπὲρ δ᾽ ἔργῳ πρὸς ἀπώλειαν κατ᾽ ἰδίαν ἐντέταλτο, κατ᾽ ὀλίγους αὐτῶν εἰς τοιαύτας χρείας ἀποστέλλειν, ἐν οἷς ἔμελλον ἀπολεῖσθαι. ἐν δὲ τούτοις εἶναι συνέβαινε καὶ τοὺς Εὐμενῆ προδόντας, ὥστε τῶν εἰς τὸν στρατηγὸν παρανομημάτων, συντόμως αὐτοῖς ἐπιστῆναι τιμωρίαν. αἱ γὰρ ἀσεβεῖς χρεῖαι, τοῖς μὲν δυνάσταις διὰ τὴν ἐξουσίαν γίνονται λυσιτελεῖς· τοῖς δ᾽ ὑπακούουσιν ἰδιώταις, μεγάλων κακῶν ὡς ἐπίπαν αἴτιαι καθίστανται. ὁ δ᾽ οὖν Ἀντίγονος ὁρῶν τὸν Πευκέστην παρὰ τοῖς Πέρσαις μεγάλης ἀποδοχῆς τυγχάνοντα, τὸ μὲν πρῶτον παρείλετο τὴν σατραπείαν αὐτοῦ. τῶν δὲ ἐγχωρίων ἀγανακτούντων, ἑνὸς δὲ τῶν ἐπιφανεστάτων Θεσπίου καὶ παρρησίαν ἄγοντος, ὡς οὐχ ὑπακουσομένων Περσῶν ἑτέρῳ, τοῦτον μὲν ἀπέκτεινεν. Ἀσκληπιόδωρον δὲ κατέστησε τῆς Περσίδος ὕπαρχον, καὶ τοὺς ἱκανοὺς στρατιώτας παρέδωκε. Πευκέστην δ᾽ εἰς ἄλλας ἐλπίδας

ἀγα-

ἀγαγὼν, καὶ κοινῶς μετεωρίσας, ἐξήγαγεν ἐκ τῆς χώρας. ποιουμένου δ' αὐτοῦ τὴν πορείαν ἐπὶ σούσων, ἀπήντησεν αὐτῷ ἐπὶ τῷ πασιτίγρι ποταμῷ ξενόφιλος, ὁ κυριεύων τῶν ἐν σούσοις χρημάτων, ἀπεσταλμένος ὑπὸ σελεύκου ὡσὰν ποιήσειν τὸ προσταττόμενον. τοῦτον μὲν οὖν προσδεξάμενος, προσεποιεῖτο τιμᾶν ἐν τοῖς μεγίστοις τῶν φίλων, εὐλαβούμενος μὴ μετανοήσας πάλιν αὐτὸν ἀποκλείσῃ. αὐτὸς δὲ παραλαβὼν τὴν ἐν σούσοις ἄκραν, κατέλαβεν ἐν αὐτῇ τήν τε χρυσῆν ἀναδενδράδα, καὶ πλῆθος ἄλλων κατασκευασμάτων, πάντων συναγομένων εἰς μύρια πεντακισχίλια τάλαντα. ἠθροίσθη δ' αὐτῷ καὶ ἄλλο πλῆθος χρημάτων ἔκ τε τῶν στεφάνων, καὶ τῶν ἄλλων δωρεῶν, ἔτι δὲ ἐκ τῶν λαφύρων. ταῦτα γὰρ ἦσαν πεντακισχίλια τάλαντα· καὶ κατὰ τὴν μηδίαν ἄλλα τοσαῦτα, χωρὶς τῶν ἐν σούσοις θησαυρῶν· ὥστε τὰ πάντα συναχθῆναι τάλαντα δισμύρια πεντακισχίλια. καὶ τὰ μὲν περὶ ἀντίγονον ἐν τούτοις ἦν. ἡμεῖς δὲ διεληλυθότες τὰ κατὰ τὴν ἀσίαν πραχθέντα, μεταβιβάσομεν τὸν λόγον ἐπὶ τὴν εὐρώπην, καὶ τὰ συνεχῆ τῶν προειρημένων διέξιμεν. Ὁ γὰρ κάσανδρος εἰς πύδναν τῆς μακεδονίας συγκεκλεικὼς ὀλυμπιάδα, προσβολὰς μὲν τοῖς τείχεσιν ἠδυνάτει ποιεῖσθαι διὰ τοὺς χειμῶνας. περιστρατοπεδεύσας δὲ τὴν πόλιν, καὶ χάρακα βαλόμενος ἀπὸ θαλάσσης εἰς θάλασσαν, ἔτι δὲ ἐφορμῶν τῷ λιμένι, πάντας βουλομένους ἐπικουρῆσαι διεκώλυε. ταχὺ δὲ τῶν ἐπιτηδείων ἐξαναλωθέντων, τοσαύτην περὶ τοὺς ἔνδον κατεσκεύασεν ἔνδειαν, ὥστ' ἐκλυθῆναι τὸ παράπαν. εἰς τοῦτο γὰρ ἦλθον ἀνάγκης, ὥστε τῷ μὲν στρατιώτῃ σιτομετρεῖν χοίνικας πέντε τοῦ μηνός· τοῖς δ' ἐλέφασι τοῖς κατακλεισθεῖσι διδόναι πρίοντας τοὺς δοκούς· τὰ δ' ὑποζύγια, καὶ τοὺς ἵππεις κατακόψαι πρὸς διατροφήν. τοιαύτης δὲ περιστάσεως κατεχούσης τὴν πόλιν, καὶ τῆς ὀλυμπιάδος ἔτι προσανεχούσης ταῖς ἔξωθεν ἐλπίσιν, οἱ μὲν ἐλέφαντες ὑπὸ τῆς ἐνδείας διεφθάρησαν. τῶν δ' ἱππέων οἱ μὲν ἔξωθεν τάξεως ὄντες, οὐ σιτομετρούμενοι τὸ παράπαν, σχεδὸν ἅπαντες ἐτελεύτησαν. οὐκ ὀλίγοι δὲ καὶ τῶν στρατιωτῶν τῆς ὁμοίας καταστροφῆς ἔτυχον. ἔνιοι δὲ τῶν βαρβά-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ρων τῆς φύσεως κατισχυούσης τὴν εὐλάβειαν, ἐσαρκοφάγουν, ἀναλεγόμενοι τὰ σώματα τῶν ἀποθνησκόντων. ταχὺ δὲ τῆς πόλεως πληρουμένης νεκρῶν, οἱ προεστηκότες τοῦ περὶ τὴν βασίλισσαν συστήματος, τὰ μὲν κατώρυττον τῶν σωμάτων, τὰ δ' ὑπὲρ τὸ τεῖχος διερρίπτουν· ὥστ' εἶναι καὶ τὴν θέαν τούτων ἀπεχθῆ, καὶ τὴν δυσωδίαν ἀνυπομόνητον, μὴ μόνον γυναιξὶ βασιλίσσαις καὶ τρυφῆς οἰκείαις, ἀλλὰ καὶ τῶν στρατιωτῶν τοῖς εἰωθόσι κακοπαθεῖν. τοῦ δ' ἔαρος ἀρχομένου, καὶ τῆς ἐνδείας ἀεὶ μᾶλλον αὐξανομένης, συνέδραμον πολλοὶ τῶν στρατιωτῶν, καὶ τὴν ὀλυμπιάδα παρεκάλουν αὐτοὺς ἀφεῖναι διὰ τὴν ἀχρείαν. ἡ δὲ οὐ σιτομετρεῖν αὐτοὺς δυναμένη τὸ παράπαν, οὔτε τὴν πολιορκίαν λῦσαι, συνεχώρησεν ἀπαλλάττεσθαι. ὁ δὲ κάσανδρος προσδεξάμενος ἅπαντας τοὺς αὐτομολήσαντας, καὶ φιλανθρώπως χρησάμενος, διαπέστειλεν ἐπὶ τὰς πόλεις. ἤλπιζε γὰρ παρὰ τούτων πυθομένους τοὺς μακεδόνας τὴν ὀλυμπιάδος ἀσθένειαν, ἀπελπιεῖν αὐτῆς τὰ πράγματα. οὐ κακῶς δ' αὐτοῦ στοχασαμένου περὶ τοῦ μέλλοντος, οἱ μὲν συναγωνίζεσθαι τοῖς πολιορκουμένοις μετενόησαν, καὶ πρὸς κάσανδρον ἀπεχώρησαν. μόνοι δὲ τῶν ἐν μακεδονίᾳ τὴν εὔνοιαν διεφύλαξαν ἀριστόνους καὶ μόνιμος· ὧν ἀριστόνους μὲν ἀμφιπόλεως ἐκυρίευσεν, ὁ δ' ἕτερος πέλλης. ἡ δ' ὀλυμπιὰς ὁρῶσα τοὺς μὲν πλείους μεταθεμένους πρὸς κάσανδρον, τοὺς δ' ὑπολίπους τῶν φίλων οὐκ ἰσχύοντας βοηθεῖν, ἐπεχείρησε πεντήρη ναῦν κατασπᾶν, καὶ διὰ ταύτης αὑτήν τε καὶ τοὺς φίλους σώζειν. αὐτομόλου δέ τινος τὸ γινόμενον ἀπαγγείλαντος τοῖς πολεμίοις, ὁ μὲν κάσανδρος ἐπιπλεύσας, ἐκυρίευσε τοῦ σκάφους. ἡ δ' ὀλυμπιὰς ἀγνοοῦσα τὰ καθ' αὑτὴν, πρέσβεις διέπεμψε περὶ διαλύσεων. οἰομένου δὲ δεῖν τοῦ κασάνδρου τὰ καθ' αὑτὴν ἐπιτρέπειν, μόγις ἔπεισεν, ὥστε μόνην ἐξαίρετον λαβεῖν τὴν τοῦ σώματος ἀσφάλειαν. κάσανδρος δὲ κυριεύσας τῆς πόλεως, διέπεμψε τοὺς παραληψομένους τήν τε πέλλαν, καὶ τὴν ἀμφίπολιν. ὁ μὲν οὖν τῆς πέλλης κυριεύων, μόνιμος ἀκούσας τὰ συμβάντα περὶ τὴν ὀλυμπιάδα, παρέδωκε τὴν πόλιν. ὁ δ' ἀριστόνους, τὸ μὲν πρῶτον ἀντέχεσθαι τῶν πραγ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

μέχρι τῶν διεγνώκει· στρατιώτας δὲ συχνοὺς ἔχων, καὶ προσφάτως εὐημερηκώς. ὀλίγαις γὰρ ἔμπροσθεν ἡμέραις παραταξάμενος πρὸς τὸν κασάνδρου στρατηγόν, κρατεύαν μετὰ δισχιλίων φυγόντα τῆς βισαλτίας εἰς βεδύνδια περιστρατοπεδεύσας ἐξεπολιόρκησε. καὶ τὰ ὅπλα παρελόμενος, ὑπόσπονδον ἀφῆκε. διὰ δὲ ταῦτα ἐπαιρόμενος, καὶ τὸν εὐμένους θάνατον. ἔτι δὲ τοὺς περὶ ἀλέξανδρον καὶ πολυπέρχοντα νομίζων συνεπιλήψεσθαι, τὴν ἀμφίπολιν οὐκ ἔφη παραδώσειν. ἐπεὶ δὲ ἔγραψε πρὸς αὐτὸν ὀλυμπιὰς ἀπαιτοῦσα τὴν πίστιν, καὶ κελεύουσα παραδοῦναι, διαλαβὼν ἀναγκαῖον εἶναι τὸ προστασσόμενον ποιεῖν, τήν τε πόλιν ἐνεχείρισε, καὶ τὰ πιστὰ περὶ τῆς ἀσφαλείας ἔλαβεν. ὁ δὲ κάσανδρος ὁρῶν περὶ τὸν ἀριστόνουν ὑπάρχον ἀξίωμα διὰ τὴν παρ' ἀλεξάνδρου προαγωγήν, καὶ σπεύδων ἐκ ποδῶν ποιεῖν τοὺς δυναμένους νεωτερίζειν, ἐπανεῖλε τὸν ἄνδρα διὰ τῶν κρατεύα συγγενῶν. προετρέψατο δὲ καὶ τοὺς οἰκείους τῶν ἀνῃρημένων ὑπ' ὀλυμπιάδος, ἐν κοινῇ τῶν μακεδόνων ἐκκλησίᾳ κατηγορεῖν τῆς προειρημένης γυναικός. ὧν ποιησάντων τὸ προσαχθέν, καὶ τῆς μὲν ὀλυμπιάδος οὔτε παρούσης, οὔτε ἐχούσης τοὺς ἀπολογησομένους, οἱ μὲν μακεδόνες κατεγίνωσκον αὐτῆς θάνατον. ὁ δὲ κάσανδρος πέμψας τινὰς τῶν φίλων πρὸς τὴν ὀλυμπιάδα, συνεβούλευε λάθρα φυγεῖν. ἐπαγγελλόμενος αὐτῇ ναῦν παρασκευάσειν, καὶ διακομιεῖν εἰς τὰς ἀθήνας. τοῦτο δ' ἔπραττεν οὐ τῆς σωτηρίας προνοούμενος, ἀλλ' ἵνα καθ' αὐτῆς φυγὴν καταγνοῦσα, καὶ διαφθαρεῖσα κατὰ τὸν πλοῦν, δόξῃ δικαίας περιπεπτωκέναι τιμωρίας. εὐλαβεῖτο γὰρ ἅμα καὶ τὸ περὶ αὐτὴν ἀξίωμα, καὶ τὸ τῶν μακεδόνων εὐμετάβολον. τῆς δὲ ὀλυμπιάδος οὐ φαμένης φεύξεσθαι, τοὐναντίον δ' ἑτοίμης οὔσης ἐν πᾶσι μακεδόσι κριθῆναι, ὁ κάσανδρος φοβηθεὶς μήποτε τὸ πλῆθος ἀκοῦον τῆς βασιλίσσης ἀπολογουμένης, καὶ τῶν ἀλεξάνδρου καὶ φιλίππου πρὸς ἅπαν ἔθνος εὐεργεσιῶν ἀναμιμνησκόμενον μετανοήσῃ, διακοσίους τῶν στρατιωτῶν τοὺς ἐπιτηδειοτάτους ἀπέστειλε πρὸς αὐτήν, προστάξας ἀνελεῖν τὴν ταχίστην. οὗτοι μὲν οὖν παρεισπεσόντες εἰς τὴν βασιλικὴν οἰκίαν, ὡς εἶδον τὴν ὀλυμπιάδα, καταιδε-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

πλαγέντες τὸ περὶ αὐτὴν ἀξίωμα, πάλιν ἀπεχώρησαν ἄπρακτοι. οἱ δὲ τῶν ἀνῃρημένων συγγενεῖς, κασάνδρῳ τε χαρίζεσθαι βουλόμενοι, καὶ τοῖς τετελευτηκόσιν ἀμύναι, κατέσφαξαν τὴν βασίλισσαν, οὐδεμίαν ἀγεννῆ καὶ γυναικείαν προεμένην ἀξίωσιν. ὀλυμπιὰς μὲν οὖν μέγιστον τῶν καθ' αὐτὴν ἐσχηκυῖα ἀξίωμα, καὶ γεγενημένη θυγάτηρ μὲν νεοπτολέμου τοῦ βασιλέως τῶν ἠπειρωτῶν, ἀδελφὴ δὲ ἀλεξάνδρου τοῦ στρατεύσαντος εἰς ἰταλίαν, ἔτι δὲ γυνὴ μὲν φιλίππου τοῦ πλεῖστον ἰσχύσαντος τῶν πρὸ αὐτοῦ κατὰ τὴν εὐρώπην δυναστευσάντων, μήτηρ δὲ ἀλεξάνδρου τοῦ πλεῖστα καὶ μέγιστα κατεργασαμένου, τοιαύτης καταστροφῆς ἔτυχε. κάσανδρος δὲ κατὰ νοῦν αὐτῷ τῶν πραγμάτων προχωρούντων, περιελάμβανε ταῖς ἐλπίσι τὴν μακεδόνων βασιλείαν. διὸ καὶ θεσσαλονίκην ἔγημε, τὴν φιλίππου μὲν θυγατέρα, ἀλεξάνδρου δὲ ἀδελφὴν ὁμοπάτριον, σπεύδων οἰκεῖον αὐτὸν ἀποδεῖξαι τῆς βασιλικῆς συγγενείας. ἔκτισε δὲ καὶ πόλιν ἐπὶ τῆς παλλήνης, ὁμώνυμον αὐτοῦ κασάνδρειαν· ἔτι δὲ τῶν σύνεγγυς χωρίων οὐκ ὀλίγα. κατῴκισε δ' εἰς αὐτὴν καὶ τῶν ὀλυνθίων τοὺς διασωζομένους, ὄντας οὐκ ὀλίγους. πολλῆς δὲ χώρας προσορισθείσης τοῖς κασανδρεῦσι, καὶ ταύτης ἀγαθῆς, ἔτι δὲ τοῦ κασάνδρου πολλὰ συμφιλοτιμηθέντος εἰς τὴν αὔξησιν, ταχὺ μεγάλην ἐπίδοσιν ἔλαβεν ἡ πόλις, καὶ πλεῖστον ἴσχυσε τῶν ἐν μακεδονίᾳ. ὁ δὲ κάσανδρος διεγνώκει μὲν ἀνελεῖν ἀλεξάνδρου τὸν παῖδα, καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ ῥωξάνην, ἵνα μηδεὶς ᾖ διάδοχος τῆς βασιλείας. κατὰ δὲ τὸ παρὸν θεωρῆσαι βουλόμενος τοὺς τῶν πολλῶν λόγους, τίνες ἔσονται περὶ τῆς ὀλυμπιάδος ἀναιρέσεως· ἅμα δ' οὐδὲν πεπυσμένος τῶν περὶ ἀντίγονον, τὴν μὲν ῥωξάνην μετὰ τοῦ παιδὸς εἰς φυλακὴν παρέδωκεν, μεταγαγὼν εἰς τὴν ἄκραν τὴν ἐν ἀμφιπόλει, τάξας τε ἐπ' αὐτῆς γλαυκίαν τινὰ τῶν πιστευομένων. ἀπέσπασε δὲ καὶ τοὺς εἰωθότας παῖδας συντρέφεσθαι, καὶ τὴν ἀγωγὴν οὐκ ἔτι βασιλικὴν, ἀλλ' ἰδιώτου τοῦ τυχόντος οἰκείαν ἐκέλευε γίνεσθαι. μετὰ δὲ ταῦτα βασιλικῶς ἤδη διεξάγων τὰ κατὰ τὴν ἀρχὴν, εὐρυδίκην μὲν καὶ φίλιππον τοὺς βασιλεῖς, ἔτι δὲ κύνναν ἣν ἀνεῖλεν ἀλκέτας, ἔθαψεν ἐν αἰγαῖς, καθάπερ ἔθος

ἦν

ἦν τοῖς βασιλεῦσι. τιμήσας δὲ τοὺς τετελευτηκότας ἐπιταφίοις ἀγῶσι, κατέγραφε τῶν μακεδόνων τοὺς εὐθέτους, διεγνωκὼς εἰς πελοπόννησον στρατεύειν. τούτων δὲ περὶ ταῦτ' ὄντων, πολυπέρχων ἐτύγχανε μὲν πολιορκούμενος ἐν ναξίῳ τῆς περραιβίας. ἀκούσας δὲ τὴν ὀλυμπιάδος τελευτὴν, καὶ τελέως ἀπελπίσας τὰ κατὰ μακεδονίαν, ἐξεπήδησεν ἐκ τῆς πόλεως μετ' ὀλίγων. πορευθεὶς δὲ ἐκ τῆς θετταλίας, καὶ παραλαβὼν τοὺς περὶ τὸν αἰακίδην, ἀπεχώρησεν εἰς τὴν αἰτωλίαν. ὑπολαβὼν ἀσφαλέστατα καραδοκήσειν ἐνταῦθα τὰς τῶν πραγμάτων μεταβολάς. καὶ γὰρ ἐτύγχανεν οἰκείως ἔχων πρὸς τοῦτο τὸ ἔθνος. κάσανδρος δὲ συστησάμενος ἱκανὴν δύναμιν, ἀνέζευξεν ἐκ τῆς μακεδονίας, σπεύδων ἀλέξανδρον τὸν πολυπέρχοντος ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς πελοποννήσου. οὗτος γὰρ ἦν λοιπὸς μετὰ δυνάμεως τῶν ἀντιπρασσόντων· καὶ κατειλήφει πόλεις τε καὶ τόπους ἐπικαίρους. τὴν μὲν οὖν θετταλίαν ἀσφαλῶς διῆλθε. τὰς δ' ἐν πύλαις παρόδους εὑρὼν ὑπ' αἰτωλῶν φυλαττομένας, μόγις τούτους βιασάμενος παρῆλθεν εἰς τὴν βοιωτίαν. μεταπεμψάμενος δὲ πανταχόθεν τοὺς διασωζομένους τῶν θηβαίων, ἐνεχείρει κατοικίζειν τὰς θήβας, ὑπολαβὼν κάλλιστον ἔχειν καιρὸν, πόλιν διωνομασμένην καὶ διὰ τὰς πράξεις, καὶ διὰ τοὺς παραδεδομένους περὶ αὐτῆς μύθους, ἀναστῆσαι· καὶ διὰ τῆς εὐεργεσίας ταύτης τυχεῖν ἀθανάτου δόξης. συμβέβηκε δὲ πόλιν ταύτην πλείστας καὶ μεγίστας κεχρῆσθαι μεταβολαῖς, οὐκ ὀλιγάκις ἀνάστατον γεγενημένην· περὶ ὧν οὐκ ἀνοίκειον ἐν κεφαλαίοις εἰπεῖν. μετὰ γὰρ τὸν δευκαλίωνος κατακλυσμὸν, κάδμου κτίσαντος τὴν ἀπ' αὐτοῦ προσαγορευθεῖσαν καδμείαν, συνῆλθεν ἐπ' αὐτὴν λαὸς, ὅν τινὲς μὲν σπαρτὸν προσηγόρευσαν, διὰ τὸ πανταχόθεν συναχθῆναι· τινὲς δὲ θηβαγενῆ, διὰ τὸ τὴν ἀρχὴν ἐκ τῆς προειρημένης πόλεως ὄντα, διὰ τὸν κατακλυσμὸν ἐκπεσεῖν καὶ διασπαρῆναι. τοὺς οὖν τότε κατοικήσαντας, ὕστερον ἐγχελεῖς καταπολεμήσαντες ἐξέβαλον· ὅτε δὴ συνέβη καὶ τοὺς περὶ κάδμον εἰς ἰλλυριοὺς ἐκπεσεῖν. μετὰ δὲ ταῦτ' ἀμφίονος καὶ ζήθου κρατησάντων τοῦ τόπου, καὶ τότε πρῶτον τὸ ἄστυ κτισάντων, καθάπερ καὶ ὁ ποιητὴς φησὶν,

» Οἱ πρῶτοι θήβης ἕδος ἔκτισαν ἐπταπύλοιο.
τὸ δεύτερον οἱ κατοικήσαντες τὸν τόπον ἐξέπεσον, κατελθόν
τος πολυδώρου τοῦ κάδμου, καὶ καταφρονήσαντος τῶν πραγ
μάτων διὰ τὴν γενομένην τῷ ἀμφίονι περὶ τὰ τέκνα συμφο
ράν. ἑξῆς δὲ τῶν ἀπογόνων τούτου βασιλευόντων, καὶ τῆς ὅλης χώ
ρας ἤδη βοιωτίας καλουμένης, ἀπὸ βοιωτοῦ τοῦ μελανίππης καὶ
ποσειδῶνος υἱοῦ, δυναστεύσαντος δὲ τῶν τόπων, τὸ τρίτον ἐκ
πίπτουσιν οἱ θηβαῖοι, τῶν ἐξ ἄργους ἐπιγόνων ἐκπολιορκησάν-
των τὴν πόλιν. τῶν δ' ἐκπεσόντων οἱ διασωθέντες, κατέφυ-
γον μὲν εἰς ἀλακομενίαν, καὶ τὸ τιφλώσιον ὄρος. τῶν δὲ ἀργείων
ἀποχωρησάντων, ἐπανῆλθον εἰς τὴν πατρίδα. μετὰ δὲ ταῦτα
ἐπὶ τὸν ἰλιακὸν πόλεμον ἐκστρατευσάντων τῶν θηβαίων εἰς τὴν
ἀσίαν, οἱ καταλειφθέντες ἐξέπεσον μετὰ τῶν ἄλλων βοιωτῶν
ὑπὸ πελασγῶν. οὐκ ὀλίγοις δὲ μετὰ ταῦτα περιπεσόντες συμ
πτώμασι, μόγις μετὰ τετάρτην γενεὰν κατὰ τὸν γενόμενον ὑπὸ
τῶν κοράκων χρησμὸν, ἀπῆλθον εἰς τὴν βοιωτίαν, καὶ τὰς θή-
βας κατῴκησαν. ἀπὸ δὲ τούτων τῶν χρόνων διαμενούσης τῆς πόλε
ως ἐπὶ ἔτη σχεδὸν ω̄, καὶ τὸ μὲν πρῶτον τῶν θηβαίων τοῦ παρ'
αὐτῶν ἔθνους προστάντων, μετὰ δὲ ταῦτα τῆς τῶν ἑλλήνων ἡγε-
μονίας ἀμφισβητησάντων, ἀλέξανδρος ὁ φιλίππου κατακρά
τος ἐκπολιορκήσας κατέσκαψεν. εἰκοστῷ δ' ἔτει ὕστερον κάσαν
δρος φιλοδοξῆσαι βουλόμενος, καὶ πείσας τοὺς βοιωτοὺς, ἀνέστη
σε τὴν πόλιν τοῖς διασωζομένοις τῶν θηβαίων. συνεπελάβοντο
δὲ καὶ τῶν ἑλληνίδων πόλεων τοῦ συνοικισμοῦ πολλαὶ, διά τε
τὸν πρὸς τοὺς ἠτυχηκότας ἔλεον, καὶ διὰ τὴν δόξαν τῆς πόλεως.
ἀθηναῖοι μὲν γὰρ τὸ πολὺ μέρος τοῦ τείχους ἀνέστησαν· καὶ τῶν
ἄλλων οἱ μὲν ᾠκοδόμησαν κατὰ δύναμιν, οἱ δὲ καὶ χρήματα πρὸς
τὰς κατεπειγούσας χρείας ἀπέστειλαν, οὐ μόνον τῶν ἐκ τῆς ἑλλάδος,
ἀλλὰ καὶ σικελίας, ἔτι δ' ἰταλίας. θηβαῖοι μὲν οὖν τοῦτον τὸν τρό
πον ἐκομίσαντο τὴν πατρίδα. κάσανδρος δὲ μετὰ τῆς δυνά
μεως ἀναζεύξας ἐπὶ πελοποννήσου, καὶ καταλαβὼν ἀλέξαν-
δρον τὸν πολυπέρχοντος διειληφότα τὸν ἰσθμὸν φυλακαῖς,
παρῆλθεν εἰς μέγαρα. ἐνταῦθα δὲ κατασκευάσας σχεδίας, ὑπὸ
μὲν

μὲν τούτων τοὺς ἐλέφαντας διεβίβασεν εἰς ἐπίδαυρον· ἐν δὲ πλοίοις τὴν ἄλλην δύναμιν. παρελθὼν δὲ ἐπὶ τὴν τῶν ἀργείων πόλιν, ταύτην μὲν ἠνάγκασεν ἀποστᾶσαν τῆς ἀλεξάνδρου συμμαχίας, αὐτῷ προσθέσθαι. μετὰ δὲ ταῦτα τὰς ἐν τῇ μεσσήνῃ πόλεις προσηγάγετο, πλὴν ἰθώμης. καὶ τὴν ἑρμιονίδα διὰ ὁμολογίας παρέλαβε. τοῦ δ' ἀλεξάνδρου συγκαταβαίνοντος εἰς παράταξιν, ἀπολιπὼν ἐπὶ τὸν ἰσθμὸν γερανίας στρατιώτας διχιλίους, καὶ στρατηγὸν μόλυκον, ἐπανῆλθεν εἰς μακεδονίαν. Τοῦ δ' ἔτους τούτου διεληλυθότος, ἀθήνησι μὲν ἦρχε πραξίβουλος. ἐν ῥώμῃ δὲ κατέστησαν ὕπατοι, νάυτιος σπόριος καὶ μάρκος πόπλιος. ἐπὶ δὲ τούτων ἀντίγονος τῆς μὲν σουσιανῆς ἀπέλιπε σατράπην ἀσπίσαν, ἕνα τῶν ἐγχωρείων. αὐτὸς δὲ τὰ χρήματα πάντα διεγνωκὼς κατακομίζειν ἐπὶ θάλασσαν, ἁμάξας καὶ καμήλους παρεσκευάσατο. καὶ μετὰ τῆς δυνάμεως ἔχων ταῦτα, προῆγεν ἐπὶ τῆς βαβυλωνίας. ἐν ἡμέραις δ' εἴκοσι καὶ δυσὶν αὐτοῦ καταντήσαντος εἰς βαβυλῶνα, σέλευκος τῆς χώρας σατράπης, δωρεαῖς τε βασιλικαῖς ἐτίμησε τὸν ἀντίγονον, καὶ τὴν δύναμιν ἅπασαν εἱστίασεν. τοῦ δ' ἀντιγόνου λόγους ἀπαιτοῦντος τῶν προσόδων, οὐκ ἔφησεν ὀφείλειν ὑπὲρ ταύτης τῆς χώρας ὑπέχειν εὐθύνας. ἣν μακεδόνες αὐτῷ δεδώκασι διὰ τὰς γεγενημένας ἐξ αὐτοῦ χρείας ἀλεξάνδρου ζῶντος. τῆς δὲ διαφορᾶς καθ' ἡμέραν αὐξομένης, ὁ σέλευκος ἀναλογιζόμενος τὰ πείθωνι συμβάντα, προσεδόκησε μήποτε προφάσεως λαβόμενος ὁ ἀντίγονος, ἀνελεῖν αὐτὸν ἐπιχειρήσῃ. ἐδόκει γὰρ τοὺς ἐν ἀξιώμασι τῶν ἀνδρῶν ὄντας, καὶ δυναμένους πραγμάτων ἀντιλαμβάνεσθαι, πάντας ἀποσύδειν ἐκ ποδῶν ἀπαλλάσσειν. ταῦτ' οὖν εὐλαβηθεὶς, ἐξεπήδησε μετὰ πεντήκοντα ἱππέων, διανοούμενος εἰς αἴγυπτον ἀποχωρεῖν πρὸς πτολεμαῖον· διεβεβόητο γὰρ ἡ τούτου χρηστότης, καὶ τὸ πρὸς τοὺς καταφυγόντας ἐπ' αὐτὸν ἐκτενὲς καὶ φιλανθρώπον. ὁ δ' ἀντίγονος ἀκούσας, περιχαρὴς ἦν, ἐπὶ τῷ δοκεῖν αὐτὸς μὲν μὴ συνηναγκάσθαι προσενεγκεῖν τὰς χεῖρας ἀνδρὶ φίλῳ καὶ συναγωνισαμένῳ προθύμως· τὸν σέλευκον δ' αὐτὸν αὐτοῦ καταγνόντα φυγὴν, παραδεδωκέναι τὴν σατραπεί

αν χωρὶς ἀγώνων καὶ κινδύνων. μετὰ δὲ ταῦτα προσελθόντων αὐτῷ τῶν χαλδαίων, καὶ προλεγόντων, ὡς εἰ τὸν σέλευκον ἐκ τῶν χειρῶν ἀφήσεται, τήν τ' ἀσίαν πᾶσαν ὑποχείριον γενέσθαι, καὶ αὐτὸν ἀντίγονον ἐν τῇ πρὸς ἐκεῖνον παρατάξει καταστρέψειν τὸν βίον· μεταμεληθεὶς τοῖς πεπραγμένοις, ἐξέπεμψε τοὺς διώξοντας. οἱ μέχρι τινὸς ἐπακολουθήσαντες, ἐπανῆλθον ἄπρακτοι. ὁ δ' ἀντίγονος ἐν τοῖς ἄλλοις καταφρονεῖν εἰωθὼς τῶν τοιούτων προρρήσεων, οὐ μετρίως ἐκινήθη τότε, καταπλαγεὶς τὸ ἀξίωμα τῶν ἀνδρῶν. μεγάλη γάρ τις ἐμπειρία περὶ τούτους εἶναι δοκεῖ, καὶ παρὰ τούτοις ἡ τήρησις τῶν ἄστρων ἀκριβεστάτη. ἀποφαίνονται γὰρ πολλὰς μυριάδας ἐτῶν ὑπάρχειν, ἐξ οὗ παρ' αὐτοῖς ἐστιν ἡ περὶ ταῦτα σπουδή. δοκοῦσι δὲ καὶ ἀλεξάνδρῳ προειπεῖν, ὅτι παρελθὼν εἰς βαβυλῶνα τελευτήσει. ὁμοίως δὲ τῇ περὶ ἀλεξάνδρου προρρήσει, συνέβη καὶ τὴν σελεύκου τελειωθῆναι κατὰ τὰς τῶν ἀνδρῶν τούτων ἀποφάσεις. περὶ ἧς τὰ κατὰ μέρος ἐροῦμεν, ὅταν ἐπὶ τοὺς οἰκείους χρόνους ἐπιβαλώμεθα. ὁ δ' οὖν σέλευκος διασωθεὶς εἰς τὴν αἴγυπτον, φιλανθρωπίας τε πάσης ἐτύγχανε παρὰ πτολεμαίῳ, καὶ κατηγορίαν ἐποιεῖτο πικρὰν ἀντιγόνου, λέγων ὅτι διέγνωκε πάντας τοὺς ἐν ἀξιώμασιν ὄντας, καὶ μάλιστα τοὺς ἀλεξάνδρῳ συνεστρατευκότας ἐκβαλεῖν ἐκ τῶν σατραπειῶν. καὶ τούτων ἀποδείξεις ἔφερε τήν τε πίθωνος ἀναίρεσιν, καὶ τὴν πευκέστου τῆς περσίδος ἀφαίρεσιν, καὶ τὰ περὶ αὐτὸν συμβάντα. πάντας γὰρ οὐδὲν ἠδικηκότας, ἀλλὰ καὶ χρείας πολλὰς καὶ μεγάλας ἐν τῇ φιλίᾳ παρεσχημένους, ἀρετῆς ὑπομεμενηκέναι πρόστιμον. διεξῄει δὲ καὶ τὰ μεγέθη τῶν περὶ αὐτὸν δυνάμεων, καὶ τὸ πλῆθος τῶν χρημάτων. ἔτι δὲ τὰς προσφάτους εὐτυχίας, ἐξ ὧν ὑπεδείκνυεν ὑπερήφανον γεγενημένον, καὶ ταῖς ἐλπίσι περιειληφότα, πᾶσαν τὴν μακεδόνων βασιλείαν. διὰ δὲ τοιούτων λόγων προτρεψάμενος τὸν πτολεμαῖον ἑτοιμάζεσθαι τὰ πρὸς τὸν πόλεμον, ἐξέπεμψε τινὰς τῶν φίλων εἰς τὴν εὐρώπην, προστάξας πειρᾶσθαι τοῖς ὁμοίοις λόγοις, ἐχθροὺς ἀντιγόνου καταστῆσαι κάσσανδρόν τε καὶ λυσίμαχον. ὧν ταχὺ τὸ κελευσθὲν συντελεσάντων, ἀρχὴ διαφορᾶς ἐφύετο, καὶ μεγάλων πολέμων.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

λέμων. ὁ δ' ἀντίγονος ἐκ τῶν εἰκότων συλλογισάμενος τὴν σε-
λεύκου προαίρεσιν, διέπεμψε πρεσβευτὰς πρός τε πτολε-
μαῖον καὶ λυσίμαχον καὶ κάσανδρον, ἀξιῶν διαφυλάσσειν τὴν
προϋπάρχουσαν φιλίαν. τῆς δὲ βαβυλωνίας καταστήσας σατρά-
πην πίθωνα, τὸν ἐκ τῆς ἰνδικῆς καταβεβηκότα, μετὰ δυνάμε-
ως ἀνέζευξεν, ἐπὶ τῆς κιλικίας τὴν πορείαν ποιούμενος. ὡς δ' εἰς
μάλλον παρεγένετο, διεμέρισε τὴν δύναμιν εἰς παραχειμασίαν, με-
τὰ δύσιν ὠρίωνος. παρέλαβε δὲ καὶ τὰ ἐν κυΐνδοις χρήματα,
τάλαντα μύρια. χωρὶς δὲ τούτων ἐκπίπτειν ἐκ τῶν προσόδων
αὐτῷ τῶν κατ' ἐνιαυτὸν, τάλαντα μύρια χίλια· διόπερ συνέ-
βαινεν αὐτὸν φοβερὸν εἶναι, καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῶν δυνάμεων,
καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν χρημάτων. προάγοντος δ' εἰς τὴν ἄνω
συρίαν ἀντιγόνου, παρεγένοντο πρέσβεις παρά τε πτολεμαίου καὶ
λυσιμάχου καὶ κασάνδρου. οὗτοι δ' εἰσαχθέντες εἰς τὸ συνέδρι-
ον, ἠξίουν καππαδοκίαν μὲν καὶ λυκίαν κασάνδρῳ δοθῆναι,
φρυγίαν δὲ τὴν ἐφ' ἑλλησπόντῳ, λυσιμάχῳ. συρίαν δὲ πᾶσαν,
πτολεμαίῳ· βαβυλωνίαν δὲ σελεύκῳ. τῶν δὲ θησαυρῶν οὓς παρέ-
λαβε μετὰ τὴν πρὸς εὐμενῆ μάχην, ποιήσασθαι μερισμόν· καὶ
γὰρ αὐτοὺς κεκοινωνηκέναι τοῦ πολέμου. εἰ δὲ μηδὲν τούτων ποιή-
σῃ, συστάντας ἅπαντας ἔφασαν πολεμήσειν αὐτῷ. τοῦ δ' ἀν-
τιγόνου τραχύτερον ἀποκριναμένου, καὶ τὰ πρὸς πόλεμον εἰ-
πόντος παρασκευάζεσθαι, συνέβη τοὺς πρέσβεις ἀπράκτους ἐ-
πανελθεῖν. μετὰ δὲ ταῦτ' οἱ μὲν περὶ πτολεμαῖον καὶ λυσίμα-
χον, ἔτι δὲ κάσανδρον, συμμαχίαν πρὸς ἀλλήλους ποιησάμενοι,
δυνάμεις τε συνῆγον, καὶ παρασκευὰς ὅπλων καὶ βελῶν καὶ
τῶν ἄλλων τῶν χρησίμων ἐποιοῦντο. ἀντίγονος δὲ ὁρῶν ἐφ' ἑαυτὸν
συνεστηκότας πολλοὺς καὶ μεγάλους τοῖς ἀξιώμασιν ἄνδρας, καὶ
συλλογιζόμενος τὸ μέγεθος τοῦ φυομένου πολέμου, τά τ' ἔθνη
καὶ πόλεις καὶ δυνάστας προσεκαλεῖτο εἰς συμμαχίαν. ἀγησί-
λαον μὲν πρὸς τοὺς ἐν κύπρῳ βασιλεῖς, εἰς δὲ ῥόδον ἰδομενέα καὶ
μοσχίωνα, πτολεμαῖον δὲ τὸν ἀδελφιδοῦν μετὰ δυνάμεως εἰς
καππαδοκίαν ἀπέστειλεν, ἵνα λύσῃ μὲν ἀμισοῦ τὴν πολιορκί-
αν· καὶ τοὺς ὑπὸ κασάνδρου πεμφθέντας εἰς καππαδοκίαν, ἐκ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

βάλῃ πάντας. πρὸς δὲ τούτοις, ὅπως πραγματευόμενος εἰς Ἑλλήσποντον, ἐφεδρεύῃ τοῖς περὶ Κάσσανδρον, ἂν ἐπιχειρῇ διαβαίνειν ἐκ τῆς Εὐρώπης. Ἀριστόδημον δὲ τὸν Μιλήσιον εἰς Πελοπόννησον ἐξέπεμψεν, ἔχοντα χίλια τάλαντα. τούτῳ δὲ συνετέτακτο συνθέσθαι φιλίαν πρὸς Ἀλέξανδρον καὶ Πολυπέρχοντα, καὶ ξενολογήσαντα τοὺς ἱκανοὺς, διαπολεμεῖν Κασάνδρῳ. αὐτὸς δὲ πᾶσαν τὴν Ἀσίαν, ἧς ἦν κύριος, διέλαβε πυρσοῖς καὶ βιβλιαφόροις, δι' ὧν ὀξέως ἤμελλεν ὑπηρετεῖσθαι πάντα. ἀπὸ δὲ τούτων γενόμενος, ἀνέζευξεν ἐπὶ τὴν Φοινίκην, σπεύδων ναυτικὴν δύναμιν συστήσασθαι. συνέβαινε γὰρ τοὺς μὲν πολεμίους τότε θαλασσοκρατεῖν, ναῦς πολλὰς ἔχοντας· αὐτῷ δὲ τὸ παράπαν οὐδ' ὀλίγας εἶναι. στρατοπεδεύσας δὲ ἐν Τύρῳ τῆς Φοινίκης, καὶ πολιορκῆσαι διανοούμενος τὴν Τύρον, μετεπέμψατο τοὺς βασιλεῖς τῶν Φοινίκων, καὶ τοὺς ὑπάρχοντας τῆς Συρίας. καὶ τοὺς μὲν βασιλεῖς προετρέψατο συνεπιλαβέσθαι ναυπηγίας, ἐπειδὴ τὰς ναῦς τὰς ἐκ Φοινίκης ἁπάσας μετὰ τῶν πληρωμάτων, Πτολεμαῖος εἶχεν ἐν Αἰγύπτῳ. τοῖς δ' ὑπάρχοις ἐκέλευσεν ἑτοιμάσαι κατὰ τάχος, πυρῶν μὲν μεδίμνων μυριάδας υν'· τοσοῦτο γὰρ εἰς τὸν ἐνιαυτὸν ἐγίνετο δαπάνημα. αὐτὸς δὲ πανταχόθεν ἀθροίσας ὑλοτόμους καὶ πρίστας, ἔτι δὲ ναυπηγούς, κατεκόμιζε τὴν ὕλην ἐπὶ θάλασσαν ἐκ τοῦ Λιβάνου· τεμνόντων μὲν αὐτὴν καὶ πριζόντων, ἀνδρῶν ὀκτακισχιλίων· κατακομιζόντων δὲ ζευγῶν χιλίων. τὸ δ' ὄρος τοῦτο παρήκει μὲν παρά τε τὴν Τρίπολιν καὶ Βιβλίαν, ἔτι δὲ Σιδωνίαν. πλῆρες δ' ἐστὶ ξύλων κεδρίνων καὶ κυπαρισσίνων, θαυμαστῶν τό, τε κάλλος καὶ μέγεθος. ναυπηγεῖα δ' ἀπέδειξε τρία μὲν κατὰ τὴν Φοινίκην, ἔν τε Τριπόλει καὶ Βίβλῳ καὶ Σιδῶνι· τέταρτον δὲ περὶ Κιλικίαν, κομιζομένης τῆς ὕλης ἐκ τοῦ Ταύρου. ἦν δὲ καὶ περὶ Ῥόδον ἄλλο, συγχωρήσαντος τοῦ δήμου κατασκευάζειν ναῦς ἀπὸ τῆς ὕλης τῆς εἰσκομιζομένης. τοῦ δ' Ἀντιγόνου περὶ ταῦτα ὄντος, καὶ πλησίον τῆς θαλάσσης κατεστρατοπεδευκότος, ἧκεν ἐξ Αἰγύπτου Σέλευκος μετὰ νεῶν ρ', κεκοσμημένων βασιλικῶς, καὶ πλευσῶν ἱκανικῶς. ποιουμένου δ' αὐτοῦ τὸν παράπλουν παρ' αὐτὴν τὴν στρατοπεδείαν καταπεφρονη-

τως,

τως, οἵ τε ἐκ τῶν συμμαχίδων πόλεων, καὶ πάντες οἱ κοινοπρα-
γοῦντες τοῖς περὶ Ἀντίγονον, ἄθυμοι καθεστήκεσαν, ὁρῶντες τοὺς
τοῖς ἐναντίοις κοινοπραγοῦντας ἀπὸ τῆς πρὸς Ἀντίγονον φιλίας.
ὁ δ' Ἀντίγονος τούτους μὲν παρεκάλει θαῤῥεῖν, διαβεβαιούμενος
ἐν ταύτῃ τῇ θερείᾳ ἀποπλεύσεσθαι ναυσὶ φ΄. ὄντος δ' αὐτοῦ πε-
ρὶ ταῦτα, παρῆν Ἀγησίλαος ὁ πεμφθεὶς εἰς Κύπρον πρεσβευ-
τὴς, ἀπαγγέλλων ὅτι Νικοκρέων μὲν καὶ τῶν ἄλλων οἱ κράτιστοι
βασιλεῖς, πρὸς Πτολεμαῖον πεποίηνται συμμαχίαν. ὁ δὲ Κιτι-
εὺς καὶ Λαπίθιος, ἔτι δὲ Μάριος καὶ Κερυνίτης, τὴν πρὸς αὐτὸν
φιλίαν συντέθεινται. ἀκούσας δὲ ταῦτα, τρισχιλίους μὲν στρα-
τιώτας καὶ στρατηγὸν Ἀνδρόνικον κατέλιπεν ἐπὶ τῆς πολιορκί-
ας. αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως ἀναζεύξας εἰς τὴν τε Ἰόππην
καὶ Γάζαν ἀπειθούσας, κατὰ κράτος εἷλε. καὶ τοὺς μὲν κατα-
ληφθέντας Πτολεμαίου στρατιώτας, ἐπιδιεῖλεν εἰς τὰς ἰδίας τά-
ξεις. εἰς δὲ τὰς πόλεις παρεισήγαγε φρουρὰν, τὴν ἀναγκάσουσαν
πειθαρχεῖν τοὺς ἐνοικοῦντας. αὐτὸς δ' ἐπανελθὼν εἰς τὴν πρὸς
πάλαι Τύρῳ στρατοπεδείαν, παρεσκευάζετο τὰ πρὸς τὴν πολι-
ορκίαν. ἐπὶ δὲ τῶν καιρῶν τούτων, Ἀρίστων ὁ πιστευθεὶς ὑπ' Εὐ-
μένους τῶν ὀστῶν τοῦ Κρατεροῦ, παρέδωκεν εἰς ταφὴν αὐτὰ Φί-
λᾳ, τῇ πρότερον μὲν Κρατερῷ, συνοικούσῃ δὲ τότε Δημητρίῳ
τῷ Ἀντιγόνου. αὕτη δ' ἡ γυνὴ συνέσει ἐδόκει διενηνοχέναι. τούς
τε γὰρ ταραχώδεις τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ κατέπαυεν, ἁρμόζον-
τως πολιτευομένη πρὸς ἕκαστον· τάς τε ἀδελφὰς καὶ θυγατέ-
ρας τῶν ἀπόρων, ἐξεδίδου τοῖς ἰδίοις δαπανήμασι. πολλοὺς καὶ
τῶν διαβολαῖς περιπιπτόντων μὴ δικαίαις, ἀπήλλαξε τῶν κινδύ-
νων. λέγεται δὲ καὶ Ἀντίπατρον τὸν πατέρα αὐτῆς, ὃς δοκεῖ γε-
γονέναι φρονιμώτατος τῶν ἐν δυναστείᾳ γεγονότων, κατὰ τὴν αὐ-
τὴν ἡλικίαν κόρης οὔσης ἔτι τῆς Φίλας, συμβουλεύεσθαι πρὸς ταύ-
της περὶ τῶν μεγίστων. μηνύσει δ' ἀκριβέστερον τὸ τῆς γυναικὸς ἦ-
θος προϊὼν ὁ λόγος, καὶ τὰ πράγματα λαμβάνοντα μεταβο-
λὴν καὶ κρίσιν ἐσχάτην τῆς περὶ Δημήτριον βασιλείας. καὶ τὰ
μὲν περὶ Ἀντίγονον καὶ Φίλαν τὴν Δημητρίου γυναῖκα, τοιαῦτ'
ἦν. τῶν δὲ πεμφθέντων ὑπ' Ἀντιγόνου στρατηγῶν, Ἀριστόδημος μὲν

πλεύσας εἰς τὴν λακωνικὴν, καὶ λαβὼν παρὰ τῶν σπαρτιατῶν
ἐξουσίαν ξενολογεῖν στρατιώτας, ἤθροισεν ὀκτακισχιλίους ἐκ τῆς
πελοποννήσου. ἐντυχὼν δὲ ἀλεξάνδρῳ καὶ πολυπέρχοντι,
φιλίαν συνέθετο πρὸς αὐτοὺς ὑπὲρ ἀντιγόνου. καὶ πολυπέρχον-
τα μὲν στρατηγὸν ἀπέδειξε τῆς πελοποννήσου, τὸν δὲ ἀλέξαν-
δρον ἔπεισαν εἰς τὴν ἀσίαν πλεῦσαι πρὸς ἀντίγονον. ὁ δ' ἕτε-
ρος τῶν στρατηγῶν πτολεμαῖος προσελθὼν μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς
καππαδοκίαν, καὶ καταλαβὼν ἀμισὸν πολιορκουμένην ὑπ'
ἀσκληπιοδώρου τοῦ κασάνδρου στρατηγοῦ, τὴν μὲν ἐκ τῶν κινδύ-
νων ἐρρύσατο. τοὺς δὲ περὶ τὸν ἀσκληπιόδωρον ὑποσπόνδους ἀ-
φεὶς, ἀνεκτήσατο τὴν σατραπείαν. μετὰ δὲ ταῦτα προελθὼν
διὰ βιθυνίας, καὶ ζιβοίτην τὸν βασιλέα τῶν βιθυνῶν καταλαβὼν
πολιορκοῦντα τήν τε τῶν ἀστακηνῶν καὶ χαλκηδονίων πόλιν,
συνηνάγκασε λῦσαι τὴν πολιορκίαν. ποιησάμενος δὲ συμμα-
χίαν πρός τε τὰς πόλεις ταύτας, καὶ πρὸς τὸν ζιβοίτην, ἔτι δὲ
λαβὼν ὁμήρους, προῆγεν ἐπὶ ἰωνίας καὶ λυδίας. ἐγεγράφει γὰρ
ἀντίγονος αὐτῷ βοηθεῖν τῇ παραλίᾳ κατὰ τάχος, ὡς τοῦ σελεύ-
κου τὸν πλοῦν ἐνταῦθα ποιησαμένου. ὡς δὲ πλησίον ἧκε
τῶν προειρημένων τόπων, σέλευκος ἔτυχε μὲν πολιορκῶν ἐρυ-
θράς. πυθόμενος δὲ τὴν τῶν πολεμίων δύναμιν πλησίον οὖσαν, ἀ-
πέπλευσεν ἄπρακτος. ἀντίγονος δὲ παραγενομένου πρὸς αὐτὸν
ἀλεξάνδρου τοῦ πολυπέρχοντος, πρὸς μὲν τοῦτον συνέθετο φι-
λίαν. αὐτὸς δὲ συναγαγὼν τῶν τε στρατιωτῶν καὶ τῶν παρεπι-
δημούντων κοινὴν ἐκκλησίαν, κατηγόρησε κασάνδρου, προφε-
ρόμενος τήν τε ὀλυμπιάδος ἀναίρεσιν, καὶ τὰ συμβάντα πε-
ρὶ ῥωξάνην καὶ τὸν βασιλέα. πρὸς δὲ τούτοις ἔλεγεν, ὡς θεσσα-
λονίκην μὲν βιασάμενος ἔγημε, φανερῶς δὲ ἐξιδιάζεται τὴν
μακεδόνων βασιλείαν. ἔτι δὲ ὡς ὀλυνθίους ὄντας πολεμιωτάτους
μακεδόνων, κατῴκισεν εἰς τὴν ὁμώνυμον ἑαυτοῦ πόλιν· καὶ θή-
βας ἀνέστησε, τὰς ὑπὸ μακεδόνων κατασκαφθείσας. συναγα-
νακτούντων δὲ τῶν ὄχλων, ἔγραψε δόγμα, καθ' ὃ τὸν κάσαν-
δρον ἐψηφίσατο πολέμιον εἶναι, ἐὰν μή τε τάς τε πόλεις καθέ-
λῃ, καὶ τὸν βασιλέα καὶ τὴν μητέρα τὴν ῥωξάνην προαγαγὼν

ἐκ

ἐκ τῆς φυλακῆς, ἀποδοῦναι τοῖς μακεδόσι· καὶ τὸ σύνολον, ἐὰν μὴ πειθαρχῇ τῷ καθεσταμένῳ στρατηγῷ, καὶ τῆς βασιλείας παρειληφότι τὴν ἐπιμέλειαν ἀντιγόνῳ. εἶναι δὲ καὶ τοὺς ἕλληνας ἅπαντας ἐλευθέρους, ἀφρουρήτους, αὐτονόμους. τῶν ψηφισαμένων δὲ τῶν στρατιωτῶν τὰ ῥηθέντα, διαπέστειλε πανταχῇ τοὺς κομιοῦντας τὸ δόγμα. τοὺς μὲν γὰρ ἕλληνας ὑπελάμβανε διὰ τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας, προθύμους ἕξειν συναγωνιστὰς εἰς τὸν πόλεμον. τοὺς δ᾽ ἐν ταῖς ἄνω σατραπείαις στρατηγοὺς καὶ σατράπας ὑπόπτως ἔχοντας, ὡς ἀντιγόνου καταλῦσαι διεγνωκότος τοὺς ἀπ᾽ ἀλεξάνδρου βασιλεῖς, τοῦ φανερῶς τὸν ὑπὲρ αὐτῶν πόλεμον ἀναδεχομένου, πάντας μεταπεσεῖσθαι ταῖς γνώμαις, καὶ τοῖς παραγγελλομένοις ἑτοίμως ὑπακούσεσθαι. ἅμα δὲ τούτων γινομένων, ἀλεξάνδρῳ μὲν δοὺς φ τάλαντα, καὶ περὶ τῶν μελλόντων εἰς μεγάλας ἀγαγὼν ἐλπίδας, ἐξαπέστειλεν εἰς πελοπόννησον. αὐτὸς δὲ παρὰ ῥοδίων μεταπεμψάμενος ναῦς, καὶ τῶν ναυπηγηθεισῶν τὰς πλείστας καταρτίσας, ἐπέπλευσε τῇ τύρῳ. θαλασσοκρατῶν δὲ καὶ διακωλύων σῖτον εἰσάγεσθαι, προσεκαρτέρησε μὲν ἐνιαυτὸν καὶ τρεῖς μῆνας. εἰς ἔνδειαν δὲ δεινὴν ἀγαγὼν τοὺς ἐγκαταλελειμμένους, τοῖς μὲν παρὰ πτολεμαίου στρατιώταις συνεχώρησεν ἀπελθεῖν, ἔχουσι τὰ ἑαυτῶν. τὴν δὲ πόλιν δι᾽ ὁμολογίαν παραλαβὼν, φρουρὰν τὴν διαφυλάξουσαν εἰς αὐτὴν εἰσήγαγεν. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, πτολεμαῖος μὲν ἀκούσας τὰ δεδογμένα τοῖς μετ᾽ ἀντιγόνου μακεδόσι περὶ τῆς τῶν ἑλλήνων ἐλευθερίας, ἔγραψε καὶ αὐτὸς τὰ παραπλήσια· βουλόμενος εἰδέναι τοὺς ἕλληνας, ὅτι φροντίζει τῆς αὐτονομίας αὐτῶν οὐχ ἧττον ἀντιγόνου. οὐ γὰρ μικρὰν ῥοπὴν ὁρῶντες οὖσαν ἑκάτεροι, προσλαβέσθαι τὴν τῶν ἑλλήνων εὔνοιαν διημιλλῶντο πρὸς ἀλλήλους, περὶ τῆς εἰς τούτους εὐεργεσίας. προσελάβετο δ᾽ εἰς τὴν συμμαχίαν καὶ τὸν τῆς καρίας σατράπην κάσσανδρον, ἰσχύοντα, καὶ πόλεις ἔχοντα τεταγμένας ὑφ᾽ ἑαυτὸν οὐκ ὀλίγας. προαπεσταλκὼς δὲ τοῖς ἐν κύπρῳ βασιλεῦσι στρατιώτας τρισχιλίους, ἐξέπεμψε τότε δύναμιν ἁδρὰν, σπεύδων συναναγκάσαι τοὺς ἐναντιοπραγοῦντας ποιεῖν τὸ προστασσόμενον.

μυρμιδόνα μὲν οὖν τὸν ἀθηναῖον ἀπέστειλε μετὰ στρατιωτῶν μυρίων, πολεῖτον δὲ μετὰ νεῶν ρ̄. τῶν δὲ πάντων στρατηγὸν, μενέλαον τὸν ἀδελφόν. τούτων δὲ πλευσάντων εἰς κύπρον, κἀκεῖ καταλαβόντων σέλευκον μετὰ τοῦ στόλου, συνήδρευσαν βουλευόμενοι τί χρὴ πράττειν. ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς, πολύκλειτον μετὰ ν̄ νεῶν πλεῖν εἰς πελοπόννησον, καὶ διαπολεμεῖν τοῖς περὶ ἀριστόδημον καὶ ἀλέξανδρον, ἔτι δὲ πολυπέρχοντα. μυρμιδόνα δὲ καὶ τοὺς ξένους εἰς καρίαν, βοηθήσοντας τοῖς περὶ τὸν κάσανδρον, πολεμουμένοις ὑπὸ πτολεμαίου τοῦ στρατηγοῦ. τοὺς δὲ περὶ τὸν σέλευκον καὶ μενέλαον ὑπολειφθέντας ἐν κύπρῳ, μετὰ νικοκρέοντος τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἄλλων τῶν συμμαχούντων, διαπολεμεῖν τοῖς ἐναντιουμένοις. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον τῆς δυνάμεως διαμερισθείσης, οἱ περὶ σέλευκον κερυνίαν καὶ λάπιθον ἐξεπολιόρκησαν. στασίοικον δὲ τὸν βασιλέα τῶν μανέων προσαγαγόμενοι, τὸν ἀμαθούσιον δυνάστην ἠνάγκασαν ὅμηρα δοῦναι. τὴν δὲ τῶν κιτίων πόλιν οὐ δυνάμενοι προσαγαγέσθαι, συνεχῶς ἐπολιόρκουν πάσῃ τῇ δυνάμει. κατὰ τοῦτον δὲ τὸν καιρὸν πρὸς ἀντίγονον κατέπλευσαν ἐξ ἑλλησπόντου ναῦς μ̄, θεμίσωνος ναυαρχοῦντος· ὁμοίως δὲ ἐξ ἑλλησπόντου καὶ ῥόδου κατήγαγε σκάφη διοσκορίδης π̄. προϋπῆρχον δ' αὐτῷ κατηρτισμέναι ναῦς, τῶν τ' ἐν φοινίκῃ ναυπηγηθεισῶν αἱ πρῶται συντελεσθεῖσαι. αὗται δ' ἦσαν σὺν ταῖς ἐν τύρῳ καταληφθείσαις ρ̄ καὶ κ̄, ὥστε τὰς πάσας περὶ αὐτὸν ἠθροῖσθαι ναῦς μακρὰς ἐξηρτυμένας σμ̄. τούτων δ' ἦσαν τετρήρεις μὲν ἐνενήκοντα, πεντήρεις δὲ δέκα, ἐννήρεις δὲ τρεῖς, δεκήρεις δὲ δέκα, ἄφρακτοι δὲ λ̄. διελόμενος δὲ τὸν στόλον, ν̄ μὲν ναῦς ἐξέπεμψεν εἰς πελοπόννησον. τῶν δ' ἄλλων ναύαρχον καταστήσας διοσκορίδην τὸν ἀδελφιδοῦν, προσέταξε περιπλεῖν, τοῖς τε συμμάχοις παρεχόμενον τὴν ἀσφάλειαν, καὶ τῶν νήσων τὰς μήπω μετεχούσας τῆς συμμαχίας προσαγόμενον. τὰ μὲν οὖν περὶ τὸν ἀντίγογονον ἐν τούτοις ἦν. ἡμεῖς δ' ἐπεὶ τὰ περὶ τὴν ἀσίαν πραχθέντα διήλθομεν ἐν μέρει, πάλιν περὶ τὴν εὐρώπην διέξιμεν. Ἀπολλωνίδης γὰρ ὁ ταχθεὶς ὑπὸ κασάνδρου στρατηγὸς ἐπὶ τῶν ἀργείων

πόλε

πόλεως, ἐξοδεύσας εἰς ἀρκαδίαν νυκτὸς, ἐκυρίευσε τῆς τῶν συμ-
φαλίων πόλεως. περὶ ταῦτα δ' αὐτοῦ διατρίβοντος, τῶν ἀρ-
γείων οἱ πρὸς κάσσανδρον ἀλλοτρίως ἔχοντες, ἐπεκαλέσαντο
τὸν πολυπέρχοντος ἀλέξανδρον, ἐπαγγελλόμενοι παραδώσειν
τὴν πόλιν. τοῦ δ' ἀλεξάνδρου βραδύνοντος, ἀπολλωνίδης φθά-
σας κατήντησεν εἰς ἄργος. τῶν δ' ἐναντιουμένων καταλαβὼν εἰς
φ' συνηδρευκότας ἐν τῷ πρυτανείῳ, τούτους μὲν ἀποκλείσας
τῆς ἐξόδου, ζῶντας κατέκαυσε· τῶν δ' ἄλλων τοὺς μὲν πλείους ἐ-
φυγάδευσεν, ὀλίγους δὲ συλλαβὼν ἀπέκτεινε. κάσσανδρος δὲ
πυθόμενος τὸν ἀριστόδημον κατάπλουν εἰς πελοπόννησον, καὶ
τὸ συνηθροισμένον πλῆθος τῶν ξένων, τὸ μὲν πρῶτον ἐπεχείρη-
σεν ἀφιστάναι τὸν πολυπέρχοντα τῆς ἀντιγόνου φιλίας. οὐχ ὑπα
κουόντων δ' αὐτῶν, συναγαγὼν δύναμιν, ἧκε διὰ τῆς θετταλί
ας εἰς βοιωτίαν. ἐνταῦθα δὲ συνεπιλαβόμενος τοῖς θηβαίοις
τῆς τῶν τειχῶν οἰκοδομίας, παρῆλθεν εἰς πελοπόννησον. καὶ τὸ μὲν
πρῶτον κεγχρεὰς ἐκπολιορκήσας, ἐδήωσε τὴν χώραν τῶν κορινθί
ων. μετὰ δὲ ταῦτα δύο φρούρια κατακράτος ἑλὼν, τοὺς ὑπ' ἀ
λεξάνδρου καθεσταμένους φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφῆκεν. ἑξῆς δὲ
τῇ τῶν ὀρχομενίων πόλει προσβολὰς ποιησάμενος, καὶ παρει
σαχθεὶς ὑπὸ τῶν ἀλλοτρίως ἐχόντων πρὸς ἀλέξανδρον, τῇ μὲν
πόλει φυλακὴν ἀπέλιπε. τῶν δὲ φίλων τῶν ἀλεξάνδρου κατα
φυγόντων εἰς τὸ τῆς ἀρτέμιδος ἱερὸν, ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν τοῖς πο-
λίταις, ὃ βούλοιντο πρᾶξαι. οἱ μὲν οὖν ὀρχομένιοι τοὺς ἱκέτας βι
αίως ἀναστήσαντες, ἅπαντας ἀνεῖλον παρὰ τὰ κοινὰ τῶν ἑλ-
λήνων νόμιμα. ὁ δὲ κάσσανδρος παρελθὼν εἰς τὴν μεσσηνίαν,
καὶ καταλαβὼν φρουρουμένην ὑπὸ πολυπέρχοντος τὴν πόλιν,
τὸ μὲν πολιορκεῖν αὐτὴν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀπέγνω. παρελθὼν
δ' εἰς ἀρκαδίαν, δάμιν μὲν ἐπιμελητὴν τῆς πόλεως ἀπέλιπεν.
αὐτὸς δὲ παρελθὼν εἰς τὴν ἀργείαν, καὶ θεὶς τὸν τῶν νεμέων ἀγῶνα,
τὴν εἰς μακεδονίαν ἐπάνοδον ἐποιήσατο. τούτου δὲ χωρισθέν-
τος, ἀλέξανδρος ἐπιὼν τὰς ἐν πελοποννήσῳ πόλεις μετ' ἀρι
στοδήμου, τὰς μὲν ὑπὸ κασάνδρου καθεσταμένας φρουρὰς ἐκβα-
λεῖν ἐπειρᾶτο, ταῖς δὲ πόλεσιν ἀποκαθιστᾶν τὴν ἐλευθερίαν. ἃ

δὴ

δὴ πυθόμενος ὁ κάσανδρος, ἔπεμψε πρὸς αὐτὸν πρέπελλον, ἀξιῶν ἀντιγόνου μὲν ἀποστῆναι, συμμαχεῖν δ' αὐτῷ γνησίως. τοῦτο δ' αὐτοῦ πράξαντος, στρατηγίαν δώσειν ἔφησε πάσης πελοποννήσου, καὶ δυνάμεως ἀποδείξειν κύριον, ἔτι δὲ κατ' ἀξίαν τιμήσειν. ὁ δ' ἀλέξανδρος ὁρῶν αὐτῷ συγχωρούμενον, οὗ χάριν ἐξ ἀρχῆς ἐπολέμει πρὸς κάσανδρον, συμμαχίαν ποιησάμενος, ἀπεδείχθη στρατηγὸς πελοποννήσου. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, πολύκλειτος ὁ πεμφθεὶς ὑπὸ τῶν περὶ σέλευκον, ἐκ κύπρου πλεύσας, κατῆρεν εἰς κεγχρέας. ἀκούσας δὲ τὴν ἀλεξάνδρου μετάθεσιν, καὶ θεωρῶν μηδὲν ὑπάρχον πολέμιον σύστημα, τὸν πλοῦν ἐπὶ παμφυλίας ἐποιήσατο. ἐντεῦθεν δὲ παρακομισθεὶς εἰς ἀφροδισιάδα τῆς κιλικίας, ἤκουσεν ὅτι θεόδοτος μὲν ὁ ἀντιγόνου ναύαρχος, ἐκ πατάρων τῆς λυκίας παραπλεῖ ταῖς ἀπὸ ῥόδου ναυσὶν, ἐχούσαις ἀπὸ καρίας πληρώματα. καὶ διότι περίλαος μετὰ στρατιωτῶν παράγει πεζῇ, παρεχόμενος τῷ στόλῳ τῆς ἀγωγῆς τὴν ἀσφάλειαν, ἀμφοτέρους κατεστρατήγησε. τοὺς μὲν γὰρ στρατιώτας ἀποβιβάσας, ἔκρυψεν ἐν εὐθέτῳ τόπῳ, καθ' ὃν ἀναγκαῖον ἦν τοὺς πολεμίους τὴν πάροδον ποιήσασθαι. αὐτὸς δὲ πάσαις ταῖς ναυσὶν ἐπιπλεύσας, καὶ πρὸ αὐτοῦ λαβὼν ἀκρωτήριον, ἐπετήρει τὴν τῶν πολεμίων παρουσίαν. ἐμπεσόντων δὲ πρῶτον τῶν πεζῶν εἰς τὴν ἐνέδραν, συνέβη τόν τε περίλαον ἁλῶναι, καὶ τῶν ἄλλων τοὺς μὲν πεσεῖν μαχομένους, τοὺς δὲ ζωγρηθῆναι. ἐπιχειρούντων δὲ τῶν ἀπὸ ῥόδου νεῶν παραβοηθεῖν τοῖς ἰδίοις, ἐπιπλεύσας ὁ πολύκλειτος ἄφνω συντεταγμένῳ τῷ στόλῳ, ῥᾳδίως ἐτρέψατο τεταραγμένους τοὺς πολεμίους. διόπερ συνέβη τάς τε ναῦς ἁλῶναι πάσας, καὶ τῶν ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγους. ἐν οἷς καὶ αὐτὸν θεόδοτον τραυματίαν γενόμενον, μετ' ὀλίγας ἡμέρας τελευτῆσαι. πολύκλειτος μὲν οὖν χωρὶς κινδύνων τηλικαῦτα πλεονεκτήσας, ἀπέπλευσεν εἰς κύπρον, ἐντεῦθεν δ' εἰς πηλούσιον. ὁ δὲ πτολεμαῖος τοῦτον μὲν ἐπαινέσας, δωρεαῖς μεγάλαις ἐτίμησε, καὶ πολὺ μᾶλλον προῆγεν, ὡς ἀρχηγὸν γεγονότα μεγάλου προτερήματος. τὸν δὲ περίλαον καὶ τῶν ἄλλων αἰχμαλώτων τινὰς ἀπέλυσεν, ἐλθούσης περὶ τούτων πρεσβείας

παρ

παρ᾽ ἀντιγόνου. αὐτὸς δὲ παρῆλθεν ἐπὶ τὸ καλούμενον ἔκρηγμα. κἀ-
κεῖ συνελθὼν εἰς λόγους ἀντιγόνῳ, πάλιν ἀπῆλθεν, οὐ συγχω-
ροῦντος ἀντιγόνου τὰ ἀξιούμενα. ἡμεῖς δὲ διεληλυθότες τὰ πραχ
θέντα τῶν ἑλλήνων τῆς εὐρώπης περὶ τὴν ἑλλάδα καὶ μακεδονί-
αν, ἐν μέρει διέξιμεν περὶ τῶν πρὸς ἑσπέραν νευόντων μερῶν.

Ἀγαθοκλῆς γὰρ ὁ τῶν συρακοσίων δυνάστης, κατέχων φρούριον
τῶν μεσσηνίων, ἐπηγγείλατο λαβὼν παρ᾽ αὐτῶν λ΄ τάλαντα,
παραδώσειν τὸν τόπον. δόντων δὲ τῶν μεσσηνίων ἀργύριον, οὐ μό
νον διεψεύσατο τοὺς πιστεύσαντας τῆς ἐπαγγελίας, ἀλλὰ καὶ τὴν
μεσσήνην αὐτὴν ἐπεχείρησε καταλαβέσθαι. πυθόμενος γὰρ μέ
ρος τι τοῦ τείχους ἐν αὐτῇ πεπτωκέναι, πεζῇ μὲν τοὺς ἱππεῖς ἀπέ
στειλεν ἐκ συρακουσῶν. αὐτὸς δ᾽ ἀναλαβὼν ναῦς ἡμιολίας νυκ
τὸς, κατέπλευσε πλησίον τῆς πόλεως. προαισθομένων δὲ τῶν προε
πιβουλευομένων, ταύτης μὲν τῆς ἐπιβολῆς ἀπέτυχεν. ἐπὶ δὲ
τὰς μύλας πλεύσας, καὶ πολιορκήσας φρούριον, δι᾽ ὁμολογίας
παρέλαβε· καὶ τότε μὲν εἰς συρακούσας ἐχωρείσθη. μετὰ δὲ τὰς
τῶν καρπῶν συγκομιδὰς, πάλιν ἐστράτευσεν ἐπὶ τὴν μεσσή-
νην. πλησίον δὲ τῆς πόλεως στρατοπεδεύσας, καὶ προσβολὰς
συνεχεῖς ποιούμενος, οὐδὲν ἀξιόλογον ἴσχυσε βλάψαι τοὺς πολεμί
ους. καὶ γὰρ τῶν ἐκ συρακουσῶν φυγάδων πολλοὶ συνδεδραμή-
κεισαν εἰς τὴν πόλιν. οἳ καὶ δι᾽ ἰδίαν ἀσφάλειαν, καὶ διὰ τὸ πρὸς
τὸν τύραννον μῖσος, ἐκθύμως ἠγωνίζοντο. καθ᾽ ὃν δὴ χρόνον ἧκον
ἐκ καρχηδόνος πρέσβεις, οἳ τῷ μὲν ἀγαθοκλεῖ περὶ τῶν πραχ-
θέντων ἐπετίμησαν, ὡς παραβαίνοντι τὰς συνθήκας· τοῖς δὲ
μεσσηνίοις εἰρήνην παρεσκεύασαν, καὶ τὸ φρούριον ἀναγκάσαν
τες ἀποκαταστῆσαι τὸν τύραννον, ἀπέπλευσαν εἰς τὴν λιβύ-
ην. ὁ δ᾽ ἀγαθοκλῆς παρελθὼν εἰς ἀβάκαινον πόλιν σύμμαχον,
τοὺς δοκοῦντας ἀλλοτρίως ἔχειν τὰ πρὸς αὐτὸν ἀπέσφαξεν, ὄν
τας πλείους τῶν τεσσαράκοντα. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις,
ῥωμαῖοι μὲν διαπολεμοῦντες σαμνίταις, φορέντην πόλιν τῆς
ἀπουλίας κατακράτος εἷλον. οἱ δὲ τὴν νουκερίαν τὴν ἀλφατέρ-
ναν καλουμένην οἰκοῦντες, πεισθέντες ὑπό τινων, τὴν μὲν ῥω-
μαίων φιλίας ἀπέστησαν. πρὸς δὲ τοὺς σαμνίτας συμμαχίαν ἐ-

ποιήσαντες. τοῦ δ' ἔτους τούτου διελθόντος, ἀθήνησι μὲν ἦρχε
νικόδωρος, ἐν ῥώμῃ δ' ἦσαν ὕπατοι λεύκιος παπείριος τὸ
τέταρτον, καὶ κόϊντος πόπλιος τὸ δεύτερον. ἐπὶ δὲ τούτων
ἀριστόδημος μὲν ὁ κατασταθεὶς ὑπ' ἀντιγόνου στρατηγὸς, ὡς
ἐπύθετο τὴν ἀλεξάνδρου τοῦ πολυπέρχοντος ἀπόστασιν, ἐπὶ τῆς
κοινῆς τῶν αἰτωλῶν δικαιολογησάμενος, προετρέψατο τὰ πλή
θη βοηθεῖν τοῖς ἀντιγόνου πράγμασιν. αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν μισθο-
φόρων διαβὰς ἐκ τῆς αἰτωλίας εἰς πελοπόννησον, κατέλαβεν ἀ
λέξανδρόν τε καὶ τοὺς ἠλείους πολιορκοῦντας τὴν κυλλήνην.
εὐκαίρως δὲ τοῖς κινδυνεύουσιν ἐπιφανεὶς, ἔλυσε τὴν πολιορκί-
αν. καταλιπὼν δ' ἐνταῦθα τοὺς προσεξομένους τοῦ φρουρίου τὴν
ἀσφάλειαν, ἀνέζευξεν εἰς τὴν ἀχαΐαν. καὶ πάτρας μὲν ἠλευ-
θέρωσε, φρουρουμένας ὑπὸ τῶν κασάνδρου στρατιωτῶν. αἴγιον δ' ἐκ-
πολιορκήσας, τῆς τε φρουρᾶς ἐκυρίευσε· καὶ τοῖς αἰγιεῦσι κατὰ τὸ δόγ
μα τὴν ἐλευθερίαν βουλόμενος ἀποκαταστῆσαι, διὰ ταύτην περί-
στασιν ἐκωλύθη. τῶν γὰρ στρατιωτῶν τραπέντων πρὸς ἁρπα-
γὴν, πολλοὶ μὲν ἀπεσφάγησαν, πλεῖσται δὲ τῶν οἰκιῶν διεφθά
ρησαν. μετὰ δὲ ταῦτα διαπλεύσαντος εἰς αἰτωλίαν αὐτοῦ, δυ-
μαῖοι φρουρὰν ἔχοντες παρὰ κασάνδρου, διετείχισαν τὴν πόλιν,
ὥστε κατ' ἰδίαν οὖσαν ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως διεζεῦχθαι. παρακα-
λέσαντες δ' ἀλλήλους ἀντέχεσθαι τῆς αὐτονομίας, περιεστρατο-
πέδευσαν τὴν ἄκραν, καὶ συνεχεῖς προσβολὰς ἐποιοῦντο. ἄ
δὴ πυθόμενος ὁ ἀλέξανδρος, ἧκε μετὰ δυνάμεως· καὶ βιασά
μενος ἐντὸς τοῦ τείχους, ἐκυρίευσε τῆς πόλεως. τῶν δὲ δυμαίων
τοὺς μὲν ἀπέσφαξε, τοὺς δ' εἰς φυλακὴν ἀπέθετο, πολλοὺς δὲ ἐ-
φυγάδευσεν. οἱ δὲ περιλειφθέντες, ἀπαλλαγέντος ἐκ τῆς πό-
λεως ἀλεξάνδρου, χρόνον μέν τινα ἡσυχίαν ἦγον καταπεπληγ-
μένοι τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς, ἅμα δὲ καὶ συμμάχων ὄντες ἔ
ρημοι. μετὰ δέ τινα χρόνον ἐξ αἰγίου τοὺς ἀριστοδήμου μισθοφόρους
μεταπεμψάμενοι, πάλιν ἐπέθεντο τῇ φρουρᾷ. καὶ κυριεύσαν-
τες τῆς ἄκρας, τὴν μὲν πόλιν ἠλευθέρωσαν· τῶν δὲ καταλειφ-
θέντων τοὺς πλείστους ἀποσφάξαντες, συνανεῖλον καὶ τῶν ἰδίων
πολιτῶν, ὅσοι πρὸς ἀλέξανδρον εἶχον φιλίαν. ἅμα δὲ τούτοις

απρτ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

παρατεταγμένοις, ἀλέξανδρος μὲν ὁ πολυπέρχοντος, ἐκ σικυῶνος
ἀναζευγνύων μετὰ τῆς δυνάμεως, ὑπ' ἀλεξίωνος τοῦ σικυωνί
ου, καί τινων ἄλλων προσποιουμένων εἶναι φίλων, ἀνῃρέθη. ἡ δὲ γυ
νὴ κρατησίπολις διαδεξαμένη τὰ πράγματα, συνεῖχε τὸ στρα
τόπεδον, ἀγαπωμένη διαφερόντως ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν διὰ
τὰς εὐεργεσίας· διετέλει γὰρ βοηθοῦσα τοῖς ἀτυχοῦσι, καὶ πολ-
λοὺς τῶν ἀπόρων ὑπολαμβάνουσα. ἦν δὲ περὶ αὐτὴν καὶ σύνε
σις πραγματικὴ, καὶ τόλμα μείζων ἢ κατὰ γυναῖκα. τῶν γὰρ σι-
κυωνίων καταφρονησάντων αὐτῆς διὰ τὴν τοῦ ἀνδρὸς τελευ-
τὴν, καὶ συνδραμόντων μετὰ τῶν ὅπλων ἐπὶ τὴν ἐλευθερί-
αν, παραταξαμένη καὶ νικήσασα, πολλοὺς μὲν ἀνεῖλε. συλλαβοῦ-
σα δὲ περὶ λ τὸν ἀριθμὸν, ἀνεσταύρωσεν. ἀσφαλισαμένη δὲ τὰ κατὰ
τὴν πόλιν, ἐδυνάστευε τῶν σικυωνίων, ἔχουσα πολλοὺς στρατιώ-
τας ἑτοίμους εἰς πάντα κίνδυνον. καὶ τὰ μὲν περὶ πελοπόννη-
σον ἐν τούτοις ἦν. κάσανδρος δ' ὁρῶν τοὺς αἰτωλοὺς συναγω-
νιζομένους μὲν ἀντιγόνῳ, πόλεμον δ' ἔχοντας ὅμορον πρὸς ἀκαρ
νᾶνας, ἔκρινε συμφέρειν ἅμα συμμάχους μὲν ἀκαρνᾶνας ποιήσα
σθαι, ταπεινῶσαι δὲ τοὺς αἰτωλούς. διόπερ ἀναζεύξας ἐκ μακε-
δονίας μετὰ δυνάμεως μεγάλης, ἧκεν εἰς αἰτωλίαν, καὶ κατε-
στρατοπέδευσε περὶ τὸν καλούμενον καμπύλον ποταμόν. συ
ναγαγὼν δὲ τοὺς ἀκαρνᾶνας εἰς κοινὴν ἐκκλησίαν, καὶ διελθὼν
ὅτι πόλεμον ἔχουσιν ὅμορον ἐκ παλαιῶν χρόνων, συνεβούλευεν
ἐκ τῶν ὀχυρῶν καὶ μικρῶν χωρίων, εἰς ὀλίγας πόλεις μετοικῆσαι.
ὅπως μὴ διεσπαρμένης τῆς οἰκήσεως, ἀδυνατῶσιν ἀλλήλοις βοη-
θεῖν, καὶ πρὸς τὰς ἀπροσδοκήτους τῶν πολεμίων ἐπιθέσεις δυσχε-
ρῶς ἀθροίζωνται. πειθομένων δὲ τῶν ἀκαρνάνων, οἱ πλεῖστοι μὲν εἰς στρα
τόπολιν συνῴκησαν, ὀχυρωτάτην οὖσαν καὶ μεγίστην. οἰνιάδαι
δὲ, καί τινες ἄλλοι συνῆλθον ἐπὶ σαυρίαν, δερειεῖς δὲ μετ' ἑτέρων
εἰς ἀγρίνιον. ὁ δὲ κάσανδρος ἀπολιπὼν στρατηγὸν λυκίσκον
μετὰ τῶν ἱκανῶν στρατιωτῶν, τούτῳ μὲν παρήγγειλε βοηθεῖν ἀκαρ
νᾶσιν· αὐτὸς δὲ μετὰ δυνάμεως παρελθὼν ἐπὶ λευκάδα, τὴν πό
λιν διὰ πρεσβείας προσηγάγετο. μετὰ δὲ ταῦτα τὴν ὁρμὴν ἐ-
πὶ τὸν ἀδρίαν ποιησάμενος, ἀπολλωνίαν ἐξ ἐφόδου παρέλα-

θεν. εἰς δὲ τὴν ἰλλυρίδα παρελθὼν, καὶ διαβὰς τὸν ἕβρον ποτα-
μὸν, παρετάξατο πρὸς γλαυκίαν τὸν ἰλλυριῶν βασιλέα. περι-
γενόμενος δὲ τῇ μάχῃ, πρὸς μὲν τοῦτον συνθήκας ἐποιήσατο, καθ'
ἃς οὐκ ἐξῆν γλαυκίᾳ στρατεύειν ἐπὶ τοὺς κασάνδρου συμμάχους.
τὴν δὲ τῶν ἐπιδαμνίων πόλιν προσαγαγόμενος, καὶ φρουρὰν ἐγ
καταστήσας, ἐπανῆλθεν εἰς μακεδονίαν. ἀπαλλαγέντος δὲ ἐκ
τῆς αἰτωλίας τοῦ κασάνδρου, συστραφέντες τῶν αἰτωλῶν εἰς τρι-
σχιλίους, καὶ περιχαρακώσαντες ἀγρίνιον, ἐπολιόρκουν. τῶν δὲ
κατοικούντων τὸ χωρίον ὁμολογίας ποιησαμένων, ὥστε τὴν
πόλιν παραδοῦναι, τῆς δ' ἀσφαλείας τυχόντας αὐτοὺς ἀπαλ-
λαγῆναι. οὗτοι μὲν οὖν πιστεύοντες ταῖς σπονδαῖς, ἀπῄεσαν. οἱ
δ' αἰτωλοὶ παραβάντες τὰς συνθήκας, καὶ καταδιώξαντες
τοὺς οὐδὲν ἐλπίζοντας πείσεσθαι δεινὸν, πλὴν ὀλίγων πάντας
ἀπέσφαξαν. ὁ δὲ κάσανδρος παραγενόμενος εἰς μακεδονίαν,
καὶ πυθόμενος πολεμεῖσθαι τὰς ἐν καρίᾳ πόλεις, ὅσαι συνε-
μάχουν τοῖς περὶ πτολεμαῖον καὶ σέλευκον, ἐξέπεμψε δύνα-
μιν εἰς τὴν καρίαν, ἅμα μὲν βουλόμενος βοηθεῖν τοῖς συμμάχοις,
ἅμα δὲ σπεύδων εἰς περισπασμοὺς ἐμβαλεῖν ἀντίγονον, ἵνα μὴ
σχολὴν ἔχῃ διαβαίνειν εἰς τὴν εὐρώπην. ἔγραψε δὲ καὶ πρὸς δη-
μήτριον τὸν φαληρέα, καὶ διονύσιον τὸν τηροῦντα μουνυχίαν,
προστάττων κ' ναῦς εἰς λῆμνον ἐκπέμψαι. ἀποστειλάντων δ' αὐ-
τῶν εὐθὺς τὰ σκάφη καὶ ναύαρχον ἐπ' αὐτῶν ἀριστοτέλη, οὗτος
μὲν καταπλεύσας εἰς λῆμνον, καὶ μεταπεμψάμενος σέλευκον
μετὰ στόλου, τοὺς λημνίους ἔπειθεν ἀποστῆναι τῶν περὶ ἀντίγονον. οὐ
προσεχόντων δ' αὐτῶν τήν τε χώραν ἐδῄωσε, καὶ τὴν πόλιν
περιχαρακώσας ἐπολιόρκει. μετὰ δὲ ταῦτα σέλευκος μὲν ἀπέ-
πλευσεν εἰς κῶν. διοσκουρίδης δὲ κατασταθεὶς ναύαρχος ὑπ' ἀν-
τιγόνου, πυθόμενος τὸν ἀπόπλουν σελεύκου, κατῆρεν εἰς λῆμνον.
καὶ τὸν μὲν ἀριστοτέλη ἐξέβαλεν ἐκ τῆς νήσου, τῶν δὲ νεῶν τὰς πλεί-
ους αὐτάνδρους εἷλε. κάσανδρος δὲ καὶ πρεπέλαος, ἀφηγοῦν-
το μὲν τῆς ὑπὸ κασάνδρου πεμφθείσης δυνάμεως εἰς τὴν καρίαν.
πυθόμενοι δὲ πτολεμαῖον τὸν ἀντιγόνου στρατηγὸν τὴν δύναμιν
εἰς παραχειμασίαν διῃρηκέναι, καὶ αὐτὸν ἀσχολεῖσθαι περὶ τὴν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ταφὴν τοῦ πατρὸς, εὐπόλεμον ἀπέστειλαν ἐνεδρεῦσαι τοῖς πολεμίοις περὶ κάπριμα τῆς καρίας. συνεξέπεμψαν δ᾽ αὐτῷ πεζοὺς μὲν ὀκτακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ σ΄. καθ᾽ ὃν δὴ χρόνον πτολεμαῖος παρά τινων αὐτομόλων ἀκούσας τὴν προαίρεσιν τῶν πολεμίων, ἤθροισε μὲν τῶν πλησίον χειμαζόντων στρατιωτῶν, πεζοὺς μὲν ὀκτακισχιλίους τ΄, ἱππεῖς δὲ ἑξακοσίους. ἀνελπίστως δὲ περὶ μέσας νύκτας ἐπιβαλὼν τῷ χάρακι τῶν ἐναντίων, καὶ καταλαβὼν ἀφυλάκτους καὶ κοιμωμένους, αὐτόν τε τὸν πρεπέλαον ἐζώγρησε, καὶ τοὺς στρατιώτας συνηνάγκασε παραδοῦναι σφᾶς αὐτούς. τὰ μὲν οὖν συμβάντα περὶ τοὺς ἀποσταλέντας ὑπὸ κασάνδρου στρατηγοὺς εἰς τὴν ἀσίαν, τοιαῦτ᾽ ἦν. ἀντίγονος δὲ ὁρῶν τὸν κάσσανδρον ἀντεχόμενον τῆς ἀσίας, δημήτριον μὲν τὸν υἱὸν ἀπέλιπεν ἐν συρίᾳ, προστάξας ἐνεδρεύειν τοὺς περὶ πτολεμαῖον, οὓς ὑπώπτευεν ἐκ τῆς αἰγύπτου προάξειν μετὰ δυνάμεως ἐπὶ συρίας. συναπέλιπε δ᾽ αὐτῷ πεζοὺς μὲν ξένους μυρίους, μακεδόνας δὲ δισχιλίους, λυκίους δὲ καὶ παμφυλίους φ΄. πέρσας δὲ τοξότας καὶ σφενδονήτας υ΄, ἱππεῖς δὲ πεντακισχιλίους, ἐλέφαντας δὲ πλείους τῶν μ΄. παρακατέστησε δ᾽ αὐτῷ καὶ συμβούλους τέσσαρας, νέαρχόν τε τὸν κρῆτα, καὶ πίθωνα τὸν ἀγήνορος, ὃς κατεβεβήκει πρότερον ὀλίγαις ἡμέραις ἐκ βαβυλῶνος· πρὸς δὲ τούτοις ἀνδρόνικόν τε τὸν ὀλύνθιον, καὶ φίλιππον, ἄνδρας πρεσβυτέρους καὶ συνεστρατευκότας τῷ ἀλεξάνδρῳ πᾶσαν τὴν στρατείαν. ἦν γὰρ δημήτριος ἔτι νέος τὴν ἡλικίαν, ὡς ἂν ὢν γεγονὼς ἔτη δύο πρὸς τοῖς κ΄. αὐτὸς δὲ τὴν ἄλλην δύναμιν ἔλαβε. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ὑπερβάλλων τὸν ταῦρον, καὶ περιπεσὼν χιόνι πολλῇ, συχνοὺς ἀπέβαλε τῶν στρατιωτῶν. διὸ καὶ πάλιν ἀναστρέψας εἰς τὴν κιλικίαν, καὶ μεταλαβὼν ἕτερον καιρὸν, διεξῆλθε μὲν ἀσφαλέστερον τὸ προειρημένον ὄρος, παραγενόμενος εἰς κελαινὰς τῆς φρυγίας, διεῖλε τὸ στρατόπεδον εἰς χειμασίαν. μετὰ δὲ ταῦτα τὸν στόλον ἐκ φοινίκης μετεπέμψατο, μηδίου ναυαρχοῦντος· ὃς περιτυχὼν ταῖς πυδναίων ναυσὶν, οὔσαις λϛ΄, καὶ καταναυμαχήσας, αὐτάνδρων τῶν σκαφῶν ἐκυρίευσεν. καὶ τὰ μὲν περὶ τὴν ἑλλάδα καὶ τὴν ἀσίαν ἐν τούτοις ἦν. περὶ δὲ τὴν σικελίαν οἱ τῶν

 συρα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

συρακοσίων φυγάδες διατρίβοντες ἐν ἀκράγαντι, παρεκά-
λουν τοὺς προεστηκότας τῆς πόλεως, μὴ περιορᾶν ἀγαθοκλέα συ-
σκευαζόμενον τὰς πόλεις· αἱρετώτερον γὰρ εἶναι πρὸ τοῦ τὸν
τύραννον ἰσχυρὸν γενέσθαι διαπολεμεῖν ἑκουσίως, ἢ περιμείναν-
τας αὐτοῦ τὴν αὔξησιν ἐξ ἀνάγκης πρὸς ἰσχυρότερον διαγωνίζε-
σθαι. δοξάντων δ' αὐτῶν ἀληθῆ λέγειν, ὁ μὲν δῆμος τῶν ἀκρα-
γαντίνων ἐψηφίσατο τὸν πόλεμον. καὶ γελῴους μὲν καὶ μεσση-
νίους εἰς τὴν συμμαχίαν προσελάβοντο· εἰς δὲ τὴν λακεδαιμονί-
αν, τῶν φυγάδων τινὰς ἐξέπεμψαν, ἐντειλάμενοι πειρᾶσθαι
στρατηγὸν ἄγειν, τὸν δυνάμενον πραγμάτων ἀφηγήσασθαι. τοὺς
γὰρ πολιτικοὺς ὑπώπτευον, ὡς ὄντας οἰκείους τυραννίδος. τοὺς
δ' ἔξωθεν ὑπελάμβανον δικαίως ποιήσεσθαι τὴν ὅλων ἐπιμέλειαν,
ἀναμιμνησκόμενοι τῆς τιμολέοντος τοῦ κορινθίου στρατηγίας. οἱ
δὲ πεμφθέντες, ὡς παρῆλθον εἰς τὴν λακωνικήν, εὗρον ἀκρό-
τατον τὸν κλεομένους τοῦ βασιλέως υἱόν, προσκεκοφότα πολλοῖς
τῶν νέων, καὶ διὰ τοῦτο ξενικῶν πραγμάτων ὀρεγόμενον. τῶν γὰρ
λακεδαιμονίων μετὰ τὴν πρὸς ἀντίπατρον μάχην ἀπολυόν-
των τῆς ἀτιμίας τοὺς ἐκ τῆς ἥττης διασωθέντας, μόνος ἐνέστη τῷ
δόγματι. διόπερ αὐτὸν συνέβη καὶ τῶν ἄλλων οὐκ ὀλίγοις προσ-
κόψαι, μάλιστα δ' οἷς ἦν τῶν νόμων τὰ πρόστιμα. οὗτοι γὰρ συστρα-
φέντες, πληγάς τε ἐνεφορήθησαν αὐτῷ, καὶ διετέλουν ἐπιβου-
λεύοντες. διὰ ταῦτα δὴ ξενικῆς ἡγεμονίας ἐπιθυμῶν, ἀσμένως
ὑπήκουσε τοῖς ἀκραγαντίνοις. τὴν δ' ἀποδημίαν ποιησάμενος
ἄνευ τῆς τῶν ἐφόρων γνώμης, ἀνήχθη ναυσὶν ὀλίγαις, ὡς διαίρων
ἐπ' ἀκράγαντος. ἀπενεχθεὶς δ' ὑπ' ἀνέμων εἰς τὸν ἀδρίαν,
κατῆρε μὲν εἰς τὴν τῶν ἀπολλωνιατῶν χώραν. καταλαβὼν δὲ τὴν
πόλιν πολιορκουμένην ὑπὸ γλαυκίου τοῦ βασιλέως τῶν ἰλλυρι-
ῶν, ἔλυσε τὴν πολιορκίαν, πείσας τὸν βασιλέα συνθήκας ποιή-
σασθαι πρὸς τοὺς ἀπολλωνιάτας. ἐντεῦθεν δὲ πλεύσας εἰς τάραν-
τα, καὶ παρακαλέσας τὸν δῆμον συνελευθεροῦν συρακουσίους,
ἔπεισε ψηφίσασθαι ναυσὶν κ' βοηθεῖν. διὰ γὰρ τὴν συγγένειαν,
καὶ τὸ τῆς οἰκείας σχῆμα προσενόουν τοῖς λόγοις αὐτοῦ πίστιν τε
μεγάλην καὶ βάρος, τῶν δὲ ταραντίνων περὶ τὴν παρασκευὴν

ὄντων

ὄντων, αὐτὸς συνεκπλεύσας εἰς τὸν ἀκράγαντα, παρέλαβε τὴν
στρατηγίαν· καὶ τὸ μὲν πρῶτον μετεωρίσας τὰ πλήθη μεγάλαις
ἐλπίσι, παρεσκεύασε πάντας προσδοκᾶν συντόμως κατάλυσιν
τοῦ τυράννου· τοῦ δὲ χρόνου προϊόντος, πρᾶξιν μὲν οὐδεμίαν οὔτε
τῆς πατρίδος, οὔτε τῆς περὶ τὸ γένος ἐπιφανείας ἀξίαν διεπρά-
ξατο. τοὐναντίον δὲ φονικὸς ὢν, καὶ τυράννων ὠμότερος, προ-
σέκοπτε τοῖς πλήθεσι· πρὸς δὲ τούτοις τὴν πατρίαν δίαιταν με-
τέβαλε· καὶ ταῖς ἡδοναῖς ἐνετρύφησεν, οὕτως ἀσελγῶς, ὥστε
πέρσην εἶναι δοκεῖν, καὶ οὐ σπαρτιάτην. ἐπεὶ δὲ τῶν προσόδων
τὸ πλεῖον μέρος ἀνήλωσε, τὰ μὲν πολιτευόμενος, τὰ δὲ δια-
νοσφιζόμενος· τέλος δὲ σωσίστρατον ἐπιφανέστατον τῶν φυγά-
δων, πολλάκις δυνάμεων ἀφηγησάμενον ἐπὶ τὸ δεῖπνον πα-
ραλαβὼν, ἐδολοφόνησεν, ἐγκαλέσαι μὲν ἁπλῶς οὐδὲν ἴσον ἔχων,
ἐκποδὼν δὲ ποιήσασθαι δραστικὸν ἄνδρα, καὶ δυνάμενον ἐφε-
δρεῦσαι τοῖς κακῶς προϊσταμένοις τῆς ἡγεμονίας. διαβοηθείσης
δὲ τῆς πράξεως, εὐθὺς οἵ τε φυγάδες συνέτρεχον ἐπ' αὐτὸν, καὶ
πάντες οἱ λοιποὶ διετέθησαν ἀλλοτρίως. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἀ-
πέστησαν αὐτὸν τῆς στρατηγίας· μετ' ὀλίγον δὲ καὶ βάλλειν τοῖς
λίθοις ἐπεχείρησαν. διόπερ φοβηθεὶς τὴν τοῦ πλήθους ὁρμὴν, νυκ-
τὸς ἔφυγε, καὶ λαθὼν διῆρεν εἰς τὴν λακωνικήν. τούτου δ' ἀ-
παλλαγέντος, ταραντῖνοι μὲν ἀπεσταλκότες εἰς σικελίαν τὸν
στόλον, μετεπέμψαντο. ἀκραγαντῖνοι δὲ καὶ γελῷοι καὶ μεσσή-
νιοι, κατέλυσαν τὸν πρὸς ἀγαθοκλέα πόλεμον, μεσιτεύσαντος
τὰς συνθήκας ἀμίλκου τοῦ καρχηδονίου. ἦσαν δὲ τὰ κεφάλαια
τῶν συντεθέντων τοιάδε· τῶν ἑλληνίδων πόλεων τῶν κατὰ σικε-
λίαν, ἡράκλειαν μὲν καὶ σελινοῦντα, καὶ πρὸς ταύταις ἱμέραν
ὑπὸ καρχηδονίοις τετάχθαι, καθὰ καὶ πρότερον ὑπῆρχον. τὰς δ' ἄλ-
λας πάσας αὐτονόμους εἶναι, τὴν ἡγεμονίαν ἐχόντων συρακοσίων.
μετὰ δὲ ταῦτα ἀγαθοκλῆς ὁρῶν ἔρημον οὖσαν τὴν σικελίαν στρα-
τοπέδων πολεμίων, ἀδεῶς προσήγετο τὰς πόλεις, καὶ τὰ χω-
ρία. ταχὺ δὲ πολλῶν ἐγκρατὴς γενόμενος, ἰσχυρὰν κατεσκευά-
σατο τὴν δυναστείαν. καὶ γὰρ συμμάχων πλῆθος, καὶ προσό-
δους ἁδρὰς, καὶ στρατόπεδον ἀξιόλογον περιεποιήσατο. χωρὶς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

γὰρ τῶν συμμάχων καὶ τῶν ἐκ συρακουσῶν καταγραφέντων εἰς τὴν στρατείαν, μισθοφόρους ἐπιλέκτους εἶχε, πεζοὺς μὲν μυρίους, ἱππεῖς δὲ τριχιλίους πεντήκοντα. ἐποιήσατο δὲ καὶ παρασκευὴν ὅπλων καὶ βελῶν παντοδαπῶν, εἰδὼς τοὺς καρχηδονίους ἐπιτετιμηκότας τῷ ἀμίλκᾳ περὶ τῶν συνθηκῶν, συντόμως δὲ πρὸς αὐτὸν τὸν πόλεμον διοίσοντας. καὶ τὰ μὲν περὶ σικελίαν ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις, τοιαύτην εἶχε τὴν κατάστασιν. κατὰ δὲ τὴν ἰταλίαν σαμνῖται διαπολεμοῦντες ῥωμαίοις ἔτη πλείωνα περὶ τῆς ἡγεμονίας, πληστικὴν μὲν φρουρὰν ἔχουσαν ῥωμαϊκὴν ἐξεπολιόρκησαν. σωρανοὺς δ' ἔπεισαν καταφράξαι μὲν τοὺς παρ' αὐτοῖς ῥωμαίους, συμμαχίαν δὲ πρὸς σαμνίτας συνθέσθαι. μετὰ δὲ ταῦτα ῥωμαίων σατικόλαν πολιορκούντων, ἐπεφάνησαν μετὰ δυνάμεως ἁδρᾶς, προθυμοῦντες λῦσαι τὴν πολιορκίαν. γενομένης οὖν μάχης ἰσχυρᾶς, πολλοὶ μὲν παρ' ἀμφοτέρων ἀνῃρέθησαν. τέλος δὲ ἐπὶ τοῦ προτερήματος ἐγένοντο ῥωμαῖοι. μετὰ δὲ τὴν μάχην ἐκπολιορκήσαντες τὴν πόλιν, ἐπῄεσαν ἀδεῶς τὰ πλησίον πολίσματα, καὶ χωρία προσαγόμενοι. τοῦ δὲ πολέμου περὶ τὰς ἐν ἀπουλίᾳ πόλεις συνεστῶτος, οἱ μὲν σαμνῖται πάντας τοὺς ἐν ἡλικίαις στρατείας ὄντας καταγράψαντες, ἐστρατοπέδευσαν πλησίον τῶν πολεμίων, ὡς περὶ τῶν ὅλων κριθησόμενοι. ἃ δὴ πυθόμενος ὁ δῆμος τῶν ῥωμαίων, καὶ διαγωνιάσας περὶ τοῦ μέλλοντος, δύναμιν προέπεμψε πολλήν. εἰωθότες δ' ἐν τοῖς κινδύνοις καιροῖς αὐτοκράτορα τοῦ πολέμου καθιστᾶν τῶν ἀξιολόγων ἀνδρῶν, προεχειρίσαντο τότε κόιντον φάβιον, καὶ μετ' αὐτοῦ κόιντον αὔλιον ἵππαρχον. οὗτοι δὲ τὰς δυνάμεις ἀναλαβόντες, παρετάξαντο πρὸς τοὺς σαμνίτας περὶ τὰς καλουμένας λαυστόλας· καὶ πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν ἀπέβαλον. τροπῆς δὲ γενομένης καθ' ἅπαν τὸ στρατόπεδον, ὁ μὲν αὔλιος καταισχυνθεὶς ἐπὶ τῇ φυγῇ, μόνος ὑπέστη, τῷ τε πλήθει τῶν πολεμίων οὐ κρατήσειν ἐλπίζων, ἀλλ' ἀήττητον τὴν πατρίδα τὸ καθ' αὑτὸν μέρος ἀποδεικνύων. οὗτος μὲν οὖν οὐ μετασχὼν τοῖς πολίταις τῆς κατὰ τὴν φυγὴν αἰσχύνης, ἰδίᾳ περιεποιήσατο θάνατον ἔνδοξον. οἱ δὲ ῥωμαῖοι φοβηθέντες μὴ τὰ κατὰ τὴν ἀπουλίαν πράγματα τελέως ἀ-

ποβάλ

προβάλωσιν ἀποικίαν διέπεμψαν εἰς λουκερίαν πόλιν ἐπιφανε-
στάτην τῶν ἐν τοῖς τόποις· ἐκ ταύτης δὲ ὁρμώμενοι, διεπολέμουν
τοῖς σαμνίταις, οὐ κακῶς τῆς ἀσφαλείας προνοησάμενοι. διὰ γὰρ
ταύτην τὴν πόλιν, οὐ μόνον ἐν τούτῳ τῷ πολέμῳ ἐπροετέρη-
σαν, ἀλλὰ καὶ τοὺς μετὰ ταῦτα γενομένους ἕως τοῦ καθ' ἡμᾶς χρό-
νου, διετέλεσαν ὁρμητηρίῳ χρώμενοι κατὰ τῶν πλησίον ἐθνῶν.

Τῶν δὲ κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν πράξεων τέλος ἐχουσῶν, ἀθή-
νησι μὲν παρέλαβε τὴν ἀρχὴν θεόφραστος. ἐν ῥώμῃ δ' ὕπατοι κα-
τεστάθησαν, μάρκος πόπλιος καὶ γάιος σουλπίκιος. ἐπὶ δὲ τού-
των καλλαντιανοὶ κατοικοῦντες ἐν τοῖς ἐν ἀριστερᾷ μέρεσι τοῦ
πόντου, καὶ φρουρὰν ἔχοντες παρὰ λυσιμάχου, ταύτην ἐξέβαλον,
καὶ τῆς αὐτονομίας ἀντέχοντο. ὡσαύτως δὲ τήν τε τῶν ἰστριανῶν πό-
λιν, καὶ τὰς ἄλλας πλησιοχώρους ἐλευθερώσαντες, συνέθεντο συμ-
μαχίαν ὡς κοινῇ πολεμήσοντες τῷ δυνάστῃ. προσελάβοντο δ' εἰς τὴν
φιλίαν τῶν τε θρακῶν καὶ σκυθῶν τοὺς ὁμοροῦντας, ὥστε τὸ πᾶν
εἶναι σύστημα βάρος ἔχον, καὶ δυνάμενον ἁδραῖς δυνάμεσι ἀν-
τιτάσσεσθαι. ὁ δὲ λυσίμαχος πυνθανόμενος τὰ πεπραγμένα, με-
τὰ τῆς δυνάμεως ὥρμησεν ἐπὶ τοὺς ἀφεστηκότας. ποιούμενος δὲ
τὴν πορείαν διὰ τῆς θράκης, καὶ τὸν αἷμον ὑπερβαλὼν, κατεστρα-
τοπέδευσε πλησίον τῆς ὀδησσοῦ. πολιορκίαν δὲ συστησάμενος,
ταχὺ τοὺς ἔνδον κατεπλήξατο, καὶ δι' ὁμολογίας παρέλαβε τὴν
πόλιν. μετὰ δὲ ταῦτα τῷ παραπλησίῳ τρόπῳ ἰστριανοὺς ἀνα-
κτησάμενος, ἀνέζευξεν ἐπὶ καλλαντιανούς. καθ' ὃν δὴ χρόνον ἧ-
κον οἵ τε σκύθαι καὶ θρᾶκες σὺν πολλῇ δυνάμει, βοηθήσοντες
τοῖς συμμάχοις κατὰ τὰς συνθήκας. οἷς ἀπαντήσας λυσίμαχος, καὶ
συμβαλὼν ἐξ ἐφόδου, τοὺς μὲν θρᾶκας καταπληξάμενος, ἔπεισε
μεταθέσθαι. τοὺς δὲ σκύθας ἐκ παρατάξεως νικήσας, καὶ πολλοὺς ἀνε-
λὼν, τούτων μὲν τοὺς ὑπολειφθέντας ἐδίωξεν ἐκτὸς τῶν ὅρων· τὴν δὲ
τῶν καλλαντιανῶν πόλιν περιστρατοπεδεύσας, συνεστήσατο πολι-
ορκίαν, φιλοτιμούμενος ἐκ παντὸς τρόπου κολάσαι τοὺς αἰτίους
τῆς ἀποστάσεως. περὶ ταῦτ' ὄντος αὐτοῦ, παρῆσαν τινὲς ἀπαγ-
γέλλοντες, ὅτι δύο δυνάμεις ἀπέσταλκεν ἀντίγονος ἐπὶ βοή-
θειαν τοῖς καλλαντιανοῖς, τὴν μὲν πεζὴν, τὴν δὲ κατὰ θάλασσαν,

καὶ διότι τῷ μὲν στόλῳ λύκων ὁ στρατηγὸς παραπέπλευκεν εἰς
πόντον. παυσανίας δ᾽ ἔχων οὐκ ὀλίγους στρατιώτας, περὶ τὸ κα-
λούμενον ἱερὸν κατεστρατοπέδευσεν. ἐφ᾽ οἷς ὁ λυσίμαχος δια-
ταραχθεὶς, τὸν μὲν τῆς πολιορκίας ἀπέλιπε τοὺς ἱκανοὺς στρατιώ-
τας. τὸ δὲ κράτιστον τῆς δυνάμεως ἀναλαβὼν, αὐτὸς ἠπείγετο
σπεύδων συνάψαι τοῖς πολεμίοις. παραγενόμενος δὲ περὶ τὴν
κατὰ τὸν αἷμον ὑπερβολὴν, εὗρε σεύθην τὸν βασιλέα τῶν θρακῶν,
ἀφεστηκότα πρὸς ἀντίγονον, μετὰ πολλῶν στρατιωτῶν φυλάσ-
σοντα τὰς παρόδους. συνάψας δ᾽ αὐτῷ μάχην ἐφ᾽ ἱκανὸν χρό-
νον, τῶν τε ἰδίων ἀπέβαλεν οὐκ ὀλίγους, καὶ τῶν πολεμίων ἀνε-
λὼν παμπληθεῖς, ἐβιάσατο τοὺς βαρβάρους. ἐπιφανεὶς δὲ καὶ
τοῖς περὶ τὸν παυσανίαν, καὶ καταλαβὼν αὐτοὺς εἰς δυσχωρί-
ας συμπεφευγότας, ταύτας τ᾽ ἐξεπολιόρκησε. καὶ παυσανί-
αν ἀνελὼν, τῶν στρατιωτῶν οὓς μὲν ἐλύτρωσε, οὓς δὲ εἰς τὰς ἰδί-
ας τάξεις διένειμε. τὰ μὲν οὖν περὶ λυσίμαχον ἐν τούτοις ἦν. ὁ δ᾽
ἀντίγονος ἀποτυχὼν ταύτης τῆς ἐπιβολῆς, ἐξέπεμψε τελεσ-
φόρον εἰς πελοπόννησον, δοὺς αὐτῷ ν̄ ναῦς, καὶ στρατιώτας τοὺς
ἱκανοὺς, καὶ τὰς πόλεις ἐλευθεροῦν ἐνετείλατο. τοῦτο γὰρ πρά-
ξας, ἤλπιζε πίστιν κατασκευάζειν παρὰ τοῖς ἕλλησιν, ὅτι πρὸς ἀ-
λήθειαν φροντίζει τῆς αὐτονομίας αὐτῶν. καὶ ἅμα γινώσκειν ὑ-
πέλαβε τὰ κασάνδρου πράγματα. ὁ δὲ τελεσφόρος ἐπειδὴ
τάχιστα κατέπλευσεν εἰς πελοπόννησον, ἐπῆλθε τὰς ὑπ᾽ ἀλε-
ξάνδρου φρουρουμένας πόλεις. καὶ πάσας ἠλευθέρωσε, πλὴν σι-
κυῶνος καὶ κορίνθου. ἐν ταύταις γὰρ πολυπέρχων διέτριβε,
δυνάμεις ἁδρὰς ἔχων, καὶ πιστεύων ταύταις τε καὶ ταῖς τῶν
τόπων ὀχυρότησιν. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, φίλιππος ὑ-
πὸ κασάνδρου πεμφθεὶς στρατηγὸς εἰς τὸν πρὸς αἰτωλοὺς πόλε-
μον, ὡς τάχιστ᾽ ἧκεν εἰς τὴν ἀκαρνανίαν μετὰ τῆς δυνάμεως, τὸ
μὲν πρῶτον ἐπεχείρει λεηλατεῖν τὴν αἰτωλίαν. μετ᾽ ὀλίγον δὲ
πυθόμενος αἰακίδην τὸν ἠπειρώτην, εἰς τὴν βασιλείαν διε-
ληλυθότα, καὶ δύναμιν ἁδρὰν συνηθροικότα, ταχέως ὥρμη-
σεν ἐπ᾽ αὐτόν. ἔσπευδε γὰρ κατ᾽ ἰδίαν διαγωνίσασθαι, πρὶν ἢ
συμμίξαι τὴν τῶν αἰτωλῶν δύναμιν. εὑρὼν δὲ τοὺς ἠπειρώτας

ἑτοίμους εἰς μάχην, ἐξ ἐφόδου συνῆψαν εἰς χεῖρας· καὶ πολλοὺς
μὲν ἀνεῖλον, οὐκ ὀλίγους δ' ἐζώγρησαν· ἐν οἷς συνέβαινον εἶναι καὶ
τῶν αἰτίων τῆς τοῦ βασιλέως καθόδου περὶ ν̄ τὸν ἀριθμόν, οὓς δή-
σας ἀπέστειλε πρὸς κάσανδρον. τῶν δὲ περὶ αἰακίδην ἀθροισθέν-
των ἐκ τῆς φυγῆς, καὶ τοῖς αἰτωλοῖς συμμιξάντων, πάλιν ἐπελ-
θὼν ὁ Φίλιππος μάχῃ ἐκράτησε, καὶ πολλοὺς ἀνεῖλεν· ἐν οἷς ἦν
καὶ αἰακίδης ὁ βασιλεύς. ἐν ὀλίγαις δ' ἡμέραις τηλικαῦτα ποιή-
σας προτερήματα, κατεπλήξατο πολλοὺς τῶν αἰτωλῶν ὑπὸ το-
σοῦτον, ὥστε τὰς ἀνωχύρους πόλεις ἐκλιπεῖν, εἰς δὲ τὰ δυσβα-
τώτατα τῶν ὀρῶν συμφυγεῖν μετὰ τέκνων καὶ γυναικῶν. καὶ
τὰ μὲν περὶ τὴν ἑλλάδα πραχθέντα, τοιοῦτον ἔσχε τὸ τέλος.

Κατὰ δὲ τὴν ἀσίαν κάσανδρος ὁ τῆς ἀσίας κυριεύων, πιεζό-
μενος ὑπὸ τῷ πολέμῳ, διελύσατο πρὸς ἀντίγονον, ἐφ' ᾧ τοὺς μὲν
στρατιώτας παραδώσει πάντας ἀντιγόνῳ· τὰς δ' ἑλληνίδας
πόλεις, αὐτονόμους ἀφήσει· τὰς δὲ σατραπείας δωρεάς, ἃς πρό-
τερον εἶχε, καθέξει, βέβαιος ὢν φίλος ἀντιγόνῳ, δοὺς δὲ περὶ
τούτων ὅμηρον ἀγάθωνα τὸν ἀδελφόν. καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας
μεταμεληθεὶς ἐπὶ ταῖς συνθήκαις, τὸν μὲν ἀδελφὸν ἐξέκλε-
ψεν ἐκ τῆς ὁμηρείας· πρὸς δὲ πτολεμαῖον καὶ σέλευκον διαπρεσ-
βευσάμενος, ἠξίου βοηθεῖν τὴν ταχίστην. ἐφ' οἷς ἀντίγονος ἀνα-
βοήσας, δύναμιν ἀπέστειλεν ἐπὶ τὴν ἐλευθέρωσιν τῶν πόλεων
καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν· τοῦ μὲν στόλου ναύαρχον ἀποδείξας
μήδειον, τοῦ δὲ στρατοπέδου καταστήσας στρατηγὸν δόκιμον. οὗ-
τοι δὲ παραγενόμενοι πρὸς τὴν πόλιν τῶν μιλησίων, τούς τε πο-
λίτας ἐκάλουν ἐπὶ τὴν ἐλευθερίαν· καὶ τὴν φρουρουμένην ἄκραν
ἐκπολιορκήσαντες, εἰς αὐτονομίαν ἀποκατέστησαν τὸ πολίτευ-
μα. περὶ ταῦτα δ' ὄντων τούτων, ἀντίγονος τράλλεις ἐξεπο-
λιόρκησεν. εἰς δὲ καῦνον παρελθών, καὶ τὸν στόλον μεταπεμψά-
μενος, εἷλε καὶ ταύτην τὴν πόλιν, πλὴν τῆς ἄκρας. ταύτην δὲ περι-
χαρακώσας καθ' ὃ μέρος ἦν προσμάχεσθαι, συνεχεῖς προσβολὰς
ἐποιεῖτο. ἐπὶ δὲ τὴν ἴασον πόλιν ἐκπεμφθεὶς πτολεμαῖος μετὰ δυ-
νάμεως ἱκανῆς, ἠναγκάσθη προσθέσθαι τοῖς περὶ ἀντίγονον. αὗ-
ται μὲν οὖν τῆς καρίας οὖσαι, τοῦτον τὸν τρόπον ὑπετάγησαν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ἀντιγόνῳ. μετ' ὀλίγας δ' ἡμέρας ἐλθόντων πρὸς αὐτὸν πρεσβευτῶν παρ' αἰτωλῶν καὶ βοιωτῶν, πρὸς μὲν τούτοις συμμαχίαν συνέθετο. τῷ δὲ κασάνδρῳ συνελθὼν εἰς λόγους ὑπὲρ εἰρήνης, περὶ τὸν ἑλλήσποντον ἀπῆλθεν ἄπρακτος, οὐ δυναμένων αὐτῶν οὐδαμῶς συμφωνῆσαι. διόπερ ὁ κάσανδρος ἀπογνοὺς τὰς διαλύσεις, διέγνω τῶν κατὰ τὴν ἑλλάδα πραγμάτων πάλιν ἀντέχεσθαι· ἀναζεύξας οὖν μετὰ λ νεῶν εἰς ὠραιόν, ἐπολιόρκει τὴν πόλιν· ἐνεργῶς δ' αὐτοῦ ταῖς προσβολαῖς χρωμένου, καὶ τοῦ πολίσματος ἤδη κατακράτος ἁλισκομένου, παρεγένετο βοηθήσων τοῖς ὠρείταις, τελεσφόρος μὲν ἐκ πελοποννήσου μετὰ νεῶν κ καὶ στρατιωτῶν χιλίων, μήδιος δ' ἐκ τῆς ἀσίας ἔχων ναῦς ρ. οὗτοι δ' ὁρῶντες ἐφορμώσας τῷ λιμένι τὰς τοῦ κασάνδρου ναῦς, πῦρ ἐνῆκαν· καὶ τέσσαρας μὲν κατέκαυσαν· παρ' ὀλίγον δὲ καὶ πάσας διέφθειραν. τοῖς δ' ἐλαττουμένοις παραγενομένης βοηθείας ἐξ ἀθηνῶν, ἐπέπλευσαν οἱ περὶ κάσανδρον καταφρονοῦσι τοῖς πολεμίοις· καὶ μίαν μὲν κατέδυσαν, τρεῖς δ' αὐτάνδρους ἔλαβον. καὶ τὰ μὲν πραχθέντα περὶ τὴν ἑλλάδα καὶ πόντον τοιαῦτ' ἦν. Κατὰ δὲ τὴν ἰταλίαν σαμνῖται μὲν μετὰ πολλῆς δυνάμεως ἀπήεσαν πορθοῦντες τῶν κατ' ἰταλίαν πόλεων, ὅσαι τοῖς ἐναντίοις συνηγωνίζοντο. οἱ δ' ὕπατοι τῶν ῥωμαίων μετὰ στρατοπέδου παραγενόμενοι, παραβοηθεῖν ἐπειρῶντο τοῖς κινδυνεύουσι τῶν συμμάχων. ἀντεστρατοπεδεύσαντο δὲ τοῖς πολεμίοις περὶ κίνναν πόλιν· καὶ ταύτην μὲν εὐθὺς ἐρρύσαντο τῶν ἐπικειμένων φόβων. μετ' ὀλίγας δ' ἡμέρας ἐκταξάντων ἀμφοτέρων τὰς δυνάμεις, ἐγένετο μάχη καρτερά, καὶ συχνοὶ παρ' ἀμφοτέρων ἔπεσον. τὸ δὲ τέλος οἱ ῥωμαῖοι βιασάμενοι, κατακράτος περιεγένοντο τῶν πολεμίων. ἐπὶ πολὺ δὲ χρόνον χρησάμενοι τῷ διωγμῷ, πλείους τῶν μυρίων ἀνεῖλον. καὶ τῆς μάχης ἀγνοουμένης ἔτι, καμπανοὶ μὲν καταφρονήσαντες τῶν ῥωμαίων, ἀπέστησαν. ὁ δὲ δῆμος εὐθὺς δύναμίν τε τὴν ἱκανὴν ἐξέπεμψεν ἐπ' αὐτούς, καὶ στρατηγὸν αὐτοκράτορα γάϊον μάνιον, καὶ μετ' αὐτοῦ κατὰ τὸ πάτριον ἔθος μάνιον φούλβιον ἵππαρχον. ὄντων δὲ τὰ πλησίον τῆς

καπύης

καταστρατοπεδευσάντων, οἱ καμπανοὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐ-
πεχείρουν ἀγωνίζεσθαι. μετὰ δὲ ταῦτα πυθόμενοι τὴν τῶν
σαμνιτῶν ἧτταν, καὶ νομίσαντες πάσας τὰς δυνάμεις ἥξειν ἐπ'
αὐτοὺς, διελύσαντο πρὸς ῥωμαίους. τοὺς γὰρ αἰτίους τῆς ταραχῆς
ἐξέδωκαν· οἱ προτεθείσης κρίσεως, οὐ περιμείναντες τὴν ἀπό-
φασιν, αὑτοὺς ἀνεῖλον. αἱ δὲ πόλεις τυχοῦσαι συγγνώμης, εἰς τὴν
προϋπάρχουσαν συμμαχίαν ἀποκατέστησαν. Τοῦ δ' ἔτους τού-
του διελθόντος, ἀθήνησι μὲν ἦρχε πολέμων. ἐν ῥώμῃ δ' ὑπῆρχον
ὕπατοι λεύκιος παπείριος τὸ πέμπτον, καὶ γάϊος ἰούνιος. ἤχ-
θη δὲ καὶ ὀλυμπιὰς κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν ἑβδόμη πρὸς ταῖς ρ̄
καὶ δέκα, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον παρμενίων μιτυληναῖος. ἐπὶ δὲ
τούτων τῶν χρόνων ἀντίγονος ἀπέστειλεν εἰς τὴν ἑλλάδα στρα-
τηγὸν πολέμωνα, τοὺς ἕλληνας ἐλευθερώσοντα. συνέπεμψε
δ' αὐτῷ ναῦς μὲν μακρὰς ρ̄ καὶ ν̄, μήδιον ἐπιστήσας ναύαρχον·
στρατιώτας δὲ πεζοὺς μὲν πεντακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ φ̄. ἐποιή-
σατο δὲ καὶ πρὸς ῥοδίους συμμαχίαν, καὶ προσελάβετο παρ' αὐ-
τῶν ναῦς ἐξηρτισμένας πρὸς τὸν πόλεμον δέκα, πρὸς τὴν τῶν
ἑλλήνων ἐλευθέρωσιν. ὁ δὲ πτολεμαῖος μετὰ παντὸς τοῦ στόλου
καταπλεύσας τῆς βοιωτίας εἰς τὸν βαθὺν καλούμενον λιμένα,
παρὰ μὲν τοῦ κοινοῦ τῶν βοιωτῶν προσελάβετο στρατιώτας, πεζοὺς μὲν β̄-
σ̄, ἱππεῖς δὲ χιλίους τ̄. μετεπέμψατο δὲ καὶ τὰς ἐξ ὠρεοῦ ναῦς· καὶ τει-
χίσας τὸ σαλγονέα, συνήγαγεν ἐνταῦθα πᾶσαν δύναμιν. ἤλπι-
ζε γὰρ προσδέξασθαι τοὺς χαλκιδεῖς, οἵπερ μόνοι τῶν εὐβοέων ὑπὸ τῶν
πολεμίων ἐφρουροῦντο. ὁ δὲ κάσανδρος ἀγωνιῶν ὑπὲρ τῆς χαλκίδος,
τὴν ὠρεοῦ πολιορκίαν ἔλυσεν· εἰς δὲ τὴν χαλκίδα παρῆλθε, καὶ τὰς
δυνάμεις μετεπέμπετο. ἀντίγονος δὲ πυθόμενος περὶ τὴν εὐβοί-
αν ἐφεδρεύειν ἀλλήλοις τὰ στρατόπεδα, μετεπέμψατο τὸν μή-
διον εἰς τὴν ἀσίαν μετὰ τοῦ στόλου. εὐθὺς δὲ καὶ τὰς δυνάμεις ἀ-
ναλαβὼν, προῆγεν ἐφ' ἑλλησπόντου κατὰ τάχος, ὡς διαβησόμε-
νος εἰς μακεδονίαν. ὅπως ἢ μένοντος κασάνδρου περὶ τὴν εὔβοι-
αν, αὐτὸς ἔρημον καταλάβῃ μακεδονίαν τῶν ἀμυνομένων· ἢ τῇ βα-
σιλείᾳ βοηθῶν, ἐκβάλῃ τὰ κατὰ τὴν ἑλλάδα πράγματα. ὁ δὲ
κάσανδρος συνιδὼν τὴν ἐπίνοιαν αὐτοῦ, πλείσταρχον μὲν ἀ-

περιλιπὼν ἐπὶ τῆς ἐν χαλκίδι φρουρᾶς· αὐτὸς δὲ μετὰ πάσης τῆς δυ-
νάμεως ἀναζεύξας, ὠρωπὸν μὲν κατὰ κράτος εἷλε, θηβαίους δ'
εἰς τὴν αὐτοῦ συμμαχίαν κατέστησε. πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους βοιωτοὺς
ἀνοχὰς ποιησάμενος, καὶ καταλιπὼν ἐπὶ τῆς ἑλλάδος στρατη-
γὸν εὐπόλεμον, ἀπῆλθεν εἰς μακεδονίαν, ἀγωνιῶν περὶ τῆς τῶν
πολεμίων διαβάσεως. ὁ δ' ἀντίγονος ἐπειδὴ κατήντησεν εἰς
τὴν προποντίδα, διεπρεσβεύσατο πρὸς βυζαντίους, ἀξιῶν μετέ-
χειν τῆς συμμαχίας. παραγενομένων δὲ καὶ παρὰ λυσιμάχου πρεσβευ-
τῶν, καὶ παρακαλούντων μηδὲν ποιεῖν μήτε κατ' αὐτοῦ μήτε κατὰ κα-
σάνδρου, τοῖς μὲν βυζαντίοις ἔδοξε μένειν ἐφ' ἡσυχίας, καὶ τηρεῖν τὴν
πρὸς ἀμφοτέρους εἰρήνην ἅμα καὶ φιλίαν. ὁ δὲ ἀντίγονος δυσχερηστού-
μενος ἐπὶ τούτοις, ἅμα δὲ καὶ τῆς χειμερινῆς ὥρας συγκλειούσης,
διέδωκε τοὺς στρατιώτας κατὰ πόλιν εἰς τὴν χειμασίαν. ἅμα δὲ
τούτοις πραττομένοις, κερκυραῖοι μὲν βοηθήσαντες ἀπολλωνια-
ταις καὶ τοῖς ἐπιδαμνίοις, τοὺς μὲν στρατιώτας κασάνδρου ὑπο-
σπόνδους ἀφῆκαν· τῶν δὲ πόλεων ἀπολλωνίαν μὲν ἠλευθέρω-
σαν· ἐπίδαμνον δὲ γλαυκίᾳ τῷ τῶν ἰλλυριῶν βασιλεῖ παρέδω-
καν. ὁ δ' ἀντιγόνου στρατηγὸς πτολεμαῖος, χωρισθέντος εἰς μα-
κεδονίαν κασάνδρου, καταπληξάμενος τοὺς φρουροῦντας τὴν
χαλκίδα, παρέλαβε τὴν πόλιν, καὶ τοὺς χαλκιδεῖς ἀφῆκεν ἀ-
φρουρήτους ὥστε γενέσθαι φανερὸν, ὡς πρὸς ἀλήθειαν ἀντίγονος
ἐλευθεροῦν προῄρηται τοὺς ἕλληνας. ἐπίκαιρος γὰρ ἡ πόλις ἐστὶ,
τοῖς βουλομένοις ἔχειν ὁρμητήριον, διαπολεμεῖν περὶ τῶν ὅλων. ὁ
δ' οὖν πολέμων ἐκπολιορκήσας ὠρωπὸν, παρέδωκε τοῖς βοιω-
τοῖς· καὶ τοὺς κασάνδρου στρατιώτας ὑποχειρίους ἔλαβε. μετὰ δὲ
ταῦτα ἐρετριεῖς καὶ καρυστίους εἰς τὴν συμμαχίαν προσλαβό-
μενος, ἐστράτευσεν εἰς τὴν ἀττικὴν, δημητρίου τοῦ φαληρέως
ἐπιστατοῦντος τῆς πόλεως. οἱ δ' ἀθηναῖοι τὸ μὲν πρῶτον λάθρα
διεπέμποντο πρὸς ἀντίγονον, ἀξιοῦντες ἐλευθερῶσαι τὴν πό-
λιν. τότε δὲ τοῦ πτολεμαίου παραγενηθέντος πλησίον τῆς πόλεως,
θαῤῥήσαντες, ἠνάγκασαν τὸν δημήτριον ἀνοχὰς ποιήσασθαι,
καὶ πρεσβείας ἀποστέλλειν πρὸς ἀντίγονον περὶ συμμαχίας. ὁ δὲ
πτολεμαῖος ἀναζεύξας ἐκ τῆς ἀττικῆς εἰς τὴν βοιωτίαν, τήν τε

καδ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

καδμειαν εἷλε, καὶ τὴν φρουρὰν ἐκβαλὼν, ἠλευθέρωσε τὰς θή-
βας. μετὰ δὲ ταῦτα παρελθὼν εἰς τὴν φωκίδα, καὶ τὰς μὲν
πλείω τῶν πόλεων προσαγόμενος, ἐξέβαλε πανταχόθεν τὰς
κασσάνδρου φρουράς. ἐπῆλθε δὲ καὶ τὴν λοκρίδα· καὶ τὴν τῶν
ὀπουντίων τὰ κασσάνδρου φρονούντων συνεστήσατο πολιορκίαν,
καὶ συνεχεῖς προσβολὰς ἐποιεῖτο. τῆς δ' αὐτῆς θερίας, κυρηναῖοι
μὲν ἀποστάντες πτολεμαίου, τὴν ἄκραν περιεστρατοπέδευσαν,
ὡς αὐτίκα μάλα τὴν φρουρὰν ἐκβαλοῦντες. παραγενομένων δὲ
πρεσβευτῶν ἐκ τῆς ἀλεξανδρείας, καὶ παρακαλούντων παύ-
σασθαι τῆς φιλοτιμίας, τούτους μὲν ἀπέκτειναν, τὴν δὲ ἄκραν
ἐνεργέστερον ἐπολιόρκουν. ἐφ' οἷς παροξυνθεὶς ὁ πτολεμαῖος, ἀπέ-
στειλεν ἄγιν στρατηγὸν μετὰ δυνάμεως πεζῆς. ἐξέπεμψε δὲ στό-
λον, τὸν συλληψόμενον τοῦ πολέμου, ναύαρχον ἐπιστήσας ἐπαίνε-
τον. ὁ δὲ ἄγις ἐνεργῶς διαπολεμήσας τοῖς ἀφεστηκόσι, ἐκυρίευ-
σε κατὰ κράτος τῆς πόλεως. καὶ τοὺς μὲν αἰτίους τῆς ἀποστάσεως δή-
σας, ἀπέστειλεν εἰς τὴν ἀλεξάνδρειαν. καὶ τῶν ἄλλων τὰ ὅπλα
παρελόμενος, καὶ τὰ κατὰ τὴν πόλιν διοικήσας, ὥς ποτ' ἔδοξεν
αὐτῷ συμφέρειν, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν αἴγυπτον. πτολεμαῖος δὲ
τῶν περὶ κυρήνην αὐτῷ κατὰ νοῦν ἀπηντηκότων, διῆρεν ἐκ τῆς αἰ-
γύπτου μετὰ δυνάμεως εἰς τὴν κύπρον, ἐπὶ τοὺς ἀπειθοῦντας
τῶν βασιλέων. πυγμαλίωνα δὲ εὑρὼν διαπρεσβευόμενον πρὸς
ἀντίγονον, ἀνεῖλε· πράξιππον δὲ τὸν τῆς λαπιθίας βασιλέα, καὶ
τὸν τῆς κορυνίας δυνάστην ὑποπτεύσας ἀλλοτρίως ἔχειν, συνέ-
λαβε στασιοίκου τοῦ μαλιέως· καὶ τὴν μὲν πόλιν κατέσκαψε,
τοὺς δ' οἰκοῦντας μετήγαγεν εἰς πάφον. ταῦτα δὲ διαπραξά-
μενος, τῆς μὲν κύπρου κατέστησε στρατηγὸν νικοκρέοντα, παρα-
δοὺς τάς τε πόλεις καὶ τὰς προσόδους τῶν ἐκπεπτωκότων βασι-
λέων. αὐτὸς δὲ μετὰ δυνάμεως ἐκπλεύσας ἐπὶ συρίας τῆς ἄνω
καλουμένης, ποσίδιον, καὶ ποταμοὺς καρῶν ἐκπολιορκήσας διήρ-
πασεν. ἐτοίμως δὲ πλεύσας ἐπὶ κιλικίας, μάλλον εἷλε· καὶ τοὺς ἐγκα-
ταληφθέντας ἐλαφυροπώλησεν. ἐπόρθησε δὲ καὶ τὴν ἐγγὺς χώ-
ραν· καὶ τὸ στρατόπεδον ὠφελείας ἐμπλήσας, ἀπέπλευσεν εἰς
τὴν κύπρον. ἐπολιτεύετο δὲ πρὸς τοὺς στρατιώτας οὕτως, ἐκκαλού-

μενος

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

μένος αὐτοῦ τὰς προθυμίας εἰς τοὺς ἐπιφερομένους κινδύνους. δημήτριος δὲ ὁ ἀντιγόνου, διέτριβεν ἀεὶ περὶ κοίλην συρίαν, ἐφεδρεύων ταῖς τῶν αἰγυπτίων δυνάμεσιν. ὡς δ' ἤκουσε τὰς τῶν πόλεων ἁλώσεις, πίθωνα μὲν ἐπὶ τῶν τόπων κατέλιπε στρατηγόν, δοὺς αὐτῷ τοὺς ἐλέφαντας, καὶ τὰ βαρέα τῶν ταγμάτων. αὐτὸς δ' ἀναλαβὼν τούς τε ἱππεῖς καὶ τὰ ψιλικὰ τάγματα, προῆγεν ἐπὶ κιλικίας συντόμως, βοηθήσων τοῖς κινδυνεύουσιν. ὑστερήσας δὲ τῶν καιρῶν, καὶ καταλαβὼν ἀποπεπλευκότας τοὺς πολεμίους, ἐπανῆλθε συντόμως ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, ἀποβεβληκὼς τῶν ἵππων τοὺς πλείους κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν. διέτεινε γὰρ ἐξ ἡμέρας ἀπὸ μάλλου, σταθμοὺς κ' καὶ δ'. ὥς τε διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς κακοπαθείας, μήτε σκευοφόρων ἀκολουθῆσαι μηδένα, μήτε τοὺς ἱπποκόμους. ὁ δὲ πτολεμαῖος κατὰ νοῦν αὐτῷ τῶν πραγμάτων ἀπηντηκότων, τότε μὲν ἀπῆρεν εἰς αἴγυπτον. μετ' ὀλίγον δὲ χρόνον παροξυνόμενος ὑπὸ σελεύκου, διὰ τὴν πρὸς ἀντίγονον ἀλλοτριότητα, διέγνω στρατεύειν ἐπὶ κοίλην συρίαν, καὶ παρατάξασθαι τοῖς περὶ τὸν δημήτριον. συναγαγὼν οὖν πανταχόθεν τὰς δυνάμεις, ἀνέζευξεν ἀπ' ἀλεξανδρείας εἰς πηλούσιον, ἔχων πεζοὺς μὲν μυρίους ὀκτακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ τετρακισχιλίους· ὧν ἦσαν οἱ μὲν μακεδόνες, οἱ δὲ μισθοφόροι· αἰγυπτίων δὲ πλῆθος τὸ μὲν κομίζον βέλη καὶ τὴν ἄλλην παρασκευήν, τὸ δὲ καθωπλισμένον καὶ πρὸς μάχην χρήσιμον. ἀπὸ δὲ πηλουσίου διὰ τῆς ἐρήμου διελθών, κατεστρατοπέδευσε πλησίον τῶν πολεμίων, περὶ τὴν παλαιὰν γάζαν τῆς συρίας. ὁμοίως δὲ καὶ δημήτριος μεταπεμψάμενος πανταχόθεν τοὺς ἐκ τῆς χειμασίας στρατιώτας εἰς τὴν παλαιὰν γάζαν, ὑπέμενε τὴν τῶν ἐναντίων ἔφοδον. τῶν δὲ φίλων αὐτῷ συμβουλευόντων, μὴ παρατάττεσθαι πρὸς ἡγεμόνα τηλικοῦτον, καὶ δύναμιν μείζω, τούτοις μὲν οὐ προσεῖχεν· εἰς δὲ τὸν κίνδυνον παρεσκευάζετο τεθαῤῥηκώς. καὶ γὰρ νέος ὢν παντελῶς, καὶ τηλικαύτην μάχην μέλλων ἀγωνίζεσθαι χωρὶς τοῦ πατρός, συναγαγόντες δ' ἐν τοῖς ὅπλοις ἐκκλησίαν αὐτοῦ, καὶ στάντος ἐπί τινος ἀναστήματος μετ' ἀγωνίας καὶ διατροπῆς, ὁ μὲν ὄχλος ἀνεβόησε μιᾷ φωνῇ θαῤῥεῖν. καὶ πρὸ

τοῦ τὸν κήρυκα καταπαῦσαι τοὺς θορυβοῦντας, ἅπαντες σιω-
πὴν παρείχοντο. οὔτε γὰρ στρατιωτικὸν ἔγκλημα ὑπῆρχε περὶ
αὐτὸν, οὔτε πολιτικὸν, ἅτε προσφάτως ἐφ' ἡγεμονίας τεταγ-
μένου· ὅπερ εἴωθε γίγνεσθαι τοῖς παλαιοῖς στρατηγοῖς, ὅταν ἐκ
πολλῶν προφάσεων ἓν ἔγκλημα πρὸς ἕνα καιρὸν ἀθροίζηται.
τὸ γὰρ πλῆθος ἀεὶ δυσάρεστον ἐπὶ τῶν αὐτῶν μένον· ἐπεὶ πᾶν τὸ ‹‹
μὴ πλεονάζον, κεχαρισμένην ἔχει τὴν μεταβολήν. τοῦ τε πα ‹‹
τρὸς ἤδη γεγηρακότος, αἱ τῆς βασιλείας ἐλπίδες εἰς τὴν τούτου ‹‹
διαδοχὴν ἦγον ἅμα τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν τῶν ὄχλων εὔνοιαν. ἦν ‹‹
δὲ καὶ τῷ κάλλει καὶ μεγέθει διάφορος· ἔτι δὲ κεκοσμημένος
ὅπλοις βασιλικοῖς, εἶχε πολλὴν ὑπεροχὴν καὶ κατάπληξιν, δι'
ἧς εἰς ἐλπίδας ἁδρὰς ἦγε τοὺς πολλούς. πρὸς δὲ τούτοις, πραότης
τις ἦν περὶ αὐτὸν, ἁρμόζουσα νέῳ βασιλεῖ, δι' ἧς εἰς προθυμίαν
ἐξεκαλεῖτο πάντας, ὥστε καὶ τοὺς ἐκτὸς τάξεως συνδραμεῖν
ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν, συναγωνιῶντας τῇ νεότητι, καὶ τῇ μελλού-
σῃ γίγνεσθαι κρίσει διὰ τῆς παρατάξεως. οὐ μόνον γὰρ πρὸς πλεί-
ονας ἤμελλε διακινδυνεύειν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἡγεμόνας σχεδὸν με-
γίστους Πτολεμαῖον καὶ Σέλευκον. οὗτοι γὰρ πάντων Ἀλεξάνδρῳ
συστρατευόμενοι, καὶ πολλάκις καθ' αὑτοὺς δυνάμεων ἡγησά-
μενοι, μέχρι τῶν καιρῶν τούτων ὑπῆρχον ἀνίκητοι. ὁ δ' οὖν Δη-
μήτριος παρακαλέσας τὰ πλήθη τοῖς οἰκείοις λόγοις, καὶ δω-
ρεάς τε δώσειν κατὰ τὴν ἀξίαν, καὶ τὰ λάφυρα συγχωρήσειν ἐ-
παγγειλάμενος, ἐξέταξε τὴν δύναμιν εἰς τὴν μάχην. ἐπὶ μὲν
οὖν τὸ λαιὸν κέρας ἐξέταξε, καθ' ὃ τὸν κίνδυνον αὐτὸς ἤμελλε
ποιεῖσθαι, πρώτους μὲν τοὺς περὶ αὐτὸν ἱππεῖς ἐπιλέκτους σ´. ἐν
οἷς ἦσαν οἵ τε ἄλλοι φίλοι πάντες, καὶ Πίθων ὁ συνεστρατευμέ-
νος μὲν Ἀλεξάνδρῳ, συγκαθιστάμενος δὲ ὑπ' Ἀντιγόνου στρατη-
γὸς καὶ τῶν ἄλλων μέτοχος. πρόταγμα δὲ, τρεῖς εἴλας ἱππέων
ἔταξεν, καὶ πλαγιοφύλακας τὰς ἴσας, καὶ χωρὶς ἔξω τοῦ κέρα-
τος ἀπολελυμένας τρεῖς Ταραντίνων· ὥστ' εἶναι τοὺς περὶ τὸ σῶ-
μα τεταγμένους ἱππεῖς, ξυστοφόρους μὲν φ´, Ταραντίνους δὲ ρ´. ἑξῆς
δ' ἔταξε τῶν ἱππέων τοὺς καλουμένους μὲν ἑταίρους, ὄντας δὲ τὸν
ἀριθμὸν ω´. μετὰ δὲ τούτους, παντοδαποὺς ἱππεῖς οὐκ ἐλάττους

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

τῶν χιλίων φ. πρὸ παντὸς δὲ τοῦ κέρατος ἔστησε τῶν ἐλεφάντων τριάκοντα· καὶ τὰ διαστήματα αὐτῶν ἐπλήρωσε τοῖς ψιλικοῖς τάγμασιν. ὧν ἦσαν ἀκοντισταὶ μὲν καὶ τοξόται χίλιοι, σφενδονῆται δὲ πέρσαι φ. τὸ μὲν οὖν εὐώνυμον κέρας οὕτω κατασκευάσας, διενοεῖτο τούτῳ κινεῖν τὴν μάχην. ἐχομένην δ' ἔστησε τὴν τῶν πεζῶν φάλαγγα, συνεστῶσαν ἐξ ἀνδρῶν μυρίων χιλίων. τούτων δ' ἦσαν μακεδόνες μὲν χίλιοι, λύκιοι δὲ καὶ παμφύλιοι χίλιοι, μισθοφόροι δ' ὀκτακισχίλιοι. ἐπὶ δὲ τὸ δεξιὸν κέρας ἔταξε τοὺς λοιποὺς ἱππεῖς χιλίους φ, ὧν ἀνδρόνικος ἡγεῖτο. τούτῳ δ' ἦν συντεταγμένον λοξὴν φυλάττειν τὴν στάσιν, καὶ φυγομαχεῖν, καραδοκοῦντα τὴν δι' αὐτοῦ γενομένην κρίσιν. τοὺς δὲ λοιποὺς τῶν ἐλεφάντων ιγ, ἔστησε πρὸ τῆς τῶν πεζῶν φάλαγγος, μίξας εἴς τινα διαστήματα τῶν ψιλῶν τοὺς ἱκανούς. δημήτριος μὲν οὖν διεκόσμησε τὴν ἰδίαν δύναμιν τὸν τρόπον τοῦτον. οἱ δὲ περὶ τὸν πτολεμαῖον καὶ σέλευκον, τὸ μὲν πρῶτον ἔταξαν ἰσχυρὰν τὴν εὐώνυμον τάξιν, ἀγνοοῦντες τῶν ἐναντίων τὴν ἐπιβολήν. μαθόντες δὲ παρὰ τῶν κατασκόπων τὸ γεγονός, ταχέως ἐξέταξαν τὴν δύναμιν, ὅπως τὸ δεξιὸν κέρας ἰσχὺν ἔχων καὶ δύναμιν τὴν κρατίστην, διαγωνίσηται πρὸς τοὺς μετὰ δημητρίου τεταγμένους ἐν τοῖς εὐωνύμοις μέρεσιν. ἔταξε δὲ ἐπὶ τοῦ κέρατος τοῦ τῶν ἱππέων τοὺς κρατίστους τρισχιλίους, ἐν οἷς καὶ αὐτοὶ διεγνώκεισαν ἀγωνίσασθαι. προέταξαν δὲ τῆς στάσεως ταύτης, τοὺς κομίζοντας χάρακα σεσιδηρωμένον, καὶ δεδεμένον ἁλύσεσιν, ὃν παρεσκευάσαντο πρὸς τὴν τῶν ἐλεφάντων ἔφοδον. ταχθέντος γὰρ τούτου, ῥᾴδιον ἦν εἴργειν τὰ θηρία τῆς εἰς τοὔμπροσθεν πορείας. προέταξαν δὲ τοῦ κέρατος τούτου καὶ τὰ ψιλικὰ τάγματα, παραγγείλαντες τοῖς τε ἀκοντισταῖς καὶ τοξόταις συνεχῶς κατατιτρώσκειν τὰ θηρία, καὶ τοὺς ἐπ' αὐτοῖς ἀναβεβηκότας. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον ὀχυρωσάμενοι τὸ δεξιὸν κέρας, καὶ τὴν ἄλλην δύναμιν τάξαντες ἐνδεχομένως, ἐπῆγον τοῖς πολεμίοις μετὰ πολλῆς κραυγῆς. ἀντεπαγόντων δὲ καὶ τῶν ἐναντίων, τὸ μὲν πρῶτον ἐπ' ἄκρων τῶν κεράτων, ἱππομαχία συνέστη τῶν προτεταγμένων ἱππέων, ἐν οἷς πολὺ ἐπροτέρουν οἱ περὶ τὸν δημήτριον.

μήτριον. μετ' ὀλίγον δὲ τῶν περὶ Πτολεμαῖον καὶ Σέλευκον
περιϊππευσάντων τὸ κέρας, καὶ βιαιότερον ἐπενεχθέντων ὀρ
θαῖς ταῖς εἴλαις, συνέστη καρτερὰ μάχη διὰ τὰς ἑκατέρων προ
θυμίας. κατὰ μὲν οὖν τὴν πρώτην ἔφοδον τοῖς ξυστοῖς ἀγωνισάμε-
νοι, τούτων τε τὰ πλεῖστα συνέτριψαν, καὶ τῶν ἀγωνιζομένων οὐκ
ὀλίγους κατετραυμάτισαν. κατὰ δὲ τὴν δευτέραν ἀναστροφὴν,
εἰς τὴν διὰ τοῦ ξίφους μάχην ὥρμησαν, καὶ συμπλεκόμε-
νοι πολλοὺς ἀνῄρουν. οἵ τε ἡγεμόνες αὐτοὶ πρὸ πάντων κινδυ-
νεύοντες, προετρέποντο τοὺς ὑποτεταγμένους εὐρώστως ὑπομέ
νειν τὸ δεινόν. οἵ τ' ἐπὶ τῶν κεράτων ἱππεῖς ἅπαντες ἐπιλελεγ-
μένοι κατ' ἀρετὴν, ἡμιλλῶντο πρὸς ἀλλήλους, θεατὰς ἔχοντες
τῆς ἀνδρείας τοὺς συναγωνιζομένους στρατηγούς. ἐπὶ πολὺν δὲ
χρόνον τῆς ἱππομαχίας οὔσης ἐφαμίλλου, τὰ θηρία διὰ τῶν Ἰνδῶν εἰς
τὸν ἀγῶνα παρορμηθέντα, μέχρι μέν τινος προῆγε καταπλη-
κτικῶς, ὡς οὐδενὸς ὑποστησομένου. ὡς δ' ἐπὶ τὸν σεσιδηρωμένον χά
ρακα κατήντησε, τὸ μὲν πλῆθος τῶν ἀκοντιστῶν καὶ τοξοτῶν
συνεχῶς βαλλόντων, κατετίτρωσκε τά τε σώματα τῶν ἐλεφάν
των, καὶ τοὺς ἐπ' αὐτοῖς ἀναβεβηκότας. βιαζομένων δὲ τῶν Ἰν-
δῶν, καὶ κολαζόντων τὰ θηρία, τινὰ μὲν αὐτῶν περιεπείροντο
τῷ φιλοτεχνηθέντι χάρακι, καὶ ταῖς πληγαῖς καὶ πυκνότησι
τῶν τιτρωσκόντων περιώδυνα γινόμενα, ἐποίει θόρυβον. τὸ γὰρ
γένος τοῦτο, κατὰ μὲν τοὺς ὁμαλοὺς καὶ μαλακοὺς τόπους ἀνυπόστατον
παρέχεται κατὰ σῶμα τὴν ῥώμην· ἐν δὲ τοῖς τραχέσι καὶ δυσβά-
τοις, τελέως ἄπρακτον ἔχει τὴν ἀλκὴν, διὰ τὴν τῶν ποδῶν μα
λακότητα. διὸ καὶ τότε τῶν περὶ Πτολεμαῖον συνετῶς προεωρα
μένων τὸ μέλλον ἐκ τοῦ χάρακος, ἄπρακτον ἐποίει τὴν βίαν αὐ-
τῶν. τέλος δὲ τῶν πλείστων Ἰνδῶν κατακοντισθέντων, ὑποχειρίους
συνέβη γενέσθαι πάντας τοὺς ἐλέφαντας. οὗ τελεσθέντος, οἱ πολ
λοὶ τῶν περὶ Δημήτριον ἱππέων καταπλαγέντες, πρὸς φυγὴν
ὥρμησαν. αὐτὸς δὲ μετ' ὀλίγων ἀπολειφθεὶς, καὶ δεόμενος ἑκά-
στου στῆναι, καὶ μὴ καταλιπεῖν αὐτὸν, ὡς οὐδεὶς προσεῖχε, συνα
ποχωρεῖν ἠναγκάζετο. μέχρι μὲν οὖν Γάζης οἱ πολλοὶ τῶν ἱππέων
συνακολουθοῦντες ὑπήκουον, καὶ κατέστησαν εἰς τάξεις, ὥστε

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

μηδένα ῥαδίως τολμᾶν προσάγειν τῶν εἰκῆ διωκόντων. τὸ γὰρ πεδίον εὐρύχωρον ὂν καὶ μαλακὸν, συνήργει τοῖς βουλομένοις ἐν τάξει ποιεῖσθαι τὴν ἀποχώρησιν. συνείποντο δὲ καὶ πεζῶν οἱ βουληθέντες λιπεῖν τὴν τάξιν, καὶ χωρὶς τῶν ὅπλων διασώζειν ἑαυτοὺς ἐλαφρούς. παραλλάσσοντος δὲ αὐτοῦ γάζαν περὶ ἡλίου δύσιν, ἀπολιπόντες τῶν ἱππέων τινὲς παρῆλθον εἰς τὴν πόλιν, ἐκκομίσαι βουλόμενοι τὰς ἀποσκευάς. ἀνοιχθεισῶν οὖν πυλῶν, τό τε πλῆθος ὑποζυγίων ἀθροισθέντος, ἔτι δὲ ἑκάστου σπεύδοντος ἐξαγαγεῖν τὰ σκευοφόρα, τοσοῦτον θόρυβον γενέσθαι συνέβη περὶ τὰς πύλας, ὥστε τῶν περὶ πτολεμαῖον ἐπελθόντων, μηδένα δύνασθαι φθάσαι συγκλείσαντα. διόπερ εἰσπεσόντων τῶν πολεμίων ἐντὸς τοῦ τείχους, ἡ πόλις ὑποχείριος ἐγένετο τοῖς περὶ πτολεμαῖον. τῆς δὲ μάχης τοιοῦτο τὸ τέλος λαβούσης, δημήτριος μὲν διέτεινεν εἰς ἄζωτον περὶ μέσας νύκτας, διελθὼν σταδίους ο΄ καὶ σ΄. ἐντεῦθεν δὲ κήρυκα περὶ τῆς τῶν νεκρῶν ἀναιρέσεως ἐξέπεμψε, σπεύδων ἐκ παντὸς τρόπου τῆς ἐπιβαλλούσης κηδείας ἀξιῶσαι τοὺς τετελευτηκότας. ἐτύγχανον γὰρ οἱ πλεῖστοι τῶν φίλων πεπτωκότες· ὧν ἦσαν ἐπιφανέστατοι, πίθων τε ὁ μετέχων τῆς στρατηγίας ἐπίσης, καὶ Βοιωτὸς πολὺν χρόνον συνεζηκὼς καὶ μετεσχηκὼς παντὸς ἀπορρήτου. κατὰ δὲ τὴν παράταξιν ἔπεσον μὲν πλείους τῶν φ΄, ὧν ἦσαν οἱ πλείους ἱππεῖς τῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν· ἑάλωσαν δ' ὑπὲρ ὀκτακισχιλίους. οἱ δὲ περὶ πτολεμαῖον καὶ σέλευκον, διδόντες τὴν ἀναίρεσιν τῶν νεκρῶν, τήν τε ἁλοῦσαν βασιλικὴν ἀποσκευὴν, καὶ τῶν αἰχμαλώτων τοὺς περὶ τὴν αὐλὴν εἰωθότας διατρίβειν, χωρὶς λύτρων ἀπέστειλαν πρὸς δημήτριον. οὐ γὰρ περὶ τούτων ἔφασαν διαφέρεσθαι πρὸς ἀντίγονον· ἀλλ' ὅτι τοῦ πολέμου γιγνομένου κοινοῦ, πρότερον μὲν πρὸς περδίκκαν, ὕστερον δὲ πρὸς εὐμενῆ, τὰ μέρη τῆς δορικτήτου χώρας οὐκ ἀπέδωκε τοῖς φίλοις· καὶ συνθέμενος πάλιν πρὸς αὐτὸν, τοὐναντίον ἀφελοῖτο σατραπείαν τῆς βαβυλωνίας σελεύκου παρὰ πάντα τὰ δίκαια. ὁ δὲ πτολεμαῖος τοὺς μὲν ἁλόντας στρατιώτας ἀποστείλας εἰς αἴγυπτον, προσέταξεν ἐπὶ τὰς ναυαρχίας διελεῖν. αὐτὸς δὲ θάψας τῶν ἰδίων τοὺς ἐν τῇ μάχῃ τελευτήσαντας ἅπαντας μεγαλοπρεπῶς,

πῶς, μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπῄει, τῶν κατὰ φοινίκην πόλεων τὰς
μὲν πολιορκῶν, τὰς δὲ πειθοῖ προσαγόμενος. δημήτριος δὲ
δύναμιν οὐκ ἔχων ἀξιόχρεων, πρὸς μὲν τὸν πατέρα βιβλιαφό-
ρους ἀπέστειλεν, ἀξιῶν βοηθεῖν τὴν ταχίστην. αὐτὸς δὲ παρελθὼν
εἰς τρίπολιν τῆς φοινίκης, μετεπέμψατο τούς τε ἐκ κιλικίας στρα-
τιώτας· καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι παρεφύλαττον ἢ πόλεις ἢ φρούρια, μα-
κρὰν ἀφεστῶτα τῶν πολεμίων. πτολεμαῖος δὲ κρατῶν τῶν ὑπαί-
θρων, σιδῶνα μὲν προσηγάγετο· τῆς δὲ τύρου πλησίον στρατοπε-
δεύσας, παρεκάλεσεν ἀνδρόνικον τὸν φρούραρχον, παραδοῦναι
τὴν πόλιν· καὶ δωρεάς τε καὶ τιμὰς ἁδρὰς ἐπηγγείλατο δοῦ-
ναι. ὁ δὲ φήσας, μηδενὶ τρόπῳ προδώσειν τὴν δεδομένην ὑπ᾽
ἀντιγόνου, καὶ δημητρίου πίστιν, ἐλοιδόρησε φορτικῶς τὸν πτο-
λεμαῖον. ὕστερον δὲ στασιασάντων τῶν στρατιωτῶν, ἐκπεσὼν ἐκ
τύρου, καὶ γενόμενος ὑποχείριος, προσεδόκα μὲν τιμωρίας τεύ-
ξεσθαι, διά τε τὴν γενομένην λοιδορίαν, καὶ διὰ τὸ μὴ βεβουλῆ-
σθαι τὴν τύρον παραδοῦναι. οὐ μὴν ὅ γε πτολεμαῖος ἐμνησικάκη-
σεν, ἀλλὰ τοὐναντίον δοὺς δωρεάς, εἶχε περὶ αὐτόν, ἕνα τῶν φί-
λων ποιησάμενος, καὶ προάγων ἐντίμως. ἦν γὰρ ὁ δυνάστης οὗ-
τος, καθ᾽ ὑπερβολὴν ἐπιεικὴς καὶ συγγνωμονικός, ἔτι δ᾽ εὐερ-
γετικός· ὅπερ καὶ μάλιστ᾽ αὐτὸν ηὔξησε, καὶ πολλοὺς ἐποίησεν
ἐπιθυμεῖν κοινωνῆσαι τῆς φιλίας. καὶ γὰρ τὸν σέλευκον ἐκ τῆς
βαβυλωνίας ἐκπεσόντα, φιλοτίμως ὑπεδέξατο· καὶ κοινὴν
παρείχετο τούτῳ τε καὶ τοῖς ἄλλοις φίλοις, τὴν περὶ αὐτὸν εὐ-
δαιμονίαν. διὸ καὶ τότε παρακαλοῦντος αὐτὸν σελεύκου δοῦ-
ναι στρατιώτας τοὺς ἀναβησομένους εἰς βαβυλῶνα, προθύμως ὡ-
μολόγησε, καὶ προσεπηγγείλατο πάντα συμπράξειν μέχρι ἀ-
νακτήσεται τὴν προϋπάρχουσαν σατραπείαν. καὶ τὰ μὲν κα-
τὰ τὴν ἀσίαν ἐν τούτοις ἦν. Κατὰ δὲ τὴν εὐρώπην τελεσ-
φόρος μὲν ὁ ἀντιγόνου ναύαρχος διατρίβων περὶ κόρινθον, ἐπει-
δὴ πτολεμαῖον ἑώρα μᾶλλον ἑαυτοῦ προαγόμενον, καὶ τῶν κατὰ
τὴν ἑλλάδα πραγμάτων πιστευόμενον ἅπαντα, ἐγκαλέσας
ἀντιγόνῳ περὶ τούτων, τὰς μὲν ναῦς ἃς εἶχεν ἀπέδοτο· τῶν δὲ
στρατιωτῶν τοὺς βουλομένους κοινωνεῖν τῆς προαιρέσεως ἀναλα-

βὼν, ἴδια πράγματα συνίστατο. παρελθὼν γὰρ εἰς ἦλιν, ὡς ἐπιφυλάττων τὴν πρὸς ἀντίγονον φιλίαν, τὴν ἀκρόπολιν ἐνετείχισε, καὶ τὴν πόλιν κατεδουλώσατο. ἐσύλησε δὲ καὶ τὸ ἱερὸν, τὸ κατὰ τὴν ὀλυμπίαν. καὶ συναγαγὼν ἀργυρίου πλείω τῶν ν̄ ταλάντων, ξένους ἐμισθοῦτο. τελεσφόρος μὲν οὖν ζηλοτυπήσας τὴν προαγωγὴν πτολεμαίου, τοῦτον τὸν τρόπον ἐγένετο προδότης τῆς πρὸς ἀντιγόνου φιλίας. πτολεμαῖος δ' ὁ ἀντιγόνου στρατηγὸς, ὢν μὲν τεταγμένος ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν ἑλλάδα πραγμάτων, πυθόμενος δὲ τὴν ἀπόστασιν τὴν τελεσφόρου, καὶ τὴν κατάληψιν τῆς ἠλείων πόλεως, ἔτι δὲ τὴν σύλησιν τῶν κατὰ τὴν ὀλυμπίαν χρημάτων, παρῆλθεν εἰς πελοπόννησον μετὰ δυνάμεως. καταντήσας δ' εἰς ἦλιν, καὶ τὴν ἐντετειχισμένην ἀκρόπολιν κατασκάψας, τήν τ' ἐλευθερίαν ἀπέδωκε τοῖς ἠλείοις, καὶ τὰ χρήματα ἀποκατέστησε τῷ θεῷ. μετὰ δὲ ταῦτα τὸν μὲν τελεσφόρον πείσας, παρέλαβε τὴν κυλλήνην φρουρουμένην ὑπ' αὐτοῦ, καὶ τοῖς ἠλείοις ἀποκατέστησεν. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, ἠπειρῶται τελευτήσαντος αἰακίδου τοῦ βασιλέως αὐτῶν, ἀλκέτᾳ τὴν βασιλείαν παρέδωκαν, ὃς ἦν πεφυγαδευμένος μὲν ὑπὸ ἀρυβίλου τοῦ πατρὸς, ἀλλοτρίως δὲ διακείμενος πρὸς κάσανδρον. διὸ καὶ λύκισκος ἐπὶ τῆς ἀκαρνανίας στρατηγὸς ὑπὸ κασάνδρου παρῆλθε μετὰ δυνάμεως εἰς τὴν ἤπειρον, ἐλπίδας ἔχων ῥαδίως τὸν ἀλκέταν ἀποστήσειν τῆς ἀρχῆς, ἀσυντάκτων ἔτι τῶν κατὰ τὴν βασιλείαν ὄντων. καταστρατοπεδεύσαντος δ' αὐτοῦ περὶ κασωπίαν πόλιν, ἀλκέτας τοὺς μὲν υἱοὺς ἀλέξανδρον καὶ τεῦκρον ἀπέστειλεν ἐπὶ τὰς πόλεις, διακελευσάμενος στρατολογεῖν ὡς πλείστους. αὐτὸς δὲ μεθ' ἧς εἶχε δυνάμεως ἀναζεύξας, ἐπειδὴ πλησίον ἐγένετο τῶν πολεμίων, ἀνέμενε τὴν τῶν υἱῶν παρουσίαν. τῶν δὲ περὶ λύκισκον ἐπικειμένων, καὶ πολὺ τοῖς πλήθεσιν ὑπερεχόντων, οἱ μὲν ἠπειρῶται καταπλαγέντες προσεχώρησαν τοῖς πολεμίοις. ὁ δ' ἀλκέτας καταλειφθεὶς, κατέφυγεν εἰς εὐρυμένας, πόλιν ἠπειρωτικήν. ἐνταῦθα δ' αὐτοῦ πολιορκουμένου, παρεγενήθησαν οἱ περὶ τὸν ἀλέξανδρον, βοήθειαν ἔχοντες τῷ πατρί. γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς

αὐκ

ἀνῃρέθησαν πολλοὶ τῶν στρατιωτῶν. ἐν οἷς ἦσαν ἄλλοι τέ τινες
τῶν ἀνδρῶν, καὶ μίνυθος ὁ στρατηγός, καὶ λύσανδρος ἀθηναῖ-
ος, ὁ κατασταθεὶς ἐπὶ τῆς λευκάδος ὑπὸ κασάνδρου. μετὰ δὲ ταῦ-
τα δεινίου βοηθήσαντος τοῖς ἐλαττουμένοις, ἐγένετο δευτέρα μά-
χη, καθ' ἣν οἱ μὲν περὶ ἀλέξανδρον καὶ τεῦκρον ἡττηθέντες, ἔ-
φυγον εἴς τι χωρίον ὀχυρὸν μετὰ τοῦ πατρός. ὁ δὲ λυκίσκος εὐ-
ρυμένας ἐκπολιορκήσας, καὶ διαρπάσας κατέσκαψε. καθ' ὃν
δὴ χρόνον κάσανδρος ἀκηκοὼς μὲν τὴν τῶν ἰδίων ἧτταν, ἀγνο-
ῶν δὲ τὸ μετὰ ταῦτα γεγονὸς εὐτύχημα, κατὰ σπουδὴν ἧκεν εἰς
τὴν ἤπειρον, βοηθήσων τοῖς περὶ λυκίσκον. καταλαβὼν δ' αὐ-
τοὺς ἐπὶ τοῦ προτερήματος γεγονότας, πρὸς μὲν ἀλκέταν δια-
λυσάμενος, φιλίαν συνέθετο. τῆς δὲ δυνάμεως μέρος ἀναλα-
βών, ἀνέζευξεν εἰς τὴν ἀδρίαν, πολιορκήσων ἀπολλωνιάτας, ὅτι
τὴν φρουρὰν ἐκβαλόντες τὴν αὐτοῦ, προσέθεντο τοῖς ἰλλυριοῖς.
οὐ μὴν οἵ γε ἐν τῇ πόλει κατεπλάγησαν, ἀλλὰ βοήθειαν μετα-
πεμψάμενοι παρὰ τῶν ἄλλων συμμάχων, πρὸ τῶν τειχῶν παρε-
τάξαντο. γενομένης δὲ καρτερᾶς μάχης ἐπὶ πολὺν χρόνον, οἱ μὲν
ἀπολλωνιᾶται τοῖς πλήθεσιν ὑπερέχοντες, τοὺς ἀντιτεταγμέ-
νους φυγεῖν ἠνάγκασαν. ὁ δὲ κάσανδρος πολλοὺς στρατιώτας ἀ-
ποβαλών, καὶ δύναμιν μὲν οὐκ ἔχων περὶ αὐτὸν ἀξιόχρεων, τὴν
δὲ χειμερινὴν ὥραν θεωρῶν, ἐπανῆλθεν εἰς μακεδονίαν. τούτου
δὲ χωρισθέντος, λευκάδιοι προσλαβόμενοι βοήθειαν παρὰ κερ-
κυραίων, ἐξέβαλον τὴν φρουρὰν τὴν κασάνδρου. οἱ δ' ἠπειρῶται χρό-
νον μέν τινα διέμειναν ὑπὸ ἀλκέτου βασιλευόμενοι, χρωμένου δ' αὐτοῦ
χαλεπώτερον τοῖς πλήθεσιν, αὐτόν τε κατέσφαξαν, καὶ δύο τῶν υἱ-
ῶν παῖδας ὄντας τὴν ἡλικίαν, ἠσιονέα καὶ νίσον. κατὰ δὲ τὴν ἀσίαν
σέλευκος μετὰ τὴν γενομένην ἧτταν δημητρίου περὶ γάζαν τῆς συ-
ρίας, ἀναλαβὼν παρὰ πτολεμαίου πεζοὺς μὲν οὐ πλείους τῶν ω, ἱππεῖς
δὲ περὶ σ, ἀνέζευξεν ἐπὶ βαβυλῶνος, ἐπὶ τοσοῦτον μεμετεωρισμένος
ταῖς ἐλπίσιν, ὥστ' εἰ καὶ μηδεμίαν εἶχε δύναμιν τὸ παρά-
παν, μετὰ τῶν φίλων καὶ τῶν ἰδίων παίδων τὴν εἰς τοὺς ἄνω τό-
πους ἀνάβασιν ποιεῖσθαι. ὑπελάμβανε γὰρ τοὺς μὲν βαβυλωνίους διὰ
τὴν προϋπάρχουσαν εὔνοιαν, ἑτοίμως αὐτῷ προσθήσεσθαι· τοὺς δὲ

περὶ ἀντίγονον μετὰ δυνάμεως μακρὰν ἀπεσπασμένους, παραδεδωκέναι καιρὸν οἰκεῖον ταῖς ἰδίαις ἐπιβολαῖς. τοιαύτης δ' οὔσης τῆς περὶ αὐτὸν ὁρμῆς, οἱ συνόντες φίλοι θεωροῦντες, ὅτι μετ' αὐτοῦ μὲν εἰσὶ παντελῶς ὀλίγοι συστρατευόμενοι, τοῖς δὲ πολεμίοις ἐφ' οἷς προάγουσι, καὶ δυνάμεις ὑπάρχουσιν ἕτοιμοι μεγάλαι, καὶ χορηγίας λαμπρὰς καὶ συμμάχων πλῆθος, οὐ μετρίως ἠθύμουν. οὓς ὁρῶν καταπεπληγμένους ὁ σέλευκος, παρεκάλει διδάσκων, ὅτι τοὺς ἀλεξάνδρῳ συνεστρατευκότας, καὶ διὰ ἀρετὴν ὑπ' ἐκείνου προηγμένους, προσήκει μὴ πάντως δυνάμει καὶ χρήμασι πεποιθότας ἀντέχεσθαι τῶν πραγμάτων· ἀλλ' ἐμπειρίᾳ καὶ συνέσει, δι' ὧν κἀκεῖνος τὰ μεγάλα καὶ παρὰ πᾶσι θαυμαζόμενα κατειργάσατο· πιστεύειν δὲ δεῖν καὶ ταῖς τῶν θεῶν προρρήσεσι, τὸ τέλος ἔσεσθαι τῆς στρατείας ἄξιον τῆς ἐπιβολῆς. ἐν μὲν γὰρ βραγχίδεσιν αὐτοῦ χρηστηριαζομένου, τὸν θεὸν προσαγορεῦσαι σέλευκον βασιλέα· τὸν δὲ ἀλέξανδρον καθ' ὕπνον ἐπιστάντα, φανερῶς διασημᾶναι περὶ τῆς ἐσομένης ἡγεμονίας, ἣς δεῖ τυχεῖν αὐτὸν προϊόντος τοῦ χρόνου. πρὸς δὲ τούτοις ἀπεφαίνετο, διότι πάν-
,, τα γίνεται τὰ καλὰ καὶ παρ' ἀνθρώποις θαυμαζόμενα, διὰ πό-
,, νων καὶ κινδύνων. ἐπολιτεύετο δὲ καὶ πρὸς τοὺς συστρατευομένους, καὶ κατεσκεύαζεν αὑτὸν ἴσον ἅπασιν, ὥσθ' ἕκαστον αἰδεῖσθαι, καὶ τὸ παράβολον τῆς τόλμης ἑκουσίως ὑπομένειν. ἐπεὶ δὲ προάγων κατήντησεν εἰς μεσοποταμίαν, τῶν ἐν κάρραις μακεδόνων, οὓς μὲν ἔπεισεν, οὓς δὲ ἐβιάσατο συστρατεύειν αὐτῷ. ὡς δ' εἰς τὴν βαβυλωνίαν ἐνέβαλον, οἱ πλείους τῶν ἐγχωρίων ἀπήντων· καὶ προστιθέμενοι, πᾶν ἔφασαν αὐτῷ τὸ δυνατὸν συμπράξειν. τετραετῆ γὰρ χρόνον γεγονὼς σατράπης τῆς χώρας ταύτης, πᾶσι προσενήνεκτο καλῶς, ἐκκαλούμενος τὴν εὔνοιαν τοῦ πλήθους, καὶ πόρρω προπαρασκευαζόμενος τοὺς συμπράξαντας, ἐὰν αὐτῷ δοθῇ καιρὸς ἀμφισβητεῖν ἡγεμονίας. προσεχώρησε δ' αὐτῷ καὶ πολύαρχος, τεταγμένος ἐπί τινος διοικήσεως, μετὰ στρατιωτῶν πλειόνων ἢ χιλίων. οἱ δὲ διαφυλάττοντες τὴν πρὸς ἀντίγονον φιλίαν, ὁρῶντες ἀκατάσχετον οὖσαν τὴν τοῦ πλήθους ὁρμὴν, συνέφυγον εἰς τὴν ἄκραν, ἧς φύλαξ ἀπεδέδεικτο δίφιλος. ὁ δὲ σέλευ

ἠθς συνεστησάμενος πολιορκίαν, καὶ κατὰ κράτος ἑλὼν τὴν ἄκραν,
ἐκομίσατο τὰ φυλαττόμενα σώματα τῶν φίλων καὶ τῶν παί-
δων, ὅσοι παρεδόθησαν εἰς φυλακὴν παρ᾽ ἀντιγόνου μετὰ τὴν ἐκ
βαβυλῶνος εἰς αἴγυπτον ἀποχώρησιν. ταχὺ δὲ τούτων γενόμενος,
στρατιώτας συνήγαγε. καὶ συναγοράσας ἵππους, ἀνεδίδου τοῖς
δυναμένοις χρῆσθαι. πᾶσι δὲ φιλανθρώπως ὁμιλῶν, καὶ καθιστὰς
εἰς ἀγαθὰς ἐλπίδας, ἑτοίμους εἶχε καὶ προθύμους ἐν πάσῃ περι-
στάσει συγκινδυνεύοντας. σέλευκος μὲν οὖν τοῦτον τὸν τρόπον ἀ-
νεκτήσατο τὴν βαβυλωνίαν. νικάνορος δὲ τοῦ περὶ μηδείαν στρα
τηγοῦ συναγαγόντος ἐπ᾽ αὐτὸν ἔκ τε μηδείας καὶ περσίδος,
καὶ τῶν σύνεγγυς τόπων στρατιώτας πεζοὺς μὲν πλείους τῶν μυρί
ων, ἱππεῖς δὲ περὶ ἑπτακισχιλίους, ὥρμησε κατὰ σπουδὴν ἀπαντή
σων τοῖς πολεμίοις. εἶχε δὲ τοὺς σύμπαντας πεζοὺς μὲν πλείους τῶν
τρισχιλίων, ἱππεῖς δὲ υ΄. διαβὰς δὲ τὸν τίγριν ποταμὸν, καὶ
πυνθανόμενος ὀλίγην ὁδὸν ἀπέχειν τοὺς πολεμίους, ἔκρυψε τοὺς
στρατιώτας ἐν τοῖς πλησίον ἕλεσι, διανοούμενος ἀπροσδόκητον
ποιήσασθαι τὴν ἐπίθεσιν. ὁ δὲ νικάνωρ ἐπειδὴ παραγενηθεὶς ἐπὶ
τὸν τίγριν ποταμὸν οὐχ εὕρισκε τοὺς πολεμίους, κατεστρατοπέ-
δευσε πρός τινι βασιλικῷ σταθμῷ, νομίζων αὐτοὺς πεφευγέναι
μακροτέρω. ἐπιγενομένης δὲ νυκτὸς, καὶ τῶν περὶ νικάνορα κα
ταπεφρονηκότων, καὶ ῥαθύμως ἐχόντων τὰ περὶ τὰς φυλακὰς,
ἐπιπεσὼν ὁ σέλευκος ἄφνω, καὶ πολλὴν ταραχὴν καὶ κατά-
πληξιν κατεσκεύασε. συναψάντων γὰρ μάχην τῶν περσῶν,
συνέβη τόν τε σατράπην αὐτῶν εὔαγρον πεσεῖν, καί τινας
τῶν ἄλλων ἡγεμόνων. οὗ συμβάντος, οἱ πλείους τῶν στρατιωτῶν
τὰ μὲν τὸν κίνδυνον καταπεπληγμένοι, τὰ δὲ προσκόπτοντες
τοῖς ὑπ᾽ ἀντιγόνου πραττομένοις, μετεβάλοντο πρὸς σέλευ-
κον. ὁ δὲ νικάνωρ μετ᾽ ὀλίγων ἀπολειφθεὶς, καὶ δεδιὼς μὴ παραδοθῇ
τοῖς πολεμίοις, ἔφυγε μετὰ τῶν φίλων διὰ τῆς ἐρήμου. σέλευκος
δὲ δυνάμεως ἁδρᾶς κυριεύσας, καὶ φιλανθρώπως πᾶσι προσ
φερόμενος, ῥαδίως προσηγάγετο τήν τε σουσιανὴν καὶ μηδίαν,
καί τινας τῶν σύνεγγυς τόπων. περί τε τῶν διῳκημένων ἔγρα
ψε πρὸς πτολεμαῖον, καὶ τοὺς ἄλλους φίλους, ἔχων ἤδη βασιλικὸν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ἀνάστημα, καὶ δόξαν ἀξίαν ἡγεμονίας. ἅμα δὲ τούτοις πραττομέ-
νοις, πτολεμαῖος μὲν διέτριβε περὶ κοίλην συρίαν, νενικηκὼς
δημήτριον τὸν ἀντιγόνου παρατάξει μεγάλῃ. ὃν πυνθανόμε-
νος ἐκ κιλικίας ἀνεστραφέναι, καὶ στρατοπεδεύειν περὶ τὴν ἄνω
συρίαν, προεχειρίσατο τῶν περὶ αὐτὸν φίλων κίλλην τὸν μακε-
δόνα. τούτῳ δὲ δοὺς δύναμιν ἱκανὴν, προσέταξεν ἐκδιῶξαι τὸν
δημήτριον τὸ παράπαν ἐκ τῆς συρίας, ἢ περικαταλαβόντα συν-
τρίψαι. τούτου δ' ὄντος κατὰ συρίαν, δημήτριος διὰ τῶν σκο-
πῶν ἀκούσας τὸν κίλλην στρατοπεδεύειν καταπεφρονηκότως
περὶ μυοῦντα, τὴν μὲν παρασκευὴν ἀπέλιπε· τοὺς δὲ στρατιώ-
τας εὐζώνους παραλαβὼν, νυκτὸς πορείαν συντόμως ἐποιήσατο.
προσπεσὼν δὲ τοῖς πολεμίοις ἑωθινῆς φυλακῆς ἄφνω, τῆς τε δυ-
νάμεως ἄνευ μάχης ἐκυρίευσε, καὶ αὐτὸν τὸν στρατηγὸν ἐζώγρη-
σε. τηλικούτου δ' εὐτυχήματος γεγενημένου, τὴν ἧτταν ἀνα-
μαχήσασθαι διελήφθει. οὐ μὴν ἀλλὰ τὸν πτολεμαῖον ὑπολαμβά-
νων ἥξειν ἐπ' αὐτὸν μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως, ἐστρατοπέδευ-
σε, προβλήματα τῆς παρεμβολῆς ποιησάμενος ἕλη καὶ λίμνας.
ἔγραψε δὲ καὶ πρὸς τὸν πατέρα περὶ γεγενημένου κατορθώματος·
καὶ παρακαλῶν αὐτὸν ἢ δύναμιν ἀποστεῖλαι τὴν ταχίστην, ἢ καὶ
αὐτὸν παραλαβεῖν τὴν συρίαν. ὁ δ' ἀντίγονος ἐτύγχανε μὲν
ὢν ἐν κελαιναῖς τῆς φρυγίας. κομισάμενος δὲ τὴν ἐπιστολὴν, ἐ-
χάρη διαφερόντως, ὅτι τὸ δοκεῖν τὸν υἱὸν νέον ὄντα κατορθωκέ-
ναι δι' αὐτοῦ, καὶ φαίνεσθαι βασιλείας ἄξιον. αὐτὸς δὲ τὴν δύνα-
μιν ἀναλαβὼν, ἀνέζευξεν ἐκ τῆς φρυγίας. καὶ τὸν ταῦρον ὑπερ-
βαλὼν ὀλίγαις ἡμέραις, συνέζευξε τοῖς περὶ τὸν δημήτριον.
πτολεμαῖος δὲ πυθόμενος τὴν ἀντιγόνου παρουσίαν, καὶ συναγα-
γὼν τοὺς ἡγεμόνας καὶ φίλους, ἐβουλεύετο, πότερον συμφέρει
μένειν καὶ ἀγωνίζεσθαι περὶ τῶν ὅλων κατὰ συρίαν, ἢ προάγειν
εἰς αἴγυπτον, καὶ πολεμεῖν ἐκεῖθεν καθάπερ καὶ πρότερον περ-
δίκκᾳ. πάντες οὖν συνεβούλευον, μὴ διακινδυνεύειν πρὸς δύ-
ναμιν, πολλαπλάσιον καὶ θηρίων πλῆθος, ἔτι δὲ στρατηγὸν ἀ-
ήττητον. εὐχερέστερον γὰρ πολλῷ, διαγωνιεῖσθαι κατὰ τὴν αἴγυπ-
τον, ταῖς τε χορηγίαις ὑπερέχοντα, καὶ τόπων ὀχυρότητι πι-
στεύον

ἐλθόντα. διὸ καὶ κρίνας ἐκλιπεῖν τὴν συρίαν, κατέσκαψε τὰς
ἀξιολογωτάτας τῶν κεκρατημένων πόλεων, ἄκην μὲν τῆς φοινί-
κης συρίας, ἰόππην δὲ καὶ σαμάρειαν καὶ γάζαν τῆς συρίας. αὐ-
τὸς δὲ τὴν δύναμιν ἀναλαβὼν, καὶ τῶν χρημάτων ὅσα δυνατὸν
ἦν ἄγειν καὶ φέρειν, ἐπανῆλθεν εἰς αἴγυπτον. ἀντίγονος δ᾽ ἀκιν-
δύνως ἀνακτησάμενος τήν τε συρίαν πᾶσαν καὶ φοινίκην,
ἐπεβάλετο στρατεύειν ἐπὶ τὴν χώραν τῶν ἀράβων τῶν καλουμέ-
νων ναβαταίων. κρίνας γὰρ τὸ ἔθνος τοῦτο τῶν ἑαυτοῦ πραγμά-
των ἀλλότριον εἶναι, προεχειρίσατο τῶν αὐτοῦ φίλων ἀθήναιον,
δοὺς πεζοὺς μὲν εὐζώνους τετρακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ τοὺς ἐπιτη-
δείους εἰς δρόμον ἑξακοσίους, συνέταξεν ἐπιθέσθαι τοῖς βαρβά-
ροις ἄφνω, καὶ τὴν λείαν πᾶσαν ἀποτεμέσθαι. Χρήσιμον δ᾽ ἐστὶ
τῶν ἀγνοούντων ἕνεκα διελθεῖν τὰ νόμιμα τῶν ἀράβων τούτων,
οἷς χρώμενοι δοκοῦσι τὴν ἐλευθερίαν διαφυλάττειν. ἔχουσι τοί-
νυν τὸν βίον ὑπαίθριον, πατρίδα καλοῦντες τὴν ἀοίκητον, τὴν
μήτε ποταμοὺς ἔχουσαν, μήτε κρήνας δαψιλεῖς, ἐξ ὧν δυνα-
τὸν στρατόπεδον πολέμιον ὑδρεύσασθαι. νόμος δ᾽ ἐστὶν αὐτοῖς,
μήτε σῖτον σπείρειν, μήτε φυτεύειν μηδὲν φυτὸν καρποφόρον,
μήτε οἴνῳ χρᾶσθαι, μήτε οἰκίαν κατασκευάζειν· ὃς δ᾽ ἂν παρὰ
ταῦτα ποιῶν εὑρίσκηται, θάνατον αὐτῷ πρόστιμον εἶναι. χρῶνται
δὲ νόμῳ τούτῳ, διαλαμβάνοντες τοὺς ταῦτα κτωμένους, ἀναγ-
κασθήσεσθαι ῥᾳδίως ὑπὸ τῶν δυνατῶν, ἕνεκα τῆς τούτων χρείας ποιεῖν
τὸ προστασσόμενον. τρέφουσι δ᾽ αὐτῶν οἱ μὲν καμήλους, οἱ δὲ πρό-
βατα, τὴν ἔρημον ἐπινέμοντες. οὐκ ὀλίγων δ᾽ ὄντων ἀραβικῶν
ἐθνῶν τῶν τὴν ἔρημον ἐπινεμόντων, οὗτοι πολὺ τῶν ἄλλων προέχουσι
ταῖς εὐπορίαις, τὸν ἀριθμὸν ὄντες οὐ πολὺ πλείους τῶν μυρίων. εἰ-
ώθασι γὰρ αὐτῶν οὐκ ὀλίγοι κατάγειν ἐπὶ θάλασσαν, λιβανω-
τόν τε καὶ σμύρναν καὶ τὰ πολυτελέστατα τῶν ἀρωμάτων, δια-
δεχόμενοι παρὰ τῶν κομιζόντων ἐκ τῆς εὐδαίμονος ἀραβίας. φι-
λελεύθεροι δέ εἰσι διαφερόντως· καὶ ὅταν πολεμίων δύναμις
ἁδρὰ προσίῃ, φεύγουσιν εἰς τὴν ἔρημον, ταύτῃ χρώμενοι ὀχυρώ-
ματι. ἄνυδρος γὰρ οὖσα, τοῖς μὲν ἄλλοις ἀνεπίβατός ἐστι· τούτοις
δὲ κατεσκευακόσιν ἀγγεῖα κατὰ γῆς ὀρυκτὰ κεκονιαμένα, μό-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

νοις παρέχεται τὴν ἀσφάλειαν. τῆς γὰρ γῆς οὔσης τῆς μὲν ἀργυλ-
λώδους, τῆς δὲ πέτραν ἐχούσης μαλακήν, ὀρύγματα μεγάλα
ποιοῦσιν ἐν αὐτῇ. ὧν τὰ μὲν στόμια, μικρὰ παντελῶς κατασκευά-
ζουσι· κατὰ βάθος δ' ἀεὶ εὐρυχωρῆ ποιοῦντες, τὸ τελευταῖον τηλι-
κοῦτ' ἀποτελοῦσι μέγεθος, ὥς τε γίνεσθαι πλευρὰν ἑκάστην πλέ-
θρου. ταῦτα δὲ ἀγγεῖα πληροῦντες ὕδατος ὀμβρίου, τὰ στόματ'
ἐμφράττουσι. καὶ ποιοῦντες ἰσόπεδον τῇ λοιπῇ χώρᾳ, σημεῖα κα-
ταλείπουσιν, ἑαυτοῖς μὲν γιγνωσκόμενα, τοῖς δ' ἄλλοις ἀνεπι-
νόητα. ποτίζουσι δὲ καὶ τὴν λείαν δι' ἡμερῶν τριῶν, ὅπως ἐν ἀ-
νυδρίαις καὶ φυγαῖς μὴ προσδέωνται συνεχῶν ὑδάτων. αὐ-
τοὶ δὲ χρῶνται τροφῇ, κρέασι καὶ γάλακτι, καὶ τῶν ἐκ τῆς γῆς φυο-
μένων τοῖς ἐπιτηδείοις. φύεται γὰρ παρ' αὐτοῖς τὸ πέπερι ἀπὸ
τῶν δένδρων, καὶ μέλι πολὺ τὸ καλούμενον ἄγριον, ᾧ χρῶνται
ποτῷ μεθ' ὕδατος. ἔστι δὲ καὶ ἄλλα γένη τῶν ἀράβων, ὧν ἔνια
καὶ γεωργεῖ μιγνύμενα τοῖς φορολογουμένοις, καὶ μετέχει τῶν
αὐτῶν τοῖς σύροις, πλὴν τοῦ κατασκηνοῦν ἐν οἰκίαις. τὰ μὲν οὖν
νόμιμα τῶν ἀράβων, τοιαῦτ' εἶναι συμβέβηκεν. Ὑπογύου δ' αὐ-
τοῖς οὔσης πανηγύρεως, εἰς ἣν εἰώθασιν οἱ περίοικοι καταντᾶν,
οἱ μὲν ἀποδωσόμενοι τῶν φορτίων, οἱ δ' ἀγοράσοντές τι τῶν αὐ-
τοῖς χρησίμων, εἰς ταύτην ἐπορεύθησαν, ἀπολιπόντες ἐπί τινος
πέτρας τὰς κτήσεις, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους, ἔτι δὲ τέκνα καὶ
γυναῖκας. τὸ δὲ χωρίον ὑπῆρχεν ὀχυρὸν μὲν καθ' ὑπερβολήν,
ἀτείχιστον δέ, καὶ τῆς οἰκουμένης ἀπέχον δυεῖν ἡμερῶν ὁδόν. οἱ
δὲ περὶ τὸν ἀθήναιον παρατηρήσαντες τὸν καιρόν, ὥρμη-
σαν ἐπὶ τὴν πέτραν, εὐζώνους ἔχοντες τὴν δύναμιν. διανύσαν-
τες δ' ἀπὸ τῆς ἰδουμαίας ἐπαρχίας, ἐν ἡμέραις τρισὶ καὶ νυξὶ
ταῖς ἴσαις σταδίους δισχιλίους καὶ σ, ἔλαθον τοὺς ἄραβας περὶ μέ-
σας νύκτας καταλαβόμενοι τὴν πέτραν. εὐθὺς δὲ τῶν ἐγκα-
ταλελειμμένων, οὓς μὲν ἀνῄρουν, οὓς δ' ἐζώγρουν, ἐνίους δὲ τραυμα-
τίας ἀπέλιπον. καὶ τοῦ μὲν λιβανωτοῦ καὶ τῆς σμύρνης, συνε-
σκευάσαν τὸ πλεῖον μέρος. ἀργυρίου δὲ φ τάλαντα. ἐνδιατρί-
ψαντες δ' οὐ πλείω χρόνον φυλακῆς, εὐθὺς ἀνέστρεψαν κατὰ σπου-
δήν, διαλαμβάνοντες ὑπὸ τῶν βαρβάρων διωχθήσεσθαι. διατεί-

ναν

ναντες δὲ σταδίους σ΄, κατεστρατοπέδευσαν, ὄντες κατάσκο-
ποι, καὶ ῥαθύμως ἔχοντες τὰ περὶ τὰς φυλακάς, ὡς ἂν νομίζον
τες μὴ πρότερον δύνασθαι τοὺς πολεμίους ἐλθεῖν δυεῖν ἢ τριῶν ἡ-
μερῶν. οἱ δ᾽ ἄραβες πυθόμενοι παρὰ τῶν ἑωρακότων τὸ στρατό
πεδον, παραχρῆμα ἠθροίσθησαν, καὶ τὴν πανήγυριν ἀπολιπόν
τες, ἧκον ἐπὶ τὴν πέτραν. παρὰ δὲ τῶν τραυματιῶν μαθόν-
τες τὰ γεγονότα, κατὰ σπουδὴν ἐδίωκον τοὺς ἕλληνας. τῶν δὲ πε
ρὶ τὸν ἀθήναιον στρατοπεδευσάντων καταπεφρονηκότως, καὶ
διὰ τὸν κόπον ἐν ὕπνῳ καθεστώτων, ἔλαθόν τινες τῶν αἰχμα-
λώτων διαδράντες παρ᾽ ὧν οἱ ναβαταῖοι μαθόντες τὰ κατὰ τοὺς
πολεμίους, ἐπέθεντο τῇ στρατοπεδείᾳ περὶ τρίτην φυλακήν, ὄν
τες οὐκ ἐλάσσω ὀκτακισχιλίων. καὶ τοὺς πλείους μὲν ἐν ταῖς κοί-
ταις ὄντας κατέσφαξαν, τοὺς δὲ διεγειρομένους καὶ χωροῦντας
εἰς ὅπλα κατηκόντιζον. καὶ πέρας οἱ μὲν πεζοὶ πάντες ἀνῃρέ-
θησαν. τῶν δὲ ἱππέων διεσώθησαν εἰς ν̄, καὶ τούτων οἱ πλείους
τραυματίαι. οἱ μὲν οὖν περὶ τὸν ἀθήναιον ἐν ἀρχῇ κατορθώσαν
τες, ὕστερον διὰ τὴν ἑαυτῶν ἀβουλίαν τοῦτον τὸν τρόπον ἐ-
σφάλησαν. ταῖς γὰρ εὐτυχίαις εἴωθεν ὡς ἐπίπαν ἀκολουθεῖν ῥα “
θυμία καὶ καταφρόνησις. διόπερ ἔνιοι προσηκόντως ὑπολαμβά “
νουσιν, εὐχερέστερον ὑπάρχειν συμφορὰς ἐνεγκεῖν ἐπιδεξίως, ἢ “
τὰς ὑπερμεγέθεις εὐημερίας ἐμφρόνως. αἱ μὲν γὰρ διὰ τὸν περὶ τοῦ “
μέλλοντος φόβον, ἐπαναγκάζουσιν ἐπιμελεῖσθαι· αἱ δὲ διὰ τὸ “
προγεγονὸς εὐτύχημα, προτρέπονται καταφρονεῖν πάντων. “

Οἱ δὲ ναβαταῖοι τοὺς πολεμίους κολάσαντες ἀνδρωδῶς, αὐτοὶ
μὲν ἐπανῆλθον, εἰς τὴν πέτραν τὰ σφέτερα κεκοσμημένοι·
πρὸς δ᾽ ἀντίγονον ἐπιστολὴν γράψαντες συρίοις γράμμασι,
τοῦ μὲν περὶ ἀθήναιον κατηγόρουν, ὑπὲρ ἑαυτῶν δὲ ἀπελογοῦν
το. ὁ δὲ ἀντίγονος ἀντέγραψεν αὐτοῖς, προσμαρτυρῶν ὡς δικαί
ως μὲν ἠμύναντο. τοῦ δὲ περὶ ἀθήναιον κατηγόρει, φάσκων πα
ρὰ τὰς δεδομένας ἐντολὰς ὑπ᾽ αὐτοῦ πεποιῆσθαι τὴν ἐπίθεσιν.
τοῦτο δ᾽ ἔπραττε, κρύπτων τὴν ἑαυτοῦ προαίρεσιν, καὶ βουλόμε
νος ὑπαγαγέσθαι τοὺς βαρβάρους εἰς ῥαθυμίαν, ὅπως ἀνελπί-
στως ἐπιθέμενος κρατήσῃ τῆς ἐπιβολῆς. οὐ γὰρ ῥάδιον ἦν ἄνευ δό

λου τινὸς ἀνθρώπου παραγένεσθαι, νομάδα βίον ἐζηλωκότων, καὶ
κατὰ φυγὴν ἀπρόσιτον ἐχόντων ἔρημον. οἱ δ᾽ ἄραβες περιχα-
ρεῖς μὲν ἦσαν, ὑπὲρ τοῦ δοκεῖν ἀπηλλάχθαι μεγάλων φόβων. οὐ μὴν
παντελῶς ἐπίστευόν τι τοῖς ἀντιγόνου λόγοις· ἀλλὰ τὰς ἐλπί-
δας ἔχοντες ἀμφιδόξους, σκοποὺς μὲν κατέστησαν ἐπὶ τῶν
λόφων, ἀφ᾽ ὧν ῥᾴδιον συνορᾶν πόρρωθεν τὰς εἰς τὴν ἀραβί-
αν ἐμβολάς. αὐτοὶ δὲ συνταξάμενοι τὰ περὶ ἑαυτοὺς προσηκόντως,
ἐκαραδόκουν τὸ ἀποβησόμενον. ὁ δ᾽ ἀντίγονος φιλοποιησάμε-
νος χρόνον τινὰ τοὺς βαρβάρους, καὶ νομίσας αὐτοὺς ἐξηπατημέ-
νους παραδεδωκέναι τὸν καθ᾽ αὑτῶν καιρόν, ἐξέλεξεν ἐξ ἁπά-
σης τῆς δυνάμεως, πεζοὺς μὲν ψιλοὺς καὶ πρὸς δρόμον εὖ πεφυ-
κότας, τετρακισχιλίους· ἱππεῖς δὲ πλείους τῶν τετρακισχιλίων.
καὶ τούτοις μὲν παρήγγειλε, φέρειν ἄπυρα σιτία πλειόνων ἡμε-
ρῶν. δημήτριον δὲ τὸν υἱὸν καταστήσας ἡγεμόνα πρώτης φυλα-
κῆς, ἐξέπεμψε, προστάξας κολάσαι τοὺς ἄραβας καθ᾽ ὃν ἂν δύ-
νηται τρόπον. οὗτος μὲν οὖν ἐφ᾽ ἡμέρας τρεῖς ἀνοδίᾳ πορευό-
μενος, ἐσπούδαζε λαθεῖν τοὺς βαρβάρους. οἱ δὲ σκοποὶ κατανοή-
σαντες πολεμίαν δύναμιν εἰσβεβληκυῖαν, ἐσήμηναν τοῖς ναβα-
ταίοις διὰ τῶν συγκειμένων πυρσῶν. διόπερ οἱ βάρβαροι νομί-
σαντες συντόμως ἥκειν τοὺς ἕλληνας, εἰς μὲν τὴν πέτραν ἀπέ-
θεντο τὰς ἀποσκευάς. καὶ φυλακὴν τὴν ἱκανὴν ἐπέστησαν, οὔσης
μιᾶς ἀναβάσεως χειροποιήτου. αὐτοὶ δὲ διελόμενοι τὴν λείαν,
ἄλλοι κατ᾽ ἄλλους τόπους ἀπήλαυνον εἰς τὴν ἔρημον. δημήτριος
δὲ παραγενόμενος εἰς τὴν πέτραν, καὶ τὴν λείαν καταλαβὼν
ἀπηλλαγμένην, προσβολὰς συνεχεῖς ἐποιεῖτο τῷ χωρίῳ. ἀμυ-
νομένων δὲ τῶν ἔνδον εὐρώστως, καὶ περιγινομένων ῥᾳδίως
διὰ τὴν ὑπεροχὴν τῶν τόπων, τότε μὲν μέχρι δείλης ἀγωνισά-
μενος, ἀνεκαλέσατο τῇ σάλπιγγι τοὺς στρατιώτας. τῇ δ᾽ ὑστε-
ραίᾳ προσαγαγόντος αὐτοῦ τῇ πέτρᾳ, τῶν βαρβάρων τις ἀνε-
» βόησε· βασιλεῦ δημήτριε, τί βουλόμενος, ἢ τίνος ἀναγκάζον-
» τος πολεμεῖς ἡμᾶς, οἰκοῦντας ἐν ἐρημίᾳ, καὶ τόποις οὔθ᾽ ὕδωρ
» ἔχουσιν, οὔτε σῖτον, οὔτε οἶνον, οὔτ᾽ ἄλλο ἁπλῶς οὐδὲν τῶν παρ᾽ ὑ-
» μῖν εἰς τὴν χρείαν ἀνηκόντων; ἡμεῖς γὰρ οὐδενὶ τρόπῳ προσιέ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

μένοι δουλεύειν, συμπεφεύγαμεν εἰς χώραν σπανίζουσαν πάντων τῶν τοῖς ἄλλοις χρησίμων· καὶ βίον εἱλόμεθα ζῆν ἔρημον καὶ θηριώδη παντελῶς, οὐδὲν ὑμᾶς βλάπτοντες. ἀξιοῦμεν οὖν καὶ σὲ καὶ τὸν πατέρα, μὴ ἀδικεῖν ἡμᾶς· ἀλλὰ λαβόντας δωρεὰς παρ' ἡμῶν, ἀπαγαγεῖν τὸ στρατόπεδον, καὶ φίλους νομίζειν Ναβαταίους εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον. οὔτε βουλόμενος δύνασαι μένειν ἐνταῦθα πλείους ἡμέρας, ἀπορούμενος ὕδατος καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων ἁπάντων, οὔθ' ἡμᾶς δύνασαι συναναγκάσαι βίον ζῆν ἕτερον. ἀλλά τινας αἰχμαλώτους ἕξεις ἀθύμους, καὶ ζῆν οὐκ ἂν ὑπομείναντας ἐν ἄλλοις νομίμοις. Ῥηθέντων δὲ τοιούτων λόγων, Δημήτριος μὲν ἀπαγαγὼν τὴν στρατιὰν, ἐκέλευσεν αὐτοὺς πρέσβεις ἀποστέλλειν περὶ τούτων. οἱ δ' Ἄραβες ἐξέπεμψαν τοὺς πρεσβυτάτους· οἳ παραπλήσια τοῖς προειρημένοις διελθόντες, ἔπεισαν δεξάμενον δῶρα πολυτελέστατα τῶν παρ' αὐτοῖς, διαλύσασθαι. ὁ μὲν οὖν Δημήτριος λαβὼν ὁμήρους, καὶ τὰς ὁμολογηθείσας δωρεὰς, ἀνέζευξεν ἀπὸ τῆς πέτρας. διατείνας δὲ σταδίους τριακοσίους, κατεστρατοπέδευσε πλησίον τῆς ἀσφαλτίτιδος λίμνης· ἧς τὴν φύσιν οὐκ ἄξιον παραδραμεῖν ἀνεπισήμαντον. κεῖται γὰρ ἐπὶ μέσην τὴν σατραπείαν, τῷ μὲν μήκει παρεκτείνουσα σταδίους μάλιστά πως πεντακοσίους, τῷ δὲ πλάτει περὶ ξ'. τὸ δ' ὕδωρ ἔχει διάπικρον, καὶ καθ' ὑπερβολὴν δυσῶδες, ὥστε μήτ' ἰχθὺν δύνασθαι τρέφειν, μήτ' ἄλλο τῶν καθ' ὕδατος εἰωθότων ζῴων. ἐμβαλλόντων δ' εἰς αὐτὴν ποταμῶν μεγάλων τῇ γλυκύτητι διαφόρων, τούτων μὲν περιγίνεται κατὰ τὴν δυσωδίαν. ἐξ αὐτῆς δὲ μέσης ἐκφυσᾷ κατ' ἐνιαυτὸν, ἀσφάλτου στερεᾶς μέγεθος ποτὲ μὲν μεῖζον ἢ τρίπλεθρον, ἔστι δ' ὅτ' οὐ πολὺ λειπόμενον πλέθρου· ἐφ' ὧν δὴ συνήθως οἱ περιοικοῦντες βάρβαροι, τὸ μὲν μεῖζον καλοῦσι ταῦρον, τὸ δ' ἔλασσον μόσχον. ἐπιπλεούσης δὲ τῆς ἀσφάλτου πελαγίας, ὁ τόπος φαίνεται τοῖς ἐξ ἀποστήματος θεωροῦσιν οἱονεί τις νῆσος. τὴν δ' ἔκπτωσιν φανερὰν συμβαίνει γίνεσθαι πρὸ ἡμερῶν κ'. κύκλῳ γὰρ τῆς λίμνης ἐπὶ πολλοὺς σταδίους ὀσμὴ τῆς ἀσφάλτου προσπίπτει πνεύματος. καὶ πᾶς ὁ περὶ τὸν τόπον ἄργυρος καὶ χρυσὸς καὶ χαλκὸς, ἀποβάλλει τὴν ἰδιό-

τητα

ϛιτα τοῦ χρώματος. ἀλλ' αὕτη μὲν ἀφανίζεται πάλιν, ἐπειδὰν ἀναφυσηθῆναι συμβῇ πᾶσαν τὴν ἄσφαλτον. ὁ δὲ πλησίον τόπος, ἔμπυρος ὢν καὶ δυσώδης, ποιεῖ τὰ σώματα τῶν περιοικούντων ἐπίνοσα, καὶ παντελῶς ὀλιγοχρόνια. ἀγαθὴ δ' ἐστὶ φοινικόφυτος, ὅσην αὐτὴν συμβαίνει διειλῆφθαι ποταμοῖς χρησίμοις, ἢ πηγαῖς δυναμέναις ἀρδεύειν. γίνεται δὲ περὶ τοὺς τόπους ἐν αὐλῶνί τινι καὶ τὸ καλούμενον βάλσαμον, ἐξ οὗ πρόσοδον ἁδρὰν αὐτοῖς συμβαίνει, οὐδαμοῦ μὲν τῆς ἄλλης οἰκουμένης εὑρισκομένου τοῦ φυτοῦ, τῆς δ' ἐξ αὐτοῦ χρείας εἰς φάρμακα τοῖς ἰατροῖς καθ' ὑπερβολὴν εὐθετούσης. τὴν δ' ἐκπίπτουσαν ἄσφαλτον οἱ περιοικοῦντες ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τὴν λίμνην διαρπάζουσι, πολεμικῶς διακείμενοι πρὸς ἀλλήλους, ἄνευ πλοίων ἰδιαζόντως τὴν κομιδὴν ποιούμενοι. παρασκευασάμενοι γὰρ δέσμας καλάμων εὐμεγέθεις, ἐμβάλλουσιν εἰς τὴν λίμνην. ἐπὶ δὲ τούτων ἐπικάθηνται οὐ πλείω τριῶν, δύο μὲν ἔχοντες προσδεδεμένας πλατὰς κωπηλατοῦσι. εἷς δὲ φορῶν τόξα, τοὺς προσπλέοντας ἐκ τοῦ πέραν, ἢ βιάζεσθαι τολμῶντας, ἀμύνεται. ὅταν δὲ πλησίον γένωνται τῆς ἀσφάλτου, πελέκεις ἔχοντες ἐπιπηδῶσι· καὶ καθάπερ μαλακῆς πέτρας ἀποκόπτοντες, γεμίζουσι τὴν δέσμην, εἶτα ἀποπλέουσιν εἰς τοὐπίσω. ἂν δέ τις αὐτῶν ἀποπέσῃ τῆς δέσμης διαλυθείσης, μὴ δυνάμενος νεῖν, οὐ καταδύεται καθάπερ ἐν τοῖς ἄλλοις ὕδασιν, ἀλλὰ ἐπινήχεται τοῖς ἐπισταμένοις ὁμοίως. φύσει γὰρ ὑπὲρ τὸ ὑγρὸν παραδέχεται βάρος· ὃ συμβαίνει μετέχειν αὐξήσεως, ἢ πνεύματος ἔξω τῶν στερεῶν, ἃ τῇ πυκνότητα δοκεῖ παραπλησίαν ἔχειν ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ καὶ μολύβδῳ, καὶ τοῖς ὁμοίοις. καὶ ταῦτα μὲν πολὺ βραδύτερον καταφέρεται τῶν ἐν ταῖς ἄλλαις λίμναις ῥιπτουμένων. ταύτην δ' ἔχοντες οἱ βάρβαροι πρόσοδον, ἀπάγουσι τὴν ἄσφαλτον εἰς τὴν αἴγυπτον, καὶ πωλοῦσιν εἰς τὰς ταριχείας τῶν νεκρῶν. μὴ μιγνυμένης γὰρ ταύτης τοῖς λοιποῖς ἀρώμασιν, οὐ δυνατὸν γενέσθαι τὴν τῶν σωμάτων φυλακὴν πολυχρόνιον. ὁ δ' ἀντίγονος ἐπανελθόντος τοῦ δημητρίου, καὶ τὰ κατὰ μέρος τῶν πεπραγμένων ἀπαγγείλαντος, ἐπὶ μὲν τῇ συνθέσει τῇ πρὸς τοὺς ναβαταίους, ἐπετίμη-

τίμη-

τίμησεν αὐτῷ, λέγων ὅτι πολὺ θρασυτέρους πεποίηκε τοὺς βαρ-
βάρους, ἐάσας ἀτιμωρήτους· δόξειν γὰρ αὐτοὺς τετευχέναι συγγνώ-
μης, οὐ δι' ἐπιείκειαν, ἀλλὰ δι' ἀδυναμίαν τοῦ κρατῆσαι. περὶ δὲ τοῦ
κατασκέψασθαι τὴν λίμνην, καὶ δοκεῖν εὑρηκέναι τινὰ τῇ βα-
σιλείᾳ πρόσοδον, ἐπαινέσας, ἐπὶ μὲν ταύτης ἐπιμελητὴν ἔτα-
ξεν ἀντίγονον, τὸν τὰς ἱστορίας συγγράψαντα. τούτῳ δὲ συνε-
τέτακτο πλοῖα παρασκευάσασθαι, καὶ πᾶσαν τὴν ἄσφαλτον
ἀναλαβόντας, συνάγειν εἴς τινα τόπον. οὐ μὴν ἀπέβη γε καὶ
τὸ τέλος κατὰ τὴν ἐλπίδα τοῖς περὶ τὸν ἀντίγονον. οἱ γὰρ ἄρα-
βες συστραφέντες εἰς ἑξακισχιλίους, ἐπιπλεύσαντες ἐν ταῖς
δέσμαις ἐπὶ τοὺς ἐν τοῖς πλοίοις, σχεδὸν ἅπαντας κατετόξευ-
σαν. ἐξ οὗ δὴ συνέβη τὸν ἀντίγονον ἀπογνῶναι τὰς προσόδους,
διά τε τὸ γεγονὸς παράπτωμα, καὶ διὰ τὸ τὸν νοῦν ἔχειν πρὸς ἑτέ-
ροις μείζοσι. παρεγενήθη γὰρ κατὰ τούτους τοὺς καιροὺς βιβλιαφόρος,
ἔχων ἐπιστολὴν παρὰ νικάνορος τοῦ στρατηγοῦ τῆς τε μηδίας καὶ
τῶν ἄλλων σατραπειῶν. ἐν ταύτῃ δ' ἦν γεγραμμένον περί τε
τῆς ἀναβάσεως τοῦ σελεύκου, καὶ τῶν γεγονότων περὶ αὐτὸν ἀτυ-
χημάτων. διόπερ ἀγωνιῶν ὁ ἀντίγονος καὶ περὶ τῶν ἄνω σατρα-
πειῶν, ἐξέπεμψε δημήτριον τὸν υἱὸν, ἔχοντα πεζοὺς μακεδόνας μὲν
πεντακισχιλίους, μισθοφόρους δὲ μυρίους, ἱππεῖς δὲ τετρακισχιλί-
ους. συνετέτακτο δ' αὐτῷ μέχρι βαβυλῶνος ἀναβῆναι, καὶ
τὴν σατραπείαν ἀνακτησάμενον καταβαίνειν συντόμως ἐπὶ
θάλασσαν. ὁ μὲν οὖν δημήτριος ὁρμήσας ἐκ δαμασκοῦ τῆς συ-
ρίας, τὸ συνταχθὲν ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐπετέλει μετὰ σπουδῆς.
ὁ δὲ καθεσταμένος ὑπὸ σελεύκου τῆς βαβυλωνίας στρατηγὸς πα-
τροκλῆς, πυθόμενος περὶ μεσοποταμίαν εἶναι τοὺς πολεμίους, ὑ-
πομεῖναι μὲν τὴν ἔφοδον αὐτῶν οὐκ ἐτόλμησεν, ὀλίγους ἔχων
περὶ αὑτόν. ἀλλὰ τοῖς μὲν ἄλλοις προσέταξεν, ἐκλιπεῖν τὴν πό-
λιν, καὶ τοὺς μὲν αὐτῶν ἐκλιπόντας τὸν εὐφράτην φυγεῖν εἰς τὴν
ἔρημον· τοὺς δὲ περάσαντας εἰς τὸν τίγριν, ἀπελθεῖν εἰς τὴν σου-
σιανὴν πρὸς εὐτελῆ, καὶ τὴν ἐρυθρὰν θάλατταν. αὐτὸς δὲ μεθ'
ὧν εἶχε στρατιωτῶν προβολαῖς χρώμενος ποταμῶν καὶ διώρυ-
ξιν, ἀνεστρέφετο περὶ τὴν σατραπείαν, ἅμα μὲν ἐφεδρεύων

τοῖς πολεμίοις, ἅμα δὲ πέμπων πρὸς σέλευκον εἰς μηδίαν περὶ τῶν ἀεὶ συντελουμένων, καὶ παρακαλῶν βοηθεῖν τὴν ταχίστην. ὁ δὲ δημήτριος ἐπειδὴ παραγενόμενος εἰς βαβυλῶνα, τὴν πόλιν ἐκλελειμμένην εὗρε, πολιορκεῖν ἐπεχείρει τὰς ἀκροπόλεις. ὧν τὴν ἑτέραν ἑλὼν, ἔδωκε τοῖς ἰδίοις στρατιώταις εἰς διαρπαγήν· τὴν δ᾿ ἑτέραν πολιορκήσας ἡμέρας τινὰς, ἐπειδὴ χρόνου προσεδεῖτο, ἀρχέλαον μὲν ἕνα τῶν φίλων ἀπέλιπε στρατηγὸν ἐπὶ τῆς πολιορκίας, δοὺς αὐτῷ πεζοὺς μὲν πεντακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ χιλίους. αὐτὸς δὲ τοῦ χρόνου συντρέχοντος, ἐν ᾧ συντεταγμένος ἦν τὴν ἔφοδον αὐτῷ ποιήσασθαι, μετὰ τῆς λοιπῆς δυνάμεως τὴν ἐπὶ θάλασσαν κατάβασιν ἐποιεῖτο. Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, κατὰ μὲν τὴν ἰταλίαν ῥωμαίων διαπολεμούντων τὸν πρὸς σαμνίτας πόλεμον, συνεχεῖς ἐγίνοντο προσβολαὶ τῆς χώρας, καὶ πολιορκία πόλεων, καὶ δυνάμεων ἐν ὑπαίθρῳ στρατοπεδεία. τὰ γὰρ μαχιμώτατα τῶν κατὰ τὴν ἰταλίαν ἐθνῶν περὶ ἡγεμονίας φιλοτιμούμενα, παντοίους συνίσταντο κινδύνους. οἱ μὲν οὖν τῶν ῥωμαίων ὕπατοι μέρος τῆς δυνάμεως ἀναλαβόντες, κατεστρατοπέδευσαν ταῖς τῶν ῥωμαίων παρεμβολαῖς. καὶ πρὸς μὲν μάχην καιρὸν ἐπετήρουν οἰκεῖον· ταῖς δὲ συμμαχίσι πόλεσι, παρεῖχοντο τὴν ἀσφάλειαν. τὸ δὲ λοιπὸν στρατόπεδον ἀναλαβὼν κόϊντος φάβιος, ὃς ἦν αὐτοκράτωρ ᾑρημένος, τήν τε φρεγελλανῶν πόλιν εἷλε, καὶ τῶν ἀλλοτρίως διακειμένων πρὸς τὴν ῥώμην τοὺς ἐπιφανεστάτους ἐζώγρησε. τούτους δὲ τὸν ἀριθμὸν ὄντας πλείους τῶν σ, ἀπήγαγεν εἰς ῥώμην· καὶ προαγαγὼν εἰς τὴν ἀγορὰν, ῥαβδίσας ἐπελέκησε κατὰ τὸ πάτριον ἔθος. μετ᾿ ὀλίγον δ᾿ ἐμβαλὼν εἰς τὴν τῶν πολεμίων χώραν καὶ λεηλατήσας, καὶ τὴν νωλάνων ἀκρόπολιν ἐξεπολιόρκησε, καὶ λαφύρων μὲν πλῆθος ἀπέδοτο τοῖς στρατιώταις, πολλὴν δὲ τῆς χώρας κατεκληρούχησεν. ὁ δὲ δῆμος κατὰ νοῦν τῶν πραγμάτων αὐτῷ προχωρούντων, ἀποικίαν ἀπέστειλεν εἰς τὴν νῆσον, ποντίαν καλουμένην. Ἐν δὲ τῇ σικελίᾳ, τῆς εἰρήνης ἄρτι γεγενημένης ἀγαθοκλεῖ πρὸς τοὺς σικελιώτας, πλὴν μεσσηνίων, οἱ μὲν φυγάδες τῶν συρακοσίων ἠθροίσθησαν εἰς τὴν μεσσήνην, ταύτην ὁρῶντες

κοινωνοῦσαν, τῶν ἀλλοτρίως ἐχουσῶν πρὸς τὸν δυνάστην. ὁ δ᾽
ἀγαθοκλῆς σπεύδων αὐτῶν καταλῦσαι τὸ σύστημα, πασίφι-
λον στρατηγὸν ἐξαπέστειλε μετὰ δυνάμεως εἰς τὴν μεσσηνίαν,
ἐντειλάμενος ἐν ἀπορρήτοις ἃ χρὴ πράττειν. οὗτος δὲ ἀπροσδο-
κήτως ἐμβαλὼν εἰς τὴν χώραν, καὶ πολλῶν αἰχμαλώτων καὶ
τῆς ἄλλης λείας ἐγκρατὴς γενόμενος, ἠξίου τοὺς μεσσηνίους βούλε-
σθαι τὴν φιλίαν, καὶ μὴ συναναγκάζεσθαι τοῖς πολεμιωτάτοις
αὐτοῦ διαλύεσθαι. οἱ δὲ μεσσήνιοι λαβόντες ἐλπίδας τοῦ χωρὶς
κινδύνων ἀπολυθήσεσθαι τοῦ πολέμου, τούς τε φυγάδας τοὺς ἐκ συ
ρακουσῶν ἐξέβαλον, καὶ τὸν ἀγαθοκλέα, παραγενόμενον μετὰ
δυνάμεως προσεδέξαντο. ὁ δὲ τὸ μὲν πρῶτον φιλανθρώπως
αὐτοῖς προσεφέρετο, καὶ τοὺς φυγάδας ἔπεισε καταδέξασθαι τοὺς
στρατευομένους μὲν αὐτῷ, πεφυγαδευμένους δὲ νόμῳ ὑπὸ τῶν
μεσσηνίων. μετὰ δὲ ταῦτα τοὺς ἐναντιουμένους ἐν τοῖς ἔμπροσθεν
χρόνοις τῇ δυναστείᾳ, μεταπεμψάμενος ἔκ τε ταυρομενίου καὶ
τῆς μεσσήνης, ἅπαντας ἀπέσφαξεν, οὐκ ἐλάττους ὄντας χ΄. διανοού-
μενος γὰρ πόλεμον ἐκφέρειν τοῖς καρχηδονίοις, πᾶν τὸ διακεί-
μενον ἀλλοτρίως κατὰ τὴν σικελίαν ἐκ ποδῶν ἐποιεῖτο. οἱ δὲ μεσσήνιοι
τῶν ξένων τοὺς εὐνουστάτους αὐτοῖς, καὶ δυναμένους ἀμύνασθαι τὸν τύ-
ραννον, ἐκβεβληκότες ἐκ τῆς πόλεως, καὶ τῶν πολιτῶν τοὺς ἀλλο-
τρίως ἔχοντας πρὸς τὸν δυνάστην ὁρῶντες ἀνῃρημένους, ἔτι δὲ
τοὺς ἐπὶ κακουργίᾳ καταδεδικασμένους ἠναγκασμένοι κατα-
δέξασθαι, μετεμέλοντο ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις. ἠναγκάζοντο δὲ
καρτερεῖν, καταπεπληγμένοι τὴν ὑπεροχὴν τῶν κρατούντων.
ὁ δ᾽ ἀγαθοκλῆς τὸ μὲν πρῶτον ἀνέζευξεν ἐπ᾽ ἀκράγαντος,
διανοούμενος καὶ ταύτην τὴν πόλιν συσκευάσασθαι. τῶν δὲ καρ-
χηδονίων καταπλευσάντων ναυσὶν ξ΄, ταύτης μὲν τῆς προθέ-
σεως ἀπέστη, τὴν δὲ χώραν τὴν ὑπὸ καρχηδονίους ἐπιὼν ἐλεηλά-
τει. καὶ τῶν φρουρίων ἃ μὲν ἤρει κατακράτος, ἃ δὲ διὰ ὁμολογίας
προσήγετο. Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, δεινοκράτης ὁ τῶν
συρακοσίων φυγάδων ἡγούμενος, πρὸς μὲν τοὺς καρχηδονίους διε-
πέμπετο, βοηθεῖν ἀξιῶν, πρὶν ἢ τὸν ἀγαθοκλέα πᾶσαν ὑφ᾽ ἑ-
αυτὸν ποιήσασθαι σικελίαν. αὐτὸς δὲ προσδεξάμενος τοὺς ἐκ μεσ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

σιώτης ἐκβεβλημένους φυγάδας, ἔχων ἁδρὰν δύναμιν, ἀπέστει-
λέ τινα τῶν περὶ αὐτὸν νυμφόδωρον, δοὺς μέρος τῶν στρατιωτῶν
ἐπὶ τὴν κεντοριππίνων πόλιν· ταύτην γὰρ φρουρουμένην ὑπ' ἀ-
γαθοκλέους, τῶν πολιτικῶν τινὲς ἐπηγγείλαντο παραδώσειν, ἐφ'
ὅτῳ τὴν αὐτονομίαν δοθῆναι τῷ δήμῳ. παρεισπεσόντος δ'
εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ νυκτὸς, οἱ προεστῶτες τῆς φρουρᾶς αἰσθόμενοι
τὸ γεγονὸς, αὐτόν τε τὸν νυμφόδωρον ἀνεῖλον, καὶ τοὺς βιαζομέ-
νους ἐντὸς τοῦ τείχους, ταύτης δὲ τῆς ἀφορμῆς λαβόμενος ἀγα-
θοκλῆς, συνεκάλεσέ τε τοὺς κεντοριππίνους, καὶ τοὺς δόξαντας αἰ-
τίους γεγονέναι τοῦ νεωτερισμοῦ πάντας ἀπέσφαξε. περὶ ταῦτα
δ' ὄντος τοῦ δυνάστου, καρχηδόνιοι καταπλεύσαντες εἰς τὸν
μέγαν λιμένα τῶν συρακοσίων ν' σκάφεσιν, ἄλλο μὲν οὐδὲν ἠδυνή-
θησαν πρᾶξαι· δυσὶ δὲ περιπεσόντες φορτηγοῖς πλοίοις, τὴν
μὲν ἐξ ἀθηνῶν κατέδυσαν, τῶν δ' ἐμπλεόντων τὰς χεῖρας ἀπέ-
κοψαν. δοξάντων δ' αὐτῶν ὠμῶς κεχρῆσθαι μηδὲν ποιοῦσιν ἀδικοῦσι,
ταχὺ τὸ δαιμόνιον αὐτοῖς ἐπεσήμαινεν. εὐθὺ γὰρ τοῦ στόλου τι-
νὲς ναῦς ἀποχωρισθεῖσαι περὶ τὴν βρεττανίαν, ἑάλωσαν ὑπὸ τῶν ἀ-
γαθοκλέους στρατηγῶν· καὶ τὸ παραπλήσιον οἱ ζωγρηθέντες τῶν
φοινίκων ἔπαθον, οἷα ἔπραξαν εἰς τοὺς ἁλόντας. οἱ δὲ περὶ τὸν δει-
νοκράτην φυγάδες, ἔχοντες πεζοὺς μὲν ὑπὲρ τοὺς τρισχιλίους, ἱπ-
πεῖς δὲ οὐκ ἐλάττους δισχιλίων, τὴν καλουμένην γαλαρίαν κατέ-
λαβον, τῶν πολιτῶν ἑκουσίως ἐπικαλεσαμένων. καὶ τοὺς μὲν
ἀγαθοκλέους ἐξέβαλον, αὐτοὶ δὲ πρὸ τῆς πόλεως ἐστρατοπέδευ-
σαν. ἀγαθοκλέους δὲ ταχέως ἀποστείλαντος ἐπ' αὐτοὺς πασίφι-
λον καὶ δημόφιλον, μετὰ στρατιωτῶν πεντακισχιλίων, ἐγένετο
μάχη πρὸς τοὺς φυγάδας· ὧν ἡγεῖτο δεινοκράτης καὶ φιλονείδης,
τὰ κέρατα διειληφότες. ἐφ' ἱκανὸν μὲν οὖν χρόνον ἰσόρροπος ἦν
ὁ κίνδυνος, φιλοτίμως ἀμφοτέρων τῶν στρατοπέδων ἀγωνιζο-
μένων. τοῦ δ' ἑτέρου τῶν στρατηγῶν φιλονείδου πεσόντος, καὶ
τοῦ κατ' αὐτὸν μέρους τραπέντος, ἠναγκάσθη καὶ δεινοκράτης
ἀποχωρῆσαι. οἱ δὲ περὶ τὸν πασίφιλον τούτων τε πολλοὺς κατὰ τὴν
φυγὴν ἀνεῖλον· καὶ τὴν γαλαρείαν ἀνακτησάμενοι, τοὺς αἰτίους
τῆς ἀποστάσεως ἐκόλασαν. ἀγαθοκλῆς δὲ πυνθανόμενος τοὺς καρ-

χηδο-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

χηδονίους τὸν ἔκνομον καλούμενον λόφον ἐν τῇ γελῴᾳ κατειληφέναι, διέγνω πάσῃ τῇ δυνάμει διαγωνίσασθαι. ὁρμήσας δ' ἐπ' αὐτοὺς, καὶ πλησίον γενόμενος, προεκαλεῖτο εἰς μάχην, ἐπηρμένος τῇ προγεγενημένῃ νίκῃ. οὐ τολμόντων δὲ τῶν βαρβάρων παρατάξασθαι, νομίσας ἀκονιτὶ κρατεῖν τῶν ὑπαίθρων, ἐπανῆλθεν εἰς τὰς συρακούσας. καὶ τῶν ναῶν τοὺς ἐπιφανεστάτους τοῖς σκύλοις ἐκόσμησε. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν, ὧν ἡμεῖς ἐδυνήθημεν ἐφικέσθαι. Ἐπ' ἄρχοντος δ' ἀθήνησι σιμωνίδου, ῥωμαῖοι μὲν ὑπάτους κατέστησαν, μάρκον οὐαλέριον καὶ πόπλιον δέκιον. ἐπὶ δὲ τούτων οἱ περὶ κάσανδρον καὶ πτολεμαῖον καὶ λυσίμαχον, διαλύσεις ἐποιήσαντο πρὸς ἀντίγονον, καὶ συνθήκας ἔγραψαν. ἐν δὲ ταύταις ἦν, κάσανδρον μὲν εἶναι στρατηγὸν τῆς εὐρώπης, μέχρι ἂν ἀλέξανδρος ὁ ἐκ ῥωξάνης εἰς ἡλικίαν ἔλθῃ· καὶ λυσίμαχον μὲν τῆς θρᾴκης κυριεύειν· πτολεμαῖον δὲ τῆς αἰγύπτου, καὶ τῶν συνοριζουσῶν ταύτῃ πόλεων, κατά τε τὴν λιβύην καὶ τὴν ἀραβίαν· ἀντίγονον δὲ ἀφηγεῖσθαι τῆς ἀσίας πάσης· τοὺς δὲ ἕλληνας αὐτονόμους εἶναι. οὐ μὴν ἐνέμειναν γε ταῖς ὁμολογίαις ταύταις, ἀλλ' ἕκαστος αὐτῶν προφάσεις εὐλόγους ποριζόμενος, πλεονεκτεῖν ἐπειρᾶτο. κάσανδρος δὲ ὁρῶν ἀλέξανδρον τὸν ἐκ ῥωξάνης αὐξανόμενον, καὶ κατὰ τὴν μακεδονίαν λόγους ὑπό τινων διδομένους, ὅτι καθήκει προάγειν ἐκ τῆς φυλακῆς τὸν παῖδα, καὶ τὴν πατρῴαν βασιλείαν παραδοῦναι, φοβηθεὶς ὑπὲρ αὐτοῦ, προσέταξε γλαυκίᾳ τῷ προεστηκότι τῆς τοῦ παιδὸς φυλακῆς, τὴν μὲν ῥωξάνην καὶ τὸν βασιλέα κατασφάξαι, καὶ κρύψαι τὰ σώματα, τὸ δὲ γεγονὸς μηδενὶ τῶν ἄλλων ἀπαγγεῖλαι. ποιήσαντος δ' αὐτοῦ τὸ προσταχθὲν, οἱ περὶ κάσανδρον καὶ λυσίμαχον καὶ πτολεμαῖον, ἔτι δ' ἀντίγονον, ἀπηλλάγησαν τῶν ὑπὸ τοῦ βασιλέως προσδοκωμένων φόβων. οὐκ ἔτι γὰρ ὄντος οὐδενὸς τοῦ διαδεξαμένου τὴν ἀρχὴν, τὸ λοιπὸν ἕκαστος τῶν κρατούντων ἐθνῶν ἢ πόλεων, βασιλικὰς εἶχεν ἐλπίδας, καὶ τὴν ὑφ' ἑαυτὸν τεταγμένην χώραν εἶχον ὡσανεί τινα βασιλείαν δορίκτητον. τὰ μὲν οὖν κατὰ τὴν ἀσίαν καὶ τὴν εὐρώπην, καὶ τὰ περὶ τὴν ἑλλάδα καὶ μακεδονίαν, ἐν τούτοις ἦν. Κατὰ δὲ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

τὴν ἰταλίαν, ῥωμαῖοι δυνάμεσιν ἁδραῖς πεζῶν τε καὶ ἱππέων, ἐστράτευσαν ἐπὶ πολίτιον, μαῤῥουκίνων οὖσαν πόλιν. ἀπέστειλαν δὲ καὶ τῶν πολιτῶν εἰς ἀποικίαν, καὶ κατῴκησαν τὴν προσαγορευομένην ἰντέραμναν. κατὰ δὲ τὴν σικελίαν ἀεὶ μᾶλλον αὐξομένου ἀγαθοκλέους, καὶ δυνάμεις ἁδροτέρας ἀθροίζοντος, καρχηδόνιοι πυνθανόμενοι τὸν δυνάστην συσκευαζόμενον τὰς ἐν τῇ νήσῳ πόλεις, ταῖς δὲ δυνάμεσιν ὑπερέχοντα τῶν σφετέρων στρατιωτῶν, ἔδοξαν ἐνεργέστερον ἅψασθαι τοῦ πολέμου. εὐθὺς οὖν τριήρεις μὲν κατήρτισαν λ´ πρὸς ταῖς ρ̄. στρατηγὸν δὲ προχειρισάμενοι τῶν παρ' αὐτοῖς ἐπιφανεστάτων ἀμίλκαν, ἔδωκαν αὐτῷ τῶν μὲν πολιτικῶν στρατιωτῶν δισχιλίους, ἐν οἷς ἦσαν πολλοὶ καὶ τῶν ἐπιφανῶν· τῶν δ' ἀπὸ τῆς λιβύης μυρίους· ἐκ δὲ τῆς τυῤῥηνίας μισθοφόρους χιλίους, καὶ ζευγίππας σ´. ἔτι δὲ βαλιαρεῖς σφενδονήτας χιλίους· ὁμοίως δὲ χρημάτων πλῆθος, καὶ βελῶν, καὶ σίτου, καὶ τῶν ἄλλων εἰς πόλεμον χρησίμων τὴν καθήκουσαν παρασκευήν. ἀναχθέντος δὲ ἐκ τῆς καρχηδόνος τοῦ στόλου παντὸς, καὶ γενομένου πελαγίου, χειμὼν ἐξαίφνης ἐπιπεσὼν, ξ´ μὲν τριήρεις ἠφάνισε· σ´ δὲ τῶν σιτηγῶν πλοίων διέφθειρεν. ὁ δὲ λοιπὸς στόλος μεγάλοις περιπεσὼν χειμῶσι, μόλις διεσώθη πρὸς τὴν σικελίαν. ἀπώλοντο δὲ καὶ τῶν ἐπιφανῶν καρχηδονίων οὐκ ὀλίγοι· δι' οὓς συνέβη τὴν πόλιν δημόσιον ἄρασθαι πένθος. εἰώθασι γὰρ ἐπειδὰν μείζων τις ἀτυχία γένηται περὶ τὴν πόλιν, μέλασι σακκίοις † καταλύπτειν τὰ τείχη. ἀμίλκας δ' ὁ στρατηγὸς ἀναλαβὼν τοὺς διασωθέντας ἐκ τοῦ χειμῶνος μισθοφόρους, συνῆγε, καὶ τῶν κατὰ σικελίαν συμμάχων ἐστρατολόγει τοὺς εὐθέτους. προσέλαβε δὲ καὶ τὰς προϋπαρχούσας δυνάμεις, καὶ πάντων τῶν εἰς πόλεμον εὐθέτων ἐπιμέλειαν ποιησάμενος, ἐν ὑπαίθρῳ συνεῖχε τὰ στρατόπεδα, πεζοὺς μὲν ἔχων περὶ τοὺς τετρακισμυρίους, ἱππεῖς δὲ σχεδὸν πεντακισχιλίους. ταχὺ δὲ τὴν γεγενημένην ἀτυχίαν διορθωσάμενος, καὶ δόξας ἀγαθὸς εἶναι, τῶν μὲν συμμάχων τὰς ψυχὰς προκαταπεπληγμένας ἀνεκτήσατο, τοῖς δὲ πολεμίοις οὐ τὴν τυχοῦσαν ἀγωνίαν ἐπέστησεν. ἀγαθοκλῆς δὲ τὰς τῶν καρχηδονίων δυνάμεις ὁρῶν ὑπερέχουσας

† Quid sit legendum est, καταλύπειν τὴν τύχην.

[illegible] in vetusto codice legitur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

χρύσας τῶν ἑαυτοῦ, διέλαβε τῶν τε φρουρίων οὐκ ὀλίγα μεθίστασθαι
πρὸς τοὺς φοίνικας, ἔτι τῶν πόλεων ὅσαι προσέκοπτον αὐτῷ.
μάλιστα δ' εὐλαβεῖτο περὶ τῶν γελώων, πυνθανόμενος ἐν τῇ
τούτων χώρᾳ πάσας εἶναι τὰς τῶν πολεμίων δυνάμεις. ἐγένετο δ'
αὐτῷ περὶ τοῦτον τὸν χρόνον καὶ περὶ τὸν στόλον οὐ μικρὸν ἐλάττω
μα. τῶν γὰρ νεῶν κ' ἀπὸ τὸν πορθμὸν, ὑποχείριον τοῖς καρχηδονί
οις, κατέστησαν σὺν αὐτοῖς ἀνδράσιν. οὐ μὴν ἀλλὰ κρίνας τὴν
τῶν γελώων πόλιν ἀσφαλίσασθαι φρουρᾷ, φανερῶς οὐκ ἐτόλμα δύ
ναμιν εἰσαγεῖν, ἵνα μὴ φθάσαι συμβῇ τοὺς γελώους προφάσεως
δεομένους, καὶ τὴν πόλιν ἐκβάλῃ μεγάλας ἀφορμὰς αὐτῷ πα
ρεχομένην. ἀπέστειλεν οὖν κατ' ὀλίγους τῶν στρατιωτῶν ὡς ἐπί τι-
νας χρείας, ἕως ὅτου συνέβη τῷ πλήθει πολὺ προτερῆσαι τῶν πο
λιτικῶν. μετ' ὀλίγον δὲ καὶ αὐτὸς παραγενόμενος, προδοσίαν ἐνε-
κάλεσε, καὶ μετάθεσιν τοῖς γελώοις, εἴτε καὶ κατ' ἀλήθειαν αὐ
τῶν διανοηθέντων τι πρᾶξαι τοιοῦτον, εἴτε καὶ ψευδέσι διαβο
λαῖς φυγάδων πεισθεὶς, ἢ καὶ χρημάτων βουλόμενος εὐπορῆ-
σαι, ἀπέσφαξε τῶν γελώων πλείους τῶν τετρακχιλίων, καὶ τὰς
οὐσίας αὐτῶν ἀνέλαβε. προσέταξε δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις γελώοις πᾶ-
σι τά τε νομίσματα, καὶ τὸν ἄσημον ἄργυρόν τε καὶ χρυσὸν ἀ-
νενεγκεῖν, διαπειλησάμενος τιμωρήσασθαι τοὺς ἀπειθήσαντας.
ταχὺ δὲ πάντων πραξάντων τὸ προσταχθὲν διὰ τὸν φόβον, χρη
μάτων τε πλῆθος, ἤθροισε· καὶ πᾶσι τοῖς πραττομένοις ὑφ' ἑαυ
τὸν, δεινὴν ἐνεποίησε κατάπληξιν. δόξας δ' ὠμότερον κεχρῆ-
σθαι τοῦ καθήκοντος τοῖς γελώοις, τοὺς μὲν ἀποσφαγέντας εἰς τὰς
ἐκτὸς τῶν τειχῶν τάφρους συνέχωσεν. ἐν δὲ τῇ πόλει τὴν ἱκανὴν
φρουρὰν ἀπολιπὼν, ἀντεστρατοπέδευσε τοῖς πολεμίοις. κατεῖ-
χον δὲ καρχηδόνιοι μὲν τὸν ἔκνομον λόφον, ὅν φασὶ † φράειον † Forte φρού
γεγονέναι φαλάειδος. ἐν τούτῳ δὲ λέγεται κατεσκευακέναι τὸν ριον.
τύραννον ταῦρον χαλκοῦν, τὸν διαβεβοημένον πρὸς τὰς τῶν βε-
βασανισμένων τιμωρίας, ὑποκαιομένου τοῦ κατασκευάσματος.
διὸ καὶ τὸν τόπον ἔκνομον ἀπὸ τῆς εἰς τοὺς ἀτυχοῦντας ἀσεβείας
προσηγορεῦσθαι. ἐκ δὲ θατέρου μέρους ἀγαθοκλῆς, ἕτερον τῶν φαλα
ειδος γεγενημένων φρουρίων κατεῖχε, τὸ προσαγορευθὲν ἀπ' ἐ-

κείνου φαλάκριον. καὶ διὰ μέσων μὲν τῶν παρεμβολῶν ἦν ποταμός,
ὃν ἀμφότεροι πρόβλημα τῶν πολεμίων ἐπεποίηντο. φῆμαι δὲ
κατεῖχον ἐπὶ τῶν προτέρων χρόνων, ὅτι δεῖ περὶ τὸν τόπον τοῦ-
τον πλῆθος ἀνθρώπων ἐν μάχῃ διαφθαρῆναι. οὐκ ὄντος δὲ φα-
νεροῦ παρ' ὁποτέροις γένηται τὸ ἀτύχημα, συνέβαινε δεισιδαι-
μονεῖν τὰ στρατόπεδα, καὶ πρὸς μάχην ὀκνηρῶς ἔχειν. διόπερ
ἐπὶ πολὺν χρόνον οὐδέτεροι τὸν ποταμὸν ἐτόλμων διαβαίνειν
ἀθρόοις στρατιώταις, ἕως ὅτου παράλογός τις αἰτία προσεκαλέ-
σατο αὐτοὺς εἰς τὸν ὁλοσχερῆ κίνδυνον. τῶν γὰρ λιβύων κατατρε-
χόντων τὴν πολεμίαν, ἀγαθοκλῆς παρωξύνθη τὸ παραπλήσιον
ποιῆσαι. ἀγόντων δὲ λείαν τῶν ἑλλήνων, καί τινα τῶν ἀπὸ τῆς
παρεμβολῆς ὑποζυγίων ἀπαγαγόντων, ἐπεξῆλθον ἐκ τοῦ καρ-
χηδονίων χάρακος οἱ τούτους διώξοντες. ὁ δ' ἀγαθοκλῆς προϊ-
δόμενος τὸ μέλλον ἔσεσθαι, παρὰ τὸν ποταμὸν ἔθηκεν ἐνέδραν, ἀν-
δρῶν ἐπιλέκτων ταῖς ἀρεταῖς. οὗτοι δὲ τῶν καρχηδονίων τοὺς τὴν
λείαν ἄγοντας ἐπιδιωκόντων, καὶ διαβάντων τὸν ποταμόν, ἐξα-
νέστησαν ἐκ τῆς ἐνέδρας ἄφνω· καὶ προσπεσόντες ἀτάκτοις, ῥα-
δίως ἐτρέψαντο. φονευομένων δὲ τῶν βαρβάρων, καὶ πρὸς τὴν
ἰδίαν παρεμβολὴν φευγόντων, ἀγαθοκλῆς νομίσας ἥκειν τὸν και-
ρὸν τοῦ διαγωνίσασθαι, πᾶσαν ἤγαγε τὴν δύναμιν ἐπὶ τὴν τῶν
πολεμίων στρατοπεδείαν. προσπεσὼν δ' οὖν αὐτοῖς ἀπροσδο-
κήτως, καὶ ταχὺ μέρος τῆς τάφρου χώσας, ἀνέσπασε τὸν χάρα-
κα· καὶ βιαζόμενος εἰς τὴν παρεμβολὴν παρεισέπεσεν. οἱ δὲ καρ-
χηδόνιοι διά τε τὸ παράδοξον καταπεπληγμένοι, καὶ πρὸς ἔκ-
ταξιν οὐ δυνάμενοι λαβεῖν ἀναστροφήν, ὡς ἔτυχε τοῖς πολεμίοις
ἀπήντων, καὶ ἠγωνίζοντο. περὶ δὲ τὴν τάφρον ἀμφοτέρων ἐρ-
ρωμένως κινδυνευόντων, ταχὺ πᾶς ὁ πλησίον τόπος νεκρῶν
κατεστρώθη. οἵ τε γὰρ τῶν καρχηδονίων ἐπιφανέστατοι, τὴν πα-
ρεμβολὴν ὁρῶντες ἁλισκομένην, ἐβοήθουν. οἵ τε περὶ τὸν ἀγα-
θοκλέα διὰ τὸ προτέρημα τεθαρρηκότες, καὶ νομίζοντες ἑνὶ
κινδύνῳ καταλύσειν πάντα τὸν πόλεμον, ἐνέκειντο τοῖς βαρ-
βάροις. ὁ δ' ἀμίλκας ὁρῶν κατισχυομένους τοὺς ἑαυτοῦ, καὶ τῶν
ἑλλήνων ἀεὶ πλείους παρεισπίπτοντας εἰς τὴν παρεμβολήν, ἐπέ-

στησε

στῆσε τοὺς σφενδονήτας τοὺς ἐκ τῶν Βαλαρίδων νήσων, ὄντας οὐκ
ἐλάττους τῶν χιλίων. οὗτοι δὲ συνεχεῖς καὶ μεγάλους λίθους ἀφι-
έντες, πολλοὺς μὲν ἐτραυμάτιζον· οὐκ ὀλίγους δὲ καὶ τῶν βιαζομέ-
νων ἀπέκτεινον· τῶν δὲ πλείστων τὰ σκεπάζοντα τῶν ὅπλων συ-
νέτριβον. οἱ γὰρ ἄνδρες οὗτοι μναιαίους λίθους βάλλειν εἰωθότες,
μεγάλα συμβάλλονται πρὸς νίκην ἐν τοῖς κινδύνοις, ὡς ἂν ἐκ
παίδων παρ' αὐτοῖς τῆς ἐν ταῖς σφενδόναις γυμνασίας διαπο-
νουμένης. τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ τοὺς ἕλληνας ἐκ τῆς παρεμβολῆς
ἐκβαλόντες, ἐκράτησαν. πάλιν δὲ οἱ περὶ τὸν ἀγαθοκλέα κατ'
ἄλλους τόπους προσβολὰς ἐποιοῦντο. καὶ δὴ τῆς παρεμβολῆς ἤ-
δη κατὰ κράτος ἁλισκομένης, κατέπλευσε τοῖς καρχηδονίοις
δύναμις ἐκ λιβύης ἀνέλπιστος. διὸ καὶ ταῖς ψυχαῖς πάλιν θαρ-
ρήσαντες, οἱ μὲν ἐκ τῆς παρεμβολῆς κατὰ στόμα ἐκινδύνευον· οἱ δὲ
προσιόντες ἐπὶ τὴν βοήθειαν, κύκλῳ περιΐσταντο τοὺς ἕλληνας. ὧν
τιτρωσκομένων, παραδόξως ἡ μὲν μάχη ταχὺ παλίντροπος ἐ-
γένετο. ἔφευγον δ' οἱ μὲν εἰς τὸν ἱμέραν ποταμὸν, οἱ δ' εἰς τὴν
παρεμβολὴν, μ̄ σταδίους ἐχούσης τῆς ἀναχωρήσεως. καὶ ταύτης χε-
δὸν πάσης πεδινῆς οὔσης, ἐπεδίωκον τῶν βαρβάρων ἱππεῖς, οὐκ
ἔλασσον ὄντες πεντακισχιλίων. διὸ καὶ συνέβη τὸν μεταξὺ τό-
πον νεκρῶν πληρωθῆναι, πολλὰ συμβαλλομένου καὶ τοῦ ποτα-
μοῦ πρὸς τὴν τῶν ἑλλήνων ἀπώλειαν. ὑπὸ κύνα γὰρ οὔσης τῆς ὥ-
ρας, καὶ τοῦ διωγμοῦ περὶ μέσον ἡμέρας γινομένου, οἱ πολλοὶ τῶν
φευγόντων διά τε τὸ καῦμα καὶ τὴν ἐκ τῆς φυγῆς κακοπάθειαν
ἔκδιψοι γιγνόμενοι, λάβρως ἔπινον, καὶ ταῦθ' ἁλικοῦ τοῦ ῥεύ-
ματος ὄντος. διό περ οὐκ ἐλάττους τῶν ἐν τῷ διωγμῷ σφαγέν-
των, εὑρέθησαν παρὰ τὸν ποταμὸν τετελευτηκότες ἄτρωτοι.
ἔπεσον δ' ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ τῶν μὲν βαρβάρων περὶ φ, τῶν
δ' ἑλλήνων οὐκ ἐλάττους ἑπτακισχιλίων. ἀγαθοκλῆς δὲ τηλικαύ-
τῃ συμφορᾷ περιπεσὼν, τοὺς ἐκ τῆς τροπῆς διασωθέντας ἀνέλα-
βε· καὶ τὴν παρεμβολὴν ἐμπρήσας, εἰς γέλαν ἀπεχώρησε. δια-
δόντος δ' αὐτοῦ λόγον, ὡς κατὰ σπουδὴν εἰς συρακούσας ἀναζευ-
γνύει, τριακόσιοι τῶν ἐκ λιβύης ἱππέων κατὰ τὴν χώραν περιέπε-
σον τισὶ τῶν ἀγαθοκλέους στρατιωτῶν· ὧν εἰπόντων, ὡς ἀγαθο-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

κλῆς εἰς συρακούσας ἀνεκεχωρήκει, εἰσῆλθομ εἰς γέλαν ὡς φί-
λοι. καὶ διαψευσθέντες τῆς ἐλπίδος, κατηκοντίσθησαν. ὁ δ᾽ ἀ-
γαθοκλῆς συνέκλεισεν αὐτὸμ εἰς τὴν γέλαν, οὐκ ἀδυνατῶμ εἰς
συρακούσας διασωθῆναι. βουλόμενος δὲ περισπάσαι τοὺς καρ-
χηδονίους πρὸς τὴν πολιορκίαν τῆς γέλας, ἵν᾽ οἱ συρακόσιοι πολ-
λὴν ἄδειαν ἔχωσι συγκομίσαι τοὺς καρπούς, ἀναγκάζοντος τοῦ
καιροῦ. ὁ δ᾽ ἀμίλκας τὸ μὲν πρῶτομ ἐπεχείρει πολιορκεῖμ τὴν
γέλαν. πυνθανόμενος δὲ ἐν ταύτῃ καὶ δύναμιμ εἶναι τὴν ἀμυ-
νουμένην, καὶ πάντωμ εὐπορεῖμ τὸμ ἀγαθοκλέα, ταύτης μὲν ἀ-
πέστη τῆς ἐπιβολῆς, τὰ δὲ φρούρια καὶ τὰς πόλεις ἐπιπορευόμενος
προσήγετο, καὶ πᾶσιμ ἐχρῆτο φιλανθρώπως, ἐκκαλούμενος
τοὺς σικελιώτας πρὸς εὔνοιαν. καὶ καμαριναῖοι καὶ λεοντῖνοι,
πρὸς δὲ τούτοις καταναῖοι καὶ ταυρομενῖται, παραχρῆμα πρέσ-
βεις ἐκπέμψαντες, προσέθεντο καρχηδονίοις. μετ᾽ ὀλίγας δ᾽
ἡμέρας οἵ τε μεσσήνιοι καὶ ἀβακηνῖνοι, καὶ συχναὶ τῶν πόλεωμ ἀλ-
λήλας φθάνουσαι πρὸμ ἀμίλκαν ἀφίσταντο· τοσαύτη τοῖς ὄχλοις
ἐνέπεσεν ὁρμὴ μετὰ τὴν ἧτταν, διὰ τὸ πρὸς τὸμ τύραννομ μῖσος.
ὁ δ᾽ ἀγαθοκλῆς ἀπολιπὼμ τὴν ὑπολελειμμένην δύναμιμ εἰς
συρακούσας, τὰ πεπονηκότα τῶν τειχῶμ ἐπεσκεύαζε καὶ τὸμ
ἀπὸ τῆς χώρας σῖτομ ἀπεκόμιζε. διανοούμενος τῆς μὲν πόλεως τὴν
ἱκανὴν ἀπολιπεῖμ φυλακήν, τῆς δὲ δυνάμεως τὴν κρατίστην με-
τάγειμ εἰς λιβύην, καὶ μετατιθέναι τὸμ πόλεμομ εἰς τὴν ἤπει-
ρομ ἐκ τῆς νήσου. ἡμεῖς δὲ κατὰ τὴν ἐν ἀρχῇ πρόθεσιμ, τὴν εἰς λιβύημ
ἀγαθοκλέους διάβασιμ, ἀρχὴν ποιησόμεθα τῆς ἑπομένης βίβλου.

ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΗ Κ ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΒΙΒΛΩΝ.

ΩΣ ἀγαθοκλῆς διαβὰς εἰς λιβύην, ἐνίκησε παρατάξει
καρχηδονίους, καὶ πολλῶμ πόλεωμ ἐκυρίευσεν.

Ὡς κάσανδρος λέοντι μὲν ἐβοήθησε. πρὸς δὲ πτολεμαῖομ τὸμ
ἀντιγόνου στρατηγὸμ ἀποστάτην γενόμενον, συμμαχίαν ἐποιήσατο.

Ὡς πτολεμαῖος μὲν τῶν περὶ κιλικίαν πόλεωμ τινὰς εἷλε, δη-
μήτριος δ᾽ ὁ ἀντιγόνου ταύτας ἀνεκτήσατο.

Ὡς πολυσπέρχων μὲν ἡρακλέα τὸν ἐκ Βαρσίνης ἐπεχείρησε κατάγειν ἐπὶ τὴν πατρώαν βασιλείαν· πτολεμαῖος δὲ νικοκρέοντα, τὸν βασιλέα τῶν παφίων ἐπανείλατο.

Περὶ τῶν πραχθέντων ἐν μὲν τῷ βοσπόρῳ τοῖς βασιλεῦσι, κατὰ δὲ τὴν ἰταλίαν ῥωμαίοις καὶ σαμνίταις.

Πτολεμαίου στρατεία ἐπὶ κιλικίαν, καὶ τῆς ἑξῆς παραθαλαττίου.

Ἡρακλέους ἀναίρεσις ὑπὸ πολυσπέρχοντος.

Ἀμίλκου τοῦ στρατηγοῦ τῶν καρχηδονίων ἅλωσις ὑπὸ συρακουσίων.

Ὡς ἀκραγαντῖνοι τοὺς σικελιώτας ἐλευθεροῦν ἐπεχείρησαν.

Ὡς τῶν συρακουσίων κ ναῦς ἥλωσαν· περὶ τῆς ἐν λιβύῃ γενομένης στάσεως, καὶ τοῦ κινδύνου τοῦ περὶ τὸν ἀγαθοκλέα.

Περὶ τῶν πραχθέντων ἀππίῳ κλαυδίῳ, κατὰ τὴν τιμητικὴν ἀρχήν.

Παράδοσις κορίνθου καὶ σικυῶνος πτολεμαίῳ.

Κλεοπάτρας ἐν σάρδεσιν ἀναίρεσις.

Ὡς ἀγαθοκλῆς καρχηδονίους μὲν ἐνίκησε μάχῃ, τὸν δὲ δυνάστην τῆς κυρήνης ὀφέλλαν μεταπεμψάμενος ἐπὶ κοινοπραγίαν κατέσφαξε, καὶ μετὰ τούτου δύναμιν παρέλαβε.

Ὡς καρχηδόνιοι βομίλκαν ἐπιθέμενον τυραννίδι, κατέλυσαν.

Ὡς ἀγαθοκλέους ἀποπέμψαντος εἰς σικελίαν, τὰ λάφυρά τινα τῶν πλοίων ἐναυάγησεν.

Ὡς ῥωμαῖοι μαρσίοις μὲν πολεμουμένοις ὑπὸ σαμνιτῶν ἐβοήθησαν. ἐν δὲ τῇ τυῤῥηνίᾳ κάπριον ἐξεπολιόρκησαν.

Δημητρίου τοῦ πολιορκητοῦ κατάπλους εἰς τὸν πειραιᾶ, καὶ τῆς μουνιχίας ἅλωσις.

Ἐλευθέρωσις ἀθηναίων καὶ μεγαρέων.

Πλοῦς ἐπὶ κύπρον δημητρίου, καὶ μάχη πρὸς μενέλαον τὸν στρατηγόν, καὶ σαλαμῖνος πολιορκία.

Ναυμαχία δημητρίου πρὸς πτολεμαῖον, καὶ νίκη δημητρίου.

Παράληψις κύπρου τε πάσης, καὶ τῆς πτολεμαίου δυνάμεως.

Ὡς μετὰ τὴν νίκην ταύτην ἀντιγόνου καὶ δημητρίου περιθεμένων διάδημα, ζηλοτυπήσαντες οἱ λοιποὶ δυνάσται, βασιλέας ἑαυτοὺς ἀνηγόρευσαν.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

Ὡς ἀγαθοκλῆς ἰτύκην ἐκπολιορκήσας, διεβίβασε μέρος τῆς δυνάμεως εἰς τὴν σικελίαν.

Ὡς ἀκραγαντῖνοι παραταξάμενοι πρὸς τοὺς ἀγαθοκλέους στρατηγούς, ἡττήθησαν.

Ὡς ἀγαθοκλῆς ἡράκλειαν μὲν καὶ θέρμα καὶ κεφαλοίδιον προσηγάγετο, τὴν δὲ τῶν ἀπολλωνιατῶν χώραν καὶ πόλιν ἐξηνδραποδίσατο.

Ὡς ἀγαθοκλῆς ἐν σικελίᾳ, ναυμαχίᾳ μὲν ἐνίκησε καρχηδονίους, μάχῃ δ' ἀκραγαντίνους.

Διάβασις εἰς λιβύην ἀγαθοκλέους, καὶ ἧττα.

Αἱ γενόμεναι ταραχαὶ περὶ τὰ ἑκατέρων στρατόπεδα.

Ἀγαθοκλέους δρασμὸς εἰς σικελίαν.

Αἱ γενόμεναι σφαγαὶ τῶν σικελιωτῶν ὑπὸ ἀγαθοκλέους. (γυπτον.

Στρατεία ἀντιγόνου βασιλέως μεγάλαις δυνάμεσιν ἐπ' αἰ-

Ἀπόστασις πασιφίλου στρατηγοῦ ἀπὸ ἀγαθοκλέους.

Ὡς καρχηδόνιοι συνέθεντο τὴν εἰρήνην πρὸς ἀγαθοκλέα.

Ὡς ῥόδον πολιορκήσας δημήτριος, διελύσατο τὴν πολιορκίαν.

Ὡς ῥωμαῖοι σαμνίτας δυσὶ μάχαις ἐνίκησαν.

Ὡς δημήτριος ἀπὸ τῆς ῥόδου πλεύσας εἰς τὴν ἑλλάδα, τὰς πλείστας πόλεις ἠλευθέρωσεν.

Ὡς ἀγαθοκλῆς λιπαραίους χρήματα ἀδίκως εἰσπραξάμενος, ἀπέβαλε τὰς ναῦς ἐν αἷς ἦν τὰ χρήματα.

Ὡς ῥωμαῖοι τὸ μὲν ἔθνος τῶν ἄσκλων κατεπολέμησαν. πρὸς δὲ τοὺς σαμνίτας συνέθεντο τὴν εἰρήνην.

Τὰ πραχθέντα κλεωνύμῳ περὶ τὴν ἰταλίαν.

Δι' ἃς αἰτίας οἱ περὶ κάσανδρον καὶ λυσίμαχον, ἔτι δὲ σέλευκον καὶ πτολεμαῖον συνδραμόντες, ἐνεστήσαντο τὸν πόλεμον τὸν πρὸς ἀντίγονον.

Στρατεία κασάνδρου μὲν ἐπὶ δημήτριον εἰς θεσσαλίαν, λυσιμάχου δ' εἰς τὴν ἀσίαν.

Ἀπόστασις δοκίμου καὶ φοίνικος τῶν στρατηγῶν ἀπ' ἀντιγόνου.

Ὡς ἀντίγονος ἀντιστρατοπεδεύσας λυσιμάχῳ, πολὺ προεῖχε ταῖς δυνάμεσιν.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

Ὡς δημήτριον τὸν υἱὸν ἐκ τῆς ἑλλάδος μετεπέμψατο.

Ὡς πτολεμαῖος μὲν ἐχειρώσατο τὰς πόλεις τὰς ἐν τῇ κοίλῃ συρίᾳ, σέλευκος δ᾽ ἐκ τῶν ἄνω σατραπειῶν τὴν κατάβασιν ἐποιήσατο.

Μάχη καππαδοκίας.

Διάλυσις ἁπασῶν τῶν δυνάμεων, εἰς χειμασίαν.

ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ

ΒΙΒΛΟΣ Κ.

ΤΟΙΣ εἰς τὰς ἱστορείας ὑπερμήκεις δημηγορείας παρεμβάλλουσιν, ἢ πυκναῖς χρωμένοις ῥητορείαις, δικαίως ἄν τις ἐπιτιμήσειεν. οὐ μόνον γὰρ τὸ συνεχὲς τῆς διηγήσεως διὰ τὴν ἀκαιρείαν τῶν ἐπεισαγομένων λόγων διασπῶσιν, ἀλλὰ καὶ τῶν φιλοτίμως ἐχόντων πρὸς τὴν τῶν πράξεων ἐπίγνωσιν. καίτοιγε τοὺς ἐπιδείκνυσθαι βουλομένους λόγου δύναμιν, ἔξεστι κατ᾽ ἰδίαν δημηγορείας, καὶ πρεσβυτικοὺς λόγους, ἔτι δὲ ἐγκώμια καὶ ψόγους, καὶ τ᾽ ἄλλα τὰ τοιαῦτα συντάττεσθαι. τῇ γὰρ οἰκονομίᾳ τῶν λόγων χρησάμενοι, καὶ τὰς ὑποθέσεις χωρὶς ἑκατέρας ἐξεργασάμενοι, κατὰ λόγον ἂν ἐν ἀμφοτέραις ταῖς πραγματείαις εὐδοκιμοῖεν. νῦν δ᾽ ἔνιοι πλεονάσαντες ἐν τοῖς ῥητορικοῖς λόγοις, προσθήκην ἐποιήσαντο τὴν ὅλην ἱστορείαν τῆς δημηγορείας. λυπεῖ δ᾽ οὐ μόνον τὸ κακῶς γράφειν, ἀλλὰ καὶ τὸ δοκοῦν ἐν τοῖς ἄλλοις ἐπιτετεῦχθαι τόπων καὶ καιρῶν, τῆς οἰκείας τάξεως διημαρτηκός. διὸ καὶ τῶν ἀναγινωσκόντων τὰς τοιαύτας πραγματείας, οἱ μὲν ὑπερβαίνουσι τὰς ῥητορείας, κἂν ὅλως ἐπιτετεῦχθαι δόξωσιν· οἱ δὲ διὰ τὸ μῆκος καὶ τὴν ἀκαιρείαν τοῦ συγγραφέως ἐκλυθέντες τὰς ψυχὰς, τὸ παράπαν ἀφίστανται τῆς ἀναγνώσεως· οὐκ ἀλόγως τοῦτο πάσχοντες. τὸ γὰρ τῆς ἱστορείας γένος ἁπλοῦν ἐστι, καὶ συμφυὲς αὑτῷ, καὶ τὸ σύνολον ἐμψύχῳ σώματι παραπλήσιον. οὗ τὸ μὲν ἐσπαραγμένον, ἐστέρηται τῆς ψυχικῆς χάριτος· τὸ δὲ τὴν

ἀναγκαίαν σύνθεσιν ἔχον, εὐκαίρως τετήρηται· καὶ περὶ συμφυεῖ τῆς ὅλης περιγραφῆς, εὐτόρνῳ καὶ σαφεῖ περιΐστησι τὴν ἀνάγνωσιν. οὐ μὴν παντελῶς γε τοὺς ῥητορικοὺς λόγους ἀποδοκιμάζοντες, ἐκβάλλομεν ἐκ τῆς ἱστορικῆς πραγματείας τὸ παράπαν. ὀφειλούσης γὰρ τῆς ἱστορίας τῇ ποικιλίᾳ κεκοσμῆσθαι κατὰ ἐνίους τόπους, ἀνάγκη προσλαμβάνεσθαι καὶ τοὺς τοιούτους λόγους, καὶ ταύτης τῆς εὐκαιρίας οὐδ' ἂν ἐμαυτὸν ἀποστερῆσαι βουληθείην· ὡς δ' ὅταν τὰ τῆς περιστάσεως ἀπαιτῇ πρεσβευτοῦ ἢ συμβούλου δημηγορίαν, ἢ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων, ὁ μὴ τεθαῤῥηκότως συγκαταβαίνων πρὸς τοὺς ἐν τοῖς λόγοις ἀγῶνας, καὶ αὐτὸς ὑπαίτιος ἂν εἴη. οὐκ ὀλίγας γὰρ ἄν τις αἰτίας εὕροι, καθ' ἃς κατὰ πολλὰ ἀναγκαίως παραληφθήσεται τὰ τῆς ῥητορείας. ἢ γὰρ πολλῶν εἰρημένων εὐστόχως καὶ καλῶς οὐ παραληπτέων διὰ ὀλιγωρίαν τὰ μνήμης ἄξια, καὶ τῇ ἱστορίᾳ κεκρατημένην ἔχοντα τὴν ὠφέλειαν· ἢ μεγάλων καὶ λαμπρῶν τῶν ὑποθέσεων οὐσῶν, οὐ περιορατέον ἐλάττονα τῶν ἔργων φανῆναι τὸν λόγον. ἔστιν δ' ὅτε παρὰ προσδοκίαν τοῦ τέλους ἐκβάντος, ἀναγκασθησόμεθα τοῖς τῆς ὑποθέσεως λόγοις χρήσασθαι, χάριν τοῦ λῦσαι τὴν ἀλογίαν. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἅλις ἡμῖν ἐχέτω. περὶ δὲ τῶν ὑποκειμένων πράξεων ῥητέων, παραθέντας πρότερον τοὺς οἰκείους τῇ γραφῇ χρόνους. ἐν μὲν οὖν ταῖς προηγουμέναις βίβλοις, ἀναγεγράφαμεν ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων τὰς πράξεις τάς τε τῶν ἑλλήνων καὶ βαρβάρων, ἕως ἐπὶ τὸν προηγούμενον ἐνιαυτὸν, τῆς ἀγαθοκλέους στρατείας εἰς τὴν λιβύην, εἰς ἣν ἀπὸ τροίας ἁλώσεως ἔτη συνάγεται τρισὶ πλείω τῶν ω̄π̄. ἐν ταύτῃ δὲ τὸ συνεχὲς προστιθέντες τῆς ἱστορίας, ἀρξόμεθα μετὰ τῆς εἰς λιβύην διαβάσεως ἀγαθοκλέους· καταλήξομεν δ' εἰς τὸν ἐνιαυτὸν, καθ' ὃν οἱ βασιλεῖς συμφρονήσαντες, κοινῇ διαπολεμεῖν ἤρξαντο πρὸς ἀντίγονον τὸν φιλίππου, περιλαβόντες ἔτη ἐννέα. Ἐπ' ἄρχοντος γὰρ ἀθήνησιν ἱερομνήμονος, ῥωμαῖοι μὲν ὑπάτους κατέστησαν, γάϊον ἰούλιον καὶ κόϊντον αἰμίλιον. κατὰ δὲ τὴν σικελίαν ἀγαθοκλῆς ἡττημένος ὑπὸ καρχηδονίων τῇ περὶ τὴν ἱμέραν μάχῃ, καὶ τὸ πλεῖστον καὶ κράτιστον τῆς δυνάμεως ἀποβεβληκὼς,

συνέ-

συνέφυγεν εἰς τὰς συρακούσας. ὁρῶν δὲ τοὺς συμμάχους ἅπαν-
τας μεταβεβλημένους, καὶ τοὺς βαρβάρους, πλὴν συρακουσῶν
ἁπάσης σχεδὸν σικελίας κυριεύοντας, καὶ πολὺ προέχοντας
ταῖς τε πεζικαῖς καὶ ναυτικαῖς δυνάμεσιν, ἐπεθέσατο πρᾶξιν
ἀνέλπιστον καὶ παραβολωτάτην. πάντων γὰρ διειληφότων μὴ
δ' ἂν ἐγχειρείσειν αὐτὸν τοῖς καρχηδονίοις ἀντιταχθῆναι, διε-
νοήσατο τῆς μὲν πόλεως τὴν ἱκανὴν φυλακὴν, τῶν δὲ στρατιωτῶν
τοὺς εὐθέτους ἐπιλέξαι, καὶ μετὰ τούτων εἰς τὴν λιβύην διακο-
μισθῆναι. τοῦτο γὰρ πράξας, ἤλπιζε τοὺς μὲν ἐν τῇ καρχηδόνι τε-
τρυφηκότας ἐν εἰρήνῃ πολυχρονίῳ, καὶ διὰ τοῦτ' ἀπείρους ὄντας
τῶν ἐν ταῖς μάχαις κινδύνων, ὑπὸ τῶν ἐνηθληκότων τοῖς δεινοῖς
ῥᾳδίως ἡττηθήσεσθαι· τοὺς δὲ κατὰ λιβύην συμμάχους βαρυνομέ-
νους τοῖς προστάγμασιν ἐκ πολλῶν χρόνων, λήψεσθαι καιρὸν τῆς ἀ-
ποστάσεως· τὸ δὲ μέγιστον, διαρπάσειν ἀπροσδοκήτως ἐπιφα-
νεὶς χώραν ἀπόρθητον, καὶ διὰ τὴν τῶν καρχηδονίων εὐδαιμο-
νίαν πεπληρωμένην παντοίων ἀγαθῶν. τὸ δ' ὅλον ἀπὸ τῆς πα-
τρίδος καὶ πάσης σικελίας περισπάσειν τοὺς βαρβάρους, καὶ πάν-
τα τὸν πόλεμον μετάξειν εἰς τὴν λιβύην. ὅπερ καὶ συνετελέ-
σθη. τὴν γὰρ ἐπίνοιαν ταύτην οὐδενὶ τῶν φίλων δηλώσας, τῆς
μὲν πόλεως ἐπιμελητὴν ἄντανδρον τὸν ἀδελφὸν κατέστησε,
μετὰ τῆς ἱκανῆς φυλακῆς. αὐτὸς δὲ τῶν στρατιωτῶν ἐπιλέγων τοὺς
εὐθέτους, κατέγραφε. τοῖς μὲν πεζοῖς παραγγέλλων ἑτοίμους εἶναι
μετὰ τῶν ὅπλων· τοῖς δ' ἱππεῦσι διακελευόμενος, ἔχειν μεθ' ἑαυτῶν
χωρὶς τῆς πανοπλίας, ὑπηρέσιον καὶ χαλινὸν, ὅπως ὅταν ἵππων
κυριεύσῃ, τοὺς ἀναβησομένους ἑτοίμους ἔχειν τὰ πρὸς τὴν χρείαν
ἐξηρτυμένους. κατὰ γὰρ τὴν προγεγενημένην ἧτταν, τῶν μὲν πε-
ζῶν ἀπολώλεισαν οἱ πλείους· οἱ δ' ἱππεῖς ὑπῆρχον διασεσωσμέ-
νοι σχεδὸν ἅπαντες, ὧν τοὺς ἵππους οὐκ ἠδύναντο διακομίζειν εἰς
τὴν λιβύην. ἵνα δὲ χωρισθέντος αὐτοῦ μὴ νεωτερίζωσιν οἱ συ-
ρακόσιοι, διεζεύγνυε τὰς συγγενείας ἀπ' ἀλλήλων· καὶ μάλιστα
ἀδελφοὺς ἀπ' ἀδελφῶν, καὶ πατέρας ἀπὸ παίδων· τοὺς μὲν ἐπὶ
τῆς πόλεως ἀπολείπων, τοὺς δὲ μεθ' αὐτοῦ διακομίζων. πρόδηλον
γὰρ ἦν, ὡς οἱ μένοντες ἐν ταῖς συρακούσαις, κἂν ἀλλοτριώτα-

τα τυγχάνουσι πρὸς τὴν δυναστείαν, διὰ τὴν πρὸς τοὺς ἀπογόνους εὔνοιαν, οὐδὲν ἂν πράξειαν ἄτοπον κατ᾽ ἀγαθοκλέους. ἀπορούμενος δὲ χρημάτων, τά τε τῶν ὀρφανῶν παρὰ τῶν ἐπιτροπευόντων εἰσεπράξατο, φάσκων πολὺ βέλτιον ἐκείνων ἐπιτροπεύσειν, καὶ τοῖς παισὶν εἰς ἡλικίαν ἐλθοῦσι πιστότερον ἀποδώσειν. ἐδανείσατο δὲ καὶ παρὰ τῶν ἐμπόρων, καί τινα τῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀναθημάτων ἔλαβε· καὶ τῶν γυναικῶν τὸν κόσμον περιείλετο. ἔπειθ᾽ ὁρῶν ἐπὶ τῶν εὐπορωτάτων τοὺς πλείστους δυσχεραίνοντας τοῖς πραττομένοις, καὶ πρὸς αὐτὸν ἀλλοτριώτατα διακειμένους, συνήγαγεν ἐκκλησίαν· ἐν ᾗ περί τε τῆς προγεγενημένης συμφορᾶς, καὶ τῶν προσδοκωμένων δεινῶν κατοδυρόμενος, αὐτὸς μὲν ῥᾳδίως ὑπομένειν ἔφησε τὴν πολιορκίαν, συνήθης ὢν πάσῃ κακοπαθείᾳ. ἐλεεῖν δὲ τοὺς πολίτας, εἰ συγκλεισθέντες ἀναγκασθήσονται πολιορκίαν ὑπομένειν. διεκελεύετο οὖν σώζειν ἑαυτοὺς μετὰ τῶν ἰδίων κτήσεων, τοὺς μὴ βουλομένους ὑπομένειν, ὅ, τί ποτ᾽ ἂν δοκῇ τῇ τύχῃ πάσχειν. ἐξορμησάντων δ᾽ ἐκ τῆς πόλεως τῶν μάλιστ᾽ εὐπόρων, καὶ μισούντων τὴν δυναστείαν, τούτους μὲν ἐξαποστείλας τινὰς τῶν μισθοφόρων, ἀνεῖλε· καὶ τὰς οὐσίας εἰς αὐτὸν ἀνέλαβε. διὰ δὲ μιᾶς πράξεως χρημάτων εὐπορήσας, καὶ τῶν ἀλλοτρίως διακειμένων πρὸς αὐτὸν καθαρὰν ποιήσας τὴν πόλιν, ἠλευθέρωσε τῶν οἰκετῶν τοὺς εὐθέτους εἰς στρατείαν. ὡς δ᾽ εὐπρεπῆ πάντ᾽ ἦν, πληρώσας ξ΄ ναῦς, ἐπετήρει καιρὸν οἰκεῖον πρὸς τὸν ἔκπλουν. ἀγνοουμένης δὲ τῆς ἐπινοίας αὐτοῦ, τινὲς μὲν εἰς τὴν ἰταλίαν ὑπελάμβανον αὐτὸν στρατεύειν, τινὲς δὲ πορθήσειν τῆς σικελίας τὴν ὑπὸ καρχηδονίους. πάντες δὲ ἀπεγίγνωσκον τῶν ἐκπλεῖν μελλόντων τὴν σωτηρίαν· καὶ τοῦ δυνάστου τὴν μανίαν κατεγίγνωσκον. ἐφορμούντων δὲ τῶν πολεμίων πολλαπλασίαις τριήρεσι, τὸ μὲν πρῶτον ἐφ᾽ ἡμέρας τινὰς ἠνάγκαζε συνέχειν ἐν ταῖς ναυσὶ τοὺς στρατιώτας, οὐ δυναμένους ἐκπλεῦσαι. ἔπειτα δὲ σιτηγῶν πλοίων τῇ πόλει προσθεόντων, οἱ μὲν καρχηδόνιοι παντὶ τῷ στόλῳ πρὸς τὰς ναῦς ἀνήχθησαν. ὁ δ᾽ ἀγαθοκλῆς ἀπελπίζων ἤδη τὴν ἐπιβολήν, ὡς εἶδε τὸ στόμα τοῦ λιμένος ἔρημον τῶν ἐφορμούντων, ἐξέπλευσεν ὀξείαις

ταῖς

ταῖς ἐρεσίαις χρώμενος. ἐπεὶ δ' οἱ μὲν καρχηδόνιοι πλησίον ἤδη τῶν φορτηγῶν ὄντες, ὡς εἶδον τοὺς πολεμίους ἀθρόαις ταῖς ναυσὶ πλέοντας, τὸ μὲν πρῶτον ὑπολαβόντες αὐτοὺς ὡρμηκέναι πρὸς τὴν τῶν σιτηγῶν βοήθειαν, ἀνέστρεφον, καὶ τὸν στόλον ἐξήρτυον εἰς ναυμαχίαν. ὡς δ' ἐπ' εὐθείας ἑώρων παραθέοντας, καὶ πολὺ τοῦ πλοῦ προλαμβάνοντας, ἐποιοῦντο τὸν διωγμόν. ἔνθα δὴ τούτων πρὸς ἀλλήλους φιλοτιμουμένων, τὰ μὲν τὴν ἀγορὰν κομίζοντα πλοῖα παραδόξως ἐκφυγόντα τὸν κίνδυνον, πολλὴν εὐπορίαν ἐποίησεν ἐν ταῖς συρακούσαις τῶν ἐπιτηδείων, σιτοδείας ἤδη τὴν πόλιν ἐχούσης. ὁ δ' ἀγαθοκλῆς περικατάληπτος ἤδη γινόμενος, ἐπιλαβούσης τῆς νυκτὸς, ἀνελπίστου σωτηρίας ἔτυχε. τῇ δ' ὑστεραίᾳ τηλικαύτην ἔκλειψιν ἡλίου συνέβη γενέσθαι, ὥστε ὁλοσχερῶς φανῆναι νύκτα, θεωρουμένων τῶν ἀστέρων πανταχοῦ. διόπερ οἱ περὶ τὸν ἀγαθοκλέα νομίσαντες καὶ τὸ θεῖον αὐτοῖς προσημαίνειν τὸ δυσχερὲς, ἔτι μᾶλλον ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος ἐν ἀγωνίᾳ καθειστήκεισαν. ἓξ δ' ἡμέρας καὶ τὰς ἴσας νύκτας αὐτῶν πλευσάντων, ὑποφαινούσης τῆς ἕω, παραδόξως ὁ στόλος τῶν καρχηδονίων οὐκ ἄπωθεν ὢν ἑωράθη. διὸ παρ' ἀμφοτέροις ἐμπεσούσης σπουδῆς, ἡμιλλῶντο πρὸς ἀλλήλους ταῖς εἰρεσίαις. οἱ μὲν φοίνικες νομίζοντες ἅμα τῇ τῶν νεῶν ἁλώσει, συρακούσας μὲν ὑποχειρίους ἕξειν, τὴν δὲ πατρίδα μεγάλων ἐλευθερώσειν κινδύνων. οἱ δ' ἕλληνες εἰ μὴ φθάσειαν τῆς χώρας ἁψάμενοι, προσκειμένην ἑώρων αὐτοῖς μὲν τιμωρίαν. τοῖς δὲ καταλειφθεῖσιν ἐν οἴκῳ, τὰ τῆς δουλείας δεινά. καθορωμένης δὲ τῆς λιβύης, παρακελευσμὸς ἐγίνετο τοῖς πληρώμασι, καὶ φιλοτιμίας ὑπερβολή. καὶ τάχιον μὲν ἔπλεον αἱ τῶν βαρβάρων, ἐν πολυχρονίῳ μελέτῃ τῶν ἐρετῶν διαπεπονημένων. ἱκανὸν δὲ διάστημα προεῖχον αἱ τῶν ἑλλήνων. ὀξύτατα δὲ τοῦ πλοῦ διανυσθέντος, ἐπειδὴ πλησίον ἐγενήθησαν τῆς γῆς, συνέπιπτον ἀλλήλοις εἰς τὸν αἰγιαλὸν, ὥσπερ ἐπί τινος ἀγωνισταί. ταῖς γὰρ ἐσχάταις τῶν ἀγαθοκλέους, αἱ πρῶται τῶν καρχηδονίων ἐνέβαλλον, ἐντὸς βελοῦς οὖσαι. διόπερ ἐπ' ὀλίγον χρόνον τοῖς τε τόξοις καὶ σφενδόναις διαγωνισαμένων αὐτῶν, καὶ ναυσὶν ὀλίγαις τῶν βαρβά-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ρων συμπλακέντων, οἱ περὶ τὸν ἀγαθοκλέα ἐπροτέρουν, τὸ
τῶν στρατιωτῶν ἔχοντες πλῆθος. εἶθ' οἱ μὲν καρχηδόνιοι πρύμ-
ναν ἀνακρουσάμενοι, μικρὸν ἔξω βέλους ἐφώρμουν. ὁ δ' ἀγαθο-
κλῆς ἀποβιβάσας τὴν δύναμιν πρὸς τὰς καλουμένας λατομίας, καὶ
χάρακα βαλόμενος ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν, ἐνεώλκησε τὰς
ναῦς. οὕτω δὲ παράβολον ἐπιτελεσάμενος πρᾶξιν, ἄλλην ἐτόλμη-
σε ταύτης μᾶλλον κεκινδυνευμένην. παρασκευασάμενος γὰρ τοὺς ἐν
ἡγεμονίαις ὄντας εὐπειθεῖς πρὸς τὴν ἰδίαν ἐπιβολήν, καὶ θυσί-
αν ποιησάμενος δήμητρι καὶ κόρῃ, συνήγαγεν ἐκκλησίαν. κἄ-
πειτα προελθὼν ἐπὶ τὴν δημηγορίαν, ἐστεφανωμένος ἐν ἱμα-
τίῳ λαμπρῷ, καὶ προδιαλεχθεὶς οἰκείως τοῖς ἐγχειρουμένοις, ἔφη-
σε ταῖς κατεχούσαις σικελίαν θεαῖς δήμητρι καὶ κόρῃ πεποιῆ-
σθαι, καθ' ὃν καιρὸν ἐδιώχθησαν ὑπὸ τῶν καρχηδονίων εὐχάς, λαμ-
παδεύσειν ἁπάσας τὰς ναῦς. καλῶς οὖν ἔχειν, τετευχότας
τῆς σωτηρίας ἀποδιδόναι τὰς εὐχάς. ἀντὶ δὲ τούτων ἐπηγ-
γέλλετο πολλαπλασίους ἀποδώσειν, προθύμως αὐτῶν ἀγωνι-
σαμένων· καὶ γὰρ τὰς θεὰς διὰ τῶν ἱερῶν προσημαίνειν νί-
κην τοῦ σύμπαντος πολέμου. ἅμα δὲ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ,
τῶν ὑπηρετῶν τις προσήνεγκεν ἡμμένην δᾷδα. ἣν δεξάμενος,
καὶ τοῖς τριηράρχοις ὁμοίως ἅπασι προστάξας ἀναδοῦναι, τάς
τε θεὰς ἐπεκαλέσατο, καὶ πρῶτος ὥρμησεν ἐπὶ τὴν ναυαρχίδα
τριήρη. στὰς δ' ἐπὶ τὴν πρύμναν, καὶ τοῖς ἄλλοις τὸ παραπλήσι-
ον ποιεῖν παρεκελεύετο. ἔνθα δὴ τῶν τριηράρχων ἁπάντων ἐ-
νέντων τὸ πῦρ, καὶ ταχὺ τῆς φλογὸς εἰς ὕψος ἀρθείσης, οἱ μὲν
σαλπιγκταὶ τὸ πολεμικὸν ἐσήμαινον. τὸ δὲ στρατόπεδον ἐπη-
λάλαξε, συνευχομένων ἁπάντων ὑπὲρ τῆς εἰς οἶκον σωτηρίας.
τοῦτο δ' ἔπραξεν ἀγαθοκλῆς, μάλιστα μὲν ἕνεκα τοῦ συναναγ-
κάσαι τοὺς στρατιώτας ἐν τοῖς κινδύνοις ἐπιλαβέσθαι τὸ παράπαν
τῆς φυγῆς. δῆλον γάρ, ὅτι τῆς ἐπὶ τὰς ναῦς καταφυγῆς ἀποκοπεί-
σης, ἐν μόνῳ τῷ νικᾶν ἕξουσι τὰς ἐλπίδας τῆς σωτηρίας. ἔπειτα
τὴν δύναμιν ὀλίγην ἔχων, ἐθεώρει διότι φυλάσσων μὲν τὰς ναῦς,
ἀναγκασθήσεται μερίζειν τὸ στρατόπεδον, καὶ μηδαμῶς ἀξιό-
μαχος ἔσται. καταλείπων δ' ἐρήμους, ὑποχειρίους ποιήσει γενέσθαι

καρ-

καρχηδονίοις. οὐ μὴν ἀλλὰ τῶν νεῶν ἁπασῶν φλεγομένων, καὶ τοῦ πυρὸς πολὺν ἐπέχοντος τόπον, ἔκπληξις κατεῖχε τοὺς σικελιώτας. ἐν ἀρχῇ μὲν γὰρ ὑπὸ τῆς ἀγαθοκλέους γοητείας παραλογισθέντες, καὶ τῆς τῶν ἐγχειρουμένων ὀξύτητος ἀναθεώρησιν οὐ διδούσης, πάντες συγκατετίθεντο τοῖς πραττομένοις. τοῦ δὲ χρόνου τὸν περὶ ἑκάστων ἀναλογισμὸν παρισάντος, εἰς μεταμέλειαν ἐνέπιπτον. καὶ τὸ μέγεθος τοῦ διείργοντος πελάγους ἀναλογιζόμενοι, τὴν σωτηρίαν ἀπεγίνωσκον. ὁ δ᾽ ἀγαθοκλῆς σπεύδων ἀπαλλάξαι τῆς ἀθυμίας τοὺς στρατιώτας, ἦγε τὴν δύναμιν ἐπὶ τὴν ὀνομαζομένην μεγάλην πόλιν, οὖσαν τῶν καρχηδονίων. ἡ δ᾽ ἀνὰ μέσον χώρα, δι᾽ ἧς ἀναγκαῖον προελθεῖν, διείληπτο κηπείαις καὶ παντοίαις φυτουργίαις πολλῶν ὑδάτων διωχετευμένων, καὶ πάντα τόπον ἀρδευόντων. ἀγροικίαι τε συνεχεῖς ὑπῆρχον οἰκοδομαῖς πολυτελέσι, καὶ κονιάμασι διαπεπονημέναι, καὶ τὸν τῶν κεκτημένων αὐτὰς διασημαίνουσαι πλοῦτον. ἔγεμον δ᾽ αἱ μὲν ἐπαύλεις πάντων τῶν πρὸς ἀπόλαυσιν, ὡς ἂν τῶν ἐγχωρίων ἐν εἰρήνῃ πολυχρονίῳ τεθησαυρικότων γεννημάτων ἀφθόνως. ἡ δὲ χώρα ἡ μὲν ἦν ἀμπελόφυτος, ἡ δὲ ἐλαιοφόρος, καὶ τῶν ἄλλων τῶν καρπίμων δένδρων ἀνάπλεως. ἐπὶ θάτερα δὲ μέρη τὸ πεδίον ἐνέμοντο βοῶν ἀγέλαι, καὶ ποῖμναι· καὶ τὰ πλησίον ἕλη, τῶν φορβάδων ἵππων ἔγεμε. καθόλου δὲ παντοία τις ἦν ἐν τοῖς τόποις εὐδαιμονία, τῶν ἐπιφανεστάτων καρχηδονίων διειληφότων τὰς κτήσεις, καὶ τοῖς πλούτοις πεφιλοκαληκότων πρὸς ἀπόλαυσιν. διόπερ οἱ σικελιῶται τό, τε τῆς χώρας κάλλος καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τὴν ἐν αὐτῇ θαυμάζοντες, μετέωροι ταῖς ἐλπίσιν ἐγίνοντο, θεωροῦντες ἄξια τῶν κινδύνων ἔπαθλα τοῖς νικῶσι προκείμενα. ὁ δ᾽ ἀγαθοκλῆς ὁρῶν τοὺς στρατιώτας ἀναλαμβάνοντας αὐτοὺς ἐκ τῆς ἀθυμίας, καὶ προθύμους ὄντας εἰς τοὺς κινδύνους, ἐξ ἐφόδου προσέβαλε τοῖς τείχεσιν. ἀπροσδοκήτου δὲ τῆς ἐπιθέσεως γενομένης, καὶ τῶν ἔνδον διὰ τὴν ἄγνοιαν καὶ τὴν τῶν πολέμων ἀπειρίαν ὀλίγον ὑποστάντων χρόνον, εἷλε τὴν πόλιν κατὰ κράτος. δοὺς δὲ τοῖς στρατιώταις εἰς ἁρπαγὴν, ἐνέπλησε τὴν δύναμιν ὠφελείας

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ἅμα καὶ θάρσους. εὐθὺ δὲ καὶ πρὸς τὴν λευκὴν τύνητα καλουμένην ἀναζεύξας, ἐχειρώσατο τὴν πόλιν, ἀπέχουσαν καρχηδόνος δισχιλίους σταδίους. ἀμφοτέρας δὲ τὰς ἁλούσας πόλεις οἱ μὲν στρατιῶται διαφυλάττειν ἐβούλοντο, καὶ τὰς ὠφελείας εἰς αὐτὰς ἀπετίθεντο. ὁ δ' ἀγαθοκλῆς ἀκόλουθα τοῖς προπεπραγμένοις διανοηθεὶς, καὶ διδάξας τὸ πλῆθος, ὡς οὐδεμίαν συμφέρει κατὰ φυλακὴν ἀπολιπεῖν, ἕως ἂν παρατάξει νικήσωσι, κατέστρεψέ τε τὰς πόλεις, καὶ κατεστρατοπέδευσεν ἐν ὑπαίθρῳ. οἱ δ' ἐφορμῶντες καρχηδόνιοι περὶ ναυσταθμῷ τῷ σικελιωτῶν, τὸ μὲν πρῶτον ὁρῶντες καομένας τὰς ναῦς, περιχαρεῖς ἦσαν, ὡς διὰ τὸν ὑπ' αὐτῶν φόβον ἠναγκασμένων τῶν πολεμίων διαφθεῖραι τὰ σκάφη. ὡς δὲ εἶδον εἰς τὴν χώραν προσάγουσαν τὴν τῶν ἐναντίων δύναμιν, συλλογιζόμενοι περὶ τῶν ἀποβησομένων, συμφορὰν ἰδίαν ἡγοῦντο τὴν τῶν νεῶν ἀπώλειαν. διὸ καὶ ταῖς πρώραις δέρρεις κατεπέτασαν, ὅπερ ἀεὶ ποιεῖν εἰώθησαν, ὅταν τι κακὸν δημοσίᾳ συμβεβηκέναι δόξῃ τῇ καρχηδονίων πόλει· ἔλαβόν τε καὶ τὰ χαλκώματα τῶν ἀγαθοκλέους νεῶν, εἰς τὰς ἰδίας τριήρεις· καὶ τοὺς ἐπαγγελοῦντας ὑπὲρ τῶν συμβεβηκότων τἀκριβὲς ἐξαπέστειλαν εἰς τὴν καρχηδόνα. πρὶν δὲ τούτους δηλῶσαι τὸ γεγονὸς, ἀπὸ τῆς χώρας τινὲς αἰσθανόμενοι τὸν κατάπλουν τὸν ἀγαθοκλέους, ἀπήγγειλαν κατὰ σπουδὴν τοῖς καρχηδονίοις. οἱ δ' ἐκπλαγέντες διὰ τὸ παράδοξον, ὑπέλαβον ἀπολωλέναι τὰς ἰδίας δυνάμεις ἐν σικελίᾳ, καὶ τὰς πεζικὰς καὶ τὰς ναυτικάς. οὐ γὰρ ἄν ποτε τὸν ἀγαθοκλέα μὴ νενικηκότα τολμῆσαι καταλιπεῖν ἐρήμους βοηθείας τὰς συρακούσας, οὐδ' ἂν ἐπιβαλέσθαι περαιοῦν δύναμιν θαλασσοκρατούντων τῶν πολεμίων. διόπερ θόρυβος καὶ πολλὴ ταραχὴ κατεῖχε τὴν πόλιν, καὶ συνδρομὴ τῶν ὄχλων εἰς τὴν ἀγορὰν ἐγίνετο, καὶ βουλὴ τῆς γερουσίας, ὅ, τι δέοι πράττειν. στρατόπεδον μὲν γὰρ οὐκ ἦν ἕτοιμον, τὸ δυνάμενον ἀντιτάξασθαι· τὸ δὲ πολιτικὸν πλῆθος ἄπειρον ὂν πολέμου, προκατεπεπλώκει ταῖς ψυχαῖς. οἱ πολέμιοι δὲ πλησίον εἶναι τῶν τειχῶν προσεδοκῶντο. ἔνιοι μὲν οὖν ἔφασαν, πρεσβευτὰς ὑπὲρ εἰρήνης ἀποστέλλειν πρὸς ἀγαθοκλέα, τοὺς αὐτοὺς ἅ-

μα

ἅμα καὶ κατασκόπους ἐσομένους τῶν παρὰ τοῖς πολεμίοις. τινὲς
δὲ ἀναμεῖναι μέχρι ἂν γνῶσιν ἀκριβῶς ἕκαστον τῶν πεπραγμέ-
νων. διὰ ταύτης δὲ συγχύσεως τὴν πόλιν ἐχούσης, κατέπλευσαν
οἱ πεμφθέντες ὑπὸ τοῦ ναυάρχου, καὶ τὰς αἰτίας τῶν πεπραγ-
μένων ἐδήλωσαν. ἀναθαρσησάντων οὖν πάντων πάλιν ταῖς
ψυχαῖς, ἡ γερουσία τοὺς μὲν ναυάρχους ἅπαντας κατεμέμψατο,
ὅτι θαλαττοκρατοῦντες εἴασαν πολεμίαν δύναμιν ἐπιβῆναι
τῆς λιβύης. στρατηγοὺς δὲ ἀπέδειξαν τῶν δυνάμεων ἄννωνα καὶ
Βομίλκαν, πατρῴαν ἔχθραν ἔχοντας. ἡγοῦντο γὰρ διὰ τὴν ἰδί-
αν τούτοις ἀπιστίαν καὶ διαφορὰν, κοινὴν ἔσεσθαι τῆς πόλεως ἀσ-
φάλειαν. πολὺ δὲ διεσφάλησαν τῆς ἀληθείας. ὁ γὰρ Βομίλκας
πάλαι μὲν ἦν ἐπιθυμητὴς τυραννίδος. οὐκ ἔχων δ' ἐξουσίαν, οὐδὲ
καιρὸν οἰκεῖον ταῖς ἐπιβολαῖς, τότε ἔλαβεν ἀφορμὰς ἀξιολόγους,
τυχὼν τῆς στρατηγίας. αἰτία δὲ μάλιστα τούτων, ἡ πρὸς τὰς τι-
μωρίας πικρία τῶν καρχηδονίων. τοὺς γὰρ ἐπιφανεστάτους τῶν ἀν-
δρῶν, ἐν μὲν τοῖς πολέμοις προάγουσιν ἐπὶ τὰς ἡγεμονίας, νο-
μίζοντες δεῖν αὐτοὺς τῶν ὅλων προκινδυνεύειν· ὅταν δὲ τύχωσιν
εἰρήνης, τοὺς αὐτοὺς τούτους συκοφαντοῦσι· καὶ κρίσεις ἀδίκους
ἐπιφέροντες διὰ τὸν φθόνον, τιμωρίαις περιβάλλουσι. διὸ καὶ
τῶν ἐπὶ τὰς ἡγεμονίας ταττομένων τινὲς μὲν φοβούμενοι τὰς ἐν
τοῖς δικαστηρίοις κρίσεις, ἀποστάται γίνονται τῆς ἡγεμονίας. τινὲς
δὲ ἐπιτίθενται τυραννίσιν, ὅπερ καὶ τότε Βομίλκας ὁ ἕτερος
τῶν στρατηγῶν ἐποίησε· περὶ οὗ μικρὸν ὕστερον ἐροῦμεν. οἱ γοῦν
στρατηγοὶ τῶν καρχηδονίων, ὁρῶντες τὸν καιρὸν οὐδαμῶς ἀναβο-
λῆς οἰκεῖον, τοὺς μὲν ἐκ τῆς χώρας καὶ τῶν συμμαχίδων πόλεων
στρατιώτας οὐκ ἀνέμειναν. αὐτοὺς δὲ τοὺς πολιτικοὺς ἐξήγαγον εἰς
ὕπαιθρον, ὄντας πεζοὺς μὲν οὐκ ἐλάττους τετρακισμυρίων, ἱπ-
πεῖς δὲ χιλίους, ἅρματα δὲ δισχίλια. καταλαβόμενοι δέ τινα
γεώλοφον οὐ μακρὰν τῶν πολεμίων, ἐξέταττον τὴν δύναμιν εἰς
μάχην. καὶ τοῦ μὲν δεξιοῦ κέρατος ἄννων εἶχε τὴν ἡγεμονίαν,
συναγωνιζομένων αὐτῷ τῶν εἰς τὸν ἱερὸν λόχον συντεταγμέ-
νων. τοῦ δ' εὐωνύμου Βομίλκας ἡγούμενος, βαθεῖαν ἐποίει τὴν
φάλαγγα, κωλύοντος τοῦ τόπου παρεκτείνειν ἐπὶ πλεῖον. τὰ δ'

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ἅρματα καὶ τοὺς ἱππεῖς πρὸ τῆς φάλαγγος ἔστησαν, διεγνωκό-
τες τούτοις πρῶτον ἐμβαλεῖν, καὶ τῶν Ἑλλήνων ἀποπειραθῆναι.
ὁ δ' ἀγαθοκλῆς κατασκεψάμενος τὰς τῶν βαρβάρων τάξεις,
τὸ μὲν δεξιὸν κέρας ἔδωκεν ἀρχαγάθῳ τῷ υἱῷ, παραδοὺς αὐτῷ
πεζοὺς δισχιλίους καὶ φ̄. ἑξῆς δ' ἔταξε τοὺς συρακουσίους, ὄντας
τρισχιλίους φ̄. εἶτα μισθοφόρους ἕλληνας τρισχιλίους· τελευταῖον
δὲ σαμνίτας, καὶ τυῤῥηνοὺς, καὶ κελτοὺς τρισχιλίους. μετὰ δὲ τῆς
θεραπείας αὐτὸς τοῦ ἡμίσους κέρατος προηγωνίζετο χιλίοις ὁ-
πλίταις, πρὸς τὸν ἱερὸν λόχον τῶν καρχηδονίων ἀντιτεταγμέ-
νος. τοὺς δὲ τοξότας καὶ σφενδονήτας φ̄ ὄντας, ἐπὶ τὰ κέρατα
διεῖλεν. ὅπλα μὲν οὖν οἱ στρατιῶται μόγις εἶχον ἱκανά. τοὺς δ'
ἐκ τῶν ἀφράκτων ὁρῶν ἀνόπλους ὄντας, τὰ τῶν ἀσπίδων ἔλυ-
τρα ῥάβδοις διέτεινε. καὶ τῇ φαντασίᾳ τὸν τῆς ἀσπίδος κύκλον
μιμησάμενος, ἀνέδωκεν αὐτοῖς πρὸς μὲν τὴν χρείαν οὐδαμῶς
ἐπιτήδεια. πρὸς δὲ τὴν πόῤῥωθεν ὁρωμένην ὄψιν, δυνάμενα
δόξαν ὅπλων ἐμποιῆσαι τοῖς ἀγνοοῦσι τὸ ἀληθές· ὁρῶν δὲ τοὺς στρα-
τιώτας καταπεπληγμένους τὸ πλῆθος τῆς βαρβαρικῆς ἵππου
καὶ δυνάμεως, ἀφῆκεν εἰς τὸ στρατόπεδον κατὰ πλείονας τόπους
γλαῦκας, ἃς ἐκ χρόνου παρεσκευάσατο πρὸς τὰς ἀθυμίας τῶν πολ-
λῶν. αὗται δὲ διὰ τῆς φάλαγγος πετάμεναι, προσκαθίζουσαι
ταῖς ἀσπίσι καὶ τοῖς κράνεσιν, εὐθαρσεῖς ἐποίουν τοὺς στρατιώ-
τας, ἑκάστων οἰωνιζομένων, διὰ τὸ δοκεῖν ἱερὸν εἶναι τὸ ζῶον τῆς ἀ-
θηνᾶς. ταῦτα δὲ καί περ ἄν τισι δόξαντα κενὴν ἔχειν ἐπίνοι-
αν, πολλάκις αἴτια γίνεται μεγάλων προτερημάτων· ὃ καὶ τό-
τε συνέβη γενέσθαι. ἐμπεσόντος γὰρ εἰς τὰ πλήθη θάρσους, καὶ
διαδοθέντων λόγων ὡς τὸ θεῖον αὐτοῖς φανερῶς προσημαίνει νί-
κην, παραστατικώτερον τὸν κίνδυνον ὑπέμειναν. προσεμβαλόν-
των γὰρ εἰς αὐτοὺς τῶν ἁρμάτων, ἃ μὲν κατηκόντισαν, ἃ δ' εἴα-
σαν διεκπεσεῖν, τὰ δὲ πλεῖστα συνηνάγκασαν στρέψαι πρὸς τὴν
τῶν πεζῶν τάξιν. παραπλησίως δὲ καὶ τὴν τῶν ἵππων ἐπιφορὰν
ὑποστάντες, καὶ πολλοὺς αὐτῶν καταιτρώσκοντες, ἐποίησαν
φυγεῖν εἰς τοὐπίσω. προαγωνιζομένων δ' αὐτῶν ἐν τούτοις λαμ-
πρῶς, ἡ πεζὴ δύναμις τῶν βαρβάρων ἅπασα συνῆψεν εἰς χεῖ-
ρας.

ρας. γενναίας δὲ μάχης γιγνομένης, Ἄννων μὲν ἔχων συνα-
γωνιζόμενον τὸν ἱερὸν λόχον ἐπιλέκτων ἀνδρῶν, καὶ σπεύ-
δων ποιῆσαι δι᾽ αὐτοῦ τὴν νίκην, ἐνέκειτο βαρὺς τοῖς ἕλλησι,
καὶ συχνοὺς ἀνῄρει. φερομένων δ᾽ ἐπ᾽ αὐτὸν παντοδαπῶν βε-
λῶν, οὐκ εἶκεν· ἀλλὰ καίπερ πολλοῖς τραύμασι περιπίπτων, ἐ-
βιάζετο, μέχρις οὗ καταπονηθεὶς ἐτελεύτησε. τούτου δὲ πε-
σόντος, οἱ μὲν ταύτῃ τεταγμένοι τῶν καρχηδονίων, ἀνετρά-
πησαν ταῖς ψυχαῖς. οἱ δὲ περὶ τὸν ἀγαθοκλέα μετεωρισθέν-
τες, πολὺ μᾶλλον ἐπερρώσθησαν. ἃ δὴ πυθόμενος τινῶν βο-
μίλκας ὁ ἕτερος στρατηγός, καὶ νομίσας παρὰ θεῶν αὑτῷ δεδό-
σθαι τὸν καιρὸν τοῦ λαβεῖν ἀφορμὰς πρὸς τὴν ἐπίθεσιν τῆς τυ-
ραννίδος, διελογίζετο πρὸς αὑτὸν, εἰ μὲν ἡ μετὰ ἀγαθοκλέους διαφ-
θαρῇ δύναμις, μὴ δυνήσεσθαι τὴν ἐπίθεσιν ποιήσασθαι τῇ δυ-
ναστείᾳ τῶν πολιτῶν ἰσχυόντων· εἰ δ᾽ ἐκεῖνος νικήσας τὰ φρονή-
ματα παρέλοιτο τῶν καρχηδονίων, εὐχειρώτους μὲν ἑαυτῷ τοὺς
προσηττημένους ἔσεσθαι· τὸν δ᾽ ἀγαθοκλέα ῥᾳδίως καταπολεμή-
σειν, ὅταν αὐτῷ δόξῃ. ταῦτα δὲ διανοηθεὶς, ἀνεχώρησε μετὰ τῶν
πρωτοστατῶν, δοὺς τοῖς μὲν πολεμίοις ἄσημον ἔκλειμμα, τοῖς
δ᾽ ἰδίοις δηλώσας τὸν Ἄννωνος θάνατον, καὶ παρακελευόμε-
νος ἀναχωρεῖν ἐν τάξει πρὸς τὸν γεώλοφον· τοῦτο γὰρ συμφέρειν.
ἐπικειμένων δὲ τῶν πολεμίων, καὶ τῆς ὅλης ὑποχωρήσεως φυγῇ
παραπλησίας γινομένης, οἱ μὲν συνεχεῖς λίβυες ἀκεραίους ἡττ-
ῆσθαι τοὺς πρωτοστάτας νομίσαντες, πρὸς φυγὴν ὥρμησαν. οἱ
δὲ τὸν ἱερὸν λόχον ἔχοντες μετὰ τὸν Ἄννωνος τοῦ στρατηγοῦ θά-
νατον, τὸ μὲν πρῶτον ἀντεῖχον εὐρώστως· καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν πίπ-
τοντας ὑπερβαίνοντες, ὑπέμενον πάντα κίνδυνον. ἐπεὶ
δὲ κατενόησαντο πλεῖον μέρος τῆς δυνάμεως πρὸς φυγὴν
ὡρμημένον, καὶ τοὺς πολεμίους περιϊσταμένους κατὰ νώτου,
συνηναγκάσθησαν ἐκκλῖναι. διὸ καὶ τροπῆς γενομένης κατὰ
πᾶν τὸ τῶν καρχηδονίων στρατόπεδον, οἱ μὲν βάρβαροι τὴν φυ-
γὴν ἐποιοῦντο πρὸς τὴν καρχηδόνα. ἀγαθοκλῆς δὲ μέχρι τινὸς
ἐπιδιώξας, ἐπανῆλθε· καὶ τὴν στρατοπεδείαν τῶν καρχηδονίων
διήρπασεν. ἔπεσον δ᾽ ἐν τῇ μάχῃ τῶν μὲν ἑλλήνων εἰς σ´, τῶν

δὲ καρχηδονίων οὐ πλείους χιλίων· ὡς δ' ἔνιοι γεγράφασιν, ὑπὲρ
τοὺς ἑξακισχιλίους. ἐν δὲ τῇ τῶν καρχηδονίων παρεμβολῇ σὺν ταῖς
ἄλλαις ὠφελείαις, εὑρέθησαν ἅμαξαι πλείους, ἐν αἷς ἐκομίζετο
ζεύγη χειροπεδῶν πλείω τῶν δισμυρίων. ἐξ ἑτοίμου γὰρ οἱ βάρ
βαροι κρατήσειν ὑπειληφότες τῶν ἑλλήνων, παρηγγέλκεισαν ἀλ
λήλοις, ζωγρεῖν ὡς πλείστους, καὶ δήσαντες εἰς συνεργασίαν
» ἐμβαλεῖν. ἀλλ' οἶμαι τὸ δαιμόνιον ὥσπερ ἐπίτηδες τοῖς ὑπε-
» ρηφάνως διαλογιζομένοις, τὸ τέλος τῶν κατελπισθέντων εἰς τοὐ-
» ναντίον μετατίθησιν. ἀγαθοκλῆς μὲν οὖν καρχηδονίους παραλό-
γως νικήσας, τειχήρεις συνεῖχεν. ἡ τύχη δὲ ἐναλλὰξ τὰ προτερή
ματα τοῖς ἐλαττώμασιν ἐπεισαγαγοῦσα, τοὺς ὑπερέχοντας ἴσον
ἐταπείνωσε τοῖς ἡττωμένοις. ἐν σικελίᾳ μὲν γὰρ καρχηδόνιοι με
γάλῃ νενικότες παρατάξει ἀγαθοκλέα, τὰς συρακούσας ἐπολι
όρκουν. ἐν λιβύῃ δὲ ἀγαθοκλῆς τηλικαύτῃ μάχῃ προτερήσας,
εἰς πολιορκίαν ἐνέκλεισε καρχηδονίους. καὶ τὸ θαυμασιώτατον,
ὁ δυνάστης κατὰ μὲν τὴν νῆσον ἀκεραίους ἔχων τὰς δυνάμεις, ἐλεί
πετο τῶν βαρβάρων. ἐπὶ δὲ τῆς ἠπείρου τῷ μέρει τῆς προηττημέ-
νης στρατιᾶς περιεγίνετο τῶν νενικηκότων. διόπερ οἱ καρχηδόνιοι
νομίσαντες ἐκ θεῶν αὐτοῖς γεγονέναι τὴν συμφοράν, ἐτράπη-
σαν πρὸς παντοίαν ἱκεσίαν τοῦ δαιμονίου. καὶ νομίσαντες μά-
λιστα μηνιεῖν αὐτοῖς τὸν ἡρακλέα, τὸν παρὰ τοῖς ἀποίκοις, χρημά
των πλῆθος καὶ τῶν πολυτελεστάτων ἀναθημάτων ἔπεμψαν
εἰς τὴν τύρον οὐκ ὀλίγα. ἀποικισθέντες γὰρ ἐκ ταύτης, εἰώθεισαν
ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις δεκάτην ἀποστέλλειν τῷ θεῷ πάντων
τῶν εἰς πρόσοδον πιπτόντων. ὕστερον δὲ μεγάλους κτησάμενοι
πλούτους, καὶ προσόδους ἀξιολογωτέρας λαμβάνοντες, μικρὰ
παντελῶς ἀπέστελλον, ὀλιγωροῦντες τοῦ δαιμονίου. διὰ δὲ τὴν
συμφορὰν ταύτην εἰς μεταμέλειαν ἐλθόντες, πάντων τῶν ἐν τῇ
τύρῳ θεῶν ἐμνημόνευον. ἔπεμψαν δὲ καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἱερῶν χρυ
σοῦς ναοὺς τοῖς ἀφιδρύμασι πρὸς τὴν ἱκεσίαν, ἡγούμενοι μᾶλ-
λον ἐξιλάσεσθαι τὴν τοῦ θεοῦ μῆνιν, τῶν ἀναθημάτων πεμφθέν-
των ἐπὶ τὴν παραίτησιν. ᾐτιῶντο δὲ καὶ τὸν κρόνον αὐτοῖς ἐναν
τιοῦσθαι, καθόσον ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις θύοντες τούτῳ τῶν

θεῶν

θεῶν τῶν υἱῶν τοὺς κρατίστους, ὕστερον ὠνούμενοι λάθρᾳ παῖδας, καὶ θρέψαντες, ἔπεμπον ἐπὶ τὴν θυσίαν. καὶ ζητήσεως γενομένης, εὑρέθησάν τινες τῶν καθιερουργημένων ὑποβολιμαῖοι γεγονότες. τούτων δὲ λαβόντες ἔννοιαν, καὶ τοὺς πολεμίους πρὸς τοῖς τείχεσιν ὁρῶντες στρατοπεδεύοντας, ἐδεισιδαιμόνουν ὡς καταλελυκότες τὰς πατρίους τῶν θεῶν τιμάς. διορθώσασθαι δὲ τὰς ἀγνοίας σπεύδοντες, σ' μὲν τῶν ἐπιφανεστάτων παίδων προκρίναντες ἔθυσαν δημοσίᾳ. ἄλλοι δ' ἐν διαβολαῖς ὄντες, ἑκουσίως ἑαυτοὺς ἔδοσαν, οὐκ ἐλάττους ὄντες τ'. ἦν δὲ παρ' αὐτοῖς ἀνδριὰς κρόνου χαλκοῦς, ἐκτετακὼς τὰς χεῖρας ὑπτίας ἐγκεκλιμένας ἐπὶ τὴν γῆν, ὥστε τὸν ἐπιτεθέντα τῶν παίδων ἀποκυλίεσθαι, καὶ πίπτειν εἴς τι χάσμα πλῆρες πυρός. εἰκὸς δὲ καὶ τὸν εὐριπίδην ἐντεῦθεν εἰληφέναι τὰ μυθολογούμενα παρ' αὐτοῖς περὶ τὴν ἐν ταύροις θυσίαν, ἐν οἷς εἰσάγει τὴν ἰφιγένειαν ὑπὸ ὀρέστου διερωτωμένην·

τάφος δὲ ποῖος δέξεταί μ' ὅταν θάνω; "

πῦρ ἱερὸν, ἔνδον χάσματ' εὐρωπὸν χθονός. "

καὶ παρὰ τοῖς ἕλλησιν ὁ μῦθος ἐκ παλαιᾶς φήμης παραδεδομένος, ὅτι κρόνος ἠφάνιζε τοὺς ἰδίους παῖδας, παρὰ καρχηδονίοις φαίνεται διὰ τούτου τοῦ νόμου τετηρημένος. οὐ μὴν ἀλλὰ τοιαύτης ἐν τῇ λιβύῃ γεγενημένης μεταβολῆς, οἱ μὲν καρχηδόνιοι διεπέμποντο πρὸς ἀμίλκαν εἰς τὴν σικελίαν, ἀξιοῦντες κατὰ τάχος πέμψαι βοήθειαν. καὶ τὰ ληφθέντα χαλκώματα τῶν ἀγαθοκλέους νεῶν ἀπέστειλαν αὐτῷ. ὁ δὲ τοῖς καταπλεύσασι προσεκελεύσατο, σιωπᾶν μὲν τὴν γεγενημένην ἧτταν· διαδοῦναι δὲ λόγον εἰς τοὺς στρατιώτας, ὡς ἀγαθοκλῆς ἄρδην ἀπώλεσε καὶ τὰς ναῦς καὶ τὴν δύναμιν ἅπασαν. αὐτὸς δὲ πέμψας τινὰς τῶν παρόντων ἐκ καρχηδόνος εἰς τὰς συρακούσας πρεσβευτὰς, καὶ τὰ χαλκώματα συναποστείλας, ἠξίου παραδιδόναι τὴν πόλιν. τὴν μὲν γὰρ δύναμιν τῶν συρακουσίων, ὑπὸ καρχηδονίων κατακεκόφθαι· τὰς δὲ ναῦς ἐμπεπυρεῖσθαι. τοῖς δ' ἀπιστοῦσιν ἀπόδειξιν προφέρεσθαι τὴν τῶν ἐμβόλων κομιδήν. τῶν δ' ἐν τῇ πόλει πυνθανομένων τὴν περὶ τὸν ἀγαθοκλέα προσηγγελμένην

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

νὴν συμφορὰν, οἱ πολλοὶ μὲν ἐπίστευσαν. οἱ προεστηκότες δὲ διστάζοντες, διετήρησαν μὲν χάριν τοῦ μὴ γίνεσθαι ταραχήν. τοὺς πρεσβύτας δὲ ταχέως ἐξέπεμψαν. τοὺς δὲ τῶν φυγάδων συγγενεῖς καὶ φίλους καὶ τῶν ἄλλων τοὺς δυσχεραίνοντας τοῖς ὑπ᾽ αὐτῶν πραττομένοις ἐξέβαλον ἐκ τῆς πόλεως, ὄντας οὐκ ἐλάττους ὀκτακισχιλίων. κἄπειτα τοσούτου πλήθους ἄφνω συναναγκαζομένου τὴν πατρίδα φεύγειν, ἔγεμεν ἡ πόλις διαδρομῆς, καὶ θορύβου, καὶ γυναικείων κλαυθμῶν. οὐδεμία γὰρ ἦν οἰκία πένθους ἀκοινώνητος κατὰ τοῦτον τὸν καιρόν. οἱ μὲν γὰρ περὶ τὴν τυραννίδα τοῦ ἀγαθοκλέους καὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ τὴν συμφορὰν ὠδύροντο. τῶν δ᾽ ἰδιωτῶν οἱ μὲν τοὺς ἀπολωλέναι δοκοῦντας κατὰ Λιβύην ἔκλαιον. οἱ δὲ τοὺς ἐκπίπτοντας ἀφ᾽ ἑστίας καὶ πατρῴων θεῶν, οἷς οὔτε μένειν ἐξῆν, οὔτε ἐκτὸς τῶν τειχῶν προάγειν πολιορκούντων τῶν βαρβάρων. πρὸς δὲ τοῖς εἰρημένοις κακοῖς τηλικούτοις οὖσιν, ἠναγκάζοντο νηπίους παῖδας καὶ γυναῖκας συνεφέλκεσθαι τῇ φυγῇ. ὁ δ᾽ ἀμίλκας καταφυγόντων πρὸς αὐτὸν τῶν φυγάδων, τούτοις μὲν τὴν ἀσφάλειαν παρέσχετο. τὴν δὲ δύναμιν παρασκευάσας προῆγεν ἐπὶ τὰς συρακούσας, ὡς αἱρήσων τὴν πόλιν, διά τε τὴν ἐρημίαν, καὶ διὰ τὴν προσηγγελμένην τοῖς ὑπολελειμμένοις συμφοράν. προαποστείλαντος δ᾽ αὐτοῦ πρεσβείαν, καὶ διδόντος ἀντάνδρῳ καὶ τοῖς μετ᾽ αὐτοῦ, εἰ παραδιδῶσι τὴν πόλιν ἀσφάλειαν, συνεδρευσάντων τῶν ἡγεμόνων οἱ μάλιστα ἀξίωμα δοκοῦντες ἔχειν, ῥηθέντων πολλῶν λόγων, ἀντάνδρος μὲν ᾤετο δεῖν παραδιδόναι τὴν πόλιν, ὢν ἄνανδρος φύσει, καὶ τὴν τἀδελφοῦ τόλμης ἐναντίαν ἔχων διάθεσιν. ἐρύμων δ᾽ ὁ αἰτωλὸς παρακαθεσταμένος ὑπ᾽ ἀγαθοκλέους τἀδελφῷ σύνεδρος, τὴν ἐναντίαν δοὺς γνώμην, ἔπεισεν ἅπαντας διακαρτερεῖν μέχρι ἂν πύθωνται τἀληθές. ἀμίλκας δὲ μαθὼν τὰ δόξαντα τοῖς ἐν τῇ πόλει, συνεπήγνυε μηχανὰς παντοίας, διεγνωκὼς προσβάλλειν. ἀγαθοκλῆς δὲ δύο τριακοντόρους μετὰ τὴν μάχην ναυπηγημένος, τὴν ἑτέραν ἀπέστειλεν εἰς συρακούσας, ἐρέτας ἐμβιβάσας τοὺς κρατίστους· καὶ τῶν περὶ αὐτὸν πιστευομένων φίλων, ἕνα νέαρχον, ἀπαγγελοῦντα τοῖς ἰδίοις

τὴν

τὴν νίκην· ἔπειτ' εὐπλοίας γενομένης, πεμπταῖοι ταῖς συρακούσαις νύκτωρ προσεπέλασαν. καὶ στεφανωσάμενοι, καὶ παιανίσαντες ἐπὶ τὸ πλοῖον, ἅμ' ἡμέρᾳ κατέπλεον ἐπὶ τὴν πόλιν. αἱ δὲ φυλακίδες τῶν καρχηδονίων αἰσθόμεναι, ἐπ' αὐτοὺς ἐπεδίωκον. καὶ οὐ πολὺ προειληφότων τῶν ἀποφευγόντων, ἀγὼν τῆς εἰρεσίας ἐγίνετο. ἅμα δὲ τῇ τούτων φιλοτιμίᾳ, συνέβη τούς τε ἐκ τῆς πόλεως καὶ τοὺς πολιορκοῦντας αἰσθομένους, συνδραμεῖν ἐπὶ τὸν λιμένα, καὶ τοῖς ἰδίοις ἑκατέρους συναγωνιῶντας ἀναβοᾶν θαῤῥεῖν. ἤδη δὲ τῆς τριακοντόρου καταλαμβανομένης, οἱ βάρβαροι μὲν ἐπηλάλαξαν· οἱ δ' ἐκ τῆς πόλεως ἀδυνατοῦντες βοηθεῖν, τοῖς θεοῖς ηὔχοντο περὶ τῆς σωτηρίας τῶν καταπλεόντων. τῆς πρώρας δὲ τῶν διωκόντων εἰς ἐμβολὴν ἤδη φερομένης, οὐκ ἄπωθεν τῆς γῆς ἔφθασε τὸ διωκόμενον σκάφος ἐντὸς βελοῦς γενόμενον. καὶ τῶν συρακοσίων προσβοηθησάντων, ἐξέφυγε τὸν κίνδυνον. ἀμίλκας δ' ὁρῶν τοὺς ἐκ τῆς πόλεως διὰ τὴν ἀγωνίαν καὶ τὸ παράδοξον τῆς προσδοκωμένης ἀγγελίας ἐπὶ τὸν λιμένα συνδεδραμηκότας, ὑπολαβὼν εἶναι μέρος τι τοῦ τείχους ἀφύλακτον, ἔπεμψε τῶν στρατιωτῶν τοὺς κρατίστους μετὰ κλιμάκων. οὗτοι δ' εὑρόντες λελειμμένας τὰς φυλακὰς, ἔλαθον προσαναβάντες. καὶ σχεδὸν αὐτῶν μεσοπύργιον ἤδη κατειληφότων, ἡ ἐπὶ τὸ συνήθες ἐφοδία παραγενομένη, κατενόησε. γενομένης δὲ μάχης, οἱ μὲν ἐκ τῆς πόλεως συνέδραμον. καὶ φθάσαντες τοὺς μέλλοντας τοῖς ἀναβεβηκόσι προσβοηθεῖν, οὓς μὲν ἀπέκτειναν, οὓς δ' ἀπὸ τῶν ἐπάλξεων κατεκρήμνισαν. ἐφ' οἷς ἀμίλκας περιαλγὴς γενόμενος, ἀπήγαγε τὴν δύναμιν ἀπὸ τῆς πόλεως. καὶ τοῖς εἰς καρχηδόνα βοήθειαν ἐξέπεμψε μετὰ στρατιωτῶν πεντακισχιλίων. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, ὁ μὲν ἀγαθοκλῆς κρατῶν τῶν ὑπαίθρων, τὰ περὶ τὴν καρχηδόνα χωρία κατακράτος ᾕρει. καὶ τῶν πόλεων ἃς μὲν διὰ φόβον, ἃς δὲ διὰ τὸ πρὸς καρχηδονίους μῖσος προσηγάγετο. παρεμβολὴν δὲ πλησίον τοῦ τύνητος ὀχυρωσάμενος, καὶ τὴν ἱκανὴν ἀπολιπὼν φυλακὴν, ἀνέζευξε πρὸς τὰς ἐπὶ θαλάττῃ κειμένας πόλεις. καὶ πρώτην μὲν ἑλὼν νέαν πόλιν κατακράτος, φιλανθρώπως ἐχρήσατο τοῖς χει-

ρωθεῖσιν. εἶτα παρελθὼν ἐπ' ἀδρύμητα, πρὸς μὲν ταύτην πολιορκίαν συνεστήσατο. λιλύμαν δὲ τὸν βασιλέα τῶν λιβύων εἰς συμμαχίαν προσελάβετο. ἃ δὴ πυθόμενοι καρχηδόνιοι, πᾶσαν τὴν δύναμιν προσήγαγον ἐπὶ τὸν τύνητα· καὶ τῆς μὲν ἀγαθοκλέους στρατοπεδείας ἐκυρίευσαν. τῇ πόλει δὲ μηχανὰς προσαγαγόντες, συνεχεῖς προσβολὰς ἐποιοῦντο. ὁ δ' ἀγαθοκλῆς ἀπαγγειλάντων τινῶν αὐτῷ τὰ περὶ τοὺς ἰδίους ἐλαττώματα, τὸ μὲν πολὺ τῆς δυνάμεως κατέλιπεν ἐπὶ τῆς πολιορκίας. τὴν δὲ θεραπείαν καὶ τῶν στρατιωτῶν ὀλίγους ἀναλαβὼν, λάθρα προσῆλθεν ἐπί τινα τόπον ὀρεινὸν, ὅθεν ὁρᾶσθαι δυνατὸν ἦν αὐτὸν ὑπό τε τῶν ἀδρυμητινῶν καὶ τῶν καρχηδονίων τὸν τύνητα πολιορκούντων. νυκτὸς δὲ συντάξας τοῖς στρατιώταις ἐπὶ πολὺν τόπον πυρὰ καίειν, δόξαν ἐποίησε τοῖς μὲν καρχηδονίοις, ὡς μετὰ μεγάλης δυνάμεως ἐπ' αὐτοὺς πορευόμενος. τοῖς δὲ πολιορκουμένοις, ὡς ἄλλης δυνάμεως ἁδρᾶς τοῖς πολεμίοις εἰς συμμαχίαν παραγεγενημένης. ἀμφότεροι δὲ τῷ ψεύδει τοῦ στρατηγήματος παραλογισθέντες, παραλόγως ἠλαττώθησαν. οἱ μὲν τὸν τύνητα πολιορκοῦντες, φυγόντες εἰς καρχηδόνα, καὶ τὰς μηχανὰς ἀπολιπόντες· οἱ δ' ἀδρυμητινοὶ διὰ τὸν φόβον παραδόντες τὴν πατρίδα. ἀγαθοκλῆς δὲ ταύτην δι' ὁμολογίας παραλαβὼν, θάψον εἷλε κατὰ κράτος, καὶ τῶν ἄλλων τῶν ταύτῃ πόλεων ἃς μὲν ἐξεπολιόρκησεν, ἃς δὲ προσηγάγετο. τὰς ἁπάσας δὲ πόλεις πλείους τῶν σ κεχειρωμένος, εἰς τοὺς ἄνω τόπους τῆς λιβύης διενοεῖτο στρατεύειν. ἀναζεύξαντος οὖν αὐτοῦ καὶ πλείους ἡμέρας ὁδοιποροῦντος, καρχηδόνιοι τὴν ἐκ σικελίας διακομισθεῖσαν δύναμιν, καὶ τὴν ἄλλην στρατιὰν προαγαγόντες, πάλιν τὸν τύνητα πολιορκεῖν ἐπεχείρησαν· καὶ τῶν ἐγχωρίων οὐκ ὀλίγα τῶν ὑπὸ τοὺς πολεμίους ὄντων ἀνεκτήσαντο. ἀγαθοκλῆς δὲ βιβλιαφόρων αὐτῷ παραγεγενημένων ἀπὸ τοῦ τύνητος, καὶ τὰ πεπραγμένα τοῖς φοίνιξι διασαφούντων, εὐθὺς ἀνέστρεψεν. ὡς δ' ἀπεῖχε τῶν πολεμίων σταδίους σ, κατεστρατοπέδευσε. καὶ τοῖς στρατιώταις πυρὰ καίειν ἀπηγόρευσε. χρησάμενος δὲ νυκτοπορείᾳ, προσέπεσεν ἅμ' ἡμέρᾳ τοῖς τε προ

νομάδων

νομεύουσι τὴν χώραν, καὶ τοῖς ἐκτὸς τῆς παρεμβολῆς ἄνευ τάξεως πλανωμένοις. καὶ φονεύσαντες μὲν ὑπὲρ δισχιλίους, ζωγρήσαντες δ' οὐκ ὀλίγους, πολλὰ πρὸς τὸ μέλλον ἐπλεονέκτησαν. οἱ γὰρ καρχηδόνιοι τῆς ἐκ σικελίας προσγενομένης βοηθείας, καὶ τῶν μετὰ λιβύων συμμάχων συναγωνιζομένων, ἐδόκουν ὑπερέχειν τῶν περὶ τὸν ἀγαθοκλέα. τούτου δὲ τοῦ προτερήματος γενομένου, πάλιν συνεστάλη τὰ φρονήματα τῶν βαρβάρων. καὶ γὰρ αἰλύμαν τὸν βασιλέα τῶν λιβύων ἀποστάτην γενόμενον, ἐνίκησε μάχῃ. καὶ τόν τε δυνάστην καὶ πολλοὺς τῶν βαρβάρων ἀνεῖλε. καὶ τὰ μὲν περὶ σικελίαν καὶ λιβύην ἐν τούτοις ἦν. κατὰ δὲ τὴν μακεδονίαν κάσανδρος μὲν βοηθήσας αὐδολέοντι τῷ παιόνων βασιλεῖ διαπολεμοῦντι πρὸς αὐταριάτας, τοῦτον μὲν ἐκ τῶν κινδύνων ἐρρύσατο, τοὺς δὲ αὐταριάτας σὺν τοῖς ἀκολουθοῦσι παισὶ καὶ γυναιξὶν ὄντας εἰς δισμυρίους κατῴκησεν παρὰ τὸ καλούμενον ὀρβηλὸν ὄρος. τούτου δὲ περὶ ταῦτ' ὄντος, κατὰ μὲν τὴν πελοπόννησον πτολεμαῖος ὁ στρατηγὸς ἀντιγόνου δυνάμεις πεπιστευμένος, καὶ τῷ δυνάστῃ προσκόψας, ὡς οὐ κατὰ τὴν ἀξίαν τιμώμενος, ἀντιγόνου μὲν ἀπέστη· πρὸς δὲ κάσανδρον συμμαχίαν ἐποιήσατο. καταλελοιπὼς δὲ τῆς ἐφ' ἑλλησπόντῳ σατραπείας ἐπιστάτην φοίνικα τῶν πιστοτάτων φίλων, ἀπέστειλεν αὐτῷ στρατιώτας, ἀξιῶν διαφυλάττειν τὰ φρούρια καὶ τὰς πόλεις, καὶ μὴ προσέχειν ἀντιγόνῳ. τῶν δὲ κοινῶν συνθηκῶν τοῖς ἡγεμόσι περιεχουσῶν, ἐλευθέρας ἀφεῖσθαι τὰς ἑλληνίδας πόλεις, οἱ περὶ πτολεμαῖον τὸν αἰγύπτου δυνάστην ἐγκαλέσαντες ἀντιγόνῳ, διότι φρουραῖς τινὰς διείληφε τῶν πόλεων, πόλεμον παρεσκευάζοντο. καὶ τὴν μὲν δύναμιν ἐξαποστείλας πτολεμαῖος, καὶ στρατηγὸν λεωνίδην, τὰς ἐν τῇ τραχείᾳ κιλικίᾳ πόλεις οὔσας ὑπ' ἀντίγονον ἐχειρώσατο. διεπέμπετο δὲ καὶ τὰς ὑπὸ κάσανδρον καὶ λυσίμαχον πόλεις, ἀξιῶν συμφρονεῖν ἑαυτῷ, καὶ κωλύειν ἀντίγονον ἰσχυρὸν γίνεσθαι. ὁ δ' ἀντίγονος τῶν υἱῶν φίλιππον μὲν τὸν νεώτερον ἐξέπεμψεν ἐφ' ἑλλήσποντον, διαπολεμήσοντα φοίνικι καὶ τοῖς ἀφεστηκόσι. δημήτριον δ' εἰς κιλικίαν, ὃς ἐνεργὸν ποιησάμενος τὴν στρατείαν, ἐνίκησε τοὺς τοῦ πτολεμαίου στρατη-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

γους, καὶ τὰς πόλεις ἀνεκτήσατο. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, πολυπέρχων περὶ πελοπόννησον διατρίβων, καὶ κασάνδρῳ μὲν ἐγκαλῶν, τῆς δὲ μακεδόνων ἡγεμονίας πάλιν ὀρεγόμενος, ἐκ περγάμου μετεπέμψατο τὸν ἐκ βαρσίνης ἡρακλέα, ὃς ἦν ἀλεξάνδρου μὲν υἱός, τρεφόμενος δὲ ἐν περγάμῳ, τὴν δ' ἡλικίαν περὶ ἑπτακαίδεκα ἔτη γεγονώς. ὁ δ' οὖν πολυπέρχων διαπέμπων πολλαχοῦ πρὸς τοὺς ἰδιοξένους, καὶ τοὺς ἀλλοτρίως διακειμένους πρὸς κάσανδρον, ἠξίου κατάγειν τὸ μειράκιον ἐπὶ τὴν πατρῴαν βασιλείαν. τῶν δὲ πραγμάτων αὐτῷ κατὰ νοῦν γινομένων, προθύμως τ' ἀκουόντων τῶν αἰτωλῶν, καὶ πολλῶν ἄλλων συντρεχόντων ἐπὶ τὴν κάθοδον τοῦ βασιλέως, οἱ σύμπαντες ἠθροίσθησαν πεζοὶ ὑπὲρ τοὺς δισμυρίους, ἱππεῖς δ' οὐκ ἐλάττους χιλίων. καὶ πολυπέρχων μὲν περὶ τὰς εἰς τὸν πόλεμον παρασκευὰς γινόμενος, χρήματά τε συνῆγε. καὶ πρὸς τοὺς οἰκείως ἔχοντας τῶν μακεδόνων διαπεμπόμενος, ἠξίου συνεργεῖν. πτολεμαῖος δὲ τῶν ἐν κύπρῳ πόλεων κυριεύων, ἐπειδή τινων ἐπύθετο νικοκλέα τὸν βασιλέα τῶν παφίων ἐν ἀπορρήτοις ἰδίᾳ πρὸς ἀντίγονον συντεθεῖσθαι φιλίαν, ἐξέπεμψε τῶν φίλων ἀργαῖον καὶ καλλικράτην, προστάξας αὐτοῖς ἀνελεῖν τὸν νικοκλέα. πάνυ γὰρ εὐλαβεῖτο, μὴ καὶ τῶν ἄλλων τινὲς ὁρμήσωσι πρὸς μεταβολήν, ὁρῶν ἀθρόους γεγονότας τοὺς πρότερον ἀφεστηκότας. οὗτοι μὲν οὖν πλεύσαντες εἰς τὴν νῆσον, καὶ παρὰ μενελάου τοῦ στρατηγοῦ στρατιώτας λαβόντες, περιέστησαν τὴν οἰκίαν τοῦ νικοκλέους. καὶ τὰ δόξαντα τῷ βασιλεῖ δηλώσαντες, προσέταξαν ἑαυτὸν ἀπαλλάξαι τοῦ ζῆν. ὁ δὲ τὸ μὲν πρῶτον πρὸς τὴν ἀπολογίαν ἐτρέπετο τῶν ἐγκαλουμένων. ὡς δ' οὐδεὶς προσεῖχεν, ἑαυτὸν ἀπέκτεινεν. ἀξιοθέα δὲ ἡ γυνὴ τοῦ νικοκλέους, ἀκούσασα τὴν ἀνδρὸς τελευτήν, τὰς μὲν θυγατέρας τὰς ἑαυτῆς παρθένους οὔσας ἀπέσφαξεν, ὅπως μηθεὶς αὐτῶν πολέμιος κυριεύσῃ. τὰς δὲ τῶν ἀδελφῶν τῶν νικοκλέους γυναῖκας ἐπρέψατο μεθ' αὑτῆς ἑλέσθαι τὸν θάνατον. οὐδὲν οὖν συντεταχότος πτολεμαίου περὶ τῶν γυναικῶν, ἀλλὰ συγκεχωρηκότος αὐταῖς τὴν ἀσφάλειαν· τῶν δὲ βασιλείων πεπληρωμένων φόνων, καὶ συμπτωμά-

των

τῶν ἀποσφαγέντων, οἱ τοῦ Νικοκλέους ἀδελφοὶ συγκλείσαντες τὰς θύρας, τὴν μὲν οἰκίαν ἐνέπρησαν, ἑαυτοὺς δ' ἀπέσφαξαν. ἡ μὲν οὖν τῶν ἐν Πάφῳ βασιλέων οἰκία τραγικοῖς συγκυρήσασα πάθεσι, τὸν εἰρημένον τρόπον κατελύθη. ἡμεῖς δὲ τὴν ἐπαγγελίαν τῶν γεγονότων διελθόντες, ἐπὶ τὰς συνεχεῖς πράξεις μεταβιβάσομεν τὸν λόγον. Περὶ γὰρ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς ἐν τῷ Πόντῳ μετὰ τὴν Παρυσάδου τελευτὴν, ὃς ἦν βασιλεὺς τοῦ Κιμμερικοῦ Βοσπόρου, διετέλουν οἱ παῖδες αὐτοῦ διαπολεμοῦντες πρὸς ἀλλήλους ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας, Εὔμηλός τε καὶ Σάτυρος καὶ Πρύτανις. τούτων δὲ ὁ μὲν Σάτυρος ὢν πρεσβύτερος, παρὰ τοῦ πατρὸς παρειλήφει τὴν ἀρχὴν, βεβασιλευκότος ἔτη λη'. ὁ δ' Εὔμηλος φιλίαν συντεθειμένος πρός τινας τῶν πλησιοχώρων βαρβάρων, καὶ δύναμιν ἁδρὰν ἠθροικὼς, ἠμφισβήτει τῆς βασιλείας. ἃ δὴ πυθόμενος ὁ Σάτυρος, ἀνέζευξεν ἐπ' αὐτὸν μετὰ δυνάμεως ἁδρᾶς. καὶ διαβὰς τὸν Θάτην ποταμὸν, ἐπειδὴ πλησίον ἐγένετο τῶν πολεμίων, τὴν μὲν παρεμβολὴν ταῖς ἁμάξαις περιλαβὼν, αἷς ἦν κεκομικὼς τὰς ἀγορὰς οὔσας παμπληθεῖς· τὴν δὲ δύναμιν ἐκτάξας, αὐτὸς ἐπὶ μέσην ὑπῆρχε τὴν φάλαγγα, καθάπερ ἐστὶ Σκύθαις νόμιμον. συνεστρατεύοντο δ' αὐτῷ μισθοφόροι μὲν Ἑλλήνων οὐ πλείους δισχιλίων, καὶ Θρᾷκες ἴσοι τούτοις. οἱ δὲ λοιποὶ πάντες ὑπῆρχον σύμμαχοι Σκύθαι, πλείους τῶν δισμυρίων, ἱππεῖς δ' οὐκ ἐλάττους μυρίων. τῷ δ' Εὐμήλῳ συνεμάχει μὲν Ἀριφάρνης ὁ τῶν Θρακῶν βασιλεὺς, ἱππεῖς μὲν ἔχων δισμυρίους, πεζοὺς δὲ δισχιλίους πρὸς τοῖς δισμυρίοις. γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς, Σάτυρος μὲν ἔχων περὶ ἑαυτὸν ἐπιλέκτους ἄνδρας, ἱππομαχίαν συνεστήσατο πρὸς τοὺς περὶ Ἀριφάρνην ἀνθεστηκότας ἐπὶ μέσην τὴν τάξιν. πολλῶν δὲ παρ' ἀμφοτέροις πεσόντων, τέλος ἐκβιασάμενος, ἐτρέψατο τὸν βασιλέα τῶν βαρβάρων. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐπέκειτο, φονεύων τοὺς ἀεὶ καταλαμβανομένους· μετ' ὀλίγον δὲ πυθόμενος τὸν ἀδελφὸν Εὔμηλον προτερεῖν περὶ τὸ δεξιὸν κέρας, καὶ τοὺς παρ' αὐτοῦ μισθοφόρους τετράφθαι, τοῦ μὲν διώκειν ἀπέστη. παραβοηθήσας δὲ τοῖς ἡττημένοις, καὶ τὸ δεύτερον αἴτιος γενόμενος τῆς νίκης, ἅπαν ἐ-

τρέψατο

ἐτρέψατο τῶν πολεμίων τὸ στρατόπεδον· ὥστε πᾶσι γενέσθαι φανερόν, ὅτι καὶ κατὰ γένος καὶ κατ' ἀρετὴν προσῆκον ἦν αὐτῷ, διαδέχεσθαι τὴν πατρῴαν βασιλείαν. οἱ δὲ περὶ τὸν ἀριφάρνην καὶ τὸν εὔμηλον λειφθέντες ἐν τῇ μάχῃ, συνέφυγον εἰς τὰ βασίλεια. ταῦτα δ' ἔκειτο μὲν παρὰ τὸν θάτην ποταμόν, ὃς περιρρέων αὐτά, καὶ βάθος ἔχων ἱκανόν, ἐποίει δυσπρόσιτον. περιείχετο δὲ κρημνοῖς μεγάλοις· ἔτι δ' ὕλης πλήθει τὰς πάσας εἰσβολάς, δύο ἐχούσῃ χειροποιήτους. ὧν ἡ μὲν μία ἦν ἐν αὐτοῖς τοῖς βασιλείοις, ὠχυρωμένη πύργοις ὑψηλοῖς καὶ προτειχίσμασιν. ἡ δὲ καθ' ἕτερον μέρος ἐν ἕλεσιν ὑπῆρχε, φρουρουμένη ξυλίνοις ἐρύμασι· διεστύλωτο δ' οἴκοις· ὑπεράνω δὲ τῶν ὑδάτων εἶχε τὰς οἰκήσεις. τοιαύτης δ' οὔσης τῆς περὶ τὸν τόπον ὀχυρότητος, τὸ μὲν πρῶτον ὁ σάτυρος τήν τε χώραν τῶν πολεμίων ἐδῄωσε, καὶ τὰς κώμας ἐνεπύρισεν· ἐξ ὧν αἰχμάλωτα σώματα, καὶ λείας πλῆθος ἤθροισε. μετὰ δὲ ταῦτα ἐγχειρήσας διὰ τῶν παρόδων βιάζεσθαι, κατὰ μὲν τὸ προτείχισμα καὶ τοὺς πύργους πολλοὺς ἀποβαλὼν τῶν στρατιωτῶν, ἀπεχώρησε. κατὰ δὲ τὰ ἕλη βιασάμενος, ἐκράτησε τῶν ξυλίνων φρουρίων. ταῦτα δὲ διαρπάσας, καὶ διαβὰς τὸν ποταμόν, ἤρξατο κόπτειν τὴν ὕλην, δι' ἧς ἀναγκαῖον ἦν ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ βασίλεια. τούτων δὲ ἐνεργῶς συντελουμένων, ἀριφάρνης ὁ βασιλεὺς ἀγωνιάσας μὴ κατὰ κράτος ἁλῶναι συμβῇ τὴν ἀκρόπολιν, διηγωνίζετο τολμηρότερον, ὡς ἐν μόνῳ τῷ νικᾶν κειμένης τῆς σωτηρίας. διέλετο δὲ καὶ τοὺς τοξότας ἐπ' ἀμφότερα τὰ μέρη τῆς παρόδου, δι' ὧν ῥαδίως κατετίτρωσκον τοὺς τὴν ὕλην κόπτοντας, μὴ δυναμένους μήτε προορᾶσθαι τὰ βέλη, μήτ' ἀμύνεσθαι τοὺς βάλλοντας διὰ τὴν πυκνότητα τῶν δένδρων. οἱ δὲ περὶ τὸν σάτυρον ἐπὶ τρεῖς μὲν ἡμέρας ἔτεμνον τὴν ὕλην ὁδὸν ποιούμενοι, καὶ διακαρτεροῦντες ἐπιπόνως. τῇ δὲ τετάρτῃ συνήγγισαν τῷ τείχει. νικώμενοι δὲ τῷ πλήθει τῶν βελῶν, καὶ τῇ τῶν τόπων στενοχωρίᾳ, μεγάλοις ἐλαττώμασι περιέπιπτον. μενίσκος μὲν γὰρ ὁ τῶν μισθοφόρων ἡγεμών, ἀνὴρ καὶ συνέσει καὶ τόλμῃ διαφέρων, προσπεσὼν διὰ τῆς διόδου πρὸς τὸ τεῖχος, καὶ μετὰ τῶν περὶ ἑαυτὸν λαμπρῶς ἀγωνισάμενος, ἐξεβιάσθη

πολ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

πολλαπλασίων ἐπ' αὐτὸν ἐπεξελθόντων. ὃν ἰδὼν ὁ σάτυρος κινδυνεύοντα, ταχέως παρεβοήθει. καὶ τὴν ἐπιφορὰν τῶν πολεμίων ὑποστὰς, ἐτρώθη λόγχῃ διὰ τοῦ βραχίονος. καὶ κακῶς ἀπαλλάττων ὑπὸ τοῦ τραύματος, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν παρεμβολήν. καὶ νυκτὸς ἐπιγενομένης, ἐξέλιπε τὸν βίον, θ΄ μῆνας μόνον βασιλεύσας, μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτὴν παρυσάδου. μενίσκος δ' ὁ τῶν μισθοφόρων ἡγεμὼν λύσας τὴν πολιορκίαν, ἀπήγαγε τὴν δύναμιν εἰς γαργάζαν πόλιν, κἀκεῖθεν τὸ τοῦ βασιλέως σῶμα διὰ τοῦ ποταμοῦ διεκόμισεν εἰς παντικάπαιον πρὸς τὸν ἀδελφὸν πρύτανιν· ὃς ταφὴν συντελέσας μεγαλοπρεπῆ, καὶ καταθέμενος εἰς τὰς βασιλικὰς θήκας τὸ σῶμα, ταχέως ἧκεν εἰς γαργάζαν, καὶ τὴν δύναμιν ἅμα καὶ τὴν δυναστείαν παρέλαβεν. εὐμήλου δὲ διαπρεσβευομένου περὶ μέρους τῆς βασιλείας, τούτῳ μὲν οὐ προσεῖχεν. ἐν δὲ γαργάζῃ φρουρὰν ἀπολιπὼν, ἐπανῆλθεν εἰς παντικάπαιον, ἀσφαλισόμενος τὰ περὶ τὴν βασιλείαν. καθ' ὃν δὴ χρόνον εὔμηλος συναγωνισαμένων αὐτῷ τῶν βαρβάρων, τήν τε γαργάζαν κατέλαβε, καὶ τῶν ἄλλων πολισμάτων καὶ χωρίων οὐκ ὀλίγα. ἐπιστρατεύσαντος δὲ τοῦ πρυτάνιδος, μάχῃ τε ἐνίκησε τὸν ἀδελφόν· καὶ συγκλείσας εἰς τὸν ἰσθμὸν, τὸν πλησίον τῆς μαιώτιδος λίμνης, συνηνάγκασεν ὁμολογίας θέσθαι, καθ' ἃς τούς τε στρατιώτας παρέδωκε, καὶ τῆς βασιλείας ἐκχωρεῖν ὡμολόγησεν. ὡς δὲ παραγενόμενος εἰς παντικάπαιον, ἐν ᾧ τὸ βασίλειον ἦν ἀεὶ τῶν ἐν βοσπόρῳ βασιλευσάντων, ἐπεχείρησε μὲν πάλιν ἀνακτᾶσθαι τὴν βασιλείαν. κατισχυθεὶς δὲ, καὶ φυγὼν εἰς τοὺς καλουμένους κήπους, ἀνῃρέθη. εὔμηλος δὲ μετὰ τὸν τῶν ἀδελφῶν θάνατον βουλόμενος ἀσφαλῶς θέσθαι τὰ περὶ τὴν ἀρχὴν, ἀνεῖλε τούς τε φίλους τῶν περὶ τὸν σάτυρον καὶ πρύτανιν, ἔτι δὲ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα. μόνος δὲ διέφυγεν αὐτὸν ὁ παῖς ὁ σατύρου παρυσάδης, νέος ὢν παντελῶς τὴν ἡλικίαν. ἐξιππεύσας γὰρ ἐκ τῆς πόλεως, κατέφυγε πρὸς ἄγαρον τὸν βασιλέα τῶν σκυθῶν. ἀγανακτούντων δὲ τῶν πολιτῶν ἐπὶ τῷ φόνῳ τῶν οἰκείων, συναγαγὼν εἰς ἐκκλησίαν τὰ πλήθη, περί τε τούτων ἀπελογήσατο, καὶ πά-

τριον πολιτείαν ἀποκατέστησε. συνεχώρησε δὲ καὶ τὴν ἀτέλει-
αν ἔχειν, τὴν ὑπὸ τῶν προγόνων οὖσαν τοῖς παντικάπαιον οἰκοῦ-
σι. προσεπηγγείλατο δὲ καὶ τῶν εἰσφορῶν ἅπαντας ἀφήσειν, καὶ
πολλὰ διελέχθη δημαγωγῶν τὰ πλήθη. ταχὺ δὲ πάντων εἰς
τὴν προϋπάρχουσαν εὔνοιαν ἀποκαταστάντων διὰ τὰς εὐεργε-
σίας, τὸ λοιπὸν ἐβασίλευε, ἄρχων νομίμως τῶν ὑποτεταγμέ-
νων, καὶ διὰ τὴν ἀρετὴν οὐ μετρίως θαυμαζόμενος. βυζαντίους
μὲν γὰρ, καὶ σινωπεῖς, καὶ τῶν ἄλλων ἑλλήνων τῶν τὸν πόντον
οἰκούντων τοὺς πλείστους διετέλεσεν εὐεργετῶν. καλλαντιανῶν δὲ
πολιορκουμένων ὑπὸ λυσιμάχου, καὶ πιεζομένων τῇ σπάνει τῶν
ἀναγκαίων, χιλίους ὑπεδέξατο τοὺς διὰ τὴν σιτοδείαν ἐκχωρή-
σαντας. οἷς οὐ μόνον τῆς καταφυγῆς παρέσχετο τὴν ἀσφάλειαν,
ἀλλὰ καὶ πόλιν ἔδωκε κατοικεῖν. ὑπὸ δὲ τούτοις τὴν ὀνομαζομένην
ψόαν, καὶ τὴν χώραν κατεκληρούχησεν. ὑπὲρ δὲ τῶν πλεόντων τὸν
πόντον πόλεμον ἐξενέγκας πρὸς τοὺς λῃστεύειν εἰωθότας βαρβά-
ρους ἡνιόχους καὶ ταύρους, ἔτι δ' ἀχαιοὺς, καθαρὰν λῃστῶν ἀπέ-
δειξε τὴν θάλασσαν, ὥστε μὴ μόνον κατὰ τὴν βασιλείαν, ἀλλὰ
καὶ κατὰ πᾶσαν σχεδὸν τὴν οἰκουμένην διαγγελλόντων τῶν ἐμ-
πόρων τὴν μεγαλοψυχίαν, ἀπολαμβάνειν τῆς εὐεργεσίας καρ-
πὸν κάλλιστον, τὸν ἔπαινον. προσεκτήσατο δὲ καὶ τῆς συνοριζού-
σης βαρβάρου πολλὴν, καὶ τὴν βασιλείαν ἐπιφανεστέραν ἐπὶ πο-
λὺ κατεσκεύασε, καθόλου δ' ἐπεχείρησε πάντα τὰ περὶ τὸν
πόντον ἔθνη καταστρέφεσθαι. καὶ τάχα ἂν ἐκράτησε τῆς ἐπιβο-
λῆς, εἰ μὴ σύντομον ἔσχε τὴν τοῦ βίου τελευτήν. πέντε γὰρ ἔτη
καὶ τοὺς ἴσους μῆνας βασιλεύσας, κατέστρεψε τὸν βίον, παραδό-
ξῳ συμπτώματι χρησάμενος. ἐκ γὰρ τῆς ἰνδικῆς ἐπανιὼν εἰς τὴν
οἰκίαν, καὶ σπεύδων πρός τινα θυσίαν, ἤλαυνε μὲν ἐπὶ ζυγος τε-
θρίππου πρὸς τὰ βασίλεια. τοῦ δ' ἅρματος ὄντος τετρακύ-
κλου, καὶ σκηνὴν ἔχοντος, συνέβη τοὺς ἵππους διαταραχθέντας
ἐξενεγκεῖν αὐτόν. τοῦ γὰρ ἡνιόχου μὴ δυναμένου κρατῆσαι τῶν
ἡνιῶν, φοβηθεὶς μὴ κατενεχθῇ πρὸς τὰς φάραγγας, ἐπεχείρησεν
ἀφάλλεσθαι. ἐμπλακέντος δὲ τοῦ ξίφους εἰς τὸν τροχὸν, συνεφελ-
κύσθη τῇ φορᾷ, καὶ παραχρῆμα ἐτελεύτησε. περὶ δὲ τῶν ἀδελ-

φῶν

φῶν τελευτῇ Εὐμήλου τε καὶ σατύρου, παραδέδονται χρησμοί, μικρὸν μὲν ἠλιθιώτεροι, πιστευόμενοι δὲ παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις. περὶ μὲν γὰρ σατύρου λέγουσι χρῆσαι τὸν θεόν, φυλάξασθαι τὸν μῦν, μή ποτε αὐτὸν ἀνέλῃ. διόπερ οὔτε δοῦλον οὔτε ἐλεύθερον τῶν τεταγμένων ὑφ' ἑαυτόν, εἴα τοῦτ' ἔχειν ὄνομα. ἔπειτα δὲ τοὺς ἐν ταῖς οἰκίαις καὶ ταῖς ἀρούραις ἐφοβεῖτο μῦς. καὶ τοῖς παισὶν ἀεὶ συνέταττε, τούτους ἀποκτείνειν, καὶ τὰς κοίτας ἐμπλάττειν. πάντα δ' ἐνδεχομένως αὐτοῦ ποιοῦντος, ὡς ᾤετο κατισχύσειν τὸ πεπρωμένον, κατέστρεψε τὸν βίον, πληγεὶς τοῦ βραχίονος εἰς τὸν μῦν. περὶ δ' Εὐμήλου χρησμὸς ἦν, τὴν φερομένην οἰκίαν φυλάξασθαι. ὅθεν πάλιν οὗτος εἰς οἰκίαν οὐκ εἰσῄει προχείρως, μὴ προσδιερευνησάντων τῶν παίδων τὴν ὀροφὴν καὶ τὰ θεμέλια. τελευτήσαντος δὲ αὐτοῦ διὰ τὴν ὀχουμένην ἐπὶ τοῦ τεθρίππου σκηνήν, ἕκαστος ὑπελάμβανε τετελέσθαι τὸν χρησμόν. καὶ περὶ μὲν τῶν ἐν Βοσπόρῳ πραχθέντων, ἅλις ἡμῖν ἐχέτω. Κατὰ δὲ τὴν ἰταλίαν ἐνίκησαν μάχῃ σαμνίτας περὶ τὸ καλούμενον τάλιον. τῶν δ' ἡττηθέντων καταλαμβανομένων τὸν ἱερὸν λόφον ὀνομαζόμενον, τότε μὲν τῆς νυκτὸς ἐπιλαβούσης, οἱ ῥωμαῖοι πρὸς τὴν ἰδίαν στρατοπεδείαν ἀπεχώρησαν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ πάλιν μάχης γενομένης, πολλοὶ μὲν ἀνῃρέθησαν τῶν σαμνιτῶν. αἰχμάλωτοι δ' ἐλήφθησαν ὑπὲρ τοὺς δισχιλίους καὶ σ. τοιούτων δὲ προτερημάτων γενομένων τοῖς ῥωμαίοις, ἀδεῶς ἤδη τῶν ὑπαίθρων συνέβαινε κυριεύειν τοὺς ὑπάτους, καὶ τὰς ἀπειθούσας τῶν πόλεων χειροῦσθαι. καταράκταν μὲν οὖν καὶ κεραυνιλίαν ἐκπολιορκήσαντες, φρουρὰς ἐπέθηκαν· τῶν δ' ἄλλων τινὰς πείσαντες, προσηγάγοντο. Ἐπ' ἄρχοντος δ' ἀθήνησι δημητρίου τοῦ φαληρέως, τὴν ὕπατον ἀρχὴν ἐν ῥώμῃ παρέλαβον κόϊντος φάβιος τὸ δεύτερον, καὶ γάϊος μάρκιος. ἐπὶ δὲ τούτων πτολεμαῖος ὁ τῆς αἰγύπτου βασιλεύων, πυθόμενος τοὺς ἰδίους στρατηγοὺς ἀποβεβληκέναι τὰς ἐν κιλικίᾳ πόλεις, πλεύσας μετὰ δυνάμεως ἐπὶ φασηλίδα, ταύτην μὲν ἐξεπολιόρκησεν. εἰς δὲ τὴν λυκίαν παρακομισθεὶς, ξάνθον φρουρουμένην ὑπ' ἀντιγόνου, κατὰ κράτος εἷλεν. εἶτα τῇ καύνῳ προσπλεύσας, τὴν μὲν πόλιν παρέλαβε. τὰς δὲ

ἀκροπόλεις φρουρουμένας τῇ βίᾳ κατισχύσας, τὸ μὲν ἡράκλειον ἐξεῖλε· τὸ δὲ περσικὸν παραδόντων τῶν στρατιωτῶν, ὑποχείριον ἐποιήσατο. μετὰ δὲ ταῦτα εἰς τὴν κῶν πλεύσας, μετεπέμψατο πτολεμαῖον. ὃς ὢν ἀδελφιδοῦς ἀντιγόνου, καὶ δύναμιν πεπιστευμένος, ἐκεῖνον μὲν κατέλιπε, πρὸς δὲ πτολεμαῖον κοινοπραγίαν ἐπίθετο. πλεύσαντος δ' ἐκ χαλκίδος αὐτοῦ, καὶ κομισθέντος εἰς κῶν, τὸ μὲν πρῶτον ὁ πτολεμαῖος φιλανθρώπως αὐτὸν προσεδέξατο· εἶτα ὁρῶν πεφρονηματισμένον, καὶ τοὺς ἡγεμόνας ὁμιλίαις καὶ δωρεαῖς ἐξιδιοποιούμενον, φοβηθεὶς μή τινα ἐπιβουλὴν μηχανήσηται, φθάσας αὐτὸν συνέλαβε, καὶ πιεῖν κώνειον συνηνάγκασε. τοὺς δὲ συνηκολουθηκότας στρατιώτας ἐπαγγελίαις δημαγωγήσας, κατέμιξε τοῖς μεθ' ἑαυτοῦ στρατευομένοις. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, πολυπέρχων μὲν ἠθροικὼς ἁδρὰν δύναμιν, κατήγαγεν ἐπὶ τὴν πατρῴαν βασιλείαν ἡρακλέα τὸν ἀλεξάνδρου τὸν ἐκ βαρσίνης. κάσανδρος δὲ καταστρατοπεδεύσαντος αὐτοῦ περὶ τὴν καλουμένην συμφαλίαν, ἧκεν μετὰ τῆς δυνάμεως. οὐ μακρὰν δὲ τῶν παρεμβολῶν ἀπεχουσῶν ἀλλήλων, καὶ τῶν μακεδόνων οὐκ ἀηδῶς ὁρώντων τὴν κάθοδον τοῦ βασιλέως, δείσας ὁ κάσανδρος μήποτε φύσει πρὸς μεταβολὴν ὄντες ὀξεῖς οἱ μακεδόνες, αὐτομολήσουσι πρὸς τὸν ἡρακλέα, διεπρεσβεύσατο πρὸς πολυπέρχοντα. καὶ περὶ μὲν τοῦ βασιλέως ἐπειρᾶτο διδάσκειν αὐτὸν, ὅτι γινομένης τῆς καθόδου, ποιήσει τὸ προσταττόμενον ὑφ' ἑτέρων. συναγωνισάμενος δὲ αὐτῷ, καὶ τὸν νεανίσκον ἀνελὼν, παραχρῆμα μὲν ἀπολήψεται τὰς προγεγενημένας κατὰ τὴν μακεδονίαν δωρεάς. εἶτα καὶ δύναμιν ἀναλαβὼν, στρατηγὸς ἀποδειχθήσεται περὶ πελοπόννησον· καὶ πάντων τῶν ἐν τῇ δυναστείᾳ τῇ κασάνδρου κοινωνὸς ἔσται, τιμώμενος διαφόρως. πέρας δὲ πολλαῖς καὶ μεγάλαις ἐπαγγελίαις πείσας τὸν πολυπέρχοντα, καὶ συνθήκας ἐν ἀπορρήτοις συνθέμενος, προετρέψατο δολοφονῆσαι τὸν βασιλέα. ὁ δὲ πολυπέρχων ἀνελὼν τὸν νεανίσκον, καὶ φανερῶς κοινοπραγῶν τοῖς περὶ κάσανδρον, τάς τε ἐν τῇ μακεδονίᾳ δωρεὰς ἐκομίσατο. καὶ κατὰ τὰς ὁμολογίας παρέλαβε στρατιώτας, πεζοὺς μὲν μακεδόνας τετρακισχιλίους, ἱπ-

πεῖς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

πρὸς δὲ θετταλοὺς φ'. προσλαβόμενος δὲ καὶ τῶν ἄλλων τοὺς βουλομένους, ἐπεχείρησε μὲν διὰ τῆς Βοιωτίας προάγειν εἰς πελοπόννησον. ὑπὸ δὲ Βοιωτῶν καὶ πελοποννησίων κωλυθεὶς, ἀνέστρεψε. καὶ προσελθὼν εἰς λοκροὺς, ἐνταῦθα τὴν παραχειμασίαν ἐποιεῖτο. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, λυσίμαχος μὲν ἐν χεῤῥονήσῳ πόλιν ἔκτισεν ἀφ' ἑαυτοῦ λυσιμαχίαν. κλεομένης δ' ὁ τῶν λακεδαιμονίων βασιλεὺς ἐτελεύτησεν, ἄρξας ἔτη ξ' καὶ μῆνας δέκα. τὴν δὲ βασιλείαν διαδεξάμενος ὁ ἀρέτας υἱὸς, ἦρξεν ἔτη δ' πρὸς τοῖς μ'. περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς ἀμίλκας ὁ τῶν ἐν σικελίᾳ δυνάμεων στρατηγὸς, τὰ λοιπὰ τῶν χωρίων χειρωσάμενος, προῆγε μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπὶ τὰς συρακούσας, ὡς καὶ ταύτας αἱρήσων κατακράτος. τὴν μὲν οὖν σιτοπομπείαν διεκώλυε, πολὺν ἤδη χρόνον θαλασσοκρατῶν. τοὺς δ' ἐπὶ τῆς χώρας καρποὺς καταφθείρας, ἐπεβάλετο καταλαβέσθαι τοὺς περὶ τὸ ὀλύμπιον τόπους, κειμένους μὲν πρὸ τῆς πόλεως. εὐθὺς δὲ καὶ προσβάλλειν ἐξ ἐφόδου τοῖς τείχεσι διεγνώκει, τοῦ μάντεως εἰρηκότος αὐτῷ κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν τῶν ἱερῶν· ὅτι τῇ μετὰ ταύτην ἡμέρᾳ πάντως ἐν συρακούσαις δειπνήσει. οἱ δ' ἐκ τῆς πόλεως αἰσθόμενοι τὴν ἐπίνοιαν τῶν πολεμίων, ἐξέπεμψαν τῶν μὲν πεζῶν νυκτὸς περὶ τρισχιλίους, καὶ τῶν ἱππέων περὶ υ', προστάξαντες καταλαβέσθαι τὸν εὐρύκλον. ταχὺ δὲ τούτων τὸ παραγγελθὲν πραξάντων, οἱ καρχηδόνιοι νυκτὸς οὔσης προσῆγον, νομίζοντες λήσεσθαι τοὺς πολεμίους. ἡγεῖτο μὲν οὖν ἀμίλκας πάντων, ἔχων τοὺς ἀεὶ περὶ ἑαυτὸν τεταγμένους. ἐπηκολούθει δὲ δεινοκράτης, τῶν ἱππέων εἰληφὼς τὴν ἡγεμονίαν. τότε δὲ τῶν πεζῶν στρατόπεδον εἰς δύο φάλαγγας διῄρητο, τήν τε τῶν βαρβάρων, καὶ τὴν τῶν συμμαχούντων ἑλλήνων. παρηκολούθει δὲ καὶ πλῆθος ὄχλου παντοδαπὸν, ἐκτὸς τῆς τάξεως, ὠφελείας ἕνεκα, χρείαν μὲν στρατιωτικὴν οὐδεμίαν παρεχόμενον, θορύβου δὲ καὶ ταραχῆς ἀλόγου γινόμενον αἴτιον· ἐξ ὧν πολλάκις ὁλοσχερέστεροι συμβαίνουσι κίνδυνοι. καὶ τότε δὲ τῶν ὁδῶν στενῶν οὐσῶν, καὶ τραχέων, οἱ μὲν τὰ σκευοφόρα κομίζοντες, καὶ τῶν ἐκτὸς τῆς τάξεως συνακολουθούντων τινὲς, ἐβάδιζον πρὸς ἀλλή-

λους φιλοτιμούμενοι περὶ τῆς ὁδοιπορίας. στενοχωρουμένου δὲ τοῦ πλήθους, καὶ διὰ τὸ τισὶν ἐγγινομένης ἀντιμαχίας, καὶ πολλῶν ἑκατέροις παραβοηθούντων, κραυγὴ καὶ πολὺς θόρυβος κατεῖχε τὸ στρατόπεδον. καθ' ὃν δὴ χρόνον οἱ κατειληφότες τὸν εὐρύηλον συρακόσιοι μετὰ θορύβου προσιόντας τοὺς πολεμίους αἰσθόμενοι, καὶ τόπους ἔχοντες ὑπερδεξίους, ὥρμησαν ἐπὶ τοὺς πολεμίους. καὶ τινὲς μὲν ἐπὶ τοῖς ὑψηλοῖς ἑστῶτες, ἔβαλλον τοὺς ἐπιόντας. τινὲς δὲ τοὺς εὐκαίρους τῶν τόπων καταλαβόντες, ἀπέκλειον τῆς ὁδοῦ τοὺς βαρβάρους. ἄλλοι δὲ κατὰ τῶν κρημνῶν τοὺς φεύγοντας ῥίπτειν ἑαυτοὺς ἠνάγκαζον· διὰ γὰρ τὸ σκότος καὶ τὴν ἄγνοιαν, ὑπελήφθησαν μεγάλῃ δυνάμει παραγεγονέναι πρὸς τὴν ἐπίθεσιν. οἱ δὲ καρχηδόνιοι τὰ μὲν διὰ τὴν τῶν ἰδίων ταραχὴν, τὰ δὲ διὰ τὴν ἀπειρίαν τῶν τόπων καὶ στενοχωρίαν ἀπορούμενοι, πρὸς φυγὴν ἐτράπησαν. οὐκ ἐχόντων δὲ τῶν τόπων εὐρυχωρῆ διέξοδον, οἱ μὲν ὑπὸ τῶν ἰδίων ἱππέων συνεπατοῦντο πολλῶν ὄντων, οἱ δὲ πρὸς ἀλλήλους ὡς πολέμιοι διεμάχοντο, τῆς ἀγνοίας ἐπεχούσης διὰ τὴν νύκτα. ἀμίλκας δὲ τὸ μὲν πρῶτον ὑποστὰς τοὺς πολεμίους εὐρώστως, καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν τεταγμένους ἀξιῶν συγκινδυνεύειν. μετὰ δὲ ταῦτα, διὰ τὴν ταραχὴν καὶ τὸν φόβον ἐγκαταλιπόντων αὐτὸν τῶν στρατιωτῶν, μόγις σωθεὶς ὑπὸ τῶν συρακοσίων, συνηρπάγη. εἰκότως δ' ἄν τις παρασημειώσαιτο τὴν ἀνωμαλίαν τῆς τύχης, καὶ τὸ παράλογον τῶν παρὰ τὰς ὑπολήψεις συντελουμένων παρ' ἀνθρώποις. ἀγαθοκλῆς μὲν γὰρ ἀνδρείᾳ διαφέρων, καὶ πολλὴν δύναμιν ἐσχηκὼς, τὴν συναγωνισαμένην περὶ τὴν ἱμέραν, οὐ μόνον ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἡττήθη κατὰ κράτος, ἀλλὰ καὶ τῆς στρατείας τὴν κρατίστην καὶ πλείστην ἀπέβαλεν. οἱ δὲ τειχήρεις ἀπειληφθέντες ἐν ταῖς συρακούσαις, μικρῷ μέρει τῶν προηττηθέντων, οὐ μόνον τὴν πολιορκήσασαν δύναμιν ἐχειρώσαντο τῶν καρχηδονίων, ἀλλὰ καὶ τὸν στρατηγὸν τὸν ἀμίλκαν ἐπιφανέστατον ὄντα τῶν πολιτῶν, ἐζώγρησαν· καὶ τὸ θαυμασιώτατον, ιβ μυριάδας πεζῶν καὶ πεντακισχιλίους ἱππεῖς, ὀλίγος ἀριθμὸς πολεμίων προσλαβόμενος ἀπάτην καὶ τόπον, κατὰ κράτος
„ ἥττησεν. ὥστ' ἀληθὲς εἶναι τὸ λεγόμενον, ὅτι πολλὰ τὰ κενὰ τοῦ

πολέ

πολέμου, μετὰ δὲ τὴν τροπήν, οἱ μὲν καρχηδόνιοι ἄλλος κατ' ἄλλους τόπους διασπαρέντες, μόγις εἰς τὴν ὑστεραίαν ἠθροίσθησαν. οἱ δὲ συρακόσιοι μετὰ λαφύρων πολλῶν ἐπανελθόντες εἰς τὴν πόλιν, τὸν ἀμίλκαν παρέδωσαν τοῖς βουλομένοις λαμβάνειν παρ' αὐτοῦ τιμωρίαν. ἀνεμιμνήσκοντο δὲ καὶ τῆς τοῦ μάντεως φωνῆς, ὃς ἔφησεν αὐτὸν εἰς τὴν ὑστεραίαν εἰς συρακούσας δειπνήσειν, τοῦ δαιμονίου παραγαγόντος τἀληθές. τὸν δ' οὖν ἀμίλκαν οἱ τῶν ἀπολωλότων συγγενεῖς δεδεμένον ἀγαγόντες διὰ τῆς πόλεως, καὶ δειναῖς αἰκίαις κατ' αὐτοῦ χρησάμενοι, μετὰ τῆς ἐσχάτης ὕβρεως ἀνεῖλον. ἔπειθ' οἱ μὲν τῆς πόλεως προεστηκότες, ἀποκόψαντες αὐτοῦ τὴν κεφαλήν, ἀπέστειλαν τοὺς κομιοῦντας εἰς τὴν λιβύην πρὸς ἀγαθοκλέα, καὶ περὶ τῶν γεγονότων εὐτυχημάτων ἀπαγγελοῦντας. ἡ δὲ τῶν καρχηδονίων στρατιὰ μετὰ τὴν γενομένην συμφοράν, μαθοῦσα τὴν αἰτίαν τῶν ἀτυχημάτων, μόγις ἀπηλλάγη τῶν φόβων. ἀναρχίας δ' οὔσης, διέστησαν οἱ βάρβαροι πρὸς τοὺς ἕλληνας. οἱ μὲν οὖν φυγάδες μετὰ τῶν λοιπῶν ἑλλήνων, δεινοκράτην στρατηγὸν ἀπέδειξαν. οἱ δὲ καρχηδόνιοι τοῖς δευτέροις τῇ μετὰ τὸν στρατηγὸν τιμῇ, τὴν ἡγεμονίαν ἐνεχείρισαν. καθ' ὃν δὴ χρόνον ἀκραγαντῖνοι θεωροῦντες τὴν ἐν σικελίᾳ κατάστασιν εὐφυεστάτην οὖσαν πρὸς ἐπίθεσιν, ἠμφισβήτησαν τῆς περὶ τῆς νήσου ἡγεμονίας. ὑπελάμβανον γὰρ καρχηδονίους μὲν μόγις ἀνθέξειν τὸν πρὸς ἀγαθοκλέα πόλεμον· δεινοκράτην δ' εὐκαταγώνιστον εἶναι συνηθροικότα φυγαδικὴν στρατιάν· τοὺς δ' ἐν ταῖς συρακούσαις θλιβομένους τῇ σιτοδείᾳ, μὴ δ' ἐγχειρήσειν ἀμφισβητεῖν τῶν πρωτείων. τὸ δὲ μέγιστον τὴν στρατείαν ἑαυτῶν ποιουμένων ἐπ' ἐλευθερώσει τῶν πόλεων, ἀσμένως ἅπαντας ὑπακούσεσθαι, διά τε τὸ πρὸς τοὺς βαρβάρους μῖσος, καὶ διὰ τὴν ἔμφυτον πᾶσιν ἐπιθυμίαν τῆς αὐτονομίας. ἑλόμενοι μὲν οὖν στρατηγὸν ξενόδικον, καὶ τὴν ἁρμόζουσαν δόντες δύναμιν, ἐξέπεμψαν ἐπὶ τὸν πόλεμον. ὁ δὲ παραχρῆμα ἐπὶ τὴν γέλαν ὁρμήσας, καὶ διά τινων ἰδιοξένων νυκτὸς εἰσαχθείς, ἐκυρίευσε τῆς πόλεως ἅμα, καὶ δυνάμεως ἁδρᾶς καὶ χρημάτων. ἐλευθερωθέντες οὖν οἱ γελῷοι, προθυμότατα πανδημεὶ συστρατεύοντες,

ἠλευ

ἐλευθεροῦν τὰς πόλεις. διαβοηθείσης δὲ τῆς τῶν ἀκραγαντίνων
ἐπιβολῆς κατὰ πᾶσαν τὴν νῆσον, ἐνέπεσεν ὁρμὴ ταῖς πόλεσι πρὸς
τὴν ἐλευθερίαν. καὶ πρῶτοι μὲν ἐνναῖοι πέμψαντες, τὴν πόλιν
τοῖς ἀκραγαντίνοις παρέδωκαν. οἱ δὲ ταύτην ἐλευθερώσαντες,
παρῆλθον ἐπὶ τὸν ἐρβησσόν. φρουρᾶς οὖν ἐν αὐτῇ παραφυλατ-
τούσης τὴν πόλιν, γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς, καὶ τῶν πολιτι-
κῶν συνεργησάντων, συνέβη τὴν φρουρὰν ἁλῶναι, καὶ πολλοὺς
μὲν πεσεῖν τῶν βαρβάρων. εἰς πεντακοσίους δὲ θεμένους τὰ ὅπλα,
παραδοῦναι σφᾶς αὐτούς. περὶ ταῦτα δ' ὄντων τῶν ἀκραγαν-
τίνων, τῶν ἐν ταῖς συρακούσαις καταλελειμμένων στρατιωτῶν ὑπ'
ἀγαθοκλέους, καταλαβόμενοι τινὲς τὴν ἐχέτλαν, ἐπόρθουν τήν
τε λεοντίνην καὶ καμαριναίαν. κακῶς οὖν πασχουσῶν τῶν πό-
λεων διὰ τὸ τὴν χώραν λῃοῦσθαι, καὶ τοὺς καρποὺς ἅπαντας διαφ-
θείρεσθαι, ἐμβαλὼν εἰς τοὺς τόπους ὁ ξενόδικος, λεοντίνους μὲν καὶ
καμαριναίους ἀπήλλαξε τοῦ πολέμου. τὴν δ' ἐχέτλαν, χωρίον ὀ-
χυρὸν ἐκπολιορκήσας, τοῖς μὲν πολίταις τὴν δημοκρατίαν ἀπο-
κατέστησε, τοὺς δὲ συρακουσίους κατεπλήξατο. καθόλου δ' ἐπιπο-
ρευόμενος, τά τε φρούρια καὶ τὰς πόλεις ἠλευθέρου τῆς τῶν καρ-
χηδονίων ἐπιστασίας. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, συρακόσιοι
πιεζούμενοι τῇ σιτοδείᾳ, καὶ πυνθανόμενοι σιτηγὰ πλοῖα μέλ-
λοντα ποιεῖσθαι πλοῦν ἐπὶ συρακούσας, ἐπλήρουν τριήρεις κ̄.
τηρήσαντες δὲ τοὺς ἐφορμεῖν εἰωθότας βαρβάρους ἀφυλάκτους
ὄντας, ἔλαθον ἐκπλεύσαντες. καὶ παρακομισθέντες εἰς τοὺς με-
γαρεῖς, ἐπετήρουν τὸν τῶν ἐμπόρων κατάπλουν. μετὰ δὲ ταῦ-
τα τῶν καρχηδονίων λ̄ ναυσὶν ἐκπλευσάντων ἐπ' αὐτούς, τὸ
μὲν πρῶτον ἐπεβάλοντο ναυμαχεῖν· ταχὺ δὲ πρὸς τὴν γῆν ἐκ-
διωχθέντες, ἐξεκολύμβησαν πρός τινα ναὸν ἥρας. γενομένης
οὖν μάχης περὶ τῶν σκαφῶν, καὶ τῶν καρχηδονίων ἐπιβαλλόν-
των σιδηρᾶς χεῖρας, καὶ βιαιότερον ἀποσπώντων ἀπὸ τῆς γῆς, δέ-
κα μὲν τριήρεις ἑάλωσαν. τὰς δ' ἄλλας ἐκ τῆς πόλεως ἐπιβοηθή-
σαντες τινὲς διέσωσαν. καὶ τὰ μὲν περὶ σικελίαν ἐν τούτοις
ἦν. Περὶ δὲ τὴν λιβύην ἀγαθοκλῆς, ἐπειδὴ κατέπλευσαν οἱ
τὴν ἀμίλκα κεφαλὴν κομίζοντες, ἀναλαβὼν ταύτην, καὶ πα-

ρειππεύσας

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ἐκπετάσας πλησίον τῶν πολεμίων εἰς φωνῆς ἀκοήν, ἔδειξε τοῖς πολεμίοις, καὶ τὴν τῶν στρατοπέδων ἧτταν διεσάφησαν. οἱ δὲ καρχηδόνιοι περιαλγεῖς γενόμενοι, καὶ βαρβαρικῶς προσκυνήσαντες, συμφορὰν ἑαυτῶν ἐποιοῦντο τὸν τοῦ βασιλέως θάνατον· καὶ πρὸς τὸν ὅλον πόλεμον ἄθυμοι καθειστήκεισαν. οἱ δὲ περὶ τὸν ἀγαθοκλέα τοῖς περὶ λιβύην προτερήμασιν ἐπαρθέντες, τηλικούτων εὐτυχημάτων προσγενομένων, μετέωροι ταῖς ἐλπίσιν ἐγενήθησαν, ὡς ἀπηλλαγμένοι τῶν δεινῶν. οὐ μὴν ἡ τύχη γε εἴασε τὴν εὔνοιαν μένειν ἐπὶ τῆς αὐτῆς τάξεως· ἀλλ' ἐκ τῶν ἰδίων στρατιωτῶν τῷ δυνάστῃ τοὺς μεγίστους ἐπήνεγκε κινδύνους. λυκίσκος γάρ τις τῶν ἐφ' ἡγεμονίας τεταγμένων παραληφθεὶς ὑπ' ἀγαθοκλέους ἐπὶ τὸ δεῖπνον, οἰνωθεὶς ἐβλασφήμει τὸν δυνάστην. ὁ μὲν οὖν ἀγαθοκλῆς διὰ τὰς ἐν πολέμῳ χρείας ἀποδεχόμενος τὸν ἄνδρα, τῇ παιδιᾷ τὰ πρὸς πικρίαν λεγόμενα διέστρεψεν. ὁ δ' υἱὸς ἀρχάγαθος χαλεπῶς φέρων, ἐπετίμα τε καὶ διηπείλει. διαλυθέντος δὲ τοῦ πότου, καὶ πρὸς τὴν σκηνὴν ἀπιόντων, ἐλοιδόρησεν ὁ λυκίσκος τὸν ἀρχάγαθον εἰς τὴν τῆς μητρυιᾶς μοιχείαν. ἐδόκει γὰρ ἔχειν λάθρα τοῦ πατρὸς τὴν ἀλκίαν· τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τῇ γυναικί. ὁ δ' ἀρχάγαθος εἰς ὀργὴν ὑπερβαλοῦσαν προαχθείς, καὶ παρά τινος τῶν ὑπασπιστῶν ἁρπάσας σιβύνην, διήλασε διὰ τῶν πλευρῶν. τοῦτον μὲν οὖν παραχρῆμα τελευτήσαντα, πρὸς τὴν ἰδίαν ἀπήνεγκαν σκηνήν, οἷς ἦν ἐπιμελές. ἅμα δ' ἡμέρᾳ συνελθόντες οἱ τοῦ φονευθέντος φίλοι, καὶ πολλοὶ τῶν ἄλλων στρατιωτῶν συνδραμόντες, ἠγανάκτουν ἐπὶ τοῖς πραχθεῖσι· καὶ θορύβου τὴν παρεμβολὴν ἐπλήρωσαν. πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἐφ' ἡγεμονίας τεταγμένων ἐν ἐγκλήμασιν ὄντες, καὶ φοβούμενοι περὶ σφῶν αὐτῶν, συνεπιθέμενοι τῷ καιρῷ, στάσιν οὐ τὴν τυχοῦσαν ἐξέκαυσαν. παντὸς δὲ τοῦ στρατεύματος μισοπονηροῦντος, ἕκαστοι τὰς πανοπλίας ἀνελάμβανον, ἐπὶ τὴν τοῦ φονεύσαντος τιμωρίαν· καὶ πέρας τὸ πλῆθος ὥστε δεῖν ἀρχάγαθον ἀναιρεῖσθαι· μὴ ἐκδιδόντος δὲ τὸν υἱὸν ἀγαθοκλέους, αὐτὸν ἀντ' ἐκείνου τὴν τιμωρίαν ὑπέχειν. ἀπῄτουν δὲ καὶ τοὺς μισθοὺς τοὺς ὀφειλομένους. καὶ στρατηγοὺς ᾑροῦντο, τοὺς ἀφηγησομένους τοῦ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

στρατοπέδου. καὶ τὸ τελευταῖον τὰ τείχη καταλαμβάνοντό τινες τοιοῦτοι τινὸς, καὶ πανταχόθεν φυλακαῖς περιέλαβον τοὺς δυνάστας. οἱ δὲ καρχηδόνιοι γνόντες τὴν παρὰ τοῖς πολεμίοις στάσιν, ἔπεμψαν τινὲς ἀξιοῦντες μεταβαλέσθαι. καὶ τούς τε μισθοὺς μείζους, καὶ τὰς δωρεὰς ἀξιολόγους δώσειν ἐπηγγέλλοντο. πολλοὶ μὲν οὖν τῶν ἡγεμόνων ἀπάξειν πρὸς αὐτοὺς τὴν στρατιὰν ἐπηγγείλαντο. ὁ δ' ἀγαθοκλῆς, ὁρῶν τὴν σωτηρίαν ἐπὶ ῥοπῆς κειμένην, καὶ φοβούμενος μὴ τοῖς πολεμίοις παραδοθεὶς μεθ' ὕβρεως καταστρέψῃ τὸν βίον, ὑπέλαβε κρεῖττον εἶναι, κἂν δέῃ τι πάσχειν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἀποθανεῖν. διόπερ ἀποθέμενος τὴν πορφύραν, καὶ μεταλαβὼν ἰδιωτικὴν καὶ ταπεινὴν ἐσθῆτα, παρῆλθεν εἰς τὸ μέσον. σιωπῆς οὖν γενομένης διὰ τὸ παράδοξον, καὶ πολλῶν γενομένων τῶν συνδραμόντων, διεξῆλθε λόγους οἰκείους τῇ περιστάσει. καὶ τῶν προκατειργασμένων αὐτῷ πράξεων ἀναμνήσας, ἔφησεν ἕτοιμος εἶναι τελευτᾶν, εἰ τοῦτο δόξει συμφέρειν τοῖς συστρατευομένοις. οὐδέποτε γὰρ αὐτὸν δειλίᾳ συνεχόμενον ὑπομεῖναι τι παθεῖν ἄτοπον, ἕνεκα τοῦ φιλοψυχεῖν. τούτου μάρτυρας ἐκείνους ὑπάρχειν ἀποφαινόμενος, ἐγύμνωσε τὸ ξίφος, ὡς σφάξων ἑαυτόν. μέλλοντος δ' ἐπιφέρειν πληγήν, ἀνεβόησε τὸ στρατόπεδον διακωλῦον. καὶ πανταχόθεν ἐγίνοντο φωναὶ τῶν ἐγκλημάτων ἀπολύουσαι. προστάττοντος δὲ τοῦ πλήθους ἀναλαβεῖν τὴν βασιλικὴν ἐσθῆτα, δακρύων, καὶ τοῖς ὄχλοις εὐχαριστῶν, ἐνεδύετο τὸν προσήκοντα κόσμον, τοῦ πλήθους τὴν ἀποκατάστασιν κρότῳ παραμυθησαμένου. τῶν δὲ καρχηδονίων καραδοκούντων, ὡς αὐτίκα μάλα τῶν ἑλλήνων πρὸς αὐτοὺς μετατεθησομένων, ἀγαθοκλῆς οὐ παρεὶς τὸν καιρόν, ἐξήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς τὴν δύναμιν. οἱ μὲν οὖν βάρβαροι νομίζοντες τοὺς ἐναντίους ἀποχωρεῖν πρὸς αὐτούς, οὐδεμίαν τῶν πρὸς ἀλήθειαν πεπραγμένων ἔννοιαν ἐλάμβανον. ὁ δ' ἀγαθοκλῆς ὡς ἐπλησίασε τοῖς πολεμίοις, ἄφνω τὸ πολεμικὸν προσέταξε σιμαίνειν. καὶ προσπεσών, πολὺν ἐποίει φόνον. οἱ δὲ καρχηδόνιοι παραδόξῳ συμπτώματι περιπεσόντες, καὶ πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν ἀποβαλόντες, συνέφυγον εἰς τὴν παρεμβολήν. ἀγαθοκλῆς μὲν οὖν

διὰ

διὰ τὸν υἱὸν εἰς τοὺς ἐσχάτους ἐλθὼν κινδύνους, διὰ τῆς ἰδίας ἀρετῆς οὐ μόνον λύσιν εὗρε τῶν κακῶν, ἀλλὰ καὶ τοὺς πολεμίους ἠλάττωσεν. οἱ δὲ τῆς στάσεως μάλιστ' αἴτιοι γενόμενοι, καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι πρὸς τὸν δυνάστην ἀλλοτρίως διέκειντο ὑπὲρ τοὺς σ̄ ὄντες, ἐτόλμησαν πρὸς τοὺς καρχηδονίους αὐτομολῆσαι. ἡμεῖς δὲ τὰ περὶ λιβύην καὶ σικελίαν διεληλυθότες, μνησθησόμεθα καὶ τῶν ἐν ἰταλίᾳ πραχθέντων. Τῶν γὰρ τυῤῥηνῶν στρατευσάντων ἐπὶ πόλιν σούτριον, ἄποικον ῥωμαίων, οἱ μὲν ὕπατοι δυνάμεσιν ἁδραῖς ἐκβοηθήσαντες, ἐνίκησαν μάχῃ τοὺς τυῤῥηνούς, καὶ συνεδίωξαν εἰς τὴν παρεμβολήν. οἱ δὲ σαμνῖται κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον μακρὰν ἀπηρτημένης τῆς ῥωμαίων δυνάμεως, ἀδεῶς ἐπόρθουν τῶν ἰαπύγων τοὺς τὰ ῥωμαίων φρονοῦντας. διόπερ ἠναγκάσθησαν οἱ ὕπατοι διαιρεῖν τὰς δυνάμεις. καὶ φάβιος μὲν ἐν τυῤῥηνίᾳ κατέμεινε· μάρκος δὲ ἐπὶ τοὺς σαμνίτας ἀναζεύξας, ἀλλίφας μὲν πόλιν εἷλε κατὰ κράτος· τοὺς δὲ πολιορκουμένους τῶν συμμάχων, ἐκ τῶν κινδύνων ἐῤῥύσατο. ὁ δὲ φάβιος, τυῤῥηνῶν πολλοῖς πλήθεσιν ἐπὶ τὸ σούτριον συνδραμόντων, ἔλαθε τοὺς πολεμίους, διὰ τῆς τῶν ὁμόρων χώρας συνεμβαλὼν εἰς τὴν ἄνω τυῤῥηνίαν, ἀπόρθητον γενομένην πολλῶν χρόνων. ἐπιπεσὼν δ' ἀνελπίστως, τῆς τε χώρας πολλὴν ἐδῄωσε· καὶ τοὺς ἐπελθόντας τῶν ἐγχωρίων νικήσας, πολλοὺς μὲν ἀνεῖλεν, οὐκ ὀλίγους δὲ καὶ ζῶντας ὑποχειρίους ἔλαβε. μετὰ δὲ ταῦτα περὶ τὴν καλουμένην περυσίαν δευτέρᾳ μάχῃ τῶν τυῤῥηνῶν κρατήσας, πολλοὺς ἀνελὼν κατεπλήξατο τὸ ἔθνος, πρῶτος ῥωμαίων μετὰ δυνάμεως ἐμβεβληκὼς εἰς τόπους τούτους· καὶ πρὸς μὲν ἀῤῥητινοὺς καὶ κροτωνιάτας, ἔτι δὲ περυσινούς, ἀνοχὰς ἐποιήσατο. πόλιν δὲ τὴν ὀνομαζομένην κασόλαν ἐκπολιορκήσας, συνηνάγκασε τοὺς τυῤῥηνοὺς λῦσαι τὴν τοῦ σουτρίου πολιορκίαν. ἐν δὲ τῇ ῥώμῃ κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν, τιμητὰς εἵλοντο. καὶ τούτων ὁ ἕτερος ἄππιος κλαύδιος ὑπήκοον ἔχων τὸν συνάρχοντα λεύκιον κλαύδιον, πολλὰ τῶν πατρώων νομίμων ἐκίνησε. τῷ δήμῳ γὰρ τὸ κεχαρισμένον ποιῶν, οὐδένα λόγον ἐποιεῖτο τῆς συγκλήτου. καὶ πρῶτον μὲν τὸ καλούμενον ἄππιον ὕδωρ, ἀπὸ σταδίων

ωρ κατήγαγεν εἰς τὴν ῥώμην· καὶ πολλὰ τῶν δημοσίων χρημά-
των εἰς ταύτην τὴν κατασκευὴν ἀνήλωσεν, ἄνευ δόγματος
τῆς συγκλήτου. μετὰ δὲ ταῦτα τῆς ἀφ᾽ ἑαυτοῦ κληθείσης ἀππίας
ὁδοῦ τὸ πλεῖω μέρος λίθοις στερεοῖς κατέστρωσεν, ἀπὸ ῥώμης μέ-
χρι καππύης, ὄντος τοῦ διαστήματος σταδίων πλειόνων χιλίων.
καὶ τῶν τόπων τοὺς μὲν ὑπάρχοντας διασκάψας, τοὺς δὲ φαραγ-
γώδεις ἢ κοίλους ἀναλήμμασιν ἀξιολόγοις ἐξισώσας, κατηνάλω-
σεν ἁπάσας τὰς δημοσίας προσόδους· αὐτοῦ δὲ μνημεῖον ἀθά-
νατον κατέλιπεν, εἰς κοινὴν εὐχρηστίαν φιλοτιμηθείς. κατέμιξε
δὲ καὶ τὴν σύγκλητον, οὐ τοὺς εὐγενεῖς καὶ προέχοντας τοῖς ἀξιώ-
μασι προσγράφων, ὡς ἦν ἔθος, ἀλλὰ πολλοὺς καὶ τῶν ἀπελευ-
θέρων υἱοὺς ἀνέμιξε· ἐφ᾽ οἷς βαρέως ἔφερον, οἱ καυχώμενοι ταῖς
εὐγενείαις. ἔδωκε δὲ τοῖς πολίταις ἐξουσίαν, ἐν ὁποίᾳ τις βούλε-
ται φυλῇ τάττεσθαι· καὶ τὴν ἐξουσίαν, ὅποι προαιροῖτο τιμήσα-
σθαι. τὸ δ᾽ ὅλον ὁρῶν τεθησαυρισμένον κατ᾽ αὐτοῦ παρὰ τοῖς ἐ-
πιφανεστάτοις φθόνον, ἐξέκλινε τὸ προσκόπτειν τισὶ τῶν ἄλλων
πολιτῶν, ἀντίταγμα κατασκευάζων τῇ τῶν εὐγενῶν ἀλλο-
τριότητι, τὴν παρὰ τῶν πολλῶν εὔνοιαν. καὶ κατὰ μὲν τὴν τῶν
ἱππέων δοκιμασίαν, οὐδενὸς ἀφείλετο τῶν ἵππων. κατὰ δὲ τὴν
τῶν συνέδρων καταγραφὴν, οὐδένα τῶν ἀδοξούντων συγ-
κλητικῶν ἐξέβαλεν, ὅπερ ἦν ἔθος τοῖς τιμηταῖς. εἶθ᾽ οἱ μὲν ὕπα-
τοι διὰ τὸν φθόνον, καὶ διὰ τὸ βούλεσθαι τοῖς ἐπιφανεστάτοις χαρίζε-
σθαι, συνῆγον εἰς τὴν σύγκλητον οὐ τὴν ὑπὸ τούτου καταλλα-
γεῖσαν, ἀλλὰ τὴν ὑπὸ τῶν προγεγενημένων τιμητῶν κατα-
γραφεῖσαν. ὁ δὲ δῆμος τούτοις μὲν ἀντιπράττων, τῷ δὲ ἀππίῳ
συμφιλοτιμούμενος, καὶ τὴν τῶν συγγενῶν προαγωγὴν βε-
βαιῶσαι βουλόμενος, ἀγορανόμον εἵλετο τῆς ἐπιφανεστέρας ἀγο-
ρανομίας υἱὸν ἀπελευθέρου γναῖον φλάυιον· ὃς πρῶτος ῥωμαίων
ἔτυχε ταύτης τῆς ἀρχῆς, πατρὸς ὢν δεδουλευκότος. ὁ δ᾽ ἄπ-
πιος τῆς ἀρχῆς ἀπολυθείς, καὶ τὸν ἀπὸ τῆς συγκλήτου φθόνον εὐ-
λαβηθείς, προσεποιήθη τυφλὸς εἶναι, καὶ κατ᾽ οἰκίαν ἔμενεν. Ἐπ᾽
ἄρχοντος δ᾽ ἀθήνησι χαρίνου, ῥωμαῖοι μὲν τὴν ὕπατον ἀρχὴν πα-
ρέδοσαν ποπλίῳ δεκίῳ, καὶ κοΐντῳ φαβίῳ. παρὰ δὲ τοῖς ἠλείοις

ὀλυμ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ὀλυμπιὰς ἤχθη ὀγδόη πρὸς ταῖς ρ̄ δέκα, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον. κατὰ δὲ τούτους τοὺς χρόνους πτολεμαῖος μὲν ἐκ τῆς μύνδου πλεύσας ἀξιολόγῳ στόλῳ διὰ νήσων, ἐν παράπλῳ τὴν ἄνδρον ἠλευθέρωσε, καὶ τὴν φρουρὰν ἐξήγαγε. κομισθεὶς δ' ἐπὶ τὸν ἰσθμὸν, σικυῶνα καὶ κόρινθον παρέλαβε παρὰ κρατησιπόλεως. τὰς δὲ αἰτίας, δι' ἃς ἐκυρίευσε πόλεων ἐπιφανῶν, προδεδηλωκότες ἐν ταῖς πρὸ ταύτης βίβλοις, τὸ διλογεῖν ὑπὲρ τῶν αὐτῶν παρήσομεν. ἐπεβάλετο μὲν οὖν καὶ τὰς ἄλλας ἑλληνίδας πόλεις πτολεμαῖος ἐλευθεροῦν, μεγάλην προσθήκην ἡγούμενος ἔσεσθαι τοῖς ἰδίοις πράγμασι τὴν τῶν ἑλλήνων εὔνοιαν. ἐπεὶ δὲ οἱ πελοποννήσιοι συνταξάμενοι χορηγήσειν σῖτον καὶ χρήματα, τῶν ὡμολογημένων οὐδὲν συνετέλουν, ἀγανακτήσας ὁ δυνάστης, πρὸς μὲν κάσανδρον εἰρήνην ἐποιήσατο· καθ' ἣν ἑκατέρους ἔδει κυριεύειν τῶν πόλεων, ὧν εἶχον. τὴν δὲ σικυῶνα καὶ κόρινθον ἀσφαλισάμενος φρουρᾷ, διῆρεν εἰς τὴν αἴγυπτον. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, κλεοπάτρα τῷ μὲν ἀντιγόνῳ προσκόπτουσα, τῇ δ' αἱρέσει πρὸς τὸν πτολεμαῖον ἀποκλίνουσα, προῆγεν ἐκ σάρδεων, ὡς διακομισθησομένη πρὸς ἐκεῖνον. ἦν δὲ ἀδελφὴ μὲν ἀλεξάνδρου τοῦ πέρσας καταπολεμήσαντος, θυγάτηρ δὲ φιλίππου τοῦ ἀμύντου, γυνὴ δὲ γεγενημένη τοῦ εἰς ἰταλίαν στρατεύσαντος ἀλεξάνδρου. διὰ τὴν ἐπιφάνειαν οὖν τοῦ γένους οἱ περὶ κάσανδρον καὶ λυσίμαχον, ἔτι δὲ ἀντίγονον καὶ πτολεμαῖον καὶ καθόλου πάντες οἱ μετὰ τὴν ἀλεξάνδρου τελευτὴν ἀξιολογώτατοι τῶν ἡγεμόνων ταύτην ἐμνήστευον. ἕκαστος γὰρ τούτῳ τῷ γάμῳ συνακολουθήσειν μακεδόνας ἐλπίζων, ἀντείχετο τῆς βασιλικῆς οἰκίας, ὡς τὴν τῶν ὅλων ἀρχὴν περιστήσων εἰς ἑαυτόν. ὁ δὲ ἐπιμελητὴς τῶν σάρδεων ἔχων πρόσταγμα παρ' ἀντιγόνου τηρεῖν τὴν κλεοπάτραν, διεκώλυσεν αὐτῆς τὴν ἔξοδον. ὕστερον δὲ προστάξαντος τοῦ δυνάστου, διά τινων γυναικῶν ἐδολοφόνησεν. ὁ δ' ἀντίγονος οὐ βουλόμενος λέγεσθαι κατ' αὐτοῦ περὶ τῆς ἀναιρέσεως, τῶν γυναικῶν τινὰς ἐκόλασεν, ὡς ἐπιβεβουλευκύας· καὶ τὰ περὶ τὴν ἐκφορὰν βασιλικῶς ἐφιλοκάλησε. κλεοπάτρα μὲν οὖν περιμάχητος γενομένη παρὰ τοῖς ἐπιφανεστάτοις ἡγεμόσι,

πρὸ τοῦ συντελεσθῆναι τὸν γάμον, τοιαύτης ἔτυχε καταστρο-
φῆς. ἡμεῖς δὲ διεληλυθότες τὰ κατὰ τὴν ἀσίαν καὶ τὴν ἑλλάδα,
μεταβιβάσομεν τὸν λόγον ἐπὶ τὰ ἄλλα μέρη τῆς οἰκουμένης.
Κατὰ γὰρ τὴν λιβύην, καρχηδονίων ἐκπεμψάντων δύνα-
μιν, τὴν προσδεξομένην τοὺς ἀφεστηκότας νομάδας, ἀγαθοκλῆς
ἐπὶ μὲν τοῦ τύνητος ἀπέλιπεν ἀρχάγαθον τὸν ὑιὸν μετὰ μέ-
ρους τῆς στρατιᾶς. αὐτὸς δ' ἀναλαβὼν τοὺς κρατίστους, πεζοὺς μὲν
ὀκτακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ ω̄, ζεύγη δὲ λιβύων ν̄, κατὰ πόδας ἐ-
πηκολούθει τοῖς πολεμίοις. οἱ δὲ καρχηδόνιοι παραγενηθέντες εἰς
τοὺς νομάδας τοὺς καλουμένους ζούφωνας, πολλοὺς τῶν ἐγχωρίων
προσηγάγοντο. καὶ τῶν ἀφεστηκότων ἐνίους εἰς τὴν προϋπάρχου-
σαν ἀπεκατέστησαν συμμαχίαν. ἐπεὶ δ' ἤκουσαν πλησίον εἶναι
τοὺς πολεμίους, κατεστρατοπέδευσαν ἐπί τινος γεωλόφου, πε-
ριεχομένου ῥείθροις βαθέσι καὶ δυσπεράτοις. καὶ πρὸς μὲν τὰς
ἀπροσδοκήτους ἐπιθέσεις τῶν ἐναντίων, ταῦτα προεβάλοντο·
τῶν δὲ νομάδων τοὺς μάλιστ' εὐθέτους, προσέταξαν ἐπακολου-
θεῖν τοῖς ἕλλησι, καὶ παρενοχλοῦντας κωλύειν αὐτῶν εἰς τὴν τοὔμ-
προσθεν πορείαν. ὧν ποιησάντων τὸ προσταχθὲν, ἀγαθοκλῆς ἐπὶ
μὲν τούτους ἀπέστειλε τούς τε σφενδονήτας καὶ τοξότας· αὐτὸς
δὲ μετὰ τῆς ἄλλης δυνάμεως, ὥρμησεν ἐπὶ τὴν ἄλλην στρατοπε-
δείαν τῶν πολεμίων. οἱ δὲ καρχηδόνιοι τὴν ἐπίνοιαν αὐτοῦ κατα-
νοήσαντες, ἐξήγαγον τὴν στρατιὰν ἐκ τῆς παρεμβολῆς. καὶ πα-
ρατάξαντες, ἕτοιμοι πρὸς μάχην καθειστήκεισαν. ἐπεὶ δ' ἑώ-
ρων τοὺς περὶ τὸν ἀγαθοκλέα διαβαίνοντας ἤδη τὸν ποταμὸν,
συντεταγμένοι ἐνέβαλον. καὶ περὶ τὸ ῥεῖθρον δυσπέρατον ὑ-
πάρχον, πολλοὺς τῶν ἐναντίων ἀνῄρουν. προσβιαζομένων δὲ τῶν
μετ' ἀγαθοκλέους, οἱ μὲν ἕλληνες ταῖς ἀρεταῖς ὑπερεῖχον, οἱ δὲ
βάρβαροι τοῖς πλήθεσι περιεγίνοντο. ἔνθα δὴ τῶν στρατοπέδων
ἐπὶ πολὺν χρόνον φιλοτίμως ἀγωνιζομένων, οἱ παρ' ἀμφοτέροις
νομάδες τῆς μὲν μάχης ἀφειστήκεισαν. ἐπετήρουν δὲ τὸ τέλος τοῦ
κινδύνου, διεγνωκότες τῶν ἡττημένων τὰς ἀποσκευὰς διαρπά-
σαι. ἀγαθοκλῆς δὲ τοὺς ἀρίστους ἔχων περὶ αὐτὸν, πρῶτος ἐβιά-
σατο τοὺς ἀνθεστηκότας· καὶ τῇ τούτων τροπῇ τοὺς λοιποὺς βαρ-

βάρους

βάρους φυγεῖν ἐποίησεν. μόνοι δὲ τῶν ἱππέων οἱ συναγωνιζόμε-
νοι τοῖς καρχηδονίοις ἕλληνες, ὧν κλίνων ἡγεῖτο, τοὺς περὶ τὸν ἀ-
γαθοκλέα βαρεῖς ἐπικειμένους ὑπέστησαν. ἀγωνισαμένων δ' αὐ-
τῶν λαμπρῶς, οἱ πλεῖστοι μὲν ἀνῃρέθησαν, μαχόμενοι γενναίως.
οἱ δὲ περιλειφθέντες, τύχῃ τινὶ διεσώθησαν. ὁ δ' ἀγαθοκλῆς ἀ-
φεὶς τὸ διώκειν τούτους, ὥρμησεν ἐπὶ τοὺς καταφυγόντας βαρ-
βάρους εἰς τὴν παρεμβολήν. καὶ προσβιαζόμενος τόποις προ-
σάντεσι καὶ δυσπροσίτοις, οὐχ ἧττον ἔπασχεν ἢ διετίθει τοὺς καρ-
χηδονίους. οὐ μὴν ἔληγε τῆς τόλμης· ἀλλὰ τῇ νίκῃ μετεωριζόμενος,
ἐνέκειτο, διαλαμβάνων κατακράτος αἱρήσειν τὴν στρατοπε-
δείαν. ἐν τοσούτῳ δὲ τὸ τέλος τῆς μάχης καραδοκούντων οἱ νο-
μάδες, ταῖς μὲν τῶν καρχηδονίων παρασκευαῖς, οὐχ οἷοί τε ἦσαν ἐ-
πιθέσθαι, διὰ τὸ τὰς δυνάμεις ἀμφοτέρας πλησίον τῆς παρεμβο-
λῆς ἀγωνίζεσθαι. ἐπὶ δὲ τὴν τῶν ἑλλήνων στρατοπεδείαν ὥρμη-
σαν, εἰδότες τὸν ἀγαθοκλέα μακρὰν ἀπεσπασμένον. ἐρήμου
δ' αὐτῆς οὔσης τῶν δυναμένων ἀμύνασθαι, ῥαδίως ἐπιπεσόν-
τες, τοὺς μὲν ἀντιστάντας ὀλίγους ὄντας ἀπέκτειναν. αἰχμαλώ-
των δὲ πλῆθος, καὶ τῆς ἄλλης ὠφελείας ἐκυρίευσαν. ἄρτι δὲ πυ-
θόμενος ὁ ἀγαθοκλῆς, ἦγε κατὰ τάχος τὴν δύναμιν. καί τινα μὲν
τῶν ἀφηρπασμένων ἀνέσωσε· τῶν δὲ πλείστων οἱ νομάδες ἐκυρί-
ευον. καὶ νυκτὸς ἐπιγινομένης, μακρὰν ἑαυτοὺς ἐξετόπισαν. ὁ δὲ
δυνάστης στήσας τρόπαιον, τὰ μὲν λάφυρα διεῖλε τοῖς στρατιώ-
ταις, ὅπως μηδεὶς ἀγανακτήσῃ περὶ τῶν ἀπολωλότων. τοὺς δ' αἰχ-
μαλώτους ἕλληνας τοὺς συστρατευσαμένους τοῖς καρχηδονίοις, εἰς
τὸ φρούριον ἀπέθετο. αὐτοὶ μὲν οὖν εὐλαβούμενοι τὴν ἀπὸ τοῦ δυ-
νάστου τιμωρίαν, νυκτὸς ἐπέθεντο τοῖς ἐν τῷ φρουρίῳ. καὶ τῇ μά-
χῃ κρατούμενοι, κατελάβοντο τόπον ἐρυμνόν, ὄντες οὐχ ἐλάτ-
τους τῶν χιλίων, ὧν ἦσαν συρακόσιοι πλείους τῶν φ. ἀγαθοκλῆς δὲ
πυθόμενος τὸ πεπραγμένον, ἧκε μετὰ τῆς δυνάμεως. καὶ κα-
ταβιβάσας ὑποσπόνδους, τοὺς ἐπιθεμένους ἅπαντας ἀπέσφα-
ξεν. ἀπὸ δὲ τῆς μάχης ταύτης γενόμενος, καὶ πάντῃ τῇ διανοίᾳ
σκοπούμενος πρὸς τὸ λαβεῖν τοὺς καρχηδονίους ὑποχειρίους, ἐξέ-
πεμψε πρεσβευτὴν ὄρθωνα τὸν συρακούσιον πρὸς ὀφέλλαν εἰς
κυρή-

κυρήνην. οὗτος δ' ἦν μὲν τῶν φίλων τῶν συνεστρατευμένων ἀλεξάνδρῳ. κυριεύων δὲ τῶν περὶ κυρήνην πόλεων καὶ δυνάμεως ἁδρᾶς, περιεβάλλετο ταῖς ἐλπίσι μείζονα δυναστείαν. τοιαύτην οὖν αὐτοῦ διάνοιαν ἔχοντος, ἧκεν ὁ παρ' ἀγαθοκλέους πρεσβευτής, ἀξιῶν συγκαταπολεμῆσαι καρχηδονίους. ἀντὶ δὲ ταύτης τῆς χρείας ἐπηγγέλλετο τὸν ἀγαθοκλέα συγχωρήσειν αὐτῷ τῶν ἐν λιβύῃ πραγμάτων κυριεύειν· ἀρκεῖν γὰρ ἱκανὴν αὐτῷ τὴν σικελίαν· ἵν' ἐξῇ τῶν ἀπὸ τῆς καρχηδόνος κινδύνων ἀπαλλαχθέντα, μετ' ἀδείας κρατεῖν ἁπάσης τῆς νήσου. παρακεῖσθαι δὲ καὶ τὴν ἰταλίαν αὐτῷ πρὸς ἐπαύξησιν τῆς ἀρχῆς, ἐὰν ἐκείνης μείζονος ὀρέγηται. τὴν μὲν γὰρ λιβύην, διεζευγμένην μεγάλῳ καὶ χαλεπῷ πελάγει, μηδαμῶς ἁρμόζειν αὐτῷ· εἰς ἣν καὶ νῦν οὐ κατ' ἐπιθυμίαν, ἀλλὰ κατ' ἀνάγκην ἀφῖχθαι. ὁ δὲ ὀφέλλας τῇ πάλαι βεβουλευμένῃ κρίσει προστεθείσης τῆς γινομένης ἐλπίδος, ἀσμένως ὑπήκουσε. καὶ πρὸς μὲν ἀθηναίους περὶ συμμαχίας διεπέμπετο, γεγαμηκὼς εὐθυδίκην τὴν μιλτιάδου θυγατέρα, τοῦ τὴν προσηγορίαν φέροντος εἰς τὸν στρατηγήσαντα τῶν ἐν μαραθῶνι νικησάντων. διὰ δὴ ταύτην τὴν ἐπιγαμίαν, καὶ τὴν ἄλλην αὐτοῦ σπουδὴν, ὑπῆρχεν ἀποδεδεγμένος εἰς τὴν πόλιν. καὶ πολλοὶ τῶν ἀθηναίων προθύμως ὑπήκουσαν εἰς στρατείαν. οὐκ ὀλίγοι δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἑλλήνων ἔσπευδον κοινωνῆσαι τῆς ἐπιβολῆς, ἐλπίζοντες τήν τε κρατίστην τῆς λιβύης κατακληρουχήσειν, καὶ τὸν ἐν καρχηδόνι διαρπάσειν πλοῦτον. τὰ μὲν γὰρ κατὰ τὴν ἑλλάδα, διὰ τοὺς συνεχεῖς πολέμους καὶ τὰς τῶν δυναστῶν πρὸς ἀλλήλους φιλοτιμίας, ἀσθενῆ καὶ ταπεινὰ καθειστήκει. ὥσθ' ὑπελάμβανον μὴ μόνον ἐγκρατεῖς ἔσεσθαι πολλῶν ἀγαθῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν παρόντων κακῶν ἀπαλλαγήσεσθαι. ὁ δ' οὖν ὀφέλλας ἐπειδὴ πάντ' αὐτῷ πρὸς τὴν στρατείαν κατεσκεύαστο λαμπρῶς, ἐξώρμησε μετὰ τῆς δυνάμεως, ἔχων πεζοὺς μὲν πλείους τῶν μυρίων, ἱππεῖς δὲ χ, ἅρματα δὲ ρ, ἡνιόχους δὲ καὶ παραβάτας πλείους τῶν τ. ἠκολούθουν δὲ καὶ τῶν ἔξω τάξεως λεγομένων οὐκ ἐλάττους τῶν μυρίων. πολλοὶ δὲ τούτων τέκνα καὶ γυναῖκας καὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν ἦγον, ὥστε ἐμφερῆ τὴν στρατιὰν ὑπάρχειν ἀποικίᾳ. ὀκτωκαίδε

κα

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

καὶ μὲν οὖν ἡμέρας ὁδοιπορήσαντες, καὶ διελθόντες σταδίους τρισχιλίους κατεσκήνωσαν περὶ αὐτομόλας. ἐντεῦθεν δὲ πορευομένοις ὑπῆρχεν ὄρος ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἀπόκρημνον, ἐν μέσῳ δ' ἔχον φάραγγα βαθεῖαν, ἐξ ἧς ἀνέτελλε λισσὴ πέτρα πρὸς ὀρθὸν ἀνατείνουσα σκόπελον. περὶ δὲ τὴν ῥίζαν αὐτῆς, ἄντρον ἦν εὐμέγεθες, κιττῷ καὶ σμίλακι συνηρεφές· ἐν ᾧ μυθεύουσι γεγονέναι βασίλισσαν λάμιαν, τῷ κάλλει διαφέρουσαν. διὰ δὲ τὴν τῆς ψυχῆς ἀγριότητα, διατυπῶσαι φασὶν τὴν ὄψιν αὐτῆς τὸν μετὰ ταῦτα χρόνον θηριώδη. τῶν γὰρ γινομένων αὐτῇ παίδων ἁπάντων τελευτώντων, βαρυθυμοῦσαν ἐπὶ τῷ πάθει, καὶ φθονοῦσαν ταῖς τῶν ἄλλων γυναικῶν εὐτεκνίαις, κελεύειν ἐκ τῶν ἀγκαλῶν ἐξαρπάζεσθαι τὰ βρέφη, καὶ παραχρῆμα ἀποκτείνειν· διὸ καὶ καθ' ἡμᾶς μέχρι τοῦ νῦν βίου παρὰ τοῖς νηπίοις διαμένειν τὴν περὶ τῆς γυναικὸς ταύτης φήμην, καὶ φοβερωτάτην αὐτοῖς εἶναι τὴν ταύτης προσηγορίαν. ὅτε δὲ μεθύσκοιτο, τὴν ἄδειαν διδόναι πᾶσιν ἃ βούλοιντο ποιεῖν ἀπαρατηρήτως. μὴ πολυπραγμονούσης οὖν αὐτῆς κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον τὰ γινόμενα κατὰ τὴν χώραν, ὑπολαμβάνειν μὴ βλέπειν αὐτήν. καὶ διὰ τοῦτ' ἐμυθολόγησαν τινὲς, ὡς εἰς ἄρσιχον ἐμβάλοι τοὺς ὀφθαλμοὺς, τὴν ἐν οἴνῳ συντελουμένην ὀλιγωρίαν εἰς τὸ προειρημένον μέτρον μεταφέροντες, ὡς τούτου παρῃρημένου τὴν ὅρασιν. ὅτι δὲ κατὰ τὴν λιβύην γέγονεν αὕτη, καὶ τὸν εὐριπίδην δεῖξαι τις ἂν μαρτυροῦντα. λέγει γάρ·

Τίς τοὔνομα τὸ ἐπονείδιστον βροτοῖς "
Οὐκ οἶδε λαμίας, τῆς λιβυστικῆς γένος; "

ὁ γοῦν ὀφέλλας ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν, προῆγεν διὰ τῆς ἀνύδρου καὶ θηριώδους ἐπιπόνως. οὐ μόνον γὰρ ὕδατος ἐσπάνιζεν, ἀλλὰ καὶ τῆς ξηρᾶς τροφῆς ἐκλιπούσης, ἐκινδύνευσεν ἅπαν ἀπολέσαι τὸ στρατόπεδον. δακετῶν δὲ θηρίων παντοίων ἐπεχόντων τὰ περὶ τὰς σύρτεις ἔρημα, καὶ τῶν πλείστων ὀλέθριον ἐχόντων τὸ δῆγμα, πολλῇ τῇ συμφορᾷ περιέπιπτον, ἀβοηθήτου ἔχοντες τῆς ἐκ τῶν ἰατρῶν καὶ φίλων ἐπικουρίας. καὶ γὰρ ἔνιοι τῶν ὄφεων ὁμοίαν ἔχοντες τὴν χρόαν τῇ κατ' αὐτοὺς οὔσῃ χώρᾳ,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

τὴν ἰδίαν φύσιν ἀπροόρατον ἐποίουν. οἷς πολλοὶ διὰ τὴν ἄγνοι-
αν ἐπιβαίνοντες, δήγμασι θανατηφόροις περιέπιπτον. τέλος
δὲ ἐπὶ τὴν ὁδοιπορίαν πλείω ἢ δύο μῆνας κακοπαθήσαντες,
μόγις διήνυσαν πρὸς τοὺς περὶ ἀγαθοκλέα· καὶ βραχὺ διαχωρί-
σαντες ἀπ' ἀλλήλων τὴν δύναμιν κατεστρατοπέδευσαν. εἶθ'
οἱ μὲν καρχηδόνιοι πυθόμενοι τὴν τούτων παρουσίαν, κατεπλά-
γησαν ὁρῶντες τηλικαύτην δύναμιν κατ' αὐτῶν ἥκουσαν. ὁ δ'
ἀγαθοκλῆς ἀπαντήσας τοῖς περὶ τὸν ὀφέλλαν, καὶ φιλοφρόνως
ἅπαντα χορηγήσας, τούτους μὲν ἠξίου τὴν στρατειὰν ἀναλαμ-
βάνειν ἐκ τῆς κακοπαθείας. αὐτὸς δὲ ἐπιμείνας ἡμέρας ὀλίγας,
κατασκεψάμενος ἕκαστα τῶν πραττομένων ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν
παρόντων, ἐπεὶ τὸ πλεῖον μέρος τῶν στρατιωτῶν ἐπὶ χορτάσ-
ματα καὶ σιτολογίαν ἐξεληλύθει, τὸν δ' ὀφέλλαν ἑώρα μηδὲν τῶν
ὑφ' ἑαυτοῦ βεβουλευμένων ὑπονοοῦντα, συνήγαγεν ἐκκλησίαν τῶν
ἰδίων στρατιωτῶν. κατηγορήσας δὲ τοῦ παρόντος ἐπὶ τὴν συμμα-
χίαν ὡς ἐπιβουλεύοντος, καὶ παροξύνας τὸ πλῆθος, εὐθὺς διε-
σκευασμένην τὴν δύναμιν ἦγεν ἐπὶ τοὺς κυρηναίους. εἶθ' ὁ μὲν
ὀφέλλας διὰ τὸ παράδοξον καταπλαγεὶς, ἐπεχείρησε μὲν ἀμύ-
νασθαι. καταταχούμενος δὲ, καὶ τὴν ὑπολελειμμένην δύνα-
μιν οὐκ ἔχων ἀξιόχρεων, μαχόμενος ἐτελεύτησεν. ὁ δ' ἀγαθο-
κλῆς συναναγκάσας τὸ λοιπὸν πλῆθος ἀποθέσθαι τὰ ὅπλα,
καὶ φιλανθρώποις ἐπαγγελίαις παραστησάμενος ἅπαντας, κύ-
ριος ἐγένετο τῆς δυνάμεως πάσης. ὀφέλλας μὲν οὖν ἐλπίσας
μεγάλα, καὶ προχειρότερον αὐτὸν πιστεύσας, τοιαύτης ἔτυχε τῆς
τοῦ βίου καταστροφῆς. ἐν δὲ τῇ καρχηδόνι βομίλκας πάλαι διανε-
νοημένος ἐπιθέσθαι τυραννίδι, καιρὸν ἐπεζήτει, ταῖς ἰδίαις ἐ-
πιβολαῖς οἰκεῖον. πολλάκις δὲ διδόντος τὰς ἀφορμὰς τοῦ πράτ-
τειν τὸ βεβουλευμένον, ἀεί τις αἰτία μικρὰ παρεμπίπτουσα, διε-
» κώλυε. δεισιδαίμονες γὰρ οἱ μέλλοντες ἐγχειρεῖν ταῖς παρανό-
» μοις καὶ μεγάλαις πράξεσι· καὶ τὸ μέλλειν ἀεὶ τοῦ πράττειν, ἢ
» τὴν ὑπέρθεσιν τῆς συντελείας προκρίνουσιν. ὃ καὶ τότε συνέ-
βαινεν εἶναι καὶ περὶ ἐκεῖνον. ἐξέπεμψε μὲν γὰρ τοὺς ἐπιφανεστά-
τους τῶν πολιτῶν εἰς τὴν ἐπὶ τοὺς νομάδας στρατείαν, ἵνα μηδένα

τῶν

τῶν ἀξιολόγων ἔχει τὸν ἀντιστησόμενον. οὐκ ἐτόλμα δὲ ἀνακαλύψασθαι πρὸς τὴν τυραννίδα, μετακαλούμενος ὑπὸ τῆς εὐλαβείας. καθ' ὃν δὲ καιρὸν ἀγαθοκλῆς ἐπέβαλε τοῖς περὶ τὸν ὀφέλλαν, ὁρμῆσαι καὶ τοῦτον συνέβη πρὸς τὴν δυναστείαν, ἀγνοούντων ἀμφοτέρων τὰ παρὰ τοῖς πολεμίοις πραττόμενα. ὅτε γὰρ ἀγαθοκλῆς ἔγνω τὴν ἐπίθεσιν τῆς ἐν τῇ πόλει τυραννίδος, καὶ τὴν ἐν τῇ πόλει ταραχὴν, ἐπεὶ ῥαδίως ἂν ἐκράτησε τῶν καρχηδονίων. εἵλετο γὰρ ἂν βομίλκας, ἐπ' αὐτοφώρῳ γενόμενος, συνεργεῖν ἀγαθοκλεῖ μᾶλλον, ἢ τοῖς πολίταις δοῦναι ἐκ τοῦ σώματος τιμωρίαν. ὅτε πάλιν οἱ καρχηδόνιοι τὴν ἐπίθεσιν τὴν ἀγαθοκλέους ἐπύθοντο. ῥαδίως γὰρ ἂν αὐτὸν ἐχειρώσαντο, προσλαβόμενοι τὴν μετ' ὀφέλλα δύναμιν. ἀλλ' οἶμαι παρ' ἀμφοτέροις οὐκ ἀλογίστως συνέβη γενέσθαι ταύτην τὴν ἄγνοιαν· καίπερ μεγάλων οὐσῶν τῶν πράξεων, ἐγγὺς δ' ἀλλήλων ἐπικεχειρηκότων τοῖς τηλικούτοις τολμήμασιν. ὅ, τε γὰρ ἀγαθοκλῆς ἄνδρα ὀφέλλων μὲν ἀναιρεῖν, πρὸς οὐδὲν ἐπέβαλλε τὴν διάνοιαν τῶν παρὰ τοῖς πολεμίοις συντελουμένων· ὅτε βομίλκας τὴν τῆς πατρίδος ἐλευθερίαν ἀφαιρούμενος, οὐδὲν ὅλως ἐπολυπραγμόνει τῶν παρὰ τοῖς ἀντιστρατοπέδοις, ὡς ἂν ἔχων προκείμενον ἐν τῇ ψυχῇ τὸ μὴ τοὺς πολεμίους ὑπὲρ τοῦ παρόντος, ἀλλὰ τοὺς πολίτας καταπολεμῆσαι. ταύτῃ δ' ἄν τις καὶ τὴν ἱστορίαν καταμέμψαιτο, θεωρῶν ὑπὲρ μὲν τοῦ βίου, πολλὰς καὶ διαφόρους πράξεις συντελουμένας κατὰ τὸν αὐτὸν καιρόν. τοῖς δ' ἀναγράφουσιν ἀναγκαῖον ὑπάρχον τὸ μεσολαβεῖν τὴν διήγησιν, καὶ τοῖς ἅμα συντελουμένοις μερίζειν τοὺς χρόνους παρὰ φύσιν· ὥς τε τὴν μὲν ἀλήθειαν τῶν πεπραγμένων, τὸ πάθος ἔχειν· τὴν δ' ἀναγραφὴν ἐστερημένην τῆς ὁμοίας ἐξουσίας, μιμεῖσθαι μὲν τὰ γεγενημένα, πολὺ δὲ λείπεσθαι τῆς ἀληθοῦς διαθέσεως. ὁ δ' οὖν βομίλκας ἐξετασμὸν τῶν στρατιωτῶν ποιησάμενος ἐν τῇ καλουμένῃ νέᾳ πόλει, μικρὸν ἔξω τῆς ἀρχαίας καρχηδόνος οὔσης, τοὺς μὲν ἄλλους διαφῆκε. τοὺς δὲ συνειδότας περὶ τῆς ἐπιθέσεως, ὄντας πολίτας μὲν φ, μισθοφόρους δὲ περὶ χιλίους, ἀνέδειξεν ἑαυτὸν τύραννον. εἰς πέντε δὲ μέρη τοὺς στρατιώτας διελόμενος, ἐπῄει πάντας

τοὺς ἐν ταῖς ὁδοῖς ἀπαντῶντας ἀπροσφάτως. γινομένης δὲ κατὰ
τὴν πόλιν ταραχῆς ἐξαισίου, τὸ μὲν πρῶτον οἱ καρχηδόνιοι τοὺς πο
λεμίους ὑπέλαβον παρεισπεπτωκέναι προδιδομένης τῆς πόλεως.
ὡς δ' ἐπεγνώσθη τἀληθές, συνέτρεχον οἱ νέοι· καὶ εἰς τάξεις κα
ταστάντες, ὥρμησαν εἰς τὴν ἀγοράν. καὶ πολλοὺς τῶν πολιτῶν ἀ-
νόπλους καταλαβόντες, ἀπέκτειναν. τῶν δὲ καρχηδονίων κατα
λαβομένων τὰς περὶ τὴν ἀγορὰν οἰκίας ὑψηλὰς οὔσας, καὶ τοῖς
βέλεσι πυκνοῖς χρωμένων, οἱ μετέχοντες τῆς ἐπιθέσεως κατε-
τραυματίζοντο, τοῦ τόπου παντὸς ἐμβελοῦς ὄντος· διόπερ κα
κοπαθοῦντες, συνέφραξαν ἑαυτούς· καὶ διὰ τῶν στενωπῶν συνε-
ξέπεσον εἰς τὴν νέαν πόλιν, βαλλόμενοι συνεχῶς ὑπὸ τῶν οἰκιῶν,
καθ' ἃς τυγχάνοιεν ἀεὶ γινόμενοι. καταλαβομένων δ' αὐτῶν
ὑπερδέξιον τινὰ τόπον, οἱ καρχηδόνιοι τῶν πολιτῶν πάντων συν-
δραμόντων ἐν τοῖς ὅπλοις, ἀντεστρατοπέδευσαν τοῖς ἀφεστηκό
σι. τέλος δὲ πρέσβεις πέμψαντες τῶν πρεσβυτάτων τοὺς εὐθέ-
τους, καὶ τῶν ἐγκλημάτων δόντες ἄφεσιν, διελύθησαν. καὶ
τοῖς μὲν ἄλλοις οὐδὲν ἐμνησικάκησαν διὰ τοὺς περιεστῶτας τὴν πό
λιν κινδύνους. αὐτὸν δὲ τὸν βομίλκαν αἰκισάμενοι δεινῶς, τὸ
ζῆν ἐστέρησαν, οὐδὲν φροντίσαντες τῶν δεδομένων ὅρκων. καρχη
δόνιοι μὲν οὖν κινδυνεύσαντες τοῖς ὅλοις σφαλῆναι, τοῦτον τὸν
τρόπον ἐκομίσαντο τὴν πατρῴαν πολιτείαν. ἀγαθοκλῆς δὲ
πλοῖα φορτηγὰ γεμίσας τῶν λαφύρων, καὶ τοὺς ἀχρήστους εἰς πό
λεμον τῶν ἐκ κυρήνης παραγινομένων ἐμβιβάσας, ἀπέστειλεν
εἰς συρακούσας. χειμώνων δ' ἐπιγινομένων, ἃ μὲν διεφθάρη τῶν
πλοίων, ἃ δ' ἐξέπεσε πρὸς τὰς κατ' ἰταλίαν πιθηκούσας νή-
σους, ὀλίγα δ' εἰς τὰς συρακούσας διεσώθη. Κατὰ δὲ τὴν ἰτα
λίαν οἱ τῶν ῥωμαίων ὕπατοι μαρσοῖς πολεμουμένοις ὑπὸ σαμνι
τῶν βοηθήσαντες, τῇ τε μάχῃ ἐπροτέρησαν, καὶ συχνοὺς τῶν
πολεμίων ἀνεῖλον. εἶτα διὰ τῆς ὀμβρικῶν χώρας διελθόντες, ἐνέ-
βαλον εἰς τὴν τυρρηνίαν, πολεμίαν οὖσαν· καὶ τὸ καλούμενον καί
ριον φρούριον ἐξεπολιόρκησαν. διαπρεσβευομένων δὲ τῶν ἐγ-
χωρίων ὑπὲρ ἀνοχῶν, πρὸς μὲν ταρκυνήτας εἰς ἔτη μ̄, πρὸς δὲ
τοὺς ἄλλους τυρρηνοὺς ἅπαντας εἰς ἐνιαυτὸν ἀνοχὰς ἐποιήσαντο.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος, Ἀθήνησι μὲν ἦρχεν Ἀναξικράτης· ἐν Ῥώμῃ δὲ ὕπατοι κατέστησαν, Ἄππιος Κλαύδιος καὶ Λεύκιος Βολόμνιος. ἐπὶ δὲ τούτων Δημήτριος μὲν Ἀντιγόνου παραλαβὼν παρὰ τοῦ πατρὸς δύναμιν ἁδρὰν πεζικήν τε καὶ ναυτικὴν, ἔτι δὲ βελῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν εἰς πολιορκίαν χρησίμων τὴν ἁρμόζουσαν παρασκευὴν, ἐξέπλευσεν ἐκ τῆς Ἐφέσου. παράγγελμα δ' εἶχεν, ἐλευθεροῦν πάσας μὲν τὰς κατὰ τὴν Ἑλλάδα πόλεις· πρώτην δὲ τὴν Ἀθηναίων, φρουρουμένην ὑπὸ Κασάνδρου. καταπλεύσαντος δ' αὐτοῦ μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς τὸν Πειραιᾶ, καὶ πανταχόθεν προσβαλόντος τὰς ἐφόδους, καὶ κήρυγμα ποιησαμένου, Διονύσιος ὁ καθεσταμένος τῆς Μουνυχίας φρούραρχος, καὶ Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς ἐπιμελητὴς τῆς πόλεως γεγενημένος ὑπὸ Κασάνδρου, πολλοὺς ἔχοντες στρατιώτας, ἀπὸ τῶν τειχῶν ἠμύνοντο. τῶν δ' Ἀντιγόνου στρατιωτῶν τινὲς βιασάμενοι, καὶ κατὰ τὴν ἀκτὴν ὑπερβάντες ἐντὸς τοῦ τείχους, παρεδέξαντο πλείους τῶν συναγωνιζομένων. τὸν μὲν οὖν Πειραιᾶ τοῦτον τὸν τρόπον ἁλῶναι συνέβη. τῶν δ' ἔνδον Διονύσιος μὲν ὁ φρούραρχος εἰς τὴν Μουνυχίαν συνέφυγε· Δημήτριος δ' ὁ Φαληρεὺς ἀπεχώρησεν εἰς ἄστυ. τῇ δ' ὑστεραίᾳ πεμφθεὶς μεθ' ἑτέρων πρεσβευτὴς ὑπὸ τοῦ δήμου πρὸς Δημήτριον, καὶ περὶ τῆς αὐτονομίας διαλεχθεὶς καὶ τῆς ἰδίας ἀσφαλείας, ἔτυχε παραπομπῆς. καὶ τὰς κατὰ τὰς Ἀθήνας ἀπογινώσκων, ἔφυγεν εἰς τὰς Θήβας· ὕστερον δὲ πρὸς Πτολεμαῖον εἰς Αἴγυπτον. οὗτος μὲν οὖν ἔτη δέκα τῆς πόλεως ἐπιστατήσας, ἐξέπεσεν ἐκ τῆς πατρίδος, τὸν εἰρημένον τρόπον. ὁ δὲ δῆμος τῶν Ἀθηναίων κομισάμενος τὴν ἐλευθερίαν, ἐψηφίσατο τιμὰς τοῖς αἰτίοις τῆς αὐτονομίας. Δημήτριος δ' ἐπιστήσας τοὺς πετροβόλους, καὶ τὰς ἄλλας μηχανὰς, καὶ τὰ βέλη, προσέβαλλε τῇ Μουνυχίᾳ καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. ἀμυνομένων δὲ τῶν ἔνδον ἀπὸ τῶν τειχῶν εὐρώστως, συνέβαινε τοὺς μὲν περὶ Διονύσιον προέχειν ταῖς δυσχωρίαις, καὶ ταῖς τῶν τόπων ὑπεροχαῖς, οὔσης τῆς Μουνυχίας ὀχυρᾶς, οὐ μόνον ἐκ φύσεως, ἀλλὰ καὶ ταῖς τῶν τειχῶν κατασκευαῖς· τοὺς δὲ περὶ τὸν Δημήτριον τῷ τε πλήθει τῶν στρατιωτῶν πολλαπλασίους εἶναι, καὶ ταῖς πα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ρασκευαῖς πολλὰ πλεονεκτεῖν. τέλος δ᾽ ἐπὶ δύο ἡμέρας συνε
χῶς τῆς πολιορκίας γενομένης, οἱ μὲν φρουροὶ τοῖς καταπέλταις
καὶ πετροβόλοις συντιτρωσκόμενοι, καὶ διαδόχους οὐκ ἔχον-
τες, ἠλαττοῦντο. οἱ δὲ περὶ τὸν δημήτριον ἐκ διαδοχῆς κινδυ-
νεύοντες, καὶ νεαλεῖς ἀεὶ γινόμενοι διὰ τὴν τῶν πετροβόλων ἐ-
ρημωθέντος τοῦ τείχους, ἐνέπεσον εἰς τὴν μουνυχίαν. καὶ τοὺς μὲν
φρουροὺς ἠνάγκασαν θέσθαι τὰ ὅπλα, τὸν δὲ φρούραρχον διονύσι-
ον ἐζώγρησαν. τούτων δὲ ὀλίγαις ἡμέραις κατευτυχηθέντων, ὁ
μὲν δημήτριος κατασκάψας τὴν μουνυχίαν, ὁλόκληρον τῷ
δήμῳ τὴν ἐλευθερίαν ἀποκατέστησε· καὶ φιλίαν καὶ συμμαχί-
αν πρὸς αὐτοὺς συνέθετο. οἱ δὲ ἀθηναῖοι γράψαντος ψήφισμα
στρατοκλέους, ἐψηφίσαντο χρυσᾶς μὲν εἰκόνας ἐφ᾽ ἅρματος στῆ
σαι τοῦ τε ἀντιγόνου καὶ δημητρίου, πλησίον ἁρμοδίου καὶ ἀριστο
γείτονος, στεφανῶσαι δὲ ἀμφοτέρους ἀπὸ ταλάντων σ̄. καὶ βω-
μὸν ἱδρυσαμένους προσαγορεῦσαι σωτήρων· πρὸς δὲ ταῖς δέκα
φυλαῖς προσθεῖναι δύο, δημητριάδα καὶ ἀντιγονίδα· καὶ συν
τελεῖν αὐτοῖς κατ᾽ ἐνιαυτὸν ἀγῶνας, καὶ πομπὴν, καὶ θυσίαν,
ἐνυφαινόντων αὐτοὺς εἰς τὸν τῆς ἀθηνᾶς πέπλον κατενιαυτόν. ὁ
μὲν οὖν δῆμος ἐν τῷ λαμιακῷ πολέμῳ καταλυθεὶς ὑπ᾽ ἀντι
πάτρου μετ᾽ ἔτη πεντε καὶ δέκα, παραδόξως ἐκομίσατο τὴν
πάτριον πολιτείαν. ὁ δὲ δημήτριος φρουρουμένης τῆς μεγαρέων
πόλεως, ἐκπολιορκήσας αὐτὴν, ἀπέδωκε τὴν αὐτονομίαν τῷ
δήμῳ. καὶ τιμῶν ἀξιολόγων ἔτυχε ὑπὸ τῶν εὖ παθόντων. ἀντί
γονος δὲ παραγενομένων πρὸς αὐτὸν ἀθήνηθεν πρεσβευτῶν, καὶ
τό τε περὶ τῶν τιμῶν ἀναδόντων ψήφισμα, καὶ περὶ σίτου καὶ
ξύλων εἰς ναυπηγίαν διαλεχθέντων, ἔδωκεν αὐτοῖς πυροῦ μὲν
μεδίμνων πεντεκαίδεκα μυριάδας· ὕλην δὲ τὴν ἱκανὴν ναυ
σὶν ρ̄. ἐξ ἴμβρου δὲ τὴν φρουρὰν ἐξαγαγὼν, ἀπέδωκεν αὐτοῖς
τὴν πόλιν. πρὸς δὲ τὸν υἱὸν δημήτριον ἔγραψε, κελεύων τῶν μὲν
συμμαχίδων πόλεων συνέδρους στήσασθαι, βουλευσομένους κοι-
νῇ περὶ τῶν τῇ ἑλλάδι συμφερόντων· αὐτὸν δὲ μετὰ τῆς δυνάμε
ως εἰς κύπρον πλεῦσαι, καὶ διαπολεμῆσαι τὴν ταχίστην πρὸς
τοὺς πτολεμαίου στρατηγούς. οὗτος μὲν οὖν συντόμως πάντα πρά
ξας

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ξας κατὰ τὰς ἐντολὰς τοῦ πατρός, καὶ κομισθεὶς ἐπὶ Καρίαν, παρεκάλει τοὺς Ῥοδίους πρὸς τὸν ἐπὶ Πτολεμαίου πόλεμον. οὐ προσεχόντων δ' αὐτῶν, ἀλλὰ κοινὴν εἰρήνην αἱρουμένων ἄγειν πρὸς ἅπαντας, ταύτην ἀρχὴν συνέβη γενέσθαι τῷ δήμῳ τῆς πρὸς Ἀντίγονον ἀλλοτριότητος. ὁ δὲ Δημήτριος παραπλεύσας εἰς Κιλικίαν, κἀκεῖθεν ναῦς καὶ στρατιώτας προσλαβόμενος, διέπλευσεν εἰς τὴν Κύπρον, ἔχων πεζοὺς μὲν μυρίους πεντακισχιλίους υ̅, ναῦς δὲ ταχυναυτούσας μὲν τριήρεις πλείω τῶν ρ̅ δέκα. τῶν δὲ βαρυτέρων στρατιωτίδων, ν̅ καὶ τρεῖς. καὶ πορεῖα τῶν παντοδαπῶν, ἱκανὰ τῷ πλήθει τῶν ἱππέων τε καὶ πεζῶν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον κατεστρατοπέδευσεν ἐν τῇ παραλίᾳ τῆς Καρπασίας. καὶ νεωλκήσας τὰ σκάφη, χάρακι καὶ τάφρῳ βαθείᾳ τὴν παρεμβολὴν ὠχύρωσεν. ἔπειτα τοῖς πλησιοχώροις προσβολὰς ποιησάμενος, εἷλε κατὰ κράτος Οὐρανίαν καὶ Καρπασίαν. τῶν δὲ νεῶν τὴν ἱκανὴν φυλακὴν ἀπολιπών, ἀνέζευξε μετὰ τῆς δυνάμεως, ὡς ἐπὶ τὴν Σαλαμῖνα. ὁ δὲ τεταγμένος ὑπὸ Πτολεμαίου τῆς νήσου στρατηγὸς Μενέλαος, συναγαγὼν τοὺς στρατιώτας ἐκ τῶν φρουρίων, διέτριβεν ἐν Σαλαμῖνι. ἀπεχόντων δὲ μ̅ σταδίους τῶν πολεμίων, ἐξῆλθεν ἔχων πεζοὺς μὲν μυρίους καὶ δισχιλίους, ἱππεῖς δὲ περὶ ω̅. γενομένης δὲ μάχης ἐπ' ὀλίγον χρόνον, οἱ μὲν περὶ τὸν Μενέλαον ἐκβιασθέντες ἐτράπησαν· ὁ δὲ Δημήτριος συνδιώξας τοὺς πολεμίους εἰς τὴν πόλιν, αἰχμαλώτους μὲν ἔλαβεν οὐ πολὺ ἐλάττους τρισχιλίων, ἀνεῖλε δὲ περὶ χιλίους. τοὺς δ' ἁλόντας τὸ μὲν πρῶτον ἀπολύσας τῶν ἐγκλημάτων, καταδιεῖλεν εἰς τὰς τῶν ἰδίων στρατιωτῶν τάξεις. ἀποδιδρασκόντων δ' αὐτῶν πρὸς τοὺς περὶ τὸν Μενέλαον, διὰ τὸ τὰς ἀποσκευὰς ἐν Αἰγύπτῳ καταλελοιπέναι παρὰ Πτολεμαίῳ, γνοὺς ἀμεταθέτους ὄντας, ἐνεβίβασεν εἰς τὰς ναῦς, καὶ πρὸς Ἀντίγονον εἰς Συρίαν ἀπέστειλεν. οὗτος δὲ τοῦτον τὸν χρόνον διέτριβε περὶ τὴν ἄνω Συρίαν, πόλιν κτίζων περὶ τὸν Ὀρόντην ποταμόν, τὴν ὠνομασμένην Ἀντιγονίαν ἀφ' ἑαυτοῦ. κατεσκεύαζε δὲ πολυτελῶς τὴν περίμετρον ὑποστησάμενος σταδίων ο̅. εὐφυὴς γὰρ ἦν ὁ τόπος ἐφεδρεῦσαι τῇ τε Βαβυλῶνι καὶ ταῖς ἄνω σατραπείαις, καὶ τῇ πάλιν κά

τω

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

τῷ σαραπείῳ, καὶ ταῖς ἀπ' αἰγύπτου σαραπείαις. ἡ μὲν πολύν-
γε χρόνον συνέβη μεῖναι τὴν πόλιν, σελεύκου καθελόντος αὐτὴν, καὶ
μεταγαγόντος ἐπὶ τὴν κτισθεῖσαν μὲν ὑπ' αὐτοῦ, ἀπ' ἐκείνου
δὲ κληθεῖσαν σελεύκειαν. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἀκριβῶς ἕκα-
στα δηλώσομεν, ἐπὶ τοὺς οἰκείους χρόνους παραγενηθέντες. Τῶν
δὲ κατὰ τὴν κύπρον οἱ περὶ τὸν μενέλαον ἡττημένοι τῇ μάχῃ, τὰ
μὲν βέλη καὶ τὰς μηχανὰς παρεκόμισαν ἐπὶ τὰ τείχη· καὶ τοῖς
στρατιώταις διαλαβόντες τὰς ἐπάλξεις, παρεσκευάζοντο πρὸς
τὸν κίνδυνον, ὁρῶντες καὶ τὸν δημήτριον πρὸς πολιορκίαν ἑ-
τοιμαζόμενον. πρὸς δὲ πτολεμαῖον ἀπέστειλαν εἰς αἴγυπτον, τοὺς
δηλώσοντας περὶ τῶν ἐλαττωμάτων, καὶ ἀξιώσοντας βοηθεῖν, ὡς
κινδυνευόντων αὐτῷ τῶν ἐν τῇ νήσῳ πραγμάτων. δημήτριος δὲ
τὴν τε τῶν σαλαμινίων ὁρῶν πόλιν οὐκ εὐκαταφρόνητον οὖ-
σαν, καὶ στρατιωτῶν πλῆθος ὑπάρχον ἐν αὐτῇ ἀμυνομένων, ἔκρινε
μηχανάς τε τοῖς μεγέθεσιν ὑπερφυεῖς κατασκευάζειν, καὶ κατα-
πέλτας ὀξυβελεῖς, καὶ λιθοβόλους παντοίους, καὶ τὴν ἄλλην κατα-
σκευὴν καταπληκτικήν. μετεπέμψατο δὲ καὶ τεχνίτας ἐκ τῆς ἀ-
σίας, καὶ σίδηρον, ἔτι δ' ὕλης πλῆθος, καὶ τῆς ἄλλης χορηγίας τὴν
ἐπιτήδειον κατασκευήν. ταχὺ δὲ πάντων εὐτρεπῶν αὐτῷ
γενομένων, συνέστησε μηχανὴν τὴν ὀνομαζομένην ἑλέπολιν,
τὸ πλάτος ἔχουσαν ἑκάστην πλευρὰν με' πήχεις, τὸ δ' ὕψος πη-
χῶν ἐνενήκοντα, διειλημμένην στέγαις θ'. ὑπότροχον δὲ πᾶ-
σαν τροχοῖς στερεοῖς τέτταρσιν, ὀκταπήχεσι τὸ ὕψος. κατε-
σκεύασε δὲ καὶ κριοὺς ὑπερμεγέθεις, καὶ χελώνας δύο κριοφό-
ρους. τῆς δ' ἑλεπόλεως εἰς μὲν τὰς κάτω στέγας, εἰσήνεγκε πετρο-
βόλους παντοίους, ὧν ἦσαν οἱ μέγιστοι τριτάλαντοι· εἰς δὲ τὰς μέ-
σας, καταπέλτας ὀξυβελεῖς μεγίστους· εἰς δὲ τὰς ἀνωτάτας, ὀ-
ξυβελεῖς τε τοὺς ἐλαχίστους, καὶ πετροβόλων πλῆθος· ἄνδρας τε
τοὺς χρησομένους τούτοις κατὰ τρόπον, πλείους τῶν σ'. προσαγαγὼν δὲ
τὰς μηχανὰς τῇ πόλει, καὶ πυκνοῖς χρώμενος τοῖς βέλεσι, τῇ μὲν
τὰς ἐπάλξεις ἀπέσυρε τοῖς πετροβόλοις, τῇ δὲ τὰ τείχη διέσει-
σε τοῖς κριοῖς. ἀμυνομένων δὲ καὶ τῶν ἔνδον εὐρώστως, καὶ τοῖς μη-
χανήμασιν ἑτέρας μηχανὰς ἀντιταττόντων, ἐφ' ἡμέρας μέν τι-

νας

νας ἀμφίδοξος ἦν ὁ κίνδυνος, ἀμφοτέρων κακοπαθούντων
καὶ κατατραυματιζομένων. τὸ δὲ τελευταῖον τοῦ τείχους πίπ-
τοντος, καὶ τῆς πόλεως κινδυνευούσης ἁλῶναι κατὰ κράτος,
νυκτὸς ἐπιγινομένης, ἔληξε τὰ τῆς τειχομαχίας. οἱ δὲ περὶ τὸν Με-
νέλαον ἀκριβῶς εἰδότες ἁλωσομένην τὴν πόλιν, εἰ μή τι καινο-
τομεῖν ἐπιχείρησαν, ἤθροισαν ὕλης ξηρᾶς πλῆθος. ταύτην δὲ
περὶ τὸ μεσονύκτιον ἐμβαλόντες ταῖς τῶν πολεμίων μηχαναῖς,
καὶ ἅμα πάντας τοὺς πυρσοφόρους ἀπὸ τῶν τειχῶν ἀφιέντες, ἀνῆ-
ψαν τὰ μέγιστα τῶν ἔργων. ἄφνω δὲ τῆς φλογὸς εἰς ὕψος ἀρθεί-
σης, οἱ περὶ τὸν Δημήτριον ἐπεχείρησαν μὲν βοηθεῖν. τοῦ δὲ πυ-
ρὸς καταχήσαντος, συνέβη τὰς μηχανὰς κατακαυθῆναι, καὶ
πολλοὺς τῶν ἐν αὐτοῖς ὄντων διαφθαρῆναι. ὁ δὲ Δημήτριος ἀπο-
σφαλεὶς τῆς ἐλπίδος, οὐδ᾽ ὣς ἔληγεν, ἀλλὰ προσνομίζων διὰ χρό-
νου καταπολεμήσειν τοὺς πολεμίους. Πτολεμαῖος δὲ πυθόμενος
τὴν τῶν ἰδίων ἧτταν, ἐξέπλευσεν ἐκ τῆς Αἰγύπτου, δύναμιν ἔχων
ἀξιόλογον πεζικήν τε καὶ ναυτικήν. κατενεχθεὶς δὲ τῆς Κύπρου
πρὸς τὴν Πάφον, ἐκ ταύτης τῆς πόλεως προσεδέξατο τὰ σκάφη, καὶ πα-
ρέπλευσεν εἰς Κίτιον, τῆς Σαλαμῖνος ἀπέχον σταδίους διακοσίους·
εἶχε δὲ τὰς πάσας ναῦς ρ̄ καὶ μ̄. τούτων δ᾽ ἦν ἡ μεγίστη πεν-
τήρης, ἡ δ᾽ ἐλαχίστη τετρήρης. στρατιωτικὰ δὲ πλοῖα ταύταις
ἐπηκολούθει, πλείω τῶν σ̄, ἄγοντα πεζοὺς οὐκ ἐλάττους τῶν μυρί-
ων. οὗτος μὲν οὖν πρὸς τὸν Μενέλαον κατὰ γῆν ἔπεμψέ τινας,
διακελευόμενος τὰς ναῦς, ἂν ᾖ δυνατὸν, κατὰ τάχος ἐκ τῆς Σα-
λαμῖνος πρὸς αὐτὸν ἀποστεῖλαι, οὔσας ξ̄. ἤλπιζε γὰρ εἰ προσλά-
βοι ταύτας, ῥᾳδίως κρατήσειν τῇ ναυμαχίᾳ, διακοσίοις σκάφε-
σι ἀγωνιζόμενος. ὁ δὲ Δημήτριος νοήσας αὐτοῦ τὴν ἐπιβολὴν,
ἐπὶ μὲν τῆς πολιορκίας ἀπέλιπε μέρος τῆς δυνάμεως. τὰς δὲ
ναῦς ἁπάσας πληρώσας, καὶ τῶν στρατιωτῶν τοὺς κρατίστους ἐπι-
βιβάσας, βέλη καὶ πετροβόλους ἐνέθετο. καὶ τῶν τρισπιθάμων
ὀξυβελῶν τοὺς ἱκανοὺς ταῖς πρώραις ἐπέστησε. κοσμήσας δὲ πο-
λυτελῶς πρὸς ναυμαχίαν τὸν στόλον, περιέπλευσε τὴν πόλιν.
καὶ κατὰ τὸ στόμα τοῦ λιμένος μικρὸν ἔξω βέλους ἀφεὶς τὰς ἀγκύ-
ρας, διενυκτέρευσεν. ἅμα μὲν τὰς ἐκ τῆς πόλεως ναῦς κωλύων

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

συμμίξαι ταῖς ἄλλαις, ἅμα δὲ καραδοκῶν τὸν ἐπίπλουν τῶν πο-
λεμίων, καὶ πρὸς ναυμαχίαν ὢν ἕτοιμος. τοῦ δὲ πτολεμαίου πλέ-
οντος ἐπὶ τὴν σαλαμῖνα, καὶ τῶν ὑπηρετικῶν πλοίων συνεπο-
μένων, πόῤῥωθεν καταπληκτικὸν ὁρᾶσθαι συνέβαινε τὸν στόλον
διὰ τὸ πλῆθος. ὁ δὲ δημήτριος κατανοήσας τὸν ἐπίπλουν, ἀν-
τισθένην μὲν τὸν ναύαρχον καὶ ναῦς δέκα τῶν πεντηρικῶν ἀ-
πέλιπε, κωλύσοντα τὰς ἐκ τῆς πόλεως ναῦς ἐπεξιέναι πρὸς τὴν
ναυμαχίαν, ἔχοντος τοῦ λιμένος στενὸν τὸν ἔκπλουν. τοῖς δ'
ἱππεῦσι προσέταξε, παράγειν τὸν αἰγιαλόν, ἵν' ἐάν τι γένηται
πταῖσμα, διασώσῃ μὲν τοὺς πρὸς τὴν γῆν διανηξομένους. αὐτὸς
δ' ἐκτάξας τὰς ναῦς, ἀπήντα τοῖς πολεμίοις, ἔχων τὰς ἁπά-
σας ὀλίγῳ πλείους τῶν ρ̄, σὺν ταῖς πληρωθείσαις ἐκ τῶν χωρίων τῶν
ληφθέντων. τούτων δ' ἦσαν αἱ μέγισται μὲν ἑπτήρεις, αἱ πλεῖ-
σται δὲ πεντήρεις. καὶ τὸ μὲν εὐώνυμον κέρας, ἐπεῖχον ἑπτήρεις
ἑπτὰ φοινίκων, τετρήρεις δὲ τῶν ἀθηναίων, μηδίου τοῦ ναυάρχου
τὴν ἡγεμονίαν ἔχοντος. ἐπίπλυς δὲ τούτοις ἔταξεν ἑξήρεις δέ-
κα, καὶ πεντήρεις ἄλλας τοσαύτας, διεγνωκὼς ἰσχυρὸν κα-
τασκευάσαι τοῦτο τὸ κέρας, ἐφ' οὗ καὶ αὐτὸς ἤμελλε διαγωνίζεσθαι.
κατὰ μέσην δὲ τὴν τάξιν τὰ ἐλάχιστα τῶν σκαφῶν ἔστησεν, ὧν ἡ-
γοῦντο θεμίσων τε ὁ σάμιος, καὶ μάρσυας ὁ τὰς μακεδονικὰς
πράξεις συνταξάμενος. τὸ δὲ δεξιὸν εἶχε κέρας, ἡγήσιππος ὁ
ἁλικαρνασεύς, καὶ πλειστίας ὁ κῷος, ἀρχικυβερνήτης ὢν τοῦ σύμ-
παντος στόλου. πτολεμαῖος δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἔτι νυκτὸς ἐπέ-
πλει κατασπεύδων ἐπὶ τὴν σαλαμῖνα, νομίζων φθάσαι τοὺς πολε-
μίους, τὸν εἴσπλουν ποιησαμένους. ὡς δ' ἡμέρας ἐπιγινομένης οὐ
μακρὰν ὁ τῶν ἐναντίων στόλος ἐκτεταγμένος ἑωρᾶτο, καὶ αὐτὸς
τὰ πρὸς τὴν ναυμαχίαν παρεσκευάζετο. τὰ μὲν οὖν πόρεια πόῤ-
ῥωθεν ἐπακολουθεῖν παρήγγειλε. τῶν δὲ ἄλλων νεῶν τὴν ἁρμόζου-
σαν τάξιν ποιησάμενος, αὐτὸς τὸ λαιὸν κέρας διακατεῖχε, συ-
ναγωνιζομένων αὐτῷ τῶν μεγίστων σκαφῶν. τοιαύτης δὲ διατά-
ξεως γινομένης, εὐχὰς ἑκάτεροι τοῖς θεοῖς ἐποιοῦντο, καθάπερ
ἦν ἔθος, διὰ τῶν κελευστῶν συνεπιλαμβανομένου καὶ τοῦ πλήθους τῇ
φωνῇ. οἱ δὲ δυνάσται, ὡς ἂν περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν ὅλων μέλλοντες

διακινδυ-

διακινδυνεύειν, ἐν ἀγωνίᾳ πολλῇ καθειστήκεισαν. Δημήτριος μὲν οὖν τῶν ἐναντίων ἀπέχων, ὡς ἂν τρεῖς σταδίους, ἦρε τὸ συγκείμενον πρὸς μάχην σύσσημον, ἀσπίδα κεχρυσωμένην φανερὰν πᾶσιν ἐκ διαδοχῆς. τὸ παραπλήσιον δὲ καὶ τῶν περὶ Πτολεμαῖον ποιησάντων, ταχὺ τὸ διεῖργον διάστημα συνῃρέθη. ὡς δ' αἱ σάλπιγγες τὸ πολεμικὸν ἐσήμαινον, καὶ συνηλάλαξαν αἱ δυνάμεις ἀμφότεραι, φερομένων ἁπασῶν τῶν νεῶν εἰς ἐμβολὴν καταπληκτικῶς, τὸ μὲν πρῶτον τοῖς τόξοις καὶ τοῖς πετροβόλοις, ἔτι δὲ τοῖς ἀκοντίσμασι πυκνοῖς χρώμενοι, κατετραυμάτιζον τοὺς ὑποπίπτοντας. εἶτα συνεγγισάντων τῶν σκαφῶν, καὶ μελλούσης γίνεσθαι τῆς ἐμβολῆς βιαίως, οἱ μὲν ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων συγκαθῆκαν· οἱ δ' ἐρέται παρακληθέντες ὑπὸ τῶν κελευστῶν, ἐκθυμότερον ἐνέκειντο. ἀπὸ κράτους δὲ καὶ βίας ἐλαθεισῶν τῶν νεῶν, αἱ μὲν παρέσυρον ἀλλήλων τοὺς ταρσούς, ὥστε πρὸς φυγὴν καὶ διωγμὸν ἀχρήστους γίνεσθαι· καὶ τοὺς ἐπιβεβηκότας ἄνδρας ὡρμηκότας πρὸς ἀλκὴν, κωλύεσθαι τῆς πρὸς τὸν κίνδυνον ὁρμῆς. αἱ δὲ κατὰ πρῷραν τοῖς ἐμβόλοις συράξασαι, πρύμναν ἀνεκρούοντο πρὸς ἄλλην ἐμβολήν, καὶ κατετραυμάτιζον ἀλλήλους οἱ ταύταις ἐφεστῶτες, ἅτε τοῦ σκοποῦ σύνεγγυς ἑκάστοις κειμένου. τινὲς δὲ τῶν τριηράρχων ἐκ πλαγίας ἔτυπον, καὶ τῶν ἐμβόλων δυσαποσπάστως ἐχόντων, ἐπεπήδων ἐπὶ τὰς τῶν πολεμίων ναῦς, πολλὰ καὶ πάσχοντες δεινὰ, καὶ διατιθέντες. οἱ μὲν γὰρ τῶν μενόντων τοίχων ἐφαψάμενοι καὶ σφαλέντες τῆς βάσεως, περιέπιπτον εἰς θάλατταν, καὶ παραχρῆμα τοῖς δόρασιν ὑπὸ τῶν ἐφεστώτων ἐφονεύοντο. οἱ δὲ κρατήσαντες τῆς ἐπιβολῆς, τοὺς μὲν ἀνῄρουν, τοὺς δὲ κατὰ τὴν στενοχωρίαν ἐκβιαζόμενοι, περιέτρεπον εἰς τὸ πέλαγος. ὅμως δὲ ποικίλαι καὶ παράλογοι συνίσταντο μάχαι, πολλάκις τῶν μὲν ἡττόνων ἐπικρατούντων διὰ τὴν τῶν σκαφῶν ὑπεροχήν, τῶν δὲ κρειττόνων θλιβομένων διὰ τὸ περὶ τὴν στάσιν ἐλάττωμα, καὶ τὴν ἀνωμαλίαν τῶν συμβαινόντων ἐν τοῖς τοιούτοις κινδύνοις. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ἀγώνων, διάδηλος ἡ ἀρετὴ γίνεται, δυναμένη τυγχάνειν τῶν πρωτείων, μηδενὸς ἔξωθεν αὐτομάτου παρενοχλοῦντος. κατὰ δὲ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

τῆς ναυμαχίας, πολλὰς καὶ ποικίλας αἰτίας συμβαίνει παραλό-
γως ἐλαττοῦν, τοὺς δι' ἀνδρείαν δικαίως ἂν τυχόντας τῆς νίκης.
λαμπρότατα δὲ πάντων δημήτριος ἠγωνίσατο, τῆς ἑπτήρους
ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ τῇ πρύμνῃ. ἀθρόων γὰρ αὐτῷ περιχυθέντων,
οὓς μὲν ταῖς λόγχαις ἀκοντίζων, οὓς δὲ ἐκ χειρὸς τῷ δόρατι τύπ-
των ἀνῄρει. πολλῶν δὲ καὶ παντοίων βελῶν ἐπ' αὐτὸν φερομέ-
νων, ἃ μὲν προορώμενος ἐξέκλινεν, ἃ δὲ τοῖς σκεπαστηρίοις ὅ-
πλοις ἐδέχετο. τριῶν δ' ὑπασπιζόντων αὐτὸν, εἷς μὲν λόγχῃ
πληγεὶς ἔπεσεν, οἱ δὲ δύο κατετραυματίσθησαν. τέλος δὲ τοὺς
ἀντιστάντας ὁ δημήτριος ἐκβιασάμενος, καὶ τροπὴν τοῦ δε-
ξιοῦ κέρατος ποιήσας, εὐθὺ καὶ τὰς συνεχεῖς φυγεῖν ἠνάγκα-
σε. πτολεμαῖος δὲ τὰ μέγιστα τῶν σκαφῶν καὶ τοὺς κρατίστους ἄν-
δρας ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ, ῥᾳδίως ἐτρέψατο τοὺς καθ' αὐτὸν τεταγ-
μένους· καὶ τῶν νεῶν ἃς μὲν κατέλυσεν, ἃς δὲ αὐτάνδρους εἷλεν.
ὑποστρέφων δ' ἀπὸ τοῦ νικήματος, ἤλπιζε καὶ τὰς ἄλλας ῥᾳδίως
χειρώσασθαι. θεωρήσας δὲ τό, τε εὐώνυμον κέρας τῶν ἰδίων συν-
τετριμμένον, καὶ τὰς συνεχεῖς ἁπάσας πρὸς φυγὴν ὡρμημέ-
νας, ἔτι δὲ τοὺς περὶ τὸν δημήτριον μετὰ βάρους ἐπιφερομένους,
ἀπέπλευσεν εἰς κίτιον. δημήτριος δὲ νικήσας τῇ ναυμαχίᾳ, τῷ
μὲν νέωνι καὶ βουρίχῳ παρέδωκε τὰ στρατιωτικὰ τῶν πλοίων,
προστάξας διώκειν, καὶ τοὺς ἐν τῇ θαλάττῃ νηχομένους ἀναλαμ-
βάνειν. αὐτὸς δὲ τὰς ἰδίας ναῦς κοσμήσας τοῖς ἀκροστολίοις, καὶ
τὰς ἁλούσας ἐφελκόμενος, τὸν πλοῦν ἐποιεῖτο πρὸς τὸ στρατό-
πεδον, καὶ τὸν οἰκεῖον λιμένα. κατὰ δὲ τὸν τῆς ναυμαχίας καιρὸν,
μενέλαος ὁ ἐν τῇ σαλαμῖνι στρατηγὸς, πληρώσας τὰς ξ̄ ναῦς,
ἐξαπέστειλε πρὸς βοήθειαν τῷ πτολεμαίῳ, ναύαρχον ἐπιστήσας
μενοίτιον. γενομένου δ' ἀγῶνος περὶ τὸ στόμα τοῦ λιμένος πρὸς
τὰς ἐφορμούσας ναῦς, καὶ τῶν ἐκ τῆς πόλεως βιασαμένων, αἱ μὲν τοῦ
δημητρίου δέκα ναῦς ἔφυγον πρὸς τὸ πεζὸν στρατόπεδον· οἱ δὲ
περὶ τὸν μενοίτιον ἀναπλεύσαντες, καὶ τῶν καιρῶν μικρὸν ὑ-
στερήσαντες, ἀνέστρεψαν πάλιν εἰς τὴν σαλαμῖνα. τῆς δὲ ναυμα-
χίας τοιοῦτον τέλος λαβούσης, τῶν μὲν πορείων ἥλω πλείω τῶν
ξ̄, ἐν οἷς ἦσαν σχεδὸν στρατιῶται ὀκτακισχίλιοι. τῶν δὲ μακρῶν αὐ-

ταν-

τανδροι μὲν ἐλήφθησαν μ̄, διεφθάρησαν δὲ περὶ π̄. ἃς πλή-
ρεις οὔσας θαλάττης, κατήγαγον οἱ κρατήσαντες εἰς τὴν πρὸς
τῇ πόλει στρατοπεδείαν. διεφθάρη δὲ καὶ τῶν Δημητρίου σκα-
φῶν κ̄. πάντα δὲ τῆς προσηκούσης ἐπιμελείας τυχόντα, παρεί-
χετο τὰς ἁρμοζούσας χρείας. μετὰ δὲ ταῦτα Πτολεμαῖος ἀπογνοὺς
τὰ κατὰ τὴν Κύπρον, ἀπῆρεν εἰς Αἴγυπτον. Δημήτριος δὲ πά-
σας τὰς ἐν τῇ νήσῳ πόλεις παραλαβὼν, καὶ τοὺς φρουροῦντας στρα-
τιώτας, τούτους μὲν εἰς τάξεις κατεχώρισεν, ὄντας πεζοὺς μὲν
μυρίους ἑξακισχιλίους συντεταγμένους, ἱππεῖς δὲ περὶ χ̄. πρὸς δὲ
τὸν πατέρα ταχέως ἐμβιβάσας εἰς τὴν μεγίστην ναῦν τοὺς δη-
λώσαντας περὶ τῶν κατορθωθέντων, ἐξαπέστειλεν. ὁ δ' Ἀντίγο-
νος πυθόμενος τὴν γεγενημένην νίκην, καὶ μετεωρισθεὶς ἐπὶ
τῷ μεγέθει τοῦ προτερήματος, διάδημα περιέθετο. καὶ τὸ λοι-
πὸν ἐχρημάτιζε βασιλεὺς, συγχωρήσας καὶ τῷ Δημητρίῳ τῆς
αὐτῆς τυγχάνειν προσηγορίας καὶ τιμῆς. ὁ δὲ Πτολεμαῖος οὐδὲν
τῇ ψυχῇ ταπεινωθεὶς διὰ τὴν ἧτταν, καὶ αὐτὸς ὁμοίως ἀνέλαβε
τὸ διάδημα, καὶ πρὸς ἅπαντας ἔγραφεν ἑαυτὸν βασιλέα. παρα-
πλησίως δὲ τούτοις καὶ οἱ λοιποὶ δυνάσται ζηλοτυπήσαντες,
ἀνηγόρευον ἑαυτοὺς βασιλεῖς. Σέλευκος μὲν προσφάτως τὰς ἄ-
νω σατραπείας προσκεκτημένος, Λυσίμαχος δὲ καὶ Κάσαν-
δρος τὰς ἐξ ἀρχῆς δοθείσας μερίδας διατηροῦντες. ἡμεῖς δὲ
περὶ τούτων ἱκανῶς εἰρηκότες, ἐν μέρει διέξιμεν περὶ τῶν κατὰ Λι-
βύην καὶ Σικελίαν πραχθέντων. Ἀγαθοκλῆς γὰρ πυθόμενος
τοὺς προειρημένους δυνάστας ἀνηρημένους, καὶ νομίζων μήτε δυ-
νάμει μήτε χώρᾳ μήτε τοῖς πραχθεῖσι λείπεσθαι τούτων, ἑαυ-
τὸν ἀνηγόρευσε βασιλέα. καὶ διάδημα μὲν οὐκ ἔκρινεν ἔχειν· ἐ-
φόρει γὰρ ἀεὶ στέφανον κατὰ τὴν ἐπίθεσιν τῆς τυραννίδος, ἔκ τινος
ἱεροσύνης, ὃν περικείμενος οὐκ ἀπέθετο περὶ τῆς δυναστείας ἀ-
γωνιζόμενος. ἔνιοι δέ φασιν, ἐπιτετηδευκέναι τοῦτον ἐξ ἀρχῆς φο-
ρεῖν, ἐπὶ τῷ μὴ λίαν αὐτὸν εὐχαίτην εἶναι. οὐ μὴν ἀλλὰ τῆς προση-
γορίας ταύτης ἄξιόν τι σπεύδων πρᾶξαι, ἐπὶ μὲν Ἰτυκαίους ἐ-
στράτευσεν ἀφεστηκότας. ἄφνω δ' αὐτῶν τῇ πόλει προσπεσὼν,
καὶ τῶν ἐκ τῆς χώρας ἀπειλημμένων πολιτικῶν ζωγρήσας εἰς

τ̄, τὸ μὲν πρῶτον διδοὺς ἄφεσιν τῶν ἐγκλημάτων, ἠξίου παραδιδόναι τὴν πόλιν. οὐ προσεχόντων δὲ τῶν ἔνδον, συνεπήγνυε μηχανήν. καὶ κρεμάσας ἐπ' αὐτῇ τοὺς αἰχμαλώτους, προσήγαγε τοῖς τείχεσιν. οἱ δ' ἰτυκαῖοι τοὺς μὲν ἠτυχηκότας ἠλέουν. πλείονα δὲ λόγον τῆς τῶν ἁπάντων ἐλευθερίας ἢ τῆς ἐκείνων σωτηρίας ποιούμενοι, διέλαβον τὰ τείχη τοῖς στρατιώταις, καὶ τὴν πολιορκίαν εὐγενῶς ὑπέμενον. εἶθ' ὁ μὲν ἀγαθοκλῆς ἐπιστήσας τῇ μηχανῇ τούς τε ὀξυβελεῖς καὶ σφενδονήτας καὶ τοξότας, ἀπὸ ταύτης ἀγωνιζόμενος ἤρχετο τῆς πολιορκίας, καὶ ταῖς ψυχαῖς τῶν ἔνδον ὥσπερ καυτήρια τινὰ προσῆγεν. οἱ δ' ἐπὶ τῶν τειχῶν ἑστῶτες, τὸ μὲν πρῶτον ὤκνουν τοῖς βέλεσι χρήσασθαι, προκειμένων αὐτοῖς σκοπῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν, ὧν ἦσαν τινὲς καὶ τῶν ἐπιφανεστάτων. ἐπικειμένων δὲ τῶν πολεμίων βαρύτερον, ἠναγκάζοντο τοὺς ἐπὶ τῆς μηχανῆς ὄντας ἀμύνεσθαι. ἔνθα δὴ συνέβη γίνεσθαι παράλογα πάθη τοῖς ἰτυκαίοις, καὶ τύχης ἐπηρεασμὸν ἐν ἀνάγκαις κείμενον ἀνέκφευκτον. προβεβλημένων γὰρ τῶν ἑλλήνων τοὺς ἡλωκότας ἐξ ἰτύκης, ἀναγκαῖον ἦν, ἢ τούτων φειδομένους προορᾶν ὑποχείριον τοῖς πολεμίοις γινομένην τὴν πατρίδα, ἢ τῇ πόλει βοηθοῦντας, ἀνηλεῶς φονεῦσαι πλῆθος πολιτῶν ἠτυχηκότων· ὅπερ καὶ συνέβη γενέσθαι· ἀμυνόμενοι γὰρ τοὺς πολεμίους, καὶ παντοίοις βέλεσι χρώμενοι, καὶ τὰ τῶν ἐφεστηκότων τῇ μηχανῇ σώματα κατῄκισαν, καὶ τινὰς μὲν τῶν κρεμαμένων πολιτῶν κατηκόντισαν, τινὰς δὲ τοῖς ὀξυβελέσι πρὸς τῇ μηχανῇ καθήλωσαν, καθ' οὓς ποτε τύχῃ τοῦ σώματος τόπους. ὥς τε σταυρῷ παραπλησίαν εἶναι τὴν ὕβριν ἅμα καὶ τὴν τιμωρίαν. καὶ ταῦτ' ἐγίνετο τισὶν, ὑπὸ συγγενῶν ἢ φίλων, εἰ τύχοι, τῆς ἀνάγκης οὐ πολυπραγμονούσης τι τῶν παρ' ἀνθρώποις ὁσίων. ὁ δ' ἀγαθοκλῆς ὁρῶν αὐτοὺς ἀπαθῶς ὡρμηκότας πρὸς τὸν κίνδυνον, περιστήσας πανταχόθεν τὴν δύναμιν, καὶ κατά τινα τόπον φαύλως ᾠκοδομημένον βιασάμενος, εἰσέπεσεν εἰς τὴν πόλιν. τῶν δ' ἰτυκαίων τῶν μὲν εἰς τὰς οἰκίας, τῶν δ' εἰς ἱερὰ καταφευγόντων, δι' ὀργῆς αὐτοὺς ἔχων, φόνου τὴν πόλιν ἐπλήρωσε. τοὺς μὲν γὰρ ἐν χειρῶν νόμῳ διέφθειρε, τοὺς δ' ἁλόντας ἐκρέμασε·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

μασε· τοὺς δ' ἐπὶ θεῶν ἱερὰ καταφεύγοντας, διαψευσθῆναι τῆς
ἐλπίδος ἐποίησε. διαφορήσας δὲ τὰς κτήσεις, καὶ φυλακὴν ἀπο-
λιπὼν ἐπὶ τῆς πόλεως, ἐστρατοπέδευσεν ἐπὶ τὴν ἵππου καλου-
μένην ἄκραν, ὠχυρωμένην φυσικῶς τῇ παρακειμένῃ λίμνῃ. πολι-
ορκήσας δὲ αὐτὴν ἐνεργῶς, καὶ τῶν ἐγχωρίων ναυμαχίᾳ περιγενό-
μενος, κατακράτος εἷλε. τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ τὰς πόλεις χει-
ρωσάμενος, τῶν τε ἐπὶ θαλάττῃ τόπων τῶν πλείστων ἐκυρίευσε, καὶ
τῶν τὴν μεσόγειον οἰκούντων, πλὴν τῶν νομάδων· ὧν τινὲς μὲν φι-
λίαν πρὸς αὐτὸν ἐποιήσαντο, τινὲς δ' ἐκαραδόκουν τὴν τῶν ὅ-
λων κρίσιν. τέτταρα γὰρ τὴν λιβύην διείληφε γένη· φοίνικες
μὲν, οἱ τὴν καρχηδόνα τότε κατοικοῦντες· λιβοφοίνικες δὲ,
πολλὰς ἔχοντες πόλεις ἐπιθαλαττίους, καὶ κοινωνοῦντες τοῖς
καρχηδονίοις ἐπιγαμίας, οἷς ἀπὸ τῆς συμπεπλεγμένης συγγενεί-
ας συνέβη τυχεῖν ταύτης τῆς προσηγορίας. ὁ δὲ πολὺς λαὸς τῶν
ἐγχωρίων ἀρχαιότατος ὢν, λίβυς ὀνομαζόμενος, μισῶν διαφε-
ρόντως τοὺς καρχηδονίους, διὰ τὸ βάρος τῆς ἐπιστασίας. οἱ δὲ τελευ-
ταῖοι νομάδες ὑπῆρχον, πολλὴν τῆς λιβύης νεμόμενοι μέχρι τῆς
ἐρήμου. ἀγαθοκλῆς δὲ τοῖς μὲν κατὰ λιβύην συμμάχοις, καὶ ταῖς
δυνάμεσιν ὑπερέχων τῶν καρχηδονίων, περὶ δὲ τῶν ἐν σικελίᾳ
πραγμάτων ἀγωνιῶν, ἄφρακτα καὶ πεντηκοντόρους ναυπη-
γησάμενος, ἐνεβίβασε στρατιώτας δισχιλίους. καταλιπὼν δὲ
τῶν ἐν τῇ λιβύῃ πραγμάτων στρατηγὸν ἀγάθαρχον τὸν υἱὸν,
ἀνήχθη ταῖς ναυσὶν ἐπὶ σικελίαν τὸν πλοῦν ποιούμενος. ἅμα δὲ
τούτοις πραττομένοις, ξενόδοκος ὁ τῶν ἀκραγαντίνων στρατη-
γὸς, πολλὰς μὲν τῶν πόλεων ἠλευθερωκὼς, ἐλπίδας δὲ μεγά-
λας παρεσχηκὼς τοῖς σικελιώταις τῆς καθ' ὅλην τὴν νῆσον αὐτονο-
μίας, ἐξήγαγε τὴν δύναμιν ἐπὶ τοὺς ἀγαθοκλέους στρατηγοὺς,
οὖσαν πεζῶν μὲν πλειόνων ἢ μυρίων, ἱππέων δὲ σχεδὸν χιλίων.
οἱ δὲ περὶ λεπτίνην καὶ δημόφιλον ἐκ τῶν συρακουσῶν καὶ τῶν
φρουρίων ἐπιλέξαντες, ὅσους ἠδύναντο πλείους ἀντεστρατοπέδευ-
σαν, πεζοῖς μὲν ὀκτακισχιλίοις καὶ διακοσίοις, ἱππεῦσι δὲ χιλί-
οις καὶ διακοσίοις. γενομένης οὖν παρατάξεως ἰσχυρᾶς, ἡττηθεὶς ὁ
ξενόδοκος, ἔφυγεν εἰς τὸν ἀκράγαντα· καὶ τῶν στρατιωτῶν
ἀπέβα-

ἀπέβαλον οὐκ ἐλάττους τῶν χιλίων καὶ φ. οἱ μὲν οὖν ἀκραγαντῖνοι ταύτῃ τῇ συμφορᾷ περιπεσόντες, διέλυσαν ἑαυτῶν μὲν τὴν καλλίστην ἐπιβολήν, τῶν δὲ συμμάχων τὰς τῆς ἐλευθερίας ἐλπίδας. ἀγαθοκλῆς δὲ τῆς μάχης ἄρτι γεγενημένης καταπλεύσας τῆς σικελίας εἰς σελινοῦντα, ἡρακλεώτας μὲν ἠλευθερωκότας τὴν πόλιν ἠνάγκασε πάλιν ὑποτάττεσθαι. παρελθὼν δὲ ἐπὶ θάτερον μέρος τῆς νήσου, θερμίτας μὲν προσαγόμενος, ὑποσπόνδους ἀφῆκε, τῶν καρχηδονίων φρουρούντων ταύτην τὴν πόλιν. κεφαλοίδιον δὲ ἐκπολιορκήσας, λεπτίνην μὲν ταύτης ἐπιμελητὴν ἀπέλιπεν· αὐτὸς δὲ διὰ τῆς μεσογείου ποιούμενος τὴν πορείαν, ἐπεβάλετο μὲν νυκτὸς εἰς τὴν κεντόριπα παρεισπεσεῖν, εἰσδεχομένων αὐτὸν τινῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν. καταφανοῦς δὲ τῆς ἐπιβουλῆς γενομένης, καὶ τῶν φρουρῶν παραβοηθησάντων, ἐξέπεσεν ἐκ τῆς πόλεως, ἀποβαλὼν τῶν στρατιωτῶν πλείους φ. μετὰ δὲ ταῦτα τινῶν ἐκ τῆς ἀπολλωνίας μεταπεμπομένων αὐτόν, καὶ τὴν πατρίδα προδώσειν ἐπαγγελλομένων, ἧκε πρὸς τὴν πόλιν. τῶν δὲ προδοτῶν καταφανῶν γενομένων, καὶ κολασθέντων, τὴν μὲν πρώτην ἡμέραν πολιορκήσας, ἄπρακτος ἐγένετο. τῇ δ' ὑστεραίᾳ πολλὰ κακοπαθήσας, καὶ συχνοὺς ἀποβαλών, μόλις εἷλε τὴν πόλιν. καὶ τῶν ἀπολλωνιατῶν τοὺς πλείσους ἀποσφάξας, διήρπασε τὰς κτήσεις. τούτου δὲ περὶ ταῦτ' ὄντος, δεινοκράτης ὁ τῶν φυγάδων ἡγούμενος, ἀναλαβὼν τὴν ἀκραγαντίνων προαίρεσιν, καὶ προστάτην αὑτὸν ἀναδείξας τῆς κοινῆς ἐλευθερίας, ἐποίησε πολλοὺς ἁπανταχόθεν δραμεῖν πρὸς αὐτόν. οἱ μὲν γὰρ διὰ τὴν ἔμφυτον πᾶσιν ἐπιθυμίαν τῆς αὐτονομίας, οἱ δὲ διὰ τὸν ἀγαθοκλέους φόβον προθύμως ὑπήκουον τοῖς παραγγελλομένοις. ἠθροισμένων δ' αὐτῶν, πεζῶν μὲν οὐ πολὺ ἐλαττόνων δισμυρίων, ἱππέων δὲ χιλίων καὶ φ, καὶ πάντων τούτων ἐν φυγαῖς καὶ μελέταις τοῦ ποιεῖν συνεχῶς γεγονότων, κατεστρατοπέδευσεν ἐν ὑπαίθρῳ, προκαλούμενος τῇ μάχῃ τὸν δυνάστην. τοῦ δ' ἀγαθοκλέους λειπομένου πολὺ ταῖς δυνάμεσι, καὶ φυγομαχοῦντος, ἐκ ποδὸς ἠκολούθει, συνέχων ἀκονιτὶ καὶ περιπεποιημένος τὴν νίκην. ἀπὸ δὲ τούτων τῶν καιρῶν, τοῖς περὶ

τὸν ἀγαθοκλέα συνέβαινε πρὸς τὸ χεῖρον μεταβαλεῖν, οὐ μόνον
τὰ περὶ σικελίαν, ἀλλὰ καὶ τὰ περὶ τὴν λιβύην πράγματα. ἀρ-
χάγαθος γὰρ ὁ καταληφθεὶς ὑπ' αὐτοῦ στρατηγὸς, μετὰ τὴν
ἀναγωγὴν τοῦ πατρὸς, τὸ μὲν πρῶτον ἐπλεονέκτει, πέμψας εἰς
τοὺς ἄνω τόπους μέρος τι τῆς δυνάμεως, ἧς ἦν ἡγεμὼν εὔμαχος.
οὗτος γὰρ τώκας πόλιν εὐμεγέθει χειρωσάμενος, πολλοὺς προση-
γάγετο τῶν πλησίον κατοικούντων νομάδων. εἶθ' ἑτέραν ἐκ-
πολιορκήσας τὴν ὀνομαζομένην φελλίνην, ἠνάγκασε πειθαρ-
χεῖν τοὺς τὴν ἐξῆς χώραν νεμομένους, τοὺς καλουμένους ἀσφοδελώ-
δεις, ὄντας τῷ χρώματι παραπλησίους τοῖς αἰθίοψι. τρίτην δ'
εἷλε μεσχέλαν μεγίστην οὖσαν, ᾠκισμένην δὲ τὸ παλαιὸν ὑπὸ
τῶν ἐκ τροίας ἀνακομιζομένων ἑλλήνων, περὶ ὧν ἐν τῇ τρίτῃ βί-
βλῳ προειρήκαμεν. ἑξῆς δὲ τὴν ὀνομαζομένην ἄκραν ἵππου, τῆς
ὁμωνύμου τῇ χειρωθείσῃ κατὰ κράτος ὑπ' ἀγαθοκλέους· καὶ τε-
λευταίαν τὴν προσαγορευομένην ἀκρίδα, πόλιν αὐτόνομον·
ἣν ἐξανδραποδισάμενος, ἐξέδωκε τοῖς στρατιώταις διαρπά-
σαι. ἐμπλήσας δ' ὠφελείας τὸ στρατόπεδον, κατέβη πρὸς τοὺς
περὶ τὸν ἀρχάγαθον. καὶ δόξας ἀγαθὸς ἀνὴρ γεγονέναι, πάλιν
ἐστράτευσεν εἰς τοὺς ἄνω τῆς λιβύης τόπους. ὑπερβαλὼν δὲ τὰς
πόλεις, ὧν πρότερον ἐγεγόνει κύριος, παρεισέπεσεν εἰς τὴν κα-
λουμένην μιλτίνην πόλιν, ἀπροσδοκήτως ἐπιφανείς. συστρα-
φέντων δ' ἐπ' αὐτὸν τῶν βαρβάρων, καὶ κρατησάντων ἐν ταῖς
ὁδοῖς, ἐξεβλήθη παραλόγως, καὶ πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν ἀπέ-
βαλεν. ἐντεῦθεν δ' ἀναζεύξας, προῆγεν δι' ὄρους ὑψηλοῦ, πα-
ρήκοντος ἐπὶ σταδίους σ', πλήρους δ' ὄντος αἰλούρων, ἐν ᾧ συνέ-
βαινε μηδὲν ὅλως πτηνὸν νεοττεύειν, μήτε ἐπὶ τοῖς δένδρεσι,
μήτε ἐπὶ ταῖς φάραγξι, διὰ τὴν ἀλλοτριότητα τῶν προειρημέ-
νων ζώων. διελθὼν δὲ τὴν ὀρεινὴν ταύτην, ἐνέβαλεν εἰς χώραν
ἔχουσαν πλῆθος πιθήκων, καὶ πόλεις τρεῖς, τὰς ἀπὸ τούτων τῶν
ζώων ὀνομαζομένας, εἰς τὸν ἑλληνικὸν τρόπον τῆς διαλέκτου με-
θερμηνευομένας πιθηκούσας. ἐν δὲ ταύταις οὐκ ὀλίγα τῶν νομί-
μων πολὺ παρήλλαττε τῶν ἐν ἡμῖν. τάς τε γὰρ αὐτὰς οἰκίας οἱ
πίθηκοι κατῴκουν τοῖς ἀνθρώποις, θεοὶ παρ' αὐτοῖς νομιζόμενοι,

καθάπερ παρ' αἰγυπτίοις οἱ κύνες, ἔκ τε τῶν παρεσκευασμένων
ἐν τοῖς ταμιείοις τὰ ζῶα τὰς τροφὰς ἐλάμβανον ἀκωλύτως, ὁ-
πότε βούλοιτο. καὶ τὰς προσηγορίας δ' ἐπετίθεσαν οἱ γονεῖς τοῖς
παισὶ κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τῶν πιθήκων, ὥσπερ παρ' ἡμῖν ἀπὸ τῶν
θεῶν. τοῖς δ' ἀποκτείνασι τοῦτο τὸ ζῶον, ὡς ἠσεβηκόσι τὰ μέγιστα,
θάνατος ὥριστο πρόστιμον. διὸ δὴ καὶ παρά τισιν ἐνίσχυσεν ἐν
παροιμίας μέρει λεγόμενον ἐπὶ τῶν ἀνατεινομένων, ὅτι πιθήκου
αἷμα ποτίσειαν. ὁ δ' οὖν εὔμαχος μίαν μὲν τούτων τῶν πόλεων
ἑλὼν κατακράτος, διήρπασε· τὰς δὲ δύο προσηγάγετο. πυν-
θανόμενος δὲ τοὺς περιοικοῦντας βαρβάρους ἀθροίζειν ἐπ' αὐτὸν
μεγάλας δυνάμεις, προῆγε συντομώτερον, διεγνωκὼς ἐπανιέ-
ναι πρὸς τοὺς ἐπὶ θαλάττῃ τόπους. μέχρι μὲν δὴ τούτων τῶν καιρῶν
ἐν τῇ λιβύῃ, κατὰ νοῦν ἅπαντα τὰ πράγματα τοῖς περὶ τὸν ἀρχά-
γαθον ἦν. μετὰ δὲ ταῦτα τῆς γερουσίας ἐν καρχηδόνι βουλευσα-
μένης περὶ τοῦ πολέμου καλῶς, ἔδοξε τοῖς συνέδροις τρία στρα-
τόπεδα ποιήσαντας, ἐκ τῆς πόλεως ἐκπέμψαι, τὸ μὲν ἐπὶ τὰς
παραθαλαττίους πόλεις, τὸ δ' εἰς τὴν μεσόγειον, τὸ δ' εἰς τοὺς ἄνω
τόπους. ἐνόμιζον γὰρ τοῦτο πράξαντες, πρῶτον μὲν τὴν πόλιν
ἀπαλλάξειν τῆς πολιορκίας, ἅμα δὲ καὶ τῆς σιτοδείας. πολλῶν
γὰρ καὶ παντοδαπῶν ὄχλων συμπεφευγότων εἰς τὴν καρχη-
δόνα, συνέβαινε πάντων γεγονέναι σπάνιν, ἐξανηλωμένων ἤ-
δη τῶν ἐπιτηδείων. ὁ δὲ τῆς πολιορκίας οὐκ ἦν κίνδυνος, ἀπροσί-
του τῆς πόλεως οὔσης διὰ τὴν ἀπὸ τῶν τειχῶν καὶ τῆς θαλάττης ὀχυ-
ρότητα. ἔπειθ' ὑπελάμβανον καὶ τοὺς συμμάχους διαμένειν
μᾶλλον, πλειόνων στρατοπέδων ὄντων ἐν ὑπαίθρῳ τῶν παραβοη-
θούντων. τὸ δὲ μέγιστον, ἤλπιζον καὶ τοὺς πολεμίους ἀναγκασθή-
σεσθαι μερίζειν τὰς δυνάμεις, καὶ μακρὰν ἀποσπᾶσθαι τῆς καρ-
χηδόνος, ἅπερ ἅπαντα κατὰ τὴν ἐπίνοιαν αὐτῶν συνετελέσθη.
τρισμυρίων μὲν γὰρ στρατιωτῶν ἐκ τῆς πόλεως ἐκπεμφθέντων,
οἱ καταλειπόμενοι ἔμποροι οὐχ οἷον ἱκανὰ πρὸς αὐτάρκειαν εἶ-
χον· ἀλλ' εἰς περιουσίας ἐχρῶντο δαψιλέσι πᾶσιν. οἵ τε σύμμαχοι
τὸ πρὸ τοῦ, διὰ τὸν ἀπὸ τῶν πολεμίων φόβον ἀναγκαζόμενοι προσ-
τίθεσθαι τοῖς πολεμίοις, τότε πάλιν θαρρήσαντες, ἔτρεχον εἰς
τὴν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

τὴν προϋπάρχουσαν φιλίαν. ὁ δ' ἀρχάγαθος, ὁρῶν διειλημμένην ἅπασαν τὴν λιβύην πολεμίοις στρατοπέδοις, καὶ αὐτὸς διεῖλε τὴν δύναμιν· καὶ μέρος μὲν ἐξέπεμψεν εἰς τὴν παραθαλάττιον. τῆς δ' ἄλλης στρατιᾶς, ἣν μὲν αἰσχρίωνι παρέδωκεν, ἣν δ' αὐτὸς ἦγε, καταλιπὼν τὴν ἱκανὴν φυλακὴν ἐπὶ τοῦ τύνητος. τοσούτων δὲ στρατοπέδων ἐπὶ τῆς χώρας πανταχῆ πλαζομένων, καὶ προσδοκωμένης ἔσεσθαι πραγμάτων ὁλοσχερῶν μεταβολῆς, ἅπαντες ἠγωνίων καραδοκοῦντες τὸ τέλος τῶν ἀποβησομένων. ἄννων μὲν οὖν ἡγούμενος τοῦ κατὰ μεσόγειον στρατοπέδου, θεὶς ἐνέδραν τοῖς περὶ τὸν αἰσχρίωνα, καὶ παραδόξως ἐπιθέμενος, ἀνεῖλε πεζοὺς μὲν πλείους τῶν τετρακισχιλίων, ἱππεῖς δὲ περὶ σ, ἐν οἷς ἦν καὶ αὐτὸς ὁ στρατηγός. τῶν δ' ἄλλων οἱ μὲν ἥλωσαν, οἱ δὲ διεσώθησαν πρὸς ἀρχάγαθον, ἀπέχοντα σταδίους φ. ἰμίλκων δ' ἐπὶ τοὺς ἄνω τόπους στρατεύειν ἀποδειχθεὶς, τὸ μὲν πρῶτον ἐφήδρευε τῇ πόλει πρὸς τὸν εὔμαχον, ἐφελκόμενος βαρὺ τὸ στρατόπεδον, διὰ τὰς ἐκ τῶν ἁλουσῶν πόλεων ὠφελείας. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν ἑλλήνων ἐκταξάντων τὴν δύναμιν, καὶ προσκαλουμένων εἰς μάχην, ἰμίλκων μέρος μὲν τῆς στρατιᾶς κατέλιπε διεσκευασμένον ἐν τῇ πόλει, διακελευσάμενος, ὅταν αὐτὸς ἀναχωρῇ προσποιούμενος φεύγειν, ἐπεξελθεῖν τοῖς ἐπιδιώκουσιν. αὐτὸς δὲ προάγων τοὺς ἡμίσεις τῶν στρατιωτῶν, καὶ μικρὸν πρὸ τῆς παρεμβολῆς συνάψας μάχην, εὐθὺς ἔφυγεν ὡς καταπεπληγμένος. οἱ δὲ περὶ τὸν εὔμαχον ἐπαρθέντες τῇ νίκῃ, καὶ τῆς τάξεως οὐδὲν φροντίσαντες, ἐδίωκον, καὶ τεθορυβημένως τῶν ὑποχωρούντων ἐξήπτοντο. ἄφνω δὲ καθ' ἕτερον μέρος τῆς πόλεως ἐκχυθείσης τῆς δυνάμεως κατεσκευασμένης, καὶ πλῆθος ἱκανὸν πρὸς ἓν παρακέλευσμα συναλαλάξαντος, κατεπλάγησαν. ἐμβαλόντων οὖν τῶν βαρβάρων εἰς ἀσυντάκτους καὶ πεφοβημένους διὰ τὸ παράδοξον, ταχὺ τροπὴν συνέβη γενέσθαι τῶν ἑλλήνων. ὑποτεμνομένων γὰρ τῶν καρχηδονίων τὴν εἰς τὴν στρατοπεδείαν ἀποχώρησιν τῶν πολεμίων, ἠναγκάσθησαν οἱ περὶ τὸν εὔμαχον καταφυγεῖν ἐπὶ τὸν πλησίον λόφον ὕδατος σπανίζοντα. περιστρατοπεδευσάντων δὲ τὸν τόπον τῶν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

φοινίκων, ἅμα μὲν ὑπὸ τοῦ δίψους καταπονηθέντες, ἅμα δ' ὑ-
πὸ τῶν πολεμίων κρατούμενοι, σχεδὸν ἅπαντες ἀνῃρέθησαν.
ἐκ μὲν γὰρ πεζῶν ὀκτακισχιλίων, τριάκοντα μόνον διεσώθη-
σαν· ἐκ δ' ἱππέων ω̄, τετταράκοντα διέφυγον τὸν κίνδυνον.
ὁ δ' ἀρχάγαθος τηλικαύτῃ συμφορᾷ περιπεσὼν, ἐπανῆλθεν
εἰς τύνητα. καὶ τῶν μὲν ἐκπεμφθέντων στρατιωτῶν τοὺς περι-
λειπομένους μετεπέμπετο πανταχόθεν. εἰς δὲ τὴν σικελίαν ἐξέ-
πεμψε τοὺς δηλώσοντας τῷ πατρὶ τὰ συμβεβηκότα, καὶ πα-
ρακαλέσοντας βοηθεῖν τὴν ταχίστην. τοῖς δὲ προγεγονόσιν ἀτυ-
χήμασιν, ἕτερα τοῖς ἕλλησιν ἐλαττώσεις ἐγένετο. ἀπέστησαν γὰρ
ἀπ' αὐτῶν πλὴν ὀλίγων, ἅπαντες σύμμαχοι. συνεστράφησαν
δὲ αἱ τῶν πολεμίων δυνάμεις, καὶ πλησίον ποιησάμενοι πα-
ρεμβολὰς ἐφήδρευον. ἰμίλκων μὲν γὰρ κατειλάβετο τὰ στενὰ, καὶ
τῶν ἐκ τῆς χώρας εἰσβολῶν ἀπέκλεισε τοὺς ἐναντίους, ἀπέχον-
τας σταδίους ξ̄. ἐκ θατέρου μέρους ἐστρατοπέδευσεν ἀτάρβας, ἀπὸ
μ̄ σταδίων τοῦ τύνητος. διόπερ τῶν πολεμίων οὐ μόνον τῆς θαλάτ-
της, ἀλλὰ καὶ τῆς χώρας κυριευόντων, σιτοδεία δὲ συνέβαινε
συνέχεσθαι τοὺς ἕλληνας· καὶ τῷ φόβῳ πάντοθεν κατείχοντο. ἐν
ἀθυμίᾳ δὲ δεινῇ πάντων ὄντων, ἀγαθοκλῆς ὡς ἐπύθετο τὰ περὶ
τὴν λιβύην ἐλαττώματα, παρεσκεύασατο ναῦς τε μακρὰς
ἑπτὰ καὶ δέκα, διανοούμενος βοηθεῖν τοῖς περὶ τὸν ἀρχάγαθον.
καὶ τῶν περὶ σικελίαν δὲ πραγμάτων ἐπὶ τὸ χεῖρον αὐτῷ μετα-
βεβληκότων, διὰ τὸ τοὺς περὶ δεινοκράτην φυγάδας ηὐξῆσθαι ἐ-
πιπλεῖον, τὸν μὲν ἐν τῇ νήσῳ πόλεμον, τοῖς περὶ λεπτίνην στρατηγοῖς
ἐνεχείρισεν. αὐτὸς δὲ πληρώσας τὰς ναῦς, ἐπετήρει τὸν τοῦ πλοῦ και-
ρὸν, ἐφορμούντων τῶν καρχηδονίων λ̄ ναυσί, καθ' ὃν δὴ χρόνον ἐκ
τυρρηνίας αὐτῷ κατέπλευσαν ὀκτωκαίδεκα ναῦς ἐπὶ βοήθειαν.
αἱ διὰ νυκτὸς εἰς τὸν λιμένα εἰσπεσοῦσαι, τοὺς καρχηδονίους ἔλαθον.
ὁ δ' ἀγαθοκλῆς ταύτης τυχὼν τῆς ἀφορμῆς, κατεστρατήγησε τοὺς
πολεμίους, τοῖς μὲν συμμάχοις μένειν παραγγείλας, μέχρι ἂν αὐτὸς
ἐκπλεύσας ἐπισπάσηται τοὺς φοίνικας πρὸς τὸν διωγμόν. αὐτὸς δὲ
καθάπερ ἦν συντεθειμένος ἐκ τοῦ λιμένος, ἀνήχθη κατασπουδὴν τοῖς
ἑπτακαίδεκα σκάφεσιν. εἶθ' οἱ μὲν ἐφορμῶντες ἐδίωκον, οἱ δὲ πε-

ἐκ

εἰ τὸν ἀγαθοκλέα κατανοήσαντες τοὺς τυρρηνοὺς παραφαινο-
μένους ἐκ τοῦ λιμένος, ἄφνω τὰς ναῦς ἐπέστρεψαν· καὶ καταστάν
τες εἰς ἐμβολὴν, διεναυμάχουν τοῖς βαρβάροις. οἱ δὲ καρχηδό-
νιοι διά τε τὸ παράδοξον, καὶ διὰ τὸ τῶν πολεμίων εἰς μέσον ἀνα
λαμβάνεσθαι τὰς ἰδίας τριήρεις, καταπλαγέντες ἔφυγον. ἔπειθ' οἱ
μὲν ἕλληνες πέντε νεῶν αὐτάνδρων ἐκυρίευσαν. ὁ δὲ τῶν καρ
χηδονίων στρατηγὸς ἁλισκομένης ἤδη τῆς ναυαρχίδος, ἀπέσφα
ξεν ἑαυτὸν, προκρίνας τὸν θάνατον τῆς προσδοκηθείσης αἰχμαλω
σίας. οὐ μὴν ἐφάνη γε εὖ βεβουλευμένος. ἡ γὰρ ναῦς φοροῦ πνεύμα-
τος ἐπιλαβομένη, τοῦ δόλωνος ἀρθέντος, διέφυγε τὸν κίνδυνον. ἀγα
θοκλῆς μὲν οὖν οὐδ' ἐλπίδας ἔχων τοῦ κατὰ θάλατταν περιέσεσθαι
ποτὲ καρχηδονίων, ἐνίκησε ναυμαχίᾳ παραδόξως· καὶ τὸ λοι-
πὸν θαλασσοκρατῶν, παρείχετο τοῖς ἐμπόροις τὴν ἀσφάλειαν.
διόπερ οἱ συρακόσιοι, πάντοθεν πρὸς αὐτοὺς κομιζομένης ἀγο-
ρᾶς, ἀντὶ τῆς τῶν ἐπιτηδείων σπάνεως, ταχέως πάντων εἶχον
δαψίλειαν. ὁ δὲ δυνάστης μετεωρισθεὶς ἐπὶ γεγονότι προτερή-
ματι, λεπτίνην ἐξαπέστειλεν λεηλατήσοντα τὴν πολεμίαν, καὶ
μάλιστα τὴν ἀκραγαντίνην. ὁ γὰρ ξενόδοκος διὰ τὴν γεγενημένην
ἧτταν βλασφημούμενος ὑπὸ τῶν ἀντιπολιτευομένων, ἐστασία
ζε πρὸς αὐτούς. παρήγγειλε μὲν οὖν τῷ λεπτίνῃ, πειρᾶσθαι προκα
λέσασθαι τὸν ἄνδρα πρὸς τὴν μάχην· ῥᾳδίως γὰρ προτερήσειν,
ὡς στασιαζούσης δυνάμεως, καὶ προηττημένης. ὅπερ καὶ συνετε-
λέσθη. ὁ μὲν γὰρ λεπτίνης ἐμβαλὼν εἰς τὴν ἀκραγαντίνων, τὴν
χώραν ἐδῄου. ὁ δὲ ξενόδοκος τὸ μὲν πρῶτον ἡσυχίαν εἶχεν, οὐ
νομίζων αὐτὸν ἀξιόμαχον εἶναι. ὀνειδιζόμενος δὲ ὑπὸ τῶν πολι-
τῶν εἰς δειλίαν, προήγαγε τὴν στρατιὰν, τῷ μὲν ἀριθμῷ βραχὺ
λειπομένην τῶν ἐναντίων, τῇ δ' ἀρετῇ πολὺ καταδεεστέραν·
ὡς ἂν τῆς μὲν πολιτικῆς ἐν ἀνέσει καὶ σκιατροφίᾳ γεγενημέ-
νης, τῆς δ' ἐν ἀγραυλίᾳ καὶ συνεχέσι στρατείαις γεγυμνασμέ-
νης. διὸ καὶ μάχης γενομένης, οἱ περὶ τὸν λεπτίνην ταχὺ τοὺς ἀ-
κραγαντίνους τρεψάμενοι, συνεδίωξαν εἰς τὴν πόλιν. ἔπεσον
δ' ἐπὶ τῆς παρατάξεως τῶν ἡττηθέντων πεζοὶ μὲν περὶ φ, ἱππεῖς
δὲ πλείω τῶν ν. ἔπειθ' οἱ μὲν ἀκραγαντῖνοι δυσφοροῦντες ἐπὶ τοῖς

ἐλαττώμασιν, ἐν αἰτίαις εἶχον τὸν ξενόδοκον, ὡς δι' ἐκεῖνον δὶς
ἡττημένοι. ὁ δὲ φοβηθεὶς τὰς ἐπιφερομένας εὐθύνας καὶ κρίσεις,
ἀπεχώρησαν εἰς τὴν γέλαν. ἀγαθοκλῆς δὲ ἐν ἡμέραις ὀλίγαις
καὶ πεζῇ καὶ κατὰ θάλατταν νενικηκὼς τοὺς πολεμίους, ἔθυε τοῖς
θεοῖς, καὶ λαμπρὰς ὑποδοχὰς τῶν φίλων ἐποιεῖτο. ἀπετίθετο
δ' ἐν τοῖς πότοις τὸ τῆς τυραννίδος ἀξίωμα· καὶ τῶν τυχόντων ἰ-
διωτῶν, ταπεινότερον ἑαυτὸν ἀπεδείκνυεν· ἅμα μὲν διὰ τῆς
τοιαύτης πολιτείας θηρώμενος τὴν παρὰ τῶν πολλῶν εὔνοιαν,
„ ἅμα δὲ διδοὺς ἐν τῇ μέθῃ καθ' αὑτοῦ παρρησίαν, ἀκριβῶς κα-
„ τενόει τὴν ἑκάστου διάνοιαν τῆς ἀληθείας ἐκφερομένης ἀπαρακα-
λύπτως διὰ τὸν οἶνον. ὑπάρχων δὲ καὶ φύσει γελωτοποιὸς καὶ
μῖμος, οὐδ' ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἀπείχετο τοῦ σκώπτειν τοὺς καθη-
μένους, καὶ τινὰς αὐτῶν εἰκάζειν· ὥστε τὸ πλῆθος πολλάκις εἰς
γέλωτα ἐκτρέπεσθαι, καθάπερ τινὰ τῶν ἠθολόγων ἢ θαυματο-
ποιῶν θεωροῦντας. δορυφορούμενος δὲ ὑπὸ πλήθους, εἰς τὰς ἐκ-
κλησίας εἰσῄει μόνος, οὐχ ὁμοίως διονυσίῳ τῷ τυράννῳ· οὗτος
„ γὰρ ἐπὶ τοσοῦτον ἀπίστως διέκειτο πρὸς ἅπαντας, ὥστε κατὰ μὲν
„ τὸ πλεῖστον κομᾶν καὶ πωγωνοτροφεῖν, ὅπως μὴ συναναγκασθῇ
„ τῷ τοῦ κουρέως σιδήρῳ παραβαλεῖν τὰ κυριώτατα μέρη τοῦ
„ σώματος. εἰ δὲ καὶ ποτὲ χρεία γένοιτο τὴν κεφαλὴν ἀποκείρα-
„ σθαι, περιέκαε τὰς τρίχας, μίαν ἀσφάλειαν τυραννίδος ἀποφαι-
„ νόμενος τὴν ἀπιστίαν. ὁ δ' οὖν ἀγαθοκλῆς παρὰ τὸν πότον λα-
βὼν ἐν τὸ μέγαν χρυσοῦν, εἶπεν, ὡς οὐ πρότερον ἀπέστη τῆς κερα-
μευτικῆς τέχνης, ἕως τοιαῦτα ἐκπωμάτων πλάσματα φιλο-
τεχνῶν ἐκεραμεύσατο. οὐ γὰρ ἀπηρνεῖτο τὴν ἐπιστήμην, ἀλλὰ
καὶ τοὐναντίον ἐκαυχᾶτο· διὰ τῆς ἰδίας ἀρετῆς ἀποφαινόμενος,
ἀντὶ τοῦ ταπεινοτάτου βίου τὸν ἐπιφανέστατον μετειληφέναι. καὶ
ποτὲ πολιορκοῦντος αὐτοῦ τινὰ τῶν οὐκ ἀδόξων πόλεων, καὶ τῶν ἀπὸ
τοῦ τείχους βοώντων, κεραμεῦ καὶ κεραμιδεῦ, πότε τοὺς μισθοὺς ἀπο-
δώσεις τοῖς στρατιώταις· ὑπολαβὼν εἶπεν, ὅταν ταύτην ἐξέλω.
οὐ μὴν ἀλλὰ διὰ τῆς ἐν τοῖς πότοις εὐτραπελίαν κατανοήσας τῶν
μεθυόντων τοὺς ἀλλοτρίως τι πρὸς τὴν δυναστείαν ἔχοντας,
παρέλαβεν αὐτοὺς ποτὲ κατ' ἰδίαν πάλιν ἐπὶ τὴν ἑστίασιν· καὶ

τῶν

τῶν ἄλλων συρακοσίων τοὺς μάλιστα πεφρονηματισμένους τὸν ἀ-
ριθμὸν φ̄ ὄντας, οἷς προεστήκει τῶν μισθοφόρων τοὺς εὐθέτους, ἅ-
παντας ἀπέσφαξε. σφόδρα γὰρ εὐλαβεῖτο, μὴ χωρισθέντος
αὐτοῦ εἰς λιβύην, καταλύσωσι τὴν δυναστείαν, ἐπικαλεσάμε-
νοι τοὺς μετὰ δεινοκράτους φυγάδας. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον ἀσ-
φαλισάμενος τὰ περὶ τὴν ἀρχὴν, διέπλευσεν ἐκ τῶν συρακου
σῶν. καὶ κομισθεὶς εἰς λιβύην, κατέλαβε τὸ στρατόπεδον ἐν ἀθυ
μίᾳ καὶ σπάνει πολλῇ. διόπερ κρίνων συμφέρειν διαγωνίζεσθαι,
παρεκάλεσε τοὺς στρατιώτας εἰς τὸν κίνδυνον. καὶ παραγαγὼν τὴν
δύναμιν ἐκτεταγμένην, προεκαλεῖτο τοὺς βαρβάρους εἰς μά-
χην. εἶχε δὲ πεζοὺς μὲν τοὺς ἅπαντας ὑπολειπομένους ἕλληνας
ἑξακισχιλίους, κελτοὺς δὲ καὶ σαμνίτας καὶ τυῤῥηνοὺς τούτων
οὐκ ἐλάττους· λίβυας δὲ μικρὸν ἀπολείποντας τῶν μυρίων. οὓς ἐφέ-
δρους εἶναι συνέβαινε, συμμεταβαλλομένους ἀεὶ τοῖς καιροῖς. χωρὶς
δὲ τούτων ἠκολούθουν ἱππεῖς χίλιοι φ̄. ζεύγη δὲ λιβύων, πλείω
τῶν ἑξακισχιλίων. οἱ δὲ καρχηδόνιοι κατεστρατοπεδευκότες ἐπὶ
τῶν ὑπερδεξίων καὶ δυσπροσίτων, διακινδυνεύειν μὲν πρὸς
ἀνθρώπους ἀπογινώσκοντας τὴν σωτηρίαν, οὐκ ἔκρινον. μένον-
τες δ' ἐν τῇ παρεμβολῇ, καὶ πάντων εὐποροῦντες, τῇ σπά-
νει καὶ τῷ χρόνῳ καταπολεμήσειν τοὺς ἐναντίους ἤλπιζον. ὁ δ'
ἀγαθοκλῆς οὐ δυνάμενος αὐτοὺς εἰς τὰ πεδία προαγαγέσθαι, τῶν
δὲ καιρῶν ἀναγκαζόντων τολμᾶν τι, καὶ παραβάλλεσθαι, τὴν
δύναμιν ἤγαγεν ἐπὶ τὴν βαρβάρων στρατοπεδείαν. ἐπεξελθόν
των οὖν τῶν καρχηδονίων, καὶ πολὺ τῷ πλήθει καὶ ταῖς δυσ-
χωρίαις ὑπερεχόντων, ἐπὶ μέν τινα χρόνον οἱ περὶ τὸν ἀγαθο-
κλέα διεκαρτέρουν, πάντοθεν ἐκθλιβόμενοι. μετὰ δὲ ταῦτ' ἐν
δόντων τῶν μισθοφόρων καὶ τῶν ἄλλων, ἠναγκάσθησαν ἀναχωρῆ-
σαι πρὸς τὴν στρατοπεδείαν. οἱ δὲ βάρβαροι βαρέως ἐπικείμε-
νοι, τοὺς μὲν λίβυας παρήλλαττον οὐδὲν ἐνοχλοῦντες, ἵνα τὴν εὔ-
νοιαν αὐτῶν ἐκκαλέσωνται· τοὺς δ' ἕλληνας καὶ μισθοφόρους γνω-
ρίζοντες διὰ τῶν ὅπλων, ἐφόνευον, μέχρις ὅτου συνεδίωξαν εἰς
τὴν παρεμβολήν· τότε μὲν οὖν ἀνῃρέθησαν ἀγαθοκλέους εἰς τρι
χιλίους. περὶ δὲ τὴν ἐπιοῦσαν νύκτα, τὰς δυνάμεις ἀμφοτέρας συ

συνέβη περιπεσεῖν παραλόγῳ τινὶ συμφορᾷ, καὶ πᾶσιν ἀνελπίστῳ. τῶν γὰρ καρχηδονίων μετὰ τὴν νίκην τοὺς καλλίστους τῶν αἰχμαλώτων θυόντων χαριστήρια νυκτὸς τοῖς θεοῖς, καὶ πολλοῦ πυρὸς τοὺς ἱερουργουμένους ἄνδρας κατέχοντος, ἐξαίφνης πνεύματος ἐπιπεσόντος, συνέβη τὴν ἱερὰν σκηνὴν ἀναφθῆναι, πλησίον οὖσαν τοῦ βωμοῦ· ἀπὸ δὲ ταύτης τὴν στρατηγικήν, καὶ μετὰ τὸ συνεχὲς οὔσας τὰς τῶν ἡγεμόνων· ὥστε πολλὴν ἔκπληξιν γενέσθαι καὶ φόβον, κατὰ πᾶν τὸ στρατόπεδον. τινὲς γὰρ τὸ πῦρ ἐπιχειροῦντες σβέσαι, τινὲς δὲ τὰς πανοπλίας καὶ τὰ πολυτελέστατα τῶν παρασκευασμένων ἐκκομίζοντες, ὑπὸ τῆς φλογὸς ἀπελαμβάνοντο. τῶν γὰρ σκηνῶν ἐκ καλάμου καὶ χόρτου συγκειμένων, καὶ τοῦ πυρὸς ὑπὸ τοῦ πνεύματος βιαιότερον ἐκριπισθέντος, ἡ παρὰ τῶν στρατιωτῶν βοήθεια κατεταχεῖτο. διὸ καὶ τῆς παρεμβολῆς ταχὺ πάσης φλεγομένης, πολλοὶ μὲν ἐν στεναῖς ταῖς διόδοις ἀποληφθέντες, ζῶντες κατεκαύθησαν· καὶ τῆς εἰς τοὺς αἰχμαλώτους ὠμότητος παραχρῆμα τὴν κόλασιν ὑπέχον, αὐτὸ τὸ τῆς ἀσεβείας ἴσην τὴν τιμωρίαν ποιησαμένης. τοῖς δ᾽ ἐκ τῆς παρεμβολῆς ἐκπίπτουσι μετὰ θορύβου καὶ κραυγῆς, ἕτερος μείζων ἐπηκολούθει κίνδυνος. τῶν μετ᾽ ἀγαθοκλεῖ συντεταγμένων λιβύων, εἰς πεντακισχιλίους ἀποστάντων τῶν ἑλλήνων, νυκτὸς ηὐτομόλουν πρὸς τοὺς βαρβάρους. τούτους δὲ οἱ πρὸς τὴν κατασκοπὴν ἐκπεμφθέντες, ὡς εἶδον ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν τῶν καρχηδονίων προσάγοντας, νομίσαντες τὴν τῶν ἑλλήνων δύναμιν ἅπασαν διεσκευασμένην εἶναι, ταχὺ τοῖς στρατιώταις ἐδήλωσαν τὴν προσιοῦσαν δύναμιν. διαδοθέντος οὖν πρὸς ἅπαντας τοῦ λόγου, θόρυβος ἐνέπιπτε, καὶ προσδοκία τῆς τῶν πολεμίων ἐφόδου. ἑκάστου δὲ τὴν σωτηρίαν ἐν τῇ φυγῇ τιθεμένου, καὶ μήτε παραγγέλματος δοθέντος ὑπὸ τῶν στρατηγῶν, μήτε τάξεως οὔσης μηδὲ μιᾶς, οἱ φεύγοντες ἐνέπιπτον. ὧν οἱ μὲν διὰ τὸ σκότος, οἱ δὲ διὰ τὴν ἔκπληξιν ἀγνοοῦντες, ὡς τοὺς πολεμίους ἠμύνοντο. πολλοῦ δὲ φόνου γινομένου, καὶ τῆς ἀγνοίας ἐπικρατούσης, οἱ μὲν ἐν χειρῶν νόμῳ διεφθάρησαν· οἱ δ᾽ ἐκπεπηδηκότες ἄνοπλοι, καὶ τὴν φυγὴν ποιούμενοι διὰ τῶν δυσχωρίων κατεκρημνίζοντο, τῆς

ψυχῆς

ψυχῆς ἐπτοημένης, διὰ τὸν ἀπροσδόκητον φόβον. τὸ δὲ τέλος
πλειόνων ἢ πεντακισχιλίων ἀπολομένων, τὸ λοιπὸν πλῆθος διε-
σώθη πρὸς τὴν καρχηδόνα. οἱ δ᾽ ἐν τῇ πόλει τότε μὲν συνεξα-
πατηθέντες τῇ φήμῃ τῶν ἰδίων, ὑπέλαβον ἡττῆσθαι μάχῃ, καὶ
τῆς δυνάμεως τὸ πλεῖστον διεφθάρθαι. διόπερ ἀγωνιῶντες, ἀνέῳ-
ξαν τὰς πύλας. καὶ μετὰ θορύβου καὶ πτοήσεως ἐδέχοντο τοὺς
στρατιώτας, φοβούμενοι μὴ τοῖς ἐσχάτοις οἱ πολέμιοι συνεισπέ-
σωσιν. ἡμέρας δὲ γενομένης, μαθόντες τἀληθές, μόλις ἀπελύθη-
σαν τῆς τῶν δεινῶν προσδοκίας. οἱ δὲ περὶ τὸν ἀγαθοκλέα περὶ
τὸν αὐτὸν χρόνον δι᾽ ἀπάτην καὶ προσδοκίαν ψευδῆ, ταῖς ὁμοί-
αις περιέπεσον συμφοραῖς. τῶν γὰρ ἀποστατῶν λιβύων, μετὰ τὸν
ἐμπρησμὸν τῆς παρεμβολῆς, καὶ τὸν γενόμενον θόρυβον οὐ τολμη-
σάντων προάγειν, ἀλλ᾽ εἰς τοὐπίσω πάλιν ἐπανιόντων, τῶν ἑλ-
λήνων τινὲς αἰσθόμενοι προσιόντας αὐτούς, καὶ δόξαντες τὴν
τῶν καρχηδονίων δύναμιν ἥκειν, ἀπήγγειλαν τοῖς περὶ τὸν ἀγα-
θοκλέα, πλησίον ὑπάρχειν τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον. τοῦ
δυνάστου δὲ παραγγείλαντος εἰς ὅπλα χωρεῖν, ἐξέπιπτον ἐκ τῆς
στρατοπεδείας οἱ στρατιῶται μετὰ πολλοῦ θορύβου. ἅμα δὲ τῆς τε
κατὰ τὴν παρεμβολὴν φλογὸς εἰς ὕψος ἀρθείσης, καὶ τῆς τῶν καρ-
χηδονίων κραυγῆς ἐξακούστου γινομένης, ὑπέλαβον πρὸς ἀλή-
θειαν τοὺς βαρβάρους ἁπάσῃ τῇ δυνάμει προσάγειν ἐπ᾽ αὐτούς.
τῆς δ᾽ ἐκπλήξεως τὸ βουλεύεσθαι παραιρουμένης, ἐνέπεσε φόβος
εἰς τὸ στρατόπεδον, καὶ πάντες πρὸς φυγὴν ὥρμησαν. εἶτα
προσμιξάντων αὐτοῖς τῶν λιβύων, καὶ τῆς νυκτὸς μείζονα τὴν ἄγ-
νοιαν φυλαττούσης, οἱ περιτυγχάνοντες, ἀλλήλους ὡς πολεμίους
ἠμύνοντο. ὅλην δὲ τὴν νύκτα πανταχῇ διεσπαρμένων αὐ-
τῶν, καὶ πανικῷ θορύβῳ συνεχομένων, συνέβη πλείους τῶν τε-
τρακισχιλίων ἀναιρεθῆναι. ἐπιγνωσθείσης δὲ μόγις τῆς ἀληθείας,
οἱ διασωθέντες ἐπανῆλθον εἰς τὴν παρεμβολήν. αἱ μὲν οὖν δυ-
νάμεις ἀμφότεραι τὸν εἰρημένον τρόπον ἠτύχησαν, ἐξαπατη-
θεῖσαι κατὰ τὴν παροιμίαν, τοῖς κενοῖς τοῦ πολέμου. ἀγαθοκλῆς δὲ “
μετὰ τὴν γενομένην ἀτυχίαν, τῶν μὲν λιβύων ἁπάντων ἀπο-
στάντων ἀπ᾽ αὐτοῦ, τῆς δὲ ὑπολειπομένης δυνάμεως ἀδυνατού-

σης διαπολεμεῖν πρὸς τοὺς καρχηδονίους, διέγνω τὴν λιβύην ἐκ-
λιπεῖν. διακομίσαι δὲ τοὺς στρατιώτας οὐχ ὑπελάμβανε δυνήσε-
σθαι, διὰ τὸ μήτε πορεῖα παρεσκευάσθαι, μήτε τοὺς καρχηδονίους
ἐπιτρέψαι ποτ' ἂν θαλασσοκρατοῦντας. διαλύσεις δ' οὐκ ἐνό-
μιζε ποιήσεσθαι τοὺς βαρβάρους, πολὺ προέχοντας ταῖς δυνάμε-
σι, καὶ διαβεβαιουμένους ταῖς τῶν πρώτων διαβάντων ἀπωλείαις,
ἀποτρέψαι τοὺς ἄλλους ἐπιτίθεσθαι τῇ λιβύῃ. ἔκρινεν οὖν μετ' ὀλί-
γων λάθρα ποιήσασθαι τὴν ἀναγωγήν, καὶ συνεβίβασε τὸν νεώ-
τερον τῶν υἱῶν ἡρακλείδην. τὸν γὰρ ἀρχάγαθον ηὐλαβεῖτο,
μή ποτε συνὼν τῇ μητρυιᾷ καὶ φύσει τολμηρὸς ὤν, ἐπιβουλὴν
κατ' αὐτοῦ συστήσῃ. ὁ δ' ἀρχάγαθος ὑποπτεύσας αὐτοῦ τὴν
ἐπίνοιαν, παρετήρει τὸν ἔκπλουν, διανοούμενος μηνῦσαι τῶν
ἡγεμόνων τοῖς διακωλύσουσι τὴν ἐπιβολήν. ἡγεῖτο γὰρ δεινὸν
εἶναι, τὸ τῶν μὲν κινδύνων ἑαυτὸν προθύμως μετεσχηκέναι, προα-
γωνιζόμενον τοῦ πατρὸς καὶ τἀδελφοῦ. τῆς δὲ σωτηρίας μόνον
ἀποστερεῖσθαι, καταλειπόμενον ἔκδοτον τοῖς πολεμίοις. διὸ δὴ τοὺς
περὶ τὸν ἀγαθοκλέα μέλλοντας λάθρα τὸν ἀπόπλουν ποιεῖσθαι
νυκτὸς, ἐμήνυσε τισὶ τῶν ἡγεμόνων. οἱ δὲ συνδραμόντες, οὐ μό-
νον διεκώλυσαν, ἀλλὰ καὶ τῷ πλήθει τὴν ῥᾳδιουργίαν ἐξέθη-
καν. ἐφ' οἷς οἱ στρατιῶται περιαλγεῖς γινόμενοι, συνέλαβον τὸν
δυνάστην· καὶ δήσαντες παρέδωκαν εἰς φυλακήν. ἀναρχίας
οὖν γενομένης ἐν τῷ στρατοπέδῳ, θόρυβος ἦν καὶ ταραχή. [illegible]
τῆς νυκτὸς ἐπιλαβούσης, διεδόθη λόγος ὡς πλησίον εἰσὶν οἱ πολέ-
μιοι. ἐκπεσούσης δὲ πτόης, καὶ φόβου πανικοῦ, διεσκευασμένος
ἕκαστος προῆγεν ἐκ τῆς παρεμβολῆς οὐδενὸς παραγγέλλοντος.
καθ' ὃν δὴ χρόνον οἱ τὸν δυνάστην παραφυλάττοντες, οὐχ ἧττον τῶν
ἄλλων ἐκπεπληγμένοι, καὶ δόξαντες ὑπό τινων καλεῖσθαι, τα-
χέως ἐξῆγον τὸν ἀγαθοκλέα διειλημμένον δεσμοῖς. τὸ δὲ πλῆ-
θος ὡς εἶδεν, εἰς ἔλεον ἐτράπη· καὶ πάντες ἐπεβόων ἀφεῖναι. ὁ
δὲ λυθεὶς καὶ μετ' ὀλίγων ἐμβὰς εἰς τὸ πορθμεῖον, ἔλαθεν ἐκπλεύ-
σας περὶ τὴν δύσιν τῆς πλειάδος, χειμῶνος ὄντος. οὗτος μὲν οὖν
τῆς ἰδίας σωτηρίας φροντίσας, ἐγκατέλιπε τοὺς υἱούς. οὓς οἱ στρατιῶ-
ται τὸν δρασμὸν ἀκούσαντες, εὐθὺς ἀπέσφαξαν. καὶ στρατη-

γοὺς

γοὺς δ' ἐξ ἑαυτῶν ἑλόμενοι, διελύθησαν πρὸς Καρχηδονίους· ὥστε τὰς πόλεις, ἃς εἶχον, παραδοῦναι, καὶ λαβεῖν τάλαντα τ'. καὶ τοὺς μὲν ὁρμωμένους μετὰ Καρχηδονίων στρατεύειν, κομίζεσθαι τοὺς δεδομένους μισθούς. τοὺς δ' ἄλλους εἰς Σικελίαν διακομισθέντας, λαβεῖν οἰκητήριον Σολοῦντα. τῶν μὲν οὖν στρατιωτῶν οἱ πλεῖστοι ἐμμείναντες ταῖς συνθήκαις, ἔτυχον τῶν ὁμολογηθέντων. ὅσοι δὲ τὰς πόλεις διακατέχοντες ἀντεῖχον ταῖς παρ' Ἀγαθοκλέους ἐλπίσιν, ἐξεπολιορκήθησαν κατὰ κράτος, ὧν οἱ Καρχηδόνιοι τοὺς μὲν ἡγεμόνας ἀνεσταύρωσαν, τοὺς δ' ἄλλους δήσαντες πέδαις, τὴν διὰ τὸν πόλεμον ἐξηγριωμένην χώραν, ἐξηνάγκαζον τοῖς ἰδίοις πόνοις πάλιν ἐξημεροῦν. Καρχηδόνιοι μὲν οὖν ἔτος τέταρτον πολεμούμενοι, τοῦτον τὸν τρόπον ἐκομίσαντο τὴν ἐλευθερίαν. περὶ δ' Ἀγαθοκλέους στρατείας εἰς Λιβύην, ἐπισημήναιτ' ἄν τις τότε παράδοξον καὶ τὴν εἰς τὰ τέκνα γενομένην τιμωρίαν, οἷον τῇ θείᾳ προνοίᾳ. ἐπὶ μὲν γὰρ τῆς Σικελίας ἡττηθείς, καὶ τὴν πλείστην τῆς δυνάμεως ἀπολέσας, ἐπὶ τῆς Λιβύης μικρῷ μέρει τοὺς προνενικηκότας κατεπολέμησε. καὶ τὰς μὲν ἐν τῇ Σικελίᾳ πόλεις ἁπάσας ἀποβαλών, πρὸς Συρακούσαις ἐπολιορκεῖτο· κατὰ δὲ τὴν Λιβύην πασῶν τῶν ἄλλων πόλεων ἐγκρατὴς γενόμενος, εἰς πολιορκίαν κατέκλεισε τοὺς Καρχηδονίους, τῆς τύχης ὥσπερ ἐπίτηδες ἐπιδεικνυμένης τὴν ἰδίαν δύναμιν ἐπὶ τῶν ἀπηλπισμένων. εἰς τηλικαύτην δ' ὑπεροχὴν ἐλθόντος αὐτοῦ, καὶ τὸν Ὀφέλλαν φονεύσαντος, ὄντα φίλον καὶ ξένον, φανερῶς ἐπεσημήνατο τὸ δαιμόνιον, ὡς διὰ τὴν εἰς τοῦτον παρανομίαν, τῶν ὕστερον αὐτῷ γεγενημένων τὸ θεῖον ἐπιστῆσαι. τοῦ γὰρ αὐτοῦ μηνὸς καὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας Ὀφέλλαν ἀνελών, παρέλαβε τὴν δύναμιν, καὶ πάλιν τοὺς υἱοὺς ἀπολέσας, ἀπέβαλε τὸ στρατόπεδον. καὶ τὸ πάντων ἰδιώτατον ὁ θεός, ὥσπερ ἀγαθὸς νομοθέτης, διπλῆν ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὴν κόλασιν. ἕνα γὰρ φίλον ἀδίκως φονεύσας, δυεῖν υἱῶν ἐστερήθη. τῶν μετ' Ὀφέλλα παραγενομένων, προσενεγκάντων τὰς χεῖρας τοῖς νεανίσκοις. ταῦτα μὲν οὖν ἡμῖν εἰρήσθω, πρὸς τοὺς καταφρονοῦντας τῶν τοιούτων. ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς ἐπειδὴ διεκομίσθη ταχέως ἐκ τῆς Λιβύης

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

εἰς τὴν σικελίαν, μεταπεμψάμενος μέρος τῆς δυνάμεως, παρῆλθεν εἰς τὴν τῶν αἰγεσταίων πόλιν, οὖσαν σύμμαχον. ἀπορούμενος δὲ χρημάτων, εἰσφέρειν ἠνάγκαζε τοὺς εὐπόρους τὸ πλεῖον μέρος τῆς ὑπάρξεως, οὔσης τῆς πόλεως τότε μυριάνδρου. πολλῶν δ' ἐπὶ τούτοις ἀγανακτούντων, καὶ συντρεχόντων, αἰτιασάμενος τοὺς αἰγεσταίους, ἐπιβουλεύειν αὐτῷ, δειναῖς περιέβαλε συμφοραῖς τὴν πόλιν. τοὺς μὲν γὰρ ἀπορωτάτους προαγαγὼν ἐκτὸς τῆς πόλεως, παρὰ τὸν σκάμανδρον ποταμὸν ἀπέσφαξε. τοὺς δὲ δοκοῦντας οὐσίαν κεκτῆσθαι μείζονα βασανίζων, ἠνάγκαζε λέγειν ὁπόσα ἔχων ἕκαστος τυγχάνει χρήματα. καὶ τοὺς μὲν αὐτῶν ἐτρόχιζε, τοὺς δ' εἰς τοὺς καταπέλτας μὲν δεσμεύων κατετόξευεν· ἐνίοις δ' ἀστραγάλους προστιθεὶς, βιαιότερον δειναῖς ἀλγηδόσι περιέβαλλεν. ἐξεῦρε δὲ καὶ ἑτέραν τιμωρίαν, ἐμφερῆ τῷ φαλάριδος ταύρῳ. κατεσκεύασε γὰρ κλίνην χαλκῆν, ἀνθρωπίνου σώματος τύπον ἔχουσαν, καθ' ἕκαστον μέρος κλεισὶ διειλημμένην. εἰς ταύτην δ' ἐναρμόζων τοὺς βασανιζομένους, ὑπέκαε ζῶντας, τοσοῦτο διαφερούσης τῆς κατασκευῆς ταύτης παρὰ τὸν ταῦρον, τὸ καὶ θεωρεῖσθαι τοὺς ἐν ταῖς ἀνάγκαις ἀπολλυμένους. τῶν δὲ γυναικῶν τῶν εὐπόρων, τινῶν μὲν καρκίνοις τοῖς σιδηροῖς τὰ σφυρὰ πιέζων συνέτεινε, τινῶν δὲ τοὺς τιτθοὺς ἀπέτεμνε. ταῖς δ' ἐγκύοις πλίνθους ἐπὶ τὴν ὀσφῦν ἐπιτιθεὶς, τὸ ἔμβρυον ὑπὸ τοῦ βάρους ἐξέθλιβε. τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ ἀεὶ τὰ χρήματα πάντα τοῦ τυράννου ζητοῦντος, καὶ μεγάλου φόβου τὴν πόλιν ἐπέχοντος, τινὲς μὲν αὑτοὺς συγκατέκαυσαν ταῖς οἰκίαις, τινὲς δὲ τῇ ἀγχόνῃ τὸ ζῆν ἐξέλιπον. ἡ μὲν αἴγεστα τυχοῦσα μιᾶς ἡμέρας ἀτυχοῦς, ἡβηδὸν ἐθανατώθη. ὁ δ' ἀγαθοκλῆς παρθένους μὲν καὶ παῖδας εἰς τὴν ἰταλίαν διακομίσας, ἀπέδοτο τοῖς βρεττίοις. τῆς δὲ πόλεως οὐδὲ τὴν προσηγορίαν ἀπολιπὼν, ἀλλὰ δικαιόπολιν μετονομάσας, ἔδωκεν οἰκητήριον τοῖς αὐτομόλοις. ἀκούσας γὰρ τὴν τῶν υἱῶν ἀναίρεσιν, καὶ διὰ ὀργῆς ἔχων ἅπαντας τοὺς ἀπολελειμμένους κατὰ λιβύην, ἔπεμψε τῶν φίλων τινὰς εἰς συρακούσας, πρὸς ἄντανδρον τὸν ἀδελφὸν, διακελευσάμενος τοὺς τῶν συστρατευσάντων ἐπὶ καρχηδόνα συγγενεῖς ἅπαντας ἀποσφάξαι. ταχὺ δὲ

τούτου

τούτου τὸ προσταχθὲν ποιήσαντος, ποικιλώτατον γενέσθαι συ-
νέβη φόνον τῶν προγεγονότων. οὐ γὰρ μόνον τοὺς ἀκμάζοντας ταῖς
ἡλικίαις ἀδελφοὺς ἢ πατέρας ἢ παῖδας ἐξῆγεν ἐπὶ τὸν θάνα-
τον, ἀλλὰ καὶ πάππους· καὶ τούτων εἰ τύχοι καὶ πατέρας προει-
όντας ἐσχατογήρως, καὶ ταῖς ὅλαις ἐσθήσεσι διὰ τὸν χρόνον ἤδη
παραλελυμένους· ἔτι δὲ νηπίους παῖδας ἐν ἀγκάλαις φερομέ-
νους· καὶ τῆς ἐπιφερομένης αὐτοῖς συμφορᾶς, οὐδεμίαν αἴσθησιν λαμ-
βάνοντας. ἦγον δὲ καὶ γυναῖκας, ὅσαι μετεῖχον οἰκειότητος ἢ
συγγενείας, καὶ καθόλου πᾶς ὁ μέλλων τῇ καθ' αὐτὸν τιμωρίᾳ
λύπην ἐμποιῆσαι τοῖς ἐπὶ τῆς λιβύης ἀπολειφθεῖσι. πολλοῦ δὲ πλή-
θους καὶ παντοίου πρὸς τὴν θάλατταν ἀχθέντος ἐπὶ τὴν τιμω-
ρίαν, καὶ τῶν σφαγέων ἐφεστώτων, δάκρυα καὶ δεήσεις καὶ θρῆ-
νος ἐγίνετο συμφορητὸς, ὧν μὲν ἀνηλεῶς φονευομένων, ὧν δὲ ἐπὶ
ταῖς τῶν πλησίον συμφοραῖς ἐκπληττομένων, καὶ διὰ τὸ προσδο-
κώμενον οὐδὲν διαφερόντων ταῖς ψυχαῖς τῶν προαποθνησκόντων.
τὸ δὲ πάντων χαλεπώτατον, πολλῶν ἀναιρεθέντων, καὶ παρὰ τὸν
αἰγιαλὸν ἐρριμμένων τῶν σωμάτων, οὔτε συγγενὴς οὐδεὶς οὔτε
φίλος ἐτόλμα τινὰ κηδεύειν, φοβούμενος μὴ δόξῃ προσαγγέλ-
λειν ἑαυτοῦ, μετέχοντα τῆς ἐκείνων οἰκειότητος. διὰ δὲ τὸ πλῆθος τῶν
φονευθέντων ὑπὸ τοῦ κύματος, συνέβη ἐπὶ τὴν θάλατταν ἐφ'
ἱκανὸν τόπον αἵματι κρατεῖσαν, πόρρωθεν διαφαίνειν τὴν ὑ-
περβολὴν τῆς τοῦ πάθους ὠμότητος. Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διε-
ληλυθότος, ἀθήνησι μὲν ἦρχε κόρυβος· ἐν ῥώμῃ δὲ τὴν ὕπα-
τον ἀρχὴν παρέλαβον κόϊντος μάρκιος καὶ πόπλιος κορνήλι-
ος. ἐπὶ δὲ τούτων ἀντίγονος ὁ βασιλεὺς τελευτήσαντος αὐ-
τοῦ νεωτέρου τῶν υἱῶν φοίνικος, τοῦτον μὲν βασιλικῶς ἔθαψε· τὸν δὲ
δημήτριον ἐκ τῆς κύπρου μεταπεμψάμενος, ἤθροιζε τὰς δυνά-
μεις εἰς τὴν ἀντιγονίαν. ἔκρινε δὲ στρατεύειν ἐπὶ τὴν αἴγυπτον.
αὐτὸς δὲ τοῦ πεζοῦ στρατεύματος ἀφηγούμενος, προῆγε διὰ τῆς
κοίλης συρίας, ἔχων πεζοὺς μὲν πλείους τῶν ὀκτακισμυρίων, ἱπ-
πεῖς δὲ περὶ ὀκτακισχιλίους, ἐλέφαντας δὲ τρισὶ πλείους τῶν π.
τῷ δὲ δημητρίῳ παραδοὺς τὸν στόλον, συνέταξε συμπαραπλεῖν
ἅμα πορευομένῃ τῇ δυνάμει, παρεσκευασμένων νεῶν τῶν ἁπα-

σῶν μακρῶν μὲν ρ̄ν̄, πορείων δὲ στρατιωτικῶν ρ̄, ἐν οἷς ἐκόμιζε
τὸ βελῶν πλῆθος. τῶν δὲ κυβερνητῶν οἰομένων δεῖν ἀπιδεῖν
τὴν τῆς πλειάδος δύσιν, δοκοῦσαν ἔσεσθαι μεθ' ἡμέρας ὀκτώ, τού-
τοις μὲν ἐπετίμησεν ὡς καταῤῥωδοῦσι τοὺς κινδύνους. αὐτὸς δὲ
στρατοπεδεύων περὶ γάζαν, καὶ σπεύδων φθάσαι τὴν τοῦ πτο-
λεμαίου παρασκευὴν, ταῖς μὲν στρατιώταις παρήγγειλε δέχ' ἡμε-
ρῶν ἔχειν ἐπισιτισμόν. ἐπὶ δὲ ταῖς καμήλοις ταῖς ἀθροισθείσαις
ὑπὸ τῶν ἀράβων, ἐπέθηκε σίτου μυριάδας μεδίμνων ιγ̄, καὶ
χόρτου πλῆθος τοῖς τετράποσι. τά τε βέλη κομίζων τοῖς ζεύ-
γεσι, προῆγε διὰ τῆς ἐρήμου μετὰ κακοπαθείας, διὰ τὸ πολλοὺς
εἶναι τῶν τόπων τελματώδεις, καὶ μάλιστα περὶ τὰ καλούμενα
βάραθρα. οἱ δὲ περὶ τὸν δημήτριον ἐκ τῆς γάζης ἐκπλεύσαντες
περὶ μέσας νύκτας, τὸ μὲν πρῶτον εὐδίας οὔσης, ἐφ' ἡμέρας τι-
νὰς ταῖς ταχυναυτούσαις ναυσὶν ἐρυμούλκουν τὰ στρατιωτικὰ
πορεῖα· ἔπειτα τῆς πλειάδος περικαταλαμβανούσης αὐτούς, καὶ
πνεύματος ἐπιγενομένου βορείου, συνέβη πολλὰ τῶν τετρηρικῶν
σκαφῶν ἀπὸ τοῦ χειμῶνος κατενεχθῆναι παραβόλως ἐπὶ πόλιν
ῥαφίαν, οὖσαν δυσπρόσορμον καὶ τεναγώδη. τῶν δὲ πλοίων τῶν
κομιζόντων τὰ βέλη, τὰ μὲν ὑπὸ τοῦ χειμῶνος συγκλυσθέντα
διεφθάρη, τὰ δ' ἐπαλινδρόμησεν εἰς τὴν γάζαν. τοῖς δὲ κρατί-
στοις τῶν σκαφῶν βιασάμενοι, διέτειναν μέχρι τοῦ κασίου. τοῦτο δὲ τοῦ
μὲν νείλου διέστηκεν οὐ μακράν, ἀλίμενον δ' ἐστί, καὶ κατὰ τὰς χει-
μερίους περιστάσεις ἀπροσόρμιστον· διόπερ ἠναγκάζοντο τὰς ἀγ-
κύρας ἀφέντες, ὡς ἂν ἐν δυσὶ σταδίοις ἀπὸ τῆς γῆς ἀποσαλεύειν,
ἅμα πολλοῖς περιεχόμενοι δεινοῖς. τοῦ μὲν γὰρ κλύδωνος ῥηγ-
νυμένου, ταχύτερον ἐκινδύνευον αὔτανδρα τὰ σκάφη συγ-
κλυσθῆναι. τῆς δὲ γῆς οὔσης ἀπροσορμίστου καὶ πολεμίας, οὔτε ναῦς
ἀκινδύνως ἦν προσπλεῖν, οὔτε τοὺς ἄνδρας προσνήξασθαι. τὸ δὲ
μέγιστον, ἐλελοίπει τὸ εἰς πότον ἀνθρώποις ὕδωρ. εἰς τοιαύτην
δὲ ἀπορίαν κατεκλείσθησαν, ὥστε εἰ μίαν ἡμέραν ὁ χειμὼν ἐπέ-
μεινε, πάντες ἂν ὑπὸ δίψει διεφθάρησαν. ἐν ἀθυμίᾳ δ' ὄντων
ἁπάντων, καὶ προσδοκωμένης ἤδη τῆς ἀπωλείας, τὸ μὲν πνεῦ-
μα κατέπαυσεν. ἡ δὲ μετ' ἀντιγόνου δύναμις καταντήσασα

πλη-

πλησίον τοῦ στόλου, κατεστρατοπέδευσεν. ἐκβάντων οὖν ἐκ τῶν
σκαφῶν, καὶ προσαναλαβόντων ἑαυτοὺς ἐν τῇ στρατοπεδείᾳ,
προσέμενον τῶν νεῶν τὰς ἀπαρασαλευθείσας. διεφθάρη δ' ἐν τούτῳ
περὶ σάλῳ τρία σκάφη τῶν πεντηρικῶν. ἐξ ὧν ἔνιοι τῶν ἀνδρῶν
διενήξαντο πρὸς τὴν γῆν. ἔπειτα Ἀντίγονος μὲν προαγαγὼν
τὴν δύναμιν, πλησίον τοῦ Νείλου κατεστρατοπέδευσεν, ἀ-
πέχων δύο σταδίους ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ. Πτολεμαῖος δὲ προκατει-
ληφὼς τοὺς εὐκαιροτάτους τόπους ἀσφαλέσι φυλακαῖς, ἀπέστει-
λέ τινας ἐν τοῖς κοντωτοῖς, παρακελευσάμενος προσπλεῖν πλη-
σίον τῆς ἐκβάσεως, καὶ κηρύττειν, ὅτι δώσει τοῖς μεταβαλλομέ-
νοις ἀπ' Ἀντιγόνου, τῶν μὲν ἰδιωτῶν ἑκάστοις δύο μνᾶς, τοῖς δ' ἐφ' ἡ-
γεμονίας τεταγμένοις τάλαντον. γενομένων οὖν τῶν κηρυγμά-
των τούτων, ἐνέπεσέ τις ὁρμὴ πρὸς μετάθεσιν τοῖς μετ' Ἀντι-
γόνου μισθοφόροις· ἐν οἷς καὶ τῶν ἡγεμόνων πλείους εἶναι συνέβαινε,
διὰ αἰτίας τινὰς, εἰς τὸ μεταβολῆς ἐπιθυμεῖν. πολλῶν δὲ πρὸς
αὐτὸν αὐτομολούντων, ὁ μὲν Ἀντίγονος ἐπιστήσας παρὰ χείλει τοῦ
ποταμοῦ τοξότας καὶ σφενδονήτας, καὶ πολλὰ τῶν ὀξυβελικῶν,
τοὺς προσπλέοντας ἐν τοῖς κοντωτοῖς ἀνέστελλε. τῶν δ' αὐτομολούν-
των συλλαβών τινας, δεινῶς ᾐκίσατο, βουλόμενος καταπλή-
ξασθαι τοὺς τῆς ὁμοίας ὁρμῆς ἀντεχομένους. καὶ προσλαβὼν τὰ
καθυστεροῦντα τῶν σκαφῶν, προσέπλευσεν ἐπὶ τὸ καλούμενον
Ψευδόστομον, νομίσας ἐντεῦθεν δυνήσεσθαι τινὰς τῶν στρατιωτῶν
ἀποβιβάσαι. εὑρὼν δὲ πρὸς αὐτῷ φυλακὴν ἰσχυρὰν, καὶ τοῖς τε
ὀξυβελέσι καὶ τοῖς ἄλλοις παντοίοις βέλεσιν ἀνειργόμενος, ἀπέ-
πλευσε προκαταλαμβανούσης νυκτός. ἔπειτα παραγγείλας τοῖς
κυβερνήταις ἀκολουθεῖν τῇ στρατηγίδι νηῒ, προσέχοντας τῷ
λαμπτῆρι, προσέπλευσεν ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ Νείλου τὸ καλούμενον
Φατνιτικόν. ἡμέρας δὲ γενομένης, ἐπειδὴ πολλαὶ τῶν νεῶν ἀπε-
πλανήθησαν, ἠναγκάσθη ταύτας περιμένειν, καὶ τὰς μάλιστα
ταχυναυτούσας τῶν ἠκολουθηκότων διαποστέλλειν ἐπὶ τὴν τού-
των ζήτησιν. διόπερ χρόνου γενομένου πλείονος, οἱ μὲν περὶ τὸν
Πτολεμαῖον πυθόμενοι τὸν κατάπλουν τῶν πολεμίων, ἧκον ὀξέως
βοηθήσαντες. καὶ τὴν δύναμιν διασκευάσαντες, ἔστησαν πα-

ρὸς τὸν αἰγιαλόν. ὁ δὲ δημήτριος ἀποτυχὼν καὶ ταύτης τῆς ἐκβάσεως, καὶ τὴν συνάπτουσαν παραλίαν ἀκούων ἕλεσι καὶ λίμναις ὠχυρῶσθαι φυσικῶς, ἐπαλινδρόμει παντὶ τῷ στόλῳ. ἔτι δ' ἐμπεσόντος βορέου λαμπροῦ, καὶ τοῦ κλύδωνος εἰς ὕψος αἰρομένου, τρία μὲν σκάφη τῶν τετρηρικῶν καὶ τῶν στρατιωτικῶν πορείων ἅμα κατὰ τὸ αὐτὸ βιαιότερον ὑπὸ τοῦ κύματος ἐπὶ τὴν γῆν ἐξεβιάσθη, καὶ τοῖς περὶ τὸν πτολεμαῖον ὑποχείρια κατέστη. αἱ δ' ἄλλαι ἐκβιασαμένων τῶν πληρωμάτων, διεσώθησαν πρὸς τὴν ἀντιγόνου στρατοπεδείαν. τῶν δὲ περὶ τὸν πτολεμαῖον διειληφότων πᾶσαν τὴν περὶ τὸν ποταμὸν ἔκβασιν φυλακαῖς ἰσχυραῖς καὶ πολλαῖς, καὶ πολλῶν μὲν σκαφῶν ποταμίων αὐτῷ παρεσκευασμένων, πάντων δὲ τούτων ἐχόντων βέλη παντοῖα, καὶ τοὺς χρησομένους αὐτοῖς ἄνδρας, οἱ περὶ τὸν ἀντίγονον οὐ μετρίως ἠποροῦντο. ἡ γὰρ ναυτικὴ δύναμις ἄχρηστος ἦν αὐτοῖς προκατειλημμένου τοῦ πηλουσιακοῦ στόματος ὑπὸ τῶν πολεμίων. τό, τε πεζὸν στράτευμα τὴν ὁρμὴν ἄπρακτον εἶχε, τῷ μεγέθει τοῦ ποταμοῦ διειργόμενον. τὸ δὲ μέγιστον ἡμερῶν ἤδη συχνῶν διεληλυθυιῶν, ὑπολιπεῖν ἤδη συνέβαινε τόν τε σῖτον καὶ τὰ χορτάσματα τοῖς κτήνεσι. διὰ δὴ ταῦτα τῆς δυνάμεως ἀθυμούσης, παραλαβὼν τὸ στρατόπεδον καὶ τοὺς ἡγεμόνας ἀντίγονος, προέθηκε βουλήν, πότερον συμφέρει μένειν καὶ διαπολεμεῖν ἢ νῦν μὲν ἐπανελθεῖν εἰς συρίαν, ὕστερον δὲ κάλλιον παρασκευασμένους στρατεῦσαι, καθ' ὃν ἂν χρόνον ἐλάχιστος ὁ νεῖλος εἶναι δόξῃ. πάντων δὲ κατενεχθέντων ἐπὶ τὸ τὴν ταχίστην ἀπιέναι, παρήγγειλε τοῖς στρατιώταις ἀναζευγνύειν. καὶ ταχὺ πάλιν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν συρίαν, συμπαραπλέοντος αὐτῷ καὶ τοῦ στόλου παντός. πτολεμαῖος δὲ μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν πολεμίων περιχαρὴς γενόμενος, καὶ θύσας τοῖς θεοῖς τὰ χαριστήρια, τοὺς φίλους εἱστία λαμπρῶς. καὶ πρὸς μὲν τοὺς περὶ σέλευκον καὶ λυσίμαχον καὶ κάσανδρον, ἔγραψε περὶ τῶν εὐτυχημάτων, καὶ περὶ τοῦ πλήθους τῶν πρὸς αὐτὸν αὐτομολησάντων. αὐτὸς δὲ τὸ δεύτερον ἠγωνισμένος ὑπὲρ τῆς αἰγύπτου, καὶ νομίσας δορίκτητον ἔχειν τὴν χώραν, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἀλεξάνδρειαν. ἅμα

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ἐπὶ τούτοις πραττομένοις, Διονύσιος ὁ τῆς Ἡρακλείας τῆς ἐν τῷ πόντῳ τύραννος ἐτελεύτησεν, ἄρξας ἔτη λβ΄. τὴν δὲ δυναστείαν διαδεξάμενοι οἱ υἱοὶ, Ζάθρας καὶ Κλέαρχος, ἦρξαν ἔτη ιζ΄. κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν Ἀγαθοκλῆς ἐπῄει τὰς ὑπ' αὐτὸν πόλεις ἀσφαλιζόμενος φρουραῖς, καὶ χρήματα πραττόμενος. σφόδρα γὰρ εὐλαβεῖτο, μή ποτε διὰ τὰς γεγενημένας περὶ αὐτὸν ἀτυχίας, ὁρμήσωσιν οἱ Σικελιῶται πρὸς τὴν αὐτονομίαν. καθ' ὃν δὴ χρόνον Πασίφιλος ὁ στρατηγὸς ἀκούσας τὴν τῶν Ἀγαθοκλέους υἱῶν ἀναίρεσιν, καὶ τὰ περὶ τὴν Λιβύην ἐλαττώματα, τοῦ μὲν δυνάστου κατεφρόνησε· πρὸς δὲ Δεινοκράτην ἀποστὰς, καὶ φιλίαν αὐτῷ συνθέμενος, τάς τε πόλεις ἃς ἦν πεπιστευμένος διακατέιχε, καὶ τὴν μετ' αὐτοῦ δύναμιν ἐλπίσι ψυχαγωγήσας, ἀλλοτρίαν κατεσκεύασε τοῦ τυράννου. ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς πανταχόθεν τῶν ἐλπίδων περικοπτομένων, οὕτως ἐταπεινώθη τὴν ψυχὴν, ὥστε διαπρεσβεύσασθαι πρὸς Δεινοκράτην, καὶ παρακαλεῖν ἐπὶ τοῖσδε συνθήκας ποιήσασθαι· ἐκχωρῆσαι μὲν τῆς δυναστείας Ἀγαθοκλέα, παραδοῦναι δὲ τὰς Συρακούσας τοῖς πολίταις, καὶ μηκέτι φυγάδα Δεινοκράτην· ἐξαίρετα δὲ δοθῆναι τῶν ὀχυρωμάτων Ἀγαθοκλεῖ δύο, Θέρμα καὶ Κεφαλοίδιον, καὶ τὴν χώραν τὴν τούτων. θαυμάσαι δ' ἄν τις εἰκότως ἐν τούτοις, πῶς Ἀγαθοκλῆς ὑποστατικὸς ἐν τοῖς ἄλλοις ἅπασι γενόμενος, καὶ μηδέποτ' αὐτὸν ἐν ταῖς ἐσχάταις περιστάσεσιν ἀπελπίσας, τότε δειλωθεὶς ἀκονητὶ παρεχώρησε τοῖς πολεμίοις τῆς τυραννίδος, ὑπὲρ ἧς πολλοὺς καὶ μεγάλους κινδύνους προηγωνίσατο· καὶ τὸ πάντων παραλογώτατον, Συρακουσῶν τε κυριεύσας, καὶ τῶν ἄλλων πόλεων· καὶ ναῦς καὶ χρήματα κεκτημένος, καὶ δύναμιν σύμμετρον, ἐξησθένησε τοῖς λογισμοῖς, οὐδ' ἐν τῶν γενομένων περὶ Διονύσιον τὸν τύραννον μνησθείς. τούτου γάρ ποτε συνδιωχθέντος εἰς περίστασιν ὁμολογουμένως ἀπεγνωσμένην, καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῶν ἐπηρτημένων κινδύνων ἀπελπίσαντος μὲν κατὰ τὴν δυναστείαν, μέλλοντος δ' ἐκ τῶν Συρακουσῶν ἐξιππεύειν πρὸς ἑκούσιον φυγὴν, Ἔλωρις ὁ πρεσβύτατος τῶν φίλων ὑπολαβόμενος τῆς ὁρμῆς, Διονύσιε (φησὶν) καλὸν ἐν-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

›› τάφιον ἡ τυραννίς. παραπλησίως δὲ τούτῳ καὶ ὁ κηδεστὴς μεγα
κλῆς ἀπεφήνατο, πρὸς αὐτὸν εἰπὼν· ὅτι δεῖ τὸν ἐκ τῆς τυραννί
›› δος ἐκπίπτοντα, τοῦ σκέλους ἑλκόμενον ἀπιέναι, καὶ μὴ κατὰ
›› προαίρεσιν ἀπαλλάττεσθαι. ὑπὸ δὲ τούτων τῶν παρακλήσεων ὁ διο
νύσιος μετεωρισθεὶς, ἐνεκαρτέρησε πᾶσι τοῖς δοκοῦσιν εἶναι δει
νοῖς. καὶ τὴν μὲν ἀρχὴν μείζονα κατεσκεύασεν. αὐτὸς δὲ ἐν τοῖς
ταύτης καλοῖς ἐγγηράσας, ἀπέλιπε τοῖς ἐκγόνοις μεγίστην τῶν
κατὰ τὴν εὐρώπην δυναστείαν. ἀγαθοκλῆς δ' ἐπ' οὐδενὶ τούτων
μετεωρισθεὶς, οὐδὲ τὰς ἀνθρωπίνας ἐλπίδας ἐξελέγξας τῇ πεί
ρᾳ, τηλικαύτην ἀρχὴν ἔκδοτον πεποίηται ταῖς ὁμολογίαις.
ταύτας δ' ἀσυντελέστους συνέβη γενέσθαι, τῇ μὲν ἀγαθοκλέ
ους προαιρέσει κυρωθείσας, διὰ δὲ τὴν δεινοκράτους πλεονεξίαν
μὴ προσδεχθείσας. οὗτος γὰρ μοναρχίας ὢν ἐπιθυμητὴς, τῆς μὲν
ἐν ταῖς συρακούσαις δημοκρατίας ἀλλότριος ἦν· τῇ δὲ ἡγεμο
νίᾳ τῇ τελούσῃ περὶ αὐτὸν, εὐαρεστεῖτο. ἀφηγεῖτο γὰρ πεζῶν μὲν
πλειόνων ἢ δισμυρίων, ἱππέων δὲ τρισχιλίων, πόλεων δὲ πολ
λῶν καὶ μεγάλων· ὥστε αὐτὸν μὲν καλεῖσθαι τῶν φυγάδων
στρατηγὸν, τῇ δ' ἀληθείᾳ βασιλικὴν ἔχειν ὑπεροχὴν, τῆς ἐξουσί-
ας οὔσης περὶ αὐτὸν αὐτοκράτορος. εἰ κατέλθοι εἰς τὰς συρακού
σας, πάντως ἀναγκαῖον ἂν ἦν ἰδιώτην ὑπάρχειν, καὶ ἕνα τῶν
πολλῶν ἀριθμεῖσθαι, τῆς αὐτονομίας ἀγαπώσης τὴν ἰσότητα, ἔν-
τε ταῖς χειροτονίαις ὑπὸ τοῦ τυχόντος δημαγωγοῦ περιδυναμε-
ρεῖσθαι, τοῦ πλήθους ἀντικειμένου ταῖς ὑπεροχαῖς τῶν ἀνδρῶν, τῶν
λεγόντων παῤῥησίαν. διόπερ ἀγαθοκλῆς μὲν δικαίως ἂν λέγοι-
το λελοιπέναι τῆς τυραννίδος τάξιν. δεινοκράτης δ' αἴτιος ἂν
νομίζοιτο, τῶν ὕστερον τῷ δυνάστῃ κατορθωθέντων. οὗτος γὰρ συ
νεχῶς ἀγαθοκλέους διαπρεσβευομένου περὶ τῶν ὁμολογιῶν, καὶ
δεομένου συγχωρῆσαι τὰ δύο φρούρια πρὸς καταβίωσιν, ἀεὶ προ
φάσεις εὐλόγους κατεσκεύαζε, δι' ὧν διέκοπτε τὰς ἐλπίδας τῶν
ὁμολογιῶν, ποτὲ μὲν ἀποφαινόμενος ἐκ σικελίας αὐτὸν ἀπαλ-
λάττεσθαι, ποτὲ δὲ τὰ τέκνα πρὸς ὁμηρείαν αἰτῶν. ὁ δ' ἀγαθο-
κλῆς γνοὺς αὐτοῦ τὴν ἐπίνοιαν, πρὸς μὲν τοὺς φυγάδας διεπέμ
πετο, κατηγορῶν τοῦ δεινοκράτους, ὡς διακωλύοντος αὐτοῦ
τυχεῖν

τυχεῖν αὐτοὺς τῆς αὐτονομίας. πρὸς δὲ καρχηδονίους πρεσβευτὰς ἀποστείλας, συνέθετο τὴν εἰρήνην, ἐφ' οἷς τὰς πόλεις κομίσασθαι τοὺς φοίνικας πάσας τὰς πρότερον ὑπ' αὐτοὺς γεγενημένας. ἀντὶ δὲ τούτων ἔλαβε παρὰ καρχηδονίων, χρυσίον μὲν εἰς ἀργυρίου λόγον, διακοσίων ταλάντων. ὡς δὲ τίμαιος, ρν. σίτου δὲ μεδίμνων κ μυριάδας. καὶ τὰ μὲν περὶ σικελίαν ἐν τούτοις ἦν. κατὰ δὲ τὴν ἰταλίαν σαμνῖται μὲν σώραν καὶ ἀτίαν πόλεις ῥωμαίοις συμμαχούσας ἐκπολιορκήσαντες, ἐξηνδραποδίσαντο. οἱ δὲ ὕπατοι δυνάμεσιν ἁδραῖς εἰς τὴν ἰαπυγίαν ἐμβαλόντες, πλησίον σιλβίου πόλεως κατεστρατοπέδευσαν. φρουρουμένης δὲ αὐτῆς ὑπὸ σαμνιτῶν, συνεστήσαντο πολιορκίαν ἐφ' ἱκανὰς ἡμέρας. καὶ κατὰ κράτος ἑλόντες, αἰχμάλωτα σώματα πλείω τῶν πεντακισχιλίων ἔλαβον, καὶ τῶν ἄλλων λαφύρων ἱκανόν τι πλῆθος. μετὰ δὲ τούτων, τὴν τῶν σαμνιτῶν χώραν ἐπῆλθον δενδροτομοῦντες, καὶ πάντα τόπον καταφθείροντες. πολλὰ γὰρ ἔτη τῆς ῥώμης πρὸς τοῦτο τὸ ἔθνος διαπολεμούσης ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας, ἤλπιζον τῶν ἰδίων τῆς χώρας κτήσεων στερήσαντες τοὺς πολεμίους, ἀναγκάσειν εἶξαι τοῖς ὑπερέχουσιν. διὸ καὶ πέντε μῆνας καταναλώσαντες εἰς τὴν τῆς πολεμίας γῆς καταφθοράν, τάς τε σχεδὸν ἁπάσας ἐπυρπόλησαν· καὶ τὴν χώραν ἐξηγρίωσαν, ἀφανίσαντες πᾶν τὸ δυνάμενον ἐνεγκεῖν ἥμερον καρπόν. μετὰ δὲ ταῦτα τοῖς μὲν αἰγινήταις ἀδικήματα ποιοῦσι, πόλεμον κατήγγειλαν. φρουσίνωνα δὲ ἐκπολιορκήσαντες, ἀπέδοντο τὴν χώραν. Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος, ἀθήνησι μὲν ἦρχε ξένιππος· ἐν ῥώμῃ δ' ὑπῆρχον ὕπατοι λεύκιος ποστούμιος, καὶ τιβέριος μινούκιος. ἐπὶ δὲ τούτων ῥοδίοις ἐνέστη πόλεμος πρὸς ἀντίγονον, διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας. ἡ πόλις ἡ τῶν ῥοδίων ἰσχύουσα ναυτικαῖς δυνάμεσι, καὶ πολιτευομένη κάλλιστα τῶν ἑλλήνων, περιμάχητος τοῖς δυνάσταις καὶ βασιλεῦσιν ἦν, ἑκάστου σπεύδοντος εἰς τὴν αὐτοῦ φιλίαν προσλαμβάνεσθαι. προορωμένη δὲ πόρρωθεν τὸ συμφέρον, καὶ πρὸς ἅπαντας κατ' ἰδίαν συντιθεμένη τὴν φιλίαν, τῶν πρὸς ἀλλήλους τοῖς δυνάσταις πολέμων οὐ μετεῖχε. διόπερ συνέβαινεν αὐτὴν τιμᾶσθαι μὲν ὑφ' ἑκάστου

βασιλικαῖς δωρεαῖς· ἄγουσαν δὲ πολὺν χρόνον εἰρήνην, μεγάλην ἐπίδοσιν λαβεῖν πρὸς αὔξησιν. ἐπὶ τοσοῦτον γὰρ προεληλύθει δυνάμεως, ὥσθ' ὑπὲρ μὲν τῶν ἑλλήνων ἰδίᾳ τὸν πρὸς τοὺς πειρατὰς πόλεμον ἐπαναιρεῖσθαι, καὶ καθαρὰν παρέχεσθαι τῶν κακούργων τὴν θάλατταν. τὸν δὲ πλεῖστον ἰσχύσαντα τῶν μνημονευομένων ἀλέξανδρον, προτιμήσαντ' αὐτὴν μάλιστα τῶν πόλεων, καὶ τὴν ὑπὲρ ὅλης τῆς βασιλείας διαθήκην ἐκεῖ θέσθαι, καὶ τἄλλα θαυμάζειν καὶ προάγειν εἰς ὑπεροχήν. οἱ δ' οὖν ῥόδιοι πρὸς πάντας τοὺς δυνάστας, συντεθειμένοι τὴν φιλίαν, διετήρουν μὲν ἑαυτοὺς ἐκτὸς ἐγκλήματος δικαίου· ταῖς δ' εὐνοίαις ἔρρεπον μάλιστα πρὸς πτολεμαῖον. συνέβαινε γὰρ αὐτοῖς τῶν τετραπόδων τὰς πλείστας εἶναι διὰ τοὺς εἰς αἴγυπτον πλέοντας ἐμπόρους, καὶ τὸ σύνολον τρέφεσθαι τὴν πόλιν ἀπὸ ταύτης τῆς βασιλείας. ὃ δὴ συνορῶν ὁ ἀντίγονος, καὶ σπεύδων αὐτοὺς ἀποσπάσαι τῆς πρὸς ἐκεῖνον ἐπιπλοκῆς, τὸ μὲν πρῶτον πρεσβευτὰς ἀπέστειλε, καθ' ὃν καιρὸν ὑπὲρ τῆς κύπρου διεπολέμει πρὸς πτολεμαῖον, ἀξιῶν αὐτοὺς συμμαχεῖν, καὶ ναῦς συναποστεῖλαι τοῖς δημητρίῳ. οὐ προσεχόντων δ' αὐτῶν, ἀπέστειλε τινὰ τῶν στρατηγῶν μετὰ νεῶν, συντάξας τοὺς πλέοντας εἰς αἴγυπτον ἐκ τῆς ῥόδου κατάγειν, καὶ περιαιρεῖσθαι τὰ φορτία. τούτου δ' ἐκβληθέντος ὑπὸ τῶν ῥοδίων, φήσας αὐτοὺς κατῆρχθαι πολέμου, διηπείλησε πολιορκήσειν δυνάμεσιν ἁδραῖς τὴν πόλιν. οἱ δὲ ῥόδιοι τὸ μὲν πρῶτον ἐψηφίσαντο μεγάλας αὐτῷ τιμάς. καὶ πέμψαντες πρέσβεις, ἠξίουν μὴ βιάζεσθαι τὴν πόλιν προσαπεσεῖν παρὰ τὰς συνθήκας εἰς τὸν πόλεμον πρὸς πτολεμαῖον. τραχύτερον δὲ τοῦ βασιλέως ἀπαντῶντος, καὶ τὸν υἱὸν δημήτριον ἐκπέμψαντος μετὰ δυνάμεως καὶ πολιορκητικῶν ὀργάνων, φοβηθέντες τὴν ὑπεροχὴν τοῦ βασιλέως, τὸ μὲν πρῶτον ἀπέστειλαν πρὸς τὸν δημήτριον, φήσαντες συμπολεμήσειν ἀντιγόνῳ πρὸς πτολεμαῖον. ὡς δ' ἐκεῖνος ὁμήρους ἑκατὸν ᾔτει τοὺς ἐπιφανεστάτους, καὶ τοῖς λιμέσι δέχεσθαι τὸν στόλον προσέταττεν, ὑπολαβόντες ἐπιβουλεύειν αὐτὸν τῇ πόλει, τὰ πρὸς πόλεμον παρεσκεύαζον. δημήτριος δὲ πᾶσαν τὴν δύναμιν ἀθροίσας εἰς τὸν ἐν λωρύμνοις λιμένα, στόλον ἐξήρτυε πρὸς

τὸν

τὸν ἐπίπλουν τὸν ἐπὶ τὴν ῥόδον. εἶχε δὲ ναῦς μακρὰς μὲν παντοίας μεγέθεσι σ', ὑπηρετικὰς δὲ πλείω τῶν ρο'. ἐν δὲ τούτοις ἐκόμιζον στρατιῶται βραχὺ λειπόμενοι τῶν τετρακισμυρίων, σὺν ἱππεῦσι καὶ τοῖς συμμαχοῦσι πειραταῖς. ὑπῆρχε δὲ καὶ βελῶν παντοίων πλῆθος, καὶ πάντων τῶν πρὸς πολιορκίαν χρησίμων μεγάλη παρασκευή. χωρὶς δὲ τούτων ἰδιωτικὰ πλοῖα συνηκολούθει τῶν ταῖς ἀγοραῖς χρωμένων, βραχὺ λειπόμενα τῶν χιλίων. πολλὰ γὰρ ἔτη τῆς χώρας τῆς ῥοδίων ἀπορθήτου γεγενημένης, συνέρρει πανταχόθεν πλῆθος τῶν εἰωθότων ὠφελείας ἰδίας ἡγεῖσθαι τὰ τῶν πολεμουμένων ἀτυχήματα. ὁ μὲν οὖν δημήτριος, ὥσπερ εἴ τινα ναυμαχίαν ἐκτάξας τὸν στόλον καταπληκτικῶς, προηγεῖσθαι μὲν ἐποίησε τὰς μακρὰς ναῦς, ἐχούσας ἐπὶ ταῖς πρῴραις τοὺς τρισπιθάμους τῶν ὀξυβελῶν· ἐπακολουθεῖν δὲ τὰς στρατιωτικὰς, καὶ τὰς ἱππηγοὺς, ῥυμουλκουμένας ὑπὸ τῶν ταῖς εἰρεσίαις χρωμένων. ἐπὶ πᾶσι δὲ τὰ τῶν πειρατῶν πλοῖα, καὶ τὰ ἐμπόρων καὶ ἀγοραίων, ὑπεράγοντα τοῖς πλήθεσι καθάπερ προείρηται· ὥστε πάντα τὸν ἀνὰ μέσον τόπον τῆς τε νήσου καὶ ἀντικειμένης παραλίας, συμπεπληρωμένον φαίνεσθαι τοῖς πλοίοις, καὶ πολὺν φόβον καὶ κατάπληξιν παρέχεσθαι τοῖς ἀπὸ τῆς πόλεως θεωροῦσιν. οἱ μὲν γὰρ στρατιῶται τῶν ῥοδίων διειληφότες τὰ τείχη, τὸν ἐπίπλουν ἐκαραδόκουν τῶν πολεμίων. πρεσβῦται δὲ καὶ γυναῖκες, ἀπὸ τῶν οἰκιῶν ἀφεώρων. οὔσης δὲ τῆς πόλεως θεατροειδοῦς, πάντες τό, τε μέγεθος τοῦ στόλου καὶ τὴν αὐγὴν τῶν ἀποστιλβόντων ὅπλων καταπληττόμενοι, περὶ τῶν ὅλων οὐ μετρίως ἠγωνίων. εἶθ' ὁ μὲν δημήτριος κατέπλευσεν εἰς τὴν νῆσον. ἀποβιβάσας δὲ τὴν δύναμιν, κατεστρατοπέδευσεν πλησίον τῆς πόλεως, ἐκτὸς βέλους ποιησάμενος τὴν παρεμβολήν. εὐθὺς δὲ τῶν πειρατῶν καὶ τῶν ἄλλων τοὺς εὐθέτους ἐξέπεμψε, πορθήσοντας τὴν νῆσον κατά τε γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. ἐδενδροτόμησε δὲ καὶ τὴν πλησίον χώραν, καὶ καθεῖλε τὰς ἐπαύλεις, ἐξ ὧν ὠχύρωσε τὴν στρατοπεδείαν, περιλαβὼν τριπλῷ χάρακι, καὶ σταυρώμασι πυκνοῖς καὶ μεγάλοις, ὥστε τὴν τῶν πολεμίων βλάβην γενέσθαι τῆς ἰδίων ἀσφάλειαν. μετὰ δὲ ταῦτα πάσῃ τῇ δυνάμει καὶ τοῖς πληρώ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

μασιν, ἔχωσεν ἐν ὀλίγαις ἡμέραις τὸ μεταξὺ τῆς πόλεως διαλεί-
πον πρὸς τὴν ἔκβασιν, καὶ κατεσκεύασε λιμένα ταῖς ναυσὶν ἀρ-
κοῦντα. οἱ δὲ ῥόδιοι μέχρι μέν τινος πρέσβεις ἐκπέμποντες, ἠ-
ξίουν μηδὲν πρᾶξαι κατὰ τῆς πόλεως ἀνήκεστον. ὡς δ' οὐδεὶς αὐτοῖς
προσεῖχεν, ἀπογνόντες τὰς διαλύσεις, ἐξέπεμψαν πρεσβευ-
τὰς πρὸς πτολεμαῖον καὶ λυσίμαχον καὶ κάσανδρον, ἀξιοῦντες
βοηθεῖν, ὡς τῆς πόλεως προπολεμούσης ὑπὲρ αὐτῶν. τῶν δ' ἐν τῇ
πόλει κατοικούντων παροίκων καὶ ξένων, δόντες ἐξουσίαν τοῖς
βουλομένοις συναγωνίζεσθαι, τοὺς λοιποὺς ἀχρήστους ἐκ τῆς πόλε-
ως ἐξέπεμψαν, ἅμα μὲν τῆς τῶν ἀναγκαίων ἐνδείας προνοηθέν-
τες, ἅμα δὲ καὶ τοῦ μηδένα τῇ καταστάσει δυσχεραίνοντα γί-
νεσθαι τῆς πόλεως προδότην. ἀριθμὸν δὲ ποιησάμενοι τῶν δυναμέ-
νων ἀγωνίζεσθαι, πολιτῶν μὲν εὗρον περὶ ἑξακισχιλίους, τῶν δὲ παροί-
κων καὶ ξένων εἰς χιλίους. ἐψηφίσαντο δὲ καὶ τῶν δούλων τοὺς
ἄνδρας ἀγαθοὺς γενομένους ἐν τοῖς κινδύνοις, ἀγοράσαντας πα-
ρὰ τῶν δεσποτῶν, ἐλευθεροῦν, καὶ πολίτας εἶναι. ἔγραψαν δὲ καὶ
τῶν τελευτησάντων ἐν τῷ πολέμῳ, τὰ μὲν σώματα δημοσίᾳ
θάπτεσθαι, τοὺς δὲ γονεῖς καὶ παῖδας τρέφεσθαι, λαμβάνοντας τὴν
χορηγίαν ἐκ τοῦ κοινοῦ ταμιείου· καὶ τὰς μὲν παρθένους δημοσίᾳ
προικίζεσθαι, τοὺς δ' υἱοὺς ἐν ἡλικίᾳ γενομένους ἐν τῷ θεάτρῳ στε-
φανῶσαι τοῖς διονυσίοις πανοπλίᾳ. διὰ δὲ τούτων ἐκκαλεσά-
μενοι τὰς ἁπάντων προθυμίας εἰς τὸ τοὺς κινδύνους ὑπομένειν
εὐψύχως, ἐποιήσαντο καὶ τῶν ἄλλων τὴν ἐνδεχομένην παρασκευ-
ήν. ὁμονοοῦντος γὰρ τοῦ πλήθους, οἱ μὲν εὔποροι χρήματ' εἰσέ-
φερον· οἱ δὲ τεχνῖται, τὰς αὐτῶν ἐπιστήμας παρείχοντο πρὸς τὴν
τῶν ὅπλων κατασκευήν. ἅπας δ' ἦν ἐνεργός, τῇ φιλοτιμίᾳ
τοὺς ἄλλους ὑπερβαλέσθαι σπεύδων. διόπερ οἱ μὲν ἐγίνοντο περὶ τοὺς
ὀξυβελεῖς καὶ πετροβόλους, οἱ δὲ περὶ τὴν τῶν ἄλλων παρασκευ-
ήν· τινὲς δὲ τὰ πεπονηκότα τῶν τειχῶν ἐπεσκεύαζον· πλεῖστοι
δὲ λίθους πρὸς τὰ τείχη φέροντες, ἐσώρευον. ἐξέπεμψαν δὲ καὶ
τῶν ἄριστα πλευσουσῶν νεῶν τρεῖς ἐπὶ τοὺς πολεμίους, καὶ τοὺς πα-
ρακομίζοντας αὐτοῖς ἀγορὰς ἐμπόρους. αὗται δὲ παραδόξως ἐπιφα-
νεῖσαι, πολλὰ μὲν πλοῖα τῶν ἐπὶ τὴν προνομὴν τῆς χώρας ὠφε-

λείας

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

λείας χάριν πλεόντων ἐμπόρων κατεπόντισαν. καὶ τῶν αἰχμαλώτων τὰ δυνάμενα δοῦναι λύτρον, παρεκόμιζον εἰς τὴν πόλιν. συνέθεντο γὰρ οἱ ῥόδιοι πρὸς τὸν δημήτριον, ὥστε ἀλλήλοις διδόναι λύτρον, ἐλευθέρου μὲν χιλίας δραχμάς, δούλου δὲ πεντακοσίας, πρὸς τὰς θέσεις τῶν ὀργάνων. ὁ δὲ δημήτριος ἄφθονον ἔχων ἁπάντων χορηγίαν, ἤρξατο κατασκευάζειν δύο χελώνας, τὴν μὲν πρὸς τοὺς πετροβόλους, τὴν δὲ πρὸς τοὺς ὀξυβελεῖς· ἀμφοτέρας δὲ ταύτας ἐπὶ δύο πλοίων φορτηγῶν διαβεβηκότων, καὶ κατεζευγμένων. δύο δὲ πύργους τετραστέγους, ὑπερέχοντας τοῖς ὕψεσι τῶν ἐπὶ τοῦ λιμένος πύργων· ἑκάτερον δὲ τούτων ἐπὶ δύο πλοίων ἴσων βεβηκότα καὶ κατειλημμένον, ὅπως ἐν τῷ προσάγειν ἡ στάσις ἑκατέρας τῶν πλευρῶν, ἰσόρροπον ἔχῃ τὸ βάρος. κατεσκεύασε δὲ καὶ χάρακα πλωτὸν ἐπὶ τετραπόδων ξύλων καθηλωμένων· ὅπως προσπλέων οὗτος κωλύῃ τοὺς πολεμίους ἐπιπλέοντας ἐμβολὰς διδόναι τοῖς φέρουσι τὰς μηχανὰς πλοίοις. ἐν ὅσῳ δὲ ταῦτα τὴν συντέλειαν ἐλάμβανεν, ἀθροίσας τοὺς ἀφρακτοτάτους τῶν λέμβων, καὶ τούτους καταφράξας σανίσι, καὶ θυρίδας κλειστὰς κατασκευάσας, ἐνέθηκε μὲν τῶν τρισπιθάμων ὀξυβελῶν τοὺς πορρωτάτω βάλλοντας, καὶ τοὺς τούτοις κατὰ τρόπον χρησομένους· ἔτι δὲ τοξότας κρῆτας. τὰς δὲ ναῦς προσαγαγὼν ἐντὸς βέλους, κατετίτρωσκε τοὺς κατὰ τὴν πόλιν ὑψηλότερα τὰ παρὰ τὸν λιμένα τείχη κατασκευάζοντας. οἱ δὲ ῥόδιοι θεωροῦντες τοῦ δημητρίου τὴν πᾶσαν ἐπιβολὴν, οὖσαν ἐπὶ τὸν λιμένα, καὶ αὐτοὶ τὰ πρὸς τὴν ἀσφάλειαν τούτου παρεσκευάζοντο. δύο μὲν οὖν ἔστησαν μηχανὰς ἐπὶ τοῦ χώματος, τρεῖς δ' ἐπὶ φορτηγῶν πλοίων, πλησίον τῶν κλείθρων τοῦ μικροῦ λιμένος. ἐν δὲ ταύταις ἔθηκαν πλῆθος ὀξυβελῶν καὶ πετροβόλων παντοίων τοῖς μεγέθεσιν, ὅπως ἐάν τε ἀποβιβάζωσιν οἱ πολέμιοι πρὸς τὸ χῶμα στρατιώτας, ἄν τε τὰς μηχανὰς προσάγωσι, διὰ τούτων αὐτοὺς εἴργωσι τῆς ἐπιβολῆς. ἐπέστησαν δὲ καὶ τοῖς ὁρμοῦσι τῶν φορτηγῶν πλοίων ἐν τῷ λιμένι βελοστάσεις οἰκείας τοῖς ἐπιτίθεσθαι μέλλουσι καταπέλτας. ἀμφοτέρων δὲ τοῦτον τὸν τρόπον παρεσκευασμένων, ὁ δημήτριος τὸ μὲν πρῶτον ἐπιβαλόμενος

προσ-

προσάγειν τὰς μηχανὰς τοῖς λιμέσιν, ἐκωλύθη κλύδωνος ἐπι-
γενομένου τραχυτέρου. μετὰ δὲ ταῦτα νυκτὸς εὐδίας λαβόμε-
νος, ἔλαθε παραπλεύσας. καὶ καταλαβόμενος ἄκρον τὸ χῶ-
μα τοῦ μεγάλου λιμένος, εὐθύς τε περιεχαράκωσε τὸν τόπον,
καὶ διέφραξε θυρώμασι καὶ πέτραις· ἐξεβίβασε δ' εἰς αὐτὸν
στρατιώτας υ΄, καὶ βελῶν πλῆθος παντοδαπῶν, ἀπέχοντος
ἀπὸ τῶν τειχῶν τοῦ τόπου τούτου πέντε πλέθρα. ἐπειδ' ἡμέρας
γενομένης, παρεκόμισαν τὰς μηχανὰς εἰς τὸν λιμένα μετὰ σάλ-
πιγγος καὶ κραυγῆς. καὶ τοῖς μὲν ἐλάττοσιν ὀξυβελέσι μακρὰν
φερομένοις, ἀνεῖργε τοὺς ἐργαζομένους τὸ παρὰ τὸν λιμένα τεῖ-
χος. τοῖς δὲ πετροβόλοις, τάς τε μηχανὰς τῶν πολεμίων, καὶ τὸ
διὰ τοῦ χώματος τεῖχος, τῇ μὲν διέσειε, τῇ δὲ κατέβαλεν, ἀσ-
θενὲς ὑπάρχον καὶ ταπεινὸν ἐκείνοις τοῖς καιροῖς. ἀμυνομένων
δὲ καὶ τῶν ἐκ τῆς πόλεως εὐρώστως, τότε μὲν ὅλην τὴν ἡμέραν
διετέλεσαν ἀμφότεροι πολλὰ κακὰ καὶ δρῶντες καὶ πάσχον-
τες. τῆς δὲ νυκτὸς ἤδη καταλαμβανούσης, ὁ μὲν Δημήτριος ταῖς
ῥυμουλκούσαις ναυσὶν, ἀπήγαγε τὰς μηχανὰς πάλιν ἔξω βέλους·
οἱ δὲ ῥόδιοι ξηρᾶς ὕλης καὶ δᾳδὸς ἀκάτια πληρώσαντες, καὶ
πῦρ ἐνθέμενοι, τὸ μὲν πρῶτον ἐπιδιώξαντες, προσέπλεον ταῖς
μηχαναῖς ταῖς τῶν πολεμίων, καὶ τὴν ὕλην ἐφῆψαν. μετὰ δὲ
ταῦτα τῷ πλωτῷ χάρακι καὶ τοῖς βέλεσιν ἀνειρχθέντες, συ-
νηναγκάσθησαν χωρεῖν εἰς τοὐπίσω. τῆς δὲ φλογὸς ἐπιχυθείσης, ὀ-
λίγοι μὲν κατασβέσαντες ἐπανῆλθον σὺν τοῖς σκάφεσιν. οἱ
πλεῖστοι δὲ καιομένων τῶν ἀκατίων ἐξεκολύμβησαν. τῇ δ' ὑ-
στεραίᾳ κατὰ μὲν θάλατταν ὁ Δημήτριος παραπλησίαν ἐποιήσα-
το τὴν ἐπίθεσιν· κατὰ δὲ τὴν γῆν προσέταξεν ἅμα πανταχόθεν
προσβάλλειν μετ' ἀλαλαγμοῦ καὶ σάλπιγγος, ὅπως εἰς ἀγωνί-
αν καὶ φόβον ἀγάγῃ τοὺς ῥοδίους, πολλῶν τῶν ἀντισπασμάτων
ὄντων. τοιαύτην δὲ τὴν πολιορκίαν ποιησάμενος ἐφ' ἡμέρας ὀκ-
τώ, τὰς μὲν μηχανὰς τὰς ἐπὶ τοῦ χώματος τοῖς ταλαντιαίοις
πετροβόλοις συνέτριψε, τοῦ δὲ διατειχίσματος τὸ μεσοπύργι-
ον σὺν αὐτοῖς τοῖς πύργοις διέσεισε. κατελάβοντο δὲ καὶ τῶν
στρατιωτῶν τινὲς μέρος τοῦ παρὰ τὸν λιμένα τειχίσματος· ἐφ' οὓς

συστρα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

συστραφέντες οἱ ῥόδιοι, μάχην συνῆψαν. ὧν πολλαπλάσιοι γενόμενοι, τοὺς μὲν ἀνεῖλον, τοὺς δ' ἐπανελθεῖν εἰς τοὐπίσω συνηνάγκασαν. συνήργει δὲ τοῖς ἐκ τῆς πόλεως, ἡ τοῦ πρὸ τὸ τεῖχος τόπου τραχύτης, πολλῶν καὶ μεγάλων πετρῶν ἐπὶ τὸ συνεχὲς κειμένων παρὰ τὴν οἰκοδομὴν ἔξω τοῦ τείχους. τῶν δὲ τοὺς στρατιώτας τούτους κομισάντων σκαφῶν οὐκ ὀλίγων διὰ τὴν ἀγωνίαν ἐποκειλάντων, οἱ ῥόδιοι ταχέως τὰ μὲν ἀκροστόλια περιεσπάσαν. ὕλην δὲ ξηρὰν καὶ δᾷδας ταῖς ναυσὶν ἐνιέντες, ἐνέπρησαν. τούτων δὲ περὶ ταῦτ' ὄντων, οἱ μὲν τοῦ Δημητρίου στρατιῶται πανταχοῦ περιπλέοντες, κλίμακας προσέφερον τοῖς τείχεσι. καὶ βιαιότερον ἐνέκειντο, συναγωνιζομένων καὶ τῶν ἀπὸ τῆς γῆς πανταχόθεν, καὶ συναλαλαξάντων. ἔνθα δὴ πολλῶν παραβόλως κινδυνευσάντων, καὶ συχνῶν ἀναβάντων ἐπὶ τὰ τείχη, συνίστατο καρτερὰ μάχη τῶν μὲν ἔξωθεν βιαζομένων, τῶν δ' ἐκ τῆς πόλεως ἀθρόων παραβοηθούντων. τέλος δὲ τῶν ῥοδίων ἐκθύμως ἀγωνιζομένων, οἱ μὲν ἔπεσον τῶν προσαναβάντων, οἱ δὲ κατατραυματισθέντες ἑάλωσαν· ἐν οἷς ἦσαν τινὲς καὶ τῶν ἐπιφανεστάτων ἡγεμόνων. τοιούτων δὲ γινομένων τοῖς ἔξωθεν ἐλαττωμάτων, ὁ μὲν Δημήτριος ἀπεκόμισε τὰς μηχανὰς εἰς τὸν ἴδιον λιμένα, καὶ τὰ πεπονηκότα τῶν πλοίων καὶ μηχανῶν ἐπεσκεύασεν. οἱ δὲ ῥόδιοι τοὺς μὲν τελευτήσαντας τῶν πολιτῶν ἔθαψαν, τὰ δὲ ὅπλα τῶν πολεμίων καὶ τὰ ἀκροστόλια τοῖς θεοῖς ἀνέθηκαν, τὰ δὲ διὰ τῶν πε ροβόλων πεπτωκότα τῶν τειχῶν ἀνῳκοδόμουν. Δημήτριος δὲ περὶ τὴν ἐπισκευὴν τῶν μηχανῶν καὶ τῶν πλοίων ἡμέρας ἑπτὰ γενόμενος, καὶ πάντα τὰ πρὸς τὴν πολιορκίαν παρασκευασάμενος, πάλιν ἐπέπλευσε τῷ λιμένι. πᾶσα γὰρ ἡ σπουδὴ, περὶ τὸ κρατῆσαι τούτου, καὶ τῆς σιτοπομπείας ἀποκλεῖσαι τοὺς ἐπὶ τὴν πόλιν. γενόμενος δ' ἐντὸς βέλους, τοῖς μὲν πυρφόροις πολλοῖς οὖσιν, εἰς τὰ διωρισμένα πλοῖα τῶν ῥοδίων ἐνέβαλε, τοῖς δὲ πετροβόλοις τὰ τείχη διέσειε, τοῖς δ' ὀξυβελέσι τὰ φαινόμενα τῶν σωμάτων κατετίτρωσκε. συνεχοῦς οὖν καὶ καταπληκτικῆς γινομένης τῆς προσβολῆς, οἱ μὲν παρὰ τοῖς ῥοδίοις ναύκληροι διαγωνίσαντες περὶ τῶν πλοίων, κα-

κατέσβεσαν τὰς πυρφόρους. οἱ δὲ πρυτάνεις κινδυνεύοντος ἁλῶναι τοῦ λιμένος, παρεκάλεσαν τοὺς ἀρίστους τῶν πολιτῶν, τὸν ὑπὲρ τῆς κοινῆς σωτηρίας ὑπομεῖναι κίνδυνον. πολλῶν οὖν προθύμως ὑπακουόντων, τρεῖς ναῦς κρατίστας ἐπλήρωσαν ἐπιλέκτων ἀνδρῶν, οἷς παρήγγειλαν πειρᾶσθαι τοῖς ἐμβόλοις βυθίσαι τὰ πλοῖα, τὰ τὰς μηχανὰς κομίζοντα τῶν πολεμίων. οὗτοι μὲν οὖν καίπερ πολλῶν ἐπ' αὐτοὺς φερομένων βελῶν, ὠσάμενοι τὸ μὲν πρῶτον τὸν σεσιδηρωμένον χάρακα διέσπασαν. δὶς δὲ πλείοις πολλὰς ἐμβολὰς δόντες, καὶ θαλάττης αὐτὰ πληρώσαντες, δύο μὲν τῶν μηχανῶν κατέβαλον. τῆς δὲ τρίτης ὑπὸ τῶν περὶ τὸν δημήτριον εἰς τοὐπίσω τοῖς ῥύμασιν ἑλκομένης, οἱ μὲν ῥόδιοι θαρρήσαντες τοῖς κατωρθωμένοις, θρασύτερον τοῦ καθήκοντος προέπεσον εἰς τὸν κίνδυνον. διὸ πολλῶν αὐτοῖς καὶ μεγάλων νεῶν περιχυθεισῶν, καὶ τοῖς ἐμβόλοις πολλὰ μέρη τῶν τοίχων ἀναρρηγνύντων, ὁ μὲν ναύαρχος ἐξήκεστος καὶ ὁ τριήραρχος, καί τινες ἄλλοι κατατραυματισθέντες, ἥλωσαν. τοῦ δ' ἄλλου πλήθους ἐκκολυμβήσαντος, καὶ διανηξαμένου πρὸς τοὺς ἰδίους, μία μὲν τῶν νεῶν ὑποχείριος ἐγένετο τοῖς περὶ τὸν δημήτριον. αἱ δὲ ἄλλαι διέφυγον τὸν κίνδυνον. τοιαύτης οὖν γενομένης ναυμαχίας, ὁ μὲν δημήτριος ἄλλην μηχανὴν κατεσκεύασε, τριπλασίαν τῷ ὕψει καὶ πλάτει τῆς πρότερον. προσάγοντος δ' αὐτὴν πρὸς τὸν λιμένα, νότος ἐκνεφίας ἐπιγενόμενος, τὰ μὲν ὁρμαίνοντα τῶν πλοίων συνέκλυσε, τὴν δὲ μηχανὴν κατέβαλε. καθ' ὃν δὴ χρόνον οἱ ῥόδιοι τῷ καιρῷ δεξιῶς χρησάμενοι, πύλην ἀνοίξαντες, ἐπέθεντο τοῖς τὸ χῶμα κατειληφόσι. γενομένης δὲ μάχης ἐπὶ πολὺν χρόνον ἰσχυρᾶς, καὶ τοῦ μὲν δημητρίου διὰ τὸν χειμῶνα μὴ δυναμένου βοηθῆσαι, τῶν δὲ ῥοδίων ἐκ διαδοχῆς ἀγωνιζομένων, ἠναγκάσθησαν οἱ τοῦ βασιλέως ἀποθέμενοι τὰ ὅπλα παραδοῦναι σφᾶς αὐτούς, ὄντες σχεδὸν τετρακόσιοι. τούτων δὲ προτερημάτων γενομένων τοῖς ῥοδίοις, κατέπλευσαν τῇ πόλει σύμμαχοι, παρὰ μὲν κνωσίων ρν΄, παρὰ δὲ πτολεμαίου πλείους τῶν φ΄. ὧν ἦσαν τινὲς ῥόδιοι μισθοφοροῦντες παρὰ τῷ βασιλεῖ. τὰ μὲν περὶ τὴν ἐν ῥόδῳ πολιορκίαν, ἐν τούτοις ἦν. περὶ δὲ τὴν σι-

κελί-

τελίαν ἀγαθοκλῆς οὐ δυνάμενος διαλύσασθαι πρὸς τοὺς περὶ δεινοκράτην φυγάδας, ἀνέζευξεν ἐπ' αὐτοὺς μεθ' ἧς εἶχε δυνάμεως· νομίζων ἀναγκαῖον ὑπάρχειν αὐτῷ διακινδυνεύειν, καὶ παραβάλλεσθαι περὶ τῶν ὅλων. συνηκολούθουν δ' αὐτῷ πεζοὶ μὲν οὐ πλείους τῶν πεντακισχιλίων, ἱππεῖς δὲ εἰς ω̄. οἱ δὲ περὶ δεινοκράτην φυγάδες, ὁρῶντες τὴν τῶν πολεμίων ὁρμήν, ἄσμενοι κατήντησαν εἰς τὴν μάχην, ὄντες πολλαπλάσιοι. πεζοὶ μὲν γὰρ ὑπῆρχον πλείους τῶν δισμυρίων καὶ πεντακισχιλίων, ἱππεῖς δὲ οὐκ ἐλάττους τρισχιλίων. ἀντιστρατοπεδευσάντων δ' αὐτῶν περὶ τὸ καλούμενον γόργιον, καὶ μετὰ ταῦτα παραταξαμένων, ἐπ' ὀλίγον μὲν χρόνον συνέστη καρτερὰ μάχη διὰ τὰς ἀμφοτέρων προθυμίας. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν πρὸς τὸν δεινοκράτην διαφερομένων, τινὲς ὄντες πλείους τῶν δισχιλίων, μετεβάλοντο πρὸς τὸν τύραννον· καὶ τοῖς φυγάσι αἴτιοι κατέστησαν τῆς ἥττης. οἱ μὲν γὰρ μετ' ἀγαθοκλέους ὄντες, πολὺ μᾶλλον ἐθάρρησαν· οἱ δὲ δεινοκράτει συναγωνιζόμενοι, κατεπλάγησαν. καὶ νομίσαντες πλείους εἶναι τοὺς ἀφισταμένους, πρὸς φυγὴν ὥρμησαν. εἶθ' ὁ μὲν ἀγαθοκλῆς διώξας αὐτοὺς μέχρι τινός, καὶ τοῦ φονεύειν ἀπεχόμενος, διεπέμψατο πρὸς τοὺς ἡττημένους· ἀξιῶν παύσασθαι μὲν τῆς διαφορᾶς, καταπορευθῆναι δ' εἰς τὰς πατρίδας. εἰληφέναι γὰρ αὐτοὺς πεῖραν, τοῦ μηδέποτ' ἂν δύνασθαι περιγενέσθαι τοὺς φυγάδας, ἀγωνιζομένους πρὸς αὐτόν, ὅτε καὶ νῦν πολλαπλασίους ὄντας αὐτοὺς ἡττῆσθαι. τῶν δὲ φυγάδων οἱ μὲν ἱππεῖς ἅπαντες ἀπὸ τῆς φυγῆς διεσώθησαν εἰς ἄμβικας χωρίον. τῶν δὲ πεζῶν ἔνιοι μὲν νυκτὸς ἐπιγενομένης διέδρασαν· οἱ δὲ πλείους καταλαβόμενοι λόφον, καὶ τὴν μὲν ἐκ τοῦ διαγωνίζεσθαι νίκην ἀπελπίσαντες, ἐπιθυμοῦντες δὲ συγγενῶν καὶ φίλων καὶ πατρίδος καὶ τῶν ἐν ταύτῃ καλῶν, διελύσαντο πρὸς ἀγαθοκλέα. λαβόντων οὖν αὐτῶν πίστεις, καὶ μεταβάντων ἀπό τινος ἐρυμνοῦ λόφου, τὰ μὲν ὅπλα παρείλετο. τὴν δὲ δύναμιν περιστήσας, ἅπαντας κατηκόντισεν, ὄντας περὶ ἑπτακισχιλίους, ὡς τίμαιος φησίν· ὡς δ' ἔνιοι γράφουσιν, εἰς τετρακισχιλίους. ἀεὶ γὰρ ὁ τύραννος οὗτος, πίστεως μὲν καὶ τῶν ὅρκων κατεφρόνει· τὴν δ' ἰδίαν ἰσχὺν οὐκ ἐκ τῆς περὶ αὐτὸν δυνάμεως, ἀλλ' ἐκ τῆς τῶν ὑποτεταγμένων

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ἀσθενείας προσεποιεῖτο· πλεῖον δεδοικὼς τοὺς συμμάχους, ἢ τοὺς πολεμίους. τῆς δ' ἀντιτεταγμένης δύναμιν οὕτω διαφθείρας, προσεδέξατο τοὺς ὑπολελειμμένους τῶν φυγάδων. καὶ πρὸς Δεινοκράτην διαλυθεὶς, στρατηγὸν αὐτὸν μετὰ μέρους τῆς δυνάμεως ἀπέδειξε, καὶ διετέλεσε πιστεύων τὰ μέγιστα. θαυμάσειε δ' ἄν τις ἐν τούτοις τὸν Ἀγαθοκλέα, πῶς πρὸς ἅπαντας ὑπόπτως ἔχων, καὶ μηδέποτε μηδενὶ βεβαίως πιστεύσας, πρὸς μόνον Δεινοκράτην διετήρησε τὴν φιλίαν μέχρι τελευτῆς. ὁ δὲ Δεινοκράτης προδοὺς τοὺς συμμάχους, τὸν μὲν Πασίφιλον ἐν τῇ Γέλᾳ συναρπάσας ἀπέκτεινε, τὰ δὲ φρούρια καὶ τὰς πόλεις ἐνεχείρησεν Ἀγαθοκλεῖ, διετῆ χρόνον ἀναλώσας εἰς τὴν τῶν πολεμίων παράθεσιν. κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν Ῥωμαῖοι μὲν Παλινίους καταπολεμήσαντες, τὴν χώραν ἀφείλοντο· καί τισι τῶν δοξάντων τὰ Ῥωμαίων πεφρονηκέναι, μετέδωκαν τῆς πολιτείας. μετὰ δὲ ταῦτα Σαμνιτῶν τὴν Φαλερῖνιν πορθούντων, ἀντεζεύξαν ἐπ' αὐτοὺς οἱ ὕπατοι. καὶ γενομένης παρατάξεως, ἐπροτέρησαν οἱ Ῥωμαῖοι. σημείας μὲν οὖν εἷλον κ', στρατιώτας δ' ἐζώγρησαν ὑπὲρ τοὺς δισχιλίους. τῶν δ' ὑπάτων εὐθὺς ἑλόντων πόλιν Βῶλαν, Γέλλιος Γάϊος ὁ τῶν Σαμνιτῶν ἡγεμὼν, ἐφάνη μετὰ στρατιωτῶν ἑξακισχιλίων. γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς, αὐτός τε ὁ Γέλλιος ἑάλω, καὶ τῶν ἄλλων Σαμνιτῶν οἱ πλεῖστοι μὲν κατεκόπησαν. τινὲς δὲ καὶ ζῶντες συνελήφθησαν. οἱ δ' ὕπατοι τοιούτοις προτερήμασι χρησάμενοι, τῶν συμμαχίδων πόλεων τὰς ἁλούσας ἀνεκτήσαντο, Σώραν, Ἀρπίνας, καὶ Σερέννιαν. Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος, Ἀθήνησι μὲν ἦρχε Φερεκλῆς· ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν ὑπατικὴν ἀρχὴν διεδέξαντο, Πόπλιος Σεμπρώνιος, καὶ Πόπλιος Σουλπίκιος· Ὀλυμπιὰς δ' ἤχθη παρὰ τοῖς Ἠλείοις, ἐνάτη πρὸς ταῖς ρ' δέκα, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Ἀνδρομένης Κορίνθιος. ἐπὶ δὲ τούτων Δημήτριος μὲν Ῥόδον πολιορκῶν, ἐπὶ ταῖς κατὰ θάλατταν προσβολαῖς ἀποτυγχάνων, ἀπὸ τῆς γῆς διέγνω τὰς ἐπιθέσεις ποιεῖσθαι. παρασκευασάμενος οὖν ὕλης παντοίας πλῆθος, κατεσκεύασε μηχανὴν τὴν καλουμένην ἑλέπολιν, ὑπεραίρουσαν πολὺ τῷ μεγέθει τῶν πρὸ αὐτῆς γενομένων. ἐσχαρίου γὰρ ὄντος

τετραγώνου,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

τετραγώνου, τὴν μὲν πλευρὰν ἑκάστην ὑπεστήσατο πηχῶν σχεδὸν ν̄, συμπεπηγυῖαν ἐκ τετραγώνων ξύλων σιδήρῳ δεδεμένων, τὴν δὲ ἀναμέσον χώραν διέλαβον διήκοις ἀλλήλων ἀπεχούσαις ὡσανεὶ πῆχυν· ὅπως παράστασις ᾖ, τοῖς προωθεῖν τὴν μηχανὴν μέλλουσιν. τὸ δὲ πᾶν βάρος ἦν ὑπότροχον, στερεοῖς καὶ μεγάλοις ὀκτὼ τροχοῖς ὑπειλημμένον. τὰ γὰρ πάχη τῶν ἀψίδων, ὑπῆρχε πηχῶν δυεῖν, σεσιδηρωμένα λεπίσιν ἰσχυραῖς. πρὸς δὲ ταῖς ἐκ πλαγίας μεταθέσεσιν, ἦσαν ἀντίστρεπτα πεπραγματευμένα, δι' ὧν ἡ πᾶσα μηχανὴ ῥαδίως παντοίαν ὑπελάμβανε κίνησιν. ἐκ δὲ τῶν γωνιῶν ὑπῆρχον ἴσοι τῷ μήκει βραχὺ λείποντες τῶν ρ̄ πηχῶν, οὕτως συννενευκότες εἰς ἀλλήλους, ὡς τοῦ παντὸς κατασκευάσματος ὄντος ἐννεαστέγου, τὴν μὲν πρώτην στέγην ὑπάρχειν κλινῶν μ̄γ̄, τὴν δ' ἀνωτάτω ἐννέα. τὰς δὲ τρεῖς πλευρὰς τῆς μηχανῆς ἔξωθεν συνεκάλυψε λεπίσι σιδηραῖς καθηλωμέναις, ἵνα μηδὲν ὑπὸ τῶν πυρφόρων βλάπτηται. θυρίδας δ' εἶχον αἱ στέγαι κατὰ τὸ πρόσωπον, τοῖς μεγέθεσι καὶ τοῖς σχήμασι πρὸς τὰς ἰδιότητας τῶν μελλόντων ἀφίεσθαι βελῶν ἁρμοζούσας. αὗται δὲ εἶχον καλύμματα διὰ μηχανῆς ἀνασπασώμενα, δι' ὧν ἀσφάλειαν ἐλάμβανον οἱ κατὰ τὰς στέγας περὶ τὴν ἄφεσιν τῶν βελῶν ἀναστρεφόμενοι. ἦσαν μὲν γὰρ ἐκ βυρσῶν περιερραμμένα, πλήρης δὲ ἐρίων εἰς τὸ τὴν πληγὴν ἐνδιδόναι τῶν λιθοβόλων. ἑκάστη δὲ τῶν στεγῶν εἶχε δύο κλίμακας πλατείας, ὧν τῇ μὲν πρὸς τὴν ἀνακομιδὴν τῶν χρησίμων, τῇ δὲ πρὸς τὴν κατάβασιν ἐχρῶντο, πρὸς τὸ χωρὶς θορύβου πᾶν ὑπηρετεῖσθαι. οἱ δὲ μέλλοντες κινήσειν τὴν μηχανὴν, ἐξελέχθησαν ἐξ ἁπάσης τῆς δυνάμεως, οἱ ταῖς ῥώμαις διαφέροντες ἄνδρες τρισχίλιοι καὶ τετρακόσιοι. τούτων δὲ οἱ μὲν ἐντὸς ἀποληφθέντες, οἱ δ' ἐκ τοῦ ὄπισθεν μερῶν περιιστάμενοι προσώθουν, πολλὰ τῆς τέχνης συνεργούσης εἰς τὴν κίνησιν. κατεσκεύασε δὲ καὶ χελώνας τὰς μὲν χωστρίδας, τὰς δὲ κριοφόρους. καὶ στοὰς, δι' ὧν ἔμελλον οἱ τοῖς ἔργοις προσιόντες ἐλεύσεσθαι, καὶ πάλιν ὑποστρέψειν ἀσφαλῶς. τοῖς δ' ἐκ τῶν νεῶν πληρώμασιν ἀνεκάθαιρε τὸν τόπον ἐπὶ σταδίους τέτταρας, δι' ὧν ἔμελλον προσάξειν τὰς κατασκευασθείσας μηχανάς,

ὥστε γίνεσθαι τὸ ἔργον ἐπὶ μῆκος μεσοπυργίων ἕξ, καὶ πύργων ἑπτά. τὸ ἠθροισμένον πλῆθος τῶν τεχνιτῶν καὶ τῶν τοῖς ἔργοις προσιόντων, οὐ πολὺ ἐλείπετο τῶν τρισμυρίων. διόπερ τῇ πολυχειρίᾳ τάχιον τῆς προσδοκίας ἁπάντων ἐπιτελουμένων, φοβερὸς ἦν ὁ Δημήτριος τοῖς Ῥοδίοις. οὐ μόνον γὰρ τὰ μεγέθη τῶν μηχανῶν καὶ τὸ πλῆθος τῆς ἠθροισμένης δυνάμεως ἐξέπληττεν αὐτούς, ἀλλὰ καὶ τὸ τοῦ βασιλέως βίαιον καὶ φιλότεχνον ἐν ταῖς πολιορκίαις. εὐμήχανος γὰρ ὢν καθ' ὑπερβολὴν ἐν ταῖς ἐπινοίαις, καὶ πολλὰ παρὰ τὴν τῶν ἀρχιτεκτόνων τέχνην προσευρίσκων, ὠνομάσθη μὲν πολιορκητής. τὴν δ' ἐν ταῖς προσβολαῖς ὑπεροχὴν καὶ βίαν τοιαύτην εἶχεν, ὥστε δόξαι μηδὲν οὕτως ὀχυρὸν εἶναι τεῖχος, ὃ δύναιτ' ἂν τὴν ἀπ' ἐκείνου τοῖς πολιορκουμένοις ἀσφάλειαν παρέχεσθαι. ἦν δὲ καὶ περὶ τὸ μέγεθος τοῦ σώματος, καὶ περὶ τὸ κάλλος, ἡρωϊκὸν ἐκφαίνων ἀξίωμα· ὥστε καὶ τοὺς ἀφικνουμένους τῶν ξένων θεωροῦντας τὴν εὐπρέπειαν κεκοσμημένην ὑπεροχῇ βασιλικῇ, θαυμάζειν καὶ παρακολουθεῖν ἐν ταῖς ἐξόδοις ἕνεκεν τῆς θέας. ἐπὶ δὲ τούτοις ὑπῆρχε καὶ τῇ ψυχῇ μετέωρος, καὶ μεγαλοπρεπὴς· καὶ καταφρονῶν οὐ τῶν πολλῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν ταῖς δυναστείαις ὄντων. καὶ τὸ πάντων ἰδιώτατον, κατὰ μὲν τὴν εἰρήνην ἐν μέθαις διέτριβε, καὶ συμποσίοις ἔχουσιν ὀρχήσεις καὶ κώμους. καὶ συνόλως, ἐζήλου τὴν μυθολογουμένην ποτὲ γενέσθαι κατ' ἀνθρώπους τοῦ Διονύσου διάθεσιν. κατὰ δὲ τοὺς πολέμους, ἐνεργὸς ἦν καὶ νήφων· ὥστε παρὰ πάντας τοὺς στρατευομένους ἐναγώνιον παρέχεσθαι τὸ σῶμα, καὶ τὴν ψυχήν. ἐπὶ γὰρ τούτου βέλη τὰ μέγιστα συνετελέσθη, καὶ μηχαναὶ παντοῖαι, πολὺ τὰς παρὰ τοῖς ἄλλοις γινομένας ὑπεραίρουσαι, καὶ σκάφη δὲ μέγιστα καθείλκυσαν † οὗτος μετὰ τὴν πολιορκίαν ταύτην, καὶ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτήν. οἱ δὲ Ῥόδιοι θεωροῦντες τὴν προκοπὴν τῶν παρὰ τοῖς πολεμίοις ἔργων, κατεσκεύασαν ἐντὸς ἕτερον τεῖχος, παράλληλον τῷ μέλλοντι πονεῖν κατὰ τὰς προσβολάς. ἐχρῶντο δὲ λίθοις, καθαιροῦντες τοῦ θεάτρου τὸν περίβολον, καὶ τὰς πλησίον οἰκίας. ἔτι δὲ τῶν ἱερῶν ἔνια, τοῖς θεοῖς εὐξάμενοι κάλλιονα κατασκευάσειν, σωθείσης τῆς πόλεως. ἐξέπεμψαν δὲ καὶ τῶν

νεῶν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

νεῶν δὲ, διακελευσάμενοι τοὺς ἀφηγουμένους πανταχῇ πλεῖν καὶ παραδόξως ἐπιφαινομένους, τὰ μὲν βυθίζειν τῶν ἁλισκομένων πλοίων, τὰ δὲ κατάγειν εἰς τὴν πόλιν. ἐκπλευσάντων δὲ τούτων, καὶ τριχῇ διαιρεθέντων, δαμόφιλος μὲν ἔχων ναῦς τὰς καλουμένας παρὰ ῥοδίοις φυλακίδας, ἔπλευσεν εἰς κάρπαθον, καὶ πολλὰ μὲν πλοῖα τοῦ δημητρίου καταλαβὼν, τὰ μὲν ταῖς ἐμβολαῖς θραύων κατεπόντιζεν, τὰ δ' ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν κομίζων ἐνεπύριζεν, ἐκλεγόμενος τῶν σωμάτων τὰ χρησιμώτατα. οὐκ ὀλίγα δὲ τῶν κομιζόντων τοὺς ἐκ τῆς νήσου καρποὺς κατήγαγεν εἰς τὴν πατρίδα. μενέδημος δὲ τριῶν ἀφηγούμενος τριημιολιῶν, πλεύσας τῆς λυκίας ἐπὶ τὰ πάταρα, καὶ καταλαβὼν ὁρμοῦσαν ναῦν τοῦ πληρώματος ἐπὶ τῆς γῆς ὄντος, ἐνεπύρισε τὸ σκάφος. πολλὰ δὲ πλοῖα τῶν κομιζόντων τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον ὑποχείρια λαβὼν, διαπέστειλεν εἰς τὴν ῥόδον. εἷλε δὲ καὶ τετρήρη πλέουσαν μὲν ἐκ τῆς κιλικίας, ἔχουσαν δ' ἐσθῆτα βασιλικὴν, καὶ τὴν ἄλλην ἀποσκευὴν, ἣν ἡ γυνὴ δημητρίου φίλα παρασκευασαμένη φιλοτιμότερον, ἀπέστελλε τἀνδρί. τὸν μὲν οὖν ἱματισμὸν ἀπέστειλεν εἰς αἴγυπτον, οὖσαν τῶν στολῶν ἁλουργῶν, καὶ βασιλεῖ φορεῖν πρεπουσῶν· τὴν δὲ ναῦν ἐνεώλκησεν, καὶ τοὺς ναύτας ἀπέδοτο· τούς τε ἐκ τῆς τετρήρους, καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἄλλων πλοίων τῶν ἁλόντων. τῶν δ' ὑπολοίπων νεῶν τριῶν ἀμύντας ἡγούμενος, ἔπλευσεν ἐπὶ νήσων. καὶ πολλοῖς πλοίοις περιτυχὼν, κομίζουσι τὰ πρὸς τὰς μηχανὰς ἁρμόζοντα τοῖς πολεμίοις, τὰ μὲν αὐτῶν κατέδυσεν, τὰ δὲ κατήγαγεν εἰς τὴν πόλιν· ἐν οἷς ἑάλωσαν καὶ τεχνῖται τῶν ἀξιολόγων, καὶ πρὸς βέλη καὶ καταπέλτας ἐμπειρίᾳ διαφέροντες, ἕνδεκα. μετὰ δὲ ταῦτα ἐκκλησίας συναχθείσης, συνεβούλευόν τινες, τὰς εἰκόνας τὰς ἀντιγόνου καὶ δημητρίου κατασπάσαι· δεινὸν εἶναι λέγοντες, ἐν ἴσῳ τιμᾶσθαι τοὺς πολιορκοῦντας τοῖς εὐεργέταις. ἐφ' οἷς ὁ δῆμος ἀγανακτήσας, τούτοις μὲν ὡς ἁμαρτάνουσιν ἐπετίμησε· τῶν δὲ περὶ ἀντίγονον τιμῶν, οὐδεμίαν μετεκίνησε, καλῶς πρός τε δόξαν καὶ τὸ συμφέρον βουλευσάμενος. ἥ τε γὰρ μεγαλοψυχία καὶ τὸ βέβαιον τῆς ἐν δημοκρατίᾳ κρίσεως παρὰ

μὲν

μὲν τοῖς ἄλλοις, ἐπαίνων ἐτύγχανε· παρὰ δὲ τοῖς πολιορκοῦσι,
μεταμελείας. τὰς γὰρ κατὰ τὴν ἑλλάδα πόλεις οὐδεμίαν ἐνδε-
δειγμένας εὔνοιαν εἰς τοὺς εὐεργέτας ἐλευθεροῦντες, τὴν διὰ
τῆς πείρας φανεῖσαν βεβαιοτάτην εἰς ἀμοιβὴν χάριτος, ἐφαί-
νοντο καταδουλούμενοι, πρός τε τὸ παράδοξον τῆς τύχης εἰ συμ
βαίη τὴν πόλιν ἁλῶναι, κατελείπετ' αὖθις πρὸς παραίτησιν
τῆς τηρηθείσης ὑπ' αὐτῶν φιλίας ἀνάμνησις. ταῦτα μὲν οὖν τοῖς
ῥοδίοις ἐπράχθη συνετῶς. δημητρίου δὲ διὰ τῶν μετάλλων ὑ-
πορύξαντος τὸ τεῖχος, τῶν αὐτομόλων τὶς ἐμήνυσε τοῖς πολι-
ορκουμένοις, ὡς οἱ ταῖς ὑπονομαῖς χρώμενοι, σχεδὸν ἐντὸς εἰσὶ
τοῦ τείχους. διόπερ οἱ ῥόδιοι τάφρον ὀρύξαντες βαθεῖαν, παράλ
ληλον τῷ κινδυνεύοντι πεσεῖσθαι τείχει, ταχὺ καὶ αὐτοὶ ταῖς με-
ταλλείαις χρώμενοι, συνῆψαν ὑπὸ γῆν τοῖς ἐναντίοις, καὶ διε-
κώλυον τῆς εἰς τοὔμπροσθεν πορείας. τῶν δὲ διορυγμάτων παρ'
ἀμφοτέροις τηρουμένων, ἐπεχείρησαν τινὲς τῶν παρὰ τοῦ δημη
τρίου διαφθείρειν χρήμασι τὸν τεταγμένον ἐπὶ τῆς φυλακῆς ὑπὸ
τῶν ῥοδίων, ἀθηναγόραν. οὗτος δ' ἦν μιλήσιος μὲν τὸ γένος,
ὑπὸ πτολεμαίου δ' ἐξαπεσταλμένος ἡγεμὼν τῶν μισθοφόρων·
ἐπαγγειλάμενος δὲ προδώσειν, συνετάξατο ἡμέραν, καθ' ἣν
ἔδει παρὰ δημητρίου πεμφθῆναι τινὰ τῶν ἀξιολόγων ἡγεμόνων,
τὸν νυκτὸς ἀναβησόμενον, διὰ τοῦ ὀρύγματος εἰς τὴν πόλιν, ὅ-
πως κατασκέψηται τὸν τόπον, μέλλοντα δέξασθαι τοὺς στρατιώ
τας. εἰς ἐλπίδας δὲ μεγάλας ἀγαγὼν τοὺς περὶ δημήτριον, ἐμή
νυσε τῇ βουλῇ. καὶ πέμψαντος τοῦ βασιλέως τῶν περὶ αὐτὸν
φίλων ἀλέξανδρον τὸν μακεδόνα, τοῦτον μὲν ἀναβάντα διὰ τῆς
διώρυγος συνέλαβον οἱ ῥόδιοι· τὸν δ' ἀθηναγόραν ἐστεφάνωσαν
χρυσῷ στεφάνῳ, καὶ δωρεὰν ἔδωκαν ἀργυρείου τάλαντα ε, σπεύ-
δοντες καὶ τῶν ἄλλων μισθοφόρων καὶ ξένων ἐκκαλεῖσθαι τὴν
πρὸς τὸν δῆμον εὔνοιαν. δημήτριος δὲ τῶν τε μηχανῶν τέλος
ἐχουσῶν, καὶ τοῦ πρὸς τὸ τεῖχος τόπου παντὸς ἀνακαθαρθέντος,
τὴν μὲν ἑλέπολιν μέσην ἔστησε, τὰς δὲ χωστρίδας χελώνας παρέ-
βαλεν, οὔσας εἰς ὀκτώ. κατέστησε δ' εἰς ἑκάτερον μέρος τῆς μη-
χανῆς τέτταρας· καὶ τούτων ἑκάστῃ στοὰν μίαν, εἰς τὸ δύνασθαι μετ'
ἀσφα

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

ἀσφαλείας ἐπιτελεῖν τὸ προσταττόμενον τοὺς εἰσιόντας τε καὶ πάλιν ἐξιόντας. κριοφόρους δὲ δύο, πολλαπλασίας τοῖς μεγέθεσιν· εἶχε γὰρ ἑκατέραν πηχῶν ἑκατὸν εἴκοσι, σεσιδηρωμένην, καὶ τὴν ἐμβολὴν ἔχουσαν παραπλησίαν νεὼς ἐμβόλῳ, καὶ προσωθουμένην μὲν εὐκινήτως. ὑπότροχον γὰρ, καὶ τὴν ἐναγώνιον ἐνέργειαν λαμβάνουσαν δι' ἀνδρῶν οὐκ ἐλαττόνων ἢ χιλίων. μέλλων δὲ προσάγειν τὰς μηχανὰς τοῖς τείχεσι, τοὺς μὲν πετροβόλους καὶ τοὺς ὀξυβελεῖς παρήνεγκε τῆς ἑλεπόλεως εἰς ἑκάστην στέγην τοὺς ἁρμόζοντας. ἐπὶ δὲ τοὺς λιμένας καὶ τοὺς πλησίον τόπους ἀπέστειλε τὴν ναυτικὴν δύναμιν, πρὸς δὲ τὸ λοιπὸν τεῖχος τὸ δυνάμενον προσβολὰς δέξασθαι, τὸ πεζὸν στρατόπεδον ἐπιδιεῖλεν. ἔπειτα δὲ πρὸς ἓν παρακέλευσμα, καὶ σημεῖον πάντων συναλαλαξάντων πανταχόθεν τῇ πόλει, προσβολὰς ἐποιεῖτο. διασείοντος δ' αὐτοῦ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς πετροβόλοις τὰ τείχη, παρεγενήθησαν κνιδίων πρέσβεις, ἀξιοῦντες ἐπισχεῖν, καὶ πείσειν ἐπαγγελλόμενοι τοὺς ῥοδίους, δέχεσθαι τὰ δυνατώτατα τῶν προσταγμάτων. ἀνέντος δὲ τοῦ βασιλέως, καὶ τῶν πρέσβεων δεῦρο κἀκεῖσαι πολλὰ διαλεχθέντων, πέρας οὐ δυναμένων συμφωνῆσαι, πάλιν ἐνηργεῖτο τὰ τῆς πολιορκίας. καὶ δημήτριος μὲν κατέβαλε τὸν στερεώτατον τῶν πύργων ᾠκοδομημένων ἐκ λίθων τετραπέδων. καὶ μεσοπύργιον ὅλον διέσεισεν, ὥς τε μὴ δύνασθαι τοὺς ἐν τῇ πόλει πάροδον ἔχειν ἐπὶ τὰς ἐπάλξεις κατὰ τοῦτον τὸν τόπον. ἐν δὲ ταῖς αὐταῖς ἡμέραις πτολεμαῖος ὁ βασιλεὺς ἀπέστειλε τοῖς ῥοδίοις πλοίων πλῆθος, τῶν τὴν ἀγορὰν ἀνακομιζόντων, ἐν οἷς ἦσαν σίτου λ' μυριάδες ἀρτάβων σὺν τοῖς ὀσπρίοις. προσφερομένων δ' αὐτῶν πρὸς τὴν πόλιν, ἐπεχείρησε δημήτριος ἀποστέλλειν σκάφη, τὰ κατάξοντα πρὸς τὴν αὐτοῦ στρατοπεδείαν. φοροῦ δὲ πνεύματος αὐτοῖς ἐπιγενομένου, ταῦτα μὲν πλήρεσι τοῖς ἱστίοις φαινόμενα, κατηνέχθη πρὸς τοὺς οἰκείους λιμένας. οἱ δ' ὑπὸ δημητρίου πεμφθέντες, ἐπανῆλθον ἄπρακτοι. ἔπεμψε δὲ τοῖς ῥοδίοις καὶ κάσανδρος, κριθῶν μεδίμνους μυρίους, καὶ λυσίμαχος πυρῶν μεδίμνους τετρακισμυρίους, καὶ κριθῶν τοὺς ἴσους. τηλικαύτης οὖν χορηγίας τοῖς

ἐπὶ τὴν πόλιν γενομένης, ἤδη κάμνοντες ταῖς ψυχαῖς οἱ πολιορκούμενοι, πάλιν ἀνεθάρρησαν· καὶ κρίναντες συμφέρειν ἐπιθέσθαι ταῖς μηχαναῖς τῶν πολεμίων, πυρφόρων τε πλῆθος παρεσκευάσαντο, καὶ τοὺς πετροβόλους καὶ τοὺς ὀξυβελεῖς ἔστησαν ἅπαντας ἐπὶ τοῦ τείχους. νυκτὸς δ' ἐπιγενομένης περὶ δευτέραν φυλακήν, ἄφνω τοῖς μὲν πυρφόροις συνεχῶς τὴν φυλακὴν ἔβαλλον· τοῖς δ' ἄλλοις βέλεσι παντοίοις χρώμενοι, τοὺς ἐκεῖ συντρέχοντας κατετίτρωσκον. οἱ δὲ περὶ τὸν Δημήτριον ἀνελπίστου τῆς ἐπιθέσεως γενομένης, ἀγωνιάσαντες περὶ τῶν κατασκευασθέντων ἔργων, συνέτρεχον ἐπὶ τὴν βοήθειαν. ἀσελήνου δὲ τῆς νυκτὸς οὔσης, οἱ μὲν πυρφόροι διέλαμπον φερόμενοι βιαίως. οἱ δ' ὀξυβελεῖς, καὶ πετροβόλοι τὴν φορὰν ἀπροόρατον ἔχοντες, πολλοὺς διέφθειρον τῶν μὴ δυναμένων συνιδεῖν τὴν ἐπιφερομένην πληγήν. ἔτυχον δὲ καὶ τῶν ἀπὸ τῆς μηχανῆς λεπίδων τινὲς ἀποπεσοῦσαι, καθὰ ψιλωθέντος τοῦ τόπου προσέπιπτον οἱ πυρφόροι τῷ ξυλοφανεῖ τοῦ κατασκευάσματος. διόπερ ἀγωνιάσας ὁ Δημήτριος, μή ποτε τοῦ πυρὸς ἐπινεμηθέντος, ἅπασαν συμβῇ τὴν μηχανὴν λυμανθῆναι, κατὰ τάχος ἐβοήθει· καὶ τῷ παρεσκευασθέντι ὕδατι ἐν ταῖς στέγαις ἐπειρᾶτο σβεννύναι τὴν ἐπιφερομένην φλόγα. τὸ δὲ τελευταῖον ἀθροίσας τῇ σάλπιγγι τοὺς τεταγμένους ἐπὶ τῆς κινήσεως τῶν ἔργων, διὰ τούτων ἀπήγαγε τὰς μηχανὰς ἐκτὸς βέλους. ἔπειτα γενομένης ἡμέρας, προσέταξε τοῖς ὑπηρέταις ἀθροῖσαι τὰ βέλη τὰ πεσόντα παρὰ τῶν Ῥοδίων· ἐκ τούτων βουλόμενος συλλογίσασθαι τὴν ἐν τῇ πόλει τὴν παρασκευήν· ὧν ταχὺ τὸ προσταχθὲν ποιησάντων, ἠριθμήθησαν πυρφόροι μὲν τοῖς μεγέθεσι παντοῖοι πλείους τῶν ω̄. ὀξυβελεῖς δὲ οὐκ ἐλάττους τῶν χιλίων φ̄. τοσούτων δὲ βελῶν ἐνεχθέντων ἐν βραχεῖ χρόνῳ νυκτός, ἐθαύμαζε τὴν χορηγίαν τῆς πόλεως, καὶ τὴν ἐν τούτοις δαψίλειαν. τότε μὲν οὖν ὁ Δημήτριος κατεσκεύασε τὰ πεπονηκότα τῶν ἔργων· καὶ περί τε τὴν ταφὴν τῶν τελευτησάντων, καὶ τὴν θεραπείαν τῶν τραυματιῶν ἐγίνετο· καθ' ὃν δὴ χρόνον οἱ κατὰ τὴν πόλιν ἄνεσιν λαβόντες τῆς ἀπὸ τῶν μηχανῶν βίας, ᾠκοδόμησαν τρίτον τεῖχος μηνοειδές, περιλαμβάνοντες

τῷ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

τῇ μὲν περιφερείᾳ πάντα τὸν κινδυνεύοντα τόπον τοῦ τείχους. οὐδὲν δ' ἧττον καὶ τάφρῳ βαθείᾳ περιέβαλον τὸ πεπτωκὸς τοῦ τείχους, ὅπως μὴ δύνηται ῥᾳδίως ὁ βασιλεὺς διὰ τῆς ἐφόδου μετὰ βάρους εἰσπεσεῖν εἰς τὴν πόλιν. ἐξέπεμψαν δὲ καὶ ναῦς τῶν ἀριστα πλευσῶν, ἀμύνταν ἐπιστήσαντες ἡγεμόνα. ὃς ἐκπλεύσας πρὸς τὴν περαίαν τῆς ἀσίας, ἐπεφάνη παραδόξως πειραταῖς τισὶν ἀπεσταλμένοις ὑπὸ δημητρίου. οὗτοι δ' εἶχον ἄφρακτα τρία, κρατιστοι δοκοῦντες εἶναι τῶν τῷ βασιλεῖ συστρατευόντων. γενομένης δ' ἐπ' ὀλίγον χρόνον ναυμαχίας, οἱ ῥόδιοι βιασάμενοι τῶν νεῶν αὐτάνδρων ἐκυρίευσαν· ἐν οἷς ἦν καὶ τιμοκλῆς ὁ ἀρχιπειρατής. ἐπέπλευσαν δὲ καὶ τῶν ἐμπόρων τισί· καὶ παρελόμενοι κέλητας οὐκ ὀλίγους, γέμοντας σίτου, τούτους δὲ καὶ τὰ τῶν πειρατῶν ἄφρακτα κατήγαγον εἰς ῥόδον νυκτὸς, λαθόντες τοὺς πολεμίους. ὁ δὲ δημήτριος ἐπισκευάσας τὰ πεπονηκότα τῶν ἔργων, προσέβαλε τοῖς τείχεσι τὰς μηχανάς. καὶ πᾶσι τοῖς βέλεσι ἀφειδῶς χρώμενος, τοὺς μὲν ἐπὶ ταῖς ἐπάλξεσιν ἐφεστῶτας ἀνεῖρξε. τοῖς δὲ κριοῖς τύπτων τὸ συνεχὲς τοῦ τόπου, δύο μὲν μεσοπύργια κατέβαλε. περὶ δὲ τὸν πύργον τὸν ἀναμέσον τούτοις φιλοτιμουμένοις τοῖς ἐκ τῆς πόλεως, ἰσχυροὶ καὶ συνεχεῖς ἐκ διαδοχῆς ἀγῶνες ἐγίνοντο. ὥς τε καὶ τὸν στρατηγὸν αὐτῶν ἀνανίαν ἐκθύμως ἀγωνισάμενον ἀναιρεθῆναι, καὶ συχνοὺς τῶν ἄλλων στρατιωτῶν ἀποθανεῖν. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, πτολεμαῖος μὲν ὁ βασιλεὺς ἀπέστειλε τοῖς ῥοδίοις σῖτον, καὶ τὴν ἄλλην ἀγορὰν, οὐκ ἐλάττονα τῆς πρότερον ἐκπεμφθείσης· καὶ στρατιώτας χιλίους φ. ὧν ἦν ἡγεμὼν ἀντίγονος ὁ μακεδών. καθ' ὃν δὴ χρόνον ἧκον πρὸς δημήτριον πρέσβεις παρά τε ἀθηναίων, καὶ τῶν ἄλλων ἑλληνίδων πόλεων, τὸν ἀριθμὸν μὲν ὄντες ὑπὲρ τοὺς ν, πάντες δὲ ἀξιοῦντες διαλύσασθαι τὸν βασιλέα πρὸς τοὺς ῥοδίους. γενομένης οὖν ἀνοχῆς, καὶ πολλῶν καὶ παντοδαπῶν λόγων πρός τε τὸν δῆμον καὶ πρὸς τοὺς περὶ τὸν δημήτριον ῥηθέντων, οὐδαμῶς ἐδυνήθησαν συμφωνῆσαι. διόπερ οἱ πρέσβεις ἀπῆλθον ἄπρακτοι. δημήτριος δὲ διανοηθεὶς νυκτὸς ἐπιθέσθαι τῇ πόλει κατὰ τὸ πεπτωκὸς τοῦ τείχους, ἐπέλεξε τῶν τε μαχίμων τοὺς κρατίστους,

καὶ τῶν ἄλλων τοὺς εὐθέτους εἰς χιλίους καὶ φ. τούτους μὲν οὖν
προσέταξεν ἡσυχῇ προσελθεῖν τῷ τείχει περὶ δευτέραν φυλα-
κήν. αὐτὸς δὲ διασκευάσας, παρήγγειλε τοῖς ἐφ᾽ ἑκάστῳ μέρει τε-
ταγμένοις, ὅταν σημήνῃ συναλαλάξαι, καὶ προσβολὰς ποιεῖ-
σθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. πάντων δὲ τὸ παραγγελθὲν
ποιούντων, οἱ μὲν ἐπὶ τὰ πεπτωκότα τῶν τειχῶν ὁρμήσαντες,
τοὺς προφυλάττοντας ἐπὶ τῆς τάφρου κατασφάξαντες, παρεισέ-
πεσον εἰς τὴν πόλιν, καὶ τοὺς περὶ τὸ θέατρον τόπους κατελάμ-
βανον. οἱ δὲ τῶν ῥοδίων πυθόμενοι τὸ συμβεβηκὸς, καὶ τὴν
πόλιν ὁρῶντες ἅπασαν τεθορυβημένην, τοῖς ἐπὶ τοῦ λιμένος καὶ
τῶν τειχῶν παρήγγειλαν μένειν ἐπὶ τῆς ἰδίας τάξεως, καὶ τοὺς ἔξ-
ωθεν ἂν προσβάλωσιν ἀμύνασθαι. αὐτοὶ δ᾽ ἔχοντες τὸ τῶν ἐπι-
λέκτων σύστημα, καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς ἀλεξανδρείας προσφάτως κα-
ταπεπλευκότας στρατιώτας, ὥρμησαν ἐπὶ τοὺς ἐντὸς τοῦ τείχους
παρεισπεπτωκότας. περικαταλαβούσης δ᾽ ἡμέρας, καὶ τοῦ δη-
μητρίου τὸ σύσσημον ἄραντος, οἱ μὲν τῷ λιμένι προσβαλόν-
τες, καὶ τὸ τεῖχος πάντοθεν περιεστρατοπεδευκότες, συνηλά-
λαξαν, εὐθαρσεῖς ποιοῦντες τοὺς κατειληφότας μέρος τοῦ πε-
ρὶ θέατρον τόπου. ὁ δὲ κατὰ τὴν πόλιν ὄχλος παίδων καὶ γυναι-
κῶν, ἐν φόβοις ἦν καὶ δάκρυσιν, ὡς τῆς πατρίδος κατακρά-
τος ἁλισκομένης. οὐ μὴν ἀλλὰ τοῖς παρεισπεσοῦσιν ἐντὸς τοῦ τεί-
χους γενομένης μάχης πρὸς τοὺς ῥοδίους, καὶ πολλῶν παρ᾽ ἀμφοτέ-
ροις πεσόντων, τὸ μὲν πρῶτον οὐδέτεροι τῆς ἰδίας τάξεως ἐξεχώ-
ρουν. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν μὲν ῥοδίων ἀεὶ πλειόνων γινομένων, καὶ
τὸν κίνδυνον ἑτοίμως ὑπομενόντων, ὡς ἂν ὑπὲρ πατρίδος καὶ
τῶν μεγίστων ἀγωνιζομένων· τῶν δὲ τοῦ βασιλέως θλιβομένων,
ἄλκιμος μὲν καὶ μαντίας οἱ τὴν ἡγεμονίαν ἔχοντες, πολλοῖς
περιπεσόντες τραύμασιν ἐτελεύτησαν. τῶν δ᾽ ἄλλων οἱ πλεῖ-
στοι, οἱ μὲν ἐν χειρῶν νόμῳ διεφθάρησαν, οἱ δ᾽ ἥλωσαν. ὀλίγοι δὲ
πρὸς τὸν βασιλέα φυγόντες διεσώθησαν· πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ῥο-
δίων ἀνῃρέθησαν· ἐν οἷς ἦν καὶ ὁ πρύτανις δαμοτέλης, ἐπ᾽ ἀρε-
τῇ γενόμενος περίβλεπτος. δημήτριος δὲ τὴν τῆς πόλεως ἅλω-
σιν ὑπολαβὼν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ τὴν τύχην ἀφῃρῆσθαι, πά-

λιν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

λιν παρεσκευάζετο πρὸς τὴν πολιορκίαν. εἶτα τοῦ πατρὸς αὐτῷ γράψαντος διαλύσασθαι πρὸς ῥοδίους, ὡς ἄν ποτε δύνηται, τὸν κάλλιστον ἐπετήρει καιρόν, δώσοντα προφάσεις εὐλόγους τῆς συνθέσεως. πτολεμαίου δὲ γράψαντος τοῖς ῥοδίοις τὸ μὲν πρῶτον, ὅτι πέμψει σίτου πλῆθος αὐτοῖς καὶ στρατιώτας τρισχιλίους, μετὰ δὲ ταῦτα συμβουλεύοντος ἐὰν ᾖ δυνατὸν μετρίως διαλύσασθαι πρὸς ἀντίγονον, ἅπαντες ἔρεπον πρὸς τὴν εἰρήνην. καθ' ὃν δὴ χρόνον τοῦ κοινοῦ τῶν αἰτωλῶν ἐκπεμψάντων πρεσβευτὰς περὶ διαλύσεων, οἱ ῥόδιοι συνέθεντο πρὸς δημήτριον ἐπὶ τοῖσδε· αὐτόνομον καὶ ἀφρούρητον εἶναι τὴν πόλιν, καὶ ἔχειν τὰς ἰδίας προσόδους· συμμαχεῖν δὲ ῥοδίους ἀντιγόνῳ, πλὴν ἐὰν ἐπὶ πτολεμαῖον στρατεύηται· καὶ δοῦναι τῶν πολιτῶν ὁμήρους ρ', οὓς ἂν ἐκλέξηται δημήτριος, πλὴν τῶν ἀρχὰς ἐχόντων. οἱ μὲν οὖν ῥόδιοι πολιορκηθέντες ἐνιαύσιον χρόνον, τοῦτον τὸν τρόπον κατελύσαντο τὸν πόλεμον. τοὺς δ' ἐν τοῖς κινδύνοις ἄνδρας ἀγαθοὺς γενομένους, ἐτίμησαν ταῖς ἀξίαις δωρεαῖς. καὶ τῶν δούλων τοὺς ἀνδραγαθήσαντας, ἐλευθερίας καὶ πολιτείας ἠξίωσαν. ἔστησαν δὲ καὶ τῶν βασιλέων εἰκόνας, κασάνδρου καὶ λυσιμάχου, καὶ τῶν δευτερευόντων μὲν ταῖς δόξαις, συμβεβλημένων δὲ μεγάλα πρὸς τὴν τῆς πόλεως σωτηρίαν. τὸν δὲ πτολεμαῖον ἐν ἀνταποδόσει χάριτος ὑπερβαλέσθαι βουλόμενοι, θεωροὺς ἀπέστειλαν εἰς λιβύην τοὺς ἐπερωτήσαντας τὸ παρ' ἄμμωνι μαντεῖον, εἰ συμβουλεύει ῥοδίοις πτολεμαῖον ὡς θεὸν τιμῆσαι. συγκατατιθεμένου δὲ τοῦ χρηστηρίου, τέμενος ἀνῆκαν ἐν τῇ πόλει τετράγωνον, οἰκοδομήσαντες παρ' ἑκάστην στοάν, πλευρὰν σταδιαίαν, ὃ προσηγόρευσαν πτολεμαῖον. ἀνῳκοδόμησαν δὲ καὶ τὸ θέατρον, καὶ τὰ πεπτωκότα τῶν τειχῶν καὶ τῶν ἄλλων τόπων τοὺς καθῃρημένους, πολλῷ κάλλιον ἢ προϋπῆρχον. δημήτριος δὲ κατὰ τὰς ἐντολὰς τοῦ πατρὸς διαλυσάμενος πρὸς ῥοδίους, ἐξέπλευσε μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως. καὶ κομισθεὶς διὰ νήσων, κατέπλευσε τῆς βοιωτίας εἰς αὔλιν. σπεύδων δ' ἐλευθερῶσαι τοὺς ἕλληνας (οἱ γὰρ περὶ κάσανδρον καὶ πολυπέρχοντα τὸν ἔμπροσθεν χρόνον ἄδειαν ἐσχηκότες, ἐπόρθουν τὰ πλεῖστα μέρη

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

τῆς ἑλλάδος) πρῶτον μὲν τὴν χαλκιδέων πόλιν ἠλευθέρωσε, φρουρουμένην ὑπὸ βοιωτῶν· καὶ τοὺς περὶ τὴν βοιωτίαν καταπληξάμενος, ἠνάγκασεν ἀποστῆναι τῆς κασάνδρου φιλίας. μετὰ δὲ ταῦτα πρὸς μὲν αἰτωλοὺς συμμαχίαν ἐποιήσατο, πρὸς δὲ τοὺς περὶ πολυσπέρχοντα διαπολεμεῖν παρεσκευάζετο. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις, εὔμηλος μὲν ὁ βοσπόρου βασιλεύς, βασιλεύων ἕκτον ἔτος ἐτελεύτησε. τὴν δὲ βασιλείαν διαδεξάμενος σπάρτακος ὁ υἱός, ἦρξεν ἔτη κ. ἡμεῖς δὲ τὰ περὶ τὴν ἑλλάδα καὶ τὴν ἀσίαν διευκρινηκότες, μεταβιβάσομεν τὸν λόγον ἐπὶ θάτερα μέρη τῆς οἰκουμένης. περὶ μὲν γὰρ τὴν σικελίαν ἀγαθοκλῆς εἰρήνην ἀγόντων τῶν λιπαραίων, ἐπιπλεύσας αὐτοῖς ἀπροσδοκήτως, εἰσέπραξε τοὺς μηδὲν προαδικήσαντας, ἀργυρίου τάλαντα ν. ὅτε δὴ πολλοῖς ἔδοξε θεῖον εἶναι τὸ ῥηθησόμενον, τῆς παρανομίας τυχούσης ἐπισημασίας παρὰ τοῦ δαιμονίου. ἀξιούντων γὰρ τῶν λιπαραίων εἰς τὰ προσελλείποντα τῶν χρημάτων δοῦναι χρόνον, καὶ λεγόντων μηδέποτε τοῖς ἱεροῖς ἀναθήμασι κατακεχρῆσθαι, ὁ ἀγαθοκλῆς βιασάμενος αὐτοὺς δοῦναι τὰ περὶ τὸ πρυτανεῖον, ὧν εἶχον ἐπιγραφὴν τὰ μὲν αἰόλου, τὰ δ' ἡφαίστου λαβών, παραχρῆμα ἐξέπλευσεν. πνεύματος δ' ἐπιγενομένου, τῶν νεῶν ἕνδεκα συνετρίβησαν, αἱ τὰ χρήματα κομίζουσαι. διόπερ ἔδοξε πολλοῖς, ὁ μὲν λεγόμενος περὶ τοὺς τόπους ἐκείνους εἶναι κύριος τῶν ἀνέμων, εὐθὺς περὶ τὸν πρῶτον πλοῦν λαβεῖν παρ' αὐτῶν τιμωρίαν. ὁ δὲ ἥφαιστος ἐπὶ τῆς τελευτῆς οἰκείως τῆς ἀσεβείας κολάσαι τὸν τύραννον ἐν τῇ πατρίδι, συνωνύμως ἐπὶ θερμοῖς τοῖς ἄνθραξι κατακαύσας ζῶντα. τῆς γὰρ αὐτῆς προαιρέσεως ἦν καὶ δικαιοσύνης, τὸ τῶν περὶ τὴν αἴτνην σωζόντων τοὺς ἑαυτῶν γονεῖς ἀπέχεσθαι, καὶ τὸ τοὺς ἀσεβοῦντας εἰς τὸ θεῖον διὰ τῆς ἰδίας δυνάμεως μετελθεῖν. οὐ μὴν ἀλλ' ὑπὲρ μὲν τῆς καταστροφῆς ἀγαθοκλέους, ὅταν πρὸς τοὺς οἰκείους χρόνους ἔλθωμεν αὐτοί, τὸ γινόμενον βεβαιώσει τὸ νῦν εἰρημένον. ἐφεξῆς δὲ ῥητέον ἡμῖν τὰ πραχθέντα περὶ τοὺς συνεχεῖς τῆς ἰταλίας τόπους. Ῥωμαῖοι μὲν καὶ σαμνῖται διαπρεσβευσάμενοι, πρὸς ἀλλήλους εἰρήνην συνέθεντο, πολεμήσαντες ἔτη κ β, καὶ μῆνας ἕξ. τῶν δ' ὑπάτων πό-

πλιος

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

πλιος σεμπρώνιος μετὰ δυνάμεως ἐμβαλὼν εἰς τὴν τῶν αἰκλῶν
χώραν, ἐχειρώσατο μὲν πόλεις ἐν ἡμέραις ταῖς πάσαις ν. ἀναγ-
κάσας δὲ πᾶν τὸ ἔθνος ὑποτάττεσθαι ῥωμαίοις, ἐπανῆλθε, καὶ
θρίαμβον κατήγαγεν ἐπαινούμενον. ὁ δὲ δῆμος ὁ ῥωμαίων πρός-
τε μάρσους καὶ παλλινοὺς, ἔτι δὲ μαρρουκινοὺς, συμμαχίαν ἐποιή-
σατο. Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος, ἀθήνησι μὲν ἦρχε
λεώστρατος, ἐν ῥώμῃ δ' ὑπῆρχον ὕπατοι, σέρουϊος κορνήλιος
καὶ λεύκιος γενούκιος. ἐπὶ δὲ τούτων δημήτριος εἶχε πρόθεσιν
πρὸς μὲν τοὺς περὶ κάσσανδρον διαπολεμεῖν, τοὺς δ' ἕλληνας ἐλευ-
θεροῦν, καὶ πρῶτον τὰ κατὰ τὴν ἑλλάδα διοικεῖν· ἅμα μὲν νομί-
ζων δόξαν οἴσειν αὐτῷ μεγάλην τὴν τῶν ἑλλήνων αὐτονομίαν,
ἅμα δὲ καὶ τοὺς περιπέλαον τοὺς ἡγεμόνας τοὺς κασσάνδρου πρό-
τερον συντρίψαι· καὶ τότε προσάγειν ἐπ' αὐτὴν τὴν ἡγεμο-
νίαν, ἢ ἐπ' αὐτὸν πορεύοιτο τὸν κάσσανδρον. τῆς δὲ τῶν σικυωνίων
πόλεως φρουρουμένης ὑπὸ τῶν πτολεμαίου τοῦ βασιλέως στρατιωτῶν,
ὧν ἦν ἐπιφανέστατος στρατηγὸς φίλιππος, νυκτὸς ἐπιθέμενος
ἀπροσδοκήτως, παρεισέπεσεν ἐντὸς τοῦ τείχους. εἶτα οἱ μὲν φρου-
ροὶ συνεισέπεσον εἰς τὴν ἀκρόπολιν. ὁ δὲ δημήτριος τῆς πόλε-
ως κυριεύσας, τὸν μεταξὺ τόπον τῶν οἰκιῶν καὶ τῆς ἄκρας κατεῖ-
χε. μέλλοντος δ' αὐτοῦ μηχανὰς προσάγειν, καταπλαγέντες,
τὴν μὲν ἀκρόπολιν δι' ὁμολογίαν παρέδοσαν. αὐτοὶ δ' ἀπέ-
πλευσαν εἰς αἴγυπτον. ὁ δὲ δημήτριος τοὺς σικυωνίους εἰς τὴν ἀ-
κρόπολιν μετοικίσας, τὸ μὲν παρὰ λιμένι συνάπτον μέρος τῆς πό-
λεως κατέσκαψεν, ὀχυροῦ παντελῶς ὄντος τοῦ τόπου. παρὰ δὲ
πολιτικῷ πλήθει συνεπιβαλόμενος τῆς οἰκοδομίας, καὶ τὴν ἐ-
λευθερίαν ἀποκαταστήσας, τιμῶν ἰσοθέων ἔτυχε παρὰ τοῖς εὖ
παθοῦσι. δημητριάδα μὲν γὰρ τὴν πόλιν ὠνόμασαν· θυσίας δὲ,
καὶ πανηγύρεις, ἔτι δ' ἀγῶνας ἐψηφίσαντο συντελεῖν κατ'
ἐνιαυτὸν, καὶ τὰς ἄλλας ἀπονέμειν τιμὰς ὡς κτίστῃ. ἀλλὰ ταῦτα
μὲν ὁ χρόνος διαληφθεὶς πραγμάτων μεταβολαῖς ἠκύρωσεν. οἱ
δὲ σικυώνιοι πολλῷ κρείττονα μεταλαβόντες τόπον, διετέλε-
σαν ἐν αὐτῷ μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων ἐνοικοῦντες. ὁ γὰρ τῆς ἀ-
κροπόλεως περίβολος, ἐπίπεδος ὢν καὶ μέγας, κρημνοῖς δ' ἀ-

προσίτοις

ἀπρόσιτος περιέχεται πανταχόθεν, ὥστε μηδαμῆ δύνασθαι μη-
χανὰς προσάγειν. ἔχει δὲ καὶ πλῆθος ὑδάτων, ἐξ οὗ κηπείας
δαψιλεῖς κατεσκεύασαν· ὥστε τὴν ἐπίνοιαν τοῦ βασιλέως δοκεῖν
πρός τ' ἀπόλαυσιν εἰρηνικὴν, καὶ πρὸς ἀσφάλειαν πολέμου δό-
ξαι καλῶς προεωρᾶσθαι. ὁ δὲ δημήτριος διοικήσας τὰ περὶ τοὺς
σικυωνίους, ἀνέζευξε μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ἐπὶ τὴν κόριν-
θον, ἣν ἐφρούρει πρεπέλαος κασάνδρου στρατηγός. τὸ μὲν οὖν πρῶ-
τον νυκτὸς ὑπό τινων πολιτῶν εἰσαχθεὶς διά τινος πυλίδος, ἐκρά-
τησε τῆς πόλεως καὶ τῶν λιμένων. τῶν δὲ φρουρῶν καταφυγόν-
των, τῶν μὲν εἰς τὸ καλούμενον σισύφιον, τῶν δ' εἰς τὸν ἀκροκό-
ρινθον, προσαγαγὼν μηχανὰς τοῖς ὀχυρώμασι, καὶ πολλὰ κακοπα-
θήσας, εἷλε τὸ σισύφιον κατὰ κράτος. εἶτα τῶν ἐν ταύτῃ συμ-
φυγόντων πρὸς τοὺς κατειληφότας τὸν ἀκροκόρινθον, καὶ τού-
τους καταπληξάμενος, ἠνάγκασε παραδοῦναι τὴν ἄκραν. σφό-
δρα γὰρ ἦν ἀνυπόστατος οὗτος ὁ βασιλεὺς ἐν ταῖς προσβολαῖς,
εὐμήχανος ὑπάρχων περὶ τὴν κατασκευὴν τῶν πολιορκητι-
κῶν ἔργων. οὐ μὴν ἀλλὰ τοὺς κορινθίους ἐλευθερώσας, παρεισήγαγε
φυλακὴν εἰς τὸν ἀκροκόρινθον, βουλομένων τῶν πολιτῶν διὰ τοῦ
βασιλέως τηρεῖσθαι τὴν πόλιν, μέχρις ἂν ὁ πρὸς κάσσανδρον κα-
ταλυθῇ πόλεμος. καὶ πρεπέλαος μὲν αἰσχρῶς ἐκπεσὼν ἐκ τῆς
κορίνθου, πρὸς κάσσανδρον ἀπεχώρησε. δημήτριος δὲ παρελθὼν
εἰς τὴν ἀχαΐαν, βοῦταν μὲν κατὰ κράτος εἷλε, καὶ τοῖς πολίταις
ἀπέδωκε τὴν αὐτονομίαν. σκῦρον δ' ἐν ὀλίγαις ἡμέραις πα-
ραλαβὼν, ἐξέβαλε τὴν φρουράν. μετὰ δὲ ταῦτ' ἐπ' ὀρχόμενον
τῆς ἀρκαδίας στρατεύσας, ἐκέλευσε τὸν τῆς φρουρᾶς ἀφηγούμενον
στρόμβιχον παραδοῦναι τὴν πόλιν. οὐ προσέχοντος δ' αὐτοῦ τοῖς
λόγοις, ἀλλὰ καὶ πολλὰ λοιδοροῦντος ἀπὸ τοῦ τείχους βλασφή-
μως, προσαγαγὼν μηχανὰς ὁ βασιλεὺς, καὶ καταβαλὼν τὰ τεί-
χη, κατὰ κράτος εἷλε τὴν πόλιν. τὸν μὲν οὖν στρόμβιχον ὑπὸ πολυ-
περχοντος καθεσταμένον φρούραρχον, καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἀλλοτρί-
ως διατεθέντων, εἰς ὀγδοήκοντα πρὸ τῆς πόλεως ἀνεσταύρωσε. τῶν
δ' ἄλλων μισθοφόρων ἑλὼν εἰς δισχιλίους, κατέμιξε τοῖς ἰδίοις
στρατιώταις. μετὰ δὲ τὴν ἅλωσιν ταύτης τῆς πόλεως, οἱ συνέγ-

γυς

γυς τὰ φρούρια κατέχοντες, ὑπολαμβάνοντες ἀδύνατον ὑπάρ-
χειν τὸ διαφυγεῖν τὴν βίαν τοῦ βασιλέως, παρέδωκαν αὐτῷ τὰ
χωρία. ὁμοίως δὲ τούτοις καὶ οἱ τὰς πόλεις φρουροῦντες, τῶν μὲν
περὶ κάσανδρον καὶ πρεπέλαον καὶ πολυπέρχοντα μὴ βοη-
θούντων, τοῦ δὲ δημητρίου μετὰ μεγάλης δυνάμεως καὶ μη-
χανῶν ὑπεραγουσῶν προσιόντος, ἑκουσίως ἐξεχώρουν. καὶ τὰ
μὲν περὶ τὸν δημήτριον ἐν τούτοις ἦν. κατὰ δὲ τὴν ἰταλίαν
ταραντῖνοι πόλεμον ἔχοντες πρὸς λευκανοὺς καὶ ῥωμαίους, ἐξέ-
πεμψαν πρεσβευτὰς εἰς τὴν σπάρτην, αἰτούμενοι βοήθειαν
καὶ στρατηγὸν κλεώνυμον. τῶν δὲ λακεδαιμονίων προθύμως ἡ-
γεμόνα δόντων τὸν αἰτούμενον, καὶ τῶν ταραντίνων χρήματα
καὶ ναῦς ἀποστειλάντων, ὁ μὲν κλεώνυμος περὶ ταίναρον τῆς λα-
κωνικῆς ξενολογήσας στρατιώτας πεντακισχιλίους, συντόμως
κατέπλευσεν εἰς τάραντα. ἐνταῦθα δὲ μισθοφόρους ἀθροίσας ἄλ
λους, οὐκ ἐλάττους τῶν προτέρων, κατέγραφε καὶ τοὺς πολιτικοὺς
πεζοὺς μὲν πλείους δισμυρίων, ἱππεῖς δὲ δισχιλίους. προσελάβετο
δὲ τῶν τε κατ' ἰταλίαν ἑλλήνων τοὺς πλείστους, καὶ τὸ τῶν μεσα
πίων ἔθνος. ἁδρᾶς οὖν δυνάμεως περὶ αὐτὸν οὔσης, οἱ μὲν λευ-
κανοὶ καταπλαγέντες, φιλίαν ἐποιήσαντο πρὸς τοὺς ταραντί
νους· τῶν δὲ μεταποντίνων οὐ προσεχόντων αὐτῷ, τοὺς λευκανοὺς
ἔπεισαν ἐμβαλεῖν εἰς τὴν χώραν. ἐπὶ τῷ καιρῷ συνεπιθέμενος,
κατεπλήξατο τοὺς μεταποντίνους. παρελθὼν δ' εἰς τὴν πόλιν ὡς
φίλος, ἐπράξατο μὲν ἀργυρίου τάλαντα πλείω τῶν χ΄. διακοσί-
ας δὲ παρθένους τὰς ἐπιφανεστάτας ἔλαβεν εἰς ὁμηρείαν, οὐχ οὕτως
τῆς περὶ τὴν πίστιν ἀσφαλείας χάριν, ὡς τῆς ἰδίας ἕνεκεν ἀσελγεί-
ας. ἀποθέμενος γὰρ τὴν λακωνικὴν ἐσθῆτα, διετέλει τρυφῶν,
καὶ τοὺς πιστεύσαντας αὐτῷ καταδουλούμενος. τηλικαύτας
γὰρ ἔχων δυνάμεις καὶ χορηγίας, οὐδὲν τῆς σπάρτης ἄξιον ἔπρα
ξεν. ἐπεβάλετο μὲν γὰρ ἐπὶ τὴν σικελίαν στρατεύσειν, ὡς τὴν
τυραννίδα μὲν καταλύσων τὴν ἀγαθοκλέους, τὴν δ' αὐτονο-
μίαν τοῖς σικελιώταις ἀποκαταστήσων. ὑπερθέμενος δὲ ἐπὶ τοῦ
παρόντος ταύτην τὴν στρατείαν, ἔπλευσεν εἰς κόρκυραν· καὶ
κρατήσας τῆς πόλεως, χρημάτων δὲ πλῆθος εἰσεπράξατο, καὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.6.638

φρουρὰν ἐγκαταστήσῃ, διανοούμενος ὁρμητηρίῳ τούτῳ χρήσασθαι, καὶ τοῖς περὶ τὴν ἑλλάδα πράγμασιν ἐφεδρεύειν. εὐθὺ δὲ καὶ πρεσβειῶν πρὸς αὐτὸν παραγενομένων, παρά τε δημητρίου τοῦ πολιορκητικοῦ καὶ κασάνδρου περὶ συμμαχίας, τούτων μὲν οὐδετέρῳ προσέθετο. τοὺς δὲ ταραντίνους καὶ τῶν ἄλλων τινὰς πυνθανόμενος ἀφεστηκέναι τῆς μὲν κορκύρας, τὴν ἱκανὴν φυλακὴν ἀπέλιπε. μετὰ δὲ τῆς ἄλλης δυνάμεως ἔπλει κατὰ σπουδὴν ἐπὶ τὴν ἰταλίαν, ὡς κολάσων τοὺς ἀποστατοῦντας. προσχὼν δὲ τῇ χώρᾳ καθ᾽ ὃν τόπον ἐφύλαττον οἱ βάρβαροι, τὴν μὲν πόλιν ἑλὼν ἐξηνδραποδίσατο, τὴν δὲ χώραν ἐλεηλάτησεν. ὁμοίως δὲ τὸ καλούμενον τριόπιον ἐκπολιορκήσας, εἰς τρισχιλίους ἔλαβεν αἰχμαλώτους. καθ᾽ ὃν δὴ χρόνον οἱ μὲν ἀπὸ τῆς χώρας βάρβαροι συνδραμόντες, ἐπέθεντο νυκτὸς τῇ στρατοπεδείᾳ. καὶ μάχης γενομένης, ἀνεῖλον τῶν μετὰ κλεωνύμου πλείους τῶν σ̄, ἐζώγρησαν δὲ περὶ χιλίους. ἅμα δὲ περὶ τὸν κίνδυνον τοῦτον χειμὼν ἐπιγενόμενος, κ̄ τῶν νεῶν διέφθειρε, πλησίον ὁρμουσῶν τῆς παρεμβολῆς. ὁ δὲ κλεώνυμος δυσὶν ἐλαττώμασι τηλικούτοις περιπεσὼν, ἀπέπλευσε μετὰ δυνάμεως εἰς τὴν κόρκυραν. Τοῦ δ᾽ ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος, ἀθήνησι μὲν ἦν ἄρχων νικοκλῆς, ἐν ῥώμῃ δὲ τὴν ὕπατον ἀρχὴν διεδέξαντο μάρκος λίβιος, καὶ μάρκος αἰμίλιος. ἐπὶ δὲ τούτων κάσανδρος ὁ μακεδόνων βασιλεὺς ὁρῶν τὴν δύναμιν τῶν ἑλλήνων αὐξομένην, καὶ πάντα τὸν πόλεμον ἐπὶ τὴν μακεδονίαν συνιστάμενον, περίφοβος ἦν ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος. διόπερ ἐξέπεμψε πρεσβευτὰς πρὸς ἀντίγονον εἰς τὴν ἀσίαν, ἀξιῶν διαλύσασθαι πρὸς αὐτόν. ἀποκριναμένου δ᾽ ἐκείνου διό τι μίαν γινώσκει διάλυσιν, ἐὰν ὁ κάσανδρος ἐπιτρέπῃ τὰ καθ᾽ αὑτὸν, καταπλαγεὶς, λυσίμαχον ἐκ τῆς θρᾴκης μετεπέμψατο πρὸς τὴν τῶν ὅλων κοινοπραγίαν. ἀεὶ γὰρ εἰώθει τοῦτον ἐπὶ τοὺς μεγίστους φόβους εἰς τὴν βοήθειαν προσλαμβάνεσθαι, διά τε τὴν τἀνδρὸς ἀρετὴν, καὶ διὰ τὸ τὴν βασιλείαν ὅμορον εἶναι τῇ μακεδονίᾳ. συνεδρεύσαντες οὖν οἱ βασιλεῖς οὗτοι περὶ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος, ἐξέπεμψαν πρεσβευτὰς πρός τε πτολεμαῖον τὸν αἰγύπτου βασιλέα, καὶ πρὸς σέλευκον τὸν τῶν ἄνω σατραπειῶν

κυρι-

κινδυνεύοντα, περί τε τῆς ὑπερηφανίας τῆς ἐν ταῖς ἀποκρίσεσιν ἐμ-
φανίζοντος, καὶ τὸν ἐκ τοῦ πολέμου κίνδυνον κοινὸν εἶναι πάντων
διδάσκοντος. τῆς γὰρ μακεδονίας κρατήσαντα τὸν ἀντίγονον,
εὐθὺς ἀφελέσθαι καὶ τῶν ἄλλων τὰς βασιλείας· δεδωκέναι γὰρ
αὐτὸν πεῖραν πλείονα, καὶ ὅτι πλεονέκτης ἐστὶ, καὶ πᾶσαν ἀρ-
χὴν ἀκοινώνητον ποιεῖ. συμφέρειν οὖν ἅπαντας συμφρονῆσαι,
καὶ κοινῇ πρὸς ἀντίγονον ἐπανελέσθαι πόλεμον. οἱ μὲν οὖν περὶ
πτολεμαῖον καὶ σέλευκον δόξαντος ἀληθῆ λέγειν πρὸς ἀλλή-
λους, προθύμως ὑπήκουσαν, καὶ συνετάξαντο βοηθεῖν ἁδραῖς
δυνάμεσι. τοῖς δὲ περὶ κάσανδρον ἔδοξε, μὴ περιμένειν τὴν τῶν
πολεμίων ἔφοδον, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς φθάσαντας ἐπιστρατεύειν,
καὶ προσλαμβάνειν τὸ χρήσιμον. διόπερ ὁ κάσανδρος λυσιμά-
χῳ μὲν παρέδωκε μέρος τοῦ στρατοπέδου, καὶ στρατηγὸν συνεξέ-
πεμψεν. αὐτὸς δὲ ἀνέζευξε μετὰ τῆς λοιπῆς δυνάμεως εἰς θετ-
ταλίαν, διαπολεμήσων δημητρίῳ καὶ τοῖς ἕλλησι. λυσίμαχος
δὲ μετὰ στρατιωτῶν αὐτοῦ διαβὰς ἐκ τῆς εὐρώπης εἰς τὴν ἀσίαν,
λαμψακηνοὺς μὲν καὶ παριανοὺς ἑκουσίως προσθεμένους, ἀφῆκεν
ἐλευθέρους. σίγειον δὲ ἐκπολιορκήσας, φρουρὰν παρεισήγαγε. μετὰ
δὲ ταῦτα πρεπελάῳ μὲν τῷ στρατηγῷ δοὺς πεζοὺς ἑξακισχιλί-
ους, ἱππεῖς δὲ χιλίους, ἐξέπεμψε προσαξόμενον τὰς πόλεις, τάς
τε κατὰ τὴν αἰολίδα καὶ τὴν ἰωνίαν. αὐτὸς δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἐ-
πεχείρησε πολιορκεῖν τὴν ἄβυδον, καὶ βέλη καὶ μηχανὰς καὶ
τἄλλα παρεσκευάζετο. ἐπεὶ δὲ κατὰ θάλατταν ἦλθε τοῖς πολιορ-
κουμένοις στρατιωτῶν πλῆθος παρὰ δημητρίου, τὸ δυνάμενον
τὴν ἀσφάλειαν παρέχεσθαι τῇ πόλει, ταύτης μὲν τῆς ἐπιβολῆς ἀ-
πέστη. τὴν δ᾽ ἐφ᾽ ἑλλησπόντῳ φρυγίαν προσαγόμενος, καὶ συνά-
δα πόλιν ἔχουσαν ἀποσκευὰς μεγάλας βασιλικὰς ἐπολιόρκη-
σεν. ὅτε δὴ καὶ δόκιμον τὸν ἀντιγόνου στρατηγὸν πείσας κοινο-
πραγεῖν, τήν τε σύναδα παρέλαβε διὰ τούτου, καὶ τῶν ὀχυρω-
μάτων ἔνια τῶν ἐχόντων τὰ βασιλικὰ χρήματα. ὁ δ᾽ ἐπὶ τῆς αἰο-
λίδος καὶ τῆς ἰωνίας πεμφθεὶς ὑπὸ λυσιμάχου στρατηγὸς πρεπέ-
λαος, ἀδραμύττιον μὲν ἐκυρίευσεν ἐν παρόδῳ. τὴν δ᾽ ἔφεσον
πολιορκήσας, καὶ καταπληξάμενος τοὺς ἔνδον, παρέλαβε τὴν

πόλις. καὶ τοὺς μὲν ἐγκαταληφθέντας τῶν ῥοδίων ὁμήρους, ἀπέστειλεν εἰς τὴν πατρίδα· τοὺς δ' ἐφεσίους ἀφῆκε· τὰς δὲ ναῦς, τὰς ἐν τῷ λιμένι πάσας ἐνέπρησε, διὰ τὸ θαλασσοκρατεῖν τοὺς πολεμίους, καὶ τὴν ὅλην κρίσιν τοῦ πολέμου ἄδηλον ὑπάρχειν. μετὰ δὲ ταῦτα τηΐους μὲν καὶ κολοφωνίους προσηγάγετο. ἐρυθραίοις δὲ καὶ κλαζομενίοις ἐλθούσης κατὰ θάλατταν βοηθείας, τὰς μὲν πόλεις ἑλεῖν οὐκ ἠδυνήθη. τὴν δὲ χώραν αὐτῶν πορθήσας, ἀνέζευξεν ἐπὶ σάρδεις. ἐνταῦθα δὴ τὸν ἀντιγόνου στρατηγὸν φοίνικα καὶ δόκιμον πείσας ἀποστῆναι τοῦ βασιλέως, παρέλαβε τὴν πόλιν πλὴν τῆς ἄκρας. ταύτην γὰρ φυλάττων φίλιππος, εἷς τῶν ἀντιγόνου φίλων, βεβαίαν ἐτήρει τὴν εὔνοιαν πρὸς τὸν πεπιστευκότα. τὰ μὲν οὖν περὶ λυσίμαχον ἐν τούτοις ἦν. ἀντίγονος δὲ προκεχειρισμένος ἀγῶνα μέγαν καὶ πανήγυριν ἐν ἀντιγονίᾳ συντελεῖν, πάντοθεν ἀθλητάς τε καὶ τεχνίτας τοὺς ἐπιφανεστάτους ἐπὶ μεγάλοις ἄθλοις καὶ μισθοῖς ἠθροίκει. ὡς δ' ἤκουσε τὴν λυσιμάχου διάβασιν, καὶ τῶν στρατηγῶν τὴν ἀπόστασιν, τὸν μὲν ἀγῶνα διέλυσε· τοῖς δ' ἀθληταῖς καὶ τοῖς τεχνίταις ἀπέδωκε μισθοὺς οὐκ ἐλάττους, εἰς διακοσίων ταλάντων. αὐτὸς δὲ τὴν δύναμιν ἀναλαβὼν, ὥρμησεν ἐκ τῆς συρίας, σύντομον τὴν πορείαν ποιούμενος ἐπὶ τοὺς πολεμίους. εἰς δὲ ταρσὸν τῆς κιλικίας ἀφικόμενος, ἐξ ὧν κατεκόμισε χρημάτων ἐκ τῶν κουίνδων, τὸ στρατόπεδον εἰς τρεῖς μῆνας ἐμισθοδότησε. χωρὶς δὲ τούτων τρισχίλια τάλαντα μετὰ δυνάμεως ἐκόμιζεν. ὅπως τοιαύτην ἔχῃ τὴν χορηγίαν, ὅταν αὐτῷ χρεία γένηται χρημάτων. ἔπειτα τὸν ταῦρον ὑπερβαλὼν, προῆγεν ἐπὶ καππαδοκίαν. καὶ τοὺς ἀφεστηκότας περὶ τὴν ἄνω φρυγίαν καὶ λυκαονίαν ἐπιπορευόμενος, πάλιν εἰς τὴν προϋπάρχουσαν συμμαχίαν ἀποκατέστησε. καθ' ὃν δὴ χρόνον οἱ περὶ τὸν λυσίμαχον πυθόμενοι τὴν τῶν πολεμίων παρουσίαν, συνήδρευον βουλευόμενοι πῶς χρηστέον εἴη τοῖς ἐπιφερομένοις κινδύνοις. ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς εἰς μὲν μάχην μὴ συγκαταβαίνειν, ἕως ἂν οἱ περὶ σέλευκον ἐκ τῶν ἄνω σατραπειῶν καταβῶσι· τόπους δὲ ὀχυροὺς καταλαβέσθαι. καὶ χάρακι καὶ τάφρῳ τὴν στρατοπεδείαν ἀσφαλισαμένους, ὑπομένειν τῶν πολεμίων τὴν

ἔφο-

ἔφοδον. οὐ μὴν οὖν τὸ δοχθὲν αὐτοῖς ἐπετέλουν κατὰ σπουδήν. ὁ δ' Ἀντίγονος ἐπεὶ πλησίον ἐγένετο τῶν πολεμίων, ἐκτάξας τὴν δύναμιν, προεκαλεῖτο εἰς μάχην. οὐδενὸς δ' ἐπεξιέναι τολμῶντος, αὐτὸς μὲν κατελάβετο τόπους τινὰς, δι' ὧν ἀναγκαῖον ἦν τὰς τροφὰς τοῖς ἐναντίοις παρακομίζεσθαι. οἱ δὲ περὶ τὸν Λυσίμαχον φοβηθέντες, μήποτε τῆς ἀγορᾶς ἀποκλεισθείσης ὑποχείριοι γένωνται τοῖς πολεμίοις, νυκτὸς ἀνέζευξαν. καὶ διατείναντες σταδίους υ, κατεστρατοπέδευσαν περὶ Δορύλαιον. εἶχε γὰρ τὸ χωρίον σίτου τε καὶ ἄλλης χορηγίας πλῆθος, καὶ ποταμὸν παραρρέοντα, δυνάμενον ἀσφάλειαν παρέχεσθαι τοῖς παρ' αὐτὸν στρατοπεδεύουσι. βαλόμενοι δὲ στρατοπεδείαν, ὠχύρωσαν τὴν παρεμβολὴν βαθείᾳ τάφρῳ, καὶ τριπλῷ χάρακι. Ἀντίγονος δὲ πυθόμενος τὴν τῶν πολεμίων ἀναχώρησιν, εὐθὺς ἐπεδίωκεν αὐτούς. καὶ πλησίον γενόμενος τῆς παρεμβολῆς, ἐπεὶ πρὸς παράταξιν οὐ συγκατέβαινον, ἤρξατο περιταφρεύειν τὴν στρατοπεδείαν. καὶ καταπέλτας καὶ βέλη μετεπέμψατο, βουλόμενος αὐτὴν πολιορκῆσαι. συντελουμένων δ' ἀκροβολισμῶν περὶ τὴν ταφρείαν, καὶ τῶν περὶ τὸν Λυσίμαχον πειρωμένων ἀνείργειν τοῖς βέλεσι τοὺς ἐργαζομένους, ἐν πᾶσι προυτέρουν οἱ περὶ τὸν Ἀντίγονον. ἔπειτα χρόνου γενομένου, καὶ τῶν ἔργων ἤδη συντέλειαν λαμβανόντων, τῆς δὲ τροφῆς ὑπολιπούσης τοὺς πολιορκουμένους, οἱ περὶ Λυσίμαχον τηρήσαντες νύκτα χειμέριον, ἀναζεύξαντες ἐκ τῆς παρεμβολῆς, διὰ τῶν ὑπερδεξίων τόπων ἀπεχώρησαν εἰς παραχειμασίαν. ὁ δ' Ἀντίγονος ἡμέρας γενομένης, ὡς εἶδε τὴν τῶν πολεμίων ἀπαλλαγὴν, ἀντιπαρῆγεν αὐτοῖς διὰ τῶν πεδίων. ἐπιγενομένων δὲ ὄμβρων μεγάλων, καὶ τῆς χώρας οὔσης βαθυγείου καὶ πηλώδους, τῶν δὲ ὑποζυγίων οὐκ ὀλίγα συνέβη καὶ τῶν σωμάτων τινὰ διαφθαρῆναι, καὶ τὸ σύνολον ἐπιπόνως ἅπασαν τὴν δύναμιν διατεθῆναι. διόπερ ὁ βασιλεὺς, ἅμα μὲν ἀναλαβεῖν βουλόμενος ἐκ τῆς κακοπαθείας τοὺς στρατιώτας, ἅμα δὲ τὴν χειμερινὴν ὥραν ὁρῶν περιλαμβάνουσαν, τὸ μὲν καταδιώκειν ἀπέστη· πρὸς δὲ τὴν χειμασίαν ἐπιλεξάμενος τοὺς εὐθετωτάτους τόπους, διεῖλε κατὰ μέρη τὴν δύναμιν. πυνθανόμε-

νος δὲ Σέλευκον καταβαίνειν ἐκ τῶν ἄνω σατραπειῶν μετὰ μεγάλης δυνάμεως, ἔπεμψέ τινα τῶν φίλων εἰς τὴν Ἑλλάδα πρὸς Δημήτριον, παρακελευόμενος ἥκειν πρὸς αὐτὸν μετὰ τῆς δυνάμεως τὴν ταχίστην. σφόδρα γὰρ εὐλαβεῖτο, μὴ πάντων τῶν βασιλέων ἐπ' αὐτὸν συνδραμόντων, ἀναγκασθῇ παρατάξει κρῖναι τὸν ὅλον πόλεμον, πρὶν ἢ συνελθεῖν εἰς ταὐτὸν τὴν ἐκ τῆς Εὐρώπης δύναμιν. παραπλησίως δὲ καὶ Λυσίμαχος διεῖλε τὴν δύναμιν εἰς χειμασίαν ἐν τῷ καλουμένῳ Σαλμωνίας πεδίῳ. ἀγορὰν δὲ πολλὴν ἐξ Ἡρακλείας ποιησάμενος, μετεπέμπετο ἐπιγαμίαν πρὸς τοὺς Ἡρακλεώτας. ἔγημε γὰρ Ἄμηστριν τὴν Ὀξυάρτου μὲν θυγατέρα, Δαρείου δὲ τοῦ βασιλέως ἀδελφήν, Κρατεροῦ δὲ γυναῖκα γενομένην, ὑπ' Ἀλεξάνδρου δοθεῖσαν, τότε δυναστεύουσαν τῆς πόλεως. καὶ τὰ μὲν περὶ τὴν Ἀσίαν ἐν τούτοις ἦν. κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα, Δημήτριος διατρίβων ἐν ταῖς Ἀθήναις, ἔσπευδε μυηθῆναι, καὶ καταλαβεῖν τὴν ἐν Ἐλευσῖνι τελετήν. ἀπεχούσης δὲ χρόνον ἱκανὸν τῆς κατὰ νόμους ἡμέρας, καθ' ἣν εἰώθησαν Ἀθηναῖοι συντελεῖν τὴν τελετήν, ἔπεισε τὸν δῆμον διὰ τὰς εὐεργεσίας κινῆσαι τὸ πάτριον ἔθος. παραδοὺς οὖν αὐτὸν ἄνοπλον τοῖς ἱερεῦσι, καὶ πρὸ τῆς ὡρισμένης ἡμέρας μυηθεὶς ἀνέζευξεν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον εἰς Χαλκίδα τῆς Εὐβοίας ἤθροισε τὸν στόλον, καὶ τὴν πεζὴν δύναμιν. μετὰ δὲ ταῦτα πυθόμενος τοὺς περὶ Κάσανδρον κατειλῆφθαι τὰς παρόδους, πεζῇ μὲν ἀπέγνω τὴν εἰς Θετταλίαν ποιεῖσθαι πορείαν· παραπλεύσας δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς τὸν ἐν Λαρίσῃ λιμένα, καὶ τὴν δύναμιν ἐκβιβάσας, τὴν μὲν πόλιν ἐξ ἐφόδου παρέλαβε. τὴν δ' ἄκραν ἐκπολιορκήσας, τοὺς μὲν φρουροὺς δήσας, παρέδωκεν εἰς φυλακήν. τοῖς δὲ Λαρισαίοις τὴν αὐτονομίαν ἀποκατέστησε. μετὰ δὲ ταῦτα Πρώνας μὲν καὶ Πτελεὸν προσηγάγετο. Δῖον δὲ καὶ Ὀρχόμενον μετοικίζοντος εἰς Θήβας Κασάνδρου, διεκώλυσε μετοικισθῆναι τὰς πόλεις. Κάσανδρος δὲ θεωρῶν τὰ πράγματα τῷ Δημητρίῳ κατὰ νοῦν χωροῦντα, Φερὰς μὲν καὶ Θήβας ἀμφοτέραις φρουραῖς παρεφύλαττε· τὴν δὲ δύναμιν πᾶσαν εἰς ἕνα τόπον ἀθροίσας, ἀντεστρατοπέδευσε τοῖς περὶ τὸν Δημήτρι-

ον·

ων. εἶχε δὲ τοὺς σύμπαντας πεζοὺς μὲν εἰς δισμυρίους ἐννακισχιλίους. τῷ δὲ Δημητρίῳ συνηκολούθουν ἱππεῖς μὲν χίλιοι καὶ φ, πεζοὶ δὲ Μακεδόνες οὐκ ἐλάττους τῶν ὀκτακισχιλίων, μισθοφόροι δ' εἰς μυρίους καὶ πεντακισχιλίους· ἐκ τε τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα πόλεων, δισμύριοι καὶ πεντακισχίλιοι· ψιλικὰ δὲ τάγματα, καὶ πειρατῶν παντοδαπῶν συντρεχόντων ἐπὶ τοὺς πολέμους, καὶ τὰς ἁρπαγάς, οὐκ ἐλάττους τῶν ὀκτακισχιλίων. ὥστε εἶναι τοὺς ἅπαντας πεζούς, περὶ τοὺς πεντακισμυρίους ἑξακισχιλίους. ἀντικαθημένων δὲ τῶν στρατοπέδων ἀλλήλοις ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, ἐκτάξεις μὲν ἐγίνοντο παρ' ἀμφοτέροις. εἰς μάχην δὲ οὐδέτερος συγκατέβαινε, καραδοκῶν τὴν ἐπὶ τῆς Ἀσίας ἐσομένην τῶν ὅλων κρίσιν. Δημήτριος δὲ τῶν Φεραίων ἐπικαλεσαμένων αὐτόν, παρεισπεσὼν εἰς τὴν πόλιν μετὰ μέρους τῆς δυνάμεως, τὴν μὲν ἄκραν ἐκπολιορκήσας, ὑποσπόνδους ἀφῆκε τοὺς παρὰ Κασάνδρου στρατιώτας, τοῖς δὲ Φεραίοις τὴν ἐλευθερίαν ἀποκατέστησεν. ἐν τούτοις δ' ὄντων τῶν περὶ Θεσσαλίαν, ἧκον πρὸς τὸν Δημήτριον οἱ πεμφθέντες ὑπ' Ἀντιγόνου, διασαφοῦντες τὰς παρὰ τοῦ πατρὸς ἐντολάς, καὶ παρακελευόμενοι τὴν ταχίστην διαβιβάζειν τὰς δυνάμεις εἰς τὴν Ἀσίαν. διόπερ ἀναγκαῖον ἡγησάμενος ὑπάρχειν ὁ βασιλεὺς τὸ πείθεσθαι τῷ πατρί, πρὸς μὲν Κάσανδρον διαλύσεις ἐποιήσατο· συνθέμενος εἶναι κυρίας τὰς συνθήκας, ἐὰν ὦσιν εὐάρεστοι τῷ πατρί· ἀκριβῶς μὲν εἰδώς, οὐ προσδεξόμενον αὐτόν, διὰ τὸ κεκρικέναι πάντως διὰ τῶν ὅπλων ἐπιθεῖναι τέλος τῷ συμβάντι πολέμῳ· βουλόμενος δὲ τὴν ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἀποχώρησιν εὐσχήμονα ποιήσασθαι, καὶ μὴ φυγῇ παραπλησίαν. ἐγέγραπτο γὰρ ἐν ταῖς συνθήκαις πρὸς τοῖς ἄλλοις, τὸ καὶ τὰς Ἑλληνίδας πόλεις ἐλευθέρας ὑπάρχειν, οὐ τὰς κατὰ τὴν Ἑλλάδα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν. μετὰ δὲ ταῦτα Δημήτριος παρασκευασάμενος πορεῖα, πρὸς τὴν παρακομιδὴν τῶν τε στρατιωτῶν καὶ τῆς ἀποσκευῆς, ἀνήχθη σὺν τῷ στόλῳ. καὶ κομισθεὶς διὰ νήσων, κατέπλευσεν εἰς Ἔφεσον. ἐκβιβάσας δὲ τὴν δύναμιν, καὶ στρατοπεδεύσας πλησίον τῶν τειχῶν, ἠνάγκασε τὴν πόλιν εἰς τὴν προϋπάρχουσαν ἀποκαταστῆναι τά-

ξιν. καὶ τὴν μὲν ὑπὸ πρεπελάου τοῦ λυσιμάχου στρατηγοῦ παρεισαχθεῖσαν φρουρὰν, ἀφῆκεν ὑπόσπονδον. ἰδίαν δὲ φυλακὴν εἰς τὴν ἄκραν καταστήσας, παρῆλθεν εἰς ἑλλήσποντον, καὶ λαμψακηνοὺς καὶ παριανοὺς. ἔτι δὲ τῶν ἄλλων τῶν μεταβεβλημένων πόλεων τινὰς ἀνεκτήσατο. ἐπὶ δὲ τὸ στόμα τοῦ πόντου παραγενόμενος πρὸς τῷ χαλκιδονίων ἱερῷ, στρατοπεδείαν περιεβάλετο. καὶ τοὺς φυλάξοντας τὸν τόπον ἀπέλιπε στρατιώτας, πεζοὺς μὲν τρισχιλίους, ναῦς δὲ μακρὰς λ̄. τὴν δ' ἄλλην δύναμιν διελόμενος κατὰ πόλεις, διέθηκεν εἰς χειμασίαν. περὶ δὲ τούτους τοὺς χρόνους καὶ μιθριδάτης ὑπήκοος ὢν ἀντιγόνῳ, καὶ δόξας ἀφίστασθαι πρὸς τοὺς περὶ κάσανδρον, ἀνῃρέθη περὶ κίον τῆς μυσίας, ἄρξας αὐτῆς καὶ ἀρρίνης ἔτη λ̄ καὶ πέντε. τὴν δὲ δυναστείαν διαδεξάμενος μιθριδάτης, πολλὰς προσεκτήσατο. τῆς δὲ καππαδοκίας καὶ παφλαγονίας ἦρξεν ἔτη λ̄ ς̄. ἐν δὲ ταῖς αὐταῖς ἡμέραις, κάσανδρος μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τὴν δημητρίου, τὰς μὲν κατὰ τὴν θετταλίαν πόλεις ἀνεκτήσατο. πλείσταρχον δὲ μετὰ δυνάμεως ἐξέπεμψεν εἰς τὴν ἀσίαν, βοηθήσοντα τοῖς περὶ λυσίμαχον. οἱ δὲ συναποσταλέντες ἦσαν πεζοὶ μὲν μύριοι δισχίλιοι, ἱππεῖς δὲ φ̄. ὁ δὲ πλείσταρχος ἐπειδὴ παραγενόμενος ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ πόντου, κατέλαβε τοὺς τόπους προκατεχομένους ὑπὸ τῶν πολεμίων, ἀπογνοὺς τὴν διάβασιν, παρῆλθεν εἰς ὀδησσόν, ἣ κεῖται μεταξὺ τῆς τε ἀπολλωνίας καὶ γαλατίας. καταντικρὺ δὲ τῆς ἐν τῷ πέραν ἡρακλείας, ἐχούσης τι μέρος τῆς λυσιμάχου δυνάμεως, οὐκ ἔχων ἱκανὰ πορεῖα πρὸς τὴν τῶν στρατιωτῶν διάβασιν, τριχῇ διεμέρισε τὴν δύναμιν. τὴν μὲν οὖν πρώτην ἀποστολὴν, συνέβη διασωθῆναι πρὸς τὴν ἡράκλειαν· τὴν δὲ δευτέραν, ὑπὸ τῶν περὶ τὸ στόμα τοῦ πόντου φυλακίδων νεῶν ἁλῶναι. περὶ δὲ τὴν τρίτην αὐτοῦ συνδιαβαίνοντος τοῦ πλειστάρχου, χειμὼν ἐπεγενήθη τηλικοῦτος, ὥστε τὰ πλεῖστα τῶν σκαφῶν καὶ τῶν σωμάτων διαφθαρῆναι. καὶ γὰρ ἡ κομίζουσα ναῦς ἑξήρης τὸν στρατηγὸν, συνεκλύσθη· καὶ τῶν ἐν αὐτῇ πλεόντων οὐκ ἐλαττόνων ἢ πεντακοσίων, τρεῖς πρὸς τοῖς λ̄ μόνον διεσώθησαν. ἐν δὲ τούτοις ἦν καὶ ὁ πλείσταρχος, ναυαγίου μὲν ἐπειλημμένος, εἰς δὲ τὴν γῆν ἡμιθανὴς ἐκβεβρασμένος. οὗτος μὲν οὖν ἀποκομισθεὶς

θεὶς